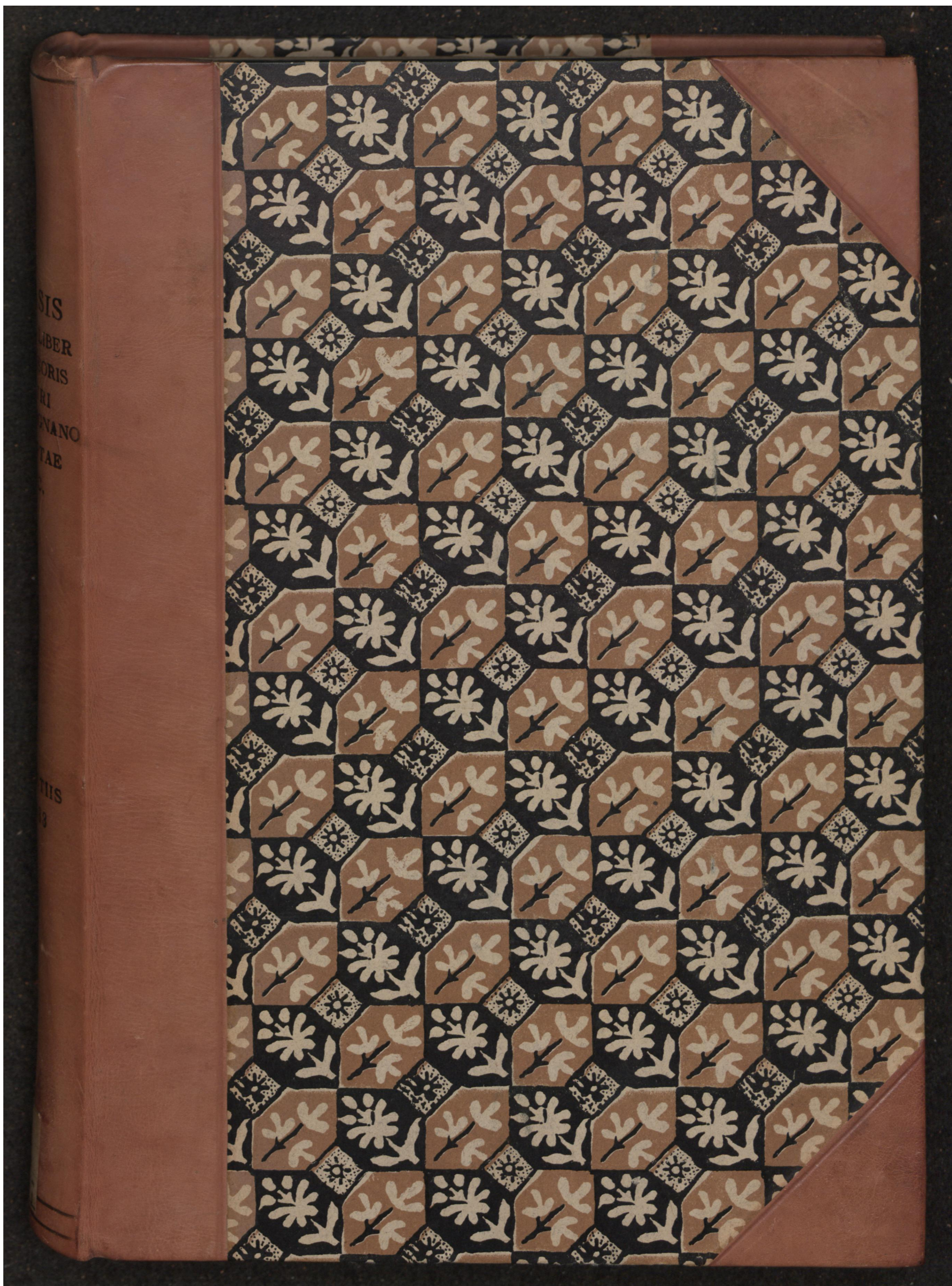

RHASIS
NONUS LIBER
ALMANSORIS
PETRI
DE TUSSIGNANO
RECEPTAE
ETC.

VENETIIS
1483

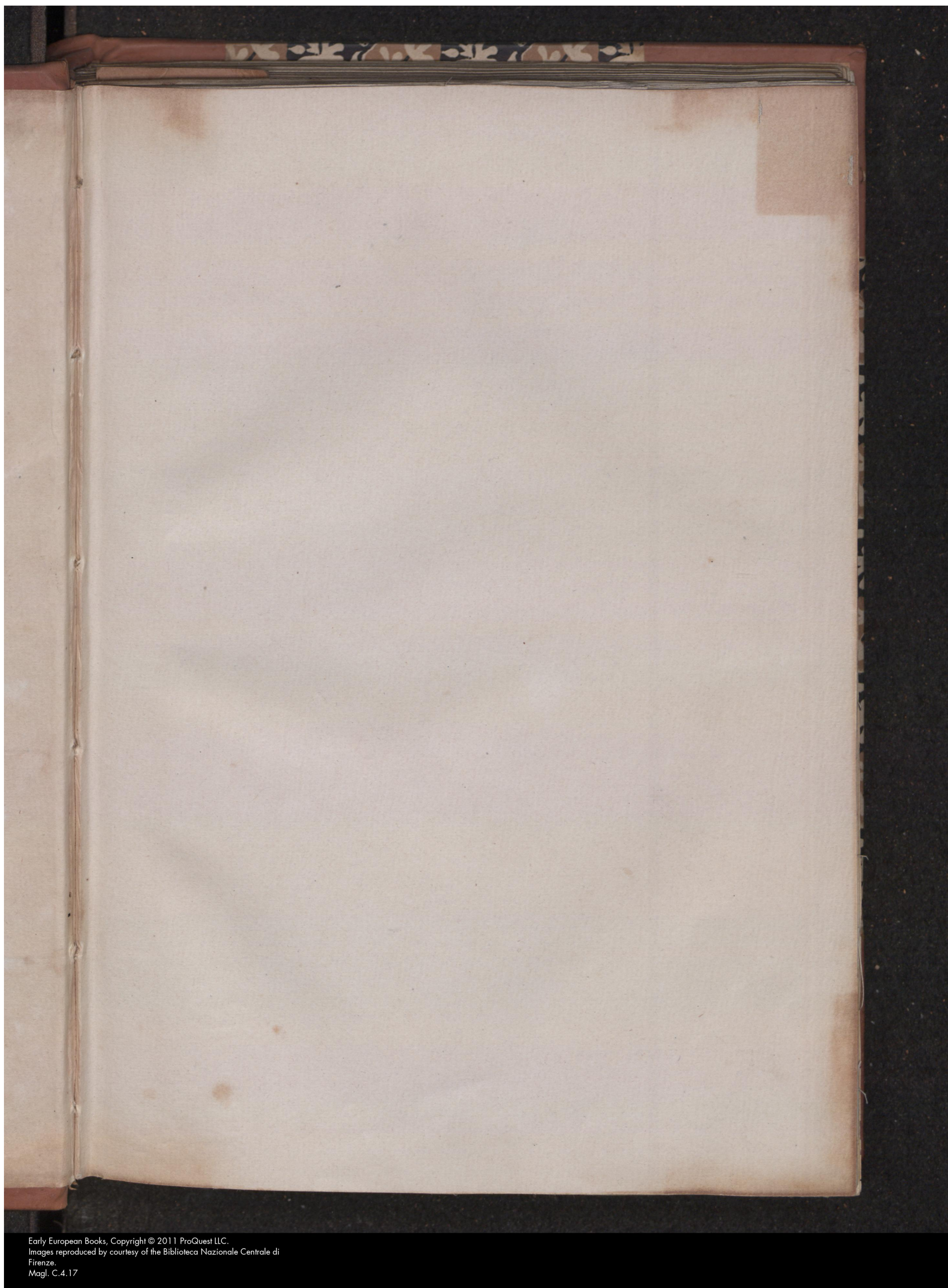

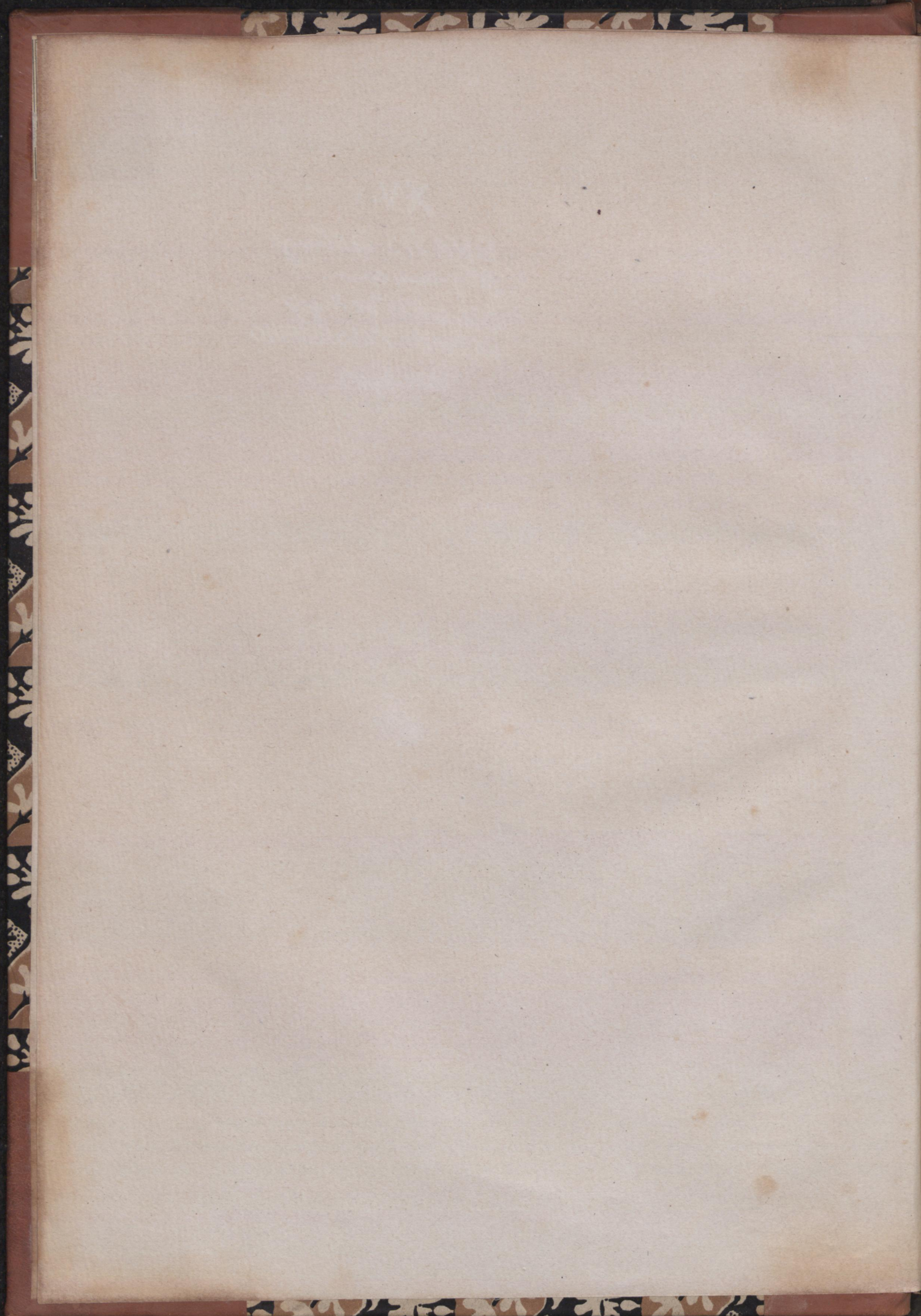

del Turco

XV.

RHASIS ad Almans:
Lib. 9. cum comm.
SILLANI de Nigris
et Petri de TUSSIGNANO
Ven: 1483.

Registrū. dñi sila. ⁊ dñi petri ꝺ tusignano sup non⁹ liber almásoris

a
Prima alba
Incipit
ria frigida
cognoscitur
b
nec remaneant
frontis
De applĩa
⁊ meatus
c
uulgares
Tertio
tremorem
melle
d
peonie
suspensa
homo
⁊ sunt
e
⁊ leniunt
prius
⁊ in fronte
pertum
f
bei baurach
tribuende
de uitellis
cum ex
g
tandum
nam cum
mumia
Signa
h
cum aqua
ponit
color citrinus
ditur in tot
i
cū modica
remaneat
quedā ꝯposite

k
scriptionem
precipue
tudo sputi
l
dolorem
añ. deinde
determinat
m
rit ex fecibus
stercus per
quibus
sitꝫ mordicatio
n
sal aut
tractat
quart. v.
curam
o
oculi
hoc uel
indirecte
ad idem
p
in rūptura
hoc credimus
⁊ colature
A
Incipiunt
electuarium
medicine
ad idem
B
uiolacei
zedoarie
catio lazuli
capitulum
C
nardi
tum in
radicum
inspissentur

Incipit nonus liber Almansoris : cum expositione eiusdē clarissimi doctoris Sillani de nigris de Papia.

Otus timor dei preueniat ꝛ prīcipiat opa mea felicitabitq̧ ea: qꝛ omne qđ mouetur ab alio mouetur. Ut Aristote. v. phisycorū. Ideo causa mouens me Sillanum de nigris de papia ad scribendū super nono libro Almāsoris tractatu de oībus egritudinibus a capite vsq̧ ad pedes contingentibus est: vt cōplacerez illustri principi ac etiā magnifico dn̄o dn̄o Galeacio vice comiti virtutuz impiali vicario comiti generali virtutib⁹ preclarissimo. et ideo virtutū comes merito noīat et ꝑcordialiter mihi dilectissime: Quia ī libro Almansoris ponit̄ modus salutis satis breuis in oībus egritudinibus. Ideo hunc librū salutis volo nuncupari In quo ordo talis seruabit̄. Primo quid sit dispositio explicabitur. Secūdo que ꝛ quot sunt cause. Tertio que ꝛ quot sunt signa manifestabitur ꝛ de pronostico aliqd addetur. Quarto modus salutis in oībus egritudinibus applicabitur quibus oībus deus felicē terminuz imponat.

De cephalea ꝛ emigranea. c. j.

N principio huius libri quatuor īquirantur. Primū que ꝛ quot sunt eius cause. Secundū quis sit libri titulus. Tertium cui parti phīe supponatur. Quartuz quis sit ordo h⁹ libri ad alios libros Ad primuz dicendum ꝙ cause huius libri sunt q̄tuor. s. efficiens materialis formalis ꝛ finalis. Causa efficiens fuit Ras. zacharie filius precepto regis almansoris filii ysaias uel ysias: ꝛ sic patet qđ sit nomē auctoris. Causa material̄ est subiectū huius libri. s. corpus humanū sanabile ab oībus egritudinib⁹ a capite usq̧ ad pedes ꝛ egrotabile. ꝛ sic patz que sit intentio libri: qꝛ est determinare de oībus egritudinib⁹ a capite usq̧ ad pedes. Causa finalis est duplex scilz operis ꝛ operatoris. Operis est derfecta cognitio eorū que tradūtur in hoc libro. Sed operatoris cā est duplex. s. mediata ꝛ imediata. Causa imediata est per cognitionē eoꝝ que tradūtur ī hoc libro. Scire curare oēs egritudines cōtingentes a capite usq̧ ad pedes. Causa mediata ē multiplex. s. exercicii ꝓprii intellect⁹. Remanētia eius post mortē in fama uiuentiū ꝓpter obliuionē cōtingentē ī senectute. Acquisitō honoris Copia amicorū: ꝛ sic pz q̄ sit utilitas libri. Causa formalis est duplex. s. forma tractatus ꝛ forma tractandi. Forma tractatus est modus quē tenet auctor in libro. s. diffinitiuus diuisiu⁹ ꝛc̄. Forma tractandi est diuisio libri in tot capitula quot sunt passiones de q̄bus determināt. Ad secundū dicendū ꝙ titulus libri est. Incipit nona pars libri almansoris: qꝛ fuit ille cui⁹ ꝑcepto fuit factus: ꝛ sic pz quid sit nomen libri. Ad tertium dicendū ꝙ supponitur phīe naturali. Ad quartū dicendū ꝙ iste liber est nonus in ordine. Hic eni totus liber habet decem partes. In prima determinat de anathomia corporis humani ꝛ membroꝝ. In scd̄a parte determinat de signis corporis humani ꝛ physonomie. In tertia de uirtutib⁹ medicinarū simpliciū. In quarta de cōseruatione sanitatis. In quinta de decoratione. In sexta de preseruatione iter agentiū a nocumētis extrinsecis. In septima de chyrurgia. In octaua de cura uenenorū. In nona de om̄ibus egritudinibus a capite usq̧ ad pedes potē tibus accidere. In decima de febribus.

Irca rubricā ē notādū prio ꝙ egritudo ē duplex. s. generalis ul' ul'is ꝛ particularis. Uniuersalis dr̄ q̄tuor modis: uno mō uia ꝑdicatiōis ꝛ sic mala complexio ē egritudo ul'is. Similr̄ dr̄ ul'is solutio ꝯtinuitatꝫ: ꝑdicatur eni de morbo ꝛ de figura. Secūdo dr̄ egritudo ul'is uia occupatiōis uel cōtinentie: ꝛ sic febris dr̄ egritudo uniuersal'. Tertō dr̄ egritudo uniuersal' uia indifferētie: ꝛ sic apostema dr̄ egritudo vl'is: qꝛ lz apostema sit in uno mēbro: pōt tamen fieri in aliis. Quarto dicitur egritudo vniuersalis uia uirtutis ꝛ inferens nocumentū toti corpori: ꝛ sic sincopis tremor cordis ꝛ appoplexia dicuntur egritudines ul'es: qꝛ oēs uirtutes cadunt sub eis. Sed egritudo particularis dicitur ꝑ oppositū quatuor modis. Uno modo ratione predicatiōis qꝛ nō predicatur nisi de vno ꝛ sic mala cōplexio simplex inducta dicitur egritudo particularis. Scd̄o egritudo dicitur particularis via occupationis: qꝛ solū unā partem corporis occupat. ꝛ sic appoplexia dicitur particularis capitis egritudo. Tertio dicitur egritudo particularis uia indifferentie: qꝛ sic fit in uno mēbro ꝙ nō in alio: ꝛ sic appoplexia ē egritudo capitis ꝙ nō alterius mēbri: ꝛ istis tribus modis capitur ab Auicē. tertio tm̄ mō a Rasi.

in isto nono almansoris. Quarto dicitur egritu
do particularis uia uirtutis: q2 nō infert nocu
mentū toti corpori. ⁊ sic paruus morb⁹ qui non
ledit oēz uirtutē dicitur egritudo particularis.
Secundo notandū circa rubricā capituli cum
dicit de cephalea ⁊ emigranea: ꝙ sex sunt noīa
quoꝝ qδlibet īportat dolorez capitis. s. Cepha
lea: Emigranea: Ouū: Clau⁹: Monopagia: ⁊
passio galeata. Differūt aūt: q2 Cephalea ē do
lor cōprehendēs totū caput siue magn⁹ siue par
uus siue breuis siue longus. Emigranea est do
lor capitis existēs in media parte. s. dextera uł si
nistra usq3 ad radicē oculoꝝ. Ouū est dolor cō
ꝑhendēs totū caput qñ est multū fortis ⁊ croni
cus ⁊ videtur ꝙ quis percutiat caput cū bacło.
Clau⁹ est dolor existēs in altera parte determi
nata capitis ut supercilio: et apparet ꝙ caput
pūgatur cū clauo uel acu: ut aliqui vulgares di
cunt ꝙ sunt fascinati aut incātati. Passio galea
ta est dolor capitꝫ ubicūq3 fuerit qñ ē ī vltimita
te sue malicie. Et monopagia est dolor existens
in quarta parte capitis. Sed ultra reperitur so
da ꝙ idē est ꝙ dolor capitis ⁊ est nomen gñale
ad predicta. Ad ꝓpositu3 Raƀ. per cephalea3
⁊ emigraneā intelligit oēs dolores alios ⁊ non
curauit de noībus: q2 medicina est scia reru3 ⁊
nō nominū seu uocū tertio de accidenti. Tertio
notandū ꝙ dolor capitis ꝓueniens ex sanguie
ut plurimū in parte anteriori q2 in anteriori ꝑte
est rethe miralile cōtextū ex uenis ⁊ arteriis in
quo sanguis retinetur. Sed ꝓueniens ex colera
est in parte dextera. na3 q2 in parte dextera est
kistis. fellꝭ q̄ est cōtentiua colere a qua cōicatur
uersus partē dextrā colera uel uapor colericus
Sed ꝓueniens a mł'ia est in parte sinistra. Rō
q2 ibi est splen cōtentiu⁹ melācolie a quo mł'ia
cōicatur uel uapor melācolicus uersus partē si
nistrā. Sed ꝓueniens a flegmate ē in parte po
steriori. Rō q2 pars posterior est frigidior plus
aggregans flegma ⁊ dr̄ scδm plurimū: q2 non
semper ita est. Dubitatur vtrū dolente uno uē
triculo cerebri oēs aliī doleant. Arguitur ꝙ sic
dolente stomacho uesica uel matrice aliqñ do
let cerebrū: ut per experientiā patet ergo ⁊c̄. cō
sequētia tenet q2 maiorē uicinitatē habet unus
uētriculus cū alio q̄3 cerebru3 cū aliis mēbris.
In oppositū arguitur. Una uirtute cerebri lesa
alie nō necessario sunt lese: ut dicit Galꝭ. tertio δ
accidēti ⁊ Aui. prima tertii ǧ ⁊c̄. tenet ꝯseq̄ntia
q2 uirtutes nō leduntur nisi ledantur uentriculi
Dicendū ꝙ nō: q2 mala cōplexio potest esse in
uno uentriculo faciens dolorē ⁊ nō in alio. Itē
q2 unus uētriculus potest eē̄ fortior alio expellēs
superfluitates debiliori. Ad rationē negatur cō
sequētia. Ad probationē dicendū ꝙ lic3 experte
uicinitatis illud deberet eē̄: tamē propter colli
gantiā maiorē ratione ortus neruoru3 iter cere
brū ⁊ alia mēbra fit plus iste dolor. Secundo
dubitatur quis dolor debet esse periculosior an
partis dextre an sinistre. Probatur ꝙ partꝫ de
xtre sic paraliƀ. partis dextre est periculosior si
cut dicit Auicē. scδa tertii cañ. c. de paralisi igr̄
⁊c̄. cōsequentia tenet a simili. In oppositu3 ar
guitur: pars dextra est fortioris uirtutis: ergo
partꝫ dextre est minus periculosus cōsequentia
tenet: quia uirtus est que curat morbos. añce
dens patet: q2 in parte dextra est epar qδ ē prin
cipiū sanguinis ⁊ humorū ergo signū est ꝙ ꝑs
dextra est nobilior. Pro solutione notandū ꝙ
morb⁹ potest dici periculosus quatuor modis:
Uno modo ratōne acuitatis materie ⁊ malicie
accidentiū ⁊ sic dolor auris est periculosior ī iu
uene q̄3 in sene: ⁊ sic dolor dextre partꝫ ē ꝑiculo
sior. Scδo mō q2 diuturnior ⁊ sic dolor sinistre
partꝫ ē ꝑiculosior. Tertio mō q2 fiat a fortiori cā
⁊ sic si dolor dextre partis fiat in discōuenientia
particulariū ē δterior. Quarto mō rōe debilita
tis uirtutis ⁊ sic dolor sinistre partis est deterior
siue periculosior: ad rationē non ualet cōsequen
tia nec similitudo: q2 paralisis fit a materia fri
gida ⁊ cū fit in parte dextra fit cū discōueniētia
particulariū: sed nō sic est de dolore capitis: q2
potest fieri dolor a mala cōplexione cū materia
uel sine materia. s. silꝛ uel dissimili illi parti. Al.

**Uando rubedo ⁊ tēsio ⁊ grauedo
in facie ⁊ oculis cū istis affuerint ⁊
tactus calidus sentitur ⁊ pulsus fu
erit magnus ex cephalica minutio facien
da est in parte in qua est dolor vel in qua
dolor magis infestat. Silla.**

Sta est nona pars libri Almansoris in
qua determinatur de oībus egritudini
bus cōtingentibus a capite usq3 ad pe
des que diuidūtur in nonagintaquiq3 capitula
generalia secundū ꝙ de nonagintaquiq3 dispo
sitionibus determinat partes patebunt per ca
pitula. Primū capitulu3 qδ est de cephalea ⁊
emigranea diuiditur in duas partes. Primo
determinat de eis prout proueniunt a causa in
trinseca. Secūdo prout proueniunt a causa ex
trinseca. s. propter multā mora3 in sole ibi secū
da. Si āt cephalea. Prima diuiditur in duas
primo determinat de eis secuudū ꝙ proueniūt
a causa calida. Scδo quādo a causa uel mate

ria frigida. ſecunda ibi: Q8 ſi cũ ſoda. Prima ĩ duas. Primo quãdo a ſanguine. Secundo qũ a colera. ſecunda. ibi. Si autẽ. Pria in quinqȝ: quia primo ꝑmittit ſigna qñ fit a ſanguine: ⁊ ponit curam per flebotomiã. Secũdo per unũ locale remedium. Tertio per dietam. Quarto per medicinã ſolutiuã. Et quĩto iterato ponit curam per quedã alia localia. ſecũda ibi. Deide aq̃. Tertia ibi. Eger uero. Quarta ibi. Uenter aũt ſoluatur. Quĩta ibi. Q8 ſi non. De prima dicit ꝙ qñ apparerẽt iſta ſigna. ꝑmũ rubedo in facie ⁊ in oculis. ſecũdũ tenſio. tertiũ grauedo. quartũ ꝙ ſentitur caliditas ad tactũ. quintũ quia pulſus ſit magnus. His ſignis apparẽtibus pro cura oportet facere flebotomiã de cephalica illiuſ partis in qua eſt dolor. Notandũ de ratõne ſignorũ. Rõ primi ẽ rubedo: quia in tali multus ſanguis eſt in cerebro cuius pars ꝯcõicatur ad faciem ⁊ ad oculũ. ideo ⁊c̃. Uerificatur ſecunduȝ: quia ẽ tenſio ratione multitudinis ſanguis extendent̃. Ratõ tertii eſt: quia ſanguis ẽ mult⁹ ⁊ grauis. Ratõ quarti eſt: quia ſanguis ẽ calide cõplexionis: ideo caliditatẽ tactui repreſentat. Ratio quinti ẽ: quia ꝓpter multitudinẽ ⁊ pñtiam ſanguinis ĩſurgit neceſſitas euentãdi maior calidũ cordis. Dubitatur utrũ ſit fienda flebotomia ĩ cephalea ĩ parte ĩ qua ẽ dolor. Arguitur ꝙ non per gal'. tertio regis auctorũ in cõmento illius p̃t̃. Quãdo dolor ad ſpatulas. Ubi uult ꝙ fiat flebotomia de parte oppoſita. Probatur ratione: quia per illam fit diuerſio materie fluentis ad locũ doloris. ḡ ⁊c̃. Tertio ĩ corpore põt eẽ multa repl'o: ſed illa ſtante non debem⁹ ĩcipere a flebotomia cephalice: quia plus attraheretur. ḡ ⁊c. Preterea apparentibus ſignis predictis poſſet cõiungi aliqua cauſa ꝓhibens flebotonomiã: ſicut ĩpregnatõ: etas: debilitas virtutis: cõſtipatio uentris. In oppoſituȝ eſt Raſ. Pro ſolutione rationis eſt notanduȝ ꝙ dictum raſ verificatur. primo preſuppoſito ꝙ non ſit aliqua cauſa ꝓhibens flebotomiaȝ: ſecundo uerificatur ſuppoſito ꝙ in corpore nõ ſit repletio magna: quia ſtante illa ordo flebotomie primo debet eẽ de ſaphena illius partis. ſecundo de baſilica. tertio de cõi. quarto de cephalica. Ratio quia ꝑus debet fieri flebotõia de illa uena que trahit materiã plus ad parteȝ diſtantẽ ⁊ cum hoc euacuet. Item verificatur dictũ raſ. ſuppoſito ꝙ materia ſit pauca fluxa: vel pauca ſit in fluxu: ita ꝙ plus ſit intentio ad euacuandũ q̃ȝ ad diuertendũ. Et ẜm hoc patȝ ſolutio ad rationes. Ad primã probat tertiũ dictũ. Ad aliuȝ probat p̄mũ dictũ. Secundo dubitatur vtrũ dolore exñte ĩ poſteriori p̄te capitis debeat fieri flebotomia de vena frontis Q8 ſic arguitur per ypo. quita particula afforiſmorum. Poſteriora capitis dolentia ⁊c̃. In oppoſitum arguitur per raſ. qui vult ꝙ flebotomia debeat fieri de parte in qua eſt dolor.

Huic rñdetur ꝙ uel ſanguis faciens doloreȝ capitis eſt in fluxu ad caput ſeu ad partem poſteriorẽ: ⁊ ſic debet fieri euacuatio in fronte: q̄a intentio ẽ diuertere premiſſa tñ vl'i. ſ. d̾ vẽa brachii dextri. vel poſito ꝙ materia ſit modice quãtitatis: vel ſanguis ẽ fluxus ad partẽ poſteriorẽ ⁊ ſic non cõuenit: ſed debet fieri uentoſatio cuȝ ſcarificatione: quia ĩ parte poſteriori nõ reperitur vena que flebotomari poſſit. Secũdo ꝑncipaliter ẽ notandũ ꝙ dolor capitis ẽ accñs ſequens malã cõplexionẽ vel ſolutõnẽ continui: vel vtrũqȝ. ⁊ ſic patet ꝙ cauſe doloris ſunt tres ſ. ſolutio continui: mala complexio: vel vtraqȝ.

Tertõ notandũ ꝙ diuiſiones particulares doloriſ capit̃ ſunt tredeci. Pria eſt dolorum capitis. quidam eſt a cauſa extrinſeca. ⁊ quidam intrĩſeca. Cauſe extrinſece pñt reduci ad vnũ: ⁊ ſunt. xiii. Prima ẽ caſus uel percuſſio uel obuiatio. Secũda ẽ caliditas aeris uel ignis: aut dierũ caniculariũ uel ungtõrũ cal'orũ: ⁊ ſĩl'ia his. Tertia ẽ frigiditas niuis uel aeris uel aquarũ. Quarta ẽ nimia ſiccitas aeris uel ungtõrum. Quinta nimia hũiditas aquarũ aut pluuiarũ aut lacuũ aut ungtõrũ. Sexta ẽ flat⁹ uentoꝝ: et maxie meridionaliũ aut borealiuȝ poſt auſtrales. Septia ſunt uaporeſ extrĩſeci eleuati a reb⁹ fetidis ſicut ſũt cadauera aſſa fetida aut ex aromatib⁹ ſicut ſũt liliũ roſe: muſcus: aut cũ aliqs reſpicit puteos ãtiquos: aut cauernas ꝓfũdas Octaua ẽ ſupfluus mot⁹ ſiue aĩalis ut ĩpet⁹ ire: aut furoris. aut corpalis ſicut curſus: labor: coitus ſuperflu⁹. Nona cã ẽ ſicut ſõnus nimi⁹ aut ꝓfunct⁹ ⁊ inordinatus ⁊ in tp̄e nõ ſuo ⁊ uigilie ſuperflue. Decia cã balnea ſuperflua ⁊ inordiata ⁊ ſulphurea ⁊ ſĩl'ia. Undecia cã eſt inanitõ nimia aut comeſtio ſuperflua ⁊ crapula: aut receptio ciboꝝ fumoſoꝝ: ſicut ſunt alleũ: uinũ forte: cepe: fungi fructus. Duodecia cã ẽ terribilis ſonus ſicut tonitruũ. Deciatertia cã ẽ nimia capitis coptura. Sed cãe intrinſece doloris capitis ſunt aut ſanguis aut colera aut fl'a aut mal'ia: aut aquoſitas uel uẽtoſitas: uel ſimplices ul' cõpoſite uel uermeſ q pñt in capite generari: ut dicit Auicẽ. auc̃te indoꝝ lȝ ſit de raro cõtingẽtib⁹

3

Secūda diuisio ꝑncipalis doloꝝ capitꝭ. qui
dā fit a mala cōplone sine materia.s.calida uel
frigida:sicca ul' hūida simplici ul' cōposita. qui
dā fit cū materia q̄ ē aut sanguis aut fl'a aut co
lera aut mīa uel aquositas ul' uētositas:simpli
ces uel ꝯposite. Tertia diuisio doloꝝ capitꝭ q
dam ē morbus per se ⁊ appellatur qn̄ qs noia
tus morbꝰ nō ꝑcessit ꝫ ſm ṽitateꝫ ꝑcesserit ma
la ꝯplo uel solutio ꝯtinuitatꝭ. ⁊ iō ista diuisio nō
ē realis ſꝫ uulgaris. Quidā ē morbꝰ per accn̄s:
⁊ appellatur qn̄ talis dolor sequitur apa aut fe
brē aut alios morbos. Quarta diuisio ꝑnci
palis doloꝝ capitꝭ quidā fit per cām ꝓpriā in ce
rebro. ut qn̄ cā cōiūcta ⁊ ans̄ ē in cerebro nō ali
unde ꝓueniens. Quidā ē dolor per cōitatē ad
aliud mēbrū ut qn̄ uapores ascendūt a stōacho
uel matrice epate ⁊ splene. Quita diuisio ꝑn
cipalis doloꝝ capitis quidā ab itus: ⁊ appella
tur qn̄ morbꝰ ē subtus craneū.s. in sba uel i pā
nicul' uel uētricul': ⁊ ē quidā ab ex̄. ⁊ est qn̄ est in
partibꝰ cooperientibꝰ craneū ⁊ in locis uicis ex
terioribꝰ. Sexta diuisio ꝑncipal' doloꝝ capi
tis:quidā cōtinet totuꝫ caput: ⁊ uocatur cepha
lea:aut ouū aut passio galleata. Et qdā cōtinꝫ
partē capitis: ⁊ si unā medietatē dr̄ emigranea:
si quartā partē dr̄ monopagia. si miorē parte
dr̄ clauꝰ. Septia diuisio doloꝝ capitꝭ:quidā
ꝓuenit subito in tēpore sanitatis nullo morbo
ꝑcedente: ⁊ h̄ est ꝓpter multitudinē materie aut
ꝓpter uentositatē. Quidā paulati accidit ⁊ h̄ ē
ꝓpter paucitatē discrasie. Octaua diuisio ꝑn
cipalis doloꝝ capitis:quidā ē debilis sicut ē i le
targia. quidā fortis in tantū ꝙ aliqn̄ frangit cra
neū: ⁊ aliqn̄ inducit spasmuꝫ:aliqn̄ accidit pue
ris aliqn̄ iuuenibꝰ. Nona diuisio ꝑncipalis
doloꝝ capitꝭ:quidā ē qui sigt̄ crisim:quidā nō.
Exemplū primi ut si in die cretico aduenerit do
lor capitꝭ cū rubedie faciei cū appitōibꝰ lampa
dum sigt̄ crisim per fluxū sanguinis nariū: ⁊ si
ueniat cū titilatōe labii inferioris cū dolore ipo
cūdrioꝝ sigt̄ crisim per uomitū. Decima di
uisio doloꝝ capitis:quidā est fortis ad queꝫ cō
sequitur alius morbꝰ sicut alienatō spasmꝰ uigi
lie apata. Quidā est ad quē sequitur nullū ꝑdi
ctorū:quia debilis ⁊ corpꝰ nō est ꝑparatum.

Undecia diuisio doloꝝ capitis:quidā ē cum
reumate: ⁊ est qn̄ aliqd distillat a capite ad par
tes determinatas: sicut ad aures oculos na
res pallatū ⁊ pectꝰ aut stōachū. Et quidā est siñ
reumate ⁊ est qn̄ nullū ꝑdcōrū apparet. Ad
ꝓpositū raꝭ. solū de oibꝰ his facit tres diuisio
nes:quarū ꝑma est dolorū capitis. quidā est re
cens quidā antiquꝰ. Secūda doloꝝ capitꝭ qdā
fit a cā extriseca:quidā a cā intriseca. Tertia do
lorū capitis:quidā fit per cōitatem:quidaꝫ per
cām ꝓpriā. Quarto est notandū ꝑncipl'r de
signis doloꝝ capitꝭ. si cāe doloꝝ capitis sint extri
sece distigui pn̄t per iudicia pacientis ⁊ astātiū
⁊ per uisuꝫ ⁊ per tactū ⁊ per iuuantia ⁊ per no
centia. Sꝫ si cause sint intrinsece stati debemus
cōsiderare si dolor est cū materia:aut sine mā:
⁊ distiguitur sic. Si dolor est cū materia habet
signa. Primū g̃uitas in capite. ⁊ rō patet. Se
cūdū si inclinet caput uelut si oret ⁊ sbito eleuet
si tūc sentit se graueꝫ ⁊ turbatū ⁊ magis doloro
sum:tūc est cū materia. Tertiū signū est qn̄ su
perfluitates plures uadūt ad pallatū uel ad na
res uel ad oculos: ſꝫ si dolor sit sine materia ac
cidunt signa ꝯtraria predictis. Signa g̃ calidi
tatis sine materia sunt caliditas ⁊ inflāmatio.
iuuamentū ab infrigidātibꝰ ⁊ ꝑuatio capitis g̃
uitatis. Signa frigiditatis sine materia sunt
paruitas coloꝝ ⁊ inflāmatōis paucitas extenu
atōis faciei ꝑuatō rubedinis ⁊ malicia cogitati
onis. Signa siccitatis sine materia sunt ꝑces
sio euacuationū:aut exercicioꝝ superfluoꝝ uigi
liarū superfluarū coitus ⁊ angustia. Signa
hūiditatis sine materia sunt stupor: ꝫ tn̄ dolor
nō fiat ex hūiditate sine materia. Sed signa
doloꝝ ex sanguie sunt calor ⁊ rubor apparitio
uenarū iuisibiliū in albedine oculoꝝ. Signa
doloꝝ ex colera sūt pūctura:mordicatio: sitis:i
flāmatio:citranitas coloris. Signa doloruꝫ
a fl'ate sunt color uergēs ad albedinē: somnus
g̃uis:multitudo superfluitatū:dolor ꝓlixus.

Signa dolorū a mīa sunt paruitas coloris:
liuor:somnia terribilia: g̃uitas ⁊ pōdꝰ: ⁊ sīlia.
sicut etas cōsuetudo tempꝰ cōplexio. Signa
a uentositate sunt tinitus motꝰ de loco ad locū

Signa uermiū sunt pruritꝰ in naribꝰ anheli
tus fetens ꝯmotio iuolūtaria:sentitur in uētre
corrosio:dolor pūgitiuꝰ:timor:dolor:cū qescit
corpꝰ. Signa propter sensibilitateꝫ sunt:quia
ꝓpter quācūqꝫ cām dolet facile ⁊ frequēter.

Signa doloꝝ cū reumate cognoscūtur per
distillatōꝫ per nares aut oculos aut pallatuꝫ ⁊
per tussim ⁊ sīlia istis. Signa doloris ꝓuēiētꝭ
ꝓpter cām ꝓpā i cerebro sūt: qr dolor ē ꝯtinuꝰ
sine iterpellatōe:nocumētū i reliqs operatōibꝰ
cerebri sicut tenebrositas i oculo: g̃uis sōnꝰ: g̃
uitas capitꝭ cū bōitate dispōis alioꝝ mēbroꝝ.

Signa doloꝝ per cōitatē sūt: qr dolor itendi
tur ⁊ remittitur ſm ꝙ accidit mēbro cōicāti ⁊ sic
accidit dolor cū iterpellatōe. Et si a stomacho

cognoſcitur ꝑ ḡuitatē ſtōachi ꝑ nauſeā ꝑ uomi
tū faſtidiū ꝛ maliciā digōis ſʒ ſi ex colera mole
ſtatur pl⁹ añ cibū. ſi ex fl'ate ꝛ mlīa gñatur plus
p⁹ cibū. Intelligendū tñ ꝙ ois dolor capitis
ꝓueniēs a ſtōacho a q̄cūqʒ cā fuerit ē mior ime
diate p⁹ cibū qꝛ cib⁹ ſtati ipedit eleuatōʒ uapoꝝ
ſʒ ſi fiat a fl'ate ul' mlīa p⁹ breue tēp⁹ magis mo
leſtat. ꝛ ſi ex ianitōe lōgo tpe durauit ieiuniū: ꝛ
ſi ex colera mediocritis. ꝛ iō appareret multos
decrepitos ꝛ q̄ſi de dolore capitꝭ ꝯtinue ꝯqueri
hñtes repletōis hitudinē p⁹ comeſtionē alleuia
ri: ꝛ ex hoc credētes dolorē capitꝭ ex ianitōe eſſe
cū tñ illa alleuiatō ſit mēdoſa: qꝛ p⁹ dolor maior
iſurgit. Si ṽo fuerit dolor ꝑ cōitatē ad epar: di
ſcernitur ꝑpter ḡuitatē i dextro ipocūdrio ꝛ qꝛ
dolor erit in ꝑte capitꝭ dextra. qꝛ illa ꝑs ſibi ma
gis ꝓportionatur. Sʒ ſi dolor fuerit ꝑ cōitatez
ad ſplenē diſcernitur ꝑpter ḡuitatē ipocūdrii ſi
niſtri: ꝛ qꝛ dolor ē i ſiniſtra ꝑte capitꝭ. Sed ſi ex
uētre fuerit diſcernitur ꝑpter dolorē i anteriori
ꝑte capitꝭ. Et ſi ex matrice fuerit tūc diſcernitur
ꝑpter grauitatē in margīe ſincipitꝭ: ꝛ qꝛ plīmuz
ē p⁹ ꝑtū: aut aborſū: aut mēſtruoꝝ retētōnē uel
paucitatē. ſʒ ſi ex renib⁹ ꝛ dorſo decliat ad ꝑtez
poſteriorē. Sʒ ſciēdū ubi materia teneatur i
mirigis ꝛ cerebro dolor ſentitur ꝑticulariter in
radicib⁹ oculoꝝ ꝛ tēſio. ſi aūt fuerit i pāniculo te
gēte craneū ſentit ḡuedinē ꝛ pūcturā ꝛ ꝯmotōʒ
ſb cute i capite. Quito ꝑncipl'r notandū ď ꝑ
noſtico ꝙ urina uelut ſbiugaliū dolorē capitꝭ ꝑ
ſentē aut futuꝝ ſiḡt. Rō qꝛ ſiḡt talis urina ebul
litōʒ in materia ex q̄ eleuātur uaporeſ ad caput
Scōm ꝑnoſticū urina q̄ i febrib⁹ acutꝭ cū cri
ſi ſbito efficitur alba ꝛ tenuis dolorē capitꝭ ꝛ ali
enatōʒ ſiḡt. Rō qꝛ ꝑ tale ſignū ſiḡtur ꝙ mate
ria diuertitur ad ſuꝑiora. Tertiū ꝑnoſticuz
urina cū circulo groſſo apparēte dolorē capitꝭ
ſiḡt. Rō qꝛ ſiḡt ꝙ i corꝑe ē multa materia ꝛ uē
toſa ꝛ uiſcoſa q̄ eleuatur ad ſuꝑiora. Quartū
ꝑnoſticū: urina ḡnuloſa ut plīmū reuma ꝛ ca
pitꝭ dolorē ſiḡt. Rō qꝛ ſiḡt motū i materia ꝛ ꝑ
mixtiōʒ materie cū urina. Quitū ꝑnoſticuz
ois dolor capitꝭ potiſſime cibū auferēs ꝛ ſōnuz
ē mortal'. ꝓbatur qꝛ ſiḡt nocumētū maximū in
ṽtute aiali rōnali. Sextū ꝑnoſticū dolor capi
tis in febre freq̄nter criſim ſiḡt. Rō qꝛ ſiḡt mo
tū meri ad ſuꝑiora. vñ fit aliqñ criſ ꝑ fluxū ſan
guinis nariū. Septimū ꝑnoſticum ois dolor
fortis ꝛ acutus potiſſime capitꝭ oēʒ oꝑatōʒ me
dicinalē ipedit donec ſit curat⁹ uel mitigat⁹. rō
qꝛ dolor ꝓſternit ṽtutē ꝛ iō morb⁹ obliuioni ē
tradēd⁹. Octauū ꝑnoſticū dolor autiqu⁹ ga
leat⁹ inter oēs ē peſſim⁹ ꝛ difficilioris curatōis.
rō qꝛ talis ledit totū ꝛ alterauit totū caput ꝛ ce
rebrū tpe lōgo. Nonū ꝑnoſticū dolor acutiſ
ſim⁹ repētin⁹ cū amiſſiōe uocis ē peſſim⁹. rō qꝛ
ſiḡt appopl'iam. Decimū ꝑnoſticū dolor ca
pitꝭ cū reumate ē deterior. rō qꝛ ſiḡt ꝛ ipedit ei⁹
rectā curatōʒ. Undecimū ꝑnoſticū ois do
lor capitis ad quē ſeq̄tur ſpaſm⁹ ꝛ apoſtēa fe.
oculoꝝ eductio aut nimia ſbuerſio peſſim⁹ ē et
mortalis. rō qꝛ ſiḡt nocumētū ultiatū i cerebro
Duodecimū ꝑnoſticū ꝑuatō ſenſatōiſ i fe. acu
tis peſſimū ē. rō qꝛ ſiḡt ſtuporē ꝛ leſionē mētis:
iuxͣ affoꝛiſmū ſcđe ꝑticule. **Quicūqʒ dolētes
aliq̄d corꝑis. Almanſor.**

**Deide aq̄ roſ. ꝛ oleū roſ. ꝛ acetū ſu
manſ ꝛ ſil' mixta agitētur donec unū fiāt:
ꝛ ſuper niuē iſrigidata ſuꝑ caput fundan
tur. Sillanus.**

Hic pōit unū remediū locale dicēs ꝙ pre
miſſa flebotōia dʒ fundi ſuꝑ caput oleū roſ. et
aqua roſ. ꝛ acetū ſil' agitādo infrigidādo inni
ue. Notandū ꝙ cā ꝑtis ē triplex. Pria quia
iſta ꝓhibēt aſcenſū ſanguis ꝛ uapoꝝ ad caput
cū ſint reꝑcuſſiua. Secūda cā qꝛ ꝯfortāt caput:
cū ſint ſtiptica. mēbꝝ aūt ꝯfortatū pōt meli⁹ ex
pellere nocumētū. Tertia cā qꝛ alterat cerebrū
a mala ꝯplexiōe cāta a ſanguie in utraqʒ q̄litate
ꝛ iſta ſūt frigida ſicca ꝛ ſtiptica ꝛ debēt miſceri:
ut una oꝑatin ꝑueniat ab eis. ꝛ ſm iordanū dʒ
eē tñ de aceto quātū de aliis: ſʒ ſm raſ. dʒ q̄r
ta pars aceti ꝯmiſceri ꝛ ego ħ idē credo. ſʒ q̄re
dʒ infrigidari cā ē ut ꝑpter frigiditatē quā hñt
in ſe ꝛ ꝑ acq̄ſitā cerebꝝ alteretur a mala cōple
xione cal'a ꝛ ſi nō hēm⁹ niuē tepefiāt illa ꝛ ponā
tur in puteo: qꝛ tūc frigiditas aque penetrabit
ꝑ partes rarefactas. Scđo notādū ꝙ ſi illa
nō ualerēt poſſent poni alii ſucci frigidi ꝛ ſicci:
ut plātaginis: ṽge paſtoris: ſolatri: ſempuiue: ꝛ
ḡnatoꝝ. ꝛ ſi forti⁹ ifrigidare uelim⁹ addim⁹ ali
qñ opiū iuſq̄amū mādragorā papauer ꝛ ſil'ia.
Sʒ itelligēdū ꝓ cautela ꝙ narcotica debēt
ꝓhiberi niſi ſtāte magna neceſſitate ꝛ q̄ſi dſpe
rata ꝛc̄. Tertō notādū ꝙ ad idē ualet cerotū
ħ. ℞. ceroti al. gal'. ℥. ii. laua lauatōib⁹ plurib⁹
cū aceto ul' ſucco plātagis ul' ſolatri line caput:
ꝛ ſuppone capiti folia ſalicis ul' uitꝭ ꝛ mira bēis
effctū ei⁹. Ad idē ualet unguentū populeon.
Ad idē ualet embrocatō hec. ℞. roſ. uiolaꝝ
folioꝝ ſalicis nenufaris ꝛ maluaꝝ ꝛ coquātur i
aq̄ ꝛ ex alto fūdātur ſuꝑ caput. Ad idē. ℞.
uiolaꝝ ſiccaꝝ ordei excorticati ſemis cucurbite
aut corticū ei⁹ aut corticū papaueris ſeiſ altee la

ctuce poꝛtulace ⁊ roſ coq̄ztur ĩ aqua ⁊ fiat ut ſu
pꝛa. Et ſi v̓tuté reſolutiuá q̄ras tũc mellilotũ uꝉ
camomillá ad oíum põdus addas. Ad idez
ualz ſuffumigiũ h̄. ℞. ſandaꝉ. citrinoꝝ roſ. ru.
nenufar añ. ʒ. ii. cãphoꝛe. ℈. i. ſpice. ℈. ſ. ponan
tur ĩ uaſe eneo ſtricti orificii cũ aq̄ roſ. q̄ztũ ſuf
ficit obturetur orificiũ ⁊ bulliat ſup cineré: dei
de apiatur oſ ⁊ accipiatur ei⁹ fumuſ ⁊ é exptũ.
Et ſi r̄ſolueř uolum⁹. ℞. ſandoloꝝ ligni alo
es roſ. añ. ʒ. ii. floꝝ camomille. ʒ. iiii. aque roſ.
quátũ ſufficit fiat ut ſupꝛa. Ad idem ualet ca
purpurgiũ h̄. ℞. olei uioꝉ. roſ. nenufarini cuz
modico cãphoꝛe ⁊ naribus ĩponatur. uꝉ ſic. ℞
opii cãphoꝛe añ partes equales diſſoluãtur in
oleo uioꝉ. ⁊ diſtilletur in naſum. uel ſic ℞. olei
de ſemine cucurbite: olei de ſalice ⁊ narib⁹ ĩpo
natur. Ad idé ualet odoꝛamentũ h̄. ℞. olei
roſ. cũ aceto cõquaſſati. iſtis in uaſe poſitis fi
at odoꝛamétũ. Quarto notanduz ꝙ iſta cõ
petũt actu fr̄a maxie in coꝛpoꝛe multũ raro ⁊ ca
lido v̓tute exñte foꝛti ⁊ materia multũ calida. rõ
pz. Et notandũ ꝙ quidá ſunt quoꝝ capitib⁹
modica infrigidatio ſufficit ſicut capita ſenuz ⁊
pueroꝝ mulierũ ⁊ eunuchoꝝ ⁊ alboꝛũ ⁊ hũido
rũ ⁊ alioꝝ oíum hñtium caput debile q de faci
li incurrũt letargiá ⁊ doloꝛé capitis. Quito no
tandũ ꝙ illa infrigidãtia nõ debét põi ſup par
té poſterioꝛé: qꝛ ibi é nucha a qua oꝛiuntur ner
ui vñ timetur ne nimiſ ledãtur. vnde frigidũ nu
micũ é neruis qnto affoꝛiſmoꝝ. Jté qꝛ pars po
ſterioꝛ é nimis dura quátũ ad os. vnde non pe
netrant: ſed poni debét ſuper anterioꝛé parté. ſ.
ſupꝛa fronté uel cõmiſſurá: quia ibi poſſunt pe
netrare ⁊ nõ timetur ꝯ̄ neruis. Al.

**Eger v̓o a carnib⁹ ⁊ uino abſtineat ⁊
comedat adeſciá citriná ⁊ tapſil ⁊ herbaſ
frigidas ⁊ fructus frigidos. Silla.**

Ponit curá per dietá ⁊ dicit ꝙ eger debet
ſe abſtinere a carne ⁊ uino ⁊c̃. qꝛ multiplicát ſá
guiné. Secũdo dicit ꝙ debet comedere adeſ
ciá citriná ⁊ tapſil. rõ qꝛ contrariantur male cõ
plexioni ſanguinis cum ſint frigide ⁊ ſicce ꝯple
xionis. Tertio dicit ꝙ debet comedere olera
frigida. ſ. lactucas poꝛtulacas cucurbitas cõdi
tas cũ aceto uel agreſta uel uino granatoꝝ. rõ
quia parũ generant de ſanguine: ⁊ cũ hoc con
trariantur ſibi ſalté in una qualitate. ualet etiá
mica panis lota in aqua frigida cũ ſuperponi
tur uinũ de granatꝭ: ſimiliter létes. Quarto di
cit ꝙ etiaz debet comedere fructus frigidos. ſ.
pꝛuna pira perſica poma cytonia cocta in pꝛu
nis. rõ qꝛ tales fructus ꝯtrariátur ſanguini ſo
la in una q̄litatum. Notádũ ꝙ adheſia citri
na é cibus factus ex létib⁹ coctis cũ aq̄ quibus
additur acetũ ⁊ parũ croci. ſed tapſil é cibuſ co
ctus ex lentibus coctis ſine alia mixtõe. Secũ
do notandũ circa pꝛimũ dictũ ꝙ ſi patiés eſſet
debilis poſſet comedere carnes edi uel pulloꝛũ
cõditas cũ aceto uel agꝛeſta uel uino granatoꝝ
Tertó notádũ ꝙ pot⁹ cõueniés eét aq̄ decoctõ
nis berberis uꝉ pꝛunoꝝ: uꝉ aq̄ cocta ſimplex uꝉ
uinũ de granatis cũ aqua frigida uel uinuz de
bile cum q̄druplo aque frigide. Al.

**Uenter aũt ſoluaꝛ ex mirobalanis ci
trinis ⁊ pꝛunis ⁊ tamaritidis ⁊ zuccaro
albiſſimo. ꝙ ſi iſta nõ ſufficiũt ſeía malua
uiſici ĩ aceto poſita agitéř quouſq3 ad ſpiſ
ſediné pueĩát ꝯ̄ gb⁹ éplꝫ capiti ſuppõaꝛ ex
pſilio quoq3 ⁊ aceto éplꝫ fieĩ utile é. Sil.**

Ponit curá per medicinã ſolutiuá ⁊ dicit
ꝙ euacuatio per ſeceſſũ debet fieri ex mirobola
nis citrinis tamaridis ⁊ pꝛunis cuz zuccaro al
biſſimo. Notandũ ꝙ in doloꝛe capitis a ſan
guine medicina laxatiua ponitur in hac foꝛma
℞. pꝛunoꝝ damaſcenoꝝ. ʒ. x. tamaridoꝝ. ℥. i.
coꝛticũ mirobalanoꝝ infuſoꝛuz in decoctõe pꝛe
dictoꝝ per nocté. ℥. i. ſ. fricétur de mane foꝛtiter
⁊ colétur ⁊ colature addatur zuccari al. ℥. i. et
miſtretur in auroꝛa. Dubitatur qꝛ raſ ñ do
cet pꝛimo digerere materiá. iuxta affoꝛiſmũ pꝛi
me pticule. Digeſta medicari ⁊c̃. Rñdetur ꝙ
ſanguini nõ debetur digeſtio. per Auic. quarto
cañ. fen. pꝛio trac. ii. ca. de cura putridaꝝ in ge
nerali. Sed ſtati diceret aliquiſ uidetur ꝙ ñ
cõueniat medicina talis: quia per ipſam nõ eua
poꝛatur nec euacuatur ſanguis peccans faciés
doloꝛé capitis: igĩ ⁊c̃. Reſpõdetur ꝙ illa ualet
in euacuando coleram modo in doloꝛe ex ſan
guine aliqua eius pars colericatur. Jté qꝛ mũ
dificatur coꝛpus a ſuperfluitatibus cõibus in
ſtomacho et teſtinis contentis. Qꝯ̄ ſi iſta.

Ponit iterato curá per alia localia ⁊ diuiditur
in duas ſm ꝙ duo ponit. ſecũda ibi. Ex pſilio
quoq3. De pꝛima dicit ꝙ ſi pꝛedicta nõ ſuffece
rint: cõuenit ut capiti ſupponatur emplꝛm fcm̃
ex ſemine maluauiſci in aceto poſito agitando
quouſq3 ueniat ad ſpiſſitudiné. Rõ quia h̄ em
plaſtrũ ſua frigiditate remouet malá diſcraſiá
calidá. ⁊ quia linitiuũ é mitigant doloꝛé qꝺ nõ
faciebant alia que erant ſicca. Notádũ ꝙ re
cepta hui⁹ emplĩ põt ſic foꝛmari. ℞. aceti q̄rtꝭ.
i. ſ. ſeis altee ꝙ ſufficit ad incoꝛpoꝛandũ foꝛtiſſi
me cõquaſſati: oía miſce ⁊ fiat emplꝛm liquiduz
mediocriter. **Ex pſilio quoq3.** Ponit ſecũ

locale ⁊ dicit ꝙ utile ē ſi fiat empl'm ex pſilio et
aceto qm̄ remouet malá diſcraſiá calidá ꝓueni
enté ex ſanguie. Notandū ꝙ pſiliū dꝫ eē ite
grū ⁊ nō conquaſſatū ſicut dicebatur de altea.
Rō qꝛ in centro ē calidū imo cauterizatiuū: ut
Auic. ii. cañ. ca. de pſilio ⁊ mucilago eius tolla
tur ⁊ fiat empl'm. Ualet hoc empl'm. ℞. ſuccū
extremitatū uitis cū naſcūtur ⁊ diſponatur cuꝫ
farina ordei ⁊ oleo roſ. ponatur ſupra frontem
⁊ loco extrēitatū uitꝭ pōt pōi ſuccus ſempuiue
ſolatri ul' ṽge paſtoriſ ul' lactuce ⁊ ſilib⁹ ⁊c̄. Al.

Si aūt cū iſtis fuerit i pulſu uelocitas
⁊ in tactu ſentitur caliditas: ſꝫ nec in facie
neqꝫ in oculis fuerit rubedo nec tēſio. In
ꝑncipio ſoluaṫ uēter: ðeide fiant ea q̄ dixi
mus. narib⁹ aūt oleū inijciaṫ uiolatū: uel
oleū cucurbite dulcis: aut nenufaris oleuꝫ
aut oleū de florib⁹ ſalicis: quoꝝ quodlibet
ſuꝑ niuē īfrigidatū capiti ſupfundaṫ ⁊ nu
triaṫ ut ꝑdiximus. Eger quoqꝫ odoret cā
phorā ⁊ aquā roſ. ⁊ ſalices ⁊ uiol'. ⁊ his
ſilia. Qð ſi egritudo mltū iualeſcat ſuma
tur opij ⁊ cāphore vniuſcuiuſqꝫ quātum
pōderāt duo grana ordei q̄ diſſoluta i ol'o
de ſalicib⁹ mittātur i nares ⁊ aures. Sil.

Ponit curā qū cephalea ⁊ emigranea pro
uenerit a materia colerica: ⁊ diuiditur i quatu
or. Prio ponit curā per medicinā laxatiuā. Se
cūdo per unctionē. Tertio per dietā. Quarto
per odoramīta. Scða ibi. Narib⁹ aūt. Tertia
ibi. Et nutriaṫ ut ꝑdixi. Quarta ibi. Eger
ṽo odoret. In pria dicit ꝙ in habētib⁹ emi
graneā ⁊ cephaleā ubi apparēt iſta ſigna. Pri
mū uelocitas in pulſu. Secūdū qꝛ ad tactū ꝑci
pitur caliditas. Tertiū qꝛ in facie ⁊ in oculis nō
ſentitur rubedo nec tenſio: arguēdū ē ꝙ dolor
fit a colera. Secūdo dicit ꝙ iſtis ſignis appa
rētib⁹ dꝫ fieri euacuatō per medicinā laxatiuā
deide debēt fieri ea q̄ dicētur. Notanduꝫ ꝙ
rō dictorū ſic uerificatur. primuꝫ qꝛ colera pec
canſ cū ſit multū calida iducit magnā neceſſita
tē euētandi calidū cordis: ḡ ⁊c̄. Secundū ue
rificatur qꝛ colera cuꝫ ſit calida ualde taliter ſe
repñtat tactui. Uerificatur tertiū qꝛ colera ñ
eſt rubei coloris: iō ñ cauſat rubedinē. Itē qꝛ
eſt pauce quātitatis nō cauſat extēſionē. Se
cūdū dictū uēificatur qꝛ per medicinā laxatiuā
euacuatur colera: iō ⁊c̄. Uerificatur qntū qð
ſbdit: qꝛ remedia localia debēt ſequi euacuatō
nē regulariter. ⁊ iō dꝫ exponi. i primis ſoluatur
uēter. i. in primis ſoluatur ul' pri⁹ ſoluatur: dei
de ⁊c̄. nō ut ſonat uocabulū. Secūdo notan
dū ꝙ digeſtiuū debet ꝑcedē: qꝛ colera nō debꝫ
euacuari ſaltē eradicatiue niſi ipſa digeſta ⁊ dꝫ
digeſtiuum eē tale. ℞. endiuie ſcariole lactuce
dulcis nouelle añ. M. i. ſūmitatuꝫ papaueris
al. ℥. ii. iiii. ſeinū frigꝝ. M. ii. uuaꝝ paſſarū mū
dataꝝ. ℥. ſ. floꝝ uiolaꝝ ſandaloꝝ rubeoꝝ oiuꝫ
añ. ℥. i. zuccari al. ℔. i. fiat ſirupuſ clarificatus
uſqꝫ ad q̄rtꝭ. v. detur. ℥. i. ſ. cū duplo aq̄ tepide
⁊ h̄ qñ colera ē ſbtilis. ⁊ ſi colera eēt groſſa ad
datur radicū accori ⁊ ciperi añ. q̄rtꝭ. ſ. aniſi feni
culi ſeis baſilicōis oiuꝫ añ. ℥. ſ. ⁊ non ponatur
papauer nec q̄tuor ſeia fr̄a: qꝛ nimis igroſſāt.

Aliud ðigeſtiuū ſi colera ſit ſbtiliſ. ℞. ſirupi
endiuie ſirupi uiol'. ſirupi nenufaris oiū añ. q̄r
ta pars. ℥. i. ſ. miſce. ⁊ ſi colera eēt groſſa adde
orizacare tātundē ꝯpoſite Notandū ꝙ laua
tiuū pōt eē tale. ℞. floꝝ uiol'. nenufaꝝ añ. ℥. i.
floꝝ ſticados arabici. ℥. ii. qꝛ dirigunt reſpicien
do ad caput: prunoꝝ damaſcenoꝝ nūero. x. ta
marindoꝝ. ℥. ſ. uuaꝝ paſſaꝝ mūdataꝝ ab arill'
℥. icorticū mirobalanoꝝ citrinoꝝ bene gūoſoꝝ
īfuſoꝝ per noctē i decoctōe ꝑdictoꝝ. ℥. i. ul'. ſ.
fricētur de mane fortiter ⁊ colētur: ⁊ colatuꝝ ad
datur caſſie mūde bñ piguis. ℥. i. fiat colatura
uſqꝫ ad q̄rtꝭ. i. ſ. ⁊ miſtretur i aurora. ⁊ ſi paſſio
ē fortꝭ addātur diagridii. ḡ. iii. aut ponatur dia
prunis. ʒ. iii. uel electuarii de ſucco roſ. ʒ. iii.

Ad idē in forma cōfectōis. ℞. electuarii de
ſucco roſ. ul' diaprunis. ℥. ſ. malaxetur cum ſi
rupo nenufario ut dirigat ad caput. ul' addatur
aliqd ducēs ad caput ut peonia ⁊ ꝯficiatur cuꝫ
zuccharo in forma dactili. Ad idē in forma
pill'aruꝫ. ℞. reubarbari. ʒ. ii. maſticis. ℈. i. ſca
monee. ʒ. i. fiāt pill'e cum ſucco rute ul' apii uel
uino doſ ē. ʒ. i. ſ. cum tēore uirtutꝭ. ul'. ʒ. i. ⁊ me
li⁹. Naribus aūt. Hic pōit curā per iiectōꝫ: et
dicit prio ꝙ dꝫ imitti naribus oleuꝫ uiol'. aut ð
cucurbitꝭ dulcib⁹: aut de nenufare: aut oleuꝫ de
florib⁹ ſalicis. Scðo dicit ꝙ ſi etiaꝫ applicetur
ab ex̄ fundēdo ſuper caput īfr̄atū ſuper niue iu
uat. Notādum ꝙ rō dictoꝝ ē qꝛ olea ꝑdcā
ſunt frigida ⁊ humida iō remouēt malā diſcra
ſiā cātaꝫ a calore ſiue applicētur narib⁹ ſiue ab
ex̄ approxientur. Scðo notāduꝫ ꝙ loco iſto
ruꝫ potes ponere ſuccos īfrigidātes ut ē ſucc⁹
ſolatri ſempuiue lactuce dulcis i qb⁹ īfūdatur
pān⁹ duplicat⁹ ul' ſtupa canapia ut magis īfrigi
dēt. Ad idē vꝫ h̄. ℞. lactꝭ mlieris cū albumine
ouoꝝ bñ agitetur ⁊ īfundātur ſtupe canapie ⁊
ponātur ſupra frōtē ⁊ tp̄a. Ad idē vꝫ ēbrocatio
decoctōnis florum uiolaꝝ. nenufaris ⁊ foliorū
ſalicis. Ad idem ualet lotio extremitatum et

tibiaꝝ facta ex decoctõe uitis salicis nenufaris
uiol'. et quattuoꝛ seminũ frigidoꝝ. **Et nutriaꝶ**
Hic põit curá p odoꝛaméta ⁊ diuiditur i duas.
Prio facit h qñ é debil'. Scdo qñ é fortꝫ doloꝛ
secũda ibi. **Qd si egritudo.** De pria dicit ꝙ
patiés dꝫ odoꝛare cáphorá floꝛs salicis: uiolas
aquá roꝭ. ⁊ sil'a. rõ qꝛ talia cũ sint frigida rmo
uét malá discrasiá a colera. Notádũ ꝙ rece
pta raꝭ. pñt sic foꝛmari. ℞. floꝝ uiol'. néufarũ.
floꝝ salicis añ. ℥. i. roꝭ ru. ℥. i. cáphore ʒ. ii. ce
re quãtũ sufficit ad incoꝛpoꝛandũ. ul' puluerizé
tur: subtl'r misce oía malaxádo cuꝫ aq̃ roꝭ. ⁊ fi
at pomũ i medio pfoꝛatũ: ul' sine cera ponatur
puluis i páno lineo ad modũ pomi. **Qd si egri
tudo.** Põit curá qñ doloꝛ é fortꝫ ⁊ dicit quã
do doloꝛ é foꝛtis sumãtur opii ⁊ cáphore añ. ʒ.
ii. dissoluátur i oleo de salicib⁹ ⁊ mittatur i aurs
⁊ nares: qꝛ foꝛti egritudini foꝛtis cõuenit medi
cina. Notádũ ꝙ si ex istis stupefactiuis pce
derꝫ nocumétũ aliqd dꝫ poni i pua q̃ꝫtitate ali
qd eis ꝯtrariũ ut castoꝛeũ croc⁹ cassialignea dis
solutis i aliquo oleo calido ut camõille ul' tyria
ca. Scdo notádũ ꝙ illa olea qñ ponũtur in
aure debét põi i pua quãtitate ut due gutte ⁊ ac
tu tepida ⁊ parũ debét stare ne putrefiát. **Al.**
**Qd si cũ pdictꝫ egritudinib⁹ nihil eoꝝ que
dixim⁹ affuerit: fueritqꝫ egritudo antiq̃ in
pncipio uéter cũ pill'is cochijs soluaꝶ: q̃s
ego feci. cõfectõ pill'arũ cochiaꝝ. ℞. pul
ueris pigre. ʒ. x. cologntide. ʒ. iii. ⁊ tertiaꝫ
scamonee. ʒ. ii. ⁊. ʃ. turbit sticados añ. ʒ. v
fiát pill'e ex istis: ⁊ sunt doses. x. Sil.**
Hic põit curá cephalee ⁊ emigranee qñ fu
erit a materia fr̃a. s. fl'atica. ⁊ diuiditur in duas.
Prio põit curá p medicinã laxatiuaꝫ. Scdo p
localia. secũda ibi. Postq̃ꝫ vo. De pria di
cit ꝙ cũ soda nõ fuerit aliqd eoꝝ q̃ dcá sũt d ru
bedine: ⁊ egritudo sit cronica supple arguéduꝫ
é ꝙ materia sit frigida. Secũdo dicit ꝙ i tali
casu pri⁹ dꝫ fieri euacuatõ cũ pill'is cochiis q̃ꝝ
descriptio é hec. ℞. yerepigre. ʒ. x. cologntide.
. ʒ. iii. ⁊ tertiá. scamonee. ʒ. ii. ʃ. turbit sticados
añ. ʒ. v. fiant pill'e ex istis. Notádũ prio rõe
dcõrũ uerificatur pmũ: qꝛ materia frigida non
põt iducere rubediné. Sil'r materia frigida cũ
sit difficil' resolutõis facit egritudiné cronicam.
Secũdũ vificatur qꝛ pill'e cochie euacuát mate
riá fl'aticá a capite. Secũdo notádũ ꝙ mate
ria fr̃a faciés doloꝛé capitꝫ é duplex: q̃dá fl'atica
⁊ q̃dá ml'ica. fl'atica é duplex q̃dá cũ reumate ⁊
q̃dá sine reumate. Tertõ notandũ ꝙ matẽia
fl'atica sine reumate añ euacuatõꝫ pri⁹ dꝫ dige
ri. rõ pꝫ. Digestiuũ é h. ℞. radicũ acoꝛicipi
añ. q̃r. ʃ. aristol'. rotũde. ʒ. ii. iterioꝝ sq̃lle. ℥. ii.
vtriusqꝫ saluie. cétauree mioꝝ maioꝛane folioꝛũ
lauri bethõice rute añ. M. i. anisi maratri seis
siseleos seis basilicõis añ. ʒ. ʃ. ligricie uuaꝝ pas
saꝝ mũdataꝝ ab arill'. ℥. i. utriusqꝫ sticados flo
rũ anthos añ. ℥. i. aceti. ℥. i. mell' elci zuccari añ
℔. ʃ. fiat sirup⁹ clarificat⁹ usqꝫ ad q̃rtꝫ. v. cui ad
de si materia é frigida multũ gariofil'. cubebaꝝ
spice pipis añ. ʒ. ii. Ad idé p paupibus. ℞.
oximell' ꝯpositi squillitici. ℥. i. aq̃ decoctõis sal
uie uel rosimarini. Ad idé solutiuũ i foꝛma pil
lulaꝝ. ℞. pill'arũ cochiaꝝ. ʒ. ii. pulpe cologntì
de bdeli subtl'r puluerizati añ. ʒ. ʃ. misce oía ma
laxádo cũ sirupo d sticados. fiát pill'e détur i i
troitu lecti. Ad idé sb foꝛma decoctõis liqde
℞. floꝝ sticados arabici floꝝ boꝛagis buglos
se añ. ℥. ʃ. uuaꝝ passaꝝ mũdataꝝ ab arill'. ℥. i.
zizibe. al. seis basalicõis añ. ʒ. i. turbit mũdi bñ
gumosi iteri⁹ agarici añ. ʒ. ʃ. coꝛticũ mirobaláo
rũ kebuloꝝ ifusoꝛũ p nocté i decoctõe pdictoꝝ
℥. i. ʃ. fricétur de mane foꝛtiter ⁊ colétur ⁊ dulco
rétur cũ. ℥. i. ʃ. zuccari: administretur colatura in
auroꝛa. Ad idé i foꝛma ꝯfectõis. ℞. zinzib.
ʒ. i. ʃ. pipis lõgi galange añ. ʒ. ʃ. croci masticis
añ. ʒ. vii. turbit ʒ. vi. diagridii. ʒ. ii. polipodii. ʒ
i. cubebaꝝ peonie nucis muscate añ. ℈. ʃ. stica
dos. ʒ. i. cũ. ℥. vi. zuccari: fiat ꝯfectõ cũ uino cito
nioꝝ ⁊ doꝭ é. ʒ. i. ul'. ʒ. ii. Sꝫ in materia fl'atica
reumatica digestiuũ dꝫ eé tale. ℞. saluie folioꝝ
cipssi añ. M. iii. masticis olibani añ. ℥. ʃ. ligni
aloes. ʒ. ii. mell' zuccari albi añ. ℔. ʃ. fiat sirup⁹
clarificat⁹ usqꝫ ad ptes. v. qꝛ i materia reumati
ca fr̃a fl'atica ꝯpetũt calida stiptica q̃lia sũt pdi
cta. ⁊ p ista iuétũ é dyaolibanũ. Quarto no
tádũ ꝙ raꝭ nõ põit curá doloꝝ capitꝫ a matẽia
ml'ica. in q̃ digestiuũ dꝫ eé tale. ℞. boꝛagis bu
glosse radicũ accoꝛi radicũ cypi coꝛticũ fenicl'i
petrosilini añ. ʒ. i. iterioꝝ squille q̃rtꝫ. ʃ. utriusqꝫ
saluie maioꝛane folioꝝ lauri bethõice mellisse:
fũiterre añ. M. i. utriusqꝫ sticados floꝝ áthos
añ. ℥. ʃ. floꝝ boꝛagis buglosse añ. ℥. i. aceti al. ℥
i. mell' elci zuccari albi añ ℔. ʃ. fiat sirup⁹ usqꝫ
ad. v. Ad idé. ℞. pill'aꝝ de lapide lazuli uel
de lapide arméo. ul' pill'aꝝ indaꝝ. ʒ. i. peonie. ℈
ʃ. ꝯficiátur cũ sirupo d sticados. Ad idé alid
in foꝛma ꝯfectõis. ℞. yere ruffini uel yerelogo
dion: lapidis lazuli abluti añ. ʒ. ii. seis basalico
nis. ʒ. ʃ. pulueizétur puluerizáda malaxétur cũ
sirupo de sticados ⁊ ministretur in introitu le
cti. Aliud ad idem in foꝛma confectõnis.
℞. diasene. ℥. i. uel confectionis hamech. ʒ. ii.

Aliud ad idē ī forma liq̄da. ℞. floꝝ boragis
buglosse sticados arabici an̄. ℥. ʃ. liq̄ricie rase
uuarū passarū an̄. ℥. i. thymi epithi follicℓorū
sene polipodii mōtāi an̄. ℥. ʃ. seis basilicōis. ʒ.
ii. fiat decoctō ī sero caprīo ⁊ ī decoctōe tēperen
tur cortices mirabolanoꝝ idoꝝ bn̄ gumosoꝝ
per noctē. ℥. i. fricētur de mane fortiter dulcore
tur cū. ℥. ʃ. zuccari ⁊ mistretur in aurora. Ad
idē. ℞. pulueris sene. ℥. ʃ. cū brodio pulli detur

Quīto notādū q ubi n̄ posset patiēs sumere
medicinā laxatiuā per os ꝯuēit approxīatio cli
steris uℓ suppositorii ⁊ ī materia flℓatica. ℞. de
coctōis malue mercurialℓ aneti rute furfuris ℔
i. yerepigre pulueris zucari an̄. ℥. ʃ. salis. ʒ. ii.
olei aneti uℓ rute. ℥. iii. Suppositoriū ad idē
℞. coloquītide. ʒ. i. fellℓ thauri. ʒ. ii. salis: bau
rach an̄. ʒ. i. ꝯficiātur cū melle. Clistere ī ma
teria mℓica. ℞. decoctōis malue uiolaꝝ buglos
se fūiterre furfuris. ℔. ʃ. cassie. ℥. i. sene polipo
dii epithi an̄. ʒ. ʃ. olei oliuarū. ℥. iii. salis cōmu
nis. ʒ. i. Almansor.

Postq̄ꝫ v̓o uēter solutus fuerit īfūda
tur caput ex oleo sanbacio ⁊ oleo d̓ ben ⁊
mittatℓ ī nares. Eger quoqꝫ odoret algaliā
⁊ īsufflet muscꝰ naribꝰ. q si egritudo mul
tū īfestauerit sumatℓ euforbii ⁊ castorei am
boꝝ an̄. vi. ꝑs. ʒ. uniꝰ ⁊ dissoluta in pauco
oleo sanbacio mittatℓ ī nares ⁊ aures. In
cephalea v̓o calℓa emplℓm h̓ frōti ⁊ tēpori
bꝰ ē īponēdū cuiꝰ hec ē ꝯfectō. ℞. se. lactu
caꝝ siefmemithe sandaloꝝ alboꝝ ⁊ rube
orū: fasel rosaꝝ opij: fiat ex eis emplℓm pꝰ
q̄ꝫ aceto ⁊ aq̄ rosata cōspersa fuerit: fronti
īponatℓ sup̱ q̄d mittatℓ pānꝰ aceto ⁊ aq̄ ro.
īfusus q cū calefcūs fuerit iteꝝ īfundatℓ ⁊
desup̱ ponatℓ. Linimētuꝫ v̓o cephalee
frℓe. ℞. castoreū euforbiū pip̱ sinapi stora
cē rutā marubiū: q̄ siccata ⁊ puluerizata ⁊
etiā tricōizata misceantℓ ⁊ cōspgātℓ uio ve
teri ex q̄bꝰ fiāt trocisℓ. ⁊ desiccētℓ. cūq̄ꝫ nec̄e
fuerit ex vno ī vino veteri aut oleo costio
uel cāmillio dissoluto. fiat frōti emplꝫ mℓ
totiēs. h̓ eni emplℓm oī antiq̄ cephalee con
fert nō solū suppositū sꝫ etiā auri īiectū q̄
seqtℓ illō tēpꝰ pꝰ q̄ꝫ ī aliquo d̓ ꝑdcis olℓis re
solutū fuerit. Egro v̓o vinū vetus ⁊ forte
dādū ē. Cū aūt cephalea p̱ hebdomadaꝫ
vnā ꝑseuerauerit eger ī balneū mittēdꝰ ē:
⁊ sup̱ caput aq̄ ī q̄ camōilla ⁊ amaracꝰ ⁊
nesse ⁊ sticados arabicū cocta fuerint sil:
aut sigillati infundenda ē. Sillanus.

Hic pōit curā p̱ ṁedia localia ⁊ diuiditur
in sex. Prīo pōit curā per iunctōnē ⁊ capurpur
giū. Scd̓o per odoramētū. Tertio per linimen
tū. Quarto per balneū. Quīto per potū. Sex
to per embrocationē. Scd̓a ibi. Eger quoqꝫ.
Tertia ibi. Linimentū v̓o. Quarta ibi Eger
v̓o. Quīta ibi. Dū aūt cephalea. Sexta ibi
Et sup̱ caput. De prīa dicit. prīo pꝰ q̄ꝫ fuerit
facta euacuatio per medicinā supra caput debꝫ
fundi oleū sanbacinū ⁊ oleū de been. Notā
dū q tale locale dꝫ approxīari ꝓmissa euacua
tōe. Rō q̄ tale cū sit calidū attrahit materiaꝫ.
sꝫ pꝰ ꝯuenit q remoueat malā ꝯplexiōꝫ frℓam et
resoluit si parū de materia remāserit ⁊ h̓ uel ap
proximādo ab extra supra frōtē uℓ ponēdo ī na
ribꝰ. Scd̓o notandū q oleū sanbacinū ē ole
um basilici mīoris uel olei floꝝ sanbaci. Ter
tio notandū q ad idē ualet h̓ cerotum. ℞. olei
laurini uel nardini. ℥. ii. addatur castorei eufor
bii pip̱is an̄. parū cū cera fiat unguētū. uℓ. ℞.
olei de balsamo uℓ de castoreo. Ad idē ualet h̓.
℞. tiriace uℓ mitridati cū succo mēte misce ⁊ su
perpone. expertū ē. Eger quoqꝫ. Hic ponit cu
rā per odoramēta. ⁊ diuiditur ī tres. Prīo pōit
curā q̄n dolor ē debilis. Scd̓o q̄n ē fortis. Ter
tō pōit iterato curā sode q̄n fit a materia calℓa p̱
emplℓm. Scd̓a ibi. Q̄d̓ si egritudo. Tertia ibi
In cephalea. De prīa dicit q patiēs dꝫ odo
rare galliā muscatā. Scd̓o dicit q naribꝰ dꝫ in
sufflari muscus. Rō āboꝝ: q̄ illa calefaciūt ce
rebrū. Notādū q ad idē ualet h̓ pomū. ℞.
laudāi puri. ℥. ʃ. ligni aloes storacis calamite an̄
ʒ. i. gariofilorū nucis muscate basilice an̄. ʒ. ʃ.
puluerizētur puluerizāda cū pistello calℓo misce
oīa cū aq̄ rosℓ. ⁊ fiat pomū perforatū ī medio: ⁊
h̓ pro pauperibꝰ. Ad idē nigella īfusa ī aceto
deīn̄ exiccata ī pāno lineo odorata. Q̄d̓ si egri
tudo. Ponit curā q̄n dolor ē fortior ⁊ ē. ℞. eu
forbii castorei an̄. q̄ꝫtū ē sexta parsℓ. ʒ. i. dissolua
tur ī oleo sanbacio ⁊ mittatur ī aures ⁊ nares.
Rō q̄ fortiter calefaciūt ⁊ forti egritudini fortℓ
cōuēit medicia. In cephalea. Hic iterato po
nit curā cephalee a materia calℓa ⁊ dicit q in ce
phalea a materia calℓa ꝯuenit h̓ emplꝫ. ℞. seis
lactucaꝝ siefmēithe sādaloꝝ al. ⁊ ru. saufel rosℓ
opii aspergātur aceto ⁊ aqua rosℓ. Rō pꝫ. Lini
mentū v̓o. Hic pōit curā sode a mā̄ frigida p̱
linimentū. ⁊ dicit q si unus trociscus qui poni
tur in littera dissoluatur in uino ueteri uℓ ī oleo
costino uel camomillino ⁊ fronti applicetur: iu
uat. Secundo dicit q si mittatur de eodeꝫ ī au
re iuuat. Ratio utriusqꝫ est: quia tale remedi
um calefacit cerebrum. Primo notan

dū ꝙ descriptio trociscoꝝ ē hec. ℞.castoreum
euforbiū piper sinapim storacē rutā marubiuꝫ
siccentur ⁊ puluerizētur aspgātur uino ueteri: ⁊
fiant trocisci ⁊ exiccentur. Secūdo notandū
ꝙ ad idē ualet hoc emplm. ℞.laudāi puri. ℥.
iiii.macis.℥.v.milii parū torrefacti.℥.i.ſ.terbē
tie.ʒ.i.puluerizētur ⁊ misce cū oleo camomillio
fiat emplm ⁊ applicetur ſup cōmissuram capite
raso.℞.radicis cucūeris asinini absinthii con
quassati aā. ℳ.ii.aque dulcis oli cōis aā. q̄r
tū.i.buliant ſup cineres calidos usqꝫ ad consū
ptionē ꝯbitā.fiat emplm ⁊ cū decoctōe fiat em
brocatio super partē dolentē. Ad idē.℞.em
pli apostolicō.℥.iiii.malaxetur cū oleo camōil
lino ⁊ extendatur supra cōmissurā ad quātitatē
dolentis. Ad idē ualet sacculus talis.℞.be
thōice sicce.ℳ.i.floꝝ melliloti milii paruꝫ tor
refacti aā.℥.i.floꝝ sticados arabicū floꝝ āthos
aā:℥.ii.cōquassentur excepto milio fiat saccul⁹
ad quātitatē partis dolētis. Ad idem.℞.be
thōice sicce rutte sicce aā.ℳ.ſ.floꝝ anthos flo
rū sticados arabici aā.℥.ſ.cōquassentur ⁊ fiat
pile⁹ ad formā capitis. Eger uero. Ponit cu
ram per potū ⁊ dicit ꝙ egro debet dari unum
potens ⁊ antiquū. Ratio qꝛ tale ē calidū ideo
remouet malā cōplexionē frigidā. Jteꝫ quia ex
ipso restaurātur spūs aiales. Notandum ꝙ
uinū debet dari in pauca quātitate ne uinuꝫ re
pleat nimis caput neqꝫ cerebrū. Cū aūt. Po
nit curā per balneū ⁊ dicit ꝙ cuꝫ cephalea stete
rit per unā hebdomadā eger debet intrare bal
neū. Notandū ꝙ balneū ē duplex.quoddaꝫ
ē ule quoddā ꝑticulare. Uniuersale est triplex.
quoddā aereū sicut stuphe ⁊ calefacit ⁊ exiccat.
quoddā ē balneū ignis.ut ponere pacienteꝫ in
furno calido p⁹ remotionē panis: uel ponēdo i
stufa sicca.quoddā ē balneū aque calide ut sul
phureū: uel partē decoquēdo herbas calidas.
Sed balneū ꝑticulare eēt suffumigatio fcā cuꝫ
herbis calidis positis in sirupo supra uel ablu
tio facta cū decoctōe herbarū predictaꝝ supra
caput. Et supra. Ponit curā per embrocaꝫ: ⁊
dicit ꝙ supra caput debet fundi decoctio cāmil
le sansuci sticados arabici.ratio patet. Notā
dū ꝙ ad ideꝫ ualet hec ablutio capitis.℞.utri
usqꝫ calamēti origani sansuci isopi foliorū lauri
aā.ℳ.ii.florū anthos uel ameos utriusqꝫ sti
cados aā.℥.i.buliāt in.℔.vi.aque usq̄quo re
deant ad.℔.iiii.⁊ forti⁹ erit si bulierit in lixiuio
facto ex cinere sicuū uel uitis uel cauliuꝫ. Ad
idē.℞.maiorane saluie florū cāmille foliorum
lauri sticados aā.ℳ.i.buliāt i aqua ut dictū ē

uel lixiuio ⁊ abluatur caput ⁊ fricetur. Ad idē
ualet suffumigatio hec.℞.thuris sandarace li
gni aloes aā.ʒ.ii.ponātur supra carbones ⁊ re
cipiatur fum⁹ cū panno ⁊ fricetur caput ante ci
bū cū pānis calidis ⁊ pectinetur. Ad idē ualꝫ
masticatio hec.℞.masticis uel piperis ul pire
tri uel cubebarū uel zinzib.⁊ fiat masticatio et
saliua expuatur. Ad idē ualet gargarisma h̄
℞.oximell cū sinapi ul pipe.uel ℞.yerepigre
cū oximelle squillitico ⁊ distēperetur cū aq̄ ꝺco
ctionis origani isopi sicce uel piretri.uel.℞.ye
repigre distēperate cū decoctōne saluie: uel oxi
melle squillitico. Ad idē ualet sternutatō tal.
℞.ellebori al.subtiliter puluerizati. ʒ.i. ⁊ nari
b⁹ attrahatur. Jtē.℞.castorei uel euforbii ul
piretri. Ad idē ualet capurpurgiū h̄.℞.aq̄
maiorane.℥.ii.⁊ narib⁹ attrahatur: deinde laue
tur aqua calida. Ad idē ualet succ⁹ cucūeris
asinini ⁊ fortiter apperit. Ad idē ualet ꝯfectō
ꝺcā aurea alexandrina uel plirisarcoticō uel di
anthos uel tyriaca uel mytridatū uel diacasto
reū ul diaccori ul kebuli cōditi. Al.

Qꝺ si cephalia quotidie aā comestōꝫ
īuadat ⁊ p⁹ comestionē recedat succurren
dū ē infirmo aā horā q̄ uenire consueuit
dando eis bucellas panis ī succo granati:
aut vue acerbe aut hoꝝ siliū īfusas. Silla.

Ponit curā ſode prouenientis per cōitateꝫ
ad stomachū: ⁊ dicit ꝙ si dolor capitis accidit
aā cōestiōꝫ ⁊ recedit p⁹ cōestiōꝫ ꝓ cura ꝺꝫ exhi
beri bucella pāis īfusa i uino ḡnatoꝝ: aut agre
sta ⁊ siliū. Rō qꝛ talis dolor ꝓuēit ꝓpter fluxū
colere ad os stōachi. ſꝫ si ꝓuēiat exhibēdo bu
cellas pāis īfusas i succo ḡnatoꝝ aā horā corru
gādo ⁊ stiptigādo os stōachi ꝓhibet fluxū cole
re q̄re ⁊c. Notādū ꝙ dolor capitꝭ qdā ꝓuēit
ꝓpter cām ꝓpriā exn̄tē i cerebro: ⁊ ꝺ h̄ supra di
xi.qdā per cōitatē ab alio mēbro ⁊ ꝺ isto h̄. Sꝫ
tal p cōitatē pōt ꝓuēire a stōacho ul ab ep̄ate
ul a splene. Ad ꝓpositū itelligr̄ de eo q̄ prouēit
per cōitatē a stōacho: qꝛ sepi⁹ accidit ꝓpter ma
iorē colligātiā. Jtē tal dolor pōt ꝓuēire a mate
ria cl̄a ul frigida. Ad ꝓposituꝫ raſ h̄ pōit curā
ꝑmi. Scꝺo nota ꝙ i cura doloris capitꝭ ꝓuēi
entꝭ ab alio mēbro duo reqrūtur. Unuꝫ ex par
te mēbri mādātꝭ. Scōm ex parte mēbri recipiētꝭ
Ex parte mēbri mādātꝭ reqrūtur tria.ſ.euacua
tō per flebotōiā ul per medicinā ul per clistere
ul per cauteriū. Scꝺo alteratō male ꝯplonis.
Tertō ꝓhibitō ascēsus uapoꝝ ad caput. Ex par
te mēbri recipiētꝭ unū reqritur.ſ.ꝯfortatō capitꝭ
⁊ h̄ ubi dolor n̄ eēt creticꝰ qꝛ ipedieꝛ crib ⁊c. Al.

Si āt cephalea cōtingat ꝓpter multā in sole morā sufficienter ex oleo roſ. ⁊ aceto īfrigidatis curari poterit que tamē si ex hoc nō quieuerit ex alijs infrigidātibus curanda erit. Si aūt soda adhuc perseuerauerit ⁊ fortior fiat neqꝫ vllo mō remoueatur ⁊ timeatur ne eger visuꝫ amittat ⁊ aqua ad oculos descendat tēporuꝫ arterie sunt incidende ⁊ extrahende. hoc tamē qđ nūc loquimur est ꝑter nr̄aꝫ ītētiōꝫ ī ħ libro. Sil.

Ponit curā sode ꝓueniētis ꝓpter cām extrisecā. s. ꝓpter multā morā in sole. Et diuiditur in tres ꝑ3 ꝙ tria ponit remedia. secūda ibi. Que tū. tertia ibi. Si aūt. De prima dicit ꝙ si dolor capitis prouenerit ꝓpter multā morā in sole tūc cura potest fieri ex oleo roſ. ⁊ aceto infrigidatis Ratio q: per hoc remouetur mala discrasia calida inducta a sole: ⁊ hoc si sit sine materia. De secūda dicit ꝙ si dolor nō cessat ex aliis infrigidātibus fortiorib⁹ curari dꝫ. Ratio q: fortiter alterabunt. De tertia dicit ꝙ si soda perseuerauerit ⁊ fortificetur ⁊ sic timor depditiōis uisus: uel ꝙ aqua fluat ad oculos . tunc arterie temporum sunt incidende q: talis fit ex accensu uaporū. Et subdit ꝙ hoc nō pertinet ad hāc partē sed supra ubi determiat de chirurgia. Notādū ꝙ ex dictis pōt haberi distinctio dolorū capitis ⁊ cura ī generali. Dolor capitis ē duplex. Quidaꝫ est causatus ex cā extriseca ⁊ ille est duplex: Quidā causatur ex reb⁹ inducētibus malaꝫ cōplexiōꝫ frigidā ⁊ curatur per calida: quidā causatur a solutiōe cōtinui ⁊ curatur per chirurgiā Alius est dolor causatus a cā intrinseca: ⁊ talis est duplex. quidā est causatus per cām propriaꝫ existentē in cerebro. quidā per cōitateꝫ ab alio mēbro: ⁊ talis ē duplex. s. cū materia ⁊ sine materia. Dolor ꝓueniēs a materia in cerebro existente ⁊ nō per cōitateꝫ curatur per euacuantia ⁊ alterantia. Sed ꝓueniēs per cōitateꝫ ab aliis mēbris ꝓhibetur per prohibitionē ascensus uapoꝝ ⁊ euacuando humorē ⁊ alterando malam cōplexioneꝫ. Sed dolor proueniēs a cōplexiōe mala sine materia seu per cām ꝓpriā seu per cōitatē curatur per alterantia solū ⁊c̄.

De scothomia ⁊ vertigine. c. ii. Sil.

Circa rubricā est notandū. primo ꝙ inter scothomiā ⁊ uertiginē est cōuenientia ⁊ differentia cōueniunt. Primo q: utraqꝫ causatur ex uaporibus existentib⁹ in spiritibus uisibilibus ⁊ in neruis obticis ex parte anteriori cerebri. Secūdo cōueniunt q: utraqꝫ infert nocumentū uisui sensui cōi ⁊ ꝟtuti ymaginatiue. Sꝫ drn̄t: q: scothomia ex uapore grosso fumoso gn̄atur: existēte in vīis spūs uisibil' ıprimēte silītudinē in ꝟtute seu potētia uisiua: ⁊ propter hoc uidentur res extra que nō sunt ad similitudinē illius rei ꝑ3 colorē ⁊ similitudinē illius uaporis ⁊ illa species ıpressa in illo humore cristallino ıprimit ī sensu cōi ⁊ in imaginatiua quaſ̄ uidetur ꝙ apparent res extra que non sunt. Et dicitur ideo scothomia a scothos ꝙ est uidere ⁊ mia ꝙ est musca quasi uisio muscarū. Sed uertigo est a uapore fumoso existente in vīis spūs uisibilis ⁊ uenis ⁊ arteriis partis anterioris qui cū mouetur inducit motū in spiritibus ꝓpter sꝫtilitatē uaporis ıprimentis suā similitudinē sui motus in potētia uisiua. deinde in sensu cōi ⁊ ymaginatiua: ⁊ ideo uidetur ei ꝙ res extra que nō mouētur moueātur. Ex his patꝫ ꝙ homo ī scothomia nō cadit in terrā uel raro: ⁊ in uertigine sic: uel ut in plurib⁹. Secūdo notandū qd sit uertigo: est eni uertigo quādo homo ymaginatur ꝙ res moueatur supra ipm̄ ⁊ ꝙ eius cerebrū ⁊ eius corpus inuoluātur quare accidit aliquādo ut ꝙ nō regat se imo ꝙ cadat. Tertio notanduꝫ ꝙ uertigo ⁊ scothomia possunt capi dupliciter. primo quantū ad originē suaꝫ: ⁊ sic sunt actio lesa corrupte uisus: q: primo uisus corrūpitur ex illis uaporibus: q: uisui apparēt res que nō sunt uel extra moueri que nō mouentur Secūdo possunt sumi quantū ad earuꝫ cōplementū: ⁊ sic sūt actio corrupta ꝟtutis ymaginatiue: q: uirtus uisiua ıprimit in imaginatiuam. Quarto notanduꝫ ꝙ scothomia ⁊ uertigo magis nocent uisui q̄ꝫ aliis sensibus exterioribus. Prima cā quia nerui uisiui sunt propinquiores imaginatiue q̄ꝫ organa aliorū sensuū. Secūda cā quia in scothomia ⁊ uertigine est corruptio spūum ⁊ uirtus uisiua magis habundat in spiritibus: propter hoc eni nerui obtici sunt concaui: ut patꝫ quarto de accidenti ⁊ morbo. Tertia causa est uertigo est respiciens motū: q: credit ꝙ oia moueantur in gyrū: sed per uisuꝫ magis motus percipitur q̄ꝫ per aliū sensum: ideo magis appropriatur uisui. Quinto notandū quāuis scothomia ⁊ uertigo noientur noie accidentiuꝫ: q: sunt actio corrupta uisus: q: scothomia dicitur quasi uisio muscarū: ⁊ uertigo dicitur a uerto uertis. possunt tamē dici duplices morbi unus cōsimilis: q: in cōplexione fit ratiōe male cōplexiōis causate a uaporibus in cerebro. Alius est morbus officialis: q: fit opilatio in neruis ⁊ uiis spūum in anteriori parte cerebri. Sexto notādū ꝙ apud medicū tres sūt cāe ꝟtigis

s. pmitiua añs ⁊ ꝯiūcta. Cā pmitiua sunt res ñ naturales mltiplicātes uapores i cerebro sicut cibi uaporosi: ut allea cepe ⁊ silia. ⁊ fumosa ut legūia oua frixa uinū nouū mouēi circulariter aspect⁹ ad res lumiosas ⁊ h⁹. Cā añs sunt q̃tuor hūores: q: ex quolꝫ hūore pñt eleuari uapores. Cāe ꝯiuncte sunt uapores eleuati ab aliis hūorib⁹ ⁊ si sint grossi fit scothomia. Si vo sint subtiles fit vtigo. Septimo vo de signis scothomie ⁊ vtigis. Signa qñ fuerit ex reuolutōne supra ip̄z: uel ex reuolutōe reꝝ sensataꝝ uel ex percussiōe manifesta sunt ex re ipsa iducēte. Signa qñ fuerit ex uapore gñato uel retēto in ip̄o cerebro: sunt añcessio doloꝝ capitis tynnitus ⁊ tenebrositas lōga uel fixa añ ocl'os: ⁊ i gustu ⁊ odoratu abbreuiatio ⁊ pulsatio i arteriis añriorib⁹ ⁊ spatul'. Signa qñ fiunt a sanguie sunt uene inflate ⁊ facies ⁊ oculi ⁊ caput rubeā ⁊ calida ⁊ sōnus grauis: ⁊ laxitudo: ⁊ pulsatio i ṫpib⁹: ⁊ uria spissa ⁊ subrussa. Signa ex colera sunt uigilie i flāmatio absq; multitudie grauitatꝭ: ymaginatiōes citrie uel auree: urina aurea clara ul' citrina. Signa ex flegmate sunt grauitas: timor: pygricia: mltitudo somni: albedo oculoꝝ ⁊ corpis humiditatū mltiplicatio i toto corpe: urina indigesta alba spissa: gulositas ⁊ idigestio. Signa ex mlia sunt grauitas nō multuꝫ intēsa: uigilie: cogitatiōes ⁊ ymaginatiōes corrupte: uria clara sbtilis idigesta: capilli nigri. Signa qñ ueniunt a cerebro passio ꝯtinua: nō sentitur nocumtū i aliis mēbris. Signa qñ per cōitateꝫ passio nō ē ꝯtinua nisi qñ ascēdūt uapores ⁊ sentitur i alio mēbro nocumētū. Signū ꝓnosticū isti sūt ꝯsanguinei ⁊ amici epilepticoꝝ nec nō appopleticorū: quare si multiplicant malum regimē cadunt in illas passiones ⁊c̃. Alman.

Um aliq̃s illud qđ añ eū ē circulariter moueri viderit: ⁊ oculi tenebrescūt ⁊ cadere voluerit: ⁊ facies ⁊ oculi i eadē hora rubuerit: vene quoq; q̃ sunt p⁹ aures grosse appuerit: ex ip̄is venis miutio faciēda ē. Et vētose i collo ⁊ tibijs sunt ponēde. Qđ si p̄dicte vene ñ apparuerit ⁊ facies fuerit rubea: sanguis ex basilica erit miuēdus: ⁊ vētose i tibijs sūt ponēde. Jn hac pterea scothomie spē ⁊ i ea quā añ dixim⁹ caput ex oleo ro. ⁊ aceto ē infundendū. Eger quoq; calida cibaria vitaꝛ dꝫ. Uēter quoq; ex apozimate mirobal'. citrinoꝝ qđ i. c. de cephalea diximus est soluendus. Silla.

Hic Raꝫ. ponit curā scothomie ⁊ vtigis. Et diditur i duas. Prīo qñ fuerit a sanguie. Scđo qñ a f l'atc. scđa ibi. Cū āt nec i facie. Pria i duas. Prīo pōit curā qñ fiūt a materia sanguinea ꝯtēta i cerebro. Scđo qñ a sanguie ꝯtēto in alio mēbro. scđa ibi. Qđ si p̄dicte. De pma dicit ꝙ cū appuerint hec signa. Primū signuꝫ qñ vꝛ circulariter moueri ꝙ ē corā se. Scđo q: oculi obscurātur. Tertiuꝫ ꝙ uoluerint cadere. Quartū facies ⁊ oculi appent rubei. Quintuꝫ vene q̃ p⁹ aures sunt appent grosse supple ex istꝭ signiſ arguēdū ē ꝙ scothomia ⁊ vtigo siūt a sanguie ꝯtēto i cerebro. Scđo dicit ꝙ flebotomia dꝫ fieri ex ill' uenis. Notādū ꝓ rōne dictoꝝ ꝙ rō pmi ē q: ꝓpter pñtiaꝫ sanguis i cerebro eleuātur uapores mouētes sp̄us uisibiles circulariter: iō appet illud. Scđꝫ vificatur q: multi uapores cōicātur ad oculos iō obscurātur. Verificatur tertiū q: ꝓpter motū fcm̃ i spiritib⁹ cerebri corp⁹ nō pōt sustētari: q: nō ē instꝛm ul' organū ꝓportionatū. Uerificatur q̃rtū q: aliq̃ pars sanguis cōicatur ad alias ptes iō rubificātur. Uerificatur qntū q: per flebotomiā illaꝝ uenarū euacuatur sanguis peccās ⁊ diuertitur lꝫ tñ diuersio fit pauca ex quo sanguie replētur uene ut dꝛ in qnto signo. Sciēdū tñ hic ꝙ Raꝫ. hic itelligit pmissa ⁊ p̄supposita flebothomia đ cephalica brachū vbi nō sit aliud ꝓhibēs. Notādū ꝙ dicit Raꝫ i tertio signo. Et cadē uoluerit q: aliq̃ ē in vtigine casus ⁊ aliq̃ nō: q: qñ passio ē nimis fortꝭ ⁊ ē iferēs nocumētū i pte posteriori q̃ ē ꝑncipiū vtutis memoratiue: sic ē casus q̃re tūc assimilatur epilepsie: lꝫ sit dr̃ia q: in epilepsia fit ꝯtractio i casu. Sꝫ i vtigine nō ē ꝯtractio lꝫ casus. Sꝫ qñ ē passio debil': q: pauc⁹ dolor ⁊ pauc⁹ vapor nō iferēs nocumtū i parte posteriori sic nō ē casus. Et vētose qđē. Pōit curā per uētosas ⁊ dicit ꝙ i cura h⁹ debēt poni vētose i collo ⁊ i tibiis. Rō q: per has diuertitur sanguis ⁊ euacuatur. Qđ si p̄dicte. Hic ponit curā qñ scothōia ⁊ vtigo ꝑueniūt a sanguie cōicato ab aliis mēbris: ⁊ diditur i q̃tuor. Jn pria pōit curā p flebothomiā ⁊ vētosas. Scđo per i unctiōꝫ capitꝭ. Tertio per dietā. Quarto p medicinaꝫ laxatiuā. Scđa incipit ibi. Jn hac pterea. Tertia ibi. Eger quoq;. Quarta ibi. Uēter vo. De pma dicit ꝙ si nō apparuerit p̄dcā ⁊ facies fuerit rubea dꝫ fieri flebotōia đ basilica. Ratō q: signū ē ꝙ sanguis cōicatur ab alio mēbro ⁊ pl⁹ ab epe iō ⁊c̃. Scđo dicit ꝙ uentose sunt ponende in tibiis. Rō q: diuertūt sanguiné ad loca distātia a cerebro. Notādū ꝙ sic vētose valēt i tibiis diuertēdo: ita positō pedū i aq̃

caľa ualet diuertẽdo uapores ad inferiora ⁊ sic
remouet dolorẽ dubitatur utꝝ alio hũore a san
guie peccãte ꝯpetat flebotõia. rõ pꝫ: qꝛ si hũor
eẽt admixtꝰ sãgui ꝯpetit si ñ tũc ꝯpetit euacuatõ
cũ farmaco ⁊c. **In hac ꝑterea.** Hic põit curã
scothõie ⁊ uertiginis aliũde causate ⁊ p cõitatẽ
per inunctionẽ: ⁊ dicit ꝙ in hac passiõe ⁊ in alia
que fit a materia existente in cerebro: cõuenit ut
fundatur sup caput oleũ roſ. ⁊ acetũ. Rõ quia
ista prohibẽt ascẽsuꝫ uaporũ ad caput repercu
tiendo ⁊ cõfortando. Secũdo qꝛ alterat malaꝫ
cõplexionẽ in cerebro. Notandũ ꝙ dictũ Raſ
est ueꝝ qñ passio est in pricipio uel augumẽto ⁊
qñ materia est in fluxu sed in statu ⁊ declinatiõe
qñ materia est fluxa nõ uerificatur dictũ Raſ.
qꝛ tunc cõpetit resolutiuũ sicut embrocatio fcã
ex decoctiõe camomille folioꝝ lauri ⁊ similium
Dubitatur utrũ medicamẽ dictũ repercusiuuꝫ
⁊ resolutiuũ cõpetat. Arguitur ꝙ nõ: qꝛ supra
mẽbrũ principale nõ cõpetit ponẽ repercusiua.
Scd̃o ꝓbatur ꝙ nõ sit fiendũ qꝛ tũc fieret inflã
matio. Ad primũ dicendũ ꝙ super emũctoriuꝫ
cerebri uel alterius pricipalis mẽbri nõ ꝯueniũt
repercussiua: h̃ uolunt auctores. sed supra cere
brũ sic. Ad scd̃m dicendũ ꝙ tale ualet in rõe cõ
iuncte cause ⁊ maius seqtur iuuamentũ q̃ꝫ no
cumentũ. **Eger quoqꝫ.** Ponit curã per dietaꝫ
⁊ dicit ꝙ eger non dꝫ assumere cibaria calida.
Ratio qꝛ illã ebullitionẽ inducũt in sanguine ex
qua ascendunt vapores ad caput qui sunt causa
istarũ passionũ. Secũda cã: qꝛ talia nutrientia
multiplicãt sanguinẽ ⁊ colerã a quibꝰ isti vapo
res eleuãtur. Notandũ ꝙ sicut oꝫ cauẽ a cibis
predictis: ita oꝫ cauẽ ab aliis rebꝰ non naturali
bus multiplicantibꝰ sanguinẽ ⁊ colerã ⁊ ebulliti
onẽ ⁊ motũ inducentibꝰ sicut a supfluo somno
supflua uigilia ⁊ respiceř in fundũ a loco alto ⁊
sic de aliis. Scd̃o notandũ ꝙ dieta ꝯueniens ẽ
s. ꝙ debẽt uti lentibꝰ coctis cũ agresta cõdita cũ
vino granatorũ pãnico milio ⁊ siľibꝰ: aliqñ de
bent comedẽ carnes edi pulloruꝫ cõditas cum
agresta uel aceto ⁊ post carnes comedat piruꝫ
uel pomũ coctũ: uel comedat lactucas uľ portu
lacaſ cũ aceto cõditas. De potu bibat aquã de
coctiõis berberis uel granoꝝ granatoꝝ: uel bi
bat aquã zuccari cũ psilio: uľ bibat uinũ debile
bñ liphatũ. **Uẽter vero.** Ponit curã per medi
cinã laxatiuã ⁊ dicit ꝙ euacuatio fiat cũ decocti
one mirobalanoꝝ citrinoꝝ de qua dictuꝫ est in
c. de cephalea. Rõ qꝛ per illã euacuatur colera
Notandũ ꝙ si uertigo ⁊ scothomia fiant a cole
ra cura est ut prouocetur uomitꝰ cũ syrupo ace
toso ⁊ aqua calida uel aq̃ decoctiõis aneti ⁊ se
mis atriplicis si uomẽ nõ posset bibat decoctio
nẽ hanc. ℞. mirobalanoꝝ citrinorũ. ℥. i. ſ. pi
stentur ⁊ bulliant in ℔. ſ. aque cũ. ℥. i. pruno
rũ: ⁊ accipiãtur. ℥. iii. illius aq̃ ⁊ in illa aq̃ adda
tur. ℥. iii. syrupi roſ. uel uiolati detur añ diem.
Ad idẽ ualet. ℞. aq̃ casei ℔. ſ. reubarbari. ʒ.
i. ſ. dimittãtur in ℔. ſ. aq̃ casei ante diẽ coletur
⁊ detur infirmo. Ad idem ℞. ℥. vi. decoctionis
prunoꝝ. x. tamarindorũ. ℥. i. elľi de succo roſ.
ʒ. ii. ſ. Ad idẽ. ℞. tamarindoꝝ mãne añ. ℥. i.
dissoluatur cũ. ℥. vi. aq̃ decoctõis prunoꝝ. Al.

**Cũ aũt neqꝫ in facie rubedo neqꝫ fe. cũ
scothomia fuerit: attẽdendus est an sit sto
machi subuersio ⁊ nausea que si affuerit
prius vomere cogẽdus est: deide de pillis
cochiis dosiꝫ vnaꝫ sumat: ⁊ a frigidis ab
stineat cibis. Sil.**

Hic ponit curã scothomie ⁊ uertigis a mate
ria flegmatica: ⁊ diuiditur in duas partes. Pri
mo qñ est per cõitateꝫ ad stomachũ. Scd̃o qñ
est per ꝓpriã cãm in cerebro. scd̃a ibi. **Si autẽ
neqꝫ.** Prima in duas. Primo ponit curã per
euacuatiõꝫ. Scd̃o p dietã. Scd̃a ibi. **Et a frigi
dis.** De pria dicit ꝙ ubi tã i vtigie q̃ꝫ i scothõia
nõ fuerit in facie rubedo nec fe. oꝫ cõsiderař an
sit stomachi subuersio ⁊ nausea: qꝛ tunc arguẽ
dũ est ꝙ fit a materia frigida per cõitateꝫ a sto
macho. Scd̃o dicit ꝙ in tali cã debet priꝰ ꝓuo
cari uomitus: deide dꝫ fieri euacuatio cũ pilľis
cochiis. Notandũ ꝙ nausea est uolũtas uomẽ
di sine effectu. Subuersio est frequẽs uoluntas
uomẽdi: iõ addit frequẽtiã super nauseã. Scd̃o
notandũ ꝙ si in scothomia nõ est rubedo in fa
cie nec fe. est signũ ꝙ ꝓuenit a frigida materia.
Sed qñ accidit subuersio ⁊ nausea stomachi:
signũ est ꝙ fit per cõitatẽ ad stomachũ. Sꝫ rõ
remedii ẽ qꝛ per uomitũ euacuatur materia cõ
tenta in stomacho: ⁊ qꝛ pilľe cochie euacuãt ma
teriã flegmaticã a cerebro: iõ ⁊c. Ad idẽ ualent
pilľe auree: imo plus euacuãt a stomacho ⁊ ca
pite. Ad idẽ valet h̃. ℞. yerepigre. ℥. ſ. oximel
lis compositi. ℥. i. aque decoctionis ysopi uel
zedoarie. ℥. iiii. uel. vi. Ad idem. ℞. pilľarum
fetidarum. ʒ. ii. uel. ʒ. i. ſ. syrupi roſ. ℥. ii.
aque mellis. ℥. iiii. ⁊ detur in matutinis. **Et a
frigidis.** Hic ponit curam p dietã ⁊ dicit ꝙ dꝫ
abstinere a frigidis. Ratõ qꝛ frigida augẽt ma
teriã flegmaticã. Notandũ ꝙ dieta cõueniens
est. primo qꝛ debet comedere carnes edi uel ca
strati paruarũ galinarũ ⁊ perdicũ fasianoruꝫ ⁊
oium auiũ uiuentiũ in arboribus ⁊ in pratis ⁊

nō in aquis ꝛ ut plurimū comedat carnes assa
tas ꝛ nō elixas ꝛ uitellos ouoꝝ cicera fracta far
rū ꝛ risum. De potibus uinū debile ꝛ stipticum
qꝛ propter debilitatē nō fumat ad caput ꝛ ꝓpter
stipticitatē cōfortat stomachū. Bonū autē essꝫ
ut biberet aquā mellꝭ loco uini ꝛ hec dieta ēt eēt
cōueniens quādo proueniet a mlīa. Notāduꝫ
ꝙ si v̓tigo ꝛ scothomia possunt esse ꝛ fieri a ma
teria existēte in aliis mēbris ut epate uel matri
ce tñ ut plimuꝫ proueniunt a materia existente i
stomacho: qꝛ hic sunt laciores uie: quia materie
transeunt per meri ꝛ ysophagū. Notandum ꝙ
medicina uomitiua in tali casu est talis. ℞. radi
cū raphani siluestris. ℥. i. semis atriplicis assa
ri añ. ℥. ſ. fiat decoctio in. ℔. i. aque quousqꝫ
ueniat usqꝫ ad. ℥. iiii. coletur ꝛ colatur addatur
olei cōis. ℥. ſ. croci fortiter cōquassati. ʒ. i. quia
fit fortior aceti. ℥. i. detur in hora calidiori diei
post assumptiōeꝫ cibi unctuosi dos. ℥. ii. Notā
dū ꝙ ubi per illa nō sequitur curatio tūc fit cau
teriū ꝛ est tale. ℞. cantaridarū remotis capiti
bus ꝛ alis puluerizatarum. ℥. ii. fermenti. ℥. ſ.
misse malaxando cū aqua ardēti fiat massa po
natur sup mēbꝝ ad q̄ꝫtitatē uni⁹ aualane. Al.

Si autē neqꝫ aie subuersio neqꝫ nausea fuerint neqꝫ caliditatꝭ signa apparuerint venter ex pillis cochijs multotiens soluatꝛ Cibaria quoqꝫ frigida oino vitet. Et gar garismus fiat quo flegma deponatur in naribus quoqꝫ ponatur aliquid de his q̄ narrauimus quo caput calefiat. Sil.

Hic pōit curā scothomie ꝛ uertiginis quādo
fit a materia frigida propter cām propriā in ce
rebro: ꝛ diuiditur in quatuor partes qm̄ ṗmo
ponit curā per euacuationē. Secūdo per dietā.
Tertio per gargarisma. Quarto per effusionē
in naribus ibi scđa. Cibaria quoqꝫ. ibi tertia.
Et gargarism⁹. ibi quarta. In narib⁹. De ṗ
ma dicit ꝙ si subuersio aie ꝛ nausea nō fuerint
nec apparuerint signa caliditatis debet fieri se
pe euacuatio cū pillꝭs cochiis. Notādū pro ra
tiōe dictoꝝ ꝙ quādo nō apparuerunt signa pre
dicta: signū est ꝙ fit a materia frigida patꝫ ꝛ ꝙ
materia est in cerebro ꝛ nō cōicatur ab alio mē
bro. Ratio quare debꝫ fieri euacuatō cū pillꝭs
cochiis est qꝛ euacuant materiā flegmaticā a ce
rebro ꝛ quare debet fieri sepe euacuatio est: qa
morbus factus a tali materia est cronicus: ideo
debet fieri sepe euacuatio supposita in digestiōe
in materia. Cibaria quoqꝫ. Hic pōit curā per
dietā ꝛ dicit ꝙ eger debet uitare cibaria frigida
rō qꝛ multiplicāt materiā flegmaticā. Notādū
ꝙ nō solū patiens dꝫ vitare cibaria frigida: sꝫ
vlꝛ oia saltē per aliqđ tp̄s ut per duos dies aut
per tres. Rō qꝛ calor naturalis nō repiens ma
teriā cibalē in quā agit: agit in flegma ꝛ sic resol
uit uel digerit uel ꝯuertit in sanguineꝫ. Et gar
garisma. Hic ponit curā per gargarisma ꝛ di
cit ꝙ debꝫ fieri per qđ attrahatur flegma. Rō
qꝛ tunc euacuatur flegmatica materia a q̄ ele
uātur uapores faciētes scothomiā ꝛ v̓tiginem.
Notandū ꝙ dictū Raſ. v̓ificatur in corpoꝛ n̄
disposito ad egritudies pulmonis uel ad ptisiꝫ
ꝛ hoc uoluit Auicē. tertio cañ. fen. ṗma trac. ṗ
mo. c. gñali de cura egritudinū capitis. Rō qꝛ
per ip̄m materia trahitur ad pect⁹ ꝛ ad pulmo
nē: ideo ꝛc̄. Secūdo notādū ꝙ gargarisma tra
hēs flegma a capite sic fit. ℞. bethonice ysopi.
añ. M. i. liquiricie rute uuaꝝ passaꝝ mūdataꝝ
ab arillꝭ añ. ℥. i. piretri radicis yreos recētium
añ. quart. i. ſ. seminis sinapis. seis stafisagrie
zizib. al. añ. ℥. ſ. masticis. ℥. i. mellis eleci q̄rt.
i. fiat apozima puꝝ ꝛ clarissimū usqꝫ ad quart.
iii. capiātur duo coclearia singula uice ꝛ patiēs
teneat in ore diu ꝛ ꝓiiciat extra ꝛ fiat ante pran
diū uel ante cenā. Ad idē ualet masticatio pire
tri uel masticis. sed qꝛ piretrū habet mordicare
linguā igitur ponitur in panno lineo albo ꝛ po
nitur postea supra dētes ꝛ sic nō sentitur tant⁹
dolor ꝛc̄. In naribus. Ponit curā per imissi
onē in naribus ꝛ dicit ꝙ in narib⁹ debꝫ poni ali
qđ de eis que dicta sunt que calefaciunt caput
pꝫ. Notandū ꝙ in naribus pōt poni illud qđ
ꝓuocat sternutationē ut eleborus alb⁹ uel pire
trū uel euforbiū uel piper ꝛ tale ualet attrahen
do flegma a cerebro ꝛ euacuando silꝛ ualet: qꝛ
cōmouet cerebꝝ ꝛ sic calefacit. Et silꝛ in narib⁹
pōt poni aliqđ oleū resoluens ꝛ calefaciens sic̄
oleū de euforbio ꝛ cucumere asinino ꝛ simile.
Silꝛ pōt poni puluis talis ꝛ isufflari nucis mu
scate uel nigello: ꝛ per hec intelligēda sunt oia
istis similia que debent approximari premissa
euacuatiōe. Scđo notādū ꝙ si scothomia ꝛ v̓ti
go fiant a materia mlīca cura dꝫ esse talis: qa
Raſ. nō ponit dꝫ esse digestiuū tale. ℞. syru
pi de epithimo. ℥. ii. syrupi de fumo terre. ℥. i.
aque boraginis endiuie buglose añ. ℥. ii. ulꝛ sic
℞. syrupi acetosi simplicis. ℥. iii. decoctionis
thimi epithimi boraginis buglose. ℥. vi. clarifi
cetur optime ꝑ duabus uicib⁹. Solutiuū in for
ma pillꝭari. ℞. pillꝭaꝝ de lapide lazuli uel arme
no. ʒ. i. uel. ʒ. i. ſ. Ad idē in forma decoctionis.
℞. dyasene. ℥. ſ. polipodii. ℥. i. mirabolꝭ. indo
rū. ℥. i. pistentur oia ꝛ bulliant in. ℥. vi. aq̄ do

nec remaneant. ℥. iii. dos. ℥. ii. detur i maue añ dié. Tertio notandũ ꝙ cura scothomie ⁊ ỽtiginis q̃ fit ex vapore generato ⁊ retento i ipo cerebro. é cerebrũ ꝯfortare ⁊ facere euaporatõm cũ aqua decoctõis absinthii ⁊ floꝝ camomille vel melliloti maiorane roſ. ⁊ ru. ⁊ facere ipʒ abstinere ab oibus leguminibꝰ ⁊ acutis vt cepis ⁊ alleis ⁊ specialr̃ nucibus ⁊ vio potẽti. comedat carnes. Comedat post cibũ pira cocta vel mespilas: vel coriandrũ ꝑparatũ vel coriandros ꝯfectos. Quarto notandũ ꝙ cura eiꝰ q̃ fit pp reuolutõm eiꝰ supra seipm: vl' ex aspectu eorũ q̃ reuoluuntur é qescere ⁊ abstinere a talibꝰ rebꝰ nocẽtibus. Uti ẽt debet sõno ⁊ tranqlitate: ⁊ abstinere a motu forti ⁊ intenso.

De Frenesi. Silla.

c Irca rubricã notãdũ ꝙ hec passio põt q̈druppliciter noiari. Primo frenesis. Secũdo karabitus. Tertio sirsen. Quarto apostema calidũ cerebri. Dicitur frenesis a frenis vel pãnicul' refrenãtibus vl' restringentibꝰ sbam cerebri ne soluatur: qa vt plurimũ hʒ fieri in ipis pãnicul' cerebri. Dicitur karabitꝰ a suo accñte qð é alienatio: vñ karabitus é nomẽ accidentis arabicũ qð iterpretatur alienatio mẽtis. Dicitur sirsen qð é apa cerebri uel capitis quia sit in arabico idẽ est ꝙ caput i latino ⁊ sen. i. apa. Sicut birsen é apa pectoris ⁊ dicitur a bir ꝙ é pectus ⁊ sen ꝙ é apostema: Scðo notanduʒ ꝙ frenesis é duplex. s. ỽa ⁊ ñ uera. Uera é apa calidũ cerebri ad qð sequitur mẽtis aliẽatio. Nõ uera est mala ꝯplrõ calida cerebri ad quã sequitur mẽtis aliẽatio causata a uapore eleuato ab aliis mẽbris uel a toto corpore sicut pʒ in fe. cõtinua. Et dicitur parafrenesis a para ꝙ é iuxta ⁊ freneſ quasi ꝓpinqua frenesi q: si nõ remoueretur ille uapor fieret uera: ⁊ hoc sepe accidit.

Notanduʒ ꝙ si frenesis uera dicatur apa calidũ cerebri. nõ é intelligendũ ꝙ sit quodcũqʒ calidũ: sed solũ illud qð est p essenciã cal'm. si illð ꝙ est de sanguine uel de colera licet i st'ate ⁊ melenconia p putredinẽ acquiratur cal'itas ñ tñ é frenesis: sed litargia. Quarto notandum ꝙ tres sũt cause frenesis ẽm medicos. s. primitiua añcedens ⁊ ꝯiuncta. Primitiua sũt res ñ naturales multiplicantes sanguinẽ ⁊ colerã ⁊ maxie i cerebro: ut cibus calidus: aer calidus magna inãitio: uigilie superflue motꝰ superfluus q̃ʒuis sint alie coadiuuãtes. ut etas iuuentutis ꝯplrõ calida. statio ad solẽ capite discoperto. Causa añcedens é sanguis uel colera uel utrũqʒ simil' ñ facieẽs apostema. Causa ꝯiuncta sũt illi met hũores actu faciẽtes apa i cerebro. Quinto notandũ ꝙ colera faciens freneſiʒ est triplex. s. adusta ⁊ ex tali fiunt maniaci. Colera ru. ⁊ non adusta ⁊ colera citria: ordo i malitia é: q: prima é deterior scða: ⁊ scða tertia. Ratio pʒ. Sexto notandũ ꝙ materia faciẽs frenesim. s. sãguis uel colera põt ꝯtineri i pãniculis. s. i dura mr̃e: uel pia mr̃e: ⁊ in sba cerebri. Ordo i maĩt a deterior é illa. s. que fit in sba cerebri. Scðo illa q̃ fit ipia mr̃e. Tertio illa q̃ fit i dura mr̃e. Ratio pʒ bene speculanti. Septio notandũ ꝙ lʒ frenesis posset generari i quolibet uentriculo cerebri magis tñ generatur i anteriori qm̃ anterior uentriculus é calidior aliis ⁊ i illo magis agregatur sãguis ꝓpter rethe mirabile ibi exñs qð é ꝯpositum ex uenis ⁊ artariis: ⁊ ideo i frenesi plus leditur uirtus imaginatiua imo põt esse lesa ⁊ alie ñ. Ut dicit Gal'. tertio de accidẽti: ⁊ iõ hʒ pessimã iaginatiõʒ. Notandũ tertio ꝙ i frenesi é fortis motꝰ ⁊ sensus debil'. Ratio primi q: i frenesi cerebrũ declinat ad cal'm ⁊ siccũ ꝓpter materiã frenesis ⁊ sic nerui motiui fiunt sicciores ad tactũ ⁊ ad motũ fiunt ueIociores ⁊ magis obediẽtes nisi deueniant ad tantã siccitateʒ ꝙ corrumpantur: ⁊ cã est ex parte organi. Alia cã q: uirtus imaginatiua iperat motiue ⁊ caliditas excedit multũ ideo fortiter mouet: ratio secũdi q: nerui sensitiui sũt humidi plus: ut Auic. Prima primi illo Ca. Dico ꝙ deus. Ideo in frenesi nimis recedũt a tẽperamento iõ debilitatur sensus: q: mẽbrũ non exercet suas operationes nisi cũ tẽperamẽto. Almansor.

q Uando aliquẽ febris cõclusa i vaserit cũ forti capitis ⁊ oculoꝝ grauedie ⁊ i facie atqʒ in oculis vehemẽs fuerit rubedo ⁊ capitis dolor ⁊ horror luminis affuerit ⁊ i pulsu uelocitas ⁊ frequẽtie sup̃fluitas iueniunt. signa frenesis certissima iudicabunt. Qð si lingua nigra aut citrina fiat. ⁊ ꝑmisceat itellectus ⁊ multuʒ fuerit alienatus. ⁊ vigilauerit multũ. iam frenesis ꝑfecta erit. Sillanus.

Hic Rasis determinat de frenesi ⁊ diuiditur i duas. Primo ponit signa. Scðo cura. Secunda ibi. Ergo ergo. Prima in duas. Prio ponit signa ꝓnostica frenesis seu minus certa. Scðo ponit signa demõstratiua seu magis certa. Scða ibi. Qð si lingua. De prima dicit ꝙ inueniuntur ista signa. Primum fe. cõtinua ꝯclusa. Scðm fortis grauedo capitis ⁊ oculoꝝ.

Tertiũ uehemens rubedo faciei ⁊ oculorum.
Quartũ dolor capitis. Quintũ horror lumis.
Sextũ uelocitas ⁊ frequẽtia pulsus talia dicun
tur signa frenesis certissima. Notandũ de rõne
signorum uerificatur. Primũ .s. febris qñ est con
tinua cõclusa .s. rõne sanguinis ascendentis ca
put ⁊ apostematis. Uerificatur scdm per idem
Uerificatur tertiũ: qr pars sanguinis ascenden
tis ad caput cõmunicatur ad oculos ⁊ partes
faciei ideo rubificantur. Uerificatur quartũ .s.
dolor capitis rõe male cõplexionis causate a sã
guine ⁊ rõne solutionis cõtinui que est i aposte
mate. Uerificatur quintũ quod ẽ horror lumi
nis. Ratio qr ex lumine magis iflãmatur ⁊ agi
tatur. Ideo apparet cõtrarietas ⁊ displicentia
Uerificatur sextũ qr ppter presentiã sanguinis
augetur necessitas magna cordis euitandi.
Quod lingua. Hic ponit signa demonstrati
ua frenesis uel magis certa ⁊ dicit q si apparue
rint ista signa. Primuz q lingua fuerit nigra:
aut citrina. Secunduz pmixtio intellectus: aut
alienatio. Tertiũ uigilie supflue: tunc frenesis ẽ
pfecta. Uerificatur primũ ppter adustionem ⁊
caliditatẽ multã. Uerificatur secundũ pp inflã
mationẽ multã factã i uentriculo medio: unde
fit permutatio specierum. Uerificatur tertiũ ppter
caliditatẽ que est causa uigiliarum. Notandum
q illa signa sunt qñ frenesis ẽ a materia sangui
nea ⁊ preter illa .s. sunt alia. Repletio uenarum
habitudo corporis grossa in qua sanguis ẽ mul
tiplicatus usus rerũ .s. generãtium sanguinem.
abhominatio .s. loquele ⁊ pigricia in ea clamor
post suũ dormire: extremorum frigiditas ⁊ agita
tio ⁊ anhelitus .s. inordinatus urina rubea ⁊ spis
sa a pncipio. Ratio patet. Secũdo notandum
q si frenesis fiat a colera. Signa sũt uehemens
caliditas ⁊ acuitas febris cõtinua alienatio mẽ
tis uehemens: Tertium usus ante eam rerum
acutarum: ut sinapis albi piperis mellis: uini acuti:
rei salse ⁊ similiũ. Quartuz uelocitas pulsus ⁊
spissitudo. Quintuz desideriũ attrahendi aerẽ
ultra solitum cõtinue. Sextum citrinitas faciei
⁊ oculorum. Septimũ inquietudo. Octauum cla
mor ⁊ uociferatio. Nonũ urina albificatur. De
cimũ sitis uehemẽs. Ratio omniũ patet intelli
genti. Sciendũ ẽ hic q si colera aduratur. Si
gna hec oia intenduntur i suo eẽ ⁊ cum hoc dis
positio demonii ⁊ rixa ⁊ inquisitio rerum cuz extre
mis ⁊ oculi pturbantur ualde. Tertio notandũ
q signorum frenesis: quedã significant frenesiz fu
turã ⁊ sũt illa que dicta sunt in pria parte. Et q
dam presentẽ ⁊ sunt illa que dicta sunt in parte
scda. Quarto notandũ q signorum frenesis que
dam significant frenesiz salubrẽ ut ẽ diminutio
malarum imaginationũ ⁊ accidentium ⁊ materie
euacuatio .s. p fluxũ sanguinis nariũ uel p seces
sum. Unde seqtur alienatio. Quedã significãt
frenesiz mortalẽ: ut sunt urina aquosa pseuerãs
egestiõis retentio ⁊ intẽsio malorum accidentiuz.
Quinto notandũ q hic ẽ sermo de frenesi i q
ẽ pmixtio rõnis qr differentia ẽ inter stolidita
tẽ: amẽtiã: ⁊ pmixtionẽ rõnis uel alienationem
mẽtis: qr stoliditas ẽ actio diminuta vtutis co
gitatiue ⁊ fit a frigido. Amẽtia ẽ ablutio vtutis
cogitatiue ⁊ silr fit a frigido ut plurimũ. lz eniz
fieri posset a calido cũ supfluit. ⁊ deicit actu p
prie uirtutis. Sed aliẽatio mẽtis ẽ actio corrup
ta: ut quando imaginatur uidere muscas ⁊ alia
extra q nõ sunt ⁊ fit a calido excedente qñ non
deicit actum proprie uirtutis. Alman.

Ergo igitur anteq̃ pdicta cõpleantur acci
dentia ẽ subueniendũ ex sanguinis detra
ctione ⁊ ventris solone cũ succo fructuuz
Nutrimentũ vero eius sit aqua ordei semel
aut bis i die sumpta sm cõsuetudinẽ quã
in tpre sanitatis habuerit. Caput autẽ ex
oxirodino infundendũ erit. Qd si multe
affuerint uigilie sumatur violarum siccarum. cor
ticũ papaueris al. ordei excorticati. se. lac
tucarum. radicis mãdragore omniũ añ. M
i. q oia i cucũa plena aqua tã diu coquan
tur donec aqua rubefiat. deide aqua illa
dũ ẽ tepida ab alto sup cap fundatur. ⁊ sit
caput sup ciminile i quo aqua colligatur
que i cucuma posita iterũ sup caput fũda
tur. hoc autem omni die multotiens fieri
conuenit. Caput preterea muliebri lacte ad
nuxto inunguẽdũ erit qd ẽt i coto posituz
capiti ẽ supperponendũ. Sillanus.

Hic ponit curã frenesis ⁊ diuiditur i quattu
or. Primo ponit curã p euacuationẽ. Scdo p
dietã. Tertio p localia. Quarto iterato p eua
cuationẽ. Scda ibi. Nutrimẽtũ uero. Tertia
ibi. Caput ãt. Quarta ibi. Cũ ãt eger. De
prima dicit q ergo ẽ succurrẽdũ anteq̃ pdicta
accidẽtia pfirmẽtur p subtractõm sanguis ⁊ p
euacuatõm p secessũ factã cuz succo fructuum.
Notandũ q si a sanguine fiat frenesis tunc fiat
subtractio sanguis flobotomando cephalicam
extrahẽdo usqz ad sincopi exclusiue: ut euacue
tur materia peccans si uirtus pstiterit ⁊ hoc dz
fieri anteq̃ cõfirmentur quod ẽ ad tres uel q̃t
tuor dies. Si tñ cõfirmatur hoc ẽ post quattu
or dies cõueniens ẽ ut fiat flobotomia d uena

10

frontis uel nasi q꞉ p hanc magis euacuatur ma
teria peccans i capite. fit ét subtractio sanguis
ꝓuocando fluxú sanguinis narıú. fit ét subtrac
tio per uentosas positas i spatulis ⁊ hoc debet
fieri qñ nó pót fieri flobotomia. Notanduꝫ
ꝙ si frenesis fit a colera euacuatio dꝫ fieri uel p
assumpta per os uel per clistere. Clistere erit ta
le. ℞. lactucaꝝ dulciú. M. ii. ordei. múdi. M
ſ. folioꝝ malue mercurialis: uiolarie añ. M. ii.
folioꝝ nenufarú. ℥. i. furfurú pugillum. i. olei ui
ol᷑. q̄rt᷑. ſ. cassie fist. ℥. i. diaprunis. ʒ. v. fiat cli
stere usqꝫ ad quart᷑. v. stomaco uacuo ministre
tur. Ad idé. ℞. uiol᷑. ℥. ii. maluaꝝ. M. i. pru
noꝝ ℔. ſ. bulliant ⁊ in aqua accipiatur ex aq̄ il
la ℔. i. ⁊ dissoluantur in ea. ℥. i. tamarindorum
máne. ℥. ii. zuccari uiol᷑. ℥. ii. olei uiol᷑. ℥. iii. salis
℥. ſ. facta mixtura omniú coletur ⁊ tepiduꝫ ípo
natur. Sed euacuatio sumpta per os é. ℞. ta
marindoꝝ. ℔. i. bulliantur in ℔. ii. aque usque
quo ueniat ad ℔. i. ſ. coletur ⁊ administrentur.
℥. v. ꝑ uice. prima ualet nó solú euacuando sed
ét alterando. Ad ideꝫ. ℞. máne. ℥. i. ſ. dissol
uatur illa cú. ℥. iiii. aque decoctóis prunoꝝ cole
tur illa aqua ⁊ detur ante diem. Sed si materia
fuerit adusta addatur cú prunis in decoctóe aq̄
sene fumiterre epithi añ. ʒ. ii. polipodii. ℥. ſ. ⁊ cú
illa dissoluantur mána ⁊ tamarindi. Ad idé
℞. mirobal᷑. citrinoꝝ. ℥. i. ſ. prunoꝝ. ℥. ii. pisten
tur ⁊ bulliant in aqua donec medietas sit cósú
pta coletur ⁊ colature addantur. ℥. ii. sirupi ros᷑
detur ante dié. Si aút materia fuerit adusta lo
co mirobolanoꝝ citrinoꝝ ponantur cú prunis
i decoctione. ℥. ii. mirobolanoꝝ indorum ⁊ sup
addantur cum hoc sene ⁊ epithi añ. ʒ. ii. ⁊ cum
sirupo dicto detur ut prius. Ad idem. ℞. reu
barbari. ʒ. ii. aque decoctóis prunoꝝ. ℥. iiii. pul
ueriza reubarbaro ⁊ pone i illa aqua tunc ad
dantur cum illis sirupi uiol᷑. ℥. ii. dimittatur to
tú sic per. xii horas coletur ⁊ detur ante dié. Si
aút materia fuerit adusta ponatur in decoctóe
cuꝫ prunis sene epithi polipodii añ. ʒ. ii. Ter
tio nota ꝙ post talé euacuationé secure pót fie
ri flobotomia de cephalica q̄ est in manu i cur
natura brachii uel uentosatio i crurib⁹ uel i spa
tulis uel apertio saphane. ꝓuocatio emorroida
rú: q꞉ licet materia sit colera tñ per illá inflāma
tur sanguis ideo ⁊c̄. Nutrimétú uero ⁊c̄.
Hic ponit curá per dietá ⁊ dicit ꝙ dieta debꝫ eé
talis q꞉ dꝫ súere aquá ordei sel᷑ uel bis i die cuꝫ
cósuetudine q̄ erat tépore sanitatis. Notan
dú ꝙ ratio predictoꝝ est q꞉ frenesis é egritudo
ualde acuata róe materie ⁊ accidentiú: unde ñ
dꝫ distrahi natura a cibo imo dꝫ esse itenta cir
ca digestionem materie: ió cópetit dieta subtil᷑.
sicut aqua ordei. Sil᷑r ualet q꞉ infrigidat ⁊ húe
ctet. laxat uentré ⁊ opilationé apit ⁊ ml᷑ta iuua
menta facit. Sil᷑r ualet succus granatorú ul᷑ pa
nis ter i aqua lotus. Notádú scđo ꝙ patiés
freneſiꝫ pót ét cibari lactucis ⁊ portulacis cómdi
tis cú aceto uel agresta uel cú cucurbi. coctis ꝯ
ditis cú agresta ⁊ si esset debilis cú carnib⁹ pul
loꝝ uel edi elixatis cú predictis herbis: uel cum
papauere ⁊ berberis ⁊ granis granatoꝝ ⁊ agre
sta. **Caput aút.** Hic póit curá per localia ⁊ di
uiditur in tres secundú ꝙ trina ponit remedia.
Secúda ibi. **Qđ si multe.** Tertia ibi. **Caput
preterea.** De pria dicit ꝙ caput debet ébro
cari cú oxirodino ⁊ medicamine ífrigidatiuo in
quo ponitur acetú ⁊ oleú ro. Notandum ꝙ
ratio dicti est q꞉ tale medicamé est infrigidatiu
um ⁊ remotiuú male cóplexionis calide induc
te a mala materia: q꞉ a colera peccante. Scđo
cópetit: q꞉ prohibet ascensum uaporú ad caput
⁊ ió tale solú competit materia existente i fluxu
Scđo notandú ꝙ in materia sanguinea medi
camé ponitur infrigidatiuú tale. ℞. succi plan
taginis. ℔. i. aque rosq. uart᷑. i. aceti. ℥. i. misce ⁊
capiantur stupe canabine i fuse i istis ⁊ ꝯpresse
ponantur in anteriori parte capitis. Ad idé. ℞
succú uirge pastoris uel succú barbe hircine ul᷑
ipoqsticados: uel succú acetose. Sꝫ i frenesi
a materia colerica infrigidatiuú debet eé húec
tatiuú. s. ℞. succi lactuce dulcis quart᷑. v. aq̄.
ros᷑. quart᷑. v. aceti. ℥. i. misce. **Qđ si multe.**
Hic ponit ſm locale cóueniens in cura frenesis
maxime itendendo ad uigilias ⁊ dicit ꝙ si uigi
lie fuerint multe sumantur uiol᷑. siccarú cortica
rú papaueris al. ordei excorticati lactuce dulcis
seminú eius corticú mandragore aú. M. i. bu
liant in aqua deinde embrocetur caput. multú
ualet hoc q꞉ ꝓuocat somnú. fiat multotiens ut
fortior fiat ipressio. Notandú ꝙ somn⁹ pót
ꝓuocari cum ab extra applicatis ⁊ ab intra.
Sed applicatoꝝ ab extra. quedá applicátur ca
piti ⁊ quedá collo. quedá testiculis. ⁊ quedá pe
dibus ⁊ brachiis. Applicata capiti hec. ℞. lac
tis mulieris puellá lactantis quart᷑. i. ſ. Uitella
quattuor ouoꝝ fortiter agitatoꝝ farine papaue
ris al. quod sufficit misce ad modú unguéti flu
xibilis. Ad idé. ℞. cassie lignee ʒ. i. opii tebaici
ʒ. ii. croci. ʒ. i. fiat puluis ⁊ i corporetur cuꝫ mo
dico aq̄ ros. ⁊ aceti ⁊ liniantur tempora ⁊ é for
te ⁊ expertum. Et applicatur collo. ℞. aq̄ frigi
de aque ros᷑. añ. ℥. iii. aceti. ℥. i. ſ. in fundantur

pānus lineus duplicatus hoc facit infrigidādo cerebrū applicatum testiculis. ℞.aq̄ roſ.℥.v aceti.℥.i.ſ.infundatur pānus lineus ⁊ applicetur testiculis ⁊ mulieribus ſub mamill' ⁊ ualet qꝛ illa mēbra ſunt neruoſa ⁊ infrīgata infrigidant cerebrū ⁊ ſic ꝓuocant ſomnū. Applicantia pedibus brachiīs ⁊ cruribus. ℞.decoctōis herbaꝝ frigidarū ſicut folioꝝ ſalicis nenufaꝝ uiol'. uitis lactucaꝝ abulantur tibie ⁊ brachia. Ad idē. ℞.terre ſigillis.q̄rt.i.ſ.malaxetur cū aq̄ roſ.⁊ parum aceti ad modum unguenti ungātur planum pedum ⁊ manum. Ad intra in forma cōfectionis aplicate. ℞.cōſerue uiol'.cōſerue nenufarū añ.℥.ſ.ſemis papaueris albi. iuſqami añ.℥.i.zuccari al.q̄rt.ſufficit cōficiantur ⁊ detur cū aqua ordei uel aqua cocti. ⁊ eſt expimentū Alexandri. Ad idē. ℞.ſeminis lactuce ſeis papaueris al.añ.℥.ſ.zuccari al.℥.iiii.fiat targea groſſa: uel puluis addatur ſemis endiuie ſeminis portulace ſeis zinzib.ſeiſ iuſquiami añ.ʒ.i.ſed additur zinzib.ut uirtus medicie melius penetret ⁊ cicius. Ad idē. ℞.diapapaueris.℥.ſ. Ad idem loc de papauere in forma potabili. ℞.ſirupi de papauere uel nenufaruꝫ ℥.i.ſ.cū aqua roſ.uel aqua ordei. Ad idem ℞.lactucis papaueris al.℥.ii.aque roſ.uel ordei.℥.ſ. Caput preterea. Ponit tertiū localē ⁊ dicit ꝙ caput debet inungi oleo uiol'.ad mixto lacte mulieris puellā lactantis infundendo coitū in illis de ſuponendo. Ratio qꝛ alterant malā cōplexionē. Et ſi hoc ꝓiiciatur i nares ē mirabile. Ad idē inunctio facta cū oleo roſ. uel de ſalice uel de nenufare: uel de papauere ul' de populeon in quo ſit aliqd aceti uel d̄ mādragora uel de iuſqamo. Ad idē. ℞.olei mādragore.℥.i.ſ.opii tebaici.℥.ſ.miſce ⁊ ponatur intra nares. Secundo notandum ꝙ predicta maxime ualent materia exiſtente i fluxu: ſꝫ materia exiſtente fluxa cōuenit reſolutiuū. Et unū eſt ſcindatur catulus lactans ⁊ euiſceretur ⁊ ponatur actu calidus ſupra anteriorē partez capitis. Ad idem. ℞.pulmonē arietis calidū ⁊ applicetur parti anteriori ⁊ ſi ifrigidatur ponatur in aqua calida ⁊ intra manus cōprimatur ⁊ iterum applicetur ⁊ hoc fit multis uicibus. Aliud ad idē in forma cōfectionis. ℞.floꝝ camomille aneti maiorane roſ.añ.M.i.bulliant in aq̄ ⁊ fiat embrocatio. Ad idē. ℞.uiol'.anthos melliloti folioꝝ lauri añ.M.i.bulliant ⁊ fiat ut prediximus. Almanſor.

Cum autē eger in principio hui⁹ egritudinis i uiriū fortitudinē permanere inuentus fuerit minuendus erit niſi ſuper infirmū timueris. Poſtq̄ꝫ eius egritudo minui ceperit nequaq̄ꝫ minuatur. Q.ð ſi eiuſ uirtus iam diſſoluta fuerit ex alio regimie preſeruetur donec euadat. Sillanus.

Hic reuertitur ad ponendū cura freneſis p flebotomiā ⁊ diuiditur in duas. Prio quando eſt egritudo in ꝑncipio. Scdo quando eſt in d̄clinatione. Secunda ibi. Poſtq̄ꝫ vero. De prima dicit ꝙ ubi eger reperiatur cū fortitudīe uirtutis in ꝑncipio debet flobotomari niſi ſit timor de i firmo. Dubitatur utrū in ꝑncipio freneſis cōpetat flobotomia. Videtur ꝙ non per Auic.quarta ꝑmi.c.de flobotomia circa pricipiū.dicit eni ꝙ in principio flobotomia penit⁹ dimittatur.qꝛ humores ſubtiliat ⁊ fluere facit: ⁊ ſanguis admiſceiur eis ⁊ eſt cuꝫ nihil euacuatur ex eo ꝙ euacuari oportet. In oppoſituꝫ eſt raſ. Dicendū ꝙ in aliquibus caſibus pōt i principio cōpetere flobotomia. Primus caſuſ eſt qñ humores peccāt ſua quantitate. propter hoc uerificatur afforiſmus ille ſecūde particule incohoantibus morbis ⁊c̄. Secundus caſus eſt magnitudo morbi ut in apoſtemate ſicut in ſqnantia freneſi pleureſi ⁊ huiuſmodi ut ꝓhibeatur fluxus ad locū apoſtematum ⁊ per ꝯñs augumentatio apoſtematis. Tertius caſus ē qñ materia eſt furioſa tunc eni nō expectatur digeſtio. Ad auic.dicendum ꝙ intelligit ubi materia peccat ñ ſua quantitate: uel ubi non ē furioſa uel nō ſit magnitudo morbi ⁊ apoſtema: uel aliter ꝙ auic.loqtur ibi de eradicatiua.hic ṽo ē ꝟmo de minoratiua. Poſtq̄ꝫ vero. Hic pōit curā freneſis in declinatione ⁊ dicit ꝙ ſi egritudo fuerit i declinatione nō cōpetit flobotomia Rō qꝛ ſignū eſt ꝙ natura habꝫ dominiū ſupra materiā i reſoluendo uel i euacuando. Sed natura nō indiget auxilio niſi cū non pōt dñiari. morbo. Secundo ꝑncipaliter dicit ꝙ ſi uirtuſ ſit debilitata nō cōuenit flobotomia: ſed cōuenit pſeruatio cū alio regimine. Rō qꝛ debilitaſ uirtutis ꝓhibet ab euacuatione. Notandū ꝙ dictū Raſ debet intelligi de uera freneſi abſolute qꝛ ſi in freneſi in declinatione eſſēt ſigna dñii ſanguinis ut repletio uenarū.poſſet concedi flobotomia. Secundo notandū ꝙ debilitas uirtutis ē duplex.quedā ꝓuenit ex repletiōe ⁊ dicitur debilitas uirtutis accidentalis ⁊ hec nō ꝓhibet ab euacuatione. Et alia ē debilitas q̄ ꝓuenit ab euacuatione ⁊ dicitur eſſentialis ⁊ talis ꝓhibet ab enacuatione. Ad propoſitum eſt ꝟmo de ſecunda debilitate ⁊ uirtutis.

De appoplexia Sillanus.
Otandũ circa rubricá. Primo Apo
plexia sic diffinitur ab auic. prima ter
tii. Apoplexia é ociositas membrorũ
cũ priuatione sensus ⁊ motus pp oppilationez
cõtingentem in oibus uentricul' cerebri ⁊ i cur
sibus spũs sensitiui ⁊ motiui. Secundo notá
dũ ꝙ appoplexia duo iportat. s. accidens qđ é
nocumentũ i sensu ⁊ motu qđ est priuatio sẽsus
⁊ motus: ⁊ quantũ ad hoc dicitur ociositas. i.
priuatio sensus ⁊ motus. Scđo appoplexia im
portat egritudinis essentiá q̃ est cá huius acci
détis ⁊ é opilatio: ⁊ quãtũ ad hoc dixit propter
opilationé cõtingenté. Ratio pз q: appoplexia
est morbus official' q: opilatio. põt dici morb⁹
cõsimil': q: cõplexio mala frigida ul' cal'a scđm
ꝙ cá faciens opilationé causat malá cõpl'onez
cal'am ul' frigidá ⁊c̃. Tertio notandũ ꝙ cau
se appl'ie sũt tres. s. primitiua antecedés ⁊ cõiũ
cte. Primitiue sũt res ñ naturales materiá mul
tiplicantes i cerebro. s. sanguineá ul' fl'aticam ut
magna crapula. potus nimi⁹ uini superflue ui
gilie debilitas cerebri: potus aque. aer frigid⁹
⁊ humidus pluuie ⁊ uenti. Cansa antecedés est
fl'a ul' sanguinis nó opilans uétriculos cerebri
actu aptus tamen opilare. Causa cõiuncta sũt
illi met humores qñ actu opilant ⁊ tũc est dete
rius. aliqñ non ⁊ tũc é minus malũ. Almá.

Um aliquis quasi dormiens iacet
⁊ sine somno stertit ⁊ cum pũgit'
ñ sentit tũc iá patit' appl'iaз. Sill.

Hic determinat de appl'ia. ⁊ diuiditur in q̃t
tuor. Primo ponit signa appl'ie. Scđo distin
guit appl'iam quantũ ad suas species. Tertio
determinat de appl'ia quantũ ad terminationé
Quarto ꝓsequitur ponendo curaз. Secunda
ibi. Est auté. Tertia ibi. Hec quidam passio
Quarta ibi. Cũ ergo ista. De prima dicit
ꝙ qñ illa signa apparent. Primũ ꝙ quasi dor
miens iacet aliquis. Secundũ ꝙ sine sõno ster
tit. Tertiũ ꝙ qñ pungitur non sentit. arguédũ
é ꝙ talis patitur appl'iam. Notandum ꝙ ra
tione dictoꝝ uerificatur primuз: q: sicut in dor
miente fit opilatio primi uentriculi unde cessat
sensus ⁊ motus. sic in appl'ia pp opilationez ꝓ
hibetur ne aer libere attrahatur ul' expellatur
ideo facit illũ sonũ stertoré. Uerificatur tertiuз
pp opilationé pfectá ꝓhibetur ne spũs animal'
sensibil' transeat ad mébra. Scđo notandũ
ꝙ signoꝝ appl'ie. quedam sunt ꝓnostica. Et q̃
dá demõstratiua. Pronostica sũt stupor. Uer
tigo ⁊ dolor capitis. tenebrositas uisus inflatio
uenarũ gul'e ⁊ colli. grauitas ⁊ pigritia. Urina
plena resolutionib⁹ multis ⁊ uariis cuius i sub
státia é color pallidus. Demõstratiua sũt q̃
posita sũt. Tertio notanduз ꝙ signoꝝ appo
plexie: quedá sunt mortalia ⁊ q̃dá sunt salubria.
Salubria sũt aduent⁹ paralis' post appoplexiá
Mortalia sũt augumentatio maloꝝ accidentiũ
speciliater qñ cũ sternutatorio forti patiens nó
sentit nec mouetur. Notanduз quarto ꝙ dif
ferentia est iter appl'iam epilepsiá. Sincopin
subeth ⁊ letargiá cũ quib⁹ ur' habere magnam
cõuenientiá. Differunt eni appl'ia ⁊ epilepsia:
q: epilepsia est egritudo partis anterioris appo
plexia nó. Secundo appopleticus dũ cadit cla
mat. epilepticus ũo nó. Tertio q: in epilepsia é
motus q: nerui cõtrahuntur uersus cerebrum
i appl'ia uero nó imo fit relaxatio. Quarto dif
ferunt q: in appl'ia apparet plus priuatio anhe
litus. q̃з in epilepsia. Quinto quia appl'ia tarđ
terminatur. Epilepsia uero cito. Sed cõuenié
tia est: prima ex parte subiecti quia utraqз fit in
cerebro. Secundo ex parte materie q: ut pl'm
fiunt ex flegmate. Tertio ex parte aduentus qa
utraqз aduenit subito. Sed appl'ia ⁊ sincopis
differunt: primo q: in appoplexia facies assimil
latur faciei hois uiui. In sincopi uero facies as
similatur faciei hominis mortui rõne reuocatõ
nis spũs ⁊ sanguinis ad cor: ⁊ ideo é magnum
dubiũ utrũ sint uiui uel mortui q: si pungãtur
non senciunt: ⁊ quasi oés dicunt ꝙ ñ debent se
peliri nisi post. lxxii. horas ⁊ sũt tres dies natu
rales. Secũdo differunt q: in sincopi defficiũt
sil' pulsus ⁊ anhelitus in appoplexia uero ut plu
rimum reperitur pulsus ⁊ ét anhelitus. Tertio
differunt q: ante aduétũ appoplexie caput erit
graue: sed nó sic erit ante sincopim. Sed in hoc
ꝯueniunt q: i utraqз passione stant sicut corpo
ra mortuoꝝ. sed appoplexia ⁊ prefocatio diffe
runt in hoc q: in prefocatõe matricis cũ aduéit
apparet contorsio fortis supra genua: sed in ap
poplexia nó. Secundo differunt q: licet hñtes
pfocationé matricis non possunt respondere: i
telligunt tñ ⁊ audiunt ea que dicuntur ⁊ p⁹ abla
tioné illius accidentis recordãtur: sed appople
tici nó. Sed cõueniunt in hoc q: in utraqз pas
sione corpus stat sic priuatum opationibus na
turalibus sicut corp⁹ mortuũ. Sed appoplexia
subeth letargia ⁊ cõgelatio differunt: q: subeth
letargia ⁊ cõgelatione non é priuatio anhelitus
sicut in appoplexia est sal apparenter. Secũdo
differunt: q: habentes letargiá subeth ⁊ conge
lationé sentire possunt sensibilia excellentia: sed

appopletici non pp maiorem oppilationem.
Tertio differat quia subeth letargia ⁊ congela
tio ꝑueniunt paulatim: sed appl'ia subito. Sed
cōueniunt in hoc quia in oibus apparet corp⁹
insensatū ⁊ quasi mortuū. sed subeth seu stupor
differt a letargia ⁊ congelatione quia ī letargia
ē febris: ⁊ in subeth nō. Secūdo letargia ē pas
sio posterioris cerebri. Subeth uero anterioris
Tertio quia in letargia ē apostema: ⁊ subeth n̄
Quarto notandū ꝙ ad cognoscendū utrū ap
popleticus sit uiuus uel mortuus signa sūt duo
Primū ut sumatur cotū carminatum uel lana
bene carpiata ⁊ naribus ⁊ ori apponatur oib⁹
fenestris clausis si mouet cotū uel laná adhuc
uiuit: si n̄ signū ē ꝙ ē mortu⁹. Secūdū signū
sumatur ciatus plenus aqua: ⁊ oibus i domo qe
scentibus ponatur supra pectus ul' cor si aliq̄li
ter mouetur ē uiuus si non ē mortuus: q2 si nō
tunc ē signum ꝙ cessat motus cordis. Dubi
tatur quare appopleticus debeat teneri. lxxii.
horas anteq̄ȝ sepeliatur. Dicendū ꝙ passio ē
ꝑperacuta ideo si fuerit uiuus apparebit q̄rto
die aliquod signū si nō apparebit facies hois
mortui cū egritudo per ꝑacuta terminatur i q̄r
to die. Secunda ratio q2 in tali tp̄re complétur
motus spiritus ⁊ humorū in corpore. Tertia rō
quia luna in tribus diebus transit unū signum
de signis zodiaci: ⁊ ꝺm quod ē i diuersis signis
diuersimode influit: ⁊ ideo in tali permutatiōe
apparebit si sit uiuus. Quarta ratio ē quia sic
ē expertum per experientiá. Secūdo dubitatur
Utrū magis uel cui magis accidit appl'ia. An
pueris ul' senibus. Et ꝓbatur ꝙ pueris q2 pue
ris magis accidit appoplexia: ergo ⁊ appople
xia ꝯn̄a tenet a simili: q2 ut plurimū fiunt a sil'i
materia. Ans̄ ē Auic. prima tertii trac. v. c. de
appl'ia. In oppositum ē Auic. in dicto loco.
Ad rationé negatur ꝯn̄a: ⁊ nō tenet similitudo
⁊ causa ē q2 epilepxia fit a uaporibus eleuatis a
materia fl'atica ad caput ⁊ ad hec requiritur ca
liditas eleuans ⁊ hoc ē in pueris. sed appople
xia fit a materia fl'atica ut plurimū. Et ad hoc
non requiritur caliditas eleuans ⁊ hoc plus fit
in senibns: quia sunt frigidi naturaliter ⁊c.

Almansor.

**Est aūt huius egritudinis quantitas
ꝺm ꝙ fortiter aut debiliter stertit. si autem
spuma ab ore exierit non ē ei medicandū.
Cū aūt parum stertit egritudo est leuior.
Hec quidē passio aut interficit cito aut in
paralisim transit.** Sillanus.

Hic Ras ponit spés appl'ie ⁊ diuiditur ī du
as. Primo facit hoc. Secundo ostendit per si
gna cognoscendi que appl'ia sit curabilis ⁊ q̄ n̄
Secūda ibi. Si tamen spuma. De prima di
cit ꝙ quantitas huius egritudinis ē secundum
ꝙ fortiter ul' debil'r stertit. Dubitatur quot sūt
species appoplexie: ⁊ videtur ꝙ sint quattuor ꝑ
Gal'. in cōmento secunde particule. s. soluē ap
poplexiá forté ⁊c. Prima in qua anhelitus ē ꝓ
uatus. Secunda ē in qua ē augustiosus ⁊ cum
stertore. Tertia in qua anhelitus ē sine ordine
Quarta in qua ē cum ordine. Secundo proba
tur ꝙ sunt due spés ꝑ ypo. in affforismo soluere
appl'iam ⁊c. s. fortis ⁊ debil'. Tertio ꝓbatur ꝙ
sint tres ꝑ Auic. pria tertii. c. de appl'ia. Dicen
dum ꝙ spés appl'ie possunt distingui ml'tiplici
ter. Primo ex loco cause: q2 causa appl'ie faciēs
oppilationé ul' ē in uiis que sūt a corde ad cere
brum ⁊ in arteriis appopleticis. Uel i uiis que
sunt in cerebro ad alia mébra. ⁊ sic sūt due spés
Secūdo possunt distingui ex causa: ⁊ tunc disti
guendo generaliter cá appl'ie ul' ē material' uel
i material'. s. mala cōpl'io sine materia ⁊ sic sunt
due spés. Sed specialiter cá appl'ie pōt eē quili
bet humor licet sepius sit sanguis uel flegma:
⁊ sic eént q̄ttuor spés. Tertio pn̄t distigui ex ma
nerie: q2 appl'ia ul' ē curabil' ul' i curabilis: ⁊ sic
sūt due spés. Quarto pn̄t distingui ex qualita
te q2 uel fortis uel debilis: ⁊ sic sunt due spés et
sic distinguit Ras. Quinto possunt distingui
ex accidentibus circa anhelitū ⁊ tunc ꝺȝ Auic.
sunt tres spés. Prima in qua sit anhelitus ual
de paruus cū stertore interceptus. secunda ī q̄
ē omnino ꝓuatio anhelitus. Tertia in qua ꝺua
tur anhelitus sine magno nocumento. sed scd̄ȝ
Gal'. essent quattuor ut dictum ē i primo argu
mento. sed possunt reduci ponendo tres scd̄m
Auic. Aut quattuor ꝺm Gal'. Aut duas secun
dum ypo. q2 appl'ia uel ē fortis ⁊ non curatur.
Uel ē debilis ⁊ curatur non tamen de facili. sȝ
si fortis. Uel talis ē in ultimo in qua non appa
rent anhelitus. Sed secundum lilium ex ꝑte
accidentiū ē q̄druplex ⁊ distinguitur sic. Pria
spés ē sine omni anhelitu ⁊ uoce ⁊ spuma et cū
sensu et motu. secunda species ē quando suspi
rat cum magna difficultate et ē spuma in ore ⁊
uox ē sicut strangulatoruȝ. Uel inordinatio an
helitus ē magna ualde ⁊ difficilis. Tertia spés
ē in qua ē suspirandi difficultas ⁊ inordinatio ⁊
aliquando quiescit. Quarta spés in qua ē suspi
riuȝ: sed non ē inordinatio ipsorum nec spuma
neq̄ȝ uox strangulatornm. Quinto possunt di
stingui ex parte repletiōis: quia si oés uētriculi

ꝛ meat⁹ sunt repleti vl'r ꝛ omnino tunc ē maioꝛ
species. Sed quando replentur cum quadá ua
rietate tunc ē media species. Sed quádo reple
tio ē vsqꝫ ad medium est minoꝛ species ꝛ si sunt
tres species ꝛ sic patet ad dubiuꝫ. **Si aūt spu
ma.** Hic raſ ostendit qñ appoplexie non ē me
dicandum ꝛ sic ē in curabilis. Secundo dicit
ꝙ habens appoplexiam si paruꝫ stertit tunc ta
lis appl'ia est leuioꝛ ꝛ si potest curari. Notan
dum ꝙ spuma causatur in appl'ia quando opi
latio est magna in viis anhelitus. Unde calor
coꝛdis ebulit ꝛ facit ebullire humiditatem pul
monis a qua eleuatur materia viscosa ad ptes
oꝛis ꝛ cum aere cōmiscetur ꝛ fit spuma. Secun
do notandum pꝛo ratione dictoꝛum Raſ. Ue
rificatur pꝛimum: quia tunc significatur maxia
oppilatio que non potest remoueri. Uerifica
tur secundum quia tunc significatur ꝙ opilatio
non est tanta. **Hec quidam passio.** Hic Ra
sis ponit modos terminationis appl'ie ꝛ dicit
ꝙ appl'ia aut cito terminatur ad moꝛtem : aut
ad paralisim. Notandum ꝙ appl'ia cito in
terficit: qꝛ in ea fit oppilatio magna q̄ est causa
suffocandi calidum coꝛdis cito vt patet in illis
qui suspenduntur per gulam. Sed aliquando
terminatur appl'ia ad paralesim: qꝛ materia ñ
ē tanta ideo natura pōt expellere ad membꝛa:
uicina. s. ad neruos inbibendo i illis ꝛ sic fit pa
raliſ. Secundo notandū ꝙ paraliſ ad quaꝫ
terminatur appl'ia fit ut plurimū in parte dex
tra. Ratio qꝛ pars dextra ē calidioꝛ ꝛ rarioꝛ in
poꝛis vnde est magis apta fluere materia licꝫ
pars sinistra sit debilioꝛ ꝛ etiam est deterioꝛ ꝛc.

Almansoꝛ.

**Cum ergo ista accidentia visa fuerint
attendendū erit an pacientis facies ml'tū
rubere : aut denigrari. aut viridis fieri vi
deaſ quéadmodū contingit cū sanguis in
aliquo mēbꝛo excoartatione retinetuꝛ: tūc
eni sanguis ex duabus gidegui illico extra
hendus erit. aut ex duab⁹ cephalicis. Qd
si ita non fuerit imo cū aerem attrahit au
ditur in pectoꝛe oꝛegmō ex hoc clisteri erit
clisterizandus. Cuius hec ē confectio. ℞.
cologntide. buchoꝛmarié icentauree mio
ris. archauite ell'. albi: omniū añ. ℳ. i. co
quantur oīa in tribus libꝛis aque : donec
ad uná redeant. deinde colentur ꝛ ex me
dia libꝛa huius apoꝫimatis. fiat enema ꝙ
si cito exierit fiat iterū donec humoꝛū ml'
titudo cū eo exeat. Naribus quoqꝫ cōdi
si ꝛ elleboꝛus albus suauiter insuflentur
ꝛ est ingeniandū: ut anacardinū cū idro
melle: per os ad stomachum multotiens
descendere cogatur. quaqꝫ die sel' ex quo
vnius aurei pondus i potu sumendū est:
cuius descriptio ē in. c. de paralisi. Sarta
go pꝛeterea ferrea calefacienda est: ꝛ capi
ti multotiens adeo uicinanda. ut pacien
tis capilli adurantur. Quod si hoc modo
non sanatur in medicando plus laboꝛa
biſ. Caput namqꝫ rademus: ꝛ ex sinapi
trito ꝛ castoreo ꝛ foꝛtissimo acceto linie
mus.**

Sillanus.

Hic Raſ ponit curá appl'ie. Primo quá
do fit a sanguine. Secūdo qñ fit a flegmate.
Tertio iterato qñ fit a sanguine. Secunda ibi.
Quod si ita non fuerit. Tertia ibi. **In pꝛin
cipio aūt huius.** De pꝛima dicit ꝙ qñ appa
ruerint signa dicta appl'ie debemus cōsiderare
an facies pacientis uideatur rubere. An deni
grari. Aut uiridis fieri sicut ꝯtigit ex coartatōe
sanguinis qꝛ suple. arguendū ē ꝙ fit a sanguie.
Secundo dicit ꝙ tunc dꝫ fieri flobotomia dua
rū uenaꝝ guidet uel duaꝝ cephalicarum. No
tandū ꝙ ratio dictoꝝ ē verificans pꝛimuꝫ qꝛ sá
guie retento causatur coloꝛ rubeus uel uiridis
uel niger. Uerificatur ſm qꝛ per flobotomiā
dictaꝝ uenaꝝ euacuatnr materia faciens appo
plexiá. Si ét post flobotomiam dictaꝝ uenarū
fiat flobotomia uene nasi uel frontis adhuc ma
gis euacuaretur materia appl'ie. Secundo no
tandū ꝙ sanguis fit niger uel uiridis in coꝛpoꝛ
humano quadrupliciter. Pꝛimo p adustioneꝫ
qꝛ calidū agens in humidū denigrat ut pꝛima
pꝛimi doctrina q̄rta. c. de humoꝛibus. Et patꝫ
ad sensū: qꝛ ignis agens in lingna facit carbo
nes qui sunt nigri. Secūdo per uiá moꝛtificatō
nis sicut patet de frigiditate extrinseca denigrá
te man⁹. Tertio qñ expellitur extra loca ꝓpꝛia
sicut patet qñ expellitur per intestina uel p uesi
cam: ꝛ qꝛ spūs sunt expulsi a sanguine q sūt cau
sa illustratōis. Quarto rōe constrictōis : quia
spūs suffocátur. Ad ꝓpositū in appl'ia ē san
guis uiridis ul' niger tribus ultimis modis.
Quod si ita non fuerit. Hic ponit curaꝫ ap
poplexie qñ fit a fl'ate ꝛ diuiditur i duas. Pꝛio
ponit curá per clistere. Secūdo per localia.
Secunda ibi. **Naribus quoqꝫ.** De pꝛima di
cit ꝙ dūmodo non apparuerint signa sanguis
sed cū attrahit aerem : auditur in pectoꝛe oꝛeg
mon. i. sonus factus ex humiditate fl'atica opi
lante uiá anhelitus suple arguendū ē ꝙ appo
plexia fit a flegmate. Secūdo dicit ꝙ tūc debet

approxiari clistere tale. ℞. colognitide bochor
marié centauree minoris arthanite ell'. al. añ.
M. i. coquantur oia in tribus ℔. aque donec
reducatur ad unā coletur ⁊ ex media libra fiat
clistere. Subdit ꝙ si cito exeat clistere fiat iterū
donec euacuetur multitudo humoꝝ. Notādū
ꝙ rasis non ponit curā ꝑ digestiuū q2 egritudo
non dat morā ad digerendū cū sit ꝑperacuta
Secunduz q2 per os non pōt assumi ꝑꝑ abla
tioné sensus ⁊ motus: ⁊ ꝑꝑ hanc causā nō posu
it curā per euacuantia sumpta per os. Tertio
notandum ꝙ tale clistere cōuenit quia ꝑ ipsuz
materia fl'atica euacuatur faciens applīam.
Loco illius ualet hoc. ℞. centauree minorum
utriusqꝫ saluie rute abrotā origani calcamenti.
añ. M. i. anisi maratri seis siseleos semnis ba
silici añ. ℥. s. florum sticados arabici cimi añ. ℥
i. pulpe colloquintide. ʒ. ii. furfuris pugillum. i
mell' anacardi olei costini añ. q̄rt̄. s. salisgéme.
ʒ. i. ierepigre gal'. vi. fiat clistere usqꝫ ad q̄rt̄. v.
Est eni ualde appropriatuz in applīa. Narib⁹
quoqꝫ. Hic pōit curā per remedia localia ⁊ di
uiditur in q̄ttuor ꝭm ꝙ quattuor remedia pōit
Secunda ibi. **Et est ingeniandum.** tertia ibi
Sartago preterea. quarta ibi. **Quod si hoc
modo.** De prima dicit ꝙ sternutatio debet fie
ri in sufflando suauiter in naribus elleboruz al
bum. Notanduz ꝙ ualet istud sternutatorium
q2 incitat v̄tuté cerebri ad expellendū materiaz
flegmaticā ⁊ mordicat miringas cerebri ratōe
sue acuitatis. Notandū ꝙ loco huius ualet pul
uis euforbii piretri piperis uel sinapis uel suc
cus radicis ireos: uel puluis semis nasturcii.
Tertio notandū ꝙ ꝑ illa sternutoria debent in
telligi alia particularia que possunt excitare v̄tu
tem aialé: ut ligature in pedibus coxis ⁊ brachi
is: fortis fricatio extremoꝝ, duplicatio digitoꝝ
cōpressio nasi: clamor fortis. exstirpatio pilloꝝ
suffumigatio cum galbano ⁊ euforbio. **Est ige
niandum.** Hic ponit curā per aliud locale. s. ꝑ
sumptioné unius ꝯfectionis ⁊ dicit ꝙ ingenian
dum é ut pacienti faciant descendere ad stoma
chuz sepe anacardinuz cū idromelle. Secūdo
uult ꝙ debet sumi sel' i die pondus unius aurei
cōfectōnis cuius descriptio ponitur in. c. de pa
ralisi. Notanduz ꝙ ratio dictoꝝ é q2 hec cōfec
tio é magne caliditatis ⁊ ex illa ꝓuenit febris ⁊
illa cōsumit materiā applīe. Dubitatur utrum
talis sit cōueniens ⁊ arguitur ꝙ nō. q2 nulla for
tis medicina cōuenit in applīa ꝭm Auicé. in pri
ma tertii ⁊ in. c. de paralisi q2 materia est idige
sta. In oppositū é Rasis. Ideo dicendum

ꝙ medicina potest dici tripliciter. Primo rōne
quantitatis. s. qñ datur i magna quātitate ⁊ sic
cassia pōt dici medicina fortis. Secundo rōne
qualitatis ut diagridiū. Tertio rōne utriusqꝫ.
Ad ꝓpositū in applīa cōuenit medicina fortis
in qualitate debilis i quātitate. ⁊ sic tollitur con
trarietas. Secundo dubitatur utrū febris con
tingens in applīa sit bonum signū. Quod nō
arguitur per Auic. prima tertii. c. ꝺ appoplexia
ubi dicit ꝙ é signū mortale. In oppositū argu
itur febris superueniens spasmo é bonū signuz
ergo ⁊c. Cōsequentia tꝫ a simili. Antecedés est
ypo. secundo afforismoꝝ. Febré in spasmo ⁊c
Dicendū ꝙ febris in applīa pōt duobus mōis
contingere. Primo rōne apostematis: q2 fit a
postema cerebri. Et sic é mortale signū. Scd̄o
pōt eé febris in applīa sine apostemate ut ex ꝓ
uocantib⁹ febré ut ponit Rasis hic ⁊ sic é bonū
q2 curatur melius applīa q2 fe. cōsumit illā ma
teriā ⁊c. Tertio dubitatur utrū in applīa pōt ꝯ
iungi fe. Videtur ꝙ non q2 applīa é morb⁹ per
peracutus sine fe. ut in cōtento secunde particu
le afforismoꝝ. Acutoꝝ morboꝝ. Scd̄o in appo
plexia cor infrigidatur aliqñ in tantū ꝙ seqtur
in sensatus pulsus ⁊ anhelitus ut dictuz fuit er
go ⁊c. Consequentia tꝫ q2 in fe. é cordis inflam
matio. In oppositū é Rasis implicite. ⁊ Auic.
prima tertii. Dicendum ꝙ applīa ut plīm nō
est fe. Ratio quia ut plurimū fit ex materia fl'a
tica grossa uiscosa ñ putrida oppilante uentri
culos cerebri. Secundo dicendum ꝙ in appo
plexia aliquādo potest esse fe. ratio quia pōt eé
fe. ex materia apostemāte unꝺ accidit putredo
uel ex materia calida uel ex forti agitatione fcā
in humoribus potest superuenire fe. Ad primā
rationem dicendum ꝙ Gal'. intelligit de appo
plexia que ut plurimum fit a materia fl'atica ñ
apostemante. Ad secundum dicendum ꝙ cum
infrigidatione calori cordis per uiā resolutōis
pōt stare calor fe. Quarto dubitatur utruz ap
poplexia forti sit aliquiū agendum. Videtur ꝙ
nō q2 morituri solis pronosticis sunt dimittēdi
Ut in comento illius afforismi inchoantib⁹ mor
bis. In oppositū é rasis ⁊ omnes auctores me
dicine. Dicendum ꝙ i applīa maiori nichil mo
uere audemus: quia mortale. Sed ꝑꝑ compla
cere amicis ⁊ cum protestatiōe siue pronostico
pōt aliqd medicus opari. In minori v̄o curati
onis gr̄a pōt medic⁹ aliqd opari. ꝛō q2 talis est
possibilis curatōis ꝭm ꝙ pōit Ras. ⁊ sic patet
ad rationes. **Sartago preterea ⁊c.** Hic po
nit curam per unum locale exterius approxima

tū ⁊ dicit ꝙ ſartago ferrea debet igniri et capiti
uiciari ſic ⁊ capilli urantur. ratō quia rōne ma
gne caliditatis acquiſite ab igne cōſumitur ma
teria appoplexie. Notandū ꝙ talis ſartago
ſi ſit ad formā capitis ē melior: quia melius atti
git. Jtē non multum debet approximari ad ca
put. quia reſolueret cerebrum. Jtem ſi abrade
retur caput eſſet melius: quia uirtus magis pe
netraret. Qđ ſi h̄ mō. Hic ponit curā per
aliud locale ⁊ dicit ꝙ ſi nō curatur appoplexia
ex predictis modis adhuc eſt laborandum ⁊ li
nimentum debet approximari ex ſinapi: caſto
reo ⁊ aceto fortiſſimo. Notandū ꝙ ratio eſt
quia tale linimentum ē fortiſſime caliditatis q̄ſi
in quarto ideo conſumit materiaꝫ. ſed ponitur
acetum ut uirtus magis penetret. Notandū
ſecūdo ꝙ loco illius ualet hoc. ℞. galbani ſera
pini oppoponacis an̄. ʒ. ii. ſulphuris uiui. ʒ. i. ſ.
terbentine. ℥. i. puluerizētur puluerizanda ⁊ liq̄
fiant liquefienda miſce oīa ⁊ fiat maſſa et exten
datur ſupra corium uel fuſtaneū ad formā ca
pitis. Ad idem ualet hoc unguentū ⁊ eſt arti
ficialius. ℞. radicis accori coſti amari an̄. ℥. ſ.
ſiſeleos ſemen baſilici an̄. ℥. i. olei nardini: olei
camomillini olei đ lilio an̄. ℥. ii. uini al. ℥. iii. mi
ſceantur oīa puluerizentur puluerizanda ⁊ liq̄
fiant liquefienda buliant ſuper carbones: uſqꝫ
ad cōſūptōꝫ uini coletur ⁊ colature adatur cer̄
quātum ſufficit ⁊ fiat unguentū ⁊ ungatur totū
caput ⁊ tota ſpina dorſi uſqꝫ ad anū. Al.

**Jn pria aūt huius paſſionis ſpē. poſt
flobotomiā ſtringēdū fortiter adiuctoria
ligando ſupius parū ſub cōiunctione ipo
rum cū ſpatulis ⁊ ſtringas tibias ſimilr.
Capiti quoqꝫ ſuperfundendū ē oleū roſ.
⁊ acetū uini ⁊ flobotomia facienda ē pri⁹
in pedib⁹ ⁊ poſtea in naſi cxtrēitate. Sill.**

Hic reuertitur ad ponendū curā applīe fa
cte a ſanguie: ⁊ diuiditur in duas. Primo pōit
curā per localia. Secūdo p flobotomiā. Secū
da ibi Et flobotomia. Prima i duaſ. Primo
pōit curā p unū locale. ſ. p ligaturā. Secundo
p inunctōm. Scđa ibi. Capiti quoqꝫ. De pri
ma dicit ꝙ in applīa facta a ſanguie. prio flobo
tomiā cōuenit ⁊ fortiter ſtrigere adiutoria ſupe
rius ligādo ſub cōiunctōe cōuenit ēt ligatur co
xas. Notandū ꝙ cā dictoruꝫ ē q: per taleſ liga
turas attrahitur fortiter ſanguiſ a cerebro ad i
feriora pp dolorē q: natura currit cū ſanguine
⁊ ſpiritu ad locū doloris. Sciendū tn̄ ꝙ non de
bent longo tp̄e ſtare imo una uice fortiter ſtrin
gere ⁊ ſtati remouere ut nō fatigetur. Secūdo
notandū ꝙ ligaturas debemus intelligere fri
cationes cōpreſſiones digitoꝝ genuū niſi auri
um: ſuppoſitoria cliſteria acuta attrahentia ma
teriā ad inferiora: uel uentoſas cū ſcarificatiōe
poſitas in coxis ⁊ plus ualent q: inducūt ſolutō
nē cōtinuitatis ⁊ aliquid euacuāt de materia.
Capiti quoqꝫ. hic ponit curā p aliud locale. ſ.
p unctionē ⁊ dicit ꝙ ſuper caput dꝫ approxima
ri oleū roſ. ⁊ acetū uini. Rō q: tale medicamē
ē repercuſſiuum ꝓhibenſ aſcenſū ſanguiniſ ad
cerebrū ⁊ ualet in ꝑncipio: q: qn̄ materia ē flu
xa nō conuenit q: retinet materiā i cerebro: ſed
tunc cōpetunt reſolutiua. Et flobotomia. hic
ponit curā p flobotomiā ⁊ dicit ꝙ flobotomia
ꝑmo debet fieri in pedibus. ſ. in ſaphena. dein
de i uenis exiſtentibus i extremitate naſi. Dubi
tatur q: uidetur ꝙ raſ contradicat ſibi ipi q: ſu
pra i appoplexia de ſanguie dixit ꝙ dꝫ fieri flo
botomia guideſ ul' i cephalicis. hic dicit ꝙ in ſa
phenis uel extremitate naſi. Dicendū qđ in ap
poplexia ultiata debet primo fieri flobotomia
ex ſaphanis deinde i extremitate naſi. Rō ꝑmi
ē q: fit maior diuerſio i illis. Uel n̄ eſt plectoria
⁊ tunc prio debꝫ fieri flobotomia ex cephalica
uel ex uenis guider. ratō q: pluſ euacuāt a loco
paſſionis ⁊ ultimo ad euacuandū materiam a
loco pfecte eſt fienda flobotomia de uenis naſi
⁊ ſic tollitur contradictio. De dieta notandū ꝙ
raſis non ponit ꝙ talis debet eſſe cōtentus aq̄
or. uel auene uel ſpelte: uel aqua cicerū uel bro
dio pulli ⁊ carnium edi ⁊ gallinarum: ⁊ nullo
modo bibat uinum. Sed ſi contentus aq̄ mell'
que ſic fit. ℞. aque. ℔. iii. mell'. ℥. iii. bulliāt ali
quantulū ſil' ⁊ colentur. De ſubeth.

Sillanus.

Notandum circa rubricam ⁊ litteram
quia in rubrica ponitur ſubeth ⁊ de li
targia ſequitur in littera ⁊ cauſa fuit:
quia proueniunt ex ſimili materia. ſ. frigida et
humida ⁊ eadem eſt cura utriuſqꝫ. Eſt tamen
differentia quia ſubeth ſiue ſomnus profund⁹:
qđ idem eſt paſſio anterioris cerebris. ſ. ſenſus
cōmunis: ſed letargia eſt apoſtema poſterioris
partis. Secūdo i letargia ē febris rōne apoſte
matis i ſubeth u͛o non q: non ē apa. Notāduꝫ
qđ ſubeth differt a ſtupore: q: i ſtupore leditur
u͛tus tactiua neruoꝝ. i ſubeth u͛o leditur ſenſuſ
cōis. Secūdo i ſtupore eſt diminutio ſenſus ⁊
mot⁹: ⁊ fit in uigiliiſ. in ſubeth aūt ē ablatio ſed
non fit in uigiliis. Secundo notandum qđ ſit
ſomnus ⁊ diffinitur ab Auic. ſic pria tertii trac.
quarto. c. prio ſomnus eſt reditus aīalis ſpūs

13

ab instrumentis sensuū ad suuz principiū.s.ad
cor alias ad cerebruz pp qđ priuantur organa
sensuū a suis opationibꝰ. Tertio notandū ꝙ
somnꝰ est q̄druplex primꝰ est totaliter naturalis
vt ille q venit in tp̄re sanitatis tempore digestio
nis cibi ⁊ talis ē triplex.s.fortis mediocris ⁊ de
bil' ⁊ suauis. Primus fit ex uaporibꝰ prime
digestionis.Scđus fit ex uaporibꝰ secūde dige
stionis q sūt medii.Tertiꝰ fit ex uaporibꝰ tertie
digestionis.Ut in aurora ⁊ ideo dicūt cōmuni
ter uulgares ꝙ suaue ē dormire in aurora. Ali
ter ē somnꝰ totaliter preter naturā ⁊ ē ille q fit a
morbo ⁊ a mala cōpl'ione frigida ul' humida:
cū materia vel sine materia ⁊ qa iste fit a mala
cōpl'ione frigida ⁊ hūida cū materia uocatur
subeth ⁊ fortiter oppilat partem anteriorē cere
bri vnde non potest dissolui nisi cū difficultate.
Alius ē somnꝰ qui magis appropiquat somno
naturali sicut somnus q venit post euacuatōm
uel laborē uel exerticiū nimium. Alius est som
nꝰ qui magis somno preter naturā appropinq̄t
qualis ē ille qui ꝓuenit ex ebrietate. Quarto
notandū ꝙ causa subeth est triplex.s.primitiua
antecedens ⁊ cōiuncta. Primitiua sūt res non
naturales multiplicantes humorē fl'aticū frigi
dum uel humidū in corpore uel uaporem ut ci
bi ⁊ potus ad uentꝰ peroxismi frigiditas nimia
exterior iducta ex aere seu uento ex narcoticis i
terius vel exterius applicatis ut opiū mandra
gora iusquiamꝰ ⁊ papauer. Causa an̄s sunt
humores frigidi in cerebro habundantes vl' ua
pores existentes in cerebro p se vel p cōmunita
tem anteq̄z inducant dispositionē. Causa cōiū
cta sunt illi met humores vel uapores qui actu
causant dispositionē. Quīto notandū ꝙ signa
subeth sunt somnus grauis cū oculis clausis.
Ratio ē propter oppilationem cōtingentem in
primo uentriculo quare ꝓhibetur ne spūs aīa
lis transeat ad instr̄a sensuū ⁊ ideo ē cū oculis
clausis: ⁊ si ē ex humiditate flegmatica color fa
ciei tunc declinat ad albedinē ⁊ si ex sanguinea
tūc declinat ad rubedinē ⁊ si ē ab aliis membris
tūc cognoscitur ex dolore loci q2 vbi ē dolor ibi
ē egritudo. Dubitatur in q̄ etate maxime ac
cidit subeth. Uidetur primo ꝙ in puericia: q2 in
puericia maior est humiditas ergo ⁊c. Secun
do spasmus de repletione magis fit i pueris er
go ⁊c. Consequētia tenet q2 fiunt a simili causa
Antecedens pȝ. In oppositū ē rō hec letargia
magis fit in senibus ergo ⁊c. Consequentia te
net q2 non differunt nisi ex parte loci. An̄s pȝ
per experientiam. Dicēdū ꝙ subeth magis fit
in senibus. Ratio q2 in eis aggregatur flegma
grossum ⁊ innaturale. Ad rationes. Ad pri
mum dicendum ꝙ humiditas i pueris ē magis
naturalis uaporosa ⁊ resolubilis ergo ⁊c. Ad
secundū respondetur negando consequentiā ⁊
ad probationē dicitur ꝙ licȝ fit a simili materia
tn̄ nerui sunt debilioris uirtutis in pueris ideo
pōt fieri spasmus talis ⁊ nō subeth. Hic possēt
plurime questiones applicari. Sed q2 presens
liber ē plus praticus ideo relinquā ⁊ tendā ad
qōnes praticales ⁊ ad praticalia. Almansor.

Um aliquis quasi dormiens iacet
⁊ tamen sentit ⁊ mouetur sȝ ocu
los ꝯm plurimū hȝ clausos quos
tamen dum vocatur cū clamore aperit: sȝ
iterū stati claudat iā patit' subeth. Silla.

Hic determinatur de letargia ponendo cu
ram ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit signa.
Secūdo curam. Secūda ibi. Qui cum cliste
ribus. De prima dicit ꝙ quando apparuerit
ista signa. Primū cū dormiens iacet. Secūdū
ꝙ cū homo sentit. Tertium ꝙ secūdū plurimū
tenet oculos clausos. Quarto ꝙ cum uocatur
fortiter aperit oculos: verū post statim claudit
eos ex istis signis arguendū est ꝙ talis patitur
subeth. Notandū ꝙ letargia ē duplex. s. vera
⁊ non v̉a. Uera est apostema flegmaticū i par
te posteriori cerebri. Non v̉a ē apostema cōpo
sitū ex flegmate ⁊ colera: ⁊ secundū ꝙ p̄dn̄atur
vnus humor vel alter vel eq̄liter apparēt diuer
sa signa in facie de hac non loquitur hic. sȝ dat
intelligere ꝙ morbus simplex idiget medicami
nibus simplicibus ⁊ compositꝰ compositis. Se
cūdo notandū ꝙ spēs letargie possunt distigui
ex parte materie: ⁊ sic sunt due species. s. fl'atica
⁊ hoc ē proprie letargia: ⁊ mel'ica. Secundo
p̄ūt distingui ex parte partis in q̄ fiūt ⁊ tūc sūt
tres spēs: q2 aut fit i meatibꝰ substantie cerebri
⁊ hoc est vt plurimū. Uel in pāniculis. Uel in
substantia sed hoc est raro: q2 fl'a vel mel'a nō
p̄n̄t bene penetrare in panniculis pp duriciem
nec in substantia cerebri pp uiscositatē. In uen
triculis aūt nō fit q2 tunc esset appl'ia ul' epilep
sia. Tertio v̉o possūt distigui ex parte loci ⁊ tūc
vel fiunt in parte posteriori cerebri ⁊ hoc est ut
plurimum. Uel fiūt in medio uel anteriori ⁊ h̄
ē raro. Tertio notandū ꝙ apud medicum cāe
letargie sūt tres. s. p̄mitia an̄s ⁊ ꝯiuncta. p̄miti
ua sūt q̄cūqȝ res n̄ naturales ml'tiplicātes hūo
rē fl'aticum ut cibi potꝰ coadiuuāt ēt ꝯpl'io fr̄a ⁊
humida ⁊ etas senectutis ⁊ regio frigida ⁊ hu
mida. Causa an̄s sunt humores frigidi habū

dantes in cerebro anteq̃z faciant letargiã. Cau
sa cõiuncta sũt illi met humores qñ actu causãt
letargiã. Quarto notandũ ꝙ ratio signoꝝ ẽ q̃r
uerificatur primum q̃r in letargia spũs aiales ñ
possunt discurrere ad organa sensuũ exterioꝝ
Ideo quasi dormiendo iacet. Secundũ signũ
uerificatur q̃r non ẽ tanta oppilatio qui possint
causari sensus ⁊ motus ideo sentit ⁊ mouetur.
Uerificatur tertium quia nõ pñt spũs libere dis
currere ad oculos clausos. Uerificatur q̃rtum
quia non ẽ tanta oppilatio ut prohibeatur ips
sio in organo auditiuo si sensibile sit excellens.
Ideo cũ fortiter uocatur aperit oculos ⁊ stati
post claudit: q̃r statim post fit oppilatio ꝓhibẽs
transitũ spirituũ ad oculos. Ulterius notan
dum ꝙ preter illa signa sũt alia signa. Primũ
signũ est obliuio. Secundũ signũ ẽ somnus ꝓ
fundus. Ratio primi ẽ: quia memoria ẽ mediã
te sicco. Sed in letargia materia fl'atica frigida
⁊ humida cõtinetur in parte posteriori cerebri
in qua fit retentio ⁊ memoria ideo ⁊c. Rõ secũ
di ẽ quia in letargia nocumentũ ẽ magnũ i uen
triculo posteriori ⁊ tale cõmunicatur anteriori
ideo ⁊c. Item notandũ ꝙ signoꝝ letargie q̃dã
sunt ꝓnostica. Ut sunt grauitas capitis. Uer
tigo scothomia ⁊ somnus ꝓfundus ⁊ sil'ia ha
bundantia fl'atis significantia. Quedam sunt si
gna demonstratiua ut sũt illa q̃ hic sunt posita.
Quedã salubria ut sunt diminutio accidentiuz
euacuatio materie per nasũ ⁊ per fluxuz uẽtris
Quedam uero signa sunt mortalia ut sũt augu
mentatio ⁊ cõtinuatio accidentiũ ut sudor frigi
dus retentio egestionis ⁊ urine ꝓpter obliuio
nem ⁊ si applicetur sanguisuga sup frontẽ ⁊ nõ
adheret quia significat ꝙ est paucus sanguis
⁊ si applicetur naribus forte sternutatorium ⁊
sternutet. Almansor.

**Qui cum clisteribus acutis que paulo
ante nominauimus curandus est. In os
quoq̃z ipsius mittemus idromel ⁊ labora
bimus ut descendat ipsum eni nutrimen
tum existit eius Silla.**

Hic ponit curã ⁊ diuiditur in tres ptes.
Primo ponit curã per euacuationẽ factã per
clisteria. Secundo per potũ. Tertio per localia
Secũda ibi. In os quoq̃z. Tertia ibi. Caput
preterea. De prima dicit ꝙ patiens curandus
est cũ clisteribus acutis de quibus ante dictuz
ẽ supra. s. c. de appl'ia. Notandum ꝙ rõ dic
ti ẽ quia dicta clisteria incitant naturã ad expel
lendũ materiã: ⁊ attrahunt ⁊ euacuant materi
am a cerebro. Secundo notandũ ꝙ loco cli
steris cõuenit tale suppositorium forte. ℞. sal'
gẽme castorei puluerizati añ. ʒ. i. conficiãtur cũ
melle ⁊ fiat suppositorium. Tertio notanduz
ꝙ si uenter eẽt ualde stipticus cõuenit clistere le
nitiuum. Deinde clistere raꝭ. Ratio pꝫ. Quar
to notandũ ꝙ si põt fieri purgatio debꝫ fieri cũ
isto solutiuo. ℞. ierepigre. ℥. s. aque mell'. ℥. iii.
Ad idem. ℞. pulueris pillulaꝝ cochiaꝝ. ʒ. i. s
sirupi roꝭ. ℥. ii. aque mellis. ℥. iiii. misce. In os
quoq̃z. Hic ponit curaz per potũ ⁊ dicit ꝙ dꝫ
exhiberi idromel faciendo ꝙ degluciat ipsum:
quia ẽ nutrimentum. Notandũ ꝙ idromel est
duplex quoddã ẽ pauce cõmistionis in quo. po
nuntur octo partes aque ⁊ una mellis. Sed ta
le non cõuenit hic. sed in pleuresi cõuenit scđm
Gal'. ⁊ ypo. in ꝑmo regiminis acutoꝝ. Quod
dam ẽ multe cõmistionis i quo ponuntur q̃ttu
or partes aque ⁊ una mell' ⁊ de tali ẽ hic ꝭmo.
Rõ q̃r habet digerere materiã rõne cl'itatꝫ mel
lis ⁊ abstergere. similiter ualet uia nutrimenti.
quia cum letargia sit morbus acutus ⁊ breuis
ualde conuenit cibus modici nutrimenti. Se
cundo notandũ ꝙ ꝑ idromel dꝫ intelligere ali
os pot⁹ digerentes ⁊ euacuantes materiã capitꝭ
de quibus dictum est supra de cephalea. Ideo
recurras illic. Almansor.

**Caput preterea usq̃z ad diatritũ ꝑmũ
oxirodino infundendus. Post tertiũ aũt
diẽ sternutationẽ uocabimus. ex hiis que
nominabimus. Et rademus caput ⁊ linie
mus ex sinapi ⁊ castoreo ⁊ aceto. Silla.**

Hic põit curã per localia ⁊ diuiditur i tres
Primo ponit curam ꝑ locale repercussiuum.
Scđo ꝑ sternutatoriũ. Tertio ꝑ locale resoluti
uum. Scđa ibi. Post tres uero. Tertia ibi.
Et rademus. De prima dicit ꝙ usq̃z ad tres
dies dꝫ fundi medicamẽ repercussiuum in quo
ponitur acetũ. Notandũ ꝙ si intentio sit ad re
ꝑcuciendũ acetũ sit parũ. ⁊ si ad euigilandum
acetũ sit multũ ⁊ sic tollitur contrarietas in ter
Auic. ⁊ serap. Notandum ꝙ tale repercussiuũ
est illud in quo ponitur succus plantaginis aq̃
roꝭ. ⁊ acetum ⁊ ratio partis est: quia tale prohi
bet augumentum apostematis ⁊ ascensum ua
porum ad caput: ⁊ hoc usque ad tres dies quia
usque ad tres dies materia est in fluxu. sed p⁹
tres dies materia est fluxa: ideo non competit
repercussiuum sed resolutiuum. Notandum ꝙ
ad idem ualent fricationes pedum ⁊ cruriũ for
tes cũ sale ⁊ aceto ul' sine hiis ⁊ ligature. Rõ q̃r
diuertũt. Post tres vero. Hic põit curã ꝑ ster
nutatõꝫ ⁊ diĉ ꝙ p⁹ tertiũ diẽ dꝫ ꝓuocari sternu

tatio cū his que dicta sūt in.c.de apoplexia qualia
sūt elleborus albus castoreū piper. Notanduȝ
ꝙ rō dicti est ista qꝛ hec incitāt naturā ad expel
lendū materiā fl'aticam cōtentā i cerebro ⁊ dis
soluunt ⁊ euacuant dictā materiā. sed nota ꝙ n̄
cōpetunt nisi post tres dies qꝛ ante timendū est
ꝙ causarent maiorē dissolationē: qꝛ nihil d' ma
teria ē digestum nec euacuatū: sed postea nō sic
timetur. Secundo notandū ꝙ si loco illi⁹ pulue
ris dicti sumatur succus auricule murum: uel
succus sicle ⁊ naribus imitatur solus uel mixt⁹
cū illis pulueribus mirabile ē in extrahēdo ma
teriā fl'aticā. Tertio notanduȝ ꝙ per illa ster
nutoria intelliguntur oīa que pn̄t excitare natu
rā ad expellendū materiā fl'aticā cōtentā scd̄m
caput. Ut ligature fortes in brachiis ⁊ cruribus
⁊ fricatōes fortes ⁊ exstirpatōes pillorū ⁊ bar
be ⁊ pectinis ⁊ auriū uentose dolorose qꝛ sūt in
somno graui ideo oportet ut excitentur. ⁊ habe
antur tubicine ⁊ soni fortes non moriantur dor
miendo. Ad idē ualet gargarisma factū cuȝ
oximelle cōposito cū aqua d'coctōis feniculi ul'
isopi uel oximelle squillitico ⁊ aqua calida.
Et rademus. Hic ponit curā p locale resoluti
uum. Et dicit ꝙ raso capite debet fieri linim̄tū
ex castoreo sinapi ⁊ aceto. Ratio qꝛ ista sūt ca
lida in quarto gradu. ideo resoluunt materiaȝ
fl'aticā in posteriori parte capitis cōtentam.
Notandū ꝙ loco huius ualet empl'ȝ ul' unguē
tum dictū in.c.de appoplexia. Ad idē ualēt ru
bificantia locū si fuerit ex sinapi uel aceto ul' ex
alleis pistatis mixtis cuȝ aceto. Ad idem ualet
si ungatur locus ex oleo de costo ul' de lilio uel
de castoreo. Uel si epithimetur cum aqua ardē
ti uel uite ⁊c̄.

De congelatione. Silla.

Otanduȝ circa rubricā. Primo quid
sit cōgelatio. Naȝ congelatio ē passio
posterioris partis capitis uel cerebri
pp quā homo perdit sensum ⁊ motum i corpo
re. Secundo notandum ꝙ aput medicos tres
sunt cause cōgelationis. s. primitiua an̄s ⁊ cōiū
cta. Primitiua sunt res non naturales inducē
tes fortē frigiditatē ⁊ siccitatem i parte posterio
ri cerebri sicut potus aque frigide. multa cōme
stio fructuum frigidoꝝ ul' infrigidatorum in aq̄
frigida. uinum ml'tum frigidum. uel cibi⁹ ml'tū
frigidus trāsiens per loca multum frigida. Cā
an̄s sunt humores frigidi ⁊ sicci anteq̄ȝ iducāt
dispositionē. Cā coniuncta ē mala cōpl'o frigi
da ⁊ sicca cum materia ul' sine materia imobi
litās. ul' ingrossās spiritus ita ꝙ nō descendunt
ad organa sensuum exteriorum unde causarēt
sensum ⁊ motum. Almansor.

Um aliquis quasi dormiēs iacet
⁊ non mouetur. ⁊ licet sint oculi
aperti. palpebras tamen non mo
uet stupidus est siue rigidus. Silla.

Hic determinat de congelatione ⁊ diuiditur
in duas partes. Primo ponit signa. Secundo
ponit curā. Scd̄a ibi. Curandus vero est.
De prima dicit ꝙ qn̄ apparent illa signa. Pri
mum ꝙ aliquis iacet quasi dormiens. Scd̄ȝ ꝙ
non mouetur. Tertiū ꝙ tenet oculos apertos.
Quartū ꝙ nō mouet palpebras. arguenduȝ ē
ꝙ talis est cōgelatus. Notandū ꝙ de rōne dic
toꝝ signoꝝ. Uerificatur: primū. patiens stat q̄si
dormiēs: qꝛ in congelatione frigiditas ē maxie
in parte posteriori unde spūs redduntur imobi
les ⁊ sic non possunt ire ad organa iō ⁊c̄. Uerifi
catur secundū per uerificationē primi. Uerifi
catur tertium si oculi stant aperti ratione siccita
tis: quia sicut humiditas est causa clausionis:
ita siccitas est causa apertionis. Uerificatur q̄r
tum quia non mouentur palpebre ratione sicci
tatis quia est causa fixionis. ⁊ ideo tales stant i
eadem dispositione in qua erant qn̄ aduenit eis
congelatio ⁊ si recti erant stant recti: ⁊ si scribe
bant stant sicut scribētes: si respiciebāt celū stāt
in illa dispositione: ⁊ sic de aliis figurationibus
⁊ iō uulgares credunt ꝙ sint rapti ⁊ loquuntur
cō deo ⁊ angelis. Scd̄o notandū ꝙ reperitur
cōgelatio letargia subeth ⁊ stupor q̄ uidentur
multū cōuenire lȝ differant. Cōgelatio ⁊ letar
gia ꝯueniunt. Primo qꝛ utraq̄ȝ ē passio poste
rioris ptis cerebri ul' capitis. Scd̄o i utraq̄ȝ est
ablatio sensus ⁊ motus. Tertio i utraq̄ȝ est obli
uio. Sed differūt quia i letargia oculi sūt clau
si. In cōgelatione uero aperti. Scd̄o letargia
fit a materia fl'atica faciente apostema i pte po
steriori capitis uel cerebri. Sed congelatio fit
a mala complexione frigida ⁊ sicca cū materia
uel sine materia. Stupor ⁊ subeth differunt qꝛ
in subet magis patitur sensus cōmunis cū som
nus sit passio primi sensitiui. In stupore magis
languet uirtus tactiua que est in neruis. Secū
do quia stupor est diminutio sensus ⁊ motus:
ideo potest esse in uigiliis. Sed subeth est abla
tio sensus ⁊ motus: ⁊ nullomodo potest esse in
uigiliis. Stupor ⁊ congelatio differunt: quia
stupor est in uirtute tactiua magis. Congela
tio uero in motiua. Secundo in congelatio
ne oculi sunt aperti. In stupore uero non sic.
Subeth ⁊ letargia differunt. qꝛ ī letargia est
fe. ⁊ apostema. i subeth n̄. scd̄o letargia ē passio

posterioris partis capitis. Subeth uero añrio
ris. Congelatio ⁊ subeth differunt q꞉ congela
tio est passio posterioris partis. Subeth uero
anterioris. Scdo in congelatione patiens é cũ
oculis apertis in subeth uero oculis clausis.
Tertio cõgelatio fit a mala cõpl'one frigida ul'
sicca cum materia ul' sine materia. sed subeth
fit a mala complexione frigida ⁊ hũida. Al.

Curãdus vero é ex medicis subeth .Sil.

Hic ponit curã ⁊ diuiditur in duas partes
Primo ponit cõuenientiã inter letargiã ⁊ con
gelatõm quo ad curã ex parte medicinaꝝ. Se
cundo ponit curã quo ad duo localia. Secũda
ibi. **Hoc tamen addito.** De prima dicit ꝙ ha
bens congelatõm debet curari cuȝ medicinis:
cũ quibus curatur hñs subeth. Notandũ ꝙ
cura congelationis ⁊ letargie cõueniunt ⁊ diffe
runt. Cõuenientia prima est in qualitate: quia
utraque est frigida. ⁊ cum cura debet fieri per
contrarium. Secundo in fortitudine cũ utra
qꝫ materia é grossa difficilis eradicationis. Ter
tio in applicatione medicinarũ q꞉ supra parteȝ
posteriorẽ applicari debent in utraqꝫ medicie.
q꞉ quelibet é passio posterioris partis capitis.
Sed differunt q꞉ medicine que cõueniũt i letar
gia debent eẽ appropriate humori flegmatico
Sed in cõgelatione humori mel'ico. Secun
do nota ꝙ medicine cõuenientes huic sũt medi
cine ille de qbus dictũ est in p̊mo capl'o i cura
cephalee ⁊ emigrãee a materia mel'ica. Jdeo re
currãs illuc q꞉ ibi explicãtur sirupi cõueniẽtes
⁊ medicine euacuantes. Tertio notandũ ꝙ dif
ferentia é inter sternutationes que fiũt in letar
gia ⁊ cõgelatione. Nam sternutatio i letargia
fit cũ ell'o al. ⁊ in congelatõe fit cuȝ nigro quia
euacuat mel'iam. Quarto notandũ ꝙ i hac
cura ualet hoc clistere. ℞. boraginis cum tota
substantia buglose cũ tota substantia mercuria
lis fumiterre añ. M. i. maratri cuscute añ. ℥. i.
timi epithi utriusqꝫ sticados añ. ℥. i. furfuris pu
gillum. i. olei de lilio mell' q̃rtꝫ. ʒ. salisgẽme. ʒ. i.
yereruffini ul' ieregolodion. ʒ. vi. clistere fiat us
qꝫ ad. ℥. v. plus ul' minus ꝺᷤ diuersitates corpo
rũ ⁊ uirtutis ⁊ in hoc medici errant qui tantuȝ
dant puo corpori quantũ magno ⁊ ita ꝺ sirupo
quia plus datur de sirupo uni homini magno
q̃ꝫ paruo. Almansor.

Hoc tñ addito ut oleũ sambucinũ sup caput fundat ⁊ in oĩ libra cuius sit. ℥. i. eu forbij. Jpsi quoqꝫ caput ex castoreo ⁊ eu forbio. ⁊ oleo sambucino liniat Silla.

Hic ponit curã per duo localia: ⁊ diuiditur
in duas partes scd̃m ꝙ duo sunt localia. Secũ
da ibi. **Jpsi quoqꝫ.** De prima dicit ꝙ in cu
ra congelationis conuenit fundi sup caput ole
um sambucinũ sic ꝙ in eo sit euforbiũ ponẽdo
lb. i. olei. ℥. i. euforbii. Ratio q꞉ resoluit mate
riã. Notandum ꝙ medicina ab extra q̃ r̃sol
uit materiã flegmaticã resoluit ⁊ mel'icam ideo
potest eẽ eadem. Sed ab itra approsimata alia
est medicia q̃ euacuat flegma ⁊ alia que euacu
at mel'iam ut patet. **Jpsi quoqꝫ** Hic po
nit curã per aliud locale ⁊ dicit ꝙ caput dꝫ lini
ri ex euforbio castoreo ⁊ oleo sambucino. Ra
tio quia dissoluit materiã. Notanduȝ ꝙ ad
idem ualet embrocatio facta cũ decoctõe bora
ginis buglosse fumiterre sticados thimi epithi
q꞉ talia hñt ꝓprietatẽ ĩsoluẽdi materiã mel'icaȝ

De paralisi graui. Sillanus.

Notandum circa rubricaȝ quid sit pa
ralisis. Dicendum ꝙ paralisis est
mollificatio neruoꝝ cum ablatione sẽ
sus ⁊ motus. Per hoc ꝙ dicitur mollificatio
differt a spasmo: q꞉ in paralisi est prolongatio
neruoꝝ in spasmo uero est abbreuiatio secũdũ
longũ q̃ꝫuis non ꝺᷤm latum. Per hoc ꝙ dicitur
cũ ablatione sensus ⁊ motus differt a stupore ⁊
tremore q̃ dicuntur mior paralisis ut uidebitur
in ꝓcessu. ⁊ iõ dicitur in rubrica de paralisi gra
ui. Notandũ ꝙ paralisis est duplex. s. vl'is ⁊ pti
cularis Uniuersalis est que medietatẽ corporis
tenet secundum longũ ⁊ aliquando ambo late
ra excepto capite quia si esset in capite tunc esset
appoplexia. Particularis é illa q̃ in uno mem
bro tantũ é ut in manu uel pede ⁊ sic de aliis.
Tertio notandum ꝙ cause paralisis secũdũ me
dicos sũt tres. s. Primitiua: Añs: ⁊ Cõiuncta
Primitiua est omne illud ꝙ auget humorem
flegmaticum in cerebro. Ut sunt res non natu
rales ut sunt cibi flegmatici pisces carnes por
cine ⁊ sil'es eis magna comestio fructuũ crapu
la somnus superfluus ⁊ etiam coadiuuant com
plexio frigida ⁊ humida: etas frigida. s. senectu
tis regio frigida ⁊ humida. Similiter sunt alie
res extrinsece ut casus percussio neruorum at
tratio ruptura ⁊ scissio per transuersum. dislo
catio ira timor. Nimia frigiditas exterior clau
dens ⁊ comprimens uias caliditas exalãs. con
strictio. ligatura ⁊ sic de aliis. Causa antecedẽs
ut plurimum est materia flegmatica imbibita
in neruis anteq̃ꝫ auferatur sensus ⁊ motus.

Cum hoc etiam potest esse sanguis uel me
lencolia. Causa coniuncta est materialis:
flgematica actu imbibita existens in porosita

tib⁹ neruoꝝ: ratione cui⁹ aufertur sẽsus ⁊ mot⁹
⁊ hoc ut plurimũ. Quarto notandũ ꝙ inter pa
ralisim ⁊ spasmũ ẽ cõuenientia ⁊ differentia.
Conueniunt ꝑmo q: in utraqꝫ passione est ab
latio sensus ⁊ mot⁹: ⁊ loquor de spasmo i facto
esse. q: in fieri ẽ motus ut pꝫ. Differũt ꝑmo: q:
in paralisi ꝓlongantur ꝭm longum ⁊ minuitur
scõm latũ: q: materia paraliꝭ ẽ fleuida aquosa
q: fluit ꝑ porositates ut patet de corrigia made
facta: sed i spasmo diminuitur mẽbrũ secundũ
longũ ut patet ⁊ augetur ꝭm latũ q: materia est
grossa uiscosa ideo non fluit ꝑ porositates mẽ
bri. Scdo differunt q: pars mollificata in pali
si sequitur partẽ sanã ratione ꝓlongationis in
spasmo uero pars spasmata trahit ad se partẽ
sanã ratiõe contractõis. Dubitatur utrũ pa
raliꝭ sit morbus nel accidens. Dicendũ qꝺ
paralisis põt dupliciter ꝯsiderari uel quantum
ad cãm que põt esse mala ꝯplexio uel cõpositio
uel solutio cõtinentis: uel apostema ⁊ sic ẽ mor
bus. Uel põt ꝯsiderari ratione eius qꝺ sequitur
⁊ sic ẽ lexio uirtutꝭ motiue: uel extensio mẽbri q̃
cõsequitur ⁊ est accidens. Sed dubitatur sta
tim qualis morbus ẽ: primo mõ uel cõsimil' uel
officialis. Dicendũ ꝙ est morbus officialis.
semp licet ẽt posset esse consilis. Alman.

Um aliquis se mouere non valet aut unuꝫ vel plura ex mẽbris mo uere non põt atqꝫ eoꝝ sensuꝫ ami sit ipsum paralisim ipsius mẽbri aut ipoꝝ mẽbroꝝ icurrisse ꝓnunciamus. Sill.

Hic determinat paralisi ⁊ diuiditur i duas
Primo ponit signa. Scdo curã. Secunda ibi.
Cuius curam. De prima dicit: ꝙ cũ aliqs nõ
põt se mouere ⁊ hoc quantũ ad vl'e corpus uel
unũ: uel plura mẽbra mouere nõ põt ⁊ h̃ quan
tũ ad particulare. sil'r perdit sensũ eoꝝ arguen
dũ ẽ illum habere paralisim illius mẽbri ul' illo
rũ mẽbrorũ. Notãdũ ꝙ ultra signa predicta
sũt alia signa paralisis. pulsus ẽ ocultus debil'
frequẽs iordinatus: urina ẽ alba ⁊ tenuis: aliqñ
tñ est multũ colorata ꝓpter renes nõ potentes
segregare. uel rõne doloris ul' febris cõmunicã
tis: latus infirmũ est frigidum sicut si esset i gla
tie. ⁊ sanũ sentitur calidũ ualde oculus aliquan
do miorаtur. Hec sunt signa paralisis abso
lute. Signa humorũ peccantiũ si est ex fl'ate
color est albus i mẽbro. ⁊ signa flegmatis in to
to corpore. Si ex sanguine pulsus ẽ plẽus color
corporis ẽ rubeus. uene replete totum corp⁹ ple
nũ ⁊ signa sanguinis ꝑcesserunt. Si ex melia
erit mẽbrũ liuidũ. ⁊ signa mel'e precesserunt.

Ratio signoꝝ paraliꝭ raꝭ est. quia in paralisi
fit opilatio neruorũ i originibus ⁊ porositatib⁹
eoꝝ: unde ꝓhibetur transitus spũs aialis sensi
bilis ⁊ motiui unde ꝑditur sensus ⁊ motus i mẽ
bro uno uel pluribus ꝭm ꝙ paralisis ẽ ul'is uel
particularis. Tertio notandũ ꝙ rõne aliorũ si
gnoꝝ. pulsus ẽ ocultus ꝓpter frigiditatẽ: debil'
ꝓpter idẽ frequens ꝓpter prauitatẽ. inordinat⁹
ꝓpter debilitatẽ uirtutis. Urina tenuis alba
q: materia transit ad cerebrũ ⁊ ad neruos qꝺ
subdit pꝫ. latus ifirmum est frigidũ. ratio q: ñ
transit spũs cuius pñtia membrũ reddatur ca
lidũ. item q: est pñtia materie frigide. Latus sa
nũ est calidũ ualde q: spũs q solebant ire ad
membrũ paraliticatũ transeunt ad mẽbrum sa
nũ. Oculus aliqñ minoratur. Ratio quia i
parte paraliticata deficit nutrimentũ iõ ⁊c̃. licꝫ
tñ ꝓpter paralisim siue relaxatõnẽ apparet ma
gis ꝑminens sicut manus paraliticata appa
ret longior sed tñ ẽ plus macra. Sed rõ signo
rũ scõm diuersitatẽ apparet intuẽtibus. Quar
to notandũ ꝙ signoꝝ paralisis. quedã sũt pro
nostica ⁊ quedã demõstratiua. Pronostica sũt
stupor mẽbri ⁊ tremor. Demonstratiua sunt si
gna posita a Rasi ⁊ alia posita supra. Quin
to notandum ꝙ signoꝝ paraliꝭ. quedã sũt salu
tifera sicut recuperatio sensus ⁊ motus. Secun
do qñ mouetur neqꝫ mutatur mẽbrũ a colore:
quẽ habebat i sanitate. Signa mortalia sunt
continua ablatio sensus ⁊ motus. continua ma
crefactio mẽbrorum mutatio colorum ad uiri
ditatem uel macredinẽ uel nigredinẽ. Sexto
notandũ ꝙ in membro corporis humani aliqñ
aufert motus ⁊ remanet sensus aliquando au
fertur sensus ⁊ non motus aliqñ utrũqꝫ aufer
tur. Causa ꝑmi q: spiritus motiuus ẽ grossior
sensitiuo ⁊ maior quantitas requiritur ad motũ
q̃ꝫ ad sensum unde propter oppilationem ali
quando potest transire spiritus sensitiuus ⁊ nõ
motiuus. Causa secundi est quia spiritus sẽ
sitiuus aliquando impellitur per unum neruuꝫ
⁊ motiuus per alium. unde potest fieri opilatio
in sensitiuo ⁊ non motiuo. Causa tertii: quia
potest fieri opilatio in neruis sensus ⁊ motus si
differantur per diuersos neruos uel in uno si
differantur per unũ neruum. unde prohibetur
transitus spũs sensitiui ⁊ non motiui. Notan
dum septimo de quibusdam signis ꝓnosticis
paralisis. uel ad bonũ uel ad malum. In sensi
bus paralisiis nunq̃ꝫ uel de difficili curatur rõ
ꝓpter debilitatem uirtutis ⁊c̃. Scdm paralisis
prouenieñs ex dislocatione aut nimia neruoruꝫ

cōtractōe: aut ruptura aut icisione per trāsuer
sū nō recipit curā. Ratio patet. Tertiū si mem
brū paraliticatū minuetur: aut mutetur color
ualde malū ē: ratio patet ⁊ sic non est spes cura
tionis. Quartū tremor supueniens paralisi
bonum: ratio quia per illum motuz calefit ⁊ re
soluitur materia paralisis. Almansor.

**Cuius curā incipiemus. pillulas feti
das quas cōposui dando. que. ℞. pulue
ris pigre. ʒ. x. collogntide iterioris. ʒ. v. eu
forbij. ʒ. ii. ⁊ . ʃ. castorei. piperis a se fetide
sapini oppoponaci. sandaragi idi. sinap.
oim. vii. añ. ʒ. i. centauree mioris elacterij
ambor̄ añ. ʒ. v. gūme in succo rute dissol
uantur. ⁊ alia ex eis cōficiant. ⁊ fiant pil
lule ⁊ fiant ex eis. x. potiones quaruz vna
postq̄z eger sumpserit p tres dies qescat ⁊
nutriatnr tunc cū aqua ciceris ⁊ oleo ⁊ si
napi. deinde bibat aliā potionē. ꝙ postq̄z
ter fecerit p aliquos dies qescat.** Silla.

Hic ponit curā ⁊ diuiditur in duas partes
Primo ponit curā qñ ꝑuenit a causa itrinseca
Scḋa qñ fit a causa extrinseca. Scḋa ibi. Qḋ
si paralisis. Prima in tres. Primo ponit cu
ram per medicinā laxatiuā. Scḋo per dietam.
Tertio p localia. Scḋa ibi. **Et nutriatur.** Ter
tia ibi. **Membra quoqz.** Primo dicit ꝙ cu
rā debemus incipere exhibēdo pillulas fetidas
ſm descriptionē que est. ℞. pulueris iere. ʒ. x.
colloquintide iterior̄. ʒ. v. euforbii. ʒ. ii. ʃ. casto
rei piperis assefetide serapini oppoponaci secta
ragi indi sinapis añ. ʒ. i. centauree minoris elac
terii. i. succi cucumeris asinini ambor̄ añ. ʒ. v.
gūmi dissoluantur in succo rute ⁊ alia ex eis cō
ficiantur ⁊ fiant pillule. Secundo dicit ꝙ fiant
ḋ istis. x. potiones ⁊ postq̄z unā sumpserit quies
cat per tres dies ⁊ nutriatur aqua cicerū oleo ⁊
sinapi deinde debet sumere aliā. Tertio dicit
ꝙ cū fecerit tribus uicibus. debet quiescere per
aliquos dies. Notandū ꝙ ratio primi dicti
est: q̄r tales pillule euacuant materiā facientem
paralisim. Ratio secundi q̄r uirtus ē debilis iḋ
debet sumere parū pro uice ⁊ similiter dʒ quie
scere post ut uirtus subleuetur. Ratio tertii pʒ.
Scḋo notandū ꝙ anteq̄z dentur iste pillule dʒ
precedere sirupus digestiuus materie flegmati
ce in paralisi ⁊ est talis. ℞. radicū acori q̄rt̄. i.
ʃ. paralisis. M. iii. herbe ipiconis utriusqz sal
uie bethonice mellisse utriusqz rute folior̄ lauri
añ. M. i. semis xiseloes xilobalsami carpobal
sami seminis basilici añ. ʒ. ii. liquiricie rase uua
rū passarū mundatar̄ ab arill'. añ. ℥. i. floruz an
thos uel ameos utriusqz sticados añ. ℥. i. mell'.
electi lb. ʃ. fiat sirupus cū aqua pluuiali diligē
ter clarificatus usqz ad lb. i. Ad idē. ℞. radi
cum acori lb. ʃ. saluie. M. iii. flor̄ sticados ara
bici q̄rt̄. i. mell'. electi lb. ʃ. zuccari albi q̄rt̄. iii.
fiat sirupus clarificatus usqz ad lb. i. ʃ. ⁊ ē ualḋ
appropriatus ⁊ ē melior qui pōt fieri i hoc casu
Ad idē. ℞. sirupi de sticados arabici. ℥. iiii.
Tertio est notandū ꝙ solutiuū quo ē utenduz i
forma pillular̄ a ṗncipio ꝙ nō est sic forte ē. ℞
ierepigre gal'. ʒ. ii. turbith bene gūmosi agarici
añ. ℈. i. pulpe colloquintide bdelii añ. ℈. ʃ. zizi
beris al. castorei. añ. g̃. v. pulverizenda pulueri
zentur misce omnia cū idromelle facto cū aqua
saluie. fiant pillule ⁊ administrentur in introitu
lecti. Ad idē ualent pillule fetide Rab. scḋm
descriptionē positā ⁊ debent dari in corpore for
tis uirtutis. Ad idē ualēt pillule de euforbio
descriptōe mesue. Ad idē ualēt pillule de sara
pino descriptōe mesue. Ad idē ualent pillule
de oppoponaco descriptōe mesue. Ad idē ua
lent clistere hoc. ℞. decoctōis saluie rute stica
dos centauree mercurial' malue furfuris. lb. ʃ.
addatur ierepigre ierelogodion. añ. ℥. ʃ. salis. ʒ
ii. olei cōmunis. ℥. iii. Quarto notandū ꝙ tur
bith. s. solum euacuat flegma subtile: sed cū. ʒʒ.
euacuat flegma grossū: ⁊ ideo in paralisi debet
poni parum de. ʒʒ. ⁊ in spasmo multū de zizib.

Almansor.

**Et nutriatur carne frustatim incisa ⁊
i sartagine frixa: ⁊ mutageath in qbus sūt
spēs calide: ut piper ⁊ his silia. In potu
vero sumat idromel.** Sillanus.

Hic ponit curā per dietā. Et primo p cibū
Scḋo p potū. Scḋa ibi. **In potu vero.** De
prima dicit ꝙ eger dʒ nutriri carne frustati ici
sa i sartigine frixa cū qua sunt spēs calide ut pi
per. Ratio q̄r p hanc generatur nutrimentum
magis siccū unde magis ꝯsumatur materia pa
ralisis. Notandū ꝙ p istā assaturā itelligit
alios modos sibi ꝓportionales ut i ueru supra
crathiculā ⁊ sil'es. sil'r itelligit declinātes ad ca
lidū ⁊ siccū. Scḋo notandū ꝙ carnes ꝯuenien
tes i cura paralis̄ sunt carnes castrati pdicis fa
siani turturis columbini ⁊ maxie antiq̄ passeres
turdi. rō q̄r ex hiis generatur nutrimētū siccuz.
Tertio notādū ꝙ i cura palis̄ nihil magis ꝯue
nit q̄z fames ⁊ ieiuniū uigilie labor cū sudorē ul'
motus fortis. rō q̄r illa desiccāt materiā fl'aticā
i palis̄ iḋ ⁊c̄. Quarto notandū ꝙ q̄zuis sint m̄l'
te spēs q̄ cōueniunt in paralisi taz simplices q̄z
cōposite ut piper ⁊ cetera. tamen iste puluis est

appropriatus. ℞. interiorꝝ cinamomi elci q̄rt.
ſ. coriandri preparati. ℥. i. gariof. galange pipe
ris cubebe domeſtice macis nucis muſ. añ. ℥. i.
radicũ acori. ℥. ii. ligni aloes calami aromatici.
añ. ℥. ſ. grane tinctoꝝ. ʒ. iiii. ſaluie ſicce floꝝ ſti
cados ara. añ. ʒ. croci. ʒ. ii. ſeminis aniſi fenicu
li añ. ʒ. iiii. zuccari albi ℔. ſ. fiat puluis ſubtilis
ponatur i paraſide uel alio modo quo placet.
Ad idẽ. ℞. piperis. ʒ. ii. ſ. gariofo. ʒ. i. carda
momi piperis longi zedoarie añ: ʒ. i. ſpecie ma
cis croci añ. ℈. i. fiat puluis ⁊ utatur. Ad idẽ
ualet diaccorus uel accorus cõditus uel diaca
ſtoreũ uel potio ſancti pauli. **In potu vero.**
Hic ponit curã per potum dicẽs ꝙ patiens pa
raliſim debet ſumere in potu idromel. i. aquaꝫ
mellitã ratio qꝛ digerit materiã ⁊ eſt pauci nutri
menti ⁊ per idromel poſſumus itelligere quẽcũ
qꝫ ſirupũ digeſtiuũ materie ⁊ debꝫ adminiſtra
ri loco uini qꝛ uinũ ñ cõpetit i pͥncipio maxime
i paſſionibꝰ neruoꝝ ut dicunt auctores qꝛ ẽ ma
xime penetratiuũ ⁊ facit penetrare cibũ crudũ
ad neruos ⁊ in neruis cõuertitur in acetum qᷦ
maxie ẽ inimicuꝫ neruoꝝ. Almanſor.
**Membra quoqꝫ eiꝰ ex oleo coſtino in
ungant. Qᷦ. ℞. ℥. i. piperiſ. piretri. eufor
bij omniũ triũ añ. tertiã. ℥. i. caſtorei. ℥. ſ.
diſſoluant oĩa in media libra olei de keiri
aut de narciſo ⁊ vtet eo. Sillanus.**
Hic ponit curã per localia ⁊ diuiditur i du
as. Primo per inunctõm. Secundo per confe
ctionẽ. Secunda ibi. **Diebus vero quibus.**
De prima dicit ꝙ mẽbra paralitica debẽt inun
gi oleo coſtino ꝙ ſic fit. ℞. coſti. ℥. i. piperis pi
retri euforbii añ. tertiã. ℥. i. caſtorei. ℥. ſ. omnia
diſſoluantur in ℔. ſ. olei de keiri: aut ᷦ narciſo
aut oleo laurino qᷦ melius ẽ. Notãdũ ꝙ rõ
dicti ẽ: qꝛ illud oleum calefacit ⁊ exicat mẽbra ⁊
ꝯfortat neruos ⁊ cõſumit materiã flegmaticã i
bibitã i poroſitatibus neruoꝝ ⁊ remouet ma
lã cõplexionẽ frigidã ⁊ humidã q̃ eſt in paraliſi
⁊ quotidie utor illo oleo. Scᷦo notandum ꝙ
ad idẽ ualet unguentũ hoc. ℞. radicuꝫ accori
lilii. coſti. añ. ℥. ſ. piperis piretri euforbii caſto
rei añ. ʒ. ii. ſaluie ſicce. ʒ. iii. floꝝ ſticados arabi
ci. ʒ. i. ſ. ſpicenardi ſgnãti añ. ʒ. i. ſucci herbe pa
rãliſis facta reſidẽtia. ℥. i. olei de nuce idica olei
naſturcii añ. quart. i. uini. ℥. iii. pulueriʒanda
pulueriʒentur ⁊ cõquaſſãda cõquaſſentur bul
liant ſiľ ſuper cineres uſqꝫ ad cõſumptõm uini
coletur ⁊ colature addatur cere q̃ꝫtum ſufficit
⁊ fiat unguentuꝫ. Ad idẽ. ℞. bdelii. ʒ. x. eufor
bii. ʒ. iiii. caſtorei. ʒ. iii. ſerapini. ʒ. iiii. cere. ʒ. xv.
olei ſambacini uľ olei de kerua. ʒ. x. bdeliũ ⁊ ſe
rapinũ diſſoluantur i aqua rute agreſtis ſumã
tur cũ aqua calida ⁊ fiat ungtm̃. At idem ualet
ungtm̃ arogon nicolai. Ad idẽ ualet unguẽtuꝫ
marciaton nicolai magnũ. Ad idẽ ualet unguẽ
tũ dictũ in. c. de apopľia. Ad idẽ. ℞. cere. ℥. iii.
iſopi humide ſucci rute añ. ʒ. ii. euforbii piperis
armoniaci croci olei balſami caſtorei glutis al
boti oppoponaciſ añ. ʒ. ii. ſigie. ʒ. ii. ſ. olei ꝙ ſuf
ficit. Ad idẽ olei benedicti olei terbentine añ.
q̄rt. i. cere q̃ꝫtũ ſufficit fiat unguentũ. Ad idẽ
ualet inunctio cum oleo de maiorana uľ iunipe
ris uel cum oleo de croco uel de piperibus uel
cum oleo de gagate uel cuꝫ oleo phõꝝ. Ter
tio notandũ ꝙ loco olei uel unguenti ꝯuenit ta
lis ablutio. ℞. ſaluie ſicce. M. iii. conquaſſa ⁊
bulliant in tribuſ ℔ aque pluuiaľ uſquequo re
deat ad ℔. ii. ⁊ in fine decoctõis bulliat duabuſ
bullitõnibus floꝝ ſticados arabici quart. ſ. co
letur ⁊ colature adatur aque marine ℔. i. uini
al. ℔. ſ. melľ electi quart. i. ⁊ iſta ẽ bona ablutõ
in paraliſi. Uel loco decoctõis ſaliue ⁊ ſticadoſ
capiantur aque diſtillate eaꝝ. Ad idem ualet
ablutio mẽbri cum aqua ardẽti de aqua uite ſo
lum uel mixta cum medietate uini albi ⁊ exper
tus ſuꝫ frequẽter i doloribus neruoꝝ ⁊ ſpeciali
ter in uxore dñi de becharia. Quarto notã
dum ꝙ loco illius ualet hoc empľm. ℞. ſucci
rute facta reſidẽtia. ℔. ſ. pulueriſ ſtercoris colũ
bini qᷦ ſufficit ad icorporanduꝫ miſce ⁊ fiat em
pľm liqdum ⁊ extendatur ſupra pãnuꝫ ⁊ pona
tur ſupra mẽbrum paraliticatuꝫ ⁊ ſupra neruo
rum originẽ. Ad idẽ ualet empľm cõpetens i
appoplexia. Sed addatur gũmi rute agreſ. ʒ.
ii. Quinto notandũ ꝙ mẽbra que debent in
ungi uel emplaſtrari ſunt duo i paraliſi. ſ. mem
brũ paraliticum ⁊ mẽbrũ a quo oriuntur nerui
⁊ ulť ad illud itendimus uerbigꝛa ſi in pede fit
paraliſ debet inungi pes ⁊ cum hoc ſpina dor
ſi quãtuꝫ ad partẽ inferiorẽ iuxta alkatin qꝛ ab
illa oriuntur nerui ad pedeſ. Similiter ſi manꝰ
ſit paralitica debet in ungi manus ⁊ tota ſpina
colli qꝛ ab illa oriuntur nerui ad manꝰ. Ut uult
Auic. ſcᷦa tertii ⁊ Gal. primo de interioribus
ubi recitat de illo qui cecidit de mula. ⁊ medici
applicabãt medicinã ſupra partẽ paraliticã ⁊ ñ
ꝓficiebat ⁊ ipſe poſuit medicinã ſuper originibꝰ
neruoꝝ ⁊ curatus fuit. Sexto notandum ꝙ
talia unguenta ⁊ inunctiones poſſunt applicari
dupliciter. Primo cum balneo. Scᷦo ſine bal
neo. Si ſine balneo debent approximari prius
facta euacuatõe uniuerſali. ⁊ iõ errãt uulgares

vulgares cõiter ⁊ uetule que statim cũ ueniunt ad infirmũ ponũt aliqua remedia particularia supra mẽbrũ non precedente euacuatõe. Secũdo possunt approximari post balneũ ⁊ est melius premissa tñ euacuatõe ul'i q: meli⁹ penetrãt

Notandũ septimo ꝙ balneũ cõpetens ĩ paralisi est duplex.s.naturale ⁊ artificiale. Naturale ẽ balneũ aque marine uel sulphuree. Artificiale ẽ duplex. vnuz quod fit ex herbis superius positis in sirupo coperiendo balneũ ⁊ recipiendo solũ fumũ. Aliud est balneũ speciale cõpetens solũ in paralisi.s. ℞.aquã decoctionis uulpis integre extractis uisceribus cuz pelle tota fiat balneũ dũ uenter paciẽtis sit bene preparatus: quia aliter posset eẽ causa dissolutionis materie. Octauo notandũ ꝙ uẽtose sine scarificatõe cum stricto orificio apposite supra capita neruorum multũ iuuãt. Rõ quia calefaciunt ⁊ exiccant. Similiter fricationes facte in eisdem locis cũ sale uel semine urtice ul' sinapi.rõ per idem ⁊ totũ post euacuationẽ fiat diebus aliquot. Alman.

Diebus uero quib⁹ quiescit dãde sũt quaqz die.ʒ.ii.de anacardino ꝙ ℞.ʒʒ.piretri nigelle costi melanopipis macropiperis oggij oĩum añ.ʒ.i.myrrhe rute sicce asse fetide aristol'.baccaꝝ lauri castorei setaragi indi sinapis gentiane oĩum añ. ʒ. v. mellis anacardi.ʒ.v.unganſ cuz oleo nucũ: ⁊ cum melle cocto cõficiantur. Hoc eniz medicamen ualde confert paralisi: appoplexie torture ⁊ tremori morsee morsibus scorpionis ⁊ oĩbus passionibus frigidis. ⁊ spasmo humido. Que cũ sumitur illico prouocat sudorẽ ⁊ ĩfert febrẽ. ꝙ si sũptuz non affert sanitatẽ eger ab oĩ medicamĩe per.x.dies abstineat excepta dieta.deinde ad ipsius curã redeundum. Silla.

Hic ponit curam per aliud locale.s.ꝑ confectionẽ sumptã per os ⁊ diuiditur in duas.primo facit hoc ostendendo effectus qui sequuntur ex assumptione. Secundo ostendit quid sit fiendũ cum ex assumptione huius medicine nõ sequatur sanitas.secũda ibi. Qđ si sumptũ. De prima dicit ꝙ in diebus quietis qualibz die debent sumi.ʒ.ii.de anacardio quod sic fit. ℞ piretri.ʒʒ.nigelle costi melão piperis macropiperis oggi.i.acori omniũ añ.ʒ.x.myrrhe rute siceasse aristologie baccarũ lauri sectaregi indi castorei sinapis gentiane omniũ añ:ʒ.v.mellis anacardi.ʒ.v.ungantur cũ oleo nucũ ⁊ cũ melle cocto ꝯficiantur.hoc enim medicamẽ cõfert multũ paralisi apploplexie tremori torture albaras morsibus scorpionis spasmo hũido. Et omnibus passiõibus frigidis. Secũdo dicit ꝙ cum sumitur tale medicamen prouocat statĩ sudorẽ ⁊ febrẽ.ratio ẽ: ꝓpter magnã caliditatẽ.

Notandũ ꝙ ratio ẽ duplex quare ualet hoc medicamen: quia inducendo febrẽ ⁊ prouocando sudorẽ consumit materiam flegmaticã ⁊ remouet malã cõplexionẽ frigidã inductam in paralisi. Similiter q: cõfortat neruos q: ponũtur multa confortantia neruoꝝ.ut costoreũ anacardum: ⁊ ita utimur anacardis: qnia confortant memoriã confortando neruos. Tertio notãdũ ꝙ cum medicamẽ istud sit fortis uirtutis nõ debet approximari in paralisi si precedant alia electuaria magis domestica: et de illis est illud quo cõiter utebatur gerard⁹. ℞.pulueres pliris sine musco.℥.ſ.interiorũ cinamõi electi.ʒ.i ligni aloes storacis calamite nucis musca.cubebe domestice añ.ǧ.v.macis grane tinctoꝝ añ. ℈.i.seminis anisi seis feniculi coriandri prepati añ.℥.ſ.ꝯserue accori.℥.ſ.corticũ citri.ꝯditi.ʒ. ʒ.ꝯserue anthos ul' adianthos ꝯserue sticados arabici añ.ʒ.ii.aque saluie.ʒ.v.aque rof.domestice quartꝫ.i.zuccari al.℔.i.fiat elcũarium in bol' diligenter. Quarto notandũ ꝙ ista electuaria ⁊ unguenta que dicta sunt in paralisi cõpetunt qñ tam cã añs q̃z ꝯiũcta sunt frigide: q: si essent calide nullo mõ ꝯuenirent. Dubitatur utrũ illa die qua dantur medicie ꝯpetat electuariũ illud. Dicendũ ꝙ nõ quia medicina solutia trahit ad interiora: sed hoc electuariũ trahit ad exteriora. Secũdo quia medicina solutiua euacuando debilitat: sed hoc electuarium quia fortis est uirtutis causando febrẽ debilitat ⁊ sic adderetur debilitas debilitati quod non ẽ faciendũ. Qđ si sumptũ. Hic ostendit qd ẽ fiendũ qñ ex assumptione huius medicine non sequitur sanitas: ⁊ dicit ꝙ debz abstinere ab oĩbus medicinis per.x.dies excepta dieta. ratio ut uirtus subleuetur. Secũdo dicit ꝙ post redeundũ est ad eius curaz. Ratio q: uirtus iaz subleuata erit potens ad sustinenduz fortitudinem huius medicaminis. Al.

Qđ si paralisis ex percussione aut casu euenerit: ⁊ acciderit subito taliter ꝑmanebit nũq̃z eñi sanabiſ. ꝙ si non repẽte ex predictis sed paulatim ⁊ molliter inuaserit: loco ꝑcussionis empl'm hoc ẽ apponẽdus. Qđ. ℞.farinã fenu greci semẽ been semen mahalep.semẽ resin bdeliũ armõiacũ adipẽ anatꝫ cerã oleũ de yrinũ.ex his

fiat emplm̃ ⁊ supponatur. Sil.
Hic ponit curá palisis facte a cá extriseca.
s.casu uel percussione: ⁊ diuiditur in duas. Pri
mo pōit seu oñdit quó se hꝫ ad curá qñ talis ꝓ
uenit subito. Secúdo qñ paulatiue. secúda ibi.
Qȝ si nó. De prima dicit ꝙ si paralisis ex
casu uel ꝑcussione ꝓueniat subito talis é icura
bilis cú sic permaneat. Notandú ꝙ dictum
rasꝭ hꝫ uerú nisi ex tali casu uel ꝑcussione iducé
te subito paralisꝭ causaretur dislocató: qꝛ tunc
sufficit reducere mébrú ad locú: qꝛ ꝓpter illud
fit ablatio sensus ⁊ motus. Scḋo notanduꝫ
ꝓ róne dicti quia signú é ꝙ ꝓuenit a cá multuꝫ
forti causante apꝑa uel opilatóꝫ in neruis. Qȝ
si non. Hic ponit curá qñ palisꝭ uenit paula
tiue ⁊ dicit ꝙ si illa paralisꝭ é ex casu uel ex ꝑcus
sione ⁊ fiat paulati in loco ꝑcussionis dꝫ poni hꝫ
emplm̃. ℞. farine fenugreci semen been semen
mahalep semé risini. i. semé pétadactali bdeliú
armoniacú adipé anatis ceram oleú de lilio ex
his fiat emplm̃. Notandú ꝙ ró dicti é qꝛ hꝫ
é mitigatiuú doloꝝ confortat neruos ⁊ resoluit
Secúdo notandú ꝙ emplr̃ ponitur i forma
sic. ℞. farine fenugreci bdelii armóiaci añ. ℥. i.
pipis al. seis resim añ. ℥. ii. adipis anatꝭ. ℥. ſ. oli
de lilio uel irini. ℥. ii. puluerizétur puluerizáda
liquefiant liq̃fienda misce oia ⁊ fiat emplm̃ exté
datur supra pánú ⁊ ponatur supra locú ꝑcussú.
Ad idé. ℞. myrre oppopóaci añ. ʒ. v. casto
rei. ʒ. iii. euforbii. ʒ. ii. olei de lilio olei de narci
sco añ. ℥. ii. cere. ℥. v. puluerizétur puluerizáda
⁊ liquefiant liq̃fienda: misce ⁊ extendatur supra
pánú ⁊ ponatur supra locú. Tertio notáduꝫ
ꝙ in paralisi ex casu uel percussione aliud é po
nendú supra locú ꝑcussum ⁊ aliud in parte su
periori iuxta nerú percussum ponédú é quod é
dictú: sed in parte supiori dñt pói repercussiua
⁊ si materia fluens sit calida ponéda sunt frigi
da stiptica qualia sút múmia bolú ar. sumac.
añ. ʒ. ii. cú oleo mirtio fiat emplm̃ ⁊ suppone. si
ṽo materia sit frã ponátur calida stiptica: q̃lia
sút nux cipressi olibanú ⁊ incorporétur in uino
stiptico. Quarto notandú ut in cóquassatóe
q̃ apparet i toto corpore ualet iduere pellé ouis
calidá recéter excorticatá. Dicit gerardꝰ. reco
lo ꝙ hébá quédá uicinú cóquassatú totú ⁊ ðbi
lé ⁊ nó potuit flebotomari qꝛ senex. lxx. ánoꝝ fe
ci ꝙ haberet pellé multonis ⁊ iuolutus in eam:
erat liberatꝰ in crastinú. Dubitatur utrú in
paralisi sit icipiédú cú fortibꝰ. ꝙ sic pꝫ per Ra
sim q icipit curá cuꝫ fortibꝰ sicut cú pillꝭ fetidis
Secundo sic. In apꝑate dú timemꝰ suffocatóꝫ i
cipimꝰ a prin. cuꝫ fortibꝰ g̊ in paralisi tꝫ ꝯña: qꝛ
paralisꝭ aliq̃ pót suffocare ꝑ ꝓuatóꝫ motꝰ lacer
toꝝ pectoris ⁊ diafragmatꝭ. In oppositu ẽst
mesue aucte gal. ca. de paralisi. Dicéduꝫ ꝙ re
gulariter in paralisi ⁊ in passionibꝰ neruoꝝ nó
é festinanduꝫ cuꝫ fortibꝰ a ꝑ̇ncipio. Ró qꝛ talia
agitant materias ⁊ deiiciunt ṽtutes si sunt eua
cuantia nó iueniétia materiá apertá. Secundo
dicenduꝫ ꝙ coacte ubi materia paralisꝭ ul' spas
mi minaretur morté subito ꝓpter mébroꝝ ãhe
litus nocumẽtuꝫ possumꝰ icipere a fortibꝰ. Ad
rónes. Ad primá dicenduꝫ ꝙ rasꝭ intelligit pre
missis leuibꝰ medicinis: uel ꝙ illud qȝ dicit rasꝭ
nó é principiuꝫ cure nisi coacte. Ad secundaꝫ
ꝓbat secunduꝫ dictum. Dubitatur secundo
cuius lateris palisꝭ sit difficilioris cure an dextri
uel sinistri. ꝓbatur ꝙ sinistri: qꝛ uirtꝰ i eo é debi
lior. ꝯña tꝫ: qꝛ curás ꝑ̇ncipłr é uirtus. Scḋo tre
mor lateris sinistri é difficilioris cure. g̊ ⁊c. añs
pꝫ per Auic. secunda tertii. ca. ȝ tremore. ⁊ ꝯña
tꝫ a sili. In oppositu ẽ arguitur. paralisꝭ dex
tri lateris fit a fortóri cá: g̊ ⁊c. ꝯña tꝫ per affori
smuꝫ secunde particule. In morb. minꝰ ꝑiclitan
tur egrotátes. añs pꝫ: qꝛ latꝰ dextruꝫ é calidiꝰ si
nistro sed paralisꝭ fit a frã materia. Dicéduꝫ
ꝙ palisis totiꝰ lateris dextri cuius principiuꝫ in
cipit a cerebro ⁊ nuca é difficilioris cure. Pria
ró quia fit cum discóuenientia ꝑticulariuꝫ. Se
cunda ró qꝛ per illá debilitatur fons caloris et
nutrimenti. s. epar qȝ situatur in latere dextro.
Tertia ró qꝛ paralisꝭ dextri lateris colligit maio
ré parté materie qꝛ dextra pars é rarior ⁊ ma
gis suscipiés materiá. Secundo dicéduꝫ ꝙ
palisis particularis uniꝰ mébri tátuꝫ ut manus
uel pedis dextri lateris in q̃ seruátur illesa epar
cor cerebruꝫ ⁊ nucha pót eé facilioris cure.
Ad rónes. Ad primá dicédum ꝙ aliis paribus
palisis dextri lateris é difficilioris cure. Ad
secundá ⁊ tertiá pꝫ solutio ꝑ secunduꝫ dictum.

De stupore ⁊ tremore. Sil.

Otanduꝫ circa rubricá. Prio ꝙ stupor
é diminutio sensus tantuꝫ si defferatur
sensus per unuꝫ mébruꝫ ⁊ motꝰ ꝑ aliuꝫ
sed si ambo per unum neruuꝫ. stupor é diminu
tio sensus ⁊ motus. Secundo notáduꝫ ꝙ stu
por é duplex. quidá é stupor métis ⁊ sic é actio
diminuta ṽtutis imaginatiue: quia iperfcé ima
ginatur nó auté loquitur ⁊ uidetur ꝙ imagine
tur: ⁊ talis ut plurimuꝫ fit a frigiditate. Et qui
dá é stupor corporis uel mébri: ⁊ talis é actó di
uina sensus tactus ad qué ut plurimú seq̄tur di
minutio motꝰ. Ad ꝓpositú de secundo é ſmo.

Tertio notādū ꝙ stupor differt a somno inaturali dolore ⁊ paralisi. Differt primo a somno inaturali: q꞉ stupor fit in uigilia. sed somnꝰ innaturalis nō. Dicendū etiā ꝙ differt stupor a dolore: quia stupor est actio lesa diminuta sensus tactus: ⁊ dolor nō. itē stupor ē nocumentū in tactu. somnus aūt inaturalis nō. ⁊ in stupore nō ē dolor: sed differt stupor a paralisi q꞉ in paralisi ē ablatio sensus ⁊ motus. in stupore uero est diminutio sensus ⁊ motus. Quarto notanduꝫ ꝙ causa stuporis ē triplex. s. ꝑmitiua añs ⁊ coniūcta. vel aliter causa in gñali est oē illud quod impedit transitū spūs ad neruos. Sed in spāli est duplex causa. vna paucitas sanguis ⁊ spūs: ut in senibus. Alia pōt eē superflua frigiditas exterior seu interior condensans spūs ⁊ opilās neruos. Alia cā pōt eē pūctura alicuiꝰ aialis uenenosi. uel tactus cuiusdam piscis qui uocatur narchon. Alia causa pōt eē superflua caliditas resoluens spūs: sicut ē febris ardēs: aut mora superflua in sole aut in balneo aut superflua siccitas corrugans neruos. Pōt silr eē strictura ligatura uel cōpressio sicut accidit qñ vnū mēbꝝ stat supra aliud. Alia causa pōt eē oppilatio facta in neruo a quolibet hūore siue sit sanguis oppilans suā multitudinē siue fl'a rōne uiscositatis. uel ml'ia ratione grossitiei seu colera admixtōe alioꝝ: ut plurimū tñ ē fl'a. ⁊ de hoc ꝓsequitur ras. Circa tremorē notandū ꝙ trēor est duplex. quidā tremor ē passio neruoꝝ ⁊ ē pticularis. s. factus in manu tm̄ uel in pede uel in capite. Alius ē qui nō ē passio neruoꝝ ⁊ iste qñqꝫ accidit in febribꝰ ex materia mala sparsa sup musculos: ⁊ tunc uirtus expulsiua uult expellere ⁊ fit tremor ⁊ sic ē operatio uirtutis expulsiue. qñqꝫ accidit ille a causa extriseca ut ab aqua frigida sparsa super mēbro subito ⁊ dicitur ul'is tremor ⁊ de isto utroqꝫ nō loquitur ras h: sꝫ in x. almansoris ubi tractat de febribꝰ. Sed trēor qui ē passio neruorū de quo loquitur ras h: diffinitur sic. Tremor ē motus ṗter naturā ꝯpositꝰ ex motu uirtutis ⁊ motu morbi. vnde quātū uirtus eleuat tm̄ morbꝰ deprimit. Aliter diffinitur sic. Tremor ē dispositio in qua ē bellū contētiue uirtutis uolūtarie ad superiora mouētis ⁊ morbi iuolūtarie ad inferiora deprimentis. Alter tremor ē diminutō motus sicut stupor ē diminutio sensus. Secundo notandū ꝙ causa trēoris ē oē illud qd debilitat uirtutē aut instrumētū aut utrūqꝫ. Sed in speciali una cā ē debilitas sanguinis ⁊ spūs: sicut accidit in cōualescētibꝰ ⁊ in parentibꝰ ethicā. vnde uirtus nō pōt regere mēbrū. Alia causa ē accidentia aie: sicut cū aliquis est in alto ⁊ perspicit i fundū. ⁊ cū aliquis est coram principe terribili sicut fuit nero. ul' cū est in aspectu leonis uel ira ul' gaudiū superfluum. Aliter causa ē triplex: ꝑmitiua: añs ⁊ cōiūcta. Primitiua sicut ligatura frigiditas extriseca: accidentia aie: ira: gaudiū superfluum. ul' cum quis est in pñtia dñi terribilis uel fere uel aspectus ad locū profundū: potus uini ul' aque frigide: paucitas spūs uel sanguis. Alie cāe patent. Causa añs ē hūor flegmaticus paratꝰ inbibi in porositatibus mēbroꝝ. Alia cā. s. cōiuncta pōt eē materia fl'atica ibibita i porositatibꝰ mēbri: ⁊ de tali loquitur ras. Et q꞉ stupor habꝫ eandē cāꝫ quā hꝫ tr̄mor. Jō sil' determiat d̄ cura stuporis ⁊ trēoris. Alia cā pōt eē oppilatio i mēbro sine uicio hūorū. ut ex frigiditate ꝯdēsate ul' forti ligatura. Dubitatur quare tremor magis accidat capiti q̄ꝫ aliis mēbris: ⁊ pꝰ caput māibus ut patet ad experientiā. Dicendum ꝙ causa ē: q꞉ cerebꝝ ē mēbꝝ fl'aticū i quo abūdat multū fl'a: ⁊ q꞉ multe superfluitates cōicantur capiti ab aliis mēbris. Ad secūdā dicendū ꝙ manꝰ sunt ꝓpinque capiti ⁊ sunt mēbra rara satis apta ut ibibatur in eis materia. alia cā quia sunt mēbra multū distantia a fonte caloris Jtē q꞉ sunt plus occurrētia extrisecis alterantibus quia sunt discooperta. Almansor.

Um aliqs sentit ali qd suoꝝ mēbroꝝ: sicut ē dispō pedis cuꝫ fit stupidꝰ: dicemꝰ i illo mēbro stuporē eē. q̄propter eiꝰ cura nō est differēda. qñ eni ꝓlōgat tēpꝰ huius egritudinis ꝓducit ad palisim. Silla.

Hic determiat de stupore ⁊ tremore ⁊ diditur in duas. Prio determiat de stupore. scd̄o de tremore. secūda ibi. Tremor aūt. Pria in duas. prio facit h. Secūdo ifert ꝙ cura nō est differenda assignādo cām. scd̄a ibi. Quapropter. De pria dicit ꝙ cū in aliquo mēbrorū ē diminutio sensus sicut suplet: cū pes ē stupidus signū ē ꝙ illic ē stupor. Notanduꝫ ꝙ cum in mēbro aliquis sentit sicut pūcturaꝫ acus ul' formicarū ul' ꝙ mēbꝝ sit obdormitatū tūc ē signū stuporis. Rō pꝫ ex dictis. Notandū ꝙ ras. nō ponit signa tremoris quia patent ad uisum. Dubitatur quare in pedibus sit maior stupor q̄ꝫ in aliis mēbris. Dicēdū ꝙ cā ē quia sunt magis remoti a fonte caloris ⁊ a mēbro a quo ꝓueniunt nerui sensitiui: iō minus habere debent sensationē. Et hec ē causa quare leprosi reperiūtur magis inflati in pedibus ⁊c. Secūda cā

est: quia pedes magis sunt ordinati ad motuꝫ
q̃ʒ ad sensum. Quapropter. Hic īfert ꝙ cu
ra stuporis non est differẽda. Et dicit ꝙ causa
est: q᷑ cũ prolongatur stupor ad paralisim tran
sit q᷑ paralisis fit ex eadẽ materia cũ stupore: sʒ
ẽ maioris quãtitatis: ex hoc patet ratio. No
tandũ ꝙ stupor proueniens a cerebro si cõtinu
auerit pronosticatur apploplexiam uel epilepsi
am. Si stupor in nucha ꝓnosticatur paralisim
uel spasmũ: ⁊ ita in aliis mẽbris. ⁊ aliquãdo tre
mor in aliis mẽbris. sed stupor ī facie pronosti
catur torturã in facie. Almansor.

**Curatur aũt hec passio ex aliqua parte me
dicinarũ palisis et cum dieta: ⁊ unctione
ex oleo costino. ꝙ si inueterauerit passio:
eger ex pillulis fetidis purgandus est. ⁊ cõ
plexio equanda ex nacardio ⁊ dieta. Sil.**

Hic ponit curam stuporis ⁊ diuiditur ī duas
Primo ponit curã in generali remittendo nos
ad curam paralisis. Secũdo in speciali. secũda
ibi. Quod si īueterauerit. De prima di
cit ꝙ curatur stupor: sicut ⁊ paralisis ex aliqua
parte medicinarũ ⁊ cum dieta ⁊ cũ inunctione
ex oleo de costo. Notãdũ ꝙ stupor curatur
ex aliqua parte medicinarũ sicut paralisis. rõ
quia fiunt ex simili materia. iõ ⁊c̃. Sed non cu
ratur ex toto cum eidem quia fortiores medici
ne requirũtur in paralisi q̃ʒ in stupore. nam for
ti egritudini fortis debetur medicina ſm gal᷑. ī
cõmento illius afforismi. Ellebor⁹ periculosus
ẽ carnes sanas hñtibus. Similiter in stupore cõ
uenit fortis dieta sicut in paralisi. s. declinãs ad
calidum ⁊ siccũ. rõ quia talis dieta cõtrariatur
materie stuporis que ẽ frigida ⁊ hũida. Simlr
cõpetit inunctio ex oleo costino quia calefacit ⁊
consumit materiã stuporis. Q̄ð si īueteruẽit.
Hic ponit curam stuporis in speciali. Et di
cit primo ꝙ si passio inueterauerit cũ pill᷑is feti
dis eger ẽ curandus. rõ quia ex his euacuatur
materia fl᷑atica a corpore que facit stuporẽ. Se
cundo dicit ꝙ cõplexio ẽ rectificanda cum ana
cardina confectione. Al.

**Tremor aũt ex eisdẽ curatur ex quibus
sanatur stupor. Sillanus.**

Hic ponit curã tremoris ⁊ diuiditur in duas
Prĩo ponit curam in generali: remittẽdo nos
ad curam stuporis. Secũdo ponit curam ī spe
ciali. secunda ibi. Sed si ex. Aliter põt diui
di in tres. Prĩo ponit curã tremoris facti a ma
teria frigida ⁊ remittit nos ad curam stuporis.
Secundo ponit curã qñ fit ex potu aque frigi
de ⁊c. partes patebunt. De prĩa dicit ꝙ trẽor
curatur ex eisdem ex quibus curatur stupor. rõ
quia habent similes causas: lʒ fortiores sint in
stupore. Notandũ ꝙ licet ex eisdeʒ medicis
possunt curari tremor ⁊ stupor. tñ aliqua sũt ap
propriata in stupore: ⁊ similiter in tremore ⁊ pa
ralisi. de numero quorũ alique sunt herbe: aliq̃
sunt olea: aliqua sunt cibaria: aliqua sunt gume
Herbe appropriate sunt: sicut trifoliũ eupatori
um ⁊ sticados arabicũ: ⁊ ideo de istis debet fie
ri bas᷑ in oĩbus receptis clisteriorũ ⁊ aliorum.
Olea sunt sicut oleũ cucumeris asinini: oleum
de aneto: oleũ de ãdacocha alio noĩe de sulphu
re herba mirabilem habens ꝓprietatẽ in trẽo
re. Cibaria sunt cerebrũ leporis assatũ inter
oĩa. secunda tertii c. de tremore. Gume sunt ca
storeũ: lʒ ualeat cũ hoc in omnibus passiõib⁹
neruorũ. Secũdo notandũ ꝙ in tremore cli
stere cõpetens ẽ tale. ℞. centauree minoris utri
usqʒ saluie rute primule ueris: ipiconis: mercu
rialis añ. M. i. cartami mũdati. ʒ. i. seis rute se
minis xileos seminis basilici añ. ℥. ſ. agarici ele
cti. ʒ. v. utriusqʒ sticodos añ. ℥. ſ. furfuris pugil
lum unũ mell᷑ electi olei de lilio añ. quantũ suf
ficit salis geme pill᷑arũ cochiarũ añ. ʒ. ſ. fiat cli
stere vsqʒ ad quart᷑. v. ⁊ similiter ualet in parali
si ⁊ stupore. Notandũ tertio ꝙ signa tremo
ris facti a casu uirtutis sunt: quia patiẽs deficit
in quocunqʒ labore ⁊ motu ⁊ releuatur ex omni
re nutribili: ⁊ ꝙ nullo mõ fame pati põt qñ sin
copizat ⁊ tunc tremor augetur. Signa trẽo
ris ꝓpter usum uini sunt: quia potus aq̃ cõfert
⁊ abstinere a uino ⁊ potus uini de granatis uel
de agresta multũ cõfert. Signa tremoris fa
cti ꝓpter dominiũ hũorũ frigidi super mẽbrũ
sparsi sunt albedo ⁊ mollities corporis: pigriti
es ⁊ ebetudo sensuũ. rõ patet. Signa tremo
ris facti ab aliis causis ut ex frigiditate extrinse
ca ⁊c. habentur ex relatu infirmi. Alman.

**Sed si ex superflui uini potu euenerit
eger ab ipso erit abstinendus. Similiter si
aquã que ex niue dissoluitur bibendo hãc
incurrerit passionẽ ab ipsa abstīeat. ⁊ bal
neũ calidissimũ īgrediatur in qua taʒ diu
morã faciat donec sudʒ. a quo cũ egressus
fuerit in sole assidue moretur. Silla.**

Hic ponit curam tremoris in speciali. ⁊ di
uiditur in duas. Primo ponit curam qñ fit ex
superfluo potu uini. secũdo qñ ex potu aque. se
cunda ibi. Similiter si. De prima dicit ꝙ si
tremor cõtingat ex superfluo uino sumpto eger
debet se abstinere ab illo. rõ quia remota cã:
remouetur ⁊ effectus. Notãdũ ꝙ uinũ facit

tremorem: quia est maxīe penetratōis: ⁊ ꝑcutit
neruos ⁊ cōuertitur in acetū in eis. Silr̄ si ⁊c̄.
Hic ponit curā tremoris facti ex potu aque: ⁊
diuiditur in duas. Prio ponit curā per abstinē
tiam aque. Secūdo per balneū. secūda ibi. Et
balneū. De prima dicit ꝙ si quis incurrerꝫ
tremorē ex potu aque ꝓ cura debet abstinerē ab
ipsa. rō quia remota causa remouetur effectus
Et balneū. Hic ponit curam per balneum
⁊ dicit prio ꝙ patiens tremorē debet igredi bal
neū calidissimū: ⁊ debet in eo tantū contrahere
morā ꝙ sudet. rō quia tunc aquositas ꝑ porosi
tates neruoꝝ expellitur per sudorē. Secūdo di
cit ꝙ talis debet assidue morari in sole. rō quia
cōsumitur ⁊ exiccatur hūiditas mēbrorū q̄ erat
cā tremoris. Notandū ꝙ trocisci ð sticados
ualent ꝯtra oēm tremorem a ꝓprietate ⁊ cōtra
paralisim ⁊ torturam. ℞. sticados. ℥. i. isopi. ʒ.
ii. peonie. ʒ. iii. fiant trocisci cū mucillagine dra
gaganti ⁊ melle roſ. ⁊ sit unusquisqꝫ aurei uniꝰ
⁊ detur in aurora cū aqua decoctōnis sticados
⁊ mellis. Notandū ꝙ rasis nō ponit curam
si tremor fiat a debilitate a uirtutis regētis mē
bra. Pro cura nutriatur carnibus assatis nutri
bilibus ⁊ aliqñ elixatis ut carnibus pullorum
hedi arietis ānualis caponū ꝑdicū fasianorum
oium auiū uiuentium in arboribus ⁊ pratis ⁊ ñ
in aquis ⁊ uitellis ouorū. de herbis posset cōe
dere feniculū boraginē ⁊c̄. Confortetur cere
brū ⁊ cor cum electuariis dictis in. c. de ml̄ia.
De potibus potetur ex aqua mellis ⁊ aliqñ po
test bibere uinū optimū oderiferū in quo sit tā
tum de aqua quantū de uino uel plus de aqua.
Tertio notādū ꝙ cura tremoris facti a letar
gia fit letargiam remouēdo sed facti a frigidita
te sine materia fit per calefaciētia: sed facti ab
accidentibus aīe fit remouendo illa accidētia.

De tortura oris. Silla.

Otandū circa rubricā ꝙ tortura oris
est morbus officialis figurā ⁊ formaꝫ
naturalē faciei corrūpens. Aliter tortura oris ē
inclinatio oris ⁊ labioꝝ ad partē dextram uel si
nistrā cū īpotentia claudendi alteꝝ oculorūꝫ: ⁊
cum exufflatione ex latere uno cum percipitur
ut exufflet aerem uehementer. Secūdo notā
dum ꝙ causa torture oris ē duplex. una ē parali
sis partis faciei. alia ē spasmus ex repletione uł
īanitōe. ut pl̄imū tñ est spasmus ð r̄pletōe. Al.

**Um hominis os contorq̄t ⁊ unū
de oculis suis claudere non ualet
⁊ si precipitur ei ut sufflet flatꝰ ab
una tñ parte exire uidetur: ipm tunc ꝯtor
sionē pati dicimus. Silla.**

Hic determinat de tortura oris ⁊ faciei: ⁊ di
uiditur in duas. prio ponit signa. secundo pōit
curam. secūda ibi. Cuius curam. De pria
dicit ꝙ cū in aliquo apparēt ista signa. Primū
ꝙ os hois contorquetur. Secūdū ꝙ nō potest
claudere unum oculum. Tertiuꝫ si ꝑcipiatur ut
sufflet flatus uidetur exire ex una parte: tūc di
cimus ꝙ talis patitur torturā oris. Notādū
de ratione signoꝝ: uerificatur primum ꝙ ibi est
paralisis unius partis faciei uel spasmus. Sed
in paralisi ps infirma cadit supra sanam. i spas
mo uero pars infirma trahit ad se sanam. ueri
ficatur secundū: quia ī altera parte faciei ē spas
mus uel paralisis in quibus ē ablatio sensus ⁊
motus: iō non pōt claudere oculum illius ptis.
uerificatur tertiū quia pars īfirma ē debilis. iō
non pōt claudere bene labia. Secūdo notā
dum ꝙ signū torture ꝓpter paralisim ꝓuenien
tis sunt debilis motus ꝓpter materiam fluidā
relaxantē turbatio sensus ꝓpter materia aquo
sam fluētem ad uiscera sensuū. multiplicatio sali
ue ⁊ sputi ꝓpter multitudinē materie aquose. i
paralisi sentitur in cute ex utraqꝫ parte leuitas.
ratio ꝓpter materiam aquosaꝫ que causat mol
liciem. nō sentitur extensio. pꝫ per idē. palpebra
inferior oculi que ē in parte gibbosa ē diuersa.
rō quia ꝓpter relaxatōnē cadit inferius pellis
frontis ex parte gibbosa. s. per quaꝫ spuit ⁊ suf
flat: ⁊ extensa absqꝫ rugis: quia ibi ē relaxatio
que remouet rugas. Caret motu usuali: quia ī
paralisi aufertur motus. apparet ꝙ meditetur
hō ⁊ aspiciat ad inferiora. causa quia per sil̄ia
relaxatur ad inferiora. Sed signa torture ꝑꝑ
spasmū sunt sensus turbati quodāmodo: qr ī ce
rebro est materia flegmatica grossa que lꝫ per
turbet non tñ sicut fluida. Extensio cutis qr de
struūtur ruge. Sed ꝯtra qr in spasmo fit cor
rugatio. Dicitur ꝙ destruūtur merito numeri
qr alias fuerunt plures. uel destruūtur qr eaꝝ
fundamentū nō apparet sed latet occultū sb cri
spatura lacerti faciei duri. rō ꝓpter spasmū q ē
causa cōtractōis. Minoratur saliua. rō qr in
spasmo facto a materia ē maxilla igrossata. sed
in spasmo facto ex inanitōe patet declinatō cutꝭ
ad partem colli. rō quia ibi sunt principia ml̄to
rum neruorum faciei: si in spasmo mouētur ner
ui ⁊ contrahuntur uersus principia. Alman.

**Cuius curam incipiemus cū solutiōe
uentris ex pillis fetidis. Nutrimentū uero
eius atqꝫ ipsiꝰ potū ordinabimus ut in. c.
de paralisi diximus. Sil.**

19

Hic ponit curã: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam torture ꝓueniẽtis ex repletione. secundo ponit curam ꝓuenientis ex inanitõe ⁊ excusat se. secunda ibi. **De tortura uero.** Prima in duas. Primo ponit curã per euacuatõz ⁊ remedia per localia. Secundo oñdit qd faciẽduz qñ predicta facta non cõferunt. secũda ibi. **Qđ si passio.** Pria in tres. Prio ponit curã per euacuationẽ. Secundo per dietam. Tertio p localia. secunda ibi. **Nutrimentũ uero.** Tertia ibi. **Egritudini pterea.** De pria dicit ꝙ in cura torture debem⁹ incipere faciẽdo euacuationẽ cũ pillulis fetidis. Notandũ ꝙ pri⁹ incipiendũ ẽ ab euacuatõe: quia raro medicamina localia debent approximari: nisi premissa euacuatõe ut dictũ fuit supra. sed ratio dicti est quia predicte pill'e euacuãt materiã fl'aticã facientem spasmũ uel paralisim que sunt cause torture iõ ⁊c. Secundo notandũ ꝙ ãteqz detur medicina laxatiua uel euacuatiua debet pceder sirupus digestiuus appropriatus in tortura ⁊ ẽ ℞. radicũ accori. lb. ß. zizib. al. nu. mus. añ. ℥. i. mell' elci q̃rt. iii. fiat sirupus clarificatus usqz ad. lb. i. ⁊ detur cũ aqua decoctõis saluie. Ad idẽ ualet sirupus cõpetens in paralisi ⁊ in spasmo. Tertio notandũ ꝙ medicina laxatia dz eẽ talis. ℞. pill'arũ cochiaꝝ. ʒ. ii. pulpe. colognt ide bdelii puluerizati añ. ʒ. i. si patiens ẽ fortis misce malaxando cũ idromelle facto cuz aq̃ accori: fiant pill'e ad quantitatẽ cicerũ. Ad idez ualent medicine solutiue i cura palisis ⁊ spasmi **Nutrimentũ uero.** Hic ponit curã per dietam dicens ꝙ nutrimentũ. i. cibus ⁊ potus debent eẽ sicut dictum ẽ in cura paralisis: ubi gr̃a comedat carnes oium bonarũ auium degẽtiũ in arboribus ⁊ pratis ⁊ nõ in aquis gallinas gallos: annuales: pullos gallinaꝝ assatos carnes hedoꝝ ⁊ castratoꝝ assatas: cõmedat cibaria ordei auene spelte ⁊ farris ⁊ cõdiãtur cũ puluere qui sic fit. ℞. nucis musca. ℥. i. piperis lõgi castorei galange añ. ℈. i. zedoarie. ℈. i. ß. terẽtur ⁊ cribellẽtur. de potibus sumat aquã mell'. rõ patet. **Almansor.**

Egro preterea quotidie in mane añq̃z comedat sinapi cũ sirupo aquoso gargarizare faciem⁹ ⁊ mittemus euz in domũ obscurã ⁊ pcipiem⁹ ut unã nucẽ muscãtã in parte oris que torta ẽ teneat. narib⁹ quoqz tũc isufflabimus cõdisi ut sternutatio prouocet. Spondiles quoqz colli eius ⁊ faciẽ eius ⁊ frontẽ ex oleo costino iungere cõuenit ⁊ ẽ quotidie de anacardino uni⁹ aurei põdus sumendũ. et si passio hoc nõ soluta non fuerit ad uẽtris solutionẽ ⁊ egri pseruatione redeundũ ẽ. De tortura uo que nõ repente: sed paulatĩ accidit nõ loqmur: ipsa nãqz nõ cõtingit nisi i frenesi pnitõsa mõte iã iminẽte ⁊ ẽ ex siccitate. Sil.

Hic ponit curam per localia: ⁊ diuiditur i sex. Primo ponit curã per gargarisma. Secũdo per mansiones ostẽdendo in qua domo dz stare. Tertio per unuz quod dz tinere in ore. Quarto per sternutoriũ. Quinto per inunctõnem. Sexto p ꝯfectionẽ. partes patebunt.

De prima dicit ꝙ debemus facere gargarizare egrũ ante comestionẽ cum sinapi ⁊ sirupo acetoso. Notandũ ꝙ anteq̃z competat istud gargarisma due cõditõnes requirũtur. Pria ꝙ corp⁹ sit euacuatũ euacuatõe vl'i q: corpe existente pleno fieret attractio maior materie peccantis ad faciẽ. Secũda cõditio ẽ ꝙ materia sit fluxa ⁊ hoc post tres uel quattuor dies: q: anteq̃z materia esset fluxa fieret maior attractio materie ⁊ flux⁹ materie maior. ⁊ rõ quare ualz tũc est. q: tale gargarisma subtiliat materiã tortur cũ hoc eam euacuat. Secũdo notandum ꝙ gargarisma rañ põt sic formari. ℞. seis sinapis q̃rt. i. ß. aceti al. q̃rt. ß. mell' elci q̃rt. i. fiat decoctio clarificata usqz ad. lb. i. Ad idẽ vz ß. ℞. radicũ accori q̃rt. i. aceti. ß. i. fiat decoctio parũ clarificata usqz ad. lb. i. Ad idẽ ualet gargarisma factũ ex oximelle sqllitico ⁊ aq̃ decoctõis nucis musca. sticados ⁊ piretri. **Et mittemus eũ.** Hic ponit curã per mansionẽ ostẽdẽdo in qua domo dz stare. ⁊ dicit ꝙ debet eẽ dom⁹ obscura: q: uirtus uisiua ẽ debilitata: q: nõ hz nisi unũ oculũ: sed per domũ luminosaz ampli⁹ debilitaretur ⁊ per obscurã iuuaretur q: aggregãtur spũs. rõ q: in domo lumiosa aspicit ad diuersas partes: ⁊ in obscuro nõ: iõ ⁊c. Notandũ ꝙ pro cura torture dz iuberi ut patiẽs aspiciat in speculo de calibe ut per aspectũ ad ptez ꝯtrariã rectificetur eius facies ⁊ non solũ ualet speculũ de calibe: ueꝝ etiã quodlibet aliud. **Et pcipimus.** Hic ponit curã per unũ ꝙ dz tenere in ore ⁊ dicit ꝙ multũ ualet tenere in parte oris que ẽ torta unã nucẽ mus. Notandũ ꝙ ratio dicti ẽ quia subtiliat sua caliditate materiam ⁊ quia confortat neruos ⁊ rõne stipticitatis confortat membrũ. Notandũ ꝙ ad idẽ ualẽt tales trocisci. ℞. radicũ accori q̃rt. i. ß. zizibe. al. ℥. i. nucis mus. ʒ. v. puluerizanda pulnerizentur ⁊ quassanda conquassentur ⁊ infundantur in aqua saluie per duos dies ⁊ condiantur cuz

melle eleō qđ sufficit ꝑ formatione trocisci pon
deris.ȝ.i.ſ.⁊ teneatur in ore.⁊ si unus eoꝝ trāſ
glutiatur non est uis:immo ē melius. Narib⁹
quoqȝ. Hic ponit curam per sternutatōȝ
dicens ꝙ conueniens ē ut narib⁹ insuffletur cō
disi ut ꝓuocetur sternutatio. Condisi ē herba
filiis spatule fetide. Notandū pͥo ꝙ rō ptis
est q᷑ per sternutatōȝ expellitur materia ꝯiūcta
tortuꝛ iō ⁊c̃. Secūdo nota ꝙ loco huius ua
lent sternutatoria dicta.ſ.elleborus albuſ pire
trū euforbiū castoreū ⁊ silia. Ad idē.℞.ſuc
ci auricule muriſ facta residētia.ℨ.i.oppopona
ciſ castorei puluerizati aā.ℨ.ſ.misce ⁊ admistre
tur cū rascali.Spondiles. Hic ponit curaȝ
per inunctionē dicenſ ꝙ ē cōueniens ungeꝛ spō
diles faciē ⁊ collū cū oleo costino. Notandū
ꝙ debemus ungere spōdiles colli:q᷑ origo ner
uoꝝ ad faciē uenientium ē in parte superiori nu
che in qua ē nocumentū ꝑ̇ncipaliter in tortura.
sed ualet hec unctio q᷑ ꝯfortat neruos ⁊ ꝯsumit
materiā. Secūdo notandū ꝙ loco huius vȝ
tale ungentū.℞.radicis accori q̈rt̃.i.ſ.zizib.
al.nucis muſ.aā.ȝ.iii.olei costini.ℨ.iiii.uini al.
ȝ.ii.ſ.puluerizanda puluerizētur ⁊ cōquassāda
ꝯquassentur ⁊ buliāt sup cineres calidos usqȝ
ad cōsūptionē uini coletur ⁊ colature addatur
cere quantū sufficit ⁊ fiat unguentū ⁊ ē spāle in
tortura. Ad idē ualet hoc.℞.oppoponacis
quart̃.i.radicū accori.ȝ.iii.zizi.al.nucis muſ.
aā.ȝ.i.terbentie.ȝ.ii. puluerizētur puluerizan
da liq̄fiant liq̄fienda misce oīa sil̾ fiat massa po
stea extendatur supra alucā ul̾ supra pannuȝ đ
būbace ⁊ applicetur ꝑtib⁹ suꝑorib⁹ colli.ſ.spō
dilibus. Notandū tertio ꝙ in tortura causa
ta a paralisi pn̄t applicari olea resolutiua dicta
unguenta resolutiua ablutiones resolutiue ⁊ si
milia:dato ꝙ nō precedant mollificatiua.ratio
quia materia ē satis fluida sb̄tilis ⁊ nō timetur
ꝙ resoluatur sb̄tile ⁊ remoueat grossum. Sȝ ī
tortura facta a spasmo de repletōe anteq̄ȝ appli
centur resolutiua dicta mollificatiua cōueniūt:
rō quia materia in spasmo ē grossa iō ⁊c̃. Et in
hoc cōiter est magnus error medicoꝝ. Quar
to notandū ꝙ unguentū mollificatiuū ꝯpetens
ī tortura causata a spasmo ē.℞.mucilagis seis
lini fenugreci aā.ȝ.ii.butiri sine sale.ℨ.ſ.pigue
dis anatis.ℨ.i.olei amigdolaꝝ dulciū.ℨ.ii. olī
đ lilio.q̈rt̃.ſ.cere modicū liq̄fiant liquefiēda:
misce oīa ⁊ fiat unguentū ⁊ ē ualde bonū. Et ē
quotidie. Hic ponit curā per cōfectōneȝ di
cens ꝙ eadē die ē sumendū pōdus aurei uni⁹ đ
ꝯfectōne anacardina.⁊ debet dari cū decoctōe
accori.ratio remedii est q᷑ tale electuariuȝ ꝓuo
cat sudorē ⁊ febrē.⁊ iō consumit materiam tor
ture ⁊ ē ultime uirtutis ⁊ nō cōpetit nisi qn̄ non
ualent remedia alia. Notandū ꝙ ad idē ualȝ
hoc.℞.nucis muſ.zinzi.al.aā.ȝ.iii. conserne
accori q̈rt̃.i.zuccari al.q̄ȝtū sufficit ⁊ fiat elcūa
rium facta prius uniuersali euacuatōe detur.ȝ.
i.quolibet mane. Ad idem ualet iera herme
tis.Et si passio. Hic oñdit quid sit faciēduȝ
qn̄ predicta remedia non conferūt q᷑ non remo
uent torturā:dicens ꝙ redeundū ē ad euacuati
onē ⁊ preseruationē egri.Ratio q᷑ signū ē ꝙ re
mansit de materia antecedente:ideo preseruan
dus ē ne cadat in peius. Ultimo notandū ꝙ
ultimū remediū ē cauteriū unū in occipitio.ali
ud in uenis post aures uel in radice mādibule ī
parte torta.De tortura v̇o. Hic ponit curaȝ
torture facte a spasmo đ inanitōne excusans se
⁊ dicit ꝙ non uult dicere ħ de tortura q̄ aduēit
paulatiue ⁊ non subito ⁊ cām adiungit q᷑ talis
non fit nisi in frenesi mortali.rō quia mors iam
ē proxima cū talis tortura fiat a siccitate hūidi
radicalis ⁊ resolutione caloris natural̾ ⁊ spiri
tuū:sed morituri solis signis pronosticis sūt di
mittendi. Notandū ꝙ signū distictiuū quā
do tortura fit a spasmo de repletione uel de iani
tōe ē.quia a spasmo de repletōe fit subito: ⁊ a
spasmo de inanitōe fit paulatiue:⁊ ꝑ̇cesserūt si
gna aliq̄ ut febres uigilie inanitō ⁊ cū hoc faci
es ē corrugata. Dubitatur q̄ pars faciei ī tor
tura sit permutata a figura:an pars egra q̄ hȝ
spasmū uel paralisim an pars sana ⁊ per ꝯn̄s
cui parti debēt approximari remedia:an parti
que apparet male figurata an parti q̄ nō appa
ret male figurata. Dicendū pͥo ꝙ si tortura
fiat a paralisi pars sana apparet male figurata
rō q᷑ pars egra paralitica cadit supra partē sa
nam:iō facit in parte sana malā figurā ⁊ in tali
remedia debēt approxiari super parte q̄ appa
ret bn̄ figurata.Secūdo dicendū ꝙ si tortura
fiat a spasmo pars egra apparet male figurata
Ratio q᷑ illa ꝯtrahitur ⁊ ꝯtrahit ad se partem
sanā iō facit in ꝑte egra malā figurā:⁊ in tali re
media debent approxiari super partē que ē ma
le figurata ⁊c̃. De spasmo.Silla.

Otandū primo circa rubricam qđ sit
spasmus ꝺm auic.secūda tertii.c. pro
prio.spasmus est egritudo neruosa q̄
mouentur lacerti ad sua principia:⁊ inobedien
tes sunt in dilatatione. Secūdo notandū ꝙ
spasmus est duplex.Quidam ꝓportionat⁹ ad
materiā:⁊ taliſ ē duplex.ſ.đ repletōe ⁊ inanitōe

20

⁊ quidam ē non ꝓportionatus ad materiam.
Appellatur enim spasmus ꝓportionatus ad
materiā qn̄ fit ꝓpter presentiā materie: uel pro
pter absentiā materie naturalis. s. hūidi radica
lis. Sed appellatur spasmus nō ꝓportōna
tus ad materiā qn̄ fit ꝓpter spēm nocumenti ce
rebro cōicatam: unde fit ꝯtractio dato ꝙ nō sit
ꝓpter neruoꝝ repletionē uel eoꝝ inanitōnem.
Notandū tertio ꝙ causa spasmi de repletio
ne ē triplex. s. primitiua ans̄ ⁊ cōiūcta. Primiti
ua sunt res non naturales cōicantes uel multi
plicantes hūiditatem in cerebro hūano. s. fl'a
uel ml'iam uel sanguinē lꝫ ut plurimū fl'a. ut ci
bi fl'atici potus superfluꝰ crapl'a somnꝰ supfluꝰ
quies: ⁊ sic de aliis rebus nō naturalibꝰ. Coad
iuuantes sunt cōpl'o frigida etas ⁊ regio frigi
da. Antecedens ē hūor ibibitus in neruis āte
qꝫ faciat ꝯtractionē ⁊ ut pl'imū est fl'a lꝫ ēt pos
set eē ml'ia uel sanguis uel colera licet raro. Cā
ꝯiuncta sunt illi met hūores ibibiti in porosita
tibus neruoꝝ qui actu faciūt spasmū. Quar
to notandū ꝙ causa spasmi de inanitōe sil'r est
triplex. s. primitiua ans̄ ⁊ ꝯiūcta. Primitia sūt
res non naturales extrinsece inanientes ⁊ ꝯsu
mentes hūiditatem nostri corpis sicut cibi assi
angustia ira ⁊ tristicia. Causa ans̄ ē mala com
plexio sicca ꝯsumens hūiditatē ul' calida ⁊ sicca
ut febres ardētes sicut causon: uel ml'ia ul' com
plexio frigida fundata in neruis. Causa ꝯiūcta
est ipsa mala cōplexio sicca actu inducēs ꝯtrac
tionē in neruis ut patet in corrigia posita iuxta
ignem uel solē. Quinto notandū ꝙ cā spas
mi non ꝓportionati ad materiā ē dolor causa
tus in neruo uel ꝓpter pūcturā cū stilo uel acu
uel sil'ibus. uel ꝓpter pūcturam scorpionis uel
sil'ibus. uel ꝓpter frigiditatē ꝯgelantē neruum
uel lacertū ex quibus contrahitur neruus uer
sus cerebrū. Sexto notandū ꝙ dr̄ia ē inter
spasmū epilepsiam ⁊ singultū paralisim thetha
nū ⁊ cuzez. Et differūt spasmus ⁊ epilepsia: qr
in epilepsia ē contractō oium neruorū i spasmo
uero unius mēbri. ⁊ quia non cōtingit ex nocu
mento cerebri: sed ex nucha ⁊ ꝭm ꝙ fit in alia
⁊ alia parte ita fit ꝯtractio in alio ⁊ alio mēbro
Secūdo differūt qr lꝫ i epilepsia fit ꝯtractō
sicut in spasmo: postea tn̄ fit dilatatio. materia
consūpta: sed in spasmo nō fit dilatatio nisi fiat
euacuatio. Tertio differunt quia epilepsia ē
egritudo peroxismalis: spasmus uero non.
Differunt spasmus ⁊ singultus: qr in singultu
qui ē passio stomachi qꝫuis prius fiat cōtractō
stomachi: post remoueatur per expulsionē ma
terie siue sit fl'a siue uentositas uel uapor eleua
tus ad os stomachi: sed in spasmo non nisi uēi
at ad curam. Secūdo differunt quia singultꝰ
non ē passio neruorū sed lacertorū ipsius stōa
chi. sed spasmus ē passio neruorū. Differūt
spasmus ⁊ paralisiis quia in paralisi ē membri
elongatio in spasmo ꝭm longum abbreuiatio.
ratio quia materia spasmi ē grossa dilatās ner
uos ⁊ per consequens abbreuians ꝭm longuꝫ
sed i paralisi ē materia fluida aquosa subtilis
relaxans. Differunt spasmus ⁊ thethanꝰ qr
thethanus est egritudo officialis prohibēs uir
tutem motiuam a contractione neruoꝝ de quo
rū aptitudine est ut contrahātur propter nocu
mentum in neruis ⁊ lacertis. ⁊ spasmus ē egri
tudo qua mouentur lacerti ad sua principia et
inobedientes sunt in dilatatōne. Secundo
differunt qr thethanus ē proprie quādo lacerti
interiores ⁊ exteriores equaliter tēduntur ⁊ sic
membrum ē tensuꝫ. sed spasmus dicitur fieri qn̄
nerui uel lacerti ꝯtrahūtur solū ad unam ptem
tm̄ ⁊ sic mēbrū stat ꝯtractū. Conueniunt tamen
quia fiunt ex eisdem causis. Differūt spasmꝰ
thethanus ⁊ cuzez fit a uentositate grossa diltā
te neruos ⁊ lacertos: sed thethanus ⁊ spasmus
fiunt a materia hūorali. ⁊ cuzez nō est nisi spas
mus particularis. s. in oculo uel palpebra ⁊ tal'
appellatur grāphus. tn̄ solet cuzez seu alcuzez
sumi prout ē idem quod spasmus vel thethanꝰ
Septio notandū ꝙ in spasmo possumꝰ ꝯside
rare vel motū malum ꝯtractiuū ⁊ sic ē accidens
vel malam figuram que consequitur ex tali mo
tu vl' oppilatōe ⁊ sic ē egritudo. Et iō aliqui au
ctores dicunt ꝙ ē accidens: aliqui ꝙ ē egritudo
non ē cura de hoc. Dubitatur i qua etate ma
gis accidit spasmus. Dicendum primo ꝙ in
puericia. Prima causa ē multitudo hūiditatis
existētis in pueris vnde pōt libere fluer̄ ad ner
uos. Secūda causa ē raritas neruorū ⁊ mol
licies vnde facilius recipiūt materiaꝫ. Tertia
causa est malicia regiminis vnde generatur hu
miditas fl'atica ⁊ ibibitur in neruis. Dubita
tur utrū sicut in spasmo aufertur motus ita au
feratur sensus. Dicendū ꝙ non quia maior
quātitas spirituum requiritur ad sensum qꝫ ad
motum ideo ⁊c̄. Alman.

**Um aliquod membrū alicuius cō
trahitur ⁊ ad suam redit originē
aut plura ex mēbris. sic disponun
tur ipsa spasmata esse ꝓnunciabimꝰ. spas
mꝰ aūt subito aut paulatī iuadit. Sil'a.**

Hic determinat de spasmo ⁊ diuiditur in

tres . Primo ponit signa . Secundo notificat
spés spasmi. Tertio ponit curam. Secunda ibi.
Spasmus aũt. Tertia ibi. **Sed spasmo.**
De prima dicit ꝙ qñ aliquod mébrũ ꝯtrahitur
⁊ redit uersus suũ ꝑncipiũ. s. uersus cerebrum.
uel si plura mébra sic disponãtur dicenduz é ꝙ
fit spasmus. Nontandũ causa quare fit con
tractio in spasmo est ꝓpter materiam grossam
contentá in neruo que dilatat neruũ ⁊ abbreui
at ꝭm longum. Secundo notãdum ꝙ signa
spasmi de repletõe sunt: quia talis aduẽit subi
to ⁊ apparent signa repletõnis . Sꝫ signa spas
mi de inanitõe sunt: quia fit paulatiꝫ ⁊ ex succes
sione egritudinũ euacuantiũ: ⁊ successione eua
cuatõnis facte per medicinã vel per se : ⁊ sic de
aliis causis. Tertõ notandũ ꝙ signorũ spas
mi: q̃dam sunt ꝓnostica ⁊ quedam demõstrati
ua. Pronostica sunt vt tremor ⁊ stupor membri
diminutõ mot⁹ per lõgum tẽpus . Demõstrati
ua sunt vt actualis contractõ neruoꝝ versus su
am originẽ cum ieptitudine dilatatõnis . Que
dam sunt signa salutis vt receptio motus mem
bri ⁊ dilatatio eius. **Spasm⁹ aũt.** Hic ponit
spés spasmi dicens ꝙ spasmus quidã fit subito
q̃dam paulati. Notãdũ ꝙ spasm⁹ diuiditur
dupl'r. Prĩo penes figuram ⁊ sic é triplex. Pri
mus ĩ quo nerui contrahũtur versus partẽ do
mesticam vel ãterioré: ⁊ est qñ nocumentũ est ĩ
partibus anterioribus ⁊ vocatur antistonus.
Secũdus é ĩ quo contrahũtur nerui v̾sus par
tem posteriorem uel siluestrem ⁊ est qñ nucuṁ
est in neruis partis posterioris ⁊ uocatur ꝓsto
nus. Terti⁹ é in quo ꝯtrariantur ex utraqꝫ pte
⁊ tũc mẽbrũ stat erectũ ⁊ é deterior ⁊ difficilio
ris cure ⁊ uocatur thethanus: ⁊ ꝓ tanto aucto
res faciunt capl'a disticta. Secũdo mõ diuidi
tur spasmus ꝭm cãm: ⁊ sic sunt tres spés spasmi
Una é ex repletõe. s. ex hũore ĩbibito ĩ porosita
tibus neruorũ ut pl'imũ fl'atico ⁊ aliqñ est disp
sus ⁊ aliqñ aggregatur in una parte ⁊ fit apa.
Secũda spés é ex inanitõe ⁊ fit ex transumptõe
hũiditatũ substãtialiũ mẽbroꝝ paulati. Tertia
spés é a rebus inducẽtibus nocumentũ ĩ mem
bris subito ⁊ dicitur nõ ꝓportionatus ad mate
riã ⁊ tunc in generali sunt q̃ttuor . Prima é for
tis frigiditas introducta in neruis ⁊ reducitur
ad spasmũ de inanitõe. Rõ quia illa frigiditas
condensat hũiditatẽ neruorũ ⁊ sic eam minora
tur. similiter etiã in illa ꝯdensatõe aliquid ꝺ hũi
ditate exprimitur ⁊ fluit ad extra ⁊ sic miorat̃ur.
Aliqui tñ reducũt ad spasmũ de repletõe. Se
cunda cã illius spasmi sunt uermes mordican
tes os stomachi inducendo nocumentuꝫ unde
uirtus sentiens contrahitur ⁊ ille reducitur ad
spasmũ de inanitione quia ratione contractõis
aliquid effluit. Tertia causa est morsus animal'
uenenosi ⁊ reducitur ad spasmũ de repletione:
quia hũiditas mala causata ab illo animali im
bibitur in neruis. Quarta causa est dolor:
quia uirtus sentiens nocumẽtuꝫ contrahit ner
uos ⁊ talis reducitur de per se ad spasmum de
inanitõne: quia cum nerui contrahuntur: tunc
propter dolorem aliquid effluit de humiditate
neruorũ sed per accidens reducitur ad spasmũ
de repletione. ratõ quia ad locuꝫ doloris fluũt
humores ⁊ ĩbibuntur in neruis. **Al.**

**Spasmo autẽ subito euenienti eadeꝫ
preparanda é cura quã in palisi conferre
diximus . In eo tamen fricatõe manuũ ⁊
iunctione ex oleo costino pl⁹ vtimur.**

Sillanus.

Hic ponit curam spasmi . Primo de repleti
one. Secũdo de inanitione. Secũda ibi. **Spas
mus uero.** De prima dicit ꝙ in spasmo de
repletione. Primo conuenit cura talis qualis
conuenit in iparalisi . Secundo dicit ꝙ in cura
spasmi dicti debemus uti plus fricatione manu
um et unctione ex oleo costino . Ntanduꝫ
ꝙ ratio primi dicti est: quia eadem est quasi ma
teria utriusqꝫ. s. flegma imbibitum in porositati
bus. Ratio secũdi dicti est : quia materia spas
mi est grossior : ideo tarde resoluitur ideo indi
get medicinis fortibus. Secundo notanduꝫ
ꝙ spasmus de repletione et paralisis conueni
unt in cura : quantum ad ea que approximan
tur ad intra : quia eedem sunt medicine digesti
ue et solutiue : Sed differunt quantum ad ea
que applicantur ad extra . quia in paralisi so
lum conueniunt resolutiua : quia materia est
fluida subtilis : et nõ timetur ꝙ remaneat gros
sum et remoueat subtile . Sed in spasmo de
replet'ione : quia materia est grossa et uiscosa.
Primo utendum est mollificatiuis : deinde re
solutiuis : quia si econtra fieret : resolueretur
subtile et remaneret grossum et putresceret.

Tertio notandum ꝙ unguentum mollifi
catiuum competens in cura spasmi est. ℞. mu
cillaginis : fenugreci: seminis lini: añ. ʒ. ii. buti
ri sine sale : axungie anatis añ. ℥. i . cere modi
cum liquefiant liquefienda: Et misce et fiat un
guentum resolutiuum dictum in capl'o de para
lisi ita ꝙ utatur ꝑ duos dies ungtõ mollificatio
deinde unguẽto resolutiuo per duos dies: ⁊ sic
uadat ꝯtinuãdo donec materia sit resoluta: Ad

21

idē ualet cerotuȝ isopi. Ad idē cerotuȝ diate seren. Notanduȝ quarto ꝙ unguētuȝ resolutiuuȝ ꝯpetens ē unuȝ mesue qđ icipit cerotuȝ aliud fortissimuȝ eiusdē uirtutis ad dissoluēdū articuloꝝ duricies. Ad idē unguētuȝ aragon descriptōe nicolai. Ad idē unguētuȝ marciaton descriptōe nicolai. Ad idē unguētum de bdellio mesue. Ad idē unguētuȝ filagrii mesue

Quīto notāduȝ ꝙ emplastruȝ mollificatiuū ꝯpetens in cura spasmi ē. ℞. emplm ceroneuȝ descriptōe nicolai qđ sufficit ad q̄ȝtitateȝ membri: mollificat eni multuȝ duricié splenis malaxetur cum oleo sisamio: ȝ apparet michi ꝙ hoc emplm sit resolutiuum ut uult nicolaus. Ad idé ad mollificandum ualet emplm đ melliloto

Ad idem ualet diaquilon. Ad idē ualȝ ablutio hec. ℞. seis fenugreci seminis lini seis aneti an̄. quart. i. sumitatuȝ malue bismalue barbe ircine an̄. M. i. ꝯquassentur fortiter buliāt i lb. iiii. aque donec redeant ad. lb. ii. coletur ⁊ đ colatura fiat ablutio mēbri: ⁊ postea fiat ablutio resolutiua dicta in. c. de paralisi uel uno đ mollificatiua alia die resolutiua. Sexto notāduȝ ꝙ eodem modo pōt fieri de balneo q: conuenit primo mollificatiuum factuȝ de herbis ꝑdictis: sed in pluri q̄ȝtitate. deide resolutiuū dcm̄ in. c. de paralisi. Ad idem ualet hoc quod est secretuȝ resolutiuum. ℞. seis aneti cōquassati lb. iiii. cāiculum uulpis euisceratum unuȝ: buliat in sufficienti q̄ȝtitate aq̄ usqȝ ad ossium separationé. fiat balneū in illa aq̄ uel abluatur mēbrum. Septimo notandum ꝙ piguedies maxime approꝑate in cura spasmi sunt axūgia vulpis leonis. Octauo notāduȝ ꝙ in cura spasmi de repletōe ualet pellis vulpis portata. Al.

Spasmꝰ uero qui nō repente ȝ suauiter accidit post febré aut post multá uētris solutioné: aut multū uomitū: aut sanguis fluxū malus ē ⁊ uix curabilis. Silla.

Hic ponit curā spasmi đ inanitōe: ⁊ diuiditur in duas. Primo oñdit quō se hȝ ad curandū spasmū de inanitōe. Secūdo ꝓsequitur ponendo curā. secūda ibi. Qiucquid tñ. De prima dicit ꝙ spasmus: q nō fit subito sed paulatim succedens ad febes uel ad euacuatōnes per secessuȝ uel per uomitū uel per fluxū sāguinis talis ē malus ⁊ uix curabilis. Notādum ꝙ spasmus de inanitōe pōt considerari dupl'r. Uno mō in suo principio: ⁊ sic ē curabilis cum remediis applicatis. Rō quia uirtus in neruis adhuc non ē debilis sicut ⁊ ethica in principio ē facilis curatōis ut auic. prima quarti. Secūdo pōt considerari spasmus de inanitōe quātū ad processum. ⁊ sic nō ē curabilis. rō q: consūpta est hūiditas naturalis ⁊ facta ē etiam resolutio caloris naturalis ⁊ spūs: unde uirtus ē nimis debilitata. Ad propositum hic intelligitur secūdo modo. Secundo ē notandū ꝙ spasmꝰ sequens ad febré est duplex. Quidam ē de inanitōe ut qñ febris ꝯsūpsit hūiditates sbales mēbroꝝ. Quidá ē spasmꝰ de repletōe ut qñ febris ē solū potens ad dissoluendū hūiditates ⁊ non ad resoluendum: sicut sol agēs in glatié dissoluit ipsá. Ad ꝓpositū h intelligitur prio mō. Al.

Quicqd tñ accidit ei mederi incipiemꝰ Egro náqȝ ordei aquá: ⁊ iura unctuosa ⁊ mollia ministrabimus: ⁊ in aquá dulcem tepidá ipsuȝ mittemus ⁊ iungemꝰ ex oleo uiol'. tepido: ⁊ oleo de seibus cucurbite: ⁊ ꝑcipue neruoꝝ radices in qbus spasmꝰ existit. In tina quoqȝ diu moretur ⁊ ex oleo uiol'. inuugantur. De uino bibat patiens parū qđ tñ multū habeat aque admixtōȝ ⁊ cibis nutriatur hūidis. Sillanus.

Hic ponit curam spasmi de ianitōe qñ ē curabilis. ⁊ diuiditur in quinqȝ ptes. Prio ponit curam per potū aque ordei ⁊ p iura unctuosa. Secūdo per balneū. Tertio per unctōȝ. Quarto p balneū ⁊ unctioné iterato. Quito p dietā partes patebūt. De prima dicit ꝙ in cura đbemus incipe dare aquá ordei ⁊ iura unctuosa ⁊ liquida. Notandū ꝙ ad nutrimētuȝ competens spasmo de inanitōe quiqȝ ꝯditōes requirūtur. Prima ꝙ sit facilis digestionis: q: uirtꝰ est multū debilis. Secūda ꝙ sit facilis penetratōis quia uie sunt multū stricte ꝓpter defectuȝ hūorum ⁊ spirituū. quia ibi ē oppilatio attenuatoria. Tertia ꝙ sit multi nutrimēti. quia facta est deperditio hūiditatis sbalis. Quarta ꝙ tale nutrimētū sit alteratiuū. quia i mēbris ē maxima siccitas ⁊ ut plimuȝ caliditas: ⁊ iō dȝ esse ut plurimum infrigidatiuum ⁊ humectatiuuȝ. Quita ꝙ sit ꝯsolidatinum ut fiat melior adherentia in partibus mēbri ⁊ si non habeat has totaliter saltē habeat aliquas uel plures. Secundo notandum ꝙ ex isto patet quare aqua ordei competat. rō q: ē sbtilis penetratōis ⁊ facil' digestōis. silr ē alteratiua q: ē frigida ⁊ humida. ⁊ si coquātur i ea cancri fluuiales ul' testudies nēorales ut docēt auctores bñ abluti erit bōi nutrimēti ⁊ sic erit nutrimētū mirabile ⁊ ꝑfectum quia hic sunt quinqȝ conditiōes dicte. ȝ quare cōpetunt iura unctuosa: q: sunt facilis digestionis cito penetrantia ⁊ boni nutrimenti ⁊ mlti

ut aqua carniũ ⁊ similia. Tertio notandum ꝙ
q̄zuis sint multi liquores humidi qui cõueniũt
in spasmo de inanitõe tñ inter cetera sũt q̄ttuor
que spãliter cõpetunt. primo oua sorbilia: quia
sunt facilis digestiõis ⁊ facilis penetratõis sbtil'
substantie ⁊ multi nutriméti: ideo quasi totum
ꝯuertitur in nutrimentũ. Secũdũ ꝯueniens est
uinũ multũ limphatũ: q꜡ facilis digestionis fa
cilis penetratõnis multi nutriméti ⁊ alteratiuũ:
⁊ ideo ualet in sincopi: q꜡ cito regenerat spũs ⁊
releuatur uirtus. Tertiũ cõueniens ẽ aqua car
nis que sic fit. ℞. gallinã minutim incisam põe
in uase uitreo ⁊ duo coclearia aque roſ. ⁊ uini
⁊ claudatur illud uas ne possit exire fumus nec
aliquis uapor ⁊ ponatur in cacabo in quo buli
ta aqua ⁊ depelli debet gallina ut tota unctuosi
tas remoueatur. Aliter põt fieri ĩ debilitate ual
de magna. habeatur capo ⁊ assetur ad partez:
⁊ cũ carnibus porcinis lardetur ⁊ contũdatur
multum cum torculari apothece ⁊ exp̃matur il
lud quod exhibit aqua carnis dicitur ⁊ si misce
atur cũ aqua carnis ⁊ detur cũ illa aqua ẽ ma
gis confortatiua. Similiter ⁊ meliꝰ ponatur ca
po in uino per diem ⁊ conteratur ut dictuz est ⁊
ponatur in alẽbico ⁊ distilletur ⁊ illa aqua ẽ mł
tũ confortatiua: ⁊ qñ patiẽs est debil' addatur
unus uitellus oui ⁊ est res mirabilis. Aliter cũ
filo suspẽdantur mẽbra pulli nõ multũ piguis ĩ
uase uitreo lato ⁊ claudatur optie orificiũ uasis
ut aqua buliens nõ possit intrare ⁊ tũc dimitta
tur per tres horas uel circa deinde aperiatur ⁊
succus qui egressus est coletur ꝓpter unctuosi
tatem ⁊ tale dr̃ distillatũ ⁊ si ponantur florẽi au
rei. x. uel plures erit melius adhuc q꜡ est magis
cordialis aqua illa. Quartũ ꝯueniens ẽ lac ⁊ in
ter alia ẽ lac muliebre: deinde asininũ: deide ca
prinũ. cã quia est facilis digestionis facilis pene
tratõnis ⁊ subtilis nutrimenti consolidatiuũ ra
tõe caseitatis. ⁊ si est possibile sumatur ex ubere
⁊ uas in quo ponitur lac põatur in aq̃ calida ne
corrũpatur ꝓpter aerẽ. ⁊ si eẽt fluxus uẽtris la
pides igniti uel calips extinguatur in ip̄o.

Quarto notãdũ ꝙ ad idẽ ualz restauratiuũ
de carnibꝰ cũ spẽbus qđ cõiter fit per medicos
℞. carniũ pulli uel edi elixatatarꝫ usq3 ad quã
titatẽ sufficientẽ pistentur optie cũ brodio ⁊ zu
charo q̄bus addãtur spẽs infrascripte. ℞. car
damõi gariofilorꝫ cucubebarꝫ galãge zizib. nu
cis musſ. dragagãti gũmi arabici añ. ʒ. i. macis
croci añ. ℈. ii. ⁊ addantur cũ istis spẽbus. uide
licet. ℞. amidi liq̄ricie uuarũ passarũ pinearũ
amigdolarꝫ dulciũ ⁊ mũdatarꝫ sebesten fisticorꝫ
semen cucurbitarũ melonũ cucumerꝫ papauer
al. seis lactuce portulace añ. ʒ. ii. pẽidiarꝫ. ℥. iiii.
aque buglosse que sufficit ad infundendũ zuc
carũ addatur mellisse buglosse spodii sumach
corticũ citri dactilorũ añ. musci parũ confician
tur optie ⁊ ponantur in scatula ⁊ deaurẽtur.

Aliud restauratiuũ nicolai. ℞. liquiricie roſ
zuccari añ. ℥. ii. dragagãti gũmi arabici. añ. ℥.
ii. sandalorꝫ alborꝫ ⁊ ru. añ. ℥. i. ſ. seis papauẽis
al. ℥. iiii. succi liquiricie amidi seis lactuce scario
le spodii añ. ʒ. i. gariofil'. ℥. ſ. seis cinami zizib.
storacis añ. ℥. ſ. croci. ʒ. ii. penidii. ℥. iiii. seminis
citrullorũ cucũeris melonis cucurbite añ. ʒ. ſ.
seis citoniorꝫ. ʒ. vi. penidiarꝫ amigdalarꝫ sebestẽ
añ. ℥. i. ꝯficiantur cũ sirupo q̄ztũ sufficit zucca
ri. ℔. xii. **Et in aqua.** Hic ponit curaz ꝑ bal
neũ ⁊ dicit ꝙ ꝯueniẽs ẽ ut balneetur ĩ aqua tepi
da dulci. Notandũ ꝙ rõ dicti est ꝙ tale bal
neũ hũectat per uiã irroratõis: vnde ꝓhibetur
resolutio hũidi radical'. Secũdo q꜡ dilatat por
ros: unde nutrimẽtũ põt melius uẽire ad mem
bra. Secũdo notãdũ ꝙ mora in balneo dz
eẽ quousq3 uene icipiũt tumefieri ⁊ nõ ultra: q꜡
tunc fieret resolutio ⁊ iõ medicus tunc dz eẽ pre
sens. Secũdo notandũ ꝙ loco balnei dulcis
aque tepide cõpetũt alia balnea. Primũ ẽ aq̃
dulcis balneũ in quo buliant res frigide ⁊ hũi
de ut flores nenufaris uiolarꝫ ⁊ salicuz: ⁊ si ẽ no
bilis ponãtur res in sacculo ad decoquendum
ne deturpetur. Secunduz balneu z approꝑatũ
ẽ balneũ lactis ⁊ ẽ mirabile: quia sicut ualet ab
intra ualet ab extra. Tertiuz balneũ ẽ olei cõis
⁊ preualet duobus balneis ṕcedẽtibus cauen
dum est tñ a caliditate ipsius. **Et inungemus**
Hic ponit curã per unctionẽ dicens ꝙ debe
mus ungere radices neruorꝫ ex oleo uiolato te
pido uel ex oleo de seibus cucurbite ⁊ per illud
intellexit sibi similia: ut oleuz de seibus ⁊ oleuz
de salicibus. rõ q꜡ tal' iunctio ꝓhibet exiccatõ
nẽ. Notandũ ꝙ ad idẽ ualet hoc unguẽtum.
℞. axungie galline axungie anatꝫ medulle uitu
li añ. ℥. ſ. mucilaginis psilii mucilaginis draga
gãti gũmi arabici añ. ʒ. iii. olĩ uiolarꝫ olĩ nenu
farꝫ olĩ de salicibus añ. q̄rtꝫ. ſ. cere q̄ztuz sufficit
liq̄fiãt liq̄fiẽda misce oĩa fiat ungtm̃ quo unga
tur tota spia dorsi lz possint ungi alia membra.
In tina. Põit iterato curam ꝑ balneuz ⁊
unguenta ut dictum fuit supra. **De uino.**
Hic ponit curam per dietam dicens ꝙ parꝫ
debet bibere de uino: quod tamen sit mixtum
multa aq̃. rõ patuit supra. Secundo dicit ꝙ dz
nutriri ex cibis hũectantibus. rõ patet. No

tandū ꝙ aqua debet misceri uino āteq̄ patiēs
bibat per longū tēpus ut fiat bona cōmixtio: et
illa aqua debet eē bulita: deinde infrigidata:
quia erit melior. Secundo notandū ꝙ uinū
pōt fieri debile duobus modis. vno mō per ad
mixtionē aque. Secundo infundendo panē ca
lidū in uino: ⁊ pro tanto per experientiā repitur
aliquis qui nō uellet bibere uinū in quo infūdi
tur panis assatus. Tertio notandū ꝙ ras nō
ponit curā si sit spasmus ꝓportionatus fact⁹ ex
punctura nerui. Curatur sic. ponatur desup
quasi feruens oleū de euforbio: ⁊ fiat emplastꝝ
de euforbio oppoponaco piretro ⁊ castoreo et
aperiatur locus ⁊ cauterizetur euacuatōe uni
uersali precedente. Si uero spasm⁹ ē ꝓportōna
tus ad materiā fiat ex scorpionibus: aut anima
libus uenenosis. detur tiriaca aut mitridatum
aut alia medicina que ualeat cōtra uenenū. Ut
saluia aristologia rotūda zizania bacce lauri et
similia. Si spasmus nō ꝓportionatus sit ex vul
nere ⁊ dolore curari pōt ponendo super locum
ea que mitigant dolorē ut oleū de camōilla cali
dū oleū aneti ⁊ oleum de semine lini. Ad idē
ualet emplīm de semine lini farina fenugreci flo
rū camōille semine aneti ⁊ radice maluauisci et
debet condiri cū oleis predictis ⁊ farina ordei:
⁊ debet poni actu calidū super locum ⁊c.

De epilensia. Sil.

Otandū prio circa rubricaȝ ꝙ hec
passio diuersis noibus appellatur.
aliqn̄. n. dicitur epilepsia ab epi qđ
ē supra: ⁊ lesis lesio quasi lesio ꝑtis superioris. s.
capitis: aliqn̄ dr̄ morbus caducus q: facit cade
re ad terrā. Aliqn̄ dr̄ morbus lunatic⁹: q: qdaȝ
peroxismant ſm motū lune. Aliqn̄ dr̄ passio ul̄
morbus infantilis: quia cōicatur multū infanti
bus ⁊ pueris. Aliquādo dr̄ morbus herculeus
ꝓpter sui fortitudinē ad silr̄itudinē illius homis
quia hercules appellabatur. Aliquādo dr̄ mor
bus diuinus: uel quia a deo creditur fieri. ul̄ q:
locū diuinū possidet. s. caput. Aliquādo dicitur
morbus pedicon ab impedita pedū operatōe:
q: i epilepsia pedes inordinate mouētur. Aliqn̄
dicitur ieranothon a iera quod ē sensitiuum: et
nothos quod ē nocens q̄si nocens sensitiuis ꝑti
bus. s. cerebro quod ē membꝝ sensitiuū ꝓpter
uirtutes animales. Aliquando dr̄ morb⁹ ꝯmen
salis: quia frequenter uenit in ꝯuiuiis plus ex i
ordinatōe in cibis diuersis ⁊ uinis: unde eleuā
tur uapores ad caput facientes peroxismū epi
lepsie. Secundo notandū ꝙ epilepsia ē egri
tudo ꝓhibēs mēbra aiata a sensu ⁊ motu ⁊ ere
ctione nō integre ꝓpter oppilationē contingen
tem in uētriculis cerebri ⁊ in meatib⁹ spūs aia
lis. ita auicē. ait ꝑma tertii. Aliter epilepsia est
morbus officialis cerebri offendens sensū ⁊ ere
ctionē toti corpori cum perturbatōe motus ma
xima ꝓpter oppilationē in uentriculis cerebri:
non ꝑncipalibus. Tertio notādum ꝙ epilep
sia dupliciter fit. Quedam ē per cām ꝓpriaȝ in
cerebro ⁊ dicitur ꝓprie epilepsia. Quedā ꝑ cōi
tatē ad stomachum ⁊ dr̄ analensia. uel per cōi
tatem ad aliquod aliud extremorꝝ ⁊ dr̄ cathalē
sia. Quarto notandū ꝙ epilensie tres sunt
cause. s. ꝑmitiua ans̄ ⁊ coniuncta. Primitia sūt
res nō naturales multiplicātes materiā malaȝ
in corpore uel in cerebro. uel excitantes materi
am malam ut cibi ⁊ potus. ul̄ multitudo ciborꝝ
⁊ potuū ut crapula ⁊ ebrietas: multitudo cibo
rum fumosorum ut cepe ⁊ allea ⁊ fructus ⁊ die
ta declinans ad frigidum ⁊ humidū: superflua
quies multus somn⁹ ⁊ alie res flr̄aticū humoreȝ
multiplicantes: quia ut plurimū causa ē flr̄a: sȝ
etiam causa primitiua pōt eē mala qualitas hor
ribilis ⁊ fetida: uentus australis dissoluendo ⁊
borealis cōprimendo. silr̄ suffumigatio galbāi
uel apii ul̄ cornu caprini ⁊ sic de aliis rebus exci
tantibus. coadiuuant etiam regio frigida ⁊ hu
mida ⁊ etas. s. infancie ⁊ cōplexio similis. Cau
sa ans̄ ē flr̄a ut plurimū. deinde mlr̄ia. deinde sā
guis. deinde colera lȝ raro. Causa coniuncta
est malus uapor eleuatus ab illis materia indu
cens nocumentū in capite. rōne cuius uirt⁹ sen
tiens nocumentum contrahitur ⁊ cōtrahuntur
nerui. Et signū ꝙ cā coniūcta sit uapor ē: quia
peroxismus ē breuis: quia si causa coniūcta eēt
mā hūoralis peroxismus duraret longo tēpor̄
quia humor non posset resolui nisi tēpore lōgi
ori ⁊ hoc ut plr̄imū. Dubitatur utrū epilepsia
sit morbus ul̄ accidens. Dicēdū ꝙ si in epilep
sia consideramus malū motū spasmosum sic ē
accidens. sed si consideramus causam illi⁹ mo
tus que ē oppilatio uentriculorum ul̄ uiaruȝ sic
est egritudo Et si queratur que egritudo dica
tur. respondetur ꝙ ē egritudo uiarū ⁊ recepta
culorū: ⁊ sic est morbus ꝯpositōnal̄ licet posset
dici ꝯmorb⁹ silr̄is ꝯsiderādo malā ꝯplr̄onē quaȝ
inducit materia faciens epilepsiam. Dubita
tur scđo utrꝝ i epilepsia ex toto auferatur sensus
⁊ mot⁹. Arguitur ꝙ sic ꝑ gal̄. tertō đ īterioribꝰ
vii. c. sic dicētē. ⁊ alia hui⁹ passiōis. s. signa ⁊ ac
cidentia: q: compatiuntur nec uident nec au
diunt nec aliquo sensu sentiunt neq̄ mēorātur
neq̄ intelligunt. ꝯfirmatur per experientiā: q̄a

uidemus epilepticos eẽ sine sensu ⁊ motu. In
oppositũ ẽ Auic. pria tertii ⁊ gal'. in cõmento af
forismoꝝ secunde particule epilepticoꝝ iuuẽib⁹
Probatur per rationẽ: in epilepsia nõ ẽ perfcã
oppilatio nec cõpleta ergo nõ ex toto aufertur
sensus ⁊ motus ꝯñ ẽ euidens in diffinitõe: nõ
integra oppilatio. Dicẽdũ ꝙ prohibitõ sen
sus ⁊ motus consideratur dupliciter. Uno mõ
in se: ⁊ sic quibusdã accidit ablatio sensus ⁊ mo
tus: quibusdã ẽ diminutio. rõ quia uidem⁹ ali
quos epilepticos ex prauitate poxismi iacer̃ sine
oi motu ⁊ sensu: unde uidem⁹ aliquos non re
cordari habuisse nocumentũ: sed aliquos uide
mus habere leuẽ poxismũ: unde intelligũt ⁊ re
cordãtur. Secũdo mõ prohibitio sensus ⁊ mo
tus epilepticorũ cõsideratur in cõpatõe ad suã
cãm cõparãdo ad appoplexiã ⁊ sic sensus ⁊ mo
tus in oi epileptico curabili a poxismo. ẽ nõ ite
gre ꝓhibitus. rõ qꝛ in epileptico nõ ẽ perfecta
oppilatio. Sed diceret aliquis quõ ğ in aliquo
epileptico sensus ⁊ motus eẽt ex toto ablatus.
Dicendũ ꝙ si oppilatio nõ sit integra: tũ illud
paruz qđ ẽ de spũ sensitiuo ⁊ motiuo uadit ad
mẽbra ⁊ illud quod ẽ in uentriculis ꝓpteri mali
tiam poxismi non põt exercere operatões suas
sensus ⁊ motus ut patet. Sed statim diceret
aliquis de quodam peroxismo appoplexie sil'r
dicetur. Dicendũ ꝙ non: quia adhuc min⁹ trã
sit de spũ in appoplexia qȝ in epilepsia ⁊ diffici
lius remouetur in appoplexia oppilatio qȝ i epi
lepsia: iõ sensus ⁊ motus sub hac cõsideratõne
dicuntur magis lesi. Ad argumẽtũ pȝ solutõ.

Dubitatur tertio utrũ hũoꝛ anteqȝ ꝯuerta
tur in uẽtositatẽ uel uaporẽ posset facere epilen
siam. Arguitur ꝙ nõ per aueroim tertio colli.
⁊ ulti. ca. Et ꝓbatur per rationẽ suã qꝛ si sic tũc
epilensia nõ cito accideret ⁊ cito dissolueretur:
ꝯñs est fl'm per experientiã. ꝓbatur rõe: qꝛ hu
moꝛ saltẽ fl'aticus non sic cito dissoluitur. Secũ
da ratio sternutatio nõ fit ex materia fl'atica ni
si cõuertatur in uentuz: ğ nec epilepsia: ꝯñs est
gal'. in cõmẽto affoꝛismoꝝ septie particule: ster
nutatio fit: ꝯña patet: quia sternutatio ẽ epilep
sia parua. In oppositum ẽ gal'. tertio de inte
rioribus. c. vii. de epilepsia. ⁊ illud quod dictuz
fuit assignando causas epilensie. Dicenduz
ꝙ ꝑm plurimũ humoꝛ nõ facit epilepsiam nisi
cõuertatur in uaporẽ ut probat auerois. ⁊ alii
doctores idem uolẽtes. Secũdo notandum ꝙ
humoꝛ põt aliquãdo facere epilepsiam dato ꝙ
nõ conuertatur in uaporẽ. ratõ quis hũoꝛ põt
stimulare uirtutẽ cerebri ad expellendũ. uel per
qualitatem uel per quãtitatẽ: ğ põt esse cã ut ce
rebrũ contractiue moueatur: ⁊ sic erit causa epi
lensie. Ad auctoꝛitatẽ auerois pȝ ꝙ uult ꝑm di
ctũ. Ad rões. ad pimã negatur ꝯña. Ad ar
gumentũ dicendũ ꝙ humoꝛ uiscosus ⁊ grossus
in mẽbro latarum uiarũ põt cito colligi: ⁊ cito
dissolui per uiam eliquationis. casus eni fl'atis
põt cito fieri ad uentriculos: similiter eius expl'
sio per palatum ⁊ nares põt cito fieri ⁊ cõicari
neruis ⁊ terminari ad paralisim lȝ hoc sit raro.
Ad secundã negatur añs. Ad probationẽ dicẽ
dũ ꝙ gal'. ibi errauit uel ꝙ intellexit ꝑm plimuz

Dubitatur quarto: utrũ epilepsia fiat in seni
bus probatur prio ꝙ sic per aueroim tertõ col
liget. c. ulti. dicit eni ꝙ qui paciuntur hãc egri
tudinẽ sunt callidi ⁊ hũidi: sicut pueri: aut frigi
di ⁊ hũidi sicut senes. Secũdo. in senibus cõti
git frequẽter appoplesia. ğ ⁊c. ꝯña tenet per sil'e
añs ẽ ypo. v. affoꝛis. sexte particule. appoplexia
maxie fit ⁊c̃. Tertio in senibus ẽ materia grossa
potens facere oppilatõnẽ: ğ ⁊c. In oppositũ
ẽ auic. pria tertii. c. de epilepsia: ⁊ haliab: nono
theoꝛice. c. ꝓprio. Dicendũ ꝙ epilepsia raro fit
in eis. s. senibus. rõ quia in eis ẽ paruus caloꝛ
incitans ad expellendũ materiam. uel ad colli
quandum quod requiritur in epilensia. Ad
rationes: ad primã negatur auerois. uel dicen
dũ ꝙ loquitur de ml'ia ⁊ non facta oppilatõne
a materia fl'atica. Aliter ꝙ loquitur đ epilepsia
contractiua facta a uapoꝛibus malignis que se
pe fit in senibus ⁊ nõ de epileplia facta ab hũo
ribns. Ad secundam rationem negatur con
sequẽtia. rõ quia ad appoplexiam non requiri
tur caloꝛ motiuus: sed ad epilensiam sic. Ad
tertiam dicendũ ꝙ non fit a materia grossa tan
tũ: sed requiritur motoꝛ illius materie. s. caloꝛ ⁊
ille non est in senibus. Alman.

Um aliquis cadit in terrã ⁊ toꝛque
tur ⁊ cõmouetur ⁊ intellectuz amit
tit dicimus ipsum epilepticuz foꝛe.
ꝙ si spuma exit per os aut secũ mingit aut
sperma egreditur aut egestio: passio tunc
est grauioꝛ ⁊ vehementioꝛ. Sill.

Hic determinat de epilepsia: ⁊ diuiditur in
tres. Primo ponit signa. Secundo ostendit ꝑ
signa quãdo epilepsia est difficil'. Tertio põit
curam. secunda ibi. Qđ si spasmus. Tertia
ibi. Si aũt. De prima dicit ꝙ cũ apparent
ista signa. Primũ ꝙ qs cadit i terrã. Secũdũ
ꝙ contoꝛquetur ⁊ mouetur. Tertium ꝙ perdit
intellectum arguimus ibi esse epilepsiam.

Notandũ ꝙ signoꝝ epilepsie: quedã sũt pro

nostica: ⁊ quedā demonstratiua. pronostica sūt
uertigo scothomia incubꝰ. Demōstratiua sūt
illa que ponit raſ. verificatur primū qꝛ in epile-
psia prohibetur spūs ne descēdat ⁊ transeat ad
mēbra vñ pirtus nō pōt regere corpꝰ. Secūda
cā ē nocumentū subito eueniēs i cerebro: quaſ
uirtus sentiens nocumētū fugit: iō cadit i terrā
uerificatur secūdū in epilepsia corpꝰ cōtorque
tur ꝓpter nocumentū adueniēs subito cerebro
⁊ quia nō ē facta oppilatio totalis. Uerificatur
tertiū: qꝛ illa passio infert magnū nocumentuꝫ
cerebro ꝓpter malos uapores: unde uirtꝰ aīalꝭ
interior nō pōt suas operationes exercere.
Secūdo notandū ꝙ ultra signa dicta sunt alia
signa. Primū ē citrinitas lingue ⁊ uiriditas ue
narū sub ligua: sub ligua fit uiriditas ꝓpter in
frigidationē uel mortificationē sanguis partiū
capitis: ⁊ quia pars grossior sanguis cōtinetur
sub ligua apparet ibi magna uiriditas que dr̄
citrinitas ⁊ pōt tñ uerificari d̄ citrinitate. Aliter
qꝛ in epilepsia ꝓpter nocumentū in anhelitu fit
aliqualis inflāmatio i spiritibꝰ ⁊ sic colericatur
ibi: unde ligua sic tigitur. Secundū signū quia
antecedit eū ut plurimū mutatio corpis a cōple
xione sua: iō qꝛ ex hoc ipsa fit. Tertiū ē grauitaſ
in capite. s. cū ē materialis ⁊ ꝓprie cū irascitur.
rō quia ira cōmouet materias ⁊ facit eas ma
gis ledere. Quartū ē coartatio in motu lingue
i. ipedimentū in loquela. rō ꝓpter nocumentuꝫ
cerebri. Quintū somnia mala ꝓpter idem. Se
xtū obliuio ꝓpter frigiditatē cōplōnis cerebri
uel ꝓpter humiditatē. Septimū pauor de prete
ritis ⁊ timor de futuris ꝓpter paucitatē caloris
⁊ spūs: unde nō sūt audaces. Octauū ē cōstri
ctio pectoris ꝓpter nocumentū cerebri. Nonū
ē ira ⁊ acuitas ire. ⁊ ita nō ꝓpter feruorem san
guinis: sed qꝛ ē paucitas sanguinis ⁊ caloriſ ⁊ si
fiat a flꝭate rōne hūiditatis faciliter fit ipressio:
qꝛ quadam uilitate animi ꝓpter paucitatē calo
ris existimant se paruipendi: iō appetūt uidcāꝫ
⁊ ista cū signis raſ dicantur. Tertio notādū
ꝙ signa epilepsie sunt ſm diuersitatem causarū
Signa qñ fit a sanguine sunt. Primū iflatio ue
narū que sunt in collo ⁊ gula. Secundū dispō
q̄si ꝑfocatōis añcedit. Tertiū signū ḡuitas ⁊ la
xitas. Quartū mltiplicatio saliue dulcis. Qui
tū signū rubedo cū fuscedīe quadā i oculis ⁊ fa
cie. Sextū uapor calidus sentitur in facie ⁊ capi
te. Septimū urina uidetur spissa ⁊ rubea: aliqñ
subruffa. Rō pꝫ intelligētibꝰ Signa qñ fit a
flꝭate sunt urina in qua apparet frequēter aliqd
simile uitro liquefacto. Secundū saliua spumo
sa mlꝭta ⁊ grossa. Tertiū ē pauor ⁊ timor. Quar
tū albedo oculorum ⁊ corporis. Quintū pigri
tia ⁊ grauitas. Sextū obliuio: sed somnꝰ quies
etas cōplexio regio usus rerū in preterito sunt
notanda: quia iuuant ad significādū super ma
teriā egritudinis. rō patet. Signa qñ a mlꝭia
urina pallida subtilis: turbatio sensus: furia de
sipientia color faciei ⁊ oculorū fuscus: siccitas li
gue paucitas humiditatum regimen sine dieta
multiplicatiua mlꝭie: tempus autūnale. Signa
qñ fit a colera sunt color citrinuſ in facie ⁊ i ocu
lis: saliua citrina: stoliditas cum furia ⁊ motu:
urina rubea subtilis ⁊ acuta: siccitas ligue ⁊ for
tis agitatio per lectum: peroxismus breuior.
Signa quando fit a uapore: sunt quia infir
mus sentit tinitū ⁊ motum eleuatōnis uaporuꝫ
ex aliquo mēbro ⁊ in mulieribus maxime imū
de in matrice ꝓpter menstruū retentum preser
tim in monialibus uiduis ⁊ uirgibus ⁊ habili
bus ad coitum. Signa qñ sunt a uermibus
sunt signa uermiuꝫ. s. cōcauitas oculoꝝ odor q
sentitur ex eis. fricatio nariuꝫ obtenebratio fa
ciei ⁊ oculorum palpitatio eorum. Notādum
quarto ꝙ epilepsia quando uenit ꝓpter causaꝫ
ꝓpriam: signa sunt quia ꝑoxismus adueniens
nō presentitur: continuus dolor capitis: ḡuitas
⁊ perturbatio sensuum. rō patet. Signa quā
do per cōitatē sunt. quia presnetitur ꝑoxismus
dolor sentitur in loco in quo ē materia passiōis
Et si ē ꝓpter cōitatem admirach cuꝫ uentosita
te: si ab epate cuꝫ ḡuedīe partis dextre: si a sple
ne cum ḡuedīe partis sinistre: si a renibus pol
luit se i peroxismo: si a uesica secuꝫ mingit: si ab
intestis emittit egōes: si a matrice mēstrua sunt
retenta: ⁊ ita de aliis ꝓportōnabiliter. Quinto
notandum ꝙ signorum epilepsie quedā sunt si
gna salutis: quedā sunt signa incurabilitatis.
Signa salutis sunt ꝑoxismi ꝑsensatio. Si po
xismatus recordatur ⁊ uerecūdatur post ꝑoxis
mum: sed raro aduenit peroxismꝰ: si epilēsia ꝓ
ueniat ante iuuentutē: si proueniat ex malo regi
mie. Signa icurabilitatis sunt qñ nō presen
titur peroxismus: ⁊ qñ multuꝫ durat peroxismꝰ
qñ nō uerecundatur nec recordatur post pero
xismum: qñ prouenit post etatē iuuentutis: quā
do sepe aduenit qñ parentes sunt epileptici.
Q. d̄ si spuma. Hic per signa ostendit quā
do epilepsia est difficilꝭ: et dicit ꝙ si spuma exit p
os ⁊ secū migit. i. emittit urinā i actu ꝑoxismi uꝭ
spma uꝭ egōes tūc signū ē ꝙ passio ē prauior ⁊
difficilior. rō quia tunc cogitur uirtus expelleſ
uiolenter tale superfluitates ⁊ sic euacuat eas

irregulariter:ió ⁊c. Notandū ꝙ in epilepsia
fit spuma quia ibi fit difficultas in anhelitu: vñ
dissoluūtur aliqũe hūiditates ꝓpter iflāmatio
nem que fit in mēbris spūalibus quibus admi
scetur aer ⁊ sic expellitur ad os. Al.

Si aūt eger ante accessionē sentit q̃si
ailquod ex aliquo suorū mēbrorū eleuari
⁊ ascendendo caput petere: ⁊ deinde sin
copizatur ⁊ cadit. tunc oportet in hor aq̃
sentit illud anteq̃z illud accidat mēbꝝ qḋ
prediximꝰ a quo procedit fortiter ligare ꝓ
hibebit nāq̃z hoc accessionē uenire. In tē
pore uero qet:s corpus multotiens erit eua
cuandū cum pillulis cochiis. Silla.

Hic ponit curam ⁊ diuiditur in duas. Pri
mo ponit curam q̃n fit per cōitatē. Secūdo q̃n
fit ꝓpter cām ꝓpriam. secūda ibi. Qḋ cū epi
lepsia. Prima in duas. primo ponit curam
q ī est per cōitatē non determinando ad aliqḋ
mēbrū. Secūdo q̃n est per cōitatem ad stoma
chū. secūda ibi: Eger ṽo. Pria in duas. pri
mo ponit curā q̃n est in tp̄e porismi. Secundo
q̃n in tēpore quietis. secūda ibi. Tēpore ṽo q
etis. De prima dicit ꝙ si eger ante accessiōꝫ
sentit aliquod ex aliquo suoꝝ mēbroꝝ eleuari ⁊
ascendere ad caput ⁊ cadit ⁊ sincopizatur: tūc
oportet anteq̃z accidat illud mēbrū a quo fit il
la cōicatio fortiter ligare. rō quia hoc prohibꝫ
ascensionē. Secūdo quia per ligaturam fit di
uersio ne uapores ascendant inducendo dolorē
cum sanguie ⁊ spū currente ad locū doloris: et
per ligaturam intelligit sibi sīlia: ut ꝯpressioneꝫ
digitorū manus uel pedū: fricationes uentosas
super collū sine scarificatōe. In tp̄e ṽo qetis.
Hic ponit curam q̃n est in tp̄e quietis ⁊ diuidi
tur in duas. Prio ponit curā per euacuationeꝫ
secūdo ꝑ localia. secūda ibi. Et locꝰ a quo.
De pria dicit ꝙ tēpore quietis corpus est sepe
euacuandū cū pillis cochiis. Rō q: tales eua
cuāt materiā fl'aticā a cerebro faciētē epilepsiā
sꝫ debet fieri sepe: q: est egritudo cronica: ideo
debet fieri paulati ⁊ sepe. Notandū ꝙ in epi
lepsia per cōitatē ad aliquod mēbrū nō solū est
euacuandū cum pillis cochiis imo dꝫ admisce
ri cum eis medicina appropriata illi membro a
quo cōicatur illa materia. Verbi gratia si ꝓuei
at a renibus uel uesica cū pillis cochiis debet
admisceri benedicta ut euacuetur materia non
solū a mēbro recipiente sed etiā a mandante: et
si ꝓueniat ab epate apponatur reubarbarum
si a splene lapis lazuli epithimū ⁊ sic de aliis.

Secūdo notandū ꝙ ante illas medicinas de
bent ꝓcedere sirupi digestiui cōpositi ex medici
nis respicientibꝰ mēbrū cui cōicatur. verbi gra
tia si proueniat a matrice ex retentōe mēstruoꝝ
debēt apponi approp̄ata ꝯtra retentioneꝫ men
struorū: ut rubea tinctoꝝ ⁊ sil'a. ⁊ approp̄ata
cerebro poliū montanū isopus. Si a renibꝰ cō
petit saxifraga pipinella millefoliū pētafilon et
sil'a: ⁊ sic de aliis mēbris. Alman.

Et locus a quo exorit passio ex sinapi
⁊ pipe ⁊ euforbio ac melle anacardi: erit
epithiandus ⁊ epithia dimittendū erit do
nec uesicet ⁊ uesice rūpantur: ⁊ aqua q̃ i
eis ē collecta effluat: ipe quoq̃z nō cito sūt
cōsolidande quinīmo dimittende: ut qḋ i
eis colligitur emanet: deinde cōsolident:
hoc eni huius egritudīs oio existit salus.
Ad ultimū uero uentose cū parua scarifi
catōe superpone utile ē. Sillanus.

Hic ponit curam per localia: ⁊ diuiditur i
duas. Primo ponit curam per unū. s. epithia
Secūdo per aliud locale. s. per uentosas. secun
da ibi. Ad ultimū ṽo. De prima dicit ꝙ lo
cus a quo oritur passio dꝫ epithiari ex sinapi pi
pipere euforbio melle anacardo. Secūdo dicit
ꝙ tale epithia dꝫ dimitti sup locū quousq̃z uesi
cetur ⁊ uesice rūpantur et aq̃ egrediatur. Tertō
dicit ꝙ tales uesice nō sunt cito cōsolidande us
quoquo aqua egrediatur ⁊ ultio debent cōsoli
dari: quia ē certa cura egritudis. Notandū
ꝙ in forma ponitur empl'm sic. ℞. seis sinapis
piperis euforbii subtil'r puluerizatoruꝫ añ. ʒ. i.
mellis anacardi quantū sufficit ad incorꝑandū
misce oia ⁊ fiat empl'm liquidū ul' massa. Se
cūdo notandū ꝙ dꝫ poni supra mēbrū ad quā
titatē orobi ul' fabe. Causa partis ē cā corrodē
di uel cauterizandi locū ex quo seq̃tur euacua
tio male materie que erat causa huius passiōis

Tertō notandū ꝙ per illud cauteriū rat̄ itel
ligit alia cauteria siue actualia siue potentialia:
⁊ unū in forma pōt sic poni: ⁊ hoc ponunt ⁊ cōi
ter utuntur practicantes. ℞. cātaridaꝝ rēotis
capitibus ⁊ aliis. ʒ. ii. mell' anacardi ferm̄ti añ.
ʒ. i. aceti fortissimi ꝙ sufficit ad icorporanduꝫ:
puluerizanda puluerizētur pone modicū supra
mēbrū in mane donec fiat āpulla ⁊ postea per
foretur cū acu ⁊ filo ⁊ filū remaneat ut aq̃ possit
exire ad placitū. Ad idē. ℞. sapōis nigri liq
di calcis uiue puluerizate añ. ʒ. ii. misce. Ad
idē ⁊ fortiꝰ. ℞. cātaridaꝝ ueteꝝ calcis pulueri
zataꝝ añ. ʒ. i. succi affodilloꝝ. q. sufficit ad icor
pandū: misce oia et fiat massa. Cauterium ac
tuale fit cum ferro uel auro exterius ignito: et

per decē dies teneatur locus aptus ut materia
expellatur ꝑfecte sic ꝙ pōatur circuitꝰ. Quar
to notandū ꝙ cā quare dꝫ dimitti super locum
donec uesicetur ē: qꝛ agens nō inducit actionez
in quocūqꝫ spacio tpis: iō debet stare loco ⁊ tē
poꝛe sufficienti. Notandū quito ꝙ cōsolida
tiuū cōe ē tale. ℞. aristologie rotūde radicum
ireos sicce myrrhe olibani sarcocolle añ. ʒ. i. ce
ruse lote litargarii. ꝑ noctē infusi in aceto añ. ʒ.
ſ. olei roſ. ℥. iiii. cere. q. sufficit puluerizāda pul
uerizētuꝛ. misce oia ⁊ fiat vnguētū. **Ad ultimū**
Hic ponit curā ꝑ aliud locale. s. per uētosas
⁊ dicit ꝙ etiā utile ē sup locū ponere uētosas cū
leui scarificatōe. Ratio qꝛ euacuatur sanguis a
mēbꝛo ne fiat cōicatio ad cerebꝛū: sed debēt po
ni uentose cū scarificatōne pauca: quia multuz
debilitaret mēbꝛū ⁊ post uentosas debet ꝯfoꝛ
tari. **Almansoꝛ.**

**Eger uero si añ accessionē nauseā aut
tristiciā aut coꝛdis tremoꝛē sentit. ⁊ deide
egritudinis accessio sequitur: cogēdꝰ ē mł
totiēs uomere ex aliquo uomitu. Deide pi
grā in potu sepe accipere cōuenit. Stoma
cho quoqꝫ emplm̄ ex spica ⁊ roſ. ⁊ masti
ce ⁊ coꝛtice thuris cū uino odoꝛ[illegible]co ponē
dū ē. Nutrimentū vᷓo eiꝰ totū taliter statu
endū ē ut paucaꝝ sit superfluitatū: sicut ca
ro frixa in sartagine: ⁊ caro cocta i gazoł.
⁊ cibꝰ qui fit de aue quadā que hꝫ in pala
to dentes ⁊ uocaꝛ taguid ⁊ caro de uola
tilibus et edina. Sillanus.**

Hic ponit curā epilepsie per cōitatē ad sto
machū: ⁊ diuiditur i duas. Pꝛio ponit curam
per medicinas. Secūdo ꝑ dietā. scða ibi. Nu
trimentū. Pꝛia in duas. pꝛio ponit curaz
per euacuationē. secundo per locale. secūda ibi
Stomacho quoqꝫ. Pꝛia in duas. pꝛio ponit
curā per euacuatōnē per uomitū. deinde per se
cessuz. secūda ibi. Deide. De pꝛia dicit ꝙ si
eger sentiat nauseam añ accessionē seu tristiciā
aut tremoꝛē coꝛdis: deinde seqtur accessio egri
tudinis debet cogi ut sepe faciat uomitū. No
tandū ꝙ ubi eget añ accessionē sentiat nauseaz
Arguitur ꝙ epilepsia ē per cōitatē ad stōachū
⁊ tūc rō partis est: quia per uomitū euacuatur
stomachus a mala materia a qua uapoꝛes ma
li ad cerebꝛū eleuātur. Secūdo notanduz ꝙ
medicina uomitiua pōt eē talis. ℞. radicuz ra
phani siluestris in qua sit uirtus elłi. ʒ. ii. ⁊ sic fit
perfoꝛetur radix raphāi ⁊ postea ponatur unū
frustū elłi al. ⁊ stet per duos dies aut per tres:
⁊ deide remoueatur eleboꝛꝰ: quia tūc radix ra
phani retinet vᷓtutez elłi. ℞. ℥ radices raphāi
sic ꝑparati. ʒ. ii. seis atriplicis seis rape añ. ʒ. i.
assari. ℥. ſ. cōquassentur ⁊ buliant in. ℔. ſ. aque
redeat ad q̈rtꝫ. ⁊ coletur ⁊ addatur colatuꝛ zu
chari. ℥. ſ. coꝛticū sanbuci rasi uersus partez su
perioꝛē. ℥. i. quia quādo raditur uersus partem
inferioꝛē ꝓuocat fluxū uentris olei sisami. ℥. ſ.
uel olei cōis loco eiuſ aceti. ℥. i. accoꝛi. ʒ. i. misce
⁊ admistretur in calidioꝛi hoꝛa diei ⁊ fit tepidū
⁊ si ponatur in eo casu elłi ℥. v. erit foꝛtioꝛ.
Tertio notandū ꝙ si uomitus non posset ꝓuo
cari quia materia declinat ad partē inferioꝛem
stomachi. vel quia etiam os stomachi sit foꝛte.
cōpetit tale clistere. ℞. radiciſ yreos. ℥. ii. arist.
rotūde. ℥. ſ. cētauree minoꝝ mente absinthii sal
uie rute isopi polipodii montani malue mercu
riał añ. M. i. seis siseleoſ ameos seiſ aneti dau
ci carui seis basilici añ. ℥. i. seminis peonie. ℥. i.
furfuris pugillū. i. mełł elłi q̈rtꝫ. ſ. salis cōis. ʒ.
ii. yerepigre. ʒ. vi. sicle. ℥. i. fiat clistere usqꝫ ad
q̈rtꝫ. v. Deinde. Hic ponit curā per secessuz
⁊ dicit ꝙ ꝯueniens ē in potu sumere pigrā. Rō
quia euacuat hūoꝛes malos existentes in stōa
cho sine lesione ut auic. xiiii. tertii trac. v. de cu
ra idropiſ. quod nō inuenitur in alia medicina
iō ē utilis idropicis. Notandū ꝙ anteq̄ꝫ de
tur illa medicina laxatiua debet ꝑcedere sirupꝰ
digestiuus materie. ℞. radicis ireos radiciſ pe
onie coꝛticū radicū feniculi añ. quar. ſ. aristolo
gie rotūde. ℥. i. ſ. interioꝝ squille. ℥. i. mēte absin
thii añ. M. i. ſ. polii mōtani isopi uisci quercini
utriusqꝫ saluie utriusqꝫ rute añ. M. i. anisi ma
ratri seis peonie mūde añ. ℥. i. seis siseleos seis
basiliconis añ. ℥. ſ. liquiricie rase vuarū passaꝝ
mūdatarū ab arilł añ. ℥. i. floꝝ sticados arabi
ci. ℥. i. succi fumiterre uel aque. ℥. ii. mellis electi
℔. ſ. zuccari al. quartꝫ. iii. fiat sirupus sufficien
ter clarificatus usqꝫ ad. ℔. i. ſ. Secūdo notā
dū ꝙ pigra. gał. ē ualde debilis in euacuatōe
sua: iō potest dari talis medicina post sirupum
℞. yerepigre gał. ʒ. ii. ſ. pulpe coloquintide be
delii añ. ℈. ſ. ⁊ si patiens sit foꝛtis. ℈. i. masticis.
℥. iii. puluerizāda puluerizētur misceātur oia
malaxando cū succo absinthii ad quātitatē cice
rū detur in introitu lecti uel iam cena ꝑcedēte.
Notandū tertio ꝙ post medicinā cōpetit ta
le electuariū. ℞. margaritharū electarū. ʒ. ſ.
galāge iterioꝛū cinamomi añ. ℈. ii. zedoarie. ℈
ſ. coriandri pꝛeparati coꝛalli ru. añ. ʒ. i. nucis
musca. gariofi. cucube domestice g̃ne tictoꝛum
seis anisi seis feniculi añ. ℥. xv. sandali aromati
ci masticis añ. ℥. v. diptami uisci quercini semis

peonie munde an̄.℈.ii.corticū citrini cōditi.℥.
ſ.candi.ʒ.v.carniū uuaꝝ paſſarū bene pingui
uum.℥.ſ.cōſerue roſ.ru.cōſerue ſticados ara
bici an̄.ʒ.iii.aque roſ.de damaſco.q.ſ.zucca
ri albi.℔.ſ.fiat electuariū p morſellos. Ad
idē.℞.pulueris diamente pulueris diagalan
ge pulueriſ roſate nouello an̄.ʒ.i.ſ.pulueriſ pli
ris ſine muſco:pulueris diamargariton corā
dri preparati coralli ru.an̄.x.ſ.corticū citri con
diti.℥.ſ.candi.ʒ.v.carniū uuaꝝ paſſarum bn̄
pinguitiuū.ʒ.i.cōſerue roſ.ru.ꝯſerue ſticados
arabici an̄.ʒ.ii.aque roſ.de damaſco quart.i.
zucc.alb.℔.i.⁊ fiat electuariū. Ad idē ⁊ eſt ſe
cretum Gerardi quod facit ieiunio ſtomacho
⁊ precedente purgatōe. In aqua calida diſſol
uantur.ʒ.ii.maſticis electi miniſtretur abſque
eo qđ coletur totū tepidum:qꝛ inter omnia ſto
machū confortantia maſtix ē elegantius. **Sto
macho quoqꝫ.** Hic ponit curā per unuz loca
le approximatū ſtomacho.ſ.p emplīm: ⁊ dicit
ꝙ ſtomacho dꝫ approximari emplīm factuz ex
ſpica roſ.maſtice cortice thuris cū uino odori
fero.ratio qꝛ confortat ſtōm rōne ſue ſtipticita
tis ⁊ ꝓhibet aſcenſū uapoꝝ ad caput: ſimilr̄ re
mouet malā cōplīonē frigidā ſiccā ⁊ humidam
Notandū ꝙ emplīm i forma pōt ſic poni. ℞.
maſticis q̄rt.i.ſpice nardi roſ.ru.oliбāi an̄.
ʒ.i.conquaſſentur cōquaſſāda miſce oīa mala
xando cū modico uini odoriferi fiat emplīm te
nue ad modū ſcuti extendatur ſupra coriū ⁊ po
natur ſupra ſtōm. Ad idē quo Jordan⁹ cōmu
niter utitur. ℞.laudami puriſſimi maſticiſ an̄.
q̄rt.ſ.olibani.ʒ.ii.galāge zedoarie ameos an̄.
ʒ.i.ſ.roſ.ru.ſandal.al.⁊ ru.an̄.ʒ.i.mente ſicce
emathitis an̄.ʒ.ii.terbentine.℥ i. puluerizāda
puluerizentur cōquaſſanda cōquaſſentur cum
piſtello calido oīa malaxando cum ſucco abſin
thii fiat emplīm ad modū ſcuti ut dictū ē. **Nu
trimentū vero.** Hic ponit curā per dietā:⁊ di
cit ꝙ nutrimentū dꝫ eſſe paucaꝝ ſupfluitatum
ſicut ē caro aſſata i ſartagine uel i caſſula uel i
veru. Notandū ꝙ carnes cōuenienteſ ſūt ſicut
caro caſtrati perdicū faſionoꝝ ⁊ omniū auium
uiuentiū in arborib⁹ ⁊ pratis ⁊ nō i aquis cōdi
te cū pipere longo galāga zedoaria ⁊ croco.ra
tio qꝛ per has non augumētatur materia mor
bi.ſ.ſ.cū detur nutrimentū ſiccū. De potib⁹
notandū ꝙ dꝫ eſſe aqua decoctōis peonie.ſ.ra
dicis peonie i qua ponitur mel. Secundo notā
dum ꝙ idem quod dicitur de nutrimento.ſ.ꝙ
dꝫ eē calidum ⁊ ſiccum dꝫ itelligi de aliis reb⁹
nō naturalib⁹ qꝛ debent tendere ad calidum:⁊
ſiccum:mutando de ſomno ad uigiliaꝫ:⁊ muta
tio de quiete ad motum. Dubitatur.quia uide
tur ꝙ carnes aſſate non cōueniant: qꝛ ſunt dif
ficilis digeſtionis:ergo ⁊c.ꝯn̄a tenet:quia v̓tus
i epilepſia ē debilis pp malitiā materie. Dicen
dum ꝙ debet dari in modica quantitate quia
tunc eſt facilis digeſtionis. Almanſor.

**Quod ſi cum epilenſia ſenſuum affue
rit ⁊ debilitas nec aliqua de p̄dictis ſigni
ficalibus inueniatur ergo pillule cochie
multotiens ſunt tribuende. Et eius cōſer
uatio ſubtilianda ⁊ cibaria que diximus
danda. Sillanus.**

Ponit curaꝫ epilepſie qn̄ fit propter cām ꝓ
priam in cerebro:⁊ diuiditur in duas. Primo
ponit curā qn̄ fit a flate. Secundo qn̄ fit a ſan
guine. Scđa ibi. **Si quis autem.** Pria i tres
Primo ponit curā per euacuationē. Secundo
per dietā. Tertio per localia. Secūda ibi. **Et
eius** Tertia ibi. **Et gargariſmus.** De pria di
cit ꝙ ſi cum epilenſia fuerit debilitas ſenſuum
⁊ nō inueniatur aliquod de ſignis predictis ſu
pra:tunc arguendū eſt ꝙ fit ꝓpter cauſam pro
priam in cerebro. Secundo uult ꝙ egro dāde
ſunt pillule cochi. Notandū ꝙ ad cognoſcen
dum ꝙ epilepſia fit propter cām propriam i ce
rebro ſunt illa ſigna q̄ ponit Raſis:⁊ que poſi
ta ſunt in notabilibus ⁊ patet. Sed ratio re
medii eſt qꝛ pillule cochie euacuant materiā fle
gmaticā a cerebro. Sꝫ quare ſepe rō ē:qꝛ egri
tudo eſt longa ⁊ una uice non poteſt euacuari
materia:quia uirtus non tollerat. Secundo
notandū ꝙ ante exhibitionē iſtarū pillularuꝫ
debet exhiberi talis ſirupus. ℞.ireos radicū
accori radicū peonie radicū ciperi: interiorum
ſquille an̄.quart.ſ.ariſtrologie rotonde.℥.ſ.
iſopi:utriuſqꝫ ſaluie rute maiorane polii mon
tani tormētille uiſci quercini an̄.M.i.aniſi ma
ratri ſeminis ſiſeleos ſeminis baſili an̄.℥.i.ſe
minis peonie munde.℥.ii.liquiritie raſe uuarū
paſſarū mundatarum ab aril.an̄.℥.i.floꝝ an
thos floꝝ utriuſqꝫ ſticados an̄.℥.i.ſucci fumi
terre uel aque eius.℥.ii.zuccari alb.quart.iii.
mell.elci.℔.ſ.fiat ſirupus diligenter clarifica
tus uſqꝫ ad.℔.ſ. Notandū tertio ꝙ pillule co
chie quas ponit raſis poſſunt uigorari ſic.℞.
pillulaꝝ cochiaꝝ.ʒ.ii.pulpe colloquintide bde
lii an̄.℈.ſ.uel.℈.i.ſi patiens ſit fortis.ſeis peo
nie munde.ʒ.ſ.puluerizanda puluerizentur ſb
tiliter:miſce oīa cum ſucco rute ⁊ fiant pillule.
multū eni eſt appropriatus ille ſuccus. Ad idē
ualent iſte pillule. ℞.pulpe colloquintide ſtica

25

dos castorei omniũ añ.ʒ.i.iere.ʒ.iiii.agarici.ʒ.
ii.turbith.ʒ.i.tereantur ⁊ conficiantur dos est
a.ʒ.ſ.usq3 ad.ʒ.i. Quarto notandũ ꝙ cũ ꝓ
dictis eger d3 ꝓseruari ante tꝑus i quo d3 ueni
re ꝑoxiſmus ⁊ ut plm in uere ⁊ autũno ⁊ ſemel
i hieme ⁊ ſel'i eſtate. **Et eius conſeruatio.**
Hic ponit curã per dietã: ⁊ dicit ꝙ dieta ẽ ſubti
lianda ⁊ cibaria de quibus dictum ẽ: ſupra ſũt
danda. Ratio q2 ꝑ dietã ſubtilem natura redi
tur magis intenta circa materiã fl'aticã ad reſol
uendũ eã. Ratio ſecundi ẽ dicta ſupra: q2 deb3
dieta declinare ad calidũ ⁊ ſiccũ: ita ẽt intelligẽ
dũ ẽ de aere ⁊ aliis ſil'ibus. Notandũ ꝙ ſi tẽ
pus eẽt pluuioſũ debet patiens ſtare in domo
facta ſicca per artificiu3: q2 in domo ponantur
herbe appropriate epilepſie: ut ruta poliu3 mõ
tanum iſopus peonia ⁊ ſi ex his cõponatur pul
uinar ⁊ ponatur ad caput ualet: ⁊ formatur ſic
℞.iſopus utriuſq3 ſticados rute peonie poliu:
montani floꝝ anthos añ.M.i.uel añ.℥.i.con
quaſſentur ⁊ fiat puluinar ad quantitatẽ unius
palme ⁊ medie ex vtraq3 parte ⁊ teneat ſb capi
te de nocte. Almanſor

**Gargariſmus quoq3 fieri d3. Et ſter
nutatio ex his que diximus ꝓuocanda ac
naribus peonie puluis ſubtiliſſim⁹ q ſit ſi
milis alcohpol inſuflandus. Si qs aũt cũ
epilepſia infacie ⁊ oculis rubedinem ha
buerit: ⁊ venarũ groſſitiem: flobotoman
dus erit a ſaphena. Sanguis aũt ex carno
ſitate tibiarũ cũ ventoſis erit extrahẽdus
Capiti preterea oleũ ro. ⁊ acetũ ſuperfun
datur. Et abſtineat a vino ⁊ a cepis ⁊ alle
is ac ſinapi ⁊ porris ⁊ apio ⁊ fabis: ⁊ ca
uebit poſtremo ab oĩbus fumu3 caput aſ
cendentiũ ⁊ replentẽ generantibus. Con
fectio ellectuarii quod omni ſpẽi epilepſie
remediũ affert. ℞.piretri ſiſeleos ſticados
omniũ añ.ʒ.x.agarici.ʒ.v.cordumeni re
centis ⁊ acuti aſſefende optime ariſtologie
rotundus omniũ añ.ʒ.i.ſ.deinde extraha
tur ſuccus ex ſquilla mixtus cũ pari quan
titate mell': coquatur ⁊ conficiatur ex eo
ſpẽs ⁊ fiat electuariũ ex quo patiens quo
tidie ſumet ⁊ caueat ſibi a cibis groſſis.
Electuariũ hoc oĩbus epilepſie ſpẽbus ex
cepta una ſanguinea quam Gal.noiauit
⁊ nos ẽt iã fecimus mentionẽ opitulatur
cui dixit cõferte flobotomiã ex ſaphena ꝓ
us ⁊ poſtea ex baſilica deĩde eius regimẽ
ſit ex his que ſanguinẽ in corpore minuũt
⁊ ipſum infrigidant. Sillanus**

Hic ponit curã per localia. a diuiditur i tres ꝑ3
ꝙ ponit tria localia. Secunda ibi. **Et ſternuta
tio.** Tertia ibi. **Et naribus.** De prima dicit ꝙ
in cura epilepſie ꝯpetit gargariſm⁹. Notandu3
ꝙ gargariſma ꝯpetens ẽ. ℞.radicis ireos ra
dicis peonie ſquille añ.q̃rt.ſ.iſopi polii mõtãi
añ.M.i.piretri.℥.ii.ſeminis ſtaphiſargie ma
ſticis añ.ʒ.i.elli al.ʒ.ii.ſeis peonie munde.ʒʒ.
al. añ.ʒ.v.uuaꝝ paſſaꝝ ſine arill'.℥.ii.acceti ℥.ſ
mell'cti quart.i.fiat decoctio clarificata uſque
ad.lb.i. Notandũ ꝙ ratio remedii eſt. q2 eua
cuat materiã fl'aticã exiſtentẽtẽ i cerebro cauſa
tẽ epilepſiã: ⁊ d3 fieri ꝓcedente euacuatõe vli:
ſicut ⁊ alia remedia ꝑticularia ne agitetur plus
materia ⁊ attrahatur. **Et ſternutatio.** Ponit
curã ꝑ aliud locale. ſ. ꝑ ſternutatõm: ⁊ dicit q̃d
d3 fieri ſternutatio cũ his q̃ dixi⁹. ſ. i cura letar
gie ⁊ appl'ie. rõ q2 ꝑ hoc icitatur ṽtus ad expel
lendã materiã fl'aticã i cerebro cõtentã. No
tandũ ꝙ hoc ſternutatoriũ põt eẽ tale. ℞.corti
cis mediani ſãbuci ſucci ſicle ſucci maiorane fa
cta reſidẽtia añ.℥.ſ.ellebori al.euforbii caſtorei
ſeis peonie pulueriʒatoꝝ añ.g̃.v.miſce oia ⁊ cũ
naſſali iniiciatur i nares ieiuno ſtõ. **Ac nari
bus.** Hic ponit curã ꝑ aliud locale. ſ. ꝑ iſuflatio
nẽ in narib⁹ ⁊ dicitur caputpurgiũ dicẽs ꝙ pul
ſus peonie ſubtiliſſim⁹ ut alcophol d3 iſufilari
i nares. Notandũ ꝙ alcophol ẽ puluis q poni
tur i oculis. Notandũ ꝙ rõ dicti ẽ: q2 puluis
peonie ualet rõne q̃litatis ꝑme: ⁊ ẽ calidus: ſil'r
rõe q̃litatis ſecunde: q2 ſubtiliat ⁊ rõe q̃litat' ter
tieq̃ ẽ a forma ſpecifica. Scd̃o notandudũ ꝙ
ſi iſto puluis diſſoluatur cũ ſucco rute ⁊ narib⁹
iniiciatur ⁊ erit meli⁹: q2 ruta h3 ꝓprietatẽ mira
bilẽ i epilepſia. Tertio notandũ ꝙ ꝑ illas iniec
tões itelligit ſil'ia habentia ꝓprietatẽ circa epi
lepſiã q̃lia ſũt balnea odoramẽta fomentatões
capitis ſuffumiga. collo ſuſpẽſa q̃dã orones et
ſil'ia. Odoramẽtũ. ℞.rute pulueriʒate ſbtil'r
℥.i.ponatur i pãno lineo forme rotunde ⁊ odo
ret. Ad idẽ ualet hoc. ℞.pulueris peonie.℥
i.ponatur i pãno vt ſupra. Ad idẽ. ℞.ſucci gũ
mi rute aggreſtis.℥.i.farine ordei.℥.ſ.aceti.q.
ſufficit ad incorporandũ fiat ut ſupra. Fomẽta
tio capitis d3 fieri cũ decoctõe omne herbaru3
poſitaꝝ i puluinari in magna quãtitate. Balne
um de his ẽt põt fieri i magna quãtitate corpo
re pri⁹ mũdificatio ⁊ poſt exitũ d3 dari metrida
ti.ʒ.ſ.cũ aq̃ peonie: uel tiriace. Aurea alexãdri
ne: uel ycre hermetis uel alia hora. ſ. i ſero uel i
mane ad quantitatẽ duaꝝ auellanaꝝ. Suffumi
giũ ex radice peonie uel ſeie ualet. Ad collum

suspensa. ℞. lignũ crucis: q꞉ tale nõ pmittit ca
dere ⁊ expertus sũ i filio bassani de laqua. Ad
idẽ corall⁹ uel smaragd⁹ collo suspẽsus. Ad
peonia .s. semen uel radix iuuat collo suspensa.
Oiones sicut cũ aliqs ẽ i parisismo: si aliqs po
nit os sup aurẽ patientis ⁊ dicat ter istos ṽsus.
Gaspar fert myrrhã thus Melchion Balda
sar aurũ. Hec tria q secũ portauerit noia ẽguz
Soluitur a morbo xp̃i pietate caduco. Stati
surget ⁊ pbatũ ẽ. ⁊ dicitur si scribantur ⁊ portã
tur ad collũ q pfecte curatur. ad idẽ alia oĩo ⁊
dicitur q si pater ⁊ mater uel patiens uel amic⁹
ieiunat tribus diebus ⁊ postea uadãt ad eccle
siam ⁊ audiãt misã ⁊ postea sacerdos fidelis di
cat sibi supra caput illud euangeliũ qḋ dicitur
i ieiuniis q̃ttuor tpoꝝ: ⁊ in uigiliis post festũ sã
cte crucis: Ubi dicit erat spumans ⁊ ardens: ⁊
hoc genus demonii nõ eiicitur nisi cũ oratione
uel ieiunio: ⁊ postq̃z ille sacerdos ḋuote legerit
supra caput quod scribat ⁊ portetur ad collum
curatur pfecte. zona facta ex corio lupi a capite
usq꞉ ad caudã ualet. Ad idẽ si fit de corio asini
Masticatio. ℞. piretri. ʒ. i. s. staphisargie. ʒ. ii
salis armoniaci. ʒ. s. cũ mastice ⁊ cera partibus
eq̃libus misce ⁊ fac formulas sicut auellanas: ⁊
masticetur in ieiunio. Ad idẽ. ℞. piretrũ cũ
mastice ⁊ cera incõuenienti quantitate cõmixtũ
⁊ masticatũ ualet. Ad idẽ ualet unctio cũ ol'o
de mastice uel spica supra caput. Ad idẽ pectina
tio. Si quis. Hic ponit cura epilepsie facte a sã
guine: ⁊ diuiditur in duas. Prio per euacuatio
nẽ. Scḋo per dietã. Scḋa ibi. A carne pterea
Pria in tres. Primo ponit curã p euacuatõz
Secũdo oñdit a qbus dz abstinere: Tertio ite
rato põit curã epilepsie facte a materia frigida
⁊ hoc per unã cõfectionẽ. Secunda ibi: Et ab
stineat. Tertia ibi: Ellectuariũ: Prima in du
as qm̃: Prio ponit curã per euacuationẽ: Se
cundo per unũ locale: Secũda ibi: Capiti:
prima in duas qm̃: Primo ponit curã per eua
cuationẽ factã per flobotomiã: Secũdo per uẽ
tosas: Secunda ibi: Sanguis: De pria dicit
q si quis hab uerit ista signa. s. rubedinem in
oculis ⁊ facie ⁊ grossitiẽ uenarũ dz fieri flobo
tomia de saphena. Notãdũ q ubi i corpe sit
plcetoria. prio dz fieri flobotomia de saphena:
ita itelligit Ras q diuertit ad partẽ: magis di
stantẽ: deiñ de cephalica. deinde de uena frõtis
uel nasi: deinde de uenis q̃ sunt sub lingua: q꞉
euacuant imediacius materiã cõtentã i cerebro
Sanguis. Hic ponit curã p uentosas ponẽdo
eas i tibiis ⁊ coxis. Rõ q꞉ per eas fit euacuatõ

sanguis ⁊ diuersio iḋ ⁊c. Notandũ q per istas
itelligit uẽtosas positas i spatul' ⁊ i locis carno
sis que magis distrahunt. Capiti. Hic ponit
curã per unũ locale dicens q super caput ḋebz
poni oleũ ros. ⁊ accetũ. Notandũ q quantitas
dz eẽ tres partes olei ⁊ una aceti: ⁊ tunc ratio
remedii ẽ q ẽ repercussiuum frigidũ ⁊ siccum:
unde phibet ascensũ sanguinis ad caput ⁊ alte
rat malã cõplẽxionẽ ipressaz a sanguine ⁊ cõpetit il
lud euacuatõe pmissa. Et abstineat. Hec
ostendit a qbus dz se abstinere: q꞉ a uino cepis
alleis sinapi porris apio cauabit. i. caulib⁹ ipe
rialibus caput habentibus ⁊ ul'r ab oibus ua
porosis que pñt replere caput. Ratio pz. No
tandũ q q̃zuis ab oibus istis sit generaliter ab
stinendũ: tñ ẽ specialiter abstinendũ a qnq꞉ q̃
a tota spẽ cõmouent epilepsiã. primũ ẽ corium
capre epar: cornu. Unde epileptici cornu capri
no suffumiganti stati cadunt. Secunduz ẽ gal
banũ ita q nõ teneatur nec odoret nec fiat suf
fumigiũ. Tertiũ ẽ myrrha unde ñ fiat suffumi
giũ. Quartũ ẽ apium. unde recitat Gerardus
q uidit unum q epilepticus erat q q̃z cito uidit
apiũ quod i orto erat stati cecidit epileptic⁹.
Quito ossa odorata ⁊ suffumigata ⁊c. Et elle
ctuariũ. Ponit iterato curaz epilepsie facte a
materia fria per electuariũ: dicens q in tali cõpe
tit electuariũ hoc. ℞. piretri siseleos sticados:
añ. ʒ. x. agarici. ʒ. v. cordumeni recentis ⁊ acuti
asse optie aristologie rotũde ⁊ lon. omniũ añ. ʒ
i. s. deide extrahatur succ⁹ ex squilla ⁊ misce cuz
pari quantitate mell' coquantur ⁊ fiãt ex eis spẽs
⁊ de hoc sumat quotidie patiens. Notandũ q
rõ dicti ẽ q꞉ hoc el'ariũ calefacit: ⁊ resoluit ma
teriã epilepsie ⁊ cõfortat caput ⁊ ẽ ultimate ṽtut.
Ad idẽ. ℞. margaritarũ el'ctaꝝ. ʒ. i. gariofilis
galange nucis mus. cucube domestice añ. ʒ. s.
floꝝ cinamõi. ℈. ii. g̃ne tictoꝝ ligni aloes stora
cis calamite añ. ℈. s. sandali calami aromatici
doronici romãi añ. g̃. v. seis peonie mũde uisci
quarcini diptãi añ. ʒ. i. carniũ uuaꝝ bene pigui
uum. ℥. i. cõserue anthos cõserue sticados: cõser
ue boraginis añ. ʒ. ii. aque ros. damasc. zucca
ri albi añ. ℔. i. fiat electuariũ. Ad idẽ. ℞. pliris
sine musco diamargariton añ. ℔. s. Sed si eẽt
bñ diues loco diamargariton ponatur diãbre
fiat ellectuariũ. Ad idẽ. ℞. piretri fort̃ q̃rt̃. s.
diuidatur in frustra parua remolliatur deinde
cõficiatur cũ zuccaro ⁊. ʒʒ. Sumatur un⁹ bolus
stõ ieiunio ⁊ ante cenã: piretrũ eñi cõditũ per se
ualet iter oĩa electuaria. Ad idẽ. ℞. cõserue sq̃l
le facte ad solẽ uel supra carbones cuz zuccaro

albo ⁊ sic fit: habeatur sqlla ⁊ remoueatur pellis
exterior q̄ é dura: ⁊ sicca pistetur fortiter i mor
tario ⁊ puluis zuccari cōmixtꝰ fiat ꝯserua sicut
fit ꝯserua rosꝫ. uł de uioł. ponantur i uase mun
do ad solé ꝑ q̄ttuor dies. comedatur ieiuno stō
de mane uel ante cená: uel fiat supra carbones
calidos si ñ possumus expectare. Ad idé. ℞
siseleos aureos tres baccaꝝ lauri. ʒ. iii. aristolo
gie rotunde radicis peonie añ. au. ii. castorei tro
cis. sqlle. añ. au. i. ꝯficiantur cũ melle dispũato:
⁊ da oĩ die cũ aq̄ mellis uel cũ secaniabin facto
cũ aceto sqllitico. Ad idé: ℞. piretri siseleos
sticados añ. ʒ. x. agarici. ʒ. v. cordumẽti as. ari
stoł. ro. affrodilł liqricie carpobalsami fiat ut
supra. Ad idé. ℞. peonie. ℥. i. macis spice cro
ci coralloꝝ ru. margaritaꝝ nō ꝑforataꝝ añ. ʒ.
ʃ. cinamōi nucis. mus. gariofiłł. ʒʒ. piperis lon.
cardamōi melegete añ. ℥. ii. liqritie. ʒ. v. anacar
di. ℥. i. ʃ. musi ambre añ. g̃. vii. terantur optime
⁊ ꝯficiantur cũ melle dispumato bene cocto uel
cũ sirupo bene cocto facto cũ. lb. viii: zuccari lb
eni ꝯditũ ualet ad epilepsiá paralisiz ⁊ spasmũ
de repletōe ⁊ ꝯseruat memoriá ⁊ remouet obli
uioné sensus ebentes curat. Datur ad moduz
nucis i aurora ⁊ post illud bibitur aq̄ mełł pōt
ẽt dari uolẽti ire ad dormiendũ. Tertio notá
dũ ꝙ loco huiꝰ electuari pōt dari puluis talis.
℞. interioꝝ cinamōi elci gariofiłł galáge nucis
mus. macis cubebe domestice añ. ʒ. i i. omniuz
generũ pipis cardamōi: seis anisi feniculi. seis
peonie munde. isopi. sicce. diptāi. uisci quercini
añ. ʒ. i. croci. ʒ. ii. candi. ʒ. v. fiat puluis pōatur i
sacculo de aluta. utatur i salsamentis cũ oibꝰ re
bus: ⁊ si detur ante digestionem ꝯfortat caput.
Ad idé. ℞. peonie. ʒ. ii. pentafilon oppop ona
cis añ. ʒ. i. lapidō q inueniuntur i primo uẽtri
culo irundinis cũ iciditur quoꝝ unus é uniꝰ co
loris ⁊ alter é diuersoꝝ coloꝝ. ʒ. ii. terantur oia
⁊ detur. ʒ. i. cũ uino decoctōis primule ueris uł
eius radicis: uel cũ melle sqllitico: ⁊ detur semel
uel bis i ebdomoda. Ad idez. ℞. seis galli
trici. ℥. ʃ. uisci quercini. ℥. i. tormẽtille. ℥. i. ʃ. fiat
puluis de quo dentur. ʒ. ii. ante aduentũ poxis
mi cũ aq̄ decoctōis peonie ualet eni a ꝓprietate
Ad idé. ℞. ossiũ anterioꝝ partis capitis ho
minis cōbustoꝝ seis peonie munde añ. ℥. ʃ. tor
mẽtille uisci quercini añ. ʒ. ii. fiat puluis ⁊ ualet
a ꝓprietate. Ad idé. ℞. pulueris cornu cerui
detur cũ uino. Ad idem. ℞. pulueris iecoris
milui. Ad idé sanguis agni dicit gerardus.
Ad idé uesica apri cũ tota urina exsiccetur i
furno ⁊ detur singulis diebus ad modũ fabe
cũ oximelle. Notandũ quarto ꝙ in cura epi
lepsie comedere oua coruoꝝ mirabiliter iuuát.
Idé faciunt carnes irundinũ cōmeste. Ad
idem cor lupi datũ multũ iuuat. Ad idé caro
uulpis iuuat ualde. Quinto notandũ ꝙ in
cura epilepsie succꝰ rute facta residentia cũ mo
dico asse fetide iuuat ualde ⁊ optie ualet. Ad
idé sanguis mustelle cũ urina pueri multũ ua
let. Ad idem sanguis edi bibitus ut dicit se
rapio. c. ď sanguie. Similiter sanguis testudis
nemoralis ualet. Ad idé ualet ungula asini:
ꝯbusta ⁊ in pulueré redacta ⁊ cũ aceto forti lini
re caput. Serapio de extremitatibꝰ aialiũ. Ad
idé ualet omne coagulum dissolutum i aceto ⁊
datũ i potu: ⁊ specialiter coagulũ leporinuz: ut
dicit Serapio de mente alioꝝ. c. de coagulo.
Ad idé ualet epar asini qñ comeditur stō ieiũo
ut Serapio. Ad idé ualet fel ursi qñ ex eo fit
cobol Serapio. c. de felle. Al.

**A carne preterea ⁊ vĩo abstineat ⁊ bi
bat rob acetosoꝝ fructuũ. capiti quoqꝫ su
ꝑponátur ea q̄ ipsum infrigidant. Silla.**

Hic ponit curá epilepsie facte a sanguie di
cens ꝙ dꝫ se abstinere a carne ⁊ uino. Rō é qr
multiplicát sanguiné. Scđo dicit ꝙ dꝫ sumere
succũ fructuũ acetosoꝝ. s. citri limonis agreste ⁊
granatoꝝ: rō qr repugnant sanguini utraqꝫ q̄li
tate. Tertio uult ꝙ capiti dꝫ apponi ĩfrãntia
rō qr ꝓhibent ascensũ uapoꝝ ⁊ alterant malaz
ꝯplxoné calidá. Notandũ ꝙ si ea q̄ dicta sũt
non iuuant recurrendũ é ad ultimũ remedium
quod é cauteriũ i parte posteriori si. nō ualet fi
at i cōmissura. Notandum secundo ꝙ si epi
lepsia fiat a melia lꝫ raro contingat: ⁊ qr raro
ꝯtingit: ideo Ras non ponit curá: ꝓcedenduz
é hoc modo. Digeratur primo materia cuz si
rupo dicto supra i cura doloris capitis ꝓueniẽ
tis a melia hoc addito ꝙ apponantur illa que
a tota spẽ respiciunt epilepsiá: ut isopus ruta.
poliũ montanũ peonia. Deinde fiat euacuatio
cũ medicinis positis loco dicto. Si vo epilep
sia fiat a colera quod ẽt é raro: ⁊ ideo Ras nō
ponit curá. Digeratur ṗmo materia cũ sirupis
dictis in. c. de cura doloꝝ capitis ꝓuenientis a
colera hoc addito ꝙ in sirupis ponantur medi
cie dicte epilepsiá respiciẽtis. deide fiat euacua
tio cũ medicinis dictis in predicto. c. de euacuá
tibus colerá. Si uero epilepsia fiat a uermi
bus curáda é cura uermiũ de qua dicetur i. c.
determinato.

De incubo Sill.

Otandũ circa rubricá ꝙ incubꝰ idem
é ꝙ strangulator. Uel é egritudo qua

hō sentit cū ingreditur somniū fātasma graue sup se cadens: ⁊ cōprimit ipm ⁊ angustiatur ei⁹ spūs ⁊ intersecatur uox ipius: ⁊ eius mot⁹ ⁊ fortasse prefocatur pp poroꝝ oppilationē ⁊ cū ab illo seperatur excitatur subito. Ita ponit Auic. prima tertii tract. qrto. c. de incubo. Aliter finitur sic. Incubus ē egritudo ul' fantasima corp⁹ agrauās motū ⁊ loquellā ipediens. Scdo notandū φ ſm medicinā tres sunt cāe incubi. s. ꝑmitiua aňs ⁊ ꝯiuncta. Primitiua est frigiditas aduenìens posteriori parti cerebri cōprimit eā p quā ꝓhibetur spūs ad iferiora descendē. Similiter somn⁹ factus sup repletōe cibi ⁊ potus: unde ascendunt fumi grossi ⁊ mali q nō pňt cōsumi a calore naturali oppilātes cerebrū. Causa aňs sunt hūores habundantes in cerebro ⁊ aliis partibus a qbus pňt eleuari uapores grossi oppilātes cerebrū: ⁊ pňt esse sanguis colera fl'a uel mel'a. Causa cōiuncta sunt ipsi uapores i cerebro existentes actu ledentes: q: causātes oppillationē i parte posteriori cerebri ratione cuius prohibetur descensus spirituum ad inferiora mēbra: ⁊ q: primo deficiunt in extremis iō primo uidetur patienti φ illud fantasma icipiat descendere a pedib⁹: deinde paulati occupat totū corpus ſm φ uapores plus occupant ⁊ iō loqtur mugiendo petens auxiliū: ⁊ ē preteritus totus ⁊ pauidus pp fumū corruptū. Aliqň dicitur φ cā incubi ē demon ſm uulgum. Aliqň dicūt φ ē uetula calcās ⁊ cōprimens corpora. Notandū quarto φ hec egritudo siue dispositio magis sit i somno q̃z in uigilia: q: i uiglia sūt pori apti ⁊ in somno sunt opilati ideo ⁊c. Dubitatur quare accidit multū incub⁹ supine iacentibus. Dicendū φ cā ē: q: talis modus iacēdi ē cā oppilationis faciendo materia ad posteriora descendere. Unde tertia primi. c. de sōno ⁊ uigilia dicitur φ r supine iacere ē maluz ⁊ ad malas preparandas egritudies. s. epilepsiā appliā frenesim incubū: qm superfluitates facit ad posteriora declinare. Almansor.

Um qs in sōno q̄si rē graué aliqd sup se cadere sēserit icubū pati nūciand⁹ ē. In ipius itaq3 cura non ē tardanda ipse enim epilepsie pambulus est ipsam nameq3 precedit. Sillanus.

Hic determinat de incubo. ⁊ diuiditur i tres Prio ponit signa. Scdo ponit cām ꝓnosticaz quare cura nō ē tardanda. Tertio ponit curaz Scda ibi. In ipsius. Tertia ibi: Eger quoq3 De prima dicit φ cū quis sētit in sōno q̄si rem graué cadere super se dicimus talé pati icubū. Notandū φ in sōno sentitur illa grauitas pp oppilationē rōe cuius nō pōt uirtus regere mēbra. Scdo notandū φ signa passionis distiguūtur p iudicia patiēt; s3 signa humoꝝ freq̄nter dicta sūt. In ipius. Hic pōit cām pronosticaz ⁊ cām quare cura non ē tardanda: q: ꝓnosticatur epilepsia uel subeth uel appl'iaz uel spasmū uel paralisim: aut mortē subitā. Rō p3. Secūdo notandū φ si incubus ꝓueniat in uigilia est deteri⁹. rō p3 q: fit a fortiori cā: ⁊ si post excitationé sudet sudore frigido ⁊ sit cū tremore cordis est pessimū ratio patet. Al.

Eger quoq3 ñ i colore rube⁹ fuerit ⁊ venas habuerit plēas ex saphena erit minuend⁹. Et uētose i carnositate tibiaꝝ ponende sūt. Eger preterea a potu uini ⁊ rerum dultiū cōstiōe abstinendus erit ⁊ ꝑcipue ab oi re q̃ m'ltū generat sanguiné. Silla.

Hic ponit curā ⁊ diuiditur in duas. Prio ostēdit curā qñ fit a sanguine. Scdo qñ fit a fl'ate. Secūda ibi. **Qd si huic.** Prima in duas. primo pōit curā p euacuatōm. Scdo p dietā. Secūda ibi. **Eger ꝑterea.** Prima i duas. Prio pōit p flebotomiā. Scdo p uētosas. Scda ibi. **Et uētose.** De pria dicit φ si eger fuerit rube⁹ i colore ⁊ habuerit uēas grossas d3 fieri flebotomia de saphēa. rō q: signū ē φ i corpore ē plectoria: iō ut fiat diuersio d3 fieri tal' flebotomia deinde post de cephalica: deinde post de uena frontis uel nasi uel uenaꝝ sub lingua: l3 tň Rasis non dicat in l'ra. De secunda dicit φ uētose cū scarificatōe debent poni in pte carnosa tibiarū. rō p3 ut supra in. c. ꝑcedēti ⁊c. **Eger ꝑterea** Hic ponit curā p dietā dicēs φ eger d3 se abstinere a potu uini ⁊ a cōestiōe rerū dulciū ⁊ ꝑcipue ab oi re m'tiplicāte sanguiné: rō q: tal' dieta diminuit sanguiné. Al.

Qd si huic contrariū accidit uenter ex pill'is cochis multotiēs erit soluendus. Et ei⁹ regimē sutiliandū. Exertio quoq3 utendū erit ⁊ mēbra iferiora erūt fricāda. Sil

Hic ponit curā qñ ꝓuenit a fl'ate ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curā p euacuatōz so per dietā. Tertio per exercitiū. ⁊ fricatiōes. Secunda ibi. **Et eius regimé.** Tertia ibi. **Exercitio quoq3.** De prima dicit φ si appareat cōtrariū eius φ dictū est. q: nō sit rubedo sed poti⁹ albedo ⁊ nō sit repletio uenaꝝ: sepe debet fieri euacuatio per secessum cū pillulis cochiis. Rō p3. Notandum φ ante exhibitioné pillularuz debet precedere sirupus digestiuus flegmatis dictus in. c. de epilepsia. **Et eius regimé.** Hic

27

ponit curá per dietá ⁊ dicit ꝙ eius regimen dꝫ
diminui: rõ ut cõsumatur materia fl'atica ⁊ dꝫ
declinare ad calidũ ⁊ siccũ sicut in dieta epilep
sie. Exercitio quoqꝫ. Hic ponit curá p exerci
tũ ⁊ fricatões: dicens ꝙ in cura utendũ é exer
citio. Rõ qꝛ resoluit ⁊ exiccat materiá fl'aticam.
Scđo dicit ꝙ mẽbra inferiora sunt fricáda . rõ
qꝛ per hoc diuertitur materia a partibus capi
tis. Notandũ ꝙ per exercitia ⁊ fricatões de
bent intelligi oia illa q̃ excitant uirtutem ut cla
mor magnus: ideo talis dꝫ habere sociũ dilec
tũ q statim cũ audit ipsum lamentantez excitet
eũ siue cũ fricatione forti siue aspersione faciei:
cũ aqua roẜ. Scđo notandũ ꝙ si incubꝰ fie
ret a magna frigiditate capitis dꝫ inungi caput
cũ oleo costino laurino uel rutaceo ⁊ silibus et
si fuerit a nimia repletione stõi fiat uomitus cli
stere ⁊ silia. Tertio notandũ ꝙ in cura incubi
cõuenit ut cõfortetur cor ⁊ cerebrũ cum electua
rio ꝙ sic fit. ℞. corallorꝫ ossis đ cord cerui mar
garitarꝫ non perforatarꝫ añ. ʒ. ſ. sirici cõbusti.
ʒ. ſ. galange cardamõi mellegette mirtillorꝫ pi
peris longi garꝫ nucis mus. peonie añ. ʒ. i. ſ. ci
namõi. ℥. i. macis croci añ. ʒ. i. zuccari albi. ℔.
iiii. fiat electuariũ durũ: ⁊ põt fieri cũ melle me
lꝰ in hieme. Sumatur mane ⁊ sero ad modum
nucis ⁊ bibatur post illud aliqd aque decoctio
nis peonie. Ad idem ualet diacameron. Si
militer ⁊ diambra. Ad idẽ ualet si sumatur bis
in ebdomoda ꝑ qualibet uice in aurora. ʒ. ſ. ti
riace cũ. ℥. iii. aque decoctionis peonie ⁊ uidebi
tur mirabile. Notádũ quarto ꝙ i tali posset
ẽt fieri cauteriũ in anteriori parte capitis i loco
cõmisure coronalis specialiter post purgatões
factas. Quinto notandũ ꝙ modus cure isti
us egritudis é sicut epilepsie: qꝛ materia é eadẽ
Ná icubus ñ é aliud qꝫ parua epilepsia.

De melancolia. Sillanus.

Otandũ primo circa rubricá ꝙ me
lancolia põt duplr̃ sumi. Uno mõ
pro hũore melácolico. Secũdo mõ
pro quadá passione cerebri sic noia
ta. Ad ꝓpositũ hic sumitur secũdo mõ. Se
cundo notandũ ꝙ mľia secũdo mõ dicta capi
tur duplr̃. Uno mõ generaliter: ⁊ sic est nomen
generale ad maniá caninam ⁊ lupinam siue de
moniacam ⁊ ad mľiam ꝓprie dictá. Secundo
modo capitur pro mľia ꝓprie dicta solũ. Ter
tio notandũ quid sit mľia ꝓprie dicta. ná mľia
est mutatio extimationũ ⁊ cogitationũ a cursu
naturali ad corruptionem ⁊ timorẽ ⁊ ad maliti
am ꝓpter ꝯplonem mľicá facientẽ siluestrẽ spi
ritũ in uiis cerebri ⁊ facientẽ ipm timidũ ꝓpter
tenebras ipsius: sicut tenebre extrinsece solitari
um timere faciũt secũdũ ꝙ ꝯplexio frigiditatis
⁊ siccitatis ꝯtrariãtur spũi debilitans ipsũ ⁊ sic i
eo uidetur eẽ lesio pluriũ v̇tutũ. Quarto notá
dũ ꝙ apud medicũ tres sũt cause mľie. s. ṗmiti
ua añs ⁊ ꝯiuncta. Primitiua sũt res nõ natura
les multiplicantes mľiam ut cibi mľici sicut len
tes ⁊ fabe ⁊ alia legumina carnes antique caseꝰ
aules carnes bouine leporꝫ cuniculorꝫ: uinum
grossum panis azimus timor ⁊ tristicia ⁊ ꝯplexio
frigida ⁊ sicca. silr̃ ⁊ regio frigida ⁊ sicca: etas se
nectutis ⁊c. Causa añs é humor mľicus an
teqꝫ actu inducat corruptioné in uirtute estiatia
uľ imaginatiua. Causa ꝯiũcta é hũor mľicꝰ
existens in cerebro uľ in alio mẽbro iducẽs cor
ruptioné in uirtute imaginatiua uľ estiatiua.
Quinto notandũ ꝙ dĩa est inter maniá ca
niná ⁊ mľiam ꝓprie dictá. qꝛ mania canina cau
satur ex mľia generata ex sanguine qꝫdiu rema
net in materia cá adurẽs. ⁊ sic é in paroxismo gar
rulant ⁊ gaudent rõne sanguis ⁊ tristãtur rõne
mľie. Mania aũt lupina uel mľia lupina cãtur
ex mľia causata ex adustione colere: ⁊ in tali fit
rixa furia ⁊ agitatio: ⁊ a uulgaribꝰ dĩ ꝙ demon
intrauit corpus eiꝰ: ⁊ é passio difficilis ad curá
dũ. Mľia ꝓprie dicta causatur ex mľia natura
li buliente in cerebro: ⁊ aliqñ cãtur a mala com
plexione frigida ⁊ sicca sine materia lꝫ raro ab
illa: uel ex mľia causata ex adustione aliorꝫ hũo
rũ dũ tñ caliditas sit separata ab illa materia.
Sexto notandũ ꝙ melancolia põt ꝯsiderari
duplr̃. Prio mõ quantũ ad sui originẽ uel ap
prehensioné. ⁊ sic é actio corrupta uirtutis ima
ginatiue. uel quantũ ad sui ꝯplementũ: ⁊ sic est
actio corrupta estimatiue. Septio notandum
ꝙ mľia põt fieri dupliciter. uel per causam pro
priá i cerebro uel per cõitatẽ: ut quia uapor mľi
cus cõicatur cerebro a mẽbris inferioribꝰ: ut a
corde stõ ipocondriis splene renibꝰ: ⁊ a retenti
onibus mẽbrorꝫ uel hemorroidarꝫ. Octauo no
tandũ ꝙ spẽs mełie sũt q̃si infinite. Quidá eni
timent casũ celi supra se. Quidá timẽt ꝙ terra
absorbeat eos. Quidá timent latrones. Qui
dá ne lupus agreditur eos. Quidá imaginan
tur res corá oculis suis que nõ sunt v̇e. Quidá
imaginantur se factos eẽ reges: aut lupos: aut
demones: aut aues: aut instr̃a artificialia. Qui
dá ridẽt: qdá plorant: quidá abhorrent aquá.
Quidá ẽt mełici illr̃ati fiunt literati: ⁊ lr̃aliter lo
loquuntur. Quidá ꝓphetizant: ⁊ hoc nõ uide
tur reducibile in causas ratõales nobis notas

⁊ sunt plures alie spẽs quas omitto propter mľ titudinem earum. Almansor.

Um alicui cogitationes male sine causa acciderint ⁊ timor ⁊ tristitia in eo preualuerit. mľie ꝑncipium in eo ẽ. Cuz aũt res ad hoc deuenerit vt etiam ea que cogitare ceperit ore ꝓmat verba sua atqꝫ actus ꝑmisceat: iam mľia perfecta ẽ. Cui g̊ he male cogitatões ⁊ tristicia ⁊ tribulatio accidũt anteqꝫ ꝑualere incipiant succurrẽdus ẽ: quia si preualuerint cura est difficilis. Sillanus.

Hic determinat de melãcolia: ⁊ diuiditur in tres. Primo põit signa. Secũdo reddit causam quare cũ apparent male cogitatões nõ est differenda cura. Tertio ponit curã. secũda ibi. Cui g̊ he. Tertio ibi. Qꝺ si cũ mľia. Prima in duas. Primo ponit signa mľie qñ ẽ i ꝑncipio. Secũdo qñ in sui ꝯplemento. secũda ibi. Cũ aũt res. De prima dicit ꝙ qñ in aliquo apparent ista signa. Primo ꝙ male cogitatões accidũt sine cã. Secũdũ ꝙ timor ⁊ tristicia i eo preualent: tunc dicimus ꝙ mľia ẽ in sui ꝑncipio Notãdũ ꝙ mľie tres sũt g̃dus. prio qñ false iaginãtur uel estimãt: qꝛ imaginantur illꝺ ꝙ ñ ia ginandũ. uel estimãt qꝺ ñ ẽ estimandũ. Secũdus gradus ẽ qñ ore ꝓferũt qꝺ mente cõcipiunt: quia loquũtur fatue: Tertius gradus ẽ qñ cõplent ope quod mẽte cõceperũt sicut aliq mľici qui nõ desinũt ire nũc huc nũc illuc: ⁊ nesciunt quo uadant. ⁊ dĩ cuttubuth. Secũdo notandũ de rõne signoꝝ. Uerificatur primum qꝛ humor meľicus repugnat spiritibus sui sba ingrossando spũs ex sui qualitate qꝛ frigidus ⁊ siccus. Uerificatur ꝺm quia sicut homo exñs in mẽbris tumet ⁊ tristatur. sic spũs per meľiaz ⁊ uapores melãcolicos obtenebrantur: ⁊ ideo ẽ timor ⁊ tristia ⁊c. Cum autem res. Hic põit signa meľie qñ est in suo cõplemento dicens ꝙ qñ res ꝓuenit ad hoc qꝺ patiens proferat ore que mente cõcipit. Siľr uerba ⁊ actus suos permiscet: signũ ẽ ꝙ meľia ẽ in suo cõplimento. Notandũ ꝙ supra Raß in precedẽti parte posuit primũ gradũ meľie q ẽ male cogitare ⁊ false imaginari nũc in hac parte ponit ꝺm gradũ meľie qui ẽ ꝓferre ore qꝺ menti ꝯcipit. Scꝺo notandũ ꝙ signa meľie sunt duplicia: quedam sunt ꝓnostica ⁊ quedã demonstratiua. ꝓnostica sunt timor pusilanimitas extimatio mala timor sine cã: uelocitas ire dilectio solitudĩs: tremor ⁊ uertigo ⁊ sonitus ꝓprie i mirach. Demonstratiua sunt qñ predicta sunt confirmata. Tertio notandũ ꝙ ratio signoruz est. Primo timor ⁊ pusilanimitas ꝓpter tenebrositatem meľie uel uaporis meľici obtenebrantis spirit⁹ extimatio mala rõne meľie ĩprimentis speci cꝫ tenebrosã. Tior ⁊ uelocita scire qꝛ talis icipiteẽ solitari⁹ ⁊ si qs illũ a suo ꝓposito diuertit irascitur ⁊ qꝛ imaginatur ab oĩbus paruipendi est dilectio sollitudinis ꝓpter obscuritatẽ meľie que mouet ut sit sollitarius ⁊ nõ cõuersetur cuz aliquo ⁊ fit aliqñ tremor ex uaporibus ascendentibus ad caput ⁊ sonnitus ⁊ tinitus proprie in mirach. ꝓpter idem qꝛ ibi eleuãtur mali uapores ẽ fastidium ꝓpter multitudinẽ uẽtositatis sublevantis cibuz. Quarto notandum ꝙ signa melancollie cerebralis sunt hec. superfluitas cogitationis assiduatio sollitudinis ĩportunitas ad aliquã rem ut ad terraz antecessio i somnietatꝫ egritudines cerebri antecedens ⁊ non apparẽt in mẽbris cerebro cõicantibus nocumenta.

Accidentia sunt ualde magna ⁊ continua ratõ pꝫ intelligentibus. Signa mellãcollie per cõitatẽ per totum corpus sũt nigredo toti⁹ corporis ⁊ arefactio ⁊ retentio eius ꝙ cõsueuit euacuari a splene ⁊ a stõ ⁊ hemorroidibus ⁊ mẽstruis uehemens nigredo piloꝝ antecesio ciboꝝ melicollicorũ. Antecesio febrium putridarum cronicarum ⁊ diuersarũ. rõ patet. Signa meľie ꝓpter cõitatẽ ad splenẽ sũt multitudo appetit⁹ ꝓpter effusionẽ meľie ad os stõi: Paucitas digestionis stõi ꝓpter ꝯitatẽ meľie: multitudo rugitus lateris sinistris. Inflatio splenis ꝓpter uentositates: ⁊ hoc non separatur ab eis: qñqꝫ est febris quartana. Natura ẽ leuis ꝓpter indigestionẽ. Signa meľie ꝓpter cõitatẽ ad stõm sũt nauseatiua sacietas cum indigõe ⁊ repletõe in hora digestõis. Multiplicatio doloris apꝺ cõestionẽ q qescit apud digõem. Signa meľie ꝓpter cõitatẽ ad miracb. sũt grauitas i mirach: ⁊ attractio ad superiora nausea inseparabilis: et corruptio digõnis. Eructuatio acetosa. Sputũ humidũ. Rugitus ⁊ exitus uentositatis. ⁊ ineniunt iuuamentum dolor ẽ in stõ: aut iter utrasqꝫ spatulas ꝓprie post cibum anteqꝫ digeratur Signa qñ mľica passio fit a sanguinea melãcollia sunt qꝛ patiẽs ẽ cum gaudio ⁊ risu ꝓpter proprietatẽ sanguis. nõ ẽ tristicia uehemens. oculi sunt rubei. Uene sunt plene cibi multiplicãtes sanguinẽ precesserunt. Sig̃ meľie qñ ẽ a colera sunt: qꝛ ẽ cum saltu ⁊ cum furore ⁊ cum luppinositate ⁊ cum terribili aspectu: ⁊ appellatur a qbusdã demonium. Sig̃ meľie qñ fit a fľate ẽ cũ

28

pigritia paucitate caliditatis ⁊ cum quiete.
Signa quando fit a melancollia est cogita
tio plurima: audacia minor quam in aliis odi
um cuius non obliuiscitur ⁊ cetera. Cū ergo
Hic reddit causam quare cum hee male co
gitationes apparent cura non sit differenda: ⁊
dicit ꝙ cum accidunt male cogitationes tristi
tia ⁊ turbatio succurrendum est antequam inci
piant preualere. Reddit causam: quia si confir
mentur ⁊ preualeant cura est difficilis. Pro
nosticatio fluxus uel narices quando ueniunt
habentibus melancollicam passionem est bo
nus. Notādum ꝙ ratio huius dicti est quia
si confirmetur signum est ꝙ facta est fortis im
pressio in membro principali scilicet in cerebro
Item quia talis egritudo fit ab humore melan
collico: ⁊ talis repugnat curatiōi ratione substā
tie: quia est humor grossus: ⁊ ratione qualitatis
quia est humor frigidus ⁊ siccus unde contra
riatur calori naturali qui curat morbos.
Unde quartana curatur difficiliter.

Almansor.

**Quod si cuz melancollia fuerit dolor
ventris ⁊ inflatio ⁊ malus color. ⁊ digesti
onis corruptio ⁊ vomitꝰ acetosus. ⁊ excrea
tionis multitudo. incipienda est cura cum
phlebotomia ex basilica: aut saluatella si
nistre manus. Et si sanguis visus fuerit ni
ger dimittatur egredi in multa quantitate
subtilis autem ⁊ rubeus si fuerit restrigen
dus erit illico. Eger vero ex rebus linienti
bus est nutriendus vt sunt alessidabegi q̄
sunt ex carne edina ⁊ aretina ⁊ mittēdus
est in balneum in quo non diu moretur.**

Sillanus.

Hic ponit curam melancollie ⁊ diuiditur in
duas. Primo ponit curam melancollie proue
nientis a splene. Secundo a capite. Secun
da ibi. Si autem. Prima i quattuor.
Primo ponit curam per euacuationem. Se
cundo ostendit quibus est utendum post eua
cuationem. Tertio ostendit a quibus est ab
stinendum. Quarto ostendit circa que me
dicus habet attendere in cura talis melancollie
prouenientis a splene Secunda ibi. De
inde tribus. Tertia ibi: Eger vero.
Quarta ibi: Et studendum. Prima in
duas. Primo ponit curam per euacuationē
factam per phlebotomiam. Secundo per
euacuationem factam per secessum. Secū
da ibi: Post hoc autem. Prima i tres
Primo docet facere phlebotomiam. Secū
do docet curam per dietam. Tertio per bal
neum. Secunda ibi. Eger vero. Tertia
ibi. Et mittendus. De prima dicit ꝙ si
cuz melancollia fuerint ista signa scilicet dolor
uentris ⁊ inflatio: malus color: corruptio dige
stionis ⁊ uomitus acetosus: debemus incipere
curam faciendo phlebotomiam ex basilica: aut
saluatella manus sinistre. Secundo dicit
ꝙ si sanguis fuerit niger debet dimitti fluere seu
diminui in quantitate multa. sed si sit subtilis
rubeus debet statim restringi. Notanduz
ꝙ ⁊ si melancollia possit esse per communitatē
ad alia membra scilicet ad cor: quia generat spi
ritum uitalem turbidum ⁊ grossum. Vel ad
epar uel ad splenem. Uel ad matricem. Hic ta
men ponit curam eius que est per communita
tem ad splenem: quia sepius accidit ex quo sple
nem est receptaculum melancollie ⁊ illa cura
curantur alie. Notandum secundo de ra
tione signorum melancollie prouenientis a
splene. Primo est dolor uentris: quia propter
abundantiam humorum in splene: ⁊ propter
coligantiam splenis ad stomachum debilitatur
uirtus digestiua stomachi: ⁊ sic generantur uē
tositates que sunt causa doloris ⁊ inflationis
stomachi: ⁊ sic uerificatur primum. Uerificatur
secundum: quia malus color est propter maliti
am digestionis. Uerificatur tertium. scilicet cor
ruptio digestionis propter malitiam melancol
lie habundantis in splene. Uerificatur quartuz
scilicet uomitus acetosus quia melancollia pro
fluit ad stomachum ⁊ corrumpitur conuerten
do ad acetosum. Uerificatur quintum: quia fit
multum sputum propter malitiam digestionis
ratione cuius generatur multum de phlegma
te uiscoso in stomacho. Tertio notandum
ꝙ ratio remedii est: quia per euacuationem fac
tam ex basilica uel ex saluatella manus sinistre
ul' brachii euacuatur sanguis melancollicus q
peccat in splene ⁊ si sit niger debet dimitti egre
di: quia sanguis melancollicus est niger ⁊ gros
sus ⁊ sic euacuatur materia peccans. si sit subti
lis restringatur: quia tunc talis sanguis est co
lericus qui est sicut frenum melancollie ⁊ sic nō
euacuatur materia peccans. Dubitatur i ha
bentibus passionem melancollicaz peccato me
lancollie: quare competat phlebotomia cū nō
peccat sanguis. Dicendum ꝙ melancollia ma
gis conuenit cum sanguine: quia est fex sāguis:
⁊ quia melancollia non est sic seperabilis a san
guine. Sed si dicetur ꝙ sangnis magis contra
riatur in complexione melancollie q̄z phlegma

ti. Dicendum ꝙ licet ex perte complexionis ita sit tamen ex parte multiplicationis non quia fiunt ab eodem calore. Aliter licet sic sit: tamen ex parte euacuationis nō est simile: quia phlegma propter uiscositatem adheret: ⁊ non sequitur sanguinē in euacuatione sed melancollia nō immo egreditur cum sanguine: ⁊ ideo posuit phlebotomiam: ⁊ Auic. etiam quarta primi capitulo. xx. de phlebotomia dicit ꝙ homines melancollici debent sepe phlebotomari. ⁊ in phlematicis prohibet. Eger vero. Hic ponit curam per dietam dicens ꝙ eger debet nutriri ex carne edina ⁊ aretina. Ratio quia ex ea generatur sanguis bonus ⁊ multe quantitatis q resistit melancollie: ⁊ ex quo fit resumptio corporis ⁊ specialiter conuenit hoc. quia spleneti ci sunt macri propter idigestionem in epate.

Notandum ꝙ per illa iura debemus etiā intelligere alia iura ut gallinarum pullorum uitellos ouorum ⁊ similia humectantia ⁊ sanguinem multiplicantia. De herbis uero boraginem ⁊ buglossam comedat. Et mittendus.

Hic ponit curam per balneum: dicens ꝙ patiens debet poni in balneo ⁊ in eo paruz morari. Notandum ꝙ ratio primi dicti ē: quia balneum aque dulcis humectat corpus. nam ibi peccat materia per frigiditatem ⁊ siccitatem Ratio secundi est quia si diu staret in balneo: magis resolueret materiam subtilem ⁊ sic exsiccaret: ⁊ ideo quidam bonus curabat quartanam paucis diebus: ipse enim administrabat balneum omni die bis ut materia melancollica citius expelleretur in perorismo: ⁊ sic īfra mēsem curabat quartanam. Alia causa est quia balneum inducit letitiam: sed in passione melācollica est tristicia. ⁊ cetera. Al.

Post hoc autem decoctione de epithio quā ego composui vtatur cuius hec ē confectio. ℞. mirobalanoꝝ indorum. ʒ. x. polipodii. ʒ. v. sene. ʒ. viiii. turbith. ʒ. iiii. sticados. ʒ. x. passulaꝝ enucleataruz. ʒ. x. epithimi cretensis. ʒ. x. omnia excepto epithimo in tribus. ℔. aque coquenda sunt. donec ad unā libram ⁊ mediam redeant. cūqz hoc factum fuerit addatur epithimum ⁊ illico ab igne remoueat̃ ⁊ dimittat̃ donec infrigidari ceperint. Cūqz īfrigidata fuerint manibus fricata colentur. Deide sumant̃ agarici due tertie. ʒ. i. aloes. ʒ. i. sal' indi. ʒ. ſ. elli nigri q̃rtaz. ʒ. vnius ⁊ conficiantur cū melle. aut cū iubel. ⁊ fiant ex eis pille que per tres horas ante decoctionis exceptionem sumende sunt postea sumat̃ decoctio. Deinde tribus diebus quiescat In his autem diebus quibus quiescit nutriatur ex eis que precepimus. ⁊ ī potu sumat vinum subtile ⁊ clarum ⁊ bene odoriferum. Post hoc quoqz iteruz soluēdus est vt prius. hoc vero ita prediximus tertō iterandum est quarta quoqz potio ei danda est. Eger vero ab omnibus qui colerā generant nigram abstinendus est: vt sunt carnes siluestres omnes ⁊ caro vaccina ⁊ caprina vetuste ⁊ fabe. ⁊ caro salita ⁊ caseus vetus ⁊ lentes ⁊ precipue lentes ⁊ omnia humefactiua. Uinuz preterea grossum labores ⁊ vigilias euitet. nec patiat̃ famem nec sitim vino vero subtili in potu vtatur ⁊ precipiēndum est ei vt dormiat Et est studendum in splenis curatione ex his que in sequentibus ī capitulo de splenis curatione dicturi sumus que augumētatur. Os quoqz stomachi confortandus est. ⁊ precipue ex medicinis quarum mentionem in sequentibus facturi sumus cuz egritudines stomachi nominabimus.

Sillanus.

Hic ponit curam per euacuationem factam per secessum. Primo per decoctionem. Secundo per pillulas. Secunda ibi. Deinde sumatur. De prima dicit ꝙ post phlebotomiam conuenit decoctio de epithimo que est. ℞. mirobalanorum indorum. ʒ. x. polipodii. ʒ. v. sene. ʒ. viiii. turbith. ʒ. iiii. sticados. ʒ. x. passularum enucleatarum epithimi cretensis añ. ʒ. x. omnia excepto epithimo coquātur in. ℔. iii. aq̄ donec ad. ℔. i. ſ. reddeant. Cumqz hoc factum fuerit addatur epithimum: ⁊ omnia ab igne remoueantur illico ⁊ dimittantur donec incipiant infrigidari ⁊ cū infrigidata fuerint manibꝰ frica ⁊ colentur. De secunda parte ponit descriptionem pillulaꝝ: ⁊ est. ℞. agarici duas tertias ʒ. unius aloes. ʒ. i. salis indi. ʒ. ſ. elli nigri quartā. ʒ. unius conficiantur cū melle: aut cū iulep: ⁊ fiant pillule. Subdit ꝙ tales sumende sūt per tres horas ante assumptionē potionis uel decoctionis: ⁊ debet cōplere recipi usqz ad dies. xvi ⁊ qualibet die anteq̃z detur decoctō pillule. omnes que fiunt ī recepta sūt sumēde p tres horas ante. Notandū ꝙ ratio dictoꝝ ē: q: tales pille ⁊ talis decoctio euacuant phl'a grossuz agregatū rōe debilitatis epatis ꝑpter colligantiaz cū splene ⁊ melia a qua fit principaliter illa passio ⁊ quare debent sumi p tres horas añ decoctōz

29

q₂ pillule non possunt operari in tam breui tem
pore: ideo adueniente decoctóne pill'e dissoluũ
tur ꝛ sil'r ꝯficiunt uná operatõm. Tertio no
tandũ ꝙ hora assumptõis ꝯueniens non dꝫ eé
in die agitatõis ꝛ cõmotionis materie sicut in
die ꝑoxismi: q₂ in lla die non dꝫ eé assumptio
alicuius medicie. Ut Auic. prima q̃rtı̃. c. de cu
ra putridaꝝ in generali. Sed in hora q̃etis: q₂
uirtus é fortis magis apta euacuatõi. Notá
dũ quarto ꝙ anteq̃ꝫ detur medicina dꝫ ꝑcede
re sirupus digestiuus materie existentis in sple
ne ꝛ é talis. ℞. radicũ feniculi petrosilini acco
ri radicis ciperi añ. q̃rtı̃. ʃ. radicis rafãi radicis
apii añ. ʒ. i. radicũ corticis capparorũ mediáe
tamarisci frassini ꝛ gemestre añ. ℥. ʃ. eupatorii
calaméti absinthii capil. uene. endiuie scariole.
añ. ℳ. i. anisi maratri cuscute seis portulace se
minis melonis indi añ: ℥. i. liqritie rase uuaruꝫ
passaꝝ sine arill' añ. ℥. i. succi boraginis succi fu
miterre depuratoꝝ añ. ℥. ii. floꝝ boraginis bu
glosse floꝝ sticados arabici añ. ℥. i. mell' elci. q.
iii. zuccari alb. ℔. ʃ. temperentur cortices i ace
to forti ꝑ nocté fiat sirupus ꝑfecte clarificat⁹ us
qꝫ ad. ℔. i. ʃ. administretur cũ decoctõe boragi
nis floꝝ tamarisci florũ sticados arabici añ. ℥.
ʃ. thimi epithi folliculorũ sene polipodii q̃rcini
añ. ℥. ʃ. anisi. ʒ. iii. liqritie rase uuaꝝ passarũ siñ
arill'. ʒ. vi. fiat decoctio i sero caprino. ꝛ in decoc
tione téperentur per nocté corticũ mirobalano
rũ bene gũmossorũ. ℥. i. ʃ. fricentur de máe for
titer ꝛ colétur: ꝛ colature addatur. ꝛ administre
tur si é delicatus cũ. ℥. i. zuccari al. uel cãdi dul
coretur. Ad idem ualent tales pill'e. ℞. yere
ruffini. ʒ. iii. lapidis lazuli puluerizati ꝛ subtil'r
ʒ. i. misce malaxando cũ modico sirupi fumiter
re fiant pillule ad quãtitaté cicerũ. Ad idé ꝑ
debilib⁹ ualet diasene. ℥. ʃ. Ad idé ꝯfectõ ha
mech. Ad idé pulueris sene: ℥. ʃ. cũ aqua la
ctis. **Deinde tribus.** Hic oñdit quomodo est
ꝓcedendũ post euacuationé dicens: ꝙ post pri
má euacuatõm debet q̃escere tribus dieb⁹. Rõ
q₂ uirtus cõfortatur per nutrimentũ q̃ uirt⁹ fuit
debilitata ꝑ medicinã ꝛ iterato posset laxari.
Secundo dicit ꝙ i his tribus dieb⁹ dꝫ uti dieta
de qua dictũ é. Rõ patet. Tertio dicit ꝙ i potu
debet dari uinũ subtile clarũ odoriferũ. Rõ q₂
generat bonũ sanguiné ꝛ spũs claros q contra
riantur spiritibus grossis in mel'ia. Quarto
dicit ꝙ iterato post dꝫ euacuari ut prius: ꝛ sic
quousqꝫ quarta potio sit exhibita. Rõ q₂ mate
ria mel'ia é difficil' euacuatõis: ꝛ ideo paulatim
debet fieri euacuatio. Sed intelligendũ é ꝙ
semp dꝫ premitti digestiuum: q₂ i cronicis egri
tudinib⁹ debet fieri paulati digestio ꝛ paulatim
euacuatio ꝛc. **Eger vero.** Hic ostendit a q̃bus
é abstinendũ: dicés ꝙ eger debet se abstinẽ ab
oibus generantibus mel'iam. Ut sũt carnes sil
uestres oés: ꝛ uaccina caro ꝛ hyrcina ꝛ magna
rũ caprarũ fabe caro silita caseus antiquos lé
tes ꝑcipue. Similiter olera nisi sint humectati
ua qualia sũt borago buglossa ꝛ sil'ia. Secun
do dicit ꝙ dꝫ abstinere a uino grosso q₂ aggre
gat mel'iam ꝛ spũs turbidos. debet abstinere a
labore ꝛ uigiliis q₂ exiccant. Tertio dicit qᵒ
non debet pati famé nec siti. rõ quia i talib⁹ dis
positõibus corpus exsiccatur. Quarto dicit
ꝙ debet uti uino subtili. rõ quia generat spirit⁹
subtile ꝛ claros qui contrariantur melancolie.
Quinto dicit ꝙ debet dormire. rõ quia cele
bratur melior digestio ꝛ humectatur corpus.
Nota ꝙ studétis non debet uti carnibus salsis
nec alii generantibus mel'iam: nec uino grosso
quia ex his generatur nutrimentũ grossũ ꝛ spi
ritus grossi humidi turbidi. unde cerebrũ non
bene disponitur ad speculari ꝛ studere. **Et est
studendũ.** Hic ostendit circa q̃ medicus hꝫ in
tendere i curatione mel'ie ꝓuenientis a splene:
dicens ꝙ debemus attendere in curatione ad
splené cum hiis de quibus dicetur in. c. de cura
tione splenis. Ratio quia hec passio principal'r
dependet a splene: iõ si splé é durus dꝫ mollifi
cari. Tertio dicit ꝙ debemus attendere ad sto
machum cõfortando os stomachi cum hiis q̃
dicétur in. cade dis positione stomachi. ratõ q₂
a splene ad os stomachi cõmunicatur mel'ia q̃
infrigidat ꝛ debilitat os stomachi: iõ conforta
ri debet ut prohibeatur receptio mel'ie. Al.

**Si auté cũ mel'ia ea que nominauim⁹
non fuerit ꝛ acciderit post frenesim ul' lõ
gá morá sub sole. aut percussioné in capi
te. flebotomia ex cephalica faciéda é.**

Sillanus.

Hic ponit curam melancolie cerebralis: ꝛ di
uiditur in duas. Primo ponit curam quando
fit a materia calida uel a melancolica causata
per adustionem colere uel sanguinis. Secũdo
ponit curam quando fit a mel'ia innaturali.
Secunda ibi. **Si autem.** Prima in duas.
primo ponit curam flebotomiam. Secundo
per localia. Secunda ibi. **Et capiti.** De pri
ma dicit ꝙ si cum melancolia nõ fuerit ea que
dicta sunt: sed sequatur post frenesim: uel lon
gam moram sub sole. Uel post repcussioné i ca
pite. suple arguim⁹ mel'iam eé i capite ultio cere

bria a principio dz fieri flebotomia ex cephalica. Ro q: per ipsa euacuatur materia q e causa ans 7 de illa q est coiuncta. Notandu q ibi capitur mlia: ut e cois ad mania: 7 hic capitur mania causata ex melia causata ex adustoe sanguis uel colere qzdiu ca adurens tenetur in materia: 7 sic uenit post frenesiz: q: frenesis causatur ex sanguie 7 colera: 7 qn uenit adustione generat meliam uel maniai: 7 qzdiu remanet caliditas tam diu remanet mania. Similiter pp longa mora sub sole aduruntur humores 7 conuertuntur ad meliaz: 7 qzdiu stat caliditas taz diu stat melia. Silr pter percussione capitis sanguis 7 spus rone doloris ascendit 7 fit inflamatio 7 adustio io 7c. Notandu q i passioe causata a materia melica copetit et medicina 7 qnqz sirupus ppetit: 7 sirupus ppetes i mania e. R. lactuce scariole altee an. M. i. flor uiol. nenufaris rob. ru. an. ℥. i. succi boraginis succi fumiterre succi pomor acetosor an. ℥. ii. aceti. sqllitici: ℥. i. pro ca piuncta zuccari al. qrt. iii. fiat sirupus clarificatus usqz ad. lb. i. Laxatiuu dz ee tale. R. flor boraginis flor uiol. florum nenufaris an. ℥. s. uuar passar mundataru ab arill. z. v. epithimi folliculor sene an. ℥. i. anisi. z. iii. fiat decoctio i sero caprino. 7 i decoctione teperentur cortices mirobalanor indor uel citrinor. z. i. pro ca antecedente corticis mirobalanor indor. ℥. s. Pro ca piucta fricetur d mane fortiter 7 colentur 7 colatura de mane detur

Almansor.

Et capiti studiu adhibendu ex reliquo regie q diximus pprie. Aqua pterea tepida ab alto loco sup caput fundeda e. Dei de oleu ro. cu aceto uini capiti infundat: 7 lac muliebre desuper mulgeat. Narib et oleu de semibus cucurbite dulcis. 7 lac muliebre iniciatur. In balneuz quoqz se pe mitte dus e. 7 multu ex aqua tepida capiti e supinfundedu. Eger et oi q que odo rifera frigida sunt odoret. Sillanus.

Hic ponit cura p localia. Prio i generali remittedo se. Secudo i speciali. Scda ibi. Aqua preterea. De pria dicit q circa caput e attendedu cu hiis q dixim supra i cura frenes. Notadu q qzuis erut poneda mlta supradca: ut i p dicto. c. de cura frenes: tn sunt due ablutiones spales i mania. una e ablutio capitis cu decoctoe pedu 7 capitis motonis 7 seis papaueris albi. Scda e decocto folior sene: 7 aliqn cu seib 7 florib boragis 7 buglosse. Aqua preterea. Hic poit cura p localia i speciali: 7 diuiditur in qnqz ptes fm q qnqz localia ponit. partes patebunt. De pria dicit q aq tepidia dz ab alto sup caput fundi. Ro q: talis huectat. deide q: reuertitur ad frigiditate ifrigidat 7 sic phibet adustione materie. **Deinde oleu.** Hic poit aliud locale: dices q oleu ro. cu accto dz fundi supra caput. Ro q: e frigidu 7 stipticu: 7 sic phibet ascensu uapor ad caput 7 adustitoz i materia. Silr lac mliebris dz mulgeri supra caput Ro q: infrigidat 7 huectat. **Naribus.** Hic ponit cura per aliud locale dices q narib dz i mitti oleu d seie cucurbite oleu de salicib 7 lac muliebre. Ro q: alterat 7 phibet adustionem i materia: 7 ista debet fieri i principio uel i augmeto qn no e itentio resolutiois. **In balneu.** Hic ponit cura per aliud locale: dices q paties dz sepe poni i balneo: 7 dicit q dz in eo morari multu 7 fundi ex aqua tepida supra caput. Ro q: phibet adustione materie pter suaz humiditate 7 resoluere facit pp caliditate ul salte huectando disponit illa ad resolutom. **Eger et.** Hic ponit cura per aliud locale. dicens q eger et dz odorere fra. Ut sut rose sandali uiol. ro q: phibent adustom materie: 7 q: sut aromatica confortat caput: 7 p recepta recurratur supra. c. de cephalea 7 emigranea 7 ibi patet: Al.

Si aut cu mlia nihil faerit eor q diximus i principio. matrix vena dextri brachii apparieda erit: 7 sanguis cosideradus. 7 vt pdiximus faciendu erit 7 regendu. 7 post qz hoc regimen isirmo adhibuer is per aliquot dies qescere dimittedus e. deinde ut prius i cura eius incipiendum donec sanitatis fiat restitutio. Sillanus.

Hic poit cura mlie cerebral facte a melia naturali 7 diuiditur i duas. Prio poit cura p euacuatoz. 2o ondit qd fiedu sit i dieb qetis. scda ibi. **In dieb vo.** Pria i duas. Prio poit cura p flebotomia. 2o p medicina laxatiuaz. s. p pillas. 2a ibi. **Pille.** Pria i duas. Prio poit cura p flebotomia. 2o ondit circa qd dz ee itetio i cura melie. 2a ibi. **Studiu.** Pria i duas. Primo facit q dcm e. 2o ondit qd fiendu p flebotomia. 2a ibi. **Et postqz.** De pria dicit q cu in melia nihil fuerit ex his q dixim i principio dz fieri flebotoia d uena coi q dr uena matrix brachii. s. dxtri. 2o dicit q dz psiderari sanguis 7 dz fieri ut dictu e: quia si esset grossus debz dimitti egredi: si subtilis debet restringi. Notandu q qn non est aliquid eor que diximus uel que dicta sunt. signu est q puenit a melia naturali 7 cu hec no sit in capite nisi q: comunicatur ab

30

epate uel corde dꝫ fieri flebotomia totius cor
poris.s.de uena cõmuni que respicit partes su
periores ut caput ⁊ inferiores ut cor ⁊ epar.
Sed quare dꝫ fieri flebotomia est ꝓpter cõmix
tioné cũ sanguine: ⁊ sic euacuatur fex eius que
est materia peccans. Sed q̃re debet inspici sã
guis: q̄ si uideatur niger in magna quantitate
debet euacuari q̄ euacuatur materia peccans
sed si sit subtilis dꝫ restrĩgi q̄ nõ euacuatur ma
teria peccans. Et postq̃ȝ. Hic oñdit qd fiẽdũ
sit post flebotomiã dicens ꝙ post hoc regimen
dꝫ quiescere pluribꝰ diebꝰ. Rõ ut uirtus suble
uetur: deinde é ꝓcedendũ in cura donec fiat re
stitutio sanitatis. Ut ex hoc uellit ꝙ restitutio d̄
bet fieri paulatiue ⁊ sepe: q̄ materia melancoli
ca é difficilis euacuationis. **Almansor.**

**Studiũ vero totũ ꝙ erga mel̄icos est
obseruandũ é vt ĩpinguẽt ⁊ carnosi fiãt.
ex quo enĩ pĩgues ⁊ carnosi fuerit illico sa
ni erunt. Sillanus**

Ostendit circa quod cadit tota intentio me
dici in curatõe mel̄ie: ⁊ duo facit. Prio ꝑmittit
hoc: Secundo oñdit qbus ꝑficitur: Secunda
ibi. Cibi ãt. De pria dicit ꝙ tota ĩtentio medi
ci ĩ curando mel̄icos é ut fiant pĩgues ⁊ carnosi
q̄ si sic: cito fient sani. Rõ q̄ remota é mala cõ
plexio frigida ⁊ sicca que faciebat illam passio
nem. **Almansor.**

**Cibi aũt qui illis cõgruũt sũt caro arie
tina ⁊ edina ⁊ gallinacea ⁊ pãis de simu
la. oppirus aũt panis nullo mõ est eis cõ
gruꝰ. vinũ quoqȝ subtile ⁊ clarũ eis cõue
niens é. vinũ v̓o grossum nõ est eis bonũ
nec nigrũ. lac aũt recẽter ab uberibꝰ extra
ctũ dũ adhuc calet eis cõfert ⁊ pisces recẽ
tes ⁊ sisami de zuccaro facti ⁊ oleo amig
dal̄. Preterea audire cantilenas ⁊ gaude
re ⁊ habere ante se res delitõsas ⁊ dormi
re plurimũ cõfert eis. ecõtrario v̓o cogita
re ⁊ solus morari ⁊ vigillare max̄ie nocet
eis. Pillule que colerã nigrã expellunt de
qbus datur his q decoctioné sumere neq̃
unt ℞. epithi cretẽsis. ʒ. xx. polipadii aga
rici amboꝝ añ. ʒ. x. ell̄i nigri salis indi ãbo
rũ añ. ʒ. v. sticados. ʒ. vii. pulueris ierepi
gre. ʒ. xv. bibat ex eis. ʒ. iii. In diebus vero
qbus qescit eger dꝫ sumere electuariũ qd̄
vocat̃ lectificans: qd̄. ℞. mellisse cortic. ci
tri gariofil̄ gallie muscate masticis croci.
oriẽtalis nucis. mus. cinamomi cardamõi
nehere. misch. behẽa albi ⁊ rubei zedoa
rie dorouici. seis ozimi maioris seis ozimi
gariofil̄ omniũ añ. partes equales musci.
quantũ é decima pars. ʒ. vnius deinde su
matur Rebuli. xx. ⁊ embl̄. xxx. ⁊ terantur
⁊ in tribus libris aque coquant̃ donec ad
vnã redeant ⁊ colentur ĩ colatura v̓o ad
datur mell̄. ℔. i. deinde bulliant donec aq̄
cõsumpta sit. post ex hoc melle conficiãtur
spẽs predicte qd̄ tũ in pondere sit triplũ
ad species de quo cũ necesse fuerit ad ma
gnitudiné aueliane sumendũ é. hoc enim
medicamen letitiã ⁊ coloris pulchritudi
né ⁊ digõis bonitaté operatur ⁊ retardat
canos. **Sillanus.**

Hic onstendit qbus ꝑficiatur dicta ĩtentio:
⁊ diuiditur ĩ duas. Prio explicat cibũ ⁊ potũ
cõuenientes ⁊ discõuenientes. Secũdo explicat
quas alias res non naturales. Secũda ibi.
Preterea audire. De prima dicit ꝙ cibi cõue
nientes sunt caro edina arietia gallinacea ⁊ pa
nis de simula. i. farina frumenti. Rõ q̄ generat
sanguiné laudabilé ꝯtrariũ mel̄ie. Scd̄o di
cit ꝙ panis opirus. i. azimus nõ cõuenit. Rõ
q̄ é oppilãs: ⁊ sic generat malũ sanguiné mel̄i
cũ. Tertio dicit ꝙ uinũ clarũ ⁊ subtile erit ꝯ
ueniens: q̄ generat spũs subtiles claros cõtra
rios mel̄ie. Quarto dicit ꝙ uinũ grossũ non é
bonũ. Rõ q̄ é oppillatiuũ generãs meliam.
Quito dicit ꝙ lac recenter extractũ ab uberibꝰ
dũ é calidũ é bonũ. ratio q̄ bene nutrit ⁊ hũec
tat. Sexto dicit ꝙ pisces recentes: ⁊ sisamũ de
zuccaro factũ ⁊ oleũ amigdal̄ ꝯferunt. rõ quia
hũectãt. De ƀo dicit ꝙ audire cantilenas dul
ces ⁊ gaudere ⁊ habere res delitiosas ĩ sui pre
sentia ⁊ dormire ꝯferunt: rõ q̄ delectant aĩam
⁊ clarificant spũs ⁊ sõnus et hũectat. Secũdo
dicit ꝙ cogitare ⁊ solus morari ⁊ uigilare maxi
me nocent. rõ q̄ exsiccant corpus ⁊ sunt cã mul
tiplicatõis mel̄ie. Pilule. Ponit curã per me
dicinã: dicẽs ꝙ ñ ualẽtibꝰ sũere decoctioné ꝯue
niũt pill̄e euacuãtes mel̄iã q̃ sũt. ℞. epithi cre
tẽsis. ʒ. x. po lipo. agar. ãboꝝ añ. x. elci. nig. sal̄
idi. añ. ʒ. v. ãbo. sticados. ʒ. vi. ierepigre. ʒ. xvi
ꝯficiantur cũ ydromelle uel sirupo de fumoter
re ⁊ sumãtur ex eis. ʒ. iii. Notãdũ ꝙ añ exhibi
tioné illaꝝ pillulaꝝ cõpetunt sirupi digestiui di
cti in. c. de cura doloꝝ capitis a materia mel̄ica
ideo recurratur illuc. Secũdo notãdũ ꝙ post
euacuationé ꝯueniunt oĩa particularia dictã lo
co allegato supra. s. fricatõnes sacculi fomenta
tiones sternutoria ⁊ similia. Sed fomentatio ꝯ
ueniẽs é. ℞. folliculorũ sene thym epithi bora
gis buglosse añ. ℥. i. cõq̄ssetur ⁊ bulliãt duabꝰ

ebullitionib⁹ i quattuor.℔.aq̄ in qua decoctōe
caput fomentetur. Ad idē fiat fomētatio cū
succi boraginis succi fūiterre an̄.℔.ſ.⁊ iste sūt
speciales quas tenet Gerardus. Sternutori
um ꝯpetens est.℞.lactis mulieris .ʒ.i.elli ni
gri pulverizati.ʒ.i.misce ⁊ fiat iunctio in nares
⁊ si iste pulvis distēperetur cum succo sicle erit
fortissimū valde. Tertio notandū ꝙ loco pil
lulaꝝ pōt dari sirup⁹ laxativ⁹ talis.℞.floꝝ bo
ragis bugl.sticados arabici an̄.ʒ.v.polipodii
q̄rcini agarici el'ci an̄.ſ.ʒʒ.seis basilici an̄.ʒ.ii.
succi boragis succi fumiterre d̄puratoꝝ an̄.℥.i.
zuccari alb.℔.ſ.fiat sirupus parū coctus ⁊ pa
rum clarificatus usq3 ad q̄rt̄.iii.dissoluatur i si
rupo dyagridii.ʒ.ſ.⁊ sepe ponitur in medicis:
ad excitandū uirtutes aliaꝝ medicinarū succ⁹
rof.recentiū masticis an̄.℥.iii.Ad idē ualet tal'
colatura q̄ preseruat a passione mel'ica.℞.epi
thi q̄rt̄.ſ.anisi.ʒ.iii.ꝯquassa ⁊ ebulliant simul
una bullitione in.℔.i.seri caprini colentur ⁊ co
latura administretur. Ad idē.℞.mirabola
noꝝ indoꝝ.℥.i.ſ.pistentur ⁊ buliant cū.℥.i.pru
noꝝ siccoꝝ in.℥.viii.aque donec medietas aq̄
sit ꝯsumpta coletur ⁊ cū illa colatura adantur
māne.ʒ.x. **In diebus vero.** Hic ostēdit qd
sit fiendū i diebus quietis:dicens ꝙ in diebus
q̄etis d3 sumere d̄ electuario ꝙ dicitur letificās
℞.mellisse corticis citri gariofiloꝝ gallie mus.
masticis croci orientalis nucis musca.cinamōi
cardamōi:nebere.misch.been alb.⁊ ru.zedoa
rie doronici semis ozimi maioris se.ozimi.ga
riofil'.omniū an̄ partes equales musci quantū
ē decima pars.ʒ.unius deinde sumātur kebuli
xx.emblici.xxx.terantur ⁊ in.℔.tribus aque co
quantur donec ad unā redeant colentur ⁊ i co
latura mittatur mell'.℔.i.deinde buliat donec
aqua ꝯsumpta sit postea ex illo melle ꝯficiantur
spēs predicte ꝙ tamen i pondere sit triplum ad
spēs de quo cū necesse fuerit ad magnitudinez
auellane sumendū ē hoc enim medicamē letitiā
⁊ coloris pulchritudinē ⁊ digestionis bonitatez
operatur ⁊ retardat canos.Et ex his patet rō
q̄re hoc electuariū seu medicamē in passiōe me
lancolica ualet:q2 ꝯfortat cor ⁊ alterat malā ꝯ
pl'ionē:mel'icā ⁊ q2 euacuat fl'a qd̄ mlt'iplicatur
ꝑ indigestionē ꝑ mirabolanos kebulos ⁊ retar
dat canos:q2 canicies causatur a fl'ate putrido
i cerebro.Notandū ꝙ loco h⁹ ualet hoc.℞.
margaritaꝝ el'ctaꝝ.ʒ.i.iacinti smaragdi dorōi
ci romani been al.⁊ ru.an̄.ʒ.i.floꝝ cinamomi
galāge nucis mus.macis.ʒʒ.al.an̄.ʒ.ſ.gariof.
piperis longi.cubebe domestice ligni aloes sto
racis calamite semis basilice an̄.ʒ.ſ.croci.℈.i.
musci boni ābre el'cte an̄.℥.v.corticū citri ꝯditi
℥.ſ.ligritie rase.ʒ.iii.candi.uuaꝝ passarum sine
arill' bene pinguiu3 an̄.℥.iii.succi pomoꝝ dul
ciū bene deputati.℥.i.ꝯserue buglosse boragis
an̄.℥.ii.aq̄ rof.℥.i.⁊ zuccari al.℔.i.fiat el'ctaꝝ
Ad idē.℞.letitie gal'.dyaboraginati pliris
cū musco an̄.q̄rt̄.i.misce. Ad idē ualet dia
margariton. Ad idē diarodō lilii. Ad idē
℞.serici cōbusti.ʒ.i.coralloꝝ ru.℥.ſ.ossis de
corde cerui.ʒ.ii.margaritaꝝ n̄ ꝑforataꝝ.ʒ.iiii.
cardamōi.℥.ſ.prunorū mundatoꝝ ligritie rase
isopi an̄.℥.ii.nucis musc.gariofil'.piperis lōgi.
cubebe galāge an̄.ʒ.i.ſ.cinamomi.ʒ.v.macis.
croci.an̄.ʒ.i.zuccari.℔.vi.in hieme v̊o confici
antur cū mellis dispumati ⁊ cocti.℔.iii.⁊ addā
tur in fine mus.℈.ii.Sumatur mane ⁊ sero ad
quantitatē nucis magne:⁊ post bibatur aliqd
uini al.clari odoriferi :hoc eni electuariu3 ulti
mum ē ad confortandū cor ⁊ cerebrū ⁊ animaz
gaudē facit ⁊ uisū rectificat ⁊ īmouet malas co
gitatōes :rectificat memoriā ⁊ ꝯfortat digōm ⁊
multiplicat humiditatē naturalē i toto corpore
Notandū unū cōe i cura passionis mel'ie ꝙ
aptio hemorroidaꝝ ⁊ uenaꝝ ani uel ꝓuocatio
sanguinis menstruoꝝ ⁊ apertio saphene i pede
ꝓuocatio uaricū i cruribus maxie ualet i cura
Scđo ē notandū aliud cōe ⁊ ultimū remedi
um p⁹ exhibitionē medicinarū ꝙ fiat unū cau
teriū i pte anteriori:⁊ duo in cornib⁹ posteriori
b⁹ capitis ꝓfundādo usq3 ad os si est possibile
dimittatur loc⁹ apt⁹ usq3 ad dies.x.ꝑ posse ⁊ sic
gr̄a Dei finitur egritudo mel'ica. **De catarro.**

Otādū circa rubricā ꝙ catarr⁹ pōt su
mi tripliciter.s.ꝓ p̄e magis ꝓprie ⁊ cō
muniter.Cōiter sumitur ꝓ reumate:
seu ꝓ fluxu materie ab uno mēbro ad aliud vn̄
cūq3 fluat:⁊ iō dicitur reuma q̄si ruens materia
Sed ꝓprie sumitur ꝓ fluxu materie a capite ad
tria mēbra maxie ad nares ad fauces ⁊ ad pec
tus :l3 posset materia fluere ad neruos ad stōz
⁊ ad alia mēbra.magis ꝓprie sumitur ꝓ fluxu
materie a capite ad pect⁹ ⁊ sic distiguitur ꝯtra
corrizā ⁊ branchium quia i corriza fluit mate
ria ad nares.i brancho ad fauces i catarro ad
pect⁹.Ut p3 i his v̊sib⁹.si fluit ad pect⁹ dicatur
reuma catarr⁹.Ad fauces brāch⁹ ad nares esto
corrizā.Ad ꝓpositū hic sumitur scđo mō catar
rus. Scđo notādū ꝙ catarr⁹ pōt fieri tripli
citer.prio per uiā dissolutōis ut a sole ul' a bal
neo ul' ab aliis reb⁹ uaporosis assumpt̄ ut alle
is cepis sinapi pipere ex qbus dissoluitur mate

31

ria ĩ capite siue calida siue fr̃a. Secundo pōt
fieri per uiam cōpressionis uel cōstrictionis: si
cut a frigiditate extrinseca cōstringente ut patet
in spongia madefacta si cōstringatur fluit aq̃.
Tertio pōt ꝓuenire ex multitudĩe materie siue
sit colera siue flegma siue ab alio extrĩseco agē
te. Notandũ ꝙ apud medicũ tres sunt cause
catarri.s. primitiua antecedens ⁊ cõiuncta.
Primitiua sũt tres extrinsece dissoluentes uel
cōprimẽtes: sicut aer frigidus uel calidus. Bal
neũ morari ad solem: ⁊ uentus australis ul' bo
realis. Similiter cã primitiua sunt res nõ natu
rales multiplicantes materiã colericã uel fleg
maticaʒ. Causa añs sunt humores colerici uel
flegmatici ãteq̃ʒ causent fluxũ a cerebro ad na
res uel ad fauces uel ad pect⁹. Cã coniunta sũt
illi humores qñ fluunt a cerebro ad mẽbra ĩfe
riora. Dubitatur qui hoĩes facilius incurrũt ca
tarrũ: an hñtes caput calidum: an frigidum:
Dicendum ꝙ hñtes caput calidũ citi⁹ ĩcurrũt
catarrũ a causis extrinsecis q̃ʒ hñtes cap̃ fr̃um
qꝛ hñt porros amplos ⁊ latos: iõ frigiditas ex
trinseca citius penetrat: Secundo dicendũ ꝙ
habentes caput frigidum citius incurrũt catar
rum ⁊ facilius a causis intrinsecis. Ratio quia
in ipsis porri sunt clausi: ideo non faciliter pati
untur a causa extrinseca: sed a causis intrĩsecis:
quia habent cerebrũ debile: unde nutrimentuʒ
ueniens ad ipsum non debite cõuertitur ĩ sb̃aʒ
cerebri: ⁊ sic aggregant materiam per indigesti
onem: ideo non est mirum si mulieres uadunt
capite discopto magis q̃ʒ uiri qꝛ hñt cap̃ magis
frigidũ ⁊ sic poros hñt clausos. Almansor.

**Cum caput alicuis in egressiõe bal
nei discopertum fuerit aut post ex
ercitium aut post aliud fuerit que
aer frigidus ⁊ uentus septemtrionalis ⁊
accidit in naribus ⁊ palato pruritus ⁊ cõ
motio ⁊ sternutatio. Sillanus.**

Hic determinant de catarro: ⁊ diuiditur in
duas. Prĩo ponit signa. Secundo ponit curã
Secunda ibi. **Pannus tunc.** De prima dicit
ꝙ ubi caput alicuius in egressione balnei: aut
post exercitiũ uel aliud fuerit discopertuʒ: ⁊ fue
rit aer frigidus: ⁊ uentus septẽtrionalis. Si in
naribus ⁊ palato ueniãt prurit⁹ cõmotio ⁊ ster
nutatio significamus supra catarrũ. Notan
dum ꝙ cã partis est: qꝛ ĩ egressione balnei uel
post exercitiũ caput est rare factum ⁊ in poris
apertũ: unde aer frigidus uel uentus septẽtrio
nalis superueniens capiti discoperto caput pe
netrat ⁊ cõprimit humiditates cerebri: vñ disso
lute inducunt pruritũ cõmotionẽ ⁊ sternutatõʒ
⁊ per consequens inducũt catarrũ. Notãdo
scd̃o ꝙ signa catarri ex cã calida sunt subtilitas
⁊ acuitas materie catarri. iflãmatio rubedo in
facie: asperitas nariũ: caliditas vehemens pru
ritus: ⁊ amaritudo cuʒ acuitate que sentitur in
gula. Signa catarri ex materia frigida sunt
eminentia oculoꝝ cũ albedine ⁊ pallore faciei:
oppilatio nariũ uiscositas ⁊ grossities materie
fluentis in potentia attrahendi aerẽ per nasum
destructio olfactus reꝝ ⁊c. Ratio pʒ. Notan
dum tertio ꝙ signoꝝ catarri: quedã sunt signa
tantum: quedã sunt signa de cause. Signa
catarri calidi que sunt signa tantũ: sunt qꝛ cap̃
sentitur calidum ad tactum: quando humor de
scendit pungit ⁊ mordicat: facies uidetur rubea
uel citrina. Sed signa que sunt signa ⁊ cause
sũt cibi asumpti calidi ut cepe allea porri aer ca
lidus cõplexio calida etas iuuentutis. Signa
catarri frigidi que sunt signa tantuʒ: sunt qꝛ ca
put sentitur frigidũ ad tactum qñ humor dscen
dit nõ mordicat facies apparet palida ul' alba.
Signa que sũt signa ⁊ cause: sũt res extrinsece
multiplicantes flegma aquosũ uel res compri
mẽtes uel dissoluentes sicut multiplicatio aeris
frigidi: ꝯplexio frigida: etas fr̃a tp̃s fr̃uʒ. Al.

**Pannus tunc calefaciendus ẽ ⁊ capi
ti superponẽdus in quo tamdiu moretur
donec eger calorem in capitis profundita
te sentiat penetrasse. Deinde nigellam ⁊
hodorare incipiat. Et prouocetur sternu
tatio. ⁊ caueat ne supinus iaceat ⁊ come
dat parum. A uino quoqꝫ oĩo abstineat
Sillanus.**

Ponit curã catarri frigidi ubi materia fluit ad
pectus. Scd̃o ponit curã corrizie ubi materia
fluit ad nares. Secd̃a ibi. **Si quid.** Prima in
duas. Primo põit curã catarri ꝓuenientis siñ
febre. Scd̃o ponit curam catarri prouenientis
cũ febre. Scd̃a ibi. **Quod si neqꝫ.** Prima in
duas. Primo ponit curã qñ passio ẽ debilis.
Scd̃o qñ passio ẽ fortis. Aliter primo ponit cu
ram qñ passio fit a materia frigida. Scd̃o qñ
fit passio a materia calida. Scd̃a ibi. **Quod si
passio.** Prima in qnqꝫ. Primo ponit curaʒ p
appositionẽ pãni calidi supra caput. Scd̃o p
odoramentũ. Tertio per sternutationẽ. Quar
to p decubitum. Quinto per dietam partes pa
tebunt. De prima dicit ꝙ debet pãnus ca
lefieri ⁊ superponi capiti ⁊ debet tantum mora
ri ꝙ eger sẽtiat calitatẽ penetrare usqꝫ ad ꝓfun
ditatẽ capitis. Rõ qꝛ pãn⁹ p suã calitatẽ ꝯsũit

materiá ⁊ remouet malá cóplonem inductam i
cerebro. Notandú q loco illius panni cali
di possunt apponi alia calida resoluentia ut sac
culus de milio ⁊ sale torefactis: ⁊ pót poni sic in
forma. ℞. milii. ℥. iiii. salis cóis. ℥. ʃ. torefiant
sil' in sartagine uel in tegula ⁊ sacculus ad quan
titaté unius palmi fiat ⁊ applicetur capiti. ratio
patet. Ad idem ualet sal in magna q̃ntitate
ponatur in uino ⁊ pannꝰ fortiter cópressus póa
tur supra parté capitis ⁊ é experimentú arnoldi
de uilla noua. ró quia desiccat. Ad idé ualet
hoc unguentú. ℞. stercoris colúbini gúme ru.
agrest. castorei seis sinapis. añ. ʒ. i. euforbii. ʒ. ʃ
olei ru. quart. i. cere q sufficit puluerizanda pl
uerizétur ⁊ ꝯquassanda ꝯq̃ssentur misce oia ⁊ fi
at unguentú cursibile. ungatur ꝯmissura i par
te anteriori raso capite: ⁊ est ultie uirtutis ⁊ ual
de exiccatiuú. Ad idé ualet cauteriú factum
in occipitio primo: deinde i ꝯmissura si sit neces
sitas cauterii. ró pz. Ad idé ualet emplastrú
dictum in cura doloris capitis facti a matẽia fri
gida. Notandú q catarrus pót curari q̃ttu
or modis. Primo mó per diminutioné materie
ut per medicinã laxatiuã ⁊ resolutiuá. Secúdo
per alterantia ⁊ ingrossantia materiá quia in ca
tarro materia primo est fluida ⁊ liq̃da sicut in
principio. deinde incipit fieri grossa sicut in au
gumento. deinde uenit ad mediocritaté qñ ma
teria est bene digesta sicut in statu. Tertio cura
tur per ꝓhibentia illú fluxú ut si fluit ad pectꝰ
ꝑ gargarismata ꝓhibentia illum fluxú ⁊ ꝑ illas
pillulas sub ligua. Quarto curatur ꝑ distracti
oné materie ad parté contrariam. uerbi grã: si
materia fluit ad pectꝰ distrahatur materia ad
nares. uel per cauteriú factum in parte posteri
ori colli uel nuche. ⁊ si materia fluit ad nares di
strahatur ad os dando gargarismata trahentia
materiam ad os. Notádú q si catarrus fiat a
materia frigida dz fieri igrossatio ꝑ stiptica ca
lida. ut sút mastix olibanú nux cipressi ⁊ silia.

Ad idẽ ualet talis sirupꝰ. ℞. saluie foliorũ
cipssi añ. ℥. i. ligni aloes. ʒ. ii. mell' elci zuccari
al. añ. ℔. ʃ. fiat sirupꝰ usq3 ad q̃rt. v. Notan
dú q post ingrossatóm materie cópetit euacua
tio cú pillulis chochiis que fiunt. ℞. pulueris
pigre. ʒ. x. colog̃ntide. ʒ. iii. ⁊ tertiá scamonee. ʒ.
ii. ʃ. turbith sticados añ. ʒ. v. fiant pillule grosse
ad modú cicerú cú succo rute uel apii dos é. ʒ.
ii. Notandú q̃nto q post purgatióm conuenit
dare patientibꝰ cú uadunt dormitú de confetó
ne. 33. que fit sic. ℞. 33. múdati nó cocti neq3 ex
siccati. ℥. iiii. liq̃ritie múde. ℥. ʃ. mellegete gario
filis nucis musc. cardomomi añ. ʒ. ii. fiat electua
riú cuz sirupo facto ex ℔. iiii. zuccari sumatur
ad modú nucis: ⁊ post bibatur uinú limphatú
cal'm actu ⁊ pót súmi ď máe. Similiter hoc elec
tuariú ét administratur in itroitu lecti. ⁊ sic ad
ministratú impedit cursum catarri ⁊ lenit aspe
ritaté ⁊ facit totú qd de fl'ate i gutture ꝯtinetur
pectore expellere atq3 exspuere sine difficultate
⁊ supfluú digitú hora expulsionis inuenitur h
ét electuariú confortat stóm ⁊ oia mébra nutri
tiua. Ut ait Guilielmus placentinꝰ. **Deinde
nigellam.** Hic ponit curá ꝑ odoraméta dicés
q dz odorare nigellam. Ratio q: cú sit calida
⁊ stiptica hz cósumare materiá ⁊ alterare ma
lá cóplexionem cerebri ⁊ ꝓhibere fluxú: ⁊ debz
torefieri ⁊ poni in páno lineo i forma rotunda
q: uirtus magis attinget. Notandú q ꝑ ni
gellá itelligit oia alia cal'a ⁊ stiptica. Ut é pl'uis
talis. ℞. ligni oloes storacis calamite añ. ʒ. i.
ʃ. nucis mus. nucis cipressi olibái costi sicci añ. ʒ
i. nigelle torrefacte. ʒ. ii. fiat puluis ⁊ ponatur i
páno lineo i forma rotunda. Ad idé i forma ro
tunda perforetur pomum ⁊ impleatur puluere
olibani ⁊ coquatur pomum sub cineribus cal'is
⁊ odoretur: ⁊ illo cómuniter utebatur Gerardꝰ

Ad idem. ℞. laudami purissimi ꝑrassii añ.
ʒ. i. ligni aloes storacis calamite añ. ℥. i. ʃ. nucis
mus. nucis cipressi plibani gariofil' añ. ʒ. i. am
bre electe. ʒ. ʃ. puluerizenda puluerizentur ⁊ sb
tiliter misce oia cú aqua ros. malaxando ⁊ fiat
pomú perforatuz in medio: ut possit penetrare
corda per quá teneatur. Sed pro pauperibus
fiat sine ambra. **Et prouocetur.** Hic ponit
curam per sternutationé dicens q i cura catar
ri. s. in materia frigida debet prouocari sternu
tatio. Ratio quia per eam euacuatur materia
catarri ⁊ diuertitur q non fluat ad pectus. S3
que prouocant sternutationem dicta sút supra
sepe. Ut eleborus albus piretrú euforbium: ⁊
sic de aliis. Dubitatur utrum sternutatio có
ueniat in cura catarri: probatur quod non per
Galienum secundo pronosticorum illa parte.
sternutatio uero cum reumate. Secundo per
Auic. quinta tertii. c. de catarro ⁊ corrixia ubi
dicit q est nociua. In oppositum est Ras.

Dicendum primo q sternutatio ante dige
stionem materie ⁊ euacuationem in catarro est
nociua hanc ꝓbant auctoritates alegate ⁊ ró
q: cuz sternutatio sit fortis. motus attrahit ma
teriá aliunde ⁊ ponit materiá i fluxu. Scdo no
tandú q sternutatio post digestioné materie ⁊
euacuationé é laudabil'. h itelligit ras. ꝓbatur

per rationem: quia significat uirtutꝭ expellētis
fortitudinem ⁊ non malitiā materie. **Et caue
at.** Hic ponit curā per decubitū: dicens ꝙ pati
ens debet cauere ne iaceat supinus. Ratio qa
timetur ne per illū decubitū materia fluat ad
partem posteriorē: ⁊ tunc cū pars posterior nō
habeat manifestos meatus per quos materia
fluat: timetur ne fluat ad neruos ⁊ faciat spas
mum ⁊ paralisiim: ⁊ ideo patiens dꝫ stare cum
capite alto: ut precipitur in actu practico ꝓpter
causā dictā: ⁊ quia timetur suffocatio ⁊c. **Et co
medat.** Hic ponit curā per dietā dicens ꝙ pa
tiens debet comedere parum. Ratio qꝛ natu
ra non habens materiā cibalē i quā agat agit
in materiā catari ⁊ ꝯsumit eā. Secundo dicit ꝙ
dꝫ abstinere omnino a uino. ratio qꝛ ē uaporo
sū ⁊ cū sit tale calidū dissoluit materiā ⁊ auget
catarruꝫ. Notandum ꝙ in cura catarri con
uenit abstinere a somno diurno. precipue post
cibū: qꝛ maior fit euaporatio ⁊ retentio in capi
te. Similiter non debet stare ad solem nec ad
ignē. Ratio quia dissoluendo materiā augent
catarrū. Similiter bonū ē abstiere a uocifera
tione ⁊ clamore ⁊ a loquella ꝭm possibilitatem
Secundo notandū ꝙ cibi cōuenientes sūt car
nes edine arietine castratorum aialium ⁊ pullo
rum ⁊ auium degentium in arboribus ⁊ pratis
⁊ non in aquis assando ⁊ aliquādo elixando ⁊
uitelli ouoruꝫ. Sed potus conueniens est ut bi
bat aquā mellꝭ uel aquā decoctōis liqritie isopi
⁊ mellis: uel uinū albū debile in quo ponatur
duplū eius de aqua. Tertio notanduꝫ ꝙ post
cibū ⁊ potū debet accipere aliquid claudēs os
stomachi ꝓhibens ascensū uaporuꝫ: ut corian
dros preparatos panem assatum ⁊ citoniū co
ctum. **Almansor.**

**Quod si passio ex appositione panni
cal'i alleuiata non fuerit nec minuitur per
ipsam fiat flobotomia ex cephalica. ⁊ sol
uatur natura ex rebus que non exaspant
sicut hec decoctio quā in potu sumere de
bet qui tussim patitur ⁊ in pectore asperi
tatem habet ⁊ indiget uentris solutōne q̃
℞. iuiubas. xx. sebesten. xxx. passularum
enucleatarum. ʒ. x. uiolarum siccarum. ʒ.
iiii. radicis liquiricie farcte. ʒ. v. ficꝰ citrias
x. coquantur in tribus libris aque donec
redeant ad. i. ⁊ colentur ⁊ in colatura dis
soluantur cassie. ʒ. vi. terreniabi. ʒ. x. Sil.**

Hic ponit curā quando passio est fortis. Uel
aliter potest dici ꝙ ponit curā quando catarrꝰ
fit a materia calida: ⁊ diuiditur in duas. Prio
ponit curā per flobotomiā. Secūdo per medi
cinā. Secunda ibi. **Et solnatur.** De prima di
cit ꝙ si passio non fuerit alleuiata uel diminuta
s. catarrus per appositionē panni calidi dꝫ fieri
flobotomia de uena saphena: aliqui dicunt qꝺ
de uena cephalica. Dubitatur utrum floboto
mia sit conueniens in cura catarri: arguitur qꝺ
non qꝛ est causa fluxus humoꝝ ergo ⁊c. Ante
cedens pꝫ quarta ꝑmi. c. de flobotomia: ⁊ con
sequentia satis patet. Jn oppositum est Ras.
Dicendū primo qꝺ si catarrus fit a cā fꝛa quan
tum est ex parte materie nullo modo conuenit
flobotomia. ratio qꝛ per talem flobotomiā ifri
gidatur caput ⁊ augetur materia catarri. Se
cūdo dicendo qꝺ si i casu premisso fit repletio
in toto ⁊ materia catarri sit digesta unde nō sit
timor de fluxu humorum cōuenit flobotomia
rōne repletōnis. Rō patet aliter non: qꝛ auge
tur fluxus. Tertio dicendū qꝺ si catarrus fiat a
materia calida ⁊ fluat ab itus ad extra. s. ad na
res uel ad os: uel liguam uel ad palatum non
cōpetit flobotomia. rō qꝛ distrahit materiam
⁊ trahit eam ad itra quod non est fiendum.
Quarto notandum qꝺ si catarrus fiat a mate
ria cal'a ⁊ materia fluit ab extra ad itus sic cō
petit flobotomia: qꝛ per illam fit euacuatio illi
us materie. ⁊ hoc sequitur magis iuuamentuꝫ
q̃ꝫ nocumentum ⁊ sic patet dubiū. Notanduꝫ
ꝙ anteq̃ꝫ fiat flobotomia ꝓhibeatur fluxus vn̄
dicit Gordonius ꝙ catorrosi flobotomati ꝑpe
tuo fiunt rauci: ⁊ fluxus prohibetur ꝑ gargaris
ma ⁊ ꝑ pillulas retentas in ore ⁊ est secretum i
cura catarri. Gargarisma ꝓhibens fluxuꝫ ma
terie calide. ℞. sirupi de papauere diamoron.
an̄. ℥. iii. aque rosꝭ. aque dulcis an̄. quartꝭ. i. vini
maligranati. ℥. ß. misce gargarizetur actu cal'm
Pillule ꝓhibentes fluxum materie calide pn̄t
eē tales. ℞. seminis papaueris al. seis portula
ce seminis lactuce an̄. ʒ. i. diadragaganti gūmi
arabici croci an̄. ʒ. ß. ⁊ ponitur crocus ad refre
nandū opium amidi penidi an̄. ʒ. i. opii. g̃. v.
pulueri zenda pulueri zentur misce oia simꝭ cuꝫ
sirupo de papauere fiāt pillule cōpresse ad quā
titatē parue fabe retineantur in ore. Ad ideꝫ
℞. gūmi arabici diadragaganti amidi: succi li
quiricie seminis citonioruꝫ psilii an̄ fiant pillule
grosse ad modum fabe cū mucilagine psilii et
teneantur sub lingua. Ad idem. ℞. succi liquiri
tie zuccari al. an̄. ʒ. x. amili draganti amigdala
rum dultiū excorticataꝝ an̄. ʒ. v. fiant pillꝭe gros
se cū mucilagine seminis citonioꝝ ⁊ teneantur
sub lingua. inspissant enim catarrum acutum:

⁊ leniunt asperitatem catarri ⁊ dicunt pillule bi
chichic ⁊c̄. **Et soluatur.** Ponit curá per medi
cinam dicens ꝙ dꝫ solui uenter cũ rebꝰ nõ exas
perantibus. qualis ẽ hec decoctio. ℞. iuiubas
xx. sebesten. xxx. passularũ enucleataꝝ. ʒ. x. uio
laꝝ siccaꝝ. ʒ. iiii. radicis liquiritie fracte. ʒ. v. fi
cus citrinas. x. coquantur in tribus. ℔. aq̃ do
nec redeat ad uná coletur ⁊ i colaturá dissoluá
tur cassie fist. ʒ. xii. tereniabin. ʒ. x. Notandum
ꝙ medicina Raſ ualet i catarro causato a ma
teria calida: quia illa ponit in recepta euacuát
colerá. Secundo notandũ ꝙ talis medicina po
test approximari sine digestione precedente: q2
est medicina lenitiua ⁊ euacuat coleram ⁊ r̄mo
uet tussim ⁊ asperitatem. Ratione lenitatis ⁊ a
plationis. Tertio notandũ ꝙ si detur medicina
fortis debet precedere sirupus digestiuus talis
℞. ordei mundi. ℥. iiii. seminis papaueris alb.
quartꝫ. i. iuiubaꝝ sebesten añ. numero. xx. floꝝ
uiolaꝝ floꝝ nenufaꝝ roſ. ru. añ. ℥. i. zuccari al.
q̃r. iii. fiat sirupus clarificatꝰ usqꝫ ad. ℔. i. dtur
cũ aqua decoctionis ordei. Ad idẽ. ℞. sirupi d
papauere. ℔. i. ⁊ detur cum aqua decoctionis
ordei. vel cũ aqua decoctõis iuiubarũ uel sebe
sten Medicina laxatiua post siripum est hec.
℞. florũ uiolarũ nenufarũ añ. ℥. i. prunorum
damascenorũ. x. tamarindorũ electorum. ℥. i. fi
at decoctio in aq̃ in qua dissoluãtur cassiefist.
munde bene piguis. ℥. i. electuarii d succo roſ.
vel diaprunus. ʒ. iii. fiat colatura usqꝫ ad q̃rtꝫ.
v. detur in aurora. Ad idem. ℞. decoctõnis
prunoꝝ. ℥. iiii. ⁊ sit feruens. deinde addãtur reu
barbari. ʒ. ii. dimittantur simul per horas. xii.
adminus postea coletur ⁊ in illa colatura addã
tur sirupi roſ. ℥. ii. ⁊ detur in aurora frigidum i
estate: tepidũ vͦo in hyeme. Ad idez i forma
pillˀarũ. ℞. mirobolanoꝝ citrinoruz absqꝫ nu
cleis. ℥. ss: reubarbari. ℥. i. aloes scamonee añ.
ʒ. v. masticis liqricie. añ. ℈. ss. fiant pillˀe cũ mu
cilagine psilii vel seis citoniorum doſ sit ʒ. i.

Ad idem. ℞. electuariũ de succo rosaꝝ. ℥. ss.
malaxetur cum modico sirupi nenufaꝝ fiant pil
lule ad quãtitatem cicerum admistrentur in in
troitu lecti. Notanduz q̃rto ꝙ post euacua
tioné non põt exhiberi hoc electuariũ. ℞. dia
papaueris diadragaganti frigidi añ. q̃rtꝫ. i. zuc
cari roſ. ℥. ii. penidiaꝝ cãdi subtiliter pulueriza
ti añ. ℥. i. ⁊ si ẽ dedicatus addantur folioꝝ auri
xx. misce. Ad idem. ℞. diadragagãti frigidi
℥. ss. pulueris diapapaueris. ʒ. ii. conserue roſ.
ru. nenufaꝝ añ. ʒ. iii. cãdi. ℥. i. penidii q̃rtꝫ. i. aq̃
roſ. elcẽ quartꝫ. i. zuccari albi quar. iii. fiat ele
ctuariũ. Ad idez diapapauer. Ad idẽ dia
radõ. Ad idez loch de papauere. Notan
duz quinto ꝙ odorare sepe aquá roſ. et attra
here per nares ẽ ualde vtile. Ad idẽ odorare
cãphoram sepe. Ad idem odorare sandalos
vel roſ. Ad idem valet pomuz vel puluis di
ctus in cura dolorũ capitis a materia calida: iõ
recurratur illuc. Ad idem valet vaporatio fa
cta ex aq̃ decoctionis violˀ. fic. ⁊ ordei excortic. ⁊
papa. al. ⁊ camomille recipiat in os sine instrõ.
uel cum instrõ quod dicitur embotũ. ⁊ ẽ instrm̃
quo ponitur uinũ in uegete post uaporationez
ungãtur nares cũ oleo uiolˀ. Notandũ sexto
ꝙ in catarro a calida causa dieta ꝯpetens ẽ ꝙ
comedat succũ ordei farri auene ⁊ spelte in quo
succo semper ponãtur penedii. Comedat ciba
ria facta ex spinachiis cucurbitis atriplicibus
portulacis ⁊ silˀibus ⁊ si eẽt debilis comedat car
nes hedoꝝ ⁊ pullorũ alteratas ⁊ cõditas cũ por
tulacis cucurbitis ⁊ silˀibus. Si uero sit cuz fe.
siue sine fe. Potus conueniens ẽ aqua ordei ulˀ
aque decoctõnis liqricie uel zuccari. uel aqua
frigida in qua sit sirupus roſ. uel uiolˀ. ulˀ uinũ
albũ debile agresta cũ duplo eius de aqua frã.

In cura catarri de materia frigida. Garga
risma prohibens fluxum materie frigide. ℞.
myrrhe olibani añ. ℥. i. nucis cipssi nucismusc.
masticis añ. ℥. ss. fiat puluis ⁊ buliat in. ℔. i. ui
ni stiptici donec redeat ad. ℔. ss. coletur ⁊ cũ co
latura fiat gargarisma. Pillˀe ad idem. ℞.
masticis nucis mus. nucis cipressi añ. ʒ. ss. stora
cis calamite olibani añ. ʒ. i. ss. carniũ uuaꝝ pas
sarũ bene piguiũ penidiarũ añ. ʒ. ii. pulueriză
da puluerizẽtur ⁊ ꝯquassanda conqnassentur:
misce oia cũ idromelle fiãt pillˀe cõpresse ad quã
titaté fabe teneãtur sub ligua de die ⁊ de nocte.

Sirupus digestiuus. ℞. radicũ ireos radi
cis enule cãpane añ. ℥. i. isopi capilloꝝ uen. recẽ
tiũ añ. M. i. liquiricie rase uuarũ passarũ sine
arillis añ. ℥. ss. ista ualent pro pectore ⁊ capite.

Ad prohibendũ fluxũ catarri. ℞. masticis
olibani añ. q̃rtꝫ. ss. nucis mus. nucis cipſ. añ. ℥. ss.
melˀ roſ. q̃rtꝫ. iii. fiat sirupus clarificatꝰ usqꝫ ad
℔. i. admistretur cum decoctõne liquiricie.
Medicina laxatiua. ℞. pillˀaꝝ cochiaꝝ. ʒ. i. ss.
agarici electi pulpe coloquitide añ. ℈. ss. salisgẽ
me. g̃. iii. puluerizanda puluerizẽtur subtiliter
misce oia malaxando cum idromelle facto cuz
aqua saluie fiant pillule ad quãtitaté cicerũ. dẽ
tur in introitu lecti. Electuariũ. ℞. interiorum
cinamomi. ʒ. i. ss. nucis mus. storacis calamite
añ. ℥. i. zuccari albi. ℔. i. fiat electuariuz. Ad

idē pro paupibus transglutiātur tria grana olibani.i.thuris al. omni nocte ꝛ ualet loco electuarii. Almansor.

Q̄d si neq̄ flebotōia profuerit neq̄ ventris solutio ꝛ idē ad pectus descenderit ꝛ superuenerint tussis ꝛ febris illico fiat flobotomia. ꝛ patiens a carne abstineat ꝛ vino ꝛ in potu sumat aquā ordei ꝛ muraba violatū q̄zdiu calor fixus pseuerauerit ꝛ tussis fuerit sicca ꝛ aspa. Silla.

Hic ponit curam catarri puenientis cū febre ꝛ tussi: ꝛ diuiditur i duas. Prio ponit curā per flobotomiā. Secūdo p dietā. ibi secunda. Et patiens. De pria dicit q̄ si in cura catarri a materia calida n̄ profuerit flobotomia nec solutio uētris ꝛ materia fluat ad pectus unde sequatur febris ꝛ tussis statim debet fieri flobotomia. Notādū q̄ pōt eē q̄ flobotomia ꝛ solutio nō pfuerint ppter multitudinem materie ꝛ sed q̄a superuenit febris signum ē q̄ materia est intra uenas ꝛ tunc cōpetit flobotomia ꝛ hoc qñ materia ē a colera. Notādū secūdo q̄ i isto casu ubi materia fluit ad pectus ꝛ faciat mala accidentia. utile ē distrahere materiam ad ptez oppositā uersus nasum: ꝛ ponit fieri sic. ℞ armoniaci. ʒ.ß. piretri sbtiliter puluerizati. ʒ.ii. misce malaxando cū succo radicis ireos fiat massa ꝛ cū gladio accipe modicū ꝛ calefac ad ignē et pone in narē ꝛ uidebis aquā cōtinue distillare ꝛ ē spāle remediū. Ad idē. ℞. succi radicis ireos facta residētia q̄rt̄ i. piretri staphisargie aā. ʒ.i. misce bōbacē in predictis infusioibus ꝛ ponatur in naribus tepidū ꝛc. Et patiens.

Ponit curā per dietā dicens q̄ patiens d3 abstinere a carnib⁹ ꝛ uino. rō q: augent febrez Secūdo dicit q̄ in potu debet sumere aquā ordei ꝛ muraba. i. sirupū uiol. donec calor ifixus pseuerauerit ꝛ tussis fuerit sicca ꝛ aspa. rō q: infrigidat ꝛ hūectat ꝛ lenit pectus ꝛ ingrossat materiā ꝛ hoc in materia calida: sed in materia frigida d3 bulliri cū aqua ordei aliq̄d capil. uene. uel isopi ul' liquiritie. Notandū q̄ tussis pōt eē sicca dupl'r. Primo ppter malā cōplonē pectoris sine materia ut in ethica. Secundo ratōe indigestionis materie quia ē liquida sbtilis nō obediens uirtuti expulsiue. Ad ppositū est secūdo mō ꝛ iō oportet q̄ reducatur ad mediocritatem cū sirupo uiolarum. uel aqua ordei ꝛ sic de aliis silibus. Almansor

Sed postq̄z calor q̄euerit ꝛ tussis mollificata fuerit ꝛ screare inceperit huius decoctio quaq̄z die cū muraba violato danda ē donec pectus mūdificetur ꝛ tussis sedetur ꝛ uox clara reddatur. Que. ℞. fic⁹ citrinas. v. iuiubas. x. sebesten. xx. passularū alban enucleatarū. ʒ. x. liquiricie excorticate. ʒ. v. coquātur usq̄z ad dissolutionez ꝛ colenꝫ deide ꝛ denꝫ oi die. ʒ. iii. cū muraba uiolato. ʒ. v. Si vero tussis inueterauerit diuq̄z permanserit tūc oñdemus qualiter curanda sit cum de tussis cura tractabimus. Sillanus.

Ponit curam catarri pueniētis cū fe. ꝛ tussi qñ est in processu plus: cuius signū ē q: calor remittitur ꝛ tussis apparꝫ hūida quia icipit screare. ꝛ diuiditur in duas. Primo facit hoc. Secundo ponit curā tussis qñ īueterata ē ñ sic rēittit nos alibi. Secūda ibi. Si uero tussis.

De pria dicit q̄ postq̄z calor remissus fuerit ꝛ tussis mollificata. quia iam incipit screare d3 dari oi die donec pectus mūdificetur ꝛ tussis sedetur ꝛ uox clara redeat decoctio que talis est. ℞. ficus citrinas. v. iuiubas. x. sebesten. xx. passularū albaꝝ enucleatarū. ʒ. x. liquiritie excorticate. ʒ. v. coquātur usq̄z ad dissolutiōꝫ. dētur ex hac colatura omni die. ℥. iii. in potu cū muraba i. sirup. uiol'. ʒ. v. Nota q̄ iste potus ꝓuēit qñ materia ē calida ꝛ qñ est facta digestio. rō patꝫ Si tñ materia eēt frigida indigesta debet addi in illa decoctōe capill'. uene. ꝛ uue passe ꝛ nō sirupus uiolaꝝ. Si uero tussis. Hic pro cura tussis remittit nos ꝛ dicit q̄ si tussis fuerit antiqua ꝛ diu permanens oñdemus qualiter sit curanda cum tractabimus de cura tussis. Notandū q̄ tussis pōt dici antiqua duobus mōis: Uno modo rōne multitudinis materie fluēt cōtinue. Secundo rōne debilitatis mēbri mandātis ut cerebri ꝛ recipientis ut pectoris. Al.

Quod si coriza in naribus diu perseuerauerit ꝛ non fuerit calor: fluxus erit restringēd⁹ suffumigādo nar's p traiectoriū. Sil.

Hic ponit curā corize qñ fluxus materie est a cerebro ad nares. ꝛ diuiditur in duas. Prio i generali qñ fit a materia frigida. Secūdo in spāli. secunda ibi. Q̄d si q̄d p nares. De pma dicit q̄ si fluxus i naribus perseuerauerit ꝛ nō fuerit calor: flux⁹ restrigēdus ē suffumigando nares per traiectoriū. rō ē quia per illam phibetur fluxus materie ad nares ideo q: igrossant materam facientez corizam. Almā.

Et si q̄d per nares efluit subtile ac acutū ꝛ citrinū fuerit suffumigatio fiat ex sulfure prius in aceto infuso ꝛ postea siccato aut ex fabis aut ordeo excorticat̄ ꝛ i aceto

prius infusis ⁊ postea siccatis: aut ex zuccaro albo ⁊ sandalo albo. Q̄ð si neq̄ȝ calor neq̄ȝ rubor in facie fuerit suffumigatio fiat ex costo. aut thure hec nāq̄ȝ suffumigatio fluxum restringit. Sillanus.

Hic ponit curā corrize i speciali: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curā q̄n materia fluens ē calida. Secundo quando materia fluens est frigida. Secunda ibi. Q̄ð si neq̄ȝ. De pria dicit ꝙ si illð quod fluit p nares sit subtile acutū citrinū debet fieri suffumigatio ex sulphure prius infuso in aceto deinde exiccato: aut ex fabis aut ordeo exsiccicatis ⁊ excorticatis ⁊ pri⁹ i aceto infusis: aut ex sandalis al. ⁊ zuccaro. Rō partis ē: q꞉ q̄ȝuis sulphur sit calidū: tn̄ acqrit frigiditatē ratōe infusiōis in aceto ⁊ cū sulphur de se sit sic cū ⁊ ratione aceti quod est siccum ingrossat materiā ⁊ ꝓhibet fluxuȝ humoꝝ ad nares. Similiter fabe ⁊ ordeū excorticate ualēt q̄n ponuntur in aceto q꞉ acquirunt maiorē frigiditatē ⁊ exsiccationē unde ꝓhibent fluxū: quia igrossant materiā: Similiter pōt dici ð zuccaro albo: ⁊ de sandalis: quia infrigidando igrossāt iō ⁊c. Notandū ꝙ si p illas suffumigatiōes Raſ intelligit sibi similes. Una ē ut sulphur grossū buliat in aceto rubeo ⁊ fum⁹ accipiatur per nares. Ad idē ualet suffumigatio aceti p̄dicti positi supra lapidē ardentem. Ad idem ualet suffumigatio facta ex decoctōe ordei nēufarū ⁊ seminis papaueris albi ⁊c. Q̄ð si neq̄ȝ

Hic ponit curā corrize in speciali q̄n fit a materia frigida dicens ꝙ si nec calor nec rubedo fuerit in facie: fiat suffumigatio ex costo et thure. Et uerificatur sp q꞉ talis restringit fluxū. Rō q꞉ ista sunt calida ⁊ stiptica ⁊ materia fluens est frigida ideo ⁊c. Notandū ꝙ per istā suffūigationē intelligit alias similes. Ut ē suffumigatio nigelle posite super tegulā ardentē aspersaȝ uino ⁊ fumus recipiatur. Ad idē suffumigatō facta cum ligno aloes olibano ⁊ mastice positis supra prunas ita ꝙ puluerizentur oīa excepto olibano ⁊ patiens recipit fumū illū. Ad idē suffumigatio unius illoꝝ tantū. Ad catarruȝ ðscendentē a capite. lutū armenum puluerizatū ⁊ sumptū serapino de luto ar. ⁊ Auicē. pria tertii de asmate. Ad idē decoctio facta ex isopo ruta ficub⁹ ⁊ melle si sumatur in potu serapio. c de [illegible]opo. Ad catarrū frigidū ualet olibanuȝ ⁊ myrrha. Si eni teneatur i ore abscindit fluxū mesue i practica. c de catarro. Ad idē ualet spica retenta in ore ⁊ ē uerificatū ⁊ iuuamentuȝ sublime ⁊ precipue spica nardi. Ad fluxum catarri calī ualet suffumigatio facta ex sādaraca triturata ⁊ posito puluere in aceto ⁊ postea superfundetur lapidi ardenti mesue i practica

De optalmia. Sillanus.

Otandū circa rubricā in generali. Primo quid sit oculus. nā sic diffinitur. Oculus ē mēbrū instrumentale uisus. Cuius cōplexio ē hūida in forma rotunda cum quadā planitie ex septē tunicis cum tribus hūoribus perfecte cōpositum. Dr̄ mēbrū īstrumentale q꞉ ē uidēdi īstrumentū. Dicitur cuius cōplo ē hūida q꞉ i eo dominatur aqua: ut patet per aristote. in li. de sensu ⁊ sensato. ⁊ rōne patet quia terra non ē a dominio in oculo cum sit grossa. multuȝ enim ipediret transitū specierū uisibilium. nec ignis nec aer ꝓpter eoꝝ subtilitatē quia de facili resoluerentur. Dicitur cuius forma est rotūda. rō patȝ ut eēt magis remotus ab extrinsecis alterātib⁹ s. nocumentis. Nam forma rotūda est remotior a lesione quacunq̄ȝ alia forma ut auero. secūdo colliget. c. de iuuamentis uirtutis motiue. unð ponitur ꝙ antiquitus castellani faciebant turres rotūdas. ut machina non posset eis nocere Dicitur cum quadā planicie non ex toto rotunda ut spēs uisibiliū in oculis hēant fixionē: q꞉ si eēt ex tota rotūda spēs uisibiliū non magis haberent fixionē in āgulis q̄ȝ in alio loco. Dicitur ex septem tunicis ⁊ tribus hūoribus perfcē cōpositū. et per hoc differt ab oculo cui deficit aliquod illoꝝ ut ē in oculo ceci: quia lȝ ꝯponatur ex his non tn̄ perfecte ut oculus sani. Secundo notandū de anathomia oculi. Circa qð sciēdum ꝙ in oculo sunt septē tunice ⁊ tres hūores situati inter predictas tunicas. Prima uersus intra ē selirotica q̄ ꝯiungitur imediate cum craneo ⁊ oritur a dura matrice. Secunda post illā est secundina ⁊ oritur a pāniculo subtili dcō pia matre. Tertia p⁹ illā ē rethina ⁊ dr̄ talis q꞉ facta ad modū rethe porosa ut possit melius extendi ad retinendum humorē uitreū ⁊ cristallinum ⁊ oritur a rethe mirabili cerbri. Quarta ē aranea sbtilis ⁊ diafana ut nō ipediatur receptio spērū uisibiliū in humore cristallino ⁊ oritur a rethia ⁊ sunt sicut due scutelle q̄n coniunguntur scðm orificia includentes in se duos humores. s. uitreum ⁊ cristallinū. Quinta est uuea ⁊ est perforata et eius foramen dicitur pupilla ⁊ est perforata ut spēs uisibiles melius possint ꝑtransire ad hūorem cristallinū ⁊ oritur a tunica secundina ⁊ recte se habent sicut due scutelle magne que coniungūtur ⁊ includunt oīa illa predicta. Sex

ta est cornea per quam uidemus et ē ad modū
cornu lucidi ⁊ oritur a tunica sclirotica ⁊ silr̄ ha
bent se sicut due scutelle ſm orificia cōiuncte et
exēplum est de hoc sicut de cepe in quo ē tunica
superior maior ⁊ cōsequētur alia mior ⁊ sic quo
usqȝ ueniatur ad fundū. Septima ⁊ ultima est
ꝯiūctiua que ē alba ⁊ dicitur ꝯiunctiua :q꞉ ꝯiun
git totū oculū ab ante cum partibus faciei ⁊ ori
tur a pāniculo īmediate cooperiente craneum:
⁊ dicitur zinziamater. Hūores aūt sunt tres .s.
albugineus uitreus ⁊ cristallinus. situs eorum
est. Nam inter tunicā rethinā ⁊ araneā contine
tur humor uitreus ⁊ cristallinus est in medio si
cut rex in medio regni ⁊ cor in medio corpis ⁊ ē
principaliter pars oculi: quia plus habet de di
spositionibus requisitis ad uisionē: quia pl⁹ cla
rus ⁊ diafan⁹. Post cristallinū uersus cerebrū
est uitreus quia nutritur ex eo quia uitre⁹ ꝑpa
rat nutrimētū cristallino. Mō inter nutritōes
⁊ nutritū non debet cadere mediuȝ. Albugi
neus uero hūor continetur inter tunicā araneā
⁊ uueam: quia est superfluitas cristallini: ⁊ pro
pter hoc fuit posita uuea tunica in medio ut nō
lederet hūorem cristallinū. Tertio notanduȝ
circa rubricā ꝙ obtalmia ē apostematio siue in
flatio que accidit in palpebris oculoꝝ uel i ocul'
donec aliqñ cooperit totam rutunditatē oculi.
Aliter diffinitur sic obtalmia est apā calidū cō
iunctiue oculi naturaliter qñ fit a sanguine uel
colera accidentaliter est uel ꝓpter putrefactōȝ
qñ fit ab humoribus frigidis. uel ꝓpter attrac
tionem hūorū sanguis ⁊ spūs ad oculū vnd̄ ca
lefiunt hūores oculi. Quarto notandū ꝙ cā
obtalmie uel ē extrinseca uel intrinseca. Extrin
seca pōt esse: aut a sole fumo uel puluere. Cau
sa intrinseca pōt eē ex fluxu alicuius hūoris sim
plicis. s. a sanguie fl'ate colera uel mlīa. uel ab
humore cōposito ex his. Aliter pōt dici ꝙ cau
sa obtalmie ē triplex. s. primitiua aňs ⁊ cōiūcta
Primitiua sunt res non naturales multiplican
tes aliquē hūorem in corpore ut cibi ⁊ pot⁹. Si
militer pōt eē res extrīseca ut sol fum⁹ ⁊ puluis
Causa aňs sunt ipi hūores in corpore multipli
cati apti currere ad oculos. Causa ꝯiūcta sunt
ipsimet humores qñ actu faciunt. s. apostema i
oculis. Notandū ꝙ obtalmia ē duplex. s. ue
ra ⁊ non uera. Uera ē que causatur a fluxu hu
morū ad oculū qui ibibūtur in porositatib⁹ cō
iunctiue causantes apostema. Non uera ē que
causatur ex causa extrinseca sine fluxu hūorum
ad oculū ut a fumo uel puluer̄: quia rarificatur
humiditas ibi que rarificata occupat maiorē lo
cum q̄ȝ ante atqȝ uidetur ꝙ. ibi sit apā cū non
sit ⁊ talis faciliter curatur: q꞉ remota causa extri
seca. Dubitatur in quibus oculis magis fiat
obtalmia: an in magnis an in paruis. Dicēdū
ꝙ in magnis. rō quia ad eos plures superflui
tates delegātur ceteris partibus: quia hn̄t lati
ores uias. ⁊ quia spūs magis disperguntur: et
ꝓpter hoc peius uident. Dubitatur secūdo:
in qua etate magis accidat obtalmia. Dicēduȝ
ꝙ in puericia. ratio ꝓpter eoꝝ ingluuiē ⁊ eoruȝ
molliciem ⁊ eoꝝ tenebrositatē ⁊ humiditatem.
Dubitatur tertio in quo tēpore anni magis
accidat obtalmia. Dicendū ꝙ in uere rōne cali
ditatis ⁊ humiditatis. Ratōe caliditatis. s. dis
soluentis humores congelatos in hyeme: ⁊ q꞉
aperiuntur pori. unde humores sunt magis ap
ti nati fluere ad oculum. Al.

**Um ea que in oculis alba sunt in
rubedinem mutata fuerint fluxe
rintqȝ lachrime ⁊ in angulis ocu
lorū lachrymalibus lippitudo collecta fu
erit dicemus tunc egrū pati obtalmiā. Et
quāto plus sinthomatū vehementia: aut
ipsoruȝ affuerit minoratio tanto plus erit
obtalmie fortitudo aut ipsius debilitas. de
terior aūt obtalmia est cū alba oculorum
vidētur inflata ⁊ adeo eleuata vt oculorū
cooperiant nigredinē et palpebre inuersē
tur. Sillanus.**

Hic determinat de obtalmia ⁊ diuiditur i
duas. Prio ponit signa obtalmie. Scd̄o cu
ram. secūda ibi. In principio. Pria i tres
Prio pōit signa absolute. Secūdo pōit signa
fortitudinis ⁊ debilitatis obtalmie in generali.
Tertio ponit signa qñ obtalmia est ultiate mali
tie. secunda ibi. Et quanto. Tertia ibi. Deteri
or aūt. De pria dicit ꝙ qñ apparēt ista signa
Primū ꝙ alba oculoꝝ sunt mutata ad rubedi
nē. Secūduȝ ꝙ lachryme fluunt ab ocul'. Ter
tium q꞉ in angulis oculoꝝ fuerit collecta lippitu
do tunc dicimus egruȝ pati obtalmiā. Notā
duȝ ꝙ de rōne signoꝝ: Prio alba oculoꝝ mu
tantur ꝓpter fluxuȝ sanguis ad cōiunctiuā. rō
secundi ꝓpter multitudinē sꝑperfluitatis descē
dētis ad oculuȝ. Ratio tertii causatur lippitu
do ul' ex pte materie aquose fluxu ad oculū que
nō pōt ꝯuerti in nutrimentuȝ ⁊ ibidē igrossatur
uel causatur ex pte debilitatꝭ v̇tutis nutritie non
potētis ꝯuertere nutrimentuȝ in sb̄am oculi: et
sigīt mortē. ⁊ de hac nō loquitur ras̄. Secun
do nōtāduȝ ꝙ signa obtalmie ꝓpter sanguinē
sunt uehemētia rubedis apitio uenaꝝ i oculis:

ꝛ in fronte:inflatio magna aduenieus cum do
loꝛe ꝛ grauedine multitudo lachꝛymarũ cũ lip
pitudine.ratio patet. Signa eius que fit a co
lera sunt doloꝛ cum pũctura in modũ ac⁹ uľ spi
ne:inflatio cum rubedine trahẽtur ad citrinita
tem:cursus lachꝛymarũ adurentiũ ꝛ excoꝛticã
tiũ loca que tangunt:lippitudo ꝛ inflatõ ꝛ tẽsio
minoꝛ q̃ȝ in sanguine.rõ patet. Signa eius q̃
fit a fľate sunt grauitas non cũ ardoꝛe. undatõ
magna absq̃ȝ rubedine que tñ si tangitur cedit
tactui ꝛ fit in loco ĩpꝛessio cum digito . multitu
do lachꝛymarũ aquosarũ cũ lippitudine nõ di
gesta:habitudo coꝛpoꝛis humida. rõ patet.
Signa eius q̃ fit a mľia sunt paucitas inflatõis
absq̃ȝ rubedine.diminutio lachꝛymarũ ꝛ lippi
tudinis:nigredo coꝛpoꝛis extenuata:doloꝛ cuȝ
quadam grauedine et fractione loci .rõ pȝ itel
ligenti. Signa eius que fit ex causa extrinse
ca discernuntur iudicio patientis ꝛ reuelatõe
ipsius ĩfirmi.Et quanto. Hic ponit signa
foꝛtitudinis ꝛ debilitatis obtalmie in genera
li:ꝛ dicit ꝙ quanto fuerit maioꝛ intensio uel rẽis
sio accidentiuȝ tanto erit obtalmia intensioꝛ uľ
remissioꝛ.Ratio uuia accñs insequitur egritu
dineȝ uelut umbꝛa coꝛpus .ut gaľ.tertio de ac
cidenti.g̃ quanto egritudo ẽ foꝛtioꝛ tanto sũt ac
cidentia foꝛtioꝛa ꝛ ecõuerso ꝛc̃.Deterioꝛ aũt.
Hic ponit signa obtalmie qñ obtalmia ẽ ulti
mate malitie.ꝛ dicit ꝙ deterioꝛ obtalmia ẽ ubi
alba oculoꝝ uidẽtur inflata ꝛ eleuata ut coope
riant nigredinẽ oculoꝝ ꝛ palpebꝛe inuersentur.
Ratio quia sig̃t multitudinẽ humoꝛũ unde pꝛo
hibetur transitus spẽrum uisibiliũ ad hũoꝛem
cristallinũ apostema calidum quod fit a palpe
bꝛis donec coopertat duas oꝛbitas cum totali
tate sua. Notandum ꝭm serapionẽ.c.de ob
talmia ꝙ spẽs obtalmie sunt tres. Prima infla
tio ꝛ eleuatio facta in oculo a causa extrinseca:
ut a sole puluere uel fumo ꝛ quiescit quando q
escit causa extrinseca. Secunda spẽs eleuatio q̃
accidit in oculo qñ currit aliquid ꝺ materia ad
coniunctiuã pꝛopter debilitatem mẽbꝛi recipiẽ
tis.s.oculi ꝛ uirtutem mẽbꝛi repellentis. s. cere
bꝛi:ꝛ ista est deterioꝛ pꝛima. Tertia spẽs est
apostema callidum quod fit in palpebꝛis dõec
foꝛsan cooperit duas oꝛbitas cuȝ totalitate sua
sicut coꝛium ꝛ sequitur inflatio ꝛ doloꝛ durici
es ꝛ rubedo que apparent in oculis ꝛ replentur
uene ualde cum copertura palpebꝛarum ꝛ foꝛ
tasse inuersantur ad exterioꝛa ꝛ fit difficilis mo
tus earum ꝛ est albedo oculoꝝ altioꝛ nigredine
ipsius ꝛ illa est deterioꝛ. Alman.

In pꝛincipio uero curatiõis obtalmie
cephalica ẽ flebotomanda ex manu uľ ex
bꝛachio partis cõtrarie in qua ẽ oculus in
firmus nisi leuis fuerit obtalmia ꝛ quãto
foꝛtioꝛ fuerit obtalmia tanto plus ẽ minu
endũ de sanguine. Deinde uẽter ex miro
boľ.citrinis ꝛ tereniabin ꝛ succo fructuuȝ
soluendus ẽ.Eger a carne ꝛ a uino ꝛ a re
bus dulcibus abstinere debet ꝛ cibum mi
nuere. Silla.
Hic raꝭ ponit curam:ꝛ diuiditur in duas.
Primo ponit curam per euacuationẽ.secũdo
per dietam.secunda ibi.Et.eger. Prima i du
as. Prĩo ponit curam per flebotomiã.secundo
per medicinã.secunda ibi.Deinde uenter.
De pꝛima dicit ꝙ in pꝛincipio curationis obtal
mie debet eger flebotomari ex cephalica man⁹
uel bꝛachii partis contrarie in qua ẽ ocul⁹ infir
mus.Secundo ponit exceptionẽ nisi obtalmia
sit leuissima. Tertio dicit ꝙ quanto obtalmia
fuerit foꝛtioꝛ tanto de sanguine debet euacuari
plus. Notandum ꝙ in obtalmia ad hoc ut
fiat flebotomia de parte contraria duo reqrun
tur. Primum ꝙ in coꝛpoꝛe sit magna plenitu
do lȝ auerois ꝛ auic.pꝛecipiãt in hoc casu fieri
flebotomiam de saphena eiusdẽ partis .deĩde
de basilica eiusdem partis.Secũdo requiritur
ꝙ materia sit in fluxu quia materia existẽte flu
xa non competit flebotomia de bꝛachio contra
rio .unde nõ cõpetit diuersio sed euacuatõ ma
terie peccantis que fit per eandeȝ partem. ꝛ sic
patet rõ pꝛimi dicti. Ratio secundi dicti ẽ ꝙ si
obtalmia sit parua per colliria et aquas põt re
solui materia obtalmie:iõ nõ cõpetit flebotõia
Ratio tertii quia quãto obtalmia est foꝛtõꝛ tã
to fit a pluri quãtitate materie ideo plus ꝺ ma
teria ẽ euacuandum. Notanduȝ secundo ꝙ
uena cephalica que est uena capitis põt capi uľ
in bꝛachio uel in manu inter pollicẽ ꝛ indicem
Si in manu uľ est una uena iter pollicem ꝛ idi
cem.uel in bꝛachio ĩ curuatura:ꝛ si ambo sint
infirmi de utroq̃ȝ bꝛachio fiat flebotomia:
Tertio notandum ꝙ post flebotomiaȝ ce
phalice partis cõtrarie uel eiusdẽ cõpetit flebo
tomia frontis que est in angulis oculoꝛũ.uel de
uenis que sunt retro aures imo in obtalmia an
tiqua aliqñ sciduntur artarie tẽpoꝛum a cirur
gicis.Rõ quia ꝑ illas ĩmediati⁹ euacuatur ma
teria obtalmie. Quarto notandum ꝙ loco
flebotomie cõpetit uentosa posita in posterioꝛi
parte capitis ꝛ in parte superioꝛi colli cum ĩcisi
one uel supꝛa spatulas. Notandum quinto

35

ꝙ obtalmia habet q̄ttuoꝛ tēpoꝛa sicut alia apostemata.s.principium augumentū statū ⁊ declinationé. Principiū eius é qñ lippitudo é aquosa ⁊ subtilis in oculis. Augumentū é qñ tal' lippitudo icipit igrossari ⁊ dealbari. status é quádo é ingrossata ⁊ dealbata ⁊ multa claudés oculos. Declinatio é qñ tal' lippitudo incipit diminui ⁊ cōsumi. **Deinde uenter.** Hic pōit curam per euacuationé factá per medicinā dicés ꝙ post flebotomiá uenter debet curari .i. euacuari cō máma mirobolanis ⁊ succo fructuum solubiliū. Notandū ꝙ dictū raſ habet ueritaté quando obtalmia causatur a materia calida ut a sanguine uel colera qꝛ ille medicine euacuant colerá: ⁊ si cōtingeret ꝙ eét maximus doloꝛ pōt fieri euacuatio sine digestione p̄cedente quia é materia furiosa rōe accñtiū: sed si sit paruus doloꝛ pōt precedeř digestiuū ⁊ tale digestiuū ⁊ euacuatiuū posita sunt supꝛa.c. de doloꝛe capitis pꝛouenientis a colera. recurratur ergo illuc. Sed si sit a fl'ate cōpetūt digestiuum ⁊ euacuatiuū posita supꝛa.c.de doloꝛe capitꝫ ꝓuenićtis a materia fl'atica. Sed si a ml'ia ꝓuenit quod raro contingit ꝯpetunt digestiuū ⁊ euacuatiuū posita supꝛa in doloꝛe capitis pꝛoueniétis a ml'a. sic tñ ꝙ in digestione ponātur herbe appꝛoꝑate oculis que sunt bethonica uerbena eufragia celidonia ruta siler montanus feniculus **Et eger.** Hic ponit curá per dietá dicens ꝙ eger debet a carnibus se abstinere ⁊ uino ⁊ rebus dulcibus. Rō qꝛ talia multiplicát hūoꝛes qui sunt apti descendere ad oculū maxie qñ obtalmia fit a materia calida. Secūdo dicit ꝙ patiens debet minuere cibū. Ratio qꝛ caloꝛ reditur magis intentus ad consumendū materiam

Notandū ꝙ in obtalmia a materia calida dieta conueniens é ut comedat lactucas poꝛtulacas cucurbitas cōditas cū agresta. uel succum farine oꝛdei auene similiter ⁊ spelte cōditis cuꝫ lacte amigdolarū uel agresta uel poꝛtulaca. Si aūt patiens fuerit debilis poterit comedeř carnes pulloꝝ ⁊ hedi elixatas cum cucurbitis uel poꝛtulacis uel lactucis ꝯditis cum agresta: uel uino de granatis. De potu. Bibat usqꝫ ad finé aquā oꝛdei uel aquā decoctōis berberis ul' pꝛunoꝝ uel aquā mixtā cū agresta uel uinuꝫ de granatis. In fine aūt pōt bibere uinū albū debile liphatum cū triplo eius de aqua. Sꝫ in obtalmia de materia frigida. Dieta sit ut patiens comedat aquā ciceꝝ ul' farrū uel farinam oꝛdei uel auene. condiátur cū puluere que sic fit ℞.cinamomi.ʒ.ii.cardamōi ʒ.ii.croci.℈.i.fiat puluis cribꝛatus. Post dies.v.pōt comedeř carnes edi pulloꝝ castrati elixatas cū feniculo boꝛagine ⁊ petrosi. ⁊ de potibus bibat aquam mellis usqꝫ ad dies.viii. uel aquā decoctōis iububarū mellis. post uero dictū tēpus pōt bibere uinū album limphatū. Almansor.

Qð q̄ ista non sufficerint sief albū ī lacte iuuencule puellá lactantis fricandus é ⁊ in oculis distillandus. Silla.

Hic ponit curam per ea q̄ appꝛoximantur ab extra. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curá que debet obseruari añ declinationé. Secūdo ponit curá quando é in declinatōe. secunda ibi. **Si aūt oculus.** Prima ī tres. Prio ponit curá per unū appꝛoximandū oculo: ⁊ é coliriū secundo docet remouere lippitudiné. Tertio ponit curá per quedá alia que cōpetunt in cura secunda ibi. **Et lippitudinis.** Tertia ibi. **Et eger.** De pꝛia dicit ꝙ si pꝛedicta non sufficerent in cura: tunc sief album dꝫ fricari in lacte mulieris lactentis puellá ⁊ distillari in oculum. Rō est quia abstergit ⁊ mūdificat. Notandū ꝙ sief p collíriū uel trociscus unus dissolut⁹ in aliquo liquoꝛe ex quo fit colliriū. Secūdo notandū ꝙ alia conueniūt in pꝛincipio. Alia in augumento alia in statu ⁊ alia in declinatōne. nam in pꝛincipio ꝯpetunt repercussiua habétia duas ꝓpꝛietates. Prima ꝙ non sint nimis foꝛtia ne condensent humoꝛé in oculo ⁊ ne nimis infrigident oculum ⁊ alterét. secunda ut sit doloris mitigatiua: ⁊ ideo nō cōpetūt sicca nec aspera: sed in augumento ⁊ statu cōpetunt partiꝫ repercussiua ⁊ partim resolutiua ⁊ nunq̄ꝫ maturatiua: quia tunc sanies coꝛroderet tunicas. non eni est hic sicut in aliis mébris. sed in declinatōe totaliter ꝯpetunt resolutiua. Tertio notāduꝫ ꝙ in obtalmia a materia calida rep̄cussiua que ꝯpetūt ī p̄ncipio: q̄dā sūt simplicia ⁊ q̄dā ꝯposita. Simplicia sūt duo. unū albumēoui foꝛtiter agitatū ex quo una gutta ī ocul' distellctur. secūdum é lac mulieris puellá lactantis stati ab ubere mulsum ponatur in oculis. Cōposita sūt pꝛimū. ℞. aque roſ. electe albumé oui foꝛtiter agitatū ⁊ dispūatū misce ⁊ fiat colliriū ⁊ una gutta uel due ponātur in oculo uel in ambobus si fuerit doloꝛ. Ad idem. ℞. mucillaginis seis citonioꝝ uel psilii uel dꝛagagāti.ʒ.ii. albumé unius oui foꝛtiter agitatū ⁊ dispūatuꝫ lactis mulieris puellá lactantis.ʒ i.ſ. misce ⁊ fiat collirium. Et si est doloꝛ magnus fiat mucillago in aqua decoctionis seis papaueris. Et si doloꝛ é in ultimo addatur ī collirio opii gra.iii. ⁊ é ualde er

pertum. Ad idem. ℞. ceruse lote. ʒ. viii. gum
mi arabici. ʒ. iiii. opii dragaganti an̄: ʒ. i. teran
tur fortissime: misce cū albumine oui. fiat colliri
um ⁊ ponatur in oculo. Ad idē. ℞. foliorū
solatri florum camomille ros. ru. parū pistētur
⁊ buliant ⁊ incorporentur cū faria ordei fit em
plastrū ⁊ ponatur tepidū supra oculum. Ad
idē coquātur tria poma i igne uel in prunis mū
dentur post coctionē cū quibus uitella triū ouo
rū misceantur ⁊ tepidū ponatur supra locū.
Illa q̄ cōferūt in augumento ⁊ statu obtalmie
sunt. Primū. ℞. lac mulieris ab ubere eiectū
abstergit eni mūdificat ⁊ repercutit ⁊ mirabl'r
cōmendatur. Ad idē. ℞. mucillaginis dra
gaganti an̄. ʒ. ii. lactis mulieris ꝙ sufficit ⁊ fiat
colliriū. Ad idem. ℞. ceruse lote sarcocolle
nutrite in lacte asine opii dragaganti an̄. ʒ. ſ. fi
at puluis subtilissimus incorporetur cum aqua
pluuiali ⁊ sufficit distēperetur cū lacte mulieris
fiat colliriū ⁊ est secretum. Ad idē. ℞. tucie
bene preparate cāphore subtiliter puluerizate:
an̄. ℈. i. aqua ros. ℥ i uini albi. ℥. ſ. misce ⁊ una
gutta ponatur in oculo: ⁊ ualet in dolore oculo
rum in declinatōe. In declinatōe v̄o obtalmie
de materia calida. ℞. camomille melliloti an̄.
parū fiat decoctio ⁊ iponatur spōgia ⁊ expressa
ponatur supra oculū. Ad idē fiant ablutōes
manuū ⁊ faciei sepe cum aqua decoctōis melli
loti floꝝ camomille ⁊ ros. ru. In obtalmia
uero de materia frigida ꝯpetentia in principio
sunt hec. ℞. ros. ru. floꝝ camomille an̄. ℥. ſ.
conquassentur ⁊ fit saccus īfundatur ivino qd̄
sit actu frigidū ⁊ bene expressus ponatur supra
locū. In augumēto ⁊ statu. ℞. mucilaginis
gūmi arabici mucilaginis fenugreci an̄. ʒ. ii. sar
cocolle infuse in lacte mulieris myrrhe aloes ci
namomi castorei subtiliter puluerizati an̄. ℈. ſ.
fiat colliriū. An idē ex farina fenugreci ⁊ mu
cilagine eius ⁊ floribus camōille mixtis fiat em
plastrū ⁊ pōatur calidū supra oculū. Ad idē
℞. camomille melliloti an̄. ℥. ſ. pistētur ⁊ incor
porentur cū mucilagine fenugreci dragaganti:
⁊ uitell'. duoꝝ ouorū ponatur supra oculū.
Item in declinatōe dꝫ poni patiens in balneo
seu in stufa. Ad idē. ℞. sarcocolle. ʒ. x. licii
oloes an̄. ʒ. ii. spume maris croci an̄. ʒ. i. ſ. succi
celidonie. ʒ. iii. terātur subtilissime ut alcohol ul'
buliant in uino albo ⁊ aqua ros. ⁊ coletur liqui
dū ⁊ mittatur in oculū ⁊ sba grossa super oculū
Ad idem. ℞. absinthii uiridis. M. i. licii. ℥
ſ. farine fenugreci. ℥. ii. sarcocolle. ʒ. x. succi ce
lidonee. ℥. ſ. aloes. ʒ. ii. spume maris croci an̄. ʒ
i. misce sil' ⁊ fiat in forma empl'i ponatur calidū
supra oculū. uel extrahatur succus uel aqua et
oibus pistatis ad inuicem coletur ⁊ ponatur in
tra oculū: Ad idē fiant ablutiones manuū ⁊
pedū ⁊ faciei sepe ex aqua calida decoctōis ab
sinthii molliloti floꝝ camomille. Al.

**Et si lippitudinis multitudo fuerit in
ocul' collecta radius coto inuoluatur ⁊ ma
defiat in aqua ⁊ cum eo oculus ab illa lip
pa mūdetur. deinde puluis albus aspgat
⁊ supponendo oculis aliquid vt cotū sua
uiter eleuetur sustentet ⁊ liget. Et eger in
domū tenebrosaꝫ mittatur. et ingeniādū
quātū possibile ē ut somn⁹ ꝓuocet. Caue
at tn̄ ne super oculū īfirmū dormiat ⁊ ne
caput depressum sit sed superius eleuatū
Nec vestimentorū capitis sint stricta nec
in facieꝫ se diu proijciat. Sil.**

Hic docet remouere lippitudinē. ⁊ diuidi
tur in duas ſm ꝙ per duo docet remouere. se
cūda ibi. Deinde puluis. De p̄ma dicit ꝙ
si multa lippitudo fuerit in oculo collecta cū ra
dio inuoluto cum coto infuso in aqua mundifi
cetur oculus. Rō q2 talis aqua habet v̓tutem
lenitiuā superfluitatum. Deinde puluis.
Hic ponit curā cū alio dicēs ꝙ post ablutioneꝫ
factam puluis albus dꝫ aspgi sup oculo ⁊ debꝫ
suauiter supponi aliquid ut bōbix uel aliud. s.
tenta super oculo ⁊ ligari. Rō quia talis puluis
cōsumit superfluitates ⁊ abstergit. descriptionē
uero illius pulueris ponit infra. Notandum
ꝙ illud quod supponitur ⁊ ligatur sicut tēta uel
cotū debet statim remoueri ne puluis cū sit sic
cus noceat oculo. debet etiam remoueri ut di
cit gordonius cū lacte mulieris. ratio patet. Et
eger. Hic ponit curam per quedā alia dicēs
ꝙ eger debet mitti in domū tenebrosaꝫ. Rō q2
de rōne lucis ē attrahere. vnde fieret maior flu
xus hūorū ad oculū: ⁊ rōne luminis spūs disp
guntur ⁊ resoluūtur: unde debilitatur ocul⁹.
Secūdo dicit ꝙ ingeniandū ē ꝙ ꝓuocetur sō
nus. Rō quia calor reuocatur adintra ⁊ fortifi
catur ⁊ pōt digerere ⁊ cōsumere materiam: sed
hoc debet eē de nocte ⁊ non de die. Tertio di
cit ꝙ patiēs debet cauere ne dormiat supra ocu
lum infirmū ⁊ non stet cū capite discopto: aut
depreso sꝫ potius eleuato. Rō utriusqꝫ q2 flue
rent hūores ad oculos. iō si obtalmia fuerit in
oculo dextro dꝫ iacere super sinistruꝫ si i ambo
bus debet iacere supinus: ⁊ ideo tenētes caput
curuū ut plurimū habent oculos humidos.
Quarto dicit ꝙ capitia seu uestimenta capitis

36

non debent eẽ stricta. Ratio qꝛ ꝑpter stricturá fieret doloꝛ circa oculoſ ⁊ ſic plus attraheretuꝛ de materia. Quito dicit ꝙ patiens non debet diu proſternẽ ſuper faciem: quia fieret maior fluxus ad oculos. Almanſor.

Si aũt oculus leuioꝛ fiat ⁊ doloꝛ ſedeẗ ac lachꝛyme minuanẗ flebotomia iam fa cta ⁊ ventre ſol̃o. Balneũ mĺtotiens ĩgre diaẗ ex hoc enim paſſionis relĩge diſſoluẽ tur. Silla.

Hic ponit curam qñ eſt in declinatione: ⁊ di uiditur in duas. Primo facit hoc. Secundo reuertitur iterato ad curá obtalmie qñ predcá nõ ſufficiunt ſecunda ibi. Q̃d ſi in oculo. De prima dicit ꝙ ſi oculus fiat leuior ⁊ doloꝛ remit tatuꝛ ⁊ lachꝛyme minuantur flebotomia p̃miſ ſa ⁊ ſolutione uentri patens debet ingredi bal neũ. Uerificat ſe qꝛ ex hoc materia que reman ſit reſoluetur. Notandũ ꝙ loco hui⁹ balnei ſpongia infuſa in aqua decoctionis camomille ⁊ melleloti expꝛeſſa ⁊ poſita ſuper oculum mul tum ualet. Alman.

Q̃d ſi in oculo hũoꝛoſitas ⁊ grauedo re manſerint puluis citrin⁹ eſt ĩmittend⁹. Ex his aũt q̃ hñti obtalmiá mĺtũ conferũt eſt vt frons ⁊ palpebꝛe ex hoc linianẗ epithi mate. Q̃d. ℞. ſieẗ mẽithe ro. aloes licii ſã dali ru. fauſel. croci oꝛientalis omniũ añ. partes eq̃les fiant ex eis pill̃e. cũq3 neceſſe fuerit reſoluaẗ vna ex eiſ in ſucco coꝛiãdꝛi aut ĩ ſucco endiuie. aut ĩ aqua roſ. ⁊ linia tur cũ eo ſi de⁹ voluerit. Silla.

Hic reuertitur ad curá obtalmie quãdo pre dicta defficiunt ⁊ diuiditur in duas. Primo fa cit hoc. Secundo ponit deſcriptiones q̃rũdaꝫ medicinarum de quibus fecerat mentioné. Se cunda ibi. Sieẗ albũ. Prima in duas. Prio explicat unũ qnod ualet indeclinatione. Secun do unũ qnod ualet in principio. Secunda ibi. Ex his aũt. De prima dicit q̃d ſi remãſerit hu miditas ⁊ grauedo puluis citrinus erit mittẽd⁹ in oculũ. Deſcriptioné ponit ſtatim. Ratio qꝛ habet uirtutem abſterſiuá ⁊ cõſumptiuá non tñ debet diu dimitti ne exſiccetur oculus. Notá dũ ꝙ ad idem ualet aqua cuiuſdá bidelii cũ aq̃ lucrabatur pané ſuũ ⁊ é. ℞. lapidis calamina ris. ℥. ſ. tutie qnquies ignite ⁊ quinqes extĩcte. in aqua roſ. el̃cá. ℥. ſ. gariofil̃. numero. xxx. te rantur cuꝫ. ℥. ii. mell̃. uini albi. ℔. iiii. puluerizá da puluerizentur ⁊ cribellentur ſubtiliter miſce oĩa. Si eſſet neceſſitas magna adde camphoꝛe ʒ. ſ. Ex his aũt. Hic Raſis explicat unũ q̃d

ualet in p̃ncipio: dicens ꝙ ex hiis ualẽt hñti ob talmiá. ſ. i pꝛĩcipio é ut frons ⁊ palpebꝛe linian tur ex hoc epithiate. ℞. ſieẗ memithe roſ. licii aloes fauſel ſandal̃. ru. croci oꝛiẽtal̃ omniũ añ. partes eq̃les fiãt pill̃e ⁊ cũ fuerit neceſſitas diſ ſoluãtur cũ ſucco coriandri aut aq̃ roſ. aut celi donie. Notandũ ꝙ remediũ raſis hꝫ v̇tatem obſeruatis. Primũ ꝙ obtalmia ſit in p̃ncipio: qꝛ illa ſũt ſtiptica ꝓhibẽtia fluxũ ad oculũ. Se cũdo ubi materia ſit calida: qꝛ illa q̃ ponũtur ĩ epithiate ſunt f̃ia ſtiptica. Tertio ꝙ obtalmia fiat ex fluxu humoꝛũ ad oculos deſcendentiuꝫ p uenas exterioꝛes: qꝛ ſi per intrinſecas nõ ua leret qꝛ v̇tus nõ ꝓfundaretur: ſed tũc magiſ ua lerẽt odoꝛamenta ⁊ alia dicta in. c. de catarꝛo ⁊ doloꝛe capitis. Secundo notandum ꝙ loco hui⁹ ephitiatis ualet tale empl̃m quo cõiter uti tur Gerardus in materia calida. ℞. acatie ſan guis draconis: añ. ʒ. i. boli ar. ʒ. ii. fiat puluis ⁊ incoꝛpoꝛetur cũ albumine oui agitato: fiat em plaſtꝛum ⁊ applicetur ſupꝛa tempoꝛa. Notá dũ ꝙ in materia frigida competit tale repercuſ ſium ab extra. ℞. aloes myrrhe myrti acatie añ. ʒ. i. maſticis olibani añ. ʒ. ſ. fiat puluis ⁊ in coꝛpoꝛetur cum albumine oui bene agitato q̃d ſufficit fiat empl̃m ⁊ ponatur ſupꝛa frontem ⁊ ⁊ timpoꝛa. Almanſoꝛ.

Sieẗ albũ. ℞. ceruſe ablute. ʒ. x. ſarco colle groſſe. ʒ. iii. dꝛaga. ʒ. i. opii. ʒ. ſ. fiant ex eis pill̃e foꝛme lentis ſimiles. Pul̃is ci citrin⁹. ℞. ſarcocolle groſſe. ʒ. x. aloes. ʒ. ii croci. ʒ. ii. mirrhe. ʒ. i. licii. ʒ. ii. ⁊ his optie tritis ĩmittaẗ pul̃is cũ op⁹ fuerit. Puluiſ al b⁹. ℞. ſarcocollá albá ⁊ pingué q̃ mittiẗ in lac mĺieris ꝙ meli⁹ é cũ alicui⁹ iuuẽcule fuerit ⁊ dimittaẗ in vmbꝛá donec ſicceẗ ⁊ teraẗ optie ⁊ oib⁹. ʒ. x. ipſius addatur de ſieẗ memithe. ʒ. ii. q̃ iteruꝫ optie trita re ponanẗ ⁊ cũ op⁹ fuerit ĩ oculũ mittantuꝛ.

Sillanus.

Hic põit Raſ deſcriptioné medicinaꝝ de q bus dictũ é: ⁊ diuiditur ĩ tres ſm ꝙ tres ponit deſcriptiones. Secunda ibi. Puluis citrinus Tertia ibi. Puluis albus. De prima dicit ꝙ ſieẗ albũ ĩ foꝛma ponatur ſic. ℞. ceruſe ablute ʒ. x. ſarcocolle groſſe. ʒ. iii. dragagãti. ʒ. i. opii. ʒ. ſ. fiãt ex hiis pill̃e ſil̃es lẽti. Notandũ ꝙ ill̃d colliriũ ualet ĩ augumẽto ⁊ ſtatu obtalmie ⁊ nõ ĩ p̃ncipio. rõ dcá fuit ſupꝛa. Pul̃iſ citrin⁹. Hic ponit ſcd̃am deſcriptõné ⁊ dr̃ citrin⁹. ℞. ſarco colle. ʒ. x. aloes. ʒ. ii. croci. ʒ. ii. myrrhe. ʒ. i. licii ʒ. ii. ex his optie tritꝫ mittatur pul̃is cũ op⁹ fueĩt

Puluis albus Hic ponit tertiā descriptō nem: ⁊ dr̄ puluis albuſ. ℞. sarcocollaȝ albaȝ ⁊ pinguē que mittatur in lacte mulieris iuuēcule dimittatur ī umbra dōec exiccetur ⁊ teratur optime ⁊ oibus. ʒ. x. ipsius addatur sief menithe. ʒ. ii. que iterū optime trita reponātur ⁊ cū opus fuerit in oculū mittatur ad remouendū lippitudinē: ⁊ est de quo fecit mentionē supra rasis.

De vlceribus oculorū. Silla.

Otandū circa rubricam ꝙ ulcꝰ capitur dupliciter. Uno modo ꝓ solutione cōtinuitatis siue sit cū sanie siue sine sanie Secūdo notandum ꝙ causa ulceris oculorū est duplex. s. intrinseca ⁊ extrinseca. Extrinseca ut casuſ ⁊ percussio. Intrinseca est hūor calidus acutꝰ salsus corrodēs tunicas. ⁊ fit aliqñ ex successiōe bothor. Aliqñ ꝓpter percussionē. Tertio notandū ꝙ ꝑncipium ulceris aliqñ ē interius ⁊ disrūpitur exteriꝰ i. disrūpendo ꝓcedit. Aliqñ principiū ulceris ē ab extra ⁊ disrūpendo ꝓcedit ab intra: ⁊ d̄ istis primū est deterius ceteris. Al.

Um ī oculis fortis dolor ⁊ pūctō nociua ac pulsus sentiūt ⁊ lachrimaꝝ fluit multitudo ⁊ cuȝ palpebre eleuant ⁊ oculi apiunt loca q̄ sunt ī albis ipsoꝝ īueniunt rubea. aut cuȝ totū fuerit rubeū: vnus locus magis rubere īuēit aut in nigredine locus aliquis albꝰ apparet pustula iam in oculo extorta ē. Ad hāc v̄o curandā passionē necessariꝰ ē medicꝰ valde īstructus ī curis oculoꝝ nos tñ curationis ipsiꝰ sumas ⁊ aggregationes dicemꝰ Dicimus itaqȝ ꝙ vlcera q̄ ī coiūcta nascūtur hoc ē ī albis oculoꝝ nō adeo sunt timēda vt ea que in cornea hoc ē in oculi nigredine fiūt. Deterius v̄o vlcerū ē illud qd̄ in nigredine sub pupilla existit eminentia nāqȝ ad istum est velociter. Silla.

Hic rasis determinat de ulceribus oculorū: ⁊ diuiditur in quattuor. Prio ponit signa Secundo ostendit q̄lis medicus sit necessarius ad curationē ulceris oculorū. Tertio ostēdit ꝙ ulcus oculoꝝ ē deteriꝰ. Quarto ponit curā. Secūda ibi. Ad hanc v̄o. Tertia ibi. Dicimus. Quarta ibi. Horū aūt. De pria dicit ꝙ qñ ī oculo apparēt hec signa. Prio fortis dolor ⁊ pūctio nociua ⁊ pulsatio sentitur. Secūdum lachrymarū multitudo fluit ⁊ cuȝ palpebre eleuātur ⁊ oculi aperiūtur alba oculoꝝ apparent rubea ⁊ si totū fuerit rubeū unus locus īuenitur magis rubere q̄ȝ aliꝰ. Tertiū q̄ȝ in nigredīe oculi. s. in cornea apparet locus albꝰ istis signis arguere dēmus ꝙ in oculo ē ulcꝰ sine pustula ad quā de necessitate sequitur ulcus. Rō signorū est pria primi: quia ex materia calida pungitiua cātur dolor ⁊ pūctio nociua. sed pulsatio fit pp generationē ⁊ augumentatōnem saniei. in cuiꝰ generatōe fit ebullitio ⁊ pulsatio. Rō secūdi q̄ȝ pp dolorē ē fluxꝰ hūoꝝ. und̄ fit fluxꝰ lachrymarū ⁊ multitudo. Rō tertii q̄ȝ rōne doloris fit attractio sanguinis ad cōiūctiuā unde alba oculorū apparent rubea. Ratio q̄rti q̄ȝ corpꝰ dyaphanū dū ꝯdēsatur fit albuȝ ut apparet de aq̄ ꝯgelata ⁊ d̄ albūie oui cocto: q̄ȝ fit dealbatio. sȝ cornea ē corpꝰ dyaphanū ⁊ pp generatōȝ ulceris ꝯdensatur ⁊ sic dealbatur. sȝ qñ fit ulcus in coniūctiua fit color rubeꝰ: q̄ȝ fit extensio in uēis q̄ȝ attrahitur sanguiſ cū ꝯiūctia sit corpꝰ habēs uenas iō apparet color rubeꝰ. Ad hanc vero.

Hic ostendit q̄lis dȝ eē medicus ad curationes ulcerū oculoꝝ dicens ꝙ ad curationē necessarius ē medicꝰ ualde īstructꝰ. Scd̄o dicit ꝙ oñdit sūmas ⁊ aggregationes curatōis. Notandū ꝙ cā primi ē q̄ȝ medicus errans ī illa passione causat nocumentum magnū. iō ⁊c̄. Dicimus ita. Hic ostendit ꝙ ulcus oculoꝝ sit deterius dicens ꝙ ulcera que sunt in cōiunctiua: q̄ȝ in albo oculoꝝ nō sūt sic timenda sicut illa q̄ sunt in cornea. Ratio quia talia ulcera plus distant ab humore cristallino ⁊ a pupilla q̄ sūt ꝑncipaliora in uisione. Secundo dicit ꝙ deteriꝰ ulceꝝ ē quod ē in nigredine sub pupilla. Ratio q̄ȝ ē magis ꝓpinquū hūori cristallino. Al.

Horum aūt vlcerum curam cuȝ flebotomia incipere debemus: ⁊ sanguinis extrahere multitudinem ſm ꝙ possibile fuerit. Consequenter autem venter soluendus est. Et eger sibi cauere debet a carne ⁊ vino dulci ⁊ esse contentus herbis frigidis ⁊ in potu sola aqua vti. Sil.

Hic ponit curam ulcerum oculorum. et diuiditur in duas. Primo facit hoc. Secūdo ponit curam uestigii remanentis post consolidatōnem ulcerum. secunda ibi. Cum autem. Prima in tres. Primo ponit curam per euacuationem. Secundo per dietam. Tertio per localia que applicantur ab extra. secunda ibi. Et eger Tertia ibi. In oculo vero. Prima in duas. Primo ponit curam per flebotomiam. Secūdo per medicinaȝ. secunda ibi. Consequenter De prima dicit ꝙ debemus incipere curam ulcerum oculorum per flebotomiam extrahendo multitudinem sanguinis ſm ꝙ fuerit possibile.

Notandū si sit magna repletio ꝯpetit flebotomia de saphena euisdē partis deinde de basilica. deinde de cephalica: ⁊ si non sit magna repletio sufficit de basilica. Ratio predictorum ē q: per flebotomiā ꝓhibetur fluxus humoꝝ ad oculos: qui fit in ulceribus oculoꝝ. Secūdo notandū ꝙ ad idem ualēt uentose posite supra spatulas ⁊ i collo cū scarificatōe. Consequenter autem. Hic ponit curam per euacuationez per medicinas: dicens ꝙ post flebotomiā uenter debet euacuari. Nota ꝙ illa euacuatio d̄bet fieri cū mirobalanis māna ⁊ succo fructuū solubilium: q: materia ulcerū ē acuta mordificatiua. Ad idē ualet euacuatō facta cū clisteri. Notandū secundo ꝙ post euacuationem uniuersalē est ꝯueniens euacuatio per gargarisma ⁊ sternutationē facta. Et eger. Hic pōit curā per dietam ⁊ dicit primo ꝙ eger debet cauere sibi a carne ⁊ uino dulci. Ratio q: multiplicant humores maxime calidos ⁊ acutos q multiplicati de facili currūt ad locū ⁊ augent ulcus Secundo dicit ꝙ dꝫ eē ꝯtentus herbis frigidis Ut sūt spinachia lactuca portulaca cucurbita ⁊ endiuia. rō q: remittunt acuitatē generando humorē frigidum. Tertio dicit ꝙ i potu dꝫ uti sola aqua: q: uinū ē uaporosū ⁊ eēnt cā dissolutionis humorū in loco ulceꝝ. Al.

In oculo vo initio sief albū cū lacte mulieris ē mittendū. ⁊ si pulsus iā alleuiari ⁊ sedari videtur sperandū ē ꝙ egritudo soluatur sine saniei collectione. Quod si pulsatio pōt sanguis extractionē ⁊ ventris solutionē ac sief albi imissionē quiescere nō videtur parua fiducia i hoc quod dixim᷒ est habenda. Sillanus.

Hic ponit curā ulceris oculi p remedia localia q̄ approximantur ab extra ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curā qn̄ pustula fiunt parua Secūdo qn̄ fiunt magna. Secūda ibi Qn̄ fuerit. Prima i duas. Primo ponit unū locale ꝙ ꝯuenit in gn̄atione saniei. Secūdo ponit aliud quod ꝯuenit qn̄ materia cōuertit ad saniē. Secūda ibi. Est itaqꝫ prima i duas. Prio facit ꝙ dictū ē. Secūdo pōit signa qbus dꝫ cognoscē qn̄ egritudo remouebitur sine collectōe saniei. ⁊ qn̄ nō. Secūda ibi ꝙ si pulsus. De pria dicit ꝙ i oculo a principio ē mittendū sief albū cū lacte mulieris. rō q: repercussiuū: ⁊ sic ꝓhibꝫ fluxū materie ad locū ulceꝝ Quod si pulsus. Hic ponit signa ⁊ docet cognoscē qn̄ egritudo r̄mouebitur sine collcōe saniei ul' qn̄ nō. Prio dicit ꝙ si pulsatio uidetur alleuiari ⁊ remitti sperādū ē ꝙ egritudo terminabitur sine collatiōe saniei. Secundo dicit ꝙ si pulsatio uideatur alleuiari ⁊ remitti meli᷒ ⁊ si nō remittitur prio p flebotomia ⁊ solutinoē uentris ⁊ missionē sief albi bn̄da ē parua fiducia. rō p̄dictoꝝ ē q: pulsatio causatur rōne generatōis saniei ꝓpter bullitionē humoꝝ acutorū. Sꝫ si pulsatio remoueatur signū ē ꝙ sanies non generatur. Al.

Est itaqꝫ tūc sief de olibano mittēdū i oculū ⁊ pila aliq̄ oculo supponēda ⁊ cū ligatura stringenda an̄ vo q̄ꝫ hoc eueniat oculus suauiter est ligādus ⁊ sine suppositiōe pile ⁊ non cesses in oculū de sief de thure sepe distillare donec sanies in pila uideaf Ex quo eni hoc visū fuerit sief de plūbo vti necesse ē vsquequo ꝓfunditas fiat plana ⁊ tota raro generef. ea tn̄ que diximus tunc sunt facienda cū pustula n̄ ē magna. Sillanus.

Ponit curā per aliud locale quod ꝯuēit qn̄ materia cōuertitur ad saniē ⁊ diuiditur i duas Primo ponit curā p mūdificatiua. Secūdo p carnē generātia. Secūda ibi. Ex quo eni. De prima dicit ꝙ qn̄ sanies generatur tūc sief d̄ olibano dꝫ mitti in oculū. secūdo dicit ꝙ pila oculo ē suppōenda ⁊ cum ligatura strīgenda. Tertio dicit ꝙ tu nō debes cessare mittere uel distillare sief in oculo donec sanies apparet i pupilla. Notandū ꝙ ulc᷒ oculi pōt mūdificari tripliciter: ⁊ ita quodlibet ulc᷒. s. primo cū abstersiuis ut idromelle facto cū aq̄ pluuiali ⁊ mell' rosꝫ colato ⁊ ꝙ ponatur pānus duplicat᷒ supra oculū secundo cā attractōis saniei sicut cū collirio rasis colato ⁊ quo ponatur armoniacū quod maxime attrahit imo sm̄ auctores trahit sagittam a corpore. Tertio cū desiccatiuis ut cū puluere trichie dicto supra: ⁊ iste tertius mod᷒ ē periculosus. Ad propositum capitur secundo modo ⁊ ponitur ut supra. Ex quo eni. Hic ponit curā per carnē generantia: ⁊ dicit ꝙ postq̄ꝫ uisum fuerit erit necesse uti sief de plumbo quousqꝫ ꝓfundītas fuerit plana ⁊ tota caro generetur. Ratio patet quia tale sief est generatiuum carnis ⁊ unitiuū q: ē desiccatiuatiuum non superflue ⁊ hoc conuenit in generando carnē ad desiccandum humiditatem superfluam membri que impediret generationē carnis. Secūdo dicitur quod ea que dicta sunt: sunt facienda cū pustula non est magna. ratio quia in uulnē magno requiritur fortius unitiuum quod non est in illo collirio. Almansor.

Quoniam cū magna fuerit. fuerintqꝫ

q₃ iuxta pupillá: aut inferius: ẽ tũc necesse ut cũ eleysir medicet̃ ne vuea egrediatur ad pile quoq₃ suppõem ⁊ ligaturá ẽ rcde undũ. Eger preterea semper supinus iacer̃ debet ⁊ a forti motu abstinere. Silla.

Hic ponit curam qñ pustula fuerit magna ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curá p vnu₃ locale. Secũdo põit per q̃dam alia. secũda ibi Eger preterea. De prima dicit ꝙ ubi fuerit pustula magna circa pupillam uel iferiꝰ tũc erit ei necesse ut in cura approxietur eleysir. i. quoddam medicamẽ ne uuea egrediatur. rõ q₂ fortiter exiccat hoc colliriũ ⁊ fortiter ẽ unitiuũ ut p₃ per ingredientia. Secũdo dicit ꝙ redeũdum ẽ ad suppositionẽ pile uel ligature. rõ p₃. Eger preterea. Hic ponit curá per queda₃ alia localia: ⁊ dicit ꝙ eger d₃ iacere supinus. rõ ut humores fluant ad partẽ ꝯtrariá oculoꝝ. s. ad partem posteriorẽ. Secũdo dicit ꝙ debet abstiner̃ a forti motu: q₂ talis dissoluit hũores qui dissoluti fluũt facilius ad oculũ. Al.

Cum aũt caro in loco vlceris perfecte generata fuerit. uel locus apostematis carne repletus fuerit remanebit ibi ĩ oculo albedo. ꝙ si vlcus profundũ fuerit: albedo erit grossa. ⁊ si in superficie tm̃ cornee fuerit erit subtilis. vlcus quoq₃ si a pupilla fuerit remotũ ⁊ steterit sepatim p se vestigium illud quod redimet nichil mali faciet Si aũt iuxta pupillá qñq₃ fuerit pꝰ vlceris curationẽ vestigium remanens prohibebit visionem. Sil.

Hic ponit curá uestigii remanentis pꝰ consolidationẽ ulceꝝ seu uulnerũ. ⁊ diuiditur ĩ tres Primo ponit uel docet cognoscere qñ albedo remanens ẽ grossa ul' sbtil'. Secundo doc₃ cognoscere qñ uestigiũ remanens nõ ipedit uisionẽ ⁊ qñ sic. Tertio ponit curá. secũda ibi. Ulcꝰ quoq₃. Tertia ibi. Quapropter. De pria dicit ꝙ cum caro fuerit in loco ulceris pfecte generata remanebit in oculo albedo. Rõ q₂ pp condensationẽ factá in mẽbro habente diafanitatẽ fit albedo ⁊c̃. Secundo dicit ꝙ si ulcus fuerit profundũ albedo erit grossior. Rõ q₂ fit maior condẽsatõ: ⁊ si ulcus fuerit supficiale albedo erit sbtilis. rõ q₂ nõ fiet tãta ꝯdensatõ. Notádũ ꝙ pꝰ curá ulceꝝ oculoꝝ tria pñt remanere. Primũ ẽ cicatrix que nõ põt pfecte curari ĩ mẽbro spmatico: sed paliari. Secũdũ ẽ color albꝰ ⁊ talis põt recipe curá uel magná paliationem. Tertiũ ẽ albugo ⁊ q̃dã supfluitas uuee q̃ nõ est pfecte curata seu remota ĩ cura ⁊ est super corneam ⁊ uacatur pãnus seu tela. ⁊ de hoc determinabitur ifra: Ulcus quoq₃. Hic doc₃ cognoscere qñ uestigiũ remanens nõ ipedit uisionẽ ⁊ qñ sic. Primo dicit ꝙ si ulcus fuerit remotum a pupilla ⁊ steterit sepatum tunc uestigiu₃ remanens non ipedit uisionẽ. Secundo dicit ꝙ si ulcus fuerit iuxta pupillá tunc uestigiũ remanens post curationẽ ĩpedit uisionem. Ratio q₂ poterit coopire ⁊ restringere foramen pupille. unde non poterunt recipi spẽs uisibiles ĩ cristallina. Al.

Quapropter tũc utendu₃ est rebus ⁊ medicinis quibꝰ vestigiũ quod diximꝰ abstergi ⁊ deleri possit. Sief de thure. ℞. armoniaci sarcocolle amboꝝ añ. ʒ. v. thuris. ʒ. x. croci. ʒ. ii. cõficiant̃ ex mucillagine fenugreci ⁊ fiat ex eis sief. Sief de plumbo. ℞. plũbi vsti antimonij tucie ablute: calcucecume nõ gũmi arabici dragagantiorum añ. ʒ. viii. opii. ʒ. ss. terant̃ ⁊ cũ pãno siricino q sit subtilissimꝰ cernát̃ ⁊ cribellẽtur ⁊ conspergant̃ ex aqua pluuiali ⁊ fiát ex eis sief. Sief ex quo caro in vlceribus oculoꝝ generat̃ ⁊ vuee egressio ꝓhibetur ⁊ vestigiũ subtiliatur. ℞. climie ablute tucie ablute ceruse antimoni thuris omniu₃ añ. ʒ. ii. myrrhe. ʒ. i. sarcocolle grosse. ʒ. i. ⁊. ss. sanguis dra. aloes opii añ. ʒ. i. fiat ex eis sief. Eleysir quo est vtendum cum timetur ne ex vlcere vuee sequatur egressio ℞. antimonii ematitꝫ áboꝝ añ. ʒ. x. acatie ʒ. iii. aloes. ʒ. i. terant̃ ⁊ fiant ex eis sif. ⁊ admistrentur apud necessitatem. Sil.

Hic ponit curam ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam in generali. Secũdo ponit descriptionem quarũdam medicinarũ. s. collirioum de quibus supra fecet mentionem. secũda ibi. Sief. De prima dicit ꝙ iam utendum ẽ medicinis quibus uestigiũ remanens possit abstergi ⁊ deleri. Sief. Hic raꝰ ponit descriptionem quarundam medicinarũ. s. colliriorũ de quibus fecit mentionem. ⁊ diuiditur ĩ quattuor ꝺm ꝙ quattuor ponit descriptões. Partes patebunt. De prima dicit ꝙ ponit descriptõnẽ sief de thure que talis est. ℞. armoniaci sarcocolle añ. ʒ. v. thuris. ʒ. x. croci. ʒ. ii. aspergantur ex mucilagine fenugreci ⁊ fiat ex eis sief ⁊ istud collirium est mundificans per uiam attractõis: ut dcm̃ fuit supra ⁊ d₃ distẽpari q̃lib₃ uice cum lacte mulieris. Sief. Põit d̃scriptõnẽ sief de plumbo ⁊ est talis. ℞. plumbi adusti antimonii thucie ablute calcn cecumenon gũmi arabi

ci dragagáti oium añ.ʒ.viii.opii.ʒ.ſ.terátur ⁊ cũ páno ſbtiliſſimo d̄ ſirico attaminétur ⁊ cóſpgátur ex aq̃ pluuiali fiát ex eis ſief.⁊ tale é carnium generatiuũ et conſolidatiuũ in ulcere ꝓuo.

Sief. Ponit deſcriptionem alterius ſief ex quo caro in ulceribus oculoꝝ generatur ⁊ uuee egreſſio prohibetur ⁊ ueſtigiũ ſubtiliatur ⁊ eſt. ℞.clymie ablute tucie ablute ceruſe antimonii thuris oium añ.ʒ.ii.myrre.ʒ.ſ.ſarcocolle groſſe.ʒ.i.ſ.ſanguinis draconis aloes opii omniũ añ.ʒ.i.fiat ex eis ſief cum aqua pluuiali ⁊ ualet ad generandũ carné in uulnere magno: q2 multum cóſumit hũiditaté.ſecundo q2 ualet ad prohibendũ egreſſionem uuee: quia é forte unitiuũ ꝓpter eius ſtipticitaté.**Eleyſir.** Ponit dſcriptioné ſief dicti eleyſir ⁊ é tale.℞.emathit.antimonii amboꝝ añ.ʒ.x.achacie.ʒ.iii.aloes.ʒ.i.fiat ex eis ſief ⁊ admiſtretur apud neceſſitatem eius ⁊ ualet ne ſequatur egreſſio uuee propter eius ſtipticitatem.

De his ꝙ extriſecus cadũt in oculis. Al.

Umatur reſina et per oculũ trahatur.et extrahit illud quod in oculo cecidit. Sillanus.

Hic raſ docet r̄mouere ea que cadũt i ocul' ut pilus uel palea dicés ꝙ debet ſumi reſina.i.gũmi pini ⁊ trahi per oculũ quia extrahit quod cadit in oculũ ratio dicti eſt quia reſina róe ſue gũmoſitatis é cá ut ea que cadunt in oculis adhereant ⁊ exeant cum ea. Notandũ ꝙ loco illius docent auctores lauare oculũ cum aqua calida dulci. Ad idé ualet ſepe mitter̄ lac ab ubere in oculũ. Secundo notandũ ꝙ ſi non ualent predicta eleuatur palpebra ſuperior ⁊ extrahatur cũ ungula parua ul' corigia gracili ul' tenaculis ⁊ inuerſetur palpebra ſuperior.

De albugine ꝙ fit in oculo. Sil.

Otandũ circa rubricam ꝙ ſex ſunt paſſiones oculorũ que inter ſe hñt ꝯuenientiá ⁊ dñam.ſ.nubes tela albugo pánus macula ⁊ ungula.Cóueniũt in hoc quia pñt fieri ex hũore eodé: ⁊ ut plurimũ fl'atico.ſed differũt in groſſitie ⁊ ſbtilitate in profunditate ⁊ ſuperficie: quia nubes fit ex pauca materia exñte in ſuperficie cornee. Albugo fit ex groſſiori materia q̃ȝ tela: ió apparȝ ibi color albus. Macula é ex groſſiori ⁊ pluri materia q̃ȝ albugo.⁊ ideo ſemper magis profũdatur ad itra. Pánuſ fit ex groſſiori ⁊ pluri materia q̃ȝ aliqua dictarũ ⁊ fit ut plurimũ in ꝯiuntiua: ⁊ é ad modũ carnis addite. raſ ponit ſolũ curam albuginis ⁊ ungule quia eadé é ⁊ mã ⁊ cura aliarũ macularũ ⁊ ex eiſdé.curatur. Al.

Lbugo que in oculis contingit eſt veſtigiũ poſt ulcerum curationeȝ remanens qñ cóſolidantur. que cum in oculis pueroꝝ fit leuior é ad curá dum q̃ȝ cum ſenibus.Cũ eni fit in ſenib' fortaſſe ad ſanandũ ípoſſibile eſt niſi ſubtiliſſima fuerit. Silla.

Hic raſ determinat de albugine oculi ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit quid ſit albugo. Secundo oñdit quando é facilis curatóis ⁊ qñ difficilis. Tertio ponit curá.ſecũda ibi. Que cum.Tertia ibi. Hec aũt. De pria dicit ꝙ albugo ꝙ contingit i oculo é ueſtigiũ remanés poſt cóſolidationé ulcerũ qñ conſolidantur. **Que cum.** Hic ponit curá qñ eſt facilis curatónis ⁊ qñ difficilis ⁊ dicit ꝙ ubi albugo fiat in oculis puerorum talis eſt leuior ad curandum q̃ȝ quando ꝓuenit in proceſſu etatis. Ró q2 hũores ad oculũ ꝓuenientes ſunt magis reſolubiles ⁊ tunice oculoꝝ ſunt rariores magis ſuſceptibiles alteratóis. Secundo dicit ꝙ ſi albugo fiat in etate poſt pueritiá: ut in iuuentute uel ſenectute talis é ípoſſibilis curatóiſ niſi fuerit ſubtiliſſima.ró q2 humor faciens albuginé é groſſior ⁊ tunice oculoꝝ ſũt duriores. Quod ſubdit pȝ q2 ꝓpter facilitaté ⁊ ſubtilitaté redditur facilis reſolutóis. Notandũ ꝙ ſignum remanés poſt cóſolidatióȝ ulceris. Primũ é cicatrix ⁊ de hoc nó é ſermo: q2 nó pót durari.ſecundum é quedá infectio cauſata a fl'ate in cornea ⁊ uocatur albugo ⁊ de tali é ſermo. Notandũ ſecundo ꝙ albugo curatur ueloci' i pueris q̃ȝ i iuuenibus ⁊ ſenib' ⁊ ſimiliter i iuuenib' q̃ȝ ſenibus. Ratio é duplex. Prima quia i pueris humores ſunt ſubtiliores q̃ȝ i iuuenibus ⁊ ſenibus: ⁊ ſpecialiter ſenibus.licet uirtus ſit debilior in ſenibus quare ſunt magis apti reſolutioni. Secũda cá é q2 i pueris oculoꝝ humoreſ ſunt clari ⁊ tũice rariores q̃ȝ in iuuenibus ⁊ ſenibus: unde maior poteſt fieri ⁊ uelocior alteratio ⁊ per conſequens curatio. Al.

Hec aũt paſſio ex his medicaminib' curanda é poſtq̃ȝ eger balneũ ingreſſus fuerit aut facié ſuꝑ vaporé aq̃ calide quouſȝ rubea ſit.enuerit: ſi tñ ex hoc medicamie i venis rubedo oculi ⁊ dolor ꝓuenuerint ꝑ aliquos dies ab eo geſcendũ donec oculus geſcat ⁊ poſt ad idé remouendũ. Medicamen valde vtile ad albuginem remouendá ⁊ cito eradicádá ego quoq3 ñ vidi ꝙ ego meli' aut eq̃le cét ad albuginé r̄mo

uendam. ℞. massacumie spume maris: ster
coris magni lacerti baurach zuccari hygẽi oiũ
añ. partes equales. deinde sumãtur accori celi
donie oium añ. partes. x. coquãtur in. ℔. i. aq̃
donec ad q̃rtã. redeat ꝛ coletur ꝛ ex hac aqua i
bibãtur spẽs quas diximꝰ ita ꝙ ɔficiãtur ex ea
ꝛ siccentur in umbra. deĩde iterꝝ terantur ꝛ con
spergãtur ut priꝰ ꝛ siccẽtur. Almansor.

Q. d. postq̃ quater factũ fuerit siccent
ꝛ terantur ꝛ in oculis mittantur. hoc eniz
medicamen nulli ut ꝑdiximus comper exi
stit in remotõe albuginis. remouet eni hoc
medicamen grossam albuginẽ etiã ex ocul'
animalium. Silla.

Hic ponit curã per unũ locale. s. p balneũ
ꝛ uaporationẽ. Secũdo per aliud locale. s. per
colliriũ. Secunda ibi. Medicamen. De ꝑ
ma dicit ꝙ hec passio ẽ remouẽda faciẽdo egꝝ
balneari. uel faciendo faciẽ egri supra uaporez
teneri aque calide usquequo rubescat. Secun
do dicit ꝙ si ex his ꝓueniat rubedo ꝛ dolor in
oculo quiescendũ ẽ ꝛ post ad idẽ redeũdũ.

Notandũ ꝙ anteq̃ predicta ɔpetãt requiri
tur debita purgatio corporis per flebotomiam
p medicinas per gargarismata p sternutoria ꝛ
silia de quibus dictũ ẽ supra. rõ patet: quia fie
ret maior dissolutio. Notandũ de rõne dcõ
rũ ꝛ prio primi dicti ꝙ albugo fit ex materia fle
gmatica grossa. iõ indiget mollificatõe ꝛ sbtili
atione ut disponatur ad resolutionẽ. sed hoc fa
cit balneũ ꝛ suffumigatio aque calide. ꝛ idez fa
cit si i aqua coquatur malua bismalua palea or
dei ꝛ auene. silr aqua decoctionis fenugreci ex
perta ẽ. rõ secundi: quia si balneũ ꝛ euaporatõ
sint cause rubedinis ꝛ doloris eoꝝ dimissio dz
eẽ cã mitigatõnis quod subdit quia ẽ redeũdũ
Ratio ut fiat bene mollificatio ꝛ subtiliatõ ꝛ ꝑ
paratio ad resolutionẽ. Medicamen. Hic
ponit curã per aliã medicationẽ seu per aliõ lo
cale. s. colliriũ dicens ꝙ medicamẽ ualde utile
ad remouendũ albuginẽ cito quo nõn repitur
melius nec equale ẽ. ℞. massacumie. i. aq̃ nitri
ꝛ dr aqua uasoꝝ uiridiũ spũe maris stercoris
magni lacerti. baurach zuccari hygeri oiuz añ
partes eq̃les. Deinde sumãtur accoꝛi celidonie
amboꝝ añ. ʒ. x. coquãtur in. ℔. i. aq̃ donec re
deant ad q̃ztam coletur ꝛ ex aq̃ imbibas spẽs
quas predixi ita ꝙ conficiãtur ex ea ꝛ siccentur
in umbra. deinde iterũ terãtur ꝛ aspergãtur ut
prius ꝛ exiccẽtur: ꝛ postq̃ q̃ter factum fuerit sic
cẽtur ꝛ terãtur ꝛ in oculũ mittantur: ꝛ remouet
h medicamen grossam albuginẽ etiã in oculis
aialiũ. Notandũ ꝙ ratio dicti ẽ quia h me
dicamen est abstersiuum ꝛ cõsũptiuũ: ut pz per
materialia ingredientia q̃ nõ sunt corosiua ꝛ sic
est extra periculũ. Notãduz secũdo ꝙ albu
go ul' macula aut est recens aut antiq̃. si recens
ɔpetunt spãliter q̃ttuor colliria. Primũ ꝙ inici
atur siue iniectetur lac mulieris frequẽter ꝛ po
stea puluis sbtilissimus ossis sepie. Secũdũ
colliriuz ualet. ℞. succi folioꝝ papaueris ruffi.
succi centauree mioris facta residentia añ ℥. i.
mell'. ℥. ii. misce. Ad idez ualet sucꝰ herbe pas
serine ꝛ ẽ herba cuz q̃ passeres recuperãt sibi ui
sum. Tertiũ ẽ. ℞. stercoris irundinis sbtil'r
puluerizati. ℥. ß. faui mell' ꝙ sufficit ad incorpo
randũ misce ꝛ incorporẽtur cum aq̃ accori: uel
eufragie fiat colliriũ ꝛ ẽ mirabile. Quartuz
est quo utitur gerardꝰ cõiter. ℞. spume maris
ʒ. ii. zuccari albi. ʒ. i. fiat puluis sbtilissimꝰ. sed si
albugo sit antiq̃ dz prio mollificari albugo cuz
lacte ꝛ aqua decoctionis fenugreci: uel malue
bismalue palee ordei ul' hauene postea ɔueniũt
colliria. Primũ ẽ rasꝫ quod ẽ summe bonum.
Secundũ ẽ colliriũ corticuz ouoꝝ recentiuz mo
dicum ɔbustoꝝ stercoꝝ lacerte uiridis spũe ma
ris sarcocolle nutrite in aqua celidonie. ceruse
lote añ. ʒ. i. lapidis calaminaris thucie bñ ꝑpa
rate serapi galbani añ. ʒ. ß. ossis sepie. zinzib.
al. añ. ℈. i. fellis vulturis. ℈. ii. puluerizãda pul
uerizẽtur sbtiliter misce cuz aq̃ celidõie. Ter
tium est secretuz ꝛ est aq̃ rosmarini facta sub ter
ra: ꝛ fit hoc mõ. hẽatur olla uitrea munda ꝛ im
pleatur floribus rorismarini ꝛ ponatur sb terra
in estate calida per. xl. dies. Aqua illa uocatur
aqua rosmarini. Quartum ẽ. ℞. florũ eris
ʒ. i. thuris. ʒ. ii. uitrioli uiridis de quo fit incau
struz. ʒ. ß. spume maris celidonie rute rorismari
ni añ. ʒ. xii. illa quattuor. s. celidonia ruta rosꝫ.
rubea. ꝛ accori pistẽtur taz diu donec medietas
sit cõsumpta coletur ꝛ cum illa colatura miscea
tur puluis aliarũ reꝝ ꝛ siccẽtur in umbra ꝛ post
exiccationẽ terãtur iterũ super marmore ꝛ fiat
hoc q̃ter. in fine autẽ optime teratur ꝛ cribelle
tur ꝛ cum pẽna ponatur super albula. Hoc me
dicamen ɔfortat uisum ꝛ delet albuginẽ absq̃
dolore ꝛ angustia. Notãduz tertio ꝙ ultimũ
remediuz ẽ ꝙ remoueatur albugo p cirurgiam
cum acu ꝛc̃.

De scabie palpebrarũ et sebel. Sil.

Otandũ circa rubricã ꝙ sebel ẽ mor
bus officialis causatus ex repletione
uenaꝝ oculi ꝛ maxime cõiunctiue.

Notandũ scdo ꝙ i illo casu seu morbo possũt

Nota de herba qua passares sibi visum recuperant

39

eé qnqꝫ morbi officiales. Primo i uia qꝛ oppi
latio. Secundo figura qꝛ illud quod dꝫ eé gib
bosum in oculo est planū: uel ecōtra. Tertio in
quátitate qꝛ é additio rei preter naturá. Quar
to i numero qꝛ é aliquid preter naturá supra ꝯ
iunctiuá. Quinto i situ quia est insuperficie illō
quod debet eé in profundo. Notandū tertō
ꝙ repletio pōt esse per uenas extrinsecas ⁊ tūc
est magna i facie ⁊ rubedo ⁊ qn̄qꝫ peruenit per
uenas intrinsecas ⁊ tunc non apparet tanta ru
bedo. Nota quarto ꝙ scabies é asperitas
pua cū rubedine accñs pōt obtalmiá ⁊ ulcera
⁊ existit intrinseca parte palpebre assimilatur:
cū palpebra cū inuersatur ⁊ specialiter cronica
ficui sicce scisse uel diuise. Notandū quito qd
cá huius egritudinis é plurimū ut egritudo an
tecedens ut obtalmia uel ulcus: sed cá cá tenés
é carnositas generata a materia salsa deriuata
a cerebro per uenas ad oculū. Notandum
sexto ꝙ sil' Ras determinat de sebel ⁊ scabie in
eodem capitulo: qꝛ per easdem medicinas ímo
uetur. Dixit tamen Gerardus ꝙ nūqꝫ uidit ꝙ
sebel curaretur nisi cum ferro. Notandum
septimo ꝙ signa huius passionis ⁊ utriusqꝫ ha
bentur ex uisu ⁊ ex tactu ⁊c. Almansor.

Um palpebre inuersat ⁊ interius apparet rubea ⁊ aspera ⁊ scabies adest. Et cum super alba oculorū ⁊ super nigrediné videt similitudo páni culi ex uenis rubeis ⁊ grossis testis adest passio que vocat sebel. Hic vero due passiones sunt graues ⁊ cronice ⁊ uix cu rabiles. Sillanus.

Hic determinat de scabie ⁊ sebel: ⁊ diuidi
tur in tres. Primo ponit signa. Secundo osté
dit quomodo he passiones se habét ad curati
oné. Tertio ponit curá. Secunda ibi. Hic vo
duo. Tertia ibi. Patiens. Prima diuiditur i
duas. Primo ponit signa scabiei. Secūdo po
nit signa sebel. Secunda ibi. Et cū sup. De
prima dicit ꝙ cū palpebra inuersatur ⁊ interi⁹
apparet rubea ⁊ aspera tūc é scabies. Et cū su
p. hic ponit signa sebel ⁊ dicit ꝙ cū super alba
oculoꝝ ⁊ super nigrediné uidetur similitudo pá
niculi ex uenis rubeis ⁊ grossis testis tunc est
sebel. He vo due. Ostendit quomodo se hn̄t
ad curá: dicens ꝙ hee due passiones sūt gues
⁊ cronice ⁊ quasi incurabiles. Ratio qꝛ materia
é multa ⁊ ualde grossa: quare é difficilis ad re
mouendū: iō aliqn̄ oportet facere icisioné cum
ferro. Almansor.

Patiens tn̄ dum san⁹ est flebothomia ex brachio ⁊ fronte ⁊ ventris solutione vti debet. Et in comestione vitare dactilos ⁊ sisamos de melle ⁊ vitet ebrietaté. Sil.

Hic ponit curá ⁊ diuiditur in duas. Primo
ponit curá qn̄ iste passiones sūt recétes. Secun
do qn̄ sunt cronice. secūda ibi. Qō si passio
nes. Prima in tres. Primo ponit curá p eua
cuationé. Secūdo per dietá. Tertō per illa que
approximátur ab extra. secūda ibi. Et in come
stione. Tertia ibi. Et qn̄ nō. De pma dicit ꝙ
patiés dꝫ uti flebotomia facta ex brachio ⁊ frō
te ⁊ solutōe uentris. Notandū ꝙ anteqꝫ po
natur medicamen in oculo cōpetit flebotomia
⁊ solutio uentris ad ꝓhibendū fluxū hūorū ad
oculū. Et in comestione. Hic pōit curá per
dietá ⁊ dicit ꝙ in comestione dꝫ euitare dacti
los ⁊ sisanos de melle. rō quia ex istis multipli
catur materia ⁊ ponitur apta ad fluxū ad ocu
los. Secūdo dicit ꝙ debet euitare ebrietatem.
rō quia replet cerebꝝ ⁊ oculos. Alman.

Et qn̄ non est plenus sepe ingredi bal neū est ei utile. Sillanus.

Ponit curam per ea que approximantur
ab extra. ⁊ diuiditur in duas. prio ponit p bal
neū. secūdo per colliria. secūda ibi. Et frequé
ter. De prima dicit ꝙ qn̄ corpus nō é plenū:
sepe ingredi balneū é utile. rō quia subtiliat et
mollificat materiá ⁊ disponit eam ad resolutōꝫ
⁊ dicitur qn̄ corpus non é plenū: quia in corpe
pleno fieret maior fluxus ad locū. iō ⁊c. Al.

Et frequenter imittere oculo sief rube um silr cōfert. Sief rubeū ℞. ematitis col cothar cōbusti ambaꝝ an̄. ʒ. iii. heris. vsti ʒ. ii. myrrhe croci amboꝝ an̄. ʒ. i. pipis lon gi. ʒ. ſ. cōspergant ex vino veteri ⁊ fiat ex eis sief. His pterea egritudib⁹ confert sief viride. cuius descriptio in. c. de vngula cō tinetur. Sillanus.

Hic ponit curá per colliria ⁊ diuiditur i du
as ſm ꝙ duo pōit colliria. secūda ibi. His pte
rea. De pria dicit ꝙ sepe mitté in oculū sief
rubeū é utile. rō qꝛ tale é abstersiuū ⁊ ꝯsūptiuū
Scdo ponit descriptōꝫ sief pdci ⁊ é talis. ℞.
ematitis colcothar ꝯbusti an̄. ʒ. iii. eris usti. ʒ.
ii. myrrhe croci an̄. ʒ. i. pipis longi. ʒ. ſ. ꝯspgā
tur uino ueteri ⁊ fiat ex eis sief ⁊c. His pterea.
Hic pōit curá p aliō sief dicés ꝙ i hiſ ábab⁹
e gritudinibus confert sief uiride. Descriptio
ponitur in capitulo de ungula. ℞. ziniar. ʒ.
iii. colcothar usti. ʒ. vi. arsenici rubei: spu
me maris baurach omnium an̄. ʒ. i. salis armo
nüaci. ʒ. ſ. amomaci. ʒ. ii. armoniacū cum succo

rute dissoluatur ⁊ spẽs ex eo conspergantur fi at ex eis sief: est eni mirabile .rõ quia corrodit illas uenas paruas. Notandũ ꝙ ultra colli ria ꝓdicta sũt alia ualde utilia. Primũ ẽ. ℞. cortices unius oui cum de gallina oritur infun dantur in aceto forti per dies.x. ⁊ postea desic centur pulverizẽtur subtiliter ⁊ ponatur puluis in oculo. Secundũ colliriũ. ℞. salis armonia ci infusi per noctem in succo rute postea siccati stercoris murũ zuccari albi sbtiliter puluerizati aã.ʒ.ii. fiat collirium cuz aqua eufragie aut cũ lacte mulierũ. Alman.

Qđ si passiones iste vetuste fiant sca bies fricatõne indigebit ⁊ sebel extractõe non tñ mensure huius libri cõuenit ut de his tractemus. Silla.

Hic ponit curam qñ predicte passiões sũt antique dicens ꝙ si ille passiones fuerint antiq̃ ⁊ cronice: scabies indigebit fricatõne cuz ferro ⁊ sebel indigebit incisione. Secũdo dicit ꝙ ad hunc librum non pertinet hic modus cure: sed supra ad septimũ ubi determinat de cirurgia.

Notandũ ꝙ scabies põt curari cum zucha ro albo: uel cum sale armõiaco uel cuz spuma maris. uel cum ferro cũ quo uentosatores faci unt plagas ⁊ fiat talis fricatio ꝙ sanguis inde exeat ⁊ cum eo etiam aliquid de illa carne asp sa ⁊ scabiosa remoueatur. ⁊ est melior modꝰ re motionis malicie. post abrasioné cum ferro ab bluatur locus cum aqua calida ⁊ aliquáto ace ti ⁊ distilletur super fricatõe cũmnũ masticatũ in pane in ortu solis ponatur supra locũ rasuz ⁊ scabiosum. puluis citrinus qui sic fit. ℞. sar cocolle.ʒ x. succi celidonie sicci.ʒ.iii. licii aloes aã.ʒ.ii. croci.ʒ.i.ſ. spume maris.ʒ.ſ. terantur i mortario ⁊ super marmore cribellentur ⁊ fiat puluis. Secũdo notandũ ꝙ sebel oportz su spendi cum uncinis. deinde incidi cum rasorio ⁊ hoc non bene fit nisi per illũ qui usus ẽ i ope ribus istis. deinde ponatur supra locũ aqua ci mini masticati in pecia. uel uitellus oui cum al bumine postea puluerizetur locus cũ puluere citrino dicto: uel cum collirio uiridi uel rubeo supradictis.

De lachrymalibus cum pruritu. Sil.

Otandũ circa rubricam ꝙ lachry male ẽ duplex. s. maius ⁊ minus. Maius sunt duo anguli iuxta na sum. Sed minus sunt duo alii an guli extrinseci. Notandum secundo ꝙ lz in qualibet parte oculi possit fieri pruritus ratõe hũoris acuti ⁊ salsi: tamen in lachrymalibus in terioribus magis fiunt ꝓpter superfluitates acu tas ⁊ salsas descendentes ad ipsos latitudie ui arum existentiũ in ipsis maiorum. Al

Ndiuia tenera sumatur ⁊ tera tur ⁊ fiant ex ea magdaleones parui ⁊ ex oleo violato inungã tur ⁊ oculis superponanᵗ. ⁊ in hora dormiendi ligentur. rosatum tñ me lius est ⁊ citius cõfert. Et si hoc non suffe cerit lẽtes absq3 corticibus ⁊ sumac ⁊ ro. ru. ⁊ granati carnositas sumantur ⁊ con trita ex careno conspergantur ⁊ more em plastri supponátur. Qđ si non suffecerit: prius flobotometur patiens ex cephalica. deinde ex vena frontis ⁊ ex venis q̃ sunt in lachrymalibus angulis. venter quoq3 frequenter soluatur ⁊ multotiens balneũ ingrediatur. Sillanus.

Hic determinat de pruritu apparente in la chrymalibus oculoꝝ ⁊ diuiditur in tres. Prio ponit curam per unũ locale. Secundo ꝑ aliud Tertio ponit aliam curam qñ primũ non suffi cit. secũda ibi. **Et si hoc nõ.** Tertia ibi. **Qđ si nõ sufficeret.** De prima dicit ꝙ uolendo re mouere pruritũ a lachrymalibus endiuia tene ra debet sumi ⁊ ꝯteri ⁊ ex ea debenti fieri mag dalones parui ⁊ inungi ex oleo uiolᵗ. ⁊ supponi oculis ⁊ in hora dormiendi superligari. Ratio remedũ quia ipsum alterat malã cõplexionem calidam cũ sit frigidũ ⁊ sic remouet acuitaté hu moris facientis pruritũ. Secũdo dicit ꝙ oleuz rosᵗ. ẽ melius q̃z uiolᵗ. ⁊ citius confert: quia ẽ ma gis repercussiuũ: ⁊ sic repercutit materiam qđ non facit uiolatum. **Et si nõ.** Ponit curam ꝑ aliud locale qñ primũ nõ sufficit ad curam. ℞. lẽtes sine corticibꝰ sũach rosᵗ. ru. ⁊ carnosi taté g̃nati ⁊ ꝯtrita cũ caréo qđ ẽ magis frm et stipticũ. Notãdũ ꝙ carenũ alʳ rob. i. uinum coctũ cõiter accipitur ꝓ uino ceruoso: sz spálʳ sũitur ꝓ quolibet succo ĩspissato usq3 ad tertiaz pté. ⁊ de isto loqtur rasᵗ. **Qđ si nõ.** Hic põit curã ꝑ q̃dã alia remedia qñ ꝓdicta nõ sufficiũt dicẽs primo ꝙ si ꝓdcã nõ sufficiãt patiẽs debz flobothõari đ cephalica. rõ q2 diuertit a capite ⁊ ab oculʳ hũores acuios. deide ꝯpetit floboto mia ex uena frõtꝫ: ⁊ ex uẽis q̃ sũt i lachrymalibꝰ rõ q2 imediatiꝰ fit euacuatio materie acute faciẽ tis pruritũ. Scđo dicit ꝙ uẽter dz sepe euacua ri cũ medicia. s. ꝑ quã euacuatur hũor acutꝰ ut colera uel fl'a salsũ. Tertõ dicit ꝙ ꝯueniẽs ẽt est ut ingrediatur balneũ. rõ q2 remittit acuitatem hũorũ. Notandũ ꝙ in cura pruritꝰ: lz rasis

posuerit curam modo predicto est ꝓcedendum Primo euacuando cum flobotomia uel cū medicina, deinde cōueniunt predicte medicine frigide approximate ab extra. deinde cōuenit balneum uel spongia sepe īfusa ī aqua tepida. Ultio cōuenit ablutō oculi cū aqua celidonie uer bene eufragie uel feniculi ꝯiūcti uel diuisim.

De ungula. ℏ Sillanus.

Otandū circa rubricā ꝙ ungula est excrescentia media inter carnosam et neruosam. Unde ungula ē macula alba ī nigredine oculi tendens uersus pupillā aīalis cuius figura ē ad modū ungule. Notandū secundo ꝙ ungula ē ex frigida materia coagulata et cōdensata ī loco que distillat a cerebro. Notandū tertio ꝙ ungula ē duplex. quedam leuis ꝛ subtilis nō plurimū prohibens uisionē. q̄dā grossa ꝛ cronica prohibens uisionez. Notādū quarto ꝙ quedā fit incipiendo: ut qñ causatur sine alio morbo precedēte a materia grossa flegmatica. quedam fit per uiam sequele ad aliū morbū ꝛ dr̄ accidēs ut qñ sequitur ulcus cum oculus non perfecte mūdatur a mā. Al.

Um aliquid pāniclo simile ex angulo qui ē ex parte naris oriri uidetur ꝛ albū oculi cooperire ꝛ ꝑuenit usqꝫ ad nigredinē. generat passio q̄ dicitur vngula. Cuius nocumentuz tunc soluenduz ē peius cum ꝑuenit usqꝫ ad nigredinis partē que ē iuxta pupillā. Silla.

Hic rat determinat de ungula: ꝛ diuiditur ī tres partes. Primo ponit signa. Secūdo docz cognoscere quando ē parua. Tertio pōit curā. secūda ibi. Cuius nocumentū. tertia ibi. Hec igitur. De prima dicit ꝙ cū aliquid simile panniculo intrinseco pāniculo oculi uidetur oriri et albū coopire ꝛ ꝯuertatur usqꝫ ad nigredinem signū est ꝙ ungula ē in oculo ꝛ hoc ex uisu medici pōt cognosci qñ est parua hec passio dicēs ꝙ qñ hec passio prouenit ad nigredinem iux̄ pupillam: tunc talis passio non est parua. ratō quia sua grossitie prohibet transitū specierum ad cristallinā. Al.

Hec igit passio dum subtilis ē cum sief viridi ꝛ sief de calcanto ē medicanda. Si autem vetusta fiat ꝛ grossa cum ferro est euelenda. Sil.

Hic ponit curam: ꝛ diuiditur in tres. Primo ponit curā qñ est ungula recens ꝛ subtilis. Secūdo qñ est antiqua ꝛ grossa. Tertio mentionē fecerat de sief de calāto ꝛ de sief uiridi ponit descriptionē illorū. secūda ibi. Si aūt vetusta. Tertia ibi. Sief. De prima dicit ꝙ qñ ungl'a est sbtilis ꝛ recens curatur cum sief uiridi ꝛ cuz sief. de calcanto. rō quia talia sunt abstersiua fortiter corrosiua ꝛ consūptiua materie. Notandū ꝙ ante approximationē taliuz dꝫ purgari caput cum pill'is cochiis ꝛ cum aliis euacuātibus fl'a. Notandū secūdo ꝙ ante predcā collíria sunt approximāda alia debiliora. Primum. ℞. stomachū passerū excorticatar. ℥. ʃ. olei amigdolarū seis bōbacis quod sufficit misce ad modū unguenti. Secundum. ℞. uiride eris uitreoli salis armoniaci eris adusti añ. ℈. ʃ. triū generum pipis fragmentorū scutelle terre uiridis sarapini galbani añ. ʒ. i. fellis hircini ʒ. ii. puluerizētur sbtiliter cū succo maiorane et modico mellis fiat collíriū. Si aūt vetusta.

Ponit curam in antiqua: dicens ꝙ si ungula est antiqua ꝛ grossa ē remouēda cū ferro. rō quia nō posset remoueri cū medicinis ꝓpter eiꝰ duritiē adherentiā ꝛ grossitiē. Noatnduz ꝙ talis ungula antiqua debet suspendi cū unxinis ꝛ incidi cū rasorio. deinde confortari locus cū albumine oui ꝛ uitello ꝛ oleo ros. mixto. deīde super locū pōt poni collíriū albū uel rubeū ſꝫ descriptionem que statim ponetur. Collíriū album ℞. ceruse lote. ʒ. x. opii. ʒ. i. psilii. ʒ. i. amili. ʒ. ii. mistis cum lacte mulieris uel cū aq̄ ros.

Collirium rubeū. ℞. eris usti. ʒ. ii. florum eris. ʒ. iii. myrrhe croci añ. ʒ. i. pipis. ʒ. ʃ. terātur ꝛ mistis cum uino albo ꝛ distilletur ꝑ alēbicum. uel terantur oīa quater super marmore ꝛ infundantur in uino quater ꝛ exiccentur ꝛ ī fine cribellentur cū petia ꝛ fiat sief ul' puluis ꝛc. Al.

Sief viride quod ꝯfert sobel ꝛ scabiei ꝛ ungule ꝛ albugini. ℞. ziniar. ʒ. iii. colcothar vsti. ʒ. vi. arsenici rubei baurach: spūe maris oīum añ. ʒ. i. salis armoniaci. ʒ. ʃ. amōiaci. ʒ. ii. armoniacū in succo rute bis soluatur ꝛ spēs ex eo conspergātur ꝛ fiat ex eis sief: ē enim mirabile. Sief de calcāto quod cōfert ungule. ℞. eris vsti calcāti ambor añ. ʒ. v. ziniar. ʒ. ii. salis armōici. baurach arsenici sublimati oīum añ. ʒ. i. terātur et ꝑ hebdomadā unam dimittantur. deīde fiant ex eis sief ꝛ fricetur ungula cum eis. Sillanus.

Hic pōit descriptōnē sief uiride: ꝛ diuiditur in duas. Primo ponit descriptionem sief uiridis. secundo sief de calcanto. secūda ibi. Sief.

De prima dicit ꝙ sief uiride qđ confert scabiei ꝛ sebel ungule ꝛ albugini. ponit sic ī forma ℞. ziniar. ʒ. iii. colcothar usti. ʒ. vi. arsenici ru

bei baurach spume maris oium añ. ʒ. i. salis armoniaci. ʒ. ii. armoniacũ cõ succo rute dissoluatur ⁊ spẽs ex eo ꝯspergãtur ⁊ fiat sief Sief. Ponit descriptionem sief de calcanto quod cõfert ungule: ℞. eris usti calcanti amborũ añ. ʒ i. ʒiniar. ʒ. ii. salis armõici baurach arsenici sublimati oium añ. ʒ. i terantur ⁊ per unã hebdõadam dimittantur ⁊ fiat ex eis sief. deide fricetur ex eis ungula ⁊c.

De macula rubea vel alia re i oculo. Sil.

Notandũ circa rubricã ꝙ macula i oculo rubea non ẽ aliud nisi sanguis rubeus adherens coniunctiue. Secundo notandũ ꝙ causa huius ẽ duplex. s. extrinseca ⁊ intrinseca. Extrinseca ut percussio. Intrinseca ut multitudo sanguis ratione cuius resudat sanguis extra uenas in albedine oculi. Almansor.

Um in oculo ex percussione aut ex re alia punctũ rubeũ fieri cõtingit sanguis qui ibi est dissoluend⁹ est: postq̃ȝ estuatio quieuerit. Sil.

Hic determinat de macula rubea ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam in generali. Secundo in speciali. secũda ibi. Sũatur. De prima dicit ꝙ si contingat fieri punctũ rubeum ex pcussione uel ex re alia ꝙ sanguis ibi existens est resoluendus. Secũdo dicit ꝙ resolutio debet fieri postq̃ȝ estuatio quieuit. Rõ pȝ quia in tẽpore estuatõnis fieret maior attractio sanguinis ad locũ ⁊c. Al.

Sumaẞ igiẞ arsenici rubei olibani armoniaci myrrha oium añ partes eq̃les ⁊ fiant ex eis sief q in succo coriãdri fricẽtur ⁊ in oculo distilleñ. Quãdiu tñ dolor ꝑseuerat albumen oui sumendũ est ⁊ oleo rosˀ. cõmiscendũ ⁊ cotũ ex eis inuolutum oculo est supponendũ. Silla.

Ponit curam in speciali ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit unũ medicamen resolutiuum Secũdo ponit curam intendendo ad dolorem Secũda ibi. Quãdiu tñ. De prima dicit ꝙ debet sumi arsenici rubei olibani myrrhe armõiaci oium añ. partes equales fiat ex eis sief fricentur in succo coriandri ⁊ in oculũ distillẽtur. Notandũ ꝙ in macula rubea qñ materia ẽ in fluxu cõuenit primo flebotomia diuersiua ut flebotomia cephalice partis contrarie uel uentosatio in spatulis ⁊ collo. deinde debet liniri uenter. deinde oportet transire ad localia repercussiua ⁊ ex eis primum ẽ. ℞. albumis oui bene agitati ⁊ una gutta in oculũ distilletur ⁊ lac mulieris puellã lactãẞ. Ad idẽ ℞. petias ĩfusas i succo solatri mixto cũ albumie oui ⁊ oleo rosˀ.

Ad idem infundantur petie in aqua decocti onis coriãdri i qua dissoluatur bolũ ar. ⁊ psiliũ

Ad idẽ infundatur bõbix in albumine oui ⁊ oleo rosˀ. ⁊ superponatur oculo. Si aũt matẽia sit fluxa intentio ẽ ad dissoluendũ sanguineȝ in oculo existẽteȝ. Et ex eis vir ẽ istud primũ. Sanguis recens colũbi uel turturis si capiatur sub ala et distilletur in oculũ: ⁊ fui exptus multis uicibus. Ad idem. ℞. olibani salis gẽme añ ʒ. i. puluerizẽtur ⁊ distillẽtur in lacte mulieirs ⁊ fiat colliriũ. Ad idẽ. ℞. aquã raphani distillatã ⁊ est mirabilis q: dissoluit lapidẽ in renib⁹

Ad idẽ ualent emplastra. Primum fit de foliis raphani uuis passis mundatis ab arillis ⁊ stercore colũbino. Secundũ fit ex foliis salicis solũ ⁊ ẽ specialissimũ. Ad idẽ ualȝ suffumigatio facta cum aqua decoctõis isopi origani ⁊ similium. Quãdiu tñ. Hic ponit curã intẽdẽdo ad dolorẽ dicens ꝙ q̃diu dolor ꝑseuerat albumen oui cum oleo rosˀ. debet misceri ⁊ superponi. Ratio quia repercussiuũ est ⁊ doloris mitigatiuum.

De lachrymis oculorꝝ. Sil.

Notandum circa rubricã ꝙ lachryme sunt duplices. s. uoluntarie ⁊ inuoluntarie. Uoluntarie sunt dupľr Primo ꝓpter ratificationẽ meatuum oculi: ut in gaudio. Secundo ex constrictione ut in tristicia. Inuoluntarie fiunt dupliciter. Primo ex magna debilitate contẽtiue oculorũ: ⁊ de istis non est sermo. Secundo fiunt ex multitudine superfluitatũ descendentiuȝ a cerebro ad oculos: ut in habentibus cerebrũ humidum. ⁊ de istis loquitur rasˀ. Secũdo notandum ꝙ causa lachrymarũ põt esse incisio unguле uel alterius infirmitatis in oculo existentis: q̃ cũ ferro ab oculo remouetur. qñq; põt esse mľtiplicatio hũoris acuti: aut salsi: aut hũidi non acuti. Tertio notandũ ꝙ signa lachrymaruȝ prouenientiũ ab hũore acuto uel salso sunt pruritus uel ardor uel inflatio i loco quẽ lachryme tangunt ⁊ ꝙ stomacho ieiuno ⁊ tẽpore calido ⁊ hora calidiori magis ledũtur ⁊ ꝙ usus rerũ calidarũ acutarũ ⁊ salsarũ infestat patientem. rõ signorũ patet. Signa lachrymarũ que nõ fiunt a materia calida sunt multitudo lachrymarum spãliter in hyeme ⁊ tẽpore frigido ⁊ post cibum multiplicãtur ⁊ non sentit dolorẽ nec inflãmationẽ nec puncturam in oculis nec in partib⁹ quas tangunt. similiter usus rerũ hũidarum et

41

nimius pot⁹ uini eas multiplicat. Ratio signo
rum patet. Almansor.

Um lachrymales oculorũ anguli
sp̄ humidi videnť patiens quoti
die ieiunus ingrediať balneũ. Et
in oculis istud alcohol mittat. ℞. thutie. ʒ
x coralli ru. mirabilis citrini. fricati aloes
omniũ añ. ʒ. ii. piperis. ʒ. ſ. fiat ex eis pul̄is
qui assidue mittatur in oculo. Silla.

Hic ponit curá lachrymarũ ⁊ diuiditur i du
as. Primo ponit curam per balneũ. Secũda
per colliriũ. Secunda ibi. Et in oculis. De
prima dicit ꝙ ubi anguli lachrymarum oculo
rum fuerint humidi patiens omni die debet
ingredi balneũ. Ratio quia balneũ educit ma
terias ad extra ⁊ cõsumit eas ⁊c. Notandũ
ꝙ dictũ Raſ uerificatur premissa euacuatiõe.
vl̄i aliter nocent. Et in oculũ. Ponit curá per
colliriũ dicens ꝙ in oculis debet puluiſ poni q̄
sic fit. ℞. thutie. ʒ. x. coralli rubei mirobalani:
citrini fricati omniũ añ. ʒ. ii. piperis. ʒ. ſ. fiat ex
eis puluis qui assidue mittatur in oculum. Ra
tio quia é puluis multũ desiccatiuus. Notan
dũ ꝙ lachrime possunt remoueri quattuor mo
dis. Primo cũ repercussiuis: secundo cũ attra
ctiuis materie ad parté contrariá. Tertio cum
euacuatiuis. Quarto cum ꝯsumptiuis materie
Primo cũ repercussiuiſ sic. ℞. corticuz grana
toꝝ lentiũ excorticataꝝ añ. M. i. pistentur ⁊ in
corporentur cum mucillagine dragaganti. Ad
idem. ℞. aloes achatie pulueris glandiũ licii
boli ar. gũmi arabici añ. ʒ. i. ĩfundátur in albu
mine oui uel cum mucillagine dragagãti pona
tur super oculos ⁊ fronté. Ad idé ponantur
petie infuse in succo semperuiue uel solatri mix
to cũ agresta ⁊ cũ puluere glandis myrrhe bo
li ar. Ad idem. ℞. nucis cipressi mumie san
guinis dracõis masticiſ draga. añ. ʒ. ii. pulueri
zentur ⁊ incorporentur cũ albumine oui uel cũ
mucilagine dragaganti. Ad idem abluátur
sepe oculi cum aqua pluuiali decoctionis galla
rum myrrhe boli ar. nucis cipreſ. sit aqua ab
lutionis semper calida. Sed cuz attractiuis
curátur lachryme ⁊ sic de materia calida cum
phlebotomia uel cum uentosis. si sint de mate
ria frigida curátur cum gargarismatibus ⁊ cũ
medicinis trahentibus materiá ad nares de q̄
bus supra dictum est uel cum cauterio facto in
occipitio uel in loco ubi terminatur digitus me
dius quum cõponitur radix palme supra radicez
nasi ꝓfundando usq3 ad os: ⁊ fit cuz ferro. pos
set tñ fieri potentiale cuz cantaridibus: ⁊ dimit
ti debet locus apertus usq3 ad. xl. dies. Sed
cum euacuatiuis curátur lachryme cuz phlebo
tomia ex cephalica qñ materia fuerit calida uel
cum medicinis euacuantibus materiá a capite
quales sunt pil̄e cochie yerapigra ⁊ ea que po
sita sunt supra. c. de soda ꝓueniéte ex phlegma
te: si materia sit frigida. sed cuz cõsumptiuis cu
rantur lachryme ⁊ exiccatiuis: ⁊ de his primuz
tuchia cum aqua mirti in lachrymalibuſ pona
tur. Ad idem puluis ossium mirobalanoruz
kebuloꝝ modicũ cõbustoꝝ cum aqua mirti.
Ad idem. ℞. tucie ablute in aqua myrti. ʒ. i. co
ralli al. ⁊ ru. mirobalanoꝝ kebuloꝝ cõbustorũ
modicum sumach gallaꝝ masticis olibani alo
es opii oium añ. ʒ. ſ. puluerizétur subtiliter mi
sce cum aqua infusionis dragagáti ⁊ gũmi ara
bici dissoluátur cum aqua mirti ⁊ fiat colliriuz.
Ultimuz remedium é scindere aliquas uéas
téporũ. sed timendũ est de defectu nutriméti ⁊c

De debilitate uisus. Sillanus.

Otandũ circa rubricá ꝙ debilitas
uisus põt causari dupl̄r. Primo ex
nocumento causato in organo. s. in
oculo uel in partibus eius. Secun
do ex nocumento causato in instr̄o ut in spiriti
bus uisibilibus. Primo mõ fit ex egritudinib⁹
contingentibus in oculo ut accidit ex obtalmia
⁊ sitibus. Secũdo mõ fit quinq3 modis. Prio
modo per ratificantia nimis ⁊ disgregantia ut
lux magna albedo ⁊c. Secundo per spirituum
densitaté ut sunt colores nigri tenebre ⁊c. Ter
tio per cõsũptiua ⁊ resoluentia ut uigilie ⁊ absti
nentie. Quarto per ꝓhibentia transitũ spiritu
um ad oculos ut sunt hũores phlegmatici opi
lantes uias ⁊ neruos opticos. Quinto p offus
cantia ⁊ obtenebrantia ut sunt uapores et fumi
grossi. Ad ꝓpositũ determinat hic raſ de de
bilitate uisus proueniente ex nocumento i istru
mento. s. in spiritibus tribus ultimis mõis dcis
Secũdo nota ꝙ triplex é actio lesa uisus. s.
diminuta corrupta ⁊ ablata. Diminuta é qñ ob
iectũ cõprehenditur eo modo quo é sed diminu
te seu iperfecte. Corrupta é qñ obiectũ ꝯꝑhen
ditur aliter q̄3 é ut patet in scotomia ut qñ cor
rũpitur debita ꝓportio potentie ad obiectũ ut
patet in apꝑhendédo rem nimis splédidam.
Actõ ablata é qñ nihil appreheditur ut p3 in ce
cis. Ad ꝓpositũ prio ⁊ scdo mõ sumitur. Al.

Si cum debilitate visus hũditatꝫ
signa apparuerint manifesta que
i tépore famis ⁊ exercitii parũper
dissoluantur pil̄e cochie multotiens erũt

tribuende. Nutrimentū quoq3 patientis desiccatiuu3 esse debet. Et eger semper cogendus ē uomere. Pulueres etiam desiccatiui oculis sunt imittendi. Silla.

Hic determinat de debilitate uisus: ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curam debilitatis uisus qñ prouenit ex repletione. Secundo qñ prouenit ex inanitōe. Tertō explicat quedā localia s. colliria ualentia in debilitate uisus ex repletōe puenienté. secunda ibi. Qd̄ si cum predicta. Tertia ibi. Confectio alcohol. Prima in duas. Primo ponit curā per euacuationē. Secūdo per localia. s. per imissionē pulueris i oculū secunda ibi. Pulueres. Prima in duas. Prio ponit curā per euacuationē per secessum. secundo per uomitum. secunda ibi. Et eger. Prima in duas. primo ponit curā per secessum. secūdo per dietam. secunda ibi. Nutrimentū. De prima dicit si cum debilitate uisus fuerint signa humiditatis manifeste tunc pillule cochie sunt tribuende. Notandū q signū debilitatis uisus ppter hūiditatē a cerebro ad oculos currēte3 sunt q multiplicatur post comestionē ⁊ somnū: ⁊ facientē nauseā proprie ⁊ q ante oculos uidētur quedā hūiditates aliqñ i modū aque descendentis uel in modū nebule oculi hūidi apparent: emittūt lippitudinē indigestam post sōnum spāliter. Rō signoꝝ patet. Signa debilitatis uisus q̄ est ppter stomachū absq3 eo q in cerebro sit hūiditas uel aliqua talis infirmitas. quia infirmitas cessat ⁊ non fit semp: ideo fortificatur cū est repletio nauseatiua ⁊ destruitur cum fames adest ⁊ ieiunium ⁊ sobrius citi⁹ sentit alleuiationē medicamis mūdificantis qñ est ex stomacho q̄3 qñ est ex aliis cauſ. rō pat3.

Secundo notandum q pill'e cochie sunt cōuenientes qñ materia peccat in cerebro. Tertio notandū q anteq̄3 dētur dicte pill'e cōpetit tale digestiuū. ℞. radicis accori corticū radicū feniculi dauci carui seis syleris āñ. 3. i. rob ru. uuarū passarū ab arill' mūdatarum āñ. 3. i. florū sticados arabici floꝝ anthos āñ. ℥. 5. aq̄ celidonie. ℥. v. zuccari al. mellis electi āñ. ℔. 5. fiat sirup⁹ clarificatus usq3 ad q̄rtā. v. Quito notandū q si debilitas uisus uenit pp stomachu3 ut plurimū contingit: q2 a stomacho eleuantur fumi grossi q2 digestio prima sit in stomacho: tunc digestiuū debet esse oximel cōpositum uel squilliticū cum aqua decoctōis siseleos isopi et feniculi: euacuatio fieri deb3 cū pillis aureis ul' stomaticis ul' cum pigra. Notandū sexto q si debilitas uisus puniret a materia mēlica i cerebro debet esse tale digestiuū. ℞. buglosse boraginis corticū radicis feniculi āñ quartā. 5. maiorane. M. ii. uerbene eufragie rute sicce silēis montani fumiterre āñ. M. i. cuscute seis feniculi āñ. 3. i. seis sileris sebasici āñ. ℥. i. 5. liquiritie rase uuarū passarū sine arillis āñ. ℥. i. thimi epithimi folioꝝ sene āñ. q̄rtā. i. aque boraginis aq̄ fumiterre āñ. ℥. v. mellis electi zuccari albi āñ. ℔. 5. fiat sirupus clarificatus usq3 ad quartā. v. Medicina laxatiua ē talis. ℞. yerelogodiō. ℥. 5. malaxetur cū aqua feniculi fiant pill'e: Nutrimentum. Ponit curam per dietam dicens q nutrimentū debet eē disiccatiuū. Ratō q2 ut hūiditates exiccētur ⁊ cōsumentur: iō cōuēit caro assata. s. castrati pulloꝝ turturū perdicū ⁊ fasianoꝝ. De potibus uero utatur aque mellis q2 melior ē uino. Notandū q usus feniculi i oībus suis comestionibus: ⁊ ante cenā ⁊ post est ualde utilis. ⁊ idem ē de siseleos. Et eger.

Ponit curā per euacuationē dicens q infirm⁹ est cogendus ad uomitū: ⁊ maxime qñ est debilitas uisus ppter stomachū. Rō quia maxime exiccat ⁊ consumit materiā facientē ipsam ⁊ mūdificat stomachū ab hūiditatibus supfluis.

Pulueres. Hic ponit curā per localia. s. p pulueres oculis iponendos dicens q in oculis debent poni pulueres exiccatiui. s. positi supra. Ratio patet quia exiccant ⁊ consumūt materiā facientem debilitatē uisus. Almansor.

Qd̄ si cū predicta egritudine affuerit siccitas ⁊ corpis macies nutrimentū erit augendū ⁊ vinū in potu est tribuendum ac super caput ipsius aqua tepida fundenda ⁊ incuruatio super eam facienda. Balneū preterea ingrediatur i quo tñ nō multum sudet. naribus quoq3 oleū ō amigdalis dulcibus atq3 auribus ē imittendum: oculis v̊o lac adolescentis quaq3 die ē iniciendū. qd̄ etiam frequēter fieri cōuenit. Hec quoq3 ōbilitatis visus spēs fortior fit i tpe famis: ⁊ cū uēter uacu⁹ fuerit. Silla.

Pōit curā p localia ⁊ diuiditur in q̄ttuor ſm q quattuor localia pōit. partes patēt. De pria dicit q sup caput aqua ē fundenda ⁊ incuruatio super ea ē fienda. rō q2 hūectat per uiam irroratōis ſbam oculi igitur ⁊c. Balneū.

Ponit curā per balneū dicens q patiēs debet ingredi balneū non tñ in quo multū sudet. ratō q2 hūectat totū corpus. rō q2 quod sudit quod nō d3 multū sudare. q2 eēt cā exiccatōis. Naribus. Ponit curā per aliud locale dicēs q i naribus ⁊ aurib⁹ debet mitti oleū ō amigdalis

42

dulcibus: rō quia habet humectare cerebrū ⁊
per ꝯñs oculos. iō ⁊c. **Oculis.** Ponit curā
per aliud locale dicens ꝙ in oculis debet poni
qualibet die sepe lac mulieris adolescentis. rō
quia habet hūectare sbā oculoꝝ. **Hec quoqꝫ**

Hic docet per signa hanc debilitatē uisus co
gnoscere ex inanitōe dicens ꝙ hoc cognoscitur
ex duob⁹. Primū quia fit fortior tēpore famis
Rō quia fit maior resolutio spirituū. Secūdo
qꝛ fit fortior qñ stomachus ē uacuus: pōt tñ po
ni unicū signū. Notandū ꝙ signa debilitatꝭ
uisus ex inanitōe sunt quia alleuiātur tēpore sō
ni ⁊ post comestionē: hora aūt famis fit fortis:
oculi quasi sicci uidētur: sentitur pruritus hora
ieiunii spāliter. rō signorū patet. **Al.**

**Confectio alcohol qđ valde acuit visū q
cā hūoris debilitaꝛ. ℞. tucie ablute ⁊ sic
cate. ʒ. xx. deinde extrahaꝛ succus sansuci
viridis ⁊ per noctē vnā residere dimitta
tur ⁊ coletur ex quo tucia cōspersa dimit
tatur quousqꝫ siccetur postea teraꝛ. deide
sumanꝛ. ʒʒ. pipis nigri macropipis celido
nie oīum añ. ʒ. ii. salis armōiaci. ʒ. i. cū tu
tia fuerit. ʒ. xx. p⁹ hec oīa terātur ⁊ ex succo
teneri fenicli cōspgaꝛ ⁊ siccata iteꝝ terā
tur ⁊ reponanꝛ ⁊ cū necesse fuerit oculis ī
mittaꝛ. ad h̾ ꝑterea ualde cōfert sief de fel
libus. Sillanus.**

Hic explicat quedā alia localia ꝯferētia in
debilitate uisus ex repletōe ⁊ diuiditur in duas
ƒm ꝙ duo explicat. scđa ibi. **Ad h̾ ꝑterea.** De
pria ponit descriptōē cuiusdā pulueris. ℞. tu
cie ablute exiccate. ʒ. xx. deide extrahatur succ⁹
sāsuci uiridis ⁊ ꝑ noctē unā residere dimittatur
⁊ coletur ex quo tucia ꝯspersa dimittatur quous
qꝫ exiccetur. deinde teratur: postea sūatur pipe
ris nigri. ʒʒ. macropipis oīū añ. ʒ. ii. sal' armo
niaci. ʒ. i. cū tucie fuerit. ʒ. xx. pistētur hec oīa et
terātur ⁊ đ succo feniculi aspergātur ⁊ exiccētur
⁊ iteꝝ terātur ⁊ reponātur ⁊ cū necesse fuēit ocu
lis imittātur. ⁊ dꝛ ꝯfectō alchochol quod ualde
acuit uisū q debilitatur cā hūoꝝ. Notandū
ꝙ in cura debilitatis uisus ꝓuenientis ex reple
tōe ualēt plura alia. Primū semel in hebdoma
da recipere tyriace. ʒ. i. uel. ƒ. cū uino uel cū aq̄
rute uel feniculi ⁊ ē de meliorib⁹ rebus in debi
litate uisus ⁊ ꝯseruatōe ⁊c. **Ad idem.** ℞. be
thonice celidonie eufragie isopi pulegii oīū sic
corū añ. ʒ. ƒ. seis feniculi sileris mōtani anisi co
riandri ꝑpati seis maiorane seis basilici carda
mōi añ. ʒ. ƒ. interioꝝ cinamōi. ʒʒ. galāge nucis
mus. añ. ℈. ƒ. garofil'. pipis lō. ligni aloes polii
masticis spicenardi añ. ʒ. ƒ. corticis citri ꝯditi. ʒ
iii. ꝯserue boraginis ꝯserue anthos añ. ʒ. ii. aq̄
rosͤ. aque feniculi añ. ʒ. v. zuccari albi. q. sufficit
fiat electuariū in bolis. **Ad idē** mirobalani
kebuli ꝯditi mirabiliter ualent. **Ad idē** elctū
ariū serpentū: ē eni spāle quia pellit superfluita
tes a cerebro. ideo ualet in lepra. paratur enim
sic. remouetur caput ⁊ cauda ⁊ coq̄tur in uino:
post cōficiatur. **Ad idē** usus ramoꝝ rute ī ui
no hora cōestiōis iuuat ⁊ ē expertū. **Ad h̾ ꝑte
rea.** Hic exēplificat secundū locale: dicens ꝙ
in cura debilitatis uisus ex repletione ualde cō
fert sief de fellibus. rō quia subtiliat. Notan
dū ꝙ fella oīa abstergūt oculū ⁊ uisum clarifi
cant. Ex aīalibus preeligatur fel hirci gazel' bo
uis leporis apri ursi testudinis vulpis hedi ca
pre. Ex uolatilibus aquile vulturū austuris
ancipitris: ⁊ oīum uiuentiū de rapina: hyrūdi
nū passeꝝ galli ⁊ perdicū. Ex piscibus: fel fa
bre ⁊ porci marini ⁊ sunt iuuamenti multi.
Notandū ꝙ per ista intelligit alia. Primū aq̄
celidonie distillata: uerbene eufragie feniculi:
rute singulariter ⁊ ꝯiuncti. **Ad idem** iniectio
balsami. **Ad idem** liquor qui currit ex epate
porci qñ assatur ⁊ larde ⁊ cum pipere longo: et
ualet specialiter comestū ⁊ oculos suffumigan
do: ⁊ hoc faciebat gerardus de solo. **Ad idē**
℞. sileris montani maiorane rute celidonie eu
fragie feniculi añ. ʒ. i. ƒ. ʒʒ. al. spice nardi pipis
longi gariofil'. tutie ꝑpate sarcocolle bñ nutri
te in lacte ligni aloes añ. ʒ. ƒ. pulueriząda pulue
rizētur ꝯquassanda ꝯquasseutur liquefiant liq̄
fienda ⁊ misce ī estate calido solo exñte agitādo
quotidie sicut zucca. rosͤ. in hyeme uero super
cineres calidos reseruetur in uase mundo ⁊ in
oculis distilletur ⁊c.

De tumore palpebrarum. Sil.

Notandum est circa rubricā ꝙ cau
sa tumoris palpebrarum ē duplex.
Una est extriseca ut casus percussio
rōne cuius fit fluxus humorum ad
palpebras. Alia est causa intrinseca: ⁊ talis pōt
eē materia calida. s. sanguis uł colera ⁊ matēia
frā. s. phł'a ⁊ mł'ia. Secundo notandum ꝙ si
gna tumoris sunt eadē cū signis dictis in. c. đ
obtalmia que fit ex sanguine colera phł'ate et
melancolia. **Almansor.**

**Pithimeꝛ ex epithiate quod ī ca
pitulo đ obtalmia noīauim⁹. Sil.**

Hic determiat de tumore palpebraꝝ a cau
sa extrinseca ut a casu uel percussione in cuius cu
ra ꝯpetit empl'm doloris sedatiuū ut ē emplm

de uitellis oui cum oleo rosato factũ. ratio pꝫ.
In cura tumoris palpebrarũ a sanguine uel
colera cõuenit predictũ emplastrũ. rõ quia pro
hibet fluxũ mitigat dolorẽ ⁊ alterat malã cõple
xionẽ. In cura qñ prouenit ex uentositate cõ
petit empl'm factũ ex farina milii ⁊ aqua fenicu
li ⁊ semine cymini. In cura qñ ex phlegmate
prouenit cõpetit empl'm factũ ex tiriaca: uel ex
trifera magna ⁊ aloes cũ modico aque feniculi
⁊ aceti. In cura qñ ex mł'ia ꝓuenit cõpetunt
primo mollificantia: deinde resoluentia: ⁊ post
emplastrũ uel cerotũ mollitiuũ cum oleo amig
dalaꝝ dulcium. **De pilis inuersis.**

Otandũ circa rubricã ꝙ triplex est
piloꝝ seu in pilis palpebrarũ nocu
mentũ. Primũ ẽ multitudo piloꝝ.
Secũdũ ẽ paucitas. Tertiũ est pro
longatio eoꝝ: unde aliqñ intrãt oculũ. Ad pro
positũ de tertio itelligitur. Secũdo notãduꝫ
ꝙ causa multitudinis piloꝝ palpebrarũ ẽ forti
tudo causarũ generantiũ pilos ut fortis calidi
tas cõuertens materiã in fumosos uapores: et
multitudo materie ut fumosoꝝ uaporuꝫ ⁊ rari
tas palpebrarũ ⁊ paucitas pilorũ. Cã paucita
tis ẽ debilitas causarũ generantiũ eos. ut pau
citas caliditatis non potentis ꝯuertere materiã
in fumos: paucitas materie ⁊ dẽsitas palpebra
rum. Sed causa ꝓlongationis pilorum ẽ multi
tudo materie. Almansor.

**I pilus fuerit vnus aut duo alijs
pilis palpebrarũ cũ mastice sunt
annectendi aut oleo seni uel radi
citus euellanť ⁊ loca a quibus euulsi sunt
cum ferro acuto aut acu adurãtur. si autẽ
multi fuerit necesse ẽ aut caro palpebre in
cidatur: loqui tñ de hoc nostri libri mensu
ra pretergreditur.** Silla.

Hic determinat de pilis ꝯuersis ponẽdo cu
ram: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam
qñ pilus fuerit unus. Secũdo ponit curam qñ
pili fuerint multi. ibi secũda. **Si aũt multi.**
De pria parte dicit. si pilus fuerit unꝰ aut multi
quia duo intrantes oculũ. Modus cure est du
plex. Unus ut cum mastice aut cũ oleo ꝺ kerui
ãnectatur aliis pilis. Secũdus modus ẽ ut radi
citus euellatur ⁊ loca a quibus sũt diuulsa cau
terizẽtur cũ ferro ignito aut acu. Notanduꝫ
ꝙ cura huius ẽ remotio ⁊ modus remouẽdi est
duplex. Unus ut remoueantur cũ forficibus et
misceãtur cũ pilis palpebraꝝ ⁊ cum aliqua gũ
ma adherent ut ẽ mastix gũma pini ⁊c̃. Secun
dus modus ẽ ut eradicẽtur ⁊ postea eiꝰ gñatio
ꝓhibeatur. Et ꝓhibetur. primo generatio cuꝫ
cauterio actuali: ut cũ acu cauterizetur porus p
quẽ transit ille pilus. Ad idẽ fiat inunctõ cũ
unguẽto facto ex oleo mandragore ⁊ mucilagi
ne psilii ⁊ modico aceti ⁊ cãphore. Ad idem
opiũ dissolutũ cum mastice. si in foramine post
eradicationẽ põatur cõfert. Si aũt. Hic po
nit curã qñ pili fuerint multi dicẽs primo ꝙ qñ
multi fuerint necesse ẽ ut caro palpebre icidatur
Secundo dicit ꝙ loqui de hoc non pertinet ad
hunc librũ: sed ad. vii. in quo determinat de ci
rurgia ⁊c̃.

De aqua descendente in oculis. Silla.

Otanduꝫ circa rubricã quid sit ca
taracta. Est eni morbus officialis
s. opilatio cãta ex aqua situata inter
hũorẽ albugineũ ⁊ corneã tunicaꝫ
Secundo notandũ ꝙ cataracta fit ex materia
phlegmatica uel mł'ica descendẽte a cerebro ad
oculos exñte aliqñ inter uueã ⁊ corneã. Tertõ
notandũ ꝙ cataracta fit aliqñ ex uicio cerebri:
quia uapores ueniẽtes a cerebro p neruos usqꝫ
inter hũorẽ albugineũ ⁊ corneã tunicã ibi ꝯden
satur ꝓpter frigiditatẽ oculi: unde cõuertuntur
in aquã sicut patet de pluuia qñ a sole eleuãtur
uapores usqꝫ ad mediã regionẽ aeris: iõ in ꝑn
cipio uidetur homini ꝙ uideat muscas ⁊ sil'ia.
Quarto notãdũ ꝙ cataracta diuersificatur
in quantitate: quia aliqñ est magna opilãs pu
pillã: ⁊ tunc prohibet uisum. Aliqñ ẽ parua so
lum unã partẽ occupans ⁊ sic non ꝓhibet uisũ
ex toto. Uel occupat solũ partẽ infeirorẽ uel su
periorẽ uel mediã: sicut in medio: ⁊ tunc oĩa ui
dẽtur sic perforare. Quinto notandũ ꝙ spẽs
cataracte sũt tres distiguẽdo ex parte sbe s. sbti
lis grossa ⁊ mediocris: ⁊ uocatur cataracta sbtil'
in principio qñ aqua ẽ multũ liquida: ⁊ talis ñ
põt remoueri acu: sed medicinis ab intra appli
catis ⁊ ab extra. Uocatur qñqꝫ grossa qñ ẽ an
tiq̃ ⁊ aqua ẽ ꝯgelata multũ ⁊ tal' nõ curatur acu
nec medicinis: ⁊ ꝓpter adherẽtiã ad ptes oculi
non põt curari acu. Uocatur autẽ media qñ ta
lis aqua nõ ẽ multũ liquida nec ꝯgelata ⁊ talis
põt curari cũ acu. Notãdũ sexto ꝙ signa ad
cognoscẽdũ ꝙ cataracta sit in media dispõne.
Primũ ẽ sũptũ ex parte coloris uel albi ut mar
garitaꝝ. Secundũ signum ẽ si patiens põt di
minute respicere claritatẽ loci. Tertium si clau
datur oculꝰ infirmꝰ ⁊ fricetur palpebra aliqñ
ad sinistrã ⁊ freqñter ⁊ apiatur post. si illa aqua
dilatetur ⁊ pꝰ redeat ad dispõnẽ primã. Quar
tũ si claudatur oculus sanus ⁊ pupilla oculi isir

43

mi apparet ꝙ dilatatur. Septio notandum ꝙ spẽs cataracte diuersificantur ex parte loci: quia quedã fit ꝓpter opilationẽ nerui: qua sba oculi ꝛ color eius nõ uariatur ꝛ uocatur gutta serena. Quedam fit ꝓpter opilationẽ factaꝫ ex materia in tunicis oculoꝝ. ꝛ hec ẽ duplex. Quedam fit ex aqua descendente que non ẽ ꝯfirmata aliqñ: ꝛ aliqñ ẽ cõfirmata. Quedã fit ex materia simili aque descendenti: ꝛ ẽ plus grossum generatũ in tunicis oculorũ ꝛ dicitur alchaminat. Octauo notandũ ꝙ sigua aque incipiẽtis descendere sunt ꝙ añ oculos uidetur uolare aliquid in modũ muscarũ. rõ quia materia que p̃sentatur cristalline faciens illas spẽs est sbtilis ꝛ rara. iõ ꝛc. Signa cronice ꝛ ꝯfirmate sunt: quia prohibet uisum. Rõ ꝓpter grossiciẽ materie. Secũdo uidetur pupilla cũ aspicitur opilata. Rõ ꝓpter materiã grossam. Tertio uidetur aliquid esse rei extranee in modũ tele uel pãni: habens colorem extraneũ a cornea ꝛ uuea i pupilla ꝛ modi illius sunt plures: quia quedaꝫ est clara: quedam ad modũ puris. Signa ei⁹ q̃ in modũ puris sunt. Primo qñ medicus ꝯmouet caput infirmi cõmotione forti uidet manifeste pus ad inferiora descendere. Rõ ꝓpter fluxibilitatẽ ꝛ qñ medicus expitur cũ acu de eleuatõe si sit cataracta cõfirmata descẽdit ad inferiora. si nõ eleuatur ꝓpter spissitudinẽ suã absqꝫ cõglutinatõe sbe puris. ꝛ hec ẽ dñia manifesta inter pannũ ꝛ pus. Signa eius que ẽ pp opilationẽ nerui optici ꝛ dr̃ gutta serena. sunt prio qñ antecessit dolor frontis ꝛ oculoꝝ. Rõ patet Secundo in sba oculi nõ apparet aliqua macula imo uidentur clari. Rõ quia opilatio est in neruis ꝛ nõ in sba oculi. Almansor.

Uandoqꝫ videẗ alicui ꝙ ante se hẽat cimices uel alia parua corpora subtilia ꝛ radiosa. Quod aliquando cã stomachi aliqñ ex proprio nocumento ipsius oculi contingit. ideoqꝫ differentia inter hec duo cõsiderãda ẽ. neqꝫ pro paruo ẽ habendũ cũ hoc accñs euenerit. Ex eo nãqꝫ ꝙ causa stomachi accidit: non est multum timendum ꝙ oculo nocumentum inferat. Ex eo uero ꝙ ex proprio uicio oculi contingit valde timendum est hoc enim aque principium existit. Hec autem passio dum recens est ꝛ in principio cum medicinis curabilis est. sed cum iam ad perfectionẽ deuenerit sanari nõ põt nisi cum icisione ꝛ fortasse etiam incisio prodesse non poterit. Silla.

Hic determinat de cataracta uel aqua descendente in oculũ: ꝛ diuiditur i quattuor. Primo ponit signa cataracte incipientis. Secũdo docet cognoscere qñ hec passio ẽ curabilis ꝛ qñ nõ. Tertio docet cognoscere quãdo hec passio prouenit uicio stomachi ꝛ qñ uicio cerebri uel oculi. Quarto põit curã eius q̃ ẽ ꝓpria oculo. secũda ibi. Hec aũt passio.. Tertia ibi. Qua propter. Quarta ibi. Cũ aũt. Prima in q̃ttuor primo ponit curã cataracte. secundo ponit diuersitatẽ ex parte cause. Tertio ostendit ꝙ hec passio qñ accidit nõ ẽ puipẽdenda. Et quarto ponit que sit deterior cataracta an facta ex uitõ stomachi an ex uicio oculi. secunda ibi. Qd̃ aliqñ. Tertia ibi. Neqꝫ ꝓ pauco. Quarta ibi. Ex eo nãqꝫ. De prima dicit ꝙ aliqñ alicui apparet ꝙ habet ante se pulices: aut alia corpa parua sbtilia ꝛ suple. hoc est signũ cataracte. rõ quia tunc inter corneã ꝛ albugineũ sunt uapores ẜm quoꝝ grossitiem ꝛ sbtilitatem uidentur ab extra diuersa q̃ nõ sunt. Qd̃ aliqñ. Ponit diuersitatẽ ex parte cãe dicens ꝙ hec passio aliqñ contingit ex uicio stomachi: aliquãdo ex ꝓprio nntrimento oculi. subdit ꝙ iõ hec dñia ẽ cognoscenda inter ipsam. rõ pꝫ. Neqꝫ ꝓ pauco. Hic ostendit ꝙ hec passio dum accidit ñ est paruipendenda. rõ qr ꝓpter ipsã seqtur maximũ nocumentũ in uisu. s. ablatio: ꝛ deĩde toti corpori. Ex eo nãqꝫ. Hic ostendit que ẽ deterior: an facta ex uicio stomachi uel oculi: dicẽs ꝙ si accidat ex causa stomachi nõ est multuꝫ timendũ. rõ quia ad mundificationem stomachi sequitur mundificatio illius ꝛ remotio illius. sꝫ si accidat ex proprio nocumento oculi: est ualde timendũ. Ratio quia talis proprie dicitur cataracta ꝛ non ita faciliter remouetur. Hec aũt passio. Hic ostendit quãdo hec passio ẽ curabilis cum medicinis ꝛ quãdo nõ. Prĩo dicit ꝙ quãdo hec passio est recens: quia non ẽ confirmata: sed in principio tunc est curabilis cum medicinis. Secũdo dicit ꝙ quando est cronica tunc non põt curari nisi cum depositione cũ acu: aliquãdo non. Rõ est dicta supra. Notandum ꝙ cura cum acu sic fit corpore mũdificato tempore ueris uel autũni: recipiatur acus rotundi capitis ꝛ perforetur cornea a parte lachrymali minori uersus inferius ꝛ uoluẽdo acũ fit fouea in tunica coniunctiua ꝛ transit illa acus inter tunicam vueam ꝛ corneam ꝛ caput illius acus ascẽdit uersus superius ꝛ trahitur uersus inferius. ꝛ quando est tracta paꝝ quiescat ꝛ postea trahat acum. deinde ponat empl'm sup lo

cū ex uitellis oui ⁊ oleo roſ. Aliī addūt crocum
⁊ patiens stet in loco obscuro. vii. diebus ocu
lis clausis. Al.

Quapropter dr̄ia inter hec duo p̄dcā
dilegēter ē iuestigāda q̄ ē ꝓut dicemꝰ. Qn̄
imaginatōes q̄ uidēt vtriqꝫ apparet ocu
lo extimāduꝫ ē hoc cōtinget ex vitio stōa
chi ⁊ ecōuerso. Et cū imaginatōes ī hora
fastidij ⁊ in hora male digestiōis p̄la soli
to uidēt. in hora aūt famis ⁊ laboris pau
tiora apparent existiandū ē etiā h̄ ex stōa
cho eē ⁊ si ex quo iste imaginatōes accide
rūt duo p̄terierīt mēses aut ⁊ plures ī pupil
la nō fuerit visa cōturbatio existiandū est
hoc ex stōacho eē. qn̄ aūt iste imagiatōnes
cibi agregate fuerit pillłas cochias in potu
tribue: ⁊ si passio oīno remouet: iā existia
tōes p̄dicte certificate erunt. Si aūt vni
tm̄ oculo apparuerit ⁊ vno mō in horisꝰ oī
bus ꝑmanserint existiandū ē vitiuꝫ aque
adesse p̄cipue cū in pupilla nō fuerit obfu
scatio nāqꝫ si fuerit ī pupilla dubitatō iaꝫ
tunc erit sublata. Silla.

Hic docet cognoscere prīo qn̄ hec passio
ꝓuenit uitio stomachi. Secūdo qn̄ uitio oculi.
secūda ibi. Si aūt. De prīa dicit ꝙ dr̄ia ē co
gnoscēda inter p̄dicta. De secūdo dicit ꝙ si ap
rēt ista signa. Primū imaginatōes p̄dcē appa
reant ſm utrūqꝫ oculum. Secūdū ⁊ cū hec in
hora fastidij ⁊ male digestionis appareāt plus
solito ⁊ pautiores in hora famis ⁊ laboris. Ter
tiū postq̄ꝫ ille imaginatōes apparuerūt ⁊ prete
reant duo menses uel tres ⁊ in pupilla nō fuerit
aliqua conturbatio uisa. Istis signis arguēduꝫ
ē hāc passionē eē uitio stōachi. Patet rō signo
rū bene ītuenti. Notandū ꝙ ultra p̄dicta si
gna additur aliud signū. si aliqn̄ alleuiatur ⁊ g̃
uatur tūc ē ex stōacho. rō patet. Si aūt. Hic
docet cognoscere qn̄ hec passio ē ex uitio oculi
dicēs ꝙ si p̄dicte imaginatōes accidant ſꝫ vnū
oculū tm̄ ⁊ ꝑmaneant oī tꝑe eq̄les. si in pupilla
nō appareat obscuratio arguendū ē ibi eē uitiū
aque. Subdit ꝙ si fuerit obscuratio in pupilla
tūc nō erit dubiū. rō huiꝰ pꝫ. Almansor.

Cū aūt passio in oculo ꝓpria fuerit ꝓ
hibendū ē infirmo ne cum uentosis minu
at sanguinē nec ex brachio: nec comedat
pisces nec oīa que hūectare pn̄t. Sil.

Ponit curā eiꝰ qn̄ ē uitio oculi: ⁊ diuiditur ī
duas. Primo ostēdit a q̄bus ē abstinēdū. Se
cūdo ꝓsequitur ponēdo curā. secūda ibi. Uen
ter quoqꝫ. De prīa dicit ꝙ si hec passio fue
rit in oculo ꝓpria: ꝓhibenduꝫ ē ne fiat euacua
tio sanguis cū uentosis uel ꝑ phlebotomiaꝫ ex
brachio. Rō q2 hec passio ē ex materia frigida
⁊ remouendo sanguinē magis infrigidaretur:
iō ⁊c̄. Secundo dicit ꝙ patiens nō dꝫ comedē
pisces nec allea nec alia humectantia: q2 ex eis
magis augeretur materia cataracte. Notā
dum ꝙ dictū Raſ uerificatur nisi qs uellet in
grossare cataractā ut acui subiiciatur. iō tūc cō
petūt pisces sed assati. Al.

Uenter quoqꝫ frequenter soluēdꝰ ē ex
pillłis cochiis. Et eger ex calefactiuis ⁊ de
siccatiuis nutriendꝰ ē. idromel preterea in
potu est ei tribuendū. Sillanus.

Prosequtur ponēdo curā ⁊ diuiditur ī tres.
Primo ponit curā ꝑ euacuatōꝫ. Secūdo ꝑ di
etā. tertio ꝑ localia. secūda ibi. Et eger. Tertia
ibi. Et ī ocul̄. De prīa dicit ꝙ caput ē purgan
dū sepe cū pillłis cochiis. rō quia cū illis matēia
phl̄atica euacuatur a capite facies cataractaꝫ.
Ad idē ualent pillłe lucis mesue. Ad idē va
lent pillłe sine quibus eē nolo nicolai. Ad idē
pillłe de iera magna. Notandū secūdo ꝙ an̄
exhibitionē pillłarū ꝯpetit sirupꝰ digestiuꝰ dictꝰ
in. c. de d̄bilitate uisus ⁊c. Et eger. Ponit cu
ram per dietā. Et primo dicit ꝙ eger dꝫ nutriri
ex cibis calefactiuis ⁊ desiccatiuis. Rō pꝫ. Se
cundo dicit ꝙ in potu ē dandū idromel. Rō q2
uinū ē nimis uaporosum ⁊ hoc debet eē tēpore
sue curationis. Notandū ꝙ cibi cōuenīētes
sunt carnes castratorū pulloꝝ perdicum fasia
norū turturū colūborū ⁊ oīum auiū uiuentium
in pratis ⁊ non ī aquis ⁊ plus assata q̄ꝫ elixata.
comedat feniculū ⁊ semen eius. condiantur eiꝰ
cibaria cum puluere qui sic fit. ℞. pipis longi
ʒ. ſ. cinamomi. ʒ. ſ. cardamomi. ʒ. iii. croci. ʒ. ii.
uel. i. ſ. Alman.

Et in oculis sief de fellibus mittendus.
sief de fellibus qđ ꝓficit aque in principio
⁊ dilatatōi pupille ⁊ eis qui post occasuꝫ
solis non uidet ⁊ tenebrositati uisus que
est ex hūore. ℞. fell̄ gruis fell̄ sabot fell̄ ir
cini fellis ancipitris fell̄ aquile fell̄ ꝑdicis
oīuꝫ siccoꝝ vnuꝫ aut plura. sumātur quo
qꝫ de oībus. ʒ. x. istoꝝ siccorū euforbij colo
quintide serapini oīum an̄. ʒ. v. trita agre
gētur ⁊ cōspergātur ex succo feniculi tene
ri ⁊ mittatur in oculum. Silla.

Hic ponit curam per localia: ⁊ diuiditur ī
duas. Primo in generali: secūdo in sp̄ali ponē
do descriptionē quandā sief de fellibus. secūda
ibi. Sief. De prima dicit ꝙ in oculis mitten

44

dum est sief de fellibus. Ratio q: habet v̓tutez
sb̄tiliandi ⁊ ꝯsumendi materiá spālr fel auiū de
rapina uiuentiū ut aquile. Sief. Hic ponit
descriptioné sief de feibus ⁊ proficit i principio
aque ⁊ dilatatōis pupille ⁊ eis qui post occasuz
solis non uident ⁊ debilitati uisus que ex hūore
est. ℞. fellis gruis: fellis saboth piscis fellis vr
si fellis ancipitris fellis aquile fellis perdicū: oi
um siccorū unū aut plura sumātur pro oib⁹. ʒ.
x. istorū siccorū coloquintide serapini euforbii:
oium añ. ʒ. i. trita aggregētur ⁊ conspergantur
ex succo feniculi teneri ⁊ mittātur i oculū. No
tandū q loco huius ualet colliriū h̄. ℞. balsa
mi fellis ancipitris añ. ℈. ii. elli al. pipis añ. ℈. i
conficiātur cū aqua raphani fiat colliriū ⁊ ocul
instilletur. deinde odoret maioraná freq̄nter.
Ad idé. ℞. fel capre gruis aquile vulturis:
aut aliquod ex istis ⁊ in scutella uitreata misce
cū. ʒ. i. tutie. ʒ. ſ. armoniaci. ⁊. ʒ. ſ. flor eris. ⁊. ʒ
i. salis ru. ⁊. ʒ. ſ. spūe maris que oia trita ⁊ cri
bellata sint in qua mixtōe addātur succi celido
nie feniculi rute añ. ʒ. iiii. uini al. ℔. i. hoc totuz
distilletur p alēbicū. uel dimittatur hoc totū ad
solé per. xl. dies: postea coletur ⁊ iter ponatur i
uase uitreo ad solé per dies q̄ttuor ⁊ reseruetur.
Si aūt nō ponatur uinū: exiccatur hoc totū ad
solé ⁊ fit puluis ex oibus q teritur sup marmore
in fine dierū. xl. quattuor ⁊ ponitur in oculo. h
puluis delet mirabl'r cataractá. Secūdo no
tandū q ras ponit si egritudo prouenit a stōa
cho curatur cū exhibitōne oximell' squillitici ul'
cōpositi. ʒ. ſ. aque decoctionis feniculi isopi. ʒ.
iiii. deinde cū euacuatōe facta cū pill'is cochiis
uel fetidis uel aureis de octauo in octauū cū di
eta sicca ⁊ cum potu aque mellis.

De noctilopis. id é de illis qui post oc casionem solis non vident. Sil.

Jrca rubricá é notandū q aliqui
sunt qui bene uident de die ⁊ male
de nocte. ⁊ aliqui qui male uident d̄
die ⁊ bene de nocte. Rō utriusq; é
ná qñ spūs sunt ualde sb̄tiles ⁊ clari bñ uidét d̄
nocte ⁊ ꝑpe nocté. s. prope occasum solis q: spi
ritus aggregātur ⁊ condésantur adueniente no
cte. precipue é uerū in hñtib⁹ spūs sb̄tiles ⁊ pau
cos. sed male uident de die q: rōne lumis diei
spūs magis spergūtur ut patet in cartis. s; spūs
qñ sunt grossi ualde bene uident de die ⁊ male
nocte. q: in nocte ingrossantur nimis. in die v̓o
sb̄tiliatur rōne lucis diei. Secundo notāduz
q aliqui sunt bñ uidétes a longe ⁊ male de ꝑpe
⁊ illud qñ spūs sunt grossi ⁊ multi. ⁊ cā é q: ta
les spūs indigent multo lumine ⁊ magno motu
⁊ hoc est in re que uidetur de longe ⁊ nō in re q̄
uidetur de ꝑpe. Alii sunt qui bene uidēt ꝑpe et
male longe: ⁊ hoc é qñ spūs sunt pauci ⁊ sb̄tiles
quia non sustinent magnū motū nec magnū lu
men: iō ⁊c. Alii sunt qui male uident a longe et
a ꝑpe ⁊ illud é qñ spūs sūt grossi ⁊ pauci: q: rōe
paucitatis nō pñt sustinere magnuz lumen nec
magnū motuz qd̄ reqritur si res a lōge debeat
uideri ⁊ rōne grossitiei indiget sb̄tiliatōe que fit
per magnuz motuz ⁊ magnuz lumen. ⁊ hoc nō
pōt esse si res uideatur d̄ prope. Alii sunt q bñ
uident a longe ⁊ de ꝑpe ⁊ illud est qñ spūs sunt
clari multi sb̄tiles: q: rōne claritatis ⁊ sb̄tilitatis
non indigent subtiliari: ⁊ sic nō indigent multo
lumine nec motu: ⁊ per ꝯñs bene uident de pro
pe. sed rōne multitudinis pñt sustinere magnū
lumen ⁊ motuz: ⁊ iō bñ uidét lōgiqua. Al.
D hoc utile existit epar ircinuz
scindere ⁊ ponere super vná se
ctioné piper longū ⁊ coopire ip
suz ex alia sectōe pipe lōgo i me
dio exñte: deide ponere ipsū in furno ⁊ di
mittere ipm donec assef ⁊ desiccef ⁊ ñ cō
buraf. quo facto pip longuz qd̄ in medio
erat sumaf ⁊ bñ teraf cuz pauco musco.
deinde ex liquore ex epate assato exp̄ssus
fuerit aspgaf ⁊ siccef ⁊ in oculū mittatur.
aut fel caprinū cū melle mixtū in cucuna
sup igné coquaf: deide radi⁹ in eo illinit⁹
imittaf in oculū. Qd̄ aūt magis valet ad
hoc é ut sief d̄ fellib⁹ in oculū mittatur. Si
aūt hec nō suffecerit véter soluaf ⁊ ságuis
ex duabus cephalicis ⁊ ex frōte minuatur
⁊ regimen subtilietur. Sill.
Hic determinat de noctilopis quantuz ad cu
rá: ⁊ diuiditur in duas. Prio ponit curá p que
daz localia. Secundo oñdit quid fienduz qñ p̄
dicta nō sufficiunt. secunda ibi. Si aūt hec.
Prima in tres ꝺm q tria localia ponit. secūda
ibi. Aut fel. Tertia ibi. Qd̄ aūt magis. De
prima dicit q ualde utile é facere quod pōitur
in littera. s. scindere epar caprinuz ⁊ ponere sup
uná sectōné pip lōguz ⁊ ipsuz coopire cum alia
sectione pipere in medio exñte. deinde ponere
ipsum in furno ⁊ dimittere ipsum donec exicce
tur. quo facto piper quod in medio erat suma
tur ⁊ bene teratur cum pauco musco. deide ex li
quore q ex epate assato expressus fuerit cōspga
tur ⁊ siccetur ⁊ in oculuz mittatur. Notāduz
q rō remedii é quia sb̄tiliat ꝓpter piper longuz
⁊ ualet q: epar hircinum iuuat a tota proprieta

te quocunqz mõ sumatur. **Aut fel.** Hic põit aliud locale dicẽs ꝙ fel caprinum cuz melle mixtum in uase super ignẽ misceatur. deide radius eo linit⁹ mittatur in oculuz. Rõ remedii ẽ quia fel hz uirtutẽ sbtiliandi ⁊ mel hz ṽtutẽ abstergẽdi ⁊ acuendi iõ ⁊c. **Qd aũt.** Ponit curã per aliud locale dicens ꝙ illud plus ualet. s. sief de fellibus in oculis missum. Notanduz ꝙ per illud intelligit oĩa que dicta sunt in. c. de debilitate uisus. ideo recurratur ad illd ⁊c. **Si ãt.** Hic ostendit quid fiendũ qñ predicta nõ sufficiunt. Et dicit prio ꝙ si predicta nõ suffecerint dz fieri euacuatio per secessum. Rõ ut euacuetur materia phl'atica a capite que causat grossitiez in spiritibus ⁊ turbulentiã. Secũdo dicit ꝙ sanguis ex duabus cephalicis ⁊ ex frõte debet diminui. Ratio ad remouendũ plenitudinẽ in corpore si sit. ṽnde cõicantur multi uapores ad oculũ. Tertio dicit ꝙ dieta dz subtiliari. rõ pz.

Notandũ ꝙ de cura illius qui de die uidet non põt ẽ ut regatur dieta ipiguatiua generatiua sanguinis grossi ⁊ spissi ut sunt extrẽa porcellorũ ⁊ aĩalium ⁊ agnorũ: ⁊ bibat vinũ rubeum non dulce limphatũ: ponat in oculo aquã rof. mixtã cuz succo solatri ⁊ gũmi arabico ⁊ dragaganto ⁊ psilio qr inspissant spũm claruz ⁊ subtilem ⁊ tunicas raras ⁊ oculũ reddũt robustum. Apire illos tales in hoc casu sepe in aqua ueri frigoris ẽ ualde utile. rõ pz de se.

De dilatatione pupille. Sil.

Otandũ circa rubricam ꝙ pupilla idem est quod foramen tunice uuee. Notandũ secundo ꝙ in pupilla fit duplex nocumentũ. Unum est dilatatio. aliud ẽ constrictio. Dilatatio ẽ duplex. s. naturalis ⁊ accidentalis. Naturalis est a principio generatõis. Accidentalis fit post generationem: ⁊ talis fit a causa extrinseca ut a casu uel pcussione. Uel a causa intrinseca ⁊ hoc dupl'r uel ex inanitõe ⁊ hoc ex fumis mal' desicãtib⁹ vueã. vel ex repletõe. s. ex hũoribus aquosis relaxãtibus tunicã uueã: de hac ẽ plus sermo. Sed constrictio ẽ duplex. s. naturalis ⁊ accidental'. Naturalis semp est ad bonũ: quia in eo uirtus est unita. Accidentalis est duplex: ut ex inanitione s. cum tunica est exiccata in omnibus partibus quia tunc partes contrahũtur. Uel ex repletõe s. ex humore grosso exñte inter tunicã uueam et corneam comprimentem uueam ab intra.

Rasis solum ponit curam de nocumento quod est dilatatio: quia eadem est cura dilatationis et constrictionis quando fuerit a repletiõe

Tertio notandũ ꝙ signa dilatationis ex hũiditate sunt. Primum ꝙ ipsa pupilla uidetur dilata. Secundũ humiditates fluũt per oculũ nares ⁊ palatum. Tertium quia apparẽt signa humiditatis cõia in facie capite ⁊ in oculis. Quartum quia fit subito ⁊ non paulatim. Ratio pz.

Signa eius que fit a siccitate sunt arefactio oculorum ⁊ frontis. Secundũ quia hũiditates nec apparent nec fluunt ab oculis naribus ⁊ palato. Tertium quia paulati fit ⁊ non subito. rõ patet. Signa eius que fit a dolore aut pcussione manifesta sunt ex uariatõe ĩfirmi. **Al.**

Um pupilla adeo dilatari uidetur vt vndiqz pertingat ad albedinẽ fueritqz hoc post vehementem cephalee dolorem: parua ẽ habẽda fiducia in eius cura. Silla.

Determinat de dilatatione pupille: ⁊ diuiditur in duas. Primo ostendit qñ dilatatio pupille ẽ incurabilis. Secũdo ponit curã eius que ẽ curabilis. secunda ibi. Sed si. De prima dicit ꝙ ubi pupilla. i. foramen uuee dilatetur sic ꝙ prouemat undiqz ad albedinẽ ⁊ cõtingat p⁹ uehementẽ dolorem tunc parua fiducia est habenda in cura. Notandũ ꝙ ratio dicti est qr signũ est ꝙ prouenit ex superflua inanitõe. vnde exiccate sunt humiditates ⁊ tunice oculorum. Ratio patet. Secundo nota ꝙ si dilatatõ ꝑueniens ex dolore eẽt in principio ⁊ non eẽt multũ dilatata curatur ponendo sup oculũ lẽtes excorticatas pistatas ⁊ mixtas cũ bolo ar. ⁊ cum puluere mirtillorũ ⁊ aqua rof. ⁊ uino granatoꝝ ⁊ succo berberis. Ad idem. ℞. solatri semp uiue plãtaginis misce infundãtur in eis ⁊ ponãtur super oculis sepe die ⁊ nocte. Ad idez infundãtur petie in aq̃ rof. in q̃ dissoluta sit tucia: ponatur super oculũ. Ad idem ualz cãteriuz positũ in posteriori parte capitis. s. in occipitio ⁊ in anteriori ꝑfundando usqz ad os ⁊ spãliter post purgationẽ cũ pill'is de iera ꝯuenientibus ad dolorem capitis. **Al.**

Sed si dilatatõ parua fuerit: tũc assidua solutionẽ ventris ex cochijs multotiens ⁊ sief si fellib⁹ ĩ oculos ẽ mittẽd⁹. Sil.

Ostẽdit qñ dilatatio ẽ curabil' ponẽdo curã ⁊ diditur ĩ duas. Prio põit curã ei⁹ q̃ fit a cã ĩtriseca. scdo oñdit quõ se hz dilatatio pupille ꝑueniẽs ex pcussiõe q̃tũ ad curã. ̾a ibi. **Qd si pupillam.** De pria dicit ꝙ si dilatatõ pupille ẽ pua pro cura oportet assiduaf uẽtris solutionẽ cuz pillulis cochiis. rõ pz. Secundo dicit ꝙ in oculo debet poni sief de fellibus. Notandũ

ꝙ anteq̃ꝫ dentur pille cochie debet p̄mitti di gestiuum. Almansor.

Q̃ð si pupillá post percussioné dilatari contingat non é inde timendú: qꝛ remouebitur. Fiat itaqꝫ empl'm ex farina fabarũ ⁊ camomilla ⁊ euisco cũ vino ⁊ aqua Sillanus.

Hic ostendit quõ se habet dilatatõ pupille ꝓueniés a causa extrinseca. s. ex percussione q̃ꝫtuꝫ ad curá. ⁊ diuiditur in duas. Primo facit h̃. secundo põit curá. secũda ibi. Fiat itaqꝫ. De prima dicit ꝙ si contingat dilatari pupillá post percussionem non é timendũ: ⁊ rõneꝫ assignat quia curabitur. Fiat itaqꝫ. Ponit curaꝫ dicens ꝙ debet fieri empl'm ex farina fabaꝛuꝫ camomilla mixtis cum aqua ⁊ uino. Notádũ p̄io ꝙ hoc magis cõpetit in ꝓcessu quia abstergit ⁊ mũdificat. Notádũ secũdo ꝙ h̃ emplastrũ repercussiuũ ꝯpetit in p̄ncipio. s. tale. ℞. farine fabaꝛuꝫ farine oꝛdei an̄ ʒ ii. olei ros. ℥ s. unũ uitellum oui bene agitatum: cum succo endiuie misce quantũ sufficit. fiat empl'm. Ad idem aqua ros. ⁊ succus solatri uel sempuiue cũ albumine oui ponatur sup oculũ. Tertio notandũ ꝙ in p̄ncipio debꝫ phlebotomari ex cephalica partis ꝯtrarie. Ratio patet.

De fistulis que in angulis lachꝛymalibus fiũnt. Sil.

Otandũ é circa rubꝛicam ꝙ fistula est ulcus soꝛdidũ concauũ exteriꝰ strictum ⁊ interius latũ cũ calositate in fundo. Secundo notanduꝫ ꝙ fistula cãtur ex hũoꝛibus male qualitatis fluxis ad oculũ in lachꝛymali qui hũoꝛes ad oculos fluxi coꝛrodũt carné lachꝛymalis anguli et vlcerant. deinde generatur calositas. Uel põt fieri fistula ꝓpter ap̄a cerebꝛi non perfecte curatum. Almansoꝛ.

Um ãgulus lachꝛymalis resudat ⁊ cum p̄mitur sanies ⁊ virꝰ ab eo egrediatur fistulaꝫ pati intelligitur. Sillanus.

Determinat de fistula lachꝛymali: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit signa. secũdo curaꝫ. secũda ibi. Que cũ cauterio. De prima dicit ꝙ qñ illa signa apparuerint. Primuꝫ ꝙ angulus lachꝛymalis resudat. Secundũ cum p̄mittitur sanies ⁊ uirꝰ ab eo egreditur: arguimꝰ ibi eé fistulaꝫ lachꝛymalé. Notandũ ꝙ rõ signoꝝ est. Uerificatur primũ quia in fistula est concauitas interius ⁊ strictura exterius. iõ non egreditur uirus ⁊ sanies que generatur in fistula: nisi fiat cõp̄ssio in digito. Almansoꝛ

Que cum cauterio curatur de hoc tñ loq plus é q̃ꝫ huic nr̃o libꝛo attineat. Sil.

Hic ponit curam fistule. ⁊ diuiditur in duas. Ponit p̄mo curam per cauteriũ. secundo per medicina. secũda ibi. Nos tñ. De prima dicit ꝙ fistula lachꝛymalis curatur cum cauterio Subdit ꝙ loqui de hoc non pertinet hic. Notandũ ꝙ in cura illa nihil est melius q̃ꝫ cauterium potentiale. rõ stati appebit. Al.

Nos tñ iam ei adinuenimus medicamé ꝙ si adhibitũ fuerit ipsam ꝑ multos menses adeo tardare facit vt eger sanꝰ videat.

Medicamé aũt illud é. ℞. aloes thuris sarcocolle sanguis dꝛaconis balaustie antimonij alũis oium an̄. partes eq̃les ziniar quãtũ est quarta pars vniꝰ fiãt ex eis sief. Cũqꝫ necesse fuerit fistula in tantũ p̄maẗ vt quicq̃d saniei in ea cõtinetur egrediaẗ. deinde ĩfirmus super latꝰ in quo nõ é fistula iaceat ⁊ de p̄dicto sief aliquid dissoluaẗ in aqua de q̃ i angulo lachꝛymali tres gutte aut q̃ttuoꝛ ĩtimarizenẗ magno exñte intersticio inter pꝛoiectioné vnius gutte ⁊ alteriꝰ: quo facto eger ꝑ tres sic iaceat hoꝛas In mane quoqꝫ seq̃nti die sil'r fistula bene p̄maẗ ⁊ fiat eadé cura ꝙ ꝑ hebdõadam vnaꝫ fieri cõuenit ⁊ etiá tam diu donec a fistula nihil egrediaẗ cuꝫ p̄mitur. Ex hac náqꝫ cura locus multis mẽsibus siccus permanebit. D curis oculoꝝ quãtũ huic loco necessariũ esse putauimꝰ iam satis dcm̃ esse credimus. Alia v̾o q̃ sunt de curis q̃ ꝑ ferrũ exerceñẗ dimittamꝰ: qꝛ multis indigét medicamĩbꝰ. Sũt aũt q̃dá ex eis q̃ i locis i q̃bꝰ de decoꝛatõe tractabimꝰ ⁊ sanitatis custodia cõtinentur. Sil.

Põit curá ꝑ medicina ⁊ diditur i duas. Primo facit h̃. s̃o ipõit finé. s̃a ibi. De curis oculoꝝ. De p̄ia dicit ꝙ i fistule cura iuẽtũ é medicamé qõ appꝛoxiatũ sic curabit ut uideatur sanꝰ. Sc̃do põit descriptõꝫ. ℞. aloes thuris sarcocolle sanguis dꝛacõis balauste antimonii alũis oiuꝫ an̄. ptes eq̃les zniar quãtũ é q̃rta ps ipsiꝰ. fiat ex eis sief ⁊ cũ necesse fuerit fistula i tãtũ p̄matur ut q̃cq̃d saniei i ea ꝯtinetur egrediatur. deide ĩfirmꝰ sup latus i quo ñ é fistula iaceat ⁊ de dcõ sief aliq̃d dissoluatur in aq̃ de qua i angulo lachꝛymali tres gutte ul' q̃ttuoꝛ ꝓiiciantur. Tertõ dicit ꝙ h̃ dꝫ fieri ꝑ hebdomadaꝫ sic tñ ꝙ fiat oi die ⁊ ꝙ iter uná gutá ⁊ aliá cadit spaciũ. rõ r̃medii qꝛ ꝯsũit ꝯsolidat ⁊ carné gñat

Notandū ꝙ cura fistule ē duplex. quedam
uera ⁊ quedā non uera: sed blanditia ⁊ fit cōso
lidando superiora quod fit per desiccatiua: ⁊ d̄
his esset medicamē rasis. Cura uera perficitur
quattuor intentōibus. Prima intentio ē aperiř
foramen. Secūda ē mundificare fistulā. Tertia
ē remouere callositatē que ē in fundo. Quarta
ē regeneratio carnis ⁊ consolidatio. Prima in
tentio perficitur iplendo foramen cū gentiana
uel cū medulla sanbuci. Secūda intentio fit cū
idromelle facto cū melle roſ. colato ⁊ aqua ru
te ⁊ uino stiptico ⁊ si non hētur uinū stipticū per
se buliant in eo roſ. ⁊ si sentiretur ardor ex mū
dificatione fistule distilletur intra fistulaz albu
men oui. Ad idem fomentetur locus cū spō
gia infusa in aqua decoctōnis gallaꝝ ⁊ sumach
⁊ modico mellis. Tertia intentio pōt perfici cuz
cauterio. s. ferro. Similiter pōt perfici cū medi
cinis. ⁊ lz possint esse multe tñ fiant spāliter aliq̄
Prima ē. ℞. armoniaci attramēti uiridis eris
cantaridaꝝ: remotis capitibus ⁊ aliis salis ar
moniaci auripigmenti calcis uiue alūis añ. ʒ. i.
sbtiliter puluerizētur ⁊ incorporētur cum urina
pueri uirginis in umbra ⁊ desiccētur ⁊ ponatur
modicū i fistula quolz māe. Ad idē. ℞. folio
rū rute celidonie agrimonie añ. M. s. ꝯquassē
tur ⁊ buliant in tribus libris aque ardentis qtio
usqꝫ redeant ad q̄rtā. i. s. coletur ⁊ colatura fue
tur ⁊ una gutta uel due iponātur: ⁊ talis fit per
gordoniū. Ad idē. ℞. ʒʒ. al. ʒ. ii. ⁊ puluerizē
tur sbtiliter ⁊ buliant in uase in quo sit dissolutū
mellis. ʒ. s. usquequo ueniat ad spissitudinē un
guenti. Ad idem. ℞. olei uetustioris qd̄ pos
sit repiri. aceti uini boni veteris ⁊ electi añ. lb. ii.
litargiri sbtiliter puluerizati ⁊ cribellati. lb. i. co
quātur illa simul in cazola per diē unā integrā
donec nigrū ⁊ relucens fiat. deinde de illo fiāt
tente ⁊ ponātur in fistulis. De ꝓprietate eni era
dicat fistulā ⁊ desiccat. Quarta intentio q̄ est re
generatio carnis ⁊ cōsolidatio perficitur sir. ℞
aloes olibani sarcocolle nutrite in aqua fenicu
li sbtiliter puluerizatoꝝ añ. ʒ. ii. olei roſ. ℥. ii. ce
re quantū sufficit ⁊ fiat unguentū. Ad idem
℞. pulueris radicis ireos. Secundo notan
dum ꝙ ultra duo predicta sunt alia duo singu
laria in cura fistule. Primū ē potio. ℞. folioꝝ
agrimonie folioꝝ rute folioruz oliue añ. M. ii.
ꝯquassentur ⁊ buliant in. lb. iiii. uini albi ad cō
sūptionē unius. lb. coletur ⁊ colatura admistre
tur. Ista etiā potio curat oēm fistulam cōtinua
ta in quocūqꝫ loco fuerit. Ad idez colligatur
agrimōia cū orōe dñica portetur ad collū ⁊ cu
rat fistulā. De curis oculorū quātū fuerit ne
cessarium dictum ē. Secūdo dicit ꝙ alia q̄ de
bent curari per ferrū ⁊ per cirurgiam hic dimit
tātur. Tertio dicit ꝙ quedā ex eis sunt que con
tinentur in his que dicta sunt de decoratōe ⁊ d̄
conseruatōe sanitats. Notandū ꝙ lz Rasis
nō dicat de dieta debz tñ abstinere a salſ acutꝭ
⁊ mlīcis ⁊ phlegmaticis ⁊ uino forti ⁊ acuto. rō
patet.

De dolore q̄ fit in aure. Sil.

Irca rubricā est notādū ꝙ triplex
est nocumentuz qd̄ fit in aure. siue
actio lesa auris est triplex. s. diminu
ta ablata ⁊ corrupta. Diminuta est
qñ percipitur sonus sicut ē sed diminute ⁊ ē qñ
non audit nisi fortiter clamantē. Ablata est qñ
nullus sonus percipitur: ⁊ uocatur surditas.
Corrupta est qñ percipitur sonus extra qui non
est. ⁊ sic percipitur obiectū aliter q̄z ē. uel qñ cor
rūpitur bona proportio ad obiectuz ut in sono
horribili. uel quādo corrūpitur bona cōpō mē
bri uel bona cōplexio uel bōa unio. Secūdo
notandū ꝙ causa doloris auris ē duplex. s. ma
la ꝯplexio ⁊ solūtio continuitatis. Mala ꝯplō
est duplex: quedā ē cum materia ⁊ quedā ē sine
materia ut caliditas frigiditas ⁊c. Mala ꝯplō
cū materia faciens dolorem auris est duplex. q̄
dam a causa extrinseca ut frigore uel uēto. que
dam cātur a causa intrinseca ⁊ hec ē duplex: q̄r
quedā est cum aꝑate: ⁊ q̄dam sine aꝑate. Sine
aꝑate pōt fieri ex quolibet hūore. s. ex sanguine
colera phlāte ⁊ mlīa ⁊ silr̄ cū uētositate. Sz cū
aꝑate uel calido uel frigido. sed solutio ꝯtinui
tatis est duplex. q̄dam causatur a causa extrinse
ca ut a casu uel percussione. quedam a causa in
trinseca. ⁊ hec est duplex. q̄r quedaz cātur ex uē
tositate ibi exñte: ut in tinitu uel sonitu: quedaz
a malo humore corrodēte. Tertio notanduz
ꝙ signa doloris auris ꝓuenientis a causa extri
seca hētur ex relatione infirmi. Signa dolo
ris auris ex caliditate sine materia sunt: q̄r prio
sentitur calor. secundo q̄r leditur a calidis. ter
tio est leuitas. Rō patet. Signa quādo fit a
frigiditate sine matēia sunt: quia primo sentitur
frigiditas. secundo q̄r leditur a frigidis. Tertō
ē leuitas auris. rō patet. Signa qñ fit a san
guine sine aꝑate sunt rubedo faciei grauitas ca
pitis ⁊ frontis pulsatio uehemens: inflatio uēa
rum tēporū ⁊ frōtis: sensatio saporis rei dulcis
in lingua sine presentia eius. Signa qñ fit a
colera sunt dolor acutus mordicatiuus: citri
nitas faciei: et loci: amaritudo lingue. Et
uomitus colericus. Ratio patet.

Signa qñ fit a pbl'ate sine apate sunt dolor remissus: grauitas capitis: fuscedo ⁊ albedo faciei ⁊ loci ⁊ insipiditas ligue. rõ patet. Signa qñ fit a mľia sine apate sũt dolor capitis aggrauatius fuscedo faciei ⁊ loci insipiditas ligue. rõ pz. Signa qñ fit ab apate sũt dolor sbito aduemens ⁊ febris. rõ pz. Signa qñ fit ab apostemate colerico sunt dolor itollerabil' ꝓducẽs aliqñ ad frenesim ⁊ pũctura cũ mordicatõne ⁊ uigiliis: inquietudo ⁊ mala tolerãtia patiẽtꝫ: sitꝫ ⁊ febris acuta. Signa qñ uẽit ab apate phlegmatico sunt febris leta dolor g̃uatiuꝰ dolor remissus. rõ pz. Signa qñ fit a solutõe ꝯtinẽtꝫ sunt qꝛ uẽit cũ pũctura ⁊ mordicatõe: dolor auriũ fortissimus. rõ pz. Almansor.

I cũ dolore qui fit in aure fuerit ĩ facie inflatio ⁊ pulsatio ex cephalica erit minuẽdus. ⁊ oleũ roſ. ⁊ oleũ de floribꝰ salicis tepidũ cum pauco aceto ẽ imittẽdus lac quoqꝫ ita calidũz ut ex mãmilla egrediť imittẽdꝰ erit multotiẽſ Uẽter ꝑterea ex mirobal'. citrinis ⁊ scamonea ⁊ aloe vehemẽter soluatur. qꝺ ħ mõ fit. ℞. mirobal'. citri. ℥. xx. ⁊ puluerizate in duabꝰ. ℔. aque coquãtur donec ad duas tertias vniꝰ. ℔. redeãt ⁊ colenť. pꝰ ħ sumãtur aloes. ℥. i. scamonee. vi. ps. ℥. vnius aggregẽtur cõ rob de citoniis ⁊ fiãt ex eis pillule que ꝑ duas horas añ decoctioné sumãtur: deide bibať decoctio. ꝙ si dolor nõ qeuerit pax opij in oleo roſ. resoluti in aurẽ mittatur. Sillanus.

Determiat ꝺ dolore q fit in aure ⁊ diuiditur in duas. Prio ponit curá eius q fit ab hũorali materia. Secũdo eiꝰ qui fit ex uẽtositate. secunda ibi. Si aũt cũ. Pria in duaſ. prio ponit curá eius q fit a materia cal'a. secundo eius q fit a materia frigida. secũda ibi. Cũ aũt dolor. Prima in duas. prio ponit curá a materia cl'a ꝓueniente sine apate. Secũdo ponit curá eius qñ fit cũ apate. secunda ibi. Et si pulsatio. Prima in duas. prio ponit curá qñ dolor ẽ debilis. secũdo qñ dolor ab apate calido ẽ fortis: secũda ibi. Qꝺ si dolor. Pria in duas. qꝛ prio ponit curá ꝑ phlebotomiá. scꝺo ꝑ medicina laxatiuá. secũda ibi. Uenter ꝑterea. Prima in duas. prio facit hoc secũdo ponit curaz ꝑ localia. secũda ibi. Et oleũ roſ. De pria dicit prio ꝙ si cũ dolore qui fit in aure appareãt illa signa. Primũ inflatio. Secundũ pulsatio. arguendũ ẽ ꝙ fit a sanguie. Secũdo dicit ꝙ in tali casu dz fieri phlebotõia a cephalica. Notandũ ꝙ rõ signoꝝ pz. sed rõ remedii est qꝛ per phlebotomiá factá ex cephalica euacuatur sanguis faciẽs malá ꝯpl'oné siue dispõné ⁊ dz fieri phlebotõia ex cephalica eiusdẽ partis qñ intentio ẽ euacuatio sz de cephalica ꝯtrarie ꝑtis qñ intensio ẽ diuersio. Et oleũ. Hic ponit curaz ꝑ localia. ⁊ prio dicit ꝙ oleũ roſ. ⁊ oleũ ꝺ salicibus cũ pauco aceto in aurẽ ẽ mittendũ. Secũdo dicit ꝙ lac calidũ ut extrahitur de mãmilla sepe auribus ẽ instillandũ. rõ utriusqꝫ pz. qꝛ habent remouere malá ꝯpl'oné calidá: ⁊ ꝑ cõsequẽs sedare doloré. q̃re ⁊c. Notandũ ꝙ ad idẽ ualet iiectio albuminis oui bene agitati. Ad idẽ ualet oleũ uiol'. cuz modico cáphore.

Secundo notandũ ꝙ ad iiectioné que fit in aure requiritur. Primo ꝙ illud qꝺ iniicitur nõ sit frigiduz: qꝛ omne frigiduz ẽ inimicũ nature. Itẽ ꝙ nõ sit calidũ qꝛ resolueret calorez ⁊ aeré ꝯnaturalẽ auri. Secũdo requiritur ꝙ iniiciatur in parua quãtitate quod ẽ ne remãeat aliquid intra. Tertio ꝙ stet modico tpe qꝛ nõ dz stare ultra tres horas ne illa hũiditas corrumpatur. Quarto anteq̃z unũ iniiciatur aliud expellatur Quito ꝙ ad hoc ut illud quod iniicitur in aurẽ moretur: patiẽs iaceat supra partẽ saná. Sexto notandũ ꝙ anteq̃z aliquid iniiciatur corpus sit mundificatũ bene dicit ꝓpter ꝑiculũ ⁊ cõiter fit oppositũ ⁊ potius ꝓcedendũ ẽ cum suffumigatõibꝰ ⁊ empl'is. Uenter. Ponit curá per medicinã laxatiuá dicens ꝙ dz fieri euacuatio cum mirobal'. citrinis cũ scamonea ⁊ aloe. Secundo ponit descriptioné que talis est. ℞: mirobal'. citrinorum. ℥. xx. puluerizentur ⁊ in. ℔. ii. aque coquãtur donec redeat ad duas tertias unius. ℔. colentur postea sumatur aloes. ℥. i. scamonee sexta pars uniꝰ. ℥. corrigatur cũ rob. de citoniis ⁊ fiant ex eis pill'e que per duas horas ante potionem sumantur. Uerum ẽ ꝙ talis practica non est in usu. Notandum ꝙ dictũ Rasis maxime uerificatur quando materia est calida colerica. Ratio ẽ quia hec medicina euacuat coleram. Secundo notanduz ꝙ ad idẽ ualet euacuatio facta cum aqua decoctõnis prunorum tamarindorum mane ⁊ similium. ul' cuz aqua decoctionis prunorum ⁊ reubarbari. Tertio ad idem ualent clisteria lenitiua ⁊c. Qꝺ si dolor. Ponit curam quando dolor ẽ fortis dicens ꝙ nisi dolor quieuerit parum opiĩ in oleo roſ. dissoluti debeť poni in aure. Ratio quia stupefacit ⁊ remouet dolorem: quia remouet sensationem ⁊ est cura periculosa.

Almansor.

Et si pulsatio redierit ⁊ tribus dieb⁹ perseuerauerit oleũ sisaminũ in quo anatꝫ aut galline adeps fuerit resolutus in aurẽ sepe mittatᷓ ibi nãqꝫ est pustula que matu ratione indiget. .Silla.

Ponit curá ꝓuenientis ex aꝑate calido ⁊ di uiditur in duas. p̄rio facit hoc. secundo docet cognoscere qñ est generata sanies. secũda ibi. **Cũ aũt dolor.** De prima dicit ꝙ si pulsatõ redierit ⁊ durauerit tribus diebus oleũ sisami nũ in quo adeps galline sit dissolutus uel anatꝫ sepe in aurẽ iniiciatur. Uerificat se: quia ibi est pustula que indiget maturatõe: Notanduꝫ ꝙ in dolore auris ex aꝑate sanguineo p̄rio ꝯue nit euacuatio per phlebotomiá ex cephalica in brachio uel manu. uel uentosatio ĩ collo ⁊ ĩ spa tulis. deinde euacuatio cũ medicinis statim di ctis. Secũdo notandũ ꝙ medicine aꝑatum auris differũt in duob⁹ a medicinis aliorũ aꝑa tum. P̄rio in repercussiuis. nõ eni cõpetũt re percussiua ne materia repercutiatur ad cerebꝝ Secũdo in maturatiuis q: maturantia aliorꝫ debent eẽ calida ⁊ hũida potentia: sed illud au ris dꝫ eẽ paꝝ siccũ cũ caliditate ⁊ hũiditate ẜm gal'. sexto de ingenio sanitatis. ii. c. Notãdũ tertio ꝙ qñ est pulsatio signũ est ꝙ ibi est gene ratio saniei. nã in generatõe saniei fit ebulitõ et per cõsequens pulsatio ⁊ ꝓ tanto cõpetit medi camen maturatiuũ dictum. Ad idẽ põt fieri hoc empl'm. ℞ farine sbtilis furmenti q̃rtꝫ .5. mucillaginis seis lini fenugreci añ. ℥. 5. piguedi nis anguille dũ assatur litargirii ceruse olibani añ. ʒ. 5. pulueriʒẽtur aceti. ʒ. i. 5. olei sisamini. q. sufficit pinguedis anatis. ʒ. i. 5. fiat empl'm me diocriter liquidũ. ⁊ põt applicari ad extra ⁊ põt poni in aure. Ad idẽ. ℞. radicis maluauisci nũero. vii. decoquãtur et extrahatur ab eis lig nũ quod in medio existit ⁊ ĩcidatur frustatim: postea cõtundantur cũ pilo ⁊ incorꝑentur cum farina fenugreci ⁊ seis lini ⁊ butiro ⁊ seis aneti: ⁊ flore camõille ⁊ fiat empl'm. Ad idem. ℞. mucilaginis maluauisci seis lini seis fenugreci añ. ʒ. iii. incorporẽtur cũ cepe lilii cocto ⁊ cũ. ℥. i seis aneti ⁊ cũ. ℥. ii. floꝝ camomille. ⁊. lb. 5. buti ri ⁊ fiat empl'm ⁊ ponatur supra aurẽ calidum.

Quarto notandũ ꝙ si fuerit aꝑa frigidũ q: raᷓ nõ ponit curá. P̄rio cerebrũ debet purga ri cum pill'is cochiis: ⁊ si corpus fuerit plenũ p⁹ purgatõneꝫ fiat phlebotomia de cephalica uel uentosatõ in spatulis ĩtra aurẽ ponatur oleum de spica calidum: uel oleum de amigdalis ama ris supra aurẽ ponatur empl'm quod sic fit. ℞. capita allei cocta nũero quattuor ⁊ cepas coc tas in prunis uel in igne quattuor pistentur per fecte postq̃ꝫ mũdate fuerint ⁊ incorporẽtur ĩ. x. uel. v. uitell'. ouoꝝ ⁊. ℥. iiii. butiri uel axũgie por cine. Ad idem. ℞. absinthii cocti ⁊ ꝯtusi. lb. 5. ⁊ ĩcorporẽtur cum mucilagine seis lini ⁊ fenu greci cum. ℥. iiii. mell' ⁊ cum capitibus quattuor allei cocti ponatur super aurẽ est eni bonũ. Al.

Cũ aũt dolor quieuerit putredo iam tunc collecta erit. ideoqꝫ plus subito ex in sperato de aure egreditur. Sillanus.

Docet cognoscere qñ sanies est generata di cens ꝙ ubi dolor quieuerit tunc sanies ẽ genera ta: ⁊ signum ẽ ꝙ postea subito egredietur ꝺ au re. Notandũ ꝙ facta sanie remittitur dolor quia remittitur ebulluitõ in materia ⁊ solutõ cõ tinuitatis non sit magna ⁊ propter hoc dicit af forismus secunde particule. Circa generatõ nẽ saniei dolořs ⁊ febřs magis accidũt ⁊c. Al.

Cũ aũt dolor in aure fit post fastidiosaꝫ sacietatẽ: aut post uentos frigidos oleũ in quo ruta aui cepe cocte fuerint in aure di stilletur. Et si hoc nõ suffecerit oleuꝫ ĩ quo turbith coctũ fuerit distilletur. aut oleũ de lilio sumaᷓ ⁊ cuiqꝫ. ℥. i. ex ea misceatur eu forbii recentis. ʒ. i. h castorei. ʒ. i. Silla.

Ponit curaꝫ doloris facti a materia frigida ⁊ diuiditur ĩ duas. Primo ponit curã per loca lia. Secundo per euacuatõꝫ. secunda ibi. **Sed si hoc.** Prima ĩ tres ẜm ꝙ tria localia ponit. secũda ibi. **Et si hoc.** Tertia ibi. **Aut oleum.** De prima dicit ꝙ ubi dolor prouenit in aure post fastidiosam sacietatem: aut uentos frigi dos oleum in quo ruta: aut cepe cocte fuerint distiletur in aurẽ. rõ quia calefacit ⁊ ꝯsumit ma teriá ⁊c. **Et si hoc.** Ponit secũdũ locale dicẽs ꝙ si predictũ non sufficiat oleum in quo coctuꝫ fuerit turbith debet distilari in aurem. rõ quia non solum consumit imo etiam euacuat materi am. **Aut oleuꝫ.** Ponit tertiuꝫ locale dicẽs ꝙ sumatur oleum de lilio ⁊ unicuiqꝫ. ℥. i. de eo misce euforbii recentis. ʒ. i. ⁊ castori. ʒ. i. ratõ q: resoluit ⁊ consumit materiam. Notandũ ꝙ inter alia succus fraxini ita ꝙ ponatur ĩ una pe tia magna supra ignem et quod distillabit ualꝫ

Ad idem succus rute cum modico mellis.

Ad idem oleum coloquintide ualet. Al.

Sed si hoc non suffecerit venter ex pillu lis cochijs soluatur. patiens quoqꝫ balne um ingrediatur in quo sudet. vinũ quoqꝫ vetus ⁊ forte ei tribuatur.

Sillanus.

Ponit curam per euacuationē ⁊ diuiditur in tres. Prio ponit curā per euacuationē. scdo per balneū. Tertio per potū. secūda ibi. Patiens quoqȝ. Tertia ibi. Uinū quoqȝ. De prima dicit ꝙ si ꝑdicta nō sufficiant: venter cuȝ pill'is cochiis debet euacuari. Ratio qꝛ signuȝ est ꝙ ibi sit materia que non pōt consumi cum predictis: sed pill'e cochie euacuant predictam materiā. Notandū ꝙ ante approximationē dictarū pill'arū debet approximari digestiuum dictum in cura doloris capitis prouenientis a phlegmate. Patiens. Pōit curā per balneum dicēs ꝙ uinū forte ⁊ antiquū debet exhibēi

Notandū ꝙ hoc cōuenit facta euacutōe. rō quia resoluit tunc ⁊ cōsumit residuū materie et remouet malam cōplexionē frigidam. sed ante euacuationē nō cōueniret quia dissolueret materiā in capite: sed tūc cōpetit aq̄ mellis. Al.

Si aūt cum dolore auris sonitus ⁊ tinnitus fuerint atqȝ ventositas panicuȝ siue miliū i sartagine torrefactū calidū multotiens supponatur. Auris quoqȝ super uaporē aque in qua sint cocta mētastrū ⁊ sticados arabic⁹ ⁊ sansucus teneatur. De castoreo ꝑterea ⁊ euforbio in oleo sanbacio dissolutis quoꝝ vnūquodqȝ quattuor .ḡ. ordei ponderis in aurē mittat. Silla.

Ponit curam qñ dolor auris ꝓuenit a uētositate: ⁊ diuiditur in tres ẜm ꝙ tria ponit localia. secunda ibi. Auris quoqȝ. Tertia ibi. De castoreo. De prima dicit ꝙ si cū dolore auris sit sonitus ⁊ tinitus ⁊ uentositas: tunc panicū uel milū assatum in sartagine super aurē debet poni. Notandū ꝙ panicū uel miliū assatur uel torrefit ut aliqua humiditas resoluatur: ⁊ tunc ratio remedii ē quia hoc calefactoriū est exiccatiuū: ideo ⁊c. Ad idem ualet calefactorium ex furfure ⁊ sale mixtis ⁊ calidis. Ad idē ualet sacculus factus ex bethōica sicca. Auris quoqȝ. Ponit localia dicens ꝙ auris debȝ poni supra uaporē aque in qua cocte sint menta strum sticados arabicum ⁊ sansucus. rō qꝛ tal' suffumigatio est causa resolutōnis uentositatis. De castoreo. Ponit curam p aliud locale: dicens ꝙ de castoreo ⁊ euforbio quātū pōderāt quattuor grana ordei debent poni in oleo sābacino ⁊ dissolui ⁊ in aurē poni. Ad idem oleum de aneto in quo castoreum sit dissolutuȝ aut euforbium. Ad idē oleum nardinum ⁊ oia ista olea. s. oleum sansuci: oleum de ruta: oleum camomille: oleū de amigdalis amaris: oleuȝ anetinuȝ: oleū laurinū: oleū de psilio: oleū ꝺ narcisco: oleum de persicis: oleū de crisomil'l: oleum de ben: oleum de kerua: oleū pugillinū: oleum de cinamomo: oleum de nucibus ⁊c.

De vlcere quod fit in aure. Sil.

Otādū circa rubricā ꝙ causa vlceris ē triplex. Una est apostema ex cuius ruptura sanies remansit in aure ⁊ per cōsequēs ulcus. Secūda ē hūiditas superflua descendēs a cerebro ad aurem q̄ digeritur a natura ⁊ in saniē cōuertitur. Tertia ē debilitas virtutis imutatiue auris nō potentis cōuertere nutrimentū in sui naturam ⁊ remanet hūiditas ⁊ fit sanies. Secūdo notandum ꝙ signa ulceris in aure sunt dolor acutus cum acuitate ⁊ grauedine ⁊ fetor ⁊ ꝙ sanies egreditur a loco. rō patet. Almansor.

Um plus ab aure egredit idromel tepiduȝ multotiens in vna die in aure ē distillandū. Deinde h̄ medicamen optime faciens ad hoc ē imittendū. ꝙ recipe sarcocolle aloes ⁊ sanguinis draconis thuris squame ferri ziniar: oia i aceto dissoluant ⁊ in aureȝ mittant aut liciniū melle illinitū in predictis intigat: ⁊ sic imittatur. patiens itaqȝ ex hoc medicamine ⁊ idromelle medicetur donec sanus sit. Sillanus.

Hic determiat de vlcere auris ponēdo curam: ⁊ diuiditur in duas. Prio ponit curā per medicamen mūdificatiuū. Secūdo per medicamen consolidatiuū. secūda ibi. Deinde hoc

De pria dicit ꝙ vbi sanies egrediatur ab aure ml'totiens idromel tepidū in vna die est auri b⁹ instillandū. Notandū ꝙ auris pōt mundificari a sanie dupliciter. Prio cum applicatis ad itra. Primum ē idromel. Secundum ē succus folioꝝ oliue cū melle. ⁊ dicit auic. ꝙ est ultimū. Tertiū ē aqua decoctionis pisciū salsorum Quartū ē uinū decoctōis bethōice. Quintū ē succus serpētarie cū melle. Secūdo pōt mūdificari cū applicātis ad extra trahentib⁹ saniē Et una descriptio ē hec. ℞. galbani. ℥. ii. armoniaci trabētie cere añ. ℥. ſ. serapi. ʒ. ii. succi cepe ʒ. i. ſ. myrrhe castorei añ. ʒ. i. pulueriząda pulueriząetur misce oia malaxando cum oleo laurino ad modū ceroti. Deinde h̄. Hic pōit curam per medicamen consolidatiuum dicens ꝙ post mundificationem debet fieri tale medicamen. ℞. sarcocolle aloes sanguinis drachonis squame ferri: ziniar: thuris: omnia in aceto dissoluantur et in aurem mittantur: Aut licinium melle illinitum in predictis imergatur.

Notandũ ꝙ si sanies ⁊ ulcus ꝓueniãt a materia calida cõpetit tale cõsolidatiuũ. ℞. squame ferri frixe in sartagine extiete quiquies i aceto acetum innouando. ʒ. ii. olei ros. q̃rt. i. aceti ʒ. vii. cere. q. sufficit. fiat unguentũ ⁊ tẽta infusa auri iponatur. uel buliat in oleo ros. ⁊ modico aceti ⁊ de colatura mittatur in aurẽ una gutta i die. Si materia fuerit frigida ꝯuenit tale cõsolidatiuũ. ℞. myrrhe. ʒ. ii. castorei aloes añ. ʒ. ʃ. olei laurini q̃rt. ʃ. aceti. ℥. v. cere quantum sufficit ⁊ fiat unguentũ. Si aũt sit facta fistula in aure ꝓiiciatur fel thauri cũ urina pueri uirginis. uel uinũ decoctõis olibani albi. ⁊ illud expertum ẽ. ℞. uini rubei mell' añ. ℥. ʃ. elti. al. ʒ. i ʃ. misce ⁊ tenta in eo infusa in aurẽ mittatur uel ea que dicta sunt in fistula oculi ualẽt. Secũdo notandũ ꝙ sepe purgare ulcus auris omne siue nouũ siue antiquũ fuerit cũ unguento apostolorũ iuuat.

De sonitu ⁊ tinnitu. Silla.

Irca rubricã ẽ notandũ ꝙ instrm auditus ẽ duplex. quoddã est descẽdens a cerebro ad aurẽ spũm deferens aialem: ⁊ dicũtur nerui auditiui. Quoddã ẽ recipiens ⁊ ẽ auris cũ aere existente cõnaturali in ea. Secũdo notandũ ꝙ sonitus ⁊ tinitus ẽ cõmotio aeris cõnaturalis i aure exñte ⁊ ẽ corrupta actio auditus: quia percipitur extra esse quod non est. Notandum tertio ꝙ causa sonitus ⁊ tinitus aut est exterior: aut iterior. si exterior sic ẽ oẽ illud quod mouet aurem uiolẽter ⁊ cũ ipetu sicut uentus reclusus uomitus cursus laboriosus circũuolutio crapula ebrietas multiplicatio ciboꝝ indigestibilium casus fames angustia ⁊ similia. Si causa sit intrinseca causa est ꝓpinqua aut remota. si remota: sic est crisis aut hũores ascẽdentes a stomacho aut a toto corpore. si ꝓpinqua aut ẽ ꝓpter claritatẽ sensus quia spũs est siccus ⁊ neruus: aut ꝓpter debilitatem capitis aut corporis aut ꝓpter uaporem grossum ⁊ uentosum qui percutit aerem generalem in aere. Quarto notandum ꝙ signa sonitus ⁊ tinitus a causa extrinseca sunt nota ex iudicio patientis. Signa quãdo prouenit a causa remota. uel per cõitatẽ sũt quia uenit cum interpollatione ⁊ sentitur alteratio a mẽbro cõicante. Ratio patet. Signa uero per causaȝ propriam ⁊ propinquam sunt quia uenit continue ⁊ in aliis mẽbris non ẽ nocumentum. Signa qñ fit ꝓpter dbilitatẽ nerui auditiui uel capitis sunt: qꝛ omnis sonus ledit infirmũ ⁊ non audit nisi sonos bene fortes ⁊ distinctos. Signa qñ fit ex acuitate sensus auditus sunt quia fortificantur ⁊ infestat plus tempore ieiunii ⁊ post repletionẽ minus ledit ⁊ quelibet causa parua occurrens sentitur. Signa eius qui fit a uentositate sunt quia sentitur ascẽsus ⁊ descensus sicut cum bulit mustũ: ⁊ si uẽtositas uergat ab hũiditate uidetur sibi ꝙ pluat: ⁊ si uergat ad grossitiem uidetur sonus uniꝰ molendini. si ad siccitateȝ uidetur sibi quasi sonus arborũ cuȝ frangũtur. Signa eius qui fit ex repletione capitis sunt qꝛ accidit post stricturaȝ uentis ⁊ post repletionẽ nauseatiuã. Ratio pȝ Est grauitas capitis ⁊ debilitas auditꝰ. Al.

Ec fortasse qñqȝ cõtingit ex sbtilitate sensus auditꝰ ⁊ eius claritate cuius signũ est ꝙ in tẽpore famis augetur ⁊ in hora sacietatis ⁊ ebrietatis minuitur que ꝓpria nõ indiget cura nisi superfluitateȝ obtineat. Tunc eni de opio dissoluto in oleo imittendũ est q̃ztũ duo grana ordei põderãt. Sil.

Hic determinat de sonitu ⁊ tinnitu uel tremitu: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curaȝ quando ꝓuenit ex subtilitate auditus. Secũdo quando ex uentositate. secũda ibi Si aũt. Prima in duas. Primo ponit signũ distictiuũ qñ prouenit a subtilitate auditus. secũdo ponit curam. secunda ibi. Tũc enim. De prima dicit primo ꝙ sonitus ⁊ tinitus aliqñ contingunt ex debilitate sensus auditus ⁊ claritate. Rõ qꝛ quelibet parua causa occurrens sentitur. Secũdo ponit signũ distinctiuũ dicens ꝙ tẽpore famis augetur. Rõ quia tunc nõ ipeditur ꝓpter fumositatẽ sed tpe repletõis diminuitur. rõ qꝛ tunc aliqui uapores ascendentes reddũt organũ auditus magis obtusum. Tertio dicit ꝙ talia non indigent ꝓpria cura nisi superfluant. Tũc enim. Hic ponit curã qñ prouenit ex acuitate sensus dicens ꝙ de opio quantũ põderant duo grana ordei in oleo ẽ ponendũ ⁊ i aurẽ mittendũ. rõ qꝛ ingrossat spũm auditus ⁊ remouet sensum mẽbri hoc tñ est piculosũ. Notandũ ꝙ loco dicti remedii ualet hoc. ℞. opii g̃. i. castorei. g̃. i. misce i aceto ⁊ due gutte ponãtur in aurẽ. Ad idẽ oleũ coctũ cuȝ seie papaueris ⁊ mirtilloꝝ distilletur in aurem. Notãdum secundo ꝙ dieta in tali est ut comedat lactucas portulacas ⁊ cucurbitas farrũ farine ordei ⁊ hauene conditam cũ agresta ⁊ rizum. De potibus est uinũ liphatum cum aqua decoctionis berberis uel aqua granatoꝝ ul' aqua decoctionis sumach ⁊ agresta. Almansor.

48

Si aũt hec cũ grauedine capitis ⁊ audi
tus debilitate affuerit oleũ de ſcie raphãi
⁊ oleuȝ de amigdolˀ amaris ⁊ oleũ rob. in
quo caſtoreũ fuerit reſolutũ ſũt imittẽda.
auris quoqȝ ſupponenda ẽ vapori aque ĩ
qua ſanſucꝰ ſticados arabicũ abſinthiuȝ
mentaſtrũ origanũ cocta ſint. Et vẽter mˀ
totiens ex pillis cochiis ẽ ſoluẽdꝰ. Et ciba
ria minuẽda ⁊ vinũ dimittendũ. Sil.
Hic ponit curam qñ fit a uentoſitate ⁊ diuidi
tur in tres. Primo ponit curã per localia. Se
cundo per euacuationem. Tertio per dietam. ſe
cũda ibi. Et venter. Tertia ibi. Et cibaria.
Prima in duas. Primo ponit curam per iniec
tionẽ in auribus. Secũdo per ſuffumigatõneȝ
Secũda ibi. Auris quoqȝ. De prima dicit
ꝙ ſi ſonitus cum grauedine capitis ⁊ debilitate
auditus oleũ de ſemine raphani oleũ de amig
dalis amaris oleũ rob. in quo caſtoreũ ſit diſſo
lutũ ſunt imittenda. Rõ quia capite purgato il
la olea habent reſoluere ventoſitatem. Notã
dum ꝙ per illa poſſumꝰ intelligere ſibi ſimilia:
ut iniectio aque raphani olei laurini. Ad idẽ
iniectio ſucci ſerpertarie cũ melle. Ad idem
iniectio olei de been. Ad idẽ ſuccꝰ cepe. Ad
idẽ aqua rute poſita in aure cuȝ bõbice. Ad
idem oleũ de amigdalis amaris in quo diſſolu
ta ſit ruta uel aliquid euforbii. Ad idem oleũ
de ſpica in quo diſſoluatur opium caſtoreum ⁊
euforbiũ. Ad idem ſi diſtilletur acetũ d: cocti
onis elˀi nigri meſue. Auris quoqȝ. Põit
curam per uaporationẽ dicens ꝙ auriſ dȝ poni
ſupra uaporẽ aque in qua cocta ſint ſanſucꝰ ſti
cados arabicũ mentaſtrũ ⁊ abſinthiũ. Rõ qa
talˀ uaporatio ẽ cã diſſoluendi uentoſitatẽ ⁊ de
bet recipi per cannã uel per aliud inſtrm̃. Ad
idẽ uinũ decoctionis bethonice ⁊ ẽ exꝑimentuȝ
gordonii bonũ. Et venter. Põit curaȝ per
euacuationẽ cũ pillˀis cochiis. Ratio quia eua
cuatur flˀa a cerebro a quo eleuatur uentoſitas
que eſt cauſa ſonitus ⁊ tinitus. Et cibaria.
Hic ponit curam per cibaria dicens ꝙ cibaria
ſunt minuenda. Rõ quia calor redditur magis
intentus circa materiã ad reſoluendũ eam. Se
cũdo dicit ꝙ vinũ ẽ dimittendũ. rõ quia tale eſt
uaporoſum ⁊ cõmouet uentoſitates ⁊ uapores.
iõ ⁊c. Notandũ ꝙ debet abſtinere a porris
leguminibus nucibus ⁊ ſilˀibus oĩbus uaporo
ſis ⁊c.

De grauedine auditus. Silla.

Otandũ circa rubricã ꝙ nocumen
tũ in auditu: aut prouenit a natiui
tate: aut poſt. Si poſt aut ꝓuenit per uiam criſ
aut per criſim uel ſine criſi. Si ſine criſi: aut eſt
ab intra aut ẽ ab extra. Si ab extra ſic ẽ caſus
uel percuſſio tonitruum puluis pulices: uel alie
res cadentes in aurem. Si ab ĩtra: aut ẽ ꝓpter
nocumentũ in inſtr̃o auditus: aut ꝓpter cõpaſ
ſionem aliorũ mẽbrorum. Si propter cõpaſſio
nem alioꝝ mẽbroꝝ ſicut ſunt paſſiones capitis
aut dentium: aut retentio fluxus ⁊ ſilˀia. Si ꝑꝑ
nocumentũ inſtrumenti auditus hoc ẽ: aut ꝑꝑ
ſpũm qui ꝓuẽit a cerebro per neruũ ⁊ oſſa: aut
ꝓpter nocumentũ quod ẽ in foramine. Si pro
pter ſpũm aut rõne quãtitatis diminute: aut ra
tione qualitatis ſue. quia ẽ nimis calidus uel ni
mis frigidus uel nimis groſſus. Si ꝓpter ner
uũ ⁊ oſſa hoc ẽ ꝓpter tria: aut ꝓpter malaȝ cõ
plexionem calidam uel frigidã: hũidam uel ſic
cam ſimplicẽ uel cõpoſitam cũ materia uel ſine
materia. Aut ꝓpter morbũ officialem: ſicut eſt
duricies oppilatio nerui optici apoſtema. aut
ꝓpter morbũ cõem ſicut ẽ ſolutio continuitatis
Si ꝓpter nocumentũ quod eſt in foramine: aut
in locis uicinis. hoc ẽ ꝓpter tria. ſ. ꝓpter malã
cõplexionẽ calidam uel frigidam ⁊c. Vel ꝓpter
morbos officiales: ſicut ẽ opilatio facta ꝓpter
ſaniem: aut hũores aut uerucã: aut carnem ad
ditam: aut uermes aut apoſtema ⁊ ſilˀia: aut ꝑꝑ
morbũ cõem ſicut ẽ ſolutio continuitatis. Se
cundo notandũ ꝙ de ſignis ſi ꝓuenit nocumẽ
tum auditus a natura uel cauſis ꝑmitiuis uel
aliis egritudinibus capitis uel alioꝝ mẽbroruȝ
uel ꝓpter criſim: ſigna ſunt manifeſta uolenti
conſiderare. Signa ſi fuerint ꝓpter nocumẽ
tum quod fit in foramine: ponatur in loco lũio
ſo ⁊ erit manifeſtuȝ uiſui. Signa ſi fuerit ꝑꝑ
nocumenta intrinſeca ĩ neruo aut oſſe aut aliis
ubi ẽ per ſe iudiciũ de auditu ſi ẽ cũ materia eſt
cum grauitate capitis ⁊ loci. Secundũ ſignũ ſu
mitur a iuuantibus ⁊ nocentibus: q: oĩs diſcra
ſia leditur a ſimili ⁊ iuuatur a contrario: ⁊ ex hˀ
multũ deuenitur in cognitionem diſcraſie: licet
oporteat aliquas cõditões attendere q̃s nunc
obmitto. ſi diſcraſia fuerit calida ſentitur ab in
tra caliditas ⁊ leditur a calidis. ſi fuerit frigida
ſentitur ab intra frigiditas ⁊ leditur a frigidis:
⁊ iuuatur a calidis euacuatõe facta. ſi fuerit ſic
ca adſunt uigilie ut plurimum leuitas capitis.
ſi fuerit ab hũiditate eſt tumor in facie ⁊ de faci
li incurrit reuma ⁊ eſt cũ grauitate. ſi fuerit ab
ãpate eſt ſemper dolor magnus et pulſatõ ⁊ ca
lor ⁊ febris ſaltem effimera. ſi fuerit ex ulcere eſt
ibi punctura mordicatio ⁊ dolor. Tertõ no

tandum ꝙ ad sciendū experimentū .utrū in aure sit humiditas aut aquositas: aut sanies: aut alia res. ℞. spongiā ⁊ calefiat igne ⁊ pānus lineus duplicatus calidus supponatur spongie ⁊ applicetur auri ⁊ dormiat desup. Si inueniat pānū maculatū est ex illis: si uero non tunc passio auris nō ē ex humiditate nec sanie nec aquositate: sed ex alia re. Notandū quarto ꝙ surditas auditas ē duplex: quedā est causata ex lesione organi a ꝓncipio generationis: ⁊ talis est incurabilis. Surditas uero accidentalis est duplex. Quedā ē noua ⁊ illa ē curabilis: ⁊ quedā est antiqua: ⁊ ē postq̄ȝ transit duos annos: ⁊ talis ē incurabilis. Notandū quīto ꝙ hic capitur grauedo auditus uel pro actione diminuta uel ablata auditus. Al.

Um in auditu contingit grauitas considerandū est an sit ibi sorditi es qua uocat͛ cera que fit in aure que si inueterauerit mundet͛ cū medicinis ſm ꝙ ꝑdiximus aut cū cura manꝰ. Silla.

Hic determinat de grauedine auditꝰ ⁊ diuiditur ī quattuor. Prio ponit curā qñ ꝓuēit ex sorditie q̄ uocatur cera. Secūdo qñ ꝓuenit ex repletione ⁊ uentositate. Tertio ponit curā quādo ꝓuenit ex inanitōe. Quarto ponit curā quādo ꝓuenit post frenesim: ⁊ remittit nos. Secūda ibi. Si aūt sordes. Ibi tertia. Si autem auditus. Ibi quarta. Nō si post. De pria dicit ꝙ si in auditu prouenit grauitas cōsiderādū est: an sit ibi sordities que uocatur cera ī aure. secundo dicit ꝙ si fuerit īueterata dȝ euacuari cū medicinis ſm ꝙ dictum ē. Aut cū operatione manuali. Notandū ꝙ sordities auri aut ē in sup̄ficie ⁊ sic pōt remoueri cū operatione manuali. Uel est in profundo ⁊ sic pōt remoueri cum medicinis mundificatiuis ⁊ aperitiuis de quibus dictum est. Almansor.

Si aūt sordes non affuerint. ⁊ euenerit hoc post sacietatē fastidiosam que eā ꝑcesserit. aut egritudinē acutam auris ponenda ē super vaporē aque in qua ea que prediximꝰ cocta fuerit traiectorio īterposito quousqȝ vapor ascendat quod hoc modo fieri cōuenit. Res aūt iste in cucuma habēte os acutū coquant͛. deinde traiectoriuȝ ori cucume supponat͛. ⁊ ne vapor egredi possit pānis inuoluat͛ ⁊ auris sup os traiectori ponat͛. Istud preterea sic͛ ī aurē mittat͛ Nō. ℞. cologntide. ʒ. i. baurach tertiā. ʒ. uniꝰ castorei aristol͛. ro. succi absinthii omniū aā. ʒ. ſ. costi quartā. ʒ. uniꝰ euforbii sextā. ʒ. vnius fell͛ vaccini quantū sufficit ad predicta conficienda. fiāt ex eis sief. Cum qȝ necesse fuerit sumat͛ unū ī oleo ꝺ amigdal͛ amaris resolutū ⁊ imittat͛ auri hoc. n valde vtile existit dolori ꝓhl͛atico ⁊ vētositati ⁊ sōitui ⁊ tinitui qui ex grosso fuerit ⁊ surditati q̄ ē ex grossis humoribꝰ. Silla.

Ponit curā qñ ꝓuenit ex repletione ⁊ uētositate. ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam ꝑ uaporationē. secundo ꝑ imissionē ī aurē. secūda ibi. **Istud preterea.** De prima dicit ꝙ si in aure nō fuerit sordes: sed grauitas auditus fiat post sacietatē uel repletionē que precessit uel ꝑꝑ egritudinē acutā auris: debet poni supra uaporationē aque ī q̄ ea q̄ dicta sunt. s. sansucꝰ absinthiū sticados mentastrū origanū cocta sint. secundo ponit modū quo recipi dȝ uapor: quia res debent coqui ī instr̄o. s. in uase ⁊ post circūuolui debet uas ne uapor egredi possit ⁊ auris suporificio poni dȝ. Ratio qr hic fumus consumit materiā ⁊ resoluit uentositatē. Notandū ꝙ anteq̄ȝ approximetur hoc locale uel aliud dȝ premitti euacuatio cū pillulis cochiis ⁊ āte exhibitionē pillulaꝝ dȝ premitti sirupus supradictꝰ. **Istud preterea.** Ponit curā ꝑ iniectionem in aurē: dicens ꝙ in aure dȝ poni istud sief. ℞. cologntide. ʒ. i. baurach tertiā partē. ʒ. uniꝰ castorei aristol͛. ro. succi absinthii omniū aā. ʒ. ſ. costi quartā partē. ʒ. unius euforbii sextā partē ʒ. i. fellis uaccini quantū sufficit ad conficienda predicta fiat ex eis sief ⁊ cū fuerit necesse unum in oleo de amigdalis amaris resolutū in aurē mittatur. Scd̄o explicat iuuamenta eiꝰ dicēs ꝙ utile ē dolori ꝓhl͛atico ⁊ sonitui ⁊ tinitui ꝓuenientibꝰ ex uentositate grossa ⁊ surditati q̄ ē ex humoribꝰ grossis. Notandū ꝙ cā remedii ē: qr cōsumit uētositatē ⁊ materiā q̄ ē causa grauitatis auditus. Ad idē. ℞. baccaꝝ lauri. ℥. ſ. terantur ⁊ buliāt ⁊ misce cū oleo de lilio ⁊ ponantur ī aurē ⁊ ualent. Ad idē. ℞. oleū laurinum in quo sit bullitū spoliū serpentis. Ad idē oleum iuniperis: oleū balsami oleū amigdalaruȝ amararū. Ad idē ualent dicta in. c. precedenti de sonitu ⁊ tinitu. Secundo notandū ꝙ ꝑ illa localia intelligere possumus alia. s. gargarismata sternutationes caputpurgia ⁊ masticationes. Almansor.

Si aūt auditꝰ debilitas post ieiuniū vigilias qȝ cōtingit fuerit qȝ facies extenuata ⁊ oculi cōcaui eger balneū sepe īgrediat͛ Et largiori cibo ac potu vtat͛. Et in sōno fiat ꝓfundior. Super caput queqȝ aquaȝ

49

tepidá cũ oleo fundat donec sanet. Q. ꝺ si post frenesim cõtigat ex medicinis primis curet. Silla.

Hic ponit curá qñ ꝑuenit ex inanitione ⁊ diuiditur i quattuor. Primo pmittendo signa ponit curá p balneũ. Secũdo p dietá. Tertio per somnũ. Quarto p embrocationé. Secũda ibi **Et largiori**. Tertia ibi. **Et in sõno.** Quarta ibi. **Super caput.** De prima dicit ꝙ si debilitas auditus ꝑueniat post ieiuniũ aut uigilias ⁊ cũ hoc fuerit facies extenuata ⁊ oculi cõcaui. ꝓ cura dꝫ sepe ingredi balneũ. Notandum ꝙ si appareant predicta signa significatur multa cõsumptio spirituũ: talis aũt est cã grauitatis auditus. Sed rõ remedii é qꝛ in talibus intensio é humectatio ꝓpter siccitaté factaꝫ: sed hoc facit balneũ per uiá irrorationis. **Et largiori.** Ponit curá per dietá dicés ꝙ dꝫ uti dieta in cibo ⁊ potu in maiori quátitate. Rõ qꝛ ex hoc generatur magis de sanguine ⁊ de spũ ⁊c. **Et in sõno.** Ponit curá per somnũ dicens ꝙ dꝫ plus dormire qꝫ ante: qꝛ somnꝰ bonificat digestioné ⁊ humectat corpus. **Super caput.** Ponit curá per embrocationé dicens ꝙ dꝫ fũdi aqua tepida cũ oleo supra caput. Rõ patet. **Q. ꝺ si post.** Ponit curaꝫ qñ uenit post frenesim ⁊ remittit nos: dicens ꝙ si ueniat post frenesim debeat curari cũ medicinis primis. Notandũ ꝙ post frenesim põt ꝑuenire debilitas auditꝰ dupliciter: uel per cõitaté materie colerice faciétes frenesim ad aures sinthomatice uel per uiá crisis ⁊ dꝫ curari cũ medicinis dictis in c. de soda in ꝑ̃ncipio libri. Uel põt fieri ex parte uentositatis ⁊ sic ꝯpetunt medicine cõsumptiue uentositatũ. Secundo notandũ ꝙ cura grauitatis auditus ex additione carnis é ut mundificatur cũ ungtõ uiridi quod sic fit. ℞. alumĩs zuccarini floꝝ eris añ. ℥. s. mellis. ℥. s. incorporétur sil': deinde mundificetur cũ ungtõ apostolorũ qꝺ sic fit. ℞. cere albe resine añ. ʒ. xiiii. opoponaci floꝝ eris añ. ʒ. ii. armoniaci. ʒ. xiiii. aristol'. longe thuris mũmie añ. ʒ. vi. myrrhe galbani añ. ʒ. iiii. bdelii. ʒ. vi. litargiri. ʒ. viii. infundatur bdeliũ i aceto uini postquá frustati icisuꝫ fuerit cõficiatur sic: dissoluátur oés gũme cum bdelio ⁊ cera ad igné i oleo ⁊ postqꝫ oia dissoluta fuerit ꝑfecte coletur totũ ⁊ tũc addatur pul'is aliaꝝ rerũ q̃ pñt cõteri ⁊ cribellari ⁊ agitetur ꝯtinue cum spatula donec infrigidatũ fuerit.

De vermibꝰ auris ⁊ ꝑuis aĩalibꝰ i ipaꝫ ingredientibꝰ vt sũt pulices ⁊ sĩlia.

Silla.

Notandũ circa rubricam ꝙ ṽmes pñt eé in carne dupliciter. primo ab extra sicut puluis pulex uel lapis. Secundo ab itra ex materia putrefacta in aure cõuertitur a calore naturali: licet putrefactio fiat a calore accidétali ⁊ lꝫ ut plurimũ ṽmes generétur in intestis pñt tñ generari in aure ⁊ aliis locis. Secundo notádũ ꝙ signa ṽmiũ sunt titillatio pruritus ⁊ dolor ⁊ casus vermiũ ab aure ⁊ ꝙ medicus aspiciat intra aurem ad solem: tunc enim certe poterit iudicare de ṽmibus. Ratio patet. **Almansor.**

Um i aure fuerit titillatio ⁊ prurit' ⁊ dolor deide ceciderit vermes ab aure imittat auri succꝰ mentastri. aũt de foliis persicoꝝ aut oleuꝫ de nucleis ipsoꝝ. aut aloes in aqua dissoluat ⁊ imittat. hoc eni vermes auris ⁊ ꝑua aĩaliũ ingredientia ipsam aut que i ulceribꝰ nascuntur interficiunt. Sillanus.

Hic determinat de ṽmibus ⁊ aliis aĩalibus paruis in aure dicens ꝙ ubi i aure fuerit titillatio pruritus ⁊ dolor: ⁊ ceciderit ṽmis ab aure tunc arguendũ é ꝙ in auribus erunt ṽmes. Secundo dicit de cura ꝙ in auribꝰ dꝫ poni succus mentastri uel succus de foliis persicorũ. Ul' aloes in aq̃ dissolutũ ul' oleũ de nucleis persicorũ uerificat se qꝛ hec posita in auribꝰ interficiunt ṽmes ⁊ alia aĩalia parua auré ingredientia. Notandũ ꝙ ꝑ̃dicta iterficiunt ṽmes rõne amaritudinis sue. Secundo notandũ ꝙ ultra predcá ad iterficiendũ ṽmes ualet. Succꝰ absinthii. succus lupinoꝝ. succꝰ centauree. succꝰ capperis. succꝰ radicis mori. succus radicis coriandri. naꝫ sibi iest ꝓprietas mirabil'. Distillatio ell'i facta cũ uino. Oia felle euforbiũ ⁊ hec sunt simplicia Cõposita sunt aloes. ℥. s. colloqntide agarici. añ. ʒ. s. terátur ⁊ pulverizétur misce cum aq̃ feruenti ⁊ distilletur in auré. Tertio notandum ꝙ educétia ṽmes sunt primuꝫ ꝙ uas i quo sit lac applicetur auri ⁊ patiens decubat supra illam auré: qꝛ ṽmes descendent ꝓpter illá dulcediné lactis. Ad idé. ℞. uini. ʒ. ii. mell'. ʒ. iii. olei ros. ʒ. iii. misce cuꝫ albumie duoꝝ ouoꝝ ⁊ lana ifundatur in ꝑ̃dictis ex q̃ repleatur auris: ⁊ patiens decubat supra illam auré ⁊ subito lana extrahatur qꝛ ṽmis exibit extra. Ad idé lana ifusa i melle ponatur in aure ⁊ subito extrahatur. Ad idé applicetur auri uentosa: qꝛ extrahit ṽmes. Ad idé distilletur in auré hora post horá oleuꝫ tepidum. deinde sternutet cum condisi ell'o albo ⁊ retineat os et nares ut spũs feratur ad aures

nã cum ipetu exibunt uermes. Ad idẽ si pulex uel aliud tale aurẽ ingrediatur mittatur in aurẽ capillus uel filum sirici duplicatum applicabitur ṽmis uł aial ad filũ et sic libẽ extrahetur

De hiis que extrinsecus cadũt i aurẽ Sil.

Jrca rubricã ẽ notandũ ꝙ eorũ que igrediuntur aurẽ ab extra: quedã sũt i solida sba: ut cicer lapis ⁊c. quedam i sba liquida ut aliqs liquor ut aqua. Secundo notandum ꝙ si aliqs istoꝝ itrat aurẽ ab intrinseco manifestũ ẽ medico per narrationẽ ifirmi ⁊ per aspectũ in aurem cum exponitur ad radium solis. Almansor.

Um aliquid i aurẽ figit oleũ tepidũ ẽ imittendũ ⁊ patiens balneũ ingrediat ibi morã faciens donec corus eius mollificetur. deinde naribus insuffleł condisi. ⁊ teneat anhelitus ne sternutatio sequat forsitan eni sic egredit. Si aũt fuerit difficille ⁊ nõ exierit erit necesse vt cũ ferro auri imisso extrahat. Qδ etiã in naribus est faciendum si quid eas igressum fuerit quod extrahi non possit. Sil.

Ponit curã eorũ que ingrediuntur i aurem ⁊ diuiditur in duas. Primo facit hoc. Scδo ostendit ꝙ cura nõ ẽ deferenda. Scδa ibi. Neqȝ hoc. Prima in duas. primo ponit curã qñ illud qδ ingreditur in aurẽ ẽ in sba dura. Secũdo qñ est in sba liquida: ut aqua. Scδa ibi: Si aũt. prima in duas. primo ponit curã per iniectionẽ olei in auribus. Scδo p iniectõm in naribus. scδa ibi. Deinde. De pria dicit ꝙ quãdo aliqd figitur in aure oleũ tepidũ ẽ imittẽdũ Rõ q2 ẽ cã mollificationis: unde res meli⁹ possit egredi. secundo dicit ꝙ patiẽs ingrediẽs balneũ dȝ contrahere morã donec mollificetur rõ pȝ supra. Deinde naribus. Ponit curã p iniectionẽ in naribus dicens ꝙ in narib⁹ debẽt insufflari cõdisi ⁊ retineri anhelit⁹ ut sequatur sternutatio: q2 sic egredietur. rõ q2 per illã sternutationẽ cõmouetur natura ad expellendum supflua ⁊ cũ nõ possit exire uẽtus p nares ⁊ os sic illa res egreditur. Si autem fuerit. Hic ponit curã per operationẽ manualẽ: dicens ꝙ si fuerit difficile egredi cũ predictis erit necessariũ ut cũ ferro posito in aure egrediatur. scδo dicit ꝙ si qd i aure igrediatur qδ nõ possit egredi idem ẽ faciendum. Al.

Qδ si aq̃ aurẽ intrauerit capite ad ptẽ auris illius iclinato saliat eger. Qδ si non exierit ꝓuocet sternutatio vt diximus deinde oleũ tepidũ multotiens imittat. Neqȝ hoc ꝑ paruo est habendum ⁊ precipue si res malam habẽs qualitatem ingressa fuerit ex ea namqȝ grauis sequit dolor. Sila.

Ponit curã qñ illud qδ ingreditur ẽ aqua: aut sba liquida: ⁊ primo dicit ꝙ si aq̃ ingrediatur in aurẽ capite ad aurẽ inclinato saliat eger ⁊ saltet. Rõ q2 cã est ut ingrediatur per motuȝ ⁊ sitũ. Scδo dicit ꝙ si nõ exierit debet ꝓuocari sternutatõ ut dictũ ẽ supra: Tertio dicit ꝙ oleũ tepidũ sepe ẽ imittendũ in aure. Rõ q2 ẽ causa lubricationis. Notandũ ꝙ hec aqua i aure potest remoueri mũdificando aurẽ cuȝ stilo inuoluto in coto uel pẽna subtili munda. Ad idẽ ponatur in aure cum filo ut possit extrahi spongia marina uł lana que reperitur i cõchis marinis Uel frustrũ medule sambuci. Ad ideȝ ponatur cãnula in aurẽ ⁊ aliqua persona extrahat p illã cũ anhelitu ⁊ exibit aqua ne detur uacuum ⁊ ẽ ẽt modus attrahendi ṽmes. Ad idẽ ponatur cãna in aurẽ ⁊ in cãna ponatur ṽga ignita: q2 cõsumit illã aquã. Ad idem fiat suffumigatio ad aurẽ ex dissoluẽtibus ut camõilla aniso ⁊ silibus coctis in uino. Neqȝ hoc. Ostendit quomodo hec cura nõ ẽ diferenda: dicẽs ꝙ qñ in aure cadit aliqd extraneũ nõ ẽ diferenda cura neqȝ ꝑ paruo habẽdũ p̃cipue si ingrediatur res hiis prauã qualitatẽ. Uerificat se: q2 ex ea seqtur g̃uis dolor ⁊ p ꝯñs seqtur g̃uis egritudo

De fluxu sanguinis narium. Silla.

Otandũ ꝙ fluxus sanguis: nariũ aliqñ est arterialis aliqñ uenalis. Aliqñ uenit post febres acutas ⁊ post appitionẽ signoꝝ digestionis ⁊ dicitur creticus. Aliqñ ante apparitionẽ signoꝝ digestionis i febribus acutis ⁊ ñ acutis. Aliqñ absqȝ febre fit corpore sano ⁊ pp acuitatem uł eius multitudinẽ uł a casu uel a pcussione. Scδo notandũ ꝙ fluxus sanguis nariũ ꝓuenit ꝓpter apertionẽ orificiorũ uenaꝝ q̃ sũt in narib⁹ ⁊ hoc ꝓpter tria: aut rõne mẽbri: aut ṽtutis: aut humoruȝ. si ꝓpter mẽbrũ cũ ẽ rarũ ⁊ laxũ. si ꝓpter uirtutẽ: ut quia expulsiua ẽ fortis ⁊ ꝯtentatiua ẽ debilis. sed propter humorẽ: aut quia multus: aut q2 acut⁹ aut quia aquosus ⁊ subtilis ⁊ iste possũt eẽ cãe cõmunes in omni eo ꝙ egreditur: ut uult Gal. in sexto de accidenti ⁊ morbo. Tertio notãdũ ꝙ fluxus sanguinis narium: aut ẽ ab extriseco. aut ab intrinseco. Si ab intrinseco: aut cum crisi: aut sine crisi: sicut in frenesi aut pleuresi: aut apate epatis aut splenis: aut synocha: aut terciana aut in uariolis ⁊ morbillis et silibus. si sine crisi: aut ꝓuenit a capite aut ab epate: aut a

50

splene. Quarto notandū de signis. Signa distinguentia inter sanguiné uenalé ⁊ alterialé: sūt q₂ sanguis alterialis exit a loco cū inundatione ⁊ motutortuoso. sed uenalis nō. Item sanguis arterialis é ualde subtilis ⁊ magis rube⁹: q̄₃ uenal'. Ité ad fluxū sanguis arterialis quasi semper seq̄tur sincopis: in uenali aūt nō: Ité arterialis non sic ex oi medicina restringitur ꝺ leui sicut uenalis. Ité res que ponuntur super epar nō sic cōferunt in fluxu sanguis arterilis: q̄₃ ad modū res que ponuntur super co₂ ⁊ tora cē. In uenali uero satis ꝯferunt. Rō p₃. Signa fluxus sanguis cretici sūt q₂ fit post febres ⁊ post alias egritudines ⁊ post apparitione₃ signo₂ digestionis in superfluitatibus ⁊ i die aliqua cretica ⁊ ꝙ dolo₂ corporis precesserit ⁊ habitudo satis carnosa existit ⁊ colerica urina uisa fuerit citrina ⁊ ante oculos apparuerint res rubee ut ignis ⁊ post fluxū sētit se alleuiatū manifeste. rō p₃. Signa ei⁹ qui fit ex acuitate ságuinis sunt claritas ⁊ subtilitas sanguinis qui egreditur ⁊ cū egreditur sētitur caliditas uehemés ⁊ ꝙ exit paulati ⁊ non subito. Signa eius qui fit pp multitudiné sunt q₂ corpus ualde repletū uidetur rubedo faciei ⁊ totius corporis ⁊ ꝙ subito emittitur in quátitate maxima ad quá seq̄tur sincopis multotiens ⁊ ꝙ ante fluxū uisū est patienté uti rebus multiplicantibus sanguiné ⁊ ꝙ abstinuit a coytu ⁊ phlebotomia longo tp̄re ⁊ ꝙ dolo₂ capitis uehemens antecessit. Signa qñ fit fluxus sanguis a mébris determinatis. si a capite significatur ex dolore uehementi. si ab epate significatur ꝙ sanguis fluit a nare dextra. si a splene sanguis fluit a nare sinistra. si ab utroq₃ fluit ab utraq₃. signa qñ a cá extriseca: ut casu uel percussione sūt manifesta ex relatōe infirmi. Quito notandū de ꝓnostico fluxus sanguis: q₂ si ꝓuenit propter rethe cerebri uix: aut nunq̄₃ curabitur. Fluxus sanguinis nariū qui extendit se ultra quattuo₂. ℔. malus ⁊ si ultra octa pessimus: et si extendit se usq₃ ad xx. uel. xxiiii. nunq̄₃ uiuere pōt. Et fluxus ságuinis usq₃ ad coloré palidū ducens uel fuscum uiridé uel liuidū pessimus est ⁊ mortalis. Fluxus ducens ad sincopi át é mortalis. Fluxus omis subito ueniés ⁊ cū ipetu é mortalis. Fluxus ois cū alleuiatione infirmi est bonus. Almá.

Ex his que sanguis de naribus fluxū retinent é succ⁹ albedarogi cu₃ camphora fuerit i eo disoluta naribus imissus cōfert eni ei qui hanc passioné in currere solitus é ante cá iniectus aut in hora egritudinis. Aut soman̄t gipsum cinis carte de páno galle sanguinis draconis calx. gezi. ⁊ puluerizata naribus insufflen̄t aut liciniu₃ in eis intinctū mittat̄ in nares aut alumen iameni puluerizatu₃ ut alchool cū amilo eiusdé quantitatis naribus insufflet̄. Quod si frequenter adhuc manauerit superiores brachiorum partes apud asscellas cū in stita ⁊ coxe apud inguiña ligentur ⁊ testiculi sunt ligandi similiter. Sillanus.

Hic ponit curá fluxus sanguinis nariu₃ ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curá qñ fluxus sanguis non est multū magnus. Secundo quádo excedit. Ibi scd̄a. Si uero passio. Pria in duas. Primo ponit curá per quedá localia Secundo per diuertentia. scd̄a ibi. Quod si ad huc. Prima in tres ƀm ꝙ tria ponit que restringunt fluxus sanguis narium. Primū é succus basilici maioris in quo dissoluatur cáphora ⁊ iniciatur narib⁹. Rō q₂ camphora cum sit f̄ra ingrossat sanguiné ⁊ succus basilici ualet a ꝓprietate. scd̄o dicit ꝙ ualet gypsu₃ cinis carte páni galle. sanguis draconis calx. ₃egi. i. calcā tū puluerizata narib⁹ insufflentur: aut liciniu₃ i eis in tinctū narib⁹ iponatur. rō q₂ generat crustá q₂ é medicam̄ causticū. Tertio dicit ꝙ si alumen iameni puluerizatū subtilissime cū amilo eiusdé quátitatis naribus insuffletur. uelet rō: q₂ é ꝯglutinatiuū stipticū: ⁊ iuxta hoc dicit Gerrardus ꝙ quedá mulier patiebatur fluxū menstruo₂ ⁊ fuerunt ei applicata diuersa remedia ⁊ nō poterat restringi ⁊ post ei fuit factū balneum de alumine ⁊ stati fuit curata. Notandum ꝙ fluxus sanguis nariū restringitur sex modis Primo cū frigidis ut sūt lactuca sempuiua solatrū plantago aq̄ f̄ra aqua rof. acetū succ⁹ salicis semé iusqami albi opiu₃ sanguinaria cauda eqna v̓micularis cáphora bursa pastoris. rō q₂ talia infrigidando sanguiné ingrossant: Unde nō é apt⁹ ad fluxū ⁊ ideo bonum é fundere aquá frigidá ab alto sup caput. silr manutergium ifusum in aqua f̄ra uel in aqua rof. ⁊ aceto ⁊ expressum alligetur collo. Ualet ét mirabiter si sup spatulas aqua frigida ab alto fundatur cum aqua rof. mixta cum modico aceti donec tremat. Ualet ét epithima ex p̄dictis positū supra parté a qua uenit fluxus. Uel empl'm tale. ℞. succi solatri. ℔. ʒ. aque rof. quart₃. ʒ. farine ordei. q. sufficit fiat empl'm applicetur episi fluit ab illo. scd̄o fluxus sanguis restringitur cum stipticis: sicut sunt acatia corallus rubeus.

mumia aloes alumē indicū cauda equia kara
be lapis emathitis ypoquistidos bolus ar. ter
ra sigill'. balaustie lētes galle sumach sanguis
draconis ⁊ fruct⁹ omniū arboꝝ stipticaꝝ: sicut
sunt pira sorbe nespula citonia ⁊ succ⁹ foliorum
ipsaꝝ uirga pastoris olibanū ⁊ hoc de simplici
bus. De ꝯpositis aūt trocisci ⁊ karabe troci
sci de terra sigill' rō q2 illa sūt stiptica ⁊ claudūt
orificia uenaꝝ. Ualet ēt hoc empl'm positum su
pra frontē. ℞. succi plantaginis aq̄ ros. de sti
pitibus si possit haberi añ. ꝗrꝭ. i. ʃ. aceti. ℥. i. al
bumina duoꝝ ouoꝝ terre sigill'. uel loco eius ar
gille qđ sufficiat misce ⁊ fiat empl'm mediocri
ter liquidū ponatur supra frontē ⁊ tp̄ra. Ad
idē. ℞. sanguis dracōis gūmi arabici assi ami
li assi gūmi rute ros. acatie ypoqstidos spodii
balaustie boli ar. terre sigillate lapidis emathi
tis coralli ru. karabe añ. ʒ. i. ʃ. seis papaueris.
seis portulace añ. ʒ. i. opii. ʒ. ʃ. pulueri3ēda pul
ueri3entur subtiliter ⁊ icorporētur cū succo plā
taginis. q. sufficit ⁊ fronti ⁊ temporib⁹ applice
tur. Ad ide3. ℞. mumie ⁊ terratur ⁊ miscea
tur cū tela aranee ⁊ albūie oui ⁊ ponatur cū tē
ta i naso. Ad idē. ℞. aloes cū albūie oui ⁊ i
ponatur i narib⁹. Ad idē tenta infusa i succo
plantagis in quo sit puluis coralli ru. ul' lapidis
emathitis uel karabe. Ad idē succus caude
eqne. Ad idē fiat empl'm cu3 puluē boli ar.
albūie oui ⁊ succi sanguinarie ⁊ tēporib⁹ appli
cetur. Tertio restrigitur cum glutinatiuis sicut
dragagantū gūmi arabicū puluis thuris fari
na uolatil' molendini albumine oui ⁊ silia. Rō
q2 faciunt adherere ptes ad inuicē ⁊ ut plurimū
misce cū stipticis. Quarto restringitur cum
cauteri3antib⁹: sicut atramentu3 arsenicū calx
uiua sal armoniacū uitreolū ita ꝙ si insuffletur
puluis i nares. rō q2 causāt crustā: sed ē pericu
lū: q2 si fluxus ñ remouetur fit maior fluxus iō
ñ ē libenter utendū. Quito restringitur cum
hiis q̄ a tota spē hoc faciūt hoc ē succ⁹ basilici:
sterc⁹ asini ul' porci si odoretur: ul' fiat tenta ⁊ si
ponatur i narib⁹: ul' fiat empl'm: unde dicit ger
rardus ꝙ ipse restringit fluxū sanguis mēstruo
rū cū empl'o facto ex dictis posito supra pectē:
⁊ ita si ponatur i collo matricis. Scđo restri
gitur cū diuertentib⁹ ⁊ trahentib⁹ ad partē con
trariā sanguinē ⁊ hoc fit dupliciter. Primo per
phlebotomiā saphene ul' basilice. uel p uētosas
positas in crurib⁹ ⁊ spatulis cū scarificatōe. Se
cūdo fit sine euacuatōe ut cū uētosis positis su
pra mēbrū a quo fluit sanguis sine scarificatōe
⁊ ē remediū forte. Uel cū ligatura restringēdo
ptes inferiores s. coxas uel testiculos uel māil
las ul' fortis tractio aurium. Qđ si adhuc.
Ponit curā per diuersionē dicens ꝙ si cū p̄dic
tis remediis sāguis adhuc fluat ex narib⁹ bra
chioꝝ usq3 ad assellas ⁊ coxe usq3 ad ingūia cū
fascia sūt lingande: ⁊ silr testiculi. rō q2 fit dolor
rōe cuius currit cū sanguis ⁊ spū ad locū dolo
ris ⁊ sic diuertitur. Notandū ꝙ ligatura illa ñ
debet multum stare: sed debet frequenter fieri
⁊ fit maior dolor. Almanso.

Si vero passio inualuerit flebotomet cephalica eiusdē partis de q̄ fluit sanguis Si aūt nec hoc modo strict⁹ fuerit magna: vētose suppōant vētri ab ea parte de qua fluit sanguis.

Medicamen quod vehementis valet ad sanguinem constringendum.

Sumat calx alba ⁊ leuis q̄ vtunt aurifices ⁊ sepe naribus insuffletur sine īterpolutōe ⁊ liciniū albumine oui illinitū ea inuoluat ⁊ naribus imittat Sill.

Hic ponit curā qñ fluxus excidit ⁊ diuiditur
in tres: Primo ponit curā p euacuatōm. s. per
flebotomiā. Scđo p diuersionē. s. p vētosas.
Tertio explicat unū locale. Scđa ibi. Si aūt.
Tertia ibi. Medicamen. De prima dicit ꝙ
si fluxus creuerit d3 fieri phlebotomia đ cepha
lica eiusdē partis p quā fluit sanguis. Rō quia
per phlebotomiā talē euacuatur sanguis ⁊ di
uertitur ad alium locum ⁊ est remediū optimū
Si aūt Ponit curā per ventosas. s. p diuersi
onē ⁊ dicit ꝙ si fluxus per phlebotomiā non re
stringitur tūc ventose magne cū sine scarificatō
ne debent poni supra uentrē ab ea pte a q̄ fluit
sanguis. rō q2 talis ventosa attrahit ad ptē cō
trariā ⁊ diuertit licet non sequatur euacuatio.
Notandū ꝙ oēs auctores laudant has vento
sas in oi fluxu vnde posita uentosa magna sub
mamillis curat fluxu3 menstruoꝝ iuxta afforis
mū q̄rte pticule Mulieri si velis mēstrua. Et
posita super epar curat fluxū sanguis ꝓuenien
tē a nare dextra et silr supra spatulas curāt flu
xū sanguis nariu3. Silr si ponantur supra vm
bilicū curat vomitū ⁊ hoc rmediū fecit magnū
honorē ⁊ laudē i dña Ursina de becharia uxo
re dñi gori. Medicamen. Hic explicat vnum
locale naribus applicaudū dicens ꝙ sumatur
calx alba et leuis qua utuntur aurifices et sepe
narib⁹ insuffletur sine iterpellatōe. Scđo dicit
ꝙ liciniū illiniatur in ea et naribus imittatur.
ratio quia cauterizat et facit crustam.

De vlceribus narium Sillanus.

Otandũ circa rubricaꝫ primo ꝙ hic capitur ulcus ꝓ uulnere: ⁊ eſt duplex ſ. ſiccum ⁊ humidũ. Siccũ dicitur qñ facit cruſtam. Humidũ qñ fluit humiditas de utriſqꝫ determinat hic Raſ. Scd̃o notandum ꝙ ulcera fiunt in naribus a materia acuta uel ſalſa uel aduſta currente ad nares ⁊ deſcendendo ulcerat ⁊ ulcera facit in parietibus naſi ⁊ ſic fiunt a cã extrinſeca. Tertio notandum ꝙ ſigna ulcerũ que fiunt a cã intrinſeca ſunt: qꝛ īfirmus ſentit pruritum ⁊ ardorem ⁊ acuitatẽ ī naſo ⁊ cum fricantur partes intrinſece naſi exit ſãguis ⁊ eſcara ⁊ aliqñ poſt eſcaram exit ſubtile aquoſũ croceuꝫ uel uiride uel nigrũ. Sed ſigna quando fiunt a cã extrinſeca ſunt nota ex relatione infirmi ⁊c. Almã.

Um in naribus fuerint ulcera ⁊ oleũ ⁊ adeps gallinaceus eis īmittatur ⁊ aquã calidã naribꝰ in mane multotiens ꝑ aliquod dies odoret. Cũqꝫ puſtule egredi ceperint liciniũ aceto forti infuſũ in quo ſal ſit poſitũ naribus īmittatᷣ ac ſuper eas acetũ ⁊ ſal ſiĺiter ponanᷣ Siccabuntur eñi ex hoc ⁊ nõ ꝓlongabiᷣ earum mora: Quod ſi ulcera ibi affuerit unguento de ceruſa curentur. Silla.

Ponit curã ulcerum narium: ⁊ diuiditur in tres. Primo docet remouere eſcarã ſeu cruſtã. Secundo docet remouere puſtulas cũ incipiũt egredi. Tertio docet remouere ulcera. Scd̃a ibi. Cũqꝫ puſtule. Tertia ibi. Q. d̃ ſi. Prima in duas ſᷣm ꝙ per duo docet remouere. Scd̃a ibi: Et aqua. De prima dicit ꝙ ubi ſunt in naribus eſcare uel cruſta cera oleũ ⁊ adepſ gallinaceus debent poni in naribus. Secundo dicit ꝙ ẽt ꝯueniẽs eſt ut ſemꝑ per aliquod dies de mane ſugat aquã calidam naribus. Ratio qꝛ illa mollificat cruſtã iõ ⁊c. Notãdum ꝙ ad idem ualet unguentũ tale. ℞. medulle uituli gũmi arabici añ. ʒ. ii. olei ſiſamini q̃rt. ʒ. cere q. ſufficit fiat unguentũ. Ad idẽ ualet butirum ablutũ ſine ſale. Ad idẽ aqua decoctõis maluauiſci: aut aqua decoctõiſ ſolatri ⁊ malue. Cũqꝫ puſtule. Hic docet remouere puſtulas narium: dicẽs ꝙ cũ puſtule inceperint egredi licini am forti aceto īfuſũ in quo ſal ponatur naribꝰ imittatur ⁊ ſuꝑ eas ſiĺr acetũ cũ ſale ponatur. Uerificat ſe: qꝛ exiccabuntur ex hoc. Notandũ ꝙ hoc medicamẽ ꝯpetit qñ cruſte ſũt multe adherentes: qꝛ tunc ꝯpetunt mordicantia inter nares: qꝛ natura tunc illas expellit. Q. d̃ ſi ulcera Docet remouere ulcera, dicens ꝙ ſi in naribꝰ fuerint illa ulcera debent remoueri cũ unguento de ceruſa. Notandũ ꝙ in ulceribus cadit duplex intenſio prima ẽ mundificatio cũ hiis q̃ dicta ſunt in. c. de cura ulcerũ aurium. Secũda intentio eſt ꝯſolidatio ⁊ hec fit cum ungtõ de ceruſa: qꝛ conſolidat. Ad idẽ ualet hoc unguẽtũ ℞. ceruſe myrrhe litargiri calce cumenon galle parum ꝯbuſte alũis añ. ʒ. i. olei. roſ. q̃rt. i. cere. q. ſufficit puluerizanda puluerizentur ſubtiliter miſce ſiat ungtm̃ qꝛ conſolidat ⁊ deſiccat Ad idem ualet ungtm̃ de mumia thuriſ ⁊ maſtice naribus infuſum. Ad idem ualet lotio cuꝫ uino calido decoctõis myrrhe ⁊ thuris. Secundo notandũ ꝙ cum talia ulcera fiant ut plurimũ a reumate cerebri. in talibus ante localia dicta ꝯuenit purgare cerebrum cum pillulis cochiis uel pigra uel decoctione appropriata premittendo digeſtiuũ. Tertio notandũ ꝙ ſi ulcera naſi fuerĩt a cauſa extrinſeca cura eſt ut ſtatim fiat phlebotomia uel uentoſatio in ſpatulis ⁊ ponatur ſuper uulnus albumẽ oui mixtum cũ puluere camphore. deinde ꝯſolidetur cum ꝓdictis

De apoſtematibus narium. Sillanus.

Otandum ẽ circa rubricã ꝙ tria apãta fiunt cõmuniter intra nareſ. ſ. emorroides polipus ⁊ cancer: Emorroides ſunt qñ intra nares caro mollis oritur ⁊ ex eis humores fluxerunt ⁊ ſi nares ſtringuntur inueniuntur molles ſi ſanguinẽ temporaĺr emiſerit. ſi uero ſanguinẽ nõ emiſerit uocatur caro molliſ ſi autẽ pedem uel infiſtulatõm habuerit cum quadã duritie nõ ultimata appellatur polipus. ſi uero duritieꝫ ⁊ ſolidatẽ habuerit appellatur ficus uel cancer. Scd̃o notãdũ ꝙ caro mollis eſt ex materia humida et deſcendente a cerebro que ẽ conuerſa in carnẽ per uiaꝫ putrefactionis. ſimiliter ⁊ emorroides. Polipus ṽo fit ex materia meĺica mixta cum phĺate q̃ in formam illam ⁊ carnem ꝯuertitur a caloꝛ accidẽtali in nata per putrefactionẽ ⁊ corruptionẽ. Cancer uero fit ex meĺica materia aduſta uĺ indurata currente per uenas ex cerebro ad partes naſi ⁊ ꝯuertitur in carneꝫ ⁊ duritiẽ a calore accidẽtali in membro illo ⁊ partibus naſi. ultimo īfiltratur ⁊ inſeritur. Tertio notandum ꝙ ſigna carmis mollis uel emorroidarum ſunt mollities ⁊ ꝙ nulla ſordities ibi reperitur: ⁊ humores ab eis manant temporaliter ⁊ tactus nariuꝫ ẽt mollis ẽ cum ſtringitur a medico. ſigna polipi ſunt oppillatio meatus naſi ⁊ groſſities que apparet in parte poſteriori ⁊ ꝙ figura eius ẽ ſicut figura ficus ⁊ eſt ibi durities aliqua ⁊ fetor.

Signa cancri sunt ꝙ apparent in naso uene
nigre plene sanguine mlico ⁊ durities ibi quasi
ultimata reperitur ⁊ fetor itolerabilis est illic: ⁊
fetens uirus a loco emanans uiride. aut nigrũ
aut liqdum currens ut acetum: ⁊ sentitur calor
in loco cum pulsatõe ⁊ aliquo dolore. Quar
to notandũ de ꝓnostico ꝙ caro mollis in naso
seu emoroides nasi fuerit infiltrata ꝙ nõ cura
tur absqꝫ recidiuatõe: qꝛ radices eoꝝ per cirur
giam remoueri nõ pñt. Cancer si fuerit i carũ
culis curã non recipit per cirurgiam: sed potiꝰ
augetur in qualitate malitia: aut q̃ztitate. Al.

**Um intus in auribus caro super
flua mollis ⁊ q̃si dissoluta rubea:
aut alba exorta fuerint ⁊ nares in
grossari ceperit ac ex carne predicta reple
ri cephalica priꝰ erit phlobotomãda. Sil.**

Determinat de polipo ⁊ aliis: ⁊ diuiditur i
tres. Primo ponit curã carnis mollis polipi ⁊
emoroides. Secundo ponit curam cancri qñ
est possibilis. Tertio docet cognoscere qñ pas
sio non est curanda ferro uel acuto medicamie
⁊ qñ est curanda cum predictis. Secunda ibi.
Uerũ cancer. Tertia ibi: Sed qũ nares
Prima i duas. Primo ponit curã p medicinã
Scdo p ferrũ. Scda ibi. Hec preterea. Pri
ma in duas. Primo ponit curã p euacuatiõez
s. p flebothomiã. Scdo per localia. Secunda
ibi. Deinde licinium. De pria dicit ꝙ
ubi caro superflua mollis sit in naribꝰ ⁊ quasi
dissoluta seu rubea ⁊ alba orta fuerit ⁊ nares i
ceperint ingrossari ⁊ repleri carne ꝑdicta flebo
thomia dꝫ fieri de cephalica. Rõ qꝛ remouet
multitudinẽ ⁊ ꝓhibet fluxum humoꝝ ad nasũ
⁊ eodem modo ꝯpetit medicina. Al.

**Deinde liciniũ ex unguento viridi ꝙ in. c
de corrodentibus carnẽ nominauimus li
niendũ ⁊ naribus erit imittendũ. Si v̊o
illud nõ suffecerit medicamen acutuꝫ qđ
ibi descripsimus apponaṫ donec ex toto
mundificetur. Sillanus.**

Ponit curã per localia ⁊ diuiditur in duas
secundũ ꝙ duo ponit. Secũda ibi. Si uero
illud. De prima dicit ꝙ post flebothomiaꝫ
liciniũ cũ vnguento uiridi de quo dictũ ẽ i cap.
de corrodentibus carnẽ. s. septimo huius nari
bus est imittendũ. Rõ qꝛ corrodit. Ad idem
℞. arsenici citrini calcanti floꝝ eris añ. lib. s.
argenti uiui lib. salis armoniaci lib. i. terantur
subtiliter ⁊ infundantur in aqua q̃ uocatur aq̃
prima. i. aqua calcis. Ad idem: ℞. alumnis
zuccarini floꝝ eris añ. ℥. s. mellis. ʒ. ii. cribellẽ
tur ⁊ incorporentur simul. Ad ideꝫ sepe i die
abluatur cũ aceto sqllitico calido in quo dissol
uatur sal ⁊ alumen zuccarinũ. Ad ideꝫ ifun
datur tenta in aceto ⁊ prius iuoluatur i puluẽ
q sic fit: ℞. pulueris affodilloꝝ. ℥. s. racalgar. i.
lorosigar. ℈. i. misce ⁊ ponantur intra nares su
pra egritudinem. Si uero. Ponit curaꝫ
per aliud medicamen: dicens ꝙ si medicamen
predictum nõ suffecerit dꝫ poni medicamẽ acu
tũ descriptũ septimo almanſ. c. dicto donec ex
toto mũdificetur. Rõ patet: qꝛ est fortius corro
dens. Almansor.

**Hec preterea passio qñqꝫ curatur cũm
ferro radicitus oĩo incidẽdo. Medici tñ
qñqꝫ in hoc errant. vnde ex eoꝝ cura eger
maximũ incurrit nocumentũ: in hoc nã
qꝫ loco cãcer plurimũqꝫ exoriṫ. Silla.**

Ponit curã per ferrum ⁊ diuiditur in duas.
Primo facit hoc. Scdo ponit cañ. circa hoc.
Scda ibi. Medici ⁊c̃. De prima dicit ꝙ
hec egritudo aliquãdo curatur cum ferro inci
dendo totũ radicitus. Secundo dicit ꝙ medi
ci i hac cura sepe errant: qꝛ ex cura eoꝝ gñatur
sepe cancer: ⁊ sic fit maximũ nocumentum. Rõ
qꝛ hꝫ radices multum fixas in naso: ideo ñ põt
remoueri radix nisi de substantia nasi remoue
atur. Notandũ ꝙ si medicus locũ lesuꝫ ⁊ ra
dices cũ stilo ferreo inflãmato cauterizaret eẽt
ualde utile ⁊ supremũ remediũ ⁊ post ustioneꝫ
ponere butyꝝ ⁊ albumen oui intra nasum ⁊ ex
tra: hora cauterizatõis cooperita totã facieꝫ et
nasum cũ pãnis infusis in aqua ⁊ aceto uel aq̃
rosacea. Almansor.

**Uerũ cancer qñ in hoc nasciṫ loco nec
tollãt acutas medicinas: nec incisionem
que cũ ferro fit: imo idiget ut suauiter tra
cteṫ ⁊ medicaminibꝰ lenientibus ⁊ phle
botomia ⁊ ventris solõne cũreṫ. Cogno
sciṫ aũt an illud accidens sit cancer: quia
ẽ durus ptingens qñqꝫ vsqꝫ ad palatum
Sed cũ res sicce sint ⁊ dũre nec sit i eis ali
qua hũiditas supflua sũmope cauenduꝫ
est ne hec egritudo aut siliis: ferro aut acu
to medicamine tangaṫ. Si aũt qđ in nari
bus exoriṫ caro est moll' fluxerintqꝫ ex eis
hũores ⁊ cũ nares stringunṫ iueniuntur
molles ⁊ cũ tangunṫ tactꝰ ñ sentiṫ solidꝰ
ñ ẽ timenduꝫ qn ex medicaminibꝰ acutis
⁊ ferro mederi possint. Sillanus**

Ponit curam cancri qñ nascitur i naribus.
Et primo facit hoc. Scdo ponit signa cancri.
Secunda ibi. Cognoscitur. De ꝑma di

cit ꝙ qñ cancer naſcitur in hoc loco nõ tolerat
acutã medicinam: aut inciſionem q̃ cũ ferro fit
Rõ patet. Secũdo dicit ꝙ ꝓ cura indiget me
dicinis lenientib⁹ et eũone p medicinã euacua
tiuã et p flebotomiã. Rõ qꝛ remittũt diſpõnez
⁊ ꝓhibent augumentũ. Notanduꝫ ꝙ i cura
ꝯuenit ſepe purgare caput in oĩbus iſtis egritu
dinibus decoctõe que ſic fit: ℞. mirobalanoꝝ
indoꝝ. ℥. i. ß. ſene epithimi añ. ʒ. ii. penidii. ℥. iiii
buliant in. ℥. ix. aque tãdiu ꝙ medietas ſit con
ſumpta: poſtea coletur ⁊ i colatura diſſoluatur
manne tamarindoꝝ añ. ℥ i. ⁊ detur ante diem
ſemel in hebdomoda. Ad idem purgetur cũ
pilulis ſtõaticis alkindi uel fetidis. Cõfortetur
locus bis in die uel pluries cũ oleo roſ. mixto
cũ camphora uel cũ ungtõ facto ⁊ ponãtur ſup
locũ petie iſuſe i ſucco ſolatri. Abſtineat a legu
minibus caſeo ⁊ carnibus ⁊ ab oĩbus reb⁹ ge
nerantibus mľiam ⁊ tota itentio ſit in multipli
catõe diete humide. Bibat uinũ limphatum.

Cognoſcit. Ponit ſigna cancri dicens ꝙ
illud accñs cognoſcitur an ſit accñs cancri uel
cancer qñ eſt duꝝ pertingens qñqꝫ ad palatũ

Si qũ nares. Hic oñdit qñ nõ eſt medi
candũ cũ ferro nec cũ medicinis acutis ⁊ qñ ſic
dicens: ꝙ qñ nares fuerint ſicce ⁊ dure ⁊ ñ fue
rint in eis humiditates alique: cauenduꝫ eſt ne
hec egritudo tangatur ferro: aut medicina acu
ta. Rõ pꝫ. Scõo dicit ꝙ illud qđ oritur i na
ribus ſi eſt caro mollis ⁊ fluit humiditas ⁊ ſi na
res ꝯſtringantur iueniuntur molles ⁊ ad tactũ
non ſentitur durities: tũc põt fieri cura cũ medi
cinis acutis ⁊ ferro. Ratio patet.

De diminutione olfatus. Sillanus

Notandũ circa rubricã ꝙ triplex ẽ
actio leſa olfat⁹. ſ. diminuta quãdo
odores percipiuntur ſicut ſunt: ſed
iperfecte ⁊ hoc eſt cõiter in natura
hoĩs reſpectu alioꝝ animaliũ ꝓpter multaꝫ ce
rebri humiditatem: nã i organo odoratus dña
tur. ignis: vt dicit Ariſtotiles in libro de ſenſu ⁊
ſenſato: ideo aĩalia hñtia cerebꝝ ſiccuꝫ bñ odo
rant. Alia eſt actio ablata ⁊ eſt qñ nullus odor
percipitur. Alia eſt actio leſa corrupta ⁊ ẽ qñ p
cipitur odor aliter q̃ꝫ ſit: ut res fetide ſi percipi
antur odorifere. Uel econtra. Secũdo notãdũ
ꝙ cauſa diminutõis odoratus eſt multa humi
ditas cerebri. Cauſa amiſſionis eſt ꝓpter eius
oppillationẽ ex hũorib⁹ ſupfluis ⁊ de illa loqui
tur raſ. Cã corruptionis ẽ hũor malus corrup
tus i organo odoratus ut i carũcul' qñ res odo
riſere percipiuntur fetide. ſed qñ res fetide pci
piũtur odorifere cã ẽ phľa dulce in loco exiſtẽs
Tertio notandũ ꝙ ſigna priuatõis odorat⁹ ſunt
ꝓhibitio anhelit⁹ ⁊ uocis iperfectio: ⁊ apparet
oppilatio i naſo manifeſta cũ in naſo aſpicitur
ad radiũ ſol' ⁊ in ſomno manet cum ore apto.
Quarto notandũ ꝙ priuatio olfatus q̃ eſt per
naturã: aut cronica multũ nõ curatur. ſi v̊o nõ
fuerit per naturã: aut cronica aliqñ curatur ali
quando non. Almanſor.

Um ſenſus quo odoranda pcipi
unt̃ miſſus fuerit nec i narib⁹ caro
ſupflua euenerit ⁊ aer ita leuiter
vt pri⁹ attrahat̃ ⁊ oculi ac ſenſus natura
liter exiſtũt narib⁹ erit inſuflandus puluis
adeo ſubtil' vt alchoſol q̃ fiat ex cõdiſi ⁊
artemiſia ⁊ ſale armoniaco. Egro quoqꝫ
precipiat̃ ut nares uapori ex aceto calido
ꝓcedenti multotiens apponat. Sillanus.

Ponit curã amiſſionis odoratus ⁊ diuidi
tur in q̃ttuor ſm ꝙ q̃ttuor ponit remedia. Se
cunda ibi. Egro quoqꝫ. Tertia ibi. Si aũt.
Quarta ibi. Et hoc quidẽ. De prima di
cit ꝙ ubi ſenſus odorat⁹ fuerit amiſſus ⁊ ñ cre
uerit i naribus caro ſupflua ⁊ ita leuiter aer at
trahatur ut pri⁹ ⁊ oculi ac ſenſus naturaliter exi
ſtũt narib⁹ dꝫ iſufflari puluis ſubtiliſſimus fac
tus ex condiſi ⁊ arthanita ⁊ ſale armoniaco. rõ
qꝛ alterat malã ꝯplõnẽ ⁊ apit oppilatões ⁊ ui
as et ꝓuocat ſternutationẽ. Notandũ ꝙ ex eo
qđ nõ ẽ caro in narib⁹ ſignũ ẽ ꝙ nõ ꝓuenit ex
emoroidibus uel polipo uľ cancro ſed ex hũo
ribus uľ ex frigiditate in meatibus cerebri.

Egro quoqꝫ. Ponit curã per aliud locale di
cens ꝙ egro dꝫ precipi ut recipiat p nares ua
pores ex aceto calido ꝓuenientes ⁊ hoc ſepe. rõ
qꝛ hoc medicamen ẽ mordicatiuũ et iducit ſter
nutatõm. ad idẽ ſugat p nares multotiẽs i die
aquã calidã decoctõis melliloti iſopi ⁊ ſticados
aut aq̃ fũiterre aſſari ⁊ ſãbuci. Ad idẽ odoret
nigellã puluerizatã ⁊ ſepe recipiat fumũ nigelle
poſite ſupra carbões. Ad idẽ ꝓuocetur ſternu
tatio cũ ell'o albo: aut piretro: aut euforbio ⁊ ſi
milibus. Almanſor.

Si aũt hec ñ ſuffecerit narib⁹ iſuffletur
pulis quẽ noĩabim⁹ cui⁹ deſcriptio ẽ. ℞.
nigelle fell' gruis collogntide elli al. oĩum
añ. ptes eq̃les puluerizẽt̃ ⁊ ponant̃ i vrie
cameli arabici quãtitate tãta ꝙ cuoperiri
poſſint ⁊ põant̃ ad ſolẽ donec ſiccent̃. de
ide fiãt ex eis ſief. cũqꝫ neceſſe fuerit unuꝫ
ex eis lẽtis hñs magnitudinẽ i oleo ſãbu
cio itictũ narib⁹ imittat̃. optimuꝫ. n. adh

existit. Si aũt ex eo qđ narib⁹ imitiť fortis
seq̃ť dolor oleũ de seie cucurbite eis imitta
tur ⁊ aq̃ cal'a sup caput fundať ⁊ sorbeat
cal'a ea q̃ hũectant vt ptisiana ⁊ qđ fit de
aq̃ furfuris ⁊ de faria ⁊ sil'ia. Et hoc qdẽ
ẽ medicam̃ admissionẽ olfat⁹ ꝓbatissimũ
qđ sic cõficiť. Nigella pulverizeť donec si
at vt pul'is ⁊ misceať cũ oleo veteri. deĩde
eger iplẽs os suũ recliet caput retro quãto
plus poterit et tũc ex ꝑdicto medicamine
aliquãte gutte narib⁹ distilleńť. Egro quo
qз ꝑcipiať vt quãtũ ei possibile est aerẽ ex
trisec⁹ iterius attrahere nitať ꝙ i trib⁹ die
bus et tribus vicib⁹ fieri cõuenit. Si autez
mordicatio superuenerit fiat hoc quod ꝑ
diximus. Sillanus.

Ponit curam p aliud locale: ⁊ diuiditur in
duas. Primo facit hoc scđo docet succurrere
qñ seqtur dolor ex eo in naribus ĩfusum ẽ. Se
cunda ibi. Si aũt ex eo. De prima dicit
ꝙ si non sufficiat hoc qđ dcm̃ est insufletur i na
ribus hoc medicamen. ℞. nigelle fellis gruis
collognitide ell'i oĩuз añ. partes equales pulue
rizentur ⁊ ponãtur in urina cameli arabici tãte
q̃ztitatis ꝙ ea possint cooperiri ponãtur ad so
lem ⁊ siccentur fiat sief ad magnitudinem lẽtis
⁊ cũ fuerit necesse ponatur unũ i oleo de sanbu
co ⁊ in naribus imittatur: q2 est optimum in ħ
casu. Notanduз ꝙ loco eius ualet attractio
succi radicũ ireos in quo puluis piretri sit infu
sus. Ad idẽ fit iniectio olei nardini i quo eufor
biũ castoreũ ⁊ musc⁹ pulverizẽtur sb̃til'r ⁊ dissol
uantur. Si aũt. Docet succurrere dolori
ex iniectõib⁹ dictaꝝ rerũ dicẽs ꝙ oleũ de seie cu
curbite i narib⁹ mittatur ⁊ aq̃ cal'a sup caput fũ
datur. Rõ q2 talia remittũt cl'iditatẽ ⁊ acuitatẽ
rerũ ꝑdictaꝝ. Notandũ ꝙ ad idẽ ualent oĩa q̃
ĩfrigidant ⁊ hũectant approximãt ab ĩtra ul' ab
extra: iõ vз pãnus ĩfusus i oleo uiol'. ⁊ applica
t⁹ naso ⁊ aq̃ roſ. iniecta i nares. Et hoc qdẽ

Ponit curã p aliud locale dicẽs ꝙ i amissiõe
odorat⁹ medicam̃ ꝓbatissimũ sic fit. nigela pul
uerizetur donec fiat puluis misce cũ oleo uete
ri. deĩde eger iplẽs os suũ aq̃ iclinet caput suuз
retro quãto pl'us poterit ⁊ tũc ex ꝑdicto medica
mĩe aliquãte gutte in narib⁹ ĩstillãtur. Rõ q2 ni
gella ẽ apitiua ⁊ põitur i oleo ueteri ad sedãdũ
dolorẽ ⁊ ĩpletur os aq̃ fr̃a ne medicina ĩtret i os
⁊ iõ errãt q sic ñ faciũt: q2 qñ medicina intrat ĩ
os ñ operatur. Scđo dicit ꝙ egro dз ꝑcipi ut
quãto ẽ pol'e aereũ exteriorẽ ĩteri⁹ attrahat ad
sternutatõз ⁊ sic facit ad aperitõз. Tertio dicit

ꝙ si ante mordicatõm superuẽiat fiat ut dictuз
ẽ stati. Notandũ ubi peccãs materia uideretur
in capite debet fieri euacuatio cum pillulis co
chiis uel cum pigra. ⁊ similibus.

De dolore dentium. Sillanus

Jrca rubricã notandũ ẽ ꝑmo ꝙ dẽtiũ
ẽ ml'tiplex diuersitas. Nã qdã sũt inci
siui ⁊ sũt octo. s. q̃ttuor ĩferiores ⁊ q̃ttu
or superiores capitis generãtur ex subtiliori su
perfluitate ossiũ capitis. Alii sũt caniui ⁊ sunt
q̃ttuor ⁊ generantur ex superfluitate mediocri.
alii sũt moralles ⁊ sũt. xx. s. x. i parte supiori ⁊. x.
i parte inferiori et generãtur ex sup fluitate gros
sa. Scđo notãdũ ꝙ dẽtes hñt iuuamẽtũ in ma
sticãdo ⁊ sic ꝑparãt ad meliorẽ operatõз. s. ad
digõnẽ stõi ⁊ hñt iuuamẽtuз ad loquelã aereз
retinẽdo: hñt ẽt iuuamẽtuз ad decorẽ. Tertio
notanduз ꝙ dẽtes patiũtur multas dispõnes:
qm̃ patiuntur dolores: aut in se: aut in suo liga
mẽto: apãta corrosiones pforatões v̉mes ꝯmo
tionẽ ꝯgelationẽ: ⁊ fedã eoꝝ coloratõm. Quar
to notandum ꝙ cã doloris dẽtium ẽ mala com
plexio ⁊ solutio ꝯtinuitatis et ista ul' ab extrinse
co causatu. s. a casu ul' percussiõe: ul' a uẽto ul' a
comestiõe rei nimis calide ul' frẽ: ul' a potu. uel
si qs uelet frãgere res nimis duras: ul' comede
ret res duras cũ melle cõfectas. Uel causãtur
ab intrinseco tunc aut a cerebro: ut q2 reuma đ
scẽdit ad dẽtes uel gingiuas. aut a neruis ueni
entibus ad dentes ⁊ causat ibi corrosiões v̉mes
ul' fistulã cãcruз apãta ⁊ sil'ia. Uomitus ẽt mul
tuз nocet et potissime cuз fuerit acetosus fumo
sus acutus: aut putrid⁹ corruptus. Quinto no
tanduз de signis si fuerint ex causis extrinsecis
hoc põt sciri ex iudicio patientis: aut assistẽtiuз
⁊ a capite discernitur per doloreз capitis et per
grauedinẽ eius et per reuma quia frequẽter fit
ex illo. Si ex dentibus et gingiuis manifeste ap
paret: et si non põt distinguere ex quo dente in
cipiat dolor. Primo masticare incipiat cuз ui
no dente: postea cuз alio donec uenerit ad illuз
ubi erit dolor itensior et manifestior in eis. Si
fuerit a neruo discernitur: quia in aliis nihil ap
paret ⁊c̃. Si fuerit a stõ discernitur per graue
dinẽ et dolorẽ loci. Signa diuersitatis materie
Si fuerit a sanguie discernitur p tũorẽ calorẽ ⁊
ruborẽ. si ex colera discernitur p pũcturã et mor
dicatõm. Si ex phl'ate per albedinẽ et dolorẽ re
missuз. Si ex mel'ia discernitur p hũorẽ duritiẽ
et tũorẽ. si ex hũiditate discernitur p g̃ucedineз et
saliuã ml'tã. si ex siccitate discernitur ex aridita
te ⁊ siccitate ml'ta. Si ex uentositate discernitur

53

per pulsationē ⁊ motū. Signa ꝓnostica liuor uiriditas ⁊ nigredo in dentibus in fe. pessimū In dentibus limositas i fe. longitudinē egritudis significat. In febrib⁹ ꝯtinuis si dētes fuerint aridi sicut lignū pessimū ē ⁊ mortale Al.

I gingiua cū dolore dentiū fuerit sāguinolenta ⁊ apostemosa ⁊ rubea fueritqȝ apostematio cuȝ pulsatione extrahaꝶ sāguis cū uentosis phlebotomia ex cephalica prius facta. Silla.

Primo ponit curā qn̄ ꝓuenit a materia calida. Scđo qn̄ ꝓuenit a materia frigida. Secūda ibi. Gingiua. Prima i duas. Prio ponit curā per euacuationē. Scđo per localia. ibi scđa. Deinde in ore. De prima dicit ꝙ si apparuerint ista signa. Primū ē gingiua cum dolore dentiū fuerit sanguinolenta ⁊ apꝰata seu tumefacta. Scđm ꝙ fuerit rubea. Tertiū ꝙ talis tumefactio fit cū pulsatione suple istis signis arguendū ē ꝙ talis dolor fit a sanguine. Secūdo dicit ꝙ ꝓ cura debet extrahi sanguis cū uentosis premissa phlebotomia de cephalica. Tertio notandū ꝙ ratio signoꝝ pȝ. Sed rō remedii est: qꝛ primo ꝯuenit flebothomia ex cephalica: qꝛ euacuat sanguinem a capite ⁊ diuertit a loco doloris ⁊ post flebothomiā uꝉem dictā cōuenit flebotomia ꝑticularis de labiis inferioribus uel de uenis sub lingua ⁊ cōiter fit: sed uētose ꝯpetūt in collo uel sub mēto ad distrahendum materiam ⁊ euacuandū. Almansor.

Deinde in ore aliquādiu acetuȝ ⁊ oleum roſ. teneat postq̄ȝ eiecerit hoc idem iterū fiat: post hoc oleum roſ. in ore teneat. Et si ex hoc n̄ euaserit fueritqȝ pulsatio vehemēs ⁊ cū inflāmatōne cāphora ⁊ piretrū tereanꝶ ⁊ in radicibus dentiū ponantur. Cūqȝ dissoluta fuerit iterū mittaꝶ coctum quoqȝ oleo roſ. illinitū supponaꝶ. Qđ si dolor aliqn̄ augumēteꝶ ⁊ vehemētior fiat opii sexta ps. ʒ. vnius in oleo roſ. dissoluatur ex quo cotū illinitū radici dentis dolētis adhibeaꝶ. Si āt nūdū sedeꝶ scalpellādꝰ ē locꝰ ⁊ sanguisuge supponēde sūt. Sil.

Primo ponit curā ꝑ localia ⁊ diuiditur i duas. Prio facit hoc. Secūdo ponit ꝑ cirurgiaȝ Secūda ibi. Si aūt. Prima in tres ꝭm ꝙ tria localia ponit. Ibi secunda. Et si ex hoc. Ibi tertia. Qđ si dolor. De pria dicit ꝙ patiēs dȝ aliquāto tpe sumere acetū ⁊ oleū roſ. in ore deinde ⁊ iterato sumere ⁊ teneat in ore oleum roſ. ⁊ acetū: ꝓhibent eniȝ fluxū mitigant materiam ⁊ humoreȝ ⁊ expellūt malā ꝯplōnem hūorū ⁊ mēbri: ⁊ ꝓportio sit una pars aceti ⁊ tres olei. Notādū ꝙ si fuerit apꝰatio gingiue manifesta perforetur cū flebothomo ⁊ post ꝑforationē abluatur ter in die cū uino ⁊ aceto decoctionis. aluminis zuccarini uel salis uel myrrhe fiat om̄i die ab extrīseco sup mādibula emplm̄ de farina seminis lini floꝝ camomille radicum maluauisci ⁊ butyro ⁊ farina fenugreci misce. ℥. iiii. olei de aneto uel camomilla. De ꝓprietate sedat oēm dolorem maturat ⁊ finaliter resoluit. Secūdo notādū ꝙ loco remedii Rasis Valet si patiens teneat aquā frigidā in ore uel acetum cum aqua roſ. uel uino granatoꝝ. Vel ualet succus reꝝ frigidaꝝ: sicut solatri uermicularis plātaginis sempuiue portulace ⁊ cucurbite. Ad ideȝ ualet uinū decoctōis gallaꝝ. ab extra ponatur supra maxillā lana succida īfusa i oleo roſ. uel uiolaꝝ uel de salicibus. Ad idē ualet sacculus de roſ. infusus in aceto uel bullitus in aqua ⁊ aceto ⁊ expꝰssus. Et si ex hoc.

Ponit curam per aliud locale dicēs ꝙ si ex hoc dolor non cessauerit ⁊ fuerit inflāmatio et pulsatio camphora ⁊ piretrū dȝ teri ⁊ in radicibus dentiū debet poni ⁊ cum dissoluta fuerint iteꝝ ponantur. Rō qꝛ piretrum ꝓuocat sputū ⁊ resoluit materiā. Sed cāphora sedat doloreȝ ⁊ debent misceri equaliter: ⁊ est expertū. Secūdo dicit ꝙ cotū oleo roſ. illinitū debet suppōi Rō qꝛ mitigat dolorē. Qđ si dolor. Ponit curā per aliud locale dicēs ꝙ si dolor augeatur debet dissolui sexta pars unius. ʒ. opii cuȝ oleo roſ. ⁊ cotū illinitū radici dētium dȝ iponi Ratio qꝛ stupefacit ⁊ remouet ab eo sensum.

Notanduȝ ꝙ olea stupefactiua ualent loco opii sicut sunt mandragora hyusqamus papauer filoniū: attamē addatur cū his aliqd reprimēs malitiā ut crocꝰ cassia lignea ⁊ camemilla. Si aūt. Ponit curā per cirurgiā siue ꝑ opationē manualē: dicens ꝙ si dolor nō remoueatur locus est scarificādus. Secūdo dicit ꝙ sanguisuge sunt apponēde. Rō utriusqȝ est: quia ex eis euacuatur sāguis a loco a quo fiebat dolor. Notādū ꝙ si dolor fiebat a materia colerica prius dȝ purgari caput cū decoctione prunoꝝ manne ⁊ reubarbari: ꝯuenit etiā clistere lenitiuū: deinde localia dicta. Almansor.

Gingiua v̇o si nō sanguinolenta fuerit nec apostemosa nec dolor ē cū pulsatione nec in facie fuerit īflatio: aut dolor acciderit post fastidiū ex sacietate ⁊ pꝰ cenaȝ cōederitqȝ ex cibo frigido multum egre soluēdus est ex pillulis cochiis. Sillanus.

Ponit curã qñ dolor dentium ꝓuenit a ma
teria frigida ⁊ diuiditur in quattuor. Primo
ponit curã per euacuationẽ. Scdo per medici
nas locales. Tertio per dietã. Quarto per ope
rationẽ manualẽ. s. per ferrũ. Scda ibi. Et do
lentium. Tertia ibi. Preterea. Quarta ibi.
Si aũt. De prima dicit ꝙ si apparuerit illa
signa. Primũ ꝙ gingiua nõ fuerit sanguinolen
ta nec apata. Secundũ ꝙ dolor non est cũ pul
satione. Tertiũ ꝙ in facie non ẽ inflatio. Quar
tũ ꝙ dolor accidit post fastidiũ sacietatẽ ⁊ cenã
Quintũ qr comedit de cibis frigidis multum
suple. Jstis signis arguendũ ẽ ꝙ talis dolor fit
a materia frigida qr phl'atica. Secundo ꝓcura
uult quod fiat euacuatio cum pill'is cochiis
Notandũ ꝙ ratio signoꝝ patet: sed ratio reme
dii est. quia pillule cochie euacuant materiam
phlegmaticam a capite ẽt dolenti. Almansor
Et dolentiũ dẽtiũ radices ex hoc medi
cante fricande sũt ꝙ sic fit. ℞. piretrum si
napi sceitargi indi baurach piper. ℥℥. ⁊ ex
eis puluerizatis dentiũ fricent radices. co
tũ quoqꝫ i eis illinitũ sup dentiũ radices
ponat. postq̃z eger os ex aceto in quo pire
trũ ⁊ mentastrũ ⁊ origanuꝫ fuerint cocta
colluerit. A foris preterea panicũ siue mili
um in sartagine torrefactũ sup maxillaꝫ ẽ
ponendũ. Aut ex piperis puluere mil'i cõ
mixto dens ⁊ eius radix fricetur. Et si hoc
non suffecerit in dentis radicibus hec tiria
ca ponat. que. ℞. castorei assi piperis. ℥℥.
storacis opii omnium añ. partes equales
cõficiant cũ melle ⁊ administrent. Eger
ꝑterea ꝑ aliquantulũ tꝑris a comestõe ab
stineat maneatqꝫ famelicus ⁊ ingrediatur
balneũ ⁊ utat motu. Si aũt nec sic gescat
ferrum ignitũ radici dentis multotiẽs ap
ponatur. aut eradicet. Si vero dens corro
sus fuerit repleat ex medicaminibus q̃ no
minauim⁹ ⁊ q̃ sũt corrosiua aut extraha
tur.

Sillanus

Ponit curã ꝑ medicinas locales: ⁊ diuiditur i
q̃ttuor. Sa ibi. A foris preterea. Tertia ibi.
Aut ex piperis. Quarta ibi. Et si h. De pri
ma dicit ꝙ radices dolentiũ sũt fricãde ex h me
dicamine. ℞. piretrũ sinapi sceitaragi indi pip
baurach. ℥℥. pulverizentur. Sa uult ꝙ cotũ eis
illinitũ sr radices dentiũ ponatur. Tertio uult
ꝙ eger pri⁹ abluatur cũ aceto in quo piretrum
mẽtastrũ ⁊ origanũ cocta sũt. rõ qr illa ꝯsumũt
materiã phl'aticã existentẽ i gigiuis. Notãduꝫ
ꝙ i cura dolorũ dentiũ a materia fra itentio ꝑ
ma ẽ purgatio capitis. deinde ⁊ Sa ꝓhibitõ flu
xus ⁊ ꝑficitur sic. ℞. masticis. ℥. i. saluie. M. i
ꝯquassentur ⁊ bulliant. lb. 5. aceti uel uini. Si
materia sit multũ fra uel utriusqꝫ eqs partibus
quousqꝫ redeat ad q̃rt. i. coletur ⁊ ex colatura
os abluatur. Ad idẽ vꝫ nux muscata nux cuꝑs
si. deide itentio ẽ resolutio ⁊ ꝑficitur cũ eo ꝙ po
nit ras in lia. Ad idẽ. ℞. uuaꝝ passaꝝ munda
taꝝ ab arill' dorsoꝝ alleoꝝ. M. i. buliãt ut ꝑdic
ta. Ad idẽ vꝫ acetũ decoctõis spolii sꝑpentis et
hoc vꝫ a ꝓprietate. sil'r empl'm factũ de eodem
sil'r ualet acetũ decoctõis colоqntide. Ad ideꝫ
ualet uinũ decoctõis edere. Ad idẽ collutio
oris ex decoctõe radicis asperagi. serapio. c. de
sparago. sil'r collutio ex decoctõe folioꝝ tamari
sci. serapio. Ad idem collutio oris cũ decoctõe
radicis capparoꝝ cũ uino uel aceto ⁊ mastice.
ad idẽ fricatio dentiũ cũ radice pastinace ualet
ad i mensũ dolorẽ. Ad idẽ radix diptami bene
trita tollit dolorem dentiũ ⁊ collutiõe oris cum
eo ex uio. Ad idẽ si dens hois mortui tangit dẽ
tem dolentẽ tollit dolorẽ sine dubio. Ad idem
masticatio pipis uel piretri ul' radicis dyptami
ul' stafisagrie ⁊ tal' ualet a ꝓprietate. Ad idẽ col
lutio oris ex aceto decoctõis ell'i. Mesue. Ad
ideꝫ colluctio oris ex decoctõe rane i aceto ⁊ aq̃
serapio. Ad idẽ coquãtur lumbrici in oleo ⁊
distilletur ex eo in aurẽ oppositã dentis dolent̃
serapio. Ad idẽ decoctio corticũ pini cum aceto
qñ colluitur os cũ ea. Ad dolorẽ dentiũ Auic.
Ad idem coquatur in aceto stafisagria ⁊ col
luatur os Auic. A foris ꝑterea. Ponit cu
rã per aliud locale ab extra approximatũ dicẽs
ꝙ miliũ in sartagine torrefactũ ab extra debꝫ
poni supra maxillã. Rõ qr exiccat ⁊ cõsumit.
Aut ex pipis. Ponit curã per aliud locale
dicens ꝙ cõuenit ut radix ⁊ dens fricentur ex
puluere piperis cõmixto cum melle. Ratio qr
abstergit ⁊ mundificat radices dentis ⁊ gigiuas
a materia. Notandũ ꝙ loco huius ualet h. ℞
piretri stafisagrie puluerizatoꝝ añ. ʒ. i. cere al.
ʒ. ii. misce ⁊ cũ modico illius cere dens inuolua
tur ⁊ expertum est. Ad idem ualet semen de
stafisagrie positũ supra dentem uel stafisagria
ipsa. Ad idem ualet epar lacerte uiridis: fru
ctus tamarisci radix cucumeris asinini titimal
li radix aristol': radix coloquintide ⁊ illud quod
adheret parietibus aluearii apum ⁊ omnia illa
a proprietate siue causa sit calida siue causa sit
frigida ualent: ⁊ hoc suffumigando uel' uaporã
do uel gargarizaudo uel sbam eoꝝ sup maxillã

54

ponendo ualde cõferunt ⁊c. **Et si hoc.** Po
nit curã per aliud locale dicens ꝙ si predicta ñ
sufficiant radicibꝰ dentiũ dȝ imponi tyriaca q̃
sic fit. ℞. castorei asse piperis. ʒʒ. storacis opii.
añ. partes equales ꝯficiantur cũ melle rosꝫ. rõ
patet. Ad idẽ ualet metridatũ approximatũ
ab intra ⁊ ab extra. **Eger ꝑterea.** Hic põit
curã per dietã dicens primo ꝙ eger dȝ aliquã
to tp̃e abstinere a cibo ⁊ stare famelicus. Rõ
qꝛ calor naturalis uertit se supra materia. Se
cundo dicit ꝙ eger dȝ ingredi balneũ ⁊ intelli
git stufam. Rõ qꝛ consumit materiã. Tertio di
cit ꝙ eger debet uti motu. Ratio pȝ per idem.
Si aũt. Ponit curã per operatõnẽ manu
alẽ: dicens ꝙ si dolor non quiescat ex predictis
radici dentis sepe debet apponi ferrũ ignitum
cũ cãnulla erea uel ferrea. Rõ qꝛ cõsumit ma
teriã. Scõo dicit ꝙ si non aliter põt fieri debet
eradicari. **Si vero dens.** Ponit curã dentis
corrosi ⁊ putridi: dicẽs ꝙ si dens sit corrosus ⁊
putridus dȝ impleri ex medicaminibus q̃ stati
dicentur. Rõ qꝛ ꝓhibent corrosionem. Secũ
do dicit ꝙ si non dȝ extrahi qꝛ hoc ẽ ultimuȝ re
mediũ. Notandũ ꝙ in cura putrefactõis ⁊ cor
rosionis corpus mundetur sicut oȝ ⁊ distraha
tur materia ⁊ confortatur membrũ mandans.
deinde abluat os cũ uino decoctionis utriusqȝ
calamẽti ⁊ piretri. deinde cõ cauitas ĩpleatur cũ
pulueꝛ galle uiridis rasꝫ. alũis ⁊ nitri ⁊ fiat sibi
clausula de galla uiridi ⁊ resina ⁊ terbentina.
Ad idẽ in foramine ponatur una gutta aq̃ ar
dentis. Notandũ secundo ꝙ curatio ṽmis ĩ
dente est: ut suffumigetur dens ubi ẽ ṽmis cum
opio castoreo ⁊ semine cepe. Uel cũ iusqamo et
seie sinapi ⁊ fiat cassula denti. Ad idem. ℞.
auripi gm̃ti radicis cappis radicis coloquinti
de equaliter ⁊ si ex eis fiat suffumigatio. aut de
coquantur in uino ⁊ uinũ teneatur in ore. Uel
puluis in dente ponatur. Ad idem. ℞. mir
rhe aloes storacis calamite. fiat puluis de aliq̃
portio intus mittatur. Ad idem suffumigatio d̃
semine porri cũ alkitrã deiicit ⁊ interficit ṽmes
Ad idem storax interficit ṽmes ⁊ ꝯfert pulsatõi
⁊ corrosioni dentiũ. Serapio. Notandum ꝙ
cura corrosionis dentis. Si cã sit calida fit fra
stiptica qualia sunt galle sumach balaustie aca
tie sandali rose coralli ipoquistidos bulliant in
aceto ⁊ fiat gargarisma: aut puluis desuper as
pergatur: aut fricatio fiat cũ istis. aut cassula:
aut emplꝛm ⁊ ingenietur oĩs modus quo ṽtus
medicaminis possit applicari denti dolenti. Si
uero causa est frigida. cura ẽ per calida qualia
ẽ mastix macis uernix nux musꝫ. nux cupressi fo
lia ipsius storax calamita ambra alumẽ sal cõ
mune ciminũ anisum assa spica nardi myrrha
ruta laudanũ. fiat gargarisma cũ uino. Uel
puluis desup aspergatur ⁊ ita de aliis modis.
Ad idẽ ligentur dentes cõmoti cũ filo uel lino
cum dentibus qui non mouentur infiltrando
filũ cum dentibus ad moduȝ sepis ⁊ oĩ die ab
luantur dentes cũ uino calido ne remaneat su
ꝑfluitas ⁊ post cõtinue ponatur supra gigiuas
⁊ dentes puluis factus de corallo ⁊ mastice eq̃
liter. Ad idem cornu cerui adussum. Dieta sit
quia abstineat a rebus duris masticalibus ⁊ a
rebus nimis calidis: qꝛ dissoluunt ligamẽta dẽ
tium ⁊ resoluunt spiritus dentium ⁊ abstineat a
rebus frigidis: quia mortificant. Utatur sorbi
libus. Quarto notandum ꝙ cura qñ fit in den
tibus feda coloratio est. ℞. tartari uel greppu
le uegetis ĩ qua ponatur bonũ uinũ. ʒ. ii. terea
tur ⁊ cribelletur postea fricẽtur ex isto oĩ die dẽ
tes ⁊ post fricationẽ abluantur cũ uino calido ĩ
hyeme ⁊ frigido in estate. Ad idẽ. ℞. salꝭ gẽ
me spũe maris alũis zuccarini añ. ℥. i. fiat pul
uis cũ quo fricentur dentes. Ad idẽ spuma ma
ris per se uel pumex uel os sepie uel conche ma
rine al. ulꝭ aristolꝭ. ro. uel radix cãne uste uel cor
nu ustũ: qꝛ quodlibet summe clarificat dentes.
Quinto notandũ ꝙ cura difficillis exitus den
tis ẽ ut fricetur gingiua cum butiro uel cũ oleo
de lilio uel cum pinguedinibus. Ad idẽ cerebrũ
leporis ualet a ꝓprietate. Ad ideȝ lac catule ua
let a proprietate ⁊ sic fiat fricatio.

De extrahentibus dentibus ⁊ constrin gendis. Sillanus.

Irca rubricam notandum ꝙ dentes
possunt extrahi cum medicinis: aut cũ
ferro. Sed cũ medicinis non uidetur
posse fieri: licet a multis ponatur. Almansor.

**Edicamen quod cum ĩ dente cor
roso ponitur ipsius sedat doloreȝ
aut ipsum constringit. Sumatur
Kebilkengi ⁊ piper ⁊ trita ex alkitrão cõ
spergantur ⁊ impleantur ex eo.** Silla

Hic docet extrahere dentes seu ponit curaȝ
extractõis dentiũ ⁊ diuiditur ĩ duas p̃mo põit
medicamẽ ꝙ frãgit dẽtes. Scõo docet ⁊ expli
cat medicamina extrahẽtia dẽtes. Scõa ibi.
Medicamen. De p̃ma dicit ꝙ medicamẽ qd̃
qñ põitur ĩ dẽte corroso sedat dolorẽ ipsius ac
ẽt frãgit. ẽ. ℞. kelios. i. herba portulace sikis q̃
cũ frãgitur lac emittit ⁊ piper ⁊ trita ex alkitrão
conspergantur ⁊ impleantua ex eo. Al.

ℳedicamē q̄ꝺ dentes debiles ac dolē
tes q̄ sunt extrahendi eradicat. ℞. corti
ces radicū celsi ⁊ radicū capparis ⁊ pire
trū ⁊ lac titimalli atq̄ȝ lac anabule ⁊ arse
nicū ru. ⁊ rad. collogntide sumanꝰ ⁊ tri
ta ex tanto aceto ꝙ eis sufficiat cōspergan
tur. acetū quoq̄ȝ p̱ ebdomodā vnā semel
i die vt prius addaꝰ. post hoc dētes in cir
cuitu scalpentur ⁊ ex p̄dictis decies in die
epithimenꝰ donec ad mouendū sint faci
les ⁊ postq̄ȝ extrahāꝰ. Aut fiat epithima:
ex fece aceti acutissimi p̱ multos dies ⁊ po
stea extrahanꝰ. Aut rane fluuiales i oleo
coquanꝰ donec dissoluanꝰ. Cūq̄ȝ necesse
fuerit dentiū radices scalpellenꝰ ⁊ ex olꝫo
isto multotiens inungantur donec facile
moueri possint. postea cum instrumento
euellendi dentes euellantur. Silla.

Explicat medicinas extrahentes dentes: ⁊
diuiditur in tres ꝓm ꝙ tres explicat medicinas
Scđa ibi. Aut fiat. Tertia ibi. Aut rane.
De prima dicit ꝙ medicie extrahentes debiles
qui sūt extrahendi sunt he. ℞. corticis radicis
mori. corticis cappis piretrū ⁊ lac titimalli lac
anabule. i. esule arsenicū rubeū ⁊ radix cologn
tide sumantur ⁊ trita ex tanto aceto ꝯspergātur
ꝙ eis sufficit ⁊ dimittātur per ebdomodā ⁊ ace
tū omni die addatur. Scđo dicit ꝙ dētes i cir
cuitu debent fricari decies in die ex istis p̄dictis
⁊ debēt epithimari donec sint faciles ad mouē
dum ⁊ ita extrahantur. Rō q꞉ cōsumit ⁊ corro
dit ligamentum cū quo ligatur dens cuȝ gingi
uis. Aut rane. Explicat alias medicinas dicēs
ꝙ rane fluuiales in oleo decoquātur donec dis
soluantur ⁊ cū fuerit necesse radices dentiū sca
rificentur ⁊ ex isto oleo ungātur multotiens do
nec possint remoueri. deinde extrahantur cum
instrō extrahendi dentes. Notandū ꝙ ad ideȝ
facit hoc. ℞. piretri scamonee elli al. euforbii.
ʒ. ii. tere ⁊ dimittātur i aceto ⁊ cū eis tangatur
mltotiens dens i die postq̄ȝ fuerit mltotiēs scal
pellatꝰ. Ad idē ualet semē urtice radix mori ⁊ ra
dix celidonie ut dicunt qdā. Ad idē si dȝ extra
hi scalpelletur: deinde leuiter tāgatur cū puluē
euforbii i quo nō ē deceptio: q꞉ eradicat a p̱p̄e
tate: deinde leuiter extrahatur cū ferro ⁊ sm̄ do
lore p̱ posse ⁊ post abstractionē abluatur locꝰ:
cū uino decoctōis myrrhe ⁊ uidebis mirabile
⁊ quasi stati ꝯsolidabitur locꝰ ⁊ dolor p̱fecte re
mouebitur. Aut fiat. Exemplificat aliud medi
camē dicēs ꝙ fiat epithima cū fece aceti acutis
simi p̱ multos dies. deinde extrahatur. rō patȝ

Notandū ꝙ emplꝫm ꝯueniens ad omnē dolo
rē dentium ex quacūq̄ȝ cā fiat qđ ponatur extra
sup mandibulā dolorosā sic fit. ℞. xii. radices
maluiuisci coquantur bene ⁊ perfecte ⁊ post de
coctionē scindātur ⁊ extrahatur ab eis lignum
⁊ incidātur frustati ⁊ post pistentur ita ꝙ post
pistatōm in modū axungie ꝯuertantur cuȝ eis
misce res istas. ℞. farine fēugreci seis lini ane
ti flor camomille aā. ʒ. i. farine ordei. ʒ. iii. olei
ꝺ aneto uel de lilio uel de camomilla ʒ. iii. pōa
tur actu calidū supra locū sedat oēs dolores a
p̱p̄etate ⁊ maturat oēȝ materiā ⁊ ipē r̄soluit ⁊c̄.

De dentiū cōgelatione ⁊ stupore sine malitia. Silla.

Otandū circa rubricā ꝙ stupor den
tiū p̱uenit ex comestione reȝ acetosa
rū uel rerū habētiū stipticitatē uel pū
citatē uel acerbū saporē ⁊ similiū. Almansor
**Ortulaca ⁊ amigdale amare ma
sticentur. Aut his silia. aut fiat fri
catō cū sale. Et masticeꝰ cera. Sil.**

Ponit curā ⁊ diuiditur i tres ꝓȝ ꝙ tria pōit
remedia. Scđa ibi. Aut fiat. Tertia ibi. Et ma
sticetur. De pria dicit ꝙ si portulaca ⁊ amig
dale amare masticētur remouēt dentiū ꝯgelati
onē ⁊ stuporē. Notandū ꝙ portulaca cū amig
dalꝫ amaris ē cā hꝰ q꞉ in portulaca ē multa hūi
ditas ⁊ ibi ē frigiditas cum aliq̄ stipticitate: ⁊ in
amigdalis ē cū siccitate. cū ergo miscentur ma
sticando temperies nascitur que remouet mor
tificationē mēbri uiuificando locū ⁊ multum iu
uat admixtio saluie cū eis in qua ē caliditas ac
tualis cū salsedine et acuitate et nitrositate. Se
cūdo notandū ꝙ quodlibet per se facit ad curā
sed portulaca a p̱prietate nō a ꝯplꝫone. sȝ amig
dale amare faciunt illud per ꝯplꝫonē que ē calꝫa
et sicca: q꞉ caliditas confortat calorem in denti
bus et remouet frigidum congelans. Sed sic
citas consumit humidum superfluum ad qđ iu
uat frigidū congelans et cetera. Aut fiat. Po
nit secundum remedium dicens ꝙ cōuenit si fi
at fricatio cū sale. Rō q꞉ cōsumit humiditates
que erant in dentibus causa stuporis. Et ma
sticeꝰ. Ponit tertium remedium dicens ꝙ con
uēit ut masticetur cera. Ratio quia propter uis
cositatē et coet conglutinationeȝ. Notandū ꝙ
uinuȝ caliduȝ si teneatur in ore aliquantulum.
Ad idem si masticentur sex grana piperis hora
stuporis dentium et post abluatur os cum uio
calido statim remouetur stupor et cetera.

**De mortificatione dentium seu in frigi
datione.**

55

Sillanus

Jrca rubricá é notandű ꝙ cű res frã tangit dentes extinguédo paruá cali ditaté quá in dentibꝰ inuénit ledit ⁊ cõs ad mortificationé aperit ⁊c· Almansor.

Leű calefactű i páno desup é ponendű: aut vitellus oui assatꝰ calidus mľtotiens masticeť. Aut calidű páné mľtotiens mordeat. Aut fricatio ex balsamo. aut oleo de lilio siluestri. Sill.

Ponit curá ⁊ diuiditur in q̃ttuor ꝑз ꝙ quattuor remedia ponit. Scõa ibi. Aut. Tertia ibi. Aut. Quarta ibi. Aut. De prima dicit ꝙ oleű calefactű pánű é desup ponendű. Rõ qꝛ oleű de natura sua mittigat doloré ⁊ sua actuali caľitate remouet frigiditaté. Aut: Ponit ꝫm remediű dicés ꝙ si uittellus oui calidꝰ sepe masticetur iuuat. Rõ pз per idé. Aut. Ponit tertium remediuз dicés ꝙ si patiens sepe mordeat páné calidű iuuat. Rõ pз per idé. Aut. Põit quartű remediű dicés ꝙ si fiat fricatio ex balsamo: aut oleo de lilio siluestri iuuat. Rõ pз. Ad idé fricatio olei de balsamo. Uel de spica iuuat Ad idé retinere in ore uinű calidű solű. uľ uinű decoctõis cubebaꝝ. Ad idem si mastix misticetur dentibus ⁊ abluatur post illud uino calido confortat ualde.

De cola idest pustulis que nascunť sub lingua: Sillanus.

Jrca rubricá é notádű ꝙ passio ipsarű fit aliq̃ñ a materia calida acuta uel nó acuta: uel a phľate putrefacto: aliq̃ñ fit a putrefactione in ore ⁊ i détibus. Secűdo notádű de signis. Signa pustulaꝝ ꝯtigétiű in ore a materia calida uel acuta sűt rubedo in ore acuitas ⁊ fortꝭ feruor cű excorticatõe palati ⁊ lingue ⁊ multitudo pustularű i locis: ⁊ ꝙ ifirmus ré acutá ⁊ calidá masticare ñ põt. Signa q̃ñ a phľate putrefacto ⁊ marcido sunt albedo pustulaꝝ ⁊ latitudo ipaꝝ. inflatio labioꝝ ⁊ gigiuaꝝ multitudo saliue cű salsedine de calore. Signa q̃ñ fiunt a corrosione ⁊ putrefactõe sunt corrosio ⁊ putrefactio ligue ⁊ gigiuaꝝ ⁊ mľtiplicatio saliue cű fluxu aq̃. Al.

J pustule fiant rubee sumanť añ here amili spodii létiű excorticñruз seis portulace coriandri sicci. seis sene demecha oĩm ꝑtes eq̃les cáphore parű ex his puluerizatis fiat fricatio. ⁊ cű aceto mixta ⁊ oleo roꝭ. ⁊ aq̃ roꝭ teneátur. Et sanguis minutio cuз vétosis fiat. Sillanus.

Ponit curá pustulaꝝ in ore uel in lingua: et diuiditur i duas. primo ponit curaз q̃ñ fiunt a materia calida. Secundo q̃ñ fiűt a materia frĩa Secunda ibi. Albe uero. prima in duas. primo ponit curá ꝑ localia. Scõo ꝑ euacuationé. Secűda ibi. Et sanguis. prima in duas ꝑз ꝙ duo localia ponit. scõa ibi. Et cű aceto. De prĩa dicit ꝙ si pustule fuerint rubee. ℞. anthere .i. semen rosaꝝ aľ. balaustie amili spodii lentiű excorticataꝝ seis portulace coriádri sicci seis sene demecha omniű añ. ꝑtes eq̃les cáphore modicű ex oĩbus istis puluerizatis fiat fricatio. Rõ pз. Et cű aceto. ponit ꝫm locale dicés ꝙ ꝑdicta cű aceto mixta ⁊ oleo roꝭ. ⁊ aqua roꝭ. teneátur in ore. Rõ qꝛ ꝯsolidant ⁊ remouét malaз ꝯplexioné. Notandű ꝙ ulcera oris uel fiunt cuз corrosione uľ sine. si cű corrosiõe dз ꝯsumi materia faciens corrosioné. Medicamé é tale. ℞ arsenici rubei calcis uiue aluminis gallaꝝ floꝝ eris subtiľr puluerizatoꝝ añ: ʒ. i. ifűdátur i aceto modico ꝑ uná ebdomodá ⁊ exiccétur de mane ponatur supra locű. ʒ. ſ. ꝑ horá uná postea inungatur locus cű oleo uioľ. uel roꝭ. ad sedádű dolorem. si ulcera sint sine corrusione ⁊ sint magna. primo cõuenit műdificatio cű idromele colato uľ uino in quo sint bullite rose. ꝯo cõpetit ꝯsolidatio ⁊ põt fieri cuз puluere qué põit raꝭ. hic uel cű ungtõ tali. ℞. ceruse lote amidi calcis uiue lote litargirii puluerizati añ. ʒ. ii. incorporétur siľ cuз mucilagie dragagáti ⁊ gűmi arabici: ⁊ si scissura sit parua sufficit pulꝰis dragagáti ⁊ gumi arabici: ⁊ si sit excoriatio vз puluis ligni putrefacti ⁊ é mirabiľ in excoriatione ubicűqз fit. ꝯo notanduз ꝙ ubi pustule ꝑdicte sint in ꝑncipio uľ in auguméto ꝯuenit ut patiés gargarizet aquá roꝭ. per se uel mixtá cum aceto aquá psilii uel prunorum ꝑ se uel cum aceto ad idé. ℞. gallaꝝ. ʒ. i. aq̃ roꝭ. ℔. ſ. aceti q̃rtꝭ ſ. bulliát ⁊ fiat ablutio. rõ pз. Ad idé teneatur i ore medicamé qõ sic fit. ℞. rosaꝝ spodi coriandri sumach létiuз excorticataꝝ semis portulace seminis cucűeris cucurbite añ. ℥. ſ. pistentur ⁊ siľ misce ⁊ in fine aliq̃d cáphore addatur abluatur pꝰ illud os cű aliq̃ dictaꝝ aquaꝝ ⁊ cű aceto Ad idé fiat fricatio cuз pulũe boli ar. ſз ubi pustule sunt i ꝓcessu cõuenit hoc medicamé: ℞. aluminis zuccarini. ℥. ſ. sirupi compositi. ℥. ii. aceti. ℥. i. aque. ℥. iii. buliant simul ⁊ colentur fiat gargarisma uel collutio oris ⁊ erit ualde utile ⁊c. Et sanguis. Ponit curá ꝑ euacuationé dicens ꝙ in talibus dз fieri euacuatio sanguis cű uentosis ⁊ debent poni sub mento.

Uel saltē circa collum. Ratio patet. Notan
dum ꝙ etiam utile esset si fieret phlebotomia d
cephalica. Almansor.

**Albe vero si fuerint pustule cum sale ⁊
melle fricētur sirupus acetosus aut almu
ri in hore tenentur. Sillanus.**

Ponit curā qn̄ fuerit materia frigida ⁊ diui
ditur in duas ſm ꝙ duo localia ponit. Secun
da ibi. Et sirupus. De pria dicit ꝙ si pustu
le fuerint albe debēt fricari cū sale ⁊ melle roſ.
colato: qꝛ dissoluunt phl'a ⁊ abstergunt. Secun
do dicit ꝙ sirupus acetosus: aut almuri dꝫ po
ni seu teneri in ore. Ratio qꝛ mūdificat ⁊ abster
git. Ad idē ualet collutio oris cū melle ⁊ alu
mine uel uitriolo de quo fit encaustrū uel attra
mentū uel cū oximelle composito mixto cū aq̄
roſ uel aqua prunoꝝ. Ad idem teneat in ore
mirobalanos citrinū ⁊ piretrū mixtū cū iulep.
Ad idem ualet si abluatur os cū aqua cl'a i
qua sit oximel ⁊ alumē zuccarinū ⁊ post illā ab
lutionē gargarizet mel roſ'. mixtū cū aqua psi
lii uel cū aqua decoctionis prunoꝝ. Notan
dum ꝙ ante cōuenit ut fiat purgatio cū pilluł
cochīis. cū pigra. uel cum medicamine de tur
bith. Secundo notandū ꝙ cura pustularuꝫ
que sunt in lingue ⁊ in ore ex corrosione ⁊ putre
factione est ut anteq̄ꝫ fiat purgatio prius appro
ximetur medicamē quod sic fit. ℞. aluminis.
zuccarini florum eris mellis an̄. ʒ. ii. misce pōa
tur hoc medicamē sup locū corruptū. dimitta
tur aliquantulū postea locus abluatur cuꝫ ace
to ⁊ aqua fr̄a hoc probauimus longo tp̄re. Fa
cta mundificatione ⁊ remota putredīe ponatur
supra locū mundificatū puluis q fit ex mastice
thure ⁊ corallis albis ⁊ in aurora abluatur os
cū uino calido ⁊ sic locus consolidabitur ⁊ con
firmabitur.

De gingiuis sanguinolentis. Silla.

Circa rubricā ē intelligēdū ꝙ flu
xus sanguinis gingiuarū pōt fie
ri a cā extrinseca. s. ex casu uel per
cussione. Uel a cā itriseca ⁊ h̄ du
pliciter. Uel ex multitudine sāgui
nis uel ex materia mala acuta ꝓueniēte a cere
bro per modū reumatismi corrodentis gigiuas
⁊ uenas: ut a phl'ate salso ⁊ colera ⁊ qn̄ antiqua
tur fit ut plurimū cancer ⁊ sepe cadunt dentes.
Ad ꝓpositū hic loquitur secūdo mō. Secū
do notandum qꝫ signa sunt manifesta uisui ⁊ p
relationem patientis. Al.

**Cum ex gigiuis sanguis subtil'r cōti
nue manauerit utriusqꝫ arsēici. s
ru. ⁊ citrini calcis gallaꝝ alūis omnium
ptes sumanł eq̄les ex qb⁹ pulverizatis et
cū aceto mixtis pui formenł trocisci cūqꝫ
necesse fuerit ex eis pulverizatis sumatur
quātū sexta pars. ʒ. uni⁹ fricenł ex eo opti
me ⁊ pmaneat sic parū. deide teneał ole
um roſ. i ore ē eni hoc mirabile ad hanc
egritudinē cūrandā ⁊ putredinē ⁊ herpe
tē estimoneū q̄ui ē in ore. Silla.**

Ponit curā illi⁹ fluxus dicens ꝙ cū ex gingi
uis sanguis subtil' emanauerit ualet. ℞. utrius
qꝫ arsenici rubei ⁊ citrini calcis aluminis ⁊ gal
larū omniū ptes eq̄les ex qbus pulverizatis ⁊
cū aceto mixtis fiant pui trocisci ⁊ cum necesse
fuerit ex eis sumatur pulverizatis quātū ē sexta
ps. ʒ. uni⁹ ⁊ fricētur ex eo gingiue optīe. Secun
do dicit ꝙ dꝫ sic pmanere paꝝ. deinde tenē ole
um roſ. in ore. Subdit ꝙ hoc ē mirabile ad
hanc egritudinē remouendā ⁊ putredinē ⁊ her
pestiomenū q est i ore. Notanduꝫ ꝙ i fluxu
sanguis causatꝰ a corrosione gingiuaꝝ q̄ttuor
req̄runtur. Primo remouere illud totum qđ ē
corruptuꝫ i gigiua. Scđo bona mundificatio.
Tertio bona cōsolidatio. Quarta bona ꝯforta
tio gigiue ne ulteri⁹ mala materia fluat ad gigi
uā. Pria itentio pficitur cuꝫ eo qđ raſ ponit.
Ad idē fricētur gigiue cuꝫ puluere affodilloꝝ:
mixto cuꝫ pulu̅e ḡnati. s. corticuꝫ ei⁹ dimittatur
p horā deide abluātur gigiue cuꝫ vio calido vł
aceto. Ad idē fiat tal' decoctio. ℞. folioꝝ oli
ue. M. i. ʃ. radicis yreos piretri an̄. q̄rt. i. ʒʒ.
masticis. an̄. ʒ. ʃ. mellis el'ci an̄. ʒ. ii. fiat decoc
tō clarificata usqꝫ ad q̄rt. iii. cū q̄ gigiue abluā
tur. Fa itentio sic pficitur. ℞. aq̄ cal'e. ℥. i. mel
lis roſ. ℥. iii. cuꝫ pānis ifusis i p̄dictis abluātur
gigiue cuꝫ vio ēt decoctōis roſ. siccaꝝ. Tertia
intētio perficitur sic. ℞. olibāi aloes sarcocolle
sanguis dracōis an̄. ʒ. i. subtil'r pulverizētur ⁊
misce ponatur modicuꝫ iter gigiuas. Ad idem
℞. laudāi masticis an̄. q̄rt. ʃ. cāphore subtil'r
pulverizate. ḡ. xv. misce malaxādo cuꝫ aq̄ roſ
fiat massa extēdatur supra pānuꝫ lineum ⁊ pōa
tur supra gigiuā. Ad idē. ℞. masticis thuris ⁊
coralloꝝ fiat puluis ⁊ ponatur sup gigiuas ⁊ ꝯ
solidat ⁊ idurat ⁊ firmat gingiuas. Ad ideꝫ va
let puluis ossis sepie ⁊ pul'is q dealbat dētes ab
stergēdo. Quarta intētio pficitur sic ℞: decoc
tōis folioꝝ cipssi ⁊ pānus ifusus in ea ponatur
sup gingiuas.

De casu ūūee

Circa rubricam est notandum ꝙ radi
dices lingue sunt quinque. Primo
due amigdale generantes saliuam

Secundo est trachea arteria per quã exit aer.
Tertio é ysophagus per quem intrat cibus.
Quarto é guttur ꝛ é spatiũ medium iter trache
am ꝛ ysophagum. Quinto é uuula ꝛ est quedã
pellicula cooperiens uiã anhelitus ꝛ aliqñ uiã
cibi. Secundo nota ꝙ uuula facit duo iuuamé
ta. unũ qꝛ defendit partes pectorales a nocum̃
tis extrinsecis ut a uento uel ab extrinsecis ut a
reumate: ideo illi quibus abscinditur fiunt pti
sici. Secundũ iuuamentũ est: qꝛ facit ad formã
dum uocé. Tertio notãdũ ꝙ casus uuule fit ali
quando a materia calida currente ad locũ: ali
quando fit a frigida ꝛ humida deriuata a cere
bro in modũ catarri. Quarto notandum qꝺ
signa casus uuule sunt qñ aliquis sentit ĩ guttu
re qꝺ non cõsueuit sentire. Uel in radice ligue
ꝛ tunc medicus precipit aperire os ꝛ linguam:
attrahere ꝛ extrahere dꝫ ut uideatur uuula ob
longata ꝛ mollificata: tunc dicendũ est illũ pati
casum uuule. Signa quãdo fit a materia ca
lida sunt tumor ꝛ rubedo loci ꝛ qñ infirmus sen
tit in saliua sua quandã dulcediné ꝛ eius facies
est tota rubea ꝛ calida ꝛ uene oculoꝝ ꝛ frontis
apparent: ꝛ sunt replete ꝛ cũ aperitur os ĩfirmi
uidetur pendens rubea cũ quadã grossitie ĩ su
mitate eius plus solito. signa fit a materia fř:
sunt multitudo humiditatis ꝛ ꝙ sentit catarrũ
descendenté ꝛ uox eius raucha auditur ꝛ color
uuule ꝛ albus ꝛ tota facies cũ oculis trahit ad
albediné ꝛ cuꝫ in ore infirmi aspiciatur uidetur
elongata ꝛ pendens ultra debitum. Al.

Um eger séserit aliquid radici sue
ligue insistere aut gutturi ꝛ cũ iu
betur apire os ꝛ extrahere liguaꝫ
videtur uuula eius iam eé fluxa ꝛ elonga
ta. ramech ꝛ sal armoniacus fumãť ꝛ be
ne pulverizata cũ instř̃o insufflandi super
uuulaꝫ ĩsufflentur ꝛ ex eis in sumitate pre
dicti instři aliquid ponať ꝛ radici uuule
cũ eo dirigať ꝛ ipsa cũ instrumento parũ
exterius extrahatur. Aut granatũ acetosũ
cũ pulpa sua teratur ꝛ fiat ex ea gargaris
mus. Quod si diu permãserit taliter ꝛ elõ
gata fuerit eiusqꝫ pars superior subtiliata
ꝛ caput eius rotunduꝫ fuerit tunc radica
tus erit incidenda. Cauendũ tamen ne an
teqꝫ ita vt prediximus sit disposita incida
tur ex hoc enim sequereť quandoqꝫ san
guinis fluxus qui restringi non põt. Sill.

Hic ponit curam casus uuule ꝛ diuiditur in
duas. Primo explicat unam medicinam. Se
cundo aliam. secunda ibi. Aut granatum.
Prima in duas. Primo ponit curã per medi
cinã. secũdo per operationé manualé. Secun
da ibi. Qꝺ si diu. De prima dicit ꝙ ubi eger
aliqd sentit in radice lingue existere: aut in gut
ture ꝛ cũ ei precipitur aperire os ꝛ extrahere li
guã uidetur uuula eius esse elongata. Procura
ramich ꝛ sal armoniacũ sumantur ꝛ bene pul
uerizata cũ instř̃o insufflando super uuulam in
sufflentur ꝛ in sumitate nasi aliquid ponatur ꝛ
radici uuule dirrigatur ꝛ ualet qñ fit a materia
phľatica. Ratio qꝛ resoluit materiã phľaticaꝫ
facienté descendere uuulã. Notãdũ ꝙ cura
casus uuule qñ fit a materia frigida é ut purge
tur primo caput cũ pillulis cochiis aut cũ pig̃.
aut cũ medicamine de turbith. Conueniunt ét
clisteria acuta ꝛ leuia. De localibꝰ. Primo po
nit gargarisma decoctionis masticis ꝛ nucis ci
pressi. Ad idẽ ualet gargarisma cuꝫ rob de nu
cibus uel cũ eius syrupo cũ aqua calida. In ꝓ
cessu uero gargarizet oximel cõpositum cuꝫ de
coctione balaustiaꝝ uel roſ. Ad idé ualet de
coctio sinapis cũ modico mellis ꝛ aceti. Ad
idé dissoluatur uitriolũ cũ quo fit incaustrũ qꝺ
uocatur zegi in aqua decoctionis balaustiaruꝫ
aut roſ. fiat gargarisma. ℞. alũis zuccorini. ℥
ʒ. oximelľ cõpositi. ℥. ii. fiat gargarisma cum aq̃
decoctionis balaustiaꝝ: aut rosaꝝ. Aut gra
natum. Ponit aliud medicamen qñ fit a mate
ria calida dicens ꝙ granatum acetosũ cũ pul
pa sua teratur ꝛ fiat gargarisma. Ratio patet

Notandum ꝙ cura casus uuule a materia
calida est ut fiat phlebotomia. primo de cepha
lica manus dextre. uel uentosatio in spatullis ꝛ
collo. fiat ét clistere linitiuũ de quo dictũ é in cu
ra frenesis. De localibꝰ a principio fiat gar
garisma cũ aceto ꝛ aqua roſ. Ad idem ualet
decoctio seminis rosaꝝ ꝛ uocatur anthera cuꝫ
succo barbe hyrcine ꝛ modico mellˀ. Ad idé
diamargariton cũ decoctione roſ. uľ balaustia
rũ fiat gargarisma ex illo puluere coclear unuꝫ
approxiamdo uuule suauiter. Ad idé fiat gar
garisma cũ aceto ꝛ melle ꝛ roſ. Qꝺ diu. Po
nit curam per operationé manualé: ꝛ diuiditur
in duas. Primo facit hoc secundo docet euita
tare errorem. Secunda ibi. Cauendum. De
prima dicit ꝙ si uuula diu remãserit ꝛ fuerit sb
tiliata ꝛ pars superior elongata ꝛ caput eius ro
tundum fuerit tunc debet incidi. Notandũ
ꝙ uuula põt incidi multis modis. primo cũ flő
mo. Secundo cũ acu ignea transeunte per can
nulã. Tertio cũ medicamine corrosiuo. secũdo
notandũ ꝙ post incisioné dꝫ fieri gargarisma

cum aqua roꝝ. ⁊ aceto. uel cũ aceto ⁊ aqua dco
ctionis balaustiarũ. Ad idẽ fiat gargarisma
cũ aqua decoctionis ireos liquiritie melꝫ ⁊ pa
rũ aceti.

**De sanguisugis que ingrediuntur gut
tur. Almansor.**

**Um aliquis in gutture suo titil
lationẽ senserit ⁊ sanguis subti
lis inde manauerit extimandũ
ẽ tũc sanguisugã in ore esse ⁊ ꝑ
cipue si aquã loci i quo sanguisuge fuerit
biberit. Sillanus.**

Jc determinat de sanguisugis que in
grediuntur os ⁊ guttur: ⁊ diuiditur in
duas. Prio ponit signa. Secũdo cu
raz. ibi secũda. Os ergo egri. De pria dicit
ꝙ cum quis senserit in gutture suo titillationez
⁊ sanguis sbtilis inde manauerit. arguendũ est
ibi sanguisugã eẽ: ⁊ precipue si biberit aquã loci
in quo sanguisuge sint. Notandũ ꝙ ratio si
gnorũ est: quia ibi est mordicatio ꝑpter motũ
⁊ corrosionem quam faciunt ibi ⁊ exit sanguis:
qꝛ sanguisuge corrodũt ⁊ soluũt ꝯtinuũ. Al.

**Os igitur egri ẽ aperiendũ ⁊ ligua ex
trahenda ⁊ inferius premẽda ⁊ guttur in
sole ẽ aspiciendũ ⁊ si sanguisuga in loco ꝑ
pinquo pẽdere uisa fuerit cum forficibus
quibus sagitte educunꝫ extrahẽda erit qð
hoc mõ fiet. caput a quo pendet ẽ stringen
dum ⁊ sic trahatur. Sil.**

Ponit curã ⁊ diuiditur in duas. Prio po
nit curam qñ sanguisuga est manifesta. secũdo
qñ est occulta. secunda ibi. Qð si non. De
prima dicit ꝙ os egri ẽ aperiendum ⁊ lingua ex
trahenda ⁊ inferius premenda ⁊ guttur in sole i
spiciendũ. Si fuerit uisa sanguisuga pendere i
loco ꝑpinquo erit extrahenda cum forficibus
cum qbus sagitte extrahũtur stringẽdo caput
a quo pendet uel cũ ungiuis. Alman.

**Qð si nõ fuerit manifesta eger multo
tiens gargarizet sinapi cũ aceto. qꝛ de loco
in quo ẽ mouebitur aut fiat gargarismus
ex aceto ⁊ assa ⁊ sale. Nigella ꝑterea ⁊ si
napis trita insufflenꝫ gutturi. fiat etiã gar
garismus ex succo cepe. Si aũt pꝰ eiꝰ ca
sum remanserit egro sanguis desudatõ fi
at gargarismꝰ ex apozimate in quo cortices
granati ⁊ balaustie ⁊ sumach cocta fuerit
⁊ gutturi insufflẽtur. Puluis ex balaustiis
⁊ thũre ⁊ sanguie dracõis ⁊ amido. Sil.**

Ponit curã qñ ẽ occulta ⁊ diuiditur i duas.
Prio facit hoc. secũdo põit curã fluxꝰ sanguis
remanẽtꝭ pꝰ extractionẽ. scðã ibi. Si aũt post.
Pria in qnqꝫ fm ꝙ qnqꝫ remedia põit. partes
patebũt. De pria dicit ꝙ si sanguisuga fuerit
occulta eger dꝫ gargarizare sinapi cũ aceto.
De secũda dicit ꝙ etiã ualet gargarisma cũ ace
to assa. De tertia dicit ꝙ etiaz ualet gargari
ma cũ aceto ⁊ sale. De quarta dicit ꝙ nigella
⁊ sinapis trita insufflẽtur gutturi. rõ pꝫ. De
qnta dicit ꝙ etiã ualet gargarisma ex succo ce
pe. Ad idẽ ualet aqua decoctõis alleorum.
Si aũt. Põit curã fluxus sanguis remanẽ
tis post casum sanguisuge dicẽs ꝙ si remãserit
fluxꝰ sanguis dꝫ fieri gargarisma cũ decoctõne
balaustiaꝝ. rõ pꝫ. Secũdo dicit ꝙ etiã gutturi
dꝫ insufflari puluis ex balaustiis thure ⁊ sangui
ne draconis ⁊ amido añ. ʒ. ii. Ad idẽ aq̃ dco
ctõis balaustiarũ ⁊ alũis zuccarini restrigit il
lum sanguinem. Alman.

**Si aũt sanguisuga stõacho ãnexa fue
rit medicamia quibꝰ ṽmes expellunꝫ i po
tu sumanꝫ. Ex his ẽt q̃ sanguisugã exirꝫ fa
ciũt ẽ ut eger balneũ igrediaꝫ ⁊ moreꝫ in
eo donec magnã patiaꝫ siti ⁊ tũc aquã in
frigidatã i niue frigidissimã. s. in ore aliq̃z
diu teneat. cũqꝫ tepefieri cepit eã expellat
⁊ aliã sumat. sanguisuga eni qñqꝫ vẽit ad
os frigiditatẽ querendo. Sil.**

Ponit curã qñ ẽ in stõacho ⁊ diuiditur in
duas fm ꝙ duo põit remedia. scðã ibi. Ex his
De pria dicit ꝙ si sãguisuga fuerit ãnexa sto
macho debẽt sumi medicine qbus expelluntur
ṽmes. Ad idẽ ualet aqua decoctõis alleoruꝫ
absinthii lupinoꝝ asse fetide ⁊c̃. Ex his. Po
nit aliud remediũ dicẽs ꝙ eger dꝫ intrare bal
neũ ⁊ morari donec patiatur siti magnã ⁊ dmũ
tenere in ore aquã frĩam imo frigidissimã ⁊ dum
inceperit calefieri dꝫ eam expuere ⁊ aliã recipe:
quia sanguisuga querẽs frigiditatẽ uẽiet ad os
Ad idẽ comedat patiens allea ⁊ teneat aquã
frĩam in ore qꝛ sanguisuga fugit. Ad idẽ. ℞.
farine lupinoꝝ turbith sticados polii seis nigel
le añ. ʒ. ii. incorpentur cũ succo absinthii ⁊ fiãt
trocisci ⁊ sit unusquisqꝫ. ʒ. uniꝰ detur stõacho ie
iuno cũ aqua decoctionis nigelle ⁊ uidebis bo
num iuuamentum.

**De his que igrediũtur guttur siue sint
spine siue aliud extrinsecũ: Al.**

**Um aliqd qð guttũr igreditur
⁊ ifingiꝫ i eo aut meri fuerit bo
lus magnus aut ei silẽ de his q̃
ñ hñt frustra scissa cõtẽta i eis:
aut acuta. cõfert plerũqꝫ ꝑcutẽ egrũ iu col**

57

lo posterius ꝛ multotiēs. ꝛ aquā sepe trai
cere fortassis eni descendet iferius. Eger
quoqꝫ balneū igrediaꝛ et oleū multotiēs
traiciat. qꝺ pꝰ q̄ꝫ fcm̄ fuēit magnos degluti
at bolos. ꝙ si nō descēderit istr̄m quo illi
simile iferius duci cōsueuit in os mittaꝛ.
Est aūt instr̄m illud de plūbo qꝺ cū sit re
cti simile ē longū gibbositatē i se hn̄s. Sil.

Jc ponit curā: ꝛ diuiditur i tot partes
quot remedia ponit. secunda ibi. Et
aquā. Tertia ibi. Eger. Quarta ibi.
Qꝺ postq̄ꝫ. Quinta ibi. Qꝺ si nō. De pri
ma dicit ꝙ si illud qꝺ ingreditur guttur ꝛ infigi
tur fuerit bolus magnꝰ uel sibi sil'e de his q̄ nō
hn̄t frustra sicca ꝛ acuta ꝑcutere posteriꝰ incol
lo iuuat. rō qꝛ ex hoc mouetur res infixra ꝛ sic
ꝑparatur ad expulsionē uel descensū. Et aquā
Ponit secundū remediū dicens ꝙ traheꝛ se
pe aquā ē coueniens ꝛ multotiens traheꝛ oleū
roſ. rō qꝛ mollificat ꝛ dilatat guttur ꝛ oleum lu
brificat: quare forte descendet cā lubrificatōnis
Eger quoqꝫ. Ponit tertiū remediū dicens
ꝙ eger dꝫ multotiēs igredi balneū. Qꝺ postq̄ꝫ
Ponit quartū remediū dicēs ꝙ eger debet
transglutire magnos ꝛ duros bolos premissis
istis. rō quia premēt illud cui obuiabūt ꝛ sic fa
cient descendē. Ad idē ponatur cādela dura
in meri uel gutture ꝛ cū ea ipellatur res iferius
aut fiat hoc cū tenta sꝫtili plūbea. Notādꝫ
ꝙ si res illa posset uideri capiatur cū uncinis ul'
tenaculis ꝛ extrahatur. Qꝺ si nō. Pōit qn
tū remediū dicēs ꝙ si nō descēderit in os debet
mitti instr̄m cū quo cōsueuit duci inferiꝰ. ꝛ ē in
strumentū cū quo ꝯsueuit duci inferius. ꝛ est in
strumentū de plūbo perforatū sil'e rei longā ha
bentē gulositatē in se. Notandū ꝙ hoc reme
diū ualet qn̄ illa res in gutture fuerit fissa uel in
uersa uel fuerit frustata eo qꝛ tunc aliquid illius
rei poterit transire per illud foramen ꝛ sic extra
hetur. Ad idem ualet si deglutierit patiēs ali
quā partē spongie marine ligatā cū filo ꝛ cū de
glutierit uiolenter extrahatur. Ad idē ualet
gargarisma cū oleo calido ꝛ oximelle cōposito
uel squillitico mixtis ꝛ remollitur res infixa.

De grauedine lingue. Sil.

Jrca rubricā ē notādū ꝙ grauedo
lingue ē duplex. quedā a natiuitate
uel q̄si ꝛ dr̄ antiq̄ ꝛ talis nō curatur
q̄dam vō nō ē a natiuitate ꝛ per cō
sequēs causata a cā accn̄tali: ut a mala materia
ibibita in neruis ꝛ lacertis lingue ꝛ talis pōt cu
rari Secūdo notandū ꝙ cā g̃uedinis est uel
materia fr̄a ibibita in neruis uel lacertis ligue
uel mala ꝯpl'o uel mala ꝯpositio sequēs ꝑpter
febrē. vnde fit asperitas in lingua ꝛ fit exiccatō
ꝛ ꝑpter̄a debilitatur v̓tus motiua ꝛ hoc ē signū
in febribꝰ acutis significās mortē ꝛ ħ uidi i plu
ribꝰ q fuerūt mortui in tertia die. uel cā ē breui
tas ligamenti exn̄tis sꝫ lingua. uel cā ē ranula q̄
est sꝫ lingua ꝛ nascitur ad modū carnis habēſ
figurā ad modū lingue parue. Tertō notan
dū de signis. signa grauedinis ligue ex materia
frigida ibibita i neruis ꝛ ligamēt̄ ligue sunt ipe
dimēta i loq̄la ꝛ ꝑlatō mala i dcōibꝰ iq̄bꝰ cadit
r. ꝛ ꝙ auditꝰ ꝛ alii sensus sūt turbati. ꝛ ꝙ ex ꝑla
tōe sua cum uult loqui sꝫito aut fortiter ꝑferre
aliq̄d ultra uolūtatem suam emittit saliuā ꝛ hu
miditatē ab ore ꝛ ē signuꝫ paralisis ul'is. Si
gna g̃uedis ligue ex fe. sūt diminutio loquele ꝛ
ꝙ infirmus uolens attrahere liguā suā nō pōt
ꝛ adustio cū nigredie ꝛ aspitate. Signa gra
uedinis ligue ꝑpter breuitatē ligamēti sūt ꝙ eiꝰ
lingua adheret parti inferiori ꝛ nō pōt extra os
emitere: Signa eiꝰ q̄ fit ꝑpter ranulaꝫ sūt ꝙ
cū eleuatur ligua apparet ibi eē glādula mani
feste atqꝫ apparet ꝙ ibi sit alia ligua parua ꝛ in
flatur ꝛ emittitur sꝫ mento cum amigdalis cum
augumentabitur. Al.

Um ligua absqꝫ aliis mēbris g̃ue
dinē fuerit passa ꝛ eger neqꝫ febrē
neqꝫ acutā egritudinē icurrēit sal
armoniacꝰ ꝛ pip ꝛ .ʒʒ. ꝛ sinapi albū ac pi
retꝛ ꝛ stafisagriā ꝛ baurach atqꝫ origanū
ꝛ sal idi ꝛ nigella ꝛ sansucꝰ siccꝰ sumanꝛ
ꝛ i aqua coquanꝛ ꝛ fiat ex eis gargarismꝰ
Caueat tn̄ patiens ne ex eo aliq̄d traiciat:
aut eger ieiunꝰ multis diebꝰ gargarizet al
muri nabati aut fiat gargarismꝰ ex aceto ꝛ
piretro. postq̄ꝫ vō gargarizaꝛ cessauerit su
manꝛ sal' armoniaci piretri pipis sinapis
oiuꝫ ꝑtes eq̄les ꝛ ex his bn̄ pulueriʒat̄ lin
gua diutiꝰ fricēꝛ. Qꝺ si cū ligue g̃uedie
auditꝰ aut reliquoꝝ sensuū grauitas fortis
affuerit fiat egri caratō ſm doctrinaꝫ qua
paralisis curatur. Sil.

Determinat de grauedine ligue: ꝛ diuiditur
in tres. Primo ponit curā grauedis lingue ꝑ
uenientis a materia fr̄a. secūdo ꝑuenientis a fe
bribus. Tertō ꝑueniētis ex ꝑte ligamēti. secūda
ibi. Si aūt loquela. Tertia ibi. Et si diu. Pri
ma i duas. primo ponit curā grauedinis ligue
absqꝫ aliis mēbris. Secūdo ponit curā graue
dinis cū aliis mēbris sensibilibꝰ. secūda ibi. Qꝺ
si cū ligue. Pria i q̄ttuor ſm ꝙ q̄ttuor localia

ponit.secunda ibi. Aut eger. Tertia ibi. Aut
fiat. Quarta ibi. Postq̃z. De pria dicit q̀
cum ligua absq̃z mébris aliis passa fuerit gue
diné ⁊ nõ incurrit febré nec acutá egritudinem
sal armoniacũ ⁊ pip ⁊ sinapi al.ʒʒ.⁊ piretũ ⁊ sta
fisagria ⁊ baurach ⁊ sansucus sicc⁹ sumantur ⁊
coquãtur ⁊ fiat gargarisma ex eis. Rõ pʒ.qꝛ cõ
sumit materiá phl'aticá. Subdit etiá q̀ patiés
caueat ne de dicto medicamie traiciat.rõ patet
Aut eger. Ponit secũdũ medicamé dicens
q̀ eger debet multis diebus gargarizaꝛ alumé
nabati.ratõ qꝛ abstergit ⁊ exiccat. Aut fiat.
Hic ponit tertiũ locale dicés q̀ fiat gargarisma
ex aceto ⁊ piretro. Rõ patet. Postq̃z. Põit
quartũ locale dicés q̀ postq̃z cessauerit gargari
zare sumatur salis armoniaci piperis piretri si
napis oium partes equales ⁊ eis bene pulueri
zatis diutius fricetur.rõ patet. Ad idem fiat
gargarisma cũ decoctione saluie ⁊ accori ⁊ facit
loqui pueros. Notádũ q̀ anteq̃z approximé
tur localia p̃dicta debet precedere euacuatõ cũ
pill'is cochiis uel fetidis uel cũ pigra.uel cũ me
dicamine de turbith.pñt etiá fieri clisteria leuia
⁊ acuta. Qd̃ si cũ. Ponit curaz grauedinis
ligue cũ grauitate alioꝝ mébroꝝ ⁊ sensuũ dicés
q̀ si cũ grauedine lingue fuerit grauitas audit⁹
⁊ alioꝝ sensuũ debet curari ẜm q̀ curatur para
lisis. Ratio patet. Alman.

**Si aũt loquela in acutis febrib⁹ aggra
uata fuerit ⁊ uideris ipsam cũ grauitate i
loquela extenuatá ⁊ abbreuiatá ⁊ spasma
tâ aqua calida ab alto super spõdiles dor
si ⁊ auris p̃ncipia fundaꝛ ⁊ cũ oleo fricé
tur. Eger quoq̃z oleũ tepidũ in ore tenere
debet. Et si diu é ex quo loq̃la sua minui ñ
cessauerit uel ét semꝑ cõsiderandũ é an li
gamentũ quo iferius ligua cõnectiꝛ mai⁹
sit q̃z debeat. Qd̃ si ita fuerit ex eo paruz é
icidédũ ⁊.ʒʒ.puluerizatũ imittédũ. Sil.**

Ponit curá grauedinis ligue ꝓueniéꝯ ex
febre:⁊ diuiditur in duas ẜm q̀ duo r̃media po
nit.secũda ibi. Eger quoq̃z. De pria dicit q̀
si loquela in febrib⁹ acutis fuerit grauata ⁊ ap
paret ligua extenuata ⁊ ꝯtracta dʒ ifundi aqua
calida ab alto supra spõdiles colli ⁊ p̃ncipia au
ris.rõ qꝛ mollificat ⁊ hũectat illas partes.vnde
seq̃tur hũectatio ⁊ mollificatio in lingua. Eger
quoq̃z. Ponit aliđ remediũ dicens q̀ oleũ
tepidũ dʒ teneri in ore.rõ qꝛ hũectat linguá et
mollificat:⁊ hoc oleũ põt eé ros.uiol'.onfãtinu
uel de salicib⁹. Ad idé ualet cádi retéti in ore
Ad idé mulcilago psilii uel seis citonioꝝ i ore
retenta. Ad idé abluatur os cũ aqua calida
aceto uel melle rosarũ ⁊ iulep mixtis si fuerit ué
tositas in lingua. Ad idé pruna sicca i ore re
tenta.sil'r succ⁹ liquiritie. Ad idé tamarindi
aut mána. Ad idé fricetur ligua cũ cáa plica
ta hũectando sepe cũ aqua zuccari calida ul' cũ
aqua dragagáti.. Et si diu. Ponit curá gra
uedinis lingue ꝓuenienꝯ ex parte ligamenti di
cés q̀ si diu sit q̀ loquela sit ipedita dʒ ꝯsidera
ri an ligamentũ quo inferi⁹ lingua ꝯnectitur sit
maius:qꝛ si sic ex eo parũ debet põi. Ad idez
ualet alumen ⁊c̃.

De ligua q̃ adeo crescit ut os egr̃diaꝛ. Sil.

Irca rubricá é notádũ q̀ cá magni
tudinis lingue é materia sanguinea
ul' phl'atica:⁊ ut pl'imũ tales mate
rie descendũt a capite. Secundo
notandũ q̀ signa magnitudinis lingue sũt ma
gnitudo multiplicata ẜm oés dyametros:reté
tio sputi uel saliue in ore ⁊ ꝓhibitõ ei⁹ ⁊ difficul
tas.rõ pʒ. Sed signa diuersitatis matẽie sũt
ẜm diuersitaté materie.s.sanguinis ⁊ phlegma
tis.patet supra. Al.

**Um contingit linguá adeo inflari
ut pre magnitudine os egrediaꝛ
fricanda é ex cepe aut ex citri ace
tositate aut cũ ribes aut ex granato aceto
so donec saliua multa ab ea fluat ẜ nanq̃z
mõ ꝯtumescit ⁊ ad primá redibit mésurá
Si aũt nõ sufficit fiat fricatio ex sale ⁊ ace
to. ⁊ si nõdũ sufficit fiat miutio ex vtrisq̃z
cephalicis prius:⁊ postea ex venis sub lin
gua. Sillanus.**

Nunc ponit curá:⁊ diuiditur in duas. Prio
ponit curá qñ fit a materia frigida. secundo qñ
fit a materia calida.secũda ibi. Et si. Prima i
duas ẜm q̀ duo ponit remedia.secũda ibi. Si
aũt. De prima dicit q̀ qñ cõtingit linguá in
flari ut ꝑpter magnitudiné egrediatur os.lin
gua é fricáda ex cepis:aut ex acetositate citri aut
ex ribes aut cum granato acetoso donec saliua
egrediatur. Ratõ qꝛ talia incidũt materiá phl'i
cá. Si aũt. Ponit ẜm remediũ dicés q̀ si ẜ
nõ sufficiat fiat fricatio ex sale ⁊ aceto. rõ patet
Ad idé fiat gargarisma ex oximelle squilliti
co ⁊ aqua decoctõis castorei seu cũ aceto decoc
tionis rute cipi ⁊ pipis. Notandũ q̀ añ ꝯue
nit purgatio cũ pill'is cochiis fetidis:aut pigra
Et si nondũ. Ponit curá qñ fit a materia
calida dicens q̀ si non sufficit qđ dictuz é dʒ fie
ri phlebotomia ex utrisq̃z cephalicis prio.deide
ex uéis q̃ sũt sꝫ ligna.rõ qꝛ fit euacuatõ ságũis

De glandula que sub lingua nascitur ⁊ dicitur ranula. Sillanus.

Irca rubricā est notandum ꝙ hec passio fit a materia hūida q̄ in carnē ꝯuertitur ⁊ aliqñ acgritur ī loco qui ē sub lingua forma lingue ꝑue: ⁊ tunc uocatur ranula ⁊ acquirit aliqñ figuram rotundā ⁊ tunc uocatur nod⁹ uel grossities. Secūdo notandū ꝙ ranula uel ē magne quāti tatis uł ꝑue: ⁊ illud ē ꝼ3 multitudinē uel paucita tē materie. Tertō notādū ꝙ signa ranule sūt quia ab utraq3 parte lingue uidetur quedā emi nentia habens formā lingue. Signa mōi sūt q: uidetur circa ligamentū lingue ad modum auelane ⁊ ꝙ ipedit eleuationē ad palatū ⁊ loq̄ lam ⁊ comestionem patet. Al.

Um sub ligua glādula nociua fue rit in principio ex sale armoniaco ⁊ gallis fricanda est. Silla.

Ponit curā ranule qñ ē parue quātitatis: et diuiditur in duas. Prio ponit curā qñ ē in ꝓn cipio. Secūdo qñ ē antiq̄. secūda ibi. Si aūt. De prima dicit ꝙ qñ sb lingua fuerit glādu la nociua d3 fiēi fricatio ex sale armōiaco ⁊ galł ⁊ d3 intelligi facta scapellatōe. rō p3. Al.

Si aūt vetusta fiat ex medicamine gi giue sanguinolēte fricanda ē: qđ ē medica men acutū: Eger aūt acetū ⁊ salem in ore teneat. Sillanus.

Ponit curā qñ ē antiqua ⁊ diuiditur ī duas ꝼm ꝙ duo pōit remedia. secūda ibi Eger aūt. De prima dicit ꝙ si fuerit antiqua debet fieri ex medicamine gigiue sanguinolēto qđ ē medi camen acutū ⁊ tale fit ex melle alumine zuccari no ⁊ flore eris equaliter. De secūda dicit ꝙ eger d3 tenere in ore acetū ⁊ sal. rō p3. Notādu3 ꝙ si ranula sit magne quātitatis cura ē ut incida tur ⁊ extrahatur ꝓ posse. postea fricetur cū zegi i. cū alumine secū ⁊ aqua calida secū mixta.

De apostematibus ligue. Al.

Sta ex eisdem sunt curāda ex qb⁹ curāł cola qua nouim⁹ ⁊ sināstia sanantur. Sillanus.

Hic pro cura apatū accidentiū in lingua ra sis remittit nos ad curā apatū ⁊ pustularū que fiunt in lingua ⁊ dicūtur alcola ⁊ de hoc dictu3 ē superi⁹ ad plenū. nā conuenit ī signis causis ⁊ curis.

De squinantia Sillanus.

Irca rubricā est notandū primo ꝙ uersus radices ligue sunt duo mea tus quoꝝ unus ē uia cibi: ⁊ alter ē uia anhelitus ⁊ uocatur trachea ar teria ⁊ caput eius uocatur epiglotis. uia cibi ap pellatur meri siue isophag⁹. uia media iter istos duos appellatur guttur: sed lingua que ē stans super istos duos meat⁹ ad modū digiti appel latur uuula: sed quedam caro addita in radice lingue appellatur due amigdale. pars interior colli appellatur gula: ⁊ est ꝓprie gula ⁊ uia āhe litus. Pars aūt posterior colli quā transit meri appellatur ceruix. Secūdo notandū ꝙ squi nantia appellatur apa gutturis ⁊ partiū uicina rum ipediens uiam anhelitus ⁊ uiam cibi. Tertio notandū de causis ꝙ cause squinātie uł est extrinseca: ⁊ tunc pōt eē sanguis colera phle gma uł mł'ia ⁊ ordo ē ut plīmū a sanguie. deide a colera: deinde a phł'ate: demū a mł'ia ⁊ raro ualde. Aliqui tñ dicūt ꝙ prio a sanguine. scđo a phlegmate. tertō a colera de materia mł'ia ⁊c. uel est extrinseca ut casus uel percussio in suffla tiones uentoꝝ uel frigiditas comestio quorūdā fungorū uel uenenorum. Quarto notandu3 ꝙ spēs squinātie sūt tres. Una in qua rubor ap paret eē in collo ⁊ est leuior in qua materia ꝺcli nat ad exteriora. Alia ē in qua apparet rubor ⁊ tumor intra ore apto ⁊ est deterior pria. Alia ē i qua nō apparet rubor neq3 tumor nec ītra nec extra ⁊ talis ē mortalis q: materia ē int⁹ occulta ⁊ suffocata. Quinto notādū ꝙ squinātia pōt terminari tripliciter. Prio ꝙ insensibilē resolu tionē qñ materia ē pauca ⁊ sbtilis. ⁊ illius signa est alleuiatio ⁊ illa terminatur īfra q̄ttuor dies. Secūdo per ꝯuersionē eius in saniē ut qñ mate ria ē grossa cuius signū ē: q: magis cooperiat coopimenta ⁊ cū sanies ē generata alleniatur magis. Itē q: fit maior dolor ⁊ febris ⁊ cū scā ē remittitur. Tertō ꝑ ꝑmutatōnē materie ad aliū locū cuius signū ē diminutio ⁊ resolutio absq3 apitione ad exteriora ⁊ tūc materia pōt ad ner uos ꝑmutari uel ad partes colli cuius signū ē dolor ⁊ aggrauatio uł tortura. uł ꝑmutari pōt ad pulmonē cuius signū ē tussis dolor pectoris difficultas anhelitus. uel permutari pōt ad cor cuius signū ē tremor cordis sincopis occupatio pulsus. uel pōt permutari ad stomachū cui⁹ si gnū ē nausea uomitus dolor stōachi. Sexto notandū de signis. signa qñ fiunt d sanguie sūt rubedo faciei ⁊ oculorum tensio corporis totius repletio tumor loci ⁊ dolor agūatius: dulcedo saliue: carnositas manifesta corporis: comestio ciborum generantiū sanguinē: difficultas trāsglutiendi cibū uel aerem anhelandi equaliter: uel inequaliter. Signa qñ ex colera sūt sicut inflatio dolor acutus: punctura ⁊ mordicatio:

color: citrinus saliua amara habitudo corporis magis extenuata q̄z carnosa: antecessio ciborum generantiū sanguiné colericū ⁊ multitudo eorum.
Signa quando sunt ex phlegmate sunt multitudo cursus saliue raucedo uocis paucitas doloris cum grauedine albedo loci ⁊ faciei: habitudo phlegmatica ⁊ humida: mollities tumor antecessio ciborum generantium humoré phlegmaticum. Sig̃ m͡lie sunt durities liuor tarditas afflictionis ⁊ duratio morbi. Signa qñ fit a causis primitiuis sunt manifesta per indicia patientis ⁊ per ea que p̄cesserunt. Signa p̄nostica ad bonū sunt somnus quies alleuiató doloris bonitas anhelitus facilitas transglutiédi. ⁊ breuiter signorū malorum priuatio. Sed signa pronostica ad malū sunt qñ squinátia uenit i febribus acutis seu continuis in die cretica sincopis uehemens difficultas anhelitus: difficultas transglutiendi sic q̄ reiiciat potū ad nares: vox catulina ita q̄ uidetur loqui cū naribus: spūa i ore: emissio lingue: color liuidus ⁊ niger in lingua oculis ⁊ labiis: frigiditas extremitatū: contractio colli sic q̄ non possit iacere supra dorsum.
Dubitatur quot sunt spés squinátie: ⁊ probatur per rasim nono cōtinentis q̄ sunt due. secūdo p̄batur q̄ sunt tres per ypo. iii. p̄nosticorū Gal'. ⁊ auic. Dicédū q̄ spés squinátie p̄nt distingui spéciali distictione ⁊ sic sunt due: q: cum apate uel sine. ⁊ sic loquitur rasis dicédo q̄ sūt due. uel possunt distingui ex parte accidentium ⁊ sic sunt tres spés. uel possunt distingui ex parte materie ⁊ sic sunt quattuor: ut sunt quattuor humores. Uel p̄nt distingui ex parte musculorum ⁊ sic sunt plures spés f̄m q̄ loca tam itriseca q̄z extrinseca sunt diuersa. Al.

Um inglutiédo sentitur angustia adest passio que sinantia uocatur Et eius grauitas aut leuitas f̄m angustie quátitatem deprehendi pót. Sil

Hic determinat de squinantia ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit signa squinantie. Secundo docet distinguere qñ est debilis ⁊ qñ est fortis. Tertio ponit curam. secūda ibi. Et eius grauitas. Tertia ibi. Cūq̄z trahiciendū. De prima dicit q̄ si in trásglutiendo sentitur debilitas siue angustia signū est q̄ ibi é passio que dicitur squinátia. Notandū q̄ ultra illud signum est constrictio anhelitus. ⁊ ratio utriusq̄z é q: róne materie existentis in uiis anhelitus ⁊ deglutóis cibi fit constrictó in illis: vnde fit difficultas i eis. Aliud signū quia os remanet apertum ut continue aliquid de aere possit attrahi per uiam ábelitus. Et eius grauitas. Docet distinguere qñ é fortis uel debilis squinantia dicés q̄ fortitudo uel debilitas squinátie possit distigui f̄m diuersitaté angustie. uerbi gr̃a si angustia é fortis sq̄nantia é fortis. si debilis: debilis. ró quia angustia é signū sq̄nantie. mō f̄m diuersitatem signorum apparet diuersitas in dispōib'. Al.

Cūq̄z trahiciédi angustia fuerit in facie ⁊ oculis rubedo ⁊ repletio i principio curationis cephalica phlebotomet ⁊ gargarismus ex succo granati muzi cū carnositate sua fiat. aut ex rob mali maciani acetosi. aut ex rob mori de semi. Sill.

Ponit curam ⁊ diuiditur in duas. q: prio ponit curá qñ squinátia fit a materia calida. Secundo qñ fit a frigida. secunda ibi. Si aūt. De prima dicit q̄ si in facie ⁊ oculis fuerit rubedo ⁊ repletó. istis arguendū é signis q̄ squinantia é a sanguie. De secunda dicit q̄ in principio d3 fieri phlebotomia ð cephalica. ró patet. Notandū q̄ si in corpore fuerit repletó d3 prio fieri phlebotomia de saphena eiusdem partis uel lateris si uirtus p̄sentit. Deinde de uenis q̄ sunt sub palato inferiori: uel que sunt sub ligua ró patet ex supradictis sepe. Ad idem uento se posite in spatulis. Almansor.

Et post hoc fiat gargarismus ex aqua rob. in qua sumach fuerit ifusum. q̄ p'q̄z per tres dies sic factū fuerit ⁊ véter ex succo fructuū: sicut prunorū tamarindorum cassiefist: ⁊ teraniabi solut' fuerit fiat gargarism' ex apoziate ficuū citriarum ⁊ passularū aut ex medulla cassisist cū idróelle. q̄ si passio iueterauerit ex gargarismus ⁊ isflatione fortiū medicaminū que dicturi sum' curáda erit. Silla.

Ponit curá per localia: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curá in principio. secūdo in p̄cessu. secūda ibi. Nō postq̄z. De pria dicit q̄ in principio cōpetit gargarism' factus ex succo gr̃ati acetosi cū carnositate sua. uel cum succo pomi maciani acetosi. uel cū succo mori ð sceni. Secūdo vult q̄ post cópetit gargarismus de aqua rob. i qua sumach sit ifusum. Ad idé ualet gargarismus ex aqua decoctóis coriádri sumach gallarū ypoquistidos ⁊ mali gr̃ati. Ad idé ualet gargarism' factus ex dyamoron ⁊ aqua ordei. Ad idé ualet gargarism' ex lacte: quia repercutit ⁊ mitigat doloré. Ad idé ualet gargarismus ex sirupo de papauere dyamoron añ. ℥. i. aque rob. ℥. iii. Notandū pro róne dictorū q̄ intentio in p̄cipio est repcussio

59

⁊ prohibitio fluxus materie ad parté gule. ſ; h̃
perficitur cũ gargariſmis dictis qui ſunt frigidi
⁊ ſtiptici. ⁊ hoc tép⁹ durat circa tres dies. Q. d
poſtq̃z. Hic ponit curá per localia in ꝓceſſu
⁊ diuiditur i duas ſm ꝙ duo ponit localia. Se
cunda ibi. Q. d ſi paſſio. De prima dicit ꝙ
poſtq̃z factũ fuerit p tres dies q̃y dictum eſt de
gargariſmis ⁊ premiſſa fuerit euacuatio ex ſuc
co fructuũ ſolubiliũ: ſicut tamarindoꝝ prunoꝝ
caſſie ⁊ manne cõuenit ut fiat gargariſma ex de
coctione ficuũ ſiccarũ citrinarũ ⁊ uuis paſſis:
aut ex medulla caſſiefiſtule cũ idromelle. ratio
patet: quia iſti gargariſmi digerunt ⁊ materiá
maturát. iõ ⁊c. Q. d ſi paſſio. Ponit ſecúdũ
locale ⁊ patet. Notandũ ꝙ per illa gargariſ
mata intelligit ſibi ſil'a de quib⁹ é primũ. ℞. liq
ritie paſſulaꝝ mundataꝝ ab arill' dactiloꝝ añ.
℥. ſ. ſeis pſilii ſeis citonioꝝ ſe. papaueris al. añ
℥. ſ. ordei mundati quar. ſ. mellis. ℥. ii. fiat deco
ctio paꝝ clara uſq; ad q̃r. iii.. Ad idé. ℞. liq
ritie iſopi mirre añ. ℥. iiii. terátur ⁊ miſce cũ mel
le roſ. S; ad maturádũ ad extra v; tale ũgtm̃
℞. unguéti de altea q̃r. ſ. mucillagis ſeis pſil
mucila. ſeiſ citonioꝝ añ. ʒ. ii. medulle caſſiefiſtu
le butiri ſine ſale añ. ʒ. ſ. fermenti dactiloꝝ pin
guiũ añ. ℥. ſ. olei uiol'. ℥. ii. miſce ⁊ fiat unguétũ
Ad rũpenduz apa ꝯpetit oximel diureticum
cum decoctione caricarum fenugreci ſquille ⁊ fi
at gargariſma: aut rumpatur cuz digito aut vn
gue aut cum ferro. Si poſt rupturá fiat garga
riſma cuz melle ⁊ uino. Secundo notanduz
ꝙ in ſquinátia de materia colerica. Primo ſol
uatur uenter cũ decoctiõe que ſic fit. ℞. medul
le caſſie fiſt. ℥. i. máne tamarindoꝝ añ. ℥. i. ſ. diſ
ſoluátur oia in. ℥. vi. aque decoctóis prunorum
Ad idé. ℞. máne. ℥. i. reubarbari. ʒ. ii. in aq̃
fermentati diſſoluatur in dcoctõe prunoꝝ ſicca
torũ ſic dimittatur per horá poſtea coletur. ſit
quátitas aque. ℥. vi. Ad idé cliſtere ꝓut dcm̃
fuit in cura freneſis. deinde fiat phlebotomia d
cephalica que é in manu: aut fiat uétoſatio i ſpa
tulis ⁊ collo. His premiſſis fiat gargariſma in
principio cũ aqua decoctóis prunoꝝ uel uino d
granatis. uel cũ oxizacra uel cũ his de qb⁹ é di
ctũ ſupra. In proceſſu fiat gargariſma. ℞. de
coctóis prunoꝝ. ℥. vi. caſſie máne. ℥. i. diſſoluen
tur cũ predicta aqua ⁊ ab extra fiat empl'm. ℞
farine fenugreci ſeis lini añ. ℥. i. ſeis maluauiſci
malue floꝝ camomille iſopi añ. M. i. olei d ca
momilla olei de lilio añ. ℥. ii. buliant ſimul uſq;
ad ſpiſſitudiné in aqua cum oleis predictis ⁊ po
ne calidum ſuper locum: Al.

Si aũt in facie non fuerit rubedo flu
xeritq; ab ore ſaliue multitudo ⁊ eger fue
rit hũectatus: in principio ſoluatur vẽter
ex cochiis. Et fiat ene ma ⁊ cliſteri acuto:
quod i capitulo de appoplexia nominaui
mus. Sillanus.
Ponit curam ſquinantie qñ fit a materia
frigida: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curá
per euacuatiõé. ſecundo p localia. ſecunda ibi.
Cũ paſſio tñ. Prima in duas. primo põit cu
ram cũ medicina laxatiua. ſecũdo cũ cliſteri. ſe
cũda ibi. Et fiat. De prima dicit ꝙ ſi ſigna il
la apparuerint. Primũ ꝙ in facie non ſit rube
do. ſecundũ q; fluxerit multitudo ſaliue ab ore.
Tertiũ quia eger fuerit habitudine frigide uel
hũide. ſupple arguendũ é ꝙ fit a materia frã.
rõ p;. Secundo dicit ꝙ pro cura d; fieri euacu
atio cũ pill'is cochiis: quia euacuát materiam
phl'icam. Intelligenduz tñ ꝙ d; premitti di
geſtiuũ meri phl'atice. rõ patet. Ad idé ualét
pillule fetide. Ad idé ierapigra. uel pill'e de ye
ra. Ad idem medicamé de turbith. Et fiat
Ponit curá per euacuationé factam p cliſte
re dicens ꝙ debet fieri cliſtere acutũ quod põi
tur in. c. de appoplexia. Al.
Cum paſſio tñ inceperit fiat gargariſ
mus ex ſirupo acetoſo. Silla.
Ponit curá p localia ⁊ diuiditur in duas.
Primũ iprincipio. Secundũ in proceſſu. ſecũ
da ibi. Aut cũ idromellis. De prima dicit
ꝙ cũ ſquinantia de materia frigida fuerit i p̃n
cipio fiat gargariſma de ſirupo acetoſo. Ad
idé ual; gargariſma ſupradictũ factũ ex diame
ron. uel ex rob nucũ uiridiũ. Ad idé ualét pil
ule iſte: ℞. maſticis thuris uuarũ paſſarum
mũdatarũ ab arillis ſtoracis calamentũ añ. ʒ.
ii. terátur ⁊ ꝯficiátur cũ melle ⁊ teneantur i ore.
Almanſor.
Aut cũ idromelle ⁊ pipere ⁊ oximelle
deinde ex almuri nabati fiat etiaz gargariſ
mus ex idromelle ⁊ ſinapi. De his p̃terea
que male ſinátie confert: é ut ex uenis que
ſunt ſub ligua fiat minutio ⁊ uétoſe abſq;
ſcarificatiõe in collo ponanꝰ. Et epithieꝰ
collũ ex melle anacardino donec ueſice in
eo generétur. ⁊ fiat gargariſmus cũ ſina
pi. ⁊ fiat gutturi inſufflatio ex hoc medica
mine quod ſic fit. Sinapis ſal armoniac⁹
piretrũ nitrũ aſſa piper mentaſtrũ ſuman
tur ⁊ ex eis cũ idromelle. fiat gargariſmuſ
Sillanus.
Ponit curá per localia in proceſſu: ⁊ diui

ditur in tot partes quot localia põit. ꝑtes patẽt
De prima dicit ꝙ gargarisma factũ ex idro
melle ⁊ pipere ⁊ oximelle. ⁊ deinde ex almuri na
bati ualet. Rõ quia incidit materiá attrahit et
euacuat. De secunda dicit ꝙ ualet gargaris
ma factũ ex idromella ⁊ sinapi. Rõ ut supra.
Notandũ ꝙ ad maturandũ materiá ualꝫ ta
le gargarisma. ℞. radicis ireos isopi capilloꝝ
uene. añ. M. i. liquiritie rase uuarũ passarum
mũdataꝝ caricarũ añ. ℥. ſ. seis lini seis fenugre
ci añ. ℥. ſ. ordei mũdi q̃r. ſ. mellis. ℥. ii. fiat deco
ctõ paꝝ clarificata usqꝫ ad q̃rtã. iii. Ad extra.
ad idem. ℞. dyaltee quartã. ſ. mucillaginis seis
lini se. fenugreci añ. ʒ. ii. meduile cassiefist. buti
ri sine sale añ. ℥. ſ. fermenti dactilloꝝ pinguium
añ. ℥. i. olei amigdalarũ dulciũ. ℥. ii. fiat ungm̃.
Ad idem rũpendũ cõpetit oximel squilliticũ
fit gargarisma ⁊ rũpatur cũ ferro uel cũ digitõ.
De his. Ponit curá per phl̃iam dicens ꝙ
de his que cõueniunt in cura squinantie ẽ ut fi
at phlebotomia de uenis que sunt sub lingua.
rõ patet. Secũdo dicit ꝙ uentose posite in spa
tulis ⁊ collo sine scarificatõne conueniunt: quia
diuertũt a loco: iõ ⁊c. Et epithietur. Ponit
curam per aliud locale dicens ꝙ collũ dꝫ epiti
mari cũ melle anacardino donec uesice generẽ
tur in eo. rõ ẽ qꝛ per illud aperitur locꝰ ⁊ sequi
tur diuersio ⁊ euacuatõ matẽie. Et fiat. Po
nit aliud locale dicens ꝙ fiat aliud gargarisma
ex sinapi. rõ qꝛ attrahit matẽiá phl̃icá. Et gut
turi. Ponit aliud locale dicens ꝙ gargaris
ma fiat ex sinapi sale armoniaco piretro nitro:
mentastro ⁊ pipere cũ idromelle. Notandũ
ꝙ in utraqꝫ materia ualet gargarisma decoctõ
nis morsus diaboli uel masticatio ex eodem.
Ad idẽ gargarisma stercoris canis albi ossa co
medentis uel irũdinis uł lupi: uel fiat puluis ex
eis ⁊ insuffletur uel misce cũ melle ⁊ fiat linimẽ
tum super gulá ⁊ collũ ualent a ꝓprietate. Ad
idẽ sumãtur fila ⁊ ꝓprie tincta in murice ⁊ ẽ co
chiliũ marinũ cuius sanguine fit tictura ꝑfoce
tur cum eo uipera: deinde circumaptetur collũ
eius qui hꝫ ap̃a in gutture: qꝛ confert mirabl̃r
Notandũ ꝙ ultimũ remediũ ẽ ut aperietur
gula incisione facta inter anulũ cáne pulmonis
ut possit inspirare ⁊ respirare ⁊ cũ squinátia fue
rit remota tunc consolidetur ⁊c.

De tussi. Gilla.

Irca rubicam ẽ notanduꝫ ꝙ tussis
est motus expulsiue naturalis pul
monis coadiunatus ꝑ uirtutẽ aïalẽ
sensibilẽ ⁊ motiuá lacertoꝝ pectoris
ꝓpter nocumentũ expellendum. Secũdo no
tandũ ꝙ de numero motuũ qui nõ sunt in ꝑfcá
sanitate. quidam ẽ pure naturalis ut singultus
quidá est uoluntarius purus: ut motꝰ de latere
in latus in febribꝰ. q̇dam parti naturalis ⁊ ꝑtiꝫ
uoluntarius ut tussis: ⁊ de numero istoꝝ q̇dam
est in quo naturalis superat uoluntariũ ut ĩ tus
si. q̇dam econtra ut in egestione. Notanduꝫ
ꝙ motuũ naturaliũ q̇dam sunt simplices ⁊ ꝭm
naturá: ut ẽ motus progressiuus. q̇dam sunt cõ
positi ⁊ preter naturá ut sternutatio. Et scien
dum hic ꝙ tussis ẽ motus appropriatus pecto
ri sternutatio cerebro ⁊ singultus stomacho.
Quarto notandũ ꝙ tussis ẽ duplex. q̃daꝫ ẽ sic
ca ⁊ quedá humida. sicca hꝫ quinqꝫ cás. Una
ẽ mala ꝯplexio exñs in pulmone calida uel fr̃a:
quia lꝫ ibi nõ ṽt matẽia: cogitur natura ⁊c. Se
cunda causa ẽ cõplexio dyafragmatis. qꝛ dum
pulmo nõ põt ꝑfecte dilatari ⁊ ꝯstrigi ut ĩ ap̃ate
gibbi epatis. uel ĩ casu uel percussiõe. uł ꝓpter
frigiditatẽ aeris ꝯstrigentẽ. Tertia causa ẽ ma
teria grossa uiscosa adherens uiis canne pulmo
nis ⁊ in partibꝰ pectoralibꝰ rõe cuiꝰ nõ possit ex
pelli. Quarta cá ẽ nimia sb̃tilitas materie quaꝫ
refugit natura qꝛ nõ põt eá expellere seu appre
hendere taliter ut possit eá expellere. Quita cá
est debilitas ṽtutis non potẽtis expellere mate
riá. sed tussis humida fit a materia exñte in pec
tore ⁊ pulmone descendẽte ut pl̃imũ a capite ad
pectus ꝑ moduꝫ reumatis lꝫ possit ꝓuenire ab
aliis mẽbris. Quito notanduꝫ ꝙ causa tussis ĩ
generali põt eẽ illð qð in cána ẽ actu aut ĩ cána
libus inducit nocumentũ actu. sed in spáli ħ no
cumentũ põt ꝓuenire uł a cauꝭ exterioribꝰ: si
cut sunt puluis cibus acetosus aut acutꝰ aut sal
sus aut uenenosus uel in potõe sumptꝰ ĩducẽs
nocumentũ gutturi: ut aer corruptus uel pestilẽ
tialis. Uel põt ꝓuenire a causis intrinsecis ⁊ ħ
dupl̃r uel per cõitatẽ. s. cũ reuma descendit a ca
pite ad partes pectoris uel a stõacho qꝛ mali fu
mi uadunt ad cáná pulmõis: qꝛ ꝯprimũtur mẽ
bra spũalia ꝓpter repletionẽ stomachi: uel ab
epate eodẽ mõ. uł a splene uel a matrice ⁊ sic de
aliis. uel põt ꝓuenire ꝓpter cám ꝓpriá. s. ꝓpter
nocumentũ partiuꝫ pectoraliũ ꝓpriũ ⁊ hoc est
per malá ꝯplexionẽ calidá uel frigidá humidá
uel siccá simplicẽ uel ꝯpositam cũ materia uel si
ne materia: sicut ẽ sanguis uł colera uł mł̃a. uł
põt prouenire ꝓpter ap̃a pleure uł pectoris: si
cut est pleuresis uel piplemonia: aut sanies uel
ulcus. Sexto notandum ꝙ signa causarum
extrinsecarũ sunt uł indicio astantiũ uel egri uł

per se. Signa qn̄ prouēit a capite sunt graue
do capitis sputū cū screatu ⁊ sentitur aliquid de
scendere ad cannā. Signa qn̄ ꝓuenit a stōa
cho uel ab epate a splene uel ab aliis membris
sunt loci dolor ⁊ gᷓuedo ⁊ signa suaꝝ passionū
indicētur suo loco. Signa qn̄ uenit aut ꝓue
nit ꝓpter malā cōplexionē. si ꝓpter caliditatez
ē cū calore ⁊ pūctura: ⁊ leditur a calidis ⁊ iuua
tur a frigidis. si ꝓpter frigiditatē signa sunt con
traria. si ꝓpter siccitatē ē tussis sicca cū priuatō
ne sputi ⁊ cum ariditate ⁊ aspitate. si ab hūidita
te ē cum quadā hūiditate ⁊ mollitie. Signa
qn̄ prouenit ꝓpter apā aut saniē. signa propria
sunt que dicētur suo loco. Signa qn̄ ꝓuenit a
sanguine sunt sputū rubeū dulcedo in ore ⁊ alia
signa sanguinis. Si a colera sputū citrinū oris
amaritudo ⁊ alia signa colere. Si a phlegmate
sputi multitudo sputū uiscosū ⁊ alia signa phle
gmatis. Si a mlīa sputū uergit ad liuorē ⁊ gros
sitiē cum acetositate stiptica ⁊ alia signa mlīe: lz
raro fiat a mlīa. Signa ꝓnostica tussis idro
piscis ueniens ꝓpter idropē est signū perditio
nis: qꝛ significat matēiā idropisis eē auctā adeo
ꝙ ꝯprimat dyafragma ⁊ spūalia eoꝝ. Tussis
in senibus ⁊ decrepitis si diu durauerit ē mole
sta. rō quia eoꝝ v̄tus ē debilis. Tussis nimia
⁊ diu perseuerans ē mala. rō qꝛ ducit ad ptisiz
uel ethicā uł rupturā uene in pectore ⁊ ad sputū
sanguis ⁊ saniei. Tussis oīs cum reumate si
durauerit ē mala. rō quia ē cā ptisis precipue si
materia descēdens fuerit calida ⁊ acuta. Tussis
oīs auferens sōnū ⁊ cū aggrauatiōe ⁊ molestia
⁊ cū aliis conationibus multis ad expulsionem
⁊ cū rubedine oculoꝝ ⁊ cuz pauca eductōne est
mala. rō quia inducit rupturā. Tussis oīs cū
modico conatu ⁊ alleuiatiōe ⁊ ueloci ⁊ magna
expulsione ⁊ sine labore optima. rō qꝛ significat
fortitudinē uirtutis expulsiue ⁊ mūdificationez
pectoris ⁊ digestionē materie ⁊ obedientiā eius
ad exitū. Tussis ē maior in nocte qꝫ in die. ratio
quia in nocte pori claudūtur ⁊ fit decursus ma
terierū ad interiora, sed in die pori sunt aperti
⁊ uaporat materia sicut in uigiliis ⁊ exercitio ⁊
precipue post somnū longum. Al.

Um tussis acciderit fueritqꝫ aspa
⁊ sicca ⁊ cum rubedine ⁊ calore:
egro murab viol. ⁊ ptisana tribu
enda erit. fabas quoqꝫ excorticatas ⁊ spia
chias cū oleo de amigdalis dulcib⁹ in cōe
stione accipiat. In ore v̄o semꝑ tenere dꝫ
pillłas bichichi. Aque aūt quaz bibit siru
pus viol. est amiscendus. Pillłe bichichie.
℞. succi liquiritie zuccari albi amboꝝ an̄.
ʒ. x. amili draga. amigdalaꝝ dulciū excorti
catarū an̄. ʒ. v. ex his cū mucilagine se. ci
tonioꝝ conspersis informētur pillule. Sil.

Hic determinat de tussi: ⁊ diuiditur in duas
Prio ponit curā qn̄ ꝓuenit a caliditate ⁊ siccita
te. Secūdo qn̄ fit a materia phłica. Secūda
ibi. Q̄d si cum. Pria i quattuor. prio pōit cu
rā per dietā. secūdo per pillłas tenēdas in ore.
Tertio per potū. Quarto ponit descriptionem
pillłarū que dicūtur bichichie. secūda ibi. In
ore. Tertia ibi. Aque aūt. Quarta ibi. Pillłe
bichichiē. De prima dicit ꝙ si tussis accide
rit ⁊ fuerit aspa ⁊ sicca ⁊ cū rubore ⁊ calore egro
debet dari zuccaꝝ uiol. ⁊ ptisana. rō qꝛ hūectat
Secūdo dicit ꝙ debet comedere fabas excor
ticatas ⁊ spinachias cum oleo de amigdalis dł
cibus. rō patet. Ad idē cibetur cū cucurbita
endiuia lactuca portulaca carnibus edi ⁊ pullo
rū alteratis cū predictis lacte farine amidi dra
gagāti. Ad idē ualz balneū aque tepide soli⁹
uel decoctionis uiolarū maluaruz maluauisci.
rō patet. Ad idē ualet electuariū. ℞. dyapa
paueris. ℥. i. dyadragagāti frigidi dyapenidiō
sine spēbus zuccari uiol. an̄. ℥. iiii. dyayris. ℥
ʃ. misce. Ad idē dyagdragagantū frigidum
Ad idē dyapapauer. Ad idez dyapēdion
sine cinamomo. Ad idē candi de optimo zuc
caro. Ad idē loch de papauere. Ad idem
loch de amigdalis dulcibus. Ad idez zucca
rum uiolaꝝ uel penidii. In ore. Pōit curā
per pillłas tenendas in ore dicens ꝙ in ore de
bet tenere sꝑ pillłas bichichias qꝛ leniunt ptes
pectoris. ⁊ sciēdū est ꝙ si dissoluātur cū aliquo
sirupo hūectatiuo ⁊ bibantur ualent multum.
Aque aūt. Ponit curā per potū dicēs ꝙ aq̄
quā bibere dꝫ misceri dꝫ sirup⁹ uiol. rō pꝫ.
Ad idē ualet aqua ordei sola ⁊ si in ea coquātur
cantri fluuiales uel testudines nemorales ualet
ampli⁹. Ad idē sirupus uiol. Ad idē siru
pus de papauere. Ad idē sirup⁹ de iuiubis.
Ad idem sirupus de mirto aut sirupus d̄ cu
curbita. Pillłe bichichie. Ponit descriptō
nē pillłarū que dicūtur bichichie. ℞. succi liqri
tie zuccari al. an̄. ʒ. x. amidi dragagāti amigda
larū dulciū excorticataꝝ oium an̄. ʒ. v. ex eis cū
muzilagine seis citonioꝝ ꝯspersis informentur
pillłe. Ad idē. ℞. liquiritie. ʒ. x. seis cucurbi
te uel citrulli seis portulace an̄. ʒ. v. cōficiantur
cū mucilagine psilii uel albūie oui fiant pillłe ad
modū cicerū teneantur in ore. Notandū ꝙ
in tussi sicca ab extra cōpetit tale unguētū. ℞.
mucilagis dragaganti gūmi arabici an̄. ʒ. ii. as
sungie galline medulle uituli an̄. ℥. ʃ. olei uiola

rum olei amigdalarum dultium añ. quartꝫ.ʃ.
cere quantũ sufficit fiat unguentũ. Ad idem.
℞.olei uiol᷑.℥.iiii.cere albe quãtum sufficit ex
tendatur super pãno de fustagno ad quãtitatez
unius palme ⁊ duorũ digitorũ in longitudine ⁊
unius palme in latitudine ⁊ ponatur supra pect⁹
Secũdo notandũ ꝙ in cura tussis ꝓueniẽtꝫ
a materia calida descendente a capite ad pect⁹
cõpetunt ea que dicta sunt supra in. c.de catar
ro qui fit a materia calida siue sint sirupi: siue
electuaria siue pill᷑e siue gargarismata .iõ recur
ratur illic. Alman.

**Q̃d si cũ tussi multũ affuerit sputum
qd cũ expuendo expelli non põt nocumen
tũ infert .sꝫ neqꝫ febris neqꝫ vehemẽs vẽ
tris solutio cõcomitant᷑ ex his troc.dãduz
erit infirmo.ꝙ.℞.seis feniculi: seis apii:
succi ligritie capilli veneris amigdalarum
oium ꝑtes equales ex his cũ mucilagine:
seis lini cõspersis iformen᷑ trocisci ex qui
bus.ʒ.iii.tribuãtur. Decoctione aũt qua
in hac egritudine vtendũ est in.c.de catar
ro iã descripsimus cui tñ.ʒ.v.capilli vene
ris sunt addende. Sillanus.**

Ponit curã qñ prouenit a materia fr̃a ⁊ di
uiditur in duas. Primo ponit curã qñ tussis ñ
ẽ antiqua. Secũdo qñ ẽ antiqua. secunda ibi.
Decoctione. De prima dicit ꝙ si cũ tussi
multũ affuerit sputum quod cũ expelli nõ põt i
ferat nocumentũ ꝙ si non sequatur febris: nec
solutio uentris infirmo dandi sunt trocisci: qui
sunt. ℞.se.feni.se.apii succi liquiricie capilli ue
neris amigdalarum dulcium: omnium partes
equales ex his cum mucilagine seminis lini cõ
spersis formentur trocisci ex quibus.ʒ.iii.dẽtur
Notandũ ꝙ isti trocisci debent distẽperari
cum aqua decoctionis capillorum ueneris uel
isopi.⁊ tunc ratio partis est quia trocisci sbtiliãt
materiam ⁊ preparant eam expelli ⁊ non ꝑmitt
tunt eam iherere pectori. Decoctionẽ. Po
nit curam per decoctionem dicens ꝙ iam dixit
decoctionem qua est utendum in.c. de catarro
sbdit ꝙ.v.ʒ.capill᷑.uene.sunt addende. Ratio
patet. Notandũ ꝙ in tali tussi ualet iste siru
pus.℞.radicis ireos radicis enule campane
añ.quartꝫ.ʃ.isopi capillorum ueneris recentiuz
añ.M.ii.calamenti pipinelle prassii origani añ
M.ʃ.seminis lini assi.℥.i.ordei mundi quartꝫ.
ʃ.liquiritie rase uuarum passarum mũdataruz
ab arill᷑ añ.℥.ii.mellis ⁊ zuccari al.añ.℔.ʃ.fi
at sirupus usqꝫ ad.℔.v.⁊ ut sit delicatus preua
let mel. Ad idem.℞.sirupi liquiritie uel de
isopo. Ad idem ualet sirupus capill᷑ ueneris
aut aqua scabiose uel aqua capillorum ueneris
Ad idem aqua bethonice. Post sirupuz
uel aquas laxetur uenter cum pillulis de agari
co que fiunt sic.℞.radicis lilii prassii añ.℥.ii.
agazici.ʒ.ii.turbith.ʒ.ʃ.pulpe coloquintide sar
cocolle añ.℈.i.ierepigre.℈.ʃ.pulverizẽtur pul
uerizanda conquassentur cõquassanda ⁊ misce
omnia cum sirupo capill᷑ ueneris fiant pillule.
Ad idez.℞.cassie.℥.i.agarici.ʒ.i.ʃ.turbith
℈.i.ʃ.salis gẽme.ʒʒ.añ.gra.iii.cum decoctione
capillorum ueneris isopi liquiricie scabiose uiol᷑
distẽperentur. Ad idẽ ualet ab extra tale un
guentũ.℞.mucilaginis seminis fenugreci mu
cilaginis seminis lini añ.℥.ii.butiri sine sale.℥.
i.olei amigdalarum dulciũ quartꝫ.ʃ.cere q̃tuz
sufficit fiat unguentũ. Ad idem dialtea ad in
tra ualet ⁊ confectio dicta dianisum. Ad idẽ
diapenidion cũ cinamomo. Ad idez diadra
gagantũ calidũ. Ad idẽ diacalamentum.
Ad idem loch de pino. ualet etiam loch sanum
⁊ expertum. Ad idem loch squille. Ad idẽ
ficus sicce asse ⁊ comeste dactili penidii passe pi
nee. Secundo notandũ ꝙ in cura tussis pro
uenientis a materia frigida descendente a capi
te ad pectus cõpetũt illa que dicta sunt in. c.de
catarro qñ fit a materia frigida: et ideo recurra
tur illic. Almansor.

**Q̃d si tussis antiqua ⁊ nociua fuerit
adeo ut egrũ in nocte dormire nõ permit
tat pillule storacine sũt dãde que.℞.myr
rhe storacis opii oium añ ꝑtes equales in
formentur ex eis pill᷑e ad lupinorum simi
litudinẽ ex quibus vna aut due patiẽti tri
buun᷑. In potu vero sumat sirupũ de pa
pauere ⁊ comedat remeñ albi papaueris
cũm zuccaro. Qui hanc preterea patitur
agritudinem uitet in comestione acetosa
salsa pontica acuta atqꝫ amara. Fumigiũ
ad antiquam tussim ⁊ sputum fetidum.
℞.aristol᷑.myrrhe storacis galbani omni
um partes equales arsẽici rubei ad põd⁹
oiuz: oia pulverizata ex butiro uaccio ꝯsp
gã᷑ ex qb⁹ magdaleões ad pil᷑e ꝑue silitudi
nẽ iformẽ᷑ ⁊ cũ neće fuẽit i ieiunio ex vno
eoꝝ p tralecturiũ suffũiget᷑ eger. Silla.**

Ponit curã qñ tussis ẽ antiqua ⁊ diuiditur
in duas. Prio ponit curam p pil᷑as. Scõo per
suffumigium. Secunda ibi. Suffumigiũm.
Prima in tres. Primo facit hoc. Secundo
iterato ponit curaz tussis a materia calida per
sirupum. Tertio ostendit a quibus debet se

61

abstinere patiens tussim. secunda ibi. In potu
Tertia ibi Qui hanc. De prima dicit ꝙ si
tussis fuerit antiqua ⁊ nociua sic ꝙ egrũ non p
mittat dormire de nocte egro debẽt dari pill'e d
storace que sunt. ℞. myrrhe storacis opii oĩuz
ãn. partes equales. formentur ex eis pill'e ad si
militudinẽ lupinoꝝ ex quibꝰ una. aut due tribu
antur. rõ quia prohibent fluxum materie distil
antis a capite ad pectus. In potu. Põit cu
ram a materia calida per sirupũ dicens ꝙ ĩ po
tu dꝫ sumere sirupũ de papauere ⁊ comedere se
men papaueris albi cum zuccaro. rõ quia igros
sat materiã ⁊ prohibet fluxũ ⁊ descensum. Qui
hanc. Hic ponit a quibus dꝫ se abstinere pa
tiẽs tussim dicens ꝙ dꝫ euitare acetosa salsa põ
tica acuta aerea atqꝫ amara. rõ quia nimis per
cutiunt pectus atqꝫ restringũt: Suffumigium
Ponit curã per suffumigiũ ad antiquaꝫ tus
sim ⁊ ad sputum fetiduꝫ. ℞. aristol'. ro. storacis
myrrhe galbani oĩum partes equales arsenici
ru. ad pondus omniũ: oĩa puluerizentur ⁊ buti
ro uaccino ꝯspergãtur ex quibus magdaleões
ad sĩl'itudinẽ pill'e formẽtur ⁊ cũ necesse fuerit i
ieiunio uno eorum suffumigetur eger. Notã
dum ꝙ hoc suffumigiũ plus ualet qñ ẽ sanies ⁊
qñ non ẽ ualet hoc. ℞. isopi. M. i. ligritie rase
uuaꝝ passarum ãn q̃r. i. s. seis fenugreci se. lini
ãn. q̃r. s. ꝯquassentur ⁊ buliant in. ℔. iiii. aque:
quousqꝫ redeãt ad. ℔. ii. s. fiat suffumigatõ ita
ut patiens aperiat os ⁊ coopiatur olla bñ ⁊ fiat
aliquod foramen per qd patiẽs recipiẽs fumuꝫ
Pro paupibus ualet suffumigatio liquiritie
⁊ uuarũ passaꝝ. Notandũ ꝙ quia tussis est
passio cõis situs. uolo explicare medicinas que
ualent ꝯtra tussim in causa calida ⁊ sunt uiole:
sebesten dragagantũ gũmi arabicum amilum
semen papaueris albi iuiube mora celsi ordeuꝫ
mucilago psilii ⁊ citõioꝝ: seia quattuor cõia fri
gida mundata: semẽ malue endiuie scariole la
ctuce portulace cucurbite melones auenatũ or
deatum candi amigdale penidii oleum uiol'. ne
nufaris ⁊ sil'a. In causa ṽo frigida isopus
liquiritia radix ireos capilli uene. squilla lilium
prassiũ scabiosa bethonica sercocolla serpilũ ca
lamentũ origanuꝫ orubus fenugrecũ semẽ lilii
assuꝫ piper assa sulphur semẽ urtice passule ficꝰ
dactili enula mel zuccaꝝ. Igitur discretꝰ medi
cus iudicat formas uel per modũ sirupi ul' ꝯdi
ti ul' pill'aꝝ uel trociscoꝝ uel unguẽtoꝝ. uel gar
garizando uel ẽplastrando. Accipiat g̃ unũ uel
multa mixta ꝯuenientia particulariꝫ. Et sci
endum hic ꝙ tres sunt passiones que curantur
cũ eisdem materiaeibꝰ: s. raucedo tussis ⁊ asma

De asmate. Sil.

Irca rubricã ẽ notãduꝫ ꝙ tres sũt
spẽs difficultatis anhelitus. Una i
attrahendo aerẽ ⁊ hoc fit quia uilli
longitudinales pectoris sunt debi
les ⁊ uocãtur disnia: ⁊ dicitur ꝙ ẽ difficultas an
helandi sine sonitu. Secunda spẽs difficultatis
anhelitꝰ ẽ in expellendo aerem: ⁊ hoc ẽ qñ uilli
latitudinales pectoris sunt debiles. pp qd non
expellitur aer ⁊ uocatur asma ⁊ dĩ ꝙ ẽ difficul
tas anhelitus cũ sonitu. unde dĩ i uersu. Disnia
se celat canit asma morbumqꝫ reuelat. Tertia
spẽs difficultatis anhelitus ẽ quãtuꝫ ad utrũqꝫ
⁊ hoc ẽ qñ uilli longitudinales ⁊ latitudiales pe
ctoris sunt debiles: ⁊ uocatur orthomia: ut pꝫ i
uersu. Orthomia quoqꝫ morbo uexatur utroqꝫ
Mõ hic capitur asma ut ẽ nomen generale tri
bus egritudinibꝰ supra dictis. Secundo no
tanduꝫ ꝙ asma siue difficultas anhelitus habꝫ
tot causas ⁊ easdẽ quot ⁊ easdem causas habet
tussis: sed sunt fortiores in asmate q̃ꝫ in tussi ab
solute. iõ pro his recurratur ad cap'm p̃cedẽs
Hic tñ ras. ponit curã asmatis siue difficultatis
anhelitus causati ex multitudine phlegmatis ui
scosi exñtis in concauitate pectoris uel in porosi
tatibus pulmonis uel uenarum uel arteriarum
pulmonis q: ut plurimuꝫ fit ex illa cã. Notã
dum tertio ꝙ signa asmatis ₛm diuersitatẽ cau
sarum possunt haberi ex signis diuersitatis tus
sis dictis in. c. precedenti. ideo pro illis recurra
tur illic. Signa pronostica: asma i senibꝰ nũ
q̃ꝫ curatur: aut cum magna difficultate. Ratio
quia uirtus eorum est debilis: ⁊ causa ut pluri
mum est humor phlegmaticus uiscosus multũ
difficilis eradicationis. Secundum asma quan
do multum antiquatur nõ recipit curationem.
Tertium qñ in asmate anhelitꝰ ẽ paruus tardꝰ
⁊ frigidus ẽ signum mortis propinque. ratõ pꝫ.
Quartum in asmate anhelitus tremulus ⁊ pul
sus malum. ratio quia significat ꝙ uene pulmo
nis sunt plene. Ideo timetur de suffocatione.
Quintum in asmate tussis ⁊ sincopis pessimuꝫ
est. Sextum in omni difficultate anhelitꝰ i quo
patiens sepe ad anhelandam cogitur ad anhe
litum suscipiendum mortale. Patet quia talis
anhelitus est prefocatus. Septimuꝫ si asma ue
nit propter diflocationem spondilium uix: aut
nunq̃ꝫ curatur. ratio nanqꝫ pꝫ. Octauũ asma
si prouenit propter catarrum ⁊ caput est debile
naturaliter nunq̃ꝫ curatur. Sꝫ itelligẽdum ẽ h
ꝙ asma ⁊ difficultas anhelitus sunt egritudies

cronice ⁊ mouentur peroxismaliter. Al.

Um aliquis assidue patitur tussiz ⁊ aerē attrahit qn̄ eadē fit pꝰ cursum: aut pꝰ uehementē motuz ⁊ cū iacet supinus ē ei deteriꝰ sed cuz sedet ē ei melius. Decoctio ei danda ē .q̄. ℞. ficuum citrinoꝝ .ʒ.x. dactilloꝝ moioꝝ hūiditatem habentiū: seis apii feniculi capilli veneris liquiritie isopi prassi oium an̄. ʒ. v. coquētur in tribus. ℔ .aquē dulcis donec redeant ad vnā ⁊ coletur. De hac vō ꝺcoctione tribus diebꝰ egro in potu tribuatur cū pondere duoꝝ aureoꝝ huius cōfectōis q̄. ℞. succi liquiritie isopi capilli vene. oium an̄. ʒ. x. cordumū pipis amigdalarum amarū aristol'. ro. seis vrtice oium an̄. ʒ. v. mellis dispumati. q. sufficit. hec eni confectio supfluitates que sunt in pectore mirabiliter expellit ⁊ ē optima. Danda itaqꝫ ē per hebdomadā vnā cōtinuo. Deide eger postq̄ꝫ comederit sinapi ⁊ mel vomere cogendꝰ ē ⁊ vēter ex his pill'is soluēdꝰ. q̄. ℞. agarici gra. ordei. xviii. colognticle interioris grana ordei. vi. elacteterii gra. iiii. succi liquiritie. ʒ. ϛ. fiant ex eis pill'e ⁊ sufficiūt ad dosim vna. post hoc quoqꝫ iteꝝ redeat adhibendā cōfectionē ⁊ decoctionē sumēdā ⁊ postremo ad vomitū ⁊ vētris solutionē vt priꝰ. hoc sepe faciendū ē dōec eger sanitati restituat̃. Interim tn̄ a cibis grossis ⁊ stipticis ⁊ acetosis abstineat. Sil.

Ponit curam asmatis ⁊ diuiditur in quattour. Primo pōit curam p decoctionē ⁊ confectionē. Secūdo per euacuationē. Tertō on̄dit a qbus oportet egrū abstinere. Quarto ostēdit quid sit fiendū post euacuationem. secunda ibi. Deide eger. Tertia ibi. Post hoc. Quarta ibi. Interim tn̄. De prima dicit ꝙ cū apparent ista signa. Primo ꝙ patitur tussim. Scđo ꝙ attrahit aerē uehementer: sicut fit post cursū aut fortē motum. Tertiū cum iacet supinus est ei deterius: ⁊ cum sedeat est ei melius. suple arguēdū est ꝙ talis patitur asma. Secūdo dicit ꝙ pro cura debet dari decoctio que ē. ℞. ficuū siccarū. ʒ. x. dactillorum multā hūiditatē habētium seis apii seis feniculi capilloꝝ ueneris ligritie isopi prassii oium an̄. ʒ. ii. coquātur i. ℔. iii. aque dulcis donec redeant ad unā ⁊ debꝫ dari egro de ista decoctōe tribus diebꝰ cuꝫ pōdē auri huius ꝯfectōis q̄ ē. ℞. succi liquiritie isopi capill' ueneris an̄. ʒ. x. cordumēi pipi' amigdalaꝝ amarū seis urtice an̄. ʒ. v. mell' dispūati. q. suf.

Hec eni ꝯfectio supfluitates q̄ sūt i pectore mirabil'r expellit ⁊ ē optia ⁊ dari dꝫ p unā hebdomadā ꝯtinue. Notādū ꝓ rōe signoꝝ i asmate ē tussis. rō qr i mēbris spūalibus ē res nociuā quā natura ꝯtēta expeller̃ ⁊ sic fit tussis. Scđꝫ verificatur qr in asmate pp nocumentū in mēbris anhelitus cogitur ad sepe anhelandū. ideo attrahit aerē sicut fit post cursuꝫ. Uerificatur tertiū qr in asmate cū patiēs iaceat supinꝰ ē deteriꝰ qr fit ꝯstrictio maior cāne pulmonis ⁊ sic aer n̄ pōt ita bene attrahi ⁊ exire sed stando meliꝰ intrat aer: iō ⁊c. Sꝫ rō remedii ē qr talis decoctio ē rerū incidentiū materiā grossam ⁊ sbtiliantiū ⁊ sic ipsaꝫ disponentiū ad euacuationē. Notandū ꝙ per ista itelligit eis sil'ia: ut sirupū dcm̄ in c. ꝺ tussi addēdo sqlle. ℥. i. Ad idē ualꝫ brodiū galli antiqui cocti cū isopo liquiritia uuis passis mūdis ab arillis ⁊ seie urtice ⁊ seie fenugreci. Ad idē ualet pomū granatū dulce coctū i cineribus cū modico zuccari candi sic ꝙ scidatur et ponatur puluis zuccari candi ⁊ iuoluatur in petia pāni madefacta ⁊ parū dimittatur in cinere calido ⁊ g̃na in cacia ponātur ⁊ comedantur et ualꝫ mirabl'r. Ad idē aq̄ distillata enule campane. Ad idē si comedātur duo boli ꝺ foliis sqlle cū ficubus uel zuccaro cādo quolꝫ mane. Ad idē ualꝫ pulmo uulpis siccꝰ ꝓprie. ʒ. ii. dētur cū eo qꝺ ꝯuenit ꝺ potibꝰ ē res mirabilis. Ad idē ualent oia dicta in. c. de tussi cāta a materia phl'itica. Ab extra uero ꝯuenit tale ēpl'm. ℞. dactiloꝝ pinguiū caricaꝝ piguiū an̄. ℥. ii. ramorū malue bismalue an̄. q̄r. ϛ. ꝯquassa fortiter ⁊ bubiant. deinde. ℞. stercoris colūbarum terbentine rasine an̄. ⁊ misceātur oia cū mucillagine fenugreci ⁊ seis lini. q. suf. fiat empl'm ⁊ ponatur supra pectus. Ad idē. ℞. cerotū isopi supponendo lanā calidā. Ad idē unguētum dialtee. Ad idē ualet inunctio facta supra pectus de oleo ꝺ lilio ⁊ de oleo de ireos ul' ex oleo laurino uel ex oleo de aneto ⁊c. Deinde eger.

Ponit curaꝫ per euacuationē dicens ꝙ postq̄ꝫ comederit sinapiꝫ ⁊ mel debet prouocari ad uomitum ⁊ hoc habet ueritatem quando materia ē in stomacho. Ratio quia sinapis ⁊ mel soluunt materiam ibi existenteꝫ ⁊ preparant ad vomitum. sed uomitus ualet quia euacuatur materia illa. Secundo dicit ꝙ debet euacuari cum pillulis que sunt. ℞. agarici quantum ponderant. xviii. grana ordei coloquintide interiorum quantum ponderant sex grana elacterii gra. iiii succi ligricie. ʒ. ϛ. fiant ex his pill'e ⁊ sufficiūt ad unā uicē: rō partꝭ qr euacuāt mām̄ a pectore ⁊ ē

62

intelligēdū ꝙ in euacuatōe multiplicatō melior
est pillˀarū de agarico cuius descriptio stat sic i
forma. ℞. agarici. ʒ. iiii. coloquintide : elacterii
amboꝝ añ. quar. ʒ. unius succi liquiritie añ. ʒ.
ʃ. fiant ex eis pillule. Notanduꝫ ꝙ medicine
mūdificantes pectus ⁊ pulmonē ab humoribꝰ
grossis: aut etiā putridis sunt isopus ẜm omnē
modū administratōis ⁊ serapinū proprie cum
uino ⁊ squilla ⁊ urtica ⁊ se. eius ē multuꝫ iuuās
educit eni hūores grossos sepultos in pectore ⁊
pulmone ⁊ ꝓprie sorbitiones decoctionis eius i
aqua mellis ⁊ ordei ⁊ ficubus siccis ⁊ radix alfe
sere ẜm omnē modū administratōnis eius ē mi
rabilis ⁊ decoctio uolubilis cū melle ⁊ similiter
ireos expellit eni omnē materiam ab eo ⁊ mun
dificat pectus efficaciter ⁊ plures alie poni pos
sent. **Post hoc.** Ostendit quid sit fiendū pꝰ
euacuationē dicens ꝙ iterū debet redire ad su
mendū decoctionē ⁊ confectionē dictam uel ad
euacuandum per uomitū donec restituatur sa
nitas per secessum ut priꝰ ſ̄bdit ꝙ sepe debet fie
ri. **Interi tñ.** Ostendit a quibus cibis debet
abstinere dicens ꝙ debet abstinere a cibis gros
sis ⁊ stipticis ac acetoẜ. rō quia retinēt ⁊ restri
gunt materiā in stomacho. Notandū ꝙ non
solū dꝫ euitare predicta imo multa alia : ut oia
uentosa ⁊ oia alia multiplicātia phlˀa. Euitet ēt
balneū ⁊ somnū super repletionē presertim i se
ro. uitet superfluū motū tristitiā ⁊ solicitudineꝫ
Et notandū ꝙ inter cetera coitus ē sibi mor
talis. Eligat panem bene coctū fermentaiuꝫ et
pisatū cū aniso croco cinamomo ⁊ feniculo. car
nes sint ut plurimū uolatiliuꝫ usualiū nō uiuen
tiū in aquis. caro vulpis ⁊ hericii nemoralis et
potissime pulmones quōcunqꝫ sumantur. De
fructibus ficus sicce ⁊ calefacte ad ignē uue pas
se phistici dactili pinee amigdale dulces. De
oleribꝰ borago buglossa feniculus petrosi. ori
ganuꝫ calamentuꝫ nasturciuꝫ serpillū isopus.
De potibus: aqua mellˀ: uinuꝫ clarum anti
quū odoriferū bene maturū: sed pauce quātita
tis. Secūdo notanduꝫ ꝙ post medicinas di
ctas ualent suffumigia de qbus ē primuꝫ. ℞.
sulphur citrini arsenici añ. partes equales: fac
formas similes auelanis cū adipe renū capraꝝ
aut uacce ⁊ ponatur supra carbōes ⁊ recipiatur
fumus ad os ꝑ traiectoriuꝫ. Ad idē ex croco
myrrha costo aristolˀ. cassia ⁊ arsenico: fiant for
mule cum adipe caprino. Ad idē ex arsenico
⁊ aristolˀ. cū adipe: fiant formule ut priꝰ. Ad
idē ualet sulphur per os si detur cū ouis sorbi
bilibus. uel sulphur ⁊ arsenicū cū ouis sorbibi
libus ⁊ melle. Aut arsenicū cū aqua mellis. aut
pillˀe cū arsenico ⁊ gūmi pini. Tertio notādū
ꝙ si asma cōtingerit a sanguine cōpetit phlebo
tomia de basilica: ⁊ si contingerit ꝓpter retētōꝫ
emorroidarū aut mēstruoꝝ ꝓuocatio eorū ē iu
uatiua. sed si asma fieret ꝓpter materiā descēdē
tem a capite cura ē intendēda ad caput cū ꝯfor
tantibus ⁊ ꝓhibentibꝰ fluxū de qbus dictū est
in. c. de catarro: ⁊ cura ē intendēda ad materiā
retentā in pectore cū his de qbus stati dictuꝫ ē
supra ad caplˀm precedens.

De pleuresi. Sillanus.

Irca rubricā ē notandū ꝙ duplex
est pleuresis. s. uera ⁊ nō uera. Ue
ra ē ut apa dyafragmatis ⁊ media
stini. Nō uera ē duplex. Una ē apo
stema exñs in lacertis pectoris seu carne costaꝝ
exterioꝝ. Alia ē que fit a uentositate. Ad ꝓposi
tū hic intelligit ď uera. Scđo notādū ꝙ pleure
sis q̄daꝫ fit a latere dextro. quedā in sinistro ut
plurimū fit in dextro. sed q̄ fit i latere sinistro ē
ꝑiculosior ⁊ citius terminatur ꝓpter ꝓpinqtatē
ad cor. Tertio notandū ꝙ pleureẜ cā pōt eē
exterior ut nimius calor nimiū frigus supfluus
motus: uentus borealis qñ uenit post australē:
superfluus potus aque frigide uel uini. Uel
eē iterior. ⁊ tūc cā antecedēs ē repletio capitis ⁊
totius corporis. Cā cōiuncta ut plurimū ē cole
ra: deinde sanguis: deide phlˀa: deinde mlˀia: lꝫ
raro. Uentositas ēt pōt eē causa lꝫ pleureẜ non
uere. Quarto notandum ꝙ pleuresis potest
terminari quinqꝫ modis. Primo per resolutio
nem insensibilē: ut per calefactoria quando ma
teria est pauca ⁊ subtilis. Secundo per euacua
tionem sensibilē seu excreationē ut per sputum
quod fit cōmuniter. Tertio per conuersionem
eius in saniē sicut quando materia ē grossa ⁊ ta
lis est periculosa: quia tales ut plurimū fiūt pti
sici ⁊ empici ut patet in affori smo quinte particu
le.. Quicunqꝫ pleretici facti ⁊c̄. Quarto per cō
uersionem eius ad folyrosim et hoc fit raro: et
hoc fit per medicinas calidas resoluentes ma
teriam subtilem et grossam dimittentes quādo
sunt nimis calide. Quinto per mutationeꝫ ma
terie ad alias partes : sicut aliquando ad cere
brum ⁊ fit frenesis: Aliquando ad neruos : ⁊ fit
spasmus: Aliquando ad uias uriales per uēas
magnas: et aliquando ad intestina. Qiunto no
tandum ꝙ pleuresis salubris habet quattor tē
pora. s. ꝓcipiū i quo nihil expuitur. Augumē
tū i quo icipit expuē ⁊ apparēt signa digestōis.
Statum quando sputuꝫ est albū bñ digestū

⁊ faciliter expuitur cū facili tussi ⁊ alleuiatione.
Declinationē qn̄ ista incipiūt minui ⁊ febris
⁊ alia accñtia: ⁊ illa tēpora assignātur distiguen
do tēpora ex parte digestiōis materie: sꝫ alia as
signātur distinguendo ex parte accidētiuꝫ ⁊ illa
cum illis non coincidūt: qꝛ pricipiū quoquo ad
digestionē materie cōprehēdit augumentū ꝑn
cipiū ⁊ statū quo ad difficultatē accidentiū ⁊ de
clinatio quo ad accidentia ꝯprehendit augumē
tū statū ⁊ declinationē quo ad materie digestio
nē. Sed notandū ꝙ signa ꝓpria uere pleure
sis sunt qnqꝫ. Primū dolor lateris pūgitiuꝰ: qꝛ
ibi ē mala cōplexio ⁊ solutio continuitatis. sunt
autē hec cā doloris. Est autē pūgitiuꝰ ꝓpter
sensibilitatē loci ⁊ ex parte materie: quia calida
naturaliter uel accidentaliter. Secundū si
gnū ē febris cōtinua: quia materia ē putrefacti
ua in locis propinquis cordi. Tertiū signum
est difficultas anhelitus: quia ꝓpter apa seqtur
cōpressio pulmonis. Quartū ē tussis concomi
tans: quia aliquid resudat a loco apatis ad cā
nales pulmonis. iō ⁊c̃. Quintū signū est pul
sus serrinus qꝛ morbus seu apa ē in mēbro du
ro neruoso. s. pāniculo cooperiente costas: vnō
fit extensio ⁊ durities ⁊ fit pulsus serrinus. Si
gna materie peccātis si sit colera urina citria ⁊ i
tensa ⁊ subtilis. pulsus durus uelox ⁊ frequens
dolor acutus pungitiuꝰ multū citrinus color. et
alia signa colere discurrendo per res naturales
nō naturales ⁊ ꝑter naturā. Signa si sunt a
sanguine sunt urina rubea ⁊ spissa: sputū rubeū
⁊ pulsus plenꝰ: dolor nō sentitur sic cū pūctura
sed cum quadā grauedine: repletio uenaꝝ: ante
cessio reꝝ multiplicantiū sanguinē. Signa si
causa fuerit phl'a sunt urina apparet palida uel
remissa pulsus paruꝰ ⁊ mollis ⁊ alia signa phle
gmatis. Signa si fuerit mł'ia lꝫ raro sūt spu
tū liuidū ⁊ paucū: dolor nō ē intensus nec acutꝰ
urina est remissa. ⁊ alia signa mł'ie. Signa ꝓ
nostica ad maluꝫ sunt: si signa predicta pleureš
sunt intensa multum ⁊ laboriosa mortem signifi
cant: sicut dolor uehemens ꝓsternens uirtuteꝫ
difficultas anhelitus addēs ad caliditatē: ⁊ cali
ditas ad frequentiā tussis multū laboriosa īpe
diens somnū ⁊ cibū: febris fortissima sputū liui
dum nigrū uiscosum cum laboriosa tussi. simil'r
si medicus recte operetur ꝑ vł'ia ⁊ particularia
⁊ patiens per medicinā nō alleuietur uel nō libe
retur sꝫ potius aggrauatur ē signū pessimuꝫ et
mortale. Signa pronostica ad bonū sunt spu
tum albū lene ⁊ equale cū modica tussi ⁊ alleā
tione patientis ꝙ cito appareat in principio: et
continuetur proculdubio significat salutem ⁊ ꝓ
cipue si alia signa conueniunt: sicut est bonitas
somni ⁊ appetitus ⁊ bona tolerantia ⁊ egestio
non sit frequens: sed iuncta ⁊ equalis ⁊ hora cō
sueta ⁊ urina uergat ad rubedinē ⁊ quandā me
diocritatem ⁊ cito incipiat facere bonam residē
tiam. Notandū ꝙ urina in egritudinibꝰ epa
tis ⁊ uenarum certam habet significationem si
sit bona siue mala. sed in egritudinibus aliis q̄
sunt extra uenas. si urina est laudabilis bonum
signum est sed non certum salutis: quia ex aliis
potest periclitari. sed si urina fuerit mala ⁊ indi
gesta ⁊ ita de aliis signis malis. Certū signum
est ꝙ eger tendit ad mortem: quia postq̄ꝫ dige
stio deficit in radice deficit in ramis. Al.

Um aliquis sub costis suis dolorē
sentit pūgitiuū ⁊ proprie qn̄ siccā
patitur tussim ⁊ febrem: expedit
ut si dolor super partē costarū ⁊ furculaꝫ
tendit fiat minutio ex basilica eius partis
in qua est dolor nisi totū corpus multo sā
guine repletum fuẽit tunc enim ex latere cō
trario sanguinis detractio faciēda est. egri
tudo quoqꝫ si iam per aliquos dies infesta
uerit egruꝫ a principio sui phlebotomia a
parte dolente facienda est. Silla.

Determinat de pleuresi ⁊ diuiditur in du
as. Primo ponit curam. secūdo manifestat ip
sam quantū ad nomē. secunda ibi. Hec passio
Prima in duas. primo ponit curam pleuresis
uere. secundo nō uere. secūda ibi. Si aūt exte
rius. Prima in duas. primo ponit curam. secū
do docet pronosticari de pleuresi. secunda ibi.
Qō si in principio. Prima in duas. prio po
nit curam obseruandam anteq̄ꝫ incipiat excrea
re. secundo quando incipit excreare. secūda ibi
Cūqꝫ screare. Prima in duas. primo ponit cu
ram per euacuationem. secundo per dietam. se
cunda ibi. Qō si eger. Prima in duas. primo
ostendit quō euacuatio sit fienda per phleboto
miam. secundo per medicinaꝫ. secūda ibi. Qō
si dolor. De prima dicit ꝙ quando aliquis
sub costis suis sentit dolorem pungitiuū et pa
titur febres ⁊ siccaꝫ tussim: ⁊ dolor tendit supra
partem costarum ⁊ furculam: debet fieri phle
botomia de basilica illius partis cuius est do
lor. Secundo ponit exceptionem dicens ꝙ hoc
totum debet intelligi nisi corpus totum fuerit
repletum multo sanguine: quia tunc phleboto
mia debet fieri ex latere contrario. Tertio di
cit ꝙ si egritudo īfestauerit egrū per aliquos di
es a ꝑncipio suo dꝫ fieri phlebotōia ō eadē pte

63

dolente. Notandum ꝙ ſi in pleureſi corpus fuerit plectoriū debet fieri phlebotomia ex pte ꝯtraria dolori: quia ſi ex eadē fieret traheretur materia ad locū uel ex ſaphēa eiuſdē ptiſ: quia diuerſio ſit ad locū ſatis diſtātē a loco doloris Si vᵒ corpus nō ſit plectoricū uel materia ē in fluxu: ⁊ ſic phlebotomia dꝫ fieri de pte ꝯtraria: uel materia ē fluxa ⁊ ſic dꝫ fieri de eadē pte. rō quia pria intentio ē ꝓhibere fluxū. ſecūda vᵒ ē euacuatō: ⁊ ſic ex his uerificatur textꝰ Raſ. Secundo notandū ꝙ ſi pleureſis ſit a ſanguine debet fieri phlebotomia ut dictū ē. Pꝰ phlebotomiā ungatur locus cū oleo de camomilla et oleo de aneto mixtis ſimul ⁊ actu calidis. ⁊ pōatur ſup unctionē emplm̄ qđ ſic fit. ℞. radicis altee. i. maluauiſci cocte ⁊ ꝑpate. ʒ. iii. uiol. florū camōille an̄. ʒ. ii. farine ordei. ʒ. vi. icorporētur ⁊ miſce cuꝫ oleo de camōilla ⁊ oleo uiol. q. ſufficit ad faciendū emplm̄ ⁊ calidū ponatur ſupra locū. Si uēter infirmi eēt ſiccuſ fiat oī die ſupoſitoriū uel cliſtere lenitiuū ⁊ eēt melius: ⁊ poſſet aliquibꝰ diebꝰ mūdificari cū hac medicina. ℞. māne. ℥. ii. aq̄ decoctōis uiol. ⁊ iuiubaꝝ. ℥. iiii. Ad idē. ℞. caſſiefiſt. ℥. ii. aq̄ decoctōis ꝑdcē. ℥. iiii. coletur ⁊ detur an̄ diē i matutis. Al.

Nō ſi dolor īferius ad ptē coſtarū poſteriore tēdit: vēter ex decoctōe quā in. c. đ reumatiſmo deſcripſimꝰ ē ſoluēdꝰ. Melꝰ tn̄ ē vt phlebotomia fiat. deīde aqua ordei cū zuccaro aſſidue tribuat ⁊ ſi uideriſ tuſſim eiꝰ vehemētis ſiccitatis da ei in dilūculo oī die iulep. deinde da ei in potu aquaꝫ ordei. ꝙ ſi eger fuerit debil nutriat cū pāe ⁊ zuccaro. ſi aūt fortis fuerit aq̄ ordei uſqꝫ ad diē quartū ſufficiat. Silla.

Hic ponit curā pleureſis qn̄ dolor tendit iferius ad partē coſtarū poſterioꝝ: ⁊ diuiditur i duas. Primo facit hoc. Secūdo ponit curam per potū. ſecūda ibi. Deinde aqua. Pria i duas. Primo facit h̄. ſecundo cōꝑat phlebotomiā ad farmatiā. ſecunda ibi. Melꝰ tn̄. De pria dicit ꝙ ſi dolor tēdit inferiꝰ ad partē coſtaꝝ īferioꝝ uēter debet euacuari cū decoctōe quam deſcripſimꝰ. c. de catarro. iō recurratur illic. rō qꝛ materia talis ſatis apta ē euacuari per taleꝫ medicinā laxatiuā. Notandū ꝙ in materia colerica ante ſolutioneꝫ cōpetit tale digeſtiuū. ℞. endiuie ſcariole lactuce epatice diptami capillorū ueneris recentiū an̄. M. i. q̄ttuor ſeminū frigidoꝝ ſeia malue biſmalue ſeis boraginis mūdati an̄ ℥. ſ. ordei mūdi. ℥. i. liquiritie raſe uuaꝝ paſſarū ab arillis mūdatarum iuiube ſebeſten an̄. ʒ. i. uiolaꝝ floꝝ nēufaris an̄. ℥. ſ. zuccari al. lb. i. fiat ſirupus vſqꝫ ad quartꝫ. v Ad ideꝫ ſirupus de iuiubis. Ad idē. ℞. ſirupi uiol. ℥. vi. ſirupi papaueris ſirupi capil. ueneris an̄. q̄r. i. miſce. Medicina laxatiua pōt eē talis. ℞. florū uiolarū boraginis bugloſſe an̄. ℥. ſ. prunorū damaſcenoꝝ iuiube ſebeſtē an̄. ℥. x. ſpice nardi. ʒ. ſ. liquiricie raſe uuaꝝ paſſaꝝ an̄. ʒ. v. fiat đcoctio in qua diſſoluatur caſſiafiſt. ℥. i. reubarbari infuſi i modico aque ordei. ʒ. ſ. uel. ʒ. i. Si patiens ſit fortis fiat colatura uſqꝫ ad q̄rtꝫ. i. ſ. detur in aurora. deinde poſt euacuatōnē ponatur ſpongia infuſa in aqua decoctōnis camomille uiol. uel aneti. Ad idē ſpongia infuſa i aqua calida ſolū ⁊ expreſſa. Ad ideꝫ fiat calefactoriū cū uaſe eneo inuoluēdo pānuꝫ lini iplendo uas aqua calida. Ad idē ualet ueſica plēa aq̄ calida ⁊ loco applicata. Secundo notanduꝫ ꝙ in materia phlegmatica ꝯpetit talis ſirupus. ℞. iſopi capil. uene. an̄. M. ii. ligritie raſe uuarū paſſarū mundataꝝ ab arillis an̄. ʒ. i. ordei mundi. ℥. ii. quattuor ſeminū frigidorū mundatorū ſeis bruſci ſeis ſpargi ſeis lini ſeis fenugreci an̄. ʒ. i. aceti al. ℥ ſ. ponitur ad incidendū mellis elci q̄r. i. zuccari al. quar. iii. fiat ſirupus clarificatus uſqꝫ ad quar. v. ⁊ iſte cōpeteret ſi eſſꝫ colera groſſa. Ad idē ſirupus de liquiritia ſirupus de iſopo ⁊ ſirupꝰ đ capillis ueneris. Medicina laxatia. ℞. floꝝ uiol. boraginis bugloſſe an̄. ℥. i. liquiricie raſe uuarū paſſaꝝ mundatarū nb arillis an̄. ℥. i. caricarū. ſ. ſ. agarici. ʒ. ſ. fiat colatura uſqꝫ ad quar. i. ſ. deinde poſt euacuationē ungatur locus cū oleo de camomilla ul de aneto uel de lilio uel de ireos. ide fiat calefactoriū ex flore camomille ⁊ melliloto: ⁊ pōt fieri hūidum decoquendo in aqua: uel ſiccū faciendo ſacculum de predictis. Ad idem ualet ſacculus talis. ℞. ordei orobi an̄. q̄rtꝫ. ſ. furfuris pugillum. i. conquaſſentur ⁊ fiat ſacculꝰ ad q̄ꝫtitatem palmi ab utraqꝫ parte buliat in aqua et modico aceti expreſſus ſuperponatur lateri. Ad idem ualet ſacculus ex milio ⁊ ſale ⁊ plꝰ ualet ſi materia eſſet uentoſa. Tertio notanduꝫ ꝙ ſi materia eſſet mlia: licet raro accidat debet dari cum predictis pro dirigendo ſuccus boraginis cum tota radice bugloſſa cum tota radice an̄. M. i. Et medicia laxatiua poteſt fieri cū ello nigro. uel cum thimo epithimo polipodio ſene ⁊ ſimilibus. Deinde procedendum eſt cuꝫ predictis localibus. Melius tamen. Comparat phlebotomiam dicens ꝙ melius eſt ut fiat phlebotōia q̄ꝫ ut detur farmatia. rō qꝛ melꝰ

remouetur materia a loco: quia farmatia non
sic attingit ad pãniculos sicut phlebotomia: lz
quantũ ẽ ex parte materiei peccantis ꝯpetit far
matia. Deinde da. Ponit curá per potũ di
cens ꝙ aqua ordei cũ zuccaro debet dari cõti
nue in potu. rõ quia infrigidat hũectat ⁊ laxat
uentrẽ. Secundo dicit ꝙ si uideris tussim ue
hementis siccitatis ꝯpetit dare oi mane in potu
iulep uel aquá ordei. Tertio dicit ꝙ si uirtus pa
tientis fuerit debilis debꝫ nutriri cũ pane ⁊ zuc
charo. si fortis sola aqua ordei sufficit usqꝫ ad
quartũ diem: Notandũ ꝙ i pleurisi a mate
ria calida potus põt eẽ aq̃ ordei uel aqua fõtis
cũ pane zuccari uel succus maloꝝ g̃natoꝝ dul
cium cũ multa aqua fontis. ⁊ ubi eẽt sitis isom
nietas ⁊ ariditas lingue sirupus uiol'. uel nenu
farinus uel papaueris cũ aq̃ ordei aut fonꝭ. et
iste potus ualet loco cibi qñ uirtus ẽ fortis. si eẽt
debilis põt uti brodio pulli parui decocti in aq̃
fontis cũ lactucis aut seibus frigidis sine sale co
q̃tur usqꝫ ad ossiũ separationẽ. põt etiaꝫ uti pti
sana ordei ⁊ faria tritici preparata cũ lacte ami
gdalarũ ⁊ spinachiis: ⁊ põt uti passulis mũdatꝭ
amigdal' cucurbitis iuiubis uiol' : ⁊ pane loto
cum aq̃ seu uino aquoso debili. sed i matẽia fri
gida põt potus eẽ aqua mellis uel aqua multũ
zuccarata. de cibis ptisana ⁊ silia. Al.

**Cũqꝫ screare ceperit decoctõꝫ quá i. c.
de reumatismo noiauim⁹ quotidie sumat
ante aquá ordei bibat dõec sanet̃. Si aũt
febris ⁊ acuitas perseuerẽt ⁊ eger in excre
atione difficultatẽ patiat̃ det̃ decoctõ quá
in. c. de asmate noiauim⁹: qd̃ silr̃ ẽ faciẽdũ
cũ saniei fit excreatio. Qd̃ si in principio
passionis ꝙ excreatur nigrũ: aut velud ci
trinũ apparet ⁊ sic permanserit ⁊ fe. non
quieuerit nec calor usqꝫ i dieꝫ. vii. timoro
sum ẽ ⁊ si cũ hoc toto aeris attractõ nõ al
leuiatur ⁊ i pectore affuerit oregmõ: aut i
maxillis rubedo ⁊ in oculis labor est mor
ti ꝓpinquus. Sil.**

Ponit curam qñ patiẽs incipit screare ⁊ est
egritudo in augmento: ⁊ diuiditur in duas ꝑm
ꝙ duo põit remedia. secũda ibi. Si aũt. De
pria dicit ꝙ cũ inceperit screare dꝫ quotidie su
mere decoctionẽ quá diximus in. c. de catarro
anteq̃ꝫ aquá ordei bibat: quia mũdificat pect⁹
De secũda dicit ꝙ si fe. ⁊ acuitas perseueraue
rint: ⁊ eger patiatur difficultatẽ in screatu debꝫ
dari decoctõ quá dixim⁹. c. de asmate: ⁊ idẽ ẽ fa
ciendũ cuꝫ est excreatio saniei. rõ qnia talis ab
stergit ⁊ pect⁹ mũdificat. Qd̃ si in principio.

Hic docet ꝓnosticarsii in pleuresi dicens ꝙ
in principio passionis illõ qd̃ screatur apparue
rit nigꝝ ⁊ citrinũ ⁊ sic cõtinuauerit ⁊ nõ quiue
rit febris usqꝫ ad diẽ. septimũ ẽ suspicanduꝫ de
malo. Secũdo dicit ꝙ si cũ hoc toto non fiat al
leuiatio in attractõe aeris in pectore ⁊ fuerit so
nus qui dr̃ oregmõ: ⁊ in maxillis rubedo: ⁊ in
oculis liuor ẽ ꝓximus morti. Rõ primi quia si
gnũ est ꝙ sit ex malitia materie ⁊ significatur de
bilitas ṽtutis succũbentis: ⁊ sic uerificatur se
cundum dictum. Al.

**Si aũt exteri⁹ i latere apparuerit rube
do aut apostematio ⁊ cũ ꝑmit̃ loc⁹ dolet
ponat̃ desuꝑ ṽtosa aut emplm̃ ex sinapi
⁊ ficub⁹ ⁊ dimittant̃ ibi donec locus vlce
retur. De his uero q̃ ex errore stolidoꝝ ad
augumentũ nocumẽti accidũt hác egritu
dinẽ patientibus ẽ cũ dolor sentit̃ i princi
pio sub costis existimát grossaꝫ fore uẽto
sitatẽ: ideoqꝫ electuariũ diamuscũ aut cis
silia egro tribuũt. eũqꝫ iterficiũt. Hec pas
sio uocatur birsen cui⁹ cá ẽ aṗa qd̃ orit̃ ite
rius ex costis ipocũdiorũ. Silla.**

Ponit curá pleuresis non uere: ⁊ diuiditur i
duas Primo facit hoc. secundo ponit errorem
quorundá. secũda ibi de his uero. De prima
dicit ꝙ si apparuerit in latere exterius rubedo:
aut apostematio ⁊ cũ locus ꝑmitur dolet: signũ
ẽ ꝙ ẽ pleuresis nõ uera facta ex materia conten
ta in costis extra. Secundo vult ꝙ pro cura de
bet superponi ventosa. rõ q2 attrahit materiam
ad extra plus. Tertio vult ꝙ etiá cõpetit empl'ꝫ
ex sinapi ⁊ ficub⁹ ⁊ dimittatur donec locus vesi
cetur. rõ quia tunc materia exibit. Notádũ
ꝙ in tali nullo mõ ꝯpetũt repercussiua. rõ quia
repercuteretur materia ad intra ad loca mobi
lia imo nec in pleuresi vera cõpetunt: ⁊ si illud
eẽt marie eẽt in principio principiante. si qs pñs
eẽt ⁊ deus dedisset talẽ gratiá ꝙ principiũ prin
cipians cognosceretur ⁊ ꝙ portaret in manu ul'
in bursa medicinã repercussiuá: sed nõ uidetur
qñ talia pñt ꝯcurrere: iõ mirandũ quõ bonus
eben mesue dormiuerit. Notanduꝫ ꝙ i pleu
resi uera non competunt maturatiua nisi quan
do egritudo prolongatur et non uidemus aliaꝫ
uiam: quia sanies est periculosa. De his ṽo.

Ponit errorem quorundam dicens ꝙ q̃daꝫ
stolidi medici in cura huius passionis errabát
ꝙ cũ dolor sentiebatur sub costis i pricipio egri
tudinis existimabát grossam fore uẽtositatem.
unde dabant electuarium diamuscum ⁊ sibi si
similia calida: et sic augebant nocumentuꝫ: ⁊

egrũ interficiebant. ratio patet. Hec passio. Ostẽdit denoiationẽ huius passionis dicẽs ꝙ hec passio vocatur birsen: cuius cã ẽ apa qđ ori tur interi⁹ in costis ypocũdriorũ: unde sicut xir sen dĩ apa pãniculoꝝ cerebri: ita birsen dĩ apa pãniculorum pectoris.

De perypneumonia. Sillanus.

Jrca rubricã ẽ no. ꝙ perypneumonia ẽ apa pulmõis. Scđo nota ꝙ perypneumonia põt termiari quinq3 modis. Prio ꝑ resolutõnẽ ĩsensibilẽ. Secũdo per euacuationẽ sensibilez ut per sputũ ⁊ hoc ẽ ut plurimũ. Tertio per ꝯuersionẽ eius ĩ saniẽ: ⁊ talis ẽ ꝑiculosa: qꝛ cũ rũpitur apa fiunt ptisici. Quarto ad solirosim ut cuz resoluitur sbtile ⁊ remanet grossuz. Quito ꝑ trãsmissionẽ materie ad aliũ locũ. Tertõ notãdũ ꝙ ꝑipneumonia qñq3 est egritudo per se: aliqñ est sequens aliã egritudinẽ ut pleuresim ⁊ fluxũ catarri. Quarto notãdũ ꝙ cã ꝑypneumõie põt eẽ quilibet hũor: sed sicut pleuresis ut plurimũ fit de colera ita ꝑypneumonia ut plimũ fit de phlãte ⁊ hoc phla uel fluit ad pulmonẽ per uenas uel distillat a capite. Quito notãdum ꝙ signa ꝑypneumonie quando ẽ egritudo ꝑ se: ⁊ fiat a materia calida sunt febris ꝯtinua acutissima. rõ ꝓpter ꝓpinquitatẽ materie putrescentꝭ ad cor ⁊ caliditatẽ materie: ⁊ pulsus ẽ undosus: qꝛ apa est in mẽbro molli colligente de matẽia multũ sbtili. vnde pulsus ẽ plen⁹ ⁊ undosus: difficultas anhelitus cũ suffocatõe ita ut uideatur ĩfirmo ꝙ pereat ꝑ nimia suffocatõe. rõ p3. quia ꝓpter apa opilãtur uie pulmonis qb⁹ attrahitur aer ad euentandũ caliditatẽ cordis: rubedo maxia in maxillꝭ: qꝛ a pulmõe eleuãtur uapoꝛis retinẽtes colorẽ pulmonis q cõicatur põis maxillarũ: dolor in anteriori parte pectoris ⁊ ĩ medio duarũ spatulaꝝ ⁊ talis ẽ aggrauatiuus rõe pãniculi suspẽdẽtis qꝛ pulmo ẽ mẽbꝝ insensibile de se. rõ patet: qꝛ pulmo ꝯtinetur in medio pectoris ⁊ in oĩ ꝑypneumonia ẽ matera aggrauãs ⁊ tussis multa: qꝛ in pectore ẽ mala materia que deciditur a mẽbro spõgioso in quo continetur multus aer ⁊ miscetur cũ illo uria rubea ꝓpter se. ⁊ materiã: asperitas ligue cũ nigredine: quia eleuãtur multi uapores ⁊ continẽtur in lingua ⁊ adurũtur: ⁊ sic fit nigredo ĩ ligua. Signa ei⁹ qui fit a materia frigida sũt ꝯstrictio anhelitus cũ sonitu in pectore absq3 aliquo dolore sensibili: lingua ẽ multotiens absq3 nigredine. Jn pricipio pulsus ẽ mollis ⁊ rarus. rõ signorum p3.

Signa qñ ꝑypneumonia seqtur aliã egritudinẽ sunt signa dicta q̃ apparere incipiunt post egritudinem precedentẽ. Almansor.

Um homini superuenerit fe. ⁊ in anhelitu tãtam patiꝛ cõstrictõnẽ vt se prefocari putet ⁊ in maxillis ita vehemẽs sit rubedo ut ticte videantur ⁊ anterior pars pectoris dolet ⁊ tussis adest ⁊ qđ cũ screatõe emittiꝛ existit spũosũ ⁊ ĩ pectore sentitur grauitas sine puctõne ⁊ sine calore cui oĩa hec accidũt acutum ĩ pulmõe patitur apostema ⁊ vocatũr hec passio ꝑypneumonia. Jn principio igiꝛ curatõis ei⁹ basilica ẽ minuẽda. deide eger ex his qb⁹ medicaꝛ pleureꝭ ẽ curãd⁹. Sil.

Determinat de ꝑypneumonia: ⁊ diuiditur ĩ duas. Primo ponit signa. secundo curã. secunda ibi. Jn ꝓncipio. De pria dicit ꝙ adhuc sunt ista signa. Primũ ꝙ est febris. Secũdũ ꝙ ẽ constrictio anhelitus ut putet se suffocari. Tertiũ in maxillis uehemẽs rubedo ⁊ uideãtur tincte. Quartũ dolor pectoris in parte anteriori. Quintũ tussis. Sextuz quod emittitur per screatũ ẽ spũosum. Septimũ in pectore ẽ grauitas sine pũctione ⁊ sine calore. cũ apparẽt hec signa oĩa: signũ est ꝙ patitur acutũ apostema ⁊ uocatur ꝑypneumonia. Rõ signoꝝ patet ex dictis. Jn ꝓncipio. Ponit curã dicẽs ꝙ in principio deb3 fieri phlebotomia ⁊ cephalica. Rõ qꝛ ꝓhibet fluxũ ad locũ. secũdo dicit ꝙ post phlebothomiã eger debet euacuari cum his cũ quibus curatur pleuresis. Rõ quia fiunt a simili loco: quasi ex consimili materia. ideoq3 recurratur illic. s. ad. c. precedens. ⁊ ita fit in cibis ⁊ potibus sicut dictum est ibi.

De sanguinis ꝓiectõe cũ sputo ⁊ sine vomitu ⁊ sine rascatõe. Sil.

Jrca rubricã ẽ notandũ ꝙ exit⁹ sanguinis ab ore põt prouenire a pluribus locis. Primo a cerebro per uiam stillicidii ⁊ maxie illis qui sũt soliti pati fluxũ sanguinis nariũ. secundo a gingiuis. Tertio a palato. Quarto a gutture. Quinto a trachea arteria. Sexto a pulmone. Septimo a pectore. Octauo a stõacho ⁊ ab aliis mẽbris ĩferioribus ut ab epate splene ⁊ matrice. Secũdo notandũ ꝙ signa distictiua quãdo ꝓuenit a dictis locis sunt quãdo a cerebro est dolor ⁊ grauitas capitis ⁊ consueuit exire per naꝛis

Signa distictiua qñ a gingiuis sunt qꝛ gingiue sunt sanguinolente uel ulcerate: ⁊ cũ fricãtur sanguificãtur ⁊ ꝙ aduenit absq3 rascatõne ⁊ tussi ⁊ silibus. Signa qñ a palatu sunt qꝛ uẽit

cū modica rascatione ⁊ modica tussi ⁊ ꝙ sāguis
ē clarus ⁊ spumosus ⁊ sine dolore ⁊ in maxillis
apparet alteratio coloris ad rubedinē. Signa
qn̄ a pectore sunt q: uenit cū magna tussi ⁊ ma
gno dolore ⁊ sanguis est plenus grossus ⁊ non
sic spumosus. Signa qn̄ a stō uł ab aliis mē
bris inferioribus sunt q: uenit cuz uomitu ⁊ do
lore loci uel mēbri uel ex retentiōe alicuius eua
cuatōis cōsueti: ut sanguis mēstrui uel emorroi
dał. Signa qn̄ ꝓuenit ex ruptura uene: quia
uenit cū magna quātitate. si uenit ex excoriatōe
cū parua. Tertio notandū de signis ꝓnosti
cis. Si sputū apparet sub rubeū in pleuresi uł
pipneumonia bonū. Omne sputū sanguis cuz
tussi qd̄ diu durat ducit ad ptisim. Sputum sā
guinis qd̄ subito uenit si uadit ad cor cito inter
ficit ꝓpter nimiā suā euacuatōnē. Omne sputū
sanguis ex excoriatione uix aut nunq̄z curatur.
Sputū ex parte fistularū ꝓueniens frequēter
reiteratur pi. Sanguis qn̄ uenit cum uomitu sit
notabił quātitatis ⁊ cū fe. fuerit mortale ē ⁊c.

Almansor.

**Um sanguis cū rascatōne aut par
uo sonitu q fit sine tussi egreditur
n̄ ē egro inde timendū. poterit. n.
sanari gargarizando ea q̄ i. c. de sinantia
noiauimus ⁊ regimē subtiliando. Silla.**

Hic determinat de exitu sanguis ab ore ⁊ di
uiditur in tres. Primo determinat de sputo sā
guis cum rascatōe. Scd̄o cū exitu sāguis cum
uomitu. Tertio de exitu sanguis cū tussi. Scd̄a
ibi. **Cū vomitu.** Tertia ibi. **Qd̄ si.**
Prima in duas. Primo docet ꝓnosticari ex ta
li sputo sanguis cū rascatōe. Scd̄o ponit curā.
Scd̄a ibi. **Poterit eni.** De prima dicit ꝙ cū
sanguis exit cū rascatōe: aut paruo sono qui fit
sine tussi non ē timendū ex eo. Rō q: signū ē ꝙ
fit a ꝑtibus ꝓpinquis: ut a gula trachea arteria
⁊ palato: unde medicia ꝯsolidatiua poterit faci
liter applicari. **Poterit eni** Ponit curaz
dicens ꝙ sputuz sanguinis dentiū poterit cura
ri gargarizando ea que diximus in. c. de sq̄nā
tia. Rō q: talia medicamina ꝯstringunt ⁊ ꝓhi
bent fluxū sanguinis ꝑ hiis recuratur illic. Se
cundo dicit ꝙ curatur subtiliando regimē. Ra
tio quia natura redditur potens ad retinenduz
fluxum sanguinis. Almansor

**Cū uomitu quoq̄z si exit sanguis n̄ ma
gnū affert timorem.** Sillanus.

Ponit curā uomitus sanguis: ⁊ diuiditur i
duas. Primo docet ꝓnosticari. Scd̄o pōit cu
rā. Scd̄a ibi. **Curaꝝ nāq̄z.** De prima dicit
ꝙ si sanguis ꝑ uomitū egrediatur nō ē mł'tum
timendū. Notandū ꝙ uomitus sanguis cau
satur dupliciter. Primo ex supfluitate sanguis
Scd̄o rōne male qualitatis sanguis ⁊ tunc si ve
nit ante signa digōnis ⁊ in die crisis non ē timē
dum. Ad propositum Rasis loquitur de prio
uel de ultimo. Almansor.

Curaꝝ nāq̄z hec phlebotomādo. Sill.

Ponit curā ⁊ diuiditur in duas. Primo facit
hoc. Scd̄o ostendit in q̄bus non est operandū
Scd̄a ibi. **Quibus aūt.** Prima in duas.
Primo ponit curā ꝑ phlebotomiā. Scd̄o ostē
dit curā ꝑ assumptionez per os. Secunda ibi.
Et si comederit. De ꝑ̄ma dicit ꝙ si fiat
phlebotomia talis fluxus curatur. Rō q: per
phlebotomiā sanguis diuertitur ab illo loco ⁊
operatur per aliū locū. Ad idē ualent uento
se posite in naribus. Ad idē ꝓuocatio emor
roidarum uel menstruorum. Al.

**Et si comederit stiptica sicut sumach ⁊
succū vue acerbe. Jn potu ꝑ̄terea sumat
ex boli armeni gūmi arabici balaustie san
guinis draconis thuris oium an̄. partibus
equalibus deñ ex eo. ʒ. iii. cū rob simplici
de citoniis. Quibus aūt solet accidere san
guis exitus cū iterpollatōne ex quo nullū
sentit nocumētū iōq̄z sic ē dimittēd⁹.** Sill.

Pōit curā per assumpta per os: ⁊ diuiditur
in duas ẜm ꝙ duo ponit remedia. Scd̄o ibi
Jn potu. De prima dicit ꝙ talis uomitus
sanguis curatur comedendo stiptica qualia sūt
sumach ⁊ succus vue acerbe. Rō pz. Notā
dū ꝙ cibus ꝯueniens ē farina tritici amidū fa
ba fracta lētes cicera fracta rizum costus recēs
panis azimus ꝑdices turtures colūbi. De fruc
tib⁹ utatur stipticis quales sūt nesple sorbe cito
nia pruna corna pira. **Jn potu.** Ponit scd̄z
remediū dicens ꝙ in potu dz sumi boli ar. gū
mi arabici balaustie sanguis draconis thuris
oibus ꝑtibus equales dētur. ʒ. iii. cum rob de
citoniis. Rō pz. Ad idē lac coctū cū lapidibus
fluuialibus. Ad idē aqua pluuialis ubi ferrum
ignitū fuerit extinctū. Ad idē uinū grossuz. Ad
idē bibat sepe syrupū de papauere cū aqua de
coctionis seis citoniorū uel mirtillorum. **Qui
bus aūt.** Ostendit in quibus non ē operan
dū dicēs ꝙ in aliquibus solet accidere exit⁹ cuz
iterpollatiōe ex quo seq̄tur alleuiatio ⁊ n̄ nocet
⁊ i talibus non ē operandū ⁊c. Al.

**Quod si cum tussi superueñiat sanguis
egressio est timorosum.** Sillanus.

Determinat de exitu sangis cum tussi ⁊ diui

65

ditur in duas. Primo docet pronosticari. Se
cundo ponit curã. Scđa ibi. **Et tamen.** De
prima dicit ꝙ si cũ tussi egrediatur signum est
suspectũ. rõ q: signũ ẽ ꝙ ꝓuenit a partibus di
stantibꝰ ut a pulmone uel pectore: unde timor đ
ptisi. Jtẽ q: remedia ñ pñt sic attingere ad locũ

Almansor.

**Est tñ incipiendũ ĩ curatõe egri cũ phle
botomia basilica. Deide ex trocisis istis in
potu ẽ tribuendũ. Qui. ℞. thuris sãguis
draconis amboꝝ añ. ʒ. iii. ⁊ tertiã karabe
ʒ. v. ematitis terre sigillate amboꝝ añ. ʒ. x.
aluminis. ʒ. ii. ⁊. ſ. balaustie. ʒ. iii. opii. ʒ. ii
xauetseni. ʒ. ii. ex his oibus fiant trocisci. x
de qbus quotidie unus ĩ potu sumat cum
succo ozimi maioris aut portulace ⁊ si egri
tudo vehemẽs fuerit alius circa noctẽ dã
dus ẽ. Adiutoriorũ quoqꝫ ac coxaꝝ partes
superiores sunt ligande ⁊ extremitates fri
cande. pectus ẽt p̃cipue si fuerit in eo locꝰ
dolẽs ex p̃dictis trociscis ex aq̃ ⁊ aceto epi
thiet. Eius p̃terea cibaria succũ vue acer
be ⁊ sumach ⁊ eis sil'ia admixta habeat.
Et patiẽs supinus iacens de terra sigillata
aliqd post aliq paulatĩ comedat.** Silla.

Ponit curã ⁊ diuiditur in duas. Primo po
nit curã per phlebotomiã. Scđo per alia loca
lia. Fa ibi. **Deinde ex trocisis.** De prima di
cit ꝙ in cura ẽ incipiendũ faciẽdo phlebotomiã
ex basilica. rõ q: ꝓpter phlebotomiaꝫ sanguis
diuertitur a ptibꝰ pectoris. Ad idẽ fiat phle
botomia de saluatella. Ad idẽ uentose posi
te ĩ natibus. Ad idẽ phlebotomia de saphe
na. **Deinde ex trocisis** Ponit curã per
alia localia ⁊ diuiditur in qnqꝫ ƀm ꝙ qnqꝫ po
nit remedia localia: partes patent. De p̃ma
parte dicit ꝙ in potu tribuendũ est de istis tro
ciscis. ℞. thuris sanguis draconis amboꝝ añ.
ʒ. iii. ⁊ tertiã karabe. ʒ. v. emathitis terre sigilla
te añ. ʒ. x. aluminis. ʒ. ii. ſ. balaustie. ʒ. iii. opii. ʒ
ii. xauedsemi. i. reubarbari. ʒ. ii. ex oibus istis fi
ant trocisci. x. de qbus quotidie unus ĩ potu su
matur cum succo portulace. Subdit ꝙ si egritu
do ẽ fortis alius trociscus ẽ dãdus circa noctẽ

Ad idẽ trocisci de karabe: trocisci de terra si
gillata. Ad idẽ. ℞. mumie masticis boli ar.
sanguis draconis añ ʒ. ſ. terãtur ⁊ ꝯficiantur:
cũ succo solatri uel plantaginis. fiant trocisci. ʒ.
unius cũ succo portulace. Ad idẽ. ℞. conser
ue roƀ. uiol'. añ. ℥. i. triasãdali qr̃ƀ. i. coralli ru.
seis portulace seis plantaginis añ. ʒ. ii. conficiã
tur ad inuicẽ cũ aqua roƀ. fiat electuarium. Ad
idẽ. ℞. pulueris diadragaganti frigidi. ℥. ſ. ka
rabe coralli ru. lapidis emathitis boli ar. añ. ʒ
ſ. sanguis dracõis gũmi arabici añ. ʒ. i. seis plã
taginis sempuiue añ. ʒ. ſ. masticis olibani añ.
ǧ. iii. carniũ uuaꝝ passaꝝ bene pinguiũ. ℥. i. aq̃
roƀ. aq̃ portulace añ. ℥. i. zuccari al. q. sufficit fi
at electuariũ. Ad idẽ puluis lapidis emathi
tis distemperatus cũ succo portulace paulatim
transglutiatur. Ad idẽ. ℞. granoꝝ mirthi
seis plantaginis sƀtiliter puluerizati añ. ʒ. i. mi
sce cũ aqua portulace ⁊ paulati transglutiatur.

Ad idẽ puluis terre sigill'. Ad idem pul'is
boli ar. Ad idem cauda equina. Ad ideꝫ
semẽ mirtilloꝝ. Ad idem sirupus papaueris
uel de iuiubis uel mirtilloꝝ cum aqua decoctõ
nis seis citonioꝝ uel mirtilloꝝ. Ad idem ua
let masticatio portulace ⁊ succus ⁊ corpus ⁊ se
men ⁊ sũ expertus quod ualet a ꝓprietate.
Ad idem succus plantaginis potatus cũ modi
co opii ⁊ ẽ ultimũ remediũ. **Adiutoriorũ.**
Ponit ƀm locale dicens ꝙ partes brachiorum
⁊ coxarũ superiores sũt ligãde ⁊ extremitates fri
cande. rõ q: ex his diuertitur sanguis ad ꝯtra
rium rõe doloris. **Pectus ẽt.** Ponit ter
tiũ locale dicens ꝙ pectus dꝫ ephitimari ex tro
ciscis p̃dictis cũ aceto ⁊ aqua. rõ q: constrigũt
⁊ ꝓhibent fluxũ. Ad idẽ. ℞. olei roƀ. olei mir
tillini olei amigdalarũ dulciũ añ. ℥. i. succi cito
nioꝝ. ℥. i. cere. q. sufficit fiat ungtm̃. Ad idẽ. ℞
puluerẽ thuris cũ albumine oui ⁊ suppone.
Notandũ ꝙ licet p̃dicti trocisci ualeant ex par
te sanguis nocẽt aũt ex parte tussis. q: constrin
gunt: ⁊ in hoc errant ponẽtes ab extra pure sti
ptica: iõ conuenit unguentũ dictum. **Eius pre
terea:** Ponit curã per alia localia dicens ꝙ
cuꝫ cibariis dꝫ misceri sumach ⁊ succꝰ uue acer
be. rõ pꝫ. Ad idẽ terra sigillata in cibis sum
pta ⁊c. **Et patiens.** Ponit curã per aliud loca
le dicens ꝙ patiens iacens supinus dꝫ paulati
sumere de terra sigillata. q: stiptica ꝯsolidant
partem a qua fluit san. Ad idem ualent pillule
iste posite sub lingua. ℞. dragaganti seis por
lace modicũ assati gũmi arabici añ. ℥. ſ. lapidis
emathitis anthere boli ar. terre sigill'. karabe
coralli ru. añ. ʒ. i. mucillaginis psilii. ʒ. i. ſ. pulue
rizanda puluerizẽtur subtiliter misce oia cũ aq̃
portulace ⁊ mucillagine psilii. ʒ. i. fiant pillule ꝯ
presse ad quantitatẽ fabe. Ad idem fiant pillule
ex puluere boli ar. gũmi arabici ⁊ p̃cidii cuꝫ aq̃
ordei in infusione dragaganti teneantur sub li
gua ut dissoluit trãsglutiatur ⁊ trãseant ad spu
malia. Notandum ꝙ si uena consolidata

remaneat sanguis in cõcauitate pectoris ꝯpetũt mundificat ⁊ inter oĩa triacha antiqua ualet cũ aqua decoctõis ligritie ⁊ capill'. ueneris. Secundo notandũ qđ in exitu sanguis a pectore: ꝯpetit qꝛ modica locutio. utet balneũ ⁊ exercitium salsa acuta ⁊ acetosa. Rõ pꝫ.

De ptisi. Sillanus.

Circa rubricã est notandũ ꝙ ptisis est ulcus pulmonis cũ cõsumptõe totius corporis. Scđo notandũ ꝙ cã huius passionis sunt oĩa que ulcerant pulmonẽ ⁊ una cã põt eẽ materia reumatica decurrens a capite siue fuerit sanguinea siue acuta colerica siue phlegmatica salsa corrosiua: unde sicut guta cauat lapidẽ sua frequentatõe siue frequẽtia: ita stillicidũ reumaticũ pulmonẽ ulcerat. Scđa cã põt esse apã oris cũ rumpitur ⁊ uadit ad pectus ⁊ nõ mundificatur. Tertia cã pñt esse passiones que sunt iuxta clibanũ pectoris ⁊ nõ mundificantur bene sicut est in pleureſ ꝑiplemonia sputũ sangis ⁊ sanies in pectore aggregata: ut ĩ empimate. Quarta cã põt eẽ retẽtio menstruorũ ⁊ emoroidarũ ⁊ uapor corruptus ascendẽs ad pulmonẽ. Quinta cã põt eẽ nimia caliditas exterior ⁊ frigiditas rumpens uenas aer uẽtus ⁊ longa mora in cauernis mineraliũ ⁊ iuxta fornaces ubi funduntur metalla ⁊ opari cũ argento uiuo ⁊ silĩa que stringunt pectus ⁊ pulmonẽ ledũ: sicut aer autũpnalis casus ⁊ percussio. Tertio notandũ ꝙ signoꝝ quedã significant ꝑparationẽ ⁊ dispositionẽ ad ptisim ⁊ pñt dici sigñ ꝓnosticantia ptisim. quedam significant ptisim actu ⁊ dicuntur demonstratiua. Sigñ significantia ꝑparationẽ ad ptisim sunt habere collũ longũ eminentiam epigloti humeros eleuatos pectus strictũ ⁊ debile cerebrũ reumatizãs actu. Signa uero que significant ptisim actu: sunt fe. ethica lẽta: laborant ⁊ aggrauantur magis post cibũ. tussis ⁊ difficultas anhelitus rubedo maxillaꝝ: sputũ saniosuſ: pulsus subtilis ⁊ strictus: Urina subtilis non multũ tincta oleaginea ⁊ ꝓpe mortẽ apparet curuitas unguium casus capilloꝝ: fluxus uentris ⁊ retentio sputi. Ratio signoꝝ quia in ptisi pulmo ẽ ulceratus: unde nõ põt debite euentare calorẽ cordis: unde calefactũ eẽ ponitur in corde ⁊ in oĩbus mẽbris: ⁊ tale ẽ ethica cũ consumptione corporis. Uerificatur ꝑm qꝛ in ptisi est fe. ethica. si in tali semp sentitur calefactio ⁊ aggrauatio pꝰ cibum ⁊ hoc ẽ qꝛ oĩs arida caliditas cũ irroratur ꝑniciorẽ ostendit caliditatẽ. Uerificatur tertiũ qꝛ ĩ ptisi ẽ materia nociua ĩ pectore que facit tussim ⁊ qꝛ ꝓhibet attractionẽ aeris facit' difficultateꝫ in anhelitu. Uerificatur quartũ: qꝛ in ptisi ẽ ulcus in pulmone unde a pulmone eleuantur mali uapores ad maxillas hñtes colores pulmõis Uerificatur qntũ: qꝛ in ptisi ẽ sanies in pulmõe que expulsa facit sputũ saniosũ. Uerificatur sextũ: qꝛ in ptisi ẽ debilitas uirtutis: ⁊ sic fit pulsus subtilis ⁊ priuatio humiditatis naturalis ⁊ sic fit strictus pulsus. Uerificatur septimũ: quia in ptisi ẽ cõsumptio totius corporis: ideo uriã sbtilis ẽ ⁊ non multũ tincta: qꝛ pauca colera admiscetur ꝓpter debilitatẽ expulsiue ⁊ priuationeꝫ digõis contingentẽ ex debilitate uirtutis apparet ẽt oleaginea ex liquefactõe pinguedis membroꝝ que cũ liquefit currit ad epar ⁊ cum urina miscetur. Uerificatur octauũ ꝓpe mortẽ ⁊ ẽ curuitas unguium ⁊ sic incuruantur ⁊ sic casus capilloꝝ ꝓpter consumptionẽ humiditatis naturalis: unde radices piloꝝ non pñt conseruari: fit fluxus uentris ꝓpter multaꝫ uirtutis digestiue debilitatẽ uel naturalis ⁊ retentio sputi ꝑꝑ ultimã debilitatẽ uirtutis expulsiue. Sed notandũ circa qntum signũ sumptum a sputo ꝙ est experimentũ ad cognoscendũ utrum sputum ẽ saniosũ ẽ. Primo qꝛ si proiciatur super carbones ⁊ fetet ẽ saniosũ. scđo ꝓiiciatur ĩ aq̃ ĩ aliquo in uase: si descenderit ad fũdũ est saniosũ ⁊ ista signa sũt multũ notanda in actu practico ⁊ ego multotiẽs exꝑtus sum ⁊ uerũ inueni. Quarto notandũ de signis ꝓnosticis. ptisis antiqua nõ recipit curã. Prima causa ẽ qꝛ ulcus est iã fistulatũ ⁊ ꝓfundũ. Scđa cã est quia pulmo est in continuo motu. Tertia cã: qꝛ ulcus non põt mũdificari cũ tussi: ⁊ in tussi ẽ fortis motus: ideo facit ad dilatationẽ ulcerũ. quarta cã est: quia ulcus est in profundo ⁊ uirtus medicinarum non potest attingere ⁊ si attingit hoc est cuꝫ modica uirtute. Quinta causa potest eẽ carentia rerum conuenientium: quia si medicamina sint calida febris augumentabitur cum semp ethica cõcomittetur: ⁊ si frigida non poterit penetrare ṽtus si sint sicca desiccabitur corpus ⁊ consumetur: cum sicca sint consumptiua. si sint humida oppilant ⁊ putrefiunt. Cauendũ tamen est in pronosticatione ptisicorum: qꝛ loquendo moriuntur. Notandum etiã ꝙ ptisis põt longo tp̃e palleari. s. in pueris ⁊ in senibus ⁊ pinguibus ⁊ carnosis ⁊ specialiter in mulieribus. Secundũ signum est quando sputum ptisci cadit sup carbones ⁊ fetet ⁊ ẽ casus capillorum in curuatio unguium ꝓstractio appetitus retentio sputi fluxus uentris: tunc ptisicus approximat morti ⁊ ẽ

expeditus. Almansor.

Um aliqs diminutioné pati videtur post tussim ex cronica passiõe ⁊ sputo sanguis aut saniei ꝓcedé té lac asininũ in potu tribuaſ. Quod si inueniri nõ poterit caprinũ cũ pauco zuccaro dandũ est cum quo etiam pané sepe comedat. ipsumqꝫ quanto plus põt loco aq̃ in potu sumat. Uinũ tñ subtile ⁊ temperatũ aliqñ é tribuendũ. Nutrimétuꝫ quoqꝫ egri sit ex carnibus auiũ ⁊ hedina. Eger ꝓterea ante comestioné ⁊ post balneuꝫ ingrediatur qð nõ sit calidũ sed tepidũ ⁊ in semicupio morã faciat. Sillanus.

Hic determinat de ptisi: ⁊ diuidit i duas. primo ponit curá per ipsuꝫ lac. Scðo ostendit qd fiendũ quando ex lacte febris generatur. scða ibi. Qð si lac. Prima i duas. Primo facit quod dictũ é. Scðo ponit canoné obseruañ scða ibi. Sũmo opere. Prima in duas primo põit curá per dietá. scðo p balneũ. scða ibi. Eger prima in duas. Primo ponit curaꝫ per lac asininũ. scðo per uinum. Tertio p cibũ. secunda. ibi. Uinũ tñ. Tertia ibi. Nutrimentũ. De prima dicit ꝙ cum aliqs habuerit consumptõm carnis ꝓuenienté ex tussi cronica cũ sputo sanguinis. aut saniei suple hoc signũ é ptisis. in potu dꝫ dari lac asininũ. secũdo dicit ꝙ si lac asininũ non reperitur é dandũ caprinũ cũ pauco zuccaro cũ quo ét põt comedẽ sepe pané. Tertio dicit ꝙ ipsũ debet sumi in potu loco aque quantũ plus possibile est. De secũda parte principali dicit ꝙ uinũ subtile ⁊ temperatũ aliqñ in potu é tribuendũ. De tertia dicit ꝙ nutrimentum egri debꝫ eé auium ⁊ hedorũ.

Notandum ꝙ eoꝝ que ualent i cura ptisicorũ: quedá sunt que habent naturá cibi ⁊ pot⁹ quedá sunt que habent naturá cibi ⁊ medicine: queda sunt que habent naturam medicine. Ea que habent naturá cibi ⁊ potus sunt tria. s. lac uinũ ⁊ ptisana. Primo dicamus de lacte. In ptisi eni sunt tria. s. ulcus sanies ⁊ cõsumptio: ulcus indiget consolidatiuis: sanies mundificatiuis: consumptio nutrimentis resumptiuis. nũc autem sũmus deus creauit omnia ista in lacte: In lacte eni é pars serosa per quaꝫ abstergit ⁊ ibi é pars casealis per quá consolidat: ⁊ ibi est pars butrosa per quá nutrit ⁊ resumit. Lac tñ mulieris magis conuenit. deinde asinaꝝ: deide lac caprinũ ⁊ sicut aialia nutritis in locis altis: ⁊ siccis: ⁊ nutrimentuꝫ sit ordeũ bethonica feniculus petrosilinũ agrimonia: ⁊ aduertatis ꝙ sit asina nõ sit nimis larga nec nimis cõstipata nec nimis in ocio nec nimis i labore. Modus auté assumendi sit ab ubere: ⁊ si nõ sit possibile habeatur scutella abluta aq̃ calida ⁊ sit uacua ⁊ stet super aliá scutellá plená aqua calida ⁊ mulgeatur ⁊ sorbeat stati. lac eni citissime corrumpitur: ⁊ si times corruptioné bulliatur ad ignem: ⁊ ponatur parũ salis ⁊ mellis ⁊ sorbeantur ⁊ ꝓiciantur in lacte lapides igniti fluuialeſ: aut ferrũ ignitũ: ⁊ consideret medicus ꝙ bene digeratur: ita ꝙ post consumptõm nõ senciat tortiões nec dolores nec eructuatiões fumosas: aut acetosas. quoniá sicut cum digeritur facit magnuꝫ iuuamentũ: ita cum non digeritur facit magnũ nocumentũ. sciendum é hic ꝙ i toto illo tépore quo lac é in stõ nõ debet sumi uinum: qm̃ uinuꝫ facit coagulare lac i stõ: unde transit in naturá ueneni: ⁊ propter hoc uinum non datur pueris purus. Cauendum est ét a lacte quando est fe. putrida. Secundum ꝙ hꝫ naturá potus ⁊ cibi é uinum: qm̃ abstergit mundificat ⁊ nutrit: ⁊ velociter conuertit in spũs ⁊ sanguiné. sit ergo vinum album claꝝ nõ nouum cum multa aqua pluuiali. uitetur tñ si sit fe. putrida ⁊ cum sumitur lac ut dictũ é. Tertiũ aũt ꝙ habet naturam cibi et potus é ptisana ordei uel aqua ordei ipꝫ eni abstergit mundificat et nutrit ⁊ infrigidat. ⁊ potest dari oi hora seruata debita quantitate. Ea auté que hñt uirtuté cibi ⁊ medicie sũt quattuor. s. zuccarum mel de roſ. cancri fluuiales ficus sicce ⁊ multi alii fructus. De melle itelligendum é ꝙ abstergit nutrit mũdificat ⁊ penetrat: ió est uehiculum aliarũ medicinarũ q̃ ualent ad spũalia. Si auté eét febris putrida: aut calor fortis posset fieri idromel aquaticũ. scðm é zuccarum roſ. antiquũ ⁊ quidá nutriunt eos cũ tali solum ⁊ prolongant eos in uita: ⁊ hoc dicit Auic. decia tertii. c. de etisi: ⁊ si ꝓpter roſ. acciderit aliqua constrictio. utatur syrupo facto ð isopo: ⁊ si ꝓpter isopũ accidat calefactio utatur trociscis de camphora ⁊ diadragagáto frigido. Tertium é cancri fluuiales de quib⁹ notandum ꝙ sunt medicina benedicta ut uolunt oés sapientes. decoquátur ergo in aqua dulci donec possint mundari ⁊ abiectis iterioribus ⁊ extremitatibus fortissime abluátur cum lixiuio facto cũ aqua cineris uitiũ et post coquátur usqꝫ ad perfectioné in aqua ordei ⁊ comedatur sbstantia et potetur aqua decoctõis. Quartũ est ficus sicce et similes fructus: sicut pinee phistici uue passe munde sebesté iuiube. Ea auté q̃ hñt naturá medicine. quedaꝫ sunt simplices et

quedā ꝯposite. Simplices sunt radix ireos ari
stologia capillus ueneris recēs isopus orobꝰ se
mē bōbacis semē papaueris fenugrecū ⁊ siliq̄.
Sed ꝯposita sunt diuersa. Sirupus. primo. ℞
radicis ireos isopi añ. ʒ. i. capill' ueneris recen
tis. M. iii. quattuor seminū frigidorꝝ mūdato
rū seis endiuie seis scariole seis lactuce seminis
portulace seis coriandri seis papaueris al. seis
malue bombacis fenugreci orobi liq̄ritie mun
de uuarꝝ passarꝝ ab arill' mundatarū. caricaruȝ
iuiube sebestē phisticorꝝ pinearū mundataruȝ
amigdalarꝝ excorticatarꝝ ordei mundi añ. ʒ. ii.
decoquātur lento igne lignis siccis de iunipero
cū aqua dulci fontis sine fumo addatur mell'.
ros. ℔. ſ. zuccari al. ℔. ii. fiat syrupus ⁊ clarifi
cetur. Uidelicȝ eni ptisicis ethicis ⁊ cōsūpti's in
tussi ⁊ asmate: q̄m abstergit mūdificat lenit nu
trit ⁊ cōsolidat ⁊ ad saniē spuēdā uirtutē fortifi
cat. Sapiens eni medicus pōt accipere unū
uel plura ex istis uel pōt facere sirupū uel ell'uȝ
uel pillulas uel troci. uel empl'm iuxta cōueniē
tiā particulariū. Ad idē. ℞. radicis ireos. ℥
ii. capill' ueneris recentis isopi añ. M. i. ordei
mundi quart. i. ſ. quattuor se. frigidorū maiorū
⁊ minorū mundatorū seis malue bismalue seis
fenugreci orobi iuiube sebestē añ. ℥. ſ. liquiritie
rase uuarū passarū mundatarū añ. ℥. i. mellis
electi quart. i. zuccari al. quart. iii. fiat syrupus
ꝑfecte clarificatus cū aqua pluuiali ⁊ si in aqua
extinguatur ferrum ē bonū ⁊ fiat usq̄ ad q̄rt.
v. Electuaria calida que mundificāt ⁊ abster
gunt sūt hec dyayris dyaysopus ⁊ dyaprassiū
dyacalamentū dyasq̄lla loch de sq̄lla. Electua
ria f̄ria sunt hec zuccarū ros. zuccarū uiolatum
diadragagantum frigidū. Uel electuariū resū
ptiuū diapenideō sine spēbus calidis dyarodō
abbatis. sil'iter trocisci de camphora. Cōposi
ta sunt. ℞. zuccarū ros. ueteris karabe marga
ritarū nō perforatarum ossis de corde cerui sā
guis draconis añ. ʒ. ſ. misce sumat mane ⁊ sero
ad modū nucis. Ad idē bethonica data cuȝ
melle. Ad idē radicis ireos recentis īfuse ꝑ
noctē in sirupo ros. ʒ. ii. diadragaganti frigidi
℥. i. candi penidiarū añ. q̄rt. ſ. zuccari al. ℔. i.
fiat electuariū totū albū. Ad idē. ℞. carni
um testudinis nemorū bene preparatarū. ℥. i.
misce. Ad idē. ℞. dyayris dyapeinidiō añ.
℔. ſ. Ad idē. ℞. conserue ros. rub. quart. ſ.
pulueris dragaganti frigidi. ʒ. v. pulmonis uul
pis. ℥. i. se. feni. puluerizati. ʒ. ſ. zuccari alb. q.
sufficit misce. Ab extra fiat empl'm. ℞. sūmi
tatū aneti fenugreci orobi seminis lini ordei da
ctilorum pinguiū caricarū aristol'. ro. añ. ʒ. ii.
ꝯquassentur ⁊ bulliant in aqua: si ē calor fortis
misce cuȝ oleo uiol'. si debilis cum anetino fiat
empl'm ⁊ extendatur supra pectus. Ad ideȝ
ualent unguenta resumptiua dicta in. c. de spas
mo ⁊ alia que ꝯpetunt in ethicis sicut unguētū
albū Gal'. ⁊ unguentū populeon. Nota de
cibis ptisicorū carnes sint usualiū uolatiliuȝ ui
uentium in oratis arboribus ⁊ nō in aquis he
dine ⁊ uitulline lactantis carnes pullorū utatur
testiculis uulpis ⁊ pulmone: q: mirabiliter con
ferunt. cibus de farina cocta cibus de colatura
furfurum de simula de farina ordei ⁊ farina fa
barꝝ lentiū. rizo spelte cicerū auene ⁊ amidi con
ficiantur cum lacte amigdalarū: aut caprinarū
aut cum brodio pulli coquantur: s'm diuersita
tem particularium secundū q̄ uolumus cōglu
tinare abstergere uel nutrire. Interdum potest
uti spinachiis boragine feniculo petrosil'. lac
tuca portulacą melonibus ⁊ cucurbitis: ⁊ si nō
eēt febris putrida utatur ouis sorbibilibꝰ ⁊ fru
ctibus dictis supra. Pānis sit debite fermenta
tus cum debita quantitate sal' bene coctus.
Eger preterea. Ponit curam per balneum
dicens q̄ eger ante comestionē ⁊ post comestio
nē debet ingredi balneū quod sit tepidū ualet
ad humectandū ante cibū per uiam irroratōis
sed post ualet: q: attrahit nutrimentum ad mē
bra. Secundo dicit q̄ in uase debet contrahere
moram quousq̄ apparet inflationem uenaruȝ
fieri. Almansor.
**Sūmopere vero cauenduȝ ē ne uenter
soluat'. Cui tñ si solitus fuerit ex hꝰ pulue
ris bibitione succurrenduȝ ē. Qui. ℞. gū
mi arabici spodii boli armeni seis mirtini
omniū añ. ʒ. i. fiat ex eis puluis de quo in
die. ʒ. iii: cū sirupo d' papauere al. aut rob
mirtino dent': huius quoq̄ pulueris bibi
tio oībus ventris cōstrictione indigentibꝰ
q̄ tussim patiunt' remediū affert cui pluri
mūq̄ addunt' xilocaracte de siria ⁊ bdeli
um de mecha. Quod si lac egro febreȝ ge
nerauerit auferēdū ē ei lac ⁊ ptisana quo
usq̄ fe. recedat danda. deīde lac ei denuo
tribuat' ⁊ si febris iterū redierit remoto la
cte ptisana est dāda. post cuius recessionē
vt prius ad lac est redeundū. hoc aūt sem
per est faciendū cum necessitas urget ⁊ uē
ter sūme cauendū est ne soluatur.** Silla.
Ponit canonē obseruañ ⁊ diuiditur ī duas
Primo facit hoc. Scdō docet succurrerē fluxui
uentris. Secunda ibi. Cui tñ. De prima

67

dicit ꝙ ualde ē cauendū ne fiat fluxus uentris:
De ħo docet succurrere fluxui uentris: dicens
ꝙ si fiat fluxus uentris est dandū de hoc pulue
re. ℞. gūmi arabici spodii boli ar. seis mirti.
aā. ʒ. i. fiat ex eis puluis de quo omni die: ʒ. iii.
cū sirupo de papauere al. cū rob de mirto den
tur. Subdit ꝙ aliquādo addatur xilocaratte:
de siria ⁊ bdelium de mecha. Rō patet. Qđ si
lac. Sſcđo ostendit qd sit fiendū qñ ex lacte fit
febris. dicens ꝙ si lac generauerit feb. ptisana
quousqꝫ fe. cessauerit danda ē: scđo dicit ꝙ pꝰ
recessum febris lac ē tribuendū ⁊ sic ē faciendū
qñ necessitas urget. Tertio dicit ꝙ custodiēduꝫ
est ualde ne fiat fluxus uentris. rō pꝫ. Notā
dū ē ꝙ licet in piplemonia rumpantur apa ⁊ sit
ibi sanies ⁊ ulcus non tñ ꝓpter hoc necesse ē pti
sis ꝓ tanto: qꝛ i piplemonia apa ē magis i uela
mine pulmonis qꝫ i sƀa sui cū ulcus ñ ē magnū
⁊ cū hoc sanies nō ē ꝓpter putrefactōnem i sƀa
pulmonis: sꝫ apatis. in ptisi autē putrescit pars
sƀe pulmonis. Scđo notandū ꝙ rař nō fecit
mentionē de empimate qđ est dispositio satis ꝓ
pinqua ad ptisim qđ empima ē sanies i cōcaui
tate pectoris exñs. Tertio notandum ꝙ cau
sa empimatis ē uel catarus descendēs a capite
ad concauitatē pectoris ⁊ ñ expellitur nec ꝑ tus
sim mundificatur. unñ in saniē transmittatur. uł
qꝛ apa rumpitur ⁊ ad cōcauitatē pectoris fluit
materia sicut in squinantia pleuresi uł piplemo
nia uel qꝛ humores fluunt a toto corpore ad cō
cauitatē pectoris. Quarto notandū ꝙ signa
empimatis sunt fe. lenta: sed plus de nocte quā
de die supcalefactio manuuꝫ ⁊ pedū. tussis cuꝫ
falsa quiete. Signa ad cognoscendum in qua ꝑ
te sit sanies sunt duo. Primuꝫ ꝙ si sanies sit in
parte dextra ⁊ iacet supra sinistra parte maior
dolor ⁊ maius pondus sentitur. Qđ si iacet su
per parte dextra nō pōt ire ad sinistrā ideo i ta
li decubitu iacet super pāniculū mediastinū di
uidentē pectus per mediuꝫ ⁊ sic sentitur maius
pondus qꝫ ecōtra. ħm signuꝫ itigatur filū i bo
lo ar. ⁊ circuncigatur pectori ⁊ ubi cicius exicca
bitur ibi erit sāies ⁊ si i utroqꝫ latere fuerit utro
biqꝫ uerificātur ea q̄ dicta sunt. signa ꝓnostica
Primum sanies pꝰ sputum sanguis maluꝫ. ħꝫ
sanies pectoris si sit multa ⁊ uirtus fortis pote
rit expelli pars per tracheam siue per sputū ꝑs
per uias occultas transit ad stōm ⁊ expellitur
per uomitum: pars transit ad epar ⁊ si ad cōca
uum epatis ad intestina expellitur. si uero ad
gibbum ad uias urine. si sanies sit multa ⁊ ṽtꝰ
debilis suffocat. uel quia materia uadit ad cor

uel ad uias anhelitus. Si materia fuerit pauca
⁊ ṽtus debilis mundificari pōt in. xl. diebus ⁊
si ultra maneat trāsit ad ptisim. Tertiū signū si
materia saniosa sit uiridis: aut nigra malū est si
expellitur cū laboriosa tussi ⁊ fe. nō cessat mole
stū ē. Quartū signū. si sputū fuerit al. lene cum
modica tussi ⁊ alleuiatōe fe. ⁊ bōitate appetitus
⁊ fortitudine ṽtutis ē signū salutis ꝯtrariū ṽo ē
signum mortis. Sciendū hic ꝙ sanies in cō
cauitate pectoris existens deludit medicū: qꝛ ut
pł'm iudicantur ptisici ⁊ icurabiles ⁊ sanie mū
dificata euadūt qđ ē medico uituperiū. Consi
derantur ergo p̄dicta superius de ptisi hec si
gnificantia. Quinto ē notandū ꝙ cura empia
tis satis ꝯuenit cū cura tussis applicādo modo
emplastra mō sirupos modo electuaria mō pil
luas modo trociscos modo gargarismata: de
istis oībus dictum ē supra ideo recurratur illic.

De tremore cordis Sillanus.

Jrca rubricā ē notandū ꝙ tremor cor
dis ē motus tremulus preter naturaꝫ
Scđo notandū ꝙ cā tremoris cordis
pōt eē extrinseca uel intrinseca. Sicut supfluus
calor subito superfluū frigus: inanitio supfiua:
⁊ accidentia aie cū sint i ꝓcessu. Uenenū sūptū
morsus aialium uenenosoꝝ. fe: pestilentiał. uer
mes ⁊ oīa q̄ in excessu de ṽtute cordis. Si cā sit
ītrinseca sic pōt eē ex malitia mēbroꝝ habentiū
uicinitatem: aut colligantiā cū corde: ut ꝑꝑ pas
sionē stōi cerebri epatis pulmonis splenis ⁊ ma
tricis. Sił'r pōt eē ꝙpter uentositatē: aut ꝓpter
nimiū sensū: aut uaporē sāguis corrupti uenien
tis ad cor: aut a colore phł'atis: aut melancolie
aut ꝓpter malā ꝯpłōnē calām aut frām cū ma
teria uel sine materia cum apate uel sine apate.
Tertio notandū de signis cārū. Signa cārum
extrinsecaꝝ habentur ex iuditio patiētis. Si ex
passionibus alioꝝ mēbroꝝ discernitur per passi
ones ⁊ signa illorū. Si uenit ex ṽmibus plꝰ affli
gitur ante cibū. si ex sensu ⁊ raritate aduenit ex
q̄cūqꝫ facili cā. si ex uentositate cito aduenit ⁊ ci
to recedit. si ex caliditate pulsus ⁊ anhelitus sūt
ueloces frequētes ⁊ inordinati. signa si ex sāgui
ne ē tremor cordis urina ē grossa ⁊ pulsus spis
sus facies rubea calor in parte cordis sitis regi
mē p̄cedens multiplicās sanguinē. si fuerit letꝰ
⁊ liberalis. signa si ex colera. Urina citrina ⁊ te
nuis pulsus uelox ⁊ frequēs sitis nimia calor in
tensus regimē precedens multiplicans coleraꝫ
si iuuuenis animosus: qꝛ cucurrerit ⁊ laborauе
rit. signa ex phł'ate. Urina est remissa spissa pul
sus paruꝰ tardus ⁊ inordinatus somnolentꝰ et

pusillanimus regimem multiplicans phl'a. ñ sit phl'aticus ⁊ in hieme. Signa si mel'ia. Si fuẽit mel'icus timidus ⁊ extenuatus i autũno ⁊ sil'ib⁹ signa ꝓnostica si tremor cordis diu durauerit significat mortem. scõm signũ, si post tremorez adueniat uomitus prassinus ⁊ tremor nõ cresscat significat spasmũ ⁊ morté. Tertiũ signum si apa aduenit cordi. si magnũ ⁊ calidũ interficit eodé die. si paruum sicut pustula interficit q̃rto die. Quartũ si uulnus aduenit cordi ⁊ si in dextra parte stati interficit si sit magnũ. si sit puum eodé die. si in sinistra eodem die siue sit magnũ siue sit paruum. Al.

I cum cordis tremore fuerit pulsus uelocitas ⁊ febris eger ex basilica est minuendus. Sillanus

Determinat de tremore cordis: ⁊ diuiditur i duas: Primo ponit curá qñ ꝓuenit a cá cal'a. s°o quando fit a causa frigida. Secunda ibi Si autem. Prima in duas. Primo ponit curam per phlebotomiá. Scõo per localia. s°a ibi. Et trocisci De prima dicit ꝙ si cũ tremore cordis fuerit uelocitas pulsus ⁊ febris: tũc arguendũ est ꝙ fit a causa calida. secundo dicit ꝙ ꝓ cura ꝯpetit phlebotomia de basilica. s. si fuerit a sanguine patet. Al.

Et trocisci camphorati cũ succo maloꝝ acetosoꝝ in potu sunt tribuendi. Q̃d. ℞. spodii seis cucumeris citruli endiuie lactuce portulace rosaꝝ sandali albi oim partes eq̃les ⁊ pro uno quoq3 pondus aur. uni⁹ ex eis sumãr triũ. g̃. cáphre ordei põdus ex quibus cũ succo matianorũ cõfectis. fiant trocisci de q̃bus in potu quotidie vn⁹ aurei põdus quaq3 die tribuar quod per duas ebdomodas fieri cõuenit. Si autem hec non suffecerit lac de quo butirũ sit extractũ ad bibendũ detur. Ipe uero nutriatur ex pillulis cũ aceto ⁊ succo uue acerbe ⁊ ex acetoso. Sirupũ preterea acetosum d̃ zuccaro factum bibat. Sillanus.

Ponit curam per alterantia: ⁊ diuiditur i duas. Primo ponit curá per trocis. Secundo per dietá. secunda ibi. Ipe u°o. Prima diuiditur in duas. Primo facit quod dictũ ẽ. Secundo ponit curá per aliđ assumptiuũ per os. secũda ibi. Si aũt. De primo dicit ꝙ in potu sũt dandi trocisci de cáphora cum succo malorum acetosoꝝ qui sũt. ℞. spodii seis cucũeris citruli endiuie lactuce portulace rosaꝝ sandali al. oiu3 partes equales pro vno quoq3 sit põdus aurei unius ex eis sumatur cáphore ad põd⁹ granoꝝ trium ordei: ex q̃bus cum succo macianoꝝ ꝯfectis. fiant trocisci de q̃bus detur oi die ad põd⁹ aurei unius. ⁊ hoc d3 fieri ad duas hebdomadas. Notanduz ꝙ in tremore cordis ex causa calida cũpetunt aromatica frigida quorum q̃dam sunt simplicia ⁊ quedá ꝯposita. Simplicia sunt sicut uiole nenufar rose sandali oés coralli margarite cáphora os de corde cerui iacitus smaragdus rasura eboris karabe coriádꝝ lutũ sigillatum acetũ agresta succus acetose succus g̃natoꝝ succus acetositatis citri limoniu3 citranguloꝝ aqua rosaꝝ fruct⁹ aromatici sicut citonia pira poma lac acetosũ. Composita sũt ille ꝯfectóes q̃ sunt ex his diamargariton dyarodon abbatis sine spéb⁹ dyaboraginatu3 zuccarũ rof. aut uiol'. dyadragagátũ tria sandali aq̃ rof. manus xp̃i cũ plis ⁊ mixtura cũ his p̃dictis facta q̃ cõmuniter utantur medici. confectio ex acetosis Mesue terocisc. de uiol'. trocis. de camphora. Ad idé ualet hec confectio. ℞. cõserue rof. ru. ℥. s. cõserue buglosse. ℥. ii. ꝯserue nenufaris. ʒ. ii. electuarũ margaritaꝝ. ʒ. i. iacitoꝝ saphirorũ smaragdoꝝ seis citri seis acetose coralli ru. añ. ʒ. i. oim sandaloꝝ coriandri p̃parati spodii romani been albi ⁊ ru. añ. ʒ. s. ossis d̃ corde cerui ifusi i aq̃ rof. ʒ. s. limature auri ⁊ argenti. ℈. ii. pánoꝝ auri numero. xv. zuccari alb. q̃rt. s. pulverizétur s̃btiliter i uase marmoreo sine igne ⁊ aspgatur aq̃ rof. Ad idé. ℞. coralloꝝ perlaꝝ iacintoꝝ ⁊ smaragdoꝝ añ. ℈. i. s̃btilissime pulverizentur ⁊ in potu detur parũ pro uice. Si aũt. Ponit curá per aliud assumptũ p os dicens ꝙ si trocisci non sufficiunt lac ex quo butirũ sit extractũ d3 dari ad bibendũ. rõ q̃r nutrit ⁊ alterat. Ipse uero. Ponit curá p dietá dicés ꝙ patiens d3 nutriri cũ aceto ⁊ succo uue acerbe conditis. rõ quia alterant ⁊ restaurant. Sirupum Ponit curá per sirupũ dicés ꝙ patiés d3 bibere syrupũ acetosum factũ cũ zuccaro. rõ p3. Notádũ ꝙ ml'ti alii syrupi cõueniunt ad idé: sicut syrup⁹ de succo limonũ syrupus de ribes syrupus rof. syrupus uiol'. syrup. nenufari⁹ sirup. acetosus de succo ci⁹ syrup. de acetositate citri syrup. acetos. d̃ pruni sirup. aceť. d̃ succ s fructuũ sirup. de agresta iulep rof. iulep uiol'. Ab extra fiat tale ephitia. ℞. aque rof. aq̃ acetose an. ℥. iii. aq̃ buglose ℥. ii. coralli ru. sandal'. ru. rof. rubee añ. ʒ. i. musci ambr̃ añ. gra. iii. croci. ℈. i. aceti. ℥. i. s. misce

Ad idem ualent odoramenta dicta in. c. de dolore capitis a causa calida proueniente.

Almansor.

Si aũt cũ tremore cordis non fuerit fe. trocisci muscati in potu sumant. Ad. ℞. masticis spice xiloloes ciamomi gariofil. gallie mus. nuc. mus. cubebe cardamomi maioris tubeleth. corticũ citri oim añ. põdus vnius aur. musci sextá. ʒ. vnius ex his oibus cũ uino bñ redolẽte cõspsis fiãt trocis. cõferũt sincopi ⁊ tremori cordis. Electuariũ diamuscũ preciosũ qđ ẽ ad sincopi ⁊ tristitiá cordisq; tremoré ⁊ tepidũ faciens. ℞. masticis cinamomi seis ozimi maioris se. ozimi gariofilati. seis melisse seis sisimbrii seis sansuci macropipis oim ꝑtes eq̃les ex qbus ois puluerizatis. ʒ. x. sumantur margaritarũ minutarũ coralli rub. cubebe sete crude Karabe been albi ⁊ ru. folii oium añ. ʒ. x. musci tubapitici puri. ʒ. ſ. cõficiant cũ melle de miroba. Kebul. hoc eni electuariũ ad frigiditaté stõi ⁊ digiue egritudiné optimũ existit. Silla.

Ponit curá tremoris cordis facti a cá frã: ⁊ diuiditur i duas. Primo ponit curá p trociscũ Scđo per electuariũ. Scđa ibi. Electuariũ De prima dicit ꝙ si cũ tremore cordis ñ fuerit fe. tunc arguendũ ẽ ꝙ fiat a cá frã. Rõ pz. Secundo dicit ꝙ ꝓ cura trocisci debent dari qui sunt. ℞ masticis spice xiloaloes cinamomi gariofil. gallie mus. cucube cardamomi maioris tubeleth. i. minoris corticũ citri oim añ. põdus aur. unius musci sextá parté. ʒ unius ex his oibus cũ uino bene redolenti ꝯspersis fiant trocisci de gallia muscata. rõ pz. Electuariũ.

Ponit curá per electuariũ dicens ꝙ ad tristitiá sincopim ⁊ tremoré cordis. Ualet electuariũ diamuscũ ꝓciosũ ꝙ ẽ. ℞. masticis cinamomi se. ozimi maioris se. ozimi gariofilati se. melisse se. sisimbrii se. sansuci macropipis omnium añ. ptes equales ex qbus oibus puluerizatis. ʒ. x. sumantur margaritaꝝ minutaꝝ coral. rub. krabe sete crude been al. ⁊ ru. folii oim añ. ʒ. x. musci tubapitici. ʒ. ſ. ꝯficiantur cũ melle de mirobalani kebulis. Subdit ꝙ ẽt ad frigiditatem stõi ⁊ debilitaté digestiue optimũ existit. Notandũ ꝙ i cura tremoris cordis a cá frã ꝯpetũt aromatica calida: ⁊ istoꝝ quedá sunt simplicia ⁊ quedá ꝯposita. Simplicia sunt ambra musc⁹ crocus lignum aloex storax calamita. gariofil. cortex citri ⁊ citranguloꝝ nux muscata. cinamomũ. semen maiorane ⁊ basiliconis foliũ. emila. melissa buglossa borago been albũ ⁊ ru. doronicũ zedoaria. cardamomũ. rosmarinus xiloaloes. ozimũ. ex his possunt fieri electuaria: uel pulueres. aut trociscis uel syrupi. aut sacculi: ⁊ põt cũ eis rectificari aer. Cõposita sunt dyambra. dyanthos. diacameron. Julii potio. gallia musc. electuariũ lectificás. aromaticũ muscatũ electuariũ de gẽmis. dyadoronici confectio de musco cõfectio de xiloaloes confectio de citro. electuariũ plirisar coticon cortices citri cõditi. conditũ de citro conditũ de buglossa. Ad idem ualet syrupus de corticib⁹ citri. Ad idé iulep tale. ℞. aq̃ mellisse aq̃ buglosse añ. ℔. ſ. zuccari al. q̃rt. iii: ⁊ fiat iulep usq; ad: ℔. i. Ad idé ℞. aque buglosse cũ gariofil. ⁊ ẽ mirabilis. Ab extra ualet tale epithima. ℞. succi melisse succi buglosse facta residentia añ. q̃rt. iii. aceti. ʒ. ii. gariofil. ℥. i. ſ. musci. ℈. i. puluerizẽda puluerizẽtur misce oia fiat epithia sup mamillam sinistrá. Ad idé ualet tale emplm. ℞. laudami q̃rt. i. gariofil. corticũ citri añ. ʒ. i. musci. ℈. i terbẽtine. ʒ. ſ. puluerizẽda puluerizẽtur ꝯquassanda ꝯquassẽtur cum pistello calido misce oia malaxádo cũ aq̃ buglosse ⁊ fiat emplm ad medietaté medii palmi ꝓ utraq; parte ponatur supra mamillá sinistrá. Ad idé põt fieri saccul⁹ cordialis. ℞. floꝝ boraginis floꝝ buglosse añ. M. i. been al. ⁊ ru. añ. ʒ. i. croci. ʒ. i. sete đ grana. ℈. i. gariofil. cinamomi añ. ℈. i. ſ. pulueris coralloꝝ ru. rof. ru. añ. ʒ. ſ. ossis de corde cerui grani musci ambre parũ fiat sacculus in syndone ru. ⁊ cõspergatur aqua buglosse. Sacculus in cá cal'a. ℞. floꝝ boraginis uiol. buglos. añ. M. i. sandaloꝝ ⁊ coralloꝝ al. ⁊ ru. rof. ru. beẽ al. ⁊ ru. omniũ añ. ʒ. i. croci. ʒ. ſ. sete. g̃. xv. ossis de corde cerui. ℈. i. spodii. ʒ. ſ. camphore musci ambre añ. parũ ⁊ fiat sacculus in syndone ru. Et q2 raf nõ dixit de sincopi q̃ satis appropinquat tremori cordis: iõ circa materiá sincopis ẽ notãdũ: ꝙ sincopis ẽ ablatio sẽsus ⁊ mot⁹ i toto corpore fm maioré parté pp debilitaté. fo notãdũ ꝙ cãe sincopis pñt eẽ due. s. oẽ illđ ꝙ facit exalationé caloris ex corde sbito: ⁊ oẽ illđ qđ facit ad cõculcationé caloris in corde ⁊ ille pñt eẽ intrisece ⁊ extrisece sicut dcm̃ fuit assignádo cás tremoris cordis: q2 ñ differt nisi fz magis ⁊ minus: q2 i tremore cordis sũt remissiores q̃z i sincopi. Tertio notandum ꝙ signoꝝ sincopis. Quedá sũt ꝓnostica seu ꝓnosticãtia sincopi futura. q̃dam demostratiua actu sincopi: ꝓnosticátia ⁊ sũt trẽor cordis actu ⁊ pmutatio coloris faciei i ñ naturales colores: pmutatõ pulsus ad tarditaté ⁊ puitaté ⁊ frĩtas extrẽitatũ. Sig̃ demostratiua sunt ablatio sensus ⁊ mot⁹ pulsus formicás ⁊ mortificatio faciei. rõ pz. sig̃ fz diuer

sitatē causarū patent ſm ꝙ dictum fuit ẟ signis tremoris cordis. Signa ꝓnostica. Primū si aliquis longo tp̄re patiatur tremorē cordis ⁊ ſbito ueniat sincopis expeditū est negociū. Secundū signum si aliqs patiatur longaꝫ sincopi ⁊ color faciei mutatus sit in liuorē uel uiriditatē uel i nigreditatē nunqꝫ calcabit terrā. Tertiuꝫ si subito ueniat sincopis sine cā manifesta ⁊ sincopis fuerit longa cōsumatum ē. Quartum si alicui sincopizanti datum fuerit sternutatorium sicut elleborus ⁊ n̄ sternutauerit dum fuerit ei iniectus ī naribus nullum ualet consilium nisi ꝙ crux ⁊ turribulum portetur. Quarto notandum ꝙ in sincopi que nō ē mortalis ē operāduꝫ. Primo fricētur extrema cuꝫ manib⁹ ⁊ pāno asperso: aut cum sale ⁊ aceto ⁊ ꝙ fiant fricatiōes ⁊ ligatōes extremitatum cuꝫ dolore. Scd̄o qd̄ ponantur in aere claro ⁊ uocentur ꝓprio noie i aure uoce alta pluribus uicibus. Tertio aspergatur acies aqua roſ. muscata ⁊ aqua frigida ab alto cadente. Quarto applicētur narib⁹ aromata calida in frigida sincopi ⁊ frigida i cā calida: ⁊ puluerē aromaticum naribus īsuflar̄ nisi sincopis eēt ꝓpter ꝑfocationem matricis: ⁊ tunc ponatur glabanum aut assa fetida ad nares ⁊ inferius ponantur aromatica. Quito ad bibenduꝫ ē uinuꝫ cum musco. Sexto aperiatur os cuꝫ cultello ligneo ⁊ fricentur dentes ⁊ ligua cum tiriaca ⁊ potione musc. Septio ponuntur sternutatoria in naribus. ⁊ si sternutet bonū est si uero nō ē malum. In paroxismo non existēs si timet in sincopum aut proximuꝫ se. aut qꝛ uelit facere phlebotomiā ⁊ alias nō fecerit: aut quia patitur tremorē cordis ⁊ de silibus debet sumere aliquod aromaticum. Sumat ergo bonum panē intinctum in aqua citoniorꝫ: aut succo eorꝫ aut uino granatorꝫ: aut aq̄ roſ. aut aqua acetose aut citri: aut brodio carnium: aut sumat aliquid de dyambra uel potōe muscata uel zuccaro roſ. ⁊ ita de aliis scd̄m conuenientiā particularium. In aliis partibus procedendum ē scd̄ꝫ ꝙ dictum ē de tremore.

De colerica passione. Sillanus.

Irca rubricā est notandum ꝙ passio collirica ē in qua hō simul in eadē hora eiicit per uomitum ⁊ per secessum. humores ⁊ cibaria nihil retinet. Scd̄o notādum ꝙ hec egritudo aliqn̄ fit ab humorib⁹ frigidis ⁊ aquosis in stō ⁊ intestinis multiplicatis debilitantibus uirtutē retētiuā in parte supiori stōi ⁊ in parte inferiori. Aliqn̄ fit ex multiplicatōe colere rubee in intestinis ⁊ in stō mordicantis in testina ⁊ stōm: unde excitat uomitum eadē hora et secessum et hec ē peior. Tertio notandum ꝙ sig̃ colirice passionis a cā frigida sunt antecessio nausee et fastidii multiplicatio uētositatū in uentre ⁊ in intestinis ante egritudinem ꝑ aliquot dies ⁊ ꝙ īcipit cuꝫ dolore umbilici ⁊ pūctura eius. deinde aduenit solutio plurima cū uomitu phl'atico antecessio ciborꝫ phl'aticorū facientiū nauseā ⁊ fastidiū. Signa collirice passionis ex effusione colere rubee ad stōm: ⁊ intestīa sunt nausea uehemēs: sitis assidua cū bibit aquam frigidā sedatur nausea donec calefit in stō. deinde euomit eā ⁊ ē solutio uentris: ⁊ qn̄qꝫ superfluit donec faciat sincopi ⁊ cadit pulsus eius ⁊ ē cū eo estuatio ⁊ mobilitas ⁊ īflāmatio magna ⁊ multotiēs ꝑturbatio mētis.

Almansor.

Um punctio ⁊ tristitia alicui supuenerit affueritqꝫ cū ea ul' post eā uomitus uel uentris solutio aq̄ calida multotiens i potu tribuat̄ ⁊ si adhuc perseuerauerit uomitus ⁊ uentris fluxus: aq̄ calida iterū detur sedabitur eni passio

Sillanus.

Hic determinat de collirica passione ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit signa collirice passionis. Scd̄o ponit curā. ⁊ illa in duas: qꝛ prio ponit curā qn̄ passio ē debilis. Scd̄o qn̄ passio ē fortis. Scd̄a ibi. Qd̄ si. Prima i duas. Nā primo ponit curā ante declinationē. Scd̄o in declinatōe. Scd̄a ibi. Cū autem egritudo. De prima dicit ꝙ cū alicui accidit pūctura ⁊ tristicia ⁊ fit cū ea uomitus ul' post ⁊ solutō uentris. tunc arguendū ē ꝙ ē collirica passio. Scd̄o procura dicit ꝙ aqua in potu sepe dꝫ dari. rō qꝛ lauat ⁊ mundificat stōm a materia peccante. Tertio dicit ꝙ si uomitus ⁊ fluxū uētris: ꝓuenerint iterū dꝫ dari aqua calida: qꝛ remouetur hec passio. Notandū ꝙ per illā quā itelligere debemus omnia illa que mundificāt stomachū a materia faciente illā punctionē: ⁊ ideo si materia ē phl'atica cōuenit medicia mundificatiua phl'atis. Si colerica ꝯuenit medicia euacuatiua colore: quia uomit⁹ curat uomituꝫ ⁊ fluxus fluxum. ⁊ hoc causa euacuandi materiam facientem uomitum uel fluxum. **Alman.**

Cū aūt egritudo quieuerit balneū īgrediatur eger in quo per unius hore spatiū moretur. Egressus autem de balneo leui alatur nutrimento deīde dormiat. **Silla.**

Ponit curā i declinatōe ⁊ diuiditur i duas. primo pōit curā ꝑ balneū. ſo per dietam ⁊ somnū

69

Scđa ibi. Egressus aũt De prima dicit
ꝙ collirica passio ubi fuerit remissa uel quieue
rit eger debet ingredi balneũ in quo dʒ morari
per spatium unius hore. Rõ qꝛ resoluit materi
am uel trahit ipsaʒ ad extra ⁊ sic diuertitur ab
euacuatione ⁊c. Egressus aũt. Põit cu
rá per dietam dicens ꝙ dʒ nutriri post balneũ
nutrimento facilis digestõis. Rõ qꝛ stomachꝰ
ẽ debilitatus. Scđo dicit ꝙ deinde eger debet
dormire. rõ qꝛ fortificat digestiuã ⁊ retentiuam
stõi ⁊ prohibet sensationẽ male materie ⁊ ꝑ tan
to in euacuationibus restringendis somnus cõ
mendatur preterq̃ȝ in sudore. Al.

Nõ si vomitus ⁊ ventris fluxꝰ vehemẽs
fiant sinthomata terrefacienti supuenerit
nõ tñ est timendũ imo cũ medicaminibus
q̃ ego noĩabo succurrẽdꝰ. In pricipio ita
q̃ȝ trocisci de olibano cum aqua ⁊ niue ⁊
rob granatoꝝ denẜ semel q iterũ sũt ẽt dá
di si vomitꝰ non cessauerit. Duo quoq̃ȝ ad
iutoria ⁊ coxe ĩ supremis ptibꝰ ligenẜ. Et
aqua niue ĩfrigidata sup crura ⁊ pedes fũ
daẜ ⁊ ĩ ipam ẽt ĩmittanẜ. Venter quoq̃ȝ
ex sandalis rosis camphora gallia aq̃ roẜ
cõspsis epithimeẜ. Et pánus aq̃ roẜ. ĩ niue
ĩfrigidata ĩfusus desup ponaẜ q postq̃ȝ te
pefactus fuerit ẽ remouẽdus ⁊ aliꝰ vt prius
desup mittẽdus. Ad potandũ aũt paulati
tribuaẜ uinũ vetꝰ teperatũ cũ rob grana
toꝝ ⁊ qñ vomerit iterũ tribuaẜ. Silla.

Ponit curá qñ passio ẽ fortis. ⁊ primo facit
hoc. Scđo ponit descriptõm quarũdã medici
narũ de qbus fecerat mentionẽ. Tertio põit cu
rá uomitꝰ supflui. Scđa ibi. Trocisci Ter
tia ibi. Si aũt uomitus. Prima ĩ duas.
Primo ponit curã intendẽdo ad uomitum reti
nenduʒ. Scđo ponit curá uomitꝰ post cessatõʒ
uomitꝰ. Sa ibi. Postq̃ȝ vero. Prima ĩ tot
quot remedia ponit ptes patẽt. De prima dicit
Primo ꝙ si uomitꝰ ⁊ fluxꝰ fuerint uehemẽtes ⁊
accidẽtia iducentia timorẽ non ẽ tunc recedẽdũ
a cura imo succurrendũ cũ medicaminibus q̃
sequũtur. Scđo dicit trocisci de olibano semel
sũt dádi cũ aq̃ ⁊ niue ⁊ succo granatoꝝ. Rõ qꝛ
ꝯfortant stõi retentiuã. Tertio dicit ꝙ tales tro
cisci iterũ sũt dandi si uomitꝰ ñ cessauerit. Duo
quoq̃ȝ. Ponit sm remediũ dicẽs ꝙ adiuto
ria ⁊ coxe debent ligari in ptibꝰ supremis ⁊ rõ:
qꝛ hũores distrahũtur ꝑ ligaturá. Et aqua
Ponit tertiũ remediũ dicens ꝙ aqua frigida
ta in niue dʒ fundi super crura ⁊ debent pedes
poni ĩ ea. rõ qꝛ talis aq̃ ingrossat hũores ⁊ sic ñ
sũt apti ad fluxũ. Sa rõ qꝛ ex hoc fortificatur ca
lor ĩ interioribus ꝑpter reuocationẽ. Venter
quoq̃ȝ. Ponit quartũ remediũ dicẽs ꝙ uẽ
ter dʒ epitiari ex sandal' roẜ. cáphora ⁊ gallia ⁊
cõspgi aqua roẜ. rõ qꝛ ĩfrigidat ⁊ alterat malã
ꝯplõnẽ ⁊ sua stipticitate ꝯfortat ⁊ iõ ualet ĩ ma
teria colerica ⁊ ñ ĩ materia phl'atica. Notan
dũ ꝙ loco illius ualet hoc. ℞. landami masti
cis añ. q̃rtꝫ. ʃ. olibani. ʒ. ʃ. sádal' albi ⁊ ru. cora.
ru. sumach añ. ℈. i. anthere acacie ypoqstidos
psidie balaustie añ. ℈. i. terebentine. ʒ. i. pulue
rizẽda puluerizẽtur malaxanda malaxẽtur mi
sce oĩa malaxãdo cũ oleo roẜ. ⁊ fiat emplm̃ ad
modũ scuti ad quãtitatẽ medii palmii parui ab
utraq̃ȝ parte: ⁊ si uomitus sit fortis fiãt duo em
pl'a: unũ ante aliud vo retro. Ad idẽ. ℞. suc
ci plantaginis aque roẜ. de stiptibus añ. q̃rtꝫ.
i. aceti. ℥. ʃ. masticis olibani añ. ʒ. ʃ. farine lẽtiũ
q. sufficit puluerizẽda puluerizãtur misce ⁊ fiat
emplm̃. Ad idẽ ungatur stomachus cũ oleo
de mastice ⁊ oleo de roẜ. ⁊ aliquãto aceti. Et
pánus Ponit qntũ remediũ dicens ꝙ pá
nus in aqua roẜ. ⁊ ĩ niue infrigidatꝰ ĩfusus de
super ponatur. Sо dicit ꝙ cũ calefactꝰ ẽ remouẽ
dus ẽ ⁊ aliꝰ superponẽdus. rõ remedii qꝛ hʒ in
frigidare ⁊ sua stipticitate cõfortare stõm ⁊ vʒ
qñ fit a colera. Ad potandũ. Ponit sextũ
remediũ dicẽs ꝙ paulati in potu dʒ sumere ui
num quãtum tẽperatuʒ cuʒ succo granatoruʒ
ratio quia confortant stõm. Secũdo dicit ꝙ qñ
uomuerit iteruʒ dʒ dari. rõ pʒ. Almansor

Panẽ quoq̃ȝ in succo granatoꝝ infusũ co
gendus ẽ sumere cũ vino ⁊ comedere: ꝙ si
vomerit iterũ dandus ẽ ei donec qescat.
Nõ si sincopis superuenerit muscũ cũ vi
no dare cum conueniens ẽ vĩ iferẽdo ⁊
succus carnis edine ⁊ pulline cuʒ pauco
citonioꝝ succo ⁊ vino mixtus in potu ẽ tri
buẽdus. Pulli preterea sũt assandi ⁊ ante
nares ipsius diserpendi thus ẽt danduʒ ẽ
vt masticet ipsũ ⁊ paulati trahiiciat ⁊ po
stremo bolũ corascenũ conditũ cũ cápho
ra tribuaẜ. Quicqd autẽ de hꝰ passionis:
cura nuñc vsq̃ȝ diximũs donec vomitus
sedetur ⁊ stomachus cibũ recipiat fieri cõ
uenit. Sillanus.

Ponit septimũ remedium ⁊ põt diuidi ĩ du
as. Primo facit hoc Sо docet succurrere sinco
pi supueniẽti. Scđa ibi. Nõ si sincopis. De
pma dicit ꝙ patiẽs ẽ cogẽdꝰ sumẽ panẽ ĩfusuʒ ĩ
succo granatoꝝ cuʒ uino. rõ qꝛ ĩfrigidat os stõi
⁊ sua stipticitate confortat retentiuã ⁊ prohibet

fluxũ humorũ ad stõm specialiter colere. Se
cundo dicit q̓ si iterũ uomerit iterũ ẽ dand⁹ do
nec qescat ⁊ retineat. Ad si sincopis. Do
cet succurrere sincopi dicens q̓ si sincopis pue
nerit ꝯuenit dare muscũ cũ uino. Rõ q̄ꝛ uiuifi
cat uirtutẽ uitalẽ. scd̓o dicit q̓ ẽt dꝫ dari succus
carnis hedine ⁊ pulline cũ pauco succo citonio
rũ. Rõ q̄ꝛ generãt spũs ⁊ stõm ꝯfortant. Pul
li. Ponit octauũ remediũ dicẽs q̓ pulli sũt
assandi ⁊ ante nares dismẽbrãdi. rõ q̄ꝛ sua aro
maticitate ⁊ odore ꝯfortant. Thus. Ponit
nouũ remediũ dicens q̓ thus ẽ dandũ ut masti
cet ⁊ paulatim deglutiat. Rõ q̄ꝛ ẽ stipticũ ⁊ ca
lidũ: ⁊ ideo ualet in materia frigida plus. scd̓o
dicit q̓ ẽt dꝫ tribui bolus ar. cũ cãphora. rõ q̄ꝛ
frigidũ ⁊ stipticũ: ideo ualet in materia calida.
Tertio dicit q̓ dictũ ẽ de cura huius passionis
usqꝫ nunc docet ut uomitu sedetur ⁊ ut stoma
chus possit cibum recipere. Almansor.

Postq̃ꝫ vero stõachus ipsius recipere
poterit nutriendus ẽ eger ⁊ parũ vini ve
teris in potu sumat bene redolentis ⁊ dor
mire incipiat. Trocisci de olibano ad vo
mitũ dandi. ℞. boli corasceni thuris am
borꝫ aã. ʒ. x. cubebe cardamomi amborũ
aã. ʒ. ii. ⁊ ℈. cãphore gallie gar. oĩm aã. vi
ʒ. unius fiant trocisci pondere aur. vnius
hii eni uomitui multũ conferunt. Rob d̓
malis granatis succus malorꝫ granatorũ
acetosorꝫ sumant̃ ⁊ per noctem. i. aut am
plius dimittant̃ donec qd̓ grossũ est in fũ
do resideat ⁊ deinde coquat̃ ⁊ dispumet̃
donec iulep similtudinẽ habeat ĩ quo ab
igne disposito adhuc tñ calido mẽte viri
dis stipites mittantur ⁊ in ipso ꝑmanere
ꝑmittant̃ quousqꝫ infrigident̃. Cũqꝫ ifri
gidatũ fuerit extrahant̃ ad cuius similitu
dinẽ syrupus de citoniis ⁊ sirupus de ma
lis macianis fieri cõuenit. Si aũt vomit⁹
hora aliqua inualuerit nimis ⁊ supflue
rit magna vẽtosa stõ superponat̃. Silla.

Ponit curã post cessationẽ uomitus dicens
q̓ postq̃ꝫ uomitus cessauerit ⁊ poterit eger reci
pere cibũ: dꝫ eger nutriri ut subleuetur v̓tus
Scd̓o dicit q̓ parũ uini ueteris bene potentis
in potu recipere dꝫ. Rõ q̄ꝛ restaurat spiritus.
Tertio dicit q̓ dꝫ incipere dormire. Trocisci.
Ponit descriptõꝫ quarũdã medicinarũ d̓ qb⁹
supra fecerit mentionẽ: ⁊ diuiditur in duas scd̓ꝫ
q̓ ponit descriptionẽ duarũ medicinarũ. Secũ
da ibi. Rob de malis granatis De prima
dicit q̓ trocisci de olibano ad uomitum dandi
sunt. ℞. boli corasceni thuris amborꝫ aã. ʒ. x.
hi eni uomitui multũ conferunt. Rob de mal
granatis. Põit descriptionẽ rob de grana
tis ⁊ fit sic sumatur succ⁹ granatorꝫ accetosorꝫ ⁊
sic ꝑ noctẽ dimittatur donec qd̓ grossũ ẽ in fun
do resideat. deĩde coq̃tur ⁊ despumetur donec
hẽat sĩlitudinẽ iulep ĩ quo ab igne deposito tñ
calido mẽte stipites uirides mittantur ⁊ in ipso
ꝑmanere dimittãtur quousqꝫ ifrigidetur ⁊ cũ i
frigidatũ fuerit extrahãtur. Scd̓o dicit qd̓ ad
sĩlitudinẽ h⁹ põt fieri sirupus de citoniis uel de
macianis. Ad idem ualet sirupus de agresta:
uel sirupus de granis mirti. Si aũt vomitus
Ponit curam dicens q̓ si uomitus aliq̃ hora
nimis supfluerit debet supponi stõ magna uen
tosa. Notandũ q̓ in fluxu uentris debet po
ni supra stõm magna uentosa. Ratio quia di
uertit ad superiora ⁊ debet esse sine scarificatõe
⁊ recolo in una de sancta cristina ꝓ restringen
do uomitũ poni supra umbilicũ unam uentosã
magnã ⁊ totã fuisse repletã pinguedine: vñ mor
tua ẽ.

De debilitate stomachi. Sillanus

Irca rubricam ẽ notandum q̓ stoma
chus põt cõfortari q̄nqꝫ modis. Pri
mo per uiã alterationis: ut si sit calid⁹
per frigida ⁊ ecõuerso. Secundo per uiã unio
nis partiũ ⁊ fit per stiptica siue calida siue frã.
Frigida sunt ut citonia pira nespila pruna pru
nelli ⁊ sorbe. calida sunt ut mastix olibanũ ⁊ ab
sinthiũ. Tertio per uiã mundificatõis ei⁹ a ma
lis humoribus ⁊ hoc faciunt medicine diuerse:
secundũ diuersitatẽ humorꝫ. Quinto per uiam
nutricatõis: ut per cibos facilis digõnis ⁊ boni
nutrimenti. Quinto per ea que cõueniunt a ꝓ
prietate: ut absinthiũ mastix ⁊ galãga. Ad ꝓpo
situ Ras ĩ hoc. c. docet ꝯfortare stõm primo ⁊
ƀo mõ. Scd̓o notandũ q̓ debilitas stõi ẽ no
mẽ dispõis stõi qñ nõ bene digerit ⁊ cõturbat
eni cibus uehemẽter. Tertio notandũ q̓ debili
tas stõi põt ꝓuenire pp causas itrinsecas aut
extrĩsecas. Cause extrĩsece sũt accidentia aĩe ut
ira: solicitudo: ⁊ tristitia: ⁊ sĩlia accidẽtia: quan
titatis cibi ⁊ potus: addita uel diminuta mala
qualitas: uł uẽtosas: aut cibus inordinate sũpt⁹
q̄ꝛ grossũ ꝑponitur sbtili ⁊ sĩles cãe. Si v̓o fue
rit ꝓpter causas intrinsecas: aut hoc ẽ pp stõm
aut pp alia mẽbra: aut pp passiões cerebri sicut
ẽ reuma aut ꝓpter passiones cordis: sicut ẽ tre
mor ⁊ similia: aut propter passiones epatis: ut
quia nimis sibi mittit calidam. Aut propter pas
siones splenis: ut q̄ꝛ nimis sibi mittit melĩam su
perfluam. aut propter passionem matricis: ⁊ sic

de aliis membris q̄ p̄ñt mittere supfluitates ad
stōm. Si ꝑpter stōm: aut rōe male ꝯplonis ca
lide uel frigide humide uel sicce cū materia uel
siñ materia. Et si cū materia ul' cū ap̄ate ul' siñ
ap̄ate: aut rōne male ꝯplonis. s. paruitatis uel
magnitudinis ⁊ male texture ul' sitius ⁊ solutio
nis ꝯtinentis. Quarto notandū ꝙ signa de
bilitatis a causis extrinsecis habētur ex relatōe
infirmi ⁊ assistentiū ⁊ medici industria. Signa
si fuerit debilitas ex passionibus alioꝝ mēbro
rū a stō habētur ꝯsiderando subtiliter omnia
mēbra corporis: qꝛ notitia nō latebit. Signa
debilitatis stōi ꝑpter malā ꝯplonē calidā sunt
qꝛ sentitur calor in stō ⁊ sitis ⁊ male digeruntur
cibaria frigida ⁊ iuuatur a frigidis: ⁊ leditur a
calidis: ⁊ si est cū hūoris uitio adest pond⁹ aut
aggrauatio ⁊ oris amaritudo ⁊ uomit⁹. Signa
si fuerit pp malā ꝯplonē frigidam sentitur frigi
ditas in stō paucitas sitis. digerit male res dif
ficilis digōnis ⁊ ut plurimū ē appetitus itēsus
iuuatur a calidis ⁊ leditur a frigidis: ⁊ si est cuꝫ
humoris uitio: adest pondus aggrauatio infla
tio extensio nausea multiplicatio sputi uelocitas
descensus cibi absqꝫ eius nimia alteratione et
eructuatio acetosa ⁊ hoc si sit phl'a. Si uero ē
mel'ia est pondus ⁊ aggrauatio ⁊ uomitus faci
ens ꝯgelationem in dentibus appetitus pluri
mus magnitudo splenis solicitudo tristitia infla
tio magna. Signa si sūt ꝑpter siccitatē sūt si
tis uehemēs exiccatio lingue supflua exiccatio
corporis: iuuamentū cū cibis humidis: nocum̄
tū uero cū siccis. Signa ꝑpter humiditatem
sūt puitas sitis ledi ab humidis iuuari a siccis
multitudo saliue ⁊ sputi. Signa ꝯpositaꝝ ha
bentur ex simplicibus. Signa qñ fit ꝑpter ra
ritatē texture sunt qꝛ non inuenitur signuꝫ male
ꝯplonis nec signū ap̄atis ⁊ nō iuuat ciboꝝ per
mutatio. Signa qñ ꝑpter ap̄a dicētur in. c.
sequenti. Signa ꝑnostica sunt: primum ois
in digō stōi ē mala ⁊ potissime cerbro. rō primi
qꝛ non rectificatur p aliā digestioneꝫ. rō ꝭi qꝛ ē
radix fere ⁊ origo oim egritudinū: sicut epilep
sie lienterie idropisis ⁊c̄. ꝭm. si aliqs in conuale
sentia patitur digestionē ⁊ habeat os acetosum
Cauendū ē de recidua ⁊ ꝙ materia putrefiat.
Tertiū deterior debilitas stōi ē que ꝑuenit a ra
ritate texture stōi. Dubitatur que malarū ꝯple
xionū stōi sit deterior tam simplitiū q̄ꝫ ꝯposita
rū ⁊ qs sit ordo. Pro cuius solōne ē notandū
ꝙ ille male ꝯplexiones ꝯperantur uel quantuꝫ
ad alterationē uel lesionē opationis principalis
membri. s. stōi uel quantū ad curationē. Si pri
mo modo sic est frigida complexio inter simpli
ces deterior: secundo sicca: tertio calida ⁊ quar
to humida. Et inter eas compositas. Primo
calida ⁊ sicca: secundo frigida ⁊ sicca tertio cali
da ⁊ humida. Al.

Um stōi debilitas cū pauca siti ⁊
tarda cibi de stō descensione ⁊ ac
cido ruptu fuerit: fueritqꝫ oia acci
dentia hec parua nec fuerit uetusta stoma
chus ex trociscis de roꝭ. ē curādus de qb⁹
eger quotidie in mane pondus aur. vnius
⁊. ʒ. cū. ℥. i. decoctōis de seibus sumat
Decoctio aūt de seibus hec ē sumant cimi
ni nabati ⁊ ameos bulliant in mina dōec
aq̄ fiat rubea. d̄ qua postea cū troc. d̄ roꝭ.
vt predictū est in potu tribuat. Troc. vero
de roꝭ sūt q. ℞. puluceris rosaꝝ ru. ʒ. iii. xi
loaloes spice mastic. silocassie squanti cia
momi absinthii oim añ. ʒ. i. conspergātur
ex vio veteri ⁊ informent troc. Nutriatur
v̄o ex his q̄ cito digerunt ⁊ paucoruꝫ sūt
hūoꝝ ac paucaꝝ supfluitatū q̄ ēt ex redo
lētib⁹ ⁊ seibus sūt cōdita sicut sūt calagie
⁊ mutagenat. Ipe quoqꝫ ante comestiōꝫ
multo vtat exercitio ⁊ aquā minus solito
bibat ⁊ post cōestionē multū dormiat de
vino quoqꝫ veteri ⁊ puro parum bibat:
totāqꝫ nutricatōem minuat. Sillanus.

Determinat de debilitate stōi ⁊ diuiditur in
tres. Primo ponit curā qñ prouenit a frigidita
te. Scd̄o quando a caliditate. Tertio qñ a sicci
tate. Scd̄a ibi. Q̄d si digestiue. Tertia ibi.
Si aūt cū hoc. Prima in duas. Prio pōit
curā qñ debilitas stōi est noua. Scd̄o quando
est antiqua: secūda ibi. Q̄d si hec accidentia
Prima in duas. primo ponit curaꝫ per medici
nas alteratiuas. scd̄o per dietam. Scd̄a ibi.
Nutriat Prima in duas. primo ponit curā
p trociscos de roꝭ. ⁊ per decoctionē de seibus.
secundo ponit descriptionē decoctōis de seibus
⁊ trociscis de roꝭ. secunda ibi. Decoctio aūt.
De prima dicit ꝙ ubi debilitas stōi fuerit cum
pauca siti tarda descensiōe cibi d̄ stō ⁊ eructua
tōe acetosa cum istis signis arguendū est ꝙ de
bilitas stōi uenit a frigiditate. rō pꝫ. scd̄o dicit
ꝙ ubi predicta signa sunt parua ⁊ non antiqua
stomachus debet curari dando in potu trocis
cos de roꝭ quotidie de mane pondus auꝛ. i. ʒ.
cum. ℥. i. decoctionis de seibus. Ratio qꝛ sūt ca
lidi ⁊ stiptici. Ad idē ualent trocisci de ligno alo
es. Ad idem trocisci de cappis. Ad idem
trocisci de diarodon. Decoctio. Ponit de

scriptionē decoctōis de seibus ꝛ troc. de rof. ꝛ
primo pōit primā. fo scōa. Scōa ibi. Troc.
uero. De prima dicit ꝙ decoctio de seibus
ē. ℞. ciminū nabati ameos ꝛ buliant in miua
donec aqua fuerit rubea de quā tribuatur cum
trociscis. Scōo ponit descriptionem trocisci de
rof. que est. ℞. rof. ru. ʒ. iii. xiloaloes. mastic.
spice: xilocassie. sqnanti absinthii oium añ. ʒ. i.
cōspergantur uino ueteri ꝛ fiāt troc. Ad idē
si detur aq̄ uite. ℥. i. i potu pro uice. Nutria
tur. Ponit curā per dictā dicēs ꝙ patiēs d̄
bet nutriri ex hiis que cito digeruntur. Rō qꝛ
uirtus digestiua est debilis. Scōo dicit ꝙ illa q
bus nutritur debent eē paucarū superfluitatuꝫ
Tertio dicit ꝙ talia debent eē condita cū spēbꝰ
redolentibus qualia sunt galāga ꝛ alie species
stomatice ut pip ꝛ. ʒʒ. gariof. ameos ꝛ silia.
Quarto dicit ꝙ ēt ante comestionē dꝫ uti exer
citio forti uel mlto. rō qꝛ reficit ꝛ calefacit. Qui
to dicit ꝙ dꝫ bibere aquā minus solito. rō quia
infrigidat ꝛ relaxat stōm. Sexto dicit ꝙ post
comestionē dꝫ multum dormire. rō qꝛ iuuat co
mestionē digestionē confortando calorē per eiꝰ
reuocationē. Septimo dicit ꝙ d̄ uino ueteri pu
ro dꝫ bibere parum: qꝛ calefacit stōꝫ. Octauo
dicit ꝙ dꝫ sumere de cibis minus consueto: rō
qꝛ uirtus non eēt sufficiēs digerere magnā q̄ti
tatem cibi. Notandum ꝙ cibi ꝯueniētes sūt
carnes arietum. hedoꝝ. pulloꝝ. auiū. uolatiliū
ut perdicum. fasianoꝝ: pulloꝝ columboꝝ. qua
learum uel conturnicū ꝛ similiuꝫ ꝛ plus assatas
quā elixatas conditas cum spēbꝰ perdicis oua
sorbilia ꝛ similes cibi. Almansor.

Quod si hec accidentia uetusta fuerint electuarium diacimini ꝛ diaolibani āboꝝ añ. unius aur. pondus cū. ʒ. i. ueteris uini puri in potu sumat. Regimen autem eius sit ut prediximus. Silla.

Ponit curā quando forent hec accidētia an
tiqua ꝛ diuiditur in duas. Primo ponit curā p
ea que approximantur ab ītra. s. per confectio
nes. Scōo per ea q̄ approximātur ab extra. s.
per empl'a ꝛ unctōnes. Scōa ibi. Empl'm.
Prima i tres. Primo ponit curā per ꝯfectōes
Scōo per dictā. Tertio ponit descriptionē illa
rum ꝯfectionū. Scōa ibi. Regimen. Ter
tia ibi. Electuariū. De prima dicit ꝙ si
hec accidentia fuerint antiq̄ electuariū diacimi
num dyaolibanū añ. pondus aur. unius cū. ℥.
i. uini ueteris puri in potu sumantur. rō qꝛ illa
sūt cal'a ꝛ stiptica. Nota ꝙ ad idē ualēt alia
ut diatrionipipereon diagalanga dianisuꝫ dia
uenta gariofilatū aromaticū rof. aromaticū.
gariofilatū aromatiū nardinū electuariuꝫ aro
maticū ꝯfectio de seminibus ꝯfectio de ciamo
mo electuarium de citro rosata nouella dyaci
toniten cum spēbus. stonticū calidū zinzib. cō
ditū cortices citri cōditi tragea optima. Ad
idē. ℞ interiorū cinamomi el'ci. ʒ. iii. galāge. ʒ
i. aque rof. de damasco. ℔. i. fiat electuarium.

Ad idē. ℞. ʒʒ. al. ʒ. i. gariofil'. interioꝝ cina
momi galange añ. ʒ. ʃ. zedoarie pipis lon. cori
andri ṗparati añ. ℈. i. seis anisi feniculi ameos
spice nardi cardamomi macis añ. g̈. v. corticū
citri conditi uuaꝝ passaꝝ bene pinguiū. ℥. i. aq̄
rof. de damasco quart. ʃ: zuccari al. ℔. i. ꝛ fiat
electuariū. Ad idē. ℞. coriandri ṗparati in
teriorū cinamomi el'ci añ. ℥. ʃ. triū generū pipe
ris gaꝝ. galange. ʒʒ. al. añ. ʒ. i. seis anisi fenicu
li añ. ʒ. iii. croci. ℈. i. zuccari albi. ℔. i. fiat elec
tuariū. Ad idē ℞ predicta omnia et fiat pul
uis et eo utatur. Ad idē ℞ cinamomi elci. ℥. ʃ.
macis spice añ. ℈. i. granorū paradisi ʒ. i. pipe
ris lon. ʒ. i. cardamōi. ʒ. ʃ. florū cinamomi. ʒ. i.
zuccari al. ℥. ii. misce ꝛ fiat puluis. Ad idem ℞
garof. macis cinamomi piperis ciperi añ.
Regimen aūt. Ponit curam per diectam di
cens ꝙ dieta debet esse sīt dictū ē supra: Alman

Ellectuarium diaciminum. ℞. cimini carmeni. ʒ. ʃ. ʒʒ. ʒ. xx. piperis. ʒ. x. folioꝝ rute baurach zuccari albi añ. ʒ. x. hec oīa cū mele dispumato conficiantur ꝛ detur de hoc electuario si uenter strictus fuerit.

Silla. Ponit d̄scriptionē electuariorum dicta
rum: ꝛ diuiditur i duas. Primo ponit descrip
tionem diacimini ostendēdo quādo debet exhi
beri. Secundo ponit discreptionem diaolibani
ostendendo quādo d̄bet exhiberi. Secūda ibi.
Quam si solutus. De prima dicit ꝙ electua
rium diaciminū ē. ℞. cimini carmēi. ʒ. c. zizi.
ʒ. xx. piperis. ʒ. x. foliorum rute baurach zucha
ri albi añ. ʒ. x. hec omnia cū melle despumato
simul conficiantur. Secundo dicit ꝙ debet da
ri de hoc electuario si fuerit uenter stipticus ra
tio quia ciminum si teratur grosso modo laxat
uentrē. Si subtiliter ꝓuocat urinā ꝛ ē pulchrū
ꝓbl': Ad istud ꝓbleu. ita respōdetur si ciminū
teratur grosso modo ratione grossiciei non pōt
transire nisi p itestina: ꝛ ideo tunc laxat uētrem
sed si teratur subtiliter tunc melius meli poterit
transire p uenas mes aicas ad epar ꝛ tūc trā
sit ad uias urine uñ ꝓuocat urinā. Solutio nō
placet: quia fortius d̄bet prouocare secessū quā
urinā cū subtiliter tritum d̄bet magis ꝛ melius

71

transire per intestina quam per uias urinales
Quod si solutus fuerit venter electuariū
diaolibanum est dandū cuius descriptio
in.c.de uentris solutione continet. Silla.
Ponit descriptionem diaolibani ostendendo
quando debet exhiberi: ⁊ diuiditur in duas.
Primo facit hoc. Secundo ostendit quid faci
endum quando hec non sufficiunt. Secunda
ibi. Si aūt hec. Prima dicit ꝙ si uenter fue
rit fluxibilis debet dari diaolibanum. ratio pa
tet quia sua stipticitate stringit fluxum. Secun
do dicit ꝙ eius descriptio continetur in.c. de
fluxu uentris. Ad idem ualet mastix ⁊ est bonū
pro pauperibꝰ ⁊ debet transglutire tria .g̃. de
nocte ⁊ ualet in reumate. Al.
Si aūt hec nō suffecerint squama ferri cū
uino tribuat. scorie aūt ferri cōfectio hec ē
℞. seminis apii. seminis fēiculi anisi cimi
ni ameos amidun origani keisi carui seis
coriandri melanopipis macropipis ciamo
mi thuris spice gar. nucis. mus. ciperi zizi.
omniū añ. pondus aur. unius scorie aur
x. oibus sextuplū uini addatur ⁊ coquant
donec ad medietatem redeant ⁊ colet de
inde eger de hoc sirupo postq̃ȝ colabitur.
pōdus. ʒ. xxx. quotidie sumat ⁊ nutricatio
nem alleuiet. qḋ p tres hebdomodas faci
at. Caueat sibi ab acetosis ⁊ a fructibus re
centibus ⁊ aqua frigida uinum uero mē
surate bibat. Sillanus.
Hic ostendit quid fiendum qñ predictum re
mediū non sufficit. Et primo facit hoc. Scḋo
ostendit a quibus dȝ cauere. Scḋa ibi. Ca
ueat sibi. De pria dicit ꝙ si hoc nō sufficerit
squama ferri cum uino debet tribui. Rō q2 ca
lefacit stōm ⁊ ꝯfortat ⁊ stipticuȝ reddit. Secun
do ponit descriptionē que est. ℞. se. apii. se. fe
niculi anisi ameos cimini amidi origani keisim
seis coriandri carui melanopipis macropipis:
spice cinamomi thuris gariof. nucis mus. ȝȝ. ci
pi oim añ. pondus aur. unius scorie. x. aur. om
nibus septupluȝ uini addatur coquatur donec
ad medietatē redeat coletur. Deinde de hoc si
rupo postq̃ȝ colabitur pōdus. ʒ. xxx. bibat quo
tidie. Tertio dicit ꝙ dȝ alleuiare dietā. rō patet
Quarto dicit ꝙ hoc ē faciendū per tres ebdo
modas ⁊c. Caueat. Ostendit a qbus dȝ
cauere ⁊ dicit ꝙ ab acetosis: rō q2 augerent flu
xum ꝯprimendo. Scḋo a fructibus recentibus
q2 lubricāt ⁊ augent discrasiā. Tertio ab aqua
frigida: ratio patet. Al.
Emplm̄ qḋ stōm confortat ⁊ calefacit.
℞. storacē spicā squinātū absinthiū cala
muȝ aromaticū masticē ex hiis cū vio ue
teri ⁊ succo citonioꝝ cōspersis emplm̄ sup
stōm ponatur. Ad hoc preterea cōfert ut
stomachus fricando inungat ex oleo qḋ
fit ex spica nardi ⁊ cipo: aut lana carmina
in predicto oleo calefacto inuoluto super
stōm ponatur ⁊ cum pāno ligetur. Silla.
Ponit curam per ea que approximantur ab
extra. Primo facit hoc. Scḋo iterato ponit cu
rā per ea que approximantur ab extra. Secun
da ibi. Eger quoqȝ. Prima in duas. pri
mo ponit curā per emplm̄. Scḋo per unctionē
Scḋa ibi. Ad hoc. De prima dicit ꝙ cō
ueniens plurimū calefaciens ⁊ ꝯfortans stōm ē
tale. ℞. storacis calamite spice squinanti absin
thii calami aromatici masticis ex his oibus cū
uino ueteri ⁊ succo citonioꝝ ꝯspersis fiat emplȝ
⁊ supponatur stō. Ad idē. ℞. masticis q̃rt. i
galange ameos zedoarie añ. ʒ. ʃ. mēte sicce ab
sinthii sicci ⁊ uiridis añ. ʒ. i. terbentine. ʒ. ʃ. pul
uerizanda pulverizētur ꝯquassando ꝯquassen
tur cū pistelo calido misce oia malaxando cum
oleo de mastice ⁊ fiat emplm̄ ad modū scuti ex
utraqȝ parte ⁊ extendatur supra fustaneū. Ad
idē sacculus. ℞. mente sicce absinthii sicci añ.
M. i. pulueris gar. ameos cinamomi añ. ʒ. i.
aspergatur sacculus cū aq̃ absinthii ⁊ mente fa
cta residentia añ. ℥. i. olei masticis quart. i. cere
q. sufficit ⁊ fiat unguentū. Ad idē. ℞. lauda
mi. ʒ. iii. masticis cinamōi gariofil. nucis mus.
galange spice añ. ʒ. ii. storacis calāite. ʒ. i. olei
nardini olei mastic. añ. ℥. i. cere. ℥. ʃ. fiat cerotū
ponatur supra coriū. Ad idē ualet si sup late
re calido uel ibrice calido asperso sup bono ui
no ponatur petia lini ⁊ sup ea ponatur mastix
el'ctus ⁊ dissoluatur ⁊ calidus applicetur stō ad
modū empli. Ad idē. ℞. gariofil. masticis
spice galange pipis longi añ. ʒ. ii. cere laudami
armoniaci añ. ʒ. i. fiat emplm̄ cū oleo de spica.
Ad hoc. Ponit curā per unctionē dicens ꝙ
ꝯfert ut stomachus fricādo ungatur cū oleo ꝙ
fit de spica nardi ⁊ cipo. Uel ꝙ lana carminata
i dicto oleo īfusa ponatur supra stōm ⁊ cū pan
no ligetur. Ad idē ualȝ i unctio facta cū oleo
masticis uel de absinthio uel de costo uel lauri
no uel de enula uel de cinamomo ul' de pulegio
uel de sansucco uel de ruta. Ad idē ualet un
guentū. ℞. olei masticis olei absinthii olei spi
ce añ. ℥. i. pulueris gar. masticis ameos añ. ʒ. i
cere. q. sufficit ⁊ fiat unguentū. Ad idē ualet
amplecti infantē nudum bene cōplexionatū: sȝ

precipue ⁊ longe melius ē amplecti antiquā ue
tulā.xii.uel.xiii.annorū uel catulū paruū bñ pi
guē.Uel tenere supra stōm manū calidā uel fri
catio stomachi ab extra cū aqua uite ⁊ sepe suʒ
expertus.Uel infusio pāni in predicta aqua ⁊ sup
ponatur stō. Ad idē pānis frumenti calidus
bene ꝯpressus in puluere mente absinthii masti
cis cum optimo uino puro. Al.

Eger quoqꝫ vinū vet⁹ bibat:aut miuaʒ
aut idromel.Miua aūt hoc modo.fit suc
cus citonioꝝ muʒoꝝ sumat ⁊ p diē ⁊ noc
tē vt residere possit dimittat ⁊ colet:dein
de ei⁹ qđ clarū est partes due sumant ʒuc
cari:pars vna vini veteris.i.⁊ incipiat co
q suauiter ⁊ dispumari donec in iuleb spis
situdinē transeat.postea pro vnaqq℥.lb.ex
toto sumat.ʒʒ.spi.cinamomi gar.omniū
añ.ʒ.i.masticis.ʒ.ii.oia pulueriʒata i pan
no ligent ⁊ itus dū calefactū est mittant
⁊ cū infrigidari ceperit pānus extrahatur
⁊ exprimat deinde sirup⁹ rcōdat.Silla.

Ponit curā per approximationē ab intra ⁊
diuiditur in duas.Primo facit hoc.Secundo
ponit descriptionē miue.Scđa ibi. Miua

De prima dicit ꝙ eger dʒ bibere uinuʒ anti
quuʒ:aut miuā:aut idromel.Ratio pʒ.Scđo
ponit descriptionē miue.Sumatur succus cito
nioꝝ muʒoꝝ per diem ⁊ noctē dimittatur ut re
sidere possit:deinde eius quod claꝝ ē due ptes
sumantur ʒuccari:pars una uini ueteris pars.
i.⁊ incipiat coqui suauiter ⁊ dspumari donec iu
leb habeat spissitudineʒ:postea pro una quaqꝫ
lb.ex toto sumantur ʒinʒib.spice cinamomi ga
riosil.omniuʒ añ.ʒ.i.masticis.ʒ.ii.hec oia pul
ueriʒata i pāno ligentur ⁊ duʒ ē calidū dimitta
tur ⁊ cū infrigidari ceperit pānus extrahatur ⁊
dispumetur deinde sirupus recondatur:quare
ualet patet qꝛ fit ex rebus confortantibus stōm
Ad idē ualet oximel ꝯpositum ul squilliticū.
Ad idē sirupus de mente. Ad idē sirupus
de absinthio uel de corticibus citri. Ad idem
aqua uite i potu sumpta. Ad idē claretū pro
stōm frigido ⁊ uocatur stelladi.℞.cinamomi
gar.añ.ʒ.ii.piperis melegette galange añ.ʒ.i.
ʒ.cardamomi.ʒ.i.ʒuccari ul mell.q.sufficit ad
lb.ii.uini fiat claretum ul stelladia. Al.

Qđ si digestiue debilitas fuerit cū mlta
siti ⁊ paucoꝝ ciboꝝ appetitu ⁊ fetido ruc
tu sirup⁹ acetosus de citonio bibat sirup⁹
℞.succi citonioꝝ acetosoꝝ ptem.i.ʒucca
ri al.partē.i.aceti clari quartam parti vni
us coquant omnia sil donec inspissent.

Est aūt sirupus iste stomachi confortatiu⁹
⁊ ad suas per agendas operationes iuua
tiu⁹ ⁊ vehementiam incesionis ⁊ inflatio
nem q̄ est in stomacho sedat. Egri vero
nutricatio sit res in q̄ simul congregant
acetositas ⁊ stipticitas vt ē caro cuʒ succo
vue acerbe cocta ⁊ cū malis macianis sil
cocta cū ribes ⁊ facta ex aluleheri ⁊ almo
si ⁊ illis silia ex cibis.De isto preterea det
puluere ut trāsglutiat q.℞.ros.rub.ʒ.x.
spodii.ʒ.iii.seminis coriandri.ʒ.v.dosis
eius sint.ʒ.ii.cū succo granati muci ⁊ cū
sirupo de citoniis acetosis. Silla.

Ponit curam debilitatis stōi qñ fit a causa
cal'a:⁊ diuiditur in tres.Primo ponit curā per
sirupū.2o per dietam.Tertio per puluerē.Se
cunda ibi.Egri vo. Tortia ibi.De isto.
Prima ponit i duas.primo ponit curā per siru
pū acetosū de citoniis.Scđo ponit descriptōʒ
ei⁹.2a ibi.Sirupus. De prima dicit ꝙ si fue
rit debilitas digestiue cū siti multa ⁊ paruo ap
petitu ciboꝝ ⁊ eructatōne fetida:tunc ex istis si
gnis arguēdū ē ꝙ debilitas stōi ē ex caliditate
Secundo ꝓ cura dicit ꝙ bibatur sirupus aceto
sus de citoniis.Rō qꝛ ifrigidat ⁊ sui stipticitate
ꝯfortat stōm calidū. Ad idē ualet sirupus đ
agresta.Ad idē ualet sirupus de piris ul đ per
sicis. Ad idē sirupus de berberis uel đ ros.

Ad idē sirupus acetositatis citri. Ad ideʒ
sirupus de granis mirti. Ad idē sirupus de
granatis uel oxiʒachara. Ualet ēt sirup⁹ ace
tosus de succis uel aquis fructuū Mesuc.
Ad idem iuleb rosatū.Sirupus.Pōit descri
ptionē sirupi accetosi.℞.succi citoniorū aceto
soꝝ partes.ii.ʒuccari partē.i.aceti clari quart.
partis.i.coquantur oia sil.donec inspissentur
2o dicit ꝙ ille sirupus ē ꝯfortatiuus stōi sedans
iflāmatione seu sedans uehemētiā inflāmatōis
Egri vero.Ponit curā per dietā dicēs ꝙ eger
dʒ nutriri rebus in quibus ē acetositas ⁊ stipti
citas:ut ē caro condita cū agresta ⁊ succo eius
Uel cū succo granatoꝝ uel cum aliis acetosis.
Ad idē ualēt arantia:limones:granata:pruna
damascena:lactuca:cocta:portulaca cocta:cō
dita cū aceto uel agresta uel ptisana ordei:pira
cocta:citonia cocta ⁊ amarene. De isto prete
rea. Ponit curā per puluerē dicens ꝙ de
tur de isto puluere.℞.ros.ru.ʒ.x.spodii.ʒ.iii.
coriandri.ʒ.v.dos.est.ʒ.iii.cum succo granati
acetosi.Uel sirupo de citoniis.Ad idē dyacito
oiten sine spēbus calidis triasandali dyarodō
abbatis electuariū de persicis acetosis.uel cō

fectio de acetosis:uel confectio de fructibus.
Ad idem troc.de spodio. Trocisci dyarodon
abbatis troci.de sandalis trocisci de cáphora
trocisci de berberis. Ab extra emplm. ℞:
succi plantaginis aqua ros .añ. ℔.s.aceti .℥.i.
sandali al.⁊ ru.coralli rubei coriandri ꝑparati
añ.ʒ.ii.se.citonioꝝ seminis acetose añ.ʒ.i.farie
ordei.q.sufficit puluerizanda puluerizétur fiat
emplrúm mediocriter liquidum applicetur ori
stói. Ad idé ungtm̄. ℞:oim sandaloꝝ coriá
dri preparati se.citonioꝝ.se.acetose semis. ber
beris añ.ʒ.ii.succi citonioꝝ.℥.i.olei ros.℥.iiii.
puluerizanda puluerizétur buliant siḿl sup cine
res calidos usqꝫ ad ꝯsumptioné coletur ⁊ adda
tur colature cere.q. sufficit ⁊ fiat unguentum.
Ad idé unctio facta cú oleo ros.uel oleo citóio
rú uel oleo mirtilloꝝ. Ad idé..℞.ros.ru.sá
dalis corall.al.⁊ ru.seis citri añ. ʒ.i. coriandri
ꝑparati.ʒ.i.s.ꝯquassatis fiat sacculus pro stó.

Almansor.

Si aút cum hoc qd̄ diximus fuerit i cor
pore extenuatio ⁊ inflatio egro lac ⁊ aq̄
ordei danda sút. Ipse quoqꝫ ex herbis hu
mectantib⁹ nutriend⁹ é: vt sút lactuce mal
ue cucurbite carnes hedoꝝ ⁊ agnoꝝ lactá
tiú ⁊ pisces recentes. Balneú preterea an
teq̄ꝫ comedat ⁊ postq̄ꝫ comederit ⁊ tinaz
quotidie ingrediat. Et uinú clarú valde
temperatú bibat ⁊ assidue vtat quiete ⁊
motú ⁊ exercitiú vitet sitqꝫ totú eius regi
men sicut eius q corporis grossitiem adipi
sci desiderat. Et si cú hac dispositióe inflá
matio fuerit ⁊ icensio vehemétissima sto
machus ex reb⁹ frigidis é liniendus ⁊ aq̄
ordei dáda sitqꝫ ei⁹ regimé ethicá hńtis.

Sillanus.

Ponit curá debilitatis stói qñ fit a siccitate
⁊ diuiditur in qnqꝫ. Primo ponit curá per lac
⁊ aquá ordei. Scd̄o per dietá. Tertio p balne
um. Quarto per potú ⁊ quedá alia. Quinto p
linimentú ab extra. Scd̄a ibi. Ipse quoqꝫ
Tertia ibi. Balneú. Quarta ibi. Et
vinú. Quita ibi. Et si cú hac. De pri
ma dicit q si cú his que dicta sunt sit corporis
extenuatio suple arguendú é q sit ex siccitate. se
cundo ꝓ cura uult q detur lac ⁊ aqua ordei:ró
qr infrigidat ⁊ humectat ⁊ lac stati resumit cor
pus. Ipse quoqꝫ Ponit curá per dietá
dicens q ipse dꝫ nutriri ex herbis infrigidátib⁹
⁊ humectantib⁹: ut sút lactuce malua cucurbi
ta ⁊ citrulli ⁊ ex carnibus que sút agnoꝝ hedo
rú lactantium ⁊ ex piscibus:ró é qr ifrigidant ⁊
humectant ⁊ aliq̄ ifrigidant ⁊ aliqua restaurát
corp⁹ cito. Ad idé ualét oia cú uio cocta ⁊ ru
pta ⁊ dicitur sambaglonú qd̄ mirabilr restau
rat corp⁹. Ad idem ius pulli alteratú cú in
frigidantib⁹. Ad idé distillatú. Ad idé restaura
tiuuꝫ quo utuntur pratici de carnib⁹. Ad idem
restauratiuú qd̄ dicitur marcipam. Balneú.
Ponit curá p balneú ante comestioné ut fiat ir
roratio ⁊ humectatio per uiá irroratóis ⁊ post
cóestioné ñ tñ i mediate ut attrahatur nutrimé
tú ad mébra. Et vinú. Ponit curá per potuꝫ
⁊ q̄dá alia:dicés primo q dꝫ bibere uinú claꝝ
temperatú:ró qr húectat ⁊ restaurat spirit⁹: So
dicit q dꝫ uti qete:ró qr qes húectat corp⁹.ter
tio dicit q dꝫ uitare motú ⁊ exercitiú ró qr hńt
exiccare:ité dꝫ uitare coitú. Quarto dicit q ígi
mé ei⁹ dꝫ eé sicut illius qui uult ipinguari. Et si
cuꝫ. Hic ponit curá p linimentú ab extra dicés
q si cú hac dispóne fuerit inflámatio ⁊ icensio
uehemés patiés dꝫ liniri cum oleis fŕis sicut ex
oleo ros.uel uiol.⁊ siḿibus. Scd̄o dicit q aq̄ or
dei dꝫ dari:ratio patet. Tertio dicit q regimen
illius debet esse sicut habentis ethicam ⁊ cetera

De dolore et apostemate stói. Sillanus

Irca rubricá é notandú de dolore.pri
mo q dolor é sensibilitas rei ꝯtrarie su
bito ⁊ fortiter ip̄rimentis. Scd̄o notan
dú q cá doloris stói é duplex.s.mala ꝯplxio ⁊ so
lutio continuitatis. Mala ꝯplexio pót eé calı́a
uel fŕa cú materia uel sine materia cú apate uel
sine apate. Sed solutio ꝯtinentis pót eé ex uen
tositate extédéte in stó exñte. Ad ꝓpositú ras
determinat de dolore stói ex mala ꝯplexione cú
materia cú apate uel sine apate ⁊ nó ex mala có
plexione sine materia:qr de illo dixit i.c.ꝑcedé
ti. Notandú q signa doloris causati a mala
ꝯplexione cú materia sine apate.d.sút i. c.pre
cedenti. Signa doloris causati ab apate stói si
fuerit a colera sunt dolor acutus qui sentitur in
ore stói fe.continua ⁊ amaritudo oris citrinitas
coloris sitis maxima urina rubea subtilis.pul
sus uelox spissus ⁊ durus.⁊ si fuerit apa in ore
stói destruitur appetitus ⁊ apparet eminentia
i pte posteriori:sit aút fuerit in aliis partib⁹ stói
nó apparebit eminentia nec nimis magnú nec
multú eminens.ró signoꝝ pꝫ. Signa si fuerit a
sanguine sunt dolor grauis fe.continua sitis ru
bedo oculoꝝ inflámatio uenaruꝫ:urina rubea
spissa:pulsus uelox spissus ⁊ mollis ⁊ alia siḿia
ut i predicto.c.d.é. Signa si fuerit a phlate sút
dolor modicus cú grauedie ⁊ fe.lenta plus co
lor albus mollities i tactu cú infrigidatóe mlti

tudo sputi pulsus paru⁹ mollis ⁊ spissus: urina
nō multū tincta ⁊ spissa. Signa si fuerit a m̄ria
sunt dolor cū pondere febris oculta durities lo
ci: fuscedo i colore. Urina glauca subtil' paruus
⁊ subtilis strictus ⁊ duri⁹ cogitatōes male supra
se ipm̄ insōnietas mala ⁊ inordinata. Al.

J cū dolore stōi adsunt turbatio
⁊ angustia ⁊ nausea egro aq̄ tepi
da i potu ē tribuēda ⁊ ut vomat
p̄cipiendū. Et si hoc nō suffecerit vēter ex
yerapigra soluat. Q.d. ℞. pulueris ros.
ru. spice mastic. xilobalsami carpobalsāi:
cinamomi xilocassie asari oim̄ an̄. ʒ. v. alo
es scotrensis dupiū omniū qd bene tritū
misceas cū medicinis tritis ⁊ cū pāno seri
cino subtilissime cribellatis quarū tritura
tio cū aloe 2o iteretur cuius dos sit a pon
dere duoꝝ aur. usqꝫ ad. ʒ. ii. Egro quoqꝫ
quotidie detur panis i uino ⁊ succo mali
granati ifusus ⁊ in sirupo acetoso de cito
niis. Sillanus.

Determinat de dolore stōi ꝓueniente a ma
teria sine apāte ⁊ diuiditur i duas. Primo facit
hoc. 2o ponit documentū quoddam obseruan
dū. 2a ibi. Ad dolorē. Prima i duas. Primo
ponit curā p euacuatōm. 2o per dietā. scda ibi.
Egro quoqꝫ. Prima i duas. Primo pōit cu
rā per euacuationē per uomitū. 2o per secessū.
2a ibi. Et si hoc. De prima dicit q̄ si cū dolore
stōi adsit turbatio ⁊ nasuea supl. arguendū ē q̄
sit a materia cal'a. 2o dicit q̄ ꝓ cura dꝫ sumi aq̄
tepida i stō. Rō q: leuigat in stō ⁊ laxat ipm̄ ⁊
sic disponit ad uomitum ⁊ si nō ualet misceatur
paꝝ de oleo. Ad idē fiat decoctio aneti uiol'. se.
atriplicis cum sirupo acetoso. Ad idē fiat medi
cina uomitiua. Et si h. Ponit euacuatiōm
per secessū dicēs q̄ si nō sufficit hoc dꝫ fieri eua
cuatio per secessū cū ierepigra cuius descriptio
est recipe pulueris ros.. ru. masticis spicis xilo
balsami carpobalsami ciamomi xilocassie assa
ri an̄. ʒ. v. aloes scotrensis ad duplum omniū
qd bene tritum cum aliis misceatur medicinis
bene tritis ⁊ cum panno serico subtilissimo cri
bellentur quarum triturato cū aloe duplo ite
retur Dos. ē pondus aureorum. ii. Ratio reme
dii ē: quia tales medicine euacuant coleram ra
tione aloes ⁊ simili ratione fl'a. ratione aliarū
medicinarum secum mixtarum. Ad idem. ℞
florum uiol'. florum borbginis an̄. ℥. 5. pruno
rum damascenorum. x. tamarindorū elcōrum
℥. i. uuarum passarum. ʒ. ii. corticum mirobala
norum bene gumosorum infusorum per noctē
in decoctiōe predictorum. ℥. i. fricentur de māe
⁊ colētur ⁊ collature addatur cassiefist.. ℥. 5. de
tur in aurora. Notandum q̄ ante dbet precedē
syrupus digestiuus talis. ℞. ordei mundi. ℥.
ii. endiuie scariole. an̄. M. i. quattuor seminū
frigidorum mundatorum an̄. ℥. i. florum uiol'.
ros. ru. an. ℥. i. uini mali granati. ℥. i. zuccari al
bi. iiii. quart. Fiat syrupus clarificatus us
que ad lb. i. Ad idem ualet oxizacara cū aqua
ordi ul' ēdiuie ul' cū aqua frigida Egro quoqꝫ
Ponit curam per dietam dicens q̄ egro debꝫ
dari panis infusus in succo malorum granato
rum ⁊ siruppo acetoso de cetōiis. Ratio quia
ratione stipticitatis confortant stomachum: ⁊
ratione frigiditatis alterant complexionem ca
lidam. Ad idem ualet succus ordei uel auene:
⁊ si esset nimis debilis patiens detur aqua pul
lorum uel hedi decoctacum portulacis lactu
cts cucurbitis endiuia agresta ⁊ uinum de gra
natis.: Bibat iulep uel syrupum ros. uel. uiol'
uel uinum de granatis uel agrestā cum aqua
decoctiōis lactucarum endiute portulace

Almansor.

Q.d si cū dolore ructuum multitudo ⁊
extēsio atqꝫ singultus: egro electuariū dia
ciminū ⁊ diacalamentū ⁊ alie confectio
nes que ventositatē consueuere quas i. c.
c. de colica noiabimus danda erunt. Ci
baria quoqꝫ ei⁹ sint calagie ⁊ mutagerat
cū se. vini veteris puri parū bibat ⁊ vtat
mtou ⁊ ingrediatur balneū. Sillanus

Ponit curam doloris stomachi sine apostema
te facti in materia frigida specialiter quādo fit
a frigiditate: ⁊ diuiditur in quattuor. Primo
ponit curam per cōfectionem. Secūdo per die
etam. Tertio per motum ⁊ balneum. Quarto
p unctionē. Secunda ibi. Cibaria quoque.
Tertia ibi. Et utat. Quarta ibi. Stōachus
De prima dicit q̄ si cū dolore sit ml'titudo eruc
tuatiōis ⁊ singlt⁹ arguēdū ē q̄ dolor stōi fit a
uētositate. rō signoꝝ pꝫ. Secūdo dicit q̄ ꝓcu
ra dꝫ dari diacium el'ec. d calamēto ⁊ alie cōfe
ctōes disoluētes uētositatē suple quales sūt dia
nisū dyagalāga dyatriō pipeō cōfec. d sēinib
el'ec. de baccis lauri. Ad idē ualꝫ tiriaca ātiqua
ardēte. Ad idē vꝫ aq̄ ardēs sola. Ad idē ualet
ab extra saculus de sale ⁊ milio torrefactis. Ad
idē uētosa sine scarificatiōe posita supra stōm
ad idē ualꝫ unguētū ℞. rute. M. i. castorei. ʒ
ii. anisi. ℥. i. aristol'. lon. ℥. ii. uini ru. ℥. iii. olei la
urini. ℥. iiii. cōquassāda cōquassetur bulliāt sup
cineres calidos usqꝫ ad cōsumptionē uini cole

tur ⁊ colature addatur cere.q .sufficit ⁊ fiat un
guentum. Ad idé ualet unctõ stomaci facta cũ
oleo de ruta uel de enula: uel de pulegio uel de
aneto uel laurino: uel de spica uel de kerua Ul'
fricatio cum aqua uite ⁊ sum expertus. No
tandum ꝙ si dolor ꝓueniat a materia fl'atica
anteq̃ʒ dentur el'ec. cõpetit tal' syrupus. ℞. mé
te absinthii isopi capill'. ueneris recentium añ.
M. i. corticis radicis féiculi petroselini: añ q̃rt.
ʃ. anisi maratri ameos. añ. ℥. i. ligritie rase uua
rum passaꝝ mũdataꝝ ab arill'. añ. ℥. i. aceti. al
℥. i. mell' el'ci. zuchari. al. añ. ℔. ʃ. fiat sirupus
clarificatus usque ad q̃rt. v. Ad idé ualet oximl'
simplex sq̃lliticũ. Medicia laxatiua é talis. ℞.
floꝝ boraginis buglose. añ. ℥. i. anisi. ℥. ii. liq
ritie rase uuaꝝ passaꝝ mũdataꝝ ab arill'. añ ℥.
v. polipodii q̃rcini. ℥. ʃ. cortic. mirobaláoꝝ bñ
gũmosoꝝ infusoꝝ ꝑ nocté in decoctiõe ꝓdicto
rum. ℥. i. fricétur de mane fortiter ⁊ colentur: ⁊
colature addatur turbith bñ gũosi mũdi iteri
us ⁊ exteri⁹. ʒ. i. ʒʒ. ℈. i. detur i aurora. Ad idé
ualet dyarob cũ turbith détur. ʒ. ii. uel. ℥. ʃ. si
patiens sit fortis. Ad idé dyacitoniten soluens
fl'a: Ad idé dyasinitionis. ʒ. iii. Ad idé el'ec. idi
ʒ. iii. Si uero dolor stomaci ꝓueniat a m'ia cõ
petit talis sirupus. ℞. boraginis cũ toto corti
ce radicis feniculi petrosil'. añ quar. ʃ. interioꝝ
sq̃lle. ℥. i. méte isopi scolopédrie capill'. ueneris
recentiũ. añ. M. i. ani. maratri cuscute añ. ℥. i.
liquiritie rase uuaꝝ passaꝝ sine arill' añ ℥. i. ace
ti al. ℥. i. mell' el'ci zucari el'ci añ. ℔. ʃ. fiat siru.
clarificatus usq̃ʒ ad q̃rt. v. Ad idem vʒ oximel
sq̃lliticũ cũ decoctiõe boragis ⁊ buglosse. Me
dicina laxatiua tal' é. ℞. floꝝ boragis buglose
añ. ℥. i. anisi. ʒ. ii. rase uuaꝝ passaꝝ mũdataꝝ
ab aril' añ. ℥. i. thimi epithi polipodii q̃rcini añ
℥. ʃ. corticis mirobalanoꝝ indoꝝ bñ gũmosoꝝ
infusoꝝ in decoctione ꝓdictoꝝ ꝑ nocté. ℥. i. cole
tur ⁊ colature addatur lapidis ar. ʒ. i. detur in
aurora. Ad idé cõfectõnis amech. ʒ. iii. uel. ℥. ʃ
Ad idé diacitoniten soluens m'iaʒ mesue. Ad
idé dyasene. ℥. ʃ. Cibaria uero. Ponit curá
doloris stomachi facti a materia frigida dicés
ꝙ cibaria debent esse cũ spébus cõdita ratio
patet. Secundo dicit ꝙ debet sumere paꝝ uini
ueteris. Ratio quia stomachum calefacit ⁊ ce.
Et utatur. Põit curá ꝑ motũ ⁊ balneũ dicés
primo ꝙ dbet uti motu Ratio quia motus
calefacit ⁊ exiccat. Secundo dicit ꝙ debet igre
di balneũ. Ratio pʒ. quia calefacit ⁊ ꝯfortat di
gestioné ⁊ cõsumit materiá q̃ remásit ⁊c. Al.
Stomachus qnoq̃ʒ ex oleo de nereidé.
vt diximꝰ i páno i uoluto uaporetur. Sil.

Ponit curam ꝑ unctioné dicens ꝙ stõachus
debet ungi cum oleo de spica. Al.
Si aũt cũ dolor' stõi fuerit fe. ⁊ aþa ma
nifestũ ⁊ cũ tangitur sentit' caliditas eger
prius ex basilica phlebotomet' ⁊ loco do
lenti duo supponant' sanddli ⁊ ro. ⁊ cam
phora cũ aqua roſ. ⁊ succo citonioꝝ. Nu
trimentũ vero ei⁹ non sit nisi sola ordei aq̃
⁊ custodiat' a carne ⁊ uino ⁊ cofectõibus
que de melle fiunt ⁊ bibat succum grano
toꝝ muzorum ⁊ rob de fructibus frigidis
Cũq̃ʒ caloris uehemétia sedata fuerit egro
cassiefist. cũ succo endiuie dissoluta ac bul
lita ⁊ dispumata ad bibendũ det'. Silla.
Ponit curam doloris stomachi prouenientis
ab apostemate: ⁊ diuiditur in duas. Primo po
nit curá quádo ꝓuenit ab apostemate calido.
Secundo quando ꝓuẽit ab apostéate frigido
Secunda ibi. Cũ aũt. Pria i duas. Primo
ponit curá apostéatis calidi ñ cõuersi i duritié.
Secũdo põit curá aþaṫ cal. cõuersi i duritieʒ
Secunda ibi. Cũq̃ʒ aut egro. Prima i q̃ttu
or. Prio põit curá ꝑ phlebotomiá. Secũdo ꝑ
unũ locale. Tertio ꝑ dietá. Quarto per medici
ná laxatiuá. Secunda ibi. Et loco. Tertia ibi
Nutrimentũ. Quar. ibi. Cũq̃ʒ caloris. De
pria dicit ꝙ si cũ dolore stõachi fuerit apostéa
máifestũ cũ tagitur sentitur eger calidus. suple
arguédũ é ꝙ apostéa sit a ságuie ul' colera. Se
cũdo dicit ꝙ ꝓcura cõpetit flebothomia facta
ex basilica. Ratio patet: qa ꝑ flebothomiá eua
cuatur materia ságuiea directe. si apostema sit
sanguineũ: ul' colera i directe si apostéa sit cole
ricũ. qa refrigerat. Et loco. Põit curá ꝑ unũ
locale dicés ꝙ sup loco dbili: s. stõacho dʒ sup
poni epithia de sádalis roſ cáphora aqua roſ
⁊ succo citõioꝝ. Notádũ ꝙ epithia põt põi sic
i forma. ℞. aq̃ roſ. ℔. ʃ. succi citonioꝝ q̃rt. ʃ.
sádal'. al. ⁊ ru. an. ʒ. ii. cáphore. ℈. i. pl'uerizáda
pl'uerizétur misce oia ⁊ ualet a pricipio: q̃r é fri
gidum stipticum repercussiuum. Ad idem
ualet emplastrum de sandalis. roſ. farina ordei
oleo roſ. ⁊ aceto. Ad idem unguatur locus
cũ oleo roſ. puro ⁊ aceto paꝝ. In auguméto ⁊
vʒ ualet unguétũ hoc. ℞. folioꝝ malue malua
uischi añ. M. i. ordei mũdi ℥. i. axungie gallie
anatis ⁊ anseris: añ. ℥. i. dactiloꝝ piguiũ quar.
ʃ. mucillaginis seminis lini mucillaginis fenu
greci añ. ℥. i. conquassanda cõquassentur ⁊ mi
sce omnia fortiter ⁊ fiat emplastrum. Ad idem
emplastrum factum de faria féugreci seminis
lini ⁊ maluauischo ⁊ oleo de camomilla ⁊ uitel
a ouorum. Ad idem. ℞. farine fenugreci sem

nis lini aneti camomille. s. florũ eius. añ. ℥. iii. piguedinis anatis anseris galline añ. ℥. i. mal uauischi cocti ⁊ bene mũdati a ligno intrinseco bene pistati ℔. i. corporentur simul ⁊ si inquire retur inspissatio incorporentur cum farina fru menti uel sigilis ⁊ ponantur. ℥. iiii. mell' ⁊ pona tur calidũ sup apostẽa. Nutrimentum. Po nit curam per dietã dicens ꝙ nutrimentũ non sit nisi sola aq̃ ordei rõ q2 isrĩdat ⁊ lenit ⁊ prepa rat. Secundo dicit ꝙ debet cauere a carnibus uino ⁊ confectonibus de melle ratio quia cale faciunt ⁊ augent materiam apostematis. Ter tio dicit ꝙ debet bibere succum granatorũ ace tosorum ⁊ succum de fructibus frigidis ut piro rũ citoniorꝫ. Ratio q2 infrigidant ⁊ sua stiptici tate solum confortãt. Cumq3 caloris. Ponit curam per medicinã laxatiuã dicens ꝙ si calor nõ intẽsus imo remissus fuerit ⁊ per cõseq̃ués egritudo fuerit in declinatione egro debet exhi beri cassiafist. dissoluta in succo endiuie. causa est q2 nõ debet dare medicinam fortem qñ est apostẽma in stomacho q2 non purgaret mate riã peccãtẽ: sed agitare t. ideo cõueniunt leni tiua dicta supius: q2 nõ inducũt dolorẽ. Notã dũ ꝙ post euacuationẽ i tali tẽpore trocisci de rof. si recipiãtur cũ iulep ul' siru. rof. ualẽt. Al. Cum aũt egritudinis dies elongati fuerit ⁊ calor oĩo qeuerit si remanserit apostẽa cũ duritie ex h̄ emplo epitief loc⁹ q ℞ uio larũ siccarum ʒ. x. rof. ru. ʒ. v. spice odori fere. masticis amboru añ. ʒ. iii. cipi sq̃nãt calãi arõatici omniũ añ. ʒ. ii. farie fẽugre ci. ʒ. xx. florum camomille semis maluaui schi. al. farie ordei omniũ añ. ʒ. x. cõspgã tur omnia ex mucillagine se. lini. deide lo cus ex oleo de neriden tepefacto inũctus emplastretur exp̃dictis p quattuor horas antequã comedat. Et postq̃3 cibus fuerit digestus ⁊ stomachus fuerit euacuatuſ ex oleo de nereidẽ Cũ lana ut diximus uapo ref. Confectio olei nardini simplicis. ℞. olei d ben. ℔. i. spice. ℥. 5. masticis costi cipi sq̃nanti calami aromatici oĩm añ. octaua ℥. i. oĩa hec pulnerizata in p̃dicto oleo posi ta ad solẽ per ebdomodã vnam vasis ore clauso dimittãtur: deide colenẽ ⁊ exp̃mã tur feces ⁊ scofe que in manib⁹ remãserit emplis admisceãtur optie eni erũt. Silla.

Ponit curã apostematis calidi cõuersi i du ritiẽ: ⁊ diuiditur i duas. Primo ponit curã per emplm. Scdo per unctionẽ. Scda ibi. Et post quã. De prima dicit ꝙ si egritudo fuerit pro longata ⁊ calor cessauerit si remanserit apa cũ duritie supra stõm d3 poni emplm. ℞. uiol'. sic carũ. ʒ. x. rof. ru. ʒ. v. spice odorifere masticis amborꝫ añ. ʒ. iii. cipi sq̃nanti calami aromatici ʒ. ii. farine fenugreci. ʒ. xx. florꝫ camomille semi nis maluauischi. al farine ordei. añ. ʒ. x. cõsp gantur omnia ex mucillagie semis lini. postea locus ex oleo de spica tepefacto inũctus emple tur ⁊ hocãte cõestionẽ per quattuor horas ad idem ualet emplm de melliloto. Ad idẽ empl3 dyaqlon. Ad idẽ cerotu3 isopi descriptõe gal'. ul' descriptõe philagrii. Notãdũ ꝙ apa calidũ potest conuerti in duritatẽ dupliciter. Primo per ea que ab extra aplicantur: ut sunt olea for tissima resolutiua partis subtilis ⁊ remãet gros sum: ideo cessat febris. Secundo ex heorogeni ate materia: Quia primo resoluitur materia subtilis: ⁊ ideo ualet emplm dictum: quia molli ficat ⁊ resoluit ⁊ d3 poni ante cibationẽ ut cibuſ ñ ipediatur in digõne. Et postq̃3. Ponit curã per in unctionẽ: ⁊ diuiditur i duaſ. Primo facit hoc. Scdo ponit descriptionẽ olei de spica. Se cunda ibi. Cõfec. olei ⁊c. De prima dicit ꝙ p⁹ q̃3 cibus fuerit digestus ⁊ stomachus euacuat⁹ ungi d3 cũ oleo de spica cũ lana ut dictum ẽ: q2 fcã mollificatõe tale oleũ resoluit. Ad idẽ ualẽt olea ⁊ ungtã. d. in. c. de cõfortãtibus stõ3. Con fectio. Ponit descriptionẽ olei nardini qd sic fit. ℞. olei de been. ℔. i. spice. ℥. 5. masticis costi cipi squinanti calami aromatici oĩm añ. octauã ptẽ. ʒ. i. hec oĩa pulaerizata i oleo dicto posito ad solẽ per ebdomodã ore uasis clauso dimittã tur. deinde colentur ⁊ extrahantur feces ⁊ scofe que in manibus remanserint oleis misceantur quia erunt optime. Al.

Cũ aũt apa in stõ inueterauerit troci. d spica erunt dandi. Qui. ℞. florꝫ sq̃nanti silocassie rauedsẽi calãi arõatici spice oĩm niũ añ. ʒ. iii. croci mirre anisi costi piperis oĩm añ. ʒ. i. bdelii varii. ʒ. iii. masticis. ʒ. ii. armoniaci. ʒ. i. iformẽtur troc. quorꝫ unuſ q̃sq3 ponderet aur. i. ⁊ qbus vn⁹ quotidie cũ vino cocto deẽ. Emplm quoq3 istud fi at ꝙ. ℞. bdelii mollis. ʒ. x. armoniaci. ʒ. v. se. been se. apii amborꝫ añ. ʒ. x. spice masti. nigri amborꝫ añ. ʒ. v. cere. ʒ. iii. olei de neri den. ʒ. xv. gũme i vino dissoluanẽ. deide oĩa cõiungãẽ ⁊ fiat ex eis empl3. Ad do lorẽ tñ stõi ⁊ epatis curandũ medic⁹ vald erudit⁹ est necessari⁹ qui ipsorꝫ diligẽter at tendat dispõnes. Nos tñ aggregatõnes ⁊ sũmas ad hoc cõferentes iã diximus. licet in quantum potuimus in hoc abbreuiare mus sermonẽ. Sillanus.

Sillanus.

Ponit curam apostematis frigidi : ⁊ primo
per trociscum .secuno per emplastrum .secun
da ibi. Emplm. De prima dicit qd ubi apa
in stō iueterauerit trocisci de spica sūt dandi q
sunt. ℞. floꝝ sqnanti zilocassie reuedsemi cala
mi romatici oium añ. ʒ .iii. croci mirre costi ái
si pipis omniū añ. ʒ. i. bdellii uarii. ʒ . iii. masti
cis. ʒ. ii. armoniaci. ʒ. i. fomētur trocisci quoꝝū
unusquisque pōderet auī. i. oi die detur unus
cū uino cocto . Ratio quia subtiliant incidunt
⁊ resoluunt materiam . Emplm. Ponit curā
per emplastrum dicens ꝙ debet fieri hoc em
plastrum. ℞ bdelii moll. ʒ. x. spice masticis ni
gri amborum añ. ʒ. v. cere. ʒ. iii. olei de neridē.
ʒ. xv. gūme i uino disoluatur deide omnia con
iugantur ⁊ fiat emplastꝝ ex eis. Ad idē fiat em
plastꝝ ceroneon quarti. i. 5. malaxetur cū oleo
amigdalaꝝ dulcium extendatur supra corium
ad quantitatē medii palmi ex utraqꝫ parte. Ra
tio qꝛ mollificat subtiliat ⁊ resoluit. Ad dolorē
Ponit unum documentum dicens ꝙ ad dolo
rem stomaci ⁊ epatis remouendum necessariū
est habere medicum peritum qui diligenter in
uestiget dispositiones. Ratio quia ex errore cō
misso in istis membris sequitur error in aliis cū
in istis fiant digestiones ex quibus nutriūtur
alia membra. Secundo dicit ꝙ aggregationes
⁊ summas de hoc conferentes iam dixit licet iā
abreuiauerit sermonem inquantum fuerit pos
sibile. Notandum ꝙ in stomacho ex apostema
te stomaci potest cāri ulcus . Ideo sciendū pri
mo ꝙ ulcus ē solutio continuitatis cum sanie.
Secundo notandum ꝙ ulcus stomachi fit aut
propter rupturam apostematis stomaci . Aut
ex materia uenenosa uel acuta ulcerante substā
tia stomaci aut fit a causa extrinseca. Tertio no
tandum ꝙ signa significātia super ulcus stoma
ci sunt dolor stomaci in loco in quo ulcus existit
⁊ ꝙ est fortior si comedat res acutas ⁊ acetosas
⁊ in egestiōe atque uomitu apparet sanies atqꝫ
ructus eius uel sanies uel uētositas eius que ex
it ab ore fetet ⁊ post digestionē alleuiatur a gra
uitate ⁊ dolore. Ratio signorum patet bene in
telligenti. Quarto notādum ꝙ ulceris cura ꝙ
fit i stomacho est ut mūdificetur bene cū aqua
decoctionis ordei que debet dari in aurora uel
ante uesperas uel mūdificetur cum aqua deco
ctionis gummi arabici ⁊ liquiritie Aut aqua ca
sei. ⁊ in hoc in estate sed in hyeme eisdem horis
sumat decoctiōis mellis aut ordei aut aqua de
coctionis ysopi squinanti ⁊ mellis uel mel rosis
colatum cum aqua cali. Et sit quantitas cuius
libet qualibet hora. ℥. iiii. uel. vi. post mundisi
cationem per duas horas ante cōestionem sūa
tur medicamen ꝙ sic fit. ℞ ros. balaustiarum
karabe añ. ʒ. ii. boli ar. ʒ. iii. fiat puluis de quo
sumatur bis in die. ʒ. ii. cū. ℥. iiii. succi citonioꝝū
uel siruppi cum aqua decoctiōis sumac aut mir
tillorum uel portulace Ab extra ponatur supra
locum emplastrū quod sic fit. ℞. boli. ar. mū
mie mirre masticis aloes añ. terrantur ⁊ incor
porentur cum. ℥. ii. picis naualis aut resine fiat
emplastrum

De singultu — Silla.

Circa rubricam est notādum ꝙ singul
tus ē motus expulsiue uirtutis natura
lis stomaci incitati a uirtute sēsibili pro
pter nocumentum expellendum ⁊ dicitur quasi
spasmus stomaci . Secundo notādum ꝙ sin
gultus ē duplex. quidam est de repletione. qui
dam est de inanitione sicut spasmus . Tertio
notandū ꝙ singultus ⁊ spasmus differunt ⁊ cō
ueniunt. Conueniūt primo quia ambo possūt
causari ex inanitōe ⁊ repletione. Secundo qꝛ si
cut spasmus est cōtracō neruorum uersus suā
originē ita singultꝰ ē ꝯtracio stōi ⁊ ꝑtiū eiꝰ ꝟsus
suā originē. Sed differunt qꝛ in singultu est cō
tractio uillorum: ⁊ in spasmo contractio neruo
rum: quia spasmus est passio nerui ⁊ singultus
est passio uillorum stomaci. Secundo differūt
qꝛ in spasmo ē ita cōtractio ꝙ post modū nō ē
dilatatio nisi curetur. Sed in singultu qꝫuis ꝑ
mo sit contractio tn̄ postea seqtur dilatatio.
Sed in singultu ē ꝯtrariū quia post ꝯstrictio se
quitur. Quarto notandū de causis singultus.
Cause aut sunt intrinsece: aut extrīsece. si extrin
sece sūt sicut frigiditas aeris: ⁊ hoc pꝫ: quare cū
nutrix pueroꝝ stomachus nimis īfrigidatur de
facili īcurrunt singultū: aut nimia repletio cibi
⁊ potus corruptio in stō: aut assumptio rerum
acutaꝝ: sicut piperis ⁊c̄. Et specialr̄ qñ pꝰ vinuꝫ
sumitur: qꝛ facit ꝙ imiscētur pipi. si uero singul
tus fit ꝓpter causas intrīsecas. aut hoc ē prop
ter stōm: aut ꝓpter alia mēbra : aut ꝓpter apa
capitis: aut casum: aut percussionē. Aut fractu
ram carnei: aut ꝓpter apa epatis: aut humores
mordicantes acutos pungitiuos aut acetosos
delegatos a toto corpore ad stōm: . sii uero fue
rit ꝓpter stomachū: aut hoc ē ꝓpter humores
frigidos inuiscatos : aut calidos pungitiuos :
aut propter apostema: aut ulcera : aut propter
nimiū sensum: aut ꝓpter nimiā inanitōꝫ. Qui
to notandum de signis singultus. Si fuerit

ꝑpter causas extrinsecas manifestatur ex iudi
cio patientis. Si fuerit ꝑpter causas alioꝝ mē
broꝝ aut totius. Siľr pꝫ ex iudicio patientis. si
gna si ueniat ex inanitōe sunt: quia uenit post fe
brē ⁊ post longam corporis afflictionē ⁊ post la
bores ⁊ post abstinentiā: ⁊ post euacuatōes lō
gas per secessū uľ per uomitū: ⁊ nō fit subito sꝫ
paulati. Signa si fuerit ex repletōne sunt: qꝛ fit
subito ⁊ absqꝫ alia egritudine p̄cedente longa.
ante cibū bene se hꝫ ⁊ post male: qꝛ si stetit i lō
ga quiete ⁊ se īpleuit. Signa si fuerit ꝑpter hu
mores frigidos in stō inuiscatos sūt qꝛ iuuatur
a calidis ⁊ sentitur f̄ritas in stō. Signa si fue
rit pp hūores calidos sunt qꝛ iuuatur a frigidis
⁊ sētitur caľitas pūctura ⁊ mordicatio i stō.
Signa si fuerit pp nimiū sensū stōi sunt qꝛ pati
tur a qualibet re facili singultū. Signa si fuerit
ꝑpter ap̄a stōi sunt febris dolor ⁊ nausea ⁊ alle
uiatur īfirmus post uomitū ⁊ assellationeꝫ ma
gnam. Signa si fuerit ꝑpter ulcera sunt qꝛ cum
sumuntur acuta ⁊ pungitiua tūc sentitur dolor
⁊ aggrauatio in stō. Sig̃ ꝑnostica. Primū sin
gultus in crisi bonis signis apparentibꝰ bonū
qꝛ significatur cris p uomitū. Signa ṽo signa
mala appareant malū: qꝛ significatur spasmus
Secundū singultus eueniēs post quācūqꝫ eua
cuationem superfluam siue naturalē siue artifi
cialem malū est signum. Tertiū si post uomitū
singultus non sedatur neqꝫ minuatur: sed poti
us augeatur malū. Uel ap̄a stōi uel ianitio seq
tur tunc malū ē ꝑnosticandum ⁊c̄.

Almansor.

Um singultꝰ post grossi cibi cōesti
onē aut vini valde tempati bibi
tōnem superuenerit aq̄ calida in
qua ciminū ⁊ menta ⁊ mentastrū ⁊ paꝝ
thuris bullierit multotiens in potu ē sumē
da. Et egro vt dormiat est precipiendū ⁊
venter vaporandus ⁊ ieiunandū est ei
Cū aūt per multos dies a cōestōe abstiue
rit iubendū est balneū sepe ingredi. Dein
de paucis cibis desiccantibus tamen ē alē
dus sicut sunt galagie ⁊ mutagenat cū se
minibus ⁊ vini parū puri in potu tribuē
dū. Et si hec nō suffecerint trocisci isti dā
di sunt qui dicunť de thure. ℞. thuris. ʒ.
v. enuse. ʒ. iii. mētastri folioꝝ rute sicce am
borum an̄. ʒ. ii. seis sisimbrii. ʒ. iii. ſ. īformē
tur trocisci ex eis pondere auř. unius ex q
bus unus in die cum apozimate cimini tri
buatur. Silianus.

Hic determinat de singultu ⁊ diuiditur i du
as. Primo ponit singultū de repletione. Scd̄o
de inanitōe. scd̄a ibi. Nō si singultus. Pria i
quattuor. Primo ponit curā per decoctōꝫ quā
dam. scd̄o per somnū euaporatōnē ⁊ abstinen
tiā. Tertio per dietā. Quarto per trociscos. se
cunda ibi. Et egro. Tertia ibi. Deinde. Quar
ta ibi. Et si hoc. De prima dicit ꝙ ubi singul
tus ꝑuenit post comestioneꝫ cibi grossi: aut po
tum uini ualde mixti aque arguenduꝫ ē esse ꝑp
ter repletōnē a materia f̄ra. Secūdo dicit ꝙ ꝑ
cura dꝫ dari aqua calida in qua ciminū ⁊ men
tastrum ⁊ parū thuris bulierit. Rō quia dissol
uit uentositatem ⁊ materiā f̄iam. Ad idē ualet si
īfūdatur spōgia ⁊ exp̄ssa leuiter applicetur stō
Ad idē vꝫ hoc. ℞. diptāi sb̄tiľr pulueriȥati. ʒ
tiriace eľci. ʒ. i. uini al. cal. ℥. ſ. misceātur ⁊ mini
strentur i potu. ⁊ vꝫ ēt ad dolorē stōi fortissimū
ꝑuenientem a materia uentosa. Ad idem dip
tamus. Ad idē ualet aqua ardens: aut olea ⁊
unctā ⁊ sirupi dicti supra. c. de dolore stōi. Ad
idē ꝯfectiones dicte supra sicut diatrionpipeon
dyaciminū. Notandū ꝙ in singultu ꝺ reple
tōe ante p̄dicta prius dꝫ fieri euacuatio cuꝫ uo
mitu ⁊ ꝑuocatio cū oximelle ꝯposito ⁊ aq̄ radi
cis rafani fortis ⁊ seis aneti ⁊ sinapis ⁊ atripli
cis ⁊ ceparū uel fiat euacuatio per secessum cuꝫ
pillulis storacis uel cum pigra. Et egro. Pōit
curā per somnū ⁊ plura alia: dicens primo ꝙ p̄
cipiendū ē egro ut dormiat. Ratio qꝛ somnus
reuocando calorē ē causa dissolutionis uentosi
tatū. Secundo dicit ꝙ uenter ē euaporandus.
Ratio pꝫ. Tertio dicit ꝙ est abstinendū a cibo
Ratio qꝛ calor uertit se supra materiā frigidaꝫ
i stō ex̄ntem ⁊ cōsumit eā. Quarto dicit ꝙ cum
fecerit abstinentiā multis diebꝰ dꝫ ingredi bal
neū. Ratio pꝫ: quia complete ⁊ pfecte cōsumit
materiā frigidam facientē singultū. Notandū
ꝙ loco uaporationis facte supra stōm fricatio
stomachi ualet cum aqua ardenti facta. Simili
ter sacculus factus cum absinthio ⁊ menta siccis
⁊ puluere cimini. aut ex milio ⁊ sale torrefactis.
Ad idem fiat suffumigatio ex thure mastice ⁊ li
gno aloes ⁊ pānus inffumigatus stō applicetur
⁊ est optimum. Notanduꝫ ꝙ cibi conueni
entes sunt carnes siluestres usuales pullorum
columborum ⁊ similes plus assate quam elixe
⁊ si elixe sint preparentur cum speciebus ⁊ cete
ra. Et si hec. Ponit curam per trociscos
dicens ꝙ si hec non sufficiant debent dari troci
sci de thure. Ratio qꝛ sunt calidi dissoluētes uē
tositatē. scd̄o ponit descriptionem eoꝝ. ℞. thu
ris. ʒ. v. enule. ʒ. iii. mentastri folioꝝ rute ābo

añ. ʒ. ii. seis sisimbrii. ʒ. iii. ʃ. informentur ex his trocisci ponderis auř. unius ⁊ detur unus: ⁊ detur unus in die cũ decoctione cinamomi. Ad idẽ electuariũ de baccis lauri diaciminũ dianisum diagalanga diatrionpipeon. Sed iter oia ualent gariofiŀ. confortando stomachum ⁊ consumendo materiam. **Al.**

Qđ si singult⁹ post fe. acciderit fueritq; cũ eo tribulatio: aut nausea: aut sitis: aut in ore siccitas aq̃ calida: ergo multotiens tribuẽda erit nõ tamẽ repente sed paulatim Et si sedatus non fuerit aqua ordei cũ oło de amigdalis dulcib⁹ detur. Spondilles quoq; colli ⁊ dorsi ex oleo tepido inungatur ⁊ fricenť: Et mucillago psilii cũ iulep ⁊ succo granati in potu tribuáť. singultui preterea ⁊ sternutationi conferunt retinere anhelitum Sillanus

Ponit curá singultus cum inanitione ⁊ primo facit hoc. Scđo ponit curá ⁊ reuertitur ad ponendũ curá singultus de repletione. Secunda ibi. **Singultui.** Prima in q̃ttuor ƀm ꝙ quattuor ponit remedia. Scđa ibi. **Et si sedatus.** Tertia ibi. **Spondilles.** Quarta ibi. **Et mucillago.** De pria dicit ꝙ si singultus ꝑueniat post febrẽ ⁊ cũ eo fuerit turbatio: aut nausea: aut sitis: aut in ore siccitas tunc ẽ arguendũ ꝙ singultus fit de inanitione: rõ pʒ. Scđo ꝑ cura dicit ꝙ aqua caŀa sepe ẽ danda infirmo nõ tñ subito: sed paulatim: rõ q: hʒ humectare. **Et si sedatus.** Põit curá per ƀm remediũ dicẽs ꝙ si singultus ñ fuerit remotus dʒ dari aqua ordei cũ oleo amigdalarũ dulciũ: rõ pʒ. Ad idẽ ualet succus ordei ꝯditus cũ lacte. Ad idẽ lac calidũ ƀm ꝙ extrahitur ab ubere. Ad iđ iura carniũ pulloruʒ. Ad idẽ uitella ouoꝝ sorbiliũ. Ad idẽ uinũ dulce debilis mixtionis. **Spondilles.**

Ponit tertiũ remediũ dicẽs ꝙ ualet si fricẽtur spondilles colli ⁊ dorsi cuʒ oleo cõmuni uel uiolato tepi. rõ q: humectat: iõ plus ualet si ungatur totum corpus ⁊c̃. **Et mucillago.**

Ponit quartũ remediũ dicens ꝙ mucillago psilii cũ iuleb ⁊ succo granati debet dari i potu rõ pʒ. **Singultui.** Ponit curá iterato singultus de repletione dicens ꝙ in tali dʒ ꝓuocari sternutatio. Rõ q: ipsa ẽ motus fortis: iõ cõfortat uirtutẽ expulsiuá stomachi. Secundo dicit ꝙ ualet retentio anhelitus: rõ q: ex hoc confortatur calor in iterioribus: q: est plus potens ad resoluendũ materiá singultus. Notandum ꝙ ad idẽ ualent accidentia aie subito iducta ex ꝑuiso ut timor magnus ira gaudiũ magnũ Ratio q: diuertitur mens ỽtutis aialis sensibiŀ que concurrit in singultu. Ad idẽ uentose supra stõm ⁊ spondilles sine scarificatõe: rõ quia resoluunt ⁊ diuertunt. Ad idẽ fortes fricationes in extremitatibus facte.

De appetitu canino **Sillanus.**

Circa rubricá est notanduʒ ꝙ quadruplex ẽ appetitus preter naturá uel inaturalis: quidá eni uocatur appetitus caninus: quidá bolismus uel uaccinus: quidaʒ sincopalis: ⁊ qdam uocatur appetitus corrupt⁹ Ad ꝓpositum raƀ loqtur de primo. Sed seq̃r de oibus ut placebit. Scđo notanduʒ ꝙ appetitus caninus ẽ appetitus isaciabilis deriuatus a canibus: q: sicut canes nunq̃ʒ saciantur donec reuertuntur usq; ad uomitũ: ita patiens hunc appetitũ non poterit saciari. Tertio notandũ ꝙ cá huius est duplex. s. caliditas resoluens ⁊ inaniens sicut ẽ caŀitas aeris cursus labor uigilie supflue fe. precedẽs resosoluens euacuationẽ supflua: caŀitas stõi ⁊ toti⁹ corporis: ỽmes existentes in stõ ⁊ intestinis deuorãtes cibũ reuma descendens ad stõm debilitãs ꝯtentiuá faciens cibũ cito descendẽ: debilitas ꝯtentiue ⁊ fortitudo expulsiue. Oẽs iste cause pñt redduci ad inanitõem ⁊ resolutõem. Scđa cá principaŀ est frigiditas comprimens que agit actionem similem succiõi. ⁊ sic inducit contactum ⁊ sensationem: ⁊ ideo qui habent orificium stomachi frigidum habent appetitum intensum: ⁊ ideo quanto est frigidius tanto appetitus est intensior nisi ad tactum deueniat ꝙ mortificet ⁊ deiiciat uirtutem. Tertia causa principalis potest esse humor acetosus in orificio stomachi existens sicut phŀa acetosum uel mŀia suscitans appetitũ ⁊ hoc abstergendo humores grossos uiscosos in ore stõi impedientes appetitũ ⁊ debilitantes digestiuá. Quarto notandũ de signis si fuerit appetitus caninus ex inanitione fcá ex caŀitate aeris uŀ laboris: uŀ uigiliis: uŀ cursu: uŀ febrib⁹ ꝑcedẽtib⁹: scitur ex iuditio patiẽtis uŀ astantiũ. Si ꝑꝑ ỽmes scitur: q: apparent signa ỽmiũ. si ꝓpter caliditatẽ stõi uel totius corporis tũc ẽ sitis ⁊ tũc cũ hoc plurimũ ẽ cõstipatus ⁊ pilosus ⁊ musculosus ⁊ siŀia. Et si ꝓpter reuma uel ꝓpter debilitatẽ contentiue: uel ꝓpter fortitudinẽ expulsiue est fluxus uentris ⁊ scitur. Quia cibus exit quasi indigestus. Signa si fuerit caninus appetitus ꝓpter ƀam cám. s. ꝓpter frigiditatem sunt fluxus uentris pauc tas sitis inflationes uentositates. Rõ pʒ. Signa si fuerit

ꝓpter tertiá cám.ſ.ꝓpter humoreʒ acetoſũ ſũt paruitas ſitis eructuatio acetoſa pura cũ mlta humiditate.⁊ ſi fuerit ex melia é cuʒ pũticitate ⁊ quadá ſiccitate.ratio patet. Al.

Um aliqs famem aſſidue patitur ⁊ cibus poſt comeſtióʒ adeo grauat.aut uomere:aut per inferioré regioné ipſũ eiicere cogatur rizi dandũ é ei ꝙ cum coquitur ex liquore qui fluit ab agno qui i furno aſſatur ipinguat ⁊ cauda ⁊ ei ſimilia nec ñ ex oi cibo qui unctuoſus é.Et vinũ vetus purũ dandũ é ð quo quantũ poterit bibat.Deinde precipiẽdũ eſt ei ut euomeat ⁊ hoc regimé é cóſeruádum eſt donec ſanetur.

Sillanus

Determinat de appetitu canino:⁊ diuiditur in duas.Primo ponit curá eius qñ fit a materia frigida.Scðo qñ fit ꝓpter caliditateʒ reſoluenté.Scða ibi. Qð ſi Prima in tres ꝓm ꝙ tria põit ímedia.secũda ibi.Et uinũ uetus Tertia ibi.Deinde precipiendũ. De pria dicit ꝙ cũ quis aſſidue appetit ⁊ ſic poſt cóeſtioné cibus grauat eũ ut cogatur eũ cibũ uomẽ.aut expellere per ſeceſſuʒ:tunc ꝓ cura ꝯuenit exhibere rizũ quod dũ coquitur ipinguatur ex liquore qui fluit ab agno qui aſſatur i furno ⁊ ſimiliter cibetur ex omni cibo unctuoſo.rõ quia talia unctuoſa ſupernatant ⁊ relaxant os ſtamachi ⁊ faſtidiũ inducunt.Ad idé ualet oleũ uiol'.potatũ cũ ſero caprino per plures dies. Et uinum uetus. Ponit ſecundũ remediũ dicés ꝙ uinũ antiquũ purũ quantũ é poſſibile dʒ ſumi.rõ qꝛ ꝓuocat uomitũ in magna quantitate natando i ore ſtomachi ⁊ ſic deſtruit appetituʒ ⁊ ſic debet dari cũ cibo uel poſt cibũ:qꝛ melius perficitur illud.Si tñ intentio eét reſolutio dbʒ dari ante cibũ ⁊ in parua quantitate.Deinde ꝑcipiendũ.Ponit tertiũ remediũ dicens ꝙ é precipiendũ ut fiat uomitus:⁊ ſic cum hoc regimine cuſtodiatur donec ſanetur. Al.

Qð ſi nec cibus eũ grauat nec ipm euomit nec per ſeceſſũ expellit carnes vacine ſunt dande ⁊ frũmentũ coctũ ut puls ⁊ rizi cũ lacte ⁊ aquá frigidá iu potu ſumat ⁊ in acre frigido moret.Hac aũt egritudine laborans nihil acetoſũ ⁊ ſtipticum nec acutũ comedat.ſed dulcibus ⁊ unctoſis ſolum utatur. Sillanus.

Ponit curá quádo fit ꝓpter caliditaté reſoluenté.Primo facit hoc.Secundo explicat quedá a quibus oʒ cauere.Similiter explicat qdá que conueniunt.ſcða ibi.Hac aũt. De prima dicit:primo ꝙ ſi ñ aggrauat patienté nec ipſum expulit per uomitum nec per ſeceſſum tũc dbét exhiberi carnes uaccine ⁊ frumentum coctuʒ ⁊ plures ⁊ riſum cum lacte uel uinum cum lacte.ratio quia talia ſunt difficilis digeſtióis replét ſtomachũ ⁊ non cito diſſoluũtur.Secundo dicit ꝙ debet in potu ſumere aquá frigidá.Ratio quia alterat malá complexioné calidá que ſic reſoluit ⁊ inanit ſtõm.Tertio dicit ꝙ dʒ morari in aere frigido.rõ pʒ ꝑ dietam. Hac aũt. Explicat quedá a quibus dʒ cauere ⁊ quedaʒ cõuenientia.Primo dicit ꝙ patiés hác diſpoſitioné nõ dʒ comedere aliquod acetoſũ nec pũticũ nec ſtipticum nec acutum.rõ quia talia augent appetitũ.Scðo dicit ꝙ dʒ ſolum uti unctuoſis.Ratio qꝛ deiiciunt appetituʒ.Circa appetitũ preter naturalé q dicitur boliſmus:é primo notandũ ꝙ boliſmus é fames mébroꝝ cuʒ deſtructõe appetitus i ſtõ ⁊ talis ſaciatur uno ſolo bolo.Scðo notandũ ꝙ boliſmus fit ex frĩtate aeris accñtis itinerantibꝰ qui exprimit materiá uenarũ ⁊ mébroꝝ ad ſtõm ⁊ replet ipſum unde mébra remanét famelica ⁊ ſtomachus repletur ⁊ ſic deſtruitur appetitus.ſimiliter tal' frigiditas mortificat omnem ꝟtutem ſtomachi.ul' ſit ex caliditate diſſoluéte materiá uéarũ ⁊ hũorum tñ ꝙ humores diſſoluuntur ⁊ membra expellunt ad ſtõm ⁊ deſtruunt attractioné ⁊ appetitum ſtomachi ut accidit febrientibuſ ⁊ laborátibus. Tertio notandum de ſignis boliſmi.Signa eius cõmunia ſũt anteceſſio frigoris aeris ⁊ preſerti cũ quiſ i itinere uel alibi i toto corpore ſuſtiuerit magná frigiditaté:⁊ poſt habuerit deſideriũ comedendi ⁊ ipſũ in breui tempoꝛ amittit ⁊ ericcatio membroꝝ. Signa ſi boliſmus fuerit ex aeris frigiditate ⁊ materia in ore ſtomachi fuerit frigida apparebunt talia ſcilicet faſtidium ſacietas ⁊ uomitus phlegmaticuſ ⁊ uiſcoſus ⁊ ructus acetoſus uel inſipidus ſaliua trahit ad inſipiditatem uel ad acetoſitatem:⁊ cum hoc ſuſtinuerit frigus in ſtomacho ⁊ i oĩbus membris ut color totius corporis ſit pallidus:aut terreus ⁊ urina trahens ad albedineʒ uel palliditatem:⁊ pulſus é debilis paruꝰ ⁊ frequés ⁊ egeſtio mollis uiſcoſa ⁊ alba ⁊ aliquando dura:qꝛ nihil comedit. Signa ſi boliſmus fuerit ex diſſolutione uel labore hora ul' tempore calido ⁊ fuerit in cócauitate uel in ore ſtõi colera apparebũt talia.ſ.amaritudo oris ardor cũ exiccatõe lingue ⁊ aſpitate ⁊ ſétietur calitaté in ſtõ ⁊ in oibus membris aliis.Urina ſubtilis

cũ citrinitate eructuatio famosa color corporis
trahens ad citrinũ. Quarto notandũ ꝙ cu
ra si fuerit ex frĩtate aeris cuȝ cura ex pñtia ma
terie frigide in stõ est ut sumatur bis oĩ die oxi
mel ↄpositũ uel squilliticũ cum aqua decoctõis
galange: deinde purgetur per uomituȝ uel per
secessum cum pillulis fetidis uel stomaticis uel
cum decoctione facta ex mirobalanis kebulis
emblicis ⁊ belliricis. Est enĩ melior purgatõ qꝛ
remouet materiã ⁊ stõȝ ↄfortat ⁊ stipticat ⁊ cor
rugat: ⁊ sic excitat appetitũ deĩde comedat elec
tuarium de musco ⁊ dyambra ⁊ dyatrion pipe
reon ⁊ galangam. Ab extra ungatur loc⁹ añ
prandium ⁊ ante cenã cum oleo de mastice ⁊ ꝺ
spica simul mixtis. Balneetur in aqua decoctõ
nis absinthĩi melliloti camomille sumach: ⁊ ty
riaca aliqñ ⁊ specialiter post purgatiõem cũ ui
no odorifero. Cibaria sint assata ut plurimum
Condiantur cum spẽbus odoriferis ⁊ bonis.
Bibat uinum clarum odoriferũ parũ stipticũ
purum. Si bolismus fiat ꝑpter dissolutõm
⁊ laborem hora ⁊ tpꝛe calidis cum pñtia mate
rie colerice in stõ ⁊ in ore eius sumat sepe uinuȝ
de granatis: uel oxizacarã uel agrestã uł aquã
frigidam. deinde purgetur cuȝ mirobalanis ci
trinis: aut reubarbaro: aut tamarindis dissolu
lutis in aqua decoctionis prunoꝝ. deĩde balnee
tur infirmus cũ aqua decoctõis roꝭ. mirtilloꝝ
ꝺ ẽdiuie. ⁊ potest balneũ ũgatur stõacus ⁊ totũ
corpus cũ oleo ꝺ mirto ⁊ oleo roꝭ. mixtis ĩ q
bus sit aliqd aceti. pñt etiam irrorari membra
⁊ ↄfortari cũ aqua roꝭ. uł aqua frã. Comedat
carnes elisas ↄditas cum agresta uel sumach:
uel berberis. Confortentur oĩa cibaria sua cuȝ
rebus odoriferis ⁊ rebus acetosis. Bibat uinũ
odoriferũ clarum bene limphatũ uel uinuȝ de
granatis cum aqua frã. Circa appetitum q
fames sincopalis dicitur notãdũ ꝙ talis appe
titus dicitur: qꝛ tale accidens seqtur qꝺ est sin
copis. Scꝺo notandũ ꝙ cã huius appetitus
est qñ quis hȝ os stõi ita debile ⁊ sensibile ꝙ ñ
põt tollerare ieiuniũ: unde in hora famis si ca
reat cibo de facili incurrit sincopi. Tertio no
tandum ꝙ signa sunt qñ quis nõ tellerat ieiuni
um imo si tollerat cadit ĩ sincopim. Quarto
notandũ de cura si tales sint actu in sincopi fri
centur extrema fortiter ⁊ ligentur ligatõe dolo
rosa ⁊ aspgatur facies aqua roꝭ. Rõ pȝ: qꝛ oĩa
trahunt calorẽ ab extra. Sed si non sit actu sin
copis: sed timor sit de casum utatur in pane in
fuso in uino ⁊ brodio carniũ. Circa appetituȝ
q dicitur corruptus: notandum quod appetit⁹

talis dicitur enormis ⁊ irrationalis: ut cum qs
appetit comedere res extraneas humane spẽi:
ut cretã uel carbones gypsum lutum glandes:
pisces ⁊ carnes crudas. Scꝺo notanduȝ ꝙ
talis apetitus accidit ꝑpter hũores corruptos
potissime melĩcos existentes in stõ inficiẽts sto
machum ⁊ sic causantes appetitum ⁊ fit in pre
gnantibus ex materia menstruali ad os stoma
chi redundante que cum sit młtiformis ⁊ diuer
sa secundũ plurimum diuersimode inficit ⁊ ua
riis modis cõturbat locũ appetitus. Sed ĩ ali
is non pregnantibus fit: uel qꝛ menstrua retinẽ
tur ⁊ ad os stõi redundant: uel qꝛ epar ⁊ splen
oppilantur ⁊ redundat humor młĩcus ad locũ
appetitus: uel qꝛ in stomacho generantur mali
humores melĩci per adustionem uel ẽt in uenis
sicut fit in quartanis uel pstłaticis de phłate sal
so ⁊ redundant ad locum appetitus ⁊ inficiunt
⁊ diuersimode turbant. Tertio notanduȝ ꝙ
signa huius dispositionis suder causas trahun
tur ⁊ uerificantur ex modo appetendi diuerso.

Quarto notandũ de cura Si appetit⁹ sit cor
ruptus in pregnante: cura ẽ ut cõedat sepe dya
citonitẽ cũ spẽbus non laxatiuis: aut electuariũ
de cardomomo uel diagalãga. Euomat qbus
dat horis post comestionẽ ⁊ inducã uomituȝ le
uiter ꝑ ut fuerit possibile cum aq̃ tepida ⁊ syru
po acetoso. Ungatur os stõi continue cuȝ oleo
de mastice ⁊ spica mixtis ⁊ addatur aliquid ace
ti. Et de carnibus comedat: ut hedi pullorũ as
satas ⁊ gallinarum perdicũ ⁊ aliarum auiuȝ sil
uestriũ ⁊ aliqñ comedat de cerebris hedi ⁊ arie
tis assatis ⁊ elixatis. Bibat uinũ odoriferũ cla
rum purũ. Si uero appetitus corruptus ẽ in
ñ pregnante muliere uel uiro sumat ieiuno stõ.
oximel ↄpositũ cum aq̃ decoctõis cipi uł carda
momi. Uel. ℞. oximellꝭ squillitici. ℥. i. ſ. deĩde fi
at uomit⁹ cũ oximele ⁊ aqua decoctõis sinapis
seis attriplicis seis aneti ceparũ ⁊ radicis rafa
ni acuti. deinde sumat electarium de cardamo
mo uel de musco uel dyambra. ungatur stoma
chus ⁊ os eius cũ oleo de mastice ⁊ de spica mi
xtis simul ⁊ addatur aliquid aceti. Sumat ciba
ria delectabilia: ut carnes castratorum hedoꝝ
perdicum fasianoꝝ pulloꝝ caponũ. Bibat bo
num uinum odoriferum ⁊ amenum ⁊c̃.

De dolore epatis. Sillanus

Jrca rubricam ẽ notandũ ꝙ epar po
test dupliciter cõsiderari. Uno modo
quo ad sui sbãm: ⁊ sic non patitur do
lorẽ: qꝛ substantia epatis de se nõ sentit. Scꝺo
põt considerari quo ad pãniculum ⁊ sic patitur

dolorem aggrauatiuũ ratione multiplicationis materei. Secundo notandũ ꝙ causa doloris epatis ẽ uel mala cõplexio calida epatis uel frigida ꝛc̃. uel solutio continuitatis uel apã ul' oppilatõ in epate. Tertõ notanduʒ de signis. si gna si fuerit ꝓpter malã ꝯplexionẽ calidã sunt. Urina est colerica: egestio tendens ad citrinum appetitus i potu ẽ augumentatus ꝛ in cibo ẽ diminutus: pulsus ẽ uelox ꝛ leditur a calidis ꝛ iuuatur a frigidis. ꝛ accidit aliqñ uomitus diuersorũ colorum mõ citrinus mõ liuidus mõ uiridis coadiuuant etiaʒ illa. s. cõplexio calida etas iuuẽtutis cibaria calida tempus calidũ. Signa si fuerit ꝓpter malã cõplexionẽ frigidam sũt color faciei ꝛ totius corporis albus uel palid⁹ uel liuidus: urina alba uel liuida: pulsus tardus: paucitas sitis: paucitas bone digestionis: egestio liuida declinans ad albedinẽ: pauci fetoris iuuatur a calidis ꝛ leditur a frigidis: coadiuuat etiã cõplexio frigida regimen preteritum multiplicatiuum materie frigide ꝛ similia. Signa male cõplexionis sicce sunt siccitas oris ꝛ lingue ariditas corpis sitis egestio sicca pulsus durus urina sbtilia. Signa male cõplexionis humide sunt urina spissa egestio hũida paruitas sitis pulsus mollis inflatio faciei ꝛ oculoꝝ mollities carnis ꝛ ipocũdrioꝝ. Signũ pronosticũ. oẽs iste passiones male in cacesiaʒ ꝛ ydropisiʒ si diu durauerint finaliter terminatur. Al:

Um quis male fuerit coloratus: ꝛ cum hoc malam habuerit formã: habueritq̃ʒ dolorem in dextro latere apud costas posteriores ꝛ fuerit ei⁹ malus color citrinus ꝛ fuerit cũ hoc in ore siccitas ꝛ sitis vehemens aqua ordei ꝛ succi herbaꝝ vt endiuie ꝛ solatri ꝛ cuscute cuʒ sirupo acetoso de zuccaro al. facto in potu tribuatur. Emplm̃ quoq̃ʒ ex duobus sandalis ꝛ ros. ꝛ câphora ꝛ aqua ros. cũ pãno lineo loco supponatur. Q̃d hoc mõ si at pann⁹ in predictis inuolutus supponaꝛ cũq̃ʒ tepere ceperit remoueaꝛ ꝛ ali⁹ loco eius apponaꝛ. In potu preterea sumat granatoꝝ succũ ꝛ robub q̃ infrigidare cõsueuerunt. Hic quoq̃ʒ a uino ꝛ a cõfectõibus que de melle fiũt sibi caueat ꝛ a cibis calefacientib⁹. Et sumat trocis. d̃ berberis Q̃d. ℞. succi berberis. ʒ. x. se. endiuie seminis citruli portulace oĩum añ. ʒ. iii. rosarũ. ʒ. ii. rauet seni. ʒ. i. spice. ʒ. s. informẽtur trocisci pondere auꝛ. vni⁹ ex quib⁹ detur vnus cũ sirupo acetoso de zuccaro aut cũ succo granati. Uenter quoq̃ʒ si necesse fuerit cum succo fructuũ soluaꝛ: ut sũt pruna ꝛ tamarindi ꝛ zuccaro albo. Sillanus.

Determinat primo de dolore epatis. secũdo pro cura apãtuʒ epatis remittit nos alibi. secũda ibi. Si aũt. Prima in duas pꝰo ponit curã epatis qñ fit a caliditate. secũdo qñ fit a frigiditate. secũda ibi. Q̃d si malus. Prima i duas primo ponit curã per alterationẽ. secundo per euacuationẽ. secũda ibi. Uenter quoq̃ʒ. Prima in quattuor. pꝰo ponit curã p̃ sirupũ. scõo per epithia. Tertio p̃ euacuatõʒ. Quarto p̃ trociscos. secũda ibi. Emplm̃. Tertia ibi. In potu. Quarta ibi. Et sumat. De pꝰa dicit ꝙ ubi appareãt ista signa. Pꝰo ꝙ fuerit male coloratus. secũdo ꝙ habuerit malã hitudinem. Tertio ꝙ habuerit dolorẽ in latere dextro apõ costas posteriores. Quarto si color eius fuerit citrinus. Q̃uito ꝙ in ore ipsius fuerit siccitas. Sexto ꝙ fuerit sitis suple arguendũ ẽ ꝙ fit a caliditate. rõ pʒ. Secunda pro cura dicit ꝙ aqua ordei ꝛ succi herbarũ: ut endiuie solatri cuscute cũ sirupo acetoso facto ex zuccaro i potu detur Rõ q: talis sirupus deoppilat epar ꝛ ifrigidat

Ad idẽ ualet sirup⁹ digestiue materie calide epatis. ℞. endiuie nouelle non sicce. M̃. i. lactuce dulcis rostri porcini utriusq̃ʒ epatice añ. M̃. quattuor. seinũ frigidoꝝ sandaloꝝ al. ꝛ ru. añ. ʒ. i. uini mali granati. ℥. i. zuccari albi. ℔. s. fiat sirupus clarificatus usq̃ʒ ad. ℔. Ad idẽ ualet orizacare sirupi uiol. añ. quar. i. sirupi endiuie. ℔. i. misce. si colera sit parũ grossa addatur in pꝰo sirupo aceti brusci añ. q̃r. s. uel aceti ℥. i. Ad idẽ. ℞. sirupi acetosi simplicis sirupi endiuie añ. ℔. s. misce ꝛ si uenter sit cõstipatus adde sirupi uiol. ℥. ii. Si uero colera sit adusta addatur i sirupo borago ꝛ fum⁹ terre. Medicina laxatiua materie calide epatis. ℞. florũ uiol. boraginis añ. ℥. s. prunoꝝ damascenoꝝ tamarindoꝝ añ. ℥. s. spice nardi. ℈. i. fiat decoctio in aqua in qua dissoluatur cassiefist. bñ piguis ℥. i. reubarbari infusi in modico aque endiuie. ʒ. i. fiat colatura usq̃ʒ ad q̃r. i. s. uel loco reubarbari ponatur electuarii de succo ros. ʒ. iii. ul'. ℥ s. si patiens sit fortis. Ad idẽ. ℞. sirupi uiolaꝝ. ℥. s. aqua ordei q̃r. i. reubarbari infusi i modico aque endiuie. ʒ. i. piloꝝ spicenardi g̃. iii. electuarii de succo rosaꝝ. ʒ. ii. misce detur totuʒ tepidũ in aurora absq̃ʒ eo ꝙ coletur. ꝛ his duob⁹ modis utũtur cõiter practicantes: ꝛ si colera sit grossa ualet ꝙ ponatur in predicta colatura loco reubarbari agarici electi ꝛ reubarbari electi

77

añ.ʒ.ſ. Ad idem dyarob cũ reubarbaro.
Ad idem pillule de reubarbaro. Notanduʒ
ꝙ ad oppilatõneʒ ualet. ℞.ſirupi de biſanciis
℥.ii.mellis roſ.colati.℥.i.aque endiuie aque fe
niculi aque abſinthii añ.℥.ii.fiat iulep pro dua
bus uicibus detur in aurora. Emplaſtrum.
Ponit curã per epithima ex duobus ſãdal'
roſ.cãphora ⁊ aqua roſ.in panno lineo ſuppo
natur epati. Secũdo dicit ꝙ ꝯ caleſit pãn⁹ de
bet remoueri.rõ remediũ quia infrigidat ⁊ epar
calefactũ confortat. Notandũ ꝙ epithia põt
ſic formari. ℞.aque roſ.℥.vi.ſandal' al. ⁊ ru.
⁊ roſ.ru.añ.ʒ.i.cãphore.ʒ.v.pulueriʒẽtur oĩa
⁊ miſceãtur cũ.℥.i.aceti. Ad idẽ ualent ſucci
lactuce ſucci ſolatri aque endiuie añ.℔.ſ.aqua
roſ.quar.ſ.aceti al.℥.i.ſandal' al.⁊ ru.ſeiſ citri
pulueriʒatorũ añ.ʒ.i.miſce. Ad idẽ empl'm
℞.roſ.℥.ſ.ſeis papa.al.quar.ſ.ſucci abſintii
facta reſidẽtia quar.i.ſucci ſolatri.℔.ſ.aceti.℥.
i.farine ordei.q.ſufficit pulueriʒanda pulueri
ʒentur miſce oĩa ⁊ fiat empl'm mediocriter liqui
dum. Sed hic ſciendũ ꝙ iſta ualent corpore
mũdificato qꝛ aliter incuniarẽt materiã. Ad
idẽ ſumatur cucurbita ⁊ incidatur ⁊ fruſtrũ ei⁹
ſuper epar ponatur. Ad idẽ cerotũ ſũndalo
rũ meſue ẽ bonũ. In potu. Põit curã per
potũ dicens ꝙ in potu debet ſumere ſuccũ gra
natorũ ⁊ ſuccos infrigidantes. Ad idẽ ualet
iulep roſ.cũ aqua endiuie. Ad idẽ uinuʒ cri
ſpinũ. Ad idẽ.℞.aque bugloſſe aque capil
loꝝ ueneris aque endiuie añ.℔.i.ſ.uini maliḡ
nati.℥.i.ʒuccari albi quartꝫ.iii.fiat iulep. Hic
quoqꝫ. Hic oſtendit a quibus debet ſe abſti
nere a uino.rõ quia calefacit.ſecũdo dicit ꝙ dʒ
ſe abſtinere a confectõibus de melle ꝑpter idẽ
Tertio dicit ꝙ a cibis calefacientib⁹. Notã
dum ꝙ dieta dʒ eẽ talis.comedat ſuccuʒ ordei
uel auene uel ſpinachia ul' cucurbita cũ agreſta
uel aceto endiuia portulaca perſicca pruna ace
toſa. Si patiens eẽt debilis comedat carnes
edi pulloꝝ ⁊ filia alterataſ cũ endiuia lactuca ul'
agreſta uel uino de granatis uel ſucco berbẽis
uel acetoſe.. Et ſumat. Ponit curam ꝑ tro
ciſcos dicens ꝙ debet ſumere trociſcos de ber
beris.rõ quia ſunt infrigidãtes.ſecũdo ponit d
ſcriptionẽ que ẽ.℞.ſucci berbẽis.ʒ.x.ſeis endi
uie ſeis citrulli ſeminũ portulace oĩum añ.ʒ.v.
roſ.ʒ.ii. reuadſeni.ʒ.i.ſpice.ʒ.ſ.ĩformẽtur tro
ciſci pondere.ʒ.unius ex quibus detur un⁹ cũ
ſirupo acetoſo de ʒuccaro aut uino de granatꝫ
Ad idẽ trociſci de cãphora ⁊ de ſpodio. Ad
idẽ trociſci de ſandalis. Notandũ ꝙ confec
tiones ad idẽ ualentes ſunt tria ſandali dyaro
don abbatis ſtomaticũ frigidũ ʒuccaꝝ roſ.
Secundo notandũ ꝙ medicine ſimplices infri
gidantes epar caliduʒ ſunt endiuia lactuca uio
le ſandali roſe ſolatrũ ſpodiũ cãphora quattu
or ſeia frigida maiorana.ſ. melonũ cucurbite:
cucumeris ⁊ citrulli acetũ aqua roſ.aqua endi
uie aqua ſolatri ⁊ aqua fontiũ. Uenter quoqꝫ
Ponit curã per euacuationẽ dicẽs ꝙ uẽter
debet ſolui cũ ſucco fructuũ ſolubiliũ. Al.
Q d ſi malus color qui eſt cuʒ dolore
epatis fuerit albus medius videlʒ inter eũ
qui ẽ cum fluxibilitate ⁊ eũ qui ẽ cũ tumo
re fueritqꝫ cum eo uentris ſolutio ⁊ palpe
brarum atqꝫ extremitatũ tumor trociſci d
rauetſeni cũ ſirupo acetoſo d melle ĩ potu
dandi ſunt.ꝙ.℞.ſpice maſticis ſucci eu
patorii ſucci abſinthii ſemine feniculi ani
ſi oĩum añ.ʒ.ii.rauedſeni.ʒ.x. informent
trociſci pondere aur.vnius ex qbus vnus
in potu oĩ die tribuantur. Sumãtur prete
rea maſtix ſpica cipi ſquinãtũ calam⁹ aro
ma.crocus myrra. deinde myrrha ⁊ ma
ſtix in uino diſſoluta cũ aliis miſceantur:
⁊ ex eis empl'm epati ſupponatur Eger
vo a cibis frigidis ⁊ groſſis abſtieat. Sil.
Ponit curã doloris epatis prouenientis a
frigiditate ⁊ diuiditur in quattuor. Prio ponit
curam per trociſcos.ſecundo per empl'm. Ter
tio oſtendit a quibus ſe cauere dʒ. Quarto do
cet q̃dam alia qñ predicta non ſufficiunt. ſcda
ibi. Sumantur. Tertia ibi. Eger. Quarta ibi
Si aũt hoc. De pria dicit ꝙ ſi iſta ſigna ap
pareant.ſ.ꝙ malus color cũ dolore epatꝫ fuerit
albus. Secundũ ꝙ fuerit fluxus uẽtris. Tertiũ
ꝙ fuerit tumor palpebrarũ ⁊ extremitatũ ſuple
arguendũ ẽ ꝙ dolor epatis ſit a frigiditate.rõ
patʒ. Secũdo pro cura dicit ꝙ trociſci rauedſe
ni cũ ſirupo de melle ſunt dandi in potu.rõ qꝛ
calefaciũt epar ⁊ incidũt materiã frigidã epatꝫ
⁊ ipſum confortant. Tertio ponit deſcriptioneʒ
trociſcoꝝ de rauedſeni.℞.maſticis ſpice eupa
torii añ.ʒ.ſ.ſucci eius ſeminis feniculi aniſi om
niũ añ.ʒ.ii.rauedſeni.ʒ.x.informentur trociſci
pondere.ʒ.unius de quibus in potu un⁹ in die
detur. Ad idem trociſci de abſinthio trociſci
de eupatorio. Ad idẽ trociſci de reubarbaro
meſ. Ad idem dyacoſtũ meſue. Ad idem
confectiones.ſ.dyacalamentũ dyaniſum dyaci
num ⁊ ſimiles. Sumantur. Ponit curã
per emplaſtꝝ dicens ꝙ ſumãtur maſticis ſpice
ciperi ſquinanti calami aromatici croci myrre

añ. deinde myrra ⁊ mastix in uino dissolutis cũ aliis misceantur ⁊ ex eis emplastrũ epati superponatur. Rõ quia calefacit epar. Ad idẽ emplastrũ ceroneon nicolai. Ad idem ualet epithima tale. ℞. succi eupatorii. ℔. i. aceti ℥. ſ. ul' ʒ. iii. spicenardi. ʒ. i. ſ. tepefiat ⁊ infundatur pannus ⁊ supponatur epati. Notãdũ ꝙ anteq̃ꝫ appliẽtur predicta debet premitti talis sirupus digestiuus materie phl'ite. ℞. radicis feniculi petrosi. añ. quar. ſ. radicis apii. ℥. i. eupatorii capill' uene. recentiũ añ. M. i. scolopẽdrie. M. i. macis cuscute añ. ℥. ii. liquiritie rase uuaꝝ passarum mundataꝝ ab arillis añ. ℥. i. aceti al. ℥. i. mellis electi zuccari al. añ. ℔. ſ. fiat sirupus clarificat⁹ usqꝫ ad quar. v. Ad idẽ sirupus ꝺ eupatorio. Ad idez sirupus acetosus dyarodõ

Ad idẽ sirupus de bisantiis. sil'r ⁊ sirup⁹ acetosus cõpositus. Ad idem secaniabin de keysin: aut senantabin de colo. Medicina laxatiua. ℞. floꝝ boraginis buglosse añ. ℥. iii. ʒꝫ. al. ℥. ſ. piloꝝ spice. ℈. i. agarici electi polipodii quercini añ. ʒ. ſ. fiat decoctio in qua dissoluatur turbith bene gũmosi mundi interius ⁊ exterius. ʒ. i. fiat colatura usqꝫ ad quar. v. detur in aurora.

Ad idem ualet dyarob cum turbith. ℥. ſ.

Eger vo. Ostendit a quibus debet se abstinere ⁊ dicit ꝙ a cibis grossis ⁊ frigidis. rõ pꝫ.

Notandũ ꝙ cibi cõuenientes sunt sicut sunt carnes pulloꝝ hedoꝝ colũborum perdicis fasianorum ⁊ aliaꝝ auiũ similium. rõ quia sũt facil' digestionis ⁊ boni nutrimẽti ⁊ calidi ⁊ possunt condiri cum spẽbus.. Al:

Si aũt h nõ suffecerit trocisci de lacca cũ apozimate de radicibus sunt dandi. Trocisci aũt de lacca sunt ꝙ. ℞. lacce rauedseni amboꝝ añ. ʒ. iii. spice se. apii ameos masticis squinanti se. iuniperi amigdalaꝝ amarũ costi amari rubee succi eupatorii assari aristol'. ro. gentiane oium añ. ʒ. i. ⁊. ſ. informent ex his trocisci cum põdere i. aur. Apozima de radicibus. ℞. corti. radicis apii feniculi amboꝝ añ. ʒ. x. se. apii se. feniculi floris squinãti ameos omniũ añ. ʒ. v. rosarum rubearuz spice odorifere amboꝝ añ. ʒ. iii. coquant in. ℔. i. aque donec ad tertiã redeant ⁊ det in potu cũ predictis trociscis. Si aũt apata in epate fiat eorũ cura erit ut apatuz que in stomacho generantur. Sillanus.

Ponit curã per aliud qñ predicta non sufficiunt. Primo facit hoc. secũdo põit descriptionẽ illarũ medicinarũ ibi. Trocisci. De prima dicit ꝙ si illa nõ sufficiant debent dari trocisci de lacca cum decoctõe de radicib⁹. rõ quia deducũt materiã phl'icam ⁊ calefaciunt epar et prouocãt urinã. Ad idẽ ualent dyalacca. sil'r ⁊ dyacucuma ⁊c. Trocisci. Hic auctor ponit descriptionẽ trocischoꝝ de laccha. secundo ponit descriptionẽ decoctionis de radicibus. secũda ibi. Apozima. De prima dicit ꝙ trocisci de laccha sunt. ℞. lacche rauedseni amborum añ. ʒ. iii. spice seis apii ameos masticis squinãti seis iuniperi amigdalaꝝ amarũ costi amari rubee sicci eupatorii assari aristol'. ro. oium a. ʒ. i. ſ. informẽtur ex his trocisci põderis. ʒ. unius. Apozima. Ponit descriptõnẽ decoctionis de radicibus. ℞. corticis radicũ apii seis feniculi florũ squinanti ameos añ. ʒ. v. ros. ru. spice odorifere amboꝝ añ. ʒ. iii. coquãtur in. ℔. i. aq̃ donec ad tertiã partẽ redeãt. Si aũt. Hic ꝑ cura apatis epatis remittit nos dicens ꝙ si fiãt apata in epate talia curãtur sicut apata stomachi: ⁊ illa ẽ causa quare ras nõ ponit curã. Al'r põt dici q: ut plurimũ ẽ mortale. Notãdum circa apata epatis ꝙ quedã sunt in ꝯcauo. q̃dã in gibbo. quedã in lacerto qui ẽ supra epar. Secundo notandũ ꝙ cãe apatis epatis: aut sũt interiores aut sunt extẽiores. Interiores sũt crapula indigestio stomachi debilitas digestiẽ epatis malitia mũdificatõis chistis fellis ⁊ splenis aggregatio hũorũ i epate: siue hũor sit sanguis siue colera siue phl'a siue ml'ia. Tertio notandũ ꝙ signa cõia apatis epatis sunt se. ꝯtinua dolor dextri ypocundrii grauitas ⁊ malitia decubitus supra utrũqꝫ latus ⁊ iõ decũbunt supra dorsuz. malitia coloris ⁊ habitudinis. Signa si apa sit in gibbo sunt q: hic sentitur grauitas illic sentitur tensio aput suspensoria ⁊ ad tactuz percipitur tale apa ⁊ ꝑcipue in excarnato: tussis sicca malitia anhelit⁹ ꝑpter cõitatẽ diafragmatis ⁊ pulmonis in nocumẽto. minoratur urina ⁊ qñqꝫ retinetur anhelitus cum apa sit magnum ⁊ apparet in figura lunari. Sed apa factũ in lacertis super epar apparet in figura oblonga i figura stili: ⁊ per hoc apparet differentia inter vnũ ⁊ aliud. Signa si apostema epatis sit in concauo sunt grauitas minor ꝑpter sui sustẽtationẽ supra stomachũ ⁊ nõ ẽ tussis ⁊ constrictõ anhelitus de quibus ẽ curandũ ⁊ nõ tm̃ cadit sb tactu ⁊ cõicat miseraicis ⁊ stomacho ut plurimũ: ⁊ iõ apparet singultus ⁊ nausea. Signa apatis calidi sanguinei sunt urina rubea ⁊ spissa pulsus magnus latus ⁊ mollis color faciei rubeus mixtus fuscedini dolor sb costis aggraua

tiuus cum pulsatione ⁊ motu. habitudo carno
sa sanguinea regimen precedens multiplicatiuũ
sanguinis: dulcedo in ore. Apostematis cole
rici signa sunt. urina ru. acuta pulsus uelox ⁊ du
rus color faciei ⁊ totius corpis citrinꝰ oris ama
ritudo ⁊ uehemẽtia sitis. Signa apãtis phle
gmatici sunt urina pallida ⁊ spissus pulsus puꝰ
⁊ mollis color totius corpis albus uel liuidus:
habitudo piguis ⁊ mollis. regimen precedens
multiplicatiuũ phl'atis: ⁊ nõ sentitur cũ duritie.
Signa apãtis mlĩci sunt: quia urina ẽ clara
sbtilis pulsus paruus strictus ⁊ durus: color fa
ciei ⁊ totius corporis fuscus ⁊ cinericiꝰ ⁊ sentitur
res dura. Pronosticatio fluxus uentris cuꝫ
apãte epatis ẽ mortalis: omne apã epatis gñat
oppilationẽ: oppilatio indigestionẽ: indigestio
aquositatẽ ⁊ aquositas idropisim. ⁊ sic apã epa
tis pnosticatur idropisim. Apã durũ epatis
nisi uelociter medicetur a pncipio pessimum est
⁊ incurabile. Apostema gibbi terminatur
tribus modis per sudorẽ per urinaꝫ ⁊ per fluxũ
sanguinis nariũ. Apostema ẽt qđ ẽ in conca
uo etiã terminatur tribus modis. s. per sudorẽ
per fluxũ ventris ⁊ per uomitũ. Apã gibbi
est deterius qꝫ apã quod ẽ in concauo ipsiꝰ epa
tis. Cura apãtis in eodeꝫ est eadẽ cura cũ apo
stemate stomachi ⁊ cõuenit cũ cura male discra
sie epatis pendentis a materia que cura fit per
phlebotomiã per digestiuũ per solutiuũ per epi
thima p confectões p emplastra ⁊c.

De ictericia. Sil.

Irca rubricã ẽ notandũ ꝙ ictericia
ẽ uniuersalis cutis defedatio absqꝫ
ipsius in equalitate. Secũdo no
tandũ ꝙ ictericie tres sunt spẽs. s. ci
trina uiridis ⁊ nigra. Citrina fit ex expulsiõe co
lere citrine uel rubee ad ipãm cutim. sed uiridis
causatur ex expulsione colere prassine ad ipsaꝫ
cutim: quia ipsa colera ẽ uiridis ⁊ ambo sunt ui
tio epatis. Nigra fit ex expulsione colere ni
gre ad cuti. ⁊ hec põt fieri uitio splenis ⁊ hoc ẽ
ut plurimũ. silr potest fieri uitio epatis. Ter
tio notandũ ꝙ ictericia citrina uel uiridis põt fi
eri uel ppter malã cõplexionẽ epatis calidã: vñ
multiplicatur colera in multa quãtitate. uel pro
pter oppilationẽ uie chistis fellis. s. illius p quã
trahitur colera. uel illius per quaꝫ ad intestina
mittitur. uel illiꝰ per quã mittitur ad stomachũ
⁊ ex istis causis fit ut plurimũ: ⁊ ideo dixi eas:
Sed icteritia nigra fit ppter splenẽ. s. ppter op
pilationẽ factam in meatu per quẽ attrahit me
lancoliã ab epate: uel per quẽ expellit ad stoma
chum. uel ad intestina. uel ppter caliditateꝫ su
perfluam epatis: uel uenarũ adurẽtẽ sanguinẽ
sicut contingit in febribus. aliqñ contingit p uiã
crisis. aliqñ ui sinthomatis contingit. Quar
to notandũ ꝙ signa ictericie ppter multitudieꝫ
colere sunt macies totiꝰ corporis: grauedo par
tis dextre ⁊ expellitur uomitu colera uel secessu
ictericia manente in eodem statu ⁊ urina mane
at ru. ⁊ spissa. Signa si fuerit oppilatõ pori
fellei transeuntis a chisti fellis ad intestina sunt
quia egestio sbito fit alba: difficultas exitus fecis
ut apparet aliqñ uomitus colere ⁊ oris amari
tudo ⁊ sitis ⁊ si epar sit debile in expulsione sup
fluitatũ ad alia loca urina remanet tincta ⁊ spis
sa. Signa si fuerit ppter oppilationẽ pori ua
dentis a chisti fellis ad stomachũ sunt qr urina
⁊ egestiones sunt grosse sbe rubee sicut lutũ ar
menũ ppter effusionem colere ad intestina ⁊ vi
as urinales ⁊ ꝙ infirmus ẽ absqꝫ omni amari
tudine oris ⁊ sine uomitu colere oio. Signa
icteritie nigre ppter splenẽ sunt durities splẽis
⁊ grauedo eius ⁊ magnitudo ⁊ aliqñ sũt egestio
⁊ uriã nigra. Signa si fuerit ppter epatis ca
liditatẽ ⁊ uenarũ adurentiũ sunt nocumẽta ma
nifesta in epate ⁊ nõ in splene nisi in processu fi
at cõicatio. Pronosticatio in icteritia: egestio
crocea i colore ⁊ remissio uriẽ sine aliqua allevi
atõe ⁊ isomnietas ⁊ ablatio appetitus sunt sigñ
mala ualde ⁊ cõtraria sunt signa bona ualde.
In ictericia si epar sit duruꝫ malum ẽ. rõ pꝫ.
Icterici ualde non fiunt inflati ppter caliditatẽ
coleram resoluentẽ ⁊ si sic ẽ signum mortale.
In ictericia emorroides inate bonũ. Al.
I cũ icteritia fuerit febris succus
ẽdiuie ⁊ solatri ⁊ aqua ordei egro
in potu tribuatur. Ipse quoqꝫ ex
cucurbita ⁊ crisolocãna ⁊ citrullis ⁊ his si
milibꝰ herbis frigiditati attinentibꝰ nutriẽ
dus ẽ. Et sirupũ acetosuꝫ ex fortissimo ace
to in potu sumat Epati pterea empl'm ex
duobꝰ sandalis ẽ supponẽduꝫ. Et vẽter ex
succo prunoꝝ ⁊ zuccaro soluendꝰ. Quod
si nõ suffecerint trocisci de cãphora cũ suc
co granatoꝝ dãdi sunt. Trocisci de cãpho
ra. ℞. zuccari spodi rosaꝝ rubeaꝝ omniũ
añ. ʒ. iii. seis endiuie seis citrulloꝝ cucurbi
te lactuce portulace seminuꝫ ex oibus san
dalis ru. oium añ. ʒ. i. informentur ex his
trocisci põdere. ʒ. ii. ex qbus quotidie vnꝰ
cũ sexta. ʒ. i. de cãphora detur. Si auteꝫ
eger vẽas hũerit plẽas fueritqꝫ diu exquo
minũtꝰ nõ fuerit phlebothomet. Sil.

Determinat de icteritia. Primo ponit curá
eius qñ fit a febre. secundo qñ fit sine febre. Ter
tio reuertitur ad ponédũ curá icteritie qñ fit cũ
fe. secũda ibi. Qđ si. Tertia ibi. Ictericie pre
terea. Prima in duas. primo ponit curaȝ p
medicinas alteratiuas ⁊ euacuatiuas. Secũdo
ponit curá per phlebotomiá ostendendo quan
do debet fieri cura per phlebotomiá. secũda ibi
Si aũt. Prima in sex. primo ponit curá per
potũ. secundo per dietam. Tertio per sirupum.
Quarto per epithima. Quinto per medicinaȝ
laxatiuam. Sexto per trociscos. partes pate
bunt per se. De prima dicit ꝙ si cum ictericia
fuerit fe. in potu debet dari succus lactuce sola
tri ⁊ aqua ordei. rõ quia alterant malá cõplexi
oné calidam ex qua fit icteritia ⁊c. Ipse quoqȝ
Ponit curá per dietá dicens ꝙ patiens é ci
bandus ex cucurbitis crisolocãna citrullis ⁊ silĩ
bus herbis frigidis: ut sunt endiuia nouella la
ctuca scariola condite cum agresta uľ uino gra
natoꝝ. Ad idé succus ordei. Ad idé ualent
carnes pulloꝝ uel hedorũ condite cuȝ dcis her
bis frigidis uel agresta uel uino granatorum:
bibat uinũ limphatũ ualde debile album claꝝ
⁊c. Et sirupũ. Ponit curá per potũ dicens
ꝙ debet sumere in potu sirupũ acetosum ex for
tissimo aceto. Ad idé ualet sirup⁹ de endiuia
uel de portulaca. Ad idé ualet talis sirupus
℞. endiuie scariole lactuce cicoree melliloti añ
M. i. scolopendrie capilloꝝ ueneris añ. M. i.
pruna nũero. xx. seis melõis cucũeris cucurbite
citrulli cipi cappis accori añ. ℥. i. pistétur ⁊ buli
ant in. ℔. iii. aq̃ donec medietas sit cõsũpta co
letur ⁊ in colatura addantur. ℔. ii. zuccari uel
mellis reducatur ad igné ⁊ coletur ⁊ postea siru
pizetur ⁊ ualet maxie si sit icteritia de oppilatõe
Epati preterea. Ponit curá per epithia di
cens ꝙ epithima ad epar ex duob⁹ sandalis est
approximandũ suple cũ aqua endiuie ⁊ aq̃ ro.
⁊ ponitur in forma. ℞. aque endiuie ⁊ aque ro
sa. añ. ℥. iiii. sandaloꝝ al. ⁊ rub. añ. ℥. i. misce.
Et venter. Ponit curá per medicina laxa
tiuá dicens ꝙ uenter é euacuandus cum succo
prunorũ ⁊ zuccaro. rõ pȝ. Ad idem ualét me
dicine laxatiue dicte in. c. de dolore epatis. ió re
curratur illic quia euacuant materiá colericam
ab epate. Qđ si non. Ponit curá per troci
scos dicens ꝙ si non sufficiant que dicta sũt tro
cisci de cáphora cũ succo granatoꝝ sunt dandi.
rõ patet. Secũdo põit eoꝝ descriptioneȝ. ℞.
zuccari spodii roẜ. ru. oium añ. ℥. iii. seminis en
diuie seis citrullorũ cucurbite portulace seinuȝ
ex omnibus sandaľ. ru. omniũ añ. ℥. i. informẽ
tur ex his trocisci põde. ℥. ii. ex qbus quotidie
unus cũ uino. ℥. unius detur. Ad idem tria
sandali dyarodon abbatis. Si aũt eger. Po
nit curá per phlebotomiaȝ dicens ꝙ si eger ha
buerit uenas plenas ⁊ fuerit lõgũ temp⁹ ex quo
non fuerit phlebotomat⁹ tunc debet fieri phle
bothomia ex basilica. ratõ patet. Al.
Qđ si icteritia fuerit sine fe. venter ex
his pilľis soluaẜ, que. ℞. aloes. ℥. i. scamo
nee quartá. ℥. vni⁹ ex his cũ succo endiuie
confectis fiant pilľe ⁊ sufficient ad dosiȝ. i.
deinde denẜ trocisci de lacchacuȝ apozia
te de radicibus. Sil.
Ponit curam ictericie sine fe. ⁊ diuiditur in
duas. primo facit hoc. secũdo ponit curá inten
dendo ad defedationé remanenté in oculis. se
cũda ibi. Si aũt ictericia. Prima in duas. pri
mo ponit curam per euacuationé. secũdo p tro
ciscos. secunda ibi. Deinde dentur. De pri
ma dicit ꝙ si sine fe. fuerit ictericia dȝ fieri eua
cuatio cũ pillulis istis. ℞. aloes. ℥. i. scamonee
quartá unius. ℥. agarici partes. ii. ℥. unius succi
eupatorii tertiá. ℥. unius ex his cũ succo endiuie
confectis fiant pilľe ⁊ sufficiunt ad dosim unaȝ
Ad idem ualent pilľe de reubarbaro. No
tandũ ꝙ si sit sine fe. signũ é ꝙ sit a materia mi
xta. s. colera ⁊ phľate: ⁊ tales pilľe euacuát cole
ram ⁊ phlegma. Secundo notandũ ꝙ añ eua
cuationé é conueniés premittere sirupuȝ aceto
sum cõpositum. uel sirupũ est de bisantiis. De
inde dentur. Põit curá per trociscos dicés
ꝙ post euacuationé debent dari trocisci de lac
cha cum decoctione de radicibus. Rõ qꝛ ape
riunt uias urine ⁊ prouocát uriná ⁊ sic euacuát
coleram ⁊ phlegma. Ad idem trocisci de reu
barbaro. Ad idem dyalaccha. Ad idé aq̃
raphani distillata Ad ideȝ comestio eupatorii
Ad idem. ℞. succi artanie. ℥. iiii. dissolue cũ
zuccaro ⁊ coque usqȝ ad. ℥. iii. ⁊ est expertũ ⁊ p
uocat sudorem. Al.
Si aũt ictericia in ocuľ remáserit eger
fortissimũ acetũ paulati olfaciat: ⁊ balne
um igrediatur. eius quoqȝ oculis qui icte
riciá cum febre patitur aqua roẜ. mittéda
est. Ictericie preterea. ualde cófert ut eger
per. iii. hebdomadas serũ bibat. Silla.
Ponit curam defedationis cutis remanétis
in facie ⁊ in oculis: ⁊ diuiditur in tres ẜm ꝙ po
nit tria remedia. secũda ibi. Et balneum in
grediatur. Tertia ibi. Eius quoqȝ. De pri
ma dicit ꝙ si defedatio remanserit in ocuľ eger

dꝫ odorare fortissimũ acetũ paulatiꝫ. Rõ quia
rõne mordicationis quá inducit in cerebro inci
tat uirtutem expulsiuam cerebri ad expellendũ
Item qa subtiliat materiaꝫ ⁊ prepat ipsam ad
expellendum. **Et balneum ingrediatur.**
Ponit curá per balneũ dicés ꝙ dꝫ ingre
di balneũ. Rõ qa resoluit materiá illá. Ad
idem ualet lauare oculos cuꝫ aqua decoctõis
camomille: **Eius quoqꝫ.** Ponit curam
p aliud locale dicens ꝙ in oculis patientis icte
ritiam dꝫ poni si sit cũ fe. aqua rof. ⁊ ualet i pn
cipio maxime. Rõ qa ifrigidat ⁊ phibet fluxũ
materie ad oculos. **Ictericie.** Reuerti
tur ad ponendũ curam icteritie cũ fe. dicens ꝙ
ualde cõfert ut patiens p tres ebdomadas bi
bat seruꝫ. i. aquá lactis. Rõ quia mũdificat sá
guiné a cholera adusta: ⁊ p tanto ualet. silr in
scabiosis. Notandũ ꝙ cura icteritie nigre
pficitur sicut cura doloris splenis cũ sirupis ⁊
medicinis euacuantibꝰ mlíam de quibꝰ ifra di
cetur ⁊ cũ clisteribus ⁊ flebothomia.

De idropisi. Silla.

Irca rubricam é notandũ ꝙ idro
pisis est egritudo materialis cuius
causa est materia exuberans frigi
da mébra ingrediés ⁊ crescunt per
eam: aut oia mébra manifesta: aut loca partiũ
in quibus fit regimen nutrimenti ⁊ humorum.
Aliter diffinitur sic. idrops é error uirtutꝫ nu
tritiue in toto corpore sequés imutationé ṽtutis
digestiue in epate. Secundo notandũ ꝙ spe
ties idropisis sunt tres. s. asclites tipanites ⁊ ipo
sarcha. Tertio notandũ ꝙ cause idropisis sunt
aut extrinsece aut intrinsece. Extrisece sũt sicut
percussio casus nimia caliditas nimia frigiditas
fluxus sanguinis superfluus: aut uétris ⁊ silía.
Cause intrinsece aut sunt ab aliis mébris: aut
ab epate. Si ab aliis mébris tunc sunt ista qbꝰ
cõpatitur epar: uel cũ quibus hꝫ colligantá: ut
pter passiones stomachi meseraycarũ ul' ma
tricis uesice renũ splenis dyaffragmatis pulmo
nis ⁊ sic de aliis. si ab epate aut pter morbos
cõsimiles sicut sunt mala cõplexio calida ul' fri
gida ⁊c. Aut pter morbos officiales: sicut sũt
oppilatio apa ⁊ silía. aut pter morbũ cõmuné
sicut é solutio cõtinuitatis: ⁊ hoc in generali. cãe
idropisis a sclitis in spáli sunt due. s. añs ⁊ non
coniũcta. Causa añs é debilitas digestiue epa
tis non potentis cõuertere chilũ in debitos hu
mores ⁊ cõuertit ad aquositaté ⁊ hec debilitas
sit a frigiditate ⁊ a caliditate resoluente calorem
naturalé. Causa cõiuncta é aquositas in epate
generata effusa per porositates ad concauitaté
que est inter syphac ⁊ intestina. Causa idropisꝭ
tipánitis é duplex. s. añs ⁊ cõiuncta. Causa añs
est debilitas uirtutis digestiue mébroꝝ: undꝰ nu
trimentum uel chilus cõuertitur in uentositaté
⁊ potest fieri a frigiditate ⁊ a caliditate resoluen
te calorem naturalé: ⁊ hec debilitas é minor ea
que generat aquositaté. Causa cõiuncta est uẽ
tositas contenta inter syphac ⁊ intestina. Causa
idropisis iposarce est duplex. s. átecedens ⁊ cõ
iuncta. Antecedens é debilitas uirtutis digesti
ue mébrorũ unde nutrimentũ cõuertitur ad na
turá phlegmatis ⁊ nõ potest debite uniri mem
bris. Causa coniũcta est materia phlegmatica
spersa per membra que non põt adherere ⁊ cõ
iũgi cũ mébris. Quarto notandũ ꝙ signa q̃
significant idropisim futuram sunt. Primo qñ
superfluitates que solent expelli per tempus so
litum longo tempore retinentur: sicut est sudor:
egestio: urina: emorroides: méstrua ⁊ similia.
Scdꝫ signũ é cazesia. i. iflatio faciei. Tertiũ é
mala coloratõ faciei pter solitũ. Signa cõia
idropisꝭ sétis sũt inflatio pedũ ⁊ oculoꝝ: tumor
uentris dolor in latere dextro: sitis diminutio:
appetitus cibi: mala coloratio. Signa asclitꝭ
sunt grauitas in uentre sensibilis ⁊ cum percuti
tur uenter auditur sonus sicut sonus aque com
mote: etiam quãdo mutatur de latere in latus.
⁊ tactus eius est sicut tactus utris pleni aqua et
nõ magnificantur mébra omnia sicut in iposar
cha. s. collum ⁊ extrema alia preter pedes: imo
extenuãtur. pulsus est paruꝰ frequés declinás
ad duriciem ex tensione uelaminis ⁊ aliquando
declinat ad mollitiem ex leuitate hũiditatis su
perflue: urina colorata: quia nõ fit sequestratio
superfluitatis. Signa tipanitis sunt egressio
umblici plurima ⁊ tensio mirach in modũ tym
pani ⁊ corde ⁊ membrorum arefactio ⁊ cũ pcu
titur manu uenter sonat quasi uter inflatus non
sicut uter plenus aqua ⁊ patiens eructationem
per illam alleuiatur ⁊ per exitum uentositatis:
pulsus uelox frequens ⁊ durus: urina é subtilis
non multũ tincta habens ampullas magnas.
Signa iposarce sunt uniuersalis inflatio om
niũ mébrorum ⁊ faciei ⁊ cum digitis premitur i
omni loco corporis apparet pressura ⁊ remanet
uestigium ⁊ nõ inflatur uenter nec umblicus ut
in tipanite ⁊ asclite ⁊ plerũqꝫ sequitur fluxus uẽ
tris ⁊ leuitas nature tendens ad albedinez ⁊ sit
pulsus undosus ⁊ latus ⁊ lenis. Pronostica
tio ois idropisis in acuta se. malũ: fluxus uétris
superueniens idropico sine alleuiatione est mor

talis. fetor anelitus ⁊ sputi ⁊ egestionis ⁊ sudo
ris signum est mortis quando in ydropico est
egestio sicut ē lotura carnis uel sanguis coagu
lati proximus est morti Urina biscolor sicut cū
est rufa inferius ⁊ liuens superius uel econuer
so: uel rubea superius ⁊ nigra inferius est mor
talis. Si ydropico superueniat disnia ⁊ diffi
cultas anhelitus ⁊ fluxus uentris infra tres di
es morietur. ydrops in cōplexiōe calida ⁊ sicca
est ualde mala. ydrops que prouenit ab epate
est peior illa que ꝓuenit a splene uł ab aliis mē
bris. ydrops asclites est iter omnes alias peior
deinde tympanites: deinde yposacra. Al.

Um uenter post epatis dolorez ⁊
fe. augumentari ceperit ⁊ ꝙ ē ab
vmbilico vsq; ad femur exterius
ꝓminuerit ⁊ cutis q̄ ē sibi subtiliari ⁊ al
bere visa fuerit ⁊ cū venter mouet᷑ audit᷑
sonus q̄si aq̄ in uase non pleno mote ⁊ si
cū his vrīa fuerit rubea ꝑua ē hn̄da fidu
cia ⁊ ꝓp̄e si vt⁹ ñ affuerit fortitudo. Silla

Determinat de ydropisi: ⁊ diuiditur in tres
qr primo determinat de asclite. Scđo ꝑ yposar
cha. Tertio đ tympanite. ꝭa ibi. Qđ si paipe
bre. Tertio ibi. Si vero venter. Prima i
duas. Primo determiat de ydropisi asclite qn̄
ē cū fe. Scđo qn̄ ē siñ fe. ꝭa ibi. Si aūt cū hac
p̄ma in duas. Primo docet ꝓnosticari. scđo
ponit curā. Scđa ibi. His tamen. De p̄ma
dicit ꝙ si appareant ista signa. Primū qn̄ uen
ter ceperit augeri post dolores epatis ⁊ fe. Se
cūdū qn̄ illud qđ ē ab umbilico usq; ad femur
ꝓminuerit. Tertia ꝙ cutis ibi uisa fuerit albere
Quartū cū uenter mouetur auditur sonus q̄si
aq̄ cōmote i uase ñ pleno. Quitū qr urina uisa
fuerit rubea istis signis apparētibus ꝑua ē ha
benda fiducia i ydropisi asclite ⁊ p̄cipue si fuēit
debilitas uirtutis. Ratio signorum patet. Al.
Hiis tamen si uirtus fortis fuerit et uēter
uehemētis siccus pil. de rauedseni que re
cipiunt mezereō dāde sunt. que ℞. raued
seni succi eupatorii seminis endiuie omni
u ⁊ añ. ʒ. iii. agarici. ʒ. v. mezereō. ʒ. x. fiāt
ex hiis pillu. quarum dos. sit. ʒ. ii. ⁊ . ſ. ex q
bus quaque ebdomada dosis vna suma
tur. Quod si uirtus fuerit debilis trocisci
de mezereon dandi sunt. Qđ ℞ seminis
endiuie. ʒ. x. mezereon. ʒ. i. ⁊ duas tertias
agarici. succi eupatorii similiter tantūdē.
rosarum seminis citrullorū amborum añ
ʒ. ii. ⁊ . ſ. ex hiis omnibus fiant trocisci. x.
de quibus unus in die cum sirupo aceto
so de zuccaro dandus est. Sillanus

Pōit curam ydropisis asclitis: ⁊ diuiditur
in duas. Primo ponit curam quando uenter
est stipticus. Secūdo quando est fluxibilis. Se
cunda ibi. Si aūt. Prima in duas Primo po
nit curam per euacuationem ꝑ medicinam la
xatiuam quādo est fortis uirtus. Secūdo quā
do uirtus ē debilis ꝑ trociscos. Secunda ibi.
Qđ si uirtus. De prima dicit ꝙ si uirtus fue
rit ualde fortis ⁊ uenter fuerit ualde stipticus
pillę de raud in quibus pōit mezereon sunt dā
de. ratio quia euacuant aquositatē ⁊ confortāt
epar ne amplius generetur aquositas. Secun
do pōit descriptionem pillulaꝝ de raud ℞. ra
ud succi eupatorii seminis endiuie omniū. añ. ʒ
iii. agarici. ʒ. v. mezereon. ʒ. x. fiāt ex hiis pillę
quaꝝ doſ. sit. ʒ. ii. ſ. ex quibus unaquaq; ebdo
mada doſ. una sumatur. Ad idē pillę de meze
reō. Ad idem succus cucumeris asinini. Ad idē
℞. seri caprini. ℥. iii. radicis yreos recenter cō
quassatis mūdatis ab exteriori cortice. ℥. ſ. bul
liāt simul lēto igne usquequo redeat ad quar.
coletur ⁊ colatura administretur cum modico
zuccari albi. Ad idē. ℞. succi radicū yreoſ fcā
residētia. ℥. i. bibatur crude uł ꝑ se uł cū zucc.
uł cū ouo sorbili ł cū modico ſo caprio ⁊ mira
bilr oñdatur ab oib⁹ ⁊ ꝓculdubio oēz ydropi.
currat dū tñ ꝯtietur educit. iii. uł. iiii. sellaſ aq̄ ci
trie. Ad idē. ℞. floꝝ laure ole sicce pulverizate
sbtilr. ʒ. ſ. ifūdatur p. ii. dies naturałs i succo ci
tonioꝝ ⁊ aceto postea icorporetur cū sirup. roſ
⁊ fiat massa. đ q̄ pōt dari pōd⁹. v. ḡ. ordi. ⁊ erit
una pulla ꝑua ⁊ ērt pillę ex ꝑte Ger. ⁊ sol⁹ pot⁹
ḡ. ordei fecit assellare rusticū uicib⁹. x. Notañ
ꝙ sirup. digestiu⁹ i ydropisi ꝓuciente a calitate
dz p̄cedē tał. ℞. endi. M. iiii. scolopen. capilł.
ueneris icētiū añ. M. i. se. feni. petrosil. cuscute
añ. ℥. ſ. spic. nardi. spic. celtice añ. ʒ. ii. zucc. al.
lb. ſ. fiat sirup. clarificat⁹ usq; ad q̄r. v. Qđ si v
t⁹. Pōit curā qn̄ vt⁹ ē đbił dicēs ꝙ si vt⁹ ē đbił
trocisci đ mezereō sūt dādi rō qr euacuāt aquo
sitatē ꝯfortāt epar. ſo pōit descriptōz. ℞. se. en
diuie. ʒ. iiii. duas tertiaſ. ʒ. i. aggarici succi eupa
torii silr tantūdē roſ. se. citruloꝝ āboꝝ añ. ʒ. ii.
ſ. ex his oib⁹ fiāt troc. x. ex qb⁹ un⁹ i die cū siru.
acetoso de zuc. ē dād⁹. ad idē troci. đ ſubar. Al

Si aūt uenter fuerit solutus dentur tro.
cisci de berberis cum sirupo acetoso. Eger
quoque nutriat᷑ ex zibergi. Et bibat siru
pum acetosum de citoniis ⁊ si uentris so
lutio uehemens fuerit citoniorum rob so
lum dandum est Silanus.

Ponit curá asclitis quãdo uenter é fluxibil'
⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curá per troc
scos. Scđo per dietá. Tertio per sirupũ. Ṡa ibi
Eger quoqꝫ. Tertia ibi. Et bibat. De pri
ma dicit ꝙ si uenter fuerit fluxibilis debét da
ri trocisci de berberis cũ aceto. rõ quia alterát
malá ꝯplõné calidá: quia sunt frigidi ⁊ qꝛ stipti
ca sunt ꝯfortat epar ⁊ restringunt fluxũ. Ad
idé trocisci de spodio cũ seie acetose meṡ. Ad
idé de sandal' meṡ. Eger quoqꝫ. Ponit cu
rá per dietam dicés ꝙ eger dꝫ nutriri ex ziber
gi ⁊ est modus cibarii facti ex brodio carnis cũ
ouis. Notandum ꝙ hic cibus est cõueniés
qñ uenter é stipticus: qꝛ é satis fluxibilis. Et bi
bat. Ponit curá per sirupũ dicés ꝙ patiés
dꝫ bibere sirupũ de citoniis. rõ quia infrigidat
sua stipticitate ꝯstringit. Scđo dicit ꝙ si fuerit
uehemens solutio uentris solus succus citonio
rum est dandus. Ratio quia plus constringit
Ad idem ualet succus plãtaginis. Almansor.

**Si aũt cũ ⁊ ac passione nõ fuerit ũrina
rub. nec calor. pill'e iste dáde sunt. que. ℞
mezereon serapini ãboꝝ ãñ. ʒ. ς. salis indi
fimi colũbini amboꝝ ãñ. sextam. ʒ. vnius
pillule enim iste aquam vehemẽter descé
dere faciũt. Trocisci preterea de laccha cũ
apozimate de radicibus dandi sũt. empl'ꝫ
asclíti conueniés. ℞. farine ordei cipi ster
coris ouini ueteris baurach boli ar. oium
partes equales ex his oibus tritis fiat epi
thima super ventré. huius nãqꝫ ꝓprietas
est aque magná parté exiccare. Sillanꝰ**

Põit curá asclitis qñ est sine fe. ⁊ diuiditur
in tres. Primo ponit curá per pillulas. Scđo
per trociscos. Tertio per empl'm. Ṡa ibi. Troci
sci. Tertia ibi. Empl'm. De prima dicit ꝙ
si cũ asclite nõ fuerit urina ticta nec calor debét
dari pill'e q̃ sũt. ℞. mezereon serapini ãñ. ʒ. ς.
salis indi fimi columbini ãñ. sextá partez. ʒ. uni
us. Uerificatur littera: qꝛ pill'e iste faciũt descé
dere aquá uehementer de uentre. Ad idem pil
lule de alsebran. ad idé pillule de mesereon me
ser. Ad idé ungtm̃ de arthania ⁊c̃. Trocisci.
Dicit ꝙ trocisci de laccha cũ decoctõe de radi
cibus sunt dandi. Rõ qꝛ ꝓuocant aquositatez
ꝑ uriná. Notandũ ꝙ sicut ydrops curatur per
medicinas laxatiuas: ⁊ ita ét curatur ꝑ medici
nas urine ꝓuocatiuas. Et inter alia explicabũ
tur quedá. pria. ℞. seri caprini: ℥. iii. spice nar
di pulueri zate. ʒ. iii. bulliant simul léto igne us
quequo redeât ad. ℥. iii. coletur ⁊ colatura ieiu
nio stõ detur. Ad idé. ℞. succi calamenti fa
cta residentia. ℥. i. Ad idé urina caprina in q̃
bullierit spice nardi. Ad idé uria pueri i potu
sumpta. Ad idé uinũ albũ decoctiõis folio
rum uel floꝝ anthos. Ad idem trocisci mesue.
Similiter ualet dyalaccha. Ad idem diacurcu
ma. Ualet ét cõfectio de mezereon meṡ. Notá
dum ꝙ idé ualent ea que ualét ad doloré epatꝭ
in cá f̃ra supra dicta. Empl'm. Ponit curá per
empl'm dicés ꝙ empl'm cõueniens é. ℞. farine
ordei cipi stercoris ouini ueteris baurach boli
ar. oim ãñ. partes equales. Ex his omnibꝰ tri
tis fiat empl'm supra uentrem. Uerificat se. qꝛ
eis proprietas est exiccare magná parté aque.
Ad idé empl'm de stercore bouino uel caprino
cũ urina infantis. Ad idé. ℞. caricarũ pin
guiũ quartꝭ. i. stercoris columbini. ʒ. iiii. masti
cis spice nardi ãñ. ʒ. ς. puluerizãda puluerizen
tur cõquassanda ꝯquassentur misce oia cũ uri
na capre ad modũ empl'i. Ad idé empl'm ce
roneon Nicolai. Ad idé empl'm relatũ ad
aristarchũ quod ponit mesue. Ad idem. ℞
spicarũ allei mundatarũ. ℥. iii. ς. storacis bdelii
ãñ. ℥. iii. terbentine. ℥. iiii. axungie porcine recé
tis adipis anseris ãñ. ℥. v. masticis olibani ãñ.
℥. i. ς. euforbii. ℥. i. croci. ℥. ς. cere citrine. ℥. xii.
olei nardini ⁊ uini odoriferi. q. sufficit. Ad iđ
empl'm de baccis lauri cũ stercore uacarũ uel
caprinarũ: ⁊ est operationis mirabilis. Ad iđ
empl'm factum de stercore uaccino baccis lau
ri ⁊ yreos. Ad idem stercoris uacini. ℔. i. ⁊ bul
liat cũ aqua ⁊ sale: deinde supra ipsũ puluerize
tur sulphur ⁊ ponatur supra uẽtré. Ad idé bau
rach empl'm cũ ficubus: ut Auic. secundo cañ.
c. de baurach. Ad idem fiat exemplũ de ostra
chisi ꝯtrictis uel cũ conchiliis suis. Ad idem un
guétum agrippa Nicolai ⁊ est mirabile. Ad
idem unguentũ atthanie. Notandum ꝙ si
idrops fiat a cá frigida emplastra predicta pñt
poni supra uentrem ⁊ supra epar. Sed fiat a cá
calida tunc emplastra debent poni supra uẽtré
⁊ supra epar debet epithima frigidũ. Al.

**Quod si in palpebris et extremitatibꝰ
fuerit apostema molle ⁊ testiculi aposte
mantur: facies quoqꝫ ac totũ corpus mol
licie quadam teneatur erit tunc idropisis
species que iposarcha vocatur. Sillanus**

Ponit curam iposarce: ⁊ diuiditur in du
as. Primo ponit signa. Secundo ponit curaz.
Secunda ibi. Egro itaqꝫ. De prima dicit
ꝙ si apparuerint ista signa. Primo ꝙ in palpe
bris ⁊ in aliis extremitatibus fuerit apostema
molle. Secundum ꝙ testiculi íflantur. Tertiũ

ꝙ facies ⁊ totũ corpus mollitie tenetur. Arguẽ
dũ ẽ ꝙ sit idropisis que dicitur yposarcha.
Notandũ ꝙ ratio signoꝝ uerificatur. ꝑmuꝫ
ꝙ in yposarcha materia que cõicatur ꝓ nutri
catione ad mẽbra fit incõueniens ꝓ nutricatõe
⁊ ibi remanens causat tumorẽ ⁊ mollitiem. s. in
palpebris ⁊ mẽbris extremis. Uerificatur scdꝫ
quia in iposarca multa materia fluida phl'ica
cõicatur ad testiculos. Et tertiũ uẽificatur sicut
primum. Alman.

**Egro itaqꝫ hac spẽ laboranti trocisci
de laccha cũ apozimate de radicibus sunt
tribuendi. ⁊ vẽter quaqꝫ hebdomada ex
pillis ꝺ reubarbaro ẽ soluendus. ⁊ patiẽs
in arena calida ẽ sepeliendus. Ei quoqꝫ ẽ
precipiendũ ut exercitio vtaꝛ ⁊ famẽ ⁊ si
tim sepe patiatur. Sillanus.**

Ponit curam iposarce: ⁊ diuiditur in tres.
Primo ponit curã ꝑ trociscos. secũdo ꝑ me
dicinas laxatiuas. Tertio per quedã alia. scda
ibi. Et venter. Tertia ibi. Et patiens. De
prima dicit ꝙ patienti iposarcã trocisci ꝺ laccha
cũ decoctõe de radicib⁹ sunt dãdi. rõ qꝛ icidũt
⁊ sbtiliant ⁊ euacuant materiã phl'icã que ẽ cau
sa iposarce. Et venter. Ponit curã per me
dicinã laxatiuã dicens ꝙ uenter ẽ euacuãd⁹ cũ
pill'is de reubarbaro oĩ hebdõada. Ad idẽ
ualent medicine laxatiue posite in cura asclitis.
Notandũ ꝙ ante cõuenit sirupus digestiu⁹
dictus in. c. de dolore epatis a materia phl'ica.
Et patiens. Ponit curã per quedaꝫ alia di
cens primo ꝙ patiens ẽ sepeliendus i arena ca
lida. rõ quia desiccat. Secũdo dicit ꝙ patiẽs de
bet uti exercitio. rõ qꝛ resoluit ⁊ exiccat. Tertio
dicit ꝙ patiẽs dꝫ tolerare famẽ ⁊ siti. rõ quia ca
lor acuitur ⁊ redditur magis potẽs ad resoluen
dũ materiã phl'icam. Ad idẽ ualent balnea
naturaliter calida. Ad idẽ stusa sicca. Ad
idẽ ualet ꝙ ponatur patiens in furno calido.
Ad idẽ ualet calor solis sic ꝙ teneat uentrem di
scopertũ ad solẽ ubi non sit uẽtus et ꝙ fricetur
fortiter. Almansor.

**Si ṽo venter inflatus fuerit ac tensus
⁊ cũ ꝑcutiꝛ sonũ reddit vt tipanũ. idropi
sis spẽs adeẽ significabiꝛ que timpanites
dicitur. Sillanus.**

Põit curã tipanitis ⁊ diuiditur i duas. Pri
mo põit signa. secũdo ponit curam: secũda ibi.
Quã q patiꝛ. De pria dicit ꝙ si appareant
ista signa. Primũ ꝙ uẽter appareat iflatus ⁊ tẽ
sus. secũdo ꝙ percussus uenter reddit sonũ ut
tipanũ. arguendũ ẽ ꝙ ibi sit idropisis tipanites
rõ signoꝝ pꝫ qꝛ in tipanite ẽ uentositas extẽdẽs
⁊ causans sonũ clarũ ut tipanũ. Al.

**Quã qui patiꝛ a cõestione oleꝝ abstine
re debet atqꝫ eoꝝ omnium que ventositatis
sunt generatiua. Silla.**

Ponit curam ⁊ diuiditur in duas. Prio po
nit a quib⁹ dꝫ abstinere. secũdo ponit curã. secũ
da ibi. Uẽter quoqꝫ. De pria dicit ꝙ patiẽs
tipaniẽ debet abstiere a comestione oleꝝ ⁊ gene
ratiũ uẽtositatẽ. rõ qꝛ talia augẽt morbũ. Al.

**Uenter quoqꝫ oĩ die ex panico ẽ uaporã
dus. ⁊ ventose super ventrẽ ponẽde. ⁊ me
dicamina tumorẽ dissoluentia danda sũt
vt diacinũ ⁊ electuariũ de laccha lauri ꝙ
in. c. de iliaca noiabimus. eger ꝑterea exer
citio vti assuescat ⁊ famẽ pati ⁊ ex coleriis
que ventositatẽ dissoluũt: quorũ faciem⁹
mentionẽ sibi subiiciat. Uenter quoqꝫ cuꝫ
mandili donec incipiat rubere fricetur. ⁊ ex
oleo rutaceo clisterizetur. Sillanus.**

Ponit curã: ⁊ diuiditur in tot quot remedia
ponit. partes patent. De prima dicit ꝙ uẽter
est oĩ die cũ panno fricandus siue euaporãdus
rõ qꝛ resoluit uentositatẽ. Ad idẽ ualet saccu
lus de milio ⁊ sale torefactus ⁊ supra uentrẽ po
situs. Et ventose. Ponit curã per uẽtosas
dicens ꝙ uẽtose sũt ponẽde sup uentrẽ sine sca
rificatõe. rõ qꝛ per caliditatẽ actualẽ resoluunt
uẽtositatẽ. Et medicina. Ponit curã ꝑ con
fectiones ꝯsumẽtes uẽtositatẽ ut diacinũ elcũa
riũ de baccis lauri de quo dicit in. c. de passiõe
iliaca ⁊ per has intelligit alias. Eger ꝑterea.
Ponit curã per abstinentiã ⁊ exercitiũ dicẽs
ꝙ eger debet assuescere exercitio. Rõ qꝛ resol
uit. Secũdo dicit ꝙ dꝫ pati famẽ. rõ qꝛ ẽ cã re
soluẽdi uẽtositatẽ. Et ex coliriis. Ponit cu
rã per suppositoria dicens ꝙ debẽt poni suppo
sitoria dissoluẽtia uentositatẽ de qbus dicetur i
fra in. c. de colica. Ad idẽ. ℞. salis gẽme flo
rũ ul' slioꝝ rute aũ. ʒ. ii. ul'. ℥. ſ. castorii euforbii
seis urtice aũ. ʒ. ii. mell' quãtũ sufficit ⁊ fiãt sup
positoria. Ad idẽ. ℞. cimini baurach se. rute
aũ. ʒ. ii. mell'. q. suffi. fiãt suppositoria. Uenter
quoqꝫ. Põit curã ꝑ fricatões uẽtris dicẽs
ꝙ uẽter dꝫ fricari cũ mãtili donec icipiat rubẽ.
rõ qꝛ ẽ cã exiccatõis ⁊ r'solutõis uẽtositatis. Ad
idẽ vꝫ exponẽ uẽtrẽ soli ubi ñ sit uẽt⁹. Ad ideꝫ
vꝫ fricare uẽtrẽ cũ oleis cal'is resoluẽtib⁹ uẽtosi
tatẽ ut oleũ aneti oleũ rute ole. laurinũ oleũ de
kerua ole. ꝺ costo ole. ꝺ mezereon. Et ex oleo.
Ponit curã per clistere dicens ꝙ patiens ti
panitẽ dꝫ clisterizari ex oleo ruteaceo. rõ patet.

Ad idem. ℞. radicis ireos. ʒ. i. isopi apii ab
sinthii bráce ursine añ. ℳ. i. anisi maratri ame
os granoꝝ lauri añ. ℥. ſ. uel. ℥. i. Si patiens sit
fortis mellis electi olei rute quar. ſ. salis géme.
ʒ. i. fiat clistere usqꝫ ad quartū. v. Et nota hic
unū de yerapigra ꝙ yerapigra ē mirabilis: qꝛ
euacuat solū malos hūores ꝛ bonos dimittit.

Hō de yera pigra laudes

Notandū secundo ꝙ in idropisi: si oīa alia
remedia deficerent ualent duo. Primū ē conti
nua cōestio epatis lupi uel puluerizādo uel alr̄
ualet eni quōlibet a ꝓprietate. Secundū est fa
cere cauteriū sub umblico per duos digitos uel
tres ita ꝙ pforetur pániculus mirach sed debet
prius trahi pellis sursuꝫ ut orificia amboꝝ pan
niculoꝝ sibi nō obuenient: sed exterior coopiat
interiorē ꝛ oī die extrahe de canula paruā quan
titatē aque. ꝛ hoc notabile dꝫ poni in fine partis
de cura asclitis.

De dolore spenis.

Jrca rubricā est notandū ꝙ splen po
test ꝯsiderari duplr̄. Uno mō quátuꝫ
ad sui substantiā ꝛ sic in eo nō ē dolor
nisi grauatiuꝰ rōe multitudinis materie. Secū
do pōt considerari rōe paniculi ipm̄ regentis:
ꝛ sic bene in ipso est dolor. Secūdo notáduꝫ
ꝙ dolor splenis pōt fieri a mala cōplexione uel
a solutione continuitatis uel ab utrisqꝫ. Et si a
mala cōplexione uel sine materia. s. calida ꝛ frā
ꝛc. uel cū materia. s. phlr̄atica uel mlr̄ica uel uéto
sa ꝛ hoc cum apāte uel sine apāte. Notáduꝫ
tertio ꝙ splen est mébrū a natura ordinatū ad
múdificandū sauguinē a mlr̄ia: iō qñ corpꝰ est
bñ múdatū ꝛ bñ dispositū bñ stat: ꝛ ꝑ táto splē
ridere facit ꝛ qñ male aduenit tristitia ꝛ multe
alie passiones male: qm̄ si splen ꝓpter debilita
tē deficiat in attrahendo generat icteritiā. Sed
postqꝫ attraxit si deficiat in retinendo causatur
fluxus uentris. Si uero deficiat in conuertēdo
nutrimētū tunc cātur durities oppilatio ul̄ apā
ꝛ hoc ē ut plīmū. iō dr̄ in ꝟsibus. Cor sapit: pul
mo loqtur: fel ꝯmouet irā. Splen ridere facit:
cogit amare iecur. i. stōachus ul̄ epar. Quar
to notandū ꝙ cause duriciei ul̄ sunt extrisece ul̄
intrinsece. Si extrisece: sic ē multiplicatio ciboꝝ
ꝛ potuū mlr̄icoꝝ sicut ē caseus caules caro sali
ta legumina ꝛ similia: ꝛ silr̄ timor. Si intrinsece
uel ꝓueniunt ab epate multiplicāte mlr̄icū hūo
rem. uel a splene cū incurrit malā cōplōnē cali
dā uel frigidā debilitantē splenē. Quinto no
tandū ꝙ signa duritiei oppilatōis ꝛ apātis sple
nis sunt urina remissa ꝛ tenuis: durities notabi
lis in splene: difficultas anhelitus sedus color fa
ciei ꝛ totius corporis: tristicia somnia terribilia
timor ꝛ similia pertinētia mlr̄ie. Sed differentia
quādo splen apostematꝰ est. est quia durities ꝛ
tumor ē in altera parte tantum: sed in duritie si
ne apostemate ꝛ oppilatōne est per totam regio
nem. Pronosticatio urina alba tenuis si ꝯtinu
auerit in passionibus splenis multum malum
est: fluxus sanguinis per inferius ē bonū signū
in passionibus splenis. Si alicui splenetico
propria adhibeantur medicamina ꝛ non alleui
atur malum sig̃t: passio etiam splenis in princi
pio satis faciliter potest curari: sed cum inuete
ratur: aut nunqꝫ aut ualde difficulter curatur

Durities ꝛ oppilatio ꝛ apostema splenis in
ducit maciem in toto corpore: ꝛ hoc ideo qꝛ ledi
tur digestiua epatis: unde ideo generantur ma
li humores quibus non bene nutritur totū cor
pus. Splen indiget fortiori medicamine cū op
pilatur: quia fit oppilatio fortior et plꝰ distat ꝛc.

Almansor.

J cūm dolore splenis fuerit calor
ꝛ urine rubedo ꝛ calor eger ex his
trociscis sumat. Trocisci de agno
casto. ℞. seis agnicasti seis tamarisci ābo
rū añ. ʒ. x. seis endiuie se. portulace ambo
rū añ. ʒ. v. ex his fiant trocisci de quibꝰ de
tur quotidie vnus cum sirupo acetoso de
zuccaro cuius pondꝰ sit. ʒ. iii. Eger uero si
repletus fuerit ex saluatella q̃ ē in sinistra
manu phlebotomer̄. Splen quoqꝫ ex fru
stro filtri aceto calido infuso embrocer̄. et
obseruetur a rebus dulcibus ꝛ cibis gros
sis. Qō si cū predicta egritudine nō fue
rit calor egro trocisci de capparis dādi sūt
Qō. ℞. corticis radicis capparis se. agni
casti amboruꝫ añ. ʒ. x. scolopendrie. ʒ. vii.
aristol̄. lon. folioꝝ rute se. nasturcii accori
nigelle oiuꝫ añ. ʒ. iii. armōiaci. ʒ. iii. armōi
acum in aceto dissoluar̄ ex quo cetera con
ficiātur ꝛ informētur ex eis trocisci pōderā
tes. ʒ. ii. ex quibus vnus cū sirupo acetoso
de melle ꝛ apozimate de radicibus i potu
sumātur. Si aūt splen tensus fuerit ꝛ cum
premir̄ auditur sb̄ eo rugitus. ex predictis
trocis. cum apozimate de radicibus ē dan
dū. ꝛ vinū vetus tribuendū ꝛ potus aq̄
minorer̄ quáto plus possibile fuerit. Em
plastrū ad duritiem ꝛ ventositatē que est
sub splene. ℞. folioꝝ rute. ʒ. i. baurach mē
tastri sicci amboꝝ añ. ʒ. iii. armōiaci. ʒ. vii.
armoniacuꝫ in vino veteri dissoluatur ex
quo cetera conficianr̄: ꝛ fiat ex eis empla
strū qō loco supponatur. Silla.

Hic ponit curã doloris ſplenis: ⁊ diuiditur in
duas. Primo ponit curã doloris ſplenis. Secū
do ponit curã duritiei ſplenis. ſecūda ibi. Em
plaſtrū. Prima in duas. primo ponit curaꝫ
doloris ſplenis prouenientis a materia mřica.
ſecūdo qñ prouenit a uētoſitate. ſecūda ibi. Si
aūt ſplen. Pria in duas. prio ponit curã dolo
ris ſplenis qñ ẽ cum fe. ſecūdo qñ ẽ ſine fe. ſecū
da ibi. Nõ ſi. Prima in quattuor. prio põit cu
ram per trociſcos. ſecūdo per phlebotomiam.
Tertio per unū locale ab extra. Quarto oñdit
a quibus ẽ abſtinendū: ſecūda ibi. Eger uero
Tertia ibi. Splen quoqꝫ. Quarta ibi. Et ob
ſeruetur. De prima dicit ꝙ ſi cū dolore ſple
nis fuerit calor ⁊ urina rubea ⁊ fe. eger ſumere
debet trociſ. ꝺ agno caſto. rõ quia cõfortãt ſple
nẽ ⁊ remittūt calorem materie putrefacte in ſple
ne ⁊ debẽt dari cū ſirupo acetoſo ⁊ zuccaro. et
pondus ſit. ʒ. iii. Notandū ꝙ ante cõpetit ſi
rupus digeſtiuus qui ẽ. ℞. corticis radicis cap
paris mūdi corticis radicis tamariſci fraſini ge
neſtre añ. ℥. i. ẽdiuie ſcariole portulace ſilueſtriſ
capil'. uene. recentiū añ. M. i. quattuor ſe. frigi
doꝝ paſſulaꝝ mūda. ab arill' añ. ℥. i. mellis elci
quar. i. zuccari al. quar. iii. tempentur ꝑ noctez
cortices in aceto ⁊ fiat ſirupus clarificatus uſqꝫ
ad quar. v. Medicina laxatiua. ℞. prunoꝝ
damaſcenoꝝ tamarindoꝝ floꝝ boragis bugloſ
ſe. añ. ʒ. ſ. uuaꝝ paſſaꝝ. ℥. ſ. aut. ʒ. iii. polipodii
quercini thimi epithi añ. ʒ. ſ. corticū mirobala
noꝝ indorū bene gūmoſoꝝ infuſoꝝ ꝑ noctez in
decoctione predictorū. ℥. i. fricẽtur de mane for
titer ⁊ de colatura detur in aurora. uel loco mi
robalanoꝝ diſſoluatur in colatura dyaſene ye
repigra añ. ʒ. ii. Eger võ. Põit curã ꝑ phle
botomiã dicens ꝙ ſi eger fuerit replet⁹ dꝫ fi
eri phlebotomia de baſilica in parte ſiniſtra qñ
intentio ẽ plus euacuatio. Sed ſi intentio eſſet
plus diuerſio dꝫ fieri phlebotõia ꝺ ſaluatella ſi
niſtre manus que ẽ inter ãnularẽ ⁊ auricularez
rõ pꝫ. Splen quoqꝫ. Ponit curã per unuz
locale ab extra dicẽs ꝙ dꝫ epithiari ſplen ĩfun
dendo fruſtrū filtri in aceto calido. rõ q̃r mate
riã ſBtiliat ⁊ ꝑpat ad euacuationez. Et obſer
uetur. Oſtendit a quibus ẽ abſtinẽdū dicẽs
ꝙ dꝫ abſtinere a rebus dulcib⁹ ⁊ cibis groſſis
Rõ q̃r generant talẽ mřiam ⁊ oppilãt ſplenez.
Nõ ſi cum. Ponit curã doloris ſplenis qñ ẽ
ſine fe. dicẽs ꝙ ſi cum dolore nõ ẽ febris debẽt
dari trociſci de capparis: q̃r ſūt calidi ſBtiliatiui
materie melãcolice nõdū putrefacte. Secundo
ponit deſcriptionẽ. ℞. corticis radicis cappa
ris ſe. agnicaſti amboꝝ añ. ʒ. x. ſcolopẽdrie. ʒ.
vii. foliorū rute ariſtol'. lon. ſeis naſturcii accori
nigelle oium añ. ʒ. iii. armoniaci. ʒ. iii. armonia
cū in aceto diſſoluatur ⁊ ex ea cetera cõficiãtur
informentur trociſci. ʒ. ii. ex quibus unus cuꝫ ſi
rupo acetoſo de melle ⁊ cū decoctione ꝺ radici
bus ſumatur. Notandū ꝙ ante cõuenit ſiru
pus digeſtiuus materie mřice tal'. ℞. radicis
ireos radicis feniculi petroſi. añ. quar. ſ. interi
oꝝ ſq̄lle. ℥. i. corticis capparis fraxini geneſtre
añ. ℥. i. capill' ueneris recentium ſcolopẽdrie ga
riofilate camedrenos camepitheos anthos añ
M. i. aniſi maratri cuſcute aſſari ſeis portula
ce añ. ʒ. i. liquiritie raſe uuaꝝ paſſaꝝ mūdatarū
ab arillis añ. ℥. i. floꝝ tamariſci boraginis bu
gloſſe añ. ℥. ſ. mellis elci ℔. ſ. zuccari al. quar.
iii. fiat ſirupus clarificatus uſqꝫ ad quar. v. Ul
uſqꝫ ad. ℔. i. ſ. Medicia laxatiua. ℞. floꝝ bo
raginis bugloſſe floꝝ tamariſci añ. ℥. ſ. aniſi cu
ſcute añ. ʒ. ii. thimi epithimi agarici elci añ. ℥. ſ
uuaꝝ paſſarū mūdataꝝ ab arillis. ℥. i. fiat ꝺco
ctio i q̃ diſſoluūtur ierepigra ruffini. ʒ. ii. lapi
dis lazuli abluti. ʒ. ſ. fiat colatura uſqꝫ ad q̃rtꝫ. i
⁊ detur in aurora. Ad idẽ ℞. ierepigre iere
ruffini. ʒ. ii. lapidis lazuli abluti. ʒ. ſ. uel lapidiſ
armeni puluerizati. ʒ. i. miſce malaxando cum
ſirupo ſcolopẽdrie. fiant pill'e ad q̃ꝫtitatẽ ciceꝝ
Ad idẽ capparoꝝ ſcolopendrie aſſari lupioꝝ
cuſcute ciperi endiuie añ. ʒ. ii. epithimi ʒ. i. ordei
prunoꝝ tamaridoꝝ uiolaꝝ. fiat ꝺcoctõ ⁊ in fnie
decoctõis addãtur epithimū ⁊ ſene. deinde bul
liãt ꝑdcẽ res uſqꝫ ad ꝯſūptõꝫ tertie partꝫ. deide
decoctio ꝑdcã coletur ⁊ de colatura ſumantur
℥. iiii. ſ. ⁊ diſſoluãtur in ipſa decoctõne medulle
caſſifiſt. ℥. ſ. pulueris pil'arū de lapide lazuli. ʒ.
ſ. Ad idem buliat ruta in aceto forti ⁊ filtruꝫ
in eo infuſuꝫ bene compreſſum applicetur actu
calidū ſupra ſplenẽ. Ad idẽ. ℞. pill'arum de
lapide lazuli. ʒ. i. Ad idẽ. ℞. pill'arum de la
pide armeno uel pillularum indaꝝ. Notan
dum ꝙ poſt euacuationem ualent cappares cõ
diti cum aceto. Idem faciunt radices apii ĩ ace
to cocte cuꝫ aneto. Ad extra oleū de fraſcio ole
um de cappis. Si aūt. Ponit curaꝫ doloris
ſplenis dicens quando fuerit propter uentoſita
tem dicens ꝙ ſi ſplen fuerit tenſus ⁊ cuꝫ premi
tur auditur rugitus ſub eo ſignificat uẽtoſitatẽ
et de trociſcis de capparis eſt dandum. Ratio
patet. Secundo dicit ꝙ uinum antiquum eſt bi
bendum. Ratio quia reſoluit uentoſitatez. Ter
tio dicit ꝙ debet minorari potus aque quantū
eſt poſſibile. Ratio quia generat uentoſitatez.

82

Notandū ꝙ ſi potat aquā dꝫ eē aqua ĩ qua
ferrū ignitum ſit extinctum. Similiter ualet aq̄
decoctōis rute coſti cinamomi aniſi ſpicenardi
ſquinanti. Ad idē buliat ruta in aceto forti ⁊
ſiltrū in eo infuſum bene cōpreſſum ponatur ac
tu calidū ſupra ſplenē. Empl'm. Ponit cu
ram duriciei ſplenis per empl'm dicēs ꝙ ad du
riciē ſplenis ⁊ uentoſitatē ualet hoc empl'm. ℞
folioꝝ rute. ʒ. x. baurach mentaſtri ſicci amboꝝ
an̄. ʒ. iii. armoniaci. ʒ. vii. armoniacū ĩ ueteri ui
no diſſoluatur ex quo cetera ꝯficiātur. fat ēpl'm
quod ponatur ſuper loco. Rō q2 mollificat re
ſoluit ⁊ conſumit uentoſitatē. Ad idē. ℞. ar
moniaci bdelii picis naualis an̄ quar. ʒ. trociſci
capparoꝝ ſeis ſinapis ſulphuris alei ſiluestris
ſtercoris uaccini an̄. ʒ. i. mucilaginis ſeis fenu
greci: mucilaginis ſe. lini an̄. ʒ. ii. pulueriʒanda
pulueriʒētur ſbtiliter ⁊ gūme in aceto fortiſſimo
diſſoluātur miſce oīa malaxando cū oleo lauri
no ⁊ fiat empl'm. Ad idē empl'm ꝺ mellilotо
meſue. Ad idē. ℞. ſucci arthanite uiſcoſitatꝭ
que mulgetur ex radice ſilicis an̄. ℔. i. ſucci tha
mariſci. ℥. ii. olei irini. ℔. ii. iſopi humide. ℥. xv.
aceti. ℥. i. fiat decoctio cōpleta. Ad idē unguē
tum tale. ℞. radicū malue biſmalue radicis li
lii cepe ſquille ſeis lini ſeis fenugreci caricarum
piguiū uuarū paſſarū pinguiū an̄. ℥. ʒ. ꝯquaſſē
tur fortiter ⁊ infundantur in aceto forti p noctē
buliant poſtea in aqua ⁊ iterū conquaſſentur.
Deinde. ℞. unguēti dialtee. ℥. ii. axungie anatꝭ
medulle urtuli butiri ſine ſale an̄. ʒ. i. olei amig
dalarū dulciū. ℥. iiii. cere quantū ſufficit fiat un
guentū ⁊ multū ualet. Ad idē cerotū iſopi de
ſcriptōe filagrii. Ad idem unguentū marcia
ton unguētū nicolai. Ad idē qn̄ ſpleneticus
bibit urinam ſuam omni mane uſq3 ad dies ali
quot ſanat ſplenē. Notanduꝫ ꝙ medicinalia
que habent aſpectum ad ſplenē ſunt ireos acco
rus ariſtol'. gentiana liliū apium petroſi. utriq3
tribuli cappares agnus caſtus fraſinꝰ geneſtra
tamariſcus ⁊ mediane cortices iſtorū. Simil'r
ebuli ſambuci lupuli. vitiſ abſinthiū capil' uene
ris recens iſopus ſpuilla ſcolopendria eupatori
um cuſcute calamentū centaraurea bethonica:
aſſarū camedreos camepitheos pānis porcinꝰ
aniſum maratrū ameos ſpica nardi ſquinantū
xilobalſamū. Ualēt etiā a ꝓprietate pulmo vul
pis: ueſpertiliōis ſplen aſini ſiluestris: ſplen pul
li egni ſiccētur ⁊ pulueriʒētur: accipiatur unus
ex his uel plures.

De iliaca ⁊ colica paſſione. Sillanus

Jrca rubricā ē notanduꝫ ꝙ inteſti
norum quedam ſunt ſbtilia ſeu gra
tilia. quedam groſſa. Subtilia ſunt
tria. Primū eſt duodenum qꝺ con
tinuatur cum ſtomacho. Secundū eſt ieiuniuꝫ
quod dicitur ieiunium: quia ſunt ibi multe uene
meſayce ſugentes ipſum. Tertiū ē yleon: ⁊ i ta
li fit iliaca paſſio ⁊ alio noīe dicitur gratie ⁊ iuo
lutum: quia habet multas reuolutōnes. ut ſi ali
quid benignum moretur de chilo attrahatur p
meſaycas. Inteſtina uero groſſa ſunt tria.
Primū dicitur orbus ſiue ſaccuꝰ ſiue monocu
lum. Secundū dicitur colon: ⁊ in tali fit paſſio
colica. Tertium dicitur rectuꝫ ⁊ ꝯtinuatur cum
ano. Secundo notanduꝫ ꝙ colica paſſio ē paſ
ſio inteſtini colon doloroſa cum difficultate exi
tus ſtercoris per inferiora. ſed iliaca paſſio eſt
paſſio ileon cum cōſtipatione uentris ⁊ frequē
ti uomitu ⁊ dolore uehementi ac ſi ĩteſtina tere
bello perforarētur. Tertō notandū ꝙ iſte paſſi
ones. ſ. colica ⁊ iliaca conueniunt in ſignis cau
ſis ⁊ pronoſticis ⁊ curatione aliqualiter: licꝫ ſit
dr̄ia multiplex ut patebit ĩferius. Cauſe ergo
iſtarū paſſionū aut ſunt extrinſece aut intriſece.
Si extrinſece ſunt ſicut ſuperfluuspotus aq̄ fri
gide: aſſumptio ciborum gloſſorum ſtipticoruꝫ
ſicut caſeus durus carnes bouine legumia ne
ſpilla ſorbe pira prunelle coctana ⁊ oīa que co
artant ⁊ corrugant ⁊ oppilant inteſtina caſus p
cuſſio ruptura: ſuperfluꝰ calor aeris exiccans ⁊
reſoluens ſbtile: ſuperflua frigiditas aeris con
ſtringens: ſicut uentus borealis: ſuperfluū exer
citium: labor ſuperfluꝰ: relaxatō ſiphac ⁊ caſus
inteſtinoꝝ ĩ burſam: aſſūptio uenenoꝝ. Si cāe ĩ
triſece hoc ē uel ꝓpter alia mēbra. ſ. ap̄a epatis
uel meſaycaꝝ uel renū aut ueſice gel ꝓpter inte
ſtina. Si ꝓpter inteſtina hoc ē ꝓpter ſex cauſas
Prima ē ꝓpter ap̄a yleon uel colon calidū uel
frigidū. Secunda ē humor frigidus iuiſcatus.
Tertia ē uentoſitas incluſa. Quarta eſt fex idu
rata in teſtinis. Quinta ē uermes inuoluti in ĩte
ſtinis. Sexta ē debilitas uirtutis ſenſitiue ⁊ de
bilitas expulſiue. Quarto notandū de ſignis ſi
fuerint he paſſiones ex cauſis extrinſecis ꝯgno
ſcitur ex iudicio patientis. Si uero fuerit ꝓpter
alia mēbra habēt alia ſigna. ſ. dolorem locoruꝫ
⁊ ſi per ſigna illaꝝ paſſionuꝫ. Si fuerint ex ap̄a
tibus inteſtinoruꝫ calidis. ſigna ſunt fe. cōtinua
dolor ſitis grauitas pulſatio. Si fuerit ex ap̄ati
bus frigidis oīa ſunt remiſſiora cum grauitate
⁊ mullicie ⁊ inflatione: ⁊ quia preceſſerunt frigi
da ⁊ humida ſicut lac piſces ⁊ fructus. Si fu

rit ex fecibus iduratis ē dolor grauis ⁊ uidetur
sibi ꝙ scindātur intestina ⁊ precessio causaꝝ idu
rantiū feces sicut caliditas interior uel exterior:
uentus uel usus rerū exiccantium hūiditatē i fe
cibus. Si uero fuerit ex uentositate inclusa mu
tatur dolor de loco ad locū cū tortiōe ⁊ rugitu
⁊ uidetur sibi ꝙ acus sint incluse in itestinis ⁊ ꝙ
intestina perforētur terebello. Si fuerit ex phle
gmate inuiscato ē cum frigiditate ⁊ grauitate et
precesserunt ea que multiplicant phlegma. Ra
tōe etiā doloris aliqñ fit ibi calor ⁊ rubedo ⁊ sitꝭ
⁊ hoīes indicant ꝙ hec causa sit calida ⁊ non est
Si aūt fuerint ꝓpter uermes dicentur signa
uermiū in suo loco: ⁊ ex his cognoscetur. Si fu
erint ex debilitate sensus tunc longe egritudies
precesserūt. Quinto notandū ꝙ colica ⁊ ilia
ca differūt in pluribus: q: in iliaca ē maior do
lor ⁊ citius interficit ꝓpter sensibilitatē itestini sb
tilis maiorē. Secūdo quia in iliaca dolor ē ma
gis ambulās uersus dextrū ⁊ sinistrū ꝓpter cir
cūuolutōes itestini ileon. Tertō q: iliaca passio
ē magis ab umblico superi⁹. rō ꝓpter sitū inte
stini. Quarto q: iliaca remediatur magis p as
sūsita per os. colica uō ex clisteri. rō pꝫ. Sexto
notandū ꝺ dr̄ia q̄ ē inter colicā ⁊ lapidē renum
q: multi practici peccant in hoc nō distiguētes
bene. Pr̄ia dr̄a ē sūpta ex q̄ttitate doloris: quia
dolor renalis ē paru⁹ q̄si acutus: sꝫ colic⁹ dolor
ē magnus. Secūda dr̄ia sumitur ex loco: quia
dolor colicus incipit a parte inferiori dextri late
ris ⁊ tendit ad superiora sinistri ⁊ ē uersus ante
riora ⁊ pectinē decliuior q̄ꝫ sit ad posteriora: et
fnal' incipit a superioribus ⁊ descendit paulati
usqꝫ ad locū ubi cōfirmatur ⁊ ē decliuior ad po
steriora. Tertia dr̄ia sumitur ex tēpore: q: rēa
lis ē fortior tēpore uacuitatis: ⁊ colic⁹ alleuiatur
in ea ⁊ forte sumitur aliquid. Itē colica icipit su
bito ⁊ in breui tēpore. renalis uō paulatim.
Quarta dr̄ia sumitur ex iuuantibus: qm̄ cli
stere ⁊ exitus uentositatis ⁊ fecum alleuiant do
lorē colicū: sed non alleuiant dolorē renalē alle
uiatōe de qua sit curandū. Itē medicine frā
gentes lapidē alleuiant dolorē renalē sed nō co
licū. Quita dr̄ia sumitur ex his que adherent
urine: q: in renali p̄cessit urina arenosa ad mo
dū sabule uel arene: deinde fit sbtilis: deide ap
parent arene: sed in colica nō. Pronosticatō
passio colica ē horribilis ⁊ ꝺtestabilis eo ꝙ ster
cus emittitur per superiora ⁊ aduenint accñā
teribibilia ⁊ detestabilia: sicut sincopis spasm⁹
frigiditas extremitatū ⁊ desipiētia: ⁊ sunt signa
mortalia si continuent: ⁊ si accidētia minorētur
⁊ medicina sūpta per os. si descendat ad inferi
ora bonū est signū. si in colica superuenit uomi
tus ē malū signū: quia sig̃t ꝙ inferior pars ē op
pilata ⁊ stercora non possunt exire per iferiora
timetur ꝗ ne egrediatur p superi⁹: sil'iter aduen
tus maloꝝ accidētiū ē malū signū. Al.

I cū dolore uentris fuerit ipsi⁹ cō
strictō ⁊ nausea. sed nec calor nec
fe. affuerit ea egro dāda sūt q̄ uen
trem sine uomēdi desiderio soluāt ut ē ele
ctuariū ꝺ gallia. ꝙ ℞. masticis gar̄. ʒʒ. me
lanopipis macropipis cinamōi nucis mu
sca. gallie mus. oiuꝫ añ. ʒ. x. scamonee. ʒ. x.
postea exp̄mātur citonia acetosa ⁊ recētia
⁊ succus eoꝝ cū eiusdē quātitatis melle mi
sceanꝭ ⁊ coquanꝭ usqꝫ ad spissitudinem
paulati ⁊ cōficiaꝭ ex eo medicamē qꝺ tñ
eiusdē quātitatis sit cuius spēs sunt cuius
dosis sit añ. ʒ. ii. usqꝫ ad. ii. ⁊. ſ. Sillan⁹.
Hic determinat de colica ⁊ iliaca passione: ⁊
diuiditur in quattuor. Primo ponit curā quan
do ꝓuenit a materia phl'ica. Secundo qñ fit a
materia uētosa. Tertio qñ fit a caliditate ⁊ per
cōsequēs a duricie fecū. Quarto qñ fit ab epa
te. scōa ibi. Q. ꝺ si. Tertia ibi. Si aūt. Quar
ta ibi. Cū aūt. Pr̄ia in duas. prio facit hoc
Secūdo docet ꝓnosticari. scōa ibi. Huic pre
terea. Prima in duas. prio pōit curā qñ cū
dolore uētris ē constrictio ⁊ nausea ⁊ nō febris
nec calor per electuariū solutiuū. Secūdo pōit
curā qñ nō ē timor de nausea uehementi p eua
cuationē per uomitū ⁊ p pill'as secūda ibi. Q. ꝺ
si nausea. De pr̄ia dicit ꝙ si cū dolore uen
tris fuerit stipticitas uentris ⁊ nausea: sed neqꝫ
febris neqꝫ calor: suple arguendū ꝙ fit a mate
ria phl'ica: tunc debent dari egro euacuātia nō
inducētia appetitū ad uomitū: sicut ē electuariū
de gallia. secūdo ponit descriptionē. ℞. masti
cis gar̄. ʒʒ. melanopipis macropipis cinamōi
nucis mus. gallie oium añ. ʒ. x. postea exp̄mātur
citonia acetosa ⁊ recentia ⁊ succus eoꝝ cū eadē
quantitate mellis misceatur ⁊ coquatur paulati
usqꝫ ad spissitudinē ꝯficiātur cū eis. medicamē
soluit ⁊ confortat stomachū rōe spēruꝫ. Ad
idē dyacitoniren solutiuū cū spēbus descriptōe
mesue uel nicolai. Ad idem brodiuꝫ antiqui
galli in quo cocta sint polipodiū quercinū semē
aneti anisi usqꝫ ad ossiū separatōneꝫ. Ad idē
medicina dicta. c. de dolore stōachi a materia
frigida. Ad idē cōfectio delectabilis laxatia
Ad idē dyarob cū turbith. Ad idem elcū
ariū indum. Al.

Q̃d si nausee vehemētia nō fuerit nec
eger medicias vomuerit: pill'e iliace sūt dā
de. Que. ℞. coloqntide serapini amboꝝ
ā͞n. ʒ. x. scamonee. ʒ. iii. ⁊ tertiam ifoꝛmēt
pill'e de quibus vnius aurei pōdus ē dandū
velociter eni passiōz dissoluūt iliacā. Sil.
Ponit curam per euacuationē ꝑ pill'as qn̄
nō ē timoꝛ de uomitu. Et prio facit hoc. secūdo
ponit remedia alia. secunda ibi. Si āt passio.
De prima dicit ꝙ si nō fuerit uehemētia nau
see ⁊ eger nō uomuerit pill'as uel medicias dn̄t
dari pill'e iliace. rō qꝛ euacuant materiā phl'icā
Secūdo pōit descriptionē. ℞. coloqntide sera
pini amboꝝ ā͞n. ʒ. x. scamonee. ʒ. iii. ⁊ tertiā. foꝛ
mētur pill'e de quibus pōdus. ʒ. unius ē dandū
qꝛ cito dissoluūt doloꝛē iliacū. Ad idē medi
cine dicte in doloꝛe capitis a materia frigida.
Ad idē ierapigra. Sil'r valet bn̄dicta. Al.
Si aūt passio iliaca difficilis fuerit nec
medicamina vētris solutiua eis contulerit
h̄ suppone colliriū. Q̃d. ℞. salis panis. ʒ.
x. coloqntide interioꝛis scamonee amboꝝ
ā͞n. ʒ. ii. ⁊. ſ. fiant ex eis colliria lōga ⁊ sup
ponāt. Et si nō cōtulerint ex enemate leni
clisterizet. ꝙ. ℞. ficus citrinas. v. furfuris
quantū vna manu capi pōt maluauisci.
M. i. hec in pāno ligato ⁊ sicle folia. x. in
duabus. lb. aque coquant donec ad vnam
redeant. deide colet ⁊ ponat sup eaz bau
rach pōdus vnius aur. olei sisami. ℥. i. ⁊ fiat
clistere ex eo. Si aūt quis fortius ⁊ acutius fa
cere voluerit pōdus aur. vnius de collirio
qd̄ prius diximus admisceat. Clistere ve
hemēter soluens quo tunc vtendū ē cum
medicamina nō cōferūt nec vēter soluitur
℞. coloqntide iterioꝛis. ʒ. x. centauree. ʒ.
v. buthoꝛmarien arthamita āboꝝ ā͞n. ʒ. ii
oīa in tribus. lb. aque donec ad tertias duas
redeāt. coquant ⁊ colent: deide dissoluāt
in ea alchitrā mell' āboꝝ ā͞n. ʒ. iii. castoꝛei:
serapini oppoponac. collirii qd̄ ꝓdiximus
oium ā͞n. ʒ. ii. misceant oīa ⁊ dū ē tepidū
fiat ex eo enema ⁊ si squibale exierint itere
tur clistere donec exire videtur. h̄ nāqꝫ cli
stere admistrari dꝫ cū res fortissima ē ⁊ pes
sima ⁊ i colica mala ⁊ ē illa in qua sit nau
sea valde vehemēs ⁊ ifirmus nō egerit.
Huic ꝓterea egritudini qn̄qꝫ fetida supue
nit eructuatio ⁊ plerūqꝫ stercus ꝑ os egre
diat qd̄ cū accidit sepe mortē ꝓtēdit. Sil.
Ponit curā per alia remedia: ⁊ diuiditur in
duas. Primo ponit curā per suppositoꝛia. Se
cūdo per clisteria. secūda ibi. Et si nō. De
prima dicit ꝙ si passio iliaca fuerit difficilis: et
medicine uentris solutiue nō conferūt: dꝫ sup
poni suppositoꝛiū tale. ℞. salis. ʒ. x. interioꝛū
coloquintide scamonee ā͞n. ʒ. ii. ſ. fiant supposi
toꝛia longa ⁊ superponātur. ratio doloꝛ descen
dit in inferioꝛibus intestinis: vnde suppositoꝛia
plus attingunt ad locū. Ad idē fiant supposi
toꝛia cū modico salisgēme esula ⁊ melle ⁊ fiant
longa ut plus attingant ad partes supioꝛes.
Et si nō. Ponit curā per clisteria ⁊ prio po
nit curam per clistere lenitiuū. secūdo per clistē
acutū. secūda ibi. Si aūt. De pria dicit ꝙ si
non contulerint suppositoꝛia dicta dꝫ fieri clistē
lenitiuū. ratio qꝛ mollificat ⁊ relaxat: unde ma
teria ē plus apta ad euacuationē. Secūdo pōit
descriptionē. ℞. ficus citrinas. v. furfuris qꝫtū
pōt capi una manu maluauisci. M. i. hec i pan
no ligata ⁊ folia sicle. x. coquātur in. lb. ii. aque
donec ad unā redeat. deide coletur ⁊ ponatur
baurach pōdus aurei unius olei sisamini. ℥. i. fi
at clistere. Si aūt. Ponit curā per clistē acu
tū. prio unū. secundo alid. secunda ibi. Cliste
re. De prima dicit ꝙ si quis uellet facē clistē
acutius ⁊ foꝛtius pondus aur. unius de collirio
qd̄ prius diximus admistretur. Notandum
ꝙ clistere lenitiuū ponitur alicubi sic in foꝛma.
℞. malue bismalue mercurialis brāche ursine
ā͞n. M. i. caricarū pinguiū nūero. x. seis fenu
greci se. lini se. aneti ā͞n. ℥. i. furfuris pugill. i. olei
sisamini mell' ā͞n. quar. ſ. salisgēme. ʒ. i. uel salis
cōis. ʒ. ii. cassie bene piguis. ℥. i. ierepigre. ℥. vi.
fiat clistere usqꝫ ad q̃r. v. Clistere. Pōit ali
ud clistere foꝛtius quo ē utendū qn̄ medicamia
alia non conferūt. ℞. interioꝝ coloquintide. ʒ.
x. bucchoꝛmariē arthanite amboꝛū ā͞n. ʒ. rute
mentastri oꝛigani ā͞n. M. i. oīa i tribus. lb. aq̄
coquātur dūce redeant ad duas tertias. deide
coletur ⁊ dissoluatur in ea alkyran mell' ā͞n. ʒ.
iii. castoꝛei serapini oppoponaci collirii quod
diximus oium ā͞n. ʒ. ii. misce oīa ⁊ dū ē tepidū
fiat enema. Secūdo dicit ꝙ si squibale nō exie
rint iteretur clistere: qꝛ debent iterari cū res est
foꝛtissima ⁊ mala. Ad idem. ℞. paritarie cē
tauree minoꝛis oꝛigani calamenti montani ā͞n.
M. i. anisi cimini cartami mundi ā͞n. ʒ. i. poli
podii quercini turbit bene gūmosi seis raphāi.
ā͞n. ℥. ſ. pulpe coloquintide. ʒ. ii. furfuris pugill.
i. mell' olei rute ā͞n. quar. ſ. salisgēme. ʒ. i. succi si
cle. ℥. i. fiat clistē usqꝫ ad quar. v. Huic ꝓterea
Docet pronosticari dicens ꝙ in hac egritu
dine aliqn̄ accidit eructuatio fetida ⁊ aliquādo

stercus per os egreditur. Secūdo dicit q cū ac cidunt ista pnosticātur mortē. rō q3 signt defec tū vtutis ex hoc marie accidit qn̄ apa est in inte stinis. Almansor.

Qd si cū dolore vētris nō fuerit ipsi stricturа: s3 inflatō et rugit et tensio in vē tre existūt. Cōfectio de bacis lauri dāda ē que. R. folior rute siccorū. ʒ. x. ameos ci mini nigelle keysi3 origani carui alexādri amigdal. amarar melanopipis macropi peris mētastri dauci accori baccar lauri ca storei oiu3 an̄. ʒ. ii. serapini. ʒ. iiii. oppopo naci. ʒ. iii. cōficiant cū melle eiusdē ponde ris. cui dosis sit ut auelana vna aut naba cha mult3 vicib. ℥. i. vini calefci: aut cum apozimate d radicib. huic cōfectōi i rmo uēda vētositate et dissoluēda nihil equipa rat. Hoc pterea suppositoriū subijciat qd sit vētositatis dissolutū. R. cimini foliorū rute viridis ābor an̄. M. i. buchormariē arthanite ambor an̄. ʒ. iii. baurach. ʒ. i. cō ficiant ex melle et supponat cū spōgia ul lana. hoc eni dissoluit ventositatē iferi et expellit. Uenter quoq3 assidue ex pāno ca lido vaporand est. et eger in tina mittēd Si aūt hec nō suffecerit vētosa cū igne po nenda ē. et locus donec rubere iceperit fri cand. Post hoc iterato fieri conuenit ex oleo rutaceo et ex alijs oleis calidis. et ex eis clisterizand ē eger. postq3 eis admixta fu erint castorei euforbij ābor an̄. ʒ. s. Hāc ve ro solit pati egritudinē dū sanus ē caueat ne vinū aqua mixtū bibat: nec etiā sumat vinū nisi pur et forte: nec aquā multa3 bi bit: et abstineat ab herbis et lacte et oib inflatis. Filoniū faciēs iliōs cū maximo coartant dolore et timetur ne sincopis su pueniat: vētositatē carminat et sōnū puo cat. R. pipis ameos folior rute mētastri castorei baccar lauri cimini oium an̄. ℥. i. opij mādragore iusqami oium an̄. ℥. s. cō ficiātur cū melle eiusdē quātitat3 detur ex eo pōd aur. vnius huic quoq3 electuario addit plerūq3 scamonee. ℥. tertia et fit tūc medicamen uentris solutiuū. Sillanus

Ponit curam colice qn̄ fit a uentositate: et ita iliace: et diuiditur in tot quot sunt partes: et quot remedia ponit. partes patebūt. De pria di cit q si cum dolore uentris nō fuerit strictura: s3 inflatio et rugit et tensio in uētre d3 dari ɔfectio de baccis lauri. rō quia dissoluit et euacuat ven tositatē. Secūdo ponit descriptionē. R. foliorū rute siccor. ʒ. x. ameos cimini nigelle keysi3. i. leuisticū origanū carui alexandrini amigdalar amararū macropipis mentastri dauci melano piperis accori baccar lauri castorei oium an̄. ʒ. ii. serapini. ʒ. iiii. oppoponacis. ʒ. iii. cōficiantur cū melle eiusdē ponderis. dosis sit q3tū una aue lana cū. ℥. i. uini calefacti: aut cū decoctōe cū ra dicibus. Tertio dicit q huic ɔfectōi p uētosita te remouēda nihil equipatur. Ad idē ual3 di acinū diatriōpiperon. Sil'r ualet cōestio cimi ni torrefacti mediū coclear de mane. et si non de tur āte cenam: et istud ē secretū et ualet p paupi bus. Hoc pterea. Ponit curā per supposi torium. dicens q debet subiici hoc suppositori um. R. cimini foliorum rute uiridis an̄. M. i. bucchormarien. i. cyclamis athanite ambor3 an̄. ℥. ii. baurach. ʒ. i. ɔficiātur cū melle et suppo nātur: q3 dissoluūt uentositatē et expellunt per i ferius. Ad resoluendū uentositatē. ualet aq uite in qua bulierit ameos et castoreū et aristol. lon. Item oleū rute et aneti. Item tyriaca ātiqua per os et per extra. Itē empl'm d gra nis lauri descriptione mesue. Item spōgia in fusa in decoctōe rer carminantiū. ubi addatur oleū rute et aneti an̄. ℥. i. s. ierapigra an̄. ℥. i. s. ul' ℥. i. difinitōis. ℥. ii. uel. ℥. s. cassie. ℥. i. Super sto machū ponatur oleū de spica ul' de costa i quo buliāt gar. ameos et mastix. Itē suppositoria cōia ubi addātur salgēma agaricus et puluis ie repigre. Uenter quoq3. Ponit curā p eua porationē factā ad uētrē dicens q uēter euapo randus ē pāno calido. Rō q3 actuali caliditate resoluit uentositatē. Ad idē ualet sacculus de pānico et sale torrefactis. Et eger. Ponit cu ram per balneū dicens q eger debet itrare bal neū. rō patet. Notādū q balneū qd appro ximatur ul' ē balneū aque dulcis calide ul' frigi de: et tunc ualet solū ad mitigandū dolorē: quia anodium.: uel ē balneū aque dulcis naturaliter calide ut sulphureū etc. Et plus ualet dissoluen do: uel ē balneū artificiale in quo coquūtur res resoluentes uentositatē: ut herbe uel seia. d her bis: ut ruta antheos feniculū calamentū pulegi um camedreos camepitheos. De seibus: semē anisi feniculi cimini rute carui ameos aneti. Ad idē ualet spongia infusa in decoctione pdcā rum herbar expressa et superposita uētri: et hoc fiat sepe. Ad idē pannus calidus i quo ponā tur dicte herbe cocte. Ad ide3 uesica impleta aqua decoctionis herbaru3 predictarum. Uel uas eneum plenū aqua predicta circūuolutum pāno calido. Ad idē ualet stupha. Similiter

ualet suffumigiū factum ex thure mastice ligno
aloes ⁊ uernice. Ad idem. ℞.seis lini torre
facti.℔.ʃ.cimini paꝝ torrefacti.℥.i.furfuꝝ grossꝫ
pugillū.i.cōquassa ⁊ fiat saccul⁹ vni⁹ palmi lar
gi ab utraqꝫ parte buliat in aqua uel uino ⁊ for
titer expressus ponatur supra uentrē: ⁊ debet co
qui donec uadat piguedo superius· **Si aūt.**
Ponit hic curā per uentosam dicens ꝙ si nō
sufficit quod dictuꝫ est dꝫ poni uentosa cū igne
sine scarificatōe supra uentrē.rō patet: qꝛ calidi
tas actualis resoluit uentositatē. **Et locus.**
Ponit curaꝫ per fricationē dicens ꝙ locus est
fricandus quousqꝫ incipiat rubere. **Post hoc**
Ponit curam per inunctionē dicens ꝙ ꝺ̇bet
fieri inunctio uentris ex oleo rute ⁊ aliis oleis ca
lidis: sicut sunt oleū de aneto oleū ꝺ̇ kerua oleū
laurinū oleū de enula oleū nardinū oleū de pu
legio.ratio patet: quia oīa talia dissoluūt uētosi
tatem. Ad idem emplm̄ de granis lauri.
Et ex eis. Ponit curā per clistere dicens ꝙ
eger debet clisterizari cum predictis addendo
castorei euforbii añ.ʒ.ʃ.ratio patet. **Hanc vo**
Ostendit a qbus sit abstinendū dicēs ꝙ cō
suetus pati hanc egritudinem dum est san⁹ de
bet abstinere a potu uini mixti aqua.ratio quia
generat uentositatē .sed debet sumi uinuꝫ anti
quū purum.rō quia est calidum ⁊ siccum resol
uens uentositatem. secūdo dicit ꝙ debet absti
nere ab herbis lacte ⁊ aliis inflatiuis. **Filoniū**
Ponit curā per filoniū dicens ꝙ filoniū ua
let iliacis cum coartātur maximo dolore ⁊ cū ti
metur ne sincopis superueniat egro ⁊ uentosita
tem resoluit ⁊ maxime prouocat somnū. Secun
do ponit descriptionē. ℞.piperis ameos folio
rum rute mentastri castorei baccaꝝ lauri cimini
oium.añ.ʒ.i.mandragore seis iusquiami añ .℥
ʃ.cōficiantur cū melle eiusdē quantitatis detur
ex eo pondus.ʒ.unius. Subdit ꝙ huic electua
rio aliqñ additur tertia.℥.scamonee ⁊ efficitur
solutiuū. Ad ideꝫ ualet sarrace. Notādū
ꝙ stupefactiua nō debent exhiberi nisi qñ ñ con
ferunt alia ⁊ debent dari in parua quantitate et
parum morari. Al.
**Si aūt cum dolore fe .affuerit cassiefi
stula i succo endiuie bulito ex dispūato dis
soluta egro ē dāda. ⁊ sirup⁹ uiol.i potu est
tribuend⁹. ⁊ nutriend⁹ ē ex taphea cū olo
de amigdal dulcib⁹ cōdita. ⁊ ex leni cliste
ri clisterizandus. Sillanus.**
Ponit curā colice qñ fit a caliditate febrili: ⁊
diuiditur i quattuor. Primo ponit curam ꝑ me
dicinā laxatiuā. secūdo per sirupū. Tertō ꝑ di
etaꝫ. Quarto per clistere. secūda ibi. **Et sirup⁹**
Tertia ibi. **Et nutriendus.** Quarta ibi. **Et ex
leni.** De prima dicit ꝙ si cū dolore etiā fuerit
fe. debet dari cassiafist. dissoluta i succo endiuie
bulito ⁊ despumato. Rō quia ē lenitiua ⁊ uacu
atia colere si sit ibi: ⁊ qꝛ remollit feces duras fa
ctas ꝓpter fe. Ad idem ualet māna data. Ad
idem decoctio prunorū ⁊ tamarindoꝝ cū zucca
ro. **Et sirupus.** Ponit curā per sirupū dicēs
ꝙ sirupus uiolatus ē dandus in potu .rō qꝛ in
frigidat ⁊ lenit ⁊ sic ualet contra fe. **Et nutrien
dus.** Ponit curam per dietam dicens quod
eger ē nutriendus cum taphea cum oleo ꝺ̇ ami
gdalis dulcibus. rō quia ē cibus lenitiu⁹. Ad
idem ualent spinachia. **Et ex leni.** Poīt cu
ram per clistere dicens ꝙ eger debet clisteriza
ri ex clistere lenitiuo. Ad idem. ℞. olei mūdi
quar.i.summitatū malue bismalue herbe uiola
rie añ. M.i.prunoꝝ damascenoꝝ sebesten añ.
nūero.x.seis melonis mundati se.portal.se.cu
curb.añ.℥.i.furfuꝝ pugill.i.olei roꝭ .olei uiol.
añ.℥.ʃ.cassiefist.bene piguis. ℥.i. electuarii de
succo roꝭ.ʒ.v.fiat clistere usqꝫ ad quar.v. Al.
**Cū aūt loc⁹ doloris in ventre apparuerit
grossus ⁊ eger habens apa i principio fle
bothomet. deinde cassiafist. cū succo her
baꝝ sepe dādaē. Et sit cibus ei⁹ cui hic do
lor ex cōsuetudie accidere solet taphea un
ctuosa cuꝫ zuccaro ⁊ oleo sisamino: ⁊ ab
stineat a stipticis ⁊ acetoꝭ ⁊ a cibis grossis
⁊ vētrē strigētib⁹. Qui aūt cū h dolore uē
tositatē pati solit⁹ ē. cibet cū calagie ⁊ mu
tagenat cōditis cū seibus ⁊ abstineat ab
olerib⁹ ⁊ lacte ⁊ oibus q̄ inflant. Et bibat
vinū forte ⁊ nō viciatū. aut idromel cum
spēb⁹ q̄ pro cōdito ponētur ut pip. q̄s dice
m⁹. Hec est cōfectio ei⁹. ℞. mell mundi. ℔.
i. aq̄. ℔. vi. misceant ⁊ coquant diu ⁊ spu
ment bñ donec fiat ad spissitudinē iuleb.
Cūqꝫ hoc factū fuerit in vnaquaqꝫ. ℔. ex
eo mittat. ʒ.ii. pulverizati pipis in panno
ligati donec appropiquet finis decoctōi
ei⁹. ⁊ cū infrigidat extrahat pān⁹ ⁊ expri
mat ⁊ cū necesse fuerit ꝓpinat. Cōfert ēt
cui hec passio ex vētositate ⁊ grossa super
fluitate accidere solet oleū de kerua recēti
cū apozimate de seibus sūptū. Confectio
apozimatis de seibus hec est. ℞. ameos ci
mini cheisim carui origani nigelle omniū
añ. pugillū vnū. Istis aūt admisceant. ℔
iii. aque ⁊ coquātur donec ad. ℔. i. ⁊ ʃ. re
deāt. de hoc itaqꝫ apozimate sumat. ℥. ii.**

quibus.ʒ.iii.olei de kerua addátur ⁊ mľ tis diebus bibátur. Sed si cui dolor iste cũ calore supuenerit pruna.xx.⁊ fic⁹ citrinas v.⁊ passulaꝝ enucleataꝝ.ʒ.v.sumâtur ⁊ coquantur ⁊ colétur.deinde cassiafist.i eo dissoluta coletur cui oleũ amigdaľ. admisceaľ ⁊ sumatur. Et ex apozimate qđ i. c. de reumatissimo diximus in potu tribuaľ Uenter ṽo si multũ fuerit sicc⁹ ṗdicto apozimati addanľ polipodii ⁊ turpith âboꝝ añ.ʒ.ii. ⁊ coquâtur cum eo ⁊ deľ donec uenter soluaľ.cũ aũt solutus fuerit remõeatur polipodiũ ⁊ turbit. Cófectio elľij qđ ventré soluens destruit ventositaté ⁊ grauedinem. ℞.turbit albi fricati ⁊ pulverizati.ʒ.xx.zuccari.ʒ.xxx.ʒʒ.ʒ.x.hui⁹ pulueris.ʒ.iii.ad bibendũ tribuaľ. Pilľe đ q bus cũ quis uẽtré soluere uoluerit uná sumere debet que ⁊ appetitũ excitant ⁊ inflationé resoluũt ⁊ grauediné ⁊ cibũ digerũt ℞.masticis.ʒʒ.cinamomi gaľ.neresmic ⁊ melanopiperis macropipis scamonee zucca.violaꝝ oium añ.℥.i.fiant ex eis pillule ad magnitudiné ciceris ⁊ sumaľ vna.mouebit eni semel aut bis. Silla.

Ponit curá colice qñ fit ab apate.⁊ diuiditur in quattuor. Prio facit hoc. Secũdo reuertitur ad ponendũ curá qñ fit a uentositate. Tertio qñ fit a caliditate. Quarto qñ fit a frigiditate. secũda ibi. Qui aũt. Tertia ibi. Sed si cui. Quarta ibi. Uenter ṽo. Prima in tres. primo ponit curá per phlebotomiá Secundo per mediciná laxatiuá. Tertio per dietá. scđa ibi. Deinde. Tertia ibi. Et sit cibus. De prima dicit ꝙ ubi locus doloris apparuerit grossus ⁊ hũerit apa a principio dʒ fiẽi phlebotomia.rõ qr prohibet fluxũ materie ad locũ apatis ⁊ dʒ fieri a basilica. Notádũ ꝙ pôt apparẽ apa si ponatur digitus in ano uel illud instrm quod ponũt cirurgici medici ⁊ dr speculum. Deide cassiafist. Ponit curá per medicinaʒ laxatiuá dicens ꝙ debet dari cassiafist.cum succo herbaꝝ.rõ quia lenit ⁊ euacuat ⁊ ampliat intestina

Ad idem.℞.aque decoctõis endiuie folioꝝ altee malue ⁊ cuscute hũide.q. sufficit medulle cassiefist.℥.i.olei amigdalaꝝ dulciũ.℥.i. Ad idem ungatur locus cum oleo camomille ⁊ aneti. Et sit. Ponit curá per dietá dicens ꝙ cibus dʒ eé taphea unctuosa cũ zuccharo ⁊ oleo sisamino.rõ patet qr est cibus lenitiuus. Secundo dicit ꝙ debet se abstinere a cibis stipticis acetosis ⁊ grossis stringentibus uentré.rõ qr claudũt ⁊ stringunt intestina ⁊ oppilant. Notandum ꝙ clistere quod ualet ad mundificandum é. ℞ lacctis uacini.℔.cassiefist.℥.i.fiat clistere: ⁊ sic factum fuit in una dña que non assellauerat p x.dies.. Qui aũt. Reuertitur ad ponendũ curam doloris uẽtris a uentositate ⁊ diuiditur in tres. Prio ponit curam per cibuʒ. Secũdo per potum. Tertio per quoddá aliud sumptũ. secunda ibi. Et bibat. Tertia ibi. Cófert etiá.

De prima dicit ꝙ ɔsuetus pati hanc egritudiné debet cibari cum calagie ⁊ mutagenath códitis cum seminibus.rõ quia tales cibi dissoluunt uentositatem. Secundo dicit ꝙ debet abstinere ab oleribus ⁊ lacte ⁊ omnibus inflatis. rõ patet. Et bibat. Ponit curá per potũ dicens ꝙ debet bibere vinum potens nõ mixtum aqua.rõ patet. Secundo dicit ꝙ debet bibere idromel cum spẽbus que ponũtur pro cõdito ut piper. Et ponit descriptioné ydromelľ. ℞.mellis mundi.℔.i.aque.℔.vi.misceâtur ⁊ coquantur diu ⁊ spumentur bene donec fiat ad siľitudiné iulep: ⁊ cum hoc factum fuerit in unaquaqʒ ℔.ex ea.ʒ.ii.pipis pulverizati mittatur ligati ĩ panno donec appropinquet finis decoctóis ei⁹ ⁊ cum ĩfrigidatur extrahatur pann⁹ ⁊ exprimatur ⁊ cum necesse fuerit approximetur. rõ remedii patet: qr dissoluit uẽtositaté. Ad idé ualet aqua ardens. Ad idé ualet tiriaca dissoluta in uino calido. Cófert etiá. Ponit curá per aliud locale dicens ꝙ in tali confert oleũ de kerua recenti sumptum cuʒ decoctione de seibus rõ quia resoluit uentositatem. Secundo ponit descriptioné decoctionis de seibus. ℞.ameos cimini keisim carui origani nigelle oium añ pʒ i.istis admisceâtur aque.℔.iii. coquátur dõec redeant ad.℔.i.s. Tertio ponit dosim dicés ꝙ sumátur.℥.ii.decoctóis ⁊.ʒ.iii.olei de kerua et sumatur multis uicibus. Sʒ si cui. Reuertitur ad ponendum curá qñ fit a caliditate. Prio per uná mediciná. Secundo p aliá.ibi secunda Et ex apozimate. De prima dicit ꝙ si dolor uentris supuenerit cum calore detur medicia laxatiua talis. ℞.pruna.xx.ficus citrinas. v.coquátur ⁊ colétur.deinde cassiafist.in eo dissoluta coletur: cui oleũ amigdalaꝝ misceatur. ratõ patet. Et ex apozimate. Ponit curá p aliã mediciná dicés ꝙ in potu detur de apozimate de quo dictũ é in.c.de catarro.rõ qr euacuat leniédo materiá calidá. Venter ṽo. Põit iterato curá qñ dolor uentris fit a phlegmate: ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curá p decoctõnem solutiuá. Secundo per pulueré. Tertio p

85

pillꝰas.secunda ibi. **Confectõ electuarii.** Ter
tia ibi. **Pillꝰe.** De pria dicit ꝙ si uēter fuerit
multum siccus cū predicta decoctione addātur
polipodii turbith amboꝝ aā.ʒ.ii.coquātur cuȝ
ea ⁊ dentur donec uenter soluatur ⁊c. **Confec
tio electuarii.** Ponit curā per puluerē dicēs
ꝙ puluis uentrē soluens ⁊ inflatiōes dissoluēs
⁊ grauedinē. ℞.turbith al.puluēizati.ʒ.xx.ȝȝ.
ʒ.x.zuccari.ʒ.xxx.doſ sit.ʒ.iii.detur ī potu.pos
set tñ fieri in forma confectionis. **Pillꝰe.** Po
nit curā per pillꝰas dicens ꝙ cum qs uoluerit
soluere uētrē debet sumere pillꝰas istas que ap
petitū excitāt ⁊ inflationes reprimunt ⁊ grauedi
nē ⁊ cibum digerunt. ℞.masticis gaſ. ȝȝ.nere
misch.i.seis peonie anisi melanopiperis:scamo
nee uiolꝰ.omniū aā.ʒ.i.fiant pillꝰe ad quātitateȝ
cicerū: ⁊ sumatur una q: mouebit selꝰ aut bis.

Notandū ꝙ hec tracea ꝯsumit uentositateȝ
℞.ȝȝ.al.℥.ſ.anisi.ʒ.ii.coriandri preparati et
conditi quar.ſ.macis galange cubube domesti
ce nucismusca.subtilissime pulerizate aā.ʒ.i.
gaſ.in partes diuisoꝝ nūero.xxx.liquicie. ʒ. v.
zuccari al.quantū sufficit fiat tragea grossa ⁊ d
ipsa detur patienti ad comedendū ⁊c.

De fluxu ventris. Sil.

Circa rubricā ē notandū ꝙ fluxꝰ uē
tris ē triplex.s. lienteria dissinteria
⁊ dyarria. Lienteria est fluxus ci
balis in eadē qualitate ⁊ quātitate
in qua fuit assumptus. Dyarria ē fluxꝰ hūo
ralis undecunqȝ sit siue excortigatione intestio
rum. Dissinteria ē fluxus hūoralis cuȝ exco
riatōe intestinoꝝ. Unde notandū ꝙ fluxꝰ uē
tris uel ꝓuenit ꝓpter causas intrinsecas uel ex
trinsecas. Si ꝓpter causas extrinsecas aut ꝓp
malitiā ciboꝝ aut malū ordinē: aut ꝓpter q̄lita
tes uenenosas: aut ꝓpter naturā tēporis ⁊ cōsti
tutionē talē. Si uero fuerit ꝓpter causas intrin
secas sic aliqñ prouenit a capite per uim reuma
tis: aliqñ a stōacho: aliqñ ab intestinis superio
ribus uel inferioribus: aliqñ a uēis meseraicis
aliqñ ab epate: aliqñ a splene: aliqñ a toto cor
pore: aliqñ a repletione: aliqñ ab inanitōe: ut in
ptisi ⁊ ethica: ⁊ aliqñ in febribus pestilentialibꝰ
⁊ hoc alioꝝ rōne cōplꝰonis naturalis ut in trau
lis: aliqñ ex permutatione etatis: ut ī afforismo
scđe particule. Quibuscūqȝ iuuenibꝰ exñtibus
uētres ⁊c. Tertio notādū đ signis distictiuis
Si fuerit ꝓpter cās extrinsecas ⁊ ꝓuenit a capi
te. Signa sunt q: ꝓuenit plus pꝰ somnū longuȝ
⁊ est cōseruās ꝓrios ⁊ cū eo sunt signa catarro
rū ⁊ lexiōis cerebri. si fuerit a stōacho signa sūt
q: non seruāt ordinē nec peroxismū certū ⁊ pro
uenit magis de die q̄ȝ de nocte ⁊ ē grauitas uel
lesio stōachi ⁊ dolor ⁊ egestio indigesta. si fuerit
ab intestinis signa sunt q: nō seruat ordinē ⁊ ꝓ
uenit magis de die q̄ȝ de nocte ⁊ ē dolor intesti
noruȝ. si v̄o uenit a uenis mesaycis distiguitur
q: fluxus ē chilosus: q: nō pōt trāsire chilus per
mesaycas ꝓpter oppilatōȝ ipsaꝝ. si v̄o fuerit ab
epate fluxus ē ꝑyodicalis ꝑcipue si ē ex oppila
tione: ⁊ talis accidit frequētiꝰ: ⁊ talis magis de
ludit medicos. Tertiū signum q: talis magis ac
cidit de nocte q̄ȝ de die precipue in hyeme. Ali
ud signum ē coloris uarietas. Aliud ē fedꝰ color
ī dextra parte uersus ypocundria. si autē fuerit
a splene distinguitur q: ē grauitas splenis ⁊ flu
xus magis mlꝰicus. si fuerit a toto corpore ex op
pilatōe pororuȝ exterioꝝ. vñ superfluitates nō
pñt exire distinguitur ex iudicio patientis: q: ste
tit in aere frigido: ⁊ sic de similibꝰ cāis. sed si fu
erit in corporibꝰ inanitis: ut in ptisicis ⁊ ethicis
distinguitur: q: fluxus ē liq̄factiuus ⁊ apparet
pinguedo in tali fluxu. Sed si fuerit in corpi
bus repletis. uel fit per uiā mūdificatōis totius
corporis ut in bona crisi: uel per uiā sinthomatꝫ
ut in mala crisi distinguitur: q: seqtur alleuiatō
uel aggrauatio infirmi. si fuerit rōne cōplexiōis
naturalis ut in traulis distinguitur ex traulisati
one ⁊ ex causis fluxibilitatis uētris q̄ ponūtur
ī ꝯmeuto afforismi. Quibuscūqȝ iuuenibꝰ exñti
bus ⁊c. Quarto notandū de causis leutorie
in spāli: q: sūt uel extrinsece ulꝰ intrinsece. si extri
sece uel ꝓpter naturā ciboꝝ q sunt lubrificati. ulꝰ
ex superfluitate assumpti: uel ꝓpter maluȝ ordi
nē in assumptōne ipoꝝ: uel q: cibi uenenosi: uel
ꝓpter casum ⁊ percussionē. Si cāe sint intrī
sece aut sūt ꝓpter stōachuȝ ⁊ itestīa: aut ꝓpter
alia mēbra. si ꝓpter alia mēbra cognoscitur ex
lesione illoꝝ. si ꝓpter stōachū ⁊ intestina. cā est
triplex. Prima ē humor phlicꝰ adherēs superfi
ciei stōachi inducens lubricitatē: vnde cibꝰ egre
ditur indigestus. secunda cā ē colera pūgitiua
⁊ mordicatiua pungēs ⁊ mordicans stōachum
unde excitatur v̄tus ad expellendū. Tertia cā ē
ulceratio stōachi: unde cibus superueniēs stōa
cho inducit mordicationē: unde excitatur v̄tus
sensibilis sentiens nocumentū ad expellendum

Signa lienterie in spāli si fuerit a causis itrī
secis si fuerit ab aliis mēbris a stomacho habē
tur ex lesione illoꝝ mēbroꝝ. Si uero fuerit a sto
macho. si causa fuerit humor phlꝰicus cognosci
tur: quia ē cum eructuatione acetosa: ⁊ leditur
a frigidis. sed si hūor ē colera ē amaritudo oris

fitis mordicatio ⁊ calor ⁊ leditur a calidis. Si
cā sit ulcera stomachi sentit mordicationē ⁊ pū
cturaꝫ spāliter ex cibi assūptione precipue acuti
uel acetosi. Pronosticatio. si lienteria uenēit
post dissinteriā mortale. In liēteria oxiremia
superueniens prius nō existens signū bonum.

Notandū quito de signis ⁊ causis dyarie in
specili. Cause eni dyarie pn̄t uariari ꝺm modū
materie: uel ex parte locorū a quibus uenit talis
materia. si ex parte materie sic cause sūt q̄ttuor.
s. sanguis: colera: phlegma: ⁊ mlīa: qꝛ quilꝫ hu
mor pōt facere dyariam. Si ex parte locorū
a quibus uenit talis materia que causat dyariā
sic uenit aliqn̄ a capite ex reumate descēdēte: ali
qn̄ ab epate: uel a splene: aliqn̄ a matrice uel a
stomacho: aliqn̄ a toto corpore. Signa dyarie
diuersificate ex parte materie sūt. si materia sit
colerica sentitur in ano ardor ⁊ pūctura ⁊ color
eius quod egreditur ē citrinus. substātia eius sit
fluuida nō uiscosa sitis amaritudo oris: urina ci
trina subtilis. ⁊ si coniungātur habitudies cor
poris colerice cōplexio colerica ⁊ etas iuuētuti
erunt magis certa. Si uero materia phlīca
fuerit in ano nō sentitur ardor nec punctura co
lor eius qꝺ egreditur ē albus: sb̄a nō multū flui
da nec multū uiscosa priuatio sitis ⁊ amaritudi
nis: urina alba ⁊ sb̄tilis. si cōiūgātur habitudo
⁊ cōplexio phlīce: ⁊ regimē plurimū multiplica
tiuū phlīatis magis erūt certa. Si uero mate
ria sit mlīca color eiꝰ quod egreditur erit niger
sb̄a grossa nō uiscosa: ⁊ si coniūgātur hītudo et
cōplexio mlīce: ⁊ regimen p̄teritū multiplicati
uū mlīe signa erūt magis certa. Si aūt mate
ria sit sanguinea: color qꝺ egreditur erit rubeꝰ
sb̄a mediocris nō uiscosa: ⁊ si coniūgātur cōple
xio sanguinea ⁊ hītudo ⁊ regimē multiplicatiuū
sanguinis signa erūt magis certa. Signa di
arie diuersificate ex parte loci ex quo uenit ma
teria talis diarie. si sit a capite sūt signa catarri
⁊ aduenit post sōnū lōgū. Et si fuerit ab epa
te ⁊ ꝓpter oppilatōnē epatis. signū ē qꝛ ē chilo
sus ⁊ uniformis fluxꝰ: si ꝓpter debilitatē ṽtutis
digestiue signū ē quia fluxus est silis loture car
nis recentis: si fuerit ꝓpter multitudinē sanguis
signū ē: quia ē plurimus ⁊ nō semper cōtinuus
⁊ sine dolore: ⁊ uēit post egestionē cū modica p
mixtōe. si uenit a splene ⁊ cū duricie splenis uer
get ad nigredinē ⁊ apparēt signa mlīe. si fuerit
a mr̄ice erit grauitas matricis ⁊ dolor. si fuerit
a stomacho erit dolor in stōacho ⁊ egestio chi
losa indigesta. si fuerit a toto corpore cognosce
tur: qꝛ precessit repletio cibi ⁊ potus: uel quia p̄
cessit retentio euacuationis cōsuete: uel qꝛ corpꝰ
parū excitatur ⁊ resoluitur ⁊ pōt uenire per uiā
crisis bone ⁊ hoc cū ṽtus sit fortis uel per uiam
sinthōtis ⁊ hoc in mala crisi: qꝛ materia ē mala
⁊ uirtus debilis. Pronosticatio nullus fluxꝰ
creticus est restrigēdꝰ. quod cognoscitur qꝛ cō
fert ⁊ bene fertur ab infirmo. Omnis fluxus
uentris qui uenit sb̄ito ⁊ repente post longā egri
tudinē ē mortalis. Omnis fluxus uentris ꝓue
niēs a mlīa que proiecta supra terrā ebulit ⁊ hꝫ
odorē acetosum ē mortalis. Sexto notāduꝫ
de causis dissinterie ⁊ signis in speciali. Cause
dissinterie aut sunt exteriores aut iteriores. Ex
teriores sunt aer corruptus cibaria acuta pene
trantia sicut allea cepe acetum ⁊ silīa: ⁊ medicia
ut ē dyagridiū aloes: aut pulpa coloquintide ⁊
silīa. Interiores sūt: uel colera acuta pōgēs
mordicans ⁊ ulcerās: uel phlegma salsū: aut ali
us humor acutus adustus: uel aperitō alicuius
apostematis: ⁊ tunc illa materia pōt prouenire
a diuersis ut dictū est in dyaria: ⁊ cognoscitur
a quo mēbro ueniat per signa dicta. Signa
si dissenteria fuerit ex causis extrinsecis haben
tur ex relatione infirmi. si fuerit a causis intrinse
cis ⁊ fuerit a colera uel phlegmate salso ex cōsi
deratione eius qꝺ egreditur ⁊ colore ⁊c. Sꝫ
si fuerit ab hūore uel alio mēbro cognoscitur:
ut supra fuit dictum de diaria. Signa si dia
ria fuerit in superioribus intestinis uel in inferi
oribus sunt. Si fuerit in superioribus tunc ē ibi
dolor ⁊ grauitas supra umblicū ⁊ egestio ē sicut
lotura quedā: aut rasurū ꝓpter subtilitatē inte
stinoꝝ ⁊ sanguis ē plus mixtus cū egestiōe ⁊ cli
steria non multū cōferunt: sed assūpta per os.
Si fuerit in inferioribꝰ intestinis ē dolor sb̄ um
blico ⁊ grauitas ⁊ egestio ē cū quibusdam con
tentis furfureis ⁊ squamosis: ⁊ hoc ꝓpter duri
tiē intestinorū illorū ⁊ sanguis non ē sic mixtus
cū egestione ⁊ clisteria plus cōferūt q̄ꝫ assūpta
per os. Pronosticatio: mutatio coloris i dis
sinteria ē malū. Si in dissinteria post aureꝫ sini
strā appareat pustula similis orobo cū magna
siti infra. xx. dies morietur. In dissinteria in
principio fluxus est ad modū loture carnis: et
postea sicut rasura ꝑgameni: ⁊ postea sicut que
dam frustula carnis. ⁊ si fuerit in intestinis supi
oribus expeditus ē: ⁊ si in inferioribus adhuc
pōt curari. Omnis fluxus uentris post egritu
dinem manente egritudine. Si sit cum mala to
lerantia est mortalis. Ois fluxus cū uomitu et
singultu ⁊ cū alienatōe est mortalis. In oi fluxu
casus appetitus est malū signū. Et si in intestis

86

subito malū fluxus sanguis uel sanguinolent⁹ in idropisi ē malus ⁊c. Alma.

Um cibus in stōacho more solito nō morat imo citi⁹ egredit nō mutatus nisi paꝝ ⁊ fuerit cū hoc mordicatio ⁊ dolor i ventre ⁊ sitis cū quo etiā plinqꝫ adest vētris flux⁹ i quo añ cōestōꝫ iuenit purulentuꝫ: det egro rob de succo uue acerbe: aut de succo riaes aut d succo ġnatorū cū spodii ⁊ rob .āborum añ.ʒ.i.

Trocisci quoqꝫ de spodio cōstrictiui itidez tribuant. Nutriant vo ex adesia citrina ⁊ pullis cū aceto coctis ⁊ assatis ⁊ cuz succo vue acerbe positꝭ. In potu vo sumat sumach cū aqua ro .deide nutriat ex cibo cui admiscet sumach q vocat sumachia: totūqꝫ eius regimen ad hoc ꝑducat vt infrigidare possit ⁊ cōstringere. Silla.

Determinat de fluxu uētris: ⁊ diuiditur i q̄tuor. Primo ponit curā lienterie. secūdo diarie Tertio dissinterie. Quarto tenasmōis .secūda ibi. Si vo cibus. Tertia ibi. Qd si ex fluxu. Quarta ibi. Trocisci quoqꝫ. De pria dicit ꝙ si cibus nō moratur in stomacho imo citius egreditur q̄ꝫ sit digestus ⁊ alteratus suple tūc ē licentia. Secūdo dicit ꝙ si appareant ista signa. Primo ꝙ fuerit mordicatō ⁊ dolor in stōacho .secūdū ē sitis. Tertiū quia aliqñ ante cibū est fluxus suple purulentus: arguendū ē ꝙ lienteria ē ab hūore colerico. ratō signoꝝ patet. Tertio dicit ꝙ pro cura egro debꝫ dari rob de succo granatoꝝ cū spodii rob.añ.ʒ.i. Rō quia ē frigidū et stipticū: unde prohibet ne colera inducat tantā mordicationē: unde stimulat expulsiuā ad expellendū cibū ante tēpus. Ad idez rob de agresta. rob de berberis rob de ribes: rob de sumach. rob de citoniis. Notandum ꝙ in tali casu cōuenit euacuatō materie colerice ⁊ debet fieri cū medicinis dictis de dolore stōachi a materia calida ꝓueniente: ⁊ curatur ut supra. Trocisci quoqꝫ. Ponit secundā medicinā dicens ꝙ trocisci de spodio etiā cōstrictiui debent dari: Rō q: rōe frigiditatis alterāt malā cōplexionē calidā: ⁊ rōne stipticitatis constrigūt uentrē ⁊ debent dari premissa euacuatione q: nunq̄ꝫ stiptica debent dari ante euacuatōnē quia incrudarent ⁊ constringerent materiam.

Ad idem. ℞. boli ar. terre sigill. coralli sandali sumach berberis seis citoniorū psidie: balaustie gallaꝝ accacie ypoquistidos mirtiloꝝ sāguinis draconis ro.añ.ʒ.i. puluerizētur ⁊ misce cū succo plantaginis ⁊ succo absinthii. fiant trocisci: ⁊ cū uti uolueris distēperetur vnus cuꝫ lacte uaccino uel ouino in quo lapides ardētes sunt extincti. Notandū ꝙ si ex colera ꝓuēiat ulceratio in stomacho. sicut qñ sanies apparet mundificandū ē cum idromelle ⁊ aqua or. ita ꝙ dētur tria coclearia aq̄ mell. cum tribus coclearibus aque ordei. deinde cōpetit tale consolidatiuū. ℞. dragagāti gūmi arabici masticis thuris karabe añ.ʒ.i. puluerizētur sbtiliter ⁊ conficiātur cum succo absinthii ⁊ fiant pill. ⁊ capiat duas ieiuno stomacho. Rō remedii ē. quia habet ꝯsolidare ⁊c. Nutriat. Ponit curā per dietā dicens ꝙ patiens lienteriā ex colera debꝫ nutriri ex adhesia citrina: ⁊ per hoc intelligit cibos frigidos acetosos: ⁊ ꝓpter hoc debet etiaꝫ nutriri pullis cū aceto coctis ⁊ assatis ⁊ ꝯditꝭ cū agrsta. rō pꝫ. Secundo dicit ꝙ i potu dꝫ sumē sumach cū aqua ro. Tertio dicit ꝙ etiā dꝫ nutriri ex cibo qui uocatur sumachia. i. in quo ponitur sumach. Quarto dicit ꝙ totū regimē dꝫ eē infrigidās ⁊ constringēs. rō patet q: illa faciunt descendē colerā ad iutestina ⁊ eā restrigūt.

Ad idem. ℞. sumach quar.ʒ. cū lacte amigdalarū. Ad idem lac capre inspissatū in decoctione cum riso torrefacto. Ad idē ordeū torrefactum cū lacte amigdalaꝝ: ita ꝙ ex eis fiat ordeaceum. Al.

Qd si nō fuerit cū eo in uentre mordicatio neqꝫ qd egreditur pus hꝫ admixtuꝫ sed ē uiscosuꝫ ⁊ adest inflatōis paucitas ⁊ ructus acidus ⁊ pauca sitis. Egro sicla ⁊ sinapis ⁊ pisces saliti tribuātur. Deide cogatur ea uomere sumendo salem ⁊ mel ⁊ anetū coctū. Que si non suffecerit medicamē qd expellit phl̄a tribuat: ꝙ. ℞. aloes ʒ.i. colognitide iterioris.ʒ.iiii. sal idi.ʒ.iiii. turbith.ʒ.i. ex his fiāt pill. ⁊ sufficiūt ad dosim.i. Uomitu preterea sepe vtat. Et cibaria qbus vtit in almuri ꝑ se intigant ⁊ comedat fulcida que sale condiuntur ⁊ acrimoniam hñt que appetitū prouocare consueuere. Sillanus.

Ponit curā lienterie qñ ꝓuenit ab humore phl̄ico: ⁊ diuiditur i duas. Primo facit ħ. scdo ponit curā qñ materia ē euacuata. secunda ibi. Si aūt cū ħ. Prima in tres. prio ponit curaꝫ per ꝑparātia materiā ⁊ incidētia. secūdo ꝑ euacuatōꝫ. Tertia per dietā. secunda ibi. Deinde cogatur. Tertia ibi. Et cibaria. De pria dicit ꝙ si cuꝫ lienteria nō fuerit mordicatio i uentre: uel stomacho ⁊ quod egreditur nō est sanies sed materia uiscosa: ⁊ ē pauca inflatio ⁊ pau

ea sitis ꝛ eructuatio acetosa suple arguendũ est ꝙ ẽ a materia acetosa phl'ica. Secũdo ꝑ cura dicit ꝙ egro debet dari sicla sinapis ꝛ pisces sa liti .rõ quia incidũt materiã phl'icã ꝛ abstergũt ꝛ preparant ad euacuationẽ. Deinde cogaꝛ.

Ponit curã per euacuationẽ : ꝛ diuiditur in tres. Primo per uomitũ. secũdo per secessum. Tertio ponit canoñ. circa euacuatões uomitũ. secũda ibi. Que si nõ. Tertia ib. Uomit⁹ ꝑte rea. De pria dicit ꝙ eger debet cogi ad eua cuandum dãdo ei sal ꝛ acetũ ꝛ mel coctũ .rõ qꝛ uomitus diuertit ab euacuatõe per secessuz. ꝑ pterea quia ꝑ talẽ uomitũ euacuatur matẽia fa ciens lienteriã. Ad idẽ ualent medicine uomi tiue de qbus supra dictũ est ꝛ specialiter ille q̃ euacuant phlegma. Que si ñ. Ponit curaz per euacuationẽ que fit per secessum dicẽs ꝙ si nõ sufficit quod dictũ ẽ conuenit medicina eua cuãs per secessum. Secũdo ponit descriptionẽ ℞.aloes.ʒ.i.colognthide interioris.ʒ.iiii.sal' in di.ʒ.iiii.turbith.ʒ.i.ex his fiãt pill'e. Ad idẽ ualẽt medicine solutiue posite supra.c.ꝺ doloꝛ stomachi ꝓueniente a phlegmate. Uomitu.

Ponit canoñ. circa euacuatõnẽ per uomitũ dicens ꝙ sepe debet uti euacuatione per uomi tum.rõ patet. Et cibaria. Ponit curã ꝑ di etam dicẽs ꝙ cibaria qbus utituꝛ debẽt intingi in almuri quod ẽ quoddã genus saliamẽti. dñt etiam comedere sulcida cũ sale ꝯdita q̃ hñt ace tositatẽ: unde ꝓuocant appetitũ sicut sũt cappa res ꝛ oliue. rõ qꝛ incidunt abstergẽdo materiaz phlegmaticam. Al.

Si aũt cũ hoc qꝺ diximus nihil egre ditur superfluũ neqꝫ qꝺ expellitur aliqd puluerulentũ uel phl'icũ hꝫ admixtum. Egro vinũ forte ꝛ puꝝ tribuendum ẽ. Et diaolibanũ dandũ. Qꝺ ℞.olibani.ʒ.x pipis ameos spice cheisim anisi nigelle oĩ um añ.ʒ.ii.balaustie.ʒ.x.mellis dispũati q.sufficit ad cõficiendũ detur ex hoc i po tu qꝛ stomachũ calefacit ꝛ uehemẽter ꝺsi cat. Apozima quoqꝫ qꝺ in.c.colice passio nis noiabimus detur ꝛ assuescat in potu sumere vinũ purũ. Si ṽo cibus nõ egre dietur: sed res subtilis alba ꝛ aquosa cum qua sunt ea que epatis significant debilita tẽ.egro tribuatur id quod fit de scoria ꝛ di aolibanũ. ꝛ electuariũ diacalamentuz ꝛ trocisci calefacientes epar quos noiauim⁹ ꝛ elcũariũ diacalamentũ.ꝙ.℞.folioꝝ ru te folioꝝ calamẽti siccoꝝ ameos carui chei sim.ʒʒ.cinamomi macropipis oĩum ptes eq̃les. cõficiãtur cũ melle cocto ꝛ deꝛ alia medicamĩa que noiauimus in.c.epatis de his que ipsam calefaciũt ꝛ cõfortãt. Si aũt cũ ꝑdicta egritudine nõ fuerit signifi catio debilitatis epatis imo quod egrediꝛ subtile ẽ ꝛ albũ ꝛ fuerit i stomacho graui tas: puluis de malis ĝnatis ad transglutiẽ dũ dand⁹ ẽ: cuius cõfectio. ℞.ossiuz ĝna toꝝ acetosoꝝ ꝛ citrinoꝝ ut alcohol.ʒ.c.ca rui se.coriãdri aceto acerrimo infusoꝝ: ꝛ postea assatoꝝ añ.ʒ.xx.xiliocaracte sũach balaustie oĩuz añ.ʒ.x. puluerizẽtur optĩe ꝛ misce ꝛ deꝛ ad trãsglutiẽdũ. Elcũari um quoqꝫ qꝺ dꝛ chãzi deꝛ.ꝙ.℞.arilloꝝ passaꝝ tritoꝝ ut alcohol. ℔.i.mirtilloꝝ sic coꝝ puluerizatoꝝ ut alcohol.℔.ſ.xilocara cte nabati balaudie se.tamarisci ameos oĩ um añ.ʒ.x.cõficianꝛ cũ melle de cãna: aut cũ melle apum optĩe dispũato ꝛ electuari um sumaꝛ. Si aũt quod egrediꝛ citrinũ fuerit ꝛ anũ mordicat egerqꝫ siti patiaꝛ ꝛ febrẽ. trocisci cõstrictiui de spodio ꝛ aqua sauic ꝛ ordei deñꝛ. Trocisci cõstrictiui de spodio. ℞.rosaꝝ ru.spodii añ.ʒ.x.se.ace tose sumach balaustie gũmi arabici oĩum añ.ʒ.v.iformẽtur trocisci põdere.ʒ.ii quo rũ vn⁹ cũ.℥.i.rob citonioꝝ simplici sumaꝛ Aqua ṽo sauich ordei ita fit ordeũ fractũ in aqua ipm coopiente buliat dõec aqua inspisseꝛ. deide coleꝛ ꝛ bibanꝛ ex eo.℥.iiii cũ.ʒ.iii.spodii ꝛ gũmi arabici eadez quã titate. Sillanus.

Ponit curaz lienterie qñ prouent a mala cõ plexione frigida sine materia: ꝛ diuiditur i tres ꝺm ꝙ tria remedia ponit. secũda ibi. Et diaoli banũ. Tertia ibi. Apozima. De pria dicit ꝙ si in liẽteria nihil egrediatur de materia phl'i ca: tunc egro debent dari uinũ purũ ꝛ potens: ut maluasia ul' romania. rõ quia calefacit stõa chum ꝛ exiccat ꝛ ꝯfortat neruos ꝛ uirtutẽ. Ad idẽ ualꝫ aq̃ ardẽs ꝛ stelladia. Et diaolibanũ.

Põit secũdũ ꝛmediũ dicẽs ꝙ in tali casu dꝫ sil'r dari diaolibanũ. Et põit descriptõnẽ eius. ℞.olibani.ʒ.x.pipis ameos spice keisiz anisi ni gelle añ.ʒ.ii.balaustie.ʒ.x.mellis spũati.q.suf. ad ꝯficiendũ. scꝺo uerificat se: qꝛ calefacit stõa chũ ꝛ ualde exiccat. Ad idẽ vꝫ dymẽta diaga lãga diazinzi. diatiionpipeondia citonitẽ cũ spẽ b⁹. Ad idẽ ualet transglutire tria grana oli bani uel masticis ꝛ ꝟ de nocte in introitu lecti. Apozima quoqꝫ. Põit tertiũ remediũ di cens ꝙ dꝫ dari decoctio de seib⁹ ꝺ q̃ dictum est

supra in.c.de cura colice. Ratio quia calefacit stomachum ⁊ exiccat. Secundo dicit ꝙ debet assuefacere ad assumendũ uinũ purũ.rõ pꝫ. Si vͦ cibus. Ponit curá diarie ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curá qñ prouẽit ab epate: secũdo qñ a stõacho. secũda ibi. Si aũt. De prima dicit ꝙ si nõ egrediatur cibus sꝫ ressbtilis al. ⁊ aquosa significat debilitaté epatis ꝑuẽienté a frigiditate tũc egro dꝫ dari cõfectõ ď scoria ferri dyaolibanũ ⁊ trocisci calefaciẽtes epar de qbus supra dictũ est. Et elcũariũ dyacalamentũ. Secũdo põit descriptioné dyacalamenti. ℞.folioꝝ calamenti folioꝝ rute siccoꝝ ameos carui keisim.ʒʒ. cinamomi macropiperis omnium ana partes equales conficiantur cum melle cocto. Tertio dicit ꝙ debẽt dari medicamina alia q̃ diximus in.c.epatis q̃ calefaciunt ⁊ confortant epar. Notandũ ꝙ rasis ponit curá fluxus uẽtris ꝓueniẽtis ab epate dupliciter. Primo qñ ꝓuenit ab oppilatõe epatis qꝛ in tali cõuenit dyacalamentũ qδ é apitiuum ⁊ ducit nutrimentũ ad mẽbra. silr ualet aq̃ cicerũ ⁊ petros. Ualent etiá medicamina alia apẽitiua ut dyagalanga dyacinamomũ. Secũdo ponit curá fluxus uentris prouenientis ab epate ꝑpter debilitaté contentiue epatis: ⁊ hoc per medicamia stiptica ut dyaolibanũ cõfectio de scoria ferri: ⁊ ualent qñ debilitas ꝓuenit a frigiditate. si vͦ ꝓuenit a caliditate ꝯueniũt frigida stiptica ut é trisãdalũ. Ad idẽ ualet puluis trisandali puluis dyapenidion añ.ʒ.ii.coralli rubei coriãdri preparati añ.ʒ.ʃ.se.citonioꝝ se.acetose se.arilloꝝ añ.℈.i.interioꝝ cinamomi olibani añ.g̃.v.ꝯserue ros.ru.facte ex ros siccis.℥.i aque ros.℥.ii.zuccari al.quar.iii.fiat electuarium i bol. Ad idẽ. ℞.zuccari ros.facti ex ros siccis triasandal.añ.quar.i.diacodion sine speciebus conditi cũ pane zucchari añ.q̃r.ʃ.⁊ si é delicatus addãtur pãni aur.xx. Jtẽ in forma potabili ualent puluis mirtiloꝝ datꝰ cũ aq̃ pluuiali uel cũ aqua plãtagis. Ad idẽ. ℞. aque plãtaginis aq̃ ros.facte de stipitibus aq̃ endiuie añ.q̃r.iii.fiat iulep usqꝫ ad.℔.ʃ. Ad idẽ ℞. aq̃ plantagis q̃r ʃ.cũ pulue seis ros.uel anthere.ʒ.i. Si aũt. Ponit curá diarie ꝓuenientis a stõacho: ⁊ diuiditur in duas. Primo põit curam qñ prouenit a phlate. secũdo qñ a colera. secunda ibi. Si aũt. De prima dicit ꝙ si cuꝫ diaria nõ fuerit signũ debilitatis epatis ⁊ illud qδ egreditur fuerit sbtile albũ ⁊ fuerit grauitas in stomacho suple arguendũ est ꝙ fit a stomacho ꝑpter materiá phlcá.rõ patet. secũdo dicit ꝙ puluis de granatis pro cura dandꝰ é i potu.rõ quia confortat digestiuá retentiuá ⁊ cõsumit materiam phlegmaticá. Tertio põit descriptioné. ℞.ossium granatoꝝ acetosoꝝ assatorũ tritoꝝ: ut alcohol.ʒ.i.se.carui coriandri amborum in aceto fortissimo infusoꝝ ⁊ post assatorũ añ.ʒ.xx.xilocarate balaustie sumach añ.ʒ.i.pluerizentur optime ⁊ misceantur ⁊ detur puluis conuenit euacuatio materie phlice ⁊ medicina laxatiua é talis. ℞.corticũ mirobol. kebulorũ modicũ cõbustoꝝ supra tegulá calidá.ʒ.ii. mirtilloꝝ aque or.fiat massa ⁊ distẽperetur cũ sirupo mirtilorũ liphato cũ aq̃ pluuiali. Elcũariũ. Ponit curá per aliud remediũ dicens ꝙ cõuenit remediũ aliud.s.electuariũ dictuꝫ canzi: quod fit sic. ℞.arilloꝝ passulaꝝ tritorũ ut alcohol.℔.i.mirtilloꝝ siccoꝝ pulueri zatoꝝ: ut alcohol.℔ ʃ.xilocaratte nabati balaustie se.tamarisci ameos oium añ.ʒ.x.ꝯficiãtur cũ melle apuꝫ despũato ⁊ fiat electuariũ.rõ quia ꝯsumit materiá phlicam derelictá post euacuationé. Ad idé ualent alia electuaria calida stiptica dcá supra ut diaolibanũ dyagalãga. Ad idé ualet anisum assum auelane asse. Si aũt. Ponit curá diarie ꝓuenientis a stomacho ab hũore colerico: ⁊ diuiditur in duas. prio ponit curá. secũdo põit descriptioné medicinarum de qbꝰ facit mentioné. secunda ibi. Trocisci De pria dicit ꝙ illud qδ egreditur fuerit citrinũ inducens mordicationé in ano ⁊ eger patiatur sitim ⁊ fe. suple arguendũ est ꝙ diaria fit a stomacho propter colerá in eo exñteꝫ.rõ patet. secundo dicit ꝙ pro cura debẽt dari trocisci de spodio constrictiui ⁊ aqua sauich ordei.rõ pꝫ.qꝛ cõstringunt ⁊ infrigidant. Sed diceret aliquis aqua ordei laxat uẽtré. Dicendũ dupliciter. Primo ꝙ ualet euacuando coleram lauãdo. Aliter ꝙ ordeum debet esse torrefactum ⁊ assum: quia tunc fit illa aqua stiptica. Notandum ꝙ primo debet dari talis medicina colere euacuatia ℞.corticum mirobol. citrinorum bene gũmosorum reubarbari modicum combusti super tegulam calidam añ.ʒ.i.cubebe boli ar.añ.℈.ʃ. draganti gũmi arabici modicum torrefacti añ.℈.i.fiat puluis et incorporentur cuꝫ sirupo mirtilorum ⁊ fiat massa ⁊ administretur ut dictum est in alia medicina. Trocisci. Ponit descriptionem. primo trociscoꝝ de spodio. Secundo aque ordei. secunda ibi. Aqua vͦ. De prima dicit ꝙ Trocisci de spodio constrictiui sic fiunt. ℞.ros.ru.spodii añ.ʒ.x.seminis acetose sumach balaustie gũmi arabici oium añ.ʒ.x.in

formētur trocisci pondere.ʒ.ii. quoꝝ un⁹ cum
℥.i.de rob citonioꝝ simplici sumatur. Aqua
vō. Pōit descriptionē aque ordei dicens ꝙ
sic fit.℞.ordeū cū aqua ipsiuz cooperiēte buli
at donec inspissetur aqua.deide coletur ⁊ bibā
tur.℥.iiii.ex ea cū.℥.iiii.spodii ⁊ gūmi arabici i
eadē quātitate ⁊c. Al.

Q d si ex fluxu ventris euenerit excori
atio puluis de bolo ad transglutiendū de
tur. Qui ℞. pilli.ʒ.xx. seminis planta
ginis.ʒ.x.gūmi arabici boli ar. āboꝝ aā.ʒ
.iii.psiliū assetur ⁊ gūmi ⁊ boluz pulueri
zentur ⁊ cōmisceantur ⁊ sumant in potu
ex eo in mane.ʒ.iii.cū rob de citoniis ⁊ cir
ca noctem tantūdem.Cib⁹ vō eius sit pul
mentū factū cum granis granatoꝝ ⁊ pass
cum aqua ⁊ aceto ⁊ cibus factus cū succo
uue acerbe ⁊ sumach ⁊ raphea cui admi
scetur suc⁹ sumach ⁊ his silia cibaria.Sil.

Ponit curam dissinterie ⁊ diuiditur in tres
Primo ponit curā per puluerē.Secūdo per di
etā.Tertio per trociscos.secūda ibi.Cibus vō
Tertia ibi.Trocisci. De prima dicit ꝙ si ex
fluxu prouenerit uentris excoriatio dz fieri pul
uis boli ar. ad transglutiendū.ratio quia infri
gidat ⁊ constringit:⁊ ideo ualet si excorticatō fi
at a materia colerica.Secundo pōit descriptio
nē pul.de bo.ar.℞.psilii.ʒ.xx.seis plantagis.
ʒ.x.gūmi arabici boli ar amboꝝ aā.ʒ.iii.psiliū
assetur ⁊ gūmi ⁊ ⁊ bolū puluerizētur ⁊ cōmisce
antur ⁊ sumātur de eo in potu de mane.ʒ.iii.
cum rob de citoniis ⁊ circa noctē tantundem.
Cibus uero. Ponit curā per dietā dicēs ꝙ
cibus eius debet eē pulmentū factum de grāis
granatorū ⁊ passulis cum aqua ⁊ aceto. Et silr
succus factus cū uuis acerbis.i.cibus fact⁹ cū
ipsis ⁊ sumachia.i.succus sumach ⁊ similia .rō
patet. Secundo ponit descriptionē trociscoꝝ
de balaustiis .℞.gallarū siliquaruz seis tama
risci nabati olibani balaustie oium aā .partes
equales gūmi arabici opii amboꝝ aā. partes
equales informētur trocisci ponderis.ʒ.ii.d qui
b⁹ unus cū uino sumatur . Si non fuerit calor
neqꝫ fe.⁊ si fe.fuerit tūc cū rob de citoniis aceto
sis. Notandum ꝙ cura dissinterie pficitur:
uel cū medicinis uel cū dieta . Si cū medicinis
uel tales approximātur ab intra uel ab extra.si
ab intra uel per superius.s.per os uel per inferi
us .s.per anum.hec sunt clisteria quoꝝ quedaz
sunt lauatiua tm̄:quedam lauatia ⁊ abstersiua
quedā constrictiua.⁊ quedā consolidatiua . ⁊ q̄
dam similiter superposita ab extra approxima
ta sunt diuersa :sicut ligare extrēa superius: fri
care mēbra extrema : sessio in decoctōe rerum
stipticarū emplastrum factum supra uentrē po
situm.uentose sine scarificatōe supra uentrē po
site:ablutio pedum ⁊ tibiarum ex decoctiōe ra
dicis salicis de oibus discutiā incipiens a dieta

Dieta ergo sit ꝙ debet uti cibis dipticis con
strictiuis de quibus sunt oēs cibi assati spāliter
in ueru ⁊ pulli perdicis turtures fasiani pullus
coctus in aqua in qua ponitur citonium in uen
tre pulli ul' gna sumach ul' rizuz torrefactuz uel
mirtilloꝝ ⁊ decoctuz cuz lacte: ⁊ similiter fiat ex
milio. Itē lētes cocte in duabus aquis ⁊ po
stea in aceto. Itē fabe cocte cū aceto. Itez
lac in quo lapides candentes ⁊ ardentes extigū
tur.silr calibs.Itez caseus recens sine sale.
Itē caseus antiquus ualet multū dū fuerit bul
litus in pluribus aquis dulcib⁹ donec salsedo
cessauerit.et de istis pōt uti quōcūqꝫ.uel per se
⁊ iudi assari aliqliter.uel triturando ⁊ ponēdo
cū irzo in rafiolis uel similibus cibis. De po
tib⁹ uinū nigrū stipticū aqua ferrata aquam su
mach.s.decoctōis uel mirtilloꝝ. Seqtur nūc
de medicinis.⁊ prio de his q̄ approximātur ab
intra.Et prio per iferi⁹:ut de clisterib⁹. Cli
stere lauatiuū solū fit cū aqua decoctōis ordei.

Clistere lauatiuū ⁊ abstersiuū fiat cū aq̄ de
coctionis ordei ⁊ melle ros.colato ul' cū uluere
zuccari. Clistere cōstrictiuū sic fit cū stipticis
s.cū succo plātaginis cū succo tassi barbassi cū
succo achacie.i.prunelloꝝ paruoꝝ addēdo d ci
nere papiri cōbusti ⁊ uitellos duoꝝ ouoꝝ assa
tos duros.posset ēt addi puluis trociscoꝝ d ba
laustiis ul' trociscis d achacia uel d ypoqstidos
uel de terra sigill.uel fiat ex succo plātagis cum
bolo armeno. Clistere ꝯsolidatiuū sic fit.℞
gallarū nō perforataꝝ sumach boli armeni aā
ʒ.ii.sepi renū caprarū quartā.ʒ.uitellos duoruz
ouoꝝ coctos succi plātaginis facta residētia.℥.
i.fiat clistere cū aqua pluuiali uel cū aq̄ decocti
onis sumach: ⁊ teneat ipsū satis patiēs. Ad
idē.℞.lētiū excorticataꝝ miliū uel pānici excor
ticati ros.balaustie gallaꝝ oium aā.M.i.buli
ant in trib⁹.lb.aque donec ueniat ad cōsūptōz
medietatꝫ:deide coletur ⁊ sumātur ex ea.℥. x.in
fūdatur i ea olei ros.℥.i.cineris papiri.ʒ.i.adi
pis hyrci.℥.ʒ.uitellū uni⁹ oui assati. Deide me
dicie q̄ approximātur ab ītra sūt suppositoria ⁊
talia fiūt ex stipticis.⁊ qn̄qꝫ addūt stupefactia:
d qb⁹.℞.se.iusqami albi opii papaueris spo
dii balaustiis ⁊ turis ptes eqles ualēt qr igrossāt
materiam ⁊ prouocant somnū qui ē melior res

88

que sit: quia aufert sensationē. Ad idem. ℞.
thuris seis lini croci añ. ʒ. i. fiant licinia cū filis
Sequitur de medicis q̄ approximātur sup⁹
s. per os. Sirupi sūt. Sirupi de citoniis: siru
pus de piris: sirup⁹ pro talibus. ℞. zuccari. ℔
v. aque pluuialis uł ros. ℔. s. in q̄ coquātur mir
tilli. ℥. i. ros. sumach achacie ypoquistidos ba
laustiarū spodii añ. ℥. s. sorbarū nō maturarū
x. nespiloꝝ uiridiū. v. prunorū imaturatorū. x. li
quiricie dragaganti gūmi arabici añ. ℥. s. teran
da terātur ⁊ buliant donec ad. ℔. i. redeant. po
stea coletur ⁊ iteꝝ ponatur supra ignē cum predi
cto zuccaro donec ad spissitudinē ueniat ⁊ fiat
sirupus. Ad idem cōmisce puluerez boli ar.
cum succo plantaginis ⁊ detur per os. Rob sūt
rob de citoniis rob de sumach rob mirtillorum
rob de piris: Succi sunt: succus solatri: succus
plātaginis succus achacie ⁊ siłiū stipticoꝝ. De
pulerib⁹ puluis de granis mirti: puluis sūach
puluis de granis granatoꝝ ⁊ de terra sigiłł. ⁊ si
miliū rerū stipticaꝝ ex qbus pōt fieri puluis.
De trociscis. Trocisci balaustiaꝝ: troc. de ka
ra tro. de terra sigiłł. troc. de ypoqsti: trocis. de
achacia: trocisci de spodio. troc. de opio troc. ꝺ
papauere muscati. De confectōibus. ꝯfectō
dyacitonitē sine spēbus ⁊ dz dari un⁹ bol⁹ ante
prandiū ⁊ ante cenā zuccarū ros. antiquū trisā
dali electuariū de granis mirti mesue electuari
um de ros. eiusdez. Confectio talis. ℞. tro
cisci de karabe puluerizatoꝝ. ʒ. iii. lapidis ema
titis. ʒ. i. sanguis draconis boli ar. añ. ʒ. s. semi
nis plātaginis seu: endiuie añ. ʒ. s. zuccari q̄ztū
sufficit fiat cōfectio. Itē parū tiriace noue uł
filonii uel athanasie. Sed notandū circa ap
proximationē stupefactiuorū ꝙ non debent ap
proximari nisi q̄n alia nō iuuant. sed in approxi
matione ordo dz eē ab extra prio: secūdo ab in
intra: ⁊ prio per iferius. 2o per supi⁹. s. per os.
De pillłis vo pillłe stiptice nicolai. Itē ℞.
balaustiaꝝ persidie mirtilloꝝ simphiti sanguis
draconis boli ar. achacie ros tartari uel cartāi
ypoquistidos sumach croci gallie musca galle
cinamomi spodii macis gūmi arabici añ. ʒ. i.
opii tebayci. ʒ. i. s. tempentur cum succo cimaꝝ
mirti ⁊ plantaginis fac pillłas in modū orobi da
ix. uel. xi. Ad idē pillłe de opio: pillłe ꝺ sanda
raca: pillłe de mandragora. Sequitur de ap
proximatis ab extra. De ligaturis ad extrēa su
periora. Ad brachia etiam fiunt que diuertunt
de fricatōibus mēbroꝝ exteriorū. s. cū pānis pa
tet: quia trahūt ad extra ⁊ sic diuertunt. De
balneo in quo debet sedere usqz ad umblicum:
⁊ dr sessio ⁊ fit cum decoctione rerū stipticarum
s. foliorū citoniorū piroꝝ nespuloꝝ sorbarum ⁊
cornuloꝝ sumach galle mirti cupule glandium
rose sicce ⁊ similia. De epithimate. Epithia
ad uentrē pōt fieri ex decoctione predictaꝝ reꝝ
fundendo petias ⁊ ponendo supra uentrē. Itez
ex succis constrictiuis: ut plantagine ⁊ similium
uel decoctione sumach uel mirtilloꝝ addendo
de puluere trociscorū ꝺ terra sigiłł. ⁊c̄. De vn
ctione pōt fieri ex oleis predictis uel oībus simi
libus. Ad idem. ℞. olei ros. olei mirtillorum
olei citonioꝝ olei masticis añ. ℥. s. gallarū ros.
balaustiarum mirtillorū boli ar. sanguinis dra
conis masticis añ parū cere quantū sufficit fiat
unguentum. De uentosis sine scarificatione
supra uentrem positis ponēdo unā supra umbli
cum: ⁊ duas a lateribus. patet qnia diuertūt ad
exteriora ⁊ debent dimitti quantū ē possibile: et
hoc testatur auic. decimasexta tertii de fluxu oī
um modorū dicens ꝙ fuit exptus: ꝙ si dimittā
tur quattuor horis restringūtur. De ablutōne
pedum ⁊ tibiarum fiat cū radice filicis: ⁊ si fiat
cū decoctione rerū stipticarū non ē malum.
De emplastris supra uentrem. empłm ꝺ gallia
mesue quod ē duplex. Unū. s. cum fluxus ē cuz
signis frigiditatis. Aliud uero cū ē cū signis ca
liditatis. Ad idē empłm diafiniconis alexan
dri qꝺ ponit mesue: ⁊ medicus īdustriosus pōt
formare alia ꝭm intentōes diuersas. Ad idē
fiat empłm cū puluere boli armeni albūie oui:
⁊ modico aceti. Addēda sunt hec duo. Pri
mū ē coagulū leporis ⁊ est spālissimū detur. ʒ. i.
cū succo plantaginis ante parndiū ⁊ ante cenaz
Secundū spālissimū ē somnus. Notandū ħ
ultio ꝙ si fluxus uētris uenit a caliditate debent
dari fr̄a stiptica: quoꝝ quedā sunt simplicia: ⁊ q̄
dam ꝯposita. Si uero fluxus uenerit a frigi
ditate debēt dari calida stiptica: ⁊ illoꝝ quedaz
sunt simplicia: q̄dā ꝯposita. Simplicia frigi
da sūt balaustie galle sumach achacie ros. ber
beris semē citonioꝝ: cortices citonioꝝ cortices
granatorū lutum sigillatū: lutū armenū: spodi
um ypoquistidos semen acetose semen planta
ginis grana uuarū succus ypoquistidos grana
granatoꝝ fructus stiptici: ut mora imatura pru
nelli imaturi sorbe nespila cornula. Cōposi
ta vo sūt dcā supra: ut triasandali dyacodiō zuc
caꝝ ros uet⁹. Simplicia cał̄a sūt nux muscata
pōa cipssi ⁊ folia thus myrra ⁊ laudanū storax
calāita ābra ameos: ciamomū assū: ⁊ anisū assū
⁊ siłia. Cōposita vo cał̄a sūt ut dyaolibanū:
dyamēta dyacinamomū ⁊ his siłia. Al.

Trocisci quoqꝫ de balaustiis q cuꝫ nimie cōferāt diarrie dandi sūt cū fluxꝰ fuerit superfluꝰ siue hēat sanguinē admixtuꝫ siue nō. ℞. gallarum siliquaꝝ nabati se. tamarisci olibani balaustie oīuꝫ ptes eq̄les: opii gūmi arabi. amboꝝ añ. partē. ſ. informentur trocisci pōdere. ʒ. ii. ex qbꝰ. i. cū vino sumatᷣ. si neqꝫ calor affuerit neqꝫ febris sꝫ si fe. affuerit cū rob de citoniis acetoſ sumatᷣ qui tūc dandi sunt cū vētris fluxꝰ superfluꝰ fuerit. Cōfectio trociscis ad tenasmon qui tūc dādi sunt cū caloris absētia fuerit ꝛ vētositas erit nociua ꝛ sonitꝰ. ℞. seis iusquiami al. se. aneti se. feni. oīuꝫ añ. ʒ. v. ameos. ʒ. ii. ꝛ. ſ. opii. ʒ. iii. se. apii. ʒ. x. fiāt trocisci de qbus pōdꝰ. i. aur. i potu sumatᷣ. Confectio electuarii de storace q̄ antiquo fluxu vētris cōfert ac tenasmō cū neqꝫ febris neqꝫ calor affuerit sed aderit vētositas nociua dāda erit. ℞. castorei opii assari stora. liquide myrrhe se. iusquiami nigri thuris oīum ptes equales mell'. q. sufficit ad spērū confectionē cuiꝰ dosis sit. ʒ. ii. uel. iii. Si aūt postq̄ꝫ tenasmon. x. trāsierit dies non visa fuerint medicamīa cōferre ꝛ eger sup pectinē sentit dolorē redeundū ē ad clistere. ꝙ. ℞. panici excorticati rizi excorticati lentiū excorticataꝝ rob. siccarū balaustie cupularū glandiū oīuꝫ añ M. i. oīa in tribꝰ libris aque coquantᷣ donec ad. i. ꝛ. ſ. redeant. deinde colentᷣ. deinde sumantᷣ ceruse cineris papiri āboꝝ añ. ʒ. i. boli ar. ʒ. ſ. uitell' oui vnius assati duri: olei rob. ℥. ſ. ex his oībus in p̄dicto apoziate fricando dissolutis clisterizetᷣ eger semel aut bis. Qd̄ si tenasmō fuerit lōgi tpis i quo n̄ egreditᷣ sanguis: sꝫ rasura alba mucilagini sīlis medicamen putredis qd̄ in. c. putridaꝝ gigiuaꝝ noīauimꝰ dandum ē ex quo in apoziate eoꝝqꝫ noīauimꝰ fricato ꝛ dissoluto clistere sel' aut bis fiat. Qd̄ si ex vētris fluxu i uētre uehemēs pūctō secuta fuerit clistere fiat ex oleo rob. tepido. si āt nullo mō mordicat clisteri ex illo medicamine addatᷣ multotiēs donec sanetᷣ. Epitima d̄ quo vēter cū fluxus vehemēs ē ꝛ uirtus depilitata liniēdus ē. ℞. gallie achacie cipi mirte gallaꝝ cipssi thuris añ. ex oībus his vino veteri: aut succo citonioꝝ cōspsᷣ liniatᷣ vēter huic quoqꝫ q̄nqꝫ additᷣ panis coctus de sisia. Si aūt cū hac egritudine fuerit calor: epithia fieri cōuenit ex duobꝰ sandalis ꝛ rob ꝛ bolo ar. ꝛ faufel ꝛ gall' ꝛ pane biscocto cū succo macianoꝝ aut citonioꝝ aut mirtino. Qd̄ si eger vehementer patiatᷣ tenasmō ꝛ sepe vadit ad sellā ꝛ nihil tn̄ egreditᷣ colliriū istud subiciatur ē eni mirabile ad sedandū tenasmō. Colirium. ℞. thuris licii croci gūmi arabici añ. ʒ. i. opii. ʒ. ii. iformētᷣ colliria ꝛ supponantur. Sillanus.

Ponit curam tenasmōis: ꝛ diuiditur i tres. Primo facit hoc. secūdo reuertitur ad ponēdū curā fluxus uētris. Tertio ponit curā tenasmonis per colliriū. secūda ibi. Qd̄ si ex. Tertia ibi Colliriū. Prima in tres. primo ponit per trociscos. secūdo per confectiones. Tertio p clistē secūda ibi. Cōfectō. Tertia ibi. Si autē. De prima dicit ꝙ si tenasmon fiat a uentositate ꝛ n̄ sit ibi calor debent dari trocisci tales. ℞. seis iusquiami al. se. aneti se. fe. oium añ. ʒ. v. ameos. ʒ ii. opii. ʒ. iii. se. apii. ʒ. x. fiant trocisci de qbꝰ pondus aurei unius i potu sumatur. rō quia dissoluūt uentositatē ꝛ aliq̄liter stupefaciunt. Cōfectō. Ponit curā per cōfectionē dicens ꝙ in tenasmone cū non ē fe. nec calor nec cū fluxu uentris antiquo cōfectio cōuenit de storace ꝛ ponit descriptionē. ℞. castorei opii assari storacis liq de se. iusquiami nigri mirrhe ꝛ thuris oiuꝫ añ partes equales mell'. q. sufficit ad spērū cōfectionē dosis sit. ʒ. iii. uel. ii. ut in trocis. Si autē.

Pōit curā per clistē dicēs ꝙ postq̄ꝫ tenasmō transiuerit. x. dies ꝛ non uisa fuerint medicamina cōferre ꝛ eger sup pectinē dolorē sentit redeundū ē ad clistere constrictiuū. qd̄ ē. ℞. pānicii excorticati rizi excorticati lentiū excorticatarum rob. siccarū balaustiarū cupulaꝝ glandiū añ. M. i. i. ℔. iii. aq̄ coquātur donec redeāt ad. ℔ i. ſ. coletur. deinde sumatur ceruse cineris papiri amboꝝ añ. ʒ. i. bo. ar. ʒ. ſ. uitellꝰ unius oui assati ꝛ duri olei rob. ℥. ſ. ex his oībus in predicto apozimate fricando dissolutis clisterizetur eger sel' ul' bis. rō remedii patet: q2 mitigat dolorem ꝛ cōstringit fluxū. Qd̄ si tenasmō. Ponit curā tenasmonis antiqui dicēs ꝙ si tenasmō fuerit longi tēporis in quo non egrediatur sāguis sed rasura al. similis mucilagini debet dari medicamen dictum in. c. de cura gingiuaruꝫ putridarum dissoluendo in decoctione reꝝ predictarum ex his faciendo clistere semel aut bis. Ratio quia consolidat. Qd̄ si ex uentris.

Reuertitur ad ponendum curam fluxus uentris. Et diuiditur in tres. Primo ponit curam per clistere. Secundo per emplastrū qd̄ ualet

siue fiat a causa frigida siue calida. Tertio per
epithia quod ualet qñ fluxus fit a cá calida. se
cúda ibi. Epithia. Tertia ibi: Si aũt cũ ħ.
De prima dicit ꝙ si ex fluxu uẽtris sequatur
in uentre mordicatio uehemens dꝫ fieri clistere
ex oleo roſ. tepido. rõ quia mitigat mordicatõ
nem. Secũdo dicit ꝙ si nõ sit mordicatio ex illo
medicamine multotiens é addendũ donec sit sa
nitas. Epithia. Ponit curá per epithia
qđ ualet in utraqꝫ cá. s. calida ꝛ frigida dicens
ꝙ si fluxus uẽtris superuenerit ꝛ uirtus fuerit đ
bilitata uenter debet liniri epithiate qđ est. ℞.
gallie archacie ciperi mirte gallarũ cipressi thu
ris oium añ. partes eq̃les ex his oibus uino ue
teri: aut succo citonioꝝ cõspersis liniatur. uẽter
Rõ quia cõfortat ꝛ cõstrigit. Subdit ꝙ aliqñ
huic additur panis biscoctus de siria. Si aũt.
Ponit curá per epithia qñ fluxꝰ fit a cá cali
da dicens ꝙ si cũ hac egritudine fuerit calor cõ
uenit epithima factũ ex duobus sandalis ꝛ roſ
ꝛ bolo ar. fausel gall' ꝛ pane biscocto cũ succo ci
tonioꝝ ꝛ macianorũ ꝛ mirtino: qꝛ infrigidat et
cõstringit. Qđ si eger. Ponit curá tenasmo
nis per colliriũ dicens ꝙ si eger ualde patiatur
tenasmoné ꝛ sepe uadat ad ascellá ꝛ nihil egre
diatur debet supponi colliriũ tale. ℞. licii thu
ris croci gũmi arabici oium añ. ʒ. i. opii. ʒ. ii. in
formẽtur colliria ꝛ mirabilia sunt. rõ qꝛ quo sũt
ualde stiptica. Ad idé. ℞. achacie thuris ba
laustie gũmi ara. sanguis dra. boli ar. añ. ʒ. i.
terãtur ꝛ cõficiãtur cũ succo plantagis uel sola
tri ꝛ formẽtur ad modũ ossis dactili. Notan
dũ circa tenasmoné ꝙ tenasmon é uoluntas ni
mia egerẽdi cũ modico uel nullo effectu. Se
cundo notandũ de causis tenasmõis ꝙ é multi
plex. Una é mala cõplexio frigida inducta i ite
stino recto. ꝛ hoc põt fieri sedendo super res fri
gidas: ut super lapides frigidos ꝛc. Secũda cá
est uẽtositas extñs in intestino recto inclusa. Ter
tia é hũor calidus imbibitus in intestino recto.
Quarta causa é humor phl'aticus uiscosus ibi
bitus in porositatibus intestini recti. Quinta cá
é apã illiꝰ intestini. Tertio notandũ đ signis
tenasmonis in generali. Signa tenasmonis
sunt frequentia assellatõis paucitas emissionis
pressio magna cũ appetitu assellandi. dolor eti
am circa anũ. Signa tenasmõis ꝑpter malã
ꝯplexioné frigidã factá a causis predictis extrin
secis habẽtur ex iudicio patiẽtis ꝛ reuelatõe eiꝰ
Signa si fuerit ꝑpter uentositaté sunt rugitꝰ
inflatio ꝛ extensio. Signa si fuerit ꝑpter hu
moré calidũ inclusum sunt dolor mordicatiuus
pungitiuꝰ arsura ꝛ pũctura ꝛ iuuatur a frigidis
ꝛ leditur a calidis. Signa si fuerit ꝑpter hũo
rem phl'icũ ibibitum sunt quia sentitur frigus ꝛ
iuuatur a calidis ꝛ leditur a frigidis ꝛ expellitur
humor mucillaginosus. Signa si fuerit prop
ter ulcus intestini recti sunt: quia ibi é maximus
dolor cũ aliquid intromittitur ꝛ exitus saniei ab
intestino. Signa si fuerit ꝑpter apã sũt quia
sentitur si tãgitur cũ digito tumor notabilis: Et
ita é si est ꝑpter emoroidas. Põt etiam conti
gere ꝑpter feces duras: ꝛ scitur: qꝛ diu é ꝙ non
assellauit. Põt etiam contingere ꝑpter medici
nas laxatiuas ꝛ scitur ex relatõe patientis.
Pronosticatio. Tenasmon si diu durauerit per
ducit ad colicá ꝛ iliacá ꝛ ad insonnietaté ꝛ debi
litaté uirtutis ꝛ ad passionem capitis ꝛ malitiaꝫ
tolerandi. Quarto notãdũ de cura ꝫ diuer
sitaté causarũ. Si tenasmon fuerit a mala cõ
plexione frigida inducta a causis intrinsecis: cu
ra est ut sedeat in balneo aque dulcis calido et
ungatur locus cum oleo laurino ꝛ similibus ca
lidis apitiuis. Ad idem ualent panni calidi
positi ad anum. similiter spongia infusa in deco
ctione camomille. si uero fuerit a uentositate in
clusa in intestino recto: cura est per troc. ꝛ confe
ctiones de quibus dixit rasis parũ ante. Ad
idem ualet balneũ in quo sedeat si i eo fuẽit bu
litum anthos isopus origanũ calamentum ane
tum semen anisi semen feniculi. Ad idem ua
let clistere factum ex oleo rutaceo. uel ex decocti
one predictarum rerũ carminantium uentosita
tem cum oleo rutaceo. Ad idem ualet spõgia
infusa in decoctione predictarũ rerum ꝛ calida
posita supra anum ꝛ omnia ualẽtia in colica ex
uentositate. Si fuerit ex humore calido ibi
bito in intestino recto cura est ut purgetur cum
clisteri dicto in. c. de colica. ꝛ postea infundatur
filtrũ in aceto calido ꝛ fortiter expressum appli
cetur ano ꝛ circuitus ani ungatur oleo roſ. ꝛ al
bumine oui. Et ualet etiam unguentum aut em
plastuum aut saccellatio facta ex rebus frigidis
calidis tamen actu. Ad ideꝫ buliat furfur cũ
aqua in aceto ꝛ uino per equales partes et exꝓ
matur ꝛ desuper ponatur: Uel spõgia infunda
tur uel pannus ano applicetur. Ad idem fiat
balneum ubi sint rose camomilla. Uel ex his
fiat sacculus factus ex furfure ꝛ milio torrefactꝭ.
Ad idem ungatur ex oleo roſ. ꝛ assungia gal
line. Si fuerit ab humore mucillagioso pur
getur cum clisteri dicto in. c. de colica quando
prouenit ab humore phlegmatico. deinde isun
datur spongia in uino decoctiõis seis fenugreci

ſeminis lini ⁊ caulium rubeorum ⁊ applicetur
ano poſt expreſſionem fortem. Ad idem ſac
culus factus ex his ſuper quo patiens ſedeat.
Ad idē fiat ſacculus ex ſale ⁊ milio: uel ḋ fur
fure bullitus in uino rubeo puro. uel fiat cū ani
ſo ⁊ maratro. Ad idem filtrū balneatū in uino
puro ⁊ aſpergatur puluer̄ rute aniſi maratri po
natur intra crura ita ꝙ cōprehendat anchas.
Ad idē fiat inunctio cum oleo laurino ⁊ ḋ ca
ſtoreo ⁊ de ruta ⁊ pōt fieri emplaſtrū de his.
Ad idē fiat fomentatio ul' cathaplaſma ex taſſo
barbaſſo ita ꝙ ponatur ſuccus ⁊ herba ſimul.
Ad idē fiat balneū ubi ſit iſopuſ antheos ca
lamentū olibanū uterqꝫ ſticados. ⁊ poſtea terā
tur illa dicta ⁊ fiat empl'm. Ad idem ſuffumi
gatio facta cū pinea confracta ſuper carbones
uel cum ſulphure ⁊ ſbito iuuatur aut cum thure
aut uernice aut myrrha. Ad idē cortex arbo
ris pini qn̄ ponitur ſicut empl'm curat ⁊ nil me
lius eo. Serapio. Si fuerit ex ulcere inteſtini
recti: cura ē ut mūdificetur prius cū uino ⁊ mel
le. deinde cōſolidetur cū unguēto facto ex oleo
roſ. dragaganto gūmi arabico aloe loto maſti
ce thure ⁊ cera noua. Si fuerit ab aꝑate cali
do cura eſt ut ſuperponatur a principio tēta de
bōbice: uel de panno lini mollis infuſo in oleo
roſ. ⁊ albumine oui. In augumēto iuuatur
ſi fiat unguentū ex pinguedine galline mucilla
gine ſeis lini oleo amigdalaꝝ dulciū. Ad idē
fiat unguentū ex axungia galline farina recenti
uolatili molendini ⁊ modico mellis. Si fue
rit ex apoſtemate frigido cura ē ut in principio
fiat hoc medicamē. ℞. ſucci apii ſucci caulium
an̄. ℥. i. olei camomille olei roſ. an̄. quart. ſ. mi
ſceātur ⁊ tenta īfuſa ſuperponatur. ſed in augu
mento addatur ad maturandū ſeminis lini fe
nugreci an̄. ℥. ſ. ⁊ ſemper admīſtrētur calida.
Si uero eſt propter emoroidas cura ē cura
emoroidaꝝ ⁊ de iſta dictū fuit ſupra. ſi uero ſit
ꝓpter duritiē fecū. primo fiat cliſtere lenitiuum
⁊ mollificatiuū factum ex decoctione malue biſ
malue olei uiol'. deinde fiat cliſtere addātur bli
tes ierapigra. Notādū hic ꝙ īfraſcripta ua
let in tenaſmone a quacunqꝫ cā fuerit. ℞. ſe. fe
nugreci ſe. lini biſmalue mellīloti camomille ſū
mitatis cauliū. an̄. ℥. iii. conquaſſa ⁊ buliant ſil'
in aqua ⁊ ſpongia intingatur in illa aqua ⁊ exꝓ
matur ⁊ ſuper locū applicetur. ſil'r ſi fit ſeſſio in
predicta decoctōe. Ad idē empl'm factū ḋ ui
tello oui camomilla altea mucilagine ſeis lini et
fenugreci. Ad idē allea bulita per modū em
plaſtri ſuperpoſita ano. Ad idē porrū elixatū
cū butiro uaccio oleo roſ. ⁊ pauca cera fiat un
guētū ⁊ ſuperponatur. Ad idē colliriū roſ.
qḋ dcm̄ fuit ſupra ⁊ pōitur qn̄ alia n̄ cōferunt.

De difficultate vrīe

Irca rubricā eſt notandū ꝙ triplex
ē nocumentū in emiſſione urine. ſ.
actio leſa diminuta corrupta ⁊ abla
ta. Uocatur actio leſa diminuta quādo urina n̄
pōt expelli niſi diminute ⁊ in longo tēpore ⁊ per
interualla ⁊ dr̄ diſſuria. Sed ablata ē quando
nullo mō pōt expelli ⁊ uocatur ſuria. Sed cor
rupta ē quando expellitur guttatim ⁊ uocatur:
ſtranguria. unde uerſus. Egrū guttati ſtrangu
ria mingere cogit. Impedit ad tēpus diſſuria
ſuria ſemper. ⁊ ſic patet ꝙ diſſuria ē īuolūtaria
retentio urine. Secundo notandū ꝙ cā retē
tionis urine quedā ē naturalis ⁊ quedā innatu
lis. Naturalis ſicut in ſudore uel fluxu uentris.
Sed inaturalis uel ꝓuenit a cā intrinſeca ul' ex
trinſeca. Si ab extrinſeca aut ꝓpter flatū uenti
borealis aut ꝓpter potū aq̄ frigide uel balneū
uel q̄ ſedit longo tēpore ſuper marmore: aut la
pides frigidos. aut ꝓpter frigida applicata ſu
per umblicū ſicut narcotica ⁊ ſil'ia: aut caſus et
percuſſio. Si ꝓuenit a cā intrinſeca uel ab aliiſ
mēbris aut a ueſica. Si ab aliis mēbris tūc cō
ſtrigitur uria ⁊ retīetur īuolūtarie: aut ꝑꝑ paſſi
ones m̄ricis: aut ꝑꝑ paſſiōes teſticuloꝝ aut ꝑꝑ
īteſtia. aut q̄ feces ſūt nimiſ īdurate aut ꝑꝑ paſ
ſiones renū: ſicut ē aꝑa lapis ⁊ ſil'a: aut ꝓpter
paſſiones epatis ut caceſia idropiſis: aut ꝓpter
paſſiones cerebri ſicut ē mania m'l'ia ubi obliui
ſceretur mingere: aut ꝓpter paſſiones neruorū
cum ſunt mollificati: aut ſpaſmati: aut fit ꝓpter
paſſiones totius corporis ſicut eſt febris acuta
febris liquefactiua que ſit diſſicans ⁊ corrugās.
Si prouenit a ueſica aut ē ꝓpter paſſiones ani
males aut naturales. Si animales et cum hoc
aliquis eſt in loco nobili et non uult remouere
ſe: et tunc repletur ueſica ⁊ ſuperius dilatatur
⁊ conſtringitur inferius. ideo cuꝫ eſt in loco nō
uenerabili nihil poteſt exire propter coartatōnē
foraminis. ſi propter paſſiones naturales ueſi
ce: hoc fit tripliciter: aut propter morbos conſi
miles ſicut mala complexio calida ⁊ ſicca in fe.
⁊ hoc fit raro. uel mala cōplexio frigida: ⁊ hoc
fit frequenter: aut fit propter morbos officialeſ
ſicut oppilationes prouenientes ab humore uel
ſanie uel lapide aut uentoſitate aut carne ſuper
flua: aut ueruca uel ſimilibus: aut fit propter
morbū cōe ſicut in ulcerib⁹. Tertō notādū ḋ
ſiguiſ ſigna difficl'tatꝭ emiſſiōiſ urīe ſūt māifeſta

90

Sed signa causarū habentur per hunc moduꝫ
Si eni cause sint extrinsece habentur ex iudicio
patientis. Si intrinsece ⁊ fuerint ab aliis mem
bris distingūtur ex signis passionū alioꝝ mem
broꝝ que ꝑcesserūt ⁊ postea seqtur strāguiria
Si uero fuerit a uesica discernitur per dolorem
loci: quia ubi dolor ibi egritudo. Sed si fuerit
ꝓpter passiōes animales habētur ex iudicio pa
tientis. Sed si fuerit ꝓpter passiones naturales
uesice: ⁊ si ex mala cōplexione calida lꝫ raro tūc
discernitur: quia ē febris ⁊ ardor. Si ex frigida
tūc ē ibi frigus ⁊ priuatio ardoris. Si est ꝓpter
morbos officiales ⁊ si ex apāte ⁊ tunc est ibi tu
mor ⁊ febris. Si ex lapide precesserūt arenule.
Signa si ex uentositate dolor est extensiuus ⁊ in
flatiuus. Si ex humore precessit urina turbida
⁊ hūorosa ⁊ grossa ⁊ sic de aliis causis conside
rando pōt sapiens medicus uenire ad cognitō
nem. Si ꝓpter morbū cōem. s. ex ulcere cogno
scitur: quia precessit sanies ⁊ punctura. Prono
sticatio. ablatio urine si diu durauerit mortem
significat. Almansor.

Cum vrina minuitur ⁊ ex toto reti
netur nec tumor apparet in femo
re nec grauitas nec dolor i renib⁹
sentitur: succurrendū est ex medicamibus
vrine prouocatiuis que noīauimus. quoꝝ
vnius confectio. ℞. seis apii nitri rubee ti
ctoꝝ seis olisatri se. iuniperi assari ameos:
spice amigdalaꝝ amaraꝝ aā. ʒ. xx. se. melo
nis. ʒ. x. cātaridaꝝ quaꝝ capita ⁊ ale absci
sa fuerint. ʒ. i. armōiaci. ʒ. iii. armoniacuꝫ
in vino dissoluatur ⁊ alie spēs ex eo consp
gātur ex quibus fiāt pille magne ex qbus
sumat ab. i. ʒ. usqꝫ ad tres. hoc enim medi
camē vadle cōfert corpi cū dissolutionem
⁊ laxationē patit ⁊ iposarce ad expellēda
oīa accidētia causa quoꝝ corpus desiccari
oportet. ꝙ si cōtingat mingēdi difficultas
ex casu uel percussione in femore uel i ano
vel in coꝝ circūitu eger ex basilica minuat
deide aqua calida loco sepe supfundatur
⁊ vsqꝫ ad spatiū medii diei ex oleis fricet.
Egro quoqꝫ precipiatur ut vrinam expel
lere nitatur. Sillanus.

Determinat de difficultate urine ⁊ diuiditur
in quinqꝫ: Primo ponit curā quando ꝓuēit ex
debilitate expulsiue. Secūdo qn̄ prouenit ex ca
su ⁊ percussione. Tertio qn̄ prouenit ex oppilati
one. Quarto sn̄ prouenit ex lapide. Quito ostē
dit que generaliter cōpetunt in difficultate urie
scdā ibi. Qd̄ si contingat. Tertia ibi. Si aūt.
Quarta ibi. Si aūt. Quinta ibi. Ad difficul
tatem. De prima dicit ꝙ qn̄ urina minuitur
aut ex toto retinetur ⁊ non apparuerit in femor
tumor neqꝫ grauitas neqꝫ dolor in renib⁹ senti
tur suple arguēdū est ꝙ sit ex difficultate expul
siue. rō pꝫ. Pro cura dicit ꝙ ē succurrendum
cum medicaminibus urinā prouocantib⁹. ratō
quia talia iuuant uirtutē expulsiuā ad expellen
dum. Tertio ponit descriptionē unius medica
minis. ℞. seis apii nitri rubee tictoꝝ olisatri se
minis iuniperi assari ameos seis feniculi spice
amigdalarū amararū oium aā. ʒ. xx. se. melo
nis. ʒ. x cantaridarū quarū capita ⁊ ale abscise
fuerint. ʒ. i. arnoniaci. ʒ. iii. armoniacuꝫ in uino
dissoluatur ⁊ alie spēs ex eo conficiātur ex qb⁹
fiūt forme auelanis similes ex quibus sumatur
aā. ʒ. usqꝫ ad. ʒ. iii. Hoc eni. Ponit iuuamē
ta medicaminis dicens ꝙ ualde confert corpori
habenti dissolutionē ⁊ laxatōnē ⁊ iposarcā ⁊ ad
expellendū oīa accidentia causa quoꝝ cōtingit
corpus exiccari. Ad idem ualet electuarium
ducis dentur. ʒ. ii. i ieiunio ⁊ postea bibat uinū
album uel brodiū ciceꝝ. Qd̄ si contingat.
Ponit curā difficultatis urine qn̄ ꝓuenit ex ca
su uel percussione dicens ꝙ si contingat difficl
tas mingendi ex casu uel ꝑcussione in femore:
aut in ano: aut ꝑtibus circūstantib⁹ debet fieri
phlebotomia d̄ basilica. rō quia diuertit sāgui
nē ne fluat ad locū. Secūdo dicit ꝙ aqua calda
loco sepe superfundatur. rō quia ē causa disso
lutionis sanguis in loco coagulati. Tertio dicit
ꝙ debꝫ fricari ex oleo usqꝫ ad spaciū medii diei
rō quia talia olea. s. calida resoluūt. Quarto
dicit ꝙ egro ē precipiendū ut nitatur mingere.
Ad idem ualet emplīm de mastice ⁊ myrrha.
Ad idem sacculus de absinthio bullitus i ui
no fortiter cōpressus ualꝫ multū i ꝑcussiōe. Al.

Si aūt mingendi difficultas cōtingat
vesica existente plena ⁊ extensa ⁊ sic hoc
post sanguis vel puris mictū medicamia
q̄ trūbos sanguis ul' puris qd̄ in vesica ge
nerat soluere ⁊ eliquare cōsueuerūt dāda
sūt. Cōfectō medicamis qd̄ sanguis ul' pu
ris trūbos q̄ in vesica fiūt dissoluētis. ℞.
cordumēi myrrhe rubee d̄ q̄ tingit. seis iu
niperi armoniaci asse fetide aā. armōiacū
dissoluat ⁊ iformētur pille ex eis: ex aliis
spēbus ex eo cōfectis de qbus quater i die
sumat cū apozimate de seibus qd̄ noīaui
m⁹. Sirupus etiā acetosus ex forti aceto fa
ctus multotiēs det. Per siringā preterea i
mittat aq̄ in vesicā in qua dissolut⁹ fuerit

sal aut aq̄ cineris .Et ista ē confectio aque
que fit de cinere. ℞.cinerem de glādibus
cinerē ⁊ uitibus cali.calcē his oībus admi
sceatꝛ tm̄ aque vt ex ea cooperi possint ⁊
dimittātꝛ sic per tres dies.deinde colentur
⁊ p siringā iniciātꝛ in vesicā.Herba quo
qꝫ croci ortulāi ⁊ sulla cocta supponantꝛ
Tinā preterea assidue ingrediatur i aqua
sit aq̄ i q̄ cocta sit camomilla sticados ara
bicus .sansucus sisimbriū:uel in aq̄ extre
mitates cauliū ⁊ sulla ⁊ fimus colūbinus
cocta fuerint ⁊ sedeat in ea q̄ꝫdiu poterit:
Et ex herbis istis sic coctis fiet empl'm siue
epithima sup femur ⁊ ptes ei circūadiacē
tes.Et dū in tina moratꝛ sumat ea in potu
q̄ vrinā ꝓuocant.Et si hec oīa nō ꝓfuerit
ad instrumentū quo vrina ꝓuocatꝛ redeū
dū ē.Si āt migēdi difficultas post lapidis
signa affuerit eger supin⁹ iacet ⁊ pedes ei⁹
diu ⁊ diuersis modis ⁊ fortiter q̄ciēdi sūt
Et si urinā n̄ egressa fuerit oportebit ut cū
instr̄o curetꝛ p qd̄ mēbro imissū fit ipulsio
Cauendū tn̄ ē ne vge imittatur cū ē apa.
Ad difficultatē vo vrine valdͦ confert sepe
igredi tinā ⁊ ungere locū ex oleo ⁊ medi
camina vrinā ꝓuocātia i potu sumere ⁊
abstinere a nutriētibus acetosis ⁊ grossis
Ponit curam quādo difficultas urine proue
nit ex opilatione.⁊ diuiditur in tot partes quot
remedia ponit.partes patent. De prima dicit
ꝙ si difficultas mingendi cōtingat uesica existē
te plena ⁊ extensa:sit ⁊ hoc post inictū sanguis
⁊ faciei debēt dari medicamīa que cōsueuerūt
liquarꝛ aut disoluere trūbos sāguinis : aut pus
qd̄ in uesica fuerat.Ratio patet. Secundo illi
us medicāinis pōit descriptionē. ℞ cordumēi
rebee de qua tingitur seminis iunipi armōiaci
an̄ partes equales armoniacū dissoluatur ⁊ in
formentur pille ex aliis spēbus ex eo cōfectis de
quibus quater i die sumatur cū decoctione de
seminibus de qua d●tū est supra.Notandū ꝙ
uesica potest ipleri tribus primo ex urina quā
do homo moratur iter nobiles ⁊ i hoc ꝓualet
ut homo decūbat supra uentrē ⁊ supra pectiem
⁊ ꝙ sic fricetur ꝙ urina uadat per iferius ⁊ uie
inferiores dilatentur.Secūdo potest ipleri ex
humoribus ⁊ ut plurimū ex fl'ate descēdēte quā
uis potest esse sanguis ul' colera licet raro : ⁊
tunc cōpetit medicamen rafꝫ.Tertio potest im
pleri ex lapide ⁊ de illo determinat inferius.
Sirupus.Ponit curā p sirupū dicēs ꝙ detur
sirupus frigidus:Ratio qꝛ apit ⁊ dilatat uias

Ad idē uinū decoctionis radicis filipendule
datū in potu est ualde expertū:Ad idē ℞ seis
feniculi capilli ueneris scolopēdrie seminis cu
curbite melōis cucumeris lactucaꝝ endiuie ci
coree an̄ pistentur ⁊ buliāt i aqua ⁊ dulcoretur
cum zuccaro ⁊ fiat sirupus ualde aquosus.Ad
idē dyacalamētum mesue detur.ʒ.ii.uel ʒ.i cū
uino.Ad idē ualēt alii potus ꝓuocatiui urine:
quorū unus est oximel squilliticū administratū
cū aqua cicerū.ru. ⁊ seminis melonū. Ad idē.
℞ pilorū spice nardi.ʒ.ii cantaridaꝝ remotis
capitibus ⁊ aliis. ℈.ſ.fiat puluis subtilis ⁊ de
tur cū decoctione ciceꝝ ru.⁊ semine melonum
Ad idē aqua rafani si potetur:⁊ similiter omēs
potus qui cōfert ūt in fractura lapidis qui infra
dicētur.Per siringam .Ponit aliud medica
men dicens ꝙ per syringā debet poni in uesi
ca aqua in qua disolutū sit sal:ut aqua cicerū:
quia mordicatia erit ⁊ icitat expulsiuā ad expel
lendum.Secūdo ponit descriptionē illius aq̄:
℞ cinerē de filice cinerem de uitibus.caly ⁊
est herba qua utuntur tinctores.calcis hiis oī
bus admisceantur tantum aque:ut ex ea coopi
ri possint ⁊ dimittantur per tres dies . deinde
colentur ⁊ p syringā i uesica ponantur ⁊ iniiciā
tur.Ad idē ualet si per syringā iniiciatur oleū
scorpionū in quo carnes sunt dissolute ⁊ colate
Herba quoqꝫ.Ponit aliud remediū dicēs ꝙ
herba croci ortulani ⁊ sula.i.herba arthetica.
cocte debent superponi. Ratio qꝛ tales herbe
sunt aperitiue.Ad idē ℞.folioꝝ rute.M.ii.cō
quassa ⁊ torrefiāt paꝝ in patella cū oleo amig
dalaꝝ amaraꝝ uel scorpionū ⁊ superponantur
pectini.Ad id lapaciū decoq̄tur i uīo ul' aq̄ uel
frixū in patella cum oleo amigdalaꝝ ul' scorpio
num.Ad idem ℞.paritarie senaonum saxifra
gie dyptāi.an.M.i.seminis feniculi anisi an̄.
ʒ.ſ.bulliant in aqua uel uino albo:deinde pre
dicte res exprimantur ⁊ inuoluantur pāno lieo
⁊ apponantur pectini.deinde spongia infunda
tur in p̄dicta decoctione ⁊ expressa ponatur su
pra locum ⁊ si ex p̄dicta decoctione impleatur
uesica ⁊ loco applicetur multum ualet ⁊ ex hiis
potest fieri balneū.Tinam.Ponit aliud reme
diū dicēs ꝙ patiens debet ingredi tinā in qua
sit aqua decocta cū camomilla sticados arabi
co sansuco sisimbrio:uel aqua in qua extremi
tates cauliū ⁊ sula ⁊ fimus colūbinus cocte fue
rint ⁊ debet sedere in dicta decoctione. Ad idē
balneū aque decoctionis apii petrosꝫ.paritarie
⁊ herbe marine ⁊ cōuniter patauī utuntur isto.
Ex herbis.Ponit aliud remediū dicēs ꝙ ex

herbis dictis coctis fiat emplz s' femur ꝛ ptes circũstátes. Ad id. ℞. axũgie catuli axũg. catti añ. ℥. i armõia. ℥. s. olei ð lilio. ℥. ii. olei scorpi. ʒ. i. cere modicũ fiat ungtm̃ cũ qno ungatur pecté ꝛ loca circunstantia. Ad idé fiat ungtm̃ ex oleo balsami ꝛ oleo ros. ꝛ cera. Ad id fiat inunctio ex oleo de scorpionibus ul' ð amigdal' amaris ul' de lilio ul' de his silib⁹. Ul' ex olo ð cerasis uel oleo balsami. uel de granis citri ꝛ citrangulorꝫ ul' de pipibus. Notádũ ꝙ ista pticularia debẽt fieri pmissa euacuatõe p clistere ꝛ p medicinã cũ benedicta ꝛ yera ꝛ silibus. Scdo notandũ ꝙ sunt duo q̃ in oi casu urinaz ꝯsueuerũt puocare. Unũ é axungia cuniculi ꝛ pellis ei⁹ supra pectiné ꝛ ṽgam applicata. Scdz é cimices siue uiui siue mortui ponantur supra cap ṽge ꝛ ponantur i sacculo ꝛ sacculus iduatur uirge. Et dũ. Ponit aliud remediũ dicens ꝙ cuz patiés moratur i tinta dz sumere puocantia urinã. rõ pz. Et si hec. Põit iterato unũ remedium dicens ꝙ si pdicta non sufficiát é reuertédũ ad supra dictũ cũ quo urina puocatur. s. siringá. Si aũt. Ponit curá difficultatis urine qũ puenit ex lapide. Et primo facit hoc. Scdo ponit cañ. obseruandũ. Scda ibi. Cauendũ tñ. De prima dicit ꝙ si fuerit difficultas mingendi post signa lapidis eger dz iacere supin⁹ ꝛ pedes ei⁹ diu ꝛ diuersis modis sũt ꝯtrahendi uel cõcutiendi fortiter: rõ qꝛ é cá: ut lapis descendat. Secundo dicit ꝙ si uria ñ fuerit egressa oportebit ꝙ cura fiat cũ instro per qd imissũ in mébro fiat expulsio. Notandũ ꝙ i tali cnra tria sunt iuuantia: Primũ é ut digitus lõgus ponatur in ano ꝛ ꝙ uesicá ꝯprimat sic ꝙ eradicetur lapis a collo uesice. Scdm est ut patiés stet supinus ꝛ eleuétur ei⁹ anche ꝛ crura cõcutiantur añ ꝛ retro quousqꝫ lapis descendat. Tertiũ é cũ instro dicto. Cauendũ. Ponit cañ. obseruanduz dicés ꝙ cauédũ é ne siringa ponatur in membro cũ sit ibi apa. rõ qꝛ induceret magnũ dolorez ꝛ sic attraheret materiá ad locũ. Ad difficultaté. Ostendit q̃ generaliter ꝯpetunt i difficultate urine dicés ꝙ ualet sepe igredi tiná. Fo iungere sepe loca ex oleis. Tertio sumere i potu puocantia uriná. Quarto abstinere a cibis acetosis ꝛ ponticis ꝛ grossis. Ratio patet. Notandum ꝙ loco horꝫ ciborum ualẽt radices bene cocte de petrosilino.

De lapide. Sillanus

Otandũ circa rubricá ꝙ lapis é morbus officialis in numero addito pter naturá. Scdo notandũ ꝙ lapis aliqñ gñatur in uesica. Aliqñ in renib⁹. aliqñ in cõcauitatibus licet raro. ut in pulmone. Tertio notádũ ꝙ cá gñationis lapidis in renib⁹ ul' in uesica est duplex. q̃dá materialis q̃dá efficiens. Materiales sũt humores phl'atici grossi uiscosi existentes in renib⁹ ul' uesica. Cá efficiés é duplex q̃dá é imediata. ut calitas renũ ꝛ uesice agens in materiá grossá resoluendo subtile ꝛ remanet grossũ ꝛ petrificatur. Quedá é mediata ꝛ talis é duplex: q̃dá intrinseca. ut debilitas stõi ꝛ epatis rõe cuius generantur humores grossi q̃dá extrinseca: sicut potus ꝛ cibus grossi aer turbidus repletio ois res ñ naturalis generás húores grossos. Quarto notandũ ꝙ differétia é inter lapidé renũ ꝛ uesice qꝛ lapis uesice é albior durior ꝛ maior ꝛ generatur plus i etate puerilli. Lapis ṽo renum est rubicundior mollior ꝛ minoris quátitatis ꝛ gñatur plus in senib⁹ ꝛ iuuenib⁹ Quinto notandũ ꝙ signa lapidis exñtis in uesica sunt illa q̃ ponit ras. Primum ꝙ eger fricat sepe ṽgá ꝛ manutractat. Scdm ꝙ erigitur ṽga. Tertiũ ꝙ urina egreditur cũ difficultate ꝛ dolore. Quartũ ꝙ intestinũ rectum aliquãdo egreditur. Signa lapidis existétis in renib⁹ sunt q̃ ponit Ras. Primũ qꝛ cum difficultate mingendi sentit doloré uehementé in renibus ꝛ emunctoriis. Scdm qꝛ hz nauseá. Tertiũ qꝛ hz stipticitaté uentris. Silr sentit dolorez in spina dorsi ꝛ in anchis. Silr uidetur sibi ꝙ pũgatur Pronosticatio cũ urina. é spissa turbida cũ arenis multis ꝛ cito efficitur tenuis cũ dolore illarꝫ partiũ pculdubio significat lapidé generari Si post generationé lapidis aduenian multe arene cũ urina spissa significat dissolutõné lapidis. Lapis renũ ꝛ uesice é morbus hereditari⁹ similiter ꝛ lepra ac podagra ꝛc. Al.

Um eger uirgá sepe fricat ꝛ mãntractat ipsa quoqꝫ frequenter erigitur ꝛ subtiliat ꝛ urina idifficiliter ꝛ cũ dolore egreditur in qua egritudie fortassa ꝛ longaon exit lapis in uesica eẽ significatur. si aũt eger cũ difficultate mingendi sentit uehementé doloré in renibus ꝛ in unguibus ꝛ nauseá ꝛ uétris constrictioné in renibus lapis eẽ monstrat. Silla.

Determinat de lapide: ꝛ diuiditur in duas. Primo ponit signa lapidis uesice ꝛ renũ. scdo ponit curá. Fa ibi. Lapidi. Prima in duas. pmo ponit signa lapidis uesice. scdo renũ. scda ibi. Si aũt eger. De prima dicit ꝙ cum lapis est in uesica apparent ista signa. primum quod eger fricat sibi sepe uirgá. s. radicé ꝛ manu sibi

ractat eá. Rõ qꝛ talis lapis hꝫ aſpitaté ⁊ indu
cit pruritum ⁊ titillationé in radice uirge: ſm ꝙ
ga aliqñ erigitur. Rõ qꝛ calor ueſice é debilis
⁊ aggregat uentoſitaté que eſt cá erectõis ꝟge.
Tertium qꝛ urina diſtillatur difficulter ⁊ cum
dolore egreditur. rõ primi qꝛ ꝑpter oppillatõꝫ
Rõ ſi qꝛ ꝑpter aggrauationé factá a lapide i
locis illis. ſ. i pectine. Quartũ aliqñ exit inteſti
nũ rectũ dũ aſſellat patiens. rõ é cõpreſſio egri
ꝑꝑ nocumentũ lapidis. Si aũt eger. Ponit ſi
gna lapidis in renibꝰ dicés ꝙ ſi lapis ſit in reni
bꝰ appent illa ſigna. primũ qꝛ difficulter migit.
rõ ꝑpter oppillationé uenaꝝ qbus tranſit uria
Scõm é dolor in renibꝰ ⁊ emunctoriiſ ꝑꝑ oppil
latõm factá in locis illis. Uñ ſi ſit in dextro ꝛne
aſcédit dolor ad epar. ſi ſit i ſiniſtro dolor deſcé
dit plus iferiꝰ. Cá hꝰ põt eé: qꝛ ren in parte dx
tra plus aſcédit qꝫ i parte ſiniſtra ⁊ hoc ꝑpter
colligantiá. Tertiũ ſignũ é nauſea. rõ qꝛ cõpati
tur ſtomachꝰ. Quartũ ſignũ é cõſtrictio uétriſ
rõ ꝑpter cõſtrictioné inteſtinoꝝ. Al.

Lapidi vero q é in veſica confectio hec
vtilis exiſtit ⁊ é optima ad frangenduꝫ la
pidé cũ fuerit uetuſtꝰ. Ego quoqꝫ iaꝫ fre
gi cũ eo magnũ lapidé i miori ſpatio quá
xl. dierũ. Qõ. ℞. carpobalſami ſemis
raſani ſe. olixatri cortic. radicis oppopõa
ci. corticũ radicũ capparis amigdalaruꝫ
amararũ dãpno cochie ſqnanti cipi ſpice
inde caſſie lignee ſaculo cõdrion. harmel.
genciane ariſtol. ro. aſſari cordumeni ar
moniaci ſerapini bdeli pipis acori añ. gũ
me diſſolute ſufficienti balſamo malaxen
tur ⁊ ex eis alie ſpecies conſpergãť ex qui
bus informentur pilľe ⁊ ſumátur ex eis in
de. ʒ. i. cũ apozimate de ſeminibus. Quá
doqꝫ ſeptima pars unius. ʒ. de cinere ſcor
pionũ cũ eis datur. Cinis uero de ſcorpio
nibus hoc mõ fit. ſcorpiones ſumátur ⁊
in ollam nouam poſiti os habenté oppila
tũ ſuper laterculũ in furno mittanť i quo
non ſit nimius calor neqꝫ uehemés ⁊ ſint
in. vi. horarũ ſpacio. deinde extracti pľue
rizétur ⁊ reponantur. Eger uero nutriať
ex aqua ciceris ⁊ calagie ⁊ mutagenat: ⁊
abſtieat a lacte ⁊ caſeo ⁊ ab aliis nutrimé
tibus groſſis. ⁊ igrediať tiná ubi ſit aqua
in qua cocta ſint folia caulium ⁊ ſula ba
régerieſ ⁊ mentaſtrũ ⁊ fimus columbius
⁊ medulla croci ortulani. Femur etiam ſe
pe iũgať ex oleo ſcorpiõis ⁊ imittať ꝟge.
Qď ℞. ariſtol. ro. géciãe ciperi cortic. ra
dic. capis añ. ℥. i. heč omnia in lb. i. olei de
amigdaľ amaris poſita ad ſolé per ebdo
madá uná dimittáť ⁊ coléť ⁊ ꝑ unaqꝫqꝫ
lb. ex eo adiungantur ei ſcorpiones. x. ⁊ to
tũ i uas cuius os oppilatum fuerit miſſũ
ad ſolem ꝑ duas ſeptimanas moreť dein
de colatuꝫ reponatur. Eſt enim optimũ ⁊
mirabile. de quo guttatĩ quotidie i uirga
mittendum eſt poſtqꝫ eger egreditur de ti
na. Quod ſi lapis magnus fuerit non iue
nitur aliud remedium niſi ut cum inciſiõe
extrahatur. de hoc tamen loqui huius no
ſtri libri modum excedit. Sillanus.

Ponit curá lapidis ⁊ diuiditur i duas. Pri
mo ponit curá lapidis exiſtétis in ueſica. Scdo
in renibꝰ. Scda ibi. Cũ aũt. Prima in duas.
Primo ponit curá qñ lapis ñ é magnꝰ. Scdo
ponit curá per cirurgiá qñ lapis é magnꝰ. Se
cunda ibi. Qõ ſi lapis. Prima i tres. Primo
ponit curá per medicinas aſſumptas per os.
Scdo per dietá. Tertio per ea q exteriꝰ approxi
mantur. Scda ibi. Eger uero. Tertia ibi. Et
ingrediatur. Prima i duas ſm ꝙ duaſ ponit
medicinas. Scda ibi. Qñqꝫ. De prima dicit
ꝙ i lapide ueſice dꝫ dari iſta cõfectio q dicetur
q é utilis ad frágendũ lapidé cũ lapiſ fuerit ma
gnꝰ ⁊ antiquꝰ. Scdo teſtatur ſe fregiſſe lapidẽ
in miori tpre. xl. diebus. Tertio ponit deſcriptõ
né. ℞. carpobalſami ſe. raſani dauci oxilatri. i.
ſe. macedonici. Corticũ radicũ oppopõaciſ cor
ticũ radicuꝫ cappis amigdalaꝝ amaraꝝ dáno
cochie. i. ſaxifragie ſqnanti cipi ſpice ide caſſie
lignee ſacculo cõdrion. i. ſcolopendrie harmel
géciane ariſtoľ. ro. cordumeni armoniaci ſera
pini bdeli aſſari accori oim añ partes eqles gũ
me ſufficienti balſamo diſſolute malaxentur ⁊
ex eis alie ſpés ꝯſpergãtur ex qbꝰ iformétur pil
lule ⁊ ſumátur ex eis in die. ʒ. i. cũ apozimate ꝺ
ſe. Qñqꝫ. Ponit medicina aliá dicés ꝙ qñqꝫ
dꝫ dari cũ ꝑdicto medicamine. vi. pars. ʒ. i. de
cinere ſcorpionũ. Scdo ponit deſcriptõnem cie
ris ſcorpio. q ſic fit. ℞. ſcorpiões ⁊ in olla noua
poſiti hñte os oppillatũ ſr laterculum in furno
ponátur ubi ñ ſit uehemés ignis ſtét ibi per ſpa
tiũ. vi. horarũ. deinde extracti pulueriꝫentur ⁊
reponantur. rõ iſtiꝰ é: qꝛ incidunt ⁊ ſbtiliant lapi
des in ueſica. Ad idé. ℞. crete marie milii ſoľ
cicerũ añ. ℥. i. ſ. ſanguis yrci bñ ꝑparati. ℥. ii. la
pidis ſpõgie lapidis iudaici añ. ʒ. i. ſe. melonuꝫ
mundatoꝝ. ℥. i. ſaxifragie. ℥. i. zuccari al. q. ſuf
ficit fiat electuariũ Ad idẽ comedátur duo boli
crete marine quolibꝫ mane madefacte aceto in

quo sit uinū albū τ cū isto fregi lapidē i q̄dā
muliere. Ad idē ualēt si comedētur oi māe tres
rotule radicis rafani siluestris. Ad idem ua
let auis que dicitur caudatremula quocunq̄z
mō comesta uł i puluere si assetur uł elixata uł
assata. Eger vō. Pōit curā per dietā dicēs ꝙ
eger dꝫ nutriri ex aqua ciceꝝ τ calagie τ muta
geāt τ sūt cōdimēta facta ex speciebus. Rō quia
cōprimūt τ dilatant. Secūdo dicit ꝙ dꝫ abstie
re a lacte τ caseo τ ab aliis cibis grossis. Ratio
q2 augmētāt materiā flaticā que ē causa augm̄
ti lapidis τ oppilatiōis uiaꝝ urie. Et igrediat
Ponit remedia ab extra τ diuiditur i duas uł
tres. Primo ponit curā p balneū: Secūdo per
iunctionē. Tertio p imissionē in uirgā Scda ibi
Femur etiā. Tertia ibi. Et imitat. De pria
dicit ꝙ eger dꝫ ingredi tinā in q̄ sint cocta folia
cauliū τ scicla τ berēgesif. i. una spēs abrotāi τ
mētastꝝ τ fimus colūbinus τ medulla sēis cro
ci ortulāi. Rō q2 mollificat lapidē subtiliat τ in
cidit τ apit uias. Ad idē ualꝫ balneū dcoctōis
malue bismalue abrotāi paritarie certe marie
sēis altee fenugreci τ sēis lini istud. n. mollificat
sedat τ apit: τ frangit lapidē. Femur etiā: Po
nit curā p iunctionē dicēs ꝙ femur τ pecten de
bēt ungi ex oleo de scorpionibꝰ: q2 ualet p q̄lita
tes ꝓprias τ a ꝓprietate τ ꝓualꝫ si fiat qn̄ exit
a balneo. Notādū ꝙ an̄q̄z fiat unctio ex oleo
scorpionū ualđ utile ē mollificare cū emplo ꝙ
sic fit ℞ malue bismalue sēis altee sēis lini cari
caꝝ piguiū butiri recētis an̄ q̄rt. 5. olei amigda
laꝝ dłciū q̄rt. i. cōquassa fortiter τ extēde supra
pannū τ pōatur supra locū τ postea inungatur
cū oleo de scorpionibꝰ. Et imittatur. Ponit
curā p immisionē i uirgā τ cuꝫ eger egrediatur
balneuꝫ. Rō patet. Scdo pōit dscriptionē olī
de scorpionibꝰ ℞ aristolł. ro. gēciāe cipi corti
cuꝫ radicis cappis oium an̄. ℥. i. hec omnia in
℔. i. olei amigdalaꝝ amaraꝝ ad solē posita p
ebdomadā dimittantur τ colētur τ exprimātur
τ pro unaquaq̄z ℔. ex eis addātur. x. scorpiōes
τ totuꝫ in uas cuius os sit obturatuꝫ sit posituꝫ
ad solē per duas ebdomadas moretur deinde
coletur τ reponatur ē. n. optimuꝫ τ mirabile đ
quo quotidie inungatur. Qđ si lapis. Pōit
curā per cirurgiā dicēs ꝙ si lapis ē magnꝰ nō
reperitur aliud remediū nisi per incisionē extra
hēdo lapidē. Subdit tamē ꝙ hoc nō pertinet
hic determinare: sed ad cirugicos expertos.
Notāduꝫ ꝙ lapis aliq̄n̄ ē ad magnitudinē oui
colūbe τ uidi plures τ ē cinericius durus cuꝫ as
peritate. Et sciēnduꝫ ꝙ icisio dꝫ fieri intra anuꝫ
τ uirgam i collo uesice ꝙ est carnosuꝫ deinde
debet consumi Al.
Cū autē in renibus fuerit lapis eger fre
quenter igrediatur balneū: Et renes τ ilia
ex oleis inungāt τ ea que calefaciūt locū
desup cum pāno ponantur: ut sunt ea que
noiauimus: In potu quoq̄z sumantur ea
que lapidem frangunt Sillanus
Ponit curā lapidis existentis in rēibꝰ τ primo
anteq̄z lapis descendat in uirgā. Secundo pōit
curā eiꝰ quādo ē in uirga. Secūda ibi Si aūt
Prima in q̄ttuor ƒꝫ ꝙ pōit q̄ttuor remedia.
Secunda ibi. Et renes. Tertia ibi. Et ea q̄.
Quarta ibi: In potu. De pria dicit ꝙ cū lapis
fuerit in rēibus eger dꝫ sepe igredi tinā: Rō qa
tale balneuꝫ uirtute herbaꝝ aperit uias τ dila
tat: De secūnda dicit τ renes τ ylia ungan
tur oleis: De tertia dicit ꝙ super locuꝫ ponā
tur ea que locuꝫ calefaciunt: De q̄rta dicit ꝙ
in potu dentur ea que frangunt lapidē: No
tāduꝫ ꝙ curatō lapidis ē triplex quedā ꝓserua
tiua: quedā mitigatiua doloris τ quedā uer̄ cu
ratiua: Preseruatiua fit cuꝫ bona dieta qua
ꝓhibetur generatio materie grosse uicose flati
ce que est materia lapidis fit etiā cuꝫ euacuatio
nibꝰ factis per uomituꝫ τ per secessuꝫ τ plꝰ per
clistere in quo sit benedicta Cura mitigatiua
dolorum est ut utatur balneo in quo sit malua
bismalua semen altee semē lini tribuli marini τ
cāpestris anisi cimini omniuꝫ an̄ ℔. 5. τ embro
cetur locꝰ frequēter τ cadat aqua supra pectinē
ab alto: τ post exitum a balneo utatur qualibꝫ
uice tyriaca usq̄z ad. ʒ. i. cum brodio ciceꝝ τ sit
tyriaca noua. Ad ideꝫ emplm qđ ponatur su
pra pectiem. ℞. malue bismalue sēis altee sēis
lini caricarum pinguium butiri recentis. an̄. ℥.
i. fiat emplm τ si non mitigatur dolor prouoce
tur uomitus cum semine rafani τ semine atripli
cis aut cum mediano cortice sambuci: aut cum
nuce uomica aut fiat clistere i quo sit yerepigra
Cura lapidis uere curatiua ē per ea que appro
ximantur intra τ ab extra. Si ab intra. aut in
forma dactili uł pulueris uel cōfectiōis. Si ab
extra uel in forma balnei uel embrocationis uł
empli uel unctionis uel de similibus. Ego inci
piam ab hiis τ primo que approximātur ab in
tra iforma potus sirupus. ℞. sparagi bruschi
ḡminis an̄ q̄rt. 5. scolopendrie cum radicibus
crete marine capilł ueneris tribuli marini saxi
fragie pinpinelle millefolii. an̄. Ꝥ. i. cicerum
ru. ℥. ii. aceti squillitici. ℥. i. zuccari albi melł ele
cti an̄. ℔. 5. fiat sirupus clarificatus usq̄z ad

q̄rt. v. Ad idē. ℞ aque saxifragie. ℥. ii. aque lu
pini aque rafani aque feniculi aque pentafilon
añ. ℥. i. dulcorentur cū zuccaro ⁊ ponatur san
guis hirci cinamōi electi miliū solis. añ. ʒ. i. pul
uerizētur ⁊ agitētur cū predictis aquis fiat co
latura ⁊ clarificetur i modū stelladie. Ad idē
℞. aque saxifragie aque peritarie aque penta
filon aque senationū aque feniculi aque rafani
aque capill' ueneris. Ad idē ℞ aque mecedo
nici miliū solis seminis apii petrosilini añ. ℥. ii.
seminis genestre. ℥. iii. anisi feniculi añ. ℥. ii. pi
stentur simul ⁊ in duabus q̄rt. uini bulliāt usqꝫ
ad cōsumptionē tertie partis. Ad idē ℞. radi
cis graminis pentafilon radicis saxifragie ori
gani pulegii paritarie senacōnū oium añ ptes.
ii. dauci radici apii radicis feniculi radicis spa
ragi radicis bruschi radicis endiuie capill' ue
neris añ partis. i. camedreos cameptheos leui
stici oium añ. partis. s. dimittantur bullire i ti
na cū musto deinde dimitte exire mustū ⁊ fit
dos. oium simul in una brēta uini M. i. bonū
⁊ quādo exiuit cū eo mustū misce spēs infrascri
ptas ⁊ accipe omnes in una pecia: ⁊ post pone
in uno uegeticulo ⁊ dimitte sic bullire in uino.
℞. florꝝ ciāomi. ʒʒ. gar. melegete galange nu
cis musca: cardamoni spice ameos anisi fenicu
li seminū comunium frigidorꝝ oium añ. ʒ. iii. pl'
uerizāda pl'uerizentur omnia ponūtur in sacu
lo ⁊ hoc dicitur unum artificiale apropriatum.
Ad lapidem renū in pulueris forma ⁊ ē pl'uis
regine. ℞ reubarbari costi xilobalsāi reupon
tici carpobalsāi. añ. ℈. s. spice. ʒʒ. accori cināo
mi pencedominon melanopiperis saxifragie.
añ. ʒ. ii. gariofill' ciperi dragagāti alexādrie ca
medros ameos sparagi basiliconis urtice se. ci
tri seminis genestre quattuor seminū frigidorꝝ
mandragore añ. ʒ. v. cassie lignee polii croci sq
nanti bdelii leuistici masticis amomi yreos na
strucii. añ. ʒ. iii granorum milii solis seis fenicu
li petros. sileris mōtani cardamomi cinamomi
anisi euforbii añ. ʒ. ii: ℈. i. epatis leōis balsami
te sanguis hyrci pentafilonis añ. ʒ. i. s. cantari
darꝝ. ʒ. s. piretri pipinelle ligue auis pulegii añ.
ʒ. iii. s. ligritie. ℔. s. brionie fragarie turbith se.
malue atriplicis aristol'. ro. centauree maioris
foliorꝝ. lauri añ. ʒ. i. ⁊. g̃. v. leucopipis saxifragie
añ. ʒ. i. litargirii graminis siseleos aristol'. lon
hermodactillorꝝ añ. ʒ. s. lapidis lincis lapidis
gagatis armeni spongie ⁊ lazuli añ. ʒ. i. dos est
ʒ. i. cū uio subtili: aut aqua diuretica. Ad idē
lapis spōgie iudaic⁹ cinis scorpionis pulueriza
tus cinis leporis ꝯbusti cinis ouorꝝ gallie post
qꝫ euacuate sūt a pull' cinis auicule q̄ uocatur
caudatremula sanguis hyrci bene ꝑparat⁹ lin
gue ꝑpentis. s. illa q̄ ualet ꝯtra uenenum puluis
lūbricorꝝ terrestriū cū exiccātur ⁊ oia ista ualēt
a ꝓprictate ⁊ additur aq̄ rafani q̄ ualꝫ a ꝓprie
tate: ⁊ pōt dari qlibet per se ul' mixtus ⁊ hoc cū
brodio cicerꝝ ru. uel cū aqua rafani uel cū aqua
apropriata. In forma ꝯfectōis dentur iustini. ʒ
ii. cū ribola uel maluauisia uel cū uino i quo sit
coctū miliū sol' ⁊ saxifragia Ad idē filoātropi
litontripō Ad idē nefre catarticū. i. renes pur
gans Nicolai. Ad idē adrianū Nicolai Ad
idē electuariū de cinerib⁹ Nicolai. Ad idē. ℞.
cineres scorpionū. ʒ. ii. cantaridarū abscisis ca
pitib⁹ ⁊ aliis. ʒ. i. sanguis hyrci exiccati. ʒ. ii. cie
ris uitri cauliū nō trāsplantatorꝝ cieris leporis
cineris auis caudetremule cinerū ouorꝝ ex qb⁹
exiuerūt pulli añ. ʒ. iii. lapidis iudaici lap. inuē
ti i felle bouis lapidis spōgie pipis dauci carui
se. altee gūmi arabici sc. saxifragie milii sol' sise
leos carpobalsami xilobalsāi spice nardi capill'
ueneris recētiū quattuor seminū frigidorꝝ añ. ʒ
i. ꝯficiantur cū melle ros. q. sufficiat ⁊ fiat cōdi
tū ⁊ utatur eo ad quantitatē duarū auellanarū
mane ⁊ sero cū aqua decoctōis cicerū ⁊ tribuli
marini. Ab extra approxiata fiat iunctio i reni
bus ⁊ pectine cū oleo de scorpionibus uel de li
lio uel de amigdalis amaris uel de cerasis uel
de granis citri ⁊ citrangulorū uel de pipibus.
Balneum embrocatio empl'm fiat sicut i cura
difficultatis urie. Almansor

Si aūt lapis ceciderit ⁊ i virga obstacu
lū fecerit aqua cal'a ab alto distilādo ei su
ꝑfundaꝛ donec rubere uideaꝛ: deinde ole
uꝫ tepidū guttatī super inciiaꝛ ⁊ si necesse
fuerit sugatur ⁊ ex hoc mouebiꝛ lapis ⁊
exibit. Qd̄ si magnus ⁊ angulosus fuerit
necesse est ut v̓ga iferius incidatur ⁊ extra
hatur. Sillanus

Ponit curā lapidis qñ descendit i v̓gam.
Primo diuiditur i duas. Primo ponit curaꝫ
qñ lapis non ē multū magnus qñ posset egre
di per v̓gam. Scd̄o ponit curā qñ lapis est ual
de magnus qñ non posset egredi per uirgam.
Scd̄a ibi. Qd̄ si magnus. De prima dicit ꝙ
si lapis descendat i v̓gam aqua calida distillan
do fundatur ab alto donec uideatur rubere
Rō pꝫ per idem. Tertio dicit ꝙ si necesse fuerit
debet sugi per foramē v̓ge. Ratio q̄r ex tali suc
cessione fit fortis attractio lapidis. Qd̄ si ma
gn⁹. Ponit curā qñ lapis descēdit i v̓ga ⁊ ē ma
gnus dicens ꝙ si lapis ē magnus ⁊ nō pōt dscē

-93

dere necesse ē ut uirga inferius incidatur ⁊ sic
extrahatur ⁊ postea cōsolidetur.

De apostemate quod fit in renibus ul' uesica. Sillanus.

Notandum circa rubricā quid sit apā
renū ul' uesice. Secundo notādum
ꝙ cā intrinseca apātum renū ⁊ uesice
aliqñ est calida ⁊ aliqñ est frigida scd̄m ꝙ ma
teria diuersa pōt fluere ad renes uel uesicā uel
ibi congregari. Sed cā extrinseca pōt eē casus
uel pcussio uel inepta equitatio ⁊ silr̄a. Tertio
notandū qꝫ signa apostematis renū sunt quia
dolor est in diuerso aggrauatiuus ⁊ impeditur
urine transitus fe. permixta cum qua est rigor ⁊
horripilatio. Signa apātis uesice sunt: qr appa
ret tumor manifestus in pectine. dolor itensus
sicut mulieris parturientis maxime si materia
sit calida quod declarat fe. ⁊ dolor acutus. Si
uero materia sit frigida dolor ⁊ fe. sūt remissio
res ⁊ urina mingitur cum difficultate. Signa
si apostema sit in rene dextro dolor ascendit us
qꝫ ad epar. Si in sinistro descendit usqꝫ ad uesi
cam. Pronosticatio talia apāta in renibus
sunt difficilia ad curandum ⁊ possunt termina
ri tripliciter. Primo in sensibiliter: ut qñ mate
ria est pauca. Secundo per ꝯuersionē materie
in saniem. Tertio per conuersionē eius ad scly
rosim cuius signū est fe. erratica ⁊ frequens mi
ctus urine ⁊ quando mouetur uidetur ꝙ habe
at aliquid suspensum in illis locis. Apā renum
indicat ydropisim si non cito curatur Al.

**D apā quod fit in renibus ⁊ uesi
ca cōcomitaꝛ febris ꝑmixta q̄ nō
ē vehemētis caloris cū qua ē ho
ripileo ⁊ ergor ⁊ frequēs mictus ⁊ dolor
in inferioribus costis ⁊ grauitas ⁊ cū im
pelliꝛ uideꝛ ꝙ aliqd ibi sit suspensū. Sil:**

Determinat de apāte quod fit in renibus ⁊
uesica: ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit signa
scd̄o curā. Scd̄a ibi. Cū itaqꝫ hec signa.
De prima dicit ꝙ apā que fiunt i renibus ⁊ ue
sica sequuntur hec signa. Primū est febris per
mixta que nō ē multum calida in qua ē horripi
latio ⁊ rigor ꝓpter materiā putrescentē in loco
apostematis si est ꝑmixta qr fumi non continu
antur semper ad cor ꝓpter nimiā distantiā. sꝫ
nō est uehementis caloris: qr materia putrescit
in loco satis distante a corde ⁊ si sit in uesica ꝓp
ter frigiditatē membri. sed ē horripilatō ⁊ rigor
rōne male materie pungitiue a qua eleuātur fu
mi pungitiui supra dorsū. 2m signū ē frequens
mictus. Ratio patet. Tertiū est dolor i inferio
ribus dorsi. Ratio pꝫ. Quartū cum mouetur
⁊ pellitur uidetur egro q̄d aliquid sit suspensū
ibi. Ratio patet. Al.

Cū itaqꝫ hec signa uisa fuerint eger ex
basilica minuaꝛ eius partis in q̄ grauedi
nem ⁊ dolorē sentit. Loco quoqꝫ empl'a
īfrigidantia supponanꝛ ⁊ si egritudo sic
dissoluta fuerit bonū erit. Si aūt febris ⁊
dolor ⁊ grauitas ꝑseuerauerint ⁊ vria ni
miū ⁊ frequenter egrediaꝛ significaꝛ ibi
pus colligi. Empl'ꝫ igitur ē tūc sup dorsū
ponēdū ex camomilla se. lini oleo sisami
no furfuris cōspersis. Est ergo precipien
dū ut in tina sedeat. Si aūt eger minxerit
pus seia q̄ noiābimus in. c. de ardore vri
ne sunt danda donec pus minuaꝛ deide
trocisci denꝛ quos in. c. de mictu sanguis
⁊ puris noiabimus. Apā uero quod fit i
uesica dꝫ concomitari fe. conclusa ⁊ diffi
cultas mingendi ⁊ dissuria ⁊ femoris ⁊
uirge dolor ⁊ tunc eger ex basilica minu
endus ē ⁊ fiat huius egritudis cura quē
admodū ꝑdiximus. Est aūt qñ renū apā
nō ꝑuenit ad saniē imo transit in duritiē
cuius grauitas in renibus sine febre perse
uerat. Est ergo clisterizandus ex mucilla
gine fenugreci ⁊ seis lini ⁊ apozimate ca
momille ⁊ cauliū ⁊ melliloti ⁊ maluaui
sci ⁊ furfuris. Et uomat frequēter. Reni
bus quoqꝫ superponatur emplastrum:
ex his que noiauimus ⁊ si urina minui
uidetur urinam ꝓuocantia dentur. Hoc
quoqꝫ pro paruo non est habendum: qr
ex eo peruenitur ad idropisim. Silla.

Ponit curā ⁊ diuiditur in duas. Primo fa
cit hoc. Secundo ponit cañ. obseruandū. scd̄a
ibi. Hoc quoqꝫ. Prima in quatuor. Primo
ponit curā apostematis renū a principio añ cō
uersionē materie in saniē. scd̄o ponit curā in ꝓ
cessu quādo materia ꝯuertitur ad saniē. Tertio
ponit curā apātis uesice. Quarto ponit curaꝫ
apātis renū quādo materia cōuertitur ad duri
tiem. scd̄a ibi. Si aūt fe. Tertia ibi. Apā.
Quarta ibi. Est aūt. Prima in duas. Primo
ponit curā per phlebotomiā. scd̄o per unū loca
le. s. empl'm. scd̄a ibi. Loco quoqꝫ. De prima
dicit ꝙ ubi non fuerint signa predicta eger dꝫ
phlobotomari ex basilica illius partis in qua sē
tit dolorē ⁊ grauitatē. rō qr ꝓhibet augumētū
apātis diuertēdo materiā ⁊ euacuando: sed q̄
re ab eadē parte: qr sufficit una dyameter. s. ab
inferiori ad superius. Loco quoqꝫ. Ponit

curam per unum locale.s.per emplm̄ dicens ꝙ loco debent supponi emplr̄a in frigidantia. Rō quia prohibent fluxū materie ad locū a principio. Scdō dicit ꝙ si egritudo dissoluatur sic erit bonum signū. Notandū ꝙ si apostema sit calidū emplm̄ debet esse tale. ℞.ros.ru.ʒ.i.sēis portulace semis papaueris al. añ.ʒ.s.olei q̄rt. i.aque ros.ʒ.s.farine ordei.q.sufficit pl̄ueriząda pulueriʒētur misce oīa ⁊ fiat emplm̄ medio criter liquidū. Sʒ si materia fuerit frigida a principio ꝯpetit emplm̄ tale. ℞.succi absinthii. lb. s.olei ros.camomille añ q̄rt.s.farine ordei.q. sufficit misce oīa ⁊ fiat emplm̄. Si aūt. Ponit curā quādo generatur sanies ⁊ diuiditur i tres Primo ponit signa generationis saniei. Secūdo pōit quoddā emplm̄ ꝙ facit ad generatōnē saniei. Tertio ponit curā post generationē saniei. Scdā ibi. Est ergo Tertia ibi Si aūt eger De prima dicit ꝙ si febris ⁊ dolor ⁊ grauitas perseuerauerit ⁊ uria miuti ⁊ frq̄nter egrediatur ar. ē supra gn̄ationē sāiei.rō q: i gn̄atōe saniei plus agit calor in materiā ⁊ agit ⁊ cōmouet ⁊ fit maior febris ⁊ dolor ⁊ grauitas. Sed quare minutim ⁊ frequenter egreditur urina: Ratio pʒ q: in generatiōe saniei fit maior acuitas i materia ⁊ plus stimulant. Est ergo. Pōit emplm̄ maturatiuū ⁊ generatiuū sāiei dicens ꝙ debʒ poni emplm̄ supra dorsum factū ex camomilla se. lini furfuribꝰ oleo sisamino cōspsis. Ad id ēplr̄ʒ maturatiuū i ap̄ate calo. ℞.mal.bismal. añ. M.s.carica᷑ piguiū q̄r.s.medulle cerui uł ui tuli.ʒ.i.uł.ʒ.i.s.olei ⁊ farie tritici.q. sufficit cō quassanda cōquassentur fortiter misce oima ⁊ fiat emplm̄. Emplm̄ maturatiuū in ap̄ate frigido. ℞ carica᷑ pinguiū.ʒ.ii.radicis lilii q̄rt. s.mucillaginis fenugreci mucillaginis seminis lini.añ.ʒ.s. olei sisamini q̄rt.i.ydromellis pauce cōmixtōis q̄rt.i.s.farine tritici.qˢ sufficit conquassanda conquassentur fortiter misce ⁊ fiat emplm̄. Si aūt eger.. Ponit curā per ea que debent approximari post generationem saniei dicens ꝙ si eger minxerit saniem debent et dari semina que dicentur.c.de ardore urine donec minuatur Dicit scdō ꝙ deide debēt dari trocisci de qbꝰ ifra dicetur.c.d̄mictu sāg uis ⁊ sāiei. Rō q: illi mūdificāt uias uriales a sanie ⁊ rēittunt acuitatem . Apa uero. Ponit curam apostematis quod fit in uesica. Primo p̄mittit signa. Secundo ponit curā. Scdā ibi Est aūt De pria dicit ꝙ apa uesice sequūtur illa signa Primum est fe.conclusa. Secundum ē difficultas mingendi ⁊ dissuria. Tertium ē dolor v̄ge ⁊ femoris. Ratio pʒ. Et tunc dicit ꝙ eger debʒ phlebotomari ex basilica. ratio patet ut supra. Secundo dicit ꝙ alia cura.s.per localia debʒ esse ut dictum est de cura apostematis renum. ratio patet per idē. Est autem. Ponit curam quando apostema cōuertitur ad duritiē: ⁊ diuiditur in duas. Primo premittit signū. Secundo ponit curā. Scdā ibi. Est egro. De prima dicit ꝙ apostema renum: aliquando cōuertitur ad duritiē: ⁊ signum distinctiuū est: quia grauitas perseuerat in renibus sine febre. Ratio pʒ: quia resolutū est quod erat subtile euapo rabile ⁊ remansit grossum. Est ergo. Ponit curaʒ ⁊ diuiditur in tres. Primo ponit curā per clistere. ꝯo per euacuationem per uomitū. Tertio p emplm̄. Secunda ibi. Et uomat. Tertia ibi. Renibus quoqȝ. De prima dicit ꝙ eger d̄bʒ clisterizari cum mucillagine seminis lini ⁊ fenugreci ⁊ decoctōe cauliuʒ camomille melliloti ⁊ maluauisci ⁊ furfuris.rō q: tale ē mollificatiuū Et uomat. Ponit curā per uomitū dicens qd̄ dʒ uomere frequenter.rō q: diuertit a loco. Renibus quoqȝ. Ponit curā per emplm̄ dicens ꝙ renibus dʒ supponi emplm̄ ex his que dicta sunt.s.ex mollitiuis.rō pʒ. Secundo dicit ꝙ si urina apparet minui debent dari ꝓuocantia urinam. Ratio patet quia ex ea preueniętur ad ydropisim: q: tale apostema debilitat renes: unde non possunt trahere aquositatem ab epate ⁊ sic remanens resudat ad concauitatem uentris ⁊ causat ydropisim ⁊c.

De ardore vrine. Sillanus

Otandū circa rubricā quid sit ardor urine: pʒ quia ē acuitas ⁊ mordicatio quedā ipsius urine. Scdō notāduʒ ꝙ causa ardoris urie ē duplex. Una est permixtio humorū calidorū cum substantia urine ⁊ est colera uel phl̄a salsum quando transit per uias renum uel urine. Alia cā est ulcus existens i uiis urine: unde cum urina transit per loca inducit ardorem. Ad propositum primum capitur hic

Tertio notandū ꝙ signa ardoris urie habētur ex iudicio patientis. pronosticatio talis pronosticatur super ulcere in uiis urine seu urinalibus pp excoriatōʒ quā idueit uria acuta. Al.

Uum eger dū migit sentit ardorē ⁊ punctionē i uirga a salsis acetosis ⁊ acutis abstinendus ē ⁊ nutriendus est ex tapheis lēibus ⁊ zibrebezi ⁊ eorū similibus. Hec quoqȝ medicina danda ē ei. ℞.se.melonis excorticati.ʒ.xxx.citrulli cucurbite portulace papaueris albi

94

feminũ añ.ʒ.iii.feminis iusquiami albi
ʒ.ii.zuccari albissimi ad põdus oium pul
ueris horũ quotidie.ʒ.iii.i mane alie.iii.
circa nocté cũ.℥.i.sirupi uiol.aut iuleb su
mátur. Hec ergo egritudo ñ é puipédéda
quia cũ sit mansiua ꝛ pseuerans ꝓueni
unt ex ea i uesica ꝛ i istrumentis uirinali
bus ulcera. Sillanus.

Ponit curá ardoris urine: ꝛ diuiditur i du
as. Primo ponit curá. Scdo ponit cañ.ꝓnosti
cũ. Scda ibi. Hec ergo. Prima in duas. Pri
mo facit quod dictũ est. Secundo ponit curaz
p medicamen. Scda ibi. Hec quoqꝫ. De pri
ma dicit ꝙ si eger in emissione urine sentit pun
ctioné ꝛ doloré dꝫ abstinere a salsis ꝛ acutis ꝛ
acetosis. Rõ quia augent ardoré in urina ꝛ dꝫ
uti cibis humidis. ut ptisana non colata spina
chia lactuca ꝛ portulaca ꝛ sīibus. Rõ quia re
mittunt acuitaté. Hec quoqꝫ. Ponit curá per
unũ medicamé dicens ꝙ dꝫ dari unuz medica
men quod é. ℞. se. melonis excorticati.ʒ.xxx.
se.citrulli se.cucurbite se.papaueris albi oium
añ.ʒ.iii.se.insquiami.ʒ.ii.zuccari albissimi ad
pondus oim de puluere hoꝝ quotidie i potu su
mat in mane.ʒ.iii.ꝛ totidé in nocte uel circa cũ.
℥.i.sirupi uiol.uel iulep. Ad idé. ℞. feminũ
cõmuniũ frigidoꝝ.℥.iiii.se.portulace insqami
papaueris albi liquiritie passularũ añ.ʒ.i.zuc
cari.℥.i.ſ.fiat targea. Ad idé lac amigdalaꝝ
cum aqua decoctionis se.melonis. Ad idez
ualet iniectio per siringam albuminis oui bene
agitati. Ad idé. ℞. mucillaginis se.psilii se.
citonioꝝ añ.ʒ.i.lactis mulierũ uel asine i uirgá
per se ꝓiecte. Ab extra ualet empl'm hoc. ℞.
sandali al.ꝛ ru.sumach spodii myrtilloꝝ añ.ʒ.
ii.achacie ipoquistidos añ.ʒ.i.ſ.succi plantagi
nis aque rof.añ.℥.i.farine ordei.q.sufficit pul
uerizanda puluerizentur misce oiaꝛ fiat empl'z
mediocriter liquidum. possent etiam addi duo
albumia ouoꝝ. Ad idem ualet pánus dupli
catus infusus in albumine oui bene agitati ꝛ la
cte mixtis ꝛ positis supra locũ. Hec ergo. Po
nit cañ. obseruandũ dicens ꝙ hec egritudo nõ
est paruipendenda. quia cum antiquatur pro
ueniunt ulcera i uesicá ꝛ instrumentis urine.

De mictu saniei uel sanguis. Sillanus.

Notandum circa rubricam ꝙ ságuis
apparens in urina: aliquando proue
nit ab epate: aliquando a renibus: ali
quando est purus: aliquando impurus: aliqñ
cum sanie aliquando sine sanie. Secundo notá
dum ꝙ causa mictus sanguinis est: aliquando
interior: aliquando exterior. Si exterior é sicut
casus percussio superfluus coitus exercitum ni
mium superflua ciborũ ꝛ potus repletio: dimis
sio alicuius fluxus soliti sicut méstruoruz emor
roidarum ꝛ mutilatio membri. Si uero causa
sit interior hoc est ꝓpter habundantiá humoꝝ
aut ꝓpter acuitaté: aut pp aquositaté uel uento
sitaté. Uel ulcus uel apa uel ꝓpter debilitaté
renum ꝛ uesice ꝛ sic de aliis. Aliquádo ꝓuenit
per uiá crisis ꝛ mũdificationis: aliquando p ui
am sinthoatis. Tertio notandũ de signis distin
guentibꝰ si ꝓuenit ab epate est sine dolore quia
epar nõ sentit ꝛ est purꝰ nisi sit ex debilitate epa
tis ꝛ est mixtus cum urina. Si a uesica tũc est
dolor i pectine ꝛ est trũbosus seperatus ab uri
na. Si ꝓuenit multus ꝛ subito significat ruptu
ram uene. Et quádo paulati significat corrosio
nem uel resudationé uel paruá apertionem. Si
ꝓuenit sicut lotura carnis recétis significat de
bilitatem epatis. Si ꝓpter repletioné prouéit
discernitur ex habitudine. Si ꝓuéit ꝓpter acui
taté humorum discernitur ex ardore. Si uero
prouéit ex aliis causis cognoscitur ex signis apo
stematum renũ ꝛ uesice dictis supra. Si proue
nit per uiam mũdificationis tunc discernitur
ab alleuatiõe. Si per uiá sitsto. tũc discernitur
ex grauitate. Pronosticatio ois fluxus sanguis
rubei ꝛ mundi si sit mitus est malus fluxus san
guinis ex uesica tardiꝰ curatur qꝫ ab aliis mé
bris. Ságuis apparens in uriná longo tépore
pessimus est q: significat ulcera fraudulenta in
corpore. Quarto notádum de mictura saniei
ꝙ mictus saniei est propter ulcera in renibꝰ exi
sténtia ꝛ uesica. Uel é a mébris supioribus: sicut
pp rupturá pleuresis ꝛ piplemonie uel apatis
epatis ꝛ sic de aliis. si uero pp ulcera i renibus
uel i uesica sic é cá uel iterior uel exterior. si exte
rior é sicut pcussio plaga casus coitus supfluus
medicine acute ꝛ nimis diuretice ꝛ similia. si cá
sit interior é. ul' pp apa male curatũ ꝛ male mũ
dificatũ: uel ꝓpter humoꝝ abundantiá: ul' pp
malá qualitaté. uel pp grossitiem ꝛ uentositaté
uel uiscositatem unde adheret: uel pp lapidem
cũ ibi dissoluitur. Quinto notandũ ꝙ si sanies
ueniat a mébris superioribus discernitur p lesio
né illaꝝ partiũ. Si a rénibꝰ ꝛ uesica discernitur
ex loco doloris. Si a renibus dolor é in renibꝰ
ꝛ dorso: Si a uesica dolor é i pectine. Sed si sit
a cá intriseca discernitur ex relatione infirmi. si
ab intrinseca faciliter discernitur bene cõsiderá
ti. Pronosticatio. Ulcera renũ facilius curátur
qꝫ ulcera uesice: q: ren mébrũ é carnosũ: ꝛ uesi
ca é mébrũ ñ carnosũ. Ulcera renũ ꝛ uesice diu

turna nũq̄ꝫ curãtur qꝛ fistulata sũt i istis a uãis
promissionibus desistamus. Al.

Um aliquis pp casum uel percus
sionem sãguinem minxerit ex ba
silica minuat̃. Et trocisci q dicun
tur trocisci de karabe tribuant̃. Qui. ℞.
Karabe gũmi tremule arboris añ. ʒ. v. ba
laustie ypoqstidos añ. ʒ. ii. ⁊ ʒ. olibani. ʒ. ii
se. apii opii añ. ʒ. i. forment̃ trocisci ponde
re aur. i. ex qbus unus i die cũ apozimate
sumach tribuat̃. Ad comedendũ vo tri
buant̃ carnes cocte cuꝫ sumach ⁊ carnes
cocte cũ succo uue acerbe. Abstineat a nu
trientibus acutis ⁊ salsis. Loco vero pcus
sionis superponat̃ empl̃m ex bolo arméo
⁊ achacia ⁊ aloe ⁊ litio cõfectis cũ aceto
⁊ aqua. Si aũt sanguis mictus euenerit
post comestioné ciboꝝ acutoꝝ: aut potum
uini acuti phlebotomet̃ eger. trociscos d
Karabe in potu sumat ⁊ eodem quo dixi
mᵘ gubernet̃ regimine. Pus vo si mixerit
egro trocisci isti dandi sunt. Qui. ℞. seis
melonis citrulli cucurbite absq̄ꝫ corticibᵘ
oĩm añ ʒ. xx. boli ar. gũmi arabici thuris
pinguis sanguis draconis oium añ. ʒ. x.
opii. ʒ. iii: se. apii. ʒ. ii. informentur trocisci
pondere. ʒ. ii. ex qbus oi die unᵘ cum siru
pi de papauere tribuant̃. ℥. i. in potu. Uir
ge quoq̄ꝫ ex isto collirio imittat̃. Collirĩuꝫ
de cerusa ℞. ceruse sarcocolle olibani gũ
mi arabici opii sanguis draconis oĩm par
tes equales fiant ex eis colliria ⁊ per sirin
gam prius fiat iniectio ex ydromelle ⁊ mi
gat eger ⁊ post eiᵘ egressioné fiat iterũ in
iectio istius colliri dissoluti in lacte asine.

Sillanus.

Determinat d mictu sanguis ⁊ saniei: ⁊ diui
uiditur i duas. Prio ponit curã mictus sãguis
qñ puenit a causis extrisecis. Scdo saniei. Se
cũda ibi. Pus vo. Pria in duas. Prio ponit
curã mictᵘ sanguis qñ puenit a causis extrinse
cis. Scdo qñ puenit pp comestioné ciboꝝ acu
toꝝ uel potũ uini antiq. Scda ibi. Si aũt. Pri
ma i q̄ttuor. Primo ponit curã per phlebotomi
am. Fo per troci. Tertio p dietã. Quarto p em
pl̃m. Fa ibi. Et trocisci. Tertia ibi. Ad come
dendum. Quarta ibi. Loco uero. De prima
dicit q̄ qñ qs minxerit sanguiné ppter casũ uel
pcussioné dꝫ fieri phlebotomia d basilica: Rõ
qꝛ diuertit materiã ne fluat ad loca renũ uł ue
sice. Et trocisci. Ponit curã p trociscos dicés
q̄ debẽt dari in potu trocisci de karabe. rõ qꝛ
sunt frigidi ⁊ stiptici ⁊ a pprietate restringũt sã
guiné. Fo ponit descriptioné. ℞. karabe gũmi
tremule arboꝝ amboꝝ añ. ʒ. v. balaustiaꝝ ypo
qstidos amboꝝ añ. ʒ. i. informentur trocisci põ
deris aur. unius ex qbus oi die cũ decoctõe su
mach tribuatur. Ad idé ualent trocisci de kara
be positi supra: c. de sputo sanguis ⁊ admistré
tur cum aq̄ plãtaginis. Ad comedendũ. Po
nit curã dicés q̄ ad comedendum debent dari
egro cocta cũ succo uue acerbe. rõ qꝛ ingrossãt
sanguiné ⁊ remittunt ebullitõm. Fo dicit q̄ dbꝫ
abstinere a cibis acutis ⁊ salsis. rõ pꝫ. Loco
uero: Ponit curã per empl̃m dicens q̄ loco p
cussionis dꝫ superponi empl̃m factũ d bolo ar.
achacia aloe ⁊ litio cõfectõis cũ aceto ⁊ aq̄ ros
Ratio patet: quia est stipticum ⁊ consolidatiuũ
Ad idé empl̃m factũ ex foliis plãtaginis portu
lace ⁊ sempuiue cõquassatis. Si aũt sanguis
Ponit curã mictus sanguis puenientis post
comestioné ciboꝝ acutoꝝ: aut potũ uini antiq:
dicés q̄ si mictᵘ sanguis fiat modo dicto dꝫ fie
ri phlebotomia. rõ qꝛ sunt frigidi ⁊ stiptici. Fo
dicit q̄ eger debet regi ut dictũ est supra. No
tandũ q̄ mictus sanguis quidã é nouus ⁊ tunc
sufficit quod é dictũ per ras. Alius é antiquus
⁊ tũc sufficit mũdificare ⁊ uias urinales a sãgui
ne ⁊ tũc medicina mundificatiua uesice é. ℞ ca
pill̃. ueneris. M. iiii. liquiritie rase. ℥. i. seminis
melonis quart ʒ. zuccari albi mellis electi añ.
quart. iii. fiat sirupus clarificatus usq̄ꝫ ad. lb. i.
administretur cũ decoetione seminis melonis
Ad idé. ℞. folioꝝ pentafilon. M. iiii. zuccari
albi q̄rt. iii: fiat sirupus clarus usq̄ꝫ ad q̄r. i. uel
lb. i. ⁊ administretur cũ decoctiõe folioꝝ planta
ginis. mundificat eni ⁊ consolidat ⁊ é. M. Ge
rardi ⁊ nunq̄ꝫ inuenit defectũ. Ad idé p paupe
ribus sufficit comedere. lb. ii. pentafilon. d ma
ne. Pus uero. Ponit curã mictus saniei ⁊ di
uiditur i duas. primo ponit curã per trociscos.
Scdo per colliriũ debẽt imitti per siringã. Se
cũda ibi. Uirge quoq̄ꝫ. De prima dicit q̄ si
eger mingit sanié debent dari trocisci isti. ℞. se
minũ melonũ citrulli angurie cucurbite omniũ
absq̄ꝫ corticibᵘ. ʒ. xx. boli ar. gũmi arabici thu
ris piguis sanguis draconis oĩm añ. ʒ. x. opii.
ʒ. iii. seminis apii. ʒ. ii. informentur trocisci pon
deris. ʒ. ii. ex quibus omni die unus cuꝫ sirupo
de papauere. ℥. i. tribuatur. Ratio quia tales
trocisci alterant malã complexioné qualitatiue
que é in ulcere mundificant ulcus ⁊ consolidãt
⁊ hoc in ulcere renum requiritur. Notandum
q̄ in ulcere renum ⁊ uesice: aliqñ admistrãtur.

mundificantia ⁊ ꝯsolidantia per se aliqñ simul.
Mundificatiuū. ℞.se.melonis mundati se. al
kee se.solatri añ.ʒ.iiii.amigdal'.amarax se.citru
li capill'ueneris recentiū radicis ireos ligritie
rase.ʒ.i.ſ.se.baucie se.apii añ.℈.i.zuccari albi
℔.i.fiat electuariū per bolos.⁊ de istis pôt fie
ri sirupus si ꝯpletur quâtitas:⁊ talis sirupus ad
ministretur cū decoctōe se.melonū. Ad idez
sunt aqua ordei ydromel:aqua ficuū decoctio
ysopi prassii capill'.ueneris recentiū ⁊ lac. Cō
solidatiuū est. ℞.consolide maioris ⁊ minoris
añ.ʒ.ii.sanguis draconis thuris masticis boli
ar.añ.ʒ.i.reubarbari assari acbatie myrti.ʒ.ſ
spice nardi.℈.ſ.zuccari albi.q. sufficit fiat elec
tuariuz per bolos ⁊ de istis pôt fieri sirupus si
dupletur quantitas. Ad idē. ℞.ligritie rase
ʒ.ii.capill'.ueneris recentiū foliorū arnoglosse
i.plantagis añ.M.ii. cucumeris cucurbite ci
truli idi añ.ʒ.i.se.papaueris albi se.altee mucil
lagis se.citoniorū añ.℥.ſ.dragâti gūmi arabi
ci.ʒ.iii.reubarbari ros.ru.añ.q̄rt.ſ.zuccari al
bi q̄rt.iii.fiat sirupus clarificatus usqꝫ ad.℔.i.
Ad idē cauda eqna sumpta itus ⁊ extra.sed
simplicia sunt bolus ar.sanguis draconis mir
ra spodiū rose cauda eqna ⁊ similia:⁊ inter oīa
ualet potus lactis caprini. Nā ualet loco cibi ⁊
potus ⁊ medicie. Uirge quoqꝫ. Ponit curam
per colliriū quod iponitur per siringā:dicens ꝙ
per siringā debet poni colliriū de cerusa. Ratō
qꝛ consolidat.scđo ponit descriptionē. ℞.ceru
se sarcocolle gūmi arabici olibani opii sanguis
draconis oīm añ.partes equales fiant ex hiis
colliria. Tertio dicit ꝙ dꝫ prius fieri iniectio per
siringam ex ydromelle.deide dꝫ mingere eger.
post egressionē dꝫ fieri iniectio illius colliri dis
soluti i lacte asinino. Notandū ꝙ dꝫ medi
cus modo cū cōsolidatiuis modo cū mūdifica
tiuis modo cū mitigatiuis ꝓcedere ⁊ sic reitera
re quousqꝫ fuerit cura completa.

De fluxu urine. Sillanus.

Otādū circa rubricā ꝙ dyabetica pas
sio ē imoderata urine emissio uel effus
sio. Scđo notandū ꝙ cā hui⁹ passio
nis. Uel ē supflua caliditas renum attrahens
aquositatē ab epate ⁊ epar a stō ⁊ hoc ē ut pluri
mū. Uel cā ē frigiditas renū ⁊ totius corporis
mortificans ⁊ paraliticans:unde nō pmittit cō
tineri urinā. Tertio notandū ꝙ signa huius pas
sionis sūt manifesta qñ uria mingitur i magna
quātitate ⁊ frequēter. Signa v̇o ꝭm diuersitatē
causax uariantur. Si fiat a caliditate sentitur
caliditas in renib⁹ ⁊ dolor ⁊ punctura ⁊ magna
sitis. Si ex frigiditate sentitur frigiditas in reni
bus ⁊ extremitatibus ⁊ leditur a frigidis ⁊ iuua
tur a calidis. Pronosticatio:si hec passio cō
tinuauerit maceratur corpus ⁊ debilitatur ⁊ de
ducitur ad perditionem. Al.

Um eger mltū urine emittit ⁊ in
emissione ardorē nō sētit aut mi
git i sōno suo nec patitur sitiz nec
corporis extenationē icurrit ea que urinā
cōstringūt dāda sunt. Medicamen reti
nēs urinā. ℞:glādiū.ʒ.i.olibāi.ʒ.xxx.se
mis coriâdri sicci boli armēii gūmi arabi
ci añ.ʒ.x.fiat ex eis pl'uis de quo in māe.ʒ.
iii.⁊ circa noctē totidē ad transglutiendū
dēt. Qđ si cū hac egritudie sitis fuerit ua
lidissima clamosa ⁊ aqua que bibit cito
egrediatur aqua ordei cū psilio detur. Et
nutriatur cū succo uue acerbe ⁊ sumach
⁊ similibus horū nutriētiū.⁊ cū cibo qui
fit de sil'a ordei ⁊ masal ⁊ rob acetosū da
ei i potu ⁊ prohibeatur a labore ⁊ cū mu
liere cōcūbere. Isti quoqꝫ trocisci in potu
sumant. ℞.spodii.ʒ.x.lactuce se.portu
lace añ.ʒ.xv.coriâdri sicci.ʒ.i.se.ros.ru.
boli armeni añ.ʒ.v.balaustie.ʒ.ii.cāpho
re.ʒ.ſ.sumātur in potu cū succo granati
acetosi. Herbe ēt frigide terantur ⁊ super
renes ponantur. Et caueat sibi a cibis ca
lidis ⁊ uino ⁊ ab oībus que urinaz ꝓuo
cant. Illud aūt quod ex nimio stolidorū
errore ꝓuenit ē:qꝛ dant in hac egritudie
medicinas calidas:unde illico ducūt ipꝫ
ad ptisim. Sillanus

Ponit curā fluxus urie:⁊ diuiditur i duas.
Prio ponit curā qñ ꝓuenit a fritate. Secūdo
qñ ꝓuenit a cal'itate. Scđa ibi. Qđ si cū. De
prima dicit ꝙ si eger emittit multā urinā ⁊ i eius
emissione nō sentit ardorē uel mingit in somno
⁊ nō patitur sitim nec extenuatione corporis su
ple arguendū est ꝙ fit a frigiditate ⁊ humidita
te relaxante uillos uesice. Scđo dicit ꝙ ꝓ cura
debēt dari restrigētia urinā:⁊ tūc pôt unū me
dicamē ꝙ ē. ℞.glādiū.ʒ.i.olibāi.ʒ.xxx.se.cori
andri sicci boli ar.gūmi arabici añ.ʒ.x.fiat de
hiis puluis dētur.ʒ.iii.de mane ⁊ tantūdē circa
noctē. Ad extra vꝫ empl'm. ℞.laudāi masticis
añ.ʒ.ii.ligni aloes storacis calāite galāge se.ci
toniox añ.ʒ.i.terbentie.℥.i.puluerizāda pulue
rizētur cōquassāda ꝯq̄ssentur cū pistello calido
misce oia malaxādo cū succo mēte ⁊ fiat empl'z
tenue ad quantitatem medii palmi ab utraqꝫ ꝑ
te extendatur supra corium ⁊ applicetur pectini

Ad idem ℞.succi mente. ℔.i.olibani masti
cis.añ.℥.ß.nucis cipressi.ʒ.ii.galãge ligni alo
es añ.ʒ.i. pulueris cinamomi. q.sufficit ⁊ si est
paup ualet puluis cimini assati ⁊ fiat emplm̃.
Ad idẽ ungãtur loca femoris ⁊ uirga ⁊ partes
adiacentes cũ pleo de lilio ul' de costo i quo dis
soluantur castoreũ bolũ armenium mastix mu
mia mirra.Ad cũ si. Põit curã fluxus uri
ne qñ ꝓuenit a caliditate: ⁊ diuiditur in duas.
Primo facit hoc.Scdõ põit errorẽ quorundã
stolidoꝝ.Secũda ibi.Illud aũt.Prima i tres
Primo põit curã ꝑ ea que approximantur ad
intra.Secdõ ꝑ ea que approximãtur ad extra
Tertio ostẽdit a qb⁹ dꝫ abstinere. Scdã ibi.
Herbe ẽt.Tertia ibi.Et caueat. Prima in
tres.Primo põit curã ꝑ potũ. Secũdo ꝑ die
tam.s.ꝑ cibũ ⁊ quedã alia. Tertio ꝑ trociscos.
Secũda ibi: Et nutriatur. Tertia ibi. Isti
quoqꝫ. De prima dicit ꝙ si cũ fluxu urie fue
rit fortissima sitis ⁊ aqua que bibitur cito egre
ditur credendũ ẽ ꝙ sit a caliditate. Secũdo di
cit ꝙ pro cura dꝫbet dari aqua ordei cũ psilio.
Ratio qꝛ remittit caliditatẽ renũ. Ad idẽ ua
let syrupus uiol'.ul' iulep uiol'.cũ aqua frigida.
Et nutriatur Põit curã ꝑ dietã dicens ꝙ dꝫ
nutriri cũ succo uue acerbe ⁊ sumach ⁊ similib⁹
⁊ cibo facto de simila ordei ⁊ similib⁹ cibis fri
gidis.Similiter ualet lac acetos.masal.i. Rõ
qꝛ omia illa infrigidãt ⁊ alterant malã cõplexio
nẽ calidã ⁊ ꝑ hos intelligit similes cibos ⁊ fruc
tus frigidos ⁊ stipticos ut sũt nespile sorbe pru
melli ⁊ cornule ⁊ caueat labore ⁊ coitu. Ratio
qꝛ talia calefaciunt renes. Sitis quoqꝫ.Põit
curã ꝑ trociscos dicens ꝙ dñt sumi trocisci isti
qui sunt ℞.spodii.ʒ.x.seminis lactuce seminis
portulace añ.ʒ.xx.coriandroꝝ siccoꝝ ros.ru.
boli armeni oium añ.ʒ.v.balaustiaꝝ.ʒ.ii.cam
phore.ʒ.ß.sumantur in potu cũ succo granati
acetosi.Ratio qꝛ sunt frigidi.Ideo alterant cõ
plexionẽ calidã ⁊ stiptici:ideo claudũt uias uri
ne. Ad idẽ tria sandadali. Ad idem diaro
don abbatis.Herbe ẽt. Ponit curã ꝑ ea que
approximantur ab extra:dicens ꝙ herbe frigi
de terantur ⁊ super renes ponantur sicut sunt
lactuca portulaca solatrum sempuiua ⁊ similia
Ad idẽ folia uitis folia saliciis cucurbita ⁊ fruc.
tus q dicitur anguria simil' cucurbitis ꝑ frustra
incisus.Ad idẽ ℞.unguẽti populeõ q̃rt.i.olei
ros.olei mãdragore añ.℥.ß.mucillaginis psilii
ʒ.ii.aceti.ʒ.i.cere paꝝ fiat unguẽtũ.Ad idẽ ℞
succi lactuce dulcis succi solari.añ q̃rt.i.ß.aq̃
ros.q̃rt.i.aceti.℥.ß.papaueri albi.q.sufficit mi
sce oia ⁊ fiat emplm̃ mediocriter liquidũ. Ad
idẽ petia plũbi i mltis locis pforata ĩfũdatur i
aceto ꝑ noctẽ ⁊ põatur sup renes.Ualet religio
sis ⁊ cõtinẽtib⁹ q nõ affectãt coitũ.Et caueat.
Oñdit a quib⁹ dꝫ cauere dicens ꝙ dꝫ abstinere
a cibis calidis ⁊ a uio ⁊ ab oib⁹ urinã generãti
b⁹.Rõ qꝛ augẽt fluxũ urie.Illud aũt.Põit
errorẽ quorũdã stolidoꝝ.dicẽs ꝙ aliqui stolidi
i cura huius passionis dãt medicias calidas vñ
egꝝ ꝑducũt ad ptisim ⁊ ethicã ⁊c.

De uermibus q generant̃ i uentre .Sill.

Irca rubricã ẽ notãdũ ꝙ ṽmis gene
ratur ex putredie i corpe hũano sicut
ẽt generãtur ṽmes ⁊ musce ⁊ alia aialia
sibi silia ⁊ sic pꝫ q̃ sit cã efficiens.Fo notañ ꝙ cã
efficiẽs ṽmiuꝫ ẽ duplex.s.remota ⁊ imediata.
Remota ẽ oẽ illud ꝙ generat hũorẽ cruduꝫ sic
repletio nauseatiua coitus supflu⁹ post cõestio
nẽ mlta repletio fructuũ ⁊ sic de aliis. Cã ime
diata ẽ materia flatica cuꝫ putrsit i intestis sup
iorib⁹ generãtur ṽmes lõgi ⁊ rotũdi ⁊ appellã
tur lõbrici.Si i lõgaõe ul' recto gñrãtur quidã
parui ⁊ rotundi sicut sunt uermes qui repiũtur
i caseo.Sꝫ i itestinis mediis generãtur uermes
curti ⁊ lati ⁊ uocãtur ascarides ul' cucurbiti qd
idẽ ẽ.Tertio notãdũ d signis ꝙ signoꝝ uermiũ
q̃dã sumũtur a sõno q̃dã a uigilia. A sõno.pri
mo quãdo gariũt i sõno ⁊ patiũtur sudorẽ ⁊ ma
sticãt sicut si hñrẽt i ore cibũ ⁊ habẽt ẽt sõia teri
bilia ⁊ excitantur terribiliter ⁊ cũ i quietudine.
signa sũpta i uigilia sunt qꝛ patiũtur fricatiõem
mordicatiõeꝫ nasi ⁊ oculoꝝ cõcauitateꝫ ⁊ alena
tioneꝫ ⁊ dolorẽ i uẽtre ⁊ clamorẽ ⁊ emissionẽ sa
liue egreditur ligua ⁊ exiccatur os pl⁹ d die qꝫ
de nocte ⁊ hñt anhelitũ fetidũ ⁊ amaꝝ: aliqñ ei
ciũtur ꝑ nares os ⁊ ꝑ iferiora.Jõ di ꝙ aliqñ ꝑ
forãt itestia ⁊ exeũt ex ⁊ ẽ stupor audir si ueꝝ ẽ ⁊
ꝯsueuerũt sequi terribilia accidñtia sicut ẽ mate
ria epilesia appetitus cãin⁹ ⁊ bolism⁹ sincopis
iliaca passio ⁊ colica ⁊ epatꝭ passiões ⁊ sũt cũ sti
pticitate uẽtris ut plurimũ.Et si sũt i intestis su
piorib⁹ ascẽdit dolor ⁊ i lõgitudie sẽtiũt quẽdã
pruritum quasi continuũ sicut si formice essent
in ano. Si i sunt i itestinis mediis causatur
ibi dolor in medio loco. Pronosticatio.
Uermes frequentius generãtur in pueris aut
in gulosis ⁊ circa autumnũ. Uermes in febri
bus.aut sunt in principio aut in medio aut infi
ne.Si i pricipio aut sũt uiui aut mortui. Si uiui
malũ signũ ẽ qꝛ sigñt fe.pestilẽtialẽ ⁊ malã corru
ptõꝫ.si mortui bonũ sig̃.ẽ qꝛ sigñt mundificat
tõꝫ.si i fie appẽt ⁊ sũt uiui bonũ ẽ sig̃.qꝛ uẽiũt

tunc ratione mundificationis. Si uero mor
tui malum est signuȝ: quia significat hoc eē ex
malitia materie. Si uero apparēt ī medio sēp
malū ē signū siue uiui siue mortui appareāt qa
se. cōicans v̇mes semper ē malū: qꝛ cōsumit nu
trimentū uermiū ⁊ auget putredinē ex qua ge
nerantur v̇mes ⁊ ita angustiantur ⁊ magis mo
uētur ⁊ sic patiēs magis molestatur. Alman.
Ui hoc nocumento solit᷒ ē ledi a ci
bis grossis ⁊ unctuoꝫ sibi cauere
dȝ. ⁊ quotidie anteq̄ȝ comedat su
mat bucellas aliq̄s cū sinapi ⁊ almuri. h
eni ipsos generari ꝓhibet. Si v̇o eos ge
nerari cōtingat n̄ cōuenit nisi ut expellanꝶ
Medicamē ascaridēs expellēs: burūgi ex
corticati cū ualde famelic᷒ ē eger. ʒ. vii. su
manꝶ. Medicamē magnū expellēs lūbri
cos. ℞. burūgi excorticati turbith se. nil.
oīm ꝑtes eq̄les lupinoꝝ nasturcii cambil.
an̄. ꝑtē mediā sumanꝶ ex eo in potu. ʒ. vii.
pri᷒ tn̄ bibat eger lac mox ut mulctū fuerit
ꝑ tres dies ⁊ deide die q̄rta dietet se. ⁊ d̄ ꝓ
dicto medicamīe ī lacte adhuc calido ut ē
mlctū dissoluto aceto dū ē ualde famelic᷒
bibat. Uermes v̇o minuti q ī ano fiūt ꝑ q
b᷒ generaꝶ prurit᷒ in eo: ⁊ iō cū fricaꝶ an᷒
expellunꝶ cū coto qd̄ ex oleo abluto inuo
lutū īmittaꝶ: aut īmittaꝶ cuȝ oleo de griso
mil. aut succo mentastri auteȝ inuoluatur
ex parua quantitate aloes ⁊ felle uaccino
⁊ superponatur. Sillanus
Determiat de v̇mib᷒: ⁊ diuiditur ī duas.
Prio docet p̄seruare a v̇mib᷒. Scd̄o pōit curā
qn̄ sūt gn̄ati, ibi. Si v̇o eos. De p̄ma dicit
ꝙ ille q ē ꝯsuet᷒ ledi a v̇mib᷒ dȝ cauē a cibis gros
sis ⁊ unctuoꝫ. rō qꝛ talia generāt materiā v̇miū
ꝫo dicit ꝙ an̄ cōestiōm dȝ sumē bucellas aliq̄s
cū sinapi ⁊ almuri. rō qꝛ īcidunt ⁊ ꝯsumūt phl'a
qd̄ ē materia gn̄atōis v̇miū. Si v̇o eos. Pōit
curā qn̄ v̇mes sūt gn̄ati ⁊ diuiditur ī duas. Nā
p̄mo pōit curā gn̄atōis v̇miū q gn̄antur ī itesti
nis supiorib᷒ ⁊ mediīs. ꝫo q gn̄antur ī longaōe
ibi. Uermes v̇o. Pria ī duas ꝫȝ ꝙ duo po
nit īmedia. ibi. Medicamē. De p̄ma dicit
ꝙ si ꝯtigat v̇mes gn̄ari nō ꝯuenit aliud nisi qd̄
expellātur ⁊ tūc pōit unū medicamen dicens ꝙ
eger sūat. ʒ. vii: burūgi excorticati cū ē uald̄ fa
melic᷒. Burūgi ē quoddā semē nigrū sil'e pipi
ꝙ asporatur de seni. De ꝫa pōit aliud remediū
℞. burūgi excorticati turbith nil oīm ꝑtes eq̄
les lupinoꝝ nausturcii cābil oīm an̄. ꝑtes eq̄les
sumātur ex eis in potu. ʒ. vii. ꝫo dicit ꝙ p̄us dȝ

bibē lac per tres dies. deinde q̄qȝ die q̄rta de
predicto medicamine cū lacte disoluto bibat.
Rō pȝ. Notan̄ ꝙ cura v̇miū p̄dictoꝝ pficitur
ꝑ simplicia ⁊ per ꝯposita. Siplicia q̄dā sūt cal'a
q̄dā sūt fr̄a. Siplicia cal'a: q̄dā sūt q̄ īterficiunt
tm̄: q̄dā sūt q̄ īterficiunt ⁊ educunt extra. Sipli
cia cal'a q̄ īterficiunt sunt absinthiuȝ folia lauri
nucle᷒ persici ruta mētastrū cost᷒ amar᷒ centau
rea prassiū lupini amari menta radix enule. g̃.
lauri exiccata abrotanū anisū. semē apii nigella
assaꝝ ciminū nasturciū amigdale amare dyap
tamū pulegiū aleū fella aialiū. Siplicia v̇o ca
lida q̄ īterficiūt ⁊ educūt extra sūt aloes succus
yreos succ᷒ cucumeris asinini agaric᷒ pulpa co
loqntidie cartam᷒ succ᷒ enule recentis ⁊ Auic. c
de cura v̇miū dicit ꝙ si sumātur. ℥. iii. extrahit
eos sine nocumēto ⁊ ē mirabile. Siplicia fr̄a in
v̇mib᷒ sūt semē coriandri sumach ypoqstidos:
lutū sigillatū: lotū magra ⁊ ē spēs terre mirabil'
se. portulace ēdiuie amare. lactuce amare se. sa
licis se. cauliū tribuli arnoglossa sicca se. atripli
cis oleū onfātiū ī mlta quātitate: sūptū īterficit
eos propter magnam amaritudinem educit ex
tra ꝓpter uiscositatē ⁊ ē utēdū istis diuersimod̄
Si ē fe. utēdū ē fr̄is ⁊ si nō ē fe. utēdū ē calidis ⁊
sūt materia ꝯpositaꝝ. Cōposita q̄ approximan
tur q̄dā īterficiūt ⁊ educūt extra ⁊ talia approxi
mātur ul' ab extra uel intra. Si ab ītra ul' ī forma
pot᷒ ul' pulueris ul' ꝯfectōis ul' pill'aꝝ ul' suppo
sitorii ul' clisteris. Si ab extra ul' ī forma ungti
ul' empl'i ul' epithiatis ul' sacculi ul' de ꝯsilibus.
de singulis discurrā. Et p̄mo ī forma pot᷒. Si
rup᷒ acetosus simplex cū aq̄ absinthii ul' alicui᷒
decoctōis simplicis cal'i ul' fr̄i vȝ. Ad idē fit aq̄
mirabil' ꝯtra v̇mes. ℞. sumach terre sigil'. ipo
qstidos acacie oīm an̄. ʒ. ii. ⁊ bulliant in qua us
qȝ ad consumptionē medietatis ⁊ de ea suman
tur in potu ⁊ ita de aliis potest fieri decoctio cū
uino. Ad idem. ℞. uini albi. lb. i. ß. absinthii
℥. i. nigelle. ʒ. i. conquassata nigella ⁊ absinthio
tantum bulliant ꝙ uenit ad medietatem deide
coletur dosis sit. ℥. i. ß. pro uice. Ad idem. ℞.
radicis graminis sumach fiat in aqua decoctō
⁊ utatur illa. In forma pulueris. ℞. corian
drorum preparatorum seminis apii preparati.
an̄. ʒ. i. ß. ossis de corde cerui combusti. ʒ. vi. co
rallorum. ʒ. i. ciamomi electi. ʒ. ß. croci. ℈. i. aga
rici. ℈. ß. floruȝ boraginis ⁊ buglosse an̄. ʒ. i. ß. li
gni aloes. ʒ. ß. calami aromatici. ℈. ß. margarita
rū. ʒ. ß. dyptami armoniaci limature eboris se
rici cōbusti an̄. g̃. ii. foliorum auri numero. viii
zuccari. ʒ. vi. ex his fiat puluis subtilissimus.

Ad idē ℞.cornu cerui cōbusti.ʒ.i.sēis peonie semis apii semis coriādri sēis cauliū nigelle sēis plātaginis.añ.ʒ.ſ.sēis endiuie.ʒ.i.dyptāi.℈.i.sandali corraloꝝ margaritaꝝ añ.ğ.vi.zuccari pōdus oium ⁊ fiat plūis subtilissimus. Ad idem ℞ rasure cornu cerui paꝝ torrefacti.ʒ.ii.coriādroꝝ p̄paratoꝝ.ʒ.i.ſ.dyptāi.ʒ.i.℈.ſ.terr̄ sigill'.ʒ.i.fiat pl'uis subtilissim⁹. Ad idē ℞.cornu cerui adusti.ʒ.i.sēis coriādroꝝ.℈.ſ.aloes.℈.ſ terantur subtilissime ⁊ dātur i potu cū syrupo acetoso. Ad idē apiū pl'uerizatū ē ualde bonū. Ad idē rasura cornu cerui datus i potu excludit uermes serapio. In forma cōfectōis. ℞.cornu cerui cōbustus.ʒ.i.sēis peōie sēis coriādri p̄parati sēis apii sēis cauliū nigelle sēis plātagis sēis ēdiuie.añ.ʒ.ſ.dyptāi.℈.ſ.herbe marie.ʒ.i.sandali coraloꝝ rubeoꝝ margaritaꝝ añ ğ.v.zuccari.℥.vi.fiat cōfectio. Ad idē tiriaca. Ad idē yerapigra ⁊ cū h̄ siml' educit extra. Ad idē aloes cū melle datū. Ad idē succi enule ℥.iiii. In forma pill'aꝝ. ℞.pill'aꝝ cōium ſm diuersitates corpoꝝ aliqñ unā aliqñ ii.aliqñ iii.ſʒ diuersitatē ⁊ sic ultra ⁊ sūt mirabiles: q: uermes iterficiūt ⁊ educunt. In forma clisteris Primo fiūt clisteria acuta cū yerapi. ⁊ silibus. In forma suppositoꝝ.fiāt suppositoria ex melle ⁊ aloe ul' ex carne salsa: ut lardone. Ab extra approximata i forma ūguēti. ℞.aloes absīthii olei psicoꝝ olei amigdalaꝝ amaraꝝ olei masticis olei spice.añ.℥.ſ.ʒ.ii.acacie ypoquistidos terre sigill'.lupinoꝝ añ.℈.i.aloes yerepigre añ ʒ.ſ.nigelle gallie musc.abrotani fell' tauri ligni aloes añ.℈.i.cornu cerui cōbusti.ʒ.ii.sēis endiuie.ʒ.i.cū cera fiat ungētū pro stomacho. Ad idē ℞ olei de absinthio olei myrtilloꝝ añ.℥.ſ pulueris aloes enatici coriādroꝝ p̄paratoꝝ terre sigill'.nigelle oium añ.ʒ.v.uini citonioꝝ fell' uaccini cere paꝝ fiat unguētū. Ad idē ℞ ole. absinthii olei psicoꝝ olei mirtilloꝝ roſ sumach corralloꝝ aloes gallie muscate añ. paꝝ cū pauca cera fiat unguētū ⁊ ē mirabile. Ad idē ℞.rute cū farine lupinorū absinthii aloes fellis bouini añ.ʒ.i.bulliāt i aceto ⁊ oleo amigdalarū amararū ⁊ oleo rute oium añ ptes eq̄les cere quātū sufficit fiat unguētū. Ad idē ℞.unguēti agrippa Nicolai ⁊ iungue uentrē ⁊ ē mirabile. De oleis ualz oleū persicorū ol'ū amigdalarū amararū oleū de absinthio. In forma empl'i. ℞ mēte absinthii añ. ℥.ii.cētauree miorū agarici añ.℥.ſ.aloee.ʒ.ii.aceti.℥.ii.aque roſ.℥.i.farine lupinorū ad pōdus oium fiat empl'm ⁊ pōatur supra stōacū. Ad idē ℞ farie lupiorū succi absinthii succi psicarie succi mēte succi foliorū persici ⁊ succi seu uini citonioꝝ añ.℥.ii.pulueris terre sigill' coriādroꝝ p̄paratoꝝ nigelle farine lupinorū masticis mirtilloꝝ aloes epatici.añ.℥.ſ.fell' uaccini.℥.i.corraloꝝ ru.ʒ.i.misceātur cū modico uini rubei odoriferi. Ad idē ℞.mēte absinthii farine ciceꝝ ru.aloes fell' uaccini añ ʒ.iii.bulliāt i aceto ⁊ oleo amigdalarū amaraꝝ infūdātur petie ⁊ ponātur supra stō achū añ: ⁊ retro. In forma sacculi ℞.mēte pl'egii absīthii mētastri ru.abrotāi roſ arnoglosse añ.M.ſ.terrantur grosso mō ponātur i saculo ⁊ apponātur stōacho ⁊ uētri. In forma odoramēti ℞ panē assū ⁊ assatū ⁊ ifundatur i aceto fortissimo ⁊ adoratur. Ad idem nigella odoretur.

Uermes uero. Pōit curā uermiū q sūt i longatione: uel intestino recto ⁊ dicit ꝙ uermes minuti q fiunt i ano cuius signū ē q: generatur pruritus in ano uñ cuz fricatur anus expelluntur tunc coctū ex oleo abluto iuolutū imittatur aut ex oleo de crisomill': aut succo mētastri uel inuoluatur ex parua quātitate aloes ⁊ felle uaccino ⁊ superponatur. Ad ad idē ualet suppositorium de carnibus salsis: q: icitatur expl'siua

Ad idē suppositoriū de melle: ſʒ subito extrahatur Ad idē clisterie cū lacte i quo sit lac cū yerepigra ul' cassia q: dl'cis. Ad idē ℞ abrotāi absinthii añ.M.i.sēis cicute seminis cimini assi seminis apii: añ.℥.i.seminis alexādrini.ʒ.ii.furfuris.p.i.mell' persicorū amarorū añ.q̄r.ſ.salis cōunis.ʒ.ii.yerapi.ʒ.v.succi foliorū porri.℥.i.fiat clistere usqʒ ad q̄rt.v.

De emorroidibus fistulis ⁊ ragadiis q̄ i in ano fiunt

Sillanus

Otandū circa rubricā ꝙ emoroydes quedā sunt manifeste sicut que apparēt in orificio ani ad oculū: quedā sūt occulte iter anū que non possunt uideri nisi digiti ponātur interius. Et istarū ambesūt duplices: ut quādo sanguis emanat ab eis ⁊ a ul'garibus ꝓprie dicuntur emoroydes: q̄dā sunt surde: ut quādo nihil emanat ab eis. Secūdo notādum ꝙ triplex ē gēus emoroydarum: quedā dicuntur uerucales ⁊ sunt extrīsece existētes i ano q̄dā dicūtur morales q: h̄ñt sil'itudinē cū moro ⁊ sūt extrīsece i ano causate a sāguie: Alii addūt aliā speciē dicētes ꝙ alie sunt sicut uesice ⁊ fiūt a'ſt'ate licet raro: Alie dñtur uuicales ⁊ h̄ñt colorē uue bñ mature causate a sāguie ml'ico: ⁊ sic pʒ cā itrīseca ipaꝝ emoroidarū ſʒ cā extrīseca ē sicut acceptio medicie acute pungitiue ⁊ sil'ia. Ter.no.ꝙ signa emoroidaꝝ extrīsecaꝝ sūt mãifesta ad uisū: quia eminentes extra ⁊ ad tactū:

97

Signa eaꝝ q̄ sunt ꝓfunde sūt dolor ⁊ gutas
intra anū ⁊ difficultas egerēdi ⁊ ueriꝰ signū est
inuersare lōgaō ꝫ cū uentosa magna abſqꝫ icisi
one: ⁊ tunc aspcūs intestini inuersati idicabit ue
ritatē imediate supra egritudinē. Signa quā
do sunt ab hūoribꝰ frigidis: qꝛ sentitur dolor
ꝯturbatō ⁊ ḡuitas in uētre.. Si sint ex hūori
bus calidis sētitur pūctura circa anū ac si pate
retur tenasmonē: ⁊ ꝯsueuerūt pꝰ illa accn̄a con
sequi discoloratio faciei ⁊ grauitas coxatu.

Pronosticatio fluxus emorroidaꝝ si ē tp̄us
preſuat a multꝭ egritudinibꝰ mlīcis scis ex hūo
ribus adustis sicut ē silīa mlīa lepra idropisis
morsea malū mortuū q̄rtana passio splenis.

Cū emorroides ꝯsueuerūt fluere ⁊ nō fluunt:
īmo oio cessant sūt cā idropisis ⁊ tisis. Omnes
emorroides sūt difficilꝭ curatōis. prio qꝛ illa ps
est enormis ⁊ rugosa ⁊ n̄ pōt sic īuestigari cā. Ꝯo
qꝛ illa ps ē multū sēsibilꝭ. Tertio qꝛ talꝭ ē semita
multaꝝ sīfluitatū ⁊ q̄si ꝯtinuaꝝ. Quarto qꝛ est
mēbrū frgidū n̄ hn̄s ꝟtutē Ulterius notan̄ d̄
fistulis ani. Primo ꝙ fistula ē ulcꝰ strictū supe
rius latū inferiꝰ sordidū ⁊ ꝯcauū cū callositate i
mēbro. Scd̄o notan̄ de fistulis ani ꝙ q̄dam
sūt penetrātes ⁊ q̄dā nō. Tertio notn̄ ꝙ fistu
la i ano cātur ex materia melīca uenenosa adu
sta decurrēte ad intestinū longatōe q̄ ip̄m cor
rodit ⁊ ulcerat ⁊ parit per tp̄us fistulā i loco. cā
tur ēt ꝓpter ap̄a emorroidas ⁊ silīa. Quarto
notn̄ ꝙ signa fistule penetrātis sūt qꝛ feces exe
unt per fistulā ⁊ uētositates māifeste ⁊ māifesta
tut cirurgico cū īmiserit tētā in fistulā ⁊ tractaue
rit eā īuenit tentā ꝓfundari usqꝫ ad longaonez
⁊ si digitꝰ ponatur i ano n̄ poterit bn̄ ꝯstrigi un
diqꝫ. Qn̄ fistula penetrauerit itestinū oio icura
bilis ē: ⁊ si ē curabilꝭ timēdū ē ualde de larcato
Ulteriꝰ ē notan̄ ꝑncipalꝛ de ragadiis ani ꝙ ra
gadie ani sūt fissure i ano sine tūore. Scd̄o no
ē notan̄ d̄ causis. Cā ragadiaꝝ pōt eē q̄ntuplex
Prima dissinteria. Ꝯa cā pōt eē feces dure que
trāseūtes per anū inducūt magnū dolorē ⁊ scis
surā ⁊ solꝭonē ꝯtinui. Tertia cā pōt eē calītas et
siccitas orisicii ani scindētis anū. Quarta cau
sa pōt eē ap̄a ani ⁊ emorroides qn̄ rumpūtur
Quinta pōt esse aliquid exterius scindēs ⁊ rum
pens. Tertio notandū de signis ragadiaruz
ani. Signa sunt dolor ⁊ ardor cū scissuris appa
rentibus ⁊ ꝙ ex eis emanat uirus nigrū: aut ru
beum: aut fetens ualde ⁊ uiride. Pronostica
tio. Ragadie sūt difficilis consolidatōis ⁊ cura
tionis ꝓpter causas superiꝰ allegatas de emor
roidibus. Al.

Um sanguis recēs sine dolore p i
feriorē fluit regionē iterpollato tn̄
tp̄re n̄ ē cōstrigendus nisi patiens
debilitetꝛ a multis. n. passionibus exinde li
beratꝛ. Si aūt ex eo debilitetꝛ ⁊ indiget cō
strictōe trocisci d̄ Karabe cū succo sumach
denꝛ. In comestōe quoqꝫ sumat sumachi
am ⁊ cibū q cū succo uue acerbe fit ex his
silīa de illis q̄ nutriētia sūt. Si ꝟo multuz
debilitetꝛ nutriatꝛ cū succo carnis cui pluri
mū admiscetꝛ succus citoniorū ⁊ uinum.
Uinū quoqꝫ bibat stipticum. Et sup epar
ponatur emplm̄ de spica qd̄ in. c. de epa
te noiauimꝰ. Et si ista nō suffecerint. Cō
fectio de scoria ferri detꝛ. Qd̄. ℞. miroba
lanoꝝ indoꝝ beliricoꝝ ⁊ embilicoꝝ oium
an̄. ʒ. v. spice sgnanti cipi. ʒʒ. pipis olibani
ameos oim an̄. ʒ. ii. scorie infuse in aceto p
ebdomodā unā ⁊ postea torrefacte. ʒ. xv.
cōficiantur oīa cū melle dispumato quod
fuerit coctū cū apozimate embilicoꝝ sicut
in. c. de melīa noiauimus de quo quotidie
ad nucis magnitudinē sumatꝛ. hoc namqꝫ
emorraidaꝝ ⁊ menstruoꝝ sanguinē cōstri
git fluxui quoqꝫ vētris longi tp̄ris remedi
um affert. Si aūt in ano oritꝛ alqd promi
nēse xtra ex quo magnus prouenit dolor
nec ab eo fluit aliqd succꝰ cepe cū pauca la
na: aut fel uaccinū supponatꝛ. Supposito
riū quoqꝫ longū de ciclamine subiciatꝛ ꝙ
patiēs p totā teneat noctē: ⁊ si cōtigat egre
di remittatꝛ donec infrigidetꝛ: ⁊ egrediatur
sanguis. Cū aūt dolor uehemētissimꝰ fue
rit ⁊ ap̄a magnū i ano phlebotometꝛ eger
Et ēplꝫ h̄ suppōatꝛ: sedat. n. emorro. dolo
rē cū adest ap̄a cū eis. Qd̄. ℞. mellilotuz
camomillā q̄ tā diu in aq̄ coquantꝛ donec
dissoluantꝛ deinde sumatꝛ ex aq̄ decoctio
nis eaꝝ quātū una manu capi pōt uitellus
oui assati unus croci. ʒ. i. opii. ʒ. ii. seis lini
triti fenugreci maluauisci oim an̄. ℳ. i.
cōficiantur oīa ex rob i quo bdeli. ʒ. iii. fue
rint dissolute ⁊ folia supposita: postq̄ꝫ sup
ficiens ex oleo sisamino in quo adeps gal
linaceꝰ fuerit dissolutus: aut anatis inūcta
fuerit i ore emplī supponatur duz adhuc
sit tepida. Alia confectio dolorē ⁊ ap̄a se
dans. Cepe albū optime coctū teratꝛ ⁊ cū
butiro uaccino misceatur ut mollefiat ⁊
tepefactum ano in quo est apostema su
perponantur: hec enim dolorem sedat ue
hementem. Sillanus.

Determinat de emorroidib⁹ fistul' ꝛ ragadiis ani: ꝛ diuiditur in tres. Prio determinat de emorroidib⁹. Secūdo de ragadiis. Tertio de fistulis. Secūda ibi. Cū uero in ano. Tertia ibi. Fistule uero. Prima in tres. Primo ponit curā qñ emorroides sūt fluētes docendo restringere. Scdo ponit curā qñ sūt surde nō fluētes docendo apire. Tertio docet sedare dolorē ſcda ibi. Si aūt i ano. Tertia ibi. Cū aūt dolor. Prima in duas: Prio ponit curā qñ emorroides fluūt ꝛ nō sunt restringēde. Secūdo ponit curā qñ idigēt restrictōe. Scđa ibi. Si aūt De pⁱma dicit ꝙ cū sanguis recēs fluit per anū cū interpollatōe talis nō est restringēdus nisi patiēs debilitetur ꝛ uerificat se: qꝛ patiēs liberatur ꝛ ꝓseruatur a mltis egritudib⁹ mlicis de qb⁹ dcm̄ ē. Rō pꝫ. Si aūt. Ponit curā qñ indiget restrictōe: ꝛ diuiditur i quattuor. Primo ponit curā p trociscos. Secūdo p dietā Tertio per ēpl'm. Quarto per ꝯfectōeꝫ. Scđa ibi. In comestiōe. Tertia ibi. Et super epar Quarta ibi. Et si ista. De pⁱma dicit ꝙ si ex fluxu emorroidaꝝ patiēs debilitetur debēt dari trocisci de karabe cū decoctōe sumach. Rō qꝛ sunt fri ꝛ stiptici ꝛ ꝛ ꝯsolidāt a ꝓpⁱetate restrigētes sanguinē. Ad ideꝫ pill'e de bdelio. Ad idē pill'e de sandaraca. In comestione. Pōit curā p dietā. Et prio dicit ꝙ i comestiōe dꝫ sumere sumachiā ꝛ cibum q fit ex succo uue acerbe ꝛ ꝯsil'ia. Rō qꝛ tales cibi sunt stiptici et igrossant sanguinē ꝛ claudūt uias ꝛ ꝯstringūt. Scđo dicit ꝙ si patiēs mltuꝫ debilitetur dꝫ uti succo carnis cui adiūgitur succ⁹ citonioꝝ ꝛ uinū Rō qꝛ magis subleuat uirtutē ꝛ ꝯstringit. Tertio dicit ꝙ dꝫ bibere uinū stipticū. Rō pꝫ. Et super epar. Ponit curā p empl'ꝫ dicēs ꝙ super epar ē ponēduꝫ empl'm de spica de quo ē dcm̄ cap. de epate. Rō qꝛ stipticū ē ꝯfortat epar ꝛ ꝓhibet fluxū ab epate. Notādū ꝙ super anū dꝫ poni hoc empl'm. ℞ aloes succotrini sanguinis draconis piloꝝ leporis subtiliter puluerizatoꝝ añ. ʒ. ii. tele aranee. ʒ. ii. albuminis oui bñ agitati. q. sufficit ad incorporādū ꝛ extendatur s' pāno ꝛ applicetur ano. Ad idē. ℞. succi plātag. ℥. ii. aq rос. ℥. ſ. pulueris sumach. q. sufficit ad icorporāduꝫ misce oia ꝛ fiat empl'm mediocriter liqdū Ad idē ꝓ paupib⁹ ungatur ex oleo roſ. ul' mirtio ul' puluis sūach sumatur cū oleo ꝛ applicetur ano. Ad idē sedeat i aq̄ d' coctōis gallaꝝ balaustiaꝝ sūach myrtilloruꝫ ꝛ sil'iuꝫ. Uel fiat decoctio i uino stiptico: ul' fiat fomētatio ex tasso barbasso decocto i uio. Et si ista. Pōit curā p ꝯfectōm dicēs ꝙ si ista nō suffecerit dꝫ dari ꝯfectio de scoria ferri. Scđo pōit descriptōꝫ. ℞. mirobal'. indo. belliricorū ēblicoꝝ añ. ʒ. v. spice sqnanti cipi. ʒʒ. ameos piperis olibāi oim añ. ʒ. ii. scorie ferri ifuse i aceto p ebdomodā unā ꝛ torrefacte postea. ʒ. xv. cōficiātur. misce cū melle d'spūato qđ sit coctū apozimate ēblicoꝝ sicut dictū ē. i. c. de mlia Tertio ponit iuuamētū dicēs ꝙ hoc el'cariū restrigit sāguinē emorroidaꝝ ꝛ menstruoꝝ. Sil'r restrigit fluxū uētris antiquū. Rō pꝫ. Si aūt i ano. Ponit curā qñ emorroides sūt surde docendo apire eas ꝛ diuiditur i duas ſm ꝙ duo ponit remedia. Scđa ibi. S suppositoriū. De prima dicit ꝙ si i ano emorroides fuerit apparentes. s' extra ꝓminentes ꝛ nō fluit aliqd tūc succ⁹ cepe cū pauca lana dꝫ supponi: aut fel taurinuꝫ. rō qꝛ talia apperiūt emorroidas l' uenas emorroidales ubi ē materia retēta. Suppositoriū. Pōit aliud remediū dicēs ꝙ dꝫ suppōi suppositoriū longū de cyclamine qđ patiēs dꝫ tenere tota nocte. Scdo dicit ꝙ si ꝯtigit egredi dꝫ remitti donec scindat ꝛ egrediatur sanguis. Ad idē. ℞ succi cucumeris asinini stafisagrie añ. cōficiantur cū melle fiant suppositoria. Ad idē. ℞. pulpe cloqntide. ʒ. iii. amigdalaꝝ amararū. ʒ. iiii. fiant licinia longa. Ad idē. ℞. olei ꝑsiccoꝝ amaroꝝ q̈rt. ſ. medulle crisomilloꝝ dorsorum alleoꝝ añ. ʒ. i. fiat ungtm̄ cū cera. q. sufficit ꝛ s' ponatur cuꝫ tenta. Ad idē suppositio fcā ex radice ireos apit orificia emorroidaꝝ Mesue Ad idē pānis porcin⁹. Ad idē inunctio cum oleo ꝑsiccoꝝ uel de crismoillis: uel de amigdal' amaris. Notandū ꝙ emorroides pñt aperiri cū foliis ficus ꝛ fricetur locus ex eis a parte aspera donec lac egrediatur. Uel cum succo cyclaminis ul' cepe. Sil'r vꝫ si fricetur loc⁹ cū lana ul' pāno ifuso i medicamine qđ ē. ℞. aloes succotrini sbtiliter puluerizati. ʒ. iii. folioꝝ leuistici ℥. i. misceātur. Sil'r pñt aperiri cū sl'omo ꝛ ut nō claudātur ungatur loc⁹ cū ungtō i mediate dicto. Similiter possunt aperiri cum sanguisugis appositis ad emorroidas cū una canna concaua ne uadant ad alium locū ꝛc̄. Cū āt dolor. Docet sedare dolorē emorroidaꝝ: ꝛ diuiditur i duas. Primo docet per phlebotomiā. Secundo per emplastrum. De prima dicit quod quando apostema fuerit uehemens ꝛ magnuꝫ in ano debet eger phlebotomari. Ratio quia diuertit ne materia fluat ad locum. Et emplastrum. Ponit seu docet sedare per emplastrum: ꝛ diuiditur in duas secundum qđ duo

98

ponit: Secunda ibi. Ad dolorem. De prima
dicit ꝙ ad sedandum dolorē emorroidaꝝ ðbʒ
superponi emplr̄m ꝙ ē. ℞. mellilotū ⁊ cāomillā
diu coctā in aqua donec dissoluatur: deinde su
matur ex aq̄ decoctiōis eaꝝ q̄ʒtū una manu te
neri potest uitellus oui assati croci. ʒ. i. opii. ʒ.
ii. seminis lini triti seminis fenugreci maluaui
schi añ. ℳ. i. conficiantur omnia ex rob i quo
sit bdelii ʒ. iii. dissolute ⁊ folia superposita post
quā eoꝝ superficies ex oleo simsamino in quo
adeps anatis mixta fuerit more emplr̄i super
ponantur dum sint tepida ratio quia resoluūt
ꝓpter camomillam stupefaciūt ꝓpter opium.
mollificant ⁊ maturant ꝓpter axungiā anatis
cum bdelio. Ad idē ℞ mucillaginis seminis li
ni añ. ʒ. ii. butiri sine sale sepi renū capraꝝ añ.
℥. ʃ. uitellus unius oui rob. xii. cere modicū fiat
unguentū. Ad idē ℞. florū malue camomille
añ. ℥. ii. seminis fenugreci seminis lini añ. q̄rt.
ʃ. conquassa simul ⁊ buliant omnia in aqua in
qua patiens teneat anchas: aut spōgia fortiter
compressa infusa i ꝑdicta aqua applicetur ano
uel ex ꝑdictis fiant sacculi longi ⁊ stricti buliāt
⁊ non superponātur. Alia cōfectio. Pōit ali
ud sedans dolorem dicens ꝙ cepe albū optie
coctū teratur ⁊ cū butiro uaccino misceatur: ⁊
molefiat ⁊ tepefactū ano suppōatur q2 resoluit
uehemēter dolorē Ad idē porrū elixatū ꝯfectū
cū butiro. Ad idē ℞ liacias cū testa ⁊ cōbure
i fornace ⁊ pl'uerizata ⁊ aspgatur q2 stati dolor
sedatur. Ad idē vʒ suffumigatio fcā cū bdelio
⁊ adipe xirbi cāelini. ad idē ūctio facta cū oleo
semis lini ð psicis ul' crisomil' ualet. Notādū
ꝙ iter oīa folia cauliū sedāt dolorē Ad idē in
ctio cū adipe anatis ē maximi iuuamēti. Al.
Cū vero i ano ragadias habuerit pati
ens q̄ cū ledunt cū ipsius vēter sicc⁹ ē pillis
de bdelio vtaꝛ: q̄. ℞. mirobal'. ni. Rebul'.
amboꝝ añ. ʒ. x. serapini. ʒ. iii. nasturcii al.
ʒ. ii. bdeli al. moll' ⁊ piguis. ʒ. xv. dissoluaꝛ
bdeliū i succo porroꝝ ⁊ ex eo cōficiāꝛ alia
⁊ iformēꝛ ex eis pill'e ⁊ sumaꝛ ex eis freq̄n
ter ab. ʒ. i. vsq3 ad. ʒ. iiii. Locus v̊o si adu
stionē patiaꝛ ex ungtō de cerusa iungatur
si aūt n̄ sētiꝛ i eo adustio vngaꝛ ex ungtō
q fit ex adipe q i gibo cameli iueniꝛ ⁊ bde
lio ꝙ sic fit. ℞: cere citrie olei sisamini adi
pe anatis medulle cruris vaccini adipis q
li i gibo cameli bdelii oīm ptes eq̄les bde
liū pri⁹ mucillagie se. lini dissoluaꝛ: deide
oīa misceanꝛ: hoc eni optimū existit. Si
aūt eger ragadias i ano habuerit ꝓfūdas
a qb⁹ fetēs virus fluxerit medicamē acutū
qð i. c. de vulnerib⁹ descripsim⁹ ei suppōa
tur qð eger ꝑ duos dies patiaꝛ. Et si i eis
aliqd remaneat qð resudet medicamē ite
rū apponaꝛ qð eo vsq3 fiat donec locus
siccef ⁊ n̄ resudet: qð si ea q̄ ibi fiūt eminē
tia extra ⁊ pēdētia fuerint i tm̄ ut arescāt
⁊ nigrescāt butirū tepidū multotiēs sup
fundaꝛ donec nigredo ab eo remoueatur
Si aūt resudatio reuersa fuerit acutuʒ me
dicamē iteꝝ ibi appōaꝛ: ⁊ si n̄ resuaderit
es vngtō de cerusa cureꝛ. Est ēt qn̄ eminē
tes emorroides extra curanꝛ cū ferro cau
terizando: loq tn̄ de hoc plus ē quā hui⁹
nr̄i libri modus regrat: Fistule v̊o generā
tur i ano velociter: qm̄ figura ei⁹ facit eē il
lud necessariū. Que aūt utriq3 penetran
tes: aut n̄ penetrātes. Cū aūt ꝑforate sunt
vtrinq3 stercus egrediꝛ ex eis ⁊ vētositas
Si aūt n̄ egrediꝛ stercus neq3 vētositas n̄
ē penetrās ab vtraq3 pte. Loq v̊o de eius
cura ꝑfecte plus ē q̄3 hic noster liber expec
tat. Sed q2 oēs fere hoīes semp maximuʒ
icurrunt errorē in cura ei⁹: vn̄ ⁊ maximū
icurrunt nocumentū nos excitabim⁹ eos
ad hoc ꝙ huic egritudini congruū erit: ⁊
on̄demus q̄liter a ꝑdicto errore se custodi
ant ⁊ dicemus ꝙ si fistula utrinq3 ꝑfora
ta cū ab ano ꝛmota fuerit nullo mō ferro
tangenda ē ⁊ incisiōe eni ferri constringit
stercus inuoluntarie egredi. Est ēt aliud q̄
re fistula ab vtraq3 ꝑforata ferro tāgi nō
dʒ: q2 toto tp̄re vite egri sic ꝑmāere poterit
nō magnū faciens nocumentū neq3 ꝓue
niet ex ea aliū nisi resudatio ⁊ fluxus. Si
qð ab ea fluxerit acutuʒ fuerit ⁊ mordica
tū ⁊ fetidū habuerit odorē cui⁹ ēt quātitas
quotidie augeaꝛ erit fistl'a putrida ⁊ cū ℔
herpetestiomeno cui ex medicamine acu
to ⁊ ex eo qð cōplet oīa succurrenduʒ est
anteq̄3 dilateꝛ ⁊ magnificeꝛ. Cū aūt non
resudauerit nisi parū neq3 eius quantitas
quotidie augeaꝛ neq3 magnificetur neq3
odor ibi augumētatus fuerit nō ē in ea ali
quid qð sit timendū nisi resudatio ⁊ flu
xus que medicari pōt donec sicceꝛ ⁊ detu
mescat ⁊ non resudet per longū tempus
Si aūt resudatio redierit medicamen pre
dictū adhibeatur: Et hoc modo poterit
blādiri per totū tempus uite egri ⁊ n̄ noce
bit: Modus adhibendi huic egritudini
medicamen ex colliro quod i. c: de fistula

oculi noĩauimus. fumaꝫ ⁊ optĩe teraꝫ ⁊ fistula prematur dõec qcquid in ea cõtineꝫ egrediatur ⁊ si radi⁹ eã igredi poterit iuoluaꝫ coto: deinde ex p̄dicto medicamĩe p⁹ q̄ꝫ mollificatũ fuerit intictus in fistulam imittaꝫ. si v̾o in ea minime radi⁹ igredi poterit dissoluaꝫ medicamen in aqua ⁊ subleueꝫ coxa egri supposito pl'uinari ⁊ eo supino iacente predictũ medicamen distillãdo sup fistulã fundaꝫ ⁊ fiat hoc in mane ⁊ circa noctẽ ⁊ tres dies ⁊ sedeat in aqua de curcuma ⁊ laueꝫ ex ea. Sillanus.

Ponit curã ragadiarũ que fiunt in ano ⁊ diuiditur i duas. p̄io facit hoc. secũdo reuertitur ad ponẽdũ curã emorroidaꝝ maxie qñ fueit putredo. secũda ibi. Qd̃ si in ea. Prima in duas p̄io ponit curã ragadiarũ qñ nõ sunt ꝓfunde nec saniose. Secũdo qñ sunt tales. secũda ibi. Si aũt. Prima i duas. p̄io põit curã per euacuationẽ qñ uẽter ẽ stipticus. secũdo per localia secũda ibi. Locus v̾o. De prima dicit ꝙ qñ patiens hũerit ragadias in ano ledentes eũ cũ uẽter ẽ stipticus dꝫ uti pill'is de bdelio q̄ sũt. ℞ mirobal'. nigroꝝ kebuloꝝ emblicoꝝ. añ. ʒ. x. serapini. ʒ. iii. nasturcii al. ʒ. ii. bdelii moll' ⁊ albi. ʒ. xv. dissoluatur bdeliũ in succo porrorũ ⁊ ex eo cõficiãtur alia iformẽtur pill'e ⁊ ex eis sumatur frequẽter ab. ʒ. i. usqꝫ ad. iiii. rõ q2 iste pill'e propter mirobalanos euacuant ⁊ cõsolidãt ꝓpter bdeliũ. Notãdũ ꝙ meli⁹ eẽt si darẽtur medicine laxatie uel fierent clisteria q2 mirobalãi cõstringunt post laxationẽ. deide cõsolidetur loc⁹ cũ unguẽto ꝯsolidatiuo ⁊ cerusa dicta superius sepe: ⁊ sic facit gerardus. Locus v̾o. Põit curã qñ i loco fit adustio. secũdo qñ i loco non est adustio. secũda ibi. Si aũt nõ. De p̄ia dicit ꝙ si in loco fuerit adustio dꝫ fieri inunctio cum unguento de cerusa. rõ q2 ẽ ifrigidatiuũ ⁊ cuꝫ h̾ ꝯsolidatiuũ. Si aũt nõ. Ponit curã qñ i loco non est adustio dicens ꝙ debet inungi cũ unguento qd̃ fit ex adipe que in gibbo cameli inuenitur ⁊ bdelio ⁊ sic fit. ℞. cera citrine olei sisamini adipis anatis medulle cruris uacci adipis q̄ ẽ in gibbo cameli bdelii oĩum añ partes eq̃les. bdeliũ p̄i⁹ in mucilagine seis lini dissoluatur deide misceantur q2 hoc optimũ existit.

Notandũ ꝙ loco adipis q̄ in gibbo cameli reperitur ualet cepe capraruꝫ uel assungia galline ⁊ iungãtur scissure. eodẽ mõ ualet i scissuris manuũ. Ad idẽ ℞. dragagãti gallaꝝ añ. pl'uerizẽtur cũ sepo caprino ul' bouino ⁊ pauco olei roſ. misce ⁊ fiat unguentũ. Ad idẽ suffumigatio facta cũ bdelio ꝯfecto cũ adipe. Ad idem terbentine. ℥. ii. adipis anatis olei uiolati añ. ℥. ii. mucilaginis dragagãti. ℥. i. cere citrie. ℥. i. dragagãti pulueriꝫati. ℥. ii. fiat unguẽtũ ⁊c. Si aũt eger. Ponit curã ragadiaꝝ qñ sũt ꝓfunde ⁊ saniose dicens ꝙ si eger hũerit in ano ragadias ꝓfundas a qb⁹ egr̄ditur uir⁹ fetẽs dꝫ superpõi medicamẽ acutũ quod scripsit in. c. d̾ ulcerib⁹ oculoꝝ ⁊ d̾ polipo. rõ q2 corodit: iõ ꝯsumit mãꝫ saniosaꝫ ul' furiosaꝫ. Scd̃o dicit ꝙ si i eis aliqd remanet qd̃ r̄sudat: iterũ dꝫ põi medicamẽ. ⁊ h̾ fac donec loc⁹ exiccetur ⁊ nõ resudet. Ad idẽ ualet cerotũ uiride positũ in eodẽ. c. deide loc⁹ ꝯsolidetur cũ unguẽto d̾ cerusa. Qd̃ si ea.

Ponit iterato curã emorroidaꝝ spãiter: ⁊ diuiditur in duas. P̄rio ponit curã per medicinã Secũdo per cyrurgiã. secũda ibi. Est etiã. De prima dicit ꝙ si emorroides fuerint: extra ꝓminentes ⁊ pẽdentes ⁊ fetentes in tantũ ꝙ arescũt ⁊ nigrescant dꝫ sepe supponi butirũ tepidũ donec nigredo remoueatur. Secũdo dicit ꝙ si resudat uirus fetens medicamẽ acutũ ibi põatur Tertio dicit ꝙ si nõ resudat uirus fetẽs curetur cũ unguẽto de cerusa. rõ q2 ꝯsolidat. Est etiã.

Põit curã per cyrurgiã dicẽs ꝙ curatur aliqñ cauteriꝫando cũ ferro. secũdo dicit ꝙ h̾ non pertinet ad istũ locũ: sꝫ ad septimũ almãsoris.

Notandũ ꝙ emorroides pñt remoueri per incisionẽ earũ ita ꝙ totaliter incidãtur qñ sunt antique cũ ferro. s. cũ forficib⁹. Secũdo pñt icidi sine dolore cũ filo de serico uel cũ pilis equi ⁊ ifundãtur in aq̄ in q̄ cãphora fuit dissoluta: vñ nõ sentitur dolor stupefaciẽdo mẽbꝝ ⁊ p⁹ incisionẽ ponatur empl'm factũ ex uitell' ouoꝝ ⁊ oleo roſ. ad sedandũ dolorẽ postea ꝯsolidetur ungẽdo locũ cũ unguẽto ꝯsolidatio qd̃ fit cũ cerusa lota aloe mastice thure sãgũis dracõis oleo ro. ⁊ cera: Fistule. Ponit curã fistulaꝝ q̄ fiũt in ano: ⁊ diuiditur in tres. P̄rio p̄mittit quõ se habẽt fistule ani quãtũ ad generationẽ. Secũdo põit diuẽsitatẽ fistulaꝝ. Tertia ꝓseqtur ponẽdo curã. scd̃a ibi. Que aũt utriqꝫ. Tertĩ ibi. Loqui v̾o. De p̄ia dicit ꝙ fistule i ano cito generãtur ⁊ discernitur ex figura ei⁹. Que autẽ vtriqꝫ. Ponit diuersitatẽ eaꝝ dicẽs ꝙ tales aut sũt penetrãtes aut nõ. Scd̃o dicit ꝙ penetrãtes distiguũtur ex eo ꝙ egreditur de loco fistule sterc⁹ ⁊ uẽtositas. sꝫ si nõ sũt penetrãtes tũc nõ egredietur ab eo nec stercus nec uẽtositas. Loqui v̾o. Proseqtur ponẽdo curã fistularũ ani: ⁊ diuiditur in duas. P̄rio põit inteñtõnẽ suam. scd̃o ꝓseqtur eã. scd̃a ibi. Et dicem⁹. De

prima dicit ꝙ loquendo de cura fistule ꝑfcē trā
sit metas hui⁹ libri. De secūda dicit ꝙ fere oēs
homines maximū incurrunt errorē in cura hu
ius passionis. unde maximū sequitur nocumē
tū. Et hic ipse intendit excitare nos illud explicā
do qđ ē cōgruū in cura huius ꝓpter quod pos
simus cauere a dicto errore. Et dicemus.
Prosegtur ⁊ diuiditur in duas. Prio ꝑmit
tit documentū obseruandū iu cura fistule pene
trantis. secūdo ponit curā illius per medicinas
ibi. Si aūt illud. De pria dicit ꝙ fistula pe
netrans ab utraqꝫ parte si fuerit distās ab ano
nō ē tangēda aliquo mō ferro ⁊ rōnez assignat
q̄ꝛ ex incisione facta cū ferro cōtingit sterc⁹ egre
di iuoluntarie. Rō quia lacertus cōstringēs et
dilatans ē incisus. secūda causa q̄ꝛ talis fistula
toto tempore uite .s. egri sic permanere pōt non
inducēs magnū nocumentū nec ꝓuēit ex eo ali
ud nisi resudatio ⁊ fluxus. Si aūt. Pōit cu
ram fistule saniose: ⁊ diuiditur in duas. q̄ꝛ prio
ponit curā in generali. secūdo in spāli. secunda
ibi. Modus Prima in duas. primo pōit in
generali qñ fistula ē saniosa ⁊ profunda. secūdo
qñ ē pauca. secūda ibi. Cū aūt nō. De pria
dicit ꝙ si illud qđ egreditur a fistula fuerit mor
dicatiuū ⁊ acutū ⁊ fetidū ⁊ quātitas cōtinue au
geatur talis fistula erit saniosa ⁊ cum herpestio
meno. Secūdo dicit ꝙ in cura talis succurrē
dū est cū medicamine acuto ⁊ cū eo quod perfi
cit itentiones oēs anteq̄ꝫ dilatetur. De secū
da dicit ꝙ si fistula non resudat nisi parū ⁊ q̄ꝫti
tas nō augetur quotidie nec malus ē dolor: tūc
debet medicari cū medicamine exiccatiuo dōec
exiccetur ⁊ detumescat ⁊ non resudet aliqđ lōgo
tēpore. Tertō dicit ꝙ si resudatio reuertatur
debet exhiberi medieamen acutū ⁊ sic blandiri
toto tempore egri. Modus. Ponit curaz i
spāli: ⁊ diuiditur i duas. Primo explicat medi
camē ponendo modū approximatōis. secundo
ostendit quid fiendū qñ nō pōt approxiari mō
predicto. secūda ibi. Si v̄o. De pria dicit ꝙ
debet exhiberi medicamen factū ex collirio: de
qno dictū est in cura fistule oculi. ⁊ hoc dꝫ fieri
donec egrediatur quod in fistula ꝯtinetur. secū
do dicit ꝙ si tenta pōt ingredi inuoluatur radi⁹
coto ex predicto medicamine iniūcto ⁊ mittatur
in fistulaz. De secunda dicit ꝙ si radius non
pōt ingredi in eam dissoluatur medicamē in aq̄
⁊ debet sbleuari coxa egri supposito puluinari:
⁊ infirmo supino iacente ꝑdictū medicamē dꝫ i
fundi sup fistulā distillādo ⁊ dꝫ fieri de mane ⁊
circa noctē per tres dies. Dicit etiā ꝙ debet se

dere in aqua de curcuma ⁊ lauari ex ea. No
tandū ꝙ cura fistule penetrantis ē ut totū corp⁹
mūdificetur cū pillis fetidis: aut ex decoctione
mirobal. indoꝝ kebuloꝝ sene epithimi fumiter
re dulcorata cum zuccaro rob. ueteri. deinde to
ta fistula mundificetur usqꝫ ad longaonē cū vn
guēto uiridi facto ex melle rob. ⁊ aluie zuccotri
no ⁊ flore eris mixtis ⁊ tritis equaliter: aut ex
puluere affodilloꝝ ⁊ dilatetur os fistule cū tēta
de spōgia: aut cum medulla cāne mellite aut cū
teneritate aristologie rotūde ⁊ cū fcm̄ fuēit cau
tēizetur loc⁹ usqꝫ ad ꝓfūdū. deiñ rēoueatur cru
sta cum butiro. deinde incarnetur illud cuz pul
uere thuris minuti rotūdi ⁊ in fine cōsolidetur
cū puluere nucis cipressi ⁊c. Cura fistule nō
penetrantis ē ut mūdificetur locus cū unguēto
uiridi dicto uel cū pulueꝛ affodilloꝝ ⁊ dilatetur
os ut dictū ē ⁊ posset cauterizari: quia cauteriū
omnē remouet malā cōplexionē mēbri ⁊ dissol
uit materias corruptas ꝯtentas in mēbro ⁊ stri
git fluxū sanguis. Medicamen ualde bonū
ad fistulā ani. ℞. aceti uini fortissimi clari olei
uetustioris qđ posset inueniri añ. ℔. i. litargiri
puluerizati ⁊ cribellati. ℔. s. coquātur ista dōec
nigrū ⁊ lucens fiat deinde ex eo fiant tēte ꝭ eniz
ualde exiccat absqꝫ mordificatōe ⁊ ꝯsolidat pla
gas recētes ⁊ vulnera ⁊ ulcera ātiqua cōsolidat
⁊ mūdificat. Ad idē. ℞. aloes sarcocolle thu
ris sanguinis draconis aluis zuccarini añ. ℥. i.
florū eris. ʒ. ii. fiant ex eis sief cū succo fumiter
re ⁊ reponātur tā diu ꝙ indurescāt ⁊ cū necesse
fuēit pōatur unū in fistula ⁊ pōatur oi die usqꝫ
ad. vii. dies mundificat eni ꝺ proprietate fistulā
⁊ finaliter consolidat.

De egressione ani ⁊ mr̄icis. Sil.

Otandū circa rubricā de exitu ani
ꝙ cā exitus ani ē duplex. Una ē re
laxatio lacerti seu musculi retinētes
feces: hoc ab hūore relaxāte lacer
tuz. Alia cā ē apa intestini faciens ipsuz descēdē
Secundo notandū ꝙ signa exitus ani ꝓpter
relaxationē sūt: q̄ꝛ per imissionē cū digito pōt i
ingredi anus sine dolore. Signa exit⁹ ani ꝑꝑ
apa sunt ꝙ itestinū nō ingreditur nisi ipellatur
cū digitis: dolor loci cū eminētia māifesta ⁊ cū
duritie. Tertio notandū circa rubricā ꝺ exitu
mr̄icis ꝙ exitus mr̄icis ē duplex. s. cā extrinseca
⁊ intrinseca. Extrīseca ē sicut casus ⁊ percussio
superflu⁹ coitus sessio super lapidē frigiduz uel
statio in aqua frigida uel unctio cū unguētis fri
gidis. Cā intrinseca ē ul' apa mr̄icis ⁊ sic exit ex
tra uel relaxatio uel mollificatio siue palisis: et

hoc uel ab hũoꝛe ĩbibito in ꝯcauitate mr̃icis uľ
ꝓpter fluxũ hũiditatis aquose ab aliis mẽbꝛis
ad matricẽ. Quarto notandũ ꝙ signa exitꝰ ma
tricis ad extra ꝓpter relaxationẽ sũt multitudo
hũiditatis fluentis a uulua mollities mẽbꝛoꝝ
⁊ laxitas. Signa exitus ꝓpter apã sũt doloꝛ
intrinsecus ⁊ aliqñ febris: febris ⁊ aliquum duri
ties. Pronosticatio exitus matricis extra nũ
q̃z uel difficulter curatur. Alman.

Um anus extra egreditur carens
apate ⁊ ita disponitur ꝙ si impel
latur igredit̃ ceruse balaustie gal
larũ aluis antimonii oĩum partes suman
tur equales ⁊ in pľuere redigant̃: ⁊ super
ex oľo roſ. calefacto inunctũ pľuerizentur
⁊ anus intromittat̃ ⁊ constringat̃ qḋ tñ
fieri conuenit postq̃z eger a sella reuersus
fuerit ne eũ cito ad sellam surgere sit neces
se. Sumãtur ẽt galle balaustie cupule glan
diũ folia mirti ⁊ coquant̃ in aqua donec
rubea fiat ⁊ sedeat i ea ⁊ lauet̃ ex ea. Qḋ
si anus qui apostemosus est ingredi mini
me põt eger aquã calidã frequenter ingre
diat̃ ⁊ in ea sedeat ⁊ ungat anũ ex cera ⁊
oleo camomillino: aut anetino donec igre
diat̃. Cũq̃z intromissus fuerit ex his q̃ no
minauimus curet̃. Uulua preterea si egres
sa fuerit similiter erit medicanda Est tñ
necesse ut foꝛtiter ligetur ⁊ ut egra semper
supina iaceat ⁊ coxa superius eleuet̃. Sil.

Determiat de exitu ani ⁊ mr̃icis: ⁊ diuiditur
in duas. Pꝛimo ponit curã exitus ani. Secũdo
matricis. secũda ibi. Uulua ꝑterea. Pꝛia i du
as ẜm ꝙ duo põit remedia. secũda ibi. Sumã
tur. De pꝛia dicit ꝙ cũ anus extra egreditur
⁊ sine apate cuius signũ ẽ. quia si digitꝰ impellit
ingreditur tũc debet anus supspargi pulũe tali
℞. ceruse balaustiaꝝ gallarũ antimonii alũis
oĩum añ. partes equales pulueriʒẽtur ⁊ super
anũ pꝛius oleo roſ. salis iniũctũ ponãtur. dei
de anus intus mittatur ⁊ stringatur. rõ qꝛ talis
puluis ẽ stipticus sed oleo inungitur ut meliꝰ re
tieatur puluis sup anũ. Ad idẽ. ℞. sumach
℥. ſ. gallarũ anthere nucisciprešsi myrrhe oliba
ni añ. ʒ. i. fiat puluis cum quo smapiʒetur itesti
nũ: sed pꝛius inungatur oleo roſ. Sumantur

Ponit aliud remediũ dicens ꝙ sumãtur cu
pule glãdiũ galle balaustie folia mirti: coquan
tur in aqua donec fiat rubea ⁊ sedeat in ea ⁊ ex
ea lauetur. rõ qꝛ sunt stiptica. Ad idẽ fiat bal
neũ de foliis nucis cipssi. Ad idẽ ualet sessio
si fiat in decoctõe achacie uľ seis myrti tassibar
bassi uel caude equine. Notandũ ꝙ in cura
perfecta dʒ pꝛecedere balneũ: deinde inunctio
deinde puluis. Qḋ si anus. Ponit curã exi
tus ani qñ fit ꝓpter apã cuius signũ: qꝛ nõ põt
ingredi ꝓpter ꝯpꝛessionẽ digiti eger dʒ ingꝛedi
aquã calidã ⁊ sedere in ea. Secundo dicit ꝙ
debet inungere anũ ⁊ cera ⁊ oleo camomille uľ
aneti. ratio qꝛ illa mollificant ⁊ sedant doloꝛeʒ.

Notandũ ꝙ balneũ eoꝝ que cõpetũt in exi
tu ani ẽ eoꝛum q mollificant: ut malua bismal
ua fenugrecũ semen lini ⁊ anetũ. Siľiter solum
balneũ aque dulcis ualet i hoc casu. Uulua
ꝑterea. Ponit curã exitus matricis dicẽs ꝙ
si matrix egrediatur extra eodẽ mõ ẽ curanda.
Secundo dicit ꝙ tñ ẽ necesse ut foꝛtiter ligetur
⁊ egra iaceat supina ⁊ coxa superius eleuetur.
rõ pꝛimi. qꝛ eadẽ uidetur cã exitꝰ ani ⁊ matricis
Rõ secundi qꝛ in tali situ matrix melius ascẽdit
ad locũ suũ. Notandũ ꝙ ad exitũ matricis
ad extra sex ꝑ oꝛdinẽ reqrũtur. Pꝛio uentose.
Secundo suffumigatõ. Tertio balneũ. Quar
to unguentuʒ. Quinto suppositoꝛiũ. Sexto em
plastrũ. Modꝰ ẽ ut dicetur de oĩbus per oꝛdi
nẽ. Uentose sint tres. Una põatur supꝛa umbli
cũ. sed alii dicunt ſb mãmilla: ⁊ una ab utroq̃z
latere ⁊ fit ut matrix ascendat ad locũ suũ uľ ad
superioꝛa. Suffumigatio habeat ollã paruã
in q̃ sint carbones igniti ⁊ supponatur puluis
talis. ℞. camomille achachie radicis bistoꝛte
añ. ʒ. iii. psidie balaustie añ. ʒ. ii. asse fetide. ℥. i.
masticis olibani galbãi añ. ʒ. ii. ſ. nucis cipš gal
laꝝ folioꝝ mirti añ. ʒ. v. ⁊ cũ istro dʒ r̃cipi fumꝰ
circũtegẽdo pãnis ollã ne fumat ascẽdat ad na
res sed dʒ tenere aliqḋ odoꝛifeꝝ ante eas. ⁊ tũc
ratio remedii ẽ. quia ex fetidis est ꝯpositũ faciẽ
tibꝰ mr̃icẽ ascendẽ ⁊ stipticis ꝓhibẽtibꝰ descen
sum ⁊ dʒ fieri uentosis exñtibus. Balneum
fit tale. ℞. ro. ru. quar. ſ. mirti radicis tassibar
bassi añ. M. i. toꝛmẽtille radicis bistoꝛte ante
re masticis olibani añ. M. i. succi matricarie
succi lauendule añ. q̃r. ſ. asse fetide q̃r. i. cõquas
sentur ⁊ in sacculo ponãtur. buliant in modico
uini stiptici ⁊ ſbmergatur. rõ per ideʒ ut supꝛa.

Unguentũ cuʒ quo dʒ inungi oꝛificiũ matri
cis uel uulue intꝰ ⁊ extra ⁊ renes. ℞. olei myrti
ni olei de lilio olei masticis añ. ℥. ii. ſ. asse fetide
radicis bistoꝛte toꝛmẽtille añ. ʒ. iii. cere. q. suffi.
fiat unguentũ ut supꝛa. Suppositoꝛiũ uľ pes
sariũ in dura ſba positũ in collo matricis. ℞.
asse fetide. ʒ. i. pulueriʒentur pulueriʒãda misce
mal axãdo cum oleo mirtino. fiat masa de qua
fiat suppositoꝛiũ. rõ ut supꝛa. Emplꝛm quod

ĩmediate debet pōi super uuluã ne iteꝝ accedat ℞.gũmi pini.ʒ.ii.thuris masticis añ.ʒ.i.nucis cipressi.℥.ſ.liquefiant i olla noua cũ oleo ꝺ mastice fiat emplm. Aũ idẽ. ℞.masticis quar. i.olibani.ʒ.ſ.nuciscipressi gallarũ mirtilloꝝ añ ℥.i.psidie balaustie añ.℥.ſ.terbentine.℥.i. pulverizanda pulverizẽtur conquassanda ꝯquassẽtur cũ pistello calido misce oia sil malaxãdo cũ oleo fiat emplastꝝ tenue ad quãtitatẽ unius palmi parui in longitudine ⁊ medii ĩ latitudie extẽdatur supra pãnũ. Ultimo notãdũ ꝙ i cura huius passionis ualet uomitus qui trahit ad superiora

De superfluitate mĩstruoꝝ ꝯstrigẽda. Sil.

Irca rubricã ẽ notãdũ ꝙ mẽstrua fluũt naturaliter qualibet reuolutõne aut renouatione lune sel᷑.secũdũ ꝙ conuenit etati mulierũ ⁊ aliis pticularibus ⁊ durata diebus trib⁹ usqꝫ ad.vii.secundũ diuersitates cõplexionũ ⁊ qñ menstrua currunt in quãtitate qualitate ⁊ ordine tunc sũt mulieres sane caste ⁊ fecunde.qñ aũt illa mutãtur tunc sunt egrotatiue incontinẽtes ⁊ steriles: ⁊ si generant ibecilles ⁊ morbidos generãt pueros.superfluũt ergo aliqñ preter naturã ⁊ sunt cã morboꝝ. Secundo notandũ ꝙ causa supflui fluxus aut ẽ intrinseca aut extrinseca. Si extrinseca sicut casus ⁊ percussio aborsus partus ĩnaturalis magnitudo nimia uirge. ragadie in vulua mulierum. Si causa intrinseca aut ꝓpter ỽtutẽ aut ꝓpter mẽbra: aut ꝓpter hũorem. Si ꝓpter ỽtutẽ hoc ẽ ꝓpter ỽtutẽ expulsiuã ⁊ mũdificationẽ toti⁹ ⁊ sic ẽ ad bonũ quãtũ ẽ ex h: aut ẽ ꝓpter ỽtutis debilitatẽ contẽtiue ⁊ hoc ẽ malũ Si fuerit ꝓpter mẽbrũ hoc ẽ quia mẽbrũ ẽ raꝝ molle laxũ mollificatiuũ latũ ⁊ apertũ. Si fuerit ꝓpter humorẽ h ẽ q: peccat rõe nimie qꝫtitatis ⁊ nõ pōt cõprehendi in uasis: aut rõe q̃litatis male:ut quia nimis subtilis calidus uenenosus salsus acutus mordicatiu⁹ putrid⁹ aut frigidus aquosus sbtilis. Tertio notandũ de signis si fuerit a causis extrĩsecis hẽtur ex iudicio patientis si diligens inquisitor uelit eã medicus Si ỽo fuerit ꝓpter cãs intrinsecas ⁊ fuerit cum ỽtute forti tunc ẽ cũ bona coloratione tolerãtia ⁊ alleuiatione. Sꝫ si fuerit ex debilitate ỽtutꝫ tunc mulier ẽ discolorata ⁊ debilis ⁊ male tolerat .si fuẽit ex mẽbro cognoscitur ex hitudie corporis.si ẽ pilosa extenuata macilenta ⁊ de facili passibilis.si fuerit ex hũorũ quãtitate cognoscitur ex plectoria:q: uene sũt plene.si fuerit ex humoris peccantis qualitate.s.caliditatis tũc ẽ calor sitis mordicatio ⁊ cognoscitur ex colore.si fuerit ex saguine color menstruorũ ꝯuertitur ad albedinẽ.si ex colẽa tẽdit ad citrinitatẽ. si ex phlegmate ad albedinẽ.si ex mlia ad liuorẽ ⁊ nigredinẽ ⁊ est optimũ signũ ad distiguendũ. Pronosticatio fluxus menstruoꝝ supfluus ducit ad egritudines ꝯsũptiuas .s.ad idropisim: ptisim: ethicã:dolorẽ dorsi:⁊ passiones stomachi .s. debilitatẽ digestiue ablationẽ appetitus ⁊ silia.

Confectio pro retentione menstruorũꝫ. ℞. zuccari ros.℥.ii.lupidis emathitis trocisc. de charobe trocis.de terra sigill. et trocisc .de spodio añ.ʒ.i.misceantur ⁊ pouãtur in scutella parua ⁊ deauretur. Unguentũ ad idẽ. ℞. olei masticis olei absinthii añ.℥.ſ.olei mirtilloꝝ.ʒ.i pulueris masticis.ʒ.i .puluis troc.de karabe. troc.ꝺ terrasigil.boli armẽi lapidis emathitis añ ℈.ſ.cer paꝝ fiat ungtm addas aceti.℥.ſ. Al.

Ro superfluis menstruis cõstringendis: trocisci de charabe per hebdomadã vnã sunt dandi.qꝺ si non cõtulerint cõfectio de scoria def.Et fiat minutõ ex basilica.Uentose quoqꝫ ad mãmillas apponãtur.Et in comestione cibis vtatur stipticis.Et hoc medicamẽ egra sibi subiiciat.ꝙ .℞.olibani balaustiarum gallarũ antimonii achacie alũis oiuꝫ partes equales.puluis horum optime tritorũ cum pauca lana subiciiatur . Femur uero ⁊ dorsum ex epithiatibus que in .c. de fluxu vẽtris noiauim⁹ epithietur. Et sedeat in aqua de curcuma. ꝙ si ista nõ contulerint ex alio pessario acuto fiat immissio ⁊ maneant in vulua. Silla.

Ponit curam quando menstrua superfluunt:et diuiditur in tot quot remedia ponit. partes patebũt. De prima dicit ꝙ pro superfluis menstruis restringendis debent dari trocisci de karabe per unam hebdomadam cum aqua plantaginis. Ratio: quia sunt frigidi. Ideo alterant :et sunt stiptici : ideo restrigunt uias ⁊ a forma specifica restringunt sanguinem flueutẽ. Ad idem ualꝫ potare.ʒ.i.coralloruꝫ cum.℥.i.aque plãtaginis ante prandiũ ⁊ tantũ de nocte. Ad idem pillule facte ex trocis stipticis ⁊c. Qꝺ si nõ. Ponit aliꝺ remediuꝫ dicẽs ꝙ si non cõtulerit debet dari confectio ꝺ scoria ferri .rõ patet.Et fiat. Pōit aliud remedium dicens ꝙ conuenit phlebotomia facta de basilica.ratio quia diuertit ⁊ euacuat aliunde: ⁊ tũc si peccet sanguis competit phlebotomia directe .si alius humor conuenit phlebothomia

indirecte. Uentosẽ quoqȝ. Põit aliđ remedium dicens ꝙ uentose debent poni ad mãmillas. s. sub eis. rõ quia ꝓpter colligantiã mãmillarum cũ matrice diuertũt ad superiora materiam ⁊ ẽ remediũ forte ⁊ familiare ⁊ sepe expertꝰ sum. Ad idẽ ualet ligare brachia: q2 etiaȝ diuertit materiã ad supiora. Et in comestione.

Ponit aliud remediũ scilicet per dietã dicẽs ꝙ in cibo debet comedere stiptica sicut risuȝ lẽtes far coctũ carnes assatas uinũ grossum stipticũ. ratio patet. Et hoc Põit aliud remedium dicens ꝙ debet subici talis puluis. ℞. olibani balaustie gallaruȝ antimonii acacie alũis oiuȝ añ. partes equales puluerizẽtur subtiliter ⁊ cum lana supponatur. Ad idem ℞. folioꝝ plantaginis. M. s. conquassa ⁊ supponatur.

Ad idem succi plãtaginis. lb. s. troc. karabe ℥. s. misce ⁊ coletur ⁊ excoletur ⁊ ex colatura iniciatur in matricẽ. Ad idẽ suppositoriũ ex acacia ⁊ succo sanguinarie ⁊ suppõatur. Ad idẽ ⁊ ẽ secretum iniectio stercoris asinini ⁊ ualet a ꝓprietate. Femur do. Ponit aliud remedium dicens ꝙ femur debet epithimari ex epithimate de quo dictum ẽ supra. c. de cura fluxꝰ uentris. ratio patet quia constringit. Ad idẽ fiat epithima ex succo plantaginis ⁊ trociscis de karabe ⁊c. Ad idẽ ualet emplastrũ de stercore asini recenti factum. Ad ideȝ ℞. succi plãtaginis. lb. i. aque rof. q̃r. i. aceti. ℥. s. coralloꝝ rubeorum karabe lapidis emathitꝭ boli ar. mirtillorũ cupularũ glandiũ olibani añ. ʒ. ii. terre sigil. q. sufficit puluerizanda puluerizẽtur misce oĩa sicut duo empl'a unũ ante ⁊ aliud retro. rõ patet. Et sedere. Ponit aliud remedium dicens ꝙ debet sedere in aqua de curcuma. ⁊ est balneũ factum ex radice rubee tictorum ⁊ ẽ radix cum qua tinguntur panni: Ad idem ualȝ aqua mirti ⁊ corticis radicis ulmi ⁊ corticis radicis quercus: ⁊ aliorum stipticorum sicut sunt cortices granatorum balaustiarum glandes lẽtes folia nespilorum citoniorum pirorũ: Ad idem ualet balneum aque decoctiõis aluminis puluerizati ⁊ est expimentum uetularum infallibile. Notandum ꝙ predicta remedia ualent multum quando fluxus est đ sanguine colerico unde si predictus sanguis sit aquosus competit balneum ⁊ emplastra facta per res calidas ⁊ stipticas ut olibanum mastix nux cipressi uernix laudanum myrrha storax calamita anisuȝ assũ ⁊ his similia. et hec sunt simplicia calida ⁊ stiptica. Sed frigida ⁊ stiptica sunt camphora acacia spodium coriandruȝ sanguis draconis sandali lapis emathitis ypoquistidos bolus ar. cupule glandium sumach galla mirtus balaustia plantago quinqȝ semina frigida sanguinaria et similia. Ađ si ñ. Ponit aliud remedium dicens ꝙ si predicta non sufficiant: debet dari pessarium aliud acutum ⁊ diu teneri in uulua. ratio patet.

De prouocatione menstruoꝝ. Silla.

Circa rubricam notandum ꝙ menstrua currunt naturaliter ab ãno. xiiii. usqȝ ad. xxxxv. uel. l. uel. lx. aliquando citius: aliquando tardius: secundum diuersitatem complexionum ⁊ alioꝝ particulariuȝ. Sed retinentur aliquando naturaliter ut infra annum. xii. ⁊ ultra. lx. aliquando retinentur preter naturaliter ut in temporibus medius. Et sciendum ꝙ menstrua plus deficiunt in mulieribus q̃ȝ sperma in uiris. Secũdo notandum ꝙ menstrua fluunt ꝭm etatem lune: puellis fluunt in prima quadra: iuuenibus in secuuda. Sed illis siue magis processerunt i tertia quadra: ⁊ aliis in ultia. ⁊ ex hoc possumꝰ percipere ꝙ iuuenes debent phlebotomari in noua luna ⁊ senes in antiqua: quoniã ars imittatur naturam ⁊ ideo bene dicitur. Luna uetꝰ nerteres: iuuenes noua luna requirit. Tertõ notandum ꝙ menstrua retinentur preternaturam propter causas extrinsecas: aut intrinsecas Si propter extrinsecas: aut propter nimium exercitium famẽ accidentia anime nimiã pinguedinem febrem ptisim ydropisim cycatricem in uulua ⁊ hiis similia. Si propter causas itrinsecas uel ratione uirtutis hoc ẽ propter aliquã de malis complexionibus debilitantibus uirtutem: ut mala complexio calida cum excedit: aut frigida hnmida uel sicca: unde debilitant expulsiuam ⁊ non expellit superfluum: aut ratõe mẽbri: aut quia os strictnm corrugatum oppilatũ clausum: sicut est matrix ⁊ orificia uenaruȝ. Si propter humorem uel propter quantitatem uel qualitatem humorum: ut quia sanguis erit nimis grossus uiscosus frigidus ⁊ sic de aliis. Si propter causas intrinsecas ratione uirtutis discernitur. Quarto notandum de signis. Si fuerit retentio menstruorum propter causas extrinsecas faciliter cognoscitur ex iudicio patientis. Si propter causas intrinsecas ratõne uirtutis discernitur ex signis malarum complexionũ ꝙ si sit mala complexio calida ibi ẽ sitis pulsus uelocitas urina intensa ⁊ alia signa caliditatis. Si uero sit mala complexio frigida mulier est discolorata: sõnolenta. cũ paucitate sitis pulsus

101

tarditas urina remissa. Si ratione membri co gnoscitur ex habitudine. s. si est pinguis super flue uel nimis extenuata, si propter apostéa ul' cicatricem in matrice. Si ratione humorum di cernitur propter qualitatem: ut q: sanguis é ui scosus grossus frigidus ⁊ cognoscitur ex habi tudine: superflue pinguis uel ex regimine pre terito multiplicante humores grossos ⁊ uisco sos causantes oppillationem. Pronostica tio: si menstrua retinentur preter naturá medi cus potest pronosticari alteram ex his passioni bus: aut multas. s. mania mł'ia caligo ⁊ epilep sia ad hoc quantum ad cerebrum: sed quantú ad spiritualia membra ptisis tussis suffocatio: sed quantum ad naturalia nausea ydropisis: ⁊ quantum ad mébra iferiora podagra.. Al.

Um ex retentione menstruoꝝ ma gna sequitur passio trocis. de myr rha dentur. Quod. ℞. myrrhe. ʒ iii. lupinorum optime tritorum. ʒ. v. folio rum rute mentastri pulegii ceruini rubee de qua tigitur asse serapini oppoponacis. omnium añ. ʒ. ii. informentur trocisci pō derantes. ʒ. ii. ex quibus detur in die unus cum aqua in qua semen iuniperi coctum fuerit. hoc nanqꝫ medicamen adeo uehe més existit in prouocádis menstruis ut ét fetú excutiat si qua eo sepe utaꝛ. Uentose quoqꝫ sub curuature poplitis sút ponéde ⁊ phlebotõia ex saphena faciéda é postre mo quoqꝫ uétose féori sút supponéde. Sil

Ponit curam retentionis menstruorum: ⁊ diuiditur in tot quot remedia ponit partes pa tebunt. De prima dicit ꝙ cum ex retentione menstruorum sequitur magna lesio tunc debét dari trocisci de mirrha. Ratio patet quia inci dant materiam uiscosam subtiliant aperiunt: ⁊ mundificant matricem ⁊ sic etiam confortant expulsiuam. Secundo ponit descriptioné. ℞. mirrhe. ʒ. iii. lupinorum optime tritorum. ʒ. v. foliorum rute: mentastri pulegii: ceruini: rubee de qua tingitur serapini asse oppoponacis om nium añ. ʒ. ii. informentur trocisci ponderis. ʒ. ii. ex quibus detur unus in die cum aqua dco ctionis iuniperi. Tertio dicit ꝙ hoc medicamé est ita potens in prouocatione menstruorum q: etiam ualet ad extrahendum fetum. Notan dum ꝙ in prouocatione menstruorum quedá approximantur per superius quedam per infe rius: ⁊ quedam ab extra. Approximata per superius. super os ℞. rubee tinctorum maio ris. ʒ. ii. leuistici spargi graminis radicis ciperi añ qrt. ʒ. siseleos. ℥. ii. mellisse. M. ii. arthimi sie sauine ualeriane pulegii calamenti añ. M. i. xilobalsái caronbalsami añ. ℥. i. spicenardi. ʒ ʒ. liquiritie rase uuarum passarum mundataꝝ añ ℥. i. florum anthos florum sticados arabi ci añ. ℥. i. mell' el'ci. lb. ʒ. zuccari al. qrt. iii. fiat sirupus clarificatus usqꝫ ad lb. i. ʒ. detur cum brodio cicerum. Ad idem. ℞. sauine pulegii ⁊ rubee maioris añ partes equales fiat dcoctio cum uino albo subtili detur ad bibendum. Ad idem. ℞. trifere rubee maioris añ. ℥. ʒ. seminis siseleos. ʒ. iiii. seminis fenugreci faseolorum rubeorum cicerum nigrorum añ. partem. ʒ. co quantur in. lb. ʒ. aque quousqꝫ redeat ad partis i. coletur ⁊ colatura cuz modico zuccaro admi nistretur ⁊ multum aperit. Ad idez ualet aq̃ distillata rubee maioris ⁊ est multum fortis Ad idem ualet usus trifere sine opio quolibet mane cum aqua cicerum uel cum uino albo Ad idem. ℞. cassie lignee. ʒ. ii. troci. cassie añ. ʒ. i. puluerizentur subtiliter ⁊ detur ad bibédú cum uino in quo bulierit sauina ⁊ subito prouo cat. Ad idem puluis cassie lignee cú uino da tus. Ad idem. ℞. mirrhe castorei storacis: omnium añ. aur. i. sauine cinamomi amboruz añ. aur̃. ʒ. conficiantur cú melle dos. é aur̃. ii. si detur cum uino est melius. Ad idem. ℞. sa uine. ʒ. ii. asse armoniaci rubee añ. ʒ. i. ʒ. fiant pilke ⁊ sunt aur̃. Ad idé troci. ʒ. ii. uel. i. detur ad bibendú. Similiter dyacalaméti. ʒ. i. Ualet ét dyacinamomú cú rubea tinctoꝝ. Ad idé cordumeni triti. ʒ. i. Approximanda p iferi⁹ s. p uuluá sút suffumigia. ℞. coloquitide. quá tú uis cui⁹ recipiat fumú sup carbones ponen do cú instřo ⁊ stati ꝓuocat. Ad idé fiat suppo sitoriú cú assa serapino ⁊ euforbio. Ad idez suppóatur euforbiú cú aceto ⁊ stati ꝓuocat Ad idé fiat suppositoriú ex assa fetida armonia co ⁊ serapio uel ex sola assa. Ad idé supposi toriú ex trifera magna ⁊ puluere aloes ⁊ masti ce. Ad idé itigatur cotú i oppopobalsamo ⁊ supponatur. Ad idé. ℞. radicis géciane pu legii regalis añ. ʒ. ii. nigelle. ʒ. i. carniú ficuú ca ricarú. q. sufficit ad icorporandú puluerizenda puluerizétur misce oia cú succo maiorane ⁊ fiat massa ⁊ ligetur i ultio cuz filo ut possit extrahi. sꝫ hoc pessariú ñ ifert doloré i collo matricis ⁊ Gerar. eo ualde utebatur. Ad idé. ℞. radi cis genciáe. ʒ. ii. se. stafisagrie cologntide nigel le añ. ʒ. i. ʒ. carniú ficuum siccaruz. q. sufficit ad incorporandum oia misce cú succo mercurialis fiat massa ⁊ potest fortificari cú ell'o l' euforbio.

Ad idem. ℞ benedicte. ℥. ſ. stafiſagrie coloqntide nigelle pulverizatarũ añ. ʒ. i. ſ. miſce malaxãdo cũ ſuco cucumeris aſinini. ℥. i. ſucci mercurialis q̈rt. ſ. miſce ⁊ fiat ſuppoſitoriũ de bombace infuſo ſupponatur. Ad idẽ. ℞. radicis ru. maiores radicis cipi añ. q̈rt. ſ. ſucci arthemiſie iſopi ſauie calamẽti pulegii mõtãi añ M. i. ſeminis ſiſeleos. ʒ. i. nigelle. ʒ. ii. pulpe coloquintide. ʒ. ſ. melꝉ. olei de lilio. añ. q̈rt. ſ. ſucci arthemiſie. ʒ. i. benedicte. ʒ. vi. fiat peſſariũ. Ul' iniiciatur in matricẽ ad modũ cliſteris duabus uicibus: Ad idẽ galbanũ. Ad idẽ ungula aſini ul' ſtercus aſini: Uel oculi piſciũ ſalitoriũ a proprietate ualent. Ad idẽ bucchormariẽ i. panis porcinus. Ad idẽ ſupponatur radix ſerpentarie. Ab extra approximãda ꝑ balneum. ℞. arthemiſie ſauine añ. M. iii. malue biſmalue brance urſine añ. M. i. ſeis feniculi ſeis petroſ. aniſi aneti aſſari dauci. añ. ʒ. ſ. floꝝ camomille floꝝ ſambuci floꝝ anthos utriuſq; ſticados. añ. ʒ. i. fiat ſacculus ſup quo ſedeat i balneo ⁊ illud apit uias ⁊ mollificat. Ad idẽ unguentũ ℞. mucillaginis ſemis lini ſemis fenugreci añ. ℥. i. butiri ſine ſale. ℥. ii. axungie galline anatis ⁊ anſeris medulle uituli. añ. ℥. ſ. olei ſiſamini olei amigdalaꝝ dulcium añ. ʒ. v. fiat unguẽtũ quo unguatur ante ⁊ retro. Ratio quia mollificat ⁊ dilatat ⁊ debẽt ꝓcedere alia remedia. Uentoſe quoq;. Ponit aliud remedium dicens ꝙ uentoſe ſunt ponende i curuatura poplitis. Ratio q2 trahit ſanguinem ad inferiora.

Ad idẽ ligature doloroſe in coxis ⁊ fricationes fortes. Et flebothomia. Ponit aliud remedium dicẽs ꝙ flebothomia ẽ fiẽda d' ſaphena. Ratio q2 ꝓpter colligantiã quã habet cum matrice trahitur ſanguis ad inferiora ⁊ hoc faciunt moniales ⁊ alie nolentes impregnari.

Poſtremo. Ponit aliud remediũ dicẽs ꝙ ultimo ualẽt uentoſe ſi ſuperponẽtur femori. Ratio patet. Notãdũ ꝙ i prouocando mẽſtrua prius debet fieri purgatio comũis mulieri ſecũdũ exigentiã humoꝝ ꝓcantiũ deinde approximare diuertica ⁊ ꝓuocatiua menſtruoꝝ. Simplicia materialia ſunt rubea maior arthemiſia origanũ calamentum diptamus aniſum maratrũ ciminũ ſiſeleos ſpicanardi ſquinãtum calamus aromaticus myrrha aſſa oppoponacũ piretꝝ cuſcute caſtoreũ fella nigella muſcus ſerapinũ coloquitida pipa aſſaꝝ: ſauina: iunipus: radix apii: bruſci ſemẽ ſparagi: ſcolopẽdrie ⁊ iſta ſũt calida. Sed frigida materialia ſunt iſta ſimplicia ſcariola ſemina quattuor comunia frigida. ſ. meloniſ cucurbitũ cucu. ⁊ citruli ſemẽ endiuie ſemen lactuce ſemen ſcariole. Et ex hiis poteſt fieri peſſarium emplm: unguentũ: puluis: oleũ potio: ul' balneũ: ul' quodcũq; aliud cũ ſimilia.

De ragadiis uulue. Sillanus.

Irca rubricam eſt notandum ꝙ ragadie ſunt quedã ſciſſure cũ quibuſdam eminentiis carnoſis a quibuſ cũ fricatione cũ uirga non per ſe emant ſanguis. Secundo notandũ ꝙ canſa ragadiarum matricis aut eſt extrinſeca aut intrinſeca. Si extriſeca ut caſus ⁊ ꝑcuſſio ⁊ partus innaturalis ⁊ groſſities uirge uiri ipoſitio medicaminis acuti: ſicut eſt nigella ⁊ ſimilia. Sed intrinſeca eſt ſicut ruptura apoſtematis humores acuti corroſiui ⁊ ſanies que egreditur. Tertio notandũ ꝙ cauſa ragadiaꝝ ſi ſunt extrinſece ſigna habẽtur ex iudicio pacientis. Si intrinſece ⁊ ſunt ex ruptura apoſtematis cognoſcitur ex ſanie que egreditur ⁊ que ꝓceſſerunt ſigna apoſtematis matricis que dicentur: ſi aũt ſunt ex humoribus acutis corroſiuis eſt ibi calor dolor ⁊ pũctura mordicatio ⁊ inquietudo: ⁊ ſi ſint ex exterioribus d' facili diſcernitur ex exeũtibus ⁊ ex dolore et ex ipoſitione ſpeculi i uulua: q2 tũc apparent ſi fuerint ragadie ul' ulcus ul' uerruca. Pronoſticatio ragadie uulue ſunt difficilis curationis et ſpecialiter ſi ſint ex profundo. Al.

Ec curande ſunt ex medicamine de ragadiis ani. Peſſariuz quoq; ex adipe anatis ⁊ iſopo ⁊ ceroto ⁊ medulla cruris ceruini mixtis cum cera diſſolute in oleo de lilio. aut narciſcino ſubiiciatur. ſi neq; febris neq; acuitas affuerint. Quod ſi illud fuerit cũ calore ⁊ acuitate oleum roſ. adhibeatur. Ex ungtõ quoq; de ceruſa ſimiliter fiat peſſarium. ſi aũt calor fuerit uehemẽtior ſumatur ſuccus portulace. ſemperuiue lactuce aut mucillago pſilii ⁊ fiat tabula de plumbo ſimilis marmori in qua teruntur colores habens in circuitu labium paruum ⁊ ponatur in ea aliquid de predictis ſuccis: ⁊ cum piſtello plumbeo adeo ſuper ipſaz moueatur: ut de plumbo predicto liquori multum miſceatur ⁊ inſpiſſetur ſuccus ex quo fiat peſſariũ poſtq̃ oleũ roſ. ei admixtum fuerit ⁊ ſupponatur hoc enim medicamen cancro uulnerato q ẽ i matrice optimũ exiſtit ⁊ aliis ei ſilibus. Sillanus

Ponit curam ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam in generali. Secundo in ſpeciali.

Secunda ibi. Pessariũ. De prima dicit ꝙ ragadie matricis sunt curande sicut ragadie que fiunt in ano. Ratio quia eadẽ ẽ causa ⁊ loca sunt propinqua. Pessariũ Põit curã in speciali ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam quando non est acuitas. ṡo qñ ẽ acuitas ⁊ fe. siue calor. ṡa ibi. Q̄ð si De prima dicit ꝙ debet subici pessarium factum ex adipe anatis ysopo croco ⁊ medulla cruris cerui mixtis cum cera dissoluta cum oleo de lilio: aut narcisco posito ꝙ non sit febris neq; acuitas. Ratio quia glutinat scissuras ⁊ non timetur de caliditate. Q̄ð si. Ponit curam quando est calor ⁊ acuitas. Et primo dicit ꝙ si ragadie sint cũ dolore ⁊ acuitate oleum roṡ. debet approximari. Ratio quia remittit calorem ⁊ acuitatem Secundo dicit ꝙ pessariuz debet fieri ex unguẽto de cerusa ratio patet: quia alterat malam ꝯplexionem ⁊ consolidat. Tertio dicit ꝙ si calor fuerit maior debet sumi succus portulace uł mucillago seminis psilii que fuerit dissoluta super plumbo sic ꝙ de plumbo dissoluatur aliquid admiscendo oleum roṡ. quia magis alterat ⁊ ꝯsolidat. Subdit ꝙ hoc medicamen ualet etiam cancro uulnerato qui est in uentre. Notandum ꝙ ragadie si sunt extra ualet unctio solũ. Si sint intra ponatur tenta. Si uero sunt in cõcauo uulue ponatur pessarium. Secundo notãdum ꝙ ad remouendum ardorem ualet suppositorium de bombice infuso in aqua roṡ. uel in aqua plantaginis. Ad idem ualet ablutio cũ aqua calida solum. Ad idem balneuz decoctionis rerum frigidarum: ut mirtillorum roṡ. lentium ⁊ similia. Ratio patet. Tertio notandum ꝙ ante cõsolidationem ualet decoctio ysopi cum melle: aut ydromel cum radice yreos. Consolidatiuum in forma unguenti potest esse tale. ℞. dragaganti gũmi arabici infusorum i aqua roṡ. aloes ceruse lote olibãi loti sanguis draconis añ. ʒ. i. litargiri. ℥. ʃ. olei roṡ. ℥. ii. cere quantũ sufficit puluerizenda puluerizentur ſb tiliter misce omnia simul ⁊ fiat unguentum consolidatiuum. Ad idem in liquida substantia ad iniciendum in matricem potest esse tale. ℞. ceruse lote aloes olibani sanguinis draconis. boli. ar. añ. ʒ. ii. conquassentur ⁊ bulliant in. ℔ ʃ. lactis caprini donec redeat ad q̃r. i. coletur ⁊ colatura iniciatur in matricem.

De apate quod fit in matrice. Sillanus

Circa rubricam notandum ꝙ causa apostematis matricis est duplex. s. exterior sicut casus ⁊ percussio superfluꝰ coytus aborsus innaturalis obstetrix cum est i docta ⁊ similia. Aut causa ẽ interior sicut est retentio menstruorũ retentio spermatis retentio humoris acuti ad locum descendentis: sicut est sanguis colera phlegma uel mełia uentositas uel aquositas simplicia uel composita. Secũdo notãdũ ꝙ signa apostematis calidi i matrice sunt fe. dolor uehemens inter umbilicum: ⁊ pectinem renum ⁊ yliorum uigilie ⁊ inquietudo difficultas urine ⁊ egestionis ⁊ frequentia pulsus dolor capitis ⁊ oculorum propter continuitatem ⁊ coligantiam: difficultas anhelitus dolor stomachi ⁊ nausea. Signa apostematis frigidi omnia accidẽtia sũt remissa. Si apa sit conuersum ad duritiem cognoscitur: quia reuertitur fe. quia resolutum ẽ subtile ⁊ grauitas ⁊ duricies in pectine. Pronosticatio omne apostema matricis est difficilis consolidatõnis ⁊ specialiter quãto magis apropinquat ad itra

Almansor.

Si cum apatibus istis adest calor ⁊ febris flebothõia ex cephalica fiat. Et patiens aqua ordei nutriãtur. Et liniantur renes ⁊ femur ⁊ ilia ⁊ sumẽ ex epithimate apostematis calidi ⁊ infrigidetur locus quantum possibile est. Si uero postquã febris ⁊ acuitas quieuerit ⁊ remanserit ex apostemate calido aliquid exit unctionibus liquidis curetur: ⁊ mulier in huiusmodi liquidis sedeat donec mollescat ⁊ maturetur. Pessarium mollificans dura apostemata matricis: ⁊ conferens doloribus i ea factis ⁊ paulatim ea quiescere faciens. ℞. adipis anatis medulle cruris cerui uel medulle cruris uacci bdeli moll'croci uitelli oui assati fecis olei de seminibus: fecis olei de lilio oĩum añ. partes equales dissoluantur i vĩo aut rob ⁊ fiat ex eis pessarium est enim optimum ad sedandnm dolorem ⁊ mollificandum duritiem matricis. Patiens preterea sedeat in aqua in qua coquantur fenugrecũ: ⁊ camomilla ⁊ mellilotum ⁊ caulium extremitates sigillatim aut omnia simul.

Sillanus.

Ponit curam apostematis matricis. Et prio quando est calidum. Secundo quando est conuersum ad sclirosim ⁊ duritiem. Secunda ibi. Si uero. Prima in tres. Primo põit curã per flebothomiam. Secundo per dietam. Tertio per unum locale. Secũda ibi. Et patiens. Tertia ibi. Et liniatur. De prima dicit ꝙ qñ

cum apostemate matricis sit calor ⁊ febris d3 fieri flebothomia de basilica. Ratio quia pro hibetur fluxus trahendo materiā aliūde ⁊ eua cuando eam. De secunda dicit q patiens d3 nutriri aqua ordei. Ratio q2 remittit caliditatē ⁊ fe. De tertia dicit q debent liniri ⁊ epithia ri femora ⁊ renes ⁊ alia ex epithimate apostēa tis calidi ⁊ infrigidari locus i quantum est pos sibile ratione ardoris. Notandum q in cura apostematis matricis quātum ad localia a prin cipio extrahatur succus plantaginis ⁊ coletur: ⁊ tepidus iniciatur in matricem ⁊ frequenter. Deinde aqua decoctionis gallarum lenciū ba laustiaru3 sumach rof. ⁊ sandal. iniciatur i ma tricem: deinde mundificetur matrix cum decoc tione ysopi absinthii mell. rof. uini albi ⁊ lacte coletur ⁊ colatura iniciatur per pessarium. De inde utatur isto unguento. ℞. dragaganti gū mi arabici infusorum ceruse lote litargiri ami di sanguinis draconis boli ar. rof. ru. aā. ʒ. i. corticis eris. ℈. ii. olei. rof. ⁊ cere. q. sufficit. Et si unguentum non posset attingere locum deco quantur ista omnia in lacte cum oleo rof. cole tur ⁊ colatura per pessarium iniciatur. deinde si carnem uolueris regenerare fiat unguentum d aloe mirrha ⁊ thure sacorcolla sanguinem dra conis litargirio ⁊ thutia lota cum oleo rof. ⁊ ce ra fiat unguentum coquatur in lacte ⁊ coletur ⁊ iniciatur cum instrumento. Si uero. Ponit curam apostematis matricis quando est cōuer sum ad duritiem ⁊ diuiditur in duas secūdum q duo ponit remedia. Scda ibi. Patiens pte rea. De prima dicit q postq̄ acuitas quieuit ⁊ remāsit durities debet esse cura iniciendo i ma tricem aliqua liquida mollitiua. Secundo pōit descriptionem unius pessarii qd est. ℞. adipis anatis medulle cruris cerui medulle cruris uac cini bdelii molis croci uitelli oui assati fecis olei de lilio aā partes equales dissoluantur in uino uel rob ⁊ fiat pessarium causam assignat: q2 se dat dolorem ⁊ mollificat duritiem matricis. Patiens. Pōit aliud remedium dicens q pa tiens debet sedere in aqua in qua sint cocta fe nugrecum semen lini camomilla mellilotum ex tremitates caul um: quia mitigat dolorē ⁊ mol lificat. Ad idem balneum de lilio conquassato.

De ulceribus que fiunt in matrice ⁊ eius cancro. Sillanus.

Circa rubricam est notandum q ul cus matricis est solutio facta in ma trice cum sanie: sed cācer est aposte ma durum mlīcum. Secundo no tandum q cancer fit a materia mlīca adusta in filtrata ⁊ inserta in uenis circūdantibus locum que expirant superfluitates mlīcas. Tertio no tandum q signa cancri sunt quia incipit ad mo dum ciceris uel fabe ⁊ uene apparent circa lo cum sue natiuitatis nigre uel liuide ⁊ fit cōtinue augmentatio cum duritie ⁊ calore ⁊ pulsatione in loco quousq3 In loco ulceretur. tempore uero ulcerationis emanat ab eo uirus uiride uel ni grum fluēs ut acetum uel aqua ⁊ fetet fetore ex eunte a cadauere q est in uia putrefactionis ⁊ facit deambulationem continuā. Pronostica tio ulcera matricis possunt curari. Sed cancer in matrice impossibilis est cure uel difficillime.

Almansor.

Um a uulua fluxerit sanies spis sa aut uirus tenue si ex propin quo manat loco: neque fuerit ibi profunditas fetida: neque putrida sumenda sunt aloes ⁊ mirrha ⁊ sanguis draconis: ⁊ sacorcolla atque oli banum ⁊ loco superponenda donec con solidetur. Si autem ex loco manauerit remota est pessario quod nominauimus in capitulo d sanguine ⁊ sanie fiat prodis nia. Si autem quod fluxerrit est fetidum odorem habens malum ex pessario secun do acuto fiat iniectio postquam locus mū dificatus fuerit ex aqua ⁊ melle iiectis per instrumentum eneum. Si uero cum hoc quod fluit fuerit puncto ⁊ dolor ⁊ aposte ma durum quod tactu discernitur sūmo pere cauendum est ne aliquo acuto medi camine tangatur. Sed fiat iniectio ex cum fricatione plumbi quam diximus. aut ex unguento de cerusa. Et flebothometur ex basilica: ⁊ custodiatur ab omnibus q̄ coleram nigram gignunt ⁊ semenibus ⁊ speciebus que pro condimento admiscē tur cibis.

Sillanus.

Ponit curam ulceris matricis ⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curam quando est in xtrēitatibus. fo qñ ē i iteriorib⁹. fa ibi. Si āt De prima dicit quod cum a uulua uel matri ce exit sanies spissa uel uirus subtile si fuerit in loco propinquo debet supponi aloes sanguis draconis mirrha sarcocolla ⁊ olibanum. Ra tio quia est consolidatiuum. Sciendum tamen quod debet premitti mundificatiuum cum ydromelle factum. Si autem.

103

Ponit curá qñ est in interiorib⁹: ⁊ diuiditur
in tres. Primo ponit curam qñ illud quod fluit
non é multũ fetidũ. Secũdo qñ est multũ feti
dũ. Tertio qñ é mltũ durũ. secũda ibi. Si aũt
Tertia ibi. Si uero. De prima dicit ꝙ si sa
nies fluat ex loco remoto ⁊ profundo debet fiẽi
iniectio cũ eo qδ noiauimus in. c. de sanie ⁊ san
guine. Secundo dicit ꝙ si illud quod fluit é feti
dũ hñs malũ odoré debet fieri ex pessario acu
to iniectio premissa euacuatione uniuersali ⁊ ṕ
missa mũdificatõne loci cũ idromelle. rõ patet.
Si uero. Ponit curá qñ apã é durũ ⁊ ꝑ cõ
sequens cancer. Et prio dicit ꝙ si cum eo quod
fluit sit punctio ⁊ dolor é apostema durũ quod
discernitur ad tactũ. Primo cauendũ est ne ali
quo medicamine acuto tãgatur. rõ quia auget
malitiam. secundo dicit ꝙ debet fieri iniectõ cũ
fricatione plũbi de qua dixit: aut ex unguento
de cerusa. rõ quia remittit acuitaté. Tertio dicit
ꝙ debet fieri phlebotomia ex basilica. rõ quia
diuertit ne materia fluat ad locum. Quarto ꝙ
debet cauere ab oibus multiplicantibus melá
coliam. ⁊c.

De prefocatione matricis. Sil.

Otandũ circa rubricá ꝙ prefocatõ
matricis est ascensio matricis ad su
periora usqꝫ ad dyafragma. Se
cundo notandũ ꝙ cause prefocatio
nis matricis sunt hũores uentosi existétes i ma
trice qui accidunt ex spermate retéto. ⁊ hoc acci
dit potissime uiduis que cõsueuerũt coire ⁊ mõ
nõ coeunt ⁊ puellis adultis que carent uiris uel
etiam accidit ex corruptione hũorũ in matrice.
Tertio notandũ de signis qñ mulier dꝫ icur
rere prefocationé matricis patitur scotomiá et
uertiginé ⁊ doloré capitis ⁊ sentit res ascenden
tes ad superiora ⁊ sentit supra uentré manus cõ
pressa ⁊ tenet genua flexa: ⁊ si uocetur ꝓprio no
mine bene audit ⁊ intelligit: sed nõ põt respõdẽ
⁊ post peroxismũ de oibus recordatur. Differt
ab epilepsia: quia hic nõ é spuma i ore. Differt
etiá ab appoplexia: qꝛ hic nõ é tanta difficultas
anhelitus. Differt a litargia: quia hic non é fe
bris. Pronosticatio licet species prefocatõis
matricis sint multe tñ illa que ducit ad difficul
taté anhelitus est peior: ⁊ si cum hoc peroxism⁹
eẽt longus frequẽter moriuntur: ⁊ hoc iam uidi
Utrũ in prefocatioe sit mortua actu discerni
tur sicut in appoplexia ⁊ cyato pleno aqua posi
to supra pectus et ex coto carminato supra na
res.

Almansor

Um mẽstrua per longũ spaciũ tẽ
poris retenta fuerint. aut mulier
a cõmixtiõe uiri diu abstinuerit lꝫ
ualde affectauerit ⁊ euenerit grauitas ⁊
dolor in iferioribus partibus femoris ⁊
séserit q̃si aliqδ sursũ trahi a pte sumis for
tasse p⁹ ista supuenit ei sincopis ⁊ q̃si mor
tua cadet. ꝑpendi quoqꝫ uix poterit ꝙ ipa
attrahat aeré uel habeat pulsũ ⁊ forsitan
ṕfocabitur ⁊ morieẽ ⁊ fortasse sanabitur
laboriose tñ. Hec itaqꝫ passio illico vt eue
nerit curanda é cui⁹ cura é vt pedes forti
ter fricenẽ ⁊ ligenẽ ⁊ ventosa magna sũi
ni superpõaẽ ⁊ obstetrici quoqꝫ precipia
tur vt digitũ oleo bene redolente inungat
⁊ in circuitu oris vulue dũ est int⁹ bene cõ
moueat. Narib⁹ preterea condisi insufléẽ
⁊ circa aures ipsius uoces clamádo ꝓferã
tur ⁊ nihil qδ bene redoleat olfaciat imo
redolétia ⁊ algalia remoueanẽ ⁊ pecté ⁊
ei⁹ inferiora ex eis epithiméẽ et narib⁹ ma
lũ reddentia odorem applicenẽ. vt sterc⁹
castoreũ et sulfur. Cũ aũt sanitati restituta
fuerit ex hoc medicamine cureẽ ne egritu
do redeat. Qδ si hec egritudo post mẽstru
orũ venerit restrictõné ea denẽ q̃ mẽstrua
ꝓuocant et i pedibus fiat minutio et vẽto
se in eis apponanẽ. si aũt post longam vi
ri disiũctioné contingat ex quo etiam sepe
accidit incipiat uiri consuetudiné habere
aut obstetrix iteret illδ qδ sepe dixim⁹ i oĩ
pauco tempore aut medicamia q̃ minuũẽ
spma denẽ q̃ predixim⁹ et denẽ trocisci de
mirrha quos in. c. de menstruis prouocan
dis nominauimus. Silla.
Determinat de prefocatione matricis: ⁊ diui
ditur i tes. Prio ponit signa prefocatõnis matri
cis. secundo ponit vnũ documentũ. Tertio põit
curam. secunda ibi. Et forsan. Tertia ibi. Cu
ius cura é. De pria dicit ꝙ qñ apparent ista
signa. Primum ꝙ menstrua fuerint longo tpe
retenta uel talis mulier abstinuit a coitu lꝫ ual
de affectaret. Secundum est grauitas ⁊ dolor
in parte inferiori suminis. Tertiũ quia sentit q̃si
aliquod sursũ eleuari a parte suminis ⁊ postea
speruenit sincopis ⁊ cadit quasi mortua. uñ uix
põt perpendi ꝙ habeat anhelitũ uel pulsum ar
guere debemus super prefocatõne matricis. rõ
signoꝝ patet. Et forsan. Ponit unũ docum
tũ dicens ꝙ cũ hec passio aduenit subito est cu
randa. uerificat se quia uel prefocabitur ⁊ mo
ritur: uel de difficili sanabitur. Ratio quia nõ

pōt stare longo tempore sine anhelitu: Et eius
cura. Ponit curā ꝛ diuiditur in tres. Prio
ponit curam qñ ē in actu presocationis. Secun
do docet preseruare qñ prouenit ex retentōe mē
struorū. Tertio docet preseruare qñ prouēit ex
abstinētia uiri ꝛ affectꝫ eū. secūda ibi. Cū aūt
Tertia ibi. Si aūt. Prima in tot quot reme
dia ponit. partes patent. De pria dicit ꝙ cu
ra est ut pedes fortiter fricētur ꝛ ligentur. ratio
quia fit diuersio ad inferiora. Secundo dicit ꝙ
debet precipi obstetrici ut inungat digitū oleo
bene redolenti sicut ē oleū de lilio ꝛ ipsum ꝯmo
ueat i circuitu oris uulue: rō qꝛ inducit titil latō
nē in loco ꝛ hoc facit aliqualē diuersionē ꝛ inci
tatur matrix ad descendēdū inferius. Quar
to dicit ꝙ debet prouocari sternutatio ponēdo
in naribus puluerē elli albi: rō quia in sternuta
tione fit fortis motus: unde fit cōpressio ad ife
riora. Quinto dicit ꝙ debent proferri uoces
magne fortiter clamando iuxta aures. ratio qꝛ
expergefactio ꝛ motus spirituū ad exteriora fit.

Sexto dicit ꝙ non debet odorare alisiō odo
riferū: sed pectent ꝛ inferiora debent ex eis epi
thimari. Septio dicit ꝙ debet narib⁹ appli
cari reddētia malū odorē: qualia sūt assa fetida
galbanū castoreū furfur pluma cōbusta ꝛ solee
sotulariū cōbustorum ꝛ capilli ꝯbusti. Secūda
rō qꝛ matrix currit ad aromatica ꝛ fugit fetida
ꝛ in collo matricis debēt poni aromatica. No
tandum ꝙ odorifera que ponūtur in collo ma
tricis sunt muscus ambra ꝛ ille puluis. ℞. sto
racis calamite ligni aloes gar. añ. ʒ. i. musci am
bre añ. ℈. i. ß. fiat puluis ꝛ ponatur in panno li
neo ꝛ supponatur: ꝛ si ista nō suffecerint suppo
nantur suppositoria acuta dicta in. c. de prouo
catione menstruoꝝ: quia talia trahunt ad inferi
ora. Cū aūt. Hic docet preseruare mulieres
qñ profocatio prouenit ex retentione mestruoꝝ
dicēs ꝙ cum mulier fuerit restituta sanitati ubi
timor sit de aduentu post retentionē pro preser
uatione dentur ꝓuocantia menstrua. Secūdo
fiat phebotomia in pedibus: qꝛ de saphenis.

Tertio apponātur uentose in coxis. ratō qꝛ
omnia prouocant menstrua ut dictum fuit supe
rius. Si aūt. Docet preseruare mulieres qñ
prouenit ex abstinentia uiri dicens ꝙ si cōtingat
prefocatio ex abstinentia uiri longo tēpore inci
piat uti uiro. rō patet. Secundo dicit ꝙ ob
stetrix debet fricare orificium uulue cuꝫ digito
iuncto ut dictum fuit ꝛ doc sepe fiat. ratio quia
incitat ad expulsionē superfluitatum. Tertō
dicit ꝙ debet dari medicia que minuit sperma
ut ruta agnuscastus ꝛ silia. Quarto dicit ꝙ dē
tur trocisci de myrrha. ratio quia mirabiliter ꝓ
uocant mēstrua ꝛ sperma. Notandū ꝙ rasis
non facit mentionem de precipitatione matricis
precipitatio ergo matricis est: quia matrix decli
nat uersus alterā partē. si ad superiorē dr̄ ꝓfo
catio: si ad inferiorē casus ut dictum est. Se
cundo notandū ꝙ precipitatio matricis accidit
ꝓpter causas extrinsecas ut ē casus percussio ni
mius coytus sessio super lapide frigido. uel in
aqua frigida uel iniectio ex aliquo frigido. Uel
accidit ꝓpter causas intrinsecas: ꝛ tūc accidit
aut a paralisi uel mollificatione neruorū ꝛ lacto
rum ꝛ concursu aquosarū humidaꝝ uersus ma
tricem uel ꝓpter hūiditatem aqueam. Tertō
notandū ꝙ signa precipitationis matricis sunt
quia extenditur dolor in altero lateruꝫ ꝛ graue
do. ꝛ si passio fuerit occulta obstetrix debet pōe
re digitū in collū matricis ꝛ si foramen intrinse
cū matricis est ex directo alterius man⁹ intrinse
ce nulla est precipitatio ꝛ si est tortuosum tūc est
precipitatio uel dislocatio. Pronosticatō si
diu steterit dislocata matrix de difficili curatur
aut nunq̄ꝫ ꝛ pessime si exit extra. Cura si pro
uenit ex repletione prius purgāda ē matrix. dei
de est ponenda uentosa in latere ꝯtrario que sit
magna precedente balneo aque dulcis tepide.
ratio quia mollificat ꝛ uentosa trahit ad mediū

Deinde ponatur alia uentosa super umblicū
cum reducta sit ad locū naturalē. deide fiat sup
positoriū factum ex cera longum ꝛ grossum ad
quātitatem sex digitorū ad modum uirge ꝛ un
gatur ex oleo de lilio: ut substineat corpus ma
tricis. Ponatur ēpl'm stipticuꝫ supra matri
cem dictum in. c. de prouocatōe mēstruoꝝ.

Balneum constictiuū matricis. ℞. folia q̄r
cus folia nespiloꝝ folia sorbe summitates beda
guar folia cipressi in quātitate. M. i. pro quolꝫ
summitatuꝫ myrti ualeriane nepite añ. M. ii.
fiat sacculus super quo sedeat in balneo. Ad
idē ualet suppositoriuꝫ istud. ℞. nucis cipressi
gallaꝝ nō perforatarū querci floꝝ squināti flo
rū cameleonte uel camomille añ. ℥. ß. ro. rube.
ʒ. ii. piloꝝ leporis. ʒ. ß. fiat puluis ponatur i pā
no lineo raro ad longitudinē unius digiti ꝛ ei⁹
grossitiem infundatur in uino decoctionis floꝝ
camomille calido ꝛ supponitur.

De mola matricis. Sillanus.

Otādū circa ru. ꝙ mola mr̄icis est du
plex: q̄dam uera ꝛ ē frustū carnis enor
mis ꝛ q̄si sine figura. sꝫ ñ uera ē q̄dā uentositas
aggregata i mr̄ice ul' aquositas idućēs īflatōꝫ

104

Secundo notandum ꝙ mola causatur ex mł
titudine sanguinis menstrui mulieris quando
currit in matricem cum carentia seminis uiri ⁊
posito ꝙ eēt semen uiri ⁊ non esset potēs unde
non posset fieri embrio sed generatur quidam
globus enormis ⁊ credunt mulieres se eē preg
nantes ⁊ tamen non sunt. Tertio notandū ꝙ
mola assimilatur ipregnatōi ꝓpter multa. Pri
mo qꝛ menstrua retinentur. Secundo qꝛ uēter
est tumefactus. Tertio qꝛ sentitur motus sicut i
pregnantibus. Quarto quia mām̄ille induran
tur. Quinto quia cadit appetitus. Sexto disco
loratur mulier. ⁊ hec omnia sunt in pregnātibꝰ
Sed distinguentia inter ipregnationē ⁊ mo
lam sunt quia non est ordinatus motus in mola
sicut in pregnatione: quia res ianimata. Se
cundo quia uenter est durior in mola nec sic tra
hibilis sicut in pregnatione. Tertio quia non fit
motus de latere in latus nisi cum compressione
⁊ uiolentia. sed in pregnante non sic est: qꝛ mo
la est res inanimata. Quarto in mola pedes ⁊
manus sunt molles ualde ⁊ apparēt digiti bre
ues: in pregnante uero non. Quinto in mola n̄
est mulier ita habilis ad mouendum sicut in ve
ra pregnante. Sexto quia ut plurimū in nouez
mensibus discernitur fetus: sed in mola non est
tempus determinatū. Pronosticatō. Mola
uniuersaliter ē difficilis cure. naz aliquādo stat
quattuor annis: aliqn̄ stat usqꝫ ad terminū uite
⁊ non recipit curam. Aliquando v͛o egreditur
quoddam frustum carnis. aliquando sanguis
multus. aliqn̄ uētositas multa. patet ⁊c. Al.

Ulieribus plerūqꝫ accidit passio
ex qua pregnantiū dispositionis
similitudinē incurrunt. uenter nā
qꝫ crescit ⁊ discolorate fiunt ⁊ retinēt mē
strua: motus tamen q̇ est in hac egritudie
nō est v͛t motus infantis licet qn̄qꝫ de suo
mouet̃ loco cū duriter tangit̃. ad ultimuz
v͛o cū angustia ⁊ dolore frustū carnis in
forme ac si pareret emittitur. plerūqꝫ vero
solū modo uentositas ⁊ humorū multitu
do emittuntur ⁊ deinde minuit̃ uēter ⁊
remouent̃ accidētia. Postqꝫ uero tempꝰ
preterierit in quo scitur puerū debere mo
ueri si adesset trocisci de mirrha dādi sūt
⁊ apozima de seminibus ⁊ oleū de resina
ad bibendū. ⁊ pessariuz ex ruta ⁊ menta
stro ⁊ alia pessaria predicta i.c. de alleuia
tione partis sunt imittenda doses quoqꝫ
de pillulis fetidis frequenter tribuēde sūt
cum hoc enim cito euadunt. Sillanus.

Determinat de mola ⁊ diuiditur in duas
Primo ponit cōuenientiā quā habet mola cū
fetu ⁊ drīam. secundo ponit curam. secūda ibi.
Postqꝫ uero. Prima in duas. primo pōit cō
uenientiā. secūdo drīam. secūda ibi. Motus.
De prima dicit ꝙ in mulieribꝰ aliqn̄ accidit
passio hn̄s siłitudinē cum ipregnatōe: ⁊ hoc qꝛ
uenter tumescit ⁊ sūt discolorate quia retinētur
mestrua sicut in pregnātibus. De secūda ponit
drīam dicēs ꝙ motus qn̄ fit in hac egritudie n̄
est sicut motus infantis: quia solū mouetur dū
duriter fit cōpressio sed fetus mouetur ad utrā
qꝫ drīam p se. Scda drīa ē qꝛ i mola ad ultimū
egreditur frustū carnis nō figuratū cū āgustia
⁊ dolore. ⁊ aliqn̄ sola uētositas. deinde minui
tur uēter ⁊ remouētur accidentia. rō pꝫ. Post
qꝫ v͛o. Pōit curā mole ⁊ diuiditur i tot quot
remedia ponit. partes patēt. De pria dicit ꝙ
postqꝫ sentitur tēpus in quo fetꝰ dꝫ moueri trā
siuisse usqꝫ ad decē menses ⁊ nō mouetur: tunc
trocisci de myrrha sunt dandi. rō qꝛ ꝓuocant ⁊
aperiūt. De secūda dicit ꝙ etiā ꝯuenit decoctio
de seibus. rō qꝛ apit sbtiliat ⁊ ꝓuocat. De ter
tia dicit ꝙ oleū de balsamo ē dandū ad biben
dū. De quarta dicit ꝙ dꝫ fieri pessariū de ruta
⁊ mētastro. Siłiter ualent alia pessaria dicta i.c
de alleuiatione ptus. De quita dicit ꝙ de pillis
fetidis frequēter est tribuendū. rō qꝛ sunt ualō
fortes in hoc. Notādū ꝙ predicta etiā ualēt
ad extrahendū fetū siue sit mortuꝰ siue uiuus ⁊
ulcera predicta sūt alia. Primū suffumigatō fa
cta ex vngula asini ⁊ ualet a ꝓprietate. Ad iđ
suffumigatio facta ex laudano: uel ex myrrha
galbano ⁊ castoreo. Ad idē suppositoriū ℞.
ellꝭi nigri stafisagrie aristologie ro. pulpe: colo
quitide armōiaci an̄. ʒ.ii. fellꝭ bouini. ℥.i. pulue
rizanda puluerizētur dissoluātur in succo arthi
misie misce ⁊ fiat suppositoriū. ex istis posset fiēi
pessariū in forma liquida ⁊ mittere in matrice.
Ad idē pessariū factuz ex oppoponaco ⁊ ari
stoł. ro. cū succo arthimisie ⁊ extendatur super
aluptam ad quātitatē uniꝰ palmi ⁊ duoꝝ digito
rū. Ad idem ℞. succi rute. ℔.ʃ. myrrhe pul
uerizate. ʒ.iii. pulpe coloquintide. q. suf. misce
oia ⁊ fiat empłꝫ mediocriter liquidū ⁊ ponatur
supra uentrez calidū. Ad idē ℞. galbani. ʒ.
ii. infundātur cū lacte caprino. ℥.i.ʃ. ⁊ statim ex
pellatur ⁊ hoc ad difficultatē partꝰ. Secūdo
notandū ꝙ oia predicta ualent ad difficultatez
partus ⁊ ultra hoc ualent alia approxiata ab in
tra ⁊ quedam approximata ab extra. Ad intra
approxiata. ℞. pulueris corticis cassiefist. ʒ.vi.

cum uino albo ꝛ cum brodio cicerum rubeorū Ad idem. ℞. myrrhe costi storacis calamite añ. ʒ. ſ. armōiaci electi sauine añ. ℈. i. ſ. fiat puluis. Ab extra. Primū est agrimonia cuꝫ radice ꝛ radix ponatur ꝟsus matricē ꝛ cū peperit remoueatur ne matrix descendat ꝛ exeat. Ad idē magnes alligatus coxe. Ad idem corallus rubeꝰ alligata coxe cū radice uersus matricem Ad idē radix serpentarie. Ad idē smaragdꝰ alligatꝰ coxe. Ad idē cyclamen si fuerit alligatum super femur parturiētis facit cito parere Serapio. similiter capis aquile. Ad idē. ℞. assari castorei sbtiliter puluerizatoꝝ añ ʒ. i. detur cū decoctione cicerū rubeoruꝫ. Ad idem pulsis siseleos.

De sterilitate mulieris ꝛ prohibitione impregnationis. Sillanus.

Notandū circa rubricā ꝙ sterilitas ideꝫ ē qđ prohibitio impregnatōis Ulterius notandū de causis sterilitatis: qꝛ sterilitas aut accidit ex parte mulieris aut ex pte uiri aut ex parte utriusqꝫ Si ex parte mulieris: aut accidit ꝓpter cās extrinsecas aut intrinsecas. Si ꝓpter extrinsecas aut quia mulier potauit aquā in nimia q̄ꝫtitate uel quia cōtinuat cibaria nimis acetosa uel mala uel accidit ꝓpter accidētia anie: ut sunt ira timor ꝛ sitia: uel accidit cū post coitū saltat uł nimis uelociter mouetur: uel ē mulier malitōsa q̄ cepit aliqua sterilitatē faciētia. Si aūt ē pp causas intrinsecas tūc accidit ꝓpter mēbra generationis uel ꝓpter totū corpus. Si ꝓpter totū corpus hoc ē uel ꝓpter passiones notas ꝛ manifestas cerebri cordis epatis splenis uel stomachi qꝛ mēstrua sunt retēta: uel qꝛ nimis fluūt: uł qꝛ nimis piguis: uel qꝛ puella ē uel uetula. Si aūt fuerit ꝓpter mēbra generatōis mulieris uel pp matricē tūc accidit illud: uel ꝓpter morbos cōpositōnales uel ꝯsimiles sicut ē mala ꝯplexio calida uel frigida humida uel sicca uel ꝯposita ex his: uel pp morbos officiales: ut uerruca emorroides: aut piguedo in orificio intriseco: aut strictura aut nimia laxitas: aut amplitudo aut oppilatio aut tortura aut ꝓpter solutionē ꝯtinui uł ulcus. Si fiat sterilitas ex parte uiri uel accidit ꝓpter cās extrinsecas uł intrinsecas. Si ꝓpter cās extrinsecas sūt sicut supfluus coitus potus aque frigide uł nimia frequētia ꝛ usus ciborum acetosorū uel alterius male q̄litatis. uel qꝛ ē puer uel decrepitus uel crapulator uel ebriosus uł quia utitur fuperfluo coitu uł ꝓpter accidentia anime uel qꝛ fasinatus uł qꝛ sūpsit quedaꝫ sterilia. si ꝓpter cās intrinsecas aut ꝓpter totū corpꝰ aut ꝓpter mēbra generatōnis uiroꝝ. si ꝓpter egritudines mēbrorū principaliū aut nobilium uel eis adiacentiū: sicut cor cerebrū epar stomachus splen. uel qꝛ bene iuueniles uł guideꝫ post aures sunt icise. uel quia nimis pinguis uł nimis extenuatus. si ꝓpter mēbra generationis tūc accidit. uel ꝓpter morbos cōsimiles: sicut ꝓpter malā cōplexionē spmatis ꝛ testiculoꝝ calidam uel frigidam humidam uel siccam uel ex his cōpositam: uel accidit ex morbis officialibꝰ: ut qꝛ uirga est nimis longa uel nimis breuis uel quia mollificata uel spasmata ꝛ testiculi similiter uel quia testiculi nō sunt aut foramē uirge est tortuosum. Uel accidit ꝓpter morbuꝫ cōmunē. sicut ꝓpter solutionē continuitatis uel ulcus. si auteꝫ fuerit sterilitas ꝓpter utrunqꝫ: quia ambo cōueniunt in malitia cōplexionis: uel quia disconueniunt ꝛ malitia est nimis intensa: quare semina non possunt se contempare uel corrigere ad inuicem. uel quia unus anticipat emissionem seminis ante alium: quia simul debent emittere semina. Uel accidit sterilitas propter membra quoniaꝫ nō sunt proportionata: ut quia matrix est nimis ampla ꝛ concaua ꝛ uirga est nimis breuis. Secundo notanduꝫ de signis. signa sterilitatis pp causas extrisecas sunt manifesta ex iudicio patientis. Signa sterilitatis ꝓpter egritudineꝫ totius corpis uel mēbri principalis sūt nota ex signis aliarū egritudinū que precesserunt. Et signa sterilitatis ex malitia cōplexionis calide sūt qꝛ urina ē itensa ꝛ circa genitalia est multitudo pilorū calor ꝛ pūctura ꝛ appetitus ad coitū. uel uelox emissio seminis dilectatio nimia: mēstrua citrina ꝛ sunt calida tactu ꝛ sunt animose: pulsus uelox sitis uelocitas in motibus ꝛ in oībus suis actōibus. Signa sterilitatis ex malitia cōplexionis frigide sunt opposita. qꝛ urina est remissa: paucitas pilorū: paucitas desiderii ad coitū paucitas menstruoꝝ ꝛ eorum albedo: tarditas emissionis seminis modica dilectatio in coitu pulsus tardus paucitas sitis: pigritia in motibꝰ

Signa sterilitatꝭ ex mala ꝯplexione sicca: mulier ē extenuata parum uel nihil emittit de semie in coitu. urina pauca tenuis: labia uulue arida ꝛ sicca. Signa ex mala cōplexione hūida sūt matrix humida ꝛ post mēstrua remanet hūida ꝛ quasi semper exit a matrice quoddam liqduꝫ aquosum ꝛ fluidum ꝛ non delectatur in coitu: ꝛ matrix est humida ꝛ liquida sic ꝙ non potest retinē semē ꝛ hec cā plurimū ꝯiūgitur frigiditati.

Signa ad cognoscendū utrū mulier sit pata

105

ad ꝯcipiendũ. Primũ ẽ suffumigetur mulier i
ferius cũ aromatibꝰ ⁊ tũc si penetrat odoꝛ usq̄
ad nares parata ẽ conceptõi: ⁊ si non penetrat:
tũc ẽ ibi oppilatio ꝓhibens transitũ suffumigi:
⁊ hoc experimentũ ualet in uermibꝰ. Scđm ex
perimentũ supponat mulier dorsũ allei aliquali
ter ꝯquassatũ ⁊ cõsideret si iuenit saporẽ ⁊ odo
rem eius i ore: q2 tũc ẽ parata conceptõi. si nõ:
⁊ hoc ẽ ad sciendũ utrũ in ea ẽ oppilatio. Terti
um experimẽtũ ꝙ proiiciãtur duo spermata in
aqua ⁊ quodcũq̄ natat in aqua ex parte illius
ẽ defectus. Quarto ꝓiiciãtur due urine super la
ctucã ⁊ ex eo ẽ defectus cuiꝰ urina exiccat. Qui
tum experimẽtũ sumãtur quiq̄ grana frumẽti
septem ordei ⁊ septẽ fabaꝝ ponatur in uase ter
reo ⁊ mingat super ea unꝰ ãboꝝ ⁊ dimittatur se
ptẽ diebus tũc si grana nascũtur nõ ẽ sterilitas
in illo ⁊c. Sextũ sumatur aristol'. auř. i. teratur
⁊ ꝯficiatur cũ melle ⁊ superponatur cũ lana suc
cida a mane usq̄ ad meridiẽ i ieiuno. si tũc dul
cessit saliua eius ꝯcipiet masculũ. si amarescit est
ꝯcipiens feminã: ⁊ si nõ alteratur non ẽ ꝯcipiẽs
neq̄ ṕgnãs ⁊c. Signa sũpta ab urina sũt uri
na in ṕncipio ẽ habẽs colorẽ citrinũ clara decli
nãs ad albedinẽ uel ad colorem yreos ⁊ sup ip
sam apparet aliquid simile nubibus ⁊ quodcũ
q̄ sit in ea apparet: sicut cotũ carminatũ ⁊ etiã
cũ eo sunt granula ascẽdentia ⁊ descendẽtia: s3
in fine ipregnatõnis apparet rubedo: ⁊ qñ mo
uetur urinale uria pregnãtis cõturbatur. Sed
alia signa ipregnatõis sũpta ab aliis sunt: quia
retinẽtur mẽstrua ⁊ ꝓsternitur appetitꝰ. Disco
loratur mulier: mãmille indurãtur: uenter tumi
dus fit: ⁊ ultimo sentitur motus embrionis.

Signa masculinitatis: mulier est melioris co
loris ⁊ plurime leuitatis ⁊ agilitatis ⁊ mũdioris
faciei ⁊ melioris appetitus ⁊ quietioꝝ accidenti
um ⁊ sentit grauitatem lateris: ⁊ qñ mouetur fe
tus masculꝰ mouetur a latere dextro ⁊ mamilla
dextra prius ingrossatur ⁊ prius fluit lac ab ea.
⁊ lac eius est grossum ⁊ uiscosũ: ⁊ fit pulsus eiꝰ
dexter plenꝰ uehementõr ⁊ frequẽtior: ⁊ qñ mo
uetur a loco mulier prius mouet pedẽ dextrũ
q̄3 sinistrũ: ⁊ cũ egreditur sustẽtatur priꝰ supra
manũ dextrã et ẽ oculus eiꝰ dexter leuior ueloci
orisq̄ motus. Pronosticatio: mulier fecũda
magis uiuit sana: sed citius canescit ⁊ ãtiquatur
Mulier sterilis magis ꝯseruat iuuentutẽ suam
sed est magis egrotatiua q̄3 q̄ non est sterilis.
Cura. Notãdũ de cura sterilitatis ex malitia
ꝯplexionis male calide si particularia ꝯueniant
In primis fit phlebotomia de basilica. deinde
de saphena: deinde utatur đ sirupo roſ. ul' uiol'
uel de endiuia. deide purgetur cũ trifera sarra
cenicha ⁊ reubarbaro. deinde fiat stufa cũ her
bis frigidis. deinde utatur rubea trociſ. deinde
utatur zuccaro roſ. triasandal'. ⁊ dyadragagan
to frigido. deide odoret roſ. cãphorã sandalos
aquã roſ. deinde pessarium fiat de stercore ⁊ de
matrice leporis ⁊ semẽ mercurialis cũ modico
melle roſ. ⁊ cõtinuet ordeatã ⁊ panẽ ordei nõ so
lũ per dies: sed ẽt per menses ⁊ per annos: et si
fuerit necesse utatur piscibꝰ squamosis de aquis
mundis. utatur coriãdris ⁊ salsamẽto ⁊ utatur
lacte acetoso ⁊ ordinẽtur sex res nõ naturales i
gradu opposito donec calor ex ṕdictis ad tẽpe
ratũ sit reductꝰ. S3 si sterilitas ꝓuenerit ꝑꝑ fri
giditatẽ ⁊ hũiditatem eiuſ cura est ut digeratur
materia per hũc modũ. ℞. rubee maioꝝ arthi
mesie sauie añ. ℔. 5. folioꝝ mente folioꝝ absin
thii sũmitatũ origani calamenti añ. ʒ. ii. sgnãti
spice nardi calami arõatici añ. ʒ. ii. anisi mara
tri ameos siseleos añ. ʒ. iii. mellis roſ. ℔. ii. fiat
sirupus. Et matẽia digesta cũ tali solutiuo eua
cuetur. ℞. benedicte theodoricon emperisticon
añ. ʒ. iii. esule masticis añ. ℈. i. 5. misce ⁊ fiãt pil
lule. Ad idẽ pillᷓe fetide. Deinde fiant stufe ⁊
in stufa ponãtur ea q̄ i sirupo ponũtur ⁊ i exitu
stufe detur auree alexãdrine metridati añ. ℈. i.
miste ⁊ fiat multis uicibꝰ: deinde mundificetur
matrix. ℞. sirupũ cũ aqua decoctõis absinthii
myrrhe coloquintide ⁊ misce ⁊ ꝓiiciãtur. ʒ. iii. i
matricẽ ⁊ deinde utatur isto electuario. ℞. pul
ueris trifere magne sine opio: pulueris stomati
con ꝯfortatiui cõserue cytrãguloꝝ añ. ʒ. i. ligni
aloes ambre gresie añ. ʒ. ii. musci. ℈. ii. zuccari
al. q. suf. fiat electuariũ. Ad idẽ si nõ fuerit fe
cunda. ℞. testiculũ dextrũ uerris si uult mascu
lũ ⁊ sinistrũ si vult femellã ⁊ desiccetur i vmbra
⁊ puluerizetur ⁊ ℞. limaturã eboris seis sisele
os matricis leporis ⁊ coaguli eiuſ añ. ⁊ fiat pul
uis ⁊ utatur illo puluere mane ⁊ sero cũ brodio
cicerũ aut carniũ aut uino al. põt poni puluis
liquiritie aut zuccari. Et si sterilitas ex hũidita
te lubricãte ⁊ lubricitate matricis. cura ẽ ut pur
getur cũ pillᷓis factis ex pulpa coloquintide tur
bith hermodactalis. ⁊. 33. mixtis ⁊ incorporatis
cũ uino in quo sit mastix dissolutus. vtatur vo
mitu facto ex ex aqua decoctiõis radicis rapha
ni acuti seminis aneti seminis atriplicis: ⁊ sina
pis silᷓr ⁊ cepaꝝ i q̄. ℥. i. oximell' ꝯpositi dissolua
tur. Recipiat fumum factum ex pipere eufor
bio storace uel ex similibus fiat pessarium tale.
℞. myrrhe aloes masticis thuris olibani nu

cis cipressi ⁊ foliorũ eius blance bisancie ligni
aloes galange ceduarie nucis mus. alũis sũach
cupularũ glandiũ añ. ʒ. i. cõficiãtur cũ oximel
le squillitico: fiant pessaria ⁊ supponãtur ⁊ tene
antur una hora. Ordinẽtur sex res nõ natura
les gradu opposito donec hũiditas ⁊ lubricitas
ad tẽperamentũ redeant. Si sterilitas ꝓuẽit
ex siccitate utatur isto pessario. ℞. cerebi cerui
⁊ vituli butiri uaccini sine sale ⁊ adipis caprarũ
cere ⁊ mellis quantũ sufficit fiãt pessaria ⁊ sup
ponãtur. Ad idem tãge sepe os matricis cũ
adipe anatis anseris ⁊ galline mixtis ad iuicẽ
⁊ liquefactis fiant ex his pessaria ⁊ initiatur in
matricẽ sepe. Et quasi oĩ die sedeat ĩ balneo de
coctionis maluauisci florũ camomille fenugre
ci malue boraginis ⁊ lingue bouine. Utatur ele
ctuariis restaurativis ⁊ ĩpinguãtibus. Sumat
iura gallinarũ ⁊ auiũ pinguiũ cũ uitello oui et
puluere cardamomi ⁊ troci. Dormiat ⁊ gescat
⁊ sic de aliis hũectantibus sicut in leticia ⁊ gau
dio. Si sterilitas sit ex uentositate utatur laua
tione facta ex decoctione ameos amomi carui
cimini pulegii calamenti siseleos ⁊ utatur pulue
re istarũ spẽrũ misce cũ pipere longo. Et appo
nantur ea que consumũt uentositatẽ per modũ
emplastri ante ⁊ retro. Pessaria suppositoria
emplastra suffumigia clisteria ⁊ balnea ex his
fiat in quibus sit ruta ⁊ semen eius nasturcium
anisum ciminũ anetũ castoreũ agnuscastus ⁊ si
milia sumat sepe electuaria calida ⁊ dyagalãga
dyaciminũ ⁊ tangat sepe os matricis cũ oleo ď
costo uel spica ⁊ oleo balsami ⁊ ẽ melius in quo
põatur aliquid siseleos ⁊ pulueris peonie. si ãt
sterilitas sit ꝓpter pinguedinẽ matricis tunc pes
sarizetur cũ aurea alexandrina ⁊ tyriaca ⁊ sale
⁊ milio ⁊ nuce cipressi ⁊ nitro torrefiãt ⁊ fiãt pes
saria ⁊ saccellationes. Fiat ieiuniũ ⁊ dieta sbtil'
⁊ pauci nutrimenti ⁊ exiccatiua: ⁊ cõpetit ira tri
sticia solicitudo uigilie plurime durus decubitꝰ
⁊ similia. Si v̓o sterilitas sit ꝓpter stricturã orifi
cii matricis balneetur sepe cũ decoctõe bismal
ue palee ordei ⁊ auene. Fiãt pessaria ⁊ paulatie
ingrossientur de apio aniso cymino ⁊ melle. Et
si fuerit necessariũ fiat multa pessaria de stagno
quedã parua: ⁊ quedã magna ⁊ iuoluãtur in la
na ⁊ aragon ⁊ supponãtur ut sint ita grossa ꝙ fi
at quasi quedã uiolentia. Si sterilitas sit ꝓpter
nimiã amplitudinẽ orificii matricis: balneetur
in aquas stipticis: ut sũt caude eqne plantagis
sumach myrtilloꝝ nucis cipressi masticis thu
ris galle boli ar. cupularũ glandiũ ⁊ similia: et
ex istis põt fieri pessariũ. Ad idẽ abluat os
vulue ⁊ sedeat per horã in aqua calida decocti
onis gallaꝝ nucis cipressi ⁊ gũmi arabici ⁊ ime
diate remoueatur ⁊ exiccat os vulue cũ petia li
nea mũda ⁊ põatur circa ipsã uuluã ⁊ circa os
eius petia lini in re que sic fit. ℞. galle nucismu
scate añ. ʒ. iii. gar. ʒ. i. uini stiptici aliquãtulũ et
ad ignẽ calefiant. Notandũ ꝙ ea q̃ ualent
a ꝓprietate ad conceptionẽ ⁊ ꝑparant mulieres
ad ꝯcipiendũ sunt semẽ baucie qñ teritur ⁊ po
tatur cũ uino odorifero ⁊ eiꝰ radix comeditur:
et hoc ꝯtinue usq; ad duos mẽses. Ad idẽ ďtur
ĩ potu urina elephantis. ualet eni a ꝓprietate ⁊
mirabil' ẽ ad iꝑgnationẽ. Ad idẽ bibat mu
lier de rasura eboris q̃ ẽ maximi iuuamenti.
Ad idẽ semẽ siseleos ⁊ ẽ expertũ ⁊ datur mu
lieribꝰ fecundia in potu ut multiplicet generatõ
nẽ. Ad idẽ in forma pessarii. ℞. ameos tera
tur ⁊ misceatur cũ medulla ossis cerui: aut uitu
li ⁊ supponatur cũ licinio uel lana ante horam
coitus die p̄io uel tertio pꝰ purgatõnẽ mẽstruo
rũ. Ad idẽ coagulũ leporis qñ miscetur cũ
butiro cocto ⁊ supponatur. Ad idẽ stercus le
poris cũ oleo ros. mixtũ ⁊ suppõatur cũ licinio
Ad idẽ supponatur succus peonie feie ul' ma
usic ⁊ misceatur cũ puluere seis eiusdẽ ⁊ ẽ mira
bile. Ad idem fiat suppositoriũ de felle gazel
li masculi ⁊ supponatur cũ eo aliqd de testicul'
uulpis ⁊ stercoris eiusdẽ. Ad idẽ suppositio
fellis uulpis ⁊ leporis ⁊ leonis añ. pondꝰ tertie
ʒ. vnius. Ad idẽ suppositio stercoris leporis
Et notandũ ꝙ oĩa illa que supponũtur ĩ vul
ua cã impregnatõis plus ualent in die quarto
post purgationẽ q̃ aliis tẽporibus quãuis ĩ oĩ
bus ualeant tp̄ibus. Optimũ pessariũ ẽ illud
qď fit de oleo de been ⁊ de oleo balsami ⁊ oleo
ď lilio. Colliriũ bonũ fiat de mastice myrra
galla castoreo et oleo nardino. Expimentũ
qď faciebat gulielmus tp̄e suo mũdificabat mu
lierẽ ante mẽstruationẽ cũ aq̃ mirobal'. kebulo
rũ ros. ru. ⁊ dulcorabat ip̄am cũ zuccaro ros.
ueteri ⁊ dabat de illa aq̃. ℥. iiii. uel cũ uino stip
tico rubeo añ diẽ per horã ⁊ faciebat sel' ul' bis
anteq̃ mẽstrua acciderẽt ⁊ pꝰ purgationẽ men
struoꝝ mulier oĩbꝰ diebꝰ. v. p̄imis ꝑ unã horã
sedeat in aq̃ decoctõis ros. ru gallaꝝ balaustia
⁊ radicis peonie pistaꝝ grosso mõ: ⁊ cũ exibat ď
aq̃ ĩtrabat lectũ ⁊ exiccabat eiꝰ uuluã cũ pãno li
neo mũdo ⁊ stati imediate supponebat cũ cãde
la ul' licinio ď balsamo cũ pulue᷑ peonie. ⁊ oĩ die
ꝑ mẽsẽ ĩ ortu sol': ul' stõacho ieiuno cõedebat ď
semie siseleos. ʒ. ii. uel per se uel mixtas cum
ameos. Et in hoc inuenit miracula plus aliis.

Experimentū qđ fecit domina de la turre tē
pore quo fuit cū dn̄o martino de laturre ⁊ bene
successit sibi. Primo faciebat tale balneū. ℞.
mirtilloꝝ roſ. an̄. ℔. ſ. corticis mādragore. ℔.
ſ. corticū galle uel ualeriane. ℔. iii. buliant oīa
ista aliquātulū postq̄ȝ fuerit pistata grosso mō
cum duabꝰ situlis aque in qua ferrarii extingūt
ferruȝ ignitum ⁊ in illa cū fuerit tepida sedeat
continue mulier cū fuerit purgata a suis men
struis per dies. ix. oī sero cū uadit dormitū. cū
intrauerit lectū supponatur sibi cādela intra os
matricis que sic fit. ℞. olei roſ. ℥. i. musci. ǵ. vi.
ambre pondus granoꝝ. xx. puluis cortici man
dragore puluerizate cū petia lini. ʒ. ſ. misceau
tur oīa ista. Ultima v̄o die sui mēstrui in auro
ra diei sumat trifere magne. ℥. ſ. cū uino rubeo
calido. ⁊ hoc faciebat de q̄rto in quartuȝ: oī tn̄
mense donec ip̄regnabatur: qꝛ absq̄ȝ dubio si
fuerit possibile hr̄e filios cū tali homine ip̄gna
bitur. Experimentū aliud probatū per ipsuȝ
si possibile fuerit ꝙ medicina ad ip̄regnationeȝ
poterit prodesse hec ꝓderit. ℞. corticis mādra
gore peonie agnicasti ro. ru. piperis lōgi cassie
lignee an̄. ℥. ſ. pistentur grosso mō ⁊ buliant in
uino rubeo odorifero qđ sit. ℔. vi. taȝ diu ꝙ re
soluātur. ℔. ii. coletur ⁊ de illo uino bibat muli
er in aurora diei. ℥. iiii. ⁊. ℥. ſ. trifere magne đ q̄r
to in quartū p̄terq̄ȝ in diebus in qbꝰ hēbat mē
strua. deinde oī sero cū uadit dormitū preterq̄ȝ
in tp̄e mēstruoꝝ sedeat in aqua q̄ sic fit. ℞. ℔.
ii. aque ferrarioꝝ in q̄ extingūt ferrū ignitū ⁊ i
ea buliāt hec. ℞. arthimisie paparis albi corti
cum mādragore agnicasti ro. ru. peonie ⁊ cassie
lignee an̄. ℔. ſ. pistētur grosso mō. omni sero fa
ciens ip̄am tepidā ⁊ sp̄ herbe dimittātur in aq̄.

De hernia eminentia ⁊ ruptura. Sil.

Circa rubricā ē notanduȝ ꝙ hernia
est duplex. quedā inguinalis: ⁊ que
dā testiculoꝝ. ⁊ hec ē multiplex: qa
quedā ē uentosa quedā uaricosa: q̄
dā intestinalis: ⁊ quedam hūoralis. Inguinal'
ē tumor apparens ī iguine. Sed hernia testicu
lorū est tumor apparens in testiculis. Scđo
notandū de causa hernie aut crepature: q aut
fit ꝓpter causas extrinsecas: aut intrinsecas. si
cause fuerint intrinsece: ut sunt casus ⁊ percussio
aut labor exercitiū coitus uox alta: ⁊ hoc pꝰ ni
miā repletioné: qꝛ tunc de facili rūpitur syfac: si
militer ꝓpter cursū laboriosū ⁊ tussim laborio
sam. Si ꝓpter cām intrinsecā tūc fit inguinalis
ꝓpter relaxationé syfac. unde ītestina uel zirbꝰ
descendūt ⁊ cātur eminentia in loco. sed hernia
testiculoꝝ cātur ex uentositate in bursa testiculo
rū ⁊ aquosa ex aquositate ⁊ carnosa ex carnosi
tate addita testiculis ⁊ uerrucosa ex sanguie mlī
co replente uenas ⁊ fiunt uarices grosse. sed ite
stinalis fit ex descensu intestinoꝝ in bursaȝ testi
culorū. sed hūoralis fit ex descensu hūorū phlī
corum. Tertio notandū de signis. si hernia
est uentosa ē rugitus ⁊ mouetur uentositas de
una parte ad aliam: ⁊ ē leuitas respectu aliarū
⁊ fit sonitꝰ ad modū timpani. si ē aquosa ē molli
ties aquosa ⁊ cito cedit tactui. si ē carnosa uide
tur testiculꝰ tūefactus sine dolore ⁊ duritie. si v̄o
fuerit uaricosa ē dura oblongata ad modum
uaricum uel rugaruȝ. si fuerit intestialis reuer
titur satis de facili si iaceat supinꝰ. si fuerit hūo
ral' discernitur: qꝛ corpꝰ ē repletum sine dolore
etiā ⁊ cedit tactui ⁊ ē mollis media īter carnosā
⁊ aquosam. Sȝ dr̄ia inter relaxatōȝ ⁊ rupturaȝ
ē qꝛ cū aliquis ē supra pede suos ⁊ impellit āhe
litū uersus inferiora. si de facili ad impulsioneȝ
anhelitus descēdit ē ruptura. si nō est relaxatō.
Pronosticatio oīs ruptura de facili curatur
a p̄ncipio precipue in pueris. uaricosa ē difficil'
curatōis. sed intestinalis postq̄ȝ ē antiq̄ uidetur
incurabil' nisi p̄ cyrurgiā ⁊ lȝ multa ꝑmittātur
pauca a medicis attenduntur. Alman.
Cum aliquis in mirach vētris ha
buerit eminentiā q̄ cū supinus ia
cuerit ⁊ cū leuiter digitis locꝰ cō
pressus fuerit remouet̄ ⁊ cū sederit redibit
passio adest q̄ ruptura dr̄. Qui hoc itaq̄ȝ
patitur sibi cauere debet ne post cōestioné
moueat̄ neq̄ȝ cōedat fabas ⁊ hoc p̄cipue
neq̄ȝ fasceolos neq̄ȝ lentes neq̄ȝ olera neq̄ȝ
aliqué cibū inflatiuū. Studere etiaȝ dȝ ut
eius uenter sp̄ sit mollis. hoc nāq̄ȝ regine
possibile ē ipsuȝ euadere doloré. Loco pre
terea aliquod semp̄ ponendū est obstacu
lum. ⁊ stringendus ⁊ ꝓprie cum se moue
re uoluerit. Grossus quoq̄ȝ si fuerit ⁊ ven
trem habuerit grauem non debet uti mo
tu: nisi uenter prius sub umblico ampla ci
gatur fascia. Emplastrum ad rupturaȝ
℞. gallarum cipressi partes. ii. myrrhe ci
peri sansuci gallarum achacie olibani gū
mi arabici: oīum an̄. partem vnam gūme
prius in uino soluantur et aggregetur cuȝ
eis reliqua ⁊ super rupturam egro supino
iacente ponatur ⁊ stringatur locꝰ ⁊ nō sol
uat̄ vsq̄ȝ ad tres ul' septē dies. postea egro
supīo iacēte soluat̄. ⁊ illo eiecto đ eodē em
plastro suppōat̄ ex B. n. ꝓhibet̄ ampliari.

In rũptura aũt testiculorũ pellis osei au
gumentaꝛ quod fit aut ꝓpter uentositaté
aut ꝓpter aquá que ibi congregatur: aut
quia intestina descendũt ad locũ illũ. Si
uero ꝓpter intestinorũ descensum cõtigat
erit grauis ⁊ dolorosius ⁊ sentiet dolorem
cũ tangetur. Taliter itaqꝫ patiens sicut pre
diximꝰ regendus é ⁊ emplastrũ predictuꝫ
superponédũ est ⁊ locus ligatura assidue
stringendus é. Ruptura enim cũ non stri
gitur dilatatur ⁊ augumentatur semper.
Si aũt cause aque fiat locus apparet luci
dus ⁊ tersus huic itaqꝫ confert epithimari
epithiate quod in. c. de idropisi noiauimꝰ
Aqua uero in hac egritudie plerũqꝫ petit
inferiora ⁊ fluit inde unde eger per aliqđ
tépus sanus efficitur sed postea redit egri
tudo. postq̃ꝫ ergo aqua fluxerit curandus
est eger ex cauterio ⁊ medicamine acuto.
ex hoc enim prorsus curabitur nec redibit
egritudo. de hoc tñ loqui plus é q̃ꝫ hic no
ster exigat liber. Cũ aũt hec egritudo uen
tositatis causa cõtingat locus fricandꝰ é ⁊
ex oleo sambucino ĩ quo castoreũ ⁊ eufor
biũ dissoluta fuerint inungendus ⁊ ex eo
dem intus in uirgam guttatim distillandꝰ
est. Sillanus.

Determinat de hernia ⁊ diuiditur in duas.
Prio põit signa: secũdo curá. secũda ibi. Qui
hoc itaqꝫ. De pria dicit ꝙ si aliquis habue
rit eminentiá in mirac uẽtris ⁊ cum supinꝰ iacu
erit ⁊ locus digitis pressus fuerit remouebitur
⁊ cum sederit redibit passio arguendũ é ꝙ é ru
ptura ⁊ per cõsequés hernia. Qui hoc itaqꝫ.

Ponit curá prio in generali. secũdo in spáli.
secunda ibi. In ruptura. Pria in duas. pri
mo oñdit a quibꝰ dꝫ se abstinere. secũdo ponit
curá in generali. secũda ibi. Loco ꝑterea.

De prima dicit ꝙ habés herniá dꝫ se cauere
ne post cõestioué moueatur. ratõ patet. Secũ
do dꝫ sibi cauere ne cibũ comedat inflatiuũ ut
fabas faseolos lentes ⁊ silia. ratio patet. Loco
ꝑterea. Ponit curá in gñali ⁊ diuiditur i du
as. primo facit hoc. secũdo applicat unũ reme
dium. secũda ibi. Emplastrũ. De pria dicit
ꝙ loco dꝫ superponi aliquod obstaculũ ut bra
cale ⁊ constringi ⁊ ꝓprie cum uult sermoné face
re ⁊ proferre. ratio qꝛ prohibet descésuꝫ. De se
cunda explicat unũ remediũ. s. emplastrũ. ⁊ po
nit descriptioné. ℞. gallarum cipressi partes. ii.
mirte ciperi sansuci gallaꝝ achacie olibani gu
mi arabici. parté unã gume prius dissoluantur
in uino ⁊ aggregẽtur cum eis relique medicine
⁊ super rupturá egro iacente supino ponatur et
stringatur locus ⁊ nõ soluatur usqꝫ ad tres uel
quattuor dies. ratio patet, hoc emplastrũ é sti
pticuꝫ ⁊ unitiuũ partiũ. Ad idé ℞. gluminis
pisciũ. ʒ. ii. colofonie. ʒ. i. s. picis naualis armo
niaci añ. ʒ. i. incidãtur per frusta ⁊ infundantur
per diem ⁊ nocté in. ʒ. iii. aceti albi. ⁊. ʒ. ii. olei đ
mastice liquefiant in patella colétur ⁊ colature
addatur masticis thuris boli ar. sanguis draco
nis mũmie gumi arabici seis fenugreci sbtilicer
pulnerizatorũ añ. ʒ. iii. misce diu agitando fiat
emplastrũ. Ad idé. ℞. corticũ triũ ꝯsolidaꝝ
uisci quercini añ. ʒ. s. masticis olibãi aloes añ.
ʒ. ii. sanguis draconis boli armeni gallaruꝫ nu
cis cipressi dragaganti subtiliter puluerizatorũ
ʒ. ii. misce diu agitando fiat emplastrum. Ad
ideꝫ. ℞. radicũ trium consolidarũ añ. ʒ. s. ma
sticis. ʒ. ii. acacie balaustie añ. ʒ. s. piloruꝫ lepo
ris. ʒ. iii. uisci quercini. ʒ. i. picis naualis. ʒ. ii. ce
re noue. ʒ. v. puluerizanda puluerizẽtur liquefi
enda liquefiant misce oia malaxando cum oleo
rosato. fiat emplastrũ ⁊ ponatur super loco rup
ture ⁊ postea brachale desuper ligetur ut supra

Notandũ ꝙ in ruptura ista sũpta per os ua
lent. Primũ ꝙ patiés sumat quolibꝫ die đ ma
ne in potu. ʒ. i. pulueris radicis ualeriane cũ ui
no. Secũdũ é nasturciũ integrũ administratuꝫ
cũ uino. Tertiũ é radix burse pastoris minutissi
me incisa admĩstrata cũ uino. Quartũ est uinũ
cũ decoctione nucis cipres. bibitũ. Quintum est
pes colũbinus ⁊ pes cameleonte puluerizentur
⁊ potẽtur. Sextũ é scrofularia i potu sũpta. Se
ptimũ é pl'uis utriusqꝫ ꝯsoliđ datꝰ i potu. Octa
uũ é pl'uis cauđ eqne ⁊ sucꝰ eiꝰ. In rup. Põit
curá i spáli. prio põit curá iflatõis testicl'oꝝ. ꝭo
põit curá ꝭꝫ unã diuẽsitaté. ꝭa ibi. Si ṽo pp. đ
pria dic ꝙ i ruptura pell' ossei augmtaꝛ l' pp ué
tositaté l' aq̃ꝫ l' pp itestia qñ đscédũt. Si ṽo pp
põit curá qñ ꝓuéit pp đscésũ itestioꝝ. ꝭo qñ ꝓ
uéit pp aquositaté. ʒ° qñ é pp uétositaté. ꝭa ibi.
Si át. tertia ibi. Cũ át. đ pria dic ꝙ si ꝯtigat in
flatõ testicl'oꝝ pp đscésũ itestioꝝ erit g̃uis ⁊ do
lorosa ⁊ sétiet doloré cũ tágeꝛ pp sésibl'itaté ite
stioꝝ. ꝭo dicit ꝙ patiés é regédꝰ ꝭꝫ ꝙ dcm̃ é in
ponédo épl'ꝫ supra locũ. deiñ ꝯstrigédo cũ bra
chali. rõ qꝛ si ñ ꝯstrigiꝛ dilataꝛ ruptura. ꝑus tñ
dñt itroduci itestia. rõ pꝫ. Si át. Põit curá qñ
é ꝓpter aquositaté diceꝛ ꝙ si fiat pp aq̃ꝫ locꝰ ap
parꝫ lucidꝰ. rõ pꝫ. ꝭo dicit ꝙ in talibꝰ ꝯuéit epi
thima dictum in capitulo de idropisi. Tertio
dicit ꝙ aliqñ aqua petit iferiora ⁊ ꝯuéit ut fiat

107

cauterizatio.ratio ut aqua non redeat iterum.
Notandum ꝙ i hernia aquosa primo conuenit emplastrum uel fométatio talis. ℞.siseleos cimini añ.ʒ.i.florũ camomille melliloti añ.ʒ.i. cõquassentur ⁊ buliant in .lb.iii.aque quousqz redeat ad.lb.ii.coletur ⁊ cũ colatura tali fiat fomentatio.deinde facta fomentatiõe cõpetit tale emplastruz stipticum ĩ radice testiculorum. ℞. masticis quar.i.nucis cipressi.ʒ.s.dragagãti gumi arabici añ.ʒ.ii.puluerizãda puluerizentur. cõquassanda cõquassentur misce omnia malaxando cuz pistello calido ⁊ cum oleo rosato fiat emplastruz perforatuz ĩ medio per quod possit intrare uirga ⁊ ponatur ĩ radice testiculoꝝ quia prohibet ne materia fluat ⁊ illa debét põi pꝰ cauterium. Cũ aũt. Ponit curam quãdo é propter uentositatem dicens ꝙ locus est fricãdus cum oleo sambacino in quo castoreum ⁊ euforbium fuerint dissoluta.ratio quia dissoluit uentositatem ⁊ resoluit. Secundo dicit ꝙ de eodez est distillandum in uirga guttatim ⁊ ponatur in radice testiculorum.ratiõ per idem patet.

Ad idem ualet sacculus de furfure ⁊ cimino bulitus in uino albo.ratio quia resoluit. Ad idem emplastrum hoc. ℞.succi ebuli uiui al. an.quar.s.farine fabarum .q.sufficit fiat ẽplastrum. Ad idem fiat emplastrum ex ruta cimino agnocasto calamento baccis lauri sãsuco ⁊ storace.ratio patet. Ad idem sedeat in aqua decoctionis predictaruz reruz. Cura hernie carnose quia rasis non ponit est.ut in prĩo mollificetur cum emplastris ⁊ gumis ⁊ pinguedinibus.deinde applicentur emplastra ⁊ unguenta resoluentia dicta.Sz alio modo põt curari per cirurgiá sic scindendo pellem cum rasario ⁊ excarnando ipsaz a carnositate ⁊ tunc eleuetur tota carnositas cum suis radicibus ẽm ꝙ fuerit possibile.⁊ postea continuetur pellis cuz sutura et confortetur locus ⁊ consolidetur. Cura hernie humoralis est sicut cura aquose ⁊ uentose ⁊ satis dictum est de illis.

De podagra sciatica et artetica. Sil.

Notandum circa rubricam ꝙ inueniuntur ista nomina gutta artetica podagra ciragra ⁊ sciatica. Gutta est nomé generale ⁊ ita artetica ad omnem dolorem factuz in iuncturis siue pedis siue manuum siue ancharum. Podagra dicitur quando materia est compulsa in ligamentꝭ et lacertis pedum. Cyragra uero quando materia est compulsa in ligamentis et lacertis manuum. Sciatica uero quando materia fluit ad loca ancharum in loco qui appellatur ũtebruz licet etiam sciatica posset fieri ex mala complexione. Secundo notandum de causis harum passionum ꝙ causa aut est interior aut exterior Si exterior sicut est caliditas nimia dissolués. aut nimia frigiditas condensans aut ocium nimium aut retentio alicuius quod consueuit fluere.aut nimium exercitiũ pꝰ saturitaté aut coitꝰ nimius precipue post repletionem aut crapula uel nimia repletio cibi ⁊ potus. Si causa fuerit ĩterior uel prouéit ex abundãtia humoꝝ sicut sãguis phlegmatis colere mĩe siue sint simplices siue ꝯpositi. Aut ex parte mébri quia raruz lapsum amplũ dilatatũ in uiis suis aut foraminibꝰ aut ex parte uirtutis ut quia mébrũ est debile ⁊ hoc a natura ut quia filius podagrici ⁊ hoc per accidens. Tertio notandũ de signis si dolor arteticus fuerit sine grauedine é mala cõplexio sine materia. Si aũt cum grauedine é mala cõplexio cũ materia. Signa cũ prouenit a sanguine sunt color rubeus dolor magnꝰ intensiuꝰ exténsiuꝰ ⁊ pulsatiuꝰ.uria spissa rubea pulsus magnꝰ plenꝰ quod magis tp̃e matutinali affligitꝛ. cõplexio sanguinea etas adolescentie uite suauitatis tépus ueris p̃cessit gaudiũ ⁊ regimé sãguiné multiplicans.signa tñ debiliter sumũtur a colera qñ materia é intꝰ ꝓfunda. Signa qñ ꝓuéit a colera sunt dolor acutus penetratiuus multũ intésus color citrinꝰ urina colorata ⁊ tenuis:egestiones colerice pulsus uelox tactꝰ calidus ⁊ precipue ꝑticula patiés ⁊ é colericꝰ iuuéis q cucurrit ⁊ laborauit ⁊ tépus é calidũ.s.estas ⁊ p̃cessit regimé mlťiplicãs colerá ⁊ magis affligitꝛ hora motꝰ colere.s.hora diei. Signa qñ ꝓuéit a flegmate sũt dolor modicꝰ ⁊ color nõ é mutatꝰ de quo sit curãdũ uria réissa uľ spissa egestio mucillaginosa ⁊ é tactu frigidꝰ ⁊ é phľticꝰ ⁊ senex tẽpꝰ hyemale ⁊ p̃cessit regimé mlťiplicatiuũ flaťꝭ ⁊ é hõ mali regis ⁊ diues. Signa qñ ꝓuéit a mľia lz raro ꝯtingat sũt dolor modicꝰ patiés extenuatꝰ urina réissa ⁊ tenuis ⁊ é mľicꝰ in ꝯplexione.tépꝰ autũnale ⁊ p̃cessit regimé mlťiplicatiuũ mľie. Sigua qñ ꝓuenit a uentositate sunt dolor exténsiuꝰ sine g̃uedie ⁊ p̃cessit regimé mlťiplicatiuũ uétositatis. Sciendũ circa p̃dcã ꝙ ĩ cognitõe cause decipiuntꝛ medici plusqz ĩ aliis ũbig̃a passio iũcturaꝝ erit a mã fr̃a ⁊ approxiabimꝰ fr̃a.⁊ iuuabũt.s.stupefaciẽdo mébrũ ⁊ doloré sedãdo.⁊ ex his credimꝰ ꝙ cã sit caľa lz sit fr̃a.sił aliquãdo erit ecõtra .s.cã erit calida et approximabimus calida et iuuabunt exalando: si corpus non fuerit plectoricum. Et ex

hoc credimus ꝙ causa sit frigida: licet sit cali
da: τ sic sumus decepti. Secúda deceptio ꝓuéit
alicui qꝛ mł̄ua materia fluit ad iuncturaſ τ túc
inducet doloꝛé magnū τ fiet attractio colere: τ
sanguinis ad locū τ apparebit rubedo τ calidi
tas exterius τ creditur ꝙ materia sit calida cum
tn̄ sit frigida: cōsideretur ergo locus quo ad ta
ctum: τ si cóplexio cōsuetudo τ etas τ aer τ tép⁹
anni conueniūt in caliditate ꝓbabile esse uide
tur ꝙ materia sit calida τ sic per oppositum ꝙ
materia sit frigida. Pronosticatio omnes iste
passiones ut plurimū sunt hereditarie τ ṕcipue
podagra: Urina spissa mł̄tū uelut subiugaliū
aut uerices sunt cura huius egritudinis: Siati
ca τ podagra cū sunt curate de facili ꝓpter mo
dicá occasioné reuertuntur ꝓpter situꝫ membri
τ latitudinem meatuū τ in aliis iuncturis non
sit. Doloꝛ artheticus nó inducit spasmū qꝛ non
est incoꝛdis τ neruis sed est in ligam̄tis. Eunu
chi nó podagrizát neqꝫ claui fiunt. s. quantū ex
ꝑte coitus sed ex aliis sic. Inter oés dolores iun
cturarū sciaticus doloꝛ est maioꝛ licet alii dicát
ꝙ podagricus: qꝛ fluxus humoꝝ fit maioꝛ τ co
artatio τ compꝛessio maioꝛ. Doloꝛes arthetici
ducunt i mébꝛo maticé τ tenuitaté. Doloꝛes iū
cturaꝝ frequentius accidūt in uere ꝓpter hūo
res qui tunc mouentur qui fuerunt aggregati
in hyeme. Secūdo plus fiūt in autūno ꝓpter
inoꝛdiationé tempoꝛis τ regiminis Al.

Um in iūcturis fuerit doloꝛ τ ap̄a
Et locus cū tangitur fuerit tactu
calidus τ coloꝛ rubeus eger si do
let i dextro pede ex dextra máu phleboto
metur, i sinistra τ si in sinistra ex dextra est
flebothomádus τ locus ex hoc medicami
ne é leniédus. Epithima ℞. roſ. ru. sádali
sausel sciés memithe boli armeni apii om
niū partes equales ex istis in aqua τ aceto
dissolutis fiat epithia psiliū quoqꝫ aceto i
fusū in carta missum supponaꝛ τ cū tepu
erit muteꝛ τ loco eius aliud supponatur.

Silanus.

Determinat de passionibus iuncturarum τ
anteqꝫ deueniatur ad textū. Notáda sunt que
dam generalia obseruanda in cura haꝝ passio
num. Ná si passio sit ex mala cóplexione tantū
conueniunt solū alterantia: τ si ex materia tunc
digeratur pꝛius: deinde materia euacuetur τ si
materia est simplex ponantur simplicia: τ si ma
teria est cóposita cóponátur τ diuersimode se
cundum diuersitaté cóponétiū: deinde conside
remus an materia sit frigida τ tunc non pone
mus nimis calida qꝛ materiá traherent ad lo
cū τ resolueretur subtile. Si materia sit calida
non ponantur nimis frigida: qꝛ códésant mate
riá nimis τ hoc nisi cogeret nos uehementia do
loꝛis τ tunc ponantur repꝛessa τ parū moꝛétur.
Deinde consideretur de flebothomia: qꝛ non
cóuenit a pꝛincipio: qꝛ reddit humoꝛes fluxibi
les nisi materia esset sanguinea τ alia particula
ria cóueniunt. Deinde considerentur medicine
laxatiue: qꝛ non dentur foꝛtes a pꝛincipio. sed
si dentur sit hoc in parua quantitate. Deide có
siderentur balnea aque dulcis: sed in ꝺclinatio
ne possunt fieri sulphurea τ ex aqua marina.
Deinde considerentur cauteria unguéta τ em
pł̄a: quia nullum remedium locale fiat nisi coꝛ
poꝛe mundificato τ bono regimine supposito:
nisi malitia accidétis nos cogeret ad hoc: quaſ
stupefacientia ponátur. Deide confoꝛtetur mé
bꝛū mandans ut non mittat materiá τ mébꝛū
cui mádatur ut nó recipiat. Deinde diuretica
ꝯsiderentur qꝛ non ꝯpetunt a pꝛincipio: qꝛ faci
unt materiá fluere ad locū. Deinde ꝯsiderétur
medicamina que imutari debent. Deide consi
derentur uomitus: qꝛ mirabiliter iuuat ante ci
bū τ post. Deinde cōsiderétur cibaria que de
bent declinare ad grossitiem ne humoꝛ de facili
currat ad locū. Hiis gn̄aliter uisis raſ determi
nat de podagra sciatica τ arethica: τ diuiditur i
duas. Pꝛimo ponit curá qn̄ fit a cal'itate. scd̄o
qn̄ fit a fr̄itate. scd̄a ibi. Cum auté. Pꝛima in
duas. Pꝛimo ponit curá passionis qn̄ é ṕsens
Scd̄o docet pseruare ne aduéiat. scd̄a ibi. In
tépoꝛe. Pꝛima in duas. Pꝛimo ponit curam
qn̄ materia é in fluxu. scd̄o qn̄ é fluxa. scd̄a ibi.
Cum auté. Pꝛima in q̄ttuoꝛ. Pꝛimo pōit cu
rá per phlebotomiá. Scd̄o peꝛ localia. Tertio
per medicinā laxatiuá. Quarto per dietaꝫ par
tes patebūt. De pꝛima dicit ꝙ qn̄ in iuncturis
dolor affuerit τ ap̄a uel iflatura τ locus ad tac
tū fuerit calidus τ coloꝛ rubeus arguédum é
ꝙ fit a materia cal'a. Rō signoꝝ pꝫ: scd̄o ꝓ cu
cura dicit ꝙ si doloꝛ fuerit in pede dextro dꝫ fie
ri phlebotomia de bꝛachio dextro. τ si in sini
stꝛo de sinistro. rō pꝫ: qꝛ pꝛohibet fluere sangui
né ad locū euacuando τ diuertendo materiam
Notandū ꝙ i podagra n̄ ꝯuenit phlebotomia
nisi in sanguinea. aliter eni subtiliat humores
τ eos facit fluere per coꝛpus. Et lócus. Pōit
curá per localia τ diuiditur i duas ſꝫ ꝙ duo lo
calia ponit. scd̄a ibi. Psilium. De pꝛima dicit
ꝙ locus é epithimanduſ ex hoc medicamie. ℞
roſ. rub. sandal'. sausel sief memite boli ar. opii

108

añ. partes eq̄les ⁊ istis in aceto ⁊ aqua dissolutꝭ fiat epithima. rõ qꝛ ꝓhibet fluxum repercutiendo. De scđa dicit psiliũ in aceto infusũ ⁊ ĩ pãnis ĩmissum supponatur. Rõ qꝛ alterat malá complexioné. Notandũ ꝙ in podagra calida requiritur duplex emplm̄. Unũ quod ponitur circa locũ ad ꝓhibendũ fluxũ ⁊ debꝫ eẽ totaliter stipticuꝫ. Aliud qđ ponitur supra locũ erit aũt parti dolorũ sedatiuũ. Primũ emplꝫ. ℞. mirtillorꝫ sumach boli ar. añ. ℥. ß. sandali albi ⁊ ru. acacie: psidie balaustie gallarꝫ an. ʒ. i. aque roſ plantaginis añ. q̄rt. i. olei roſ. q̄rt. ß. aceti. ℥. i. farine ordei aut lentiũ. q. sufficit puluerizanda puluerizẽtur misce oĩa ⁊ fiat ẽplm̄ mediocriter liquidũ. Ad idẽ. ℞. sandal. al. ⁊ ru. amidi. ceruse lote añ. ʒ. ii. se. papaueris. ℥. ß. camphoꝛ ℈. i. olei roſ. q̄r. i. butiri sine sale q̄rt. ß. mucillaginis se. psilii. ʒ. i. ß. uitelli duorꝫ ouorũ agitati. puluerizáda puluerizẽtur misce oĩa ⁊ fiat ẽplꝫ

Ad idẽ. ℞. olei roſ. quart. i. aceti. ʒ. i. agitẽtur fortiter adinuicẽ ungatur eni locus: qꝛ multũ dolorẽ mitigat ⁊ ꝓhibet fluxũ humorũ. Ad idẽ. ℞. pulueris iusqami parũ calefacti supra tegulá ⁊ calidus supponatur. Ad idẽ fricetur locus cũ aceto tanto. Ad idẽ lac mulieris mulsũ supra locũ uel cuꝫ petia ualet. Ad ℞. lactis uaccini. ℔. ß. opii puluerizati. ʒ. ß. panis siliginis fortiter ꝯquassati. q. sufficit fiat emplastruꝫ mediocriter liquidũ. Ad idẽ si liniatur cũ sanguie menstruo tollit dolorẽ Serapio

Ad idem ungatur locus ex oleo roſ. uel de mirto uel de nenufare. Ad idẽ epithietur locus cum succo solatri uel semperuiue uel plataginis uel omnibus simul. Al.

Uenter preterea ex apozimate mirobal. ⁊ hermodactil. soluaꝛ. Apozima. ℞. mirobal. citri. ʒ. xv. pulueris turbith fricati: polipodii amborꝫ añ. ʒ. iii. sene se. fumiterre añ. ʒ. iii. hermodactili al. se. endiuie se. apii roſ. oim añ. ʒ. ii. coq̄. in tribus libris aque donec ad uná redeant deide máibꝰ fricenꝛ ⁊ colenꝛ ⁊ bibantur cũ zuccari tabarzet. ʒ. x. Si q̄s autẽ apozima fastidiauerit pillas istas sumat q̄ in lecto iacẽtes surgere ⁊ ĩcidere faciunt ⁊ pedibus ambulare: pill q̄ non ualentes ĩcedere faciunt surgere. ℞. aloes. ʒ. i. scamonee q̄rt. ℈. i. roſ. ru. tritarꝫ sextã. ʒ. i. hermodactili albi. ʒ. ß. informenꝛ ex eis pille q̄ erunt doſ. i. Eger uero nutriaꝛ ex cibis fris ⁊ stipticis ⁊ abstineat a uino ⁊ cõfectiõibus q̄ ex melle fiunt ⁊ carne. Cũ autẽ apatis calor generit ⁊ eius iflãmatio ex his q̄ calorꝫ apatum resoluũt reliqas cureꝛ. Quorꝫ unũ. ℞. cerá in oleo de lilio resolutá cui admisceaꝛ mucillago fenugreci ⁊ se. lini deide terantur simul donec unianꝛ ⁊ fiat ex eis epithia.

Sillanus.

Ponit curam ꝑ medicinã laxatiuã: ⁊ diuiditur ĩ duas scđꝫ ꝙ duas põit. Scđa ibi. Si q̄s aũt De prima dicit ꝙ uenter debet solui ex đcoctione mirobalanorum ⁊ hermodactilorum. Et ponit descriptioné ℞. mirobal. citriorũ. ʒ. xv. pulueris turbith fricati polipodii. añ. ʒ. iii. hermodactili albi seminis endiuie seminis apii roſ. añ. ʒ. ii. sene seminis fumiterre. añ. ʒ. iiii. coquantur in. iii. ℔. aque donec ad uná redeat. deinde manibus fricentur ⁊ bibatur cũ zuccari taberzet. ʒ. x. qꝛ euacuat colerá. Ee secunda dicit ꝙ si quis non ualet sumere medicinã p̄dictá in forma decoctionis sumat pillas que faciũt surgere ⁊ ambulare nõ ualentes. Et ponit descriptõm. ℞. aloes. ʒ. i. scamonee q̄rt. ptẽ. ʒ. i. roſ. ru. tritarꝫ. vi. partẽ. ʒ. i. hermodactili alb. ʒ ß. cõficiátur ex hiis pille q̄ erunt doſ. i. pilla. rõ ut supra. Notañ ꝙ si pecet colera sine alio hũore ꝯpetit priꝰ digestiuũ hoc. ℞. endiuie. M. iii. roſ. ru. q̄r. ß. oim sandal. ℥. i. zuccari al. ℔. i. fiat sirup. clarificatus usq3 ad q̄r. v. Põt fieri laxatiuũ tale. ℞. electuarii de succo roſ. ʒ. v. ul. ℥ ß. qđ ẽ appropriatũ iuncturis. Ad idẽ. ℞. caricarũ piguiũ. ℥. i. uel. ℥. ß. uuarꝫ passarꝫ mũdatarũ. ʒ. v. cortic. mirobalano. citrinorꝫ infusorꝫ ꝑ noctẽ in decoctõe p̄dictorꝫ. ℥. i. fricẽtur de máe fortiter ⁊ colẽtur ⁊ colature addatur electuarii de succo roſ. ʒ. ii. fiat colatura usq3 ad q̄rt. i. ⁊ detur in aurora. Eger v̊o. Ponit curá ꝑ dietá dicẽs ꝙ eger dꝫ nutriri ex cibis fr̄is ⁊ stipticis Rõ qꝛ rõe stipticitatis claudũt uias ⁊ rõe caliditatis reprimunt colerá. Scđo dicit ꝙ dꝫ abstinere a uio ⁊ ꝯfectõibus de melle ⁊ carne. rõ qꝛ talia multiplicát colerá. Notañ ꝙ potꝰ põt eẽ aque ordei uel aq̄ decoctõis prunorꝫ uel aq̄ fr̄a cũ uino granatorꝫ. Cũ aũt apatis. Põit curá qñ materia ẽ fluxa dicens ꝙ ubi calor remissus fuerit tunc admĩstretur ea q̄ resoluũt: rõ quia signũ ẽ ꝙ materia ẽ fluxa: ꝑo ponit descriptõem ℞. cerá ĩ oleo de lilio resolutá cui admisceatur mucillago fenugreci ⁊ se. lini. deinde terátur simul donec misceantur. fiat inunctio. Rõ qꝛ mollificat ⁊ resoluit. Ad idẽ. ℞. florꝫ camomille melliloti añ. q̄r. ß. roſ. ru. ℥. i. se. fenugreci se. lini añ ℥. ii. furfuris pugillũ. i. ꝯquassẽtur ⁊ bulliant in ℔. ii. aq̄ dulcis quousq3 redeát ad q̄r. iii. coletur

⁊ colature additur aceti albi. ℥. s. ⁊ fiat fométa
tio. Ad idé empl'm factum ex semine fenugreci
semine lini aneti masticis imcorporati cũ mal
uauisco decocto ⁊ mundificato a ligno interiori
⁊ pistato cum hiis addantur. ℥. ii. unctuositatis
uel piguedinis anatis anseris ⁊ galline: hec. n.
sedant doloré ⁊ resoluũt absq attractióe: Al
In tpre auté sue icolumitatis ⁊ proprie
circa tépus i quo egritudo euadere consue
uit ⁊ quá maxime in uere assuescat flebo
tomia ⁊ uentris solutione ⁊ ex his que col
lerá expellunt ru. Et a potu uini abstineat
⁊ a comestióe eorũ que ex melle conficiun
tur ⁊ a carne ⁊ sint eius cibaria acetosa ⁊
stiptica et his similia ex his que infrigidát
Mébra aũt que hanc consueuerũt incur
rere passioné min⁹ solito laboré pati assue
scant et precipue cũ tépus inuasionis ti
met ⁊ cũ corpus fuerit plenũ ⁊ uene ple
ne ⁊ fuerit diu ex quo neq minutus neq
solitus fuerit Sillanus.
Docet preseruare a podagra ut non eueniat
Primo per euacuationé. Secundo p dietá. Se
cunda ibi. Et a potu uini. De prima dicit ꝙ té
pore sue sanitatis ⁊ precipue illo tépore quo cõ
sueuit egritudo sua uenire ⁊ maxime in uere dꝫ
uti flebothomia ⁊ euacuatione p secessum cum
eis que euacuant colerá: ratio quia cũ istis ma
teria euacuatur: que si retieretur faceret poda
gram. Et a potu. Docet perseruare p dietá
dicens ꝙ debet cauere a uino ⁊ confectionibus
de melle ⁊ similiter a carne: ratio qꝛ multiplicát
materiá que esset causa podagre. Secundo di
cit ꝙ cibaria debent esse acetosa ⁊ stiptica infri
gidatiua Ratio qꝛ nõ sũt apta ad fluxum. Ter
tio dicit ꝙ membra que cõsueuerunt incurrere
egritudinem hanc debent fatigari minus soli
to ⁊ pcipue cum cõiungitur tépus inuasionis ⁊
cum corpus fuerit plectoricum ⁊ uene plene: ⁊
diu fuerit ꝙ non fuerit flebothomatus nec eua
cuat⁹. Rõ qꝛ mot⁹ calefacit illa mébra. Al.
Cũ aũt cũ dolore iucturarũ neq calor
neq rubor i colore fuerit fueritq eger fri
gide cõplexionis ⁊ locus tactu sentitur fri
gidus in pricipio curatõis eius pille maio
res de hermodactil' satiriõ meisahara om
niũ aũ. ʒ. v. ierapi. ʒ. x. cglogntiõ céta. mi.
ábop aũ. ʒ. v. eufor bii. ʒ. ii. turbith. ʒ. x. sec
tarigi indi zinzibe. sinapis pipis castorei
oium. ʒ. i. iformétur ex eis pille ex qbus a
duabus. ʒ. ⁊. s. aut. iii. sumant. hec nanq
pille valde cõferũt: qꝛ ñ valétes surgere in

cedere faciunt. Epithima ad podagrá fri
gidam. ℞. castorei storacis liq de eubor bii
mirrhe aloes achatie oiu ptes equales ex
his oibus vino veteri admixtis fiat epithi
ma. Cũ itaq dolor geuerit succurrat pati
enti ex distillatióe mste aq̃ calide ab alto ⁊
insictio fiat ex oleo de lilio. Et empl'm de
bdelio molli ⁊ storace ac fenugreco ⁊ séis
lini ⁊ armoniaco supponat. Qd' ß mõ cõ
ficiat armoniacũ ⁊ bdeliũ i uio ueteri re
soluátur ⁊ alia oia eis admisceát ex qbus
fiat empl'm ⁊ supponat. Hec nanq egri
tudinis species é que in lapidis duritiem
transit ⁊ reddit mébra ⁊ iuncturas fũgis
similia. Qua pp hanc habens passioné a
fastidio ⁊ ab aq̃ frigida ⁊ a cibis grossis
abstineat ⁊ a frequenti ebrietate custodia
tur eiq precipiendũ ut dũ sanus é motu
utatur: ⁊ a coitu abstieat pcipue cũ satur
fuerit neq balneũ igrediatur neq exerci
tet post comestioné uinu pterea uetus ⁊
purũ bibat eis quoq dum sanus est utat
que uriná prouocare cõsueuerunt. Silla.
Ponit curá podagre prouenié tis a materia
frigida ⁊ diuiditur in duas. Primo põit curá
p medicină: Secundo p dietam. Secunda ibi
Hec nanq. Prima in duas. Primo ponit cu
rá p euacuationé. Secundo p localia. Secun
da ibi. Epithima. Cũ ista. De prima dicit ꝙ
ubi cum dolore iuncturarum nõ fuerit calor ne
que rubor ⁊ eger fuerit frigide cõplexiõis ⁊ ad
tactum sentitur frigus. arguendum é ꝙ a frigi
ditate. Secundo dicit ꝙ pro cura debent dari
pille de hermodatilis maioribus que fiunt ℞
hermodactilos satirion meisahara ⁊ é spés titi
mali. aũ. ʒ. v. ierapig. ʒ. x. coloquintide centau
ree minoris. aũ. ʒ. v. euforbii. ʒ. ii. turbith. ʒ. x. ⁊
sectaragi indi zinzib. sinapis pipis castorei aũ
ʒ. i. formentur pille. ⁊ dos. eius est a. ʒ. ii. usq
ad. ʒ. iii. Ponit iuuamétũ: qꝛ hec pille faciunt
surgere nõ ualétes ambulare. Rõ qꝛ euacuant
materiá fltlcá: ⁊ cum hoc hñt stipticitaté ⁊ clau
dũt uias ne hũores possint descédẽ. Scdo no
tádũ ꝙ áteq fiat talis euacuatio cõuenit dige
stiuũ hoc. ℞. saluie primule ueris yue aũ. M.
i. zuccari albi. lb. i. fiat sirupus clarificatus pfe
cte usq ad q̃r. v. ⁊ cõuenit materia existéte i flu
xu. Sꝫ materia existéte fluxa cõueniũt syrupus
talis. ℞. accori géciane aũ. ℥. ii. aristol. ro. ℥. i.
ypericon saluie yue primule ueris herbe arthe
tice foliorum lauri camedreos camepitheos.
aũ. M. i. anisi maratri se. peõie aũ. ℥. i. séis ba

109

filiconis cinamói.añ.ʒ.ʃ. liquiritie rase uuarũ
passarum mundataꝝ.añ.ʒ.i.utriusqꝫ sticados
floꝝ anthos añ.ʒ.i.aceti squillitici.ʒ.i.mellˀ ℔
ʃ.zuccari q̃rt.iii.fiat syrupus clarificatus usqꝫ
ad ℔.i.ʃ. Sed laxatiuũ fit tale. ℞.turbith
bene gũmosi iterius ꝛ exterius.ʒ.ʃ. hermodac
tiloꝝ ellˀcõꝝ.ʒ.ii. dyagridii.ʒ.ʃ. masticis.℈.ʃ.
zuccari.ʒ.i.fiat pˀluis ꝛ detur q̃rt.pars pˀluerif
una uice ꝛ potest fieri i pillˀis. Ad idẽ ℞. pil
lulaꝝ artheticaꝝ.añ ʒ.i.misce ꝛ formẽtur pillˀe
ad quãtitatẽ ciceꝝ ꝛ dẽtur.ʒ.iii.i introitu lecti.
Ad idẽ pˀluis hermodactiloꝝ alboꝝ mundato
rum.ʒ.ii.turbith.℈.i.dyagridii.g̃.iiii.zinzibe.
℈.ii. zuccari.ʒ.ii.icorporetur ad iuicẽ. Epithi
ma. Ponit curã p localia. Et prio ponit unũ
locale qñ materia ẽ in fluxu.Scdo admistrat lo
calia materia iã fluxa.Scda ibi. Cũ itaqꝫ.
De prima dicit ꝙ ad podagrã frigidã ualet epi
thima hoc.℞.storacis liq̃de castorei euforbii
mirte aloes omniũ añ partes equales:ꝛ ex eis
oibus cum uino ueteri mixtis fiat epithima ꝛc̃.
Notandũ ꝙ in podagra frˀa ꝯpetit duplex em
pˀlm.Primũ dꝫ poni circa locũ doloris ꝛ debꝫ
eẽ emplˀz stipticũ.℞.nucis cipressi mirrhe ma
sticis thuris añ.ʒ.ʃ.gũmi arabici dragaganti.
añ.ʒ.iii.aque saluie.℔.ʃ.aq̃ rosˀ.ʒ.i.aceti.ʒ.ʃ.
farine nucis cipressi.q.sufficit misce oia priuſ tñ
pulverizata ꝛ fiat emplˀm mediocriter liquidũ
ꝛ põt poni supra locũ facta euacuatõe. Aliud
emplˀz dꝫ poni supra locũ qđ ẽ mitigatiuũ seda
tiuũ ꝛ resolutiuũ.℞.mucillaginiſ fenugreci se.
lini.añ.ʒ.i.butiri sine sale quart.ʃ.olei sisamini
olei rosˀ.añ.ʒ.ii.cineris radicis cauliũ.ʒ.ʃ.cere
q.sufficit fiat emplˀm uel ungtũ. Ad idem ua
let sacculus ex semine lini ꝯquassato q sacculus
sit bullitus in aq̃ ꝛ fortiter ꝯpressus. Ad idẽ
vꝫ emplˀm de stercore uaccino recenti:ꝛ ẽ experi
mentũ rusticoꝝ. Ad idẽ.℞.fenugreci ꝯq̃ssa
ti.ʒ.ʃ.aceti q̃r.i.bulliãt diu simlˀ ꝛ i fine ꝺcoctõ
nis addatur mellˀ q̃r.ʃ.ꝛ fiat emplˀm ex radice
ꝓpentarie melle ꝛ stercore capraꝝ.Ad idẽ q̃ttu
or uitella ouoꝝ bñ agitata pulueris hermodac
tili.ʒ.iii.misce ꝛ fiat emplˀm.Cũ itaqꝫ. Põit cu
rã qñ materia ẽ fluxa dicẽs Primo ꝙ cũ dolor
fuerit remissus fiat distillatio ab alto cũ aq̃ cali
da.rõ q: resoluit ꝛ mollificat: Scdo vꝫ iunctio
fcã ex oleo ꝺ lilio.Tertio dicit ꝙ vꝫ ẽplˀz de bde
lio molli ꝛ storace ꝛ se.fẽugreci ꝛ se.lini ꝛ armo
niaco ꝛ fiat hoc mõ.armoniacũ ꝛ bdeliũ in uĩo
ueteri dissoluãtur ꝛ cũ eis alia misceãtur ꝛ fiat
emplˀm. Ad ide.℞.armoniaci oppoponacis
galbani distemperatoꝝ i aceto añ.ʒ.i.picis na
ualˀ q̃r.ʃ.misce malaxãdo cũ oleo costio fiat em
pˀlm ꝛ extẽdatur supra coriũ.Ad idẽ vꝫ fomẽta
tio aq̃ dulcis cũ decoctõe uulpis itegre.Ad idẽ
vꝫ fomẽtatio aq̃ sulphuree naturaliter uel artifi
cialiter talis Ad idẽ ℞.folioꝝ maiorãe rute
añ.M.i.floꝝ anthos floꝝ camomille utriusqꝫ
sticados.añ.ʒ.i.conquassentur ꝛ buliãt i aqua
cũ qna fiat fomentatio.Ad idẽ oleũ uulpinũ
:oleũ costinũ oleũ uipaꝝ.Ad idẽ ℞.diaculon
q̃rt.i.malaxetur cũ oleo costio ꝛ extendatur su
pra coriũ.Ulˀ ℞.fecis olei de semine lini mucil
laginis fenugreci piguedinis anatis medlˀe cru
ris uituli olei de radice cucumeris asini pigue
dis gallie armõiaci oim añ.paꝝ dissoluatur ar
mõiacũ cũ aliquo oleoꝝ ꝛ cũ cera qđ sufficit fi
at unguentũ.Ad iđ balneũ si decoquatur uul
pis in oleo.Ad idẽ euaporatio cũ decoctione
de sticados.Sciẽdũ ꝙ oia ualẽt euacuata ma
teria cũ clisteribus medicinis ꝛ uomitu q mˀltũ
ualet in hoc casu.Hec nanqꝫ. Põit curã per
dietã dicens ꝙ debet abstinere a fastidio ꝛ ab
aq̃ frigida ꝛ a cibis grossis ꝛ freq̃nti ebrietate
Ratio quia augẽt materiã.Secũdo dicit ꝙ dũ
est sanˀ debet uti exercitio. Ratio q̃a exiccat ꝛ
resoluit.Tertio dicit ꝙ debet abstiere a coitu.
Ratio q: debilitat iuncturas ꝛ facit lubricare
materiã ꝛ ipam reddit aptã ad fluxũ. Quarto
dicit ꝙ non dꝫ ingredi balneũ.Ratio q: dissol
uit.Quinto dicit ꝙ nõ dꝫ se exercitare post co
mestionẽ ratio patet.Sexto dicit ꝙ uinũ debet
esse puꝝ ꝛ antiquũ.Ratio q: calefacit ꝛ exiccat
ꝛ resoluit ꝛ debet fieri in declinatiõe. Septimo
dicit ꝙ debet uti prouocantibus urinã. Ratio
q: superfluitas rẽuatica expellitur p urinã.Al.
Dolor vˀo qui sciaticus uocatˀ ẽ q ab an
cha p coxã totam usqꝫ ad genu in longitu
dinẽ ꝓtendit.qñqꝫ ẽt in longitudine ad ṽ
ge similitudinẽ extensus:p crus usqꝫ ad pe
dẽ descendit ꝛ tunc si in cõplexione dñatˀ
fuerit calor ꝛ i urina tictura ex basilica ma
nus eiusdẽ partis prius minutio faciendi ẽ
deinde ex sciatica. Sillanus.
Ponit curã sciatice passiõis: ꝛ diuiditur in
duas.Primo facit hoc.Scdo docet preserua
re a tali passiõe.Scda ibi.Taliter ꝓterea Pri
ma i duas.Prio põit curã qñ fit a materia cali
da.Scdo qñ fit a materia frigida.Secũda ibi
Si aũt.De prima dicit ꝙ dolor sciaticus ẽ ille
qui ab ancha per coxam totam usque ad longi
tudinẽ extenditur per crus usqꝫ ad pedes per
silˀitudinẽ uirge. Scdo dicit ꝙ si fuerit i cõple
xione dñiũ caloris ꝛ uria tincta: arguendum

est ꝙ fit a caliditate. Tertio pro cura dicit ꝙ ꝓ
mo dꝫ fieri phlebotomia de brachio eiusdẽ ꝑ
tis: deinde dꝫ fieri ex sciatica. Rõ q̃ phleboto
mia prima plus diuertet q̃ꝫ euacuet ⁊ scd̃a plꝰ
euacuat. Almansor.
Si aũt egri cõplexio frigida fuerit ⁊ co
lor fuscus sepe ꝓuocandus ẽ uomitus ex
apozimate rafani cũ sirupo acetoso. Coxa
quoqꝫ ac pedes. ⁊ crus ex oleo in quo ca
storeum ⁊ euforbiũ ⁊ storax sint resoluta
iungantur assidue. Sillanus
Ponit curam quando fit a materia fra:
diuiditur in duas. Primo ponit curã per medi
cias. Scd̃o per cauteriũ. Scd̃a ibi. Si egritu
do. Prima in duas. Primo ponit curã quan
do dolor non ẽ mansiuus. Scd̃o qñ ẽ masiuꝰ.
Scd̃a ibi dolor ĩ coxa. Prima ĩ duas. Primo
ponit curã per uomitũ. Scd̃o per unũ locale.
Scd̃a ibi. Coxa quoqꝫ. De prima dicit ꝙ si ꝯ
plexio egri fuerit frigida ⁊ color fuscus arguen
dũ est ꝙ fit a frigiditate. Rõ pꝫ. Scd̃o dicit ꝙ
ꝓ cura dꝫ uomitũ ꝓuocare cũ decoctione rafa
ni ⁊ sirupo acetoso. Rõ q̃ diuertit materiaꝫ ⁊
euacuat: multũ ideo ualet in passionibus mem
broꝝ inferioꝝ ⁊ dꝫ fieri euacuatio cũ pillulis fe
tidis ⁊ hermodactilis. Coxa quoqꝫ. Põit cu
rã per unũ locale dicens ꝙ coxa ⁊ crus debẽt
inungi cũ oleo in quo castoreũ euforbiuꝫ ⁊ sto
rax sint dissoluta. Rõ q̃ resoluit materiã sciati
ce passionis. Et sciẽdũ ꝙ solũ cõuenit materia
existente fluxa ⁊ non quando materia ẽ in fluxu
⁊ prius ꝯpetũt mollificatiua ut sit apta materia
ad resoluendũ. Ad idẽ ungatur locus ex oleo
de lilio uel de spica uel de costo uel de uulpino:
uel de laurino. Ad idẽ emplastretur locus uel
ancha cũ emplr̃o facto ex maluauisco ꝑparato
⁊ farina fenugreci ⁊ seis lini mixtis ⁊ incorpora
tis cũ butiro ⁊ cũ pinguedinibus auiũ. Ad idẽ
ungatur locꝰ melle ⁊ pulueriꝫetur semẽ nastur
cii: q̃ aufert dolorẽ Serapio. Notandũ ꝙ
materia existente ĩ fluxu debet inungi locus olr̃o
roſ. uel mirtino ul̃ de absinthio fortiter calido
tangendo locũ cũ pẽna suauiter. Ad idẽ lo
cus epithimetur cuꝫ succo solatri ⁊ sempuiue ⁊
absinthii. Ad idẽ emplastretur locus cũ eius
dẽ herbis decoctis ⁊ pistatis ⁊ ĩcorporatis cuꝫ
farina seis fenugreci seis lini ⁊ ordei cũ aliquo
predictorum oleorum. Ratio patet. Al.
Quod si dolor ĩ coxa masiuusˀ fiat eger
ex almuri nabati ⁊ baurach clisterizeẜ ⁊
ex enemate acuto quod ĩ. c. de appoplexia
notauimus. Collirium quoqꝫ ex cyclamĩe
⁊ colognitida factũ suppõaẜ. ꝙ eo usqꝫ fie
ri cõuenit donec eger excoriationẽ ĩcurrat
ex ea enĩ dum accidit plerũqꝫ cõsequiẜ sa
nitas. Si aũt passio inueterauerit: sapis su
matur ⁊ cũ fimo columbino eiusdẽ qnan
titatis teratur ⁊ ex apozimate ficuũ confi
ciantur ex quibus coxe emplr̃m superpona
tur quod tã diu dimittaẜ donec in loco ue
sice plene aqua fiant ⁊ scidanẜ ⁊ fluat aq̃
que in eis ẽ: ⁊ uaporeẜ locus cũ aqua cali
da. deinde eger per aliquot dies quiescere
dimittaẜ: ⁊ si nondũ sanitati restitutus fue
rit ad hanc eãdẽ curã redeundum est. Qđ
si egritudo ualde mansiua fuerit ⁊ longi
temporis ⁊ timetur ne ṽtebrũ resiliat: aut
egressus fuerit. locus ex instrumẽto quod
rote assimulaẜ cauterizandus est: ⁊ inten
datur cũ coctura super caput anche aput
coxe principiũ ponenda huius inde rei ser
mociatio istius nostri operis metas trascẽ
dit. Taliter preterea patiens in tp̃re sospita
tis uomere cõsuescat ⁊ soluere uentrem ⁊
regimen subtiliare ⁊ a cibis grossis ⁊ fre
quenti ebrietate abstinere. Sillanus.
Ponit curã qñ dolor ẽ mansiuus. Primo
facit hoc. Secundo qñ est antiquus. Secunda
ibi. Si aũt. Prima in duas. Primo ponit cu
rã per clistere. Scd̃o per suppositorium. Scd̃a
ibi. Colliriũ quoqꝫ. De p̃ria dicit ꝙ si dolor
in coxa fuerit mansiuus eger dꝫ clisterizari ex al
muri nabati ⁊ baurach ⁊ ex clisteri acuto de
quo dictũ est in. c. de appoplexia. Rõ q̃ talia
clisteria distraunt ⁊ euacuant materiã phl̃aticã
grossã. De s̃a dicit ꝙ dꝫ supponi colliriũ factũ
ex ciclamine ⁊ colognitida ⁊ debẽt talia fieri do
nec eger incurrat excoriationem: quoniam ali
quando sequitur salus. Si aũt. Ponit cu
ram quando hec passio est antiqua dicens pri
mo ꝙ si hec passio fuerit antiqua debet sumi si
napis cum fimo columbino eiusdem quantitatꝫ
⁊ teri ⁊ confici cum decoctõne ficuum ⁊ fieri em
plastrum ⁊ superponi. Tertio dicit ꝙ tã diu
debent dimitti donec uesice sint in loco ⁊ aqua
impleantur ⁊ scindantur ⁊ fluat aqua. Ratio
patet. Quod si egritudo ⁊c. ponit curã
per cauterium dicens ꝙ si egritudo fuerit man
siua ⁊ longi temporis ⁊ timetur ne uertebrum
egrediatur foras: aut fuerit egressum locus est
cauterizandus cum instrumento quod similla
tur rote ⁊ ponatur supra ancham: quia consu
mit materiam existentem inter uertebruꝫ ⁊ pixi

dē. Et subdit q̄ hoc nō ptinet ad hūc locū. Ta
liter. Docet preseruare a dicta passione dicens
q̄ existētes in tp̄re sanitatis debēt uti eūatiōe p
uomitū ⁊ per secessum ⁊ subtiliare regimē ⁊ ab
stinere a cibis grossis ⁊ a frequenti ebrietate.
Ratio patet. De gibbositate Silla.

Otādū circa rubricā q̄ triplex est gib
bositas: quedā fit uersus ptē interiorē
quedā uersus partē posteriorē seu ex
teriorē qd̄ cōtingit ut plurimum: quedā fit uer
sus utranq̄z. s. anteriorē ⁊ exteriorem dextrā ⁊ si
nistrā. Secundo notādū q̄ causa gibbositatis
ē duplex. s. intrinseca ⁊ extriseca. Extrinseca: ut
casus ⁊ pcussio. Intrinseca fit qn̄ ligamta spō
dillium colli ⁊ spatulaꝝ relaxantur: aut implen
tura materia currente illuc. Uel ꝓpter ap̄a na
tū in loco: ul' ꝓpter uentositatē mouentē ⁊ ipel
lentē ipsa ossa ⁊ facientē resilere de loco uel pro
pter spasmū de inanitione. Tertio notādum
q̄ signa gibbositati ꝓpter relaxationē sunt gra
uitas ⁊ mollificatio corporis ⁊ regimen p̄teritū
Signa qn̄ fit pp ap̄a sūt dolor i dorso siue in lo
co añcedens cū febribus acutis ⁊. magnitudo
pulsus. Signa ꝓpter uentositatem sunt q: infir
mus sensit cōmotionē ⁊ tensionē p lōgū tēpus
in dorso antequā ueniat gibbositas. Signa qn̄
ꝓpter spasmū de inanitione sunt quia apparet
in corpore cōsumptio ⁊ extenuatio. Pronosti
catio gibbositas post eius cōfirmationē a qua
cūq̄z causa cōtingat non potest curari. Sed in
principio sic. Si gibbositas uenit propter asma
⁊ tussim interficit ante iuuētutē iuxta afforismū
sexte perticule quicūq̄z ex asmate gibbosi fiunt.
Gibbositas que fit uersus inferius est mortal'.

Almansor.

Um gibbositas fieri incipit pill'e
maiores de hermodactilis dande
sunt ⁊ oleū de rasim cū apoziate
de seibus sepe sumēdū. Loc⁹ quoq̄z ex ol'o
sābacio i quo storax ligda ⁊ castōeū ⁊ eu
fōbiū resoluta sint freq̄nter inūguēdis ⁊
a cibis frigidis ⁊ grossis abstinēdū. Aqua
ēt calida i q̄ cocta sunt mētastꝝ ⁊ sāsucus
⁊ sticados arabic⁹ ab alto sup locū distillā
da ē. dein freq̄ns fricatio ⁊ inūctio ex ol'is
calidis faciēda ē. Qd̄ si his q hāc patitur
egritudinē puer fuerit balneū solūmō ⁊ i
unctiones sufficiūt ex his q̄ diximꝰ. Sil.

Ponit curam gibbositatis que fit ꝓpter re
laxationem. Scd̄o pōit curā eius que fit ꝓpter
ap̄a. Secūda ibi. Si aūt. Prima in quattuor
Primo ponit curam laxatiuā. Secūdo p iun
ctionē. Tertio p dietā. Quarto p embrocatio
cationē ⁊ unctionem partes patent. De pri
ma dicit q̄ cum gibbositas incipit debent fieri
dari pill'e de hermodactil'. Ratio quia euacuāt
materiam fl'aticam que est causa relaxationis.
Ad idē pill'e fetide uel cochie. De secunda dicit
q̄ est sumēdū oleum de pentadactilis cū de co
ctione de seminibus. Locus. Pōit curā per
unctionē dicens q̄ locus est unguēdus ex oleo
sambacino i quo storax liquida ⁊ castoreū ⁊ eu
forbium sint dissoluta. Ratio q: talia dissoluūt
⁊ subtiliant materiā fl'aticā. Ad idē empl'm
quod fit de bdelio oppoponaco armoniaco ⁊
serapino dissolutis in uino mixtis ⁊ in corpora
tis cū pinguedinibꝰ auiū ⁊ farina fenugreci ⁊
seīs lini. Et a cibis. Ponit curā p dietaz dicēs
q̄ est abstinendū a cibis frigidis ⁊ grossis. Rō
pz. Aqua ēt. Ponit curā per embrocationem
⁊ inunctionē dicens q̄ aqua in qua decocta sunt
sansucus mentastrū sticados arabicū dz distil
lari ab alto supra locū. Rō q: calefacit ⁊ resol
uit. Secundo dicit q̄ post dz fieri fricatio fortis
⁊ frequens inunctio ex oleis calidis. Tertio di
cit q̄ si ille qui patitur hāc egritudinē fuerit pu
er balneū solū ⁊ unctiones ex his q̄ dicta sunt
sufficiunt sepe numero absq̄z aliis medicis. Al.

Si aūt cum gibbositas īcipit eē fuerit fe
bris a p̄dicto regie oīo abstinēdū ē. sz apo
zia ex herbis factū cū cassiaf. i potu ē tribu
endū. Flebotomia quoq̄z ex basilica faciē
da est. ⁊ empl'a vehementia loco superpo
nenda sunt. Sillanus.

Ponit curā qn̄ fit ab ap̄ate uel qn̄ ē febris:
⁊ diuiditur in duas. Primo ponit curā in gene
rali. Scd̄o in speciali. Scd̄a ibi. Sz apozia.
De prima dicit q̄ si fuerit febris qn̄ gibbositas
incidit ē abstinendū a predicto regimine: q: ca
lefacit ⁊c. Sz apozia. Ponit curā in speciali.
⁊ diuiditur i tres. Primo ponit curā per medi
cinam. Scd̄o per phlebotomiā. Tertio p unū
locale. Scd̄a ibi. Phlebotomia. Tertia ibi.
Et empl'a. De prima dicit q̄ dz dari in potu
cassiafist. cū decoctione herbarū frigidarum.
Ratio patet: q: euacuat leniendo ⁊ alterando.
De scd̄a dicit q̄ debet fieri phlebotomia ex ba
silica. Rō q: diuertit ⁊ euacuat. De tertia dicit
q̄ empl'a sunt superponenda loco. Notādū
q̄ in principio dz ungi locus ex oleo ros. ul' mir
tino ⁊ empl'ari locus ex ros. mirtis sandal'. ⁊ fa
rina ordei ⁊ sil'ibus. In declinatōe ungatur lo
c⁹ cū oleo de camomilla l' aneto l' de lilio ⁊ pōa
tur supra locū ēpl'z factū ex maluauisco p̄pato

farina fenugreci ⁊ se. lini pinguedinibus auiuȝ
s. anseris anatis ⁊ galline. ⁊ ultimo possũt addi
ꝓpter maiorẽ resolutionẽ ⁊ fortificatõm loci ar
moniacũ bdeliũ oppoponacũ dissoluta in oleo
de camomilla ⁊ mixta cũ aliis rebus deinde ꝯ
fortentur spondiles posteriores ⁊ ossa pectoris
cũ ligaturis plumaceolis ⁊ substentacul' factis
ex stupa madefacta ⁊ peciis inuolutis i albũmie
oui positis ⁊ locatis sup empl'm dictũ. Ponan
tur postea a stelle fortiter cõpresse ut bene tene
ant ne spondiles possint amplius dislocari. Se
cundo notandũ ꝙ si gibbositas fiat a uẽtosita
te. Cura ẽ ut a principio ꝓcedatur cũ reb⁹ car
minãtibus uentositatẽ ⁊ specialiter post purga
tõm: uel cũ pillulis fetidis uel de hermodactil'.
supra locũ ponatur empl'm factum ex pullegio
calamẽto origano carui cimino farina lupinoꝝ
semine lini ⁊ fenugreci mixtis ⁊ icorporatis siml'
Sil'r armoniacũ cũ oleo de costo uel de lilio be
ne mollificatũ pfecte opatur i hoc: q2 r'soluit uẽ
tositatẽ ⁊ ossa suis ꝓpriis locis firmat exicando
loca lexa. Ultimo ponatur empl'ȝ qđ fit ex sina
pi stercore colũbino ⁊ ficubus siccis ⁊ icorpora
tis simul ⁊c. **De uaracibus** **Sillanus.**

Otandũ circa rubricã ꝙ uarices sunt
uue grosse uirides uel nigre plene san
guine melancolico iuolute sup crus ap
parentes ⁊ hoc fit causa uaricum. Signa sunt
manifesta ad sensum. Pronosticatio. Varices
non bene recipiunt curam. **Al.**

**Um uene grosse ⁊ plene ⁊ diuerso
mõ curuate ⁊ virides in crure ap
paruerint egritudo que uitis uoca
tur adesse significat. Hec aũt egritudo fre
quẽtius accidit his q multũ pedibus labo
rare consueuerunt ⁊ qui cibaria que cole
ram nigrã generant sepe sumunt. Silla.**

Determinat de uaricibus ⁊ diuiditur i tres
Primo docet cognoscere uarices: Scđo ostẽ
dit a qbus magis accidunt. Tertio ponit curã
Scđa ibi. Hec aũt. Tertia ibi. In principio.
De prima dicit ꝙ ubi uene grosse ⁊ uirides ple
ne ⁊ diuersimode curuate in crure apparuerint
Signũ est ꝙ sunt uarices. De secunda dicit ꝙ
hec egritudo frequentius accidit cõsuetis itine
rare uel ferre onera ⁊ frequenter utentibus ci
bariis multiplicantibus mel'iam. **Al.**

**In principio itaqȝ curatiõis huius pas
sionis basilicã minuere cõuenit. Et uentrẽ
ex his que colerã educũt nigram soluere
quoꝝ mentionẽ fecimus in. c. de mel'ia hec
aũt sepe facienda sũt. Et ab oibus a qbus
mel'iam patientes custodiunt in hac egri
tudine abstinendũ. Postq̃ꝫ v̾o hoc regim̃
diu adhibitũ fuerit ex uenis quan i crure
apparuisse diximus minutio fiat. a quib⁹
sanguis tam diu fluere dimittatur donec
quicqd i eis ẽ euacuetur. Deinde h⁹ patiẽs
coleram nigraȝ expellentibus utatur ⁊ ex
basilica minuatur ⁊ caueat sibi ab oibus
que colerã generant nigram. Sillanus**

Ponit curã uaricũ. Et primo qñ sunt in pri
cipio. Scđo qñ sunt in declinatõe uel i ꝓcessu.
Scđa ibi. **Postq̃ꝫ uero.** Prima i tres. Pri
mo ponit curã per phlebotomiã. Scđo p medi
cinã laxatiuã. Tertio ostendit a quibus ẽ absti
nendũ. Scđa ibi. **Et uenter.** Tertia ibi. **Et
ab omnibus.** De prima dicit ꝙ in principio ꝯ
ueniens ẽ facere phlebotomiã de basilica. Rõ
quia prohibet ne fluat sanguis ad partes iferio
res. De secunda dicit ꝙ conueniens ẽ soluẽ uẽ
trẽ cũ euacuantib⁹ soluentib⁹ mel'icaȝ de qbus
dictũ ẽ supra. c. đ mel'ia: Subdit ꝙ ista sepe sũt
fienda. Rõ patet. Postq̃ꝫ uero. Ponit curã
qñ ẽ in ꝓcessu dicens ꝙ si passio sit i ꝓcessu fiat
phlebotomia ex uenis q̃ sũt in carne tantum ꝙ
euacuetur totũ qđ ẽ contentũ in eis. rõ q2 mate
ria existente fluxa cõuenit euacuatio ⁊c. Scđo
resumit quoddã dictũ dicens ꝙ patiẽs uatatur
euacuantibus mel'iam ⁊ fiat phlebotomia a ba
silica ⁊ abstineat a multiplicantibus mel'iam.
Notandũ ꝙ aliqui sunt utentes cauterio. Sed
si fiat debet fieri i uena superiori a qua oẽs alie
oriuntur ƒm longũ: deinde dȝ empl'm stipticuȝ
supra cauteriũ poni ⁊ supra alias uenas ꝯuenit
empl'm factũ ex farina lupinoꝝ cuȝ aqua decoc
tionis tamarisci: aut empl'm de fimo caprino ⁊
uino ⁊c. **De elefancia.** **Sillanus**

Otandum circa rubricam ꝙ elefãcia
est duplex: quedam est large dictum:
ut quedam inflatio manuuȝ uel pedũ
a quacũqȝ re causetur: siue a percussione: siue a
casu: siue a fluxu humorũ: ⁊ de tali nõ determi
nat quia de facili curatur. Alia ẽ elefancia pro
prie dicta ⁊ causata ab humore multum grosso
phlegmatico uel melancolico uiscoso ibibito i
porositatibus pedum uel manuũ ⁊ sic patet cã.
Scđo notandũ ꝙ signa elefancie ex sanguine
mel'ico grosso sunt caliditas loci ad tactũ tene
brositas in colore. asperitas loci ⁊ aliqd ex emi
nẽciis ⁊ exitus sanguis nigri ex locis cruris uel
pedis uria spissa ⁊ tenebrosa ⁊ usus rerũ gene
rantiũ sanguinẽ grossũ. Sig̃ elefãtie ex fl'ate ue

111

hementer grosso sunt grossitudó cruris ⁊ pedis
absqꝫ rubedine ⁊ itensa asperitate loci ⁊ tactus
loci uidetur frigidus absqꝫ caliditate ad minus i
tensa ⁊ non habet eminentes pustulas ut superi
or. pronosticatio postq̃ꝫ fit mansiua nó curatur
sed in principio bene pót curari. Al.

Hec passio postq̃ꝫ másiua fuerit
incurabilis é. Cũ auté incipit si ei
subueniatur ⁊ ut dꝫ medicata fue
rit aut sanat aut máet sic nihil addés. Sil.

Determinat de elefancia. ⁊ diuiditur i duas
Primo ostendit qñ est curabilis ⁊ qñ incurabi
lis. Scdo ponit curá. Scda ibi. Cum ergo.
De prima dicit ꝙ postq̃ꝫ hec passio fit másiua:
é icurabilis. Ró q̃r ꝑpter antiqtatez illius mor
bi debilitatus é calor naturalis peduz qui erat
debilis. Similiter qr talis passio fit ex humori
bus grossis ifiltratis nó de facili remouibilibꝰ
scdo dicit ꝙ si fuerit in principio ⁊ medicetur ut
dꝫ uel curatur uel prohibetur eius augumenta
tio. ratio quia tunc uirtus est fortis ⁊ iuuatur p
medicinas. Al.

Cũ ergo pedis grossities augeri uidet
⁊ color obfuscari: uene qnoqꝫ q̃ uites uo
cant apparere ceperit eger quotidie cogé
dus é uomere ⁊ custodiendus ab ambula
tóe ⁊ statóe ⁊ uenter uomitu ꝓcedente ex
pillis maioribꝰ de hermodactilis soluédꝰ
é deinde ad uomitũ redeundum pꝰ illud h
quoqꝫ multotiens fieri oꝫ. Eger preterea
a cibis grossis é abstinédus: ⁊ tibia a calca
neo incipiendo sursũ vsqꝫ ad genu strigé
da: añ tñ cóstrictóm epithimáda é ex aloe
⁊ mirra ⁊ achatia ⁊ ypogstidos ⁊ alumi
ne cũ aceto forti dissolutis. ex basilica quo
qꝫ manus cótrarie partis minutó facienda
é neqꝫ erectus stet nisi pes strictus ligatus
fuerit neqꝫ epithima ullo mó dimittat. uo
mitu quoqꝫ frequéter utat. Qd si paruuz
intercesserit spatiũ a precedenti uomitu ⁊
appetit gescere uapora ipsũ cuz seminibꝰ
cauliũ ⁊ sticados arabico cinere de uitibꝰ
⁊ lupinis ⁊ mentastro ⁊ stercore caprino
⁊ faria fenugreci ⁊ liniatur ét ex aqua cie
ris p spatiũ unius diei: aut duoꝝ. Ipe eni
hꝰ egritudinis maximá resoluit partez ad
qꝫ leuiorem reddit. Sillanus

Ponit curá ⁊ diuiditur i sex. Primo ponit
curá per uomitũ. scdo per secessũ. Tetio per
dietá. Quarto per ligaturá. Quinto per phle
botomiá. Sexto per uaporatónes partes pate
bunt. De prima dicit ꝙ ubi grossities pedis
uidetur augeri ⁊ color obfuscari ⁊ uene que di
cuntur uarices apparere ceperint. tunc eger co
gendus est uomere. ratio patet. Scdo dicit ꝙ
dꝫ cauere a deambulatóe. ró pꝫ qr é cá fluxus
humorũ iferius. De scda dicit ꝙ debet fieri so
lutio uentris cũ pillulis de hermodactilis maio
ribus ⁊ hoc facto prius uomitu. ró qr euacuant
materiá phlaticam ⁊ melicam grossá. De ter
tia dicit ꝙ eger dꝫ se abstinere a cibis grossis.
ratio patet. De quarta dicit ꝙ tibia a calca
neo incipiendo usqꝫ ad genu stringenda est: ra
tio est. qr prohibet ne humores descédát. Sub
dit ꝙ ante constrictioné ⁊ ligaturam dꝫ epithia
ri ex aloe mirra accatia ypoquistidos ⁊ alumie
uel bolo ar. cũ aceto forti dissolutis. ró qr ꝯstri
git ⁊ ꝓhibet fluxum materie ad iferiora. De qn
ta dicit ꝙ é fienda phlebotomia manus cótra
rie partis ⁊ hoc qñ est in principio: ⁊ fit a ságui
ne melancolico. Ideo qr diuertit. scdo dicit ꝙ ñ
debent stare super pedes. ró qr humores descé
dunt. Tertio dicit ꝙ dꝫ uti frequenter uomitu.
ró patet. De sexta dicit ꝙ euaporatio dꝫ fieri
cũ decoctóe cauliũ sticados arabico cinere de
uitibus ⁊ lupinis ⁊ nitro ⁊ stercore caprino ⁊ fa
rina fenugreci: ⁊ liniantur etiam ex aqua cieris
per spatium unius diei uel duoꝝ. ró qr resoluit
⁊ exiccat. Ad idem ualet si pes uł crus freqn
ter teneatur i stufa sicca facta ex renibꝰ resoluéti
bus: sicut sũt ebulus laurus ruta ⁊ silia.

De ulceratóe rnũ q̃ exteriꝰ fit i cute. Sil

Otandũ ꝙ ulcera renũ sunt duplicia.
quedá intrinseca facta in sba renuz uel
i lacertis eorũ qui uocantur lumbi ⁊ d
istis dictum é supra. Alia sunt extrinseca ⁊ sunt
manifesta sensui ⁊ de istis prosequitur ras. Al.

Um aliqs longo tpre supinus sup
dorsum iacet loca renũ plurimũ
qꝫ rubét ⁊ mala ibi fiunt ulcera.
Sillanus

Notandũ ꝙ ras hic determinat de ulceribꝰ
exterioribus renum. ⁊ diuiditur in duas. Pri
mo assignat causas generationis eoꝝ. Secun
do ponit curá. Scda ibi. Cũ ergo. De prima
dicit ꝙ cum aliquis lógo tempore iacet supinꝰ
supra dorsum loca renũ fiunt rubea ⁊ fiunt ibi
ulcera. ratio patet. Alman.

Cum ergo loca ista rubere cum augum
to uisa fuerint millium siue panicum: aut
folia salicis sub eo sternenda sunt ⁊ ipse i
die multotiens est eleuandus. Loca quo
qꝫ que rubent aqua ros. super niuez infri
gidata roranda sunt ⁊ flabellanda. Qd

si calor pseuerãuerit ĩponaꝛ epithĩa ꝺ alu
brati qꝺ ĩ.c.de apatibus noĩauimus. Et si
uesice ⁊ ulcera ibi exorta fuerit ex unguen
to de cerusa curentur. Silla.
Ponit curã ⁊ diuiditur in duas. Primo po
nit curã ruboris apparẽtis añ ulceratõm. Se
cundo ponit curã ulceratõis. Scõa ibi. Et si.
De prima dicit ꝙ ubi loca apparuerint rubere
miliũ ul' panicũ ul' folia salicis sũt sb ea sternẽ
da. Rõ q: alterãt malã ɔplõnẽ. De 2a dicit ꝙ
loca pdicta sũt roranda aq̃ ros. ⁊ flabellãda pꝫ
Scõo dicit ꝙ si calor perseuerauerit dꝫ apponi
epithima dcm̃ in.c.de apatibus pꝫ. Ad idẽ vꝫ
ungtm̃ albũ gal. uel ungtm̃ populeon ul' folia
uitis infusa in aq̃ ros. uel folia salicis. Ad idꝫ fru
stra cucurbite. Simil'r ⁊ lamina plũbea perfo
rata. Et si. Ponit curã ulceratõis dicẽs ꝙ si ue
sicã ⁊ ulcera sũt orta debẽt curari cum unguen
to de cerusa. Ratio patet quia consolidat

De dolore q fit ĩ mẽbris manifestis. Silla.

Otandũ circa rubricã ꝙ dolor in ex
tremitatibꝰ. s. manibꝰ uel pedibus po
test causari uel a cã exteriori uel iterio
ri sicut a casu uel percussione ⁊ silibus. Si ab i
teriori uel a mala ɔplõne cum materia uel sine
materia. Cũ materia ut calida uel frigida. Cũ
apate uel sine apate uel a solutõe cõtinuitatis.
Ad ppositũ Raꝭ ponit curã qñ fit dolor a ma
teria cal'a uel fr'a. Scõo nota ꝙ doloris proue
nientis a materia cal'a. signa sunt rubedo calor
pruritus ⁊c̃. Et si sit cum duritie ⁊ timore loci
apa calidũ futurũ significat. Sed signa qñ fit
a cã frigida sunt priuatio rubedinis ⁊ caliditatꝫ
⁊ stupor ⁊ fuscedo grauitas ⁊ formicatio. Hec
cum affuerint paralisim uel mortificationem si
gnificant caloris. Al.

Um dolor in manu aut ĩ pede fit
eger iterrogãdus ẽ si ex pcussione
hoc ei accidit aut si aliqd sup ipsũ
mẽbrũ cecidit aut si sup ipsum diu iacuit
aut si cõtingit ex causa extrinseca. Silla.
Determinat de dolore q fit in mẽbris extre
mis. s. in pedibus uel manibꝰ ⁊ diuiditur in du
as. Primo docet inuestigare qñ fit a causis exte
rioribus. Scõo põit curã qñ fit a cã intrinseca
Scõa ibi. Si aũt. De prima dicit ꝙ ubi dolor
sit in manu uel pede dꝫ interrogari eger si acci
dit ex percussiõe uel si aliquid cecidit supra mẽ
brum uel si diu iacuerit supra membrum sicut
prouenit a causa extrinseca. Al.
Si aũt ab exteriori cã ñ cõtingerit locꝰ do
lens cõsiderãdus ẽ an sit magis rubeꝰ quã
reliquũ corpꝰ aũt ñ. si enin toto corpore ru
bicũdior fuerit ex cal'i apatis medicamine
curãdus erit: et si mẽbrũ neqꝫ fuerit calidũ
neqꝫ rubeũ. sed iã quotidie obfuscaꝛ ⁊ sic
catur aq̃ cal'a ab alto sup ipsũ distilanda
ẽ ⁊ ex oleo ⁊ cera resoluta iungẽdus ⁊ di
mittẽdus sic donec dolor sedeatur. Silla.
Ponit curã primo qñ fit a cã calida. Scõo
qñ fit ab exiccatõe mẽbri. Tertio ponit curã qñ
fit a materia frigida. Scõa ibi. Et si. Tertia ibi
Qꝺ si. De prima dicit ꝙ si dolor nõ fiat a cau
sa exteriori dꝫ considerari locus dolẽs an sit ru
bicondior reliquo corpore. q: si sic dꝫ curari ex
medicamine apatis calidi. s. cũ oleis frigidis ⁊
oleo ro. uel uiol. ⁊ silibus. Notanduꝫ ꝙ ĩ tali
casu cõuenit flebotomia. Et si dolor fuerit ĩ pe
dibus fiat flebotomia de manibꝰ ⁊ ecõuerso
Et si ponit curã qñ fit ex siccatõe dicẽs ꝙ si mẽ
brũ nõ fuerit rubeũ uel calidũ sed quotidie ob
fuscatur ⁊ exiccatur dꝫ distillari aq̃ cal'a ab alto
Ratio quia humectat deinde ungere ex oleo ⁊
cera dissoluta patet ⁊c̃. Al.
Qꝺ si locus grossior uideaꝛ ⁊ tactu ẽt fri
gidior sẽtiatur freq̃nter erit fricãdus ⁊ aq̃
cal'a in q̃ sansucus ⁊ camo. ⁊ sticados ara
bicus cocta fuerit ab alto ut diximꝰ sup ip
sũ erit distillãda ⁊ ex oleo de Keiri citrio ĩ
ungẽdus. Regimẽ quoqꝫ subtiliãdũ erit
Ipe uero utatur exercitõ ⁊ ĩ balneo sudet
si aũt ista nõ suffecerint uẽter ex his soluaꝛ
q̃ hũiditates educunt. Mẽbrum preterea
si tactu sentitur frigidũ fricetur prius ⁊ ꝺ
inde inungatur ex oleo costino ⁊ sãbucio
⁊ oleo de been tepidis ⁊ his similibus.
Qꝺ si ista nõ suffecerit ex unguẽtis que in
capitulo de paralisi nominauimus inungẽ
dus erit donec sanetur Sillanus
Ponit curã qñ dolor fit a materia fr'a. ⁊ diuidi
tur ĩ tres. Primo ponit curã per q̃daꝫ localia.
Scõo per eũonẽ. Tertio iterato per localia. 2a
ibi. Si aũt. Tertia ibi. Mẽbrũ. Pria in duas
Prio põit curã per duo localia. 2o per dietã.
2a ibi. Regmẽ. De pria dicit qꝺ si locꝰ appare
ret grossior ⁊ ad tactũ frigidꝰ erit sepe fricãdus
ut fiat rarificatio poroꝝ deinde dꝫ fieri embro
catio ex aq̃ decoctõis camom. sãsuci ⁊ sticados
arabici. rõ q: resoluit materiã fr'am. 2o dicit ꝙ
dꝫ inungi cũ oleo de keyri citrio. Ad idẽ ex ol'o
costio uel de lilio ⁊ silibus. rõ pꝫ. De 2a dicit
qꝺ regimẽ ⁊ dieta dꝫ sbtiliari quo ad quãtitatẽ
rõ pꝫ ut calor naturalis reddatur potẽtior ad
resoluendũ. 2o dicit qꝺ dꝫ uti multo exertitio.

112

rõ qꝛ calefacit ⁊ resoluit. Tertio dicit ꝙ dꝫ suda
re i balneo. rõ pꝫ. Si aũt. Põit curã ꝑ eũoné
dicẽs ꝙ si ista mõ dcã ñ sufficiãt dꝫ fieri eũo cũ
medicinis euacuãtibꝰ materiã phl'aticã ṽbi grã
cũ pillĩs de hermodactilis ul' fetidis ul' medica
mine de turbit. Mẽbrũ ṽo. Põit iterato cu
rã ꝑ localia dicẽs ꝙ si mẽbrũ sẽtitur frigidũ dꝫ
fricari. deinde iungi ex oleo costio ⁊ sãbucino ⁊
de been ⁊ sĩlibus. Scõo dicit qꝫ si ñ sufficit dꝫ i
ungi cũ unguẽtis de qbus dcm̃ ẽ in. c. de parali
si donec seq̃tur sãitas. Rõ qꝛ sũt fortioris ṽtutꝫ.

Tabula capitulorum dñi Sillani sup nono Almansoris

Impssum Uenetiis per Bernardinũ de tridi
no ãno dñi. M. cccclxxxiii. die. xxx. marcii

Incipiunt recepte magistri Petri de Tusignano super nono Almansoris.

IN descriptione receptarũ conuenientiũ ꝯgrue nono Almansoris talis ordo seruetur. Primo in vniuersali dicentur digestiua humorũ tam simplicia q̃z ꝯposita. Scđo dicentur euacuatiua illoꝝ appropriata tam simplicia q̃z ꝯposita. Tertio dicetur digestiuũ cuiuslibet humoris ⁊ illius eductiuũ simil'. Quarto ponẽtur doses solutiuoꝝ Quinto dabitur modus ꝑparatõis eoꝝ. Sexto dicẽtur medicine simplices a ꝓprietate mẽbris nr̃i corporis digestiue ⁊ solutiue cuiuslibet humoris ⁊ ducẽtia ꝟtutes eaꝝ ad mẽbra ꝑticularia. Septimo dicẽtur soluẽtia simplicia ⁊ ꝯposita a determinatis mẽbris. Octauo dicẽtur medicie mẽbrorũ ꝑticulariũ calefactiue ⁊ infr̃idatiue tã simplices q̃z ꝯposite. Nono incipiã ponẽ curaʒ cuiuslibet egritudinis iuxta ordinẽ auctoris adendo ꝯtinue aliq̃s ꝓprias ⁊ ꝑticulares r̃ceptas utiles ⁊ exꝑtas Decimo graduabo medicias usitatas adẽdo aliq̃s ꝑticulares oꝑationes eaꝝ ⁊ expõnes quorũdam cõmunium uocabulorũ in medicina

Tractat⁹ prim⁹ đ digõe humoꝝ. Digerẽtiã col'aʒ

Medicine simplices digestiue col'e sunt hec uiola: rosa. endiuia: lactuca: sempuiua: portulaca citrulus: cucurbita: seia cõia fr̃a. s. cucurbite melonis: cucumeris ⁊ citruli: sãdalus: spodiũ: cãphora berberi⁹ iusqam⁹: scariola: epatica: capillus uener is: aqua: acetuʒ: succus granatoꝝ: ⁊ succi frigidi papauer lentigo: aque nenufar ⁊ similia.

Cõposita digerentia collerã cõia. Sirupus acetosus simplex ⁊ ꝯposit⁹: oxizachara sirup. uiolatus. Sirupus rosatus. Juleb rosatus ⁊ violat⁹ Sirup. de endiuia. Sirup. de nenufare. Sirup. đ fructib⁹. Et sil'es sirupi dãtur cũ aq̃ cal'a simplici ul' cũ đcoctõe simpliciũ ꝑdictoꝝ. Et q2 zuccaꝝ parũ tendit ad cal'itatẽ q2 q̃si tẽꝑatũ ẽ in cal'itate ⁊ fr̃itate ⁊ zuccarũ ru. est calidũ in ꝑo gradu ⁊ iõ siru. ões ⁊ maxie debẽtes digerẽ col'am fiunt cũ zucc. al. ⁊ bono ⁊ nõ cũ ru. Et põt de nouo ꝯponi talis sirup. ℞. endiuie lactuce portulace añ. ℳ. i. iiii. seminũ frigidoꝝ añ. ℥. s. papaueris al. ℥. ii. floruʒ uiolaꝝ berberoꝝ floꝝ nenufaris rosaꝝ ru. añ. ℥. i. zuccari. ℔. i. fiat sirup. q ẽ satis alteratiuus. Et si uelles hr̃e aliquã sb̃tiliatõm cũ hoc adde radices acori caparoꝝ anisi feni. maratri se. basiliconis ⁊ sil'ia. Põt fieri ẽt sirup. digestiuus colere ẽt ⁊ eductiu⁹ illi⁹ ut uidebitur i tertia ꝑte ꝑncipali ĩfra. Ali⁹ siru. optim⁹ ℞. se. cõiuʒ. iiii. fr̃ioꝝ. ℥. ii. floꝝ uiolaꝝ nenufaris rosaꝝ ru. añ. ℥. i. endiuie scariole lactuce añ. ℳ. i. sumitatũ papaueris al. ℥. s. uini granatoꝝ. ℥. iiii. zuccari. q. sufficit accetosetur cũ acceto uini granatoꝝ ⁊ fiat sirup. Alius ⁊ breuior. ℞ sirupi uiolati. ℥. i. sirup. rosati. ℥. s. l' sirupi endiuie ul' sirupi nenufaris ul' acetosi simplicis. ℥. s. l' ozoizacare. ℥. s. dẽtur ut supra. Nota ꝙ sirup. ubi põitur multũ acetũ sb̃tiliat ⁊ iõ qñ uis alteratõm ⁊ sb̃tiliatõʒ utere eo. Et quãto acetũ ẽ magis acetosũ ⁊ de sb̃tiliori uio ⁊ potẽtiori tãto magis sb̃tiliat.

Digerẽtia phlegma. Medicine simplices. digestiue phl'atis sũt pulegiũ origanũ calamentũ saluia maiorana mẽta saturegia ꝑpillũ ruta gnq3 radices. s. radix feni. apii petros. spagi brusci seis anisi feniculi bedeguar ysopus pip. 33. gariofil'. capillus ueneris mel acetũ sq̃liticũ sq̃la. Et pn̄t quasi enumerari medicine oẽs cal'e ⁊ sicce. sed gr̃a breuitatis dimittantur ⁊ sufficiant.

Medicine cõposite phl'atis digestiue sũt oximel simplex ⁊ ꝯpositũ mel ro. oximel sq̃liticuʒ. Sirupus de eupatorio. Sirup. herodis cui⁹ đscriptõ hec ẽ. ℞. sq̃lle. ℔. i. se. feni. 33. anisi piretri ysopi. ciamõi gariofiloꝝ costi acori añ. ʒ. i. pipis amomi cimini añ. ʒ. ii. dauci leuistici ameos cordumeni. añ. ʒ. x. aceti fortis. ℔. i. s. mellis. ℔. ii. hec oia ĩfũdãtur i aceto ⁊ bulliãt ad sufficientiã ⁊ postea colatur ⁊ addãtur supra dc̃m mel dispumatũ ⁊ spẽs ponãtur i sacculo ⁊ usui reseruetur. Ualet qñ phl'a est grossũ ualde. Ualet ẽt ydromel descriptõe mesue Et sirup. de calamento. Et sirup. de prasio. hic ẽt ẽ sirup cõis ⁊ bonus. ℞. gnq3 radicũ radices rafani añ. ℥. ii. se. apii. ℥. ii. se. feni. anisi petrosilini carui thimi epithimi añ. ℥. s. seminũ cõiuʒ frigidoꝝ añ. ℥. i. s. scolopẽdrie capilli ueneris añ. ℳ. i. florũ boragis rosaꝝ uiolaꝝ añ. ℥. i. cũ bono zuccaro fiat sirupus. Dantur isti sirupi cum aqua calida uel cum decoctione predictorum simplicium.

Digerẽtia mel'aʒ. Medicine simplices digestie mel'ie sũt borago buglosa thimũ epithimũ caparus tamariscus scolopẽdria uinũ aromaticũ balneũ dulce gaudiũ liq̃ritia pasule polipodium gramẽ camedreos cuscute asarũ gẽtiana lupinus acor⁹ spica nardi agn⁹ castus amigdale amare lupuli fumusterre sicla cicorea rosmarin⁹ pes locuste ⁊ ẽ spẽs zedoarie semẽ rafani cãcer marin⁹ nigella pipinella ⁊ hiis similia.

Cõposite sũt iste oximel sq̃lliticuʒ mel ro. Sirup. acetosus simplex ⁊ ꝯpositus. Sirup. de fumo terra ⁊ alii. Et hic sirup⁹ maxie v3 in digõe mel'ie facte per adustõnẽ. et cũ eo ml'to curaui a quartana seq̃nte alias febres. ℞. cal'edule. i. cicoree lauẽdule. i. anthos pipinele lupuloꝝ gnq3 folii trifolii lingue arietis capilli ueneris endiuie cũ suis radicibus boraginis fumiterre radicis buglose ⁊ floꝝ boragis ⁊ fumiterre epatice bedeguar quercule maioris ⁊ minoris corticũ radicũ caproꝝ recẽtiũ corticũ radicũ tamarisci scolopẽdrie cũ radicib⁹

113

añ.℥.ii.prunorum sebesten añ nũero .25.sene cus
cute timi epithimi feniculi añ.℥.5 liquiritie passu
larum sticados añ.℥.ii.predicta buliant in aqua
simplici.℔.vi.usq; ad mediũ demum colentur ⁊
collature addatur succi buglose succi prunoꝝ dul
ciũ añ ℔.i.5.dissoluatur in eis zuccaꝝ.℔.ii.mell'
ros.℔.5.⁊ fiat sirup⁹.Et ex hiis simplicibus mul
tos potes syrupos ꝯponere ⁊ predicti syrupi dari
debent cũ aqua calida ul' cũ decoctione ꝑdictorũ
Et nota ꝙ thimus ⁊ epithimus nunq̃ȝ debent po
ni i ebulitione cum aliis rebus q: virtutes eoꝝ exi
rent in fumos sed qñ decoctiões facte sunt debẽt
aponi cũ decoctione ⁊ cum manibus bene fricari
malasando:⁊ primo mõ virtutes remanebunt in
decoctionib⁹:Electuarium solutiuũ.℞.pl'ueris
benedicte.℥.i.exule ermodatilorum añ.ʒ.ii.alo
es.ʒ.ii.masticis.

Tractatus scõus ð solitiuis.Soluentia coleram

Solutiua simplicia.col'e aloes scamonea absin
thium eupatorium lupulus mirobalani citrini fu
mus terre.Reubarbaꝝ aqua casei sucus ros.ca
siafist.viola tamaridi prũa mãna psiliũ esula ca
pilli veneris hasce volubil' succus uiolaꝝ ⁊ hiis silia

Composita.electuarium de succo rosato.pill'e
cuiuslibet materie dyagridiate:⁊ nota ꝙ medicie
vsitate composite purgantes col'az ẽt alios humo
res purgant.Quia ꝓcedentes magistri uidentes
simul colerã cõiter dñari i corporib⁹ humãis cõ
posueꝛit col'az cũ purgãtib⁹ phl'a sicut dyarob cũ
reubarbaro c⁹ recepta hec ẽ.℞.turbit al.gũmosi
camulosi.℥.i.ʒʒ.℥.5.reubarbari.℥.i.spice ʒ.5.cia
mõi gariofil'.añ.ʒ.ii.galange piperis longi maci.
añ.ʒ.i.dygridii.ʒ.iiis zuc.albi ʒ xvi ⁊ cũ uio cito
nioꝝ fiat ꝯfectio siml' medicias purgãtes Medi
cie purgãs col'am ℞ uiolarũ florũ boragis añ ℥
i seis lactuce scariole portulace tamaridorũ añ ℥
5 seminũ cõiuȝ ℥ ii iniubarũ sebestẽ añ nũero xx
prunorũ nũero.xx.scolopẽdrie lactuce scariole ca
pilli ueneris epatice malue mercurialis fiat ex his
decoctio ⁊ i ea dissoluãtur mirobalanoꝝ citrinoꝝ
ʒ.v.reubarbari.ʒ.ii.suci casie fistule.℥.i.5.tamari
doꝝ.℥.5.sirupi uiolati.℥.i.oia simul misceantur ⁊
stẽt siml' per diẽ ⁊ postea colẽtur ⁊ exprimãtur ali
qualiter ⁊ dẽtur i aurora hec medicina ẽ⁹ exhiben
da delicatꝭ i qb⁹ col'a maxie dñatur ⁊ i tp̃re extiuo
maxie ⁊ corporib⁹ ml'tũ colericis ⁊ ẽ.i.dos.alia me
dicia.℞.prũa nũero octo tamaridoꝝ.℥.i.⁊ hoꝝ
decoctio cũ aq̃ fiat in q̃ ifundatur.℥.i.mirobala.
citrinoꝝ p diẽ ⁊ noctẽ ⁊ bñ exprimãtur ⁊ colẽtur ⁊
colature addatur zuccari al.℥.i.detur in aurora ẽ
eni leuis multũ.Ad id alia cõis.℞.uiolarũ endi
uie lactuce añ.M.5.pruna nũero.v.tamarindoꝝ
seminũ cõiuȝ passulaꝝ capilloꝝ ueneris floꝝ bora
gis añ.℥.ii.fiat horũ decoctio cũ sufficienti aqua
Et ꝑdicte ðcoctõi addatur casiefist.℥.i.electuarii
de succo rosaꝝ.ʒ.ii.ul' reubarbari.℥.5.spice.℈.i.
⁊ omnia misceantur cum cinamomo ⁊ aromatize
tur ⁊ detur totum in substantia.

Soluentia phl'a.Medicie simplices eductiue
phl'atis mirobalani kebuli embilici bilirici salgẽ
ma cologntida turbith agaric⁹ sticados yreos be
en sarcocolla ferula cucumer asinin⁹ hermodactil
li euforbiũ sqla asarũ poliũ urtica.ʒʒ.aq̃ caulium
zuccaꝝ ru.eupatoriũ pip isopus sicca oppopona
cũ aristologia cartamũ cẽtaurea serapinũ ell'orus
sãbuc⁹ anacard⁹ piretrũ polipodiũ lactuca aloes

Cõposita blancha teodoricõ anacardinũ bñ
dcã stomaticõ laxatiuũ paulinũ ierapigra pill'e ar
tetice pill'e fetide pill'e auree pill'e euforbii pill'e co
chie pill'e sine qbus eẽ nolo pill'e de hermodactil'
maiores ⁊ miores ⁊ sil'ia.Decoctio purgãs phl'a
℞.scolopẽdrie eupatorii capilli ueneris añ.M.
i.seis anisi feni.epithi agarici cuscute petrosil'.car
tami turbith se.apii sene añ.ʒ.ii.fiat ex eis ðcoctõ
cui addatur bñdicte mirobalanoꝝ chebuloꝝ añ.
℥.5.oia siml' maneãt per diem demũ coletur ⁊ de
tur i aurora ⁊ ẽ una dos cois. Electuariũ meũ
sollẽne quo utor.℞.ciamõi optimi ⁊ electi gario
fil'.nu.mus.añ.ʒ.5.macis.gardamõi ligni aloes:
añ.℈.i.ʒʒ.ʒ.i.turbit opti.ʒ.vi.diagridii.ʒ.iii.zuc
cari:℔.5.distẽperatũ cũ uio citonioꝝ c⁹ dos ẽ a.ʒ
iii.usq; ad.iiii.5.⁊ purgat phl'a principal'r ⁊ aliqd
col'e.Et uitãdũ tp̃re magni est⁹ ẽ sed i oi alio tp̃re
mirabile ẽ.Dyarob cũ turbit.℞.turbit al.gũo
si ⁊ cãnulosi.℥.i.ʒʒ.℥.5.cinamõi gariofil'.añ.ʒ.ii.
galãge piperis longi macis.añ.ʒ.i.diagridii.ʒ.iii.
zuccari.℔.i.fiat ꝯfectio cũ uio citonioꝝ ⁊ aq̃ dos
cõis ẽ.℥.5. Dyarob cũ agarico.℞.agarici.℥.i.
sal'gẽme.ʒ.iii.spice.ʒ.iii.5.cinamomi gariofil'.ga
lãge macis.añ.ʒ.ii.dyagridii.ʒ.iii.polipodii.ʒ i.
5.zuccari albi.℔.5.⁊ cum uino citoniorum ⁊ aqua
cõmuni fiat confectio cuius dosis est.℥.5

Soluẽtia mel'iam.Medicie simplices soluẽtes
mel'iam sũt epithimũ sticados mirobalãi nigri ke
buli polipodiũ esula lapis lazuli lapis armen⁹ ca
lamentũ montanũ sene fumusterre casiafist.uolu
bilis maior lupulus eleborus niger sal indus car
tamus salgẽma ⁊ similia.

Cõposita catarticũ iperiale dyasene iera ruffi
ni yera logodion teodoricon empisticon ypoqsti
dos ⁊ similia.Decoctio soluens mel'am.℞.sene
thimi epithimi cuscute añ.℥.i.polipodii.ʒ.iiii.flo
rum boraginis.℥.i.uiolarum.℥.5.prunoꝝ nũero
xxx.passulaꝝ.℥.i.se.anisi feniculi petrosilini apii.
añ.℥.5.scolopẽdrie capilli ueneris camedreos eu
patorii añ.M.i.fiat ex eis decoctio ⁊ in ea dissol
uantur mirobalanoꝝ indorum.ʒ.iiii.kebulorum
diasene añ.ʒ.iii.succi casie fistule.℥.i.lapidis lazu
li ablati.℈.ii.stẽt oia simul per diẽ postea colẽtur
⁊ dentur in aurora ⁊ est dosis una ⁊ magna.

Electuariū qđ pōt dari in oībus egritudinib⁹
i qb⁹ ē facienda uꝭis eūo: ꝛ in ꝯstipatis ad ꝯserua
tōm sanitatꝫ añ ꝛ post cibū ꝛ euacuatꝰcolꝫaz ꝛ phl'a
ꝛ mel'iam: ꝛ mūdificat sāguinē ꝛ lenit pect⁹ ꝛ r̄mo
net uentositatē. ℞. sene casie tamaridoꝝ reubar
bari uiolaꝝ polipodii añ. ℥. ʃ. ligritie munde peni
diariuꝫ cādi añ. ʒ. iiii. oīa buliāt in decoctōe pꝛiuſ
fcā de polipodio. ℥. i. ʃ. ꝛ collata p̄ter casiā ꝛ tama
ridos candi ꝛ reubarbari ꝛ dcāꝫ decoctōm sirupi
ꝫa cū sufficienti zuccaro: postea adde reliq̄ ꝛ fiat el
lectuariū. Ellectuariū aliud. ℞. pulueris bn̄dicti
℥. i. esule hermodactillorum añ. ʒ. i. ʃ. aloes. ʒ. ii.
confici cum. ℔. i. mellis.

Soluētia humoreſ adustoſ. Medicie simpliceſ
solutie hūoꝝū adustoꝝ sūt he aq̄ casei sene miroba
lāi idi fumusterre uolubil' lupul⁹ reubarba. ꝛ sil'ia

Composite sunt sicut medicine ex hiis composi
te dicit dyascene dyareubarbarū ꝛ similia.

Soluētia aquositate. Medicine simplices edu
cētes aquositatē sunt turbit aloes capilli ueneris
salgēma euforbiū kerua aristol'. cētaurea cucūer
asininus succus corticum eius ꝛ similia:

Cōposite sunt pill'e agregatiue ꝛ ꝯposite ex istis
simplicib⁹ i capitulis p̄ticularibus dare habebis.

Soluētia aquā citrinā. Medicie simplices edu
cētes aquam citrinā sunt yreos agaric⁹ cucūer asi
nin⁹ serapinum mezereon esula es ustū ꝛ similia.

Cōposite sūt pill'e de mezereon ꝛ sil'es ꝯposite
de predictis ꝛ clare habebis in. c. de ydropisci.

Purgātia sāguinē. Medicie simplices purgā
tes sanguinē sūt casiafi. mana tamaridi terenabi
iuube borago capilli ueneris epatica scolopēdria
cibalaria sempuiua ꝟmicularis uiole. v. spēs miro
bal'. berberis malua agrestis serum caprinū.

Cōposita decoctio lenitiua mundificāſ sāguinē
a phl'ate ꝛ a col'a ꝛ a mel'ia ꝛ iō q̄si in principio cu
iuslibet fe. ꝯpetit. ℞. uiolaꝝ floꝝ boragis añ. ℥. i.
prunoꝝ nūero. xxx. sebesten. xx. capilli ueneris sco
lopēdrie scariole añ. ℳ. i. se. cōiuꝫ. ʒ. i. mirobal.
citrinoꝝ idoꝝ kebuloꝝ ꝛ embilicoꝝ añ. ʒ. iii. ꝛ fiat
decoctio ꝛ in ea ponātur casiefi. sirupi uiolati añ.
℥. ʃ. māne. ʒ. v. ꝛ stet p diē demum coletur ꝛ detur
in aurora ꝛ est dosis una leuis.

Tractatus tertius de digerentibus ꝛ soluenti
tibus simul ꝛ primo colere

Digestiua hūoꝝū ꝛ solutia simul. Et p̄mo colē
℞. prunoꝝ sebestē añ. nūero. c. tamarindoꝝ. ℔. i
mirobala. ℥. iiii. succi roſ. recentiū. ℥. iii. māne ca
siefi añ. ℥. iiii. fiat ex istis sirup cuꝫ aq̄ ꝛ zuccaro ꝛ
postea funde s̄r illū aceti. ℔. ii. succi granatoꝝ. ℔
i. ʃ. decoq̄ cū facilitate demū accipe diagridii bōi
ʒ. vi. tere ꝛ riga i pāno s̄btili ꝛ p̄ice in sirupo ꝛ dco
q̄ semp fricando pānū usq₃ dum proficiatur ei⁹ d
coctō mesue distinctōe. vi. doſ eius ē. ℥. iii. l' circa

Digestiuū phl'atis ꝛ solutiuū simul. ℞. radi.
ceni. petroſ. graminis scolopēdrie ēdiuie añ. ℳ
i. radicis ireos isopi añ. ℥. ii. capill'. ueneris. ℳ.
ii. hec buliāt in aq̄ sufficienti ebulitōe prima dmū
adātur ista grosso mō pl'uerizata ꝛ buliāt simul.

Scōa ebulitiōe. ℞. mirobalanoꝝ kebuloꝝū. ℥. i.
agarici. ℥. ʃ. sal gēa. ℈. ii. polipodii. ℥. ii. turbit op
ti. ʒʒ. añ. ʒ. iii. deinde liquefiat i ea stomaticō laxa
tiuū. ℥. i. ꝛ cū zuccaro fiat syrup⁹ lōgus ſm artem
doſ. est. ℥. iii. Eodē mō sumatur aliud digestiuuꝫ
fl'atis đ supradictis in prima parte ꝛ dum ē in suo
fieri ad ignē ponatur solutiuuꝫ flegmatꝫ quo uult
euacuare tn̄ correctū ut ifra dicetur ꝛ ligatū in pe
tia i dcō digestiuo phl'atis quousq₃ dcm̄ digestiu
um sit perfecte coctum postea sirupizetur ꝛ cum
aceto acetosetur ꝛ usui seruetur.

Digestiua mel'ie ꝛ solutiua. ℞. radicū caparo
rū tamarisci añ. ℥. i. radicū. v. graminis añ. ℳ. i
endiuie scolopē. añ. ℳ. ʃ. fumiterre scabiose lapa
cii acuti añ. ℳ. ii. cuscute. ℥. ii. uiolaꝝ boragi. bu
glo. añ. ℥. i. buliant i sufficiēti aq̄ pria bulitura ꝛ i
ſa bulitōe adatur foliculoꝝ sene mirobalanoꝝ in
do. añ. ℥. i. thimi ephiti añ. ℥. ʃ. thimū ꝛ epithimū
lauētur ꝛ fricētur in dcā decoctōne postea adatur
eletuarii de succo roſ. dyacatolicon añ. ℥. i. ꝛ cum
zuccaro fiat sirup. longus ſꝫ artē doſ ē. ℥. iii. ul' cir
ca. E nota ꝙ hos sirupos potes uariare ſm ꝙ ua
rias solutiua uide per te ipsum.

Tractatus quartus de dosibus solutiuorum
simplicium primo

Nunc q̄rto ponēde sūt doſ solutiuoꝝ n̄ oīm ſꝫ
usitatoꝝ magis: ꝛ primo simpliciū ſo ꝯpositaꝝ.
Scamonee doſ ē a trib⁹ granis usq₃ ad. xii. Reu
barbari doſ ē a. ʒ. i. usq₃ ad. iiii. in decoctōe est a
ii. usq₃ ad. iiii. casiefist. ē a. ℥. ʃ. usq₃. ii. hermodatili
a. ʒ. i. usq₃. a. iii. agarici a. ʒ. i. usq₃. ii. in decoctiōe
a. ii. usq₃ ad. iiii. lapidis armeni n̄ loti doſ ē a. ʒ. ʃ
usꝫ ad. i. ʃ. ꝛ loti a. ʒ. i. usꝫ. ii. lapidiſ lazuli loti doſ
ē a. ʒ. i. usq₃. ii. sed n̄ loti a. ʒ. ʃ. usq₃ ad. i. sene doſ
ē. ʒ. ii. usq₃. iiii. ifuse aūt a. ʒ. iiii. usq₃ a. ℥. i. polipo
dii doſ ē a. ʒ. ii. usq₃. vi. mirobal. citrinoꝝ doſ ē a
ʒ. ii. ad. v. infusoꝝ ē a. v. usq₃ ad. x. kebuloꝝ ꝛ indo
rū doſ ē a. ʒ. ii. usq₃ ad. iiii. infusoꝝ a. iii. usꝫ ad. x.
emblicoꝝ doſ ē a. ʒ. i. ʃ. usq₃. v. infusoꝝ a. v. usq₃
ad. xii. Hec sunt doſ medicinaꝝ maioꝝ ꝛ minoꝝū
ſm s̄n̄iaꝫ mesue. Et nota ꝙ melius ē infra s̄bsistē
q̄ꝫ exq̄sitissime euacuare poti⁹ a testeris minori q̄ꝫ
maiori. Scōo nota ꝙ haꝝ medicinaruꝫ aliq̄n ali
q̄ dantur in s̄ba aliq̄n dātur solū earum ifusiones
aliq̄n ponūtur i decoctōibus et colantur. Quan
do dantur in substantia: reqritur minor q̄ꝫtitas
q̄ꝫ q̄n pouūtur i decoctōib⁹ qr magna ps uadit
i fumū ergo maior reqritur quātitas in decoctiōe
ꝛ q̄n ponūtur in ifusione quātitas minor reqritur
Q̄n medicine solutiue infunduntur debēt p⁹ tp̄s
debitum ifusiones colari cū pāno line ul' stamina

114

⁊ digitis bñ exprimatur uirtus medicinarũ ut uir
tus medicine remeneat in liquore ⁊ s̃ba abicienda
est ⁊ iste modus soluẽdi ualde tutus est.
Dosis compositorum usitatorum.
Dyarob cũ turbit dosis ẽ. a. ʒ. ii. ſ. ad. ʒ. vi. dia
rob cũ reubarbaro dosis a. ʒ. ii. ſ. usq̃ ad vi. Ele
ctuarii mei dosis ẽ a. ʒ. ii. ſ. usq̃ ad v. Diarob cũ
agarico dosis ẽ a. ʒ. ii. ſ. usq̃ ad. vi. Electuarii
de succo ro. dosis ẽ a. ʒ. ii. usq̃ ad. ℥. ſ. diaptunis
dosis ẽ ab. ℥. ſ. usq̃. i. yerepigre comuis dosis est
ab. ℥. ſ. usq̃ ad. ℥. i. Bñdcẽ dos̃ ẽ ab. ℥. ſ. usq̃ ad. i
ʒ. Blãce dosis ẽ a. ʒ. ii. usq̃ ad. iiii. Stomaticũ la
xatiuũ ab. ℥. ſ. ad. i. Teodoricũ anacardini ab. ℥.
ſ. usq̃ad. i. Pauli ab. ʒ. iii. usq̃ vi. pill'aꝝ artetica
ruꝫ. ʒ. i. pill'e. de hermodatilis. ʒ. i. pill'e auree. ʒ. i
pill'e cocie. ʒ. i. Catartici iperialis ab. ℥. ſ. usq̃ ad
ii. Diasene ab. ℥. ſ. usq̃. i. ier̃ rufya. ʒ. i. ſ. usq̃ ad
iii. yerelogodion a. ʒ. ii usq̃ ad. iiii. Teodoricon
ipisticõ a. ʒ. iii. usq̃ ad. vi. Et nota ꝙ hee medicie
dũ aproximãt ꝓ euacuatiõe hũoꝝ dñt dari cũ aq̃
ↄ̃coctõis reꝝ respicientiũ hũores quos uolumus
euacuare q2 ex se sunt idifferẽtes q̃si ad mẽbrum
qd'libꝫ ⁊ q̃si ẽt ad hũoꝛs ẽm ñ sic ad hũorũ sicut
ad mẽbra ut dictũ ẽ in secundo capitulo.
Tractatus qntus d̃ ꝑparatiõe medicinaꝝ sim
plicium predictarum.
Dãdus ẽ modus ꝑparatõis mediciaꝝ sĩplciũ
ꝑdictaꝝ ⁊ q2 Mes. i suo d̃ cõsolatiõe ãplã fecit do
ctrinã iõ cũ breuitate trãseuudũ ẽ. Dico ergo ꝙ
scamonea qñ ꝑparatur dequoq̃tur i citõio ⁊ da
tur cũ sirupo. ro. ul' cũ zuccaro ro. ul' violato aut
aqua ↄ̃coctiõis masticis aut citoniorum aut miro
balanorũ citrinorũ. Reubarbarũ ꝑparatur cum
sero capⁿo i quo bulita fuit spica nardi aut cũ bo
no uino ⁊ datur cũ aliquo ipsorũ. Et in estate da
tur cũ aqua endiuie. Cassiafistula datur cũ ↄ̃coc
tiõe cõi. Turbit ꝑparatur cũ tertia pte ʒʒ. ⁊ datur
cũ melle ro. colato l' ñ colato l' cũ aqua passularũ
nec dꝫ ml'tũ ꝯteri. Agaricus ꝑparatur cum tertia
pte sal'gẽme ul'. ʒʒ. Et datur cũ melle ro. col. ⁊ dꝫ
ml'tũ ꝯteri. Hermodatilus ꝑparatur cũ mastice
cinamomo. ʒʒ. añ pt. v. ⁊ miscetur: postea datur
cũ oximele ul' melle ro. col. lapis armenus sic pre
paratur primo terratur in uase lapideo ul' metalli
no deide lauetur cũ aqua dl'ci uigesies terrẽdo de
mum lauetur ↄ̃cies cum aqua ro. ⁊ datur cum dia
boriginato ⁊ aq̃ buglose ⁊ uino odorifero lapis la
zuli ꝑparatur ut lapis armenus. Sene ꝑparatur
cũ. ʒʒ. sal'gẽme añ. deinde datur cũ decoctõe bora
gis buglose uiolaꝝ mastic. gariofil'. cardamomi.
polipodiũ ꝑparatur cũ aniso feni. gariof. cinamo
mo cimio. ʒʒ. demũ cũ aq̃ mellis datur aut passu
laꝝ. mirobalãi ꝑparãtur cũ amigdal' dulcibꝰ aut
passulis seie feni. ⁊ spica ⁊ dãtur cũ sero caprino
seu succo fumi terre l' cũ decoctõe cõi. Et sufficiãt
hec ꝓpter breuitatẽ. Si uis ulteriꝰ q̃re in Mesue
Tractatꝰ. vi. de medicis simplicibꝰ ducentibus
ṽtutes digestiuorum ⁊ solutiuorum ad membra.
Medicie simplices ducẽtes ṽtutes digestiuoꝝ
⁊ solutioꝝ ad mẽbra i qbꝰ ⁊ a qbꝰ uolumꝰ digerẽ ⁊
euacuare hũores dicẽtur nũc. nã digestia ⁊ eũati
ua ꝑdcã vl'r idifferẽter euacuãt a quocũq̃ mẽbro
p admixtionẽ igr̃ mediciaꝝ simpliciũ dicendaꝝ di
gerẽt sic hũores i una pte corporis ꝙ ñ i alia. Et
sil'r euacuabũt sic ab una pte qd̃ ñ ab alia ṽbigr̃a
Oximel digerit phl'a absolute ⁊ ñ plus i una pte
corporis quã i alia sꝫ per admixtionẽ cũ nõ. mus.
peonia cubebis sic digerit phl'a i capite ꝙ ñ i aliis
mẽbris. Et si detur cum caparibus ⁊ tamarisco di
gerit in splene ⁊ sic de aliis mẽbris ⁊ iõ he medici
ne appellari pñt medicic a ꝑp̃antes l' ptic'arizãt.
Ducẽtes ad cap̃. Medicie igr̃ ducẽtes uirtutes
digestiuoꝝ ⁊ solutiuoꝝ ad caput sunt iste nux mus
sticados cubebe peonia poliũ maiorana balsamꝰ
lignũ eiꝰ semẽ eiꝰ anacardꝰ thus castoreũ foliũ lau
danũ mellilotũ acorꝰ lignuꝫ aloes myrrha came
dreos camepiteos squilla spica nardi gentiana:
ysopꝰ g̃na pini pipe serapinũ. Ducentes ad pectꝰ
Medicie ducẽtes ad pectꝰ ⁊ pulmonẽ sunt yreos
ysopꝰ liqritia passule capil'. uene. sqla amigdal'. g̃.
pini plmo uulpis prasiũ mel zuccarũ dragagãtuꝫ
psiliũ fenugre. ordeũ crocꝰ ameos cordumẽi sucul
cauliũ ius galli antq̃ nasturciuꝫ xiloaloes auela.
opoponacũ mirra serapinum raphanꝰ afodilus
aristol'. olibanũ liliũ. Ducẽtes epar. Medicie du
cẽtes ṽtutes aliaꝝ ad epar sũt spica sq̃nãtũ eupato
riũ fumusterre cuscute ẽdiuia absithiũ lactuca aq̃
ordei sãdali spodiũ asarũ fenicul'. anisũ amigdale
amare foliũ daucꝰ cinamomũ spagi aq̃ cicerũ ka
medreos arnoglossa uolubil' yreos laurꝰ aq̃ casei
sqlla uinũ dulce poliũ. Medicie recẽtes al' in stõ:
Medicie retinentes ṽtutẽ aliarũ i stõ q2 ñ idigẽt
medicis ducẽtibꝰ ṽtutẽ aliaꝝ ad eũ sũt hec galãga
coctana mala g̃nata mastix mirtꝰ ⁊ q̃si oia stitica
Ducẽtia ad splẽ. Medicie q̃ faciũt uenire ad splẽ
sũt tamariscus scolopẽdria caparis rubea tintoꝝ
sqlla asaꝝ scordeon daucꝰ calamẽtũ spica buchor
marien cortices salicis salgẽma sal idus acorꝰ yre
os prasiũ absinthiũ eupatoriũ anisũ feni. cuscute
agnꝰ castus camepitheos amigdale amare. Ducẽ
tes ad renes ⁊ uesicã. Medicie q̃ ducũt ad r̃nes
⁊ uesicã sũt saxifragia miliũ solis petrosilinũ mace
donicũ cãtarides radices qnq̃. s. feniculi petrosi.
apii spagi brusci. iiii. seia f̃ria. s. cucurbite melonis
cucumeris citruli. Ducentes ad matricẽ. Medici
ne que ducunt ad matricem sunt pl'egeum cala
mẽtũ sauina iuniperꝰ matricaria morella ruta pi
piella milefoliũ pẽtafilon ruta myrrha saluia mẽ
ta rubea tinctoꝝ lupini ⁊ oẽs ducẽtes ad r̃nes ⁊ ue
sicã ẽt ducũt ad matricem. Ducẽtes ad iũcturas

Medicine q̄ ducūt ad iūcturas sūt: sqlla asa:
ꝫ. accoꝛ. poliū oppoponacū aq̄ porri succꝰ cauliū
cordumēi scordeō cāedreos camepiteos amomū
Tractatꝰ septimꝰ d̄ medicis euacuātibꝰ a quo
libet mēbro. Et prio a capite. Nūc dicēde sūt me
dicine euacuatie a quolꝫ mēbro simplices ⁊ ꝯposi
te a capite euacuātes medicie simplices sūt iste. co
loqntida agaricꝰ sticados aloes la. lazuli lapis ar
menꝰ epithimꝰ sqlla sal idꝰ kebuli indi.
Cōposite sūt hec. yerapigra biacha yera logo
dion theodoricō anacardinū pill'e cocie. pill'e au
ree: pillule de yera.
Soluētia a pectore. Medicie simplices euacu
antes a pectore ⁊ pulmōe sūt he. Agaricꝰ isopꝰ vo
lubil' sai cocolla cassiafistula yreos coloqntida.
Cōposite sūt. Paulimū dyasene pill'e d̄ agari
co descriptōe mesue q̄s hēs ifra. c. d̄ tussi. Ele
ctusū meū supiꝰ descriptū i scd̄a pte. Medici
ne simplices.
Soluētia a stōacho. Medicie simplices euacu
antes a stō ⁊ ab itestinis sūt he. Absinthiū aloes
mirobalani. Et oēs medicie solū lenitie siue lābi
ficatie ⁊ ēt compressiue.
Cōposite sūt. Dyaprunis stōaticō laxatiuum
atarticū impiale yerapigra pill'e d̄ yerapigra pil
lule stōatice descriptōe mesue. Et ē hec recepta
℞. turbith. ʒ. x. masticis. ʒ. iiii. roſ. ʒ. iii. aloes bo
ni ad pondus oium confice cum succo absinthii.
⁊ in omni tpe ualent. dosis est. ʒ. i.
Soluentia ab epate. Medicine uacuatiue ab
epate simplices. Agaricꝰ aqua casei uolubil' maior
lupulꝰ reubarba. succꝰ cro. absinthiū fumꝰ terre:
eupatoriū mirobolani citrini tamaridi yreos me
zereon serapinum sarcocolla.
Cōposite. Dyaprunis trifera saracenica. pill'e
de reubarbaro descriptōe mesue: quaꝝ hec ē rce
pta. ℞. reubarbari. ʒ. iii. succi ligricie succi absin
thii masticis an̄. ʒ. i. mirobal'. citrioꝝ. ʒ. iii. ſ. yere
pigre. ʒ. x. seis apii feniculi an̄. ʒ. ſ. trociscoꝝ dya
rodon. ʒ. iii. ſ. ꝯfice cū aqua feniculi. Doſ ē. ʒ. i.
datur in sero cum aqua casei.
Soluētia a splene. Medicine simplices euacu
antes a splene. Agaricꝰ sene epithimus eleborus
niger calamentum montanum.
Cōposite sūt dyasene: pill'e idi descriptōe hali
ut recitat mesue. ⁊ sunt multū singulares: quoꝝ re
cepta hec ē. ℞. mirobol'. idoꝝ elli nigri an̄. ʒ v.
agarizi lapidis lazuli loti pfecte scolopēdrie salis
indi an̄. ʒ. iiii. succi eupatorii spice an̄ ʒ. ii. gariosi.
ʒ. i. yercpigre. ʒ. xii. fiant pill'e cū succo apii. Doſ
ē. ʒ. vii. dantur cum aqua casei.
Soluentia a iuncturis. Medicine euacuantes
a iūcturis ⁊ mēbris remotꝫ ut rēibus ⁊ uesica sim
plices sunt. Hermodatilꝰ turbith ⁊ oppoponacū
sal gema sal indū serapinū euforbiū centaurea cu
cumer asfrainꝰ eleborꝰ niger polipodiū sarcocolla
Cōposite sunt he. Ell'm de succo ro. benedicta
hermodatilata. pill'e de benedicta. pill'e artetice.
katarticū ipiale. Et notādū q̄ nō solū p̄dicte
medicine euacuāt a p̄dictis mēbris sed ēt pn̄t eua
cuare a quolibet mēbro si detur cū medicinis ha
bentibꝰ uirtutē ducendi solutiua uel v̄tutes eorꝫ
ad mēbrū a quo uis euacuare.
Tractatus octauus de medicinis ꝯfortatis cꝰ
libet mēbri. Et prio capitis. Nūc dicende sūt me
dicine mēbroꝝ ꝯfortatie calide ⁊ frigide simplices
⁊ ꝯposite. et primo de calidis.
Calide medicine simplices ꝯfortātes caput sūt
iste. Saluia ruta maiorana betonicha peonia sa
turegia camomilla serpillū pulegiū calamentū si
ler montanū feniculiꝰ lignū aloes xilobalsamum
carpobalsamū foliū thus landanū folia lauri sti
cados melegetes sqla nux muscata cubebe ābra
muscus mellilotum.
Cōposite sunt. Aurea alexandrina. Pliris ar
coticō diacastoreō dyarodō iulii diātos cū musco
Frigide medicie simplices caput ꝯfortātes sūt
Papauer albū iusqamꝰ lactuca uiola cāphora:
mādragora folia mirti folia salicis acetum.
Cōposite sūt zuccaꝝ rosatū uiolatū dipapauer
Confortantia pectꝰ ⁊ pulmonē. Medicine sim
plices calefaciētes pectꝰ ⁊ pulmonē. Jsopꝰ maru
biū yreos enula cāpana camōilla radix altee uua
passa sqla lignū balsami mirra serapinū liliū ca
pilli ueneris liquiricia spica ⁊c.
Cōposite sūt. dyacalamentū dyaprassiā dyay
sopus dyaris lohoc de pino ⁊ similia.
Medicine simplices ifrigidātes pectꝰ ⁊ pulmo
nē sūt iuiube sebestē dragagātū gūmi arabicum:
amidū se. papa. amigdale dulces uiole cādi mora
celsi sandali zuccarum.
Cōposite infrigidātes. dyapapauer dyadraga
gātū dyapenidiuꝫ sine spēbꝰ zucca. ro. zuc. uiol'.
Cōfortātia cor. Medicie simplices q̄ cor ꝯfortāt
⁊ calefaciūt. melisa borago enula cāpana gario.
cardamomū rosmarinū lignū aloes ābra muscꝰ
os d̄ corde cerui crocꝰ mēta abe been cortex citri
doronici cubebe ozimū gariofilatū polium.
Medicine simplices tēpantes cor q̄ ēt sūt tē
pata sūt he. iacictꝰ saphirꝰ smaragdꝰ belirici auꝝ
argentum buglossa.
Cōposite calefaciētes cor sūt. dyamargariton
dyacinamomū cordiale dyamargaritō plirisarco
ticō dyaboraginatū. Electuariū letificās uide in
c. d̄ ml'ia almāsoris dyātos. Elcūariū d̄ lapidibꝰ
Medicie simplices ifrigidātes cor cāphora ui
ola margarite coralli rasura eboris pōa odorifēa
rose spodiū sandali oēs karabe nenufar lutū sigi
latū coriandrum.
Cōposite sūt. dyarodō abatis sine spēbꝰ zuc

115

char rosatū ⁊ uiolatū sirupꝰ uiolatꝰ : ⁊ nenufarꝰ: tria sandali manꝰ xp̄i perlatū. trocisci de bolo armeno. Troc. de cāphora. Cōfortātia stōachū

Medicie simplices stōm calefaciētes sūt mēta saluia maiorana absinthiū marubiū anisū feniculū ciminū mastix galāga gariofilꝰ. ʒʒ. cinamomū macis squilla spica rafanꝰ fenugrecū. Cōposite sūt. Diatrion pipereō diagalāga rosata nouella mel ro. col. nō col. dianisuz diacimimū diacalamentū ⁊ silr̄a. Medicie simplices stōm infrigidantes sūt. rosa uiola plātago lactuca cucurbita melones portulaca cucūeres citrulli mala ḡnata acetosa citonia pira agresta acetū ⁊c. Cōposite sūt. diacitonitē cū zuccaro sine spēbus zuccar ro. uiolatū siru. ro. uio. ⁊ triasādali. Cōfortantia epar. Medicie simplices calefaciētes epar. spica sqnātū cinamomū assar eupatoriū absinthiū fumꝰ terre radices qnqz capillꝰ ueneris se. fe. anisi carui ameos costū. Cōposite sūt diaciminuz diacosta rosata nouella dianisū diacalamentum.

Medicine simplices infrigidātes epar sūt. endiuia lactuca portulaca epatica uiola seia earum aq̄ ordei sandali solatrū spodiū cāphora q̄ttuor semia frigida aqua ro. aqua endiuie acetū berberis ⁊ silr̄a. Cōposite sūt triasādali zuccar ros. uio. ⁊ silr̄a. Cōfortātia splen. Medicie simplices calefaciētes splenē sūt. caparis tamariscus cicorēa scolopēdria aristologia cortex medianꝰ frasini cortex radicū genestr̄ borago buglossa nasturciū calamentū armōiacū calamꝰ aromaticꝰ ruta thimꝰ epithimus amigdale amar̄ aq̄ frasseni anisi feni. carui ameos radices qnqz sqlla acetuz sqlliticū agnꝰ castꝰ lupinꝰ bdeliū castoreū. Cōposite sūt. diacaparis diacalamētū diaciminū ⁊ silr̄a.

Medicine simplices infrigidātes splenē sūt lactuca endiuia semina earū sandali spodiū quattuor seia fr̄a acetū. Cōposita sūt diaboriginatuz triasādali ⁊ silr̄a. Medicie tpate cl̄e q̄ p̄nt administrari ꝑ nocumēto stōi epatꝭ splenis fellis ⁊ itestinorū ⁊ sūt iste. cāomilla mellilotū radix lilii borago nenufarꝰ fumꝰ terre capillis uenēis ⁊ scolopēdria

Cōfortātia renes. Medicie simplices calefaciētes renes. saxifragia miliū solis petroselinuz macedonicū eruca semē eiꝰ urtice cucube brodiū cicer rubeor radices qnqz spica nardi spica celtica squinātū peritaria senatōes daucꝰ iuniperꝰ grana pini ⁊ silr̄a. Cōposite sūt. diacalamītū elcūariū ducis filoātropos. Medicie simplices infrigidātes renes sūt nenufar. se. lactuce portulace endiuie papauer albū ṽga pastoris seia cōia fr̄a q̄ttuor psiliū niuū citonior plātago ⁊ silr̄a. Cōposite sunt. sirupꝰ nenufarꝰ sirupꝰ acetosus stōaticū frigidum. Et omnia splenē ⁊ epar infrigidantia.

Cōfortantia matricē. Medicie simplices calefaciētes matricē sūt artemisia ruta saluia sauina: assa rubea tictor iunipus pulegiū mentastrū calamētū myrrha oppoponacū lupini spica sqnantū galia cinamomū calamꝰ aromaticꝰ sapinū ⁊ oīs simplices calefaciētes renes dcē. Cōposite sūt q̄ dicte sūt supra. Medicie simplices infrigidātes matricē ⁊ ꝯposite sūt eadē cū medicinis simplicibus ⁊ ꝯpositis infr̄idātibꝰ renes. Cōfortātes iūcturas. Medicine simplices calefaciētes iuncturas hermodactil̄. ypicon sqla armoniacū asarū castoreū euforbiū storax liqda mirra nasturciū stercꝰ uaccarū origanū calamētū sinapis. ḡ. pini cortex radicis caparorū artetica camōilla enula: galia rafanꝰ ruta sapinū Cōposite sūt ꝯfectio anacardina electuariū diamarte oximel iuliani oximel sqliticuz. Medicine simplices infr̄idantes iuncturas sūt solatrū sempuiua lactucas endiuia mirtꝰ mucillago psilii acetuz aq̄ ro. bolus armenꝰ apium. Cōposite sūt eedē cū infr̄idantibꝰ renes q̄ dicte sunt. ⁊ ēt sirupus de seibus frigidis. sirupꝰ limonuz ⁊ similia.

Tractatus nonꝰ de cura egritudinū particulariū a capite usqz ad pedes ẜm rasiz. ⁊ prio d̄ soda

Nunc nono descēdēduz ē ad receptas particulariuz egritudinuz sequēdo ordinē capitulorum almāsoris ⁊ prio dicemꝰ ea q̄ ꝯpetunt in supremo uentriculo aialiuz. Primo ḡ dicemꝰ receptas cōueniētes i. c. sode. ⁊ qñ ē a cā calida p̄ma ē r̄cepta ras q̄ sic ꝯponi dz. ℞. aque ros. olei ro. aā. ℥. ii. aceti. ℥. s. ꝯquassentur sil̄ ⁊ capiti apponātur. ⁊ nota ꝙ qñ rasis noiat acetū cuz aliis medicinis liqdis de aceto dz soluz sumi q̄rta pars. Et hec regula ṽitatē hz in oibus dicēdis lz possit sumi quātitas maior. No. ṡo ꝙ qr medicine posite a rasi sunt magis approp̄ate aliis: iō medicus semper dz ab illis incipere ⁊ qñ ille deficiunt ponātur alie similes illis quas ponit rasis saltē in ṽtutꝭ.

Euacuatiuum col̄e rasis sic ordinari pōt. ℞. prunor damascenōr nūero. x. tamarindor. ℥. i. corticū mirobal̄. infusoruz i d̄coctōe prunorū per unā noctē. ℥. i. ⁊ in mane misce ⁊ cuz māibꝰ fricentur bñ ⁊ coletur pꝰ ea addatur zuccari albi. ℥. s. ⁊ dētur ad bibenduz in aurora cal̄a. Et si ifundātur mirobalāi citrini per noctē: pꝰ moduz exp̄matur ⁊ detur aq̄ ad bidēdū multuz ualet. silr̄ d̄ prunis ⁊ tamarindis. Empl̄m ras sic ordinatur. ℞. aceti q̄rtuz. i. s. se. altee. q. suf. ad incorporādū ⁊ misceātur ⁊ fiat ēpl̄m liqduz aliq̄l̄r ⁊ extēdatur super pāno ⁊ capiti apponatur. Et no. ꝙ periculuz ēt magnuz ē multuz fr̄ia apponē parti capitꝭ postēiori lz ñ ē sic d̄ parte añriori. Cura si cā sode sit colera. Digerētia colerā in capite faciētē sodā. ℞. d̄ sirupis digerētibꝰ colerā in p̄ria pte et addo sirupuz d̄ nēufare qr ṽtutē portat ad caput uel illos sirupos distpa cū d̄coctōe aliquor sipliciū portātiū ṽtutē ad caput dcōrū in. vi. p̄ticula.

Ad idē. ℞. oxizachare sirupi endiuie si. nenufaris añ. ℥. ʃ. misce ad inuicē ⁊ detur cū ꝺcoctōne aliquoꝝ simpliciū portātiū ꝩtutē ad caput q̄ ēt sit fr̄a. Ad idē. ℞. sēinū cōiuꝫ q̄ttuor frorū. ℥. ii. floꝝ uiolaꝝ nēufaris ro. ru. añ. ℥. i. endiuie scariole lactuce añ. ꝟ. i. sumitatū papauēis al. ℥. ʃ. uini ḡnatoꝝ. ℥. iiii. ⁊ cū zuccaro fiat sirupꝰ ⁊ cuꝫ aceto uini ḡnatoꝝ acetosetur. Soluētia colerā a capite. ℞. medicie ꝺ scriptꝫ supiꝰ i ꝭa pte hn̄tes soluē colerā q̄ icepit. medicia hec purgās colerā cui addas sticados. ʒ. ii. qꝛ dirigit eā ad caput. Alie medicie ibi descripte optie sūt si addatur aliquid qꝺ dirigat ad caput. Ad idē. ℞. electuarii ꝺ succo ro. ℥. ʃ. uel diaprunis. ℥. ʃ. distēpetur cū sirupo nenufarino ⁊ detur in aurora. Epithima infrigidās. ℞. aq̄ ro. ℥. ii. aceti. ℥. ʃ. ꝯquassētur optie ⁊ fiat epithima sup pte coronali capitꝭ. Ad idē p̄dictis pōt addi succꝰ solatri portulace sempuiue

Ad idē mucilago psilii cū aceto multū ualꝫ oībus morbis capitis calidis. Et no. ꝙ anq̄ꝫ ponātur illa fr̄a debēt euacuatōes p̄cessisse stāte capite repleto. Odoriferū ꝯfortās cerebꝝ ab extra rasis frigidū taliͬ fiat. ℞. floꝝ uiolaꝝ salicis uel nenufaris añ. ʒ. i. ro. rube. ℥. ʃ. cāphore. ℈. i. cere. q. sufficit ⁊ fiat pomū cū aq̄. ro. Et meliꝰ ē si fiat sine cera ⁊ pōatur i sindōe illa pulueriзata ⁊ sepe aspsa cū aq̄ roꝭ. Medicamē apponēdū pꝰ ipositionē narcoticoꝝ i nares uel aures ad remouēduꝫ stuporē q seq possꝫ ⁊ ꝯuēit cuiqꝫ mēbro cui appositū fuerit narcoticū. ℞. cassielignee. ʒ. i. pulueriзetur ⁊ misceatur cū oleo ⁊ i nares uel aures mittātur pꝰ emissionē narcoticoꝝ. Et si stupor fuerit i ductꝰ misceatur cū castore. ʒ. ʃ. croci. ℈. i. ⁊ dissoluatur cassialignea cū istis in oleo de costo ⁊ mittatur i aures uel nares. Cura si cā sode sit phl̄a.

Digerētia phlegma i capite qn̄ nō distillat i soda a cā fr̄a. ℞. radicū accori ciperi añ. ʒ. i. aristologie ro. ʒ. ii. iterioris sq̄lle. ℥. i. utriusqꝫ saluie cētauree miōris maiorane folioꝝ lauri betōice rute añ. ꝟ. i. anisi maratri se. siseleos barilicōis añ ℥. ʃ. liq̄ritie rase uuaꝝ passaꝝ mūdataꝝ ab arillis añ. ℥. i. utriusqꝫ sticados floꝝ anthos. añ. ℥. i. aceti albi. ℥. i. mellis ⁊ zuccari albi añ. lb. ʃ. fiat sirupus ꝭm artē. ⁊ si materia foret multū fr̄a pn̄t addi iste spēs. s. gariofiloꝝ cubebaꝝ piperis añ. ʒ. ii. et fiet multū acutꝰ ⁊ delectabil̄. Ad idē aliꝰ sirupꝰ ℞. siru. de sticados. ℥. i. mell̄ ro. co. ℥. ʃ. misce.

Aliꝰ qn̄ matēia ē ml̄tū grossa ℞. oximell̄ ꝯpositi sirupi ꝺ sticados oximells sq̄llitici añ. ℥. ʃ. sūatur cū. ℥ iii. aq̄ decoctōis sticados nucis musca. saluie añ. ʒ. ii. zuccari rubei. ℥. ii. ⁊ digeritur cum digestis i pria pte ꝺcis. uide ibi. Digestiuum phl̄atꝭ distillātꝭ a capite. ℞. saluie floꝝ cipssi añ. ꝟ. iii. masticis olibāi añ. ℥. i. nucis musͥ. nucisci pressi añ. ℥. ʃ. ligni aloes. ʒ. ii. mell̄ zuccari añ. lb. ʃ. fiat sirupꝰ ꝭm artē. Et no. ꝙ stiptica calida ꝯferūt in isto casu quoꝝ tabulā. xi. c. uidebis p ordinem.

Sirupꝰ ualēs passionibꝰ capitis fr̄is ⁊ neruoꝝ ℞. saluie sticados folioꝝ lauri calamēti isopo origani sansuci mēte radicū accori feni. petrosili. spagi endiuie añ. ꝟ. ʃ. passulaꝝ mūdatarū granoꝝ pini sēinū cōium rosaꝝ apii anisi añ. ℥. ʃ. cubebarū sēinū peonie gariofil̄. nucis musc. añ. ʒ. i. ʃ. spice. ʒʒ. cinamomi piperis calami arōatici añ. ʒ. ʃ. liq̄ricie caparoꝝ añ. ʒ. iii. ex decoctōe p̄dcōrū cuꝫ melle ⁊ zuccaro sufficiēti fiat sirupꝰ. Et si uis ꝙ sit soluēs adde cartami polipodii hermodatiloꝝ añ ℥. ʃ. agarici. ʒ. vi. salisgēme. ℈. ʃ. turbit. ʒ. ii. ⁊ i pecia ligata buliāt cū predcis ⁊ acetosetur cū aceto sq̄llitico. Euacuatiuū phlegmatis a capite. ℞ pill̄aꝝ cochiarū. ʒ. ii. pulpe colóq̄ntide bdelii añ. ℈. i. ꝯficiātur cū sirupo de sticados ul̄ aq̄ saluie et fiāt pill̄e ad modū ciceꝝ ⁊ detur ʒ. i. qꝛ sūt fortes.

Ad idē. ℞. pill̄arū cochiarū. ʒ. ʃ. pill̄arū ꝺ yerapigra. ℈. ii. reficiātur cū siru. de sticados ⁊ fiant

Ad idē. ℞. pill̄arū elefagiaꝝ pill̄arū aurearū pill̄arū de aloes ⁊ sūt appropate. dosis ē. ʒ. i.

Ad idē. ℞. floꝝ sticados arabici floꝝ boragis buglosse añ. ℥. i. passularū mūdataꝝ ab arill̄. ℥. i. ʒʒ. se. baxiliconis añ. ʒ. i. anisi. ʒ. i. agarici turbit mūdati iteriꝰ ⁊ exteriꝰ añ. ʒ. ʃ. corticū mirobalāorum kebuloꝝ infusorū per noctē i decoctōe p̄dcōrū. ℥. i. ʃ. fricētur de mane fortiter ⁊ colētur ⁊ dentur in aurora. Nō plꝫ qꝛ nimis fortia ē sufficeret tertia pars eiꝰ i una dosi. Ad idē ℞. yerepigre ʒ. vi. agarici. ʒ. i. spice croci añ. ℈. i. sal̄gēme ḡna ii. dissoluātur predcā cū decoctiōe sticados nucis musͥ. saluie añ. ⁊ ē dosis cōis. Ad idē. ℞. mell̄ ro. co. sirupi de sticados añ. ʒ. iii. agarici. ℈. ii. turbith. ʒ. ʃ. ℈. ʃ. spice gra. iii. sal̄gēme ḡ. ii. yerepigre ℥. ʃ. dissoluātur p̄dcā cū decoctōe imediate dicta ⁊ ꝓpinētur calida i aurora. Pill̄e cochie ꝭꝫ almansorē. ℞. pulueris pigre. ʒ. v. colóq̄ntide. ʒ. iii ⁊ tertiā partē scamonee. ʒ. ii. ʃ. turbith sticados añ v. ʒ. fiāt pill̄e cū sirupo sticados. Doꝭ ē ut supra. Et nota ꝙ in puluere pigre de qua intendit ꝭ raꝭ que est ꝭm gal̄. nec ingreditur aliquod solutiuum nisi aloes oīa alia sunt ad ꝯfortanduꝫ ⁊ alioꝝ solutiuaꝝ malitiā reprimendā: scamonea autē pōitur ad incitandū ꝩtutem. Pill̄e cochie galieni ⁊ q̄si equaliter purgat colerā ⁊ phl̄a. ℞. aloes masticis colóq̄ntide scamonee succi absinthii partes equales et fiant pill̄e. Pomum calidūꝫ cōfortatiuū cerebri frigidi. ℞. laudani. ℥. ʃ. ligni aloes storacis calāite añ. ʒ i. gariofilo. nucis musͥ. seminis basiliconis añ. ʒ. ʃ. ⁊ cum aqua ro. in qua sit aliquid de musco fiat pomum. Et si addatur de ābra plus ualet. Item nigellla torrefacta ligata in panno ualet si odoretur. Et nota ꝙ muscus ambra crocꝰ et similes medicine q̄ ingrediuntur medicinas cō

positas in parua quantitate semper debet distem perari cum magna diligentia cum liquoribus uer bi gra si. ℈.i. musci ingrediatur unū pomum prio distemperetur cū modicissima aqua et bene ꝛ po stea dupletur aqua illa quousq3 fuerit bene distē perata ꝛ iterum aqua dupletur.

Cura si cā sode sit melancolia. Digestiuum melancolie existentis in capite faciētis sodam: ℞ boraginis buglosse aā. ℥.i. radicū accori radicis cipi corticū radicū feniculi petrosi. aā. ℥.i. itē iox squille. ʒ.i. saluie sansuci maiorane foliorum lauri bethōice mellisse fumiterre aā. M.i. anisi mara tri se. basiliconis aā. ℥. ß. semis liquiritie rase uua rum passularum mundataruz ab arillis. ℥.i. utri usq3 sticados floruz anthos aā. ℥. ß. florum bora ginis: florum buglosse aā. ℥.i. ß. aceti. ℥.ii. mellis zucchari aā. ℔. ß. fiat sirupus diligenter ſm artē.

Ad idem. ℞. sirupi de epithimo oximell' sim plicis aā. ʒ.vi. fiat decoctio cum aqua boraginis saluie sticados nenufaris ꝛ detur in mane.

Euacuantia melancoliam capitis. ℞. yere ru fi. ʒ.ii. yerelogodion lapis lazuli bene abluti. ℈. ii. se. basilicōis. ℈.i. ꝛ cū siru. de sticados. fiāt pil lule. cuius dosis ē. ʒ.i. uel circa. Ad idem ℞. florum boraginis sticados arabici aā. ℥. ß. liquiri cie rase uuarū passarū mūdatarū aā. ℥. ß. thimi epithi polipodii quercini foliculorū sene aā. ℥. ß. anisi seminis basiliconis aā. ʒ.ii. fiat decoctio i se ro caprino ꝛ i nocte infundātur corticū mirobol'a indorū bene gūmosorū. ℥. ß. diasene. ʒ.ii. cassiesi stule. ℥. ß. ꝛ in mane coletur ꝛ est una dosis.

Si uis alias medicinas solutiuas. Recurr ad secundam partem. Et si uis componere sirupos alios a predictis digerentes humores i capite po tes sumendo simplicia respicientia caput calida ad digerendum humores frigidos frigida ad di gerendum humores calidos ꝛ facere decoctionē ꝛ demū sirupizare ſm artem. Itez. ℞. tiriace auree alexandrine aā. ℈.ii. misce ꝛ detur cum mo dico boni uini hoc multum ualet ꝛ det bono māe

Medicina extrinseca in soda frigida empl'm ſm Rasim leue. ℞. laudani. ℥. iiii. marubii. ʒ. v. milii modicum torrefacti. ʒ. i. ß. terbentine q̄tum sufficit ad incorporandum ꝛ emplastrum fiat seu cerotum cum oleo camomillino.

Potest ex his etiaz fieri sacculus ꝛ ponatur su pra comisurā sagitalis ꝛ prohibet cursuz humidi tatuz ad partes inferiores ꝛ oculos. Possunt eti am alia addi si uolumus. Item ualet etiaz em plastrum rasis sed est multum forte quia ingredi untur ipsum calida in quarto.

Aliud ꝛ mediocre. ℞. radicum cucumeris asi nini absinthii aā. ʒ. ii. aque dulcis olei aā. quātū sufficit buliant simul super prunas usq3 ad consū ptionem tertie partis. Et de decoctione fiat ēbro catio: et de sba fiat emplastrum. Auicē. mirabl'r commendat eum.

Sacculus contra sodam frigidam leuis. ℞. bethonice sicce. M. ß. florum boraginis melliloti milii modicum torrefacti aā. ℥. ß. florum anthos sticados arabici aā. ʒ. ii. conquassentur ꝛ fiat sac culus. Alius sacculus fortior ℞. bethonice sicce: rute aā. M. ß. floruz anthos. sticados arabici aā. ℥. i. seminis basiliconis seminis rute aā. ℥. ß. cōqssentur ꝛ fiat saccul⁹.

Et nota q͏ rose nec alia medicina simplicia sti ptica non competunt in predictis emplastris siue sacculis q: prohibent resolutionem lz confortent.

Ad idem sacculus factus ex milio torrefacto cum quarta parte salis et floribus camomille. ua let multum.

Ad idem ℞. sticados camomille calamenti maiorane foliorum lauri aā. M. i. foliorum sene nucis cipressi corticum citri aā. ʒ. ii. cubebarum: nucis muscati gariofilorum aā. ʒ. i. macis spice ci peri calami aromatici aā. M. ii. piperis nigri. ℥. ß. cum predictis pulueriz atis fiant duo sacculi pro capite. Et si uis fortius calefacere: addatur ster cus columbinuz sinapis aā. ʒ. iii. castorei euforbii aā. ʒ. i.

Unctio fiat cum oleo de lilio nardino costio de castoreo camomillino anetino. Et cuz predic tis pulueribus ꝛ cera potest fieri unguentum: ꝛ caput ungatur.

Embrocatio etiam potest fieri ex decoctōne predictorum et embrocare caput.

Item lotio cum aqua uite multum ualet.

Sacculus calefactiuus et resolutiuus mate rie frigide. ℞. corticum citri nucum cipressi aā. ʒ. i. ß. sticados camomille maiorane foliculorum sene ana. M. ß. nucis muscate cubebarum gariofi lorum spice ana. ʒ. ß. stercoris columbini sinapis ana. ʒ. i. ß. laudani ro. ana. ℈. ii. et fiat sacculus.

Ponēda in lixiuio de quo caput lauetur. ℞ sticados florum camomille foliculorum sene folio rum lauri: assari maiorane: ana. M. ß. terantur aliqualiter. Suffumigatio.

Fumigium fiat ex thure ligno aloe: mastice: nuce muscate storace calamita.

Uomitus cum aqua rafani: et oximelle pro uocetur.

Gargarisma fiat ex decoctione masticis aco ri liquiritie passularum ana. ℥. ß. isopi yreos ana ʒ. ii. piretri saxifragie zinziberis sinapis ana. ʒ. i. conquassentur.

Clisteria confortantia.

Clisteria conferentia dicentur capitulo d̄ pa lisi et epilensia.

Cap'lm de scotomia ꝛ uertigine.

Diuertentia quando est de materia frigida Cauterium potentiale. ℞. cantaridarū abscisis alis ꝛ capitibus ꝛ cum fermento misceantur ꝛ cuz

aceto uel aqua uite ⁊ põnuntur post aures in occi
pite ad diuertendũ :qñqꝫ in tibiis:qñqꝫ i narib⁹.
Uomitiuum.
Uomitiuum bonum. ℞. radicem unam rafa
ni et in ea infige ellebori nigri aliquas partes :et
stent per noctem : demum extrahe partes elebo
ri a rafano et buliat rafanum in aqua ⁊ coletur:
⁊ colature addatur croci. ʒ. i. aceti. ℥. iiii. ⁊ dentur
duo coclearia ⁊ plus ualꝫ si fiat asumpto cibo per
duas horas.
Et si uis digerere materias que sũt in capite re
curre ad receptas prime partis.
Et si uis euacuare recurre ad receptas. c. de ce
falea ⁊ emigranea ⁊ ad receptas que dicentur in
capitulo de paralisi.
Digerentia. ℞. sirupi de sticados. ℥. i. oximel'
℥. ß. fiat decoctio simplicium ducentium ad caput
Euacuatiua
Euacuantia. pillule cochie pillule ꝺ yerapigra
Galieni ⁊ similia.
Clisteria conferentia in hac passione dicentur
capitulo de epilensia ⁊ paralisi.
Gargarismata ⁊ caputpurgia sunt conferẽtia
in declinatõe. Gargarisma deponens phl'a a ca
pite ꝙ ꝯpetit solum illis qui nõ sunt pati ad passio
nes pulmonis põt eẽ tale. ℞. betonice ysopi añ.
M. i. liquiritie rase pasulaꝝ mũdataꝝ ab aril' añ.
℥. i. piretri radicis ireos reccentꝫ añ. ʒ. i. ſe. saxifra
gie. ʒʒ. añ. ℥. ß. masti. ℥. i. mellis. ʒ. ii. fiat apozima
usqꝫ ad ꝯsumptionẽ tertie partis ⁊ fiat bis in die
mane ⁊ sero ⁊ teneat patiens in ore diu postea eici
at ualet ad deponendũ phl'a a capite. Itẽ ad idẽ
piretrũ positum in uino albo uel aqua cal'a uel in
uolutũ in páno lineo sbtili ne mordicet retentum i
ore ualet ad deponendũ phl'a a capite. Ad idẽ. ℞
sinapis origani piretri pipis longi saluie añ. M.
i. buliant in uno urceo aque usqꝫ ad ꝯsumptionẽ
medietatis ⁊ coletur. Ad idẽ. ℞. piretri pipis ma
cropiperis. ʒʒ. añ. ʒ. ii. sinapis. ʒ. vi. macis. radicũ
yreos calamenti acori añ. ʒ. iiii. buliant in aqua ur
cei. i. usqꝫ ad ꝯsumptõm medietatis ⁊ colature ad
datur yerepigre mellis añ. ℥. i. ⁊ fiat gargarisma.
Caputpurgia. ℞. aque maiorãe. ℔. i. aceti sq
litici. ℥. ii. ⁊ misceantur. Ad idem. ℞. aceti squiliti
ci. ℔. i. pulueris origãi piretri macropiperis sina
pis añ. ʒ. ß. misceantur ⁊ est forte. Ad idem ⁊ ẽ ex
pertum. ℞. folia herbe que uocantur morsus ga
line. i. pipinella minor. ⁊ fricentur nares nam inde
faciet fluere humiditatem. Et nota ꝙ in caputpur
giis ⁊ gargarismis debet aponi aliquid sal' ut cere
brum stimulet. Et si foret oppilatio magna appo
nant baurach uel de cõmuni in maiori quãtitate.
Sternutatoria. ℞. rute siluestris condisi añ.
ʒ. ii. puluerizentur ⁊ cum péna sufflentur in nares
Ad idem. ℞. nigelle sinapis condisi añ. ʒ. ii. sa
lis. ʒ. i. puluerizentur ⁊ cũ péna sufflentur in nari
bus educit materias ⁊ calefacit cerebrũ. Quãdo
autem est a causa calida primo fiat phlebotomia
a uena cõi postea a cephalica ultio de uenis frontꝫ
Uentosatio in spatulis ⁊ in natibus etiam ꝯfert
Euacuentur ⁊ digerantur humores cum predi
ctis in prima parte ⁊ secunda.
Dimittantur omnia calefacientia sanguinẽ ac
etiam multiplicantia illum.
Etiam uomitus in hac calida causa ualet.
Clistere. ℞. decoctionis foliorum uiole mal
ue blitis mercurialis metretam unam olei uiola
ti. ℥. iiii. casie yerepigre añ. ℥. i. salis parũ ⁊ fiat cli
stere cõmune.

Capitulum de frenesi.

In frenesi ⁊ in aliis morbis peracutis sicut sq
nantia sinocha colicha ⁊ similibus incipiemus a
solutiuis sepe quia periculum est in mora. Quan
doqꝫ tamen exhibemus digestiua quia materia
expectat digestionem uel quia facta sit minoratio.
Digerentia coleram in frenesi digestiuuꝫ ergo
frenesis sit digestiuum colere sicut sirupus uiola
tus uel sicut sirupus nenufarinus uel sirupus de
papauẽ albo ⁊ etiam de papauere nigro propter
somnum.
Soluentia colerã. Solutiuũ colere i frenesi dꝫ
sic fieri. ℞. solutiui alicuiuius colere descripti i se
cunda parte ⁊ misce cum aliquibus ducentibus
ipsum ad caput de eis que dicta sunt in sexta par
ticula l' sumas ꝺ solutiuis dictis ducẽtib⁹ a capite i
vii. parte respicientibus coleram.
Clistere lenitiuum. ℞. decoctionis malue blitis
mercurialis uiolarum ordei florum nenufaris me
tretam unam trifare saracenice. ℥. i. diaprunis. ℥. i
ß. olei uiolati. ℥. iii. salis parum ⁊ fiat cristere.
Nota ꝙ tamarindi ualent multum quia alterant
⁊ euacuant causam quando ille passiones uel alie
cõsimiles sunt a causa calida. Et nota qñ frenesis
est de sanguine medicine posite ab extra debent
esse frigide ⁊ sicce qñ aũt de colera frĩe ⁊ hũide.
Epithima in frenesi de sanguine. ℞. succi plã
taginis. ℔. i. succi burse pastoris aque ros. añ. ℥.
iiii. aceti ℥. ii. ⁊ in istis infundantur pecie ⁊ ponan
tur super parte anteriori capitis. Ad idẽ. ℞. uio
larum lactucarum ordei fracti mundati añ. M. i.
corticũ papaueris radicis mãdragore nenufaris
añ. M. ß. se. iusqamus papaueris lactuce añ. ℥. ß
camemille melliloti malue añ. M. ß. ex sufficiẽti
decoctiõe hoꝝ fiat embroca ab alto sup cõisura:
coronali cũ spongia ⁊ i fusa in ea ⁊ hoc cõpetit in
quocunqꝫ tempore. Ad idem. ℞. succi semper
uiue succi lactuce succi portulace succi solatri añ.
℔. ß. aque rosate. ℥. iiii. aceti. ℥. ii. misceantur ⁊ fi
at ut supra hoc etiam prouocat somnum maxime
si apponãtur succi papaueris. ℥. iiii. Si uis narco
ticare adde de oppio ⁊ succo mandragore ⁊ si suc
ci ñ hñtur accipiantur aq̃ q̃ fiunt i lãbico. Et si uis

emplr̃m facere adde ad predcãs aqua farie ordei
quantum sufficit ⁊ cũ oibus predictis fiat emplr̃m
Et nota q̃ ista sr̃ia utraqꝫ solũ ꝯpetunt in pncipio
q: qñ materia fluxa ẽ ⁊ ꝯfirmata frenesi ꝯpetũt re
solutiua ul' resoluẽtia cũ repercussiuis. Catulus
puus lactans reuiserat⁹ positus super capite raso
nalz multũ. Et si uis somnũ inducẽ fcã euiseratio
ne catuli pone intus catulũ de puluẽ iusqami p to
tũ ⁊ appone capiti. Ad id vz columb⁹ scissus p
dorsuz. Silr̃ gallus silr̃ pulmo arietis si capiti ap
ponãtur ⁊ qñ pulmo infrigidatur iterũ calefac bñ
in aq̃ calida ⁊ reaponãtur ⁊ ualet. Et hec ualent i
q̃cũqꝫ frenesi q: resoluunt materiã a paẜ. Embro
ca ẽt optia ẽ. Et hec decoctõ q: resoluunt q: q̃zuis
aliqua calida apponatur. ℞. uiolarum melliloti
malue anthos foliorum lauri corticum papauer⁹
añ. M. ii. buliant in aqua ⁊ fiat decoctio.

Ungtñ ad sõnũ. ℞. lactis mulieris lactantis
puellã. ℥. iii. albumina. iiii. ouorũ fortiter agitato
rum farine papaueris albi q̃ sufficiat aceti fortissi
mi. ℥. i. ⁊ ponãtur i pãno ⁊ capiti aplicentur. Et si
uis potes cerã aponẽ ⁊ facẽ ungtñ. Ad idez. ℞.
olei mandragorati nenufarati rosati ungti popu
leon añ. ℥. ſ. puluis iusqami mandragore corticũ
nenufaris añ. ʒ. ſ. cere. q. sufficit ⁊ fiat unguentũ.
Ad idẽ ⁊ ẽ fortius. ℞. iusqami. ℈. i. opii tebaici
ʒ. ii. croci. ℈. ſ. ⁊ incorporẽtur cũ modico aq̃ ros.
⁊ aceti ⁊ liniatur frons. Ad idẽ aq̃ rosata cũ aceto
infrigidando testiculos inducit somnũ silr̃ infridã
do collũ inducit somnũ. Sed mulierib⁹ infridãdo
mãmillas inducit somnũ. silr̃ infridando manus
⁊ pedes. Ad id. ℞. terre sigill'. ʒ. iii. misceatur cũ
aq̃ ro. ⁊ aceto in modũ ungti ⁊ nõ sit actu fridum
⁊ solũ pedes ungas ⁊ puocat somnũ. Electuariũ
ad sõnũ. ℞. ꝯserue uiolaꝝ ꝯsue nẽufaris añ. ℥. ſ
se. papaueris albi. ℥. i. se. iusqami. ʒ. i. zuccari. q.
sufficit ⁊ misceantur oia sicut zuccarũ ro. ⁊ datur
cũ aq̃ ordei oi die. Tragea ad somnũ. ℞. se. lactu
ce se. papaueris albi añ. ℥. ii. se. endiuie se. portula
ce. ʒʒ. añ. ʒ. i. iusqami. ʒ. i. ſ. pãnis zuccari. ℥. iiii.
⁊ fiat tragea grossa. Ad id. ℞. se. papaueris. ℥. i
se. lactuce se. portulace añ. ʒ. ii. se. iusquiami. ʒ. i.
cucube masticis añ. ʒ. ſ. zucca. ℥. iiii. ⁊ fiat tragea
⁊ hec magis appropriatur capiti. Ad id lac papa
ueris in cibis suis in mane ⁊ in sero ẽ bonũ. Item
pill'e de opio sunt fortis ⁊ sic fiunt. ℞. opii croci
cassie lignee añ. partes eq̃les detur una pro uice
uel due ad plus ⁊ dantur in casib⁹ ultis. Et nota
q̃ in frenesi si non ẽ aliud q̃ prohibeat prio phle
botomia de cephalica deinde phlebotoma uenas
frontis ⁊ appone sanguisugas aut puoca sangui
nẽ per nares aut uẽtosas ad spatulas. Et scias q̃
nil melius ẽ in frenesi q̃z emorroidas puocare p
uocatio autẽ emorroidarum habebitur in. c. suo
uide ibi. Et ualent scarificatio aurium et ẽ util' in
extremitatibus.

Capitulum de appl'ia.

Distrahentia humiditates a capite excitantia
ṽtutes ligature extremorũ fricatões eorũdẽ. Ex
tersio digitoꝝ. ꝯstrictio nasi sternutatio clamores
suffumigatio cũ bdelio galbano ⁊ similia.

Suppositoria ⁊ clisteria. ℞. mellis cocti. q. suf
ficit ⁊ addatur puluis euforbii salgẽme uel uitri:
dyagridii yerepigre cologntide agarici añ. ptes
equales ⁊ fiãt suppositoria longa ⁊ grossa. Item
fiant ẽt suppositoria ex felle bouis ⁊ sapõe albo cũ
melle ⁊ sine melle ⁊ ualet in paralisi epilẽpsia spas
mo tremore ⁊ stupore ⁊ tortura. Itẽ. ℞. agarici
euforbii oppoponaci añ ptes equales ⁊ cuz mele
fiat suppositorium.

Clistere. ℞. centauree coloquintide añ. M. ſ
polipodii mercurialis añ. M. i. anisi feniculi cimi
ni añ. ℥. ſ. sene. ʒ. iii. rute camomille añ. M. i. fi
cuum siccarum numero. x. cartami thimi epithi
mi añ. ʒ. v. fiat decoctio lenta excepta thimo ⁊ epi
thimo de quibus fiat ut supra cui addantur olei
rute. ℥. v. agarici turbit. ʒʒ. añ. ʒ. i. yerepigre. ℥. i
salis parum ⁊ fiat clistere Et aliqualiter forte

Ad idez. ℞. camomille rute aneti saluie origa
ni calamenti centauree minoris añ. M. ſ. cologn
tide. ℥. ſ. sticados furfuris sicle mercurial' añ. M
ſ. carthami. ℥. i. fiat decoctio ex predictis cui adda
tur olei d' castoreo. ℥. iii yerepigre. ℥. iii mellis. ℥. ſ
salisgẽme. ʒ. i. agarici. ʒ. ſ. bñdicte. ℥. ſ. ⁊ fiat cliste
re ⁊ hoc forte est. Ad idem. ℞. anisi maratri seis
riseleos seminis basilicõis añ. ℥. ſ. centauree mio
ris saluie rute abrotani calamẽti origani añ. ℥. i.
sticados arabici colognꝫ. añ. ʒ. iii. furfuris. M
ſ. fiat d'coctio cui addatur mell' anacardi. ʒ. iii oli
de ruta. ℥. iiii. sal'gemme. ʒ. ii. yerepigre. ℥. i. ell'ori
℥. iii. ⁊ fiat clistẽ ⁊ ẽ forte. Et si uis clisteria leuiora
recuras capitulo de paralisi ⁊ reperies leuiter sol
uentia mediocriter ⁊ fortiter soluentia

Stenutare faciẽtia. ℞. ꝯdisi. ʒ. iii. ſ. piperis al.
⁊ nigri castorei añ. ʒ. ſ. rute cãpestris. ʒ. i. pulueri
zentur simul et naribus insufflentur. Ad idem
℞. nigelle sinapis añ. ʒ. i. aloes. ℈. ii. pulverizen
tur simul et hoc extrabit humiditates per nasum
et est leue. Ad idez. ℞. piretri. ʒʒ. sinapis ana
ʒ. i. pulverizentur simul plus agitat q̃z educat.

Ad id. ℞ coloquitid elebori albi añ ℥. i. casto
rei. ʒ. ſ. nigelle sinapis piperis añ. ℈. ii. pulverizẽ
tur ⁊ naribus insufflentur et est forte multum naz
exiccat et superfluitates educit ad extra per nares

Emplastrum Rasis est utile et potest sic fieri.
℞. sinapis. ℥. vi. castorei. ℥. ii. aceti. ℥. i. et cũ cera
oleo de costo: uel de castoreo: uel de euforbio:
fiat unguentum uel emplastrum magdaleon.

Ad idem. ℞. galbani serapini oppoponacis
añ. ℥. ii. euforbii se. sinapis castorei triũ generuz
piperis añ. ʒ. ii. sulphuris. ʒ. i. ſ. terbẽtine. ʒ. ii. gu

me liquefiant cũ oleo de costo ⁊ fiat magdaleon ⁊
extende super corio facto ad formá capitis ⁊ é me
dicamen multú calidú ⁊ exiccatiuú.

Unguentú. ℞. piretri piperis euforbii castorii
añ. ℥. i. sulphuris. ʒ. i. ß. accori costi añ: ℥. ß. siseleos
se. basiliconis añ. ʒ. ii. squinãti. ℈. ii. succi rute olei
nardini olei camõille olei de lilio añ. ℥. ii. cere. q.
sufficit aceti parum ⁊ fiat unguentú ⁊ est ualde de
cens in hoc casu. Ad idem. ℞. euforbii pipẽis
isopi calami aromatici costi castorei glutinis ali
bat oppoponacis. añ. ʒ. iii. storacis. ʒ. i. ß. cere ci
trinei quantú sufficit ⁊ cũ oleo antiquo uł ꝺ costo
uel oleo calido fiat unguẽtú. ⁊ si addi põt olei de
balsamo. ℥. ß. adhuc erit melius. hoc unguentuz
est ualde solenne. ⁊ nota ipsum qꝛ ipsum sum ex
pertus multotiens.

Capitulú de subet letargia et congelatione.

Primo instanduz é ad diuertendú. Et ꝙ i sõ
no nõ profundetur ⁊ iõ fiant ligature ⁊ fricatões
extremitatú. plicatio digitorú ꝯtorsio nasi depila
tio barbe ⁊ pectinis. clamores magni. ducãtur in
tristiciá. ⁊ uideant res que ꝯtristari hñt. etiá fiant
sternutationes cũ predictis in. c. de appoplexia.
fiant etiá suppositoria ⁊ clisteria acuta cú predictꝭ
in. c. de appoplexia. ⁊ fiant unguenta ⁊ emplastra
predicta i. c. de appoplexia. Et nota ꝙ ista for
tia nõ cõueniunt sic in pricipio sꝫ precedãt aliqua
euacuatiua per uomitú uel secessum uel fiat aliqꝺ
clistere leue ꝺ scriptꝭ in. c. de paralisi. Uõitus fiat
cú candela uel pẽna uel manu. Jté detur decoc
tio raphani cum oximel simplici ⁊ uomat. Jté de
tur uomitiuú scriptú in. c. de scotomia ⁊ uertigie

Euacuetur cũ pillis cochiis uel pillis de yera
pigra. G. uel aliqua alia medicina descripta in ca
pitulo de paralisi. Et nota ꝙ iste due passiones
s. subet ⁊ litargia qꝛ conueniunt in cá lꝫ differant
ex parte situs: qꝛ litargia est passio partis posterio
ris cerebri. ⁊ subet é passio partis anterioris. curá
tur eodé mõ ⁊ cũ eisdé medicinis. Congelatio
uero é passio partis posterioris: sed é a cá frigida
⁊ sicca ⁊ iõ in cura eius lꝫ miscere aliqua humida
cum calidis ⁊ in cura cuiuslibꝫ passionis medicie
debent eẽ fortes qꝛ sũt de materia grossa. No
tanduz tñ ꝙ frigidiora pñt applicari ab extra pti
ãteriori q̃ꝫ parti posteriori ⁊ calidiora ꝯferũt plꝰ
in congelatõe q̃ꝫ subeth.

Embroca ad caput. ℞. sticados rosmarini ru
te origani maiorana folioꝝ lauri isopi calamenti
buliãt in aqua sufficienti usqꝫ ad ꝯsũptioné medi
etatis ⁊ fiat ab alto embrocatio ex predictis. et po
test fieri sacculus.

Capurpurgiũ fiat cũ aqua maiorane: ⁊ possu
mus facere bulire in ea aliqua calida de predictis
sicut sticados rutam ⁊c. Et si egritudo perseue
ret ut digestione indigeat recurre ad caplm de so

da p digestiuis ⁊ silr euacuatis isto mõ. quia su
beth ⁊ litargia fit ut in pluribꝰ a materia phlica.
℞. digerẽtia phlegma ⁊ euacuantia illud. Et qꝛ
ꝯgelatõ si é cuꝫ materia fit a materia frña ⁊ sicca.
℞. digerẽtia materiá mlicá ⁊ euacuantia illam.

Clistẽ i ꝯgelatõe. ℞. mercurial' fũiterre mellis
se sene polipodii boragis buglosse anisi maratri
añ. M. i. furfuris añ. M. ß. fiat decoctõ in aq̃ suf
ficienti ⁊ coletur ⁊ addatur colatuř yere rufini ye
re logodion añ. ℥. ß. olei rute. ℥. iiii. salis paruꝫ ⁊ fi
at clistere. Clisteria ꝯferẽtia i hac passiõe dicẽtur
i. c. de paralisi ⁊ epilepsia.

Caplm de palisi tremoř tortura ⁊ spasmo ꝺ re
pletõe. Jn cura palis ⁊ aliaꝝ egritudinũ neruo
rú mltiplices medicie ꝯferũt q̃ꝝ receptas tibi satꝭ
plene scribá. Nota tñ ꝙ in pncipio a leuioribꝰ
é ichoádú i fine vo a fortõribꝰ: i medio mediocri
bꝰ ut auic. pria fen. tertii. c. ꝺ cura egritudinũ ca
pitꝭ. Medicie ꝯferẽtes sũt solutia digstia cliste
ria ꝯfortátia nẽuos assũpta p os: ungtá ẽpla ola
balnẽa stufe ẽbroce. ꝓuocátia febrẽ: euaporatoria
gargarismata capurpurgia uẽtose phlebotomia
sternutoria: pillule. de omnibꝰ dicta.

Medicie soluẽtes sũt triũ modoꝝ q̃dá leuiter
soluẽtes q̃dá fortiter q̃dá medio mõ. Jn pncipio
ꝯpetũt leuiter soluẽtes quaꝝ q̃dá sũt pille: q̃dam
elcũaria: q̃dá ꝯfectões: q̃dá potões. quedam pul
ueres incipiendo a pillulis.

Pille leuiter soluẽtes: sũt pille almásoris ꝺscri
pte i. c. ꝺ dolore stõachi ⁊ sũt leuiter soluentes ibi
ponẽtur eaꝝ řcepta. ⁊ dos eaꝝ ⁊ utiles ualde sũt.

Pille alie cões q̃ ẽt sũt utiles tpe pestilẽtie. ℞.
ligni aloes calãi arõatici xilobalsami gař. nucis
mus. ʒʒ. spice galãge croci cinãomi carpobal. car
damõi absinthii mẽte apii petro. feni. sileris mon
tani leuistici añ. ʒ. ß. myrrhe. ℈. ii. reubar. ad pon
dus oiuꝫ: aloes epatici ad põdꝰ reubar. ⁊ aliarũ
reꝝ ⁊ cũ bono uino fiãt pille grosse ad modũ ci
ceꝝ. dos é añ. ʒ. i. usqꝫ ad. ii. Et hec ẽt ꝯfortãt mẽ
bra nalia aĩa ⁊ uitalia. Pille alie cões. ℞. mirř
croci añ. ʒ. i. aloes. ʒ. ii. fiãt pille grosse ad formá ci
ceꝝ. dos é. ʒ. i. usqꝫ ad. ʒ. ii. Pille mediocriter
soluẽtes. ℞. arõatici sapi oppopõacis castorii ba
chaꝝ lauri sticados zedoarie macis anisi mastic.
feni. cardamõi. ʒʒ. ciamõi spice nar. gař. galãge:
nucis. mus. cubebe croci xiloaloes squãti. v. gñm
mirobal'. añ. ʒ. i. turbith. ʒ. iiii. aloes ad pondus
oiuꝫ ꝯfice cũ succo saluie uł maiorãe musci g̃. iiii.
⁊ fiãt pille. dos é a. ʒ. i. usqꝫ ad. ʒ. i. ß. Pille alie
fetide Almá. i illo. c. ℞. puluẽis pigre. ʒ. x. cologn
tide itẽioris. ʒ. v. euforbii. ʒ. ii. ß. castorei pipis asse
sapini oppopõaci seitaragi idi. ℈. i. cassie sinapis
añ. ʒ. i. cẽtauree minoris elacterii. succi cucumeris
asinini ana. ʒ. v. gumme in succo rute dissolua
tur: et alia ex eis conficiatur: fiant pillule.

Earũ doſ ē añ.ʒ.ſ.uſqꝫ ad.i.ſ.⁊ hec regrũt dige
ſtioné i materia qꝛ ſoluũt ſatis ⁊ multũ. Pillᷓe
alie etiá ſũt que arabice appellátur ⁊ multũ ualét
in dolore capitis quátũcũqꝫ fuerit antiquus. ℞.
aloes.ʒ.iiii.mirobalanoꝝ citrinoꝝ kebuloꝝ ébli
coꝝ belliricoꝝ indoꝝ maſticiſ dyagridii aſſari ro.
añ.℥.i.croci.ʒ.i.caſtorei.ʒ.iii.ꝯficiátur cuꝫ ſucco
cauliũ ⁊ fiant pillᷓe. Doſ earuꝫ é.ʒ.ſ.uſqꝫ ad.i.ſ.
Expertus ſum maxime in dolore capitis antiquo
nec multũ ſoluunt. Pillᷓe artetice alie ſũt q̄ ap
ꝓpꝛantur ad artetică frám. ℞.ermodatiloꝝ tur
bit agarici a ñ.℥.ſ.caſſielignee ſpice nardi gario.
xilobalſami carpobalſami.ʒ.ſ.macis galange
aſſe fetide ſe.feni.ſaxifragie ſe.ſpagi bruſci ğnoꝝ
ſolis roſaꝝ ſaliũ géme añ.ʒ.ſ.aloes: ad pondus
oium ꝯficiátur cũ ſucco feni. Doſ é.ʒ.ii.uſqꝫ ad
℈.iiii. Pillᷓe alie ſecuriores ⁊ per me multũ ex
perte. ℞.mirobalanoꝝ citrinoꝝ.ʒ.x.aloes.ʒ.ix.
ʒʒ.ʒ.ii.pipis nigri ⁊ longi añ.ʒ.i.ſinapis.ʒ.ii.ce
terae ſalis indi coloquitide añ.ʒ.ii.pendion.ʒ.iiii
tépera cũ ſucco porri ⁊ fiant pillᷓe. Doſ é.ʒ.i.uſqꝫ
ad.i.ſ. Pillᷓe alie de ſerapino. ℞.ſe.apii ſe.ar
meli añ.ʒ.i.ſerapini bdelii añ.ʒ.ii.yere.ʒ.iii.pul
pe coloquintide agarici añ.ʒ.i.turbith.ʒ.vi.fiát
pillᷓe cũ ſucco feniculi. Doſ é añ.℈.ii.ad.℈.iiii.
Sũt etiá pillᷓe de agarico.et pillᷓe aggregatiue
uide a meſue deſcriptóe.ix.⁊ iſte ſufficiát. Pil
lule fortiter ſoluentes. ℞.euforbii cologntide
agarici ſerapini bdelii añ.ʒ.ii.aloes.ʒ.v.maſticiſ
ʒ.ii.ꝯfice cũ ſucco porri ⁊ fiant pillᷓe. Doſis é añ.
ʒ.ſ.uſqꝫ ad.ʒ.i. Earũ uſus nó placet qꝛ educédo
inteſtina excoriant ⁊ nimis calefaciũt ſm meſue.
Pillᷓe fetide maiores ſm meſue. ℞.aloes tur
bith añ.ʒ.vi.ſerapini armóiaci oppopóacis bde
lii ſe.armel.mirabolani coloquintide iterioris añ
ʒ.iiii.ſcamonee.ʒ.ii.caſſie hermodat.ſebra caſto
rei euforbii agarici añ.ʒ.i.cinamomi croci carda
momi ſpice añ.ʒ.ſ.gume infũdantur in aqua por
ri facta ad capellũ fiát pillᷓe groſſe aliquátulũ.do
ſis é añ.℈.ii.uſqꝫ ad.℈.iiii. Pillᷓe heroſaldine
℞.hermodatiloꝝ.ʒ.ii.aloes.ʒ.ii.ſ.dyagridii.℥
i.cologntide.ʒ.ii.euforbii turbit añ.ʒ.ii.ſ. Doſis
añ.ʒ.i.uſqꝫ ad.ii. Nó placét qꝛ ſolutiua nó ſunt
bene correcta: Pillᷓe de oppoponaco ſꝫ meſue
diſtinc.ix.utiles ſunt in paraliſi ſpáliter ⁊ ſũt forti
ter ſoluentes ⁊ uſus earũ é tutior q̃ꝫ uſus pillᷓarũ
de euforbio uide ibi. Alias receptas poſſeꝫ po
nere: ſed iſta ſufficiant. Electuaria ſolutiua leui
ter: ℞.cinamomi macis nucis muſc.gariofilᷓ.añ.
ʒ.i.ʒʒ.ʒ.ii.accori.ʒ.iii.turbith.℥.ſ.mellis quátuꝫ
ſufficit ⁊ fiat electuariũ. Electuariũ aliud ſm me
ſue alcaſ boni ſaporis.uide diſtic.iii. Doſ é añ.ʒ
ii.ad.iiii. Electuariũ dyaſinicõ ad idé deſcrip
tũ a meſue diſti.iii.⁊ appellat eũ ꝯfectio de dactilᷓ
bonũ ⁊ expertũ p me. Doſ é añ.ʒ.iii.uſqꝫ ad.ʒ.
vii.⁊ eo utor audacter. Confectio de mana ex
inuentione.G.poſita a meſue diſtinc.iii.mirabilᷓr
ualꝫ.uide ibi. Jerapigra Nicolai etiá é d iſtiſ
ſed quia amara nó pót rũpi in forma electuarii:
oportet ꝙ diſtempetur.⁊ ió poná ipſam cũ potói
bus mediocriter ſoluentibꝰ. Et nũeretur inter
iſta dyacaſſiafiſtula.cuius hec é deſcriptio. ℞.
prunoꝝ uiolaꝝ añ.℔.ſ.buliant in ſex.℔.aq̄ uſqꝫ
ad ꝯſũptioné medietatis ⁊ addátur colature máe
caſſie fiſtule añ.℔.i.tamaridoꝝ.℥.iii.buliát uſqꝫ
ad ſpiſſitudiné demũ addátur candi pulueriꝫati.
℥.iiii.penidii.℥.iii.ꝫuccari.℔.i.ſirupi uiolᷓ.℔.i.ſ
fiat electuarium. Doſ é añ.℥.i.uſqꝫ ad.℥.i.ſ.⁊ é
medicia ꝓ delicatis. Electuaria medio mó ſol
uentia. Primũ ſit electuariũ meũ ſuperiꝰ dſcriptũ
in ſecũda parte de ſolutiuis phlᷓatis. Aliud é dia
citonité ſm meſue di.iii.uide ibi. Diaſene ual
de bonũ ℞.nucis muſca.galange gariofili folii
macis ligni aloes cardamomi pipis longi.ʒʒ.cia
momi añ.ʒ.i.ſene turbit añ.℥.i.ſ.auelanaꝝ mũ
dataꝝ a cortice exteriori.℥.iii.mellis quátũ ſufficit
⁊ fiat electuariũ iſto mó.recurétur auelane ⁊ icor
porétur cũ melle: ad ultimũ vo addátur aromata
Doſ é añ.℥.vi.uſqꝫ ad.℥.i. Electuariũ ad idé
qđ dᷓ ceſaris ⁊ hũores purgat a longe ⁊ citá opa
tioné facit. ℞.macropiperis.ʒʒ.ſcamonee turbit
añ.ʒ.ii.ſe.apii ameos piretri ſalis tabatꝫet añ.ʒ
i.ꝫuccari.℥.ii.fiat electuariũ cũ uino citonioꝝ.do
ſis é añ.ʒ.iii.uſqꝫ ad.ʒ.v. Alia dimittátur in h
ordine.⁊ hec ſufficiát Electuaria fortia. Jera
hermetis ſm meſue diſti.iii. Doſ é añ.ʒ.ii.uſqꝫ
ad.ʒ.iii. Jera cologntide ſm raſiꝫ.uide in me
ſue di.iii. Doſis añ.ʒ.ii.uſqꝫ ad.ʒ.iiii. Aliđ qđ
mirabile é in paſſionibus neruoꝝ maxie in paliſi
℞.caſtorei mirobalanoꝝ citrinoꝝ añ.ʒ.ii.aloes
ʒ.i.ſ.aſſe mirre euforbii añ.℥.ii.℈.i.folii cinamo
mi calami aro.ʒʒ.tamariſci nitri galbani ſgnáti
ſpice oppoponacis reubarbari ſerapini ſtoracis
caláite añ.ʒ.i.℈.ſ.ſaxifragie dauci maratri pau
cedani apii petroſilii ſtoracis rubee ſanguiniſ dra
conis thuri cardamoni maiorane añ.ʒ.iiii.agari
ci maſticis ſalis armo.ꝫedoarie añ.ʒ.ſ.ſaturegie
iſopi camedreos pulegii origani balſamite méte
aquatice bráce urſine baſiliconis ditami rute ſeis
ariſtologie longe ⁊ rotũde lauri ſucci caulis agre
ſtis aſſari ſaluie bdelii añ.℈.ſ.epithimi polipodii
carpobalſami añ.℈.i.radicũ laureole caparorũ
anacardoꝝ ſauine gentiane corticũ mandragore
añ.gra.xi.abſinthii yreoſiañ.ğ.v.mellis.q.ſuf.
⁊ fiat electuariũ. Doſis e añ.ʒ.ii.uſqꝫ ad ʒ.iii.pꝰ
fermentationem duorũ menſiũ ⁊ detur cũ aliqua
decoctione reſpiciente mébrũ a quo uis euacuarᷓ
etiaꝫ materiá quá uis euacuare. Hic etiá poſſꝫ
enũerari electuariũ quod diamarte dᷓ: poſiũ ab
Auicé: ſo canone tractatu primo: cuius doſis eſt

añ.ʒ.ii.usq; ad.ʒ.iiii. Aduertẽdũ ẽ q cũ medi
cinis oib⁹ sicut ẽ turbith agaric⁹ reubarbar⁹ pñt
fieri medñe fortiter soluẽtes mltiplicãdo q̃ttitatez
earũ.⁊ earꝫ usus ẽ magis tut⁹ q̃z facẽ alia medici
nalia ita fortia q̃ sp sumũtur cũ piculo ⁊ iõ uitãda
sũt quãto plus fieri pũt. Cõfectões leuiter sol
uẽtes.p quo scias q oia elcũaria p̃dcã pñt redu
ci i formã ↄfectõnũ si fiãt cũ zuccaro bono ⁊ q: nõ
bñ pñt tot pulueres icorpari oz q dosis sit maior
Diarob cũ turbith in hoc ualet multũ. ℞.tur
bith albi camillosi ⁊ gũmosi.℥.ſ.cinãomi gario.
añ.ʒ.ii.galange piperis macis añ.ʒ.i.diagridii.
ʒ.iii.zuccari al.lb.i. ⁊ cũ uino g̃natorum aq̃ sim
plici añ.fiat ↄfectio.Dosis añ.ʒ.iii.usq; ad.ʒ.iiii
Itẽ diarob cũ agarico c⁹ recepta hẽs in ſa pte
de medicis solutis.⁊ hec sufficiãt lz multa possẽt
addi. Cõfectiones medio mõ soluentes potes
addẽ de solutis ⁊ minuẽ de aliis nõ solutis i rece
pta diarob cũ turbit sicut addẽ turbit ⁊ diagridi
um ⁊ minuere alia.v̇bi g̃ra.℞.turbith.℥.iiii.ʒʒ.
℥.i.diagridii.ʒ.vi.cinãomi gar̃.galãge pipis añ.
ʒ.ii.macis.ʒ.i.zuccari.q.suf.cũ aq̃ simplici ⁊ uio
citõicorꝫ añ ⁊ fiat ↄfectõ. Silr fit diarob cũ reu
barbaro ⁊ uz qñ mã foret mixta ex phl̃ate ⁊ colẽa
℞.reubarbari turbith añ.℥.iiii.ʒʒ.℥.i.ſ.galãge
piperis añ.℥.i.croci macis spice añ.ʒ.i. zuccari
lb.iiii.uini citoniorꝫ.lb.ii.fiat ↄfectõ.dosis ẽ a.ʒ.
iii.ad.vi.pñt ẽt addi diagridii.ʒ.iiii.⁊ erit fortius
Diarob cũ sene.℞.sene mũde.℥.i. ciamõi gar̃.
macis masti.añ.ʒ.ſ.diagridii.℈.ſ.⁊ cuz zuccaro
fiat ↄfectõ cũ uino g̃natorꝫ.dos ẽ ab.℥.ſ.usq; ad
ʒ.vii.⁊ hec sufficiãt. Pñt ẽt fieri alie ↄfectões
fortiter soluẽtes sicut diarob cũ turbith ⁊ mezere
on scãonea cologntida.Diarob cũ turbit ⁊ eufor
bio bdelio ⁊ silib⁹.sz q: nõ sũt i usu dimitto d̃scri
ptõnem.Et meli⁹ ẽ ẽt reducẽ i forma ellri q: meli⁹
ↄſuãtur ⁊ pportõnãtur ad iuicẽ ⁊ ẽt meli⁹ fermen
tãtur. Potõnes leuiter solutie.℞.cassie.℥.i.
distẽperetur cũ d̃coctõe cõi ⁊ aromatizẽtur cũ cia
momo. Decoctõ cõis sic fit.℞.ordei.℥.iiii.pru
norꝫ nũero.xii.liqritie tamaridorꝫ anisi feni.añ.℥
ſ.aq̃.lb.iii.buliant sil usq; ad ↄsũptõz tertie ptis
lẽto igne. Alia potõ.℞..bñdcẽ.℥.i.distẽpetur
cũ d̃coctõe cõi ⁊ arõatietur cũ ciamomo. Alia
potõ ⁊ ẽ magis approp̃ata istis passiõib⁹.℞.yer̃
pigre.℥.i.distẽpetur cũ d̃coctõe cõi ⁊ arõatizetur
cũ ciamomo. Ad idẽ cassiefistule.℥.ſ.ellri solu
tiui mei d̃scripti i ſa parte d̃ medicis.℥.ii.ſ.distẽ
peretur cũ d̃coctõe cõi ⁊ arõatizetur cuz cinamo
mo. Et no.q cuilibet p̃dcãꝫ potõnũ põt addi
ʒ.i.ellri de succo rosaꝫ ⁊ pl⁹ ⁊ citi⁹ faciunt operati
onẽ suã.nã ellrm de succo ro.asse paꝫ soluit sz so
lutiua cito facit soluẽ.ẽ eni calcar aliaꝫ mediciaꝫ
ut ait mesue. Potões medio mõ soluẽtes ⁊ no
cãtur medicine salutifere.℞.cassie.℥.i. agarici.

ʒ.i.ʒʒ.cinamõi añ.ʒ.ſ.infũdatur agaric⁹.ʒʒ.cina
momũ in melle ro.co.in mortario per diẽ.i.et bñ
tere cũ pistello reubarbari.ʒ.i.spice.ʒ.ſ.reubar
barum ⁊ spica infundantur in uino bono ul sero
caprino uel aqua endiuie per diem.Deide fiãt ex
pressiones bone ⁊ sba abiiciatur ⁊ cassia distẽpere
tur cũ dicta expressione ⁊ decoctõne cõi cui adda
tur salis gẽme.ii.grana ⁊ aromatizetur cũ ciamo
mo et detur calida.hec medicina cõsueuit cõiter
ducere sex uicibus ⁊ purgat melãcoliam caput pe
ctus renes matricẽ ⁊c.Et educit a neruis ⁊ marie
si dimissa decoctõe cõi distẽperetur cũ decoctõne
respicientium neruos.Et diuersificatur quia quã
doq; additur ellrm d̃ succo rosaꝫ.ʒ.i.quãdoq; su
mitur.℥.i.cassie.quandoq; sumitur de agarico ⁊
reubarbaro añ.ʒ.ſ.⁊ hec fiant ſm dispõnes cor
porũ.Et tẽpore quo reubarbarum erat in bono
foro multum utebar hac medicina.
Potio alia.℞.benedicte.℥.ſ.uel.ʒ.vi.tur
bith.ʒ.i.zinzi.ʒ.ſ.distemperetur cum decoctione
cõmuni addatur salis gẽme põdus granorum.v.
turbith.ʒ.ſ.zinzib.℈.i.salis gẽme põderis quat
tuor granorum distẽperetur cum decoctione com
muni uel decoctione rerum portãtium uirtutẽ ad
neruos sicut decoctio sticados peonie artetice pa
ralitice folii et siliũ.Pñt multe alie siles d̃scribi.
Decoctõ cõmunis ex prunis liquiricie ordeo
passulis et tamarindis.
Potiones fortes.℞.yere hermetis.ʒ.vi.
distemperetur cum decoctione polipodii sene cen
tauree cinamomi prunorum ordei ⁊ addatur ele
ctuarii succi ro.ʒ.ſ.et aromatizetur.
Ad idem ℞.yere coloquitide.℥.i.distempe
retur cum decoctione cõmnni ⁊ aromatizetur cũ
nuce muscata. Ad idem.℞.seminis anisi feni
culi petrosili.apii añ.℥.ſ.sene thimi añ.ʒ.ii.℈.ii.
passularum.℥.i.agarici coloquintide serapini añ
℈.ii.caparorum.ʒ.iii.turbit.ʒ.i.esule.℈.i.meze
reon.℈.ſ.polipodii cartami ana.ʒ.v.fiat ex eis
decococtio lento igne et coletur: et colatur̃ adda
tur chatartici imperialis.ʒ.i.benedicte.ʒ.ii.aro
matizetur cuz cinamomo.Hec medicina licet for
tis sit propter multa solutiua que ingrediuntur:
tamen hec solutiua resoluuntur in fumuz propter
ebulitionem.et ideo uirtus eius remittitur.
Et scias q quando uolumus fortes medicinas
melius est eas sumere in forma pillularum, quia
propter longam moram quam in stomacho tra
hunt attrahunt humores a remotis. Et quan
docunq; contigerit pillulas transglutiri non pos
se.pistentur et tribuantur in apozimate appropri
ato humori ⁊ membro a quo uis euacuare.
Puluis leuiter soluens.℞.aloes.℥.i.myr
rhe masticis añ.℥.ſ.ciamõi gar̃.añ.ʒ.ii.croci.ʒ.i.

zuccari ad pondus omnium ⁊ fiat ⁊ puluis dosis est ad libitum usqꝫ ad. ℥. ʃ. Nota ꝙ aloes quá to magis est lotus tanto magis confortat stomachum ⁊ tanto minus soluit ⁊ quanto minus est lotus tanto magis soluit ⁊ minus stomachum confortat. Alius q satis est in usu ⁊ datur ĩ q̃cũqꝫ etate ⁊ quacũqꝫ hora quia etiá datur cum cibis. ℞. sene. ℥. iii. ciamõi. ℥. i. tartari. i. fecis uini. q̃ adetur pietibꝰ uasis. ℥. i. pl'uerizétur ⁊ fiat puluis si uis adde zuccari ad põdꝰ oĩuꝫ doſ é ad placidum usqꝫ ad. ℥. ʃ. Alius ⁊ est ultimꝰ. ℞. sene epithimi passularũ floꝝ boraginis polipodii recétis añ ptes eq̃les triturétur postq̃ꝫ polipodiũ fuerit exiccatum ⁊ cribelétur. Dátur cũ zuccaro ĩ estate ĩ hieme cum melle doſ é ad placidũ usꝫ ad. ℥. ʃ. Pulueres medio mõ soluétes. ℞. turbit optimi ⁊ el'ci siñ cortice exteriori. ℥. i. zuc. ℥. i. 33. ℥. ʃ. puluerizétur ⁊ misceátur doſ é a. ʒ. ii. usꝫ ad. ʒ. iiii. datur ĩ máne cuꝫ aq̃ cal'a. Et si uis ex eo opationé fortiorem exhibe ipꝫ cũ decoctõe dactilloꝝ hermodactilloꝝ ⁊ cinamõi. Iste pl'uis mirabil'r ꝓdest gutosis. Aliꝰ. ℞. foliculoꝝ sene. ℥. viiii. ciamõi. ℥. ii. gariofil'. ℥. ʃ. tartari. ʒ. v. diagridii. ℥. ʃ. siue. ʒ. v. ⁊ fiat puluis doſ é a. ʒ. i. usqꝫ ad. ʒ. iii. ⁊ soluit bene. Alius purgans phl'a maxie de stõ ⁊ epate. ℞. turbit. ℥. ii. ʒ. ii. kebuloꝝ ẽblicorũ añ. ℥. ii. 33. ʒ. ii. ʃ. ameos domestici. ʒ. ii. zuc. al. ℥. ii. fiat puluis dosis é a. ʒ. i. usꝫ ad ʒ. iiii. Alius maxie efficacie ĩ gutis ⁊ passiõibꝰ neruorũ frigidis. ℞. hermodactillorũ. ʒ. xii ʃ turbit scamonee añ. ʒ x mirrhe folii añ ℥ ʃ 33 gariofil. aristologie lon. ⁊ ro. se. sparagi bruschi anisi apii. añ. ʒ. ii. ʃ. fiat puluis. Detur ĩ mane cũ aq̃ calida dosis eiꝰ a. ʒ. i. usꝫ ad. ʒ. i. ʃ. Aliꝰ quo ego utor maxie efficacie. ℞. 33. ℥. ʃ. añ. ʒ. ii. salisgéme. ʒ. ʃ. turbit. ℥. i. zuccari ad põdus oĩum eiꝰ dosis é a. ʒ. i. usqꝫ ad. ʒ. iii. Multi alii pñt fieri ⁊ de diuersis solutiuis q ñ bene forent securi ex eo ꝙ solutiua non bene corriguntur ĩ istis pl'ueribꝰ iõ ꝓdicti sufficiát q2 sunt securi ualde ⁊ possumꝰ eis uti secure ⁊ tute Et nota ꝙ turbit nunq̃ꝫ dꝫ multuꝫ ꝯteri ne adhereat stõ ⁊ semper dꝫ secum ꝫ amisceri. Agaricꝰ autem semper bene ꝯteri oportet.

Pulueres soluétes ꝑiculosi sũt ⁊ iõ dimittédi Modus tamé aponédi sit talis. ℞. ꝯdisi. ʒ. iii. diagridii. ʒ. i. ʃ. 33. piretri kebulorum citrinorum emblicorũ masticis spice xiloaloes sandali albi ⁊ rubei añ. ʒ. i. zuccari ad põdus oĩuꝫ. Eius dosis quãtuꝫcunqꝫ parua periculosa é similiter potest fieri de hermodatilo euforbio assa fetida ⁊ similibꝰ. Alius. ℞. diagridii. ℥. ʃ. turb. 33. ʒ. iii. elebori albi foliorum mezereon corectorum añ. ʒ. i. ʃ. zuccari ad pondus oĩuꝫ ⁊ fiat puluis. Dosis é a ℈. ʃ. usqꝫ. ʒ. ʃ. ⁊ é periculosus. Et hec sufficiant de dictis solutis in dictis passionibus

Digestiua in ꝓdictis passionibꝰ ⁊ primo sirupi Digestiuũ principale é sirup. de sticados ſꝫ meſ. distinctõe. vi. Et detur cũ decoctõe portante ṽtuté ad mébrũ ubi é materia. Aliud. ℞. cinamomi gariofil'. nu. mu. galange spice nardi xilobalsami carpobalsami xilocassie amõi carui sãsucci masti. sqnanti celtice anisi fenicu. api assarii petrosi. sticados dauci cuscute eupatorii saluie herbe palſ se. aneti costi acori cipi añ. ptes eq̃les fiat decoctio ⁊ cũ melle sirupizetur ⁊ parũ musci addatur ⁊ fiat sirup. longus quo utatur sine alia decoctiõe máe ⁊ sero stõ ieiuno. ℥. iiii. ꝑ q̃libet uice. Ité nota ꝙ licet oximel digerit in talibꝰ passionibus secundum mesue distinctiõe. vi. ℞. zinian. ℥. ʃ. folii foliorũ saluie ⁊ reliq̃ uide ibi. Doſ é. ℥. ii. cũ cal'a mane ⁊ sero. Aliud quod dicitur sirup. herodis. ℞. sq̃lle ℔. i. 33. se. anisi feni. piretri isopi cinamõi gariofil' costi acori añ. ʒ. i. pipis cinami amõi añ. ʒ. ii. dauci ameos leuistici carui añ. ʒ. x. aceti fortis. ℔. i. ʃ. mellis. ℔. ii. hec oĩa infũdantur in aceto ⁊ buliát ad sufficientiá postea cola ⁊ addatur supradictum mel dispũatũ ⁊ spés ponátur in sacculo ⁊ usui rẽseruetur. Doſ. ℥. ii. cũ decoctõe portáte ṽtuté ad mébrũ ubi é materia. Puluis digestiuꝰ in ꝓdictis passionibus. ℞. cinamõi. ℥. iiii. 33. ℥. ii. pipis. ℥. i. mirtiloꝝ. ℥. i. ʃ. galãge nu. muſ. folii cardamõi melegete gariofil'. añ. ʒ. ii. sileris mõtani. ʒ. iii. eufragie rute sicce celidonie añ. ʒ. ii. ʃ. cribelétur bñ zuccari ad pondus oĩm ⁊ fiat puluis. Doſ é. ʒ. ii. datur ĩ mane stõ ieiuno cũ bono uino. Et diaradõ abbatꝫ digerit materiá phl'aticá si detur stõ ieiuno dosis é. ℥. ʃ. Hic possent poni oẽs sirupi digeréntes materiá phl'aticaꝫ ponit in. c. de soda fꝫa uide ibi per te illa.

Confortantia nꝰros assumpta per os conferentia factis euacuationibus. Electuarium anacardinum descriptum a rasi capitulo de paralisi ⁊ prouocat febrem ⁊ facit sudorem uide ibi doſ est a. ʒ. i. usqꝫ ad. ʒ. ii. ieiuno stomaco põt bibi parum uini sbtilis sicut ribolium. Aliud ⁊ é potio mirabilis que põt dari omni mane a principio usqꝫ ad finé siue purgatio precesserit siue nõ que exiccádo digerit ⁊ resoluit ⁊ neruos ꝯfortat. ℞. yue anisi foliorum rute añ. M. ii. buliant cum tribus. ℔ aque usqꝫ ad. ℔. i. ʃ. ⁊ coletur cuius colature. ℞. ℥. iii. tiriace átique. ʒ. i. misceatur simul ⁊ detur stomaco ieiuno. 33. conditum sumptum stomaco ieiuno etiam ualet ⁊ bibere parum post predicta decotione sine tiriaca proficit multum. Acori condi iterũ cetera ualent ⁊ omni hora possunt approximari ꝯ diuntur sicut. 33. uide mesue distinctione quarta.

Ualet etiam dyacalamentum diatrion siperion uide descriptiones a Mesue distinctione prima. Tiriaca antiqua passionibus neruoruꝫ vꝫ de materia fꝫa ualet. Dyaciminũ ét ualet ⁊ quasi

oẽs ꝯfectões calide. Et possunt cõponi addendo
aromata plus ⁊ minꝰ ꝓut fuerit necessitas.
De clisteribus lenitiuis. ℞. brodii carniũ. ℔.
ii. olei. ℥. iii. casie uł zuccari. ℥. i. melis ro. colati. ℥.
ii. salis paꝝ ⁊ fiat clistere ⁊ si uis sume de brodio ĩ
minori quãtitate. Aliud. ℞. decoctõnis malue
blitis mercurialꝫ furfuris. ℔. ii. olei camomille. ℥.
iii. salis paꝝ casie uel benedicte. ℥. i. fiat clistere po
test ẽt addi uitellus unꝰ oui uł duoꝝ. pñt addi ĩ de
coctõe anisi feni. cimini camomille ⁊ silꝫia ⁊ rema
neant cõia ⁊ ꝯferunt ĩ principio. Clisteria media.
℞. decoctõis centauree polipodii malue camõil
le blitis furfuris cartami anisi feni. cimini orbate
añ. ℔. i. ʃ. olei rute. ℥. iii. benedicte yerepigre añ.
℥. i. melis ro. co. ℥. ii. salis parum ⁊ fiat clistere.
In his possumus addere fenugrecuꝫ altea melli
lotũ ficꝰ siccas ⁊ silꝫia ⁊ remanẽt medio mõ soluen
tia. Et nota ꝙ quãtitas clisterioꝝ dꝫ eẽ ꝫ quãtita
tẽ corporis cui approximãtur nã ĩ corpore ꝑue quã
titatis dꝫ eẽ parue quãtitatis. Clisteria fortia.
℞. cẽtauree polipodii colognitide añ. ℳ. i. carta
mi. ʒ. iiii. anisi. fen. petro. cimini orbate seis. aneti
ameos añ. ʒ. v. malue mercurialis pitarie calamẽ
ti mõtani origãi rute pulegii añ. ℳ. i. ficuũ sicca
rũ nũero. x. fiat decoctio lenta i. ℔. iiii. aq̃ usꝫ ad
ꝯsũptionẽ tertie partis ⁊ coletur ⁊ colature addã
tur olei rute. ℥. iii. bñdicte casie añ. ℥. i. salꝫ gẽme. ℥.
ii. agarici turbit añ. ʒ. i. ⁊ fiat clistere. alia pñt fieri
ualde fortia qbꝰ ñ ẽ utẽdũ nisi sit necessitas mag̃.
Ungtm̃ de euforbio mirabile. ℞. olei antiqui
multũ. ℔. i. ceř ru. ℥. ii. liq̃ fiat cera cũ oleo ad ignẽ
⁊ eiiciãtur de sř euforbii. ℥. i. castorei. ℥. ʃ. ⁊ fiat un
gtm̃ hoc eni mirabile ẽ in passionibꝰ neruoꝝ ⁊ exp
tus sũ. Aliud. ℞. serpẽtes sicut sũt bisse ⁊ ãpu
tatis capitibꝰ ⁊ caudis spacio. iiii. digitoꝝ ⁊ iterio
ribꝰ deiectis fac frustra duoꝝ digitoꝝ ⁊ põe ĩ olla
uitreata hñte ĩ medio unũ fundũ perforatũ super
quo ponãtur illa frustra: deide pone ollã in calda
rio pleno aq̃ buliẽte quousqꝫ distilletur piguedo
ad fundũ postea depone ollã ab igne ⁊. ℞. illius
piguedinis. ℥. ii. succi cẽtauree. ℥. ʃ. radicũ caparo
rũ piretri euforbii castorei añ. ʒ. ʃ. cere. q. sufficit ⁊
fiat ungtm̃ ⁊ multuꝫ vꝫ gutis ⁊ doloribꝰ neruoꝝ ꝫ
ẽt mirabile ẽ ĩ ꝯfortatõe neruorum olea omnia.
Olea calꝫa ĩ ꝫ ualent sicut oleũ de costo cꝰ rece
pta uide a rasi. c. de paralisi. Oleũ laurinũ. Oleũ
anacardinũ. Oleũ de lilio. Oleũ de piperibus
⁊ silꝫia has q̃ttuor receptas uide a mesue distictõe
xii. Oleũ uł pinũ mirabilꝫr ẽt operatur uiđ mesue.
Ungtm̃ optimũ. ℞. succi saluie. ℥. i. absinthii
maiorãe apii añ. ℥. ʃ. bachaꝝ lauri iuniperi casto
rei añ. ʒ. vi. marciaton olei laurii añ. ℥. ii. cere ru.
ʒ. v. aceti paruꝫ ⁊ fiat ungtm̃ ⁊ ẽ utile ualde.
Emplꝫm de sinapi optimũ uide rceptã a mesue
distinctõe. xii. Et recorderis eleuare ipaꝫ de hora
in horã ad uidendũ opationem ne nimis ulceret.
Emplꝫa oĩa in. c. de applꝫia utilia sunt in hoc casu.
Balnea stufe embroce ⁊ epithimata cõferunt sed
plus ꝯfert stufa ĩ paralisi quã balneũ qꝛ stufa plꝰ
ꝯsumit q̃ꝫ dissoluat balneum ⁊ econuerso.
Fiat stupha ex arthimisa mentastro marubio
ruta origano paraletica nasturcio ⁊ in exitu stufe
detur tyriace antique. ʒ. i. iste herbe possunt poni
in stupha super prunis in aqua buliente ⁊ sic inte
rius sine alio.
Embrocatio admistranda super caput ⁊ loca
neruosa. ℞. floꝝ camomille. ℔. ʃ. yue folioꝝ sal
uie eupatorii sansuci sticados añ. ʒ. iiii. decoquan
tur in quattuor. ℔. aque usqꝫ ad. iii. fiat embroca
tio. et ẽt põt fieri sicut ẽplꝫm cum herbis istis.
Ad idẽ ℞. camõille sticados eupatorii sansuci
origani folioꝝ lauri añ. partes equales fenugreci
vꝫ partẽ mediã ⁊ coq̃tur ⁊ fiat embrocatio.
Epithia ẽt rasis descriptũ in. c. đ gutta ad guttã
frigidã ualet in hoc casu.
Balnea naturalꝫr calꝫa sicut sulphurea alumi
nosa ferea ⁊ silꝫia multũ ualent qꝛ exicãt illas ma
terias ⁊ ꝯfortant neruos. sed premittẽde sũt euacu
ationes ⁊ alia requisita. Balneũ in quo bulie
rit catulus uulpis euisceratꝰ ⁊ canis multũ ualet.
Et ualet balneũ aque maris qꝛ exiccat marie
si non balneatur caput. Fiant ẽt alia balnea ar
tificiosa cum aqua dulci q̃ predictorũ uirtutẽ hñt.
Nam in aqua dulci ponũtur ad balneandũ res
que exiccant ⁊ neruos confortant sicut sulfur sina
pis ⁊ stercus colũbinũ sal cinis puleguĩ sticados
artetica paralitica ⁊ ꝯsimilia. et extinguitur ferrũ
ignitum. neqꝫ predicta diu buliant qꝛ uirtꝰ resol
ueretur herbarũ. Et nota ꝙ post balneationẽ
standũ est in loco ubi bene sudare possit: qꝛ aliter
materie agitate per balneũ ire ad extrẽa ⁊ lederẽt
neruos. Et nota ꝙ post sudorẽ ⁊ balneationẽ as
sumere aliquid de predictis ꝯferẽtibꝰ neruos op
timũ est. ⁊ per istũ ordinẽ uidi multa bona sequi.
Prouocantia febrẽ ⁊ de his cũ quibus qꝛ peri
culũ est aliqualiter ꝓuocare febrẽ marie corpore
repceto: ideo sꝫtiliter insistẽdũ ẽ. Prouocãtia fe
brẽ duplicia sunt. nã q̃daꝫ sumãtur per os: ⁊ que
dam approximãtur ab extra. Assũpta per os sũt si
cut electuaria calida sicut tiriaca ãtiqua metrida
tũ ꝯfectio anarcardina scripta supra i. i. c. assa fe
tida castoreũ sinapis q̃ datur simplicia uel mista
ad duplum cum melle. Que exterius approxi
mantur sunt sicut olea calida multum. Et ꝫ speci
ale est. ℞. olei petrolei siue de costo siue laurini.
℔. i. canium leonis. ℥. iiii. buliant dicte carnes in
frusta incisa parua quousqꝫ dictum oleum sit con
sumptum secundum tertiam eius.
Aliđ ad idẽ. ℞. alicꝰ oleo ꝑdcõꝝ. ℔. i. ouoꝝ for
micaꝝ. ℥. iii: ⁊ buliant simul usqꝫ ad consumptõꝫ

120

tertie ꝑtis. Ad idē aliud. ℞. alicui⁹ olei ꝓdcōꝝ
ſ. ℔. i. piꝑis piretri euforbii an̄. ʒ. ſ. puluerizentur
⁊ bulliāt i ꝓdicto oleo uſqꝫ ꝯſumptōm tertie ꝑtis
Modus operandi ē iſte iungas pulſus brachioꝝ
⁊ tempoꝝ ex iſto oleo aliq̄liter calefacto ⁊ ēt emuc
toria ſicut ſꝫ aſcellas poſt aures ⁊ inguina ⁊ ypo
pundriū deſtrū ⁊ ſiniſtrū ⁊ uiris pudibūda ⁊ mu
lierib⁹ mamillas ſepe i die. Aliter pone illū cu
ius febrē ꝓuocari i uno loco bene calido ⁊ da co
medē res calidas ſicut aleatā uel ſinapiſmū i ma
gna quātitate ul' piperatū cū bono uino ⁊ potēti.
⁊ poſt modū cū aliquo ꝓdictorum oleorum faciaſ
unctionem in omnibus locis predictis.

Euaporatoria bōa ſūt ⁊ maxie qn̄ euaporātur
collū ſpondilia pars capitiſ poſterior ceruix facieſ
mēbruꝫ paraliticū. Et iſtud ē ſolemne ualde. ℞.
yue aſſe calamenti ſticados ſaluie an̄. ʒ. ii. aceti.
℔. ſ. aque. ℔. iii. buliāt ſiml' ad ꝯſumptōꝫ medie
tatis demū ſumatur lapis molendini ⁊ igniatur ⁊
ꝓiciatur de dicta decoctōe ſꝛ lapide ignito ⁊ eua
poretur mēbrū ⁊ poſt euaporatōm ꝓdicte herbe
ponātur ſꝛ mēbro euaporato ⁊ dimittatur per mo
dū empl'i ⁊ ſꝫſequetur effect⁹ optimus. Et expert⁹
ſū ſepe nā ꝟtus ꝓfundatur ⁊ icidit ⁊ reſoluit hūo
res ⁊ iō multū vꝫ i ſciatica. Ualet ēt euaporatiuū
factū de ꝓdictis herbis bulitis in aq̄ ſi ſꝛ fumo te
neatur locus leſus coopert⁹ bn̄ pānus. hoc ēt ualꝫ
ſi ſuper lapide predicto ponatur ſolum acetū. Et
eſt ſciendum ꝙ poſt fumigationem debet ſtare in
loco calido propter ſudare poſſe.

De gargariſmatibus ⁊ caꝑpurgiis. Nota ꝙ
gargariſmus fit ad. v. intentōes. Prio ad alterā
dū ut. ℞. piretri ſinapis ſtafiſagrie acori an̄. ʒ. i.
piꝑis. ʒʒ. an̄. ʒ. ſ. buliāt in aq̄ ⁊ coletur ⁊ addatur
colature ſalis armōiaci caſtorei an̄. ℈. i. ⁊ fiat gar
gariſma ⁊ vꝫ ad exiccādū humiditates i ore exiſtē
tes. Aliud. ℞. radicū acori. ʒ. ii. piretri. ʒ. iii. ſi
napis. ʒʒ. an̄. ʒ. i. nu. muſ. ʒ. iii. ſ. aceti. ℥. ii. mel'. ℥
iiii. aq̄. ℔. ii. buliant oia ſiml' uſqꝫ ad ꝯſumptiōm
Itē. ℞. aceti ſq̄litici. ℔. ſ. origani piretri macro
piꝑis ſinapis an̄. ʒ. ſ. puluerizentur ſꝫtiliter ⁊ mi
ſceātur ⁊ fiat caꝑpurgiū. Scōo fit ad eucauan
dū ut. ℞. caſtorei. ʒ. i. pānis porcini piperis bau
rach pulpe colognt̄ide euforbii felis taurini ſꝫtil'r
exiccati an̄. ʒ. ii. oia puluerizētur ſꝫtil'r cui⁹ pl'ueriſ
accipe. ʒ. ii. aq̄ maiorane. ℔. ſ. ⁊ fiat caꝑpurgium
mirabil'r eni caꝑ purgat. Et ſi uiſ leui⁹ illo fac oia
eq̄liter bulire ſiml' ⁊ cola. Et aq̄ maiorāe utere ꝑ
gargariſmo. Aliud. ℞. ſinap. ℥. ſ. mel'. ʒ. ii. ace
ti. ℥. vi. buliant lente ad ignē ad ꝯſūptōm medieta
tis deinde accipe h⁹ decoctōis poſtq̄ꝫ colatū fueīt
℥. i. aq̄. ℥. iii. ⁊ fiat gargariſma. Tertio fit gargari
ꝫatio ad abſtirgendū materias de ꝑtibus gulle.
Quarto fit ad ꝯſtringendū ul' ad ꝯpingenduꝫ ca
tarū. Quito fit ad ꝯpoſitas itētōes. Caꝑpurgiū

℞. euforbii caſtoreii an̄ partes eq̄les diſſoluātur
in oleo roſ. in quo bulitū ē coſtum ⁊ de eo diſtille
tur in naſum ⁊ multuꝫ exicabit ⁊ bene ſuccedet ei.

Aliud. ℞. colognt̄ide radicū ſilce nigelle gra
noꝝ armel an̄. partes eq̄les buliant in aq̄ maiora
ne ⁊ coletur ⁊ fiat caꝑpurgiū. Alia ſi uis quere
in. c. de appl'ia uide ibi.

De phlebotomia ⁊ uentoſis. Raro ꝯpetit phle
botomia in egritudinib⁹ neruoꝝ ⁊ ſi accidat eueni
re qr cā ſit ex ſanguine tunc ꝯpetit phlebotomia di
uerſiua per angulum unū ut ſi paraliſis ſit in bra
chio lateris dextri fiat in ſiniſtro ad ꝑteſ iferioreſ
Et aliqn̄ ꝯtingit fieri per āgulos duos ut ſi paraliſ
ſis eēt in brachio dextro fiat in ſiniſtro pede ⁊ in
hoc operetur prudentia medici.

Uentoſe ſepiſſime ꝯferūt nā aliqn̄ conferūt ad
euacuatōm materiei cauſātis paraliſim ⁊ tunc cō
petit ſcarificatio ⁊ maxime qn̄ materia fluit ex uen
toſitate. Et quāto materia fuerit ꝓfundior tāto fi
at ſcarificatio ꝓfundior. Alii ꝯferunt ad attrahen
dū ſpūꝫ ad mēbra paralitica poſtq̄ꝫ fcā ē euacua
tio ⁊ tunc n̄ fiat ſcarificatio qr ſpūs attracti per uē
toſas exalarēt ⁊ euacuarētur imo oꝫ ꝙ fiat appo
ſitio alicui⁹ ꝙ faciat cruſtā ut ſpūs illic attracti per
maneāt. Et ꝯfortetur locus leſus ex ſui calitate ⁊
hec cruſta fiat aſpergēdo picē naualē ſꝛ mēbro uē
toſato uel aliā gūmam. Et debēt apponi uentoſe
cū multo igne ⁊ hr̄e capita ualde ſtricta ⁊ ſꝫito el
leuari ⁊ cū elleuate fuerint aſpergē de puluere pre
dicto ut hec ſufficiant in curis egritudinū neruoꝝ

In q̄bus nota ꝙ materia faciēs ſpaſmuꝫ groſ
ſior uideretur materia faciente paraliſim ⁊ qr tur
bit euacuat a ſe phl'a ſꝫtile ⁊ ſi miſceatur cum. ʒʒ.
euacuat phlegma groſſum iō maior quantitas.
ʒʒ. dꝫ amiſceri cum turbit in cura ſpaſmi q̄ꝫ in cu
ra paraliſis. In tremore vꝫ a ꝓꝑetatꝫ eupatori
um ſticados gariofilata perforata caſtoreū. In
fine paraliſis poſt uentoſā in mumia ſumac ſarco
cola cuꝫ oleo mirtino. Nota ꝙ pellis arietis vꝫ ul'
bos ul' equ⁹ ul' aliud aīal uiuum ſꝫito euiſceratū
in cura dictaꝝ egritudinū. In cura ſpaſmi de ina
tōe in fcō eē nō curatur ſꝫ tn̄ in ꝑncipio. Cibaria
debēt hr̄e ꝯdictōeſ qnqꝫ ꝑ q̄ cura perficitur. Pri
ma ꝙ ſint faciliſ digōis. Scōa ꝙ ſit facil' penetra
tōnis. Tertia ꝙ ſint ml'ti nutrimti. Quarta ꝙ ſint
alteratiua ꝯpl'onis qr fr̄a ⁊ hu. Quattuor ſunt ci
baria principalia primū oua ſorbilia. ſm uinū ml'
tum limfatum. tertium aq̄ carnis. q̄rtuꝫ lac ſpāli
tatis mulieris ⁊ poſtea aſine. Triplex ē balneum
ꝯferens primuꝫ aq̄ dulcis in quo bulierint herbe
fr̄ie ⁊ hu. uiole ſalicis nenufaris. ſm lactis. tertiū
decoctōis carui. Et inter alia humetācia ⁊ ꝓhibē
tia ꝙ maxime ꝯfert piguedo ſpinā ē hoc. ℞. aſun
gie anſeris galine medule uituli an̄. ʒ. ſ. mucillagi
nis pſilii dragaganti gūmi arabici an̄. ʒ. iii. olei

uiolacei olei nenufaris añ.℥.ſ.cere.q.ſuffi. aceti
parū et fiat unguentum.

Capitulum de epilepſia.

Digerētia in epilepſia ℞.rute utriuſqꝫ ſaluie:
maiorane iſopi ſicce añ.M.ſ.radicū yreos acco
ri ciperi interioris ſqlle ameos uiſci quercini polii
origāi calamēti ariſtologie ro.añ.ʒ.ii. ſemi. aniſi
maratri ſiſeleos ſe. baſiconis ſe.peonie añ.ʒ.iii.
liquiricie mūdate paſſulaꝝ mūdatarū añ.℥.i.nu
ciſmuſca.cubebaꝝ piretri añ.ʒ.i.floꝝ anthos ſti
cados radicū fēiculi bruſci an.ʒ.ſ.ſucci abſinthii
ſucci fumiterre añ.℥.i.ſ.cū melle ⁊ zuccaro ſuffici
entibus fiat ſirupꝰ q acetoſetur paꝝ cū aceto ſql
litico ⁊ ꝓpinetur cū decoctūe peonie rute nuciſmu
ſcate. Et ſi uelles eius caliditatē remittere eidē ſca
riole coriandri recētis ſeinū cōium añ.℥.ſ. Itē
pōt ſumi de ſirupis predcis digerētibꝰ phlegma i
prima parte uel dcis in.c.de paraliſi ⁊ cū decoctō
ne rerū ualentiū a ꝓprietate epilenſiā ꝓponē. Et
nota ꝙ regulariter pūgēdns ē epilēticꝰ in āno ſex
uicibus: bis in uere bis in autūno: ſelꝫ in eſtate ſelꝫ
in hyeme. Et no.ēt ꝙ qñ piodi ſūt in aduentu
lune uel in augumēto ē ſignū ꝙ materia ē hūida.
⁊ qñ ueniunt in decliuatōe lune ē ſignū ꝙ ē fria.

Res ualentes a ꝓprietate ꝯtra epilenſiā peōia
ſuſpenſa collo uel interiꝰ aſſūpta. Itē ruta freqn
ter odorata ⁊ ſuccus eiꝰ cū modice aſſe fetide. Itē
uiſcuſ querciuꝰ i collo ſuſpēſꝰ. Itē iſopꝰ. Itē poliū
montanū. Itē coriū lupi maxie caude ⁊ capitis. ⁊
fiat ex hac pelle zona ⁊ ſilr zona de corio aſini.
Itē ſanguis muſtele cū urina infantis ⁊ corio eiꝰ
Itē piretrū cū melle mixtū. Itē ſemper nardꝰ in
collo ſuſpēſus. Itē coagulū leporis potatū. Itē
oſſa capitis hūani ⁊ maxie partꝭ āterioris aduſta
et pulueriзata. Itē legātur uerſus ad aurē epilēti
ci. Gaſpar fert myrrhā thus melchior balthiſar
aurū. Hec tria q ſecū portauerit noia regū. Sol
uitur a morbo xp̄i pietate caduco.

Cōfortantia ⁊ ꝯferētia fcā purgatōne. tiriaca
mitridatū aurea alexādrina pliris arcoticō nicho
lai dianthos diamargariton meſue ellꝫm de gēis
meſue accori ꝯditi. Aliud. ℞.pulueris diamāꝭ
plūeris diagalāga plūeris roſate nouelle añ.ʒ.i.
ſ.pulueris arcoticō ſine muſco pulueris diamar
gariton coriādri preparati coralli rubei añ.ʒ.ſ.cor
ticū citri ꝯditi.℥.i.ſ.candi.ʒ.v.carnium uuarum
paſſularum.ʒ.i.conſue ro.ru.conſerue ſticados
arabici añ.ʒ.ii.aq ro.quātū ſufficit zuccari.℔.ii.
fiat ellꝫm. Aliud ⁊ meliꝰ. ℞.aque calide.℥.iii.
pulueris maſticis.ʒ.ii. miſceātur ſilꝫ ⁊ nō colētur
⁊ potētur oi mane ieiuno ſtōacho qñ epilēſia pro
uenit ex ſtō ⁊ ē res ſingularis. Aliud. ℞.mar
garitarū mūdataꝝ.ʒ.i.gar.galāge nuciſm uſc.cu
bebe dōeſtice añ.ʒ.ſ.floꝝ ciami.℈.ii.gñe tictoꝝ
ligni aloes ſtoracis calamite.añ.℈.ſ.ſandali aro
matici ſerici crudi doronici romani añ.gꝛ.v.ſe.pe
onie uiſci querciui diptāi añ.℈.i.cariū uuaꝝ paſ
ſarū pinguiū.℥.ſ.ꝯſerue anthos ꝯſerue ſticados
arabici ꝯſerue boragis añ.ʒ.ii.zuccari.℔.i.⁊ cuꝫ
aqua roſata fiat electuariū Aliud. ℞.pulueris
artoticon ſine muſco diamargariton añ.℔.ſ.diā
bre.℥.ii.muſci.℈.ii. ⁊ fiat electuariū. Puluis
optimꝰ. ℞.cinamōi gar.galāge maciſ nucis mu
ſcate cubebarū.ʒ.ii.triū geneꝝ pipis cardami ſe.
aniſi feniculi ſe.peonie iſopi ſicce ditami uiſci quē
cini.ʒ.i.croci.ʒ.i.candi.ʒ.v.zuccari ſꝫm tertiā par
tē oium ⁊ fiat puluis de quo utatur i cibis ⁊ omni
mō. Puluis ualens a forma ſpecifica. ℞.gali
tria.℥.ſ.uiſci quercini.℥.i.tormētile.℥.i.ſ.⁊ fiat pl
uis de quo admiſtrētur.ʒ.ii.ante aduētū paximi
cū aqua decoctiōis peonie.⁊ nota bñ. Ulꝫ ſic. ℞
oſſiū capitis hūani de parte anteriori ꝯbuſtorū ſe
minis peonie añ.℥.ſ.tormentile uiſci quercini añ.
ʒ.ii.⁊ fiat puluis. Soluentia in epilepſia. pillu
le cochie pillꝫe de yerepigra pillꝫe fetide yera diaco
loquintidos yera hermetis yera galieni. Uel ſic.
℞.yere galiēi.ʒ.ii.ſ.pulpe cologntide bdeli añ.
℈.ſ.maſticiſ grana.iii.ſe.peonie.℈.ii.cū ſucco ru
te fiant pillule groſſe ad formā ciceris.doſis á.ʒ.
i.ſiue.℈.ii. Res que mouēt epilenſiā odorare
galbanū uel fomentatio apii uel cornu caprini cō
buſti: oia hec mouēt epilentiā.⁊ ēt cepe aleū por
rum ſinapis fabe uinum ⁊ fumātia ad caput.

Diuertētia ligature extremoꝝ ꝯtorſio digitoꝝ
⁊ ꝓprie paruorum tractio naſi auris ⁊ ſimiliū.

Cauteria cōferētia ſuper cōmiſſurā coronaleꝫ
uel in parte poſteriori ⁊ ſunt remedia que deberēt
fieri qñ alia nō ualent. Primum ē emplaſtruꝫ ra
ſis quod ſic fieri debet. ℞.ſinapis piperis euſor
bii puluerizatorum ſubtiliter añ.ʒ.i.mellis ana
cardini quantum ſufficit ad incorporanduꝫ ⁊ fiat
emplaſtrum liquidū et fluidum. Item fiat cau
terium cum melle anacardino ⁊ cantaridibꝰ abſci
ſis aliſ ⁊ capitibus et fermento ⁊ aceto fortiſſimo.
Item pōt fieri ex predictis ſine melle anacardino

Item pōt fieri ex calce uiua et ſapone nigro añ
⁊ cum ſucco affodillorum incorporetur. Aliud ⁊
eſt mirabile et cito operatur. ℞.corticum ouorū
et cortices primo cōprimātur manu et poſt lauen
tur et fricentur pluribus uicibus cum pluribus
aquis abiiciendo cortices furfuraceos. Secundo
lauentur cum aceto forti eodē modo. Tertō ſuma
tur terra de qua fit olla in qua uitriolum liquefit
⁊ fiant duo urceoli ſe inuicē claudentes ⁊ pōatur
ad ignem uitriariorum et ſtent per unā diē ⁊ unaꝫ
noctem. deinde auferātur ⁊ reſoluātur in puluerē
cortices predicti cuius pulueris ſumatur.ʒ.i.argē
ti ſublimati.℈.i.⁊ cum piſtello cito miſceātur ⁊ ſta
tim poſt addatur ſaponis albi tendentis ad nigre
dinē.℥.i.⁊ bene cum piſtello conquaſſetur. demū

sumatur supra manum et cum saliua balota pna
fiat. Pōt etiam fieri cauterium actuale cum fer
ro ignito uel argēto uel auro. Et nota ꝙ taliter
fiat cauterium ꝙ nō proueniatur ad pāniculū co
operientem craneū et teneatur cauteriū apertum
saltē per dies quattuor ⁊ melius ē si stabit p decē.
Unguentū ad consolidandū cauterizationem
℞. aristologie yreos myrrhe olibani sarcocolle
an̄. ʒ. i. ſ. dragāgāti gūmi arabici sāguis dracōis
an̄. ſ. ceruse lote litargirii infusi in aceto per noctē
an̄. ʒ. ii. olei ro. ℥. iiii. cere quātum sufficit ⁊ fiat un
guentum. Itē ualet unguētū de cerusa.
Pro uomitiuis qn̄ epilepsia ē a stomacho rcur
re infra caplo d apetitu canino. Pro clisteribꝰ
in epilentia ⁊ suppositoriis silr recurras supra ad
cristeria mediocriter ⁊ fortiter soluētia descripta i
capitulo d paralisi. Et ad suppositoria fortia dscri
pta in. c. de subet. Aliud ⁊ ē ꝓpriū in epilensia
℞. radicis yreos aristologie ro. an̄. ℥. ſ. cētauree
minoris mente absinthii saluie rute isopi polii mō
tani malue blitꝫ mercurialis an̄. M. i. se. siseleos
se. aneti anisi carui se. baxiliconis an̄. ℥. ſ. se. peōie
ʒ. i. furfuris pugillū unū: oia simul buliant in aq̄
sufficienti ⁊ colētur ⁊ colature addatur olei rute. ℥
iii. mellis. ℥. ii. salis cōis. ʒ. ii. yerepigre. ℥. i. ⁊ fiat
clistere. Pro sternutatoriis recurre supra capi
tulo de appoplexia qꝛ ibi sūt multa ⁊ bona in hoc
casu Pro gargarismis ⁊ caput purgiis recurre
supra ad caplm de paralisi sꝫ semper addas peoni
am ⁊ rutā ⁊ aliqd de approꝑatis ꝯtra epilēsiam.
Odorifera in epilēsia. ℞. rutte sicce sbtlr plue
rizate. ℥. i. ponatur in pāno lineo in forma rotūda
⁊ odoretur qꝛ hꝫ ỽtutē subtiliandi. Ad idē. ℞
gūmi rute agrestis. ℥. i. farine ordei. ℥. ſ. aceti. q.
suf. ad incorpandū ⁊ fiat magdaleon ⁊ odoretur.
Res a qbus spāliter ē cauendū. Primū ē cori
um capre ⁊ cornu eius ⁊ eiꝰ epar neqꝫ dꝫ hri suffu
migatō alicuiꝰ predcōꝝ. Secūdū ē suffumigatio
galbani ⁊ retentio eius in ore. Tertiū suffumigatō
myrrhe. Quartū ē apiū uinū potens ⁊ silr.
Capitulum de incubo Cura incubi fit cu
ra epilēsie ⁊ cū eisdē medicis cū qbꝰ curatur epilē
ticꝰ curatur incubꝰ. uide i. c. ꝑcedēti.
Caplꝫ de melācolia. Melācolicꝰ ē triplex
s. male existimās male ꝓferēs ore qd existiat ⁊ ope
re exequēs qd existiat ⁊ oium ponatur hic cura.
Sirupi digerētes i passione melācolica. ℞. ra
dicū petrosilii feni. ag. apii endiuie capilli ueneris
ligue ouine camedreos cāepitheos absinthii mel
lisse an̄. M. ſ. floꝝ boragis buglosse sticados ui
olaꝝ an̄. M. i. se. anisi carui ameos siseleos sāda
loꝝ rosaꝝ ciperi berberis cuscute sqnāti an̄. ʒ. iii.
ligricie rase ⁊ mūdate passularum mūdataꝝ an̄.
ʒ. v. timi epithimi polipodii sen̄. an̄. ʒ. ii. mirobal.
citrioꝝ kebuloꝝ indoꝝ an̄. ʒ. iii. gar. ciaōmi se. ba
siliconis an̄. ʒ. i. myrrhe croci an̄. ℈. i. prunoꝝ nūe
ro. x. succi boraginis succi fumiterre an̄. ℥. iii. ⁊ cū
zuccaro sufficiēti fiat sirupꝰ ⁊ acetosetur aceto uini
uel aceto sqllitico. Aliꝰ siru. qn̄ mlia ē in splene
descriptꝰ in. c. de dolore splenis uide ibi qꝛ optimꝰ
Aliꝰ siru. qn̄ mlia ē facta per adustionē. ℞. en
diuie scariole lactuce an̄. M. i. floꝝ uiolaꝝ floꝝꝫ
nenufaris ro. ru. an̄. ℥. i. succi boraginis succi fūi
terre succi pomoꝝ acetosoꝝ siue siluestriū an̄. ℥. ii.
aceti sqllitici. ℥. i. ⁊ cū zuccaro fiat siru. datur cuꝫ
rebus portātibꝰ ỽtutē ad caput ⁊ splenē si ibi ē ra
dix. Soluētia in passione mlica. ℞. pillaꝝ ida
rū descriptōe hali. ℈. ii. pillarū aggregatiuaꝝ. ʒ. ſ
incorporētur cū succo boragis silr ⁊ fiāt. xi. ⁊ ē una
dosis. Decoctō epithimi rasis cum pillis quas
ponit q̄ pille priꝰ debēt dari an̄ per. iii. horas ⁊ pꝰ
elapsis tribbꝰ horis dꝫ dari dcoctio epithi q̄ talis
ē. ℞. mirobal. indoꝝ. ʒ. x. polipodii. ʒ. v. sene. ʒ.
viii. turbit. ʒ. iiii. sticados passulaꝝ mundataꝝ epi
thimi crethēsis an̄. ʒ. x. oia excepto epithio i tribꝰ
libris aque decoquātur donec redeant ad. ℔. i. ſ.
postea addatur epithimū ⁊ illico ab igne depona
tur. Cunqꝫ infrigidata fuerit manibꝰ fricata: co
letur. Pille que dn̄t dari per tres horas an̄ di
ctā decoctionē. ℞. agarici. ℈. ii. aloes salis idi an̄
ʒ. i. elli nigri partē q̄rtā uniꝰ. ʒ. ⁊ cū melle ul iulep
fiant pille. dosis ē. ʒ. i. Pille ēt rasis descripte
circa finē scdi capli ualet in B. Pille alie. ℞.
yere rufini. ʒ. iii. lapis lazuli bn̄ abluti. ʒ. i. misceā
tur ⁊ cū modico sirupi d fumoterra fiāt pille. dos
ʒ. i. ſ. Medicie ℞. floꝝ boraginis tamarisci sti
cados arabici passularuꝫ an̄. ʒ. v. decoquātur i se
ro caprio ⁊ colētur ⁊ colature īfundātur mirobo.
℥. ii. per noctē ⁊ in mane dulcoretur cū zuccaro et
ꝓpinetur calida. ⁊ si uolumꝰ medicinā fortiorē ad
dere possumꝰ folliculoꝝ sene. ʒ. iii. i dcoctōe ⁊ ēt d
polipodio ⁊ ēt d aliis medicis soluētibꝰ mliam.
Decoctio optia q̄ preſuat hoiēꝫ a mlia ⁊ lepra
⁊ multis aliis malis dispōibꝰ ⁊c. epithi. ʒ. i. anisi
ʒ. ii. parū buliant lento igne in sero caprio. ℔. ſ.
coletur ⁊ colature addatur zuccari. ℥. i. ⁊ ꝓpinetur
in mane. x. diebꝰ cōtinuis. Approximāda capiti
ab extra qn̄ cerebrū ē siccū. fiat epithima siue lotō
ex decoctione pedū ⁊ capitis castrati ⁊ se. papaue
ris albi. Itē ualet dcoctō foliculocū sene floꝝꝫ
boraginis buglosse timi epithi an̄. Et fiat lotio ca
pitis. Itē fiāt embrocatōes dcē superiꝰ in. c. de
frenesi. Itē. ℞. succi boraginis succi fumiterre
an̄. ℔. ſ. ⁊ fiat fomentatio ad caput. Sternutato
ria uide supra. c. d appoplesia. Electuaria ꝯfe
rētia in passione melācolica. Electuariū ras de
scriptū in fine capli multū ualet eiꝰ recepta hec est
℞. mellisse corticū citri gario. galiemuscate croci
orietalis masticis ciamōi nucismuscate cardamōi
nucis muscate loco eiꝰ ponitur spica ben al. ⁊ rub.

zedoarie doronia se. ozimi maioris se. ozimi. gari
ofila añ. musci quātū ē pars decima uniꝰ partꝭ. d
mū sumātur kebuli. xx. emblici. xxx. ⁊ terātur ⁊ in
tribus libris aq̄ coquātur donec ad unā redeant
⁊ colētur ⁊ in colatura ponatur mellis. ℔. i. demū
buliant donec aqua ꝯsūpta sit ⁊ post ex hoc melle
ꝯficiātur predicte spēs ꝙ tm̄ sit in pondere triplū
ad spēs ⁊ usui seruetur. dosis ē quātitas uniꝰ aue
lane. Et letitia coloris pulchritudinē bōitatē dige
stionis ꝓcurare ad caniciē retardat. Electuari
um de lapidus etiā ualet diamuscum ēt ualet letifi
cans cor ēt ualet. oia a mesue ponūtur. uide ibi.

Capitulū de catharro. Digerētia qñ mā
est frigida fluens ad pectꝰ. ℞. radicū yreos enu
le añ. ℥. i. isopi capilli ueneris añ. ℳ. i. liquiritie
passularū mūdatarū añ. ℥. i. masticis olibani añ
ʒ. i. nucismuscate nuciscipressi añ. ℥. ſ. ⁊ cum zucca
ro fiat sirupꝰ cuius dētur. ℥. ii. cū decoctōe cōtra
tussim. ℥. iii. quā ponit rasis recepta cuius est hec.
℞. iuiubas. xx. sebeni. xxx. passularum enuclea
tarū. ʒ. x. uiolarū siccarū. ʒ. iiii. liquiritie incise sbti
liter. ʒ. v. ficus citrinos nūero. x. coquātur in libris
tribus aque quousqꝫ ad unā redeāt ⁊ coletur.

Alii sunt sirupi digerētes mām frigidā a capite
fluentē ad pectꝰ qui descripti sūt supra caplo d do
lore capitis. uide ibi. Soluētia materiā frigidā
de capite. pille cochie hoc faciūt. Silr pille de ye
rapigra. Galieni ēt medicie quasi oēs descripte in
capitulo de paralisi: uide ibi. Alia medicia pōt
eē ista. ℞. pille cochiarū. ʒ. i. ſ. agarici. ʒ. ſ. pulpe
colo͠qntide bdelii añ. ℈. ſ. salisgēme g͠na tria pul
uerizētur sbtiliter ⁊ misceātur ⁊ cū idromelle fcō
cuz aqua saluie incorpentur ⁊ sint pille grosse ad
quātitatē ciceris. dosis ē. ʒ. i. ſ. Electuariuz ad
ministrandū in sero in introitu lecti. ℞. cinamōi
electi. ʒ. i. ſ. nucismuscate storacis calamēte añ. ʒ.
ſ. ligni aloes masticis olibāi añ. ℈. i. liquiricie pas
sularū enucleataruz añ. ℥. i. candi. ℥. ſ. zuccari. q.
sufficit ⁊ fiat ellm ⁊ zuccarū liquefiat cum decocti
one ad pectus superius descripta. dosis est. ℥. ſ.

Itē trāsglutitur in sero qñ intratur in lecto tria
grana thuris albi adeo ē utile ꝙ non est sibi com
par stante catharro grosso. Pomū laudani et
sacculus ad caput ⁊ unguentū. ℞. laudani puris
simi. ʒ. i. ligni aloes storacis calamite olibani añ.
ʒ. ſ. nucismuscate nuciscipressi sandarice añ. ʒ. i. ni
gelle cinamomi gariofi. añ. ℈. ii. galiemuscate. ʒ. ſ
myrrhe spice masticis costi añ. ℈. i. ābre. ℈. ſ. mu
sci grana tria puluerizanda puluerizētur ⁊ ꝯqual
sentur cum aqua ro. ⁊ uino odorifero ⁊ modice ce
re fiat pomum. Itē ex maiori parte predictorū
potest fieri sacculus ad caput. Item posset
fieri sacculus ex duabus partibus milii torrefac
ti ⁊ una parte salis. Aliud odoramentum. ℞.
ligni aloes storacis calamite añ. ʒ. i. ſ. nucismusc.

nuciscipres. olibani costi añ. ʒ. i. nigelle torrefacte.
ʒ. ii. puluerizētur ⁊ ponātur in pāno lineo i forma
rotunda ⁊ odoretur. Unguentū exiccatiuū iun
ctio capite prius raso. ℞. stercoris colūbini rute
agrestis semi. sinapis castorei añ. ʒ. i. euforbii. ʒ. ſ.
olei rute quantū sufficit aceti parū ⁊ fiat unguētū

Alia unguenta ceroti ⁊ emplastra ⁊ sacculos q̄
re supra. c. de dolore capitis. Sirupi digeren
tes de materia calida de catarro. ℞. ordei. ℥. ſ. se
minis papaueris al. ʒ. i. iuiubarū sebesteni añ. xx
florum uiolarū florū nenufaris ro. rube. añ. ℥. i.
zuccari quātū sufficit ⁊ fiat sirupus ⁊ dētur de eo
℥. ii. cum decoctōe ordei. ℥. iii. ⁊ detur in mane ca
lidus uel detur cū decoctōe predicta ad pectus.

Si uis alios recurre ad primā partē de sirupis
digerētibus colerā. Soluentia in catharro ca
lido. Pille de reubarbaro describende infra: de
cuius recepta ponit rasis: uide ibi. Alia medici
na pōt eē ista. ℞. floꝝ uiolarū florū nenufaris añ
℥. i. prunorū nūero. x. tamarindorū. ℥. ſ. ⁊ fiat de
coctio in aqua in qua dissoluātur medulle cassiefi
stule. ℥. i. Electuarii de succo rosaꝝ. ʒ. iii. uel dya
prunis. ʒ. iii. ⁊ coletur ⁊ detur mane calida. Alia
℞. electuarii de succo rosaꝝ. ℥. ſ. distēperetur cuz
decoctione ad pectus superius descripta ⁊ detur
bono mane calida Si uis alias medicinas sol
uentes catharrū requiras ad secūdam partē ⁊ ibi
inuenies multa. Electuariū cōpetēs in cathar
ro de materia calida. ℞. diaprunis diadragaçan
ti. ℥. i. zuccari rosati. ℥. ii. penidiarū candi añ. ℥. i.
⁊ misceātur cū sirupo de nenufare ⁊ fiat electuariū

Uel aliter sic. ℞. pulueris diadragagāti. ʒ. ſ.
pulueris diaprunis. ʒ. ii. candi. ℥. i. penidiarū. ʒ. iii
zuccari quātū sufficit ⁊ fiat electuariū. Odori
ferū in catharro calido. ℞. rosarū rubearū san
dalorū al. ⁊ ru. añ. ʒ. ii. florū nenufaris florū uio
larū añ. ʒ. ſ. spodii. ʒ. ſ. cāfore gra. iii. boli armeni
nucismuscate añ. ℈. ii. ⁊ cū aq̄ rosa. ⁊ glutie gūmi
arabici ⁊ cera alba ⁊ fiat pomū odoriferū. Ca
putpurgiū trahens materias per nares. ℞. ar
mōiaci. ℥. ſ. piretri subtiliter puluēizati. ʒ. ii. misce
antur cū succo yreos ⁊ d eo modicū calefacto ad
ignē trahantur per nares ⁊ mirabiliter trahet ca
tharrum per nasū. Uel aliter sic. ℞. succi yre
os. ℥. ſ. piretri staphisagrie añ. ʒ. ii. puluerizētur
⁊ misceantur et sūatur bombix infusus in istis te
pidus ⁊ ponatur in nares ⁊ tenetur diu. Sacu
lus. ℞. milii partē. viii. salis partē. iiii. ⁊ fiat saccu
lus unius palmi. Uel aliter ℞. boni uini ℔.
ii. salis. ℔. i. ⁊ buliant simul parū deinde pōatur
in uino ⁊ calidus capiti apponatur.

Capitulum de oculis. ⁊ primo de obtalmia.
Dicto de receptis conferentibus capiti et par
tibus eius propter passiones eis superuenientes
distinctas sm unumquodqꝫ capitulum. Nunc di

cendum est de receptis que competunt membris ortis a cerebro que sunt in eo ꝑpter passiones eis superuenientes ⁊ p̄rio oculis. Et p̄rio cap̄lo. Nota p̄mo ꝙ tardare administratõnẽ medicaminũ ad oculos usq͡ȝ ad tres dies ẽ utile q2 aliqñ añ so le euacuatões sufficiũt uniuersales ⁊ particular̃s in cura obtalmie. Nota ꝙ septẽ sunt herbe ocul' appropiate portantes ṽtutẽ digestiuoꝝ ⁊ solutioꝝ ad oculos. s. betõica berbena eufragia celidonia siler montanũ feniculus ⁊ ruta. Et iõ qñ nolum⁹ digerere materiã phlegmaticã sũme digestiuum unũ ex eis que hẽs supra in. c. de dolore capitis ꝑ uenientis a phl'ate ⁊ adde de predcis herbis. Et ad materiã mlicã simpl'r digestiuũ. ibi sume ⁊ ad de de predictis herbis. Sil'r fiat ð colerica. Et idẽ mod⁹ seruetur de solutiuo. Et nota ꝙ diuersiões debent eẽ continue. s ligando pedes ⁊ torquendo digitos fricando extrema ⁊ sit'a. Nota regulã ꝙ nũq͡ȝ debet ꝑuocari sanies in oculis q2 statim fie ret corrosio i oculis ⁊ tunicis eius. Repercussi ua cõferentia in p̃ncipio obtalmie calide duo sũt simplicia repercussiua que ꝯpetũt in principio ob talmie. Primũ est albumen oui dispũatũ. Secun dũ ẽ lac mulieris ab ubere sũptũ. Et sciaſ etiaȝ ꝙ lac abstergit rõe sue ꝑositatis ⁊ iõ i oi tẽpore ꝯpe tit. Et nota ꝙ repercussiua nũq͡ȝ debẽt eẽ ita fra ꝙ ꝯdensent materiã in oculo. ⁊ iõ succus solatri ñ est ꝯferẽs. Scðo ꝙ nõ sit magne siccitatis ne do lorẽ inferant. Hoc ẽt est repercussiuũ ꝯferẽs in principio ꝯpositũ. ℞. aque ro. ℥. i. albuis unius oui conquassati ⁊ dispũati misceatur sil' ⁊ una gut ta uel due distillẽtur in oculũ. Aliud. ℞. muci laginis psilii. ʒ. ii. albumen unius oui misceantur cũ lacte mulieris lactantis mulierẽ q2 frigidũ est. et si ẽ dolor magn⁹ fiat mucilago cũ decoctõe pa paueris ⁊ faldella bõbacis in eadẽ medicina po natur infusa super oculũ ⁊ sepe moueatur cũ desic catur. Et si dolor esset in ultima malitia addatur opii gra. iii. Uel sic ⁊ uocatur sief albũ. ℞. ce ruse lote. ʒ. viii. gũmi arabici. ʒ. iiii. opii dragagã ti añ. ʒ. ʃ. terãtur ⁊ cribellẽtur s̃btiliter ⁊ cũ albũie fiat sief. De isto facit intentionẽ raſ i. c. isto ð quo cũ lacte mulieris distẽperato super lapide paruo ð barberiis fiat coliriũ. Ali⁹. ℞. achacie san guinis draconis. añ. ʒ i. boli armeni. ℥. ii. fiat pul uis ⁊ incorporetur cũ albumine oui bene agitati ⁊ fiat emplastrũ super partibus circũstantib⁹ ocl'o qñ materie fluant ad extra. Aliud ad frontem ⁊ supercilia. ℞. achacie sanguinis draconis añ. ʒ. ii. fiat puluiſ ⁊ icorporetur cũ albumie oui agita ti quãtũ sufficit. Et nota ꝙ phlebotomia cephali ce brachii oppositi in principio ꝯpetit. ⁊ si necesse est reiterare phlebotomiã fiat ex cephalicis utri usq͡ȝ man⁹. Et si materia ẽ fluxa fiat laqueatõ ue narũ tẽporum. ⁊ aliqñ apponimus sanguisugas fronti: ⁊ uentosas super nuchã cũ scarificatõe. et si illa non sufficiunt facimus cauteriũ super ꝯmis suram coronalẽ. de his plene habetur in. c. de epi lensia. uide ibi. Conferentia agumento ⁊ statu obtalmie calide quasi sunt eadẽ quia in statu nun q͡ȝ conferunt maturatiua ⁊ hec sunt. Primu⁹ est lac mulieris ab ubere sumptuȝ. Item. ℞. mu cilaginis feugreci mucilagis dragagãti. añ. ʒ. ii. lactis mulieris quantũ sufficit ⁊ fiat coliriũ Ali ud. ℞. ceruse lote. ʒ. ii. sarcocolle nutrite in lacte asine dragaganti opii añ. ʒ. ʃ. gũmi arabici croci añ. ℈. ʃ. fiat subtilissimus puluis ⁊ icorporetur cũ aqua pluuiali ⁊ tẽpore admistratõis distẽperetur cum lacte mulieris. Et nota ꝙ aq̃ pluuialis mul tum ualet ex sui subtilitate in passionibus omniũ oculorum. Aliud ualens dolori oculorũ. ℞. tu cie bene preparate cãphore subtilissime pulueriza tis. ℈. i. aque rosate. ℥. i. uini albi. ℥. ʃ. ⁊ anteq͡ȝ in oculo põatur dȝ agitari cãphora ut melior fiat ꝑmistio ⁊ pro uice ponatur in oculo gutta una uel due. hec medicina dolorẽ repercutit ⁊ mitigat ⁊ re soluit.

Coliriũ ad oculos qð repiri in margine libri et est secretum magistri petri. ℞. succi feniculi. ʒ. iiii. aque rosate. ʒ. xx. mellis boni ⁊ clari. ʒ. xv. mi sceantur ⁊ ponantur in ampulla de uitro munda ⁊ stet tribus mensib⁹ ad solẽ ꝯtinue remouẽdo fũ dum. ⁊ hoc fiat sepe. postea de illo colato pone in oculo ⁊c.

Epithima rasis quo epithimentur frons ⁊ pal pebre habenti obtalmiã in quocunq͡ȝ tẽpore. ℞. sief memite rasis aloes licii sandali rubei fausel. i. anelana indica croci oriẽtalis añ. partes equales fiant ex his pillule. Et cũ necesse fuerit resoluatur una ex eis ex succu coriandri uel endiuie aut cum aqua rosata et fiat epithima.

Puluis cittrinus rasis. ℞. sarcocolle. ʒ. x. alo es croci añ. ʒ. ii. myrrhe. ʒ. i. licii. ʒ. ii. pulueriȝẽtur simul ⁊ cribellentur ⁊ ualet in fine obtalmie.

Puluis albus rasis. ℞. sarcocolle albe ⁊ pi guis que in lacte mulieris mittatur ⁊ dimittatur i umbra donec exiccetur ⁊ optime teratur ⁊ omnib⁹ x. ʒ. ipsius addatur sief memite. ℥. ii. que iteruȝ tri ta optime reponantur. ⁊ cum opus fuerit in oculũ mittantur ⁊ mirabiliter mitigat dolorem.

Conferentia in declinatione obtalmie sunt hec ℞. spongiam infusam in aqua decoctionis came mille ⁊ melliloti ⁊ eaȝ exprime ⁊ super oculo pone

Nota ꝙ medicinarum oculi alii sunt alteratie frigide ut succi solatri uirge pastoris endiuie lactu ce mucilago psilii aq̃ rosate. Alie calide ut mu scus piper acorus celidonia. Alie constrictiue ut memite aloes crocus rose. Alie exiccatiue ut tucia anthimonium climia. Alie lenientes si cut lac mulieris ⁊ albumen oui mucilago psilii fri

catio lazuli. Alie maturatiue sicut aqua feniculi uene crocus. Alie resolutie sicut sarcocolla aq̄ feniculi. Alie stupefactiue sicut succus pomorū mandragore papaneris opiuz. Et nota ꝙ euacuationes uniuersales ⁊ specialiter a capite ⁊ phlebotomia sepe debent reiterari nec una uel duabꝰ stare contentus et hoc non solum debet fieri i pͥncipio. Sed etiam conferunt in augumento statu ⁊ declinatione. In pricipio obtalmie frigide hec ꝯferūt: ℞. sacculū rosarum rubearum conquassatarum. ℥. i. et infunde in uino albo actu frigido et exprime et pone super oculum. Item sief de spica dissolutum in lapide barberii cum aqua feniculi iniectum in oculum optimum est: cuius receptam infra habebis statim. Epithia siue emplastruz ad frontem ⁊ palpebras. ℞. aloes succi citrtni myrre achacie añ. ʒ. i. masticis olibani añ. ſ. fiat puluis et incorporetur cuz albumine oui agitati quantum sufficit ⁊ fiat emplastruz. Euacuationes uniuersales fiant cum pillulis cochiis pillulis de yerapigra et yeragalieni et similum uide in. c. de dolore capitis digenrētia ⁊ uacuantia plene. In augumento competit istud ⁊ in statu qñ materia est frigida. ℞. gūmi arabici mucilagis fenugreci añ. ʒ. ii. sarcocolle nutrite in lacte mulieris spice nardi myrre cinamomi aloes castorei sbtilissime puluerizati añ. ℈. ſ. misceantur ⁊ fiat colirium cū lacte mulieris. Feniculus tunc competit quōlibet approximasset fit ex eo emplastrum cuz uitello oui et cum predictis etiam ualet. In decliatōe obtalmie frigide hec conferunt. Prio debet poni patiens in balneo. Item lauetur cum bono uino. Item potatio uini. Item spōgia predicta infusa i aqua camemille melliloti hec omnia super oculo sunt ponenda. Hic inferiꝰ per ordinem scribentur medicine rasis ad oculos propter non repetere que sunt pluribus passionibus conferentes. Sief albū rasis quod dicitur sief primum. quia ante omnes medicinas ad oculum ponitur et descriptuz est superius in folio precedēti ubi est hoc signum.

Epithima frontis constrictiuum est descriptuz superius ubi est hoc signum.

Puluis citrinus est descriptus supra ubi ē hoc signum aliud.

Sief thuris siue de ture. ℞. thuris. ʒ. x. armōiaci sarcocolle. ʒ. v. croci. ʒ. ii. fiat sief ⁊ utere cuz lacte mulieris cum fuerit sanies in oculis ad modū lunule citrine. maturat enim ⁊ consolidat ulcera oculorum.

Rasis capitulo de ulceribus oculorum Sief de plumbo. ℞. plūbi usti antimonii tucie ablute calcecumenon. i. es ustum uel feces metallorum: gūmi arabici añ. ʒ. v. opii. ʒ. ſ. ⁊ fiat sief. cuz aqua pluuiali uel albumine oui. ⁊ utere cum aqua rosata ⁊ albumine oui quando sanies nō est in cornea uł pupilla et quando intendis ulcus consolidare ⁊ repleri carne. Rasis capitulo de ulceribus oculorum. Sief generatiuum carnis. ℞. climie ablute tucie ablute ceruse anthimonii thuris añ. ʒ. ii. myrrhe. ʒ. i. sarcocolle. ʒ. i. ſ. sanguinis dracōis aloes opii añ. ʒ. i. fiat sief ⁊ utere cum albumine oui uel aqua feniculi facit carnē generare ꝓhibet enim egressionē uue ⁊ uestigium subtiliat. rasis in capitulo de ulceribus oculorum.

Sief alexre. ℞. anthimonii sebedenagi id ē lapidis ematitis añ. ʒ. x. acacie. ʒ. iiii. aloes. ʒ. i. ⁊ fiat sief cum succo rubi: ⁊ administretur cuz albūie oui ⁊ aqua roſ. in oculis distillando cum lapide barberii ualet ut sief precedens. Rasis capitulo de ulceribus oculorum.

Sief rubeuz lapidis ematitis colcotar combusti añ. ʒ. ii. myrrhe croci. añ. ʒ. i. piperis longi. ʒ. ſ aspergatur ex uino ueteri ⁊ fiat sief. raſ. c. de scabie siue sebel. Sief uiriđ. ℞. uiride eris. ʒ. iii. colcatar. i. uitrioli usti. ʒ. vi. arsenici usti baurach spume maris añ. ʒ. i. salis armōiaci. ʒ. ſ. amonici dissoluātnr in succo rute ⁊ spēs eis conspergantur ⁊ fiat sief. raſ. c. de ungula. Sief contra maculam rubeā. ℞. arsenici rubei olibani myrre amoniaci añ. partes equales fiat sief cum succo coriandri cum quo distilletur in oculo quousq̧ dolor ꝑseuerauerit. rasis. c. de macula rubea. Alcohol contra lachrymas ⁊c. ℞. tucie. ʒ. x. coralli rubei mirobalanorū citrinorum siccatorum aloes añ. ʒ. ii. piperis. ʒ. i. ⁊ fiat puluis subtilissimus. rasis. c. de lachrymis. Alcohol contra uisuz. ℞. tucie ablute ⁊ exiccate. ſ. quinquies ignito ⁊ extracte in urina pueri uirginis: deinde iterū ignita ⁊ pꝰ extincta in aqua ro. ʒ. xx. deinde extrahatur succꝰ sansuci uiridis et per noctem residere permittatur ⁊ coletur ex quo tucia conspersa dimittatur quousq̧ exiccetur ⁊ postea teratur. demum sumatur piperis nigri ⁊ macropiperis zinziberis celidonie añ. ʒ. ii. salis amoniaci. ʒ. i. postea oia terantur et succo teneri feniculi conspergantur ⁊ siccata iterū terantur et reponantur et cum necesse fuerit ponātur in oculum sief. rasis. c. de debilitate.

Sief. de fellibus. ℞. fellis gruis fellis saboth ſm quosdam est piscis habens rostruz longum. ſm alios est lucius fellis hircini accipitris aquile perdicum omniuz añ. unū. siccū quoq̧ pro omnibus. ʒ. x. illorum succorum euforbii coloquintide serapini añ. ʒ. i. trita aggregentur ex succo feniculi ⁊ ponantur in oculo emeti. i. illius qui nō pōt uidere post occasum solis ⁊ ualet aliqualiter in principio dilatationis pupille. Rasis capitulo đ aqua descendente in oculū. Sief memite. ℞. memite

camedreos corticum thuris myrrhe aloes sarco
colle atramenti aristologie rotunde añ.ʒ.i.teran
tur sicut alcohol ⁊ utere.

Capitulũ de ulecribus oculorum.

Fiant primo euacuationes uniuersales ⁊ phle
botomie ſm modũ sepiꝰ dictũ superiꝰ ⁊ reiteren
tur sepe ac ẽt diuersimode diuersiones. Primo
ponitur sief albũ dissolutũ cũ lacte mulieris. Et si
nõ confert ponitur sief de thure cũ lacte mulieris
⁊ fila de bõbace posita super oculo donec sanies
sit egressa. Tertio poĩtur sief de plũbo ad gene
randũ carnẽ ⁊ si egreditur vuea amiscetur sief de
alixiri. Quarto utimur medicinis remouẽtibꝰ
uestigiũ.et dicẽtur .c.de albedine. Nota ꝙ tri
bus modis extrahitur sanies de oculo.prĩo cũ ab
stersiuis sicut cũ ydromelle facto cũ aqua pluuia
li ⁊ melle ro.col.⁊ pãno lini madefacto ĩ dcõ idro
melle tepido.Secũdũ ẽ cũ attractiuis sicut sief ꝺ
thure quod mirabiliter attrahit adeo ꝙ sagittas
attrahit ad se ⁊ hoc maxĩe ẽ rõne amõiaci.Tertio
cũ desiccantibus sicut ẽ cũ puluerẽ tucie exticte plu
ries Emplastrũ cũ mucilaginibꝰ ꝙ maxĩe ualꝫ
in his ulceribus.℞.se.lini fenugreci añ.℥.ß.⁊ ꝯte
rantur bñ ⁊ misceãtur cũ lacte asine uel mulieris
quantũ sufficit ⁊ dimittitur per duas horas ⁊ po
stea ab eis distrahãtur mucillagies cũ petia linea
sbtili forti ⁊ cũ eis misceatur aliqd croci : qꝛ matu
rat ⁊ resoluit.Et si uis ipm facere cũ aliquali rep
cussione adde de mucilagine psilii . et si uis cũ ali
quali ꝯstrictione pone de mucilagine citrinoꝝ cuꝫ
eis.he eñi mucilagines debẽt poni super oculum
cũ sanies fuerit in cornea tam diu qꝫ sanies fuerit
euacuata et resoluta et nõ ulteriꝰ:põendo semper
de sief de thure sicut dictũ ẽ ter uel q̃ter in die ſm
ꝙ fuẽit necessariũ ⁊ sic ꝺbẽt euacuari ulcẽa ocul o
rum. Et nota ꝙ hec egritudo ẽ periculosa ⁊ est
difficilis cure qñ prouẽit auariolis.

Capitulũ de his que cadunt in oculo.

Ducere gũmã pini per oculũ in hoc ualet. et
lauare oculũ aqua calida ⁊ etiam lac mulieris ab
ubere mulctũ ualet . etiam si necesse ẽ aperto ocu
lo capiatur cũ tenaculis paruis ⁊ leuibus.

Aliud.℞.bethonice berbere celidonie eufra
gie isopi pulegii.

Capitulum de albedine que ẽ in oculis.

Nota ꝙ albedo ueniens ꝓpter cicatricẽ curaꝫ
nõ recipit nota sed quãdã paltationẽ . Defedatio
proueniens ab hũore phlegmatice uel alio modo
purgato bene recipit curã ⁊ hoc melius in pueris
qꝫ in senibus.Et scias ꝙ hec egritudo nũqꝫ cura
tur nisi beneficio cirurgie.si albedo est subtilis et
in corporibus teneribus assiduatur euaporatõ cũ
aquis calidis ⁊ balneis ⁊ sepe administratõ sit pul
ueris post puluerizationẽ huius pulueris.℞.sar
cocolle albe zuccari tabar ⁊ spũa maris añ.partes
equales fiat puluis:⁊ puluerizetur super oculũ et
iterũ administretur stercus lacerte sarcocolle can
di alexandrini añ.⁊ puluerizẽtur ⁊ puluerizatꝰ cõ
ferunt super oculũ.Item puluis ossis sepie cuꝫ la
cte mulieris puluerizatus multũ ualet . Item ua
let succus lingue passeris ⁊ est herba cum qua irũ
dines uisum recuperant.Itẽ.℞.stercoris irundi
num exiccati.℥.ß.faui mellis.q.suf. ad incorporã
dum misceãtur ⁊ distẽperentur cũ aqua feniculi:
uel saxifragie ⁊ fiat colliriũ.Itẽ.℞.spume maris
ʒ.ii.zuccari.ʒ.iii.et fiat puluis subtilissimꝰ.Et no
ta ꝙ albugo sepe debet mollificari cũ lacte mulie
ris ab ubere uel cũ mucilagine fenugreci cũ deco
ctione malue ⁊ bismalue.postea debent medicari
cũ medicamine rasis cui nullũ põt ẽẽ ꝯpar sibi in
bonitate. Aliud ẽ ⁊ ualens ⁊ ẽ aqua rorismari:
facta sub terra ⁊ fit sic habeatur uitrũ mundum ⁊
impleatur floribus rosmarini ⁊ obturetur ⁊ pona
tur in estate sub terra.xl.diebus magni estꝰ.

Capitulum de sebel et scabie. Primo opor
tet facere corporis mũdificationẽ cũ phlebotõia
solutione uentris ⁊ uentosatione ⁊ aliis diuersiuis
Et si ẽ antiquata oꝫ ut fricetur oculꝰ cũ folio fici
ut sanguis egrediatur uel cũ alio faciente euacua
tionẽ illius sanguinis deinde lauetur oculꝰ cũ ace
to ⁊ aqua rosata ⁊ emplastretur cũ uitello oui et
oleo rosato. Coliriũ basilicon.⁊ si res nõ ẽ ita
antiquata utatur colirico basilicõ cuiꝰ ẽ hec recep
ta .℞.climie.ʒ.x.aloes.ʒ.viii.pipis macropipe
ris ziniar.i.erugo eris .ʒ .iiii .baurach.ʒ.iii .gar
damõi garẽ.spice añ.ʒ.i.salis amoniaci.ʒ. i.ß.mu
sci.℈.i.cãphore.℥.ß.⁊ terãtur ⁊ fiat sief ⁊ admistre
tur qñ necesse fuerit cũ lacte mulieris. Aliꝺ co
lirium quod remouet pruritũ ⁊ scabiẽ oculoꝝ : et
confert sebel ⁊ tenebrositati uisus de quo dicit isa
ach ꝙ uẽditur pondere auri ꝓpter eius excellenti
aꝫ. Coliriũ qꝺ uẽditur põdẽ auri.℞.tucie em
blicoꝝ añ.ʒ.i.antimoni aurẽ.ii.croci memite añ.ʒ.
i.cãfore aurẽ.ß.galiemuscate dauic.i.salis amonia
ci.ʒ.i.terãtur ꝯtrictõe bona in uase lapideo mũdo
⁊ ꝓiice super eã aquã pluuialẽ in qua ĩfusi fuerit
per dies duos ex mirobalanis nigris ciciter .ʒ.ii.
postqꝫ fuerint ꝯtriti demũ cola aquã ⁊ infunde ex
ea parũ super medicinã ⁊ dimitte exiccari demuꝫ
funde de aq̃ predcã ⁊ fiat sicut priꝰ. ⁊ paulisper ef
fundendo ⁊ triturãdo usqꝫ ad totiꝰ aq̃ ꝯsũptõneꝫ
deinde fiat colliriũ cũ aq̃ rosata ⁊ uino albo ulꝰ si
fiat alcohol sbtilissimꝰ ⁊ admistretur ubi oportet.

In hoc ẽt ualet coliriũ rubeũ ⁊ coliriũ uiride.
Rasis.uide ibi. Aliud auicẽne.℞.corticũ uniꝰ
oui recẽtis dũ administratur agaliã ⁊ infundatur
in aceto forti.ix.diebus postea exiccetur ⁊ sbtilissi
me puluerizetur ⁊ de illo pulũẽ in oculo põatur.

Et nota ꝙ bonum est uti continue rebꝰ mollifi
cantibus ptes ocłi sicut decoctio fenugreci ⁊ siliũ

Capitulū de lachrymis cū pruritu. Epiti
ma ad frontē rasis descriptū in .c. de obtalmia in
augumēto de cā callida ꝯfert. Aliud ualens ad
dolorē oculoꝝ ⁊ lachrymas. ℞. lanā nō lotā ⁊ cō
buratur ⁊ ei⁹ cinerē diligēter ter̄ ⁊ ex eo cū albūie
oui sup frōtē ⁊ tēpora lauetur ⁊ stati mãe fluxū et
lachrymaꝝ tollit ⁊ āputat. Aliud optimū ad la
chrymas ⁊ tenebrositatē. ℞. succi granatoꝝ ace
tosoꝝ cocti usqꝫ ad medietatē ⁊ colati. ℔. ʒ. demū
pone super ipsum sief memite aloes boni puri licii
croci añ. ʒ. ii. multe. i. idromellis qđ fit ex uino aq̃
⁊ melle dauich. ii. demū pone i uase nitreo ⁊ obtu
ra orificiū ei⁹ ⁊ dimitte ad solē diebus q̃ttuor: et
utere in oculis mane ⁊ sero. est eni exptū bonum.
Aliud conferens ardori asperitati egritudibus
assuetis calidis ⁊ ei qui patitur descēsū colē: ⁊ ei
cui uidetur una res due. ℞. sarcocolle in lacte nu
trite mulieris dieb⁹ plurib⁹. ʒ. iiii. dragagāti albi
olibani scorie ferri margaritaꝝ nō perforataꝝ añ.
ʒ. tres spice inde climie argēti auri añ. ʒ. i. ʒ. amidi
ceruse añ. ʒ. ii. tucie sbrubee. ʒ. iii. tere oia ⁊ ibibe
cū aqua ro. sic cōterēdo demū fac exiccari demuꝫ
ibibe in succo granatoꝝ acetosorū fiat sicut prius
demū cū aqua solatri demū pone cāphore. ʒ. i. zu
chari tabarzet. ʒ. i. ʒ. demū tere ultia ꝯtritōe ⁊ fiat
sief ⁊ utere cū aqua ro. ⁊ albūie oui ⁊ lactis mulie
ris. Aliud pannū corrodēs sanguinē ⁊ pruritū
remouens ab oculis ⁊ lachrymas stringit. ℞. tu
tie alexandrine. ℥. i. tere optie in mortario in. ℔. i.
optimi uini albi acerbi ⁊ mitte aliquātulū de dcō
uino cū dicta tucia ⁊ duc optime ꝯterendo ⁊ semp
adde parū uini ⁊ iterū duc bene ⁊ tātū sic fiat quo
usqꝫ totū uinū intromittatur. postea mittas in ua
se rami ⁊ fac bulire ad ignē aliq̃liter ⁊ p⁹ remoue
ab igne ⁊ adde aloes epatici optie puluerizati. ʒ.
ii. duc bene. ⁊ cū fuerit bene fricatū pone i ampul
la ⁊ usui reserua. ⁊ cū necesse fuerit pone duas uel
tres guttas i oculo ⁊ stet supinus p duas horas.
Et nota q in hac positōe sicut in aliis oculoꝝ p̄
cedūt euatuationes phlebotomia diuersiones et
silia sepe superi⁹ dicta.
Capitulū đ ungnula. Ungule cura melior
ē denudatio ei⁹ cū ferro si grossa ē ⁊ residuū ei⁹ cō
sumē cū reb⁹ astrigētib⁹ ⁊ abstergētibus ⁊ corro
siuis sicut ē sief uiride ⁊ sief de calamēto posito a
rasi. Si uero subtilis ē fiat sine ferro cū p̄dictis ⁊
aliis leuiorib⁹ sicut sūt ista. ℞. stōacoꝝ passerū
scorticaꝝ. ℥. i. olei medule seis bōbacis q sufficit
ad icorporādū misceatur ad modū unguēti liq̃di
Aliud. ℞. uiride eris uitrioli salis amōiaci eris
usti. añ. ℈. i. fellis ꝑcini. ℈. ii. puerizētur sbtilr̄ ⁊ oi
succo maiorãe ⁊ modico mell' fiat coliriū. et nota
q illa precedunt euacuatōnes phlebotomia di
uersiones ⁊ similia sicut in aliis.
Capitulū de macula rubea oculoꝝ ul' đ alia re

In pricipio hui⁹ ꝯpetūt euacuatōes phleboto
mia diuersiones ⁊ silia uētosatōes in spatul' ⁊ epi
tima ad frōtē. Raſ descripte supi⁹. c. đ obtalmia
alia ēt repcussiua q̃ ponūtur in obtalmia calida i
principio ⁊ augumto supra oculū cū bōbace: sicut
bol⁹ armen⁹ lutū sigilatū chimolea cū albūie oui
Scđa cura p⁹ p̄ncipiū. s. augumto ⁊ statu distil
letur in oculū sanguis pulli colūbini aut turturis
⁊ capiatur de sbt⁹ ale dextre ⁊ sit recēs. ēt ualꝫ aq̃
raphani distillata in oculū tepida. Et ab extra
ponatur ēplastrū de foliis raphani ⁊ passulaꝝ cū
modico stercoris colūbini ⁊ fiat euaporatio cū re
b⁹ resolutis in. c. đ obtalmia dictꝭ. s. fenugreco ca
mōilla melliloto rosis ⁊ silib⁹. In fine pōatur
i oculo coliriū gabriel' ⁊ forti⁹ illo ē sief sabeth.
Sief ꝯferēs macule rubee. ℞. thuris myrrhe
croci ⁊ amoniaci añ. ʒ. i. arsenici. ʒ. ʒ. ⁊ fiat sief cuꝫ
aq̃ feniculi admistretur. Aliud ꝯferēs bonum.
℞. thuris ptē. i. ⁊ tere ultra ꝯtritionē ⁊ fūde super
ipm ex aq̃ pluuiali in q̃ sint dissoluti salis masse sal'
amōiaci ⁊ sal' gēme añ. ptis i⁹ ptē tertiā ꝯterrātur
⁊ distiletur mãe ⁊ ſo. Sief sabeth. ℞. arsēici loti
⁊ sblimati đmū loti ⁊ fricati cū aq̃ coriādri. ℥. iii
sarcochole pipis amōiaci lapis lazuli. añ. ʒ. i. di
stiletur ⁊ dissoluatur amōiacū i aq̃ dissolutū sit ex
sale amōiaco. ʒ. ʒ. ⁊ fiat sief ⁊ uter̄ cū lacte mlieris
De lachrymis. Nota p lachryme magis cōti
gūt oclis magnis q̃ꝫ puis ⁊ maxie capiti exnti hūi
do. Et nota factis euacuationib⁹ phlia ex diuersi
tatibus. Primo ad tempora ⁊ ad frontem reper
cussiua conferunt que dicta sunt i ca. đ obtalmia
Secūdo rsolutia sicut h̄ ēplm positū sup ꝯmis
surā. ℞. laudāi. ℥. i. amōiaci. ℥. i. masticis. ʒ. v. mi
lii mūdati torrefacti. ℥. ii. misceātur cū oleo cāemil
lio ⁊ fiat ēplꝫ i lōgitudie palmi ⁊ latitudie q̃ttuor
digitoꝝ. Tertō ꝯferūt exiccatia. ℞. tucie. ʒ. ii.
puluerizetur ⁊ cū aq̃ myrrhe ad oculū pōatur for
titer exiccat. Uel sic. ℞. pulueris ossiū mirobal'.
kebuloꝝ ꝯbustoꝝ ⁊ cū aqua mēte fiat coliriū. Ul'
sic. ℞. tucie ifuse ⁊ ablute cū aq̃ mirti. ʒ. i. coralli
albi ⁊ rubei ossiū mirobalanoꝝ kebuloꝝ ꝯbustoꝝ
sumach gallaꝝ aloes masticis olibani opii añ. ℈.
i. puluerizētur sbtilr̄ ⁊ cū aqua ifusionis dragagā
ti ⁊ gūmi arabici fiat coliriū. Itē ualet i h̄ colliria
descripta superi⁹ đ lachrymalib⁹ ⁊ pruritu. uiđ ibi
Caplm de uisus debilitate. Premissis eua
cuatiōnibus sepe reiteratis ⁊ phlia si expediret
diuersionib⁹ sepe reiteratꝭ administrari pōt tiriaca
ʒ. i. ʒ. cū aqua feniculi stō ieiuno. Itē mirobalani
kebuli ꝯditi quacūqꝫ hora ualet diei. Aliđ ℞.
bethonice berbene celidonie eufragie isopi pule
gii siccori añ. ℈. ʒ. sileris mōtāi se. feniculi anisi co
riādri prepati se. maiorāe se. basilicōis macis car
damōi añ. ʒ. ʒ. cinamōi. ʒʒ. galāge nucismusc. añ.
℈. i. pipis lōgi aloes folii masticis spice nardi añ.

124

℈.ß.corticũ citri.ʒ.iii.ↄserue boraginis ↄserue an
thos aã.ʒ.ii.zuccari.q.suf.⁊ cuȝ aqua ro.⁊ aqua
feniculi fiat electuariũ de quo sepe utatur.doꝭ est
ʒ.i.uel.℥.i.pro uice.uel circa etiã oculo ponẽdꝰ ẽ
liquor qui egreditur ab epate hircio assato ĩ quo
sunt posita multa grana pipis longi et bene ↄfor
tat uisum. Tiriaca cũ aqua feniculi multũ ualȝ
dosis ẽ.ʒ.i.etiã ualet suffumigiũ ad oculos factũ
ex decoctione uapoꝝ ⁊ epatis hircini. Iteȝ ⁊ h
plus aliis ualet aqua distillata celidonie feniculi
berbene eufra .maio.rute singľariter ľ ↄmiste po
site in oculo ẽt ualet coliriũ raꝭ qđ ẽ superiꝰ descri
ptũ ⁊ ẽ alcocol ↄtra uisnm. Itẽ hoc ualet. ℞.si
leris mõtani maiorane eufra.rute celi.feni.aã.ʒ.i
ß.ss.spice nardi pip.lõgi gaꝭ.tucie bõe ꝑpate sar
cocolle nutrite ĩ lacte.ligni aloes aã.ʒ.ß.fellis an
guille fellis ãcipitris fellis hircini de quoꝝ unum
balsami.ʒ.ii.melľ roꝭ.co.℥.ß.pulverizẽtur liq̃ fiãt
misceantur in estate ĩ sole calido ↄtinue agitãdo.⁊
si fuerit hyems fiat sup prunas ⁊ reꝭuetur in uase
uitreo ⁊ oculľ instilletur.

Capitulũ de pilis ĩuersis. Pili ĩuersi curan
tur.v.mõis.s.adherẽtia uľ ĩuiscatõe cauterio or
die cũ acu abreuiatõe palpebre:ↄsectõe ⁊ euulsio
ne ꝓhibẽtiũ. Nota ꝙ fel ericii ⁊ sãguis eiꝰ cũ ca
storeo ⁊ erugie ferri ad ĩuicẽ ĩcorꝑata ⁊ r̃ducta ad
formã siľiũ lẽti uľ squamis pisciũ ꝓhibȝ gñatõnẽ
piloꝝ maxie si euulso pilo distẽpeꝛ̃tur cũ salia ho
mis ieiuni ⁊ põatur super loco unđ euulsꝰ ẽ pilꝰ ho
ra una ⁊ mitigat dolorẽ. Tumor palpebre eteni
ĩuersatõ curatur cũ cirurgia seq̃ndo curatiuũ pal
pebre. Nota palpebre curãtur ĩcidẽdo cutiȝ ⁊ ap
ponẽdo g̃nũ saľ ⁊ nitri ubi nata stabat ⁊ pꝰ modũ
đsup đ albuie oui ⁊ cimio.ista oĩa hñt ↄpleri cũ ci
rurgia.ideo ulterius dicendum.

Caplm đ aq̃ đscẽdẽte ĩ oclȝ. In cura imagina
mi significatõ kateractas ⁊ initii aq̃ ad ocľos.prio
ordietur dieta.ꝭo euacuetur cũ approꝑat̃ ⁊ phle
botõetur si expedit ⁊ diuertatur .tertõ ↄfortetur
uisus cũ his q̃ dcã sũt.c.đ đbilitate uisus.uiđ ibi
Quarto admistrẽtur đ ĩfrascript̃ medicis clarifi
cãtibꝰ ⁊ resoluẽtibꝰ mãȝ ĩ oculľ exñtẽ sicut ẽ coliri
um fcm̃ ex aqua maiorane feniculi rute rosaꝝ. cõ
fortãtia tñ cũ cinãomo pipe lõgo spica nucismus.
⁊ ultio ponatur sicꝭ de fellibꝰ script̃ h a rasi supra
rubricã. Aliud ℞.fellis ancipitris balsami aã
℈.ii.electuarii albi pipis aã.℈.i.pulverizẽtur ⁊ cũ
aq̃ raphãi fiat coliriũ. Aliđ ℞.felľ hircini asse
fetide.ʒ.i.põitur ĩ pãno lineo mũdo ⁊ fricetur sбti
liter quousq; totũ dissoluatur demũ addatur bal
sami.ʒ.i.⁊ fiat coliriũ. Aliđ ℞.saľ amõiaci op
popõaci aã.ʒ.i.distẽperẽtur cũ lacte mulieris ⁊ fi
at coliriũ. Et nota ꝙ oĩa dicta in.c.ungule mul
tũ ualẽt ⁊ odorare maioranã ẽ res singularis mul
tũ. Si aũt cataracta ↄfirmata foret cũ acu đpõi
aȝ fcis euacuatõibꝰ ⁊ aliis adhibit̃ necẽis.cũ fuẽit
đpõita sup oclȝ põatur ẽplȝ fcm̃ đ uitello oui ↄq̃s
satũ oľo ro.ľ uioľ.⁊ stet ĩ loco obscuro ⁊ ãtro rẽo
tis ab oĩ motu aĩe ⁊ corꝑis ꝑ dies.ix.⁊ utãtur.ↄfor
tãtibꝰ uisũ ⁊ maxie colirio đscripto ĩ đbilitate uisꝰ
curatur ẽt ĩtra balãis ↄdit̃ ⁊ alia faciat q̃ mandat
auic.uideas ꝑ te. Nota aspicẽ acute ĩ ocľis asini
r̃mõet cataractã ⁊ ẽ qđ dã mirabile auenzoar.

Caplȝ đ dilatatõe pupille. Fiãt pᵒ euacuatõs
ũľes.2ᵒ fiãt ↄtie diuersiões sic cautẽiũ apte postẽio
res laqueꝰ ĩ ocľos scarificatõ auriũ ⁊ siľia.3ᵒ fiãt to
lerãtia fães.q̃rto admistrẽtur r̃soluẽtia hũorẽ exñ
tẽ ĩ ocľo faciẽtẽ dilatatõȝ sicut alcohol ex felle edi
cũ succo fẽi.⁊ pauco sale amõiaco aut ex felle hirci
aut ex felle testudis aut ex capitibꝰ irũdinũ adusto
rũ ⁊ ẽt fiat ex melle cũ succo celidõie ⁊ ẽ exptũ.sup
frõtẽ ũo põantur ẽpľa ⁊ epithimata repercussiua
⁊ resoluetur ac etiam super oculũ.

Capi.đ fistuľ q̃ ĩ ãgľis lacrialiũ sũt. Nota ꝙ
ruta ẽ đ rebꝰ mirabilibꝰ ad hãc egritudinẽ ⁊ ꝓpe
fcõ ẽpľo ex ea cũ exꝓssiõe g̃natoꝝ sanãs. In hac
cura q̃tuor ꝑ ordinẽ sũt obꝭuãda.ꝑmũ ꝙ fiat am
pliatõ ulcẽis sic ꝙ fũdũ uideãt ⁊ h fit cũ spõgia uľ
medulla sãbuci ľ tritici ľ rasorio. scđȝ ꝙ mortifice
tur caro calosa q̃ ẽ ĩ fũdo q̃ ẽ radix fistule ⁊ h fit cũ
cautẽio actuali ľ potẽtiali sic h. ℞.arsẽici ru.attri
mẽti cãtaridaꝝ absciꝭ alis ⁊ capitibꝰ calcis uiue sa
lis amõiaci alũis aã.℈.i.puluẽizẽtur ⁊ ĩcorꝑentur
cũ uria pueroꝝ ũgis ⁊ đsiccetur ad umbrã ⁊ modi
cũ põatur ĩ fistula quoꝝ mãe ⁊ pꝰ ea mũdificetur
locꝰ. Aliđ bonũ.℞.ss.ʒ.iii.uiride eris.ʒ.i.pľue
rizẽtur sбtiľr ⁊ buliãt ĩ aceto.℥.ß.usq; quo uẽiant
ad spissitudinẽ ⁊ unguãtur tẽte ⁊ ponãtur ĩ fistula

Aliud.℞.folioꝝ rute agrimonie celidomie aã
M.ß.cõquassentur ⁊ buliãt in.℔.ß.aque uite uel
rute usq̃quo redeãt ad medietatẽ ⁊ coletur ⁊ đ co
latura due gutte uel tres pñt poni qualibet die in
fistula. Tertio ẽ mundificatio ⁊ id fit cũ idromelle
facto ex aq̃ rute ⁊ melle rosa.co.⁊ ẽt cũ uino cľo sti
ptico nľ stipticato cũ rosis. Quartũ ẽ carnis rege
neratõ ⁊ põt fieri cũ isto medicamie. ℞.aloes oli
bãi sarcocolle nutrite ĩ aq̃ fẽiculi aã.ʒ.ii.olei ro.ʒ
ii.cere.q.suf.⁊ fiãt ungtm̃ ⁊ põt fiẽi cũ puluẽ radi
cũ yreos. Aliud ⁊ mľtũ ualȝ ĩ fistula. ℞.folioꝝ
agrimõie folioꝝ rute aã.M.ii.ↄq̃ssentur ⁊ buliãt
ĩ.iiii.℔.uini ⁊ coletur ⁊ q̃libȝ die põatur ĩ fistula

De dolorẽ auris. Recepte adiecte tractatui egri
tudinũ auris ꝭȝ ordinẽ noni almãsoris ⁊ ipiꝰ capi
tuloꝝ.ꝑmũ ẽ đ dolore q̃ fit ĩ aure. Circa illđ ca
pitulũ no.pᵒ ꝙ sex sũt ↄditões obꝭuãde ĩ his q̃ ini
ciũtur ĩ aurẽ.ꝑma ꝙ istđ ñ sit mľtũ calidũ nec fri
gidũ sȝ tepidũ.ꝭa ꝙ sit ĩ pua q̃ȝtitate.tertia ꝙ stet
paruo tempore:quia sufficit morari per tres ho
ras. Quarta ꝙ antequã aliquid eiiciatur primuȝ
sit expulsum. Quinta duȝ aliquid iniciatur patiẽs
stet in latere sano. Sexta ꝙ locus sit bene mundi
ficatus cũ dentissimis ꝓpter tortuositatẽ auris.

Nota ꝙ repcussiua nũqȝ ꝯpetũt ãp̃atibꝰ au. q: re
pcutét ad cerebrũ. ꝓo maturatiua ap̃atũ sr̃ debét
hr̃e v̓tuté exiccatiuá aliq̃lr̃ ad ꝯꝑuatóm au. ut ait
g. v. de ingẽio sanitatꝫ ꝯtra illũ medicũ. Maturat
materie calꝫ. ℞. farine frum̃ti. q. suf. mucilaginis
fenugreci mucilagis se. lini añ. ℥. ʃ. piguedis gal.
lꝫ águile cũ asatur. ʒ. ii. litargiri ceruse olibái pl'ue
rizatoꝝ añ. ʒ. i. aceti. ʒ. i. ʃ. olei sisamini. q. suf. mi
sceatur ⁊ fiat aliq̃lr̃ liqdũ ép̃lꝫ. Et si materia fuẽit
fr̃a põatur plus de mucillagibꝰ ⁊ loco ping. gal.
ulꝫ aguile piguedo anatꝫ lꝫ uulturis. ité qñ materia
fr̃a fit épl'm de cepe decocto ſb cineribꝰ cuȝ butiro
qñ materia é fr̃a lȝ vȝ ⁊ é expimétũ meſ. ℞. colo
qntide. ℥. i. buliát i oleo. ℥. vi. usꝫ redeát ad. ii. ⁊ ꝺ
illo oleo mitte. ii. gutas i au. ité succꝰ ligni frasi. cũ
põitur supra carbões frasinũ ⁊ dissoluitur succus
ille ⁊ reseruetur i uase ⁊ ponátur tp̃re necessitatis
ii. gutte lꝫ. i. ⁊ expimétũ é mirabile. ité. ℞. suci ru.
℥. ii. melꝫ. ℥. i. casto. ʒ. ii. misceatur ad igné létũ ex
pertũ é auic. Balneũ i quo igreditur si materia sit
fr̃a fit cũ herbis. s. de sticados camo. cimi. baucis
lauri qñ cá doloris é uétositas fit saccułꝰ ex brãoi.
sicca ⁊ mltuȝ vȝ. Silr̃ saccułꝰ ex aniso ⁊ cimi. ⁊ dȝ
torefieri. Ad iꝺ qñ dolor mltũ ifestat. ℞. olei ℥. i
opii. g̃. tria casie ligne. g̃. ii. croci. g̃. i. ⁊ misceátur
Ité filoniũ cũ oleo ro. ulꝫ cũ lacte qñ dolor é ffridꝰ
cũ sibilo. ℞. olei de amig. ama. ℥. i. olei de casto.
℥. ʃ. musci. g̃. iii. misceatur ⁊ fiat iiectio. Ité vȝ ad
idé ole. nardinũ ole. costinũ ole. de lilio ole. de ru
ta ⁊ põt addi butirũ bñ lotũ ⁊ adeps galie ulꝫ an
seris. ⁊ i lȝ valét lũbrici terrestres ⁊ v̓mes q stát ſb
urceis si asétur ⁊ pulueri ȝétur ⁊ misceátur cũ oleis
p̃dictis. Aliud. ℞. calam̃. absinti cinamo. origa.
sásuci floꝝ lauri añ. M. i. cimi. anisi aneti añ. ℥. ʃ.
terátur parũ ⁊ ex eis decoctꝫ aliq̃liter i aq̃ fit eua
poratio ad au. Empl'm anadinũ ⁊ q̃si sedatiuum
cuiuscũqȝ doloris. ℞. radicis altee folioꝝ camo.
mellilotí uiolaꝝ siccaꝝ añ. M. ʃ. fabaꝝ farina or
dei añ. ℥. ii. olei camomi. olei amig. dulciũ añ. ℥. i
ʃ. ⁊ fiat ꝺm artem empl'm ⁊ é bonũ ⁊ conueniens

Capitulum de uulnere quod fit in aurem.

℞. armoniaci terbentine cere añ. ℥. ʃ. serapini. ʒ.
ii. succi cepe. ʒ. i. ʃ. mirre casto. añ. ʒ. i. misceantur
oia cũ oleo laurino. Empl'm mũdificás sanié ab
aure. Succꝰ folioꝝ oliue cũ mele i iectꝰ i aure pur
gat eá a sáie ⁊ é experimétũ auic. Ité aq̃ decoctio
nis pisciũ salitoꝝ ulꝫ oliuaꝝ salitaꝝ idé facit iniecta
i au. ad iꝺ uinũ ꝺcoctũ cũ beto. ad iꝺ oximel qñ é
materia mltũ fr̃a. Ungtm̃ ét mũdificatiuũ ulceris
mũdificata sáie. ℞. squa. ferri frixi i sartagie exti
cte qnqes i aceto sr̃ r̃nouádo acetũ. ʒ. ii. olei ro. ce
re añ. ʒ. i. ⁊ fiat ungtm̃ de quo téta iungatur ⁊ po
natur i auré. Ad iꝺ. ℞. squa. ferri p̃parate buliat
i oleo ro. ii. ptiũ ⁊. iii. aceti. ⁊ ꝺ colatura ponátur
ii. ulꝫ. iii. gute in auré. Ungtm̃ ꝯsolidatiuũ ꝯferens
qũ ꝓuéit a materia fr̃a. ℞. mire casto. alo. añ. ʒ.
ʃ. olei lau. ʒ. i. aceti. ʒ. ʃ. cere. q. suf. ⁊ fiat ungtm̃. ad
iꝺ si fistl'a sit fcá i aur̃. ℞. melꝫ. ℥. ʃ. uini ru. ℥. ii. mi
sceátur ⁊ cũ téta isusa i p̃dcis mittatur i auré. Et i
lȝ vȝ uria pueroꝝ v̓gis cũ fele tauri. Et oia q̃ dcá
sũt i sistula lachrymali ponatur liciniũ cũ fele tau
ri ⁊ ponatur i aure. Ad iꝺ ⁊ fortiꝰ ℞. scorie ferri. ℥
ʃ. fricatur cũ aceto i sartagie. x. ⁊ pꝰ modũ auri ꝓ
pietur paꝝ ad itra. Ad iꝺ qñ é dolor. ℞. uini po
tentis. ℥. ii. aq̃ pisciũ salitoꝝ. ℥. i. ʃ. fundatur i auré
qñ é ueniés ⁊ é dolor cũ sáie.

Hic ꝯfeꝛt ea q̃ dcá sũt i. c. de dolore auris. Suf
fumigiũ fcm̃ de stipitibꝰ fabaꝝ i aq̃ mltũ remouet
tinitũ ⁊ sonitũ auris qñ causatur a materia fr̃a fu
mosa. Ad iꝺ vȝ p̃scripta i folio p̃cedenti. uide ibi
aliqñ euenit sibilꝫ ⁊ sonitꝰ ex acuitate ꝺsus auditꝰ ⁊
tũc destilla oleũ ro. decoctũ i aceto forti ualꝺ.

Aidem ualet lac mulieris. Ad idé grano
rum pini. ℥. ʃ. casto. ʒ. ii. terre utriusꝫ cuȝ aceto ⁊
tepidũ distilla i auré. Et qñ fiét ex uétositate gros
sa fiat ista suffũigatio. ℞. aneti calam̃. orig. sásuci
rute sticados camomil. floꝝ lauri añ. M. i. buli
ant i aq̃ sufficiéti ⁊ fiát euaporatões ad foramina
auris p instr̃m debitũ. Purgatões sr̃ p̃mittátur.

Capl'm de g̃uedie auditꝰ. Oleũ laurinũ in
iectũ i auré qñ ꝓuéit ex repletõe. Silr̃ oleũ amig
dalaꝝ amaraꝝ. Silr̃ oleũ balsái ole. iuniperi. Et
nota ꝙ ponẽ gutá olei sinapis de. iii. i. iii. dié i au
ré ñ audientꝫ liberat eũ. Gen. narrat i suis ꝯsiliis
ꝙ curauit q̃ndá iuuené a surditate ná fecit euȝ uti
pillꝫis arcoticõ postea distillauit i aurẽ mirá cum
ole. ꝺapi. ⁊ lau. Ad iꝺ distilletur i au. ea q̃ hñt di
soluẽ ⁊ resoluẽ hũores crudos sicut sũt mel fel sal
capre succꝰ rutꝫ. ole. aneti. ⁊ silꝫia. Et nota ꝙ purga
tões ⁊ diuersiões continue sũt in hoc maxie neces
sarie ⁊ ideo non sunt dimittende

Caplꝫ ad extrahédũ v̓mé de aure. ℞. uini
ʒ. ii. melꝫ. ʒ. iii. olei ro. ʒ. iiii. misceátur cuȝ albumi
nibꝰ. ii. ouoꝝ demũ lana ifundatur i p̃dcis ⁊ iplea
tur au. de ista lana postea ſb ista lana extrahatur
de au. ⁊ pꝰ paciés acũbat sup au. p. ii. horas. aliꝺ
℞. olei de absinth. olei amig. ama. añ. ℥. i. pulue
rizétur aloes mistũ ⁊ i au. pone ꝺȝ regulas p̃dcás
Ad iꝺ vȝ distilatio cucũeris asinini i au. ⁊ si adipo
natur diagridu meliꝰ. ℞. succ. cucũeris asinini. ℥
ii. diagridii. ʒ. i. miscétur ⁊ gutati ponatur.

Caplꝫ de hiis q̃ figũtur i auré ab exterioribꝰ

Appositio uétose magne capiétꝫ totá au. extra
hit oéȝ ré de au. Ad extrahédũ aquá de aure apo
sitio saculi facti ex rebꝰ exiccátibꝰ sicut cimio aniso
⁊ silꝫibꝰ. ité ãbulare sup uno pede capite icliato sr̃
au. in q̃ existit aq̃. ad idé qñȝ sufficit fusio ole. cali
doꝝ sicut olei camomi. olei ane. de amig. amaris
Ad idem fiat euaporatio auri cum floribus camo
mille semini lini in aqua.

Capitulũ de sanguine ex naribus. Sanguis flu
és ex naribus restringitur sex modis. Primo

per infrigidanciã ex qbus sanguis ingrossatur si
cut lactuca sẽperuiua aqua ro. ⁊ acetuȝ ⁊ silı̃a ⁊ si
expedit adatur optimum. Jusquiamus mandra
gora ⁊ similia. ⁊ ideo. Ad idem pannus lineus
infusus ĩ aqua ⁊ aceto ⁊ expresus expositus archa
colum multum ualet. Similiter infrigidaꝛ̃ spa
tulas ac etiam infrigidare epar multũ ualet. Em
plastrare etiam frontem ex frigidis ⁊ tempora.
Secundo modo restringitur cum stipticis sicut a
cacia ypoquistidos bolo armeneo coralo lapide
emantites terra sigillata: de aliis quia restringũt
orificia uenarum. Et ideo ualet hoc emplastꝝ
℞. succi plantaginis aque rosate añ. ʒ. iii. aceti. ℥
ss. albumina duorum ouorum terre sigillate quan
tum sufficit misceantur ⁊ fiat emplastrum liquidũ
aliqualiter. Ualent trocisci ex puluere constricti
uo ⁊ cetera. Recepta scribitur a Mesue ⁊ ẽ talis
℞. sanguinis draconis gũmi arabici asati anteꝛ̃
i. seminis rosarum acacie ypoquistidos spodii ba
laustie boli armeni terre sigillate ematites corali
rub. añ. ʒ. i. ss. seminis papaueris seminis portula
ce cornu ceruini adbusti cineris galarũ nuces cip
si añ. ʒ. i. puluerizentur sб̃tiliter ⁊ incorporẽtur cũ
succo plantaginis ⁊ fiant trocisci possunt etiam re
duci in formam emplastri ⁊ super tempora appo
nantur. Tertio modo restringitur cõglutinatiuis
conglutinando orificia venarum sicut tus mastix
dragagantum farina uolatil' in molendino terra
aranea ⁊ similia ⁊ hoc misceãtur etiam cum frigi
dis ⁊ magis adhereant. Quarto modo restri
gitur cũ restrigẽtibꝰ a forma specifica sicut stercus
asininum succus eius cinis eius interiectus stercꝰ
porcinum carabe: portulaca: menta: ⁊ eius succus
qui diu stetit in inclaustro tella aranee. Et nota
quod omnem fluxum sanguinis stercus asininũ
restringit quocunque modo aproximetur: siue
emoroidalis sicut sic ex uulnere ⁊ maxie succus
stercoris. Quinto restringitur fluxus sãguis
nariũ cum distrahẽtibꝰ siue interueniat euacua
tio ut phlebotomia cefalice siue epatice uel safe
ne uel uene magne que est in spatulis uel alterius
uene ĩ parte diuersa siue euacuetur ut cum uẽtosa
posita supra menbro a quo prouenit fluxus siue
sit epar siue splen ⁊ cum ligaminibus exteriorum
sicut brachiorum cosarum mamillarum testiculo
rum ⁊ per apositionem urticarum fortiter pungẽ
tium ad extrema ⁊ sub aselis ⁊ aliis partibus cor
poris. Sexto modo restringitur fluxus san
guinis cum cauterizantibus inducendo crustam
super orificiis uenarum a quibus manat sanguis
sicut atramentum arsenicum calx uiua insufflan
do eam in nares etiam ferrum ignituȝ si caute po
natur alumen operatur a qualitatibus ⁊ forma
specifica ⁊ etiam cauterizat multum facit laudes
Auic. de balneo alumioso ĩ restringẽdo mẽstrua

Emplastratio fiat ⁊ inunctio in timporibus ⁊ frõ
ti ex gypso ⁊ albumine oui cõmistis. Item sã
guis draconis boli armeni terre sigillate añ. pillo
rum leporis ustorum ⁊ cum albumine oui miscea
tur ⁊ fiat stuellum. Item sicia maior aposita su
per epar ipsum constringit.

Capitulum de uulneribus que fiunt in interio
ribus partibus narium.

Recipe mednlle uitelli oui dragaganti gũmi
arabici añ. ʒ. ii. olei sisamini. ʒ. i. cere quantuȝ suf
ficit ⁊ fiat unguentum. Ad consolidandũ ua
let ungueutum de cerusa scripto a Nicolao. Ad
idem. ℞. olei amigdalarum dulcium. ℥. i. olei ro
sati. ℥. ss. butiri loti adipis galine mucilaginis dra
gaganti añ. ʒ. ii. cere quantum sufficit ⁊ fiat unguẽ
tum ad remotionem escare. Ad idem quando
egritudo est fortior parum. ℞. ceruse. ℥. i. ss. mer
dasẽgi. ʒ. ss. plumbi adusti abluti contriti. ʒ. ss. ace
ti parum cere quantum sufficit ⁊ cum sufficienti
oleo mirtino fiat unguentum.

Capitulum de emorroidibus que nascuntur
in naribus ⁊ polipo.

Hec sunt corosiua polipis ⁊ carnis molis. ℞.
arsenici citrini ⁊ calcis uiue ⁊ floris eris añ. ℔. ss
argenti uiui. ℔. ss. salis amoniaci. ʒ. ii. omnia ter
rantur ⁊ buliant in aqua ⁊ talis reseruata reddi
tur corrosiua. Et sunt alia corrosiua sicut cauteria
potentialia etiam aqua in qua calx sit extincta si
in ea extinguitur argentum uiuum est corrosiua.
Remouens dolorem post cauterium est uitellus
oui cum oleo rosato mistis rosis. Ad idẽ ⁊ ẽ utile
calcis uiue ⁊ extincte arsẽici citrini añ. ʒ. ii. colcotar
floꝝ eris aluis añ. ʒ. i. galaꝝ balaustiaꝝ añ. ℈. ii.
terrãtur predcã ĩ mortario ereo ⁊ cum aceto forti
mltũ ⁊ trituratõe forti mltũ fiãt trocisci ⁊ cũ neces
se fuerit utẽ uno illoꝝ trociscoꝝ distẽperãdo ⁊ po
ne cũ lisiuio ĩ nares. Aut puluis ĩsuffletur in nasũ
Ad idẽ de expertis. ℞. attramẽti ⁊ puluerizẽtur
sб̃tiliter mane ⁊ sero insuffletur in nares.

Capitnlum de amissione odoratus.

Succus yreos cũ puluere piretri vȝ in amisio
ne odoratus ab opilatõe iniectus ĩ nares. Item
oleũ nardinũ ĩ quo fuerit de puluere euforbii ul'
castorei ul' musci ul' de oibus silibus. Ad idẽ. ℞.
sansuci camomille folioꝝ lauri calamẽti sticados
añ. ℳ. ss. yreos nigelle añ. ʒ. ii. ⁊ cũ aq̃ decoctio
nis predictaꝝ fiat caputpurgiũ. Ad idẽ. ℞. pill'a
rũ dyacastorei. ʒ. i. dissoluãtur ĩ succo rute aut si
chle ⁊ fiat caputpurgiũ. Et solũ suci predicti ualẽt

Ad idem. ℞. nigelle coloquintide elebori
albi azimi piperis ana partes equales ⁊ fiat
puluis ⁊ insuffletur in nares. Odorare nigel
alm torrefactam in pãno lineo ligatã multũ ualet

Ad idem. ℞. storacis calamite nucis muscate
cubebarum gariofili nigelle ligni aloes spice cina

momi ambre musci ⁊ cum laudano sufficienti fiat pomum ut supra dictum est. Ad ideȝ fiat suffumigiũ ad nares de camemilla ⁊ melliloto ruta origano bulitꝭ. in aquis ⁊ uino simul.

Capitulum de dolore dentium.

Phlebotomia uenarum labioꝝ in dolore de materia sanguinea ualet premissa tamen phlebotomia uniuersali hoc medicamẽ utile est. ℞. masticis. ℥.i. saluie. ℳ.i. buliant in bono uino. lb.5 donec reddeat ad q̃rtã partẽ. Et si dolor fuerit ꝺ materia frigida. si uero de materia calida buliat i aceto cõmuniter tamen ponitur de aceto quantũ de uino euacuat ratione masticis phlegma mucillaginosum stipticat rõne saluie. Aliud. ℞. passularum mundatarum a suis botriis. ℥.i. dolsorum aleorum mundatarum añ. ℥.i. buliant i uino ⁊ aceto añ. ℥.iii. ⁊ coletur ualet quia euacuat.

Item acetum decoctionis spolii serpentis ualꝫ

Item emplastrum factum de spolio serpentis ualet ⁊ mirabile. Item acetum decoctionis coloquintide ualet quia euacuat phlegma. Item ualet uinum decoctionis edere. Item uinum ꝺ coctionis ase uel casie ⁊ fumiterre. Medicamẽ solẽne. ℞. piretri seminis saxifragie subtiliter puluerizatorum añ. ℥.i. cere albe. ℥.iiii. misceantur simul ⁊ dens dolorosus ponatur i illa cera mitigat acuitatem ⁊ alia euacuat phlegma. Item ualet sacculus de semine saxifragie. Item ualꝫ radix diptami a tota specie ⁊ ideo masticata similiter ⁊ radix celidonie i dente coroso ubi est ṽmis.

Ex semine iusquiami uel cum semine pori uel seminis sinapis multum ualet in dente coroso ubi est humor putridus ⁊ corruptus. Debet fieri mũdificatio cum medicina aliqua de predictis demũ ponatur aliquid de aqua ardẽti. Puluis cõueniens ad remotionem defedationis demũ. ℞. ossis sepie conchalarum marinarum albarũ spuma maris nitri aluminis aristologie rotonde radicis cãne uste ordei usti sulfuris busti cinamomi piperis longi omnia puluerizentur ⁊ misceantur cũ melle ⁊ postea fricentur dentes. Item aqua que distillat a uite quando inciditur si ex ea dẽtes lauentur mitigat dolorem dentium. Ad idẽ ⁊ est expertum lauri ter in mense cum uino cũ quo bulita sit radix titimali ꝓseruat dẽtes a dolore

Capl'm de dẽtibus extrahendis ⁊ ꝯstringẽtibꝰ

Lac titimali malasatum cum pasta uel cera facta cassula denti corroso corodit ligamentũ dentis sic ꝙ per se cadit. Ad idem ℞. lactis titimali. ℥.5. radicis abrotani. ℥.iii. radicis titimali. ℥.ii. mellis quantum sufficit ⁊ incorporetur ad ignem ⁊ ponatur supra dentem. Medicamen constrictiuum dentium. ℞. aluminis turis masticis galarum cipresi florũ roris marini añ. partes equales buliant in aqua pluuiali in uino sufficienti ⁊ lauentur dentes ex eo tepido. Ad idem. ℞. cornu cerui usti salis usti myrrhe uste añ. ℥.ii. ⁊ cum mele fiat decoctio de qua liniantur gingiue a parte intrinseca ⁊ extrinseca. Et nota ꝙ debet sibi cauere ab omni masticatione ⁊ a tangendo ipsuꝫ cum manu uel lingua.

Capitulum de congelatione dentium.

Liquiritia ⁊ succus eius remouet cõgelationem dentium si masticentur. Ad idem masticatio portulace ⁊ eius seminis contriti infusi in aqua

Ad idem masticatio amigdalarum dulcium.

Item lotio dentis ex aqua salita calida. item ex lacte asinino. Item ex decoctione aristologie longe ualet abluendo. Ad idem lotio dentiũ ex decoctione granorum lauri.

Capitulum de dentibus qui dolent cuꝫ aere frigida tanguntur.

Quodlibet oleum actu ⁊ potentia calidũ dolorem dentium predictum remouet. Ad idem ℞. granorũ lauri aristologie lõ. alumis añ. partes equales buliant in uino sufficienti ⁊ sepe ex eo calido lauentur dentes. Ad idem ⁊ fortiꝰ sumatur predicta decoctio ⁊ adatur yerepigre. ℥.i. ⁊ ex calida lauentur dentes ⁊ continuetur per horã. Ad idẽ ualet si coluantur bene cum tiriaca bona ⁊ antiqua ⁊ diu stetur ꝙ non aponatur aliqs liquor ibi. Ad ideȝ dyasinapismus si teneatur in ore. Ad idem ualet si ungantur dentes cũ oleo de sinapi ⁊ sumatur predictum oleũ ⁊ cuꝫ cera fiat casula una dentibus multum ualet. Et nota ꝙ medicamina dentibus aponẽda ñ debẽt esse multũ cal'a actu.

Recepte de egritudinibus oris ⁊ lingue.

Capitulum primum de ulceribus oris ⁊ pustulis in lingua.

Capitulum de ulceribus oris.

Absterssio ginguarũ fit cũ ydromelle facto ex melle rob. ul' cũ mo ru. i quo sint rose bulite. Puluis quẽ hic ponit rabꝰ ꝯsolidat. Medicamẽ corrodens materias coruptas i ulceribꝰ. ℞. arsenici rubei calcis alumiſ galaꝝ florũ eris subtiliter puluerizatorũ añ. ℥.i. infundantur in modico aceti p ebdomodã unã ⁊ exicetur ⁊ istius medicine ponatur. ℈.i. per unã horã super locum ulceratũ ⁊ postea inungatur locus cum oleo rosato ad sedãdũ dolorẽ ⁊ post modũ ĩteretur quousqꝫ materia sit tota ꝯsumpta. medicina consolidans. ℞. galaꝝ ℥.i. aq̃ rosate. lb.5. buliant simul usqꝫ quo quarta pars sit ꝯsumpta ⁊ coletur ⁊ cum colatura fiat ablutio. Et nota ꝙ comedere persica remouet ẽt fetorẽ ꝓuenientẽ ex stõ. Et qñ ulcera non sũt mł'tũ ꝓfũda ualet decoctio fcã in uino ex istis. ℞. rasure pgamẽi aluis galaꝝ añ. ptes eq̃les ⁊ buliant.

126

Ad idem colutio oris ex mele rosato colato misto cum decoctione copularum glandium galarum corticum granatorum ⁊ similium.

Capitulum de fluxu sanguinis ex gingiuis.

Lotio corodens malam carné gigiuaꝝ. ℞. florum oliue. ℳ.i.ʃ.piretri ⁊ radicum añ.quartū unū yreos.ʒʒ.albi masticis añ. ℥.ʃ.mellis electi.℥.ii.fiat decoctio clarificata usqꝫ ad quartas tres

Lotio mundificans gingiuas. ℞. aque camomille.℥.i.mellis rosati colati.ʒ.iii.misceantur ⁊ cum panno infuso i predictis abluantur gigiuē uł lauentur cū uino decoctiōis rosaꝝ. Regenerans carné qñ bene fuerit mundificate. ℞. olibani ligni aloes sarchochele sanguinis dracōis sbtiliter pulueriżatoꝝ añ.ʒ.i.misceātur simul ⁊ de illo ponatur modicū in gingiua. Ad idem ⁊ etiam confirmans dentem secundum Auicennam. ℞. laudani masticis añ.ʒ.i. camphore sbtiliter pluerizatorum grana.vi.misceantur malasando cum aqua rosarum ⁊ fiat masa ⁊ extendatur super pannū ⁊ ponatur sup gingiuas. Hic puluis positus super gingiuas corodit carnem malam ⁊ mūdificat bonā: regenerat carnem ⁊ confortat gingiuas ℞. aluminis iameni.ʒ.ii.salis costi.ʒ.i. pulueriżentur ⁊ ponantur super gigiuas. Pannus difusus in aqua distilata foliorum cipresi super gigiuas confortat auget eius partes unit.

Colutio oris prohibens fluxum sanguinis ex gingiuis. ℞. balaustiarum aluminis rosarum arnoglose copularum glandium plantaginis añ partes equales buliant in uino rubeo sufficienti ⁊ sufficiatꝫ. ⁊ colatur os ex eo ⁊ optime ualet quia cōfortat gingiuas ⁊ restringit sanguinem inde fluētes ⁊ cetera. Ad idem ualet colutio ex decoctione galarum ⁊ foliorum oliue rosarum lentium capitum rosarum ⁊ corticum granatorum.

Ad idem ℞. piretri radicis lilii añ.ʒ.i.sumitatum galarum non perforatarum balaustiarum añ.ʒ.ii. terrantur subtiliter ⁊ gingiuis aspergantur ⁊ cum eo fricentur. Ad idem ualet si ex p̄dictis sumptis in dosi maiori fiat decoctio in uino rubeo cum quarta parte aceti ⁊ ex ea fiat colutio oris. Et si est ibi ulcus perfundum addatur aluminis due partes ⁊ fiat decoctio. Similiter cum dicta decoctione potest poni mel rosatum colatum pro mundificatione saniei ab ulcere.

Capitulum de casu uuulue.

Quādo est a materia calida facta phlebotomia ⁊ euacuatione uniuersali i principio cōpetūt repercusiua sicut ista. ℞. decoctionis gallarū.℥ iiii. dyamoron.℥.ii.misceantur ⁊ fiat gargarisma prohibet dilatationem. Item in augumēto competit medicamen rosarum factum ex galis ⁊ sale amoniaco tritis simul. Item decoctio repercussiua facta ex decoctione citri seminis rosaꝝ cum succo barbe yrcine ⁊ modico aceti in principio prohibet dilatationem. Item gargarisma thuris masticis nucis cipressi cum dyamoron

Quando est materia frigida in processu ualet hoc gargarisma saluie seminis sinapis añ. ℥.iii. buliant in aqua sufficienti ⁊ coletur ⁊ addatur colature melis rosati colati.℥.iiii.⁊ fiat gargarisma

Ad idem ualet gargarisma factum ex oximele sinapi molito cum aceto añ.partes equales.

Ad idem ualet pro eleuatione eius hoc. ℞. balaustiarum aluminis añ.partem unam camphore partez .ʃ.ponatur cum instrumento in uuulam

Ad idem. ℞. anthere.℥.i.succi barbe yrcie ʒ.ʃ.buliaut in uino ⁊ ex eo fiat collutio oris.

Ad idem. ℞. galarum partes duas salis amoniaci partem mediam pulueriżentur ⁊ ponatur ad uuulam. In infantibus linitio sinapitis ex galia adusta cum aceto multum ualet.

Capitulum de sanguisugis ⁊ aliis que ingrediuntur.

Decoctio facta ex rebus amaris interficit sanguisugam ⁊ eā facit remoueri ab adherentia gargarizando. Item medicine ex solutione iterficiant si fiat gargarisma. Item puluis restrictiuus sanguinis consuetus ualet ad restrigendū sanguinem postqꝫ sanguisuga fuerit remota ⁊ est ℞. pulueris sanguinis draconis terre sigillate. āloes pillorum leporis añ. fiat puluis ⁊ ponatur cum instrumento in gutture ubi sit apośita sāguisuga si uideri poterit. Ad idem pro tollendo adherentiam sanguisuge. ℞. aleorum lupinorū coloquintide añ.partez .i .nigele partꝫ. ʃ. sinapis partem.i.ʃ.buliant omnia in aceto uini sufficienti sufficienter ⁊ coletur ⁊ colature addatur salis amoniaci.ʒ.iii.⁊ fiat gargarisma. Ad idem succus salicis gargarizati ex proprietate. Ad idez ualet gargarismus cum aceto ⁊ asa fetida.

Ad idem ualet si pix liquida misceatur cum aqua ⁊ fiat gargarisma.

Ad idem ualet masticatio aleorum ⁊ aperto ore stetur ad solem aposita aqua frigida ante os

Capitulum de his que in guttur ingrediuntur siue sint spine siue sit os.

Madus extrahendi spina potest esse tribus modis. Primus ut ligetur filus in capite canipe recentis ⁊ qđ illa canipa transglutiatur, ⁊ non masticentur fortiter ne una pars aa alia sepe retur ⁊ quando fuerit in gutture subito extrahantur. Et quia canipa est uiscosa ideo talis spina infingitur ibi ⁊ extrahitur cum canipa. Uel fiat decoctio cum canipa ⁊ inde fiat gargarisma. Secundus modus est ꝙ capiatur de spongia in parua quātitate ⁊ ligata cū filo i puaquātitate

transglutiatur ꝛ subito inde extrahatur sic cum
spongia extrahetur spina. Tertius modus
est ut fiat emplastrum de mucilaginibus seis lini
cũ butiro ꝛ medulla cassie ꝛ oleo amigdalio dl'ci
ualet multum. Ad idem ualet si percuciatur in
collo fortiter. Ad idem ualet si uomat fortiter post
cibum sumptum ꝛ sepe. Ad idem si fiat garga
risma cum rob uue i quo decocte uue sicce ul' fic⁹
Ad idem ualet si ficus transglutiatur ligata cũ
filo modice masticata ꝛ inde subito extrahatur cũ
dicto filo. Ad idẽ transglutiatur aliqua corda
duplicata ꝛ inde extrahatur debito modo.
Capitulũ de grauitate lingue.
Premiantur euacuatões capitis ꝛ phlebotomia
si expedit fricare linguam cum saluia si expedit fa
cit loqui cicius ꝛ competit pueris ꝛ etiam quãdo
lingua paraliticatur. Gargarisma factum ex de
coctione saluie ysopi acori ualet ad faciendum lo
qui. Piretrum ligatum in panno si aliqualiter
masticetur ualet: sed si masticetur sine panno pu
stulas facit in ore. Ad idem ualet oximel squilli
ticum quando ex eo coluitur os. Ad idem ℞. cõ
disi. ʒ.i. euforbii. ʒ. ß. puluerizentur simul ꝛ cum
eis fricentur lingua. Ad idem. ℞. salis armo
niaci piperis sinapis baurach. ʒʒ. saxifragie origa
ni sansucci salis naptici añ. partẽ. i. puluerizentur
subtiliter ꝛ aque calide misceantur ꝛ fiat gargaris
ma dieb⁹ cõtinuis ꝛ est res expta. Ad idẽ ℞. me
lis rosati colati. ℥. ii. salisgẽme. ʒ. ii. misceãtur ꝛ lin
gua sepe colluatur.
Caplm de ligua q̃ adeo tumescit q̃ os egreditur
Gargarisma ex decoctione yreos sinapis pire
tri ꝛ similiũ ualet in hoc. Puluis fricatus sup lin
guã factus ex pipe. ʒʒ. piretro ꝛ silibus ualet. Ad
idẽ gargarisma factũ ex decoctione datiloꝝ ficuũ
passularũ cũ uino dulci. Ad idẽ. ℞. oximelis sqil
litici. ℥. iiii. rob uini. ℥. iii. misceatur ꝛ fiat gargaris
ma ɔtinuũ. Ad idẽ decoctio fenugreci passularuz
feniculi radicis lilii ficuũ cui addatur melis ros.
colati. ℥. iii. ꝛ fiat gargarisma continuum.
Caplm de glãdula sb ligua ꝛ uocatur ranula.
Trocisci positi a Rasi in. c. d pustula que nasci
tur in ligua sũt crorodẽtes hanc glãdulã q̃ ẽ apa
ex phlate. Ad idẽ. ℞. origani psici corticũ grana
toꝝ salis añ. ptes eq̃les puluerizẽtur ꝛ cũ eis fri
cẽtur lingua infantis ꝛ est res experta. Etiam so
la fricatio cum sale aliquando sufficit.
Caplm de ambabus apostematibus i lingua
Gargarisma factũ ex decoctiõe piretri se. urti
ce yreos multũ ualet i hoc. Nota si tñ apa ẽ cum
calitate tunc frigida ɔpetunt ꝛ si cum fritate cal'a
Et nota q̃ in passionibus lingue multum ualet
phlebotomia uenarum eius ualet.
Capitulum de squinantia.
Recipe in principio quãdo materia est calida
gargarismus ex succo lactuce vʒ a complexiõe et
a forma specifica. Item gargarism⁹ ex decoc
tione galarum sumac ꝛ dyamoron. Itez gar
garismus ex decoctione mirtilorum ualet. Itẽ
℞. sirupi de papauere dyamoron añ. ℥. ß. aque
rosate. ℥. ii. misceantur ꝛ fiat gargarismus. Si
militer ualet tenere pillulas in ore prohibent de
scensum reumatis calidi que posita sunt in capitu
lo de catarro. Ad idem. ℞. aque rosate. ℥.
iiii. aceti. ℥. i. misceantur ꝛ gargariza. Ad idẽ
rob uini in aqua rosata similiter si ponantur uini
granatorum. In augumento. ℞. liquiritie
rase uuarum passarum mundatarum ab arilis.
añ. ℥. ß. caricarum pinguium. ℥. i. seminis psilii se
minis citoniorum seminis papaueris albi añ. ℥. ß
ordei mundati quart. ß. melis. ℥. ii. fiat decoctio
parum clarificata usq3 ad consumptionem medie
tatis ꝛ coletur. Ad idem. ℞. dyamoron. ℥. ii.
melis rosati co. ℥. i. fiat decoctio ficuum liquiritie
ordei passularum datilorum ꝛ fiat gargarisma
In statu competit oximel dyureticum ꝛ rep
cutitur materia. Unguentuz ab extra matura
tiuum. ℞. mucillaginis seminis psilii seminis cito
niorum añ. ʒ. ii. medulle casiefistule butiri sine sa
le añ. ʒ. ß. fermenti caricaruz pinguium añ. ʒ. i. ul'
℥. i. olei uiolati. ℥. ii. misceatur ꝛ unguentum fiat
In squinantia frigida in principio quãdo ma
teria est frigida grossa competit gargarismus sb
tilissimus sicut iste. ℞. radicis yreos. ℥. ß. isopi ca
pilli ueneris recentis añ. M. i. liquiritie rase uua
rum passarum enucleatãrum caricarum añ. ℥. i.
seminis fenugreci seminis lini añ. ℥. ß. ordei mun
dati quartum. ß. melis electi. ℥. ii. fiat decoctio pa
rum clarificata usq3 ad quartos. iii. In statu
ad rumpendum competit oximel squilliticum ma
turatiuum ab extra. ℞. unguenti dialtee quart.
ß. mucillaginis seminis fenugreci seminis lini añ.
ʒ. ii. medule casiefistule butiri recentis sine sale añ
℥. ß. fermenti caricarum añ. ℥. i. olei amigdalaruz
dulcium. ℥. ii. misceantur. Pillule superius
descripte contra reuma frigidum retente in ore
ualet in principio squinantie. Gargarismus ex de
coctione morsus dyaboli continue ualet. Ad
idem. ℞. oximelis compositi. ℥. ß. dyamoron. ℥.
ß. fiat decoctio ficuum passularum yreos ysopi.
mirti ꝛ apponatur modicum croci. Et si decoctio
fiat sine piretro pipere sale ꝛ armoniaco ꝛ nitro
erit gargarisma ualde fortius aliquo predictoruz
Capitulum de tusi.
Maturatiuuz in tusi sicca calida ꝛ aspera sũt
sicut sirupus uiolatus sirupus de papauere de iu
iubis aque decoctionis ordei uiolarum liquiritie
passulaꝝ sebesten zucc. al. Euãtiuũ i tali passione

℞. medulle cassiefistu. ℥. i. ſ. distemperentur cuz
predicta decoctione ⁊ addatur in decoctōe pruna
tamarindi añ. ℥. ſ. seminū cōmuniū papaueris ca
pilli ueneris añ. ʒ. ii. Confectiones ualentes dya
dragagantum lac dyapapauer penidii liquiritia
pillule bichechie rotunde sub lingua in tusi sicca
⁊ aspersa. Unguētum in tusi sicca ⁊ calida. ℞.
mucilaginis psilii mucillaginis dragaganti gūmi
arabici añ. ʒ. ii. asungie galine medule uitulli añ.
℥. ſ. olei uiolati olei amigdalarum dulciū añ. q̄r.
ſ. cere quantum sufficit ⁊ fiat unguentum. Ad
idem. ℞. olei uiolati cere albe añ. quantum suffi
cit ⁊ fiat sparadrapus ad lungitudinem uniꝰ pal
mi ⁊ ad latitudinem medii ⁊ ponatur supra pectꝰ
In tusi frigida phl'atica quādo materia ē phl'a
grossum in pectore exn̄s causa tusis ualet iste siru
pus. ℞. radicis yreos radicuz enule cāpane añ.
quart. ſ. ysopi capilli ueneris recentis añ. M. ii.
serpilli calamenti origani psilii. M. i. anisi fenicu
li seminis urtice orobi seminis fenugreci seminis
lini assi añ. ℥. i. ordei mundati quar. ſ. liquiritie ra
se nuarum passularū mundatarum ab arilis añ.
℥. ii. melis zuccari añ. ℔. ſ. fiat sirupus clarificatꝰ
usq; ad quart. ii. Item ualet sirupus de orobo
uel de ysopo ⁊ est extensor bonus. Item sirup.
de liquiritia ⁊ sic fiat. ℞. sirupi de ysopo. ℥. i. de
liquirita. ℥. ſ. fiat ꝺcoctio liquiritie ordei datilorū
passularꝫ cū zuccaro. Item sirup. de prasio oxi
mel squilliticum pillule de agarico ſm descriptio
nem mesue ⁊ auicenne cum quibus debet purga
ri post sirupum. ℞. radicum lilii radicum fenicu
li añ. ℈. i. agarici. ʒ. i. turbit. ʒ. ſ. pulpe coloquinti
de sarcocole añ. ℈. ſ. yere pigre galieni. ℈. ii. pul
uerizentur ⁊ fiant pillule cum succo capillorum ue
neris ⁊ administrentur in introitu leti. Un
guentum ad pectus quando est tusis humida de
materia phlegmatica in pectore. ℞. mucillagi
nis fenugreci mucillaginis seminis lini añ. ℈. ii.
olei amigdalarum dulcium cere quantum sufficit
⁊ fiat unguentum ⁊ fiat sparadrapus in quantita
te ut supra. Ad idem ualet bombix bene car
minatus ⁊ madefactus in oleo amigdalaruz dul
cium ⁊ calefactus ad ignem. Suffumigium
ad idem. ℞. ysopi. M. i. liquiritie passularum
mundatarum ab arilis quartum. i. ſ. seminis fe
nugreci seminis lini añ. quartum. ſ. buliant in
quattuor libris aque usq; quo redeant ad duas
libras ⁊ fiat cum tractione dicta in capitulo de
catarro. Confectiones conuenientes loch de
pino dyapenidon loch sanum ⁊ expertum est dya
prasium. Et ē fortior aliis loch de squilla dydris
ut puto salamonis. Item ius galli antiqui
cum quo bulliant semina cartami ysopus yreos
passularum seminis urtice. Item a porpriate
multum ualet hoc scilicet enula crocus pulmo
uulpis bene lotus cum uino ⁊ exiccatus ⁊ detur
ʒ. ii. cum bono uino dulci uel cum decoctione pre
dicta.

Capitnlum de asmate.

Maturatiua materie asmatis quando est
grossa phlegmatica sirupus de ysopo sirupus
de prasio oximel squilliticum cum aqua decoctio
nis passularum ysopi ⁊ cetera. Item ad idē
ius gali cum buliant semina cartami ysopus yre
os passule semina urtice cū aqua melis aut ad su
pradicta aqua. Item ualet pulmo uulpis ut
supra. Confectiones bone in hoc loch de pi
no loch sanum ⁊ expertum: loch de squilla dya
prasium dydris enula omni modo ⁊ crocus quia
ambo ualent a forma specifica Ad idem. ℞.
liquiritie. ℥. i. uue passule. ℔. ſ. capilli ueneris. M.
i. melis. ℔. i. ſ. coquantur iste res in. ℔. viii. aque
usq; quo remaneat. ℔. ii. ⁊ cum illa aqua tempe
retur uinum suum. Ad idem summatur:
malum granatum dulce ⁊ diuidatur in quattuor
partes ⁊ in medio ponatur de zuccaro albo pul
uerizetur ⁊ pomū claudatur ⁊ ponatur sub cine
ribus demum grana predicti pomi postquam ste
terit sub cineribus aliquantulū eiciatur in uno ua
se ⁊ cū coclear̄i capiatur in ore ⁊ teneatur lābēdo
pectus mirabiliter clarificat uocem ⁊ confert tusi.

Ad idem sumatur ordine duo boli foliorum
enule campane cum ficubus maturis siccis.

Ad idem si eorum panis scilicet coctus cum
aniso feniculo ⁊ croco. Unguentum siue em
plastrum supra pectus. ℞. datilorum pinguium
caricarum pinguium añ. ℥. ii. radicum malue ra
dicum bismalue añ. quart. ſ. conquasentur forti
ter ⁊ buliant in aqua. Demum. ℞. stercoris
columbini termentine rasine añ. ℥. i. misceantur
omnia in mucillagine psilii seminis lini quantum
sufficit ⁊ fiat emplastrum ⁊ ponatur super pectus

Euacuantia pillule almansoris hic descripte.

Ad idem pillule de agarico ualent multum.

Capitulum de pleuresi.

Quando est in principio de materia uento
sa uel subtili pauca uel aquosa calefactorium fac
tum ex duabus partibus milii ⁊ tertia salis mul
tum ualet si fiat sacculus ⁊ ponatur super dolorē

Et ualet si fiat decoctio cum spongia.

In pleuresi colerica uel sanguinea digestiuum
ꝯueniens in pricipio. ℞. sirupi uiolati. ℥. i. sirupi
de liquiritia. ℥. ſ. cum duplo aque decoctonis or
dei uiolarum iuiubarum ⁊ zuccaro. Item
syrupus de papauere ualet saltem propter uigi
lias. Ad idem aliud. ℞. endiuie scariole epa
tice latuce dulcis capilis ueneris recētis. añ. M.
i. iiii. seiuz frigidorꝫ mūdatorꝫ seis mal'e bismalue

feminis bombicis mundati añ.℥.i.floꝝ violaꝝ floꝝ nẽufaris añ.℥.i.zuc.℔.i.⁊ fiat si.clarificat⁹

Solutiuum in eodẽ.solutiuuz factũ in tusi calida ⁊ sicca ⁊ multũ valens est hoc.℞.medulle casiefistu.℥.i.ſ.distemperentur cuz decoctõe ordei ligritie passularũ iuiubarum violarũ prunorum.añ.⁊ aromatizetur cũ ciamomo põt addi reubarbarum.ʒ.ſ.spice.℈.i.⁊ plus vz.Confectões.loch de papauere dyapenidõ dyadragantum pill'e bichichie retente sꝰ linguã.In augumẽto ⁊ qñ materia ẽ grossa maturatiuũ.℞.sirupi de ysopo.℥.i.ſ.cũ aqua predcã.Uel fiat talis.℞.ysopi capil'.ueneris recentis añ.Ɱ.ii.ligritie rase uuaꝝ passulaꝝ mũdataꝝ ab arilis añ.℥.ii.ordei.℥.i.seiuz quattuor frĩoꝝ mundatoꝝ seis brusci se.sparagi fenugreci se.lini añ.℥.i.aceti.℥.ſ.melis quart.i.zuccari quartos.iii.fiat sirup.Empl'm maturatiuuz predicte materie.℞.radicũ altee.Ɱ.i.floꝝ cinamomi meliloti violaꝝ siccarũ añ.Ɱ.ſ.farie seis lini farine fenugreci añ.℥.ſ.farine fabe ordei farine.℥.ii.olei amigdalaꝝ dulciũ olei anetini ol'i violarũ añ.℥.i.fiat ex his oibus empl'm.Calefactorium i hac materia.℞.ordei orobi añ.quar.ſ.'sulfuris.Ɱ.i.conquascentur siml' ⁊ fiat saccul⁹ ad quãtitatẽ unius palmi ⁊ buliant in aq̃ ⁊ modico aceto ⁊ expresse ponãtur supra locũ.Mitigatiuũ doloris i quacũqz pleurĩsi.℞.malue bismalue añ.Ɱ.i.pistẽtur ⁊ cũ oleo violato ⁊ asungia porcini recẽtis per modũ empl'i ⁊ ponãtur super locum sz nõ diu teneatur qr rematuraret materiã. Solutiuum qñ materia ẽ grossa ⁊ digesta.℞.floꝝ boraginis floꝝ buglose añ.℥.ſ.ligritie rase uuaꝝ passarũ mundataꝝ ab arilis añ.ʒ.i.cartami mũdi.℥.ſ fiat decoctio in q̃ dissoluatur casiefist.℥.i.agarici elci turbit gũmosi mũdati interi⁹ ⁊ exteri⁹ añ.℥.i ⁊ fiat colatura usz ad quart.i.ſ.Et si vis forti⁹ operari quando materia ẽ m'lta uti potes eleboro thimo ⁊ epithimo ⁊ istis similibus.

Capitulum de peripleumonia.

Huic ↄpetũt recepte q̃ ↄpetunt pleuresi qñ est ꝺ materia phl'atica ⁊ peripleumonia ẽ ꝺ materia phl'atica ꝙ ut fit in plurib⁹ ↄuenit.Qñ vͦ peripleumonia est de materia colerica ↄpetũt recepte que ↄpetunt pleuresi quando ẽ de materia colerica

Capituluz de sputo sanguinis quomodocũqz egrediatur per os in vomitu sanguinis.

Electuarium istud vz.℞.Dyarodon dyapapaueri triasandali zuccari rosati facti cũ rob siccis citonioꝝ cõditoꝝ cũ zuccaro sine spetiebus añ.q̃r.ſ.misceantur.Ad idẽ.℞.ↄserue rosaꝝ rubearũ ℥.i.triasãdali.℥.ſ.corali rub.karabe lapidis ematitis se.portulace se.plantaginis añ.℥.i.sanguis draconis dragagãti gũi arabici spodii añ.Ɱ.i.pulueris zuccari.q.sufficit pulverizẽtur pulverizãda sbtiliter ⁊ misceantur oia in modum zuccari rosati.Ad idem trocisci iohãnis mesue administrati cũ aqua plantaginis quarũ rubrica posita ẽ in.c.de tusi.Ad idem aque rosate potate succi virge pastoris potatus.Ad idem efficaciter valet succ⁹ plãtaginis cum modico opii.Empl'z super stomacũ ab extra factum ex succo plantaginis modico aceti ⁊ terra sigillata ⁊ etiaz plantago pistatis cũ modico aceti empl'm valet.In sputo sanguinis in tusi ⁊ spiritualibus.℞.trociscorum de terra sigillata.ʒ.i.trociscorũ de karabe.ʒ.ſ.pulverizentur ⁊ misceantur cum aqua plantaginis aqua portulace añ.℥.i.ſ.⁊ in ore teneantur lambendo.Et trocisci descripti ⁊ experti in.c.de ventris fluxu infra vide rubricã.Ad idem.℞.tiriace recentis.ʒ.i.ſ.aceti aque portulace añ.ʒ.i.ſ.vel.℥.i.ſ.Ad idem pulueris lupinorum lapidis ematitis ⁊ distemperetur cum aqua pluuiali vel portulace pulverizẽtur ⁊ teneat in ore lambendo. Ad idẽ utile folia portulace masticata.Ad idem lapidis ematitis.ʒ.i.cum aqua plantaginis.℥.iii. Ad idem granorum mirti seminis plantaginis subtiliter pulverizatorũ añ.ʒ.ii.aque portulace.misceantur ⁊ potetur lambendo.Electuariũ.℞.zuccari rosati antiqui.ʒ.i.ſ.Electuarii constrictiui.℥.i.manus xp̃i plati triasandali dyapapaueris añ.℥.ſ.trocisci ꝺ terra sigillata trocisci de karabe añ.ʒ.i.incorporẽtur cũ sirupo mirtino.Ad idẽ aliud.℞.pinearũ mundatarum ab utroqz cortice.℥.i.passularum mundataꝝ.℥.i.ſ.liquiritie subtilissime incise.℥.ſ.ʒʒ.ʒ.i.cinamomi.ʒ.ii.amigdalarum dulciuz zuccari albi ad pondus omnium ⁊ fiat electariũ ul' fiat tragea in forma solida. Loch valens aliud ad idem.℞.dragaganti.℥.ſ.carabe corali rubei lapidis ematitis boli ar.añ.℈.i.sanguinis dracõis origani gũmi arabici añ.℈.ſ.seminis portulace seminis plantaginis coriandri preparati añ.ʒ.ſ.masticis olibani grana tria uuarum passarum pinguium.℥.i.aque rosate.℥.i.aque portulace.℥.i.zuccari albi.℔.i.⁊ fiat electuarium quo utatur tenendo in ore lambendo. Unguentuum ad pectus hoc unguentum est singulare quia restringit sanguinem ⁊ non auget tusim sicut illud ꝙ scribit Almansor.℞.olei rosati olei amigdalarum dulcium olei mirtillorum añ.℥.ii.succi citoniorum cere quantum sufficit fiat unguentum.

Ad idem.℞.accacie ypoquistidos sanguis draconis balaustiarum gallarum masticis ro.ʒ.i.℈.i.turbit boli armeni añ.ʒ.i.olei rosati olei mirtini masticini añ.℥.ſ.albuminis unius oui cere quãtum sufficit fiat unguentum. Pillule bichichie sub lingua tenende.℞.dragaganti seminis portulace parum asate gũmi arabici añ.℥.ſ.lapidis ematitis antere boli armeni terre sigillate karabe corali rubei añ.℈.i.mucillaginis psilii.ʒ.i.pulverizentur subtiliter pulverizanda ⁊ misceantur

128

cū aqua portulace ꝛ fiāt bichichie in forma lupini
Sirup. ꝯstrictiuus. ℞. granoꝝ mirti sumac roſ.
balaustiaruꝫ antere copulaꝝ glandiū galaꝝ aca
tie ypoqstidos añ. ℥. ſ. sandalorū al. ſe. citonioruꝫ
spodii añ. ʒ. ii. dragagāti gūi arabici boli ar. san
guis draconis añ. ʒ. i. ſ. terre sigill. masti. añ. ʒ.
iii. turis papaueris albi. ʒ. ii. ſ. lapidis ematitꝭ. ʒ. ſ
succi plantaginis uini citonioꝝ añ. ℔. ſ. dispumē
tur succi ꝛ colentur ꝛ facta decoctōne cum aq̄ plu
uiali ꝛ zuccaro al. sufficienti fiat sirup. Purgatio
cum farmaco. ℞. pillꝫ de agarico. ℈. ii. pill'arū
cochiarum. ℈. i. ꝯficiātur siml'. Resoluētia sāgui
nem postquā fuerit uena ꝯsolidata remanente in
ꝯcauitate pectoris. ℞. tiriace antiq. ʒ. i. ſ. dtur cū
ʒ. iii. decoctōis liquiritie ꝛ capill'. ueneris. Ad idē
℞. tiriace ātiq. ʒ. i. aceti. ℥. i. aq̄ roſ. ℥. ii. ꝛ misce
antur ꝛc. Ad idē aq̄ scabiose vꝫ. Et nota ꝙ si spu
tū ꝓcēit a corruptōe. primo fcā phlebotomia dꝫ
fieri purgatio eius ꝙ ē cā corrusionis. sꝫ isti raro
ul' nunqꝫ euadunt. Medicamē ultimū i oi fluxu
sanguis. ℞. piretri al. iusqami añ. ʒ. v. terre sigil
late opii añ. ʒ. ii. seis canapis croci añ. ʒ. i. ℈. i. ca
storei spice euforbii piretri margaritaꝝ n̄ perfora
tarū karabe zedoarie dronici añ. ℈. i. cāpho. g̈.
vi. ꝯfice cū mele roſ. coto. q. sufficit. Doſ ē a. ʒ. ſ.
usꝫ ad. ʒ. i. cū aq̄ plantag. ℥. i. ſ. uini sbtilissimi. ℥. ſ

Capitulum de ptisi.

Sirupus ualēs ptisis catarosis sanguinē spuē
tib⁹. ℞. ligritie. ℥. ii. capilli uene. ℥. i. aīsi papaue.
al. pl'monis uulpis ſe. cōiuꝫ frioꝝ roſ. uiolaꝝ seis
feniculi croci pulueꝝ cancroꝝ fluuialiū adustorū
añ. ʒ. vi. isopi sicce. ℥. i. v̓ge pastoris plātagis añ.
M. ſ. ſe. citonioꝝ ſe. malue iuiubaꝝ añ. ʒ. ii. cube
baꝝ nu. mus. añ. ʒ. i. passulaꝝ. ℥. ſ. pēidū ꝛ zucca.
q. sufficit ꝛ fiat sirup. cū aqua pluuiali ul' fōtis cla
ri ꝛ detur i aurora. Purgatio cum farmaco quā
do eēt necessaria sed euitanda quāto plus potest.
℞. pillꝫ de agarico. ℈. ii. pillulaꝝ cochiaꝝ. ʒ. ſ.
incorporentur pillule. Loch ualēs ptisis ꝛ cōsum
ptis ꝛ educēs saniē ꝛ pect⁹ mundificans. ℞. seis
papaueris albi spodii ſe. lini torrefacti croci amig
dalaꝝ dulciū añ. ℥. iii. amidi gūmi arabici draga
gāti ſe. citonioꝝ ſe. citrulorum añ. ʒ. vi. granoꝝ na
sturcii croci amigdalaꝝ amararum fabaꝝ añ. ℈
i. ſ. pēidioꝝ. ʒ. v. dissoluātur penidii cum aq̄ fōtiū
ꝛ fiat loch. Potus ualēs ptisis loco lactis mundi
ficans pect⁹ ꝛ ꝯsolidans ulcus. ℞. radicis yreos
ʒ. ii. ysopi capilli ueneris recentium añ. M. i. or
dei mundati quartuꝫ. i. q̈ttuor ſe. frioꝝ maioꝝ ꝛ
minoꝝ ſe. malue ſe. bōbacis mundatoꝝ ſe. fēugre
ci iuiubarum sebesten añ. ℥. ſ. ligritie rase uuaꝝ
passarum mundatarum ab aril'. añ. ℥ i. mel' elec
ti quartum. i. zuccari alias quartos. iii. fiat siru.
cum aqua pluuiali. Electuarium ad idē. ℞. radi
cis yreos recentium infusorum per noctem in siru
po rosato. ʒ. ii. pulueris dragagāti. ℥. i. candii pēi
diorum añ. quart. ſ. zuccari. ℔. i. fiat electuarium
Et pōt poni carniū testudinis nemoralis ꝑpara
torū beñ quart. i. mūdatarū ab arilis. ℥. ſ. fiat ele
ctuariū. Ad idē. ℞. rosa. ru. q̈rt. ſ. capillorū uene
ris. ℥. ſ. passularū pl'ueris dragagāti. ʒ. v. pl'ueris
pulmonis uulpis. ʒ. i. feniculi puluerizati. ʒ. ſ. zuc
cari. q. sufficit ꝛ fiat sicut zuccarū roſ. Unguenta
danda. c. de ethica Ab extra approximanda vꝫ i
hoc casu. Itē ualet electuarium restauratiuuꝫ de
scribendum in capitulo de etihica.

Capitulum de tremore cordis ꝛ sincopi.

In causa calida tremoris trocisci antorū q di
cuntur cāphorati ualent maxie dati cū aqua roſ.
Electuariū ad idē. ℞. ꝯserue rosarū ru. ℥. ſ. ꝯser
ue nenufaris ꝯserue buglose añ. ʒ. ii. margaritarū
ʒ. i. iacintorū safirorū smaragdorū ſe. citri ſe. ace
tose corali rubei añ. ℈. i. sandalorū alborū corian
dri preparati spodii doronici been al. ꝛ ru. añ. ℈.
ſ. ossis de corde cerui infusi. ℥. ſ. aq̄ roſ. limature
auri ꝛ argē. añ. ℈. ii. puluerizētur puluerizāda ꝛ
fiat sicut zuccarū rosatū sine igne. Sacul⁹ cordial'
ab extra fiat ex istis pl'uerib⁹ ꝛ sindone ꝛ g̈na. Epi
thima. ℞. aq̄ rosate aq̄ nenufaris añ. ℔. i. succi
pomorū acetosorū facta residentia. ℔. ſ. aq̄ bug
losse aq̄ melisse añ. ℥. iii. aceti. ℥. i. sandali seminis
citri seminis acetose añ. ʒ. i. camphore. ℈. ſ. pulue
ris rosarū. ʒ. ii. ſ. ꝛ fiat epithima. Odoratiuum
sūme odoratiuum factuꝫ dictū in. c. de cura dolo
ris capitis ꝓuenientis a causa calida. Sirupus
ualens in hoc ꝛ iuleb. ℞. aq̄ rosate succi pomoꝝ
acetosorū aq̄ buglose añ. quart. i. zuccari. ℔. ſ. fi
at iuleb usqꝫ ad. ℔. i. sirupus uiolatus sirupus ne
nufaris sirup⁹ de acetosa sirup⁹ acetosus sirupus
rosat⁹. In tremore ꝛ sincopi a cā frigida troci
sci antorū ꝛ sua ꝯfecta diamuscum. Ad idem. ℞.
margaritarū. ʒ. i. doronici been al. ꝛ ru. ꝫꝫ. florū
cinami macis. galange melise añ. M. i. gariofilo
rum cubebe buglosse melisse: añ. ʒ. ſ. sandali seri
ci crudi grana tinctoꝝ ligni aloes storacis calami
te seis basilicōis añ. ℈. ſ. radicis buglose. ℈. i. cro
ci. ʒ. ſ. corticū citri cōdisi añ. ℈. ii. ligritie. ʒ. ſ. cādi
ʒ. x. carniū uuaꝝ passarū bene pinguium. ℥. i. aq̄
buglose. ℥. ſ. aq̄ melise succi pomorū dulciū aque
rosate de damasco añ. ℥. ſ. musi ābre añ. ℈. i. zuc
cari. ℔. ſ. ꝛ fiat electuariū. Ad id valet diamarga
riton dyacamereon simplex uel mixtū. Electuari
um de margaritis semper ualet in quocūqꝫ tp̄re
ꝛ sincopi ꝛ quasi in quacūqꝫ causa. ℞. doronici
corticum citri florum boraginis rosarum rubea
rum been albi ꝛ rubei coralorū rubeorum limatu
re eboris añ. ʒ. ii. spodii macis. gallie muscate ka
rabe ossis de corde ceeui sandalorū rubeorū añ.
ʒ. i. ſ. seis basiliconis florum morelle melise coriā
dri cinamomi cubebe cardamomi zedoarie spice

nardi ligni aloes sete ꝯbuste croci an̄.ʒ.i.miroba.
omniū.ʒ.ſ.margaritaꝝ argēti ſfoliati an̄.℈.ſ.be
rilicorū iacitoꝝ ſmaragdoꝝ ſaphiroꝝ an̄.℈.i.mel
liſſe bugloſſe an̄.℈.ii.ābre.ʒ.ſ.cāphoꝛ.ʒ.i.muſci
ʒ.ſ.ſucci pomoꝝ redolentiū diſpūati ſucci bugloſ
ſe an̄.ʒ.ii.⁊ cuꝫ zuccaro ſufficiēti ⁊ aque roſate et
bugloſſe fiat cōfectio ponēdo ſuper.℔.i.zuccari
pro qualibet.vi.ʒ.in pulueris predictoꝝ. Pot⁹
℞.aque bugloſſe.℥.ii.pulueris gar̄.ʒ.ſ.malua
ſie.℥.i.⁊ miſceātur ⁊ potetur ſūmo mane ꝑ unam
hebdomadā oi die. Ad ideꝫ.℞.aq̄ bugloſſe
melliſſe an̄.℔.ſ.zuccari.℥.iii.fiat iuleb uſqꝫ ad.℔
.i. Epithia ⁊ ēpl'm ſaccul⁹ ⁊ ſirup⁹.℞.aq̄ mel
liſſe aque bugloſſe an̄.℔.i.aceti.℥.ii.gariofi.ʒ.ii.
croci.ʒ.i.muſci.℈.i.puluerizētur ⁊ fiat epithia cū
ſacculo. Ad idē.℞.laudani quar.i.corticū ci
tri gar̄.ʒ.i.muſci electi.℈.i.termētine.ʒ.ſ.⁊ cū aq̄
bugloſſe fiat emplaſtrū ⁊ ponatur tenue ad quan
titatē uni⁹ palmi ſuper coꝛ fiat ſaccul⁹ de predictis
pulueri b⁹ in ſindone de grano. Sirupi calefa
ciētes ualēt.ſirup⁹ de abſinthio ꝺ mēta ⁊ ſilr̄a.

Capitulū de paſſione colerica. ℞.roſaruꝫ ba
lauſtie galiemuſcate an̄.M.i.ſ.mēte acacie mirte
thuris an̄.ʒ.i.abſintū ipoqſtidos ciperi gar̄.ma
ſticis an̄.ʒ.ſ.coꝛalloꝝ alboꝝ ⁊ rubeoꝝ ſpice an̄.℈
i.panis uſti.℥.ſ.cāphore.℈.ſ.terātur ꝑdicta groſ
ſo mō ⁊ buliāt cū uino citonioꝝ aq̄ roſate an̄.℥.vi
uini nigri ſtiptici.℥.viii.aceti.℥.ii.⁊ cū ſpōgia infu
ſa ⁊ exꝑſſa fiat ſtōi fomentatio.et de predictꝭ ſm
ebulititionē pōt fieri optime ad ſtōachū:⁊ pōt de
ꝑdictis fieri ſaccul⁹ ad ſtōm. Inunctio ſiue em
plaſtrū ſiue ſaccul⁹.℞.olei maſticini olei citonio
rū olei mirtini an̄.℥.ſ.pulueris roſaꝝ coꝛalloꝝ ru.
mēte an̄.ʒ.ſ.gariofiloꝝ mirti an̄.℈.ii.miſce ⁊ cuꝫ
modico aceti ⁊ cere.q.ſuf.fiat unguētū. Pōt fi
eri ēt in foꝛma ēplaſtri. Ad idē ℞.laudāi maſti
cis an̄.quar.ſ.olibani.ʒ.ſ.ſandaloꝝ rubeoꝛū ⁊ al
boꝛū coꝛalloꝛū ru.ſumach berberis an̄.℈.i.ante
rie acacie ypoqſtidos balauſtie an̄.℈.ſ.termētine
ʒ.i.⁊ cū oleo roſato fiat emplaſtrū ad modū ſcuti
⁊ ponatur un⁹ a parte an̄ ⁊ aliuſ a parte p⁹ ⁊ ex op
poſito ſtōachi ⁊ inuolutio pānoꝝ frigidoꝛū infuſo
rū in aqua frigida reuolutoꝝ circa guttur. Ad
idē.℞.ſucci plantaginis aque roſate.q.ſuf.⁊ fiat
empl'm. Experimētū mulierū panis aſſati ⁊ pi
ſtetur cui addatur pulueris maſtici.ʒ.ii.⁊ fiat ſac
culus ⁊ calefact⁹ ad ignē ponatur ſuper ſtō. Si
rup⁹ ualēs ad uomitū.℞.ſirupi de mēta mine ſi
ne ſpēb⁹.℥.ſ.trociſcoꝝ de thure ꝭ deſcriptoꝝ.℥.i.
aq̄ ad duplū ⁊ calefactū detur in mane. Reme
dia auctoꝝ ſunt ſpālia ⁊ ſingularia ſpāliter uētoſa
tio diacitoniten ſine ſpēb⁹ p⁹ cibū retinet uomitū
Similiter coriādrum preparatū poſt cibū.

Capitulū de his que ſtōachū cōfoꝛtant ⁊ cibo
rū ꝑficiunt digeſtionē. In debilitate ſtōachi a
cā frigida:confectōes calide ſtomatice diaciminū
diagalanga diacinamomū dianiſuꝫ diacitoniten
cū ſpēbus diatriō pipereon ſm meſue pliris arco
ticon diaolibanū.ʒʒ.conditū tragea facta ex.ʒʒ.
cinamomo gariofilis aniſo ⁊ coriandro.qn̄qꝫ ad
ditur muſcus cū multo zuccaro. Ad idē.℞.ci
namomi.ʒ.ii.ʒʒ.nuciſmuſcate cardamōi galange
gariofi.an̄.ʒ.i.macis ligni aloes an̄.ʒ.ſ.aniſi.ʒ.i.
pelliculaꝝ intrinſecarū ſtōꝛū gallinarū bn̄ abluto
rū cū uino bono ⁊ efficcatoꝝ.ʒ.iiii.zuchari al.℔.
ii.ex his fiat confectio ſolida. Ad idē.℞.cina
momi.ʒ.iii.galange.ʒ.i.aque roſate odoꝛifere.℥.
i.zuccari quantū ſufficit ⁊ fiat ꝯfectō ⁊ bn̄ reſtau
ret appetitū ⁊ ea utere in delicatis. Ad idē.℞.
ʒʒ.ʒ.i.gariofi.galāge an̄.ʒ.ſ.piperis coꝛiandri ꝑ
parati an̄.℈.i ſe.aniſi ſe.feni.ameos ſpice nardi
cardamōi an̄.ʒ.i.℈.ſ.corticū citri conditi.℥.i.liq
ricie raſe.ʒ.ii.candi.℥.ſ.paſſularū mūdatarū ab
arillis.℥.i.aque roſa.odoꝛifere quartū.ſ.zuccari
quantum ſufficit ⁊ fiat confectio. Puluis ſtōa
chum cōfoꝛtans frigidū.℞.coꝛiādri cinamōi an̄
℥.ſ.triū generū piperis galāge gariofiloꝛū.ʒʒ.an̄
ʒ.i.ſ.aniſi ſeminis feniculi an̄.ʒ.iii.croci.ʒ.i.zuc
cari albi ad pōdus omniū fiat puluis. Ad idē
℞.cinamomi electi ⁊ raſi.ʒʒ.an̄.ʒ.vi.galāge flo
rū cinamomi an̄.ʒ.iii.liquiritie raſe ⁊ recentis.ʒ.
ii.ſ.gariofiloꝛum.x.ii.nuciſmuſcate.ʒ.i.maciſ car
damomi piperis magni an̄.ʒ.ſ.zuccari ad pōduſ
omniū et fiat puluis.iſto utoꝛ multum digerentia
materiā frigidā ſtomachi ℞.oximellis ſimplicis
uel cōpoſiti.℥.i.melliſ roſati co.℥.ſ.aque abſintii
uel feniculi.℥.iii.approximetur calidū. Ad ideꝫ
ſirupus de abſinthio ſirupus de menta ſirup⁹ de
fumoterre ⁊ ſil'es. Ad idē ℞.mēte apii abſintii
capill'ueneris an̄.M.i.aniſi maratri ameos an̄.
℥.i.corticū radicis feniculi petroſilii an̄.q̄r.ſ.ligri
tie raſe paſſulaꝝ an̄.℥.i.aceti.℥.i.mellis electi zuc
cari an̄.℔.ſ.fiat ſirupus. Euacuantia materiā
frigidā in ſtō.℞.yerepigre.℥.i.turbith.ʒ.ſ.ʒʒ.
℈.i.ſumatur ⁊ diſtēperetur cū decoctōne cōmuni
⁊ aromatizetur cū cinamomo. Ad idē pill'e de
agarico pill'e de yerapigra pill'e inde deſcriptōne
hali auctoꝛitate meſue. Stomaticū laxatiuū ſto
machū frigidū confoꝛtatiuū ab extra emplaſtruꝫ
⁊ unguentū raſis ēt ex igrediētibus emplaſtrū ſi
fiat ſacculus. Ad idē.℞.maſticis galange ze
doarie ameos an̄.ʒ.ſ.mēte ſicce abſinthii ſici an̄.
ʒ.ſ.termētine cere an̄.℥.ſ.⁊ cū oleo de maſtice fi
at empl'z. Ad idē.℞.olei maſticis olei ꝺ abſin
thio an̄.℥.i.olei mirtini.℥.ſ.gar̄.cinamōi galāge
an̄.ʒ.ſ.ligni aloes.ʒʒ.an̄.℈.i.cere.q.ſuf.aceti pa
rū ⁊ fiat ungtm̄.⁊ cū ꝑdictis pōt fiēi cerotū addē
do maſticē. Ad idē.℞.aq̄ mēte aque abſinthii
maluaſie an̄.℔.i.pulueris gariofiloꝛum:mente
cinamomi:ligni aloes:galange ana.ʒ.i.et fiat

129

epithima cum quo epithimetur stō cum filtro.
Mua de citoniis descriptōe auctoꝝ multū ualet
Jtē vȝ amplecti infantē nudum ad debilitateȝ
digestiue ⁊ hr̄e saceluȝ de pluma bn̄ minuta. Ad
idē. ℞. bachaꝝ lauri masticis an̄. ʒ. i. cinamomi
ligni aloes ciperi sandaloꝝ cubebaꝝ an̄. ʒ. ſ. men
te absithii rof. ru. an̄. ʒ. i. ℈. i. spice macc. ora. rub
an̄. ℈. i. gale muscate. ʒ. i. galāge calami aromati
ci thuris cimini an̄. ℈. ii. laudani. ʒ. ii. ⁊ cum suffi
ciēti quantitate rasine ⁊ modico olei masticis fiat
cerotuȝ super corio subtili extenso ad moduȝ scuti
Digerētiā materiā melicā in stō liqritie passu
laꝝ an̄. ℥. i. boraginis buglosse corticis radicuȝ fe
ni. anisi maratri cuscute an̄. ℥. ſ. ȝȝ. ʒ. vi. mel' zuc.
an̄. ℔. ſ. ⁊ fiat sirup. ſm artē. Ad idē oximel sqli
ticum aproximatum cum aq̄ boraginis. Uide
supra medicinas soluētes mel'iaȝ qr ille hic ualeat
Jn stō dbili a cā cal'a ꝯfectōes frie stomatice tria
sādali zuc. ru. uiolatum. Diacitonitē sine spēbus
⁊ quasi stomatice tēperate. aromaticum rosatum
Rosata nouella. Diarodō abatis. Digerētia
materiā colericā in stō sirup. uiolat⁹ sirup. rosat⁹
Orizacara sirup. de berberis ⁊ ille magis dp̄nit
cal'iditatē aliis. sirup. acetosus simplex. sirup. de
endiuia. Ad idē. ℞. ēdiuie scariole lactucaꝝ an̄.
M. ſ. se. cōiuȝ frioꝝ. ℥. i. absinthii. M. i. rosaruȝ
uiolaꝝ an̄. ℥. i. ordei mūdati. M. i. uini ḡnatorū
℥. iiii. aceti. ℥. ii. zucc. q. suf. ⁊ fiat sirup. clarificatus
ſm artē. Euacuātia materiā col'icā de stō. Me
dicine purgātes colerā tā simplices quā ꝯposite.
Cōfortantia stōȝ calidū ab extra aproximatū ⁊c̄.
succi plātaginis aq̄ rof. an̄. ℔ ſ. aceti. ℥. i. sanda
loꝝ ru. al. cora. ru. coriandri p̄parati an̄. ʒ. ii. se. ci
toniorū se. acetose an̄. ʒ. i. farine ordei quartū. i. ⁊
fiat empl'm ⁊ caue ne diu teneatur. Ad idē. ℞. sā
daloꝝ al. ⁊ ru. coriandri p̄parati se. acetose berbe
ris citonioꝝ an̄. ʒ. ii. succi citonioꝝ. ʒ. ii. olei masti.
℥. iiii. pulueriȝētur pulueriȝēda ⁊ buliat lēte super
calidū cinerē usqȝ ad ꝯsumptionē succi ⁊ coletur ⁊
colature addatur cere. q. suf. ⁊ fiat ungtm̄ ⁊ de ℞
ungas stōm ⁊ ē medicamē notabile. Ad idē fiat
saculus ex illis pulueris. Ad idē. ℞. aq̄ rof. aq̄
endiuie mēte. ℔ i uini citonioꝝ acetosoꝝ. ℥. ii. san
daloꝝ al. ⁊ ru. coriādri p̄parati coraloꝝ ru. rosaꝝ
ru. an̄. ʒ. ii. cimarum absinthii an̄. M. ſ. ⁊ fiat epi
thima siue fomentatio.

Capitulum de dolore ⁊ apostemate stōci.

Digerētia ⁊ euacuātia quascūqȝ materias exi
stētes in stō hite sūt immediate supra ⁊ iō n̄ repe
tunt. Empl'ȝ ⁊ ꝯpatis cal'i. ℞. sandaloꝝ ru. alb.
rof. an̄. ʒ. ii. plātaginis portulace absinthii an̄. ʒ. i
ſ. farine ordei. ℥. ii. camphore. ℈. i. olei rosati olei
citonioꝝ an̄. ℥. i. ſ. predicta ad inuicē buliāt ⁊ fiat
empl'm in principio in augumento fiat predictum
empl'm cui addatur malue. ℥. i. masticis sqnanti
ʒ. i. ſ. asungie galine anatis. an̄. q. sufficit. Jn sta
tu fiat predictū emplastꝝ cui addatur apii dactili
fenugreci bdelii ace. an. ex omnibus fiat empl'm.
Ad idē ℞. rosaꝝ uiolaꝝ. an̄. M. i. cipi sqnāti
sandal'. al. ⁊ ru. an̄. ℥. ii. camemille meliloti absin
thii. an̄. M. i. farine ordei. ℥. ſ. radicum maluai i
schi. M. i. oli. spicē. ʒ. i olei rof. ℥. ii. ⁊ fiat empl'm
ſm artem. Empl'm in principio apostematis
duri ⁊ frigidi ⁊ etiā ualet in processu. Ad idem
℞. camemili meliloti cināomi polii aneti. an̄. ʒ. ſ
absinthii spicē. an̄. ʒ. iii. masticis. ʒ. ii. aloes. ℥. ſ.
thuris. ʒ. iii. radicū altee. ʒ. ii. olei rof. ℥. iiii. ⁊ fiat
empl'm cū mucilagine altee. Et dum fuerit i agu
mētatio ul' statu adde amoniaci oppopōacis sto
racis. an̄. ʒ. ſ. adipis galie anseris. an̄. ℥. i. olei de
spica. ℔. ſ. ⁊ fiat empl'm qꝺ ē resolutiuū ualde.
Jtē empl'm de meliloto ſȝ. Mesue vȝ i oī tēpore
Mitigātia dolorē a cā frigida ⁊ uētositate. Car
minātia uētositatē ut' ꝯfortatiōes cal'ie predicte in
mediate supra aq̄ rute carmiata alexādrini cuius
hec ē receta. ℞. ciāomi el'i. ℥. ii. ȝȝ. ℥. i. ſ. gariofili
℥. galāge. ℥. ſ. nucis mus. ʒ. vi. cardamōi. ʒ. iii. ma
cis. ʒ. ii. piperis. ℥. ſ. folii. ʒ. ii. cimini. ℥. i. ſ. croci. ʒ
iii. zuccari. ℥. iii ⁊ puluis subtilissimus dentur cū
bono uino calido. Ad idē fomentationes cal'ie
ab extra sacul' ex sale ⁊ milio. Uentositatem su
pra umblicū ⁊ sumer̄. Et nota ꝙ dcoctio masticis
⁊ ei⁹ asūptio p̄seruat stōachū a malis egritudib⁹

Capitulum de singultu.

Jn singultu de repletōe pot⁹ cōferētes ⁊ cōfec
tōnes stranutatoria hēs supra. c. de appl'ia recur̄
ibi. Aqua quā nominat auctor ml'tuȝ vȝ. Jtē aq̄
rute supradicta in mane stō ieiuno. Jtē hoc uinū
℞. diptami sbtil'r pulueriȝati. ʒ. iiii. tiriace. ʒ. i. mi
sceātur ⁊ cū bono uino distēperetur ⁊ vȝ in omni
dolore stōi. Jtē. ȝȝ. conditū vȝ. Jtē. ℞. spice sq
nāti calami aromatici āisi maratri mēte absinthii
costi an̄. ʒ. i. croci ligni aloes gariofil'. an̄. ℈. ii. ma
sti. ʒ. i. ſ. rosaꝝ. ʒ. i. ſ. opii coriandri p̄parati se. pa
paueris casie ligne an̄. ʒ. ſ. cū mucillagine psilii in
formētur trocisci ul' si uis cū zuc. fiat ꝯfectio. Ab
extra aproximāda sūt ēpl'a ungtā cal'a dcā in p̄ce
dēti. c. sitr ⁊ sacculi. Jtem appositio uētose supra
stōm. Jtē fomētatio cū aq̄ rute. Jn singultu de in
natōe cura sicut curatur ethic⁹ cū humectantib⁹ ⁊
restaurātib⁹. Pill'e ml'tū ualētes in singultu a cā
cal'a. ℞. spodii ēdiuie portulace ligni aloes an̄. ʒ
i. ſ. pulpe tamarindoꝝ an̄. ℥. ſ. ranēi electi. ℥. i. cō
ficiantur cum aceto in forma pill'arum.

Capitulum de appetitu canino.

Jn frigidātia cā ꝯpetunt calefaciētia ⁊ extiguē
tia ul extergentia materiā frigidā de ore stōi dcā
in. c. de his q stōm ꝯfortāt. Jtē ualēt hec pill'e. ℞
turbit al. ⁊ mūdi agarici an̄. ʒ. i. spice. ȝȝ. an̄. ʒ. ſ.
p uice stō ieiuno. Jtē aq̄ rute in ℞ vȝ. Jtē diacimi

tũ in h̄ vȝ ⁊ ē res singularis. Jtē uinũ antiquum purũ ⁊ bonũ mltũ in hoc vȝ. Jn cá cal'a rob de granatis multũ ualet ⁊ oia frigida stiptica ꝓhibē tia dissolutionē in mēbris ac ēt ualent ea q̃ ꝺcā sũt in cá calida de his q̃ stōachũ ꝯfortant. Facien tia uomere. ℞. radicũ raphani siluestris in qua sit uirtus eleborii. ʒ. ii. ⁊ sic fit. ℞. radicē ⁊ pfora ⁊ in foramine illo ponatur suppositoriũ elebori ⁊ po nitur raphan⁹ in terra ⁊ stat per. xx. dies. uel. xl. ⁊ tunc remanet ṽtus elebori ⁊ remouetur sba elli ⁊ sit elebor⁹ albus. Et tunc. ℞. radicis eius rapha ni sic prepati. ʒ. ii. seis atriplicis sinapis añ. ℥. i. asa rii. ℥. ss. ꝯquassentur ⁊ buliãt in. ℔. i. ss. aq̃ dulcis quousq3 redeat ad q̃rtá partē ⁊ coletur ⁊ colatur̄ addatur succi mediani corticis sábuci rasi uersus partē superiorē. ʒ. i. q2 qñ raditur ṽsus partē an teriorē ꝓuocat uomitũ olei sisamini. ℥. ss. ⁊ bibant tepidũ. Ad idē. ℞. oximellis simplicis. ℥. ii. aq̃ decoctōis raphani. ℥. iii. misceatur ⁊ sumatur tepi dũ. Ad idē. ℞. aceti. ℥. iii. aq̃ ꝺcoctōis aquori raphái se. atriplicis. ʒ. iiii. ⁊ bibatur tepidũ. Mul ta solidiora ⁊ fortia possent fier i ȝ illa sufficiant.

Capitulũ de dolore epatis ⁊ apate in inflatōne epatis. Sirupi oxizachara sirup⁹ ꝺ enduiia si rup⁹ rosat⁹ uiolat⁹ sirupus acetosus simplex. Ad idē ℞. lactuce scariole rostri porcini utriusq3 epa tice añ. M. i. endiuie. M. iii. q̃ttuor cōiũ frorũ añ. ℥. i. sandaloꝝ al. ⁊ ru. ℥. i. uini. ℥. i. zuccari. q. suf. ⁊ fiat sirup⁹ ꝺ decoctōe ꝑdcōꝝ ⁊ si eēnt cũ co lera grossa addãtur radices feniculi petro. spargi brusci ⁊ graminis ⁊ acetosentur. Euacuātia. de tur medicia purgās colerá respitiēs epar ut supra

Ad idē reubarbarũ quōlibet vȝ. Ad idē ℞ cassiefistule. ℥. i. electuarii de succo rosaꝝ. ʒ. ii. ss. di stēpentur cũ aq̃ endiuie. Jtē ualet diarob cũ reu barbaro. Cōfectōes ad idē triasádali zuccaꝝ ro satũ uiolatũ diarodon sine spēb⁹ ⁊ silia. Epithia unguēta ⁊ ēplastra. ℞. aq̃ endiuie. ℔. i. aq̃ roſ. aq̃ solatri añ. ℔. ss. aq̃ absinthii. ʒ. iiii. suci lactuce accori añ ℥. iii. pulueris sádalorũ al. ⁊ ru. spodii squinãti rosaꝝ ru. añ. ʒ. ii. cáphore. ℈. ii. fiat epithi ma. Emplꝫ ad idē ℞. farine ordei. ℔. ss. ro. ru. ʒ. ii. se. papa. albi. ʒ. i. succi absinthii sine residētia succi solatri añ. ℥. iii. aceti. ℥. i. ⁊ cũ oleo ro. fiat em plastrũ. Unguētũ. ℞. olei roſ. ℥. ii. olei uiolati olei de spica añ. ʒ. i. aceti. ℥. ss. pulueris ro. spodii sqnãti sandali al. ru. añ. ʒ. i. cinamomi. ʒ. ss. cápho re. ℈. ii. cere. q. suf. ⁊ fiat unguētũ. Jn frigiditate epatꝭ ꝯfcōes. Cōfectōs oēs calefaciētes sũt ēt ca lefaciētes epar ut diagalága diacinũ diacostũ dia lacca ⁊ silia. Digestiuũ. ℞. radicis fēi. petro. apii spgi brusci añ. ℥. ss. eupatorii. ℥. i. anisi maratri cu scute añ. ʒ. iii. scolopēdrie diantos gariofilate añ. M. i. ⁊ cũ zuccaro fiat sirup⁹ ⁊ acetosetur. Ad idē sirup⁹ de eupatorio calamēto ꝺ fumoterre oxi mel ꝯpositũ sirup⁹ ꝺ bisantius sirup⁹ de acetoſ cō

positus. Euacuātia diarob cũ turbith electua riũ solutiuũ descriptōe superi⁹. c. ii. pille aggrega tiue de agarico ⁊ euacuātia phlegma ab epate. Epithia ēplm̄ vnguētũ in cá fria. ℞. aceti ℥. ii. suc ci eupatorii sine residētia. ℔. ii. spice cianomomi añ. ʒ. i. ss. ⁊ fiat epithia pōt addi aq̃ absinthii. ℔. i. ss.

Emplm̄. ℞. farie ordei. ℥. ii. floꝝ camōille mel lilote añ. M. ss. mucilagis altee. ℥. v. ciperi sqnãti masticis spice añ. ℥. ii. sandaloꝝ ru. calami arōati ci eupatorii absinthii añ. ℈. ii. spodii. ℈. i. croci. ℈ ss. aceti. ℥. ss. oli ro. ℥. i. ficuũ siccaꝝ nũero q̃ttuor. olei de absinthio olei nardini añ. ℥. ii. ⁊ fiat ēplm̄ in duricie epatis. Unguētũ ℞. olei rosati. ℥. ss. olei de absinthio olei nardini añ. ℥. i. sandalorũ al. ⁊ ru. spodii sqnãti cimini añ. ʒ. ss. cinamomi. ʒ. i. eupatorii calami aromatici añ. ℈. ii. masticis spi cis añ. ℈. i. croci. ℈. ss. cere. q. suffi. aceti paꝝ ⁊ fiat unguentum.

Caplm̄ ꝺ ictericia. Jn ictericia ex opilatōe Sirup⁹. ℞. scolopēdrie ligue ceruie endiuie epati ce absinthii cicoree añ. M. ss. cuscute. ℥. i. se. cōiũ floꝝ boragis buglosse añ. M. i. capilloꝝ uenēis radicũ fenicli petro. brusci añ. M. ss. ⁊ cũ zucc. fi at sirup⁹ ꝭm artē q arōatizetur cũ isto pulue. ℞. folii spice lace cassie lignee añ. ʒ. ii. ligētur i páno lineo ⁊ buliãt in sirupo.

Caplm̄ ꝺ idropisi. Digestiuũ i idropisi a ca liditate epatꝭ. ℞. lupulloꝝ fumiterre eupatorii sco lopēdrie cicoree añ. M. i. ēdiuie scariole ortulane ⁊ siluestris añ. M. ii. se. coiũ floꝝ lace spice nar di absinthii radicũ apii añ. ℥. ss. spodii sandalorũ ru. añ. ʒ. i. ss. rosaꝝ. ʒ. ii. aceti albi. ℥. iii. cũ zuc. al. sufficienti fiat sirup⁹ circa. ℔. i. ss. Ad idē ℞. en diuie scolopēdrie capil. uene. añ. M. ii. feni. se. pe trosi. cuscute añ. ℥. ss. spice nardi spice celtice añ. ʒ. ii. zuc. q. suf. ⁊ fiat siru. ꝭȝ artē. Soluētia i idropi si cũ cal'ate epatꝭ. ℞. floꝝ boragii fũiterre uiolaꝝ añ. ℥. ss. ligritie mũdate iuiubaꝝ passulaꝝ absintii añ. ʒ. ii. prũa nũero. viii. spice nardi. ʒ. i. fiat ꝺcoc tio i sero capno ⁊ i decoctōe pōatur mirobal. citri noꝝ. ℥. ss. fricētur ⁊ colētur ⁊ extrahantur medulle cassiefistule piguis. ℥. i. reubarbari elci. ℥. i. ⁊ oia misceãtur. Ad idē ℞. seri capni. ℔. ss. radicũ ire os r̄cētiũ mũdataꝝ a cortice. ℥. ss. buliat sil' ad ꝯsũ ptōȝ tertie pꝭ ⁊ coletur ⁊ addatur colatur̄ zuc. ℥. ss electuarii ꝺ succo ro. ʒ. i. Ad idē ℞. radicũ yrios succi r̄cētꝭ fcá r̄sidētia. ℥. i. ⁊ bibãt solũ ul' cũ zuc. ⁊ ēt pōt sumē cũ ouo sorbili l' modico seri capni: ⁊ mltũ vȝ ⁊ exptũ ē. Ad idꝫ. ℞. floꝝ laureole pluēi zatoꝝ. ℥. ss. ifũdãtur p duos dies nãles i succo ci tonioꝝ ⁊ aceto añ. p⁹ ea icorpentur cũ sirupo roſ. ⁊ fiat massa ꝺ q̃ pōt dari ad pōd⁹. x. g̃noꝝ ordei: ⁊ ē medicia fortꝭ. Ad idꝫ ⁊ ē medicia optia. ℞. si rupi rosati. ℥. ii. aq̃ ꝺcoctōis folioꝝ laureole. ℥. iii ⁊ arōatizētur cũ ciamomo ⁊ cũ illa ꝺcipitur infir

m⁹ q dicit se laxatiuū nolle sumē. Ad idē. ℞. ra
dicū yreos r̃cētiū mūdataꝝ a cortice añ. lb. ß. ⁊ fi
at ꝺcoctō ⁊ cū illa ꝺcoctōe fiat siru. cū zuc. ꝉ melle
⁊ iste siru. sufficit i laxādo uētrē ⁊ ē mltū util. Ad
iꝺ. ℞. succi prasii depurati ⁊ cū zuc. ꝉ melle sirupi
zetur ⁊ detur māe ꝯtie ⁊ mirablr uz. Ad idē. ℞.
pillarū ꝺ reubarbaro. ℈. ii. pillaꝝ aggīgatiarū. ʒ
ß. icorpentur: ꝉ adde pillarū ꝺ mezereō. ℈. i. ⁊ sūt
fortes. Curatō idropisis ꝑ urinā. ℞. seri capri
℥. iiii. spice nardi. ʒ. iii. buliāt sil lēto igne usqꝫ ad
ꝯsūptōz q̄rte pꝫ ⁊ detur oi māe colatnr̃ ꝑ duos di
es nā spica nardi iter cetera ꝓuocat urinā. Ad iꝺ
℞. succi calamīti fcā r̃sidētia ⁊ potetur i māe. Ad
idē urine hois. ℥. iii. oi māe potata ēt uz. Ad idē
℞. urie capne. ℥. iiii. spice. ʒ. ß. mell. ℥. ß. parū bu
liāt ⁊ potetur i māe. Ad idē uinū ꝺcoctōis floꝝ
āthos multū uz. Cōfectō. ℞. spērū ꝓ triasādal
spēꝝ ꝓ diaradō añ. ʒ. iii. ⁊ cū zuc. fiat ꝯfectō. In
idropisi fcā cū magnis opilatōib⁹ epatꝭ ⁊ splēis ⁊
maxie i asclite. ℞. radicū fēi. apii petro. brusi ēdi
uie añ. M. ß. squāti cuscute ligritie calamīti origa
ni yreos añ. ℥. ß. absinthii rob. zuccari bedeguar
capill. uenēis añ. ʒ. vi. floꝝ buglosse anisi feni. eu
patorii añ. ℥. ß. reubarbari masticis agarici añ. ℥.
ii. spice folii asari añ. ʒ. i. seinū cōiuz milii sol dau
ci añ. ʒ. iii. fūiterre pulegii sandaloꝝ ru. ⁊ al. añ. ʒ.
i. ß. epatꝭadip puluēizatꝭ. ℥. ß. ⁊ si uis i futuro ꝓsple
ne adde capparoꝝ scolapēdrie corticuz tamarisci
corticū radicū capparoꝝ corticū medianoꝝ fraxini
añ. M. ß. thimi epithi añ. ʒ. ii. polipodii. ʒ. i. ß. et
haꝝ ꝺcoctōe sufficiēti i aq̄ fabroꝝ cū. lb. i. zuccari
⁊. lb. ii. mell fiat siru. ⁊ acetosetur cū aceto boni ui
ni aut cū aceto ifusionis mezereō. Pille ad idē
sūt pille aggregatie pille ꝺ reubar. pille mezereō
trocisci ꝺ lacha trocisci ꝺ eupatorio trocisci de ab
sinthio. Cōfectōnes dialaca diacucurma diaro
dō abatꝭ. Emplꝫ ad idē. ℞. olibāi masticis myr
re añ. ℥. i. gnatoꝝ lauri. ℥. ii. cipi costi añ. ℥. i. ß. stē
coris capraꝝ ⁊ ouiū puluerizataꝝ ⁊ exiccatoꝝ añ.
℥. iii. furfuris sal nitri añ. ʒ. i. puluerizētur ꝑdcā ⁊
cū melle ispissetur ⁊ fiat ēplꝫ. Ad idē ēplꝫ ꝺ mel
liloto ē ꝯuēiēs. Ad iꝺ ungetur cū oleo fisticoꝝ vl
amigdalaꝝ amaraꝝ. Ad idē ficuū caricarū pin
guiū. ℥. i. sticados stercoris colūbi. ℥. iiii. spice nar
di masticis añ. ℥. ß. ⁊ cū uria capre ⁊ modico mell
fiat sicut ēplastꝝ. In tipanite fiat ut supra ⁊ fiāt
cristeria carminātia.

Caplꝫ ꝺ dolore splēis. Digēntia qñ mā ē cl'a
℞. corticū radicū caparoꝝ mediāi corticis tama
risi geneste āñ. ℥. i. ēdiuie scariole portulace scolo
pēdrie capil. uene. r̃cētiū añ. M. i. q̄ttuor seinū cō
munū floꝝ mūdatorū se. portlace se. apii se. brusci
se. spgi añ. ℥. i. mell eli q̄r. i. zuccari. q. suf. ⁊ fiat si
rup⁹ ꝑus tñ ifūdātur i aceto cortices ꝑ diē. Ad
idē uz siru. acetosus oximel simplex ⁊ silia. Sol
uētia qñ ē a mā cl'a. ℞. floꝝ tamarisci floꝝ bora
gis floꝝ buglosse añ. ℥. ß. uuarum pasarū mūdata
rū ab arill. ℥. i. anisi. ʒ. ii. polipodii q̄rci opithi. ʒ.
ß. corticū mirabol. idorū ifusorū per noctē i ꝺcoc
tōe ꝑdictarū. ℥. i. ficētur ꝺ māe fortiter ⁊ coletur ⁊
colatura admistratur ꝺ māe i aurora. uel loco mi
robalanorū dissoluatur in colatura diasene yera
rufini añ. ʒ. ii. Et nota ꝙ bibē cū uasis scis ex li
gnis tamarisi ꝯꝯuat ab egritubib⁹ splēis ⁊ aliis ac
cidētib⁹ mal supuēientib⁹ splēi auēzoar. Dige
rētia qñ mā est fr̃a. ℞. radicū yreos radicuz ac
cori corticū radicū feniculi petro. añ. q̄r. i. iterioꝝ
sqlle. ℥. i. corticū radicū caparoꝝ medianoꝝ corti
cū tamarisi frasini ⁊ genestre añ. ℥. i. scolopendrie
capil. uene. r̃cētꝭ sanamūde gariofilate camedreos
camepiteos adiātos añ. M. i. anisi maratri cuscu
te asari se. portulace añ. i. ligritie rase uuaꝝ pas
sarū mūdatarū ab arill añ. ℥. i. mell. lb. ß. zucca
ri. ℥. ii. fiat sirup⁹. Ad idē oximel ꝯpositū oximel
sqlliticū sirup⁹ ꝺ eupatorio siru. ꝺ calamīto siru. ꝺ
scolopēdria ⁊ silia. Ad idē siru. ꝺscript⁹. c. ꝺ idro
pisi ꝓueniēte a fortib⁹ opilatōib⁹. Ad idē qñ est
mlica ⁊ cāt mliam. ℞. corticū radicū feni. petro.
radicū accori radicū cipi añ. ʒ. i. radicū rafani ra
dicū apii añ. ℥. ß. corticū caparoꝝ mediāi corticis
tamarisci frasini genestc an. ℥. i. germādree scolo
pēdrie an. M. i. ß. eupatorii calamenti absinthii
capil. uene. ēdiuie scariole an. M. i. anisi baratri
cuscute se. portulace semi. melonis an. ℥. i. blacte
spice nardi sgnāti se. basilicōis an. ʒ. ii. ligricie pas
sularū mūdatarū an. ℥. i. succi boragis succi fumi
terr an. ℥. ii. florū boragis florū buglosse sticados
arabici an. ℥. i. ß. ⁊ cū zuc. ⁊ melle an. fiat sirup⁹ et
acetosetur cū aceto uini i quo ꝑ⁹ steterit radices i
fuse ꝑ unā noctē. Soluentia qñ ē mā fr̃a. ℞. ta
marisci florū boragis buglosse an. ℥. ß. anisi mara
tri cuscute an. ʒ. ii. thimi epithi agarici elci an. ℥. ß
passularū mūdatarū ab arill. ℥. i. ⁊ fiat ꝺcoctio ⁊
in ꝺcoctōe dissoluatur yera rufini. ʒ. ii. lapidis la
zuli nonies abluti. ℥. ß. fiat colatura vni⁹ ciati. Ad
idē. ℞. yera rufini. ʒ. ii. lapidis lazuli nonies ab
luti pluēizatorū. ʒ. i. ß. misceārur cū sirupo ꝑdcō
ul oximelle ꝯposito ⁊ fiāt pille. dosis ē. ʒ. i. Cōfe
ctōes diacaparis diacalamītū diaciminū ⁊ silia.

Unguētū ⁊ ēplastra. ℞. mucilagis se. lini fenu
greci an. ℥. i. adipis gallie anꝭis anatꝭ an. ℥. vi. bu
tyri loti asungie porcine sine sale medulle bouine
an. ℥. ß. pulueis corticū tamarisi salicis scolopēdrie
corticū mediāi frasini corticū radicū caparorum
foliorū rute calamīti sicci an. ʒ. ii. olei ꝺ caparib⁹
℥. iii. aceti parū cere. q. suf. ⁊ fiat ungtm̄. Emplꝫ
ad idē. ℞. armōiaci bdelii picis naual an. ʒ. i. cor
ticū caparorū se. sinapis scordeon stercoris uacci
ni stercoris ouis exiccatorū an. ʒ. i. ß. mucilaginis
fēugreci se. psilii an. ʒ. i. pluerizētur puluerizāda
⁊ in forti aceto dissoluātur gūme ⁊ cū oleo laurio
fiat ēplm. Ad idē. ℞. radicum malue bismalue

radicū lilii cepe sqlle se. li. se. fenugreci caricarū pi
guiū uuarū passarū sine arill' an. ℥. ſ. infūdatur in
aceto p noctē ⁊ postea buliat in aq̄ camēille lento
igne ⁊ oīa ponātur i sacculo ⁊ super splenē pōatur
mirabiliter remouet duriciē splēis. Epithia ad
idē. ℞. oximellis simplicis. ℔. i. corticū caparorū
℥. ii. absinthii. ℥. i. puluerizētur ⁊ cū oximelle buli
ant ⁊ epithietur cū filtro. Ad idē. ℞. unguēti di
altee asungie anat̄ medulli' uituli butiri sine sale
an. ℥. i. olei amigdalarū dulciū. ℥. iiii. cere. q. suffi.
aceti par̄ ⁊ fiat unguētum.

Caplm de colica. Digerentia mām phlicaz
faciētē colicā ul' iliacā sirup⁹ d̄ absinthio siru. d̄ ca
lamīto oximel sqlliticū oxiel ꝯpositū ⁊ silia. Sol
uētia. ℞. cinamōi. ℥. ii. nucismuscate ligni aloes:
spice cardamōi macis aā. ʒ. ſ. masticis bacharū
lauri macropiperis aā. ℈. ii. scamonee p̄parate. ʒ
iii. turbit optimi. ʒ. vi. ꝫꝫ. ʒ. q̄ttuor zuccari. ℥. iii. fi
at ꝯfectio solida. dosis ē. ʒ. iii. usqꝫ ad. ʒ. iiii. Ad
idē. ℞. diafinicon. ʒ. ſ. uini. ℥. ii. misceātur sil'. hec
ē leuis ⁊ quoqꝫ tp̄e pōt approxiari. Ad idē. ℞.
electuarii mei supi⁹ d̄scripti. c. ii. ℥. ſ. ⁊ detur s̄bito

Ad idē. ℞. yerepigre magne. ℥. i. turbit. ʒ. ſ. ꝫꝫ
℈. i. distēpentur cū. ℥. iii. boni uini uel d̄coctōe cōi

Ad idē. ℞. turbit. ʒ. i. ꝫꝫ. ℈. i. masticis. ℈. ſ. zuc
cari ad pōd⁹ oīuz fiat puluis. Ad idē. ℞. pill'ar̄
ilicar̄. ʒ. i. l'. ʒ. ſ. ul'. ℞. diacitonitē solutiui uel cū
spēb⁹. ℥. ſ. Cōfcōes diaciminū diaterō pipeon
diagalāga dianisū diacalamītū pliris circoticon
tragea cōis ⁊ sil'ia. Jtē tiriaca mitridatū cū bono
uino. Ad idē dolorē multū ifestātē. ℞. tiriace. ʒ
i. trisere. ʒ. ſ. filonii. ʒ i. misceātur detur cuz uino.

Ad idē ꝓ paupib⁹ aleū cōestū l' ciminū torrefa
ctū par̄ cū bono uino aā. ⁊ da p⁹ cibū. Clistēia
⁊ ē ceteris media melior ⁊ ēt suppositoria. ℞. seis
anisi cimini aneti bachar̄ lauri ameos feni. carui
aā. ℥. ſ. origāi calamīti rute aā. Ṁ. ſ. foliorū sicle
mercurial' cāemille cētauree mioris aā. Ṁ. ſ. ca
storei. ʒ. i. ſ. furfuris. Ṁ. i. cardamōi polipodii
aā. ʒ. iii. agarici. ʒ. i. ſ. buliāt p̄dcā sufficiēter ⁊ co
lētur ⁊ addatur colature olei rute olei aneti aā. ℥.
ii. sal' cōis. ℥. i. yerepigre cassiefistule aā. ℥. ſ. mell'
℥. i. ſ. ⁊ fiat cristē̄ fortiter multū ꝙ n̄ fiat nisi i mag̃
necessitate. Ad idē ius galli d̄crepiti ātiq̄ cū de
coctōe cartami polipodii cimini aneti cētauree ani
si feni. aā. ℔. ii. ⁊ addatur cassiefistule yerepigre
aā. ℥. i. olei rute. ℥. iii. ⁊ fiat cristeī ⁊ ē optimū ⁊ est
sat̄ lene. Jtē ualēt suppositoria de melle loga et
acuta cū agarico ⁊ oppopōaco ul' exula salgēma
⁊ stercore muris. Clistē̄ mollitiuū stante fece sic
ca. ℞. decoctōis malue maluauisci blitis mercu
rial' se. lini fenugreci aā. Ṁ. i. ficuū siccar̄ nūero
v. anisi feni. aā. ℥. ſ. furfuris. Ṁ. i. sal'. ℥. ſ. yerepi
gre cassiefistule aā. ℥. i. oli rute. ℥. iii. ⁊ fiat clistere

Ad idē. ℞. paritarie abrotāi cētauree minoris
calamīti origani mercurialis aā. Ṁ. i. anisi cimini
cartami aā. ℥. i. polipodii. ℥. i. turbit serapini aā.
ʒ. ii. fiat decoctō cui addatur cassie yerepigre aā.
℥. i. olei rute olei anetini an. ʒ. ii. sal' par̄ ⁊ fiat clistē̄

Emplastrū unguēta ⁊c. Saccul⁹ ex sale ⁊ mi
lio caloctus ⁊ suppositus. Ad idē uētose magne
⁊ pōite supra umblicū. Jtē spōgia ifusa i d̄coctōe
p̄dictor̄ in clisterib⁹. Jtē saccul⁹ ex se. lini cimio
torrefacto ⁊ furfure grosso. Jtē balnea cuz her
bis predictis; Jtē ēplastra ex predictis. Jtem
unguenta. Quando est materia calida sirupus
uiolatus sirupus de endiuia sirupus acetosus:
oxizachara ⁊ sil'ia. Soluētia colerā in hoc ualēt

Clistere ad mollificādū qn̄ ē apa. ℞. lact̄ uac
cini. ℔. i. cassiefistule. ℥. i. ⁊ fiat clistē̄. Jtē empl'z
ex mollitiuis qn̄ ē dolor ab apate multū vꝫ. Tra
cea carminās uētositatē ⁊ ꝓhibēs eā gn̄ari. ℞. ꝫꝫ
℥. ſ. anisi coriādri p̄parati aā. ℥. ii. galāge cubebe
dōestice nucismuscate aā. ʒ. i. gariofi. ʒ. iii. ligritie
ʒ. v. zuccari ad pōd⁹ oīum. puluerizētur puluē̄izā
da ⁊ incidētur incidēda ⁊ fiat tragea.

Caplm de fluxu uētris. Frigide medicie sim
plices stiptice sūt iste sumach berberis ypoqstidos
balaustia gala acacia rose gūmi arabicū lutū ar
menū lutū sigillatū spodiū assū cāphora g̃na gra
nator̄ semē portualce acetosa coriādrū arnoglos
sa portulaca ābra mirti antere sandali coralli san
guis dracōis se. papaueris cauda eqna corigola
lābrusca plātago suc⁹ ei⁹ semen ēt maxie assuz ⁊ si
milia. Fruct⁹ s̄ri stiptici citonia sorbe excula pira
siluestra matiā siluestria cornula agresta mora im
matura. Sirupi stiptici s̄ri rob citonior̄ sine spē
b⁹. Rob de ribes rob d̄ agresta rob de cornib⁹
sirup⁹ mirtin⁹ sirup⁹ rosat⁹. uel sic. ℞. aq̄ plātagi
nis aq̄ endiuie aq̄ rof. ⁊ cū zuccaro fiat sirup⁹ si
ue iuleb. Emplm meū singulare. ℞. succi escu
lor̄ succi sorbar̄ succi corticuꝫ g̃nator̄ succi balau
stiar̄ aā. ℥. ii. prunor̄ sine ossib⁹ nūero. xxx. uini ci
toniorūꝫ uini rubei aā. ℔. ſ. olei mirtini olei citōi
oruꝫ aā. ℔. ſ. pl'uē̄is masticis colofonie antē̄ aca
cie siligis aā. ℥. i. sāguis dracōis terre sigilate boli
armeni an. ℥. ſ. mediani corticis castanear̄. ʒ. vi. ce
re. q. suf. aceti par̄ fiat emplm. Emplm s̄m stip
ticū ꝯfortatiuū ptiuꝫ circūstātiū. ℞. succi plātagi
nis uitr̄ unū aq̄ rof. aceti an. ℥. i. sumach berbē̄is
an. ℥. ſ. miroba. oīuꝫ boli armēi an. ℥. ii. coral. ru
sandalo. al. ⁊ ru. āthere masticis an. ʒ. i. psidie ba
laustie gallar̄ an. ℥. ſ. farine lētiuꝫ. q. suf. pulueri
zetur s̄btil'r ⁊ fiat ēpl'z mediocriter liq̄dū vꝫ mira
bl'r qn̄ fluxui iūgitur mala cl'itas. Trocisci s̄ri stip
tici trocisci d̄ spodio cū se. acetose trocisci d̄ berbē̄
trocisci d̄ balaustie troc. de terra sigillata troc. de
karabe troc. de ramich troc. de bolo armēo.

Cōfcōes stiptice ⁊ s̄re zuccar̄ rosatū ātiquū tri
asādali diacitonitē sine spēb⁹ man⁹ xp̄i cū lapidi
b⁹. uel sic fiat. ℞. sādalor̄ al. ⁊ ru. diarodō abba

tis an.ʒ.ii.coralloꝝ ru.coriādri ꝑpati an.℈.ſ.ſe.
acetoſe ſe.citonioꝝ an.℈.i.cinamōi.ʒ.ſ.ꝯſerue ro
ſa.ru.ſiccaꝝ.℥.ſ.aq̄ ro.℥.ii.zuccari q̄ztū ſufficit fi
at electuariū. Medicie ſimplices cal'e ⁊ ſtiptice ci
minū aſſū ameos aniſū thus mirra ſtorax maſtix
nux muſ.nux cipſſi laudanū reubarbaꝝ aſſuꝫ ab
ſinthii mēta lignū aloes cipi gario. caſe⁹ uet⁹ aſſa
t⁹ ablato ſale p multā ablutionē. Coagulū edi et
leporis. Cōfcōes cal'e diagalāga diaciminū dia
cinamomū diacitonitē cū ſpēb⁹ tiriaca metridiam̄
ta. Emplaſtꝝ calidū. ℞.aniſi cimini naſturcii
aſſatoꝝ maſticis olibāi an̄.ʒ.iii.ſucci abſinthii.℥.
i.ſ.aq̄ ro.uitꝝ unū aceti fortiſſimi.℥.i.farie nucis
cipſſi.q.ſuf.puluerizētur pulūizāda ⁊ miſceātur
⁊ fiat empl'ꝫ aliq̄liter liq̄dū. Sirup⁹ cū fēi.ſine fe.
vꝫ.℞.rob de achacia rob de ḡnis mirti rob ꝺ ci
toniis an̄.℔.ſ.pulueris boli armēi ſe.roſa. an̄.℥.
ſ.buliāt ſil' ⁊ ſirupizētur ⁊ utatur cū cibo ⁊ extra ci
bū q꞉ vꝫ ꝯtra fluxū ⁊ febrē. Medicia euacuans
ſtipticādo ꝯferēs fluxui colēico. ℞.miroba. citri
norū.ʒ.i.ſ.kebuloꝝ idoꝝ an̄.℈.i.reubar.ʒ.i.℈.
i.dragagāti.ʒ.ſ.iſūdātur i uino citōioꝝ.℥.ii.aq̄
ēdiuie.℥.i.p diē ⁊ noctē ⁊ mane exp̄iatur ⁊ colatu
ra ꝓpinetur. Ad idē.℞.miclete.ʒ.vi.trociſcoꝝ
ſpodii.ʒ.i.miſce cū aq̄ pluuiali ⁊ ꝓpinetur i mane
Mūdificātia ulcera cū diſinteria ꝓ ſupi⁹.℞.
idromel'.℥.iiii.aq̄ ordei.℈.vi.detur ſepe i die ſtō
ieiuno. Et bonū ē cliſtē lauatiuū. Cōſolidātia ul
cera fcā mūdificatōe.℞.gūmi arabici maſti.thu
ris karabe an̄.℈.ii.iformetur cū ſiru.roſ.l' cū ſuc
co abſinthii ⁊ fiāt ſicut pill'e ⁊ ſumātur.v.ſtō ieiūo
oi die ſel' aut bis. Ad idē zuccari ro.℥.i.ſ.elcūa
rii ꝯſtricti iferi⁹ ꝺſcribēdi.ʒ.vi.dragagāti.ʒ.ii.tro
ciſci ꝺ terra ſigillata.ʒ.i.icorpet ⁊ det ſtō ieiūo.ʒ.
i.ꝓ uice. Trociſci expti ⁊ opti ꝯtra oēꝫ fluxū ⁊ fe
brē.℞.thuris ſāguis dracōiſ an̄.ʒ.ii.ſ.boli armēi
ʒ.i.ematitiſ terre ſigil.ʒ.v.balauſtie.ʒ.i.ſ.ſpice cia
mōi an̄.ʒ.i.opii.ʒ.i.karabe.ʒ.i.ſ.⁊ fiāt trociſci.ʒ.
i.cū ſucco portulace aut aq̄ ciſterne.⁊ aliq̄n addi
alūis.ʒ.i.ſ.⁊ h̄ q̄n mā fuerit hūida m'tū ⁊ q꞉ ꝯſtri
gūt ſputū ſāguis i illo ca.feci mētōnē. Et ſcias ꝙ
i ſingl'o trociſco ſolū ingredit ꝺcianona ps.ʒ.i.
opii ⁊ ſecure dari pn̄t. Nota ꝙ iſta ſimplicia in
quocūqꝫ q̄ſi fluxu ꝯferūt ꝑmū coagulū edi l' lepo
ris ⁊ det an̄ prādiū.ʒ.i.⁊ cenā cū.℥.ſ.aq̄ plātagiſ
Secūdū ē caſe⁹ ātiqu⁹ a quo butiꝝ totū ⁊ ſal fue
rit rēotū ⁊ dꝫ minuti icidi ⁊ ꝺcies cū aq̄ cal'a laua
ri malaxādo ipm ⁊ poſtea exiccet ⁊ quōlibꝫ valet
approxiatū. Tertiū ē tiriaca recēs.ʒ.i.cuꝫ aqua
plātagiſ. Quartū ē naſturciū aſſū admiſtret cū
aq̄ plāta.aut lacte capno ⁊ dat bis i die ſtō ieiūo
ʒ.i. Quītū lētes cocte i duab⁹ aqs ⁊ p⁹ea aſſate i
patella cū modico aceto ⁊ piguedie caſtrati ⁊ det
loco cibi. Idē faciūt fabe ꝑpate. Sextū ē dyaci
tonitē ſine ſpēb⁹ an̄ cibū. Septimū ē lac capnuꝫ
a quo butiꝝ ē extractū i quo ſint extīcti lapides flu
uiales ardētes l' calida ul' ferrū. Scꝺo notādū
ꝙ tria ſūt remedia ſingularia q̄ ꝯferūt exteri⁹ ap
proxiata i quocūqꝫ fluxu. Primū ē appoſitō h⁹
uētoſe ſuper umblicū. Et ſi flux⁹ fuēit fortꝫ ponat
ʒ.i.ſ.circa umblicū ⁊ a quolꝫ alio latē alia. Se
cūdū ē balneū rute q꞉ multū diuertit. Tertium
ablutō pedū ⁊ tibiaꝝ cū decoctōe illi⁹ herbe que
uocat calcatrepa ⁊ ē ypericō ⁊ plus vꝫ ſi lotō fiat
uſqꝫ ad coxas ⁊ lotō radicis ſalicis ⁊ coſdumōi vꝫ
loco illi⁹. Cliſteria lauatia in fluxu fiāt ex aq̄ or
dei.℔.i.aq̄ mell'.℥.iiii.uel fiat ex aq̄ ordei cū mel
le ro.co. Ad idē.℞.ordei.M.ii.roſ.M.i.flo
rū camemille.M.ſ.fiat decoctō ⁊ colatur addat
zuccari al.⁊ ru.℥.i.⁊ ſi uis ꝙ ſit ſedatiuū doloris
addatur olei ro.℥.iii.ſepi capraꝝ.℥.i.ſ. Cliſtēia
ſtiptica ꝯſolidatiua.℞.gallaꝝ n̄ perſorataꝝ ſūac
boli armēi an̄.ʒ.i.dragagāti gūmi arabi.an̄.℈.
ii.ſucci plāta.fcā r̄ſidētia.℥.vi.adipis r̄nū capraꝝ
r̄cētꝫ.℥.ii.uitellū uni⁹ oui ⁊ fiat cliſtē cuꝫ aq̄ pluui
ali ul' aq̄ ferrea ⁊ ſit cliſtē i ſūma.℔.i. Ad idē ℞
butiri recētis.℥.vi.ſāguis drachōis.ʒ.ii.⁊ fiat cli
ſtē.vꝫ in q̄cunqꝫ diſinteria. Cliſter.℞.roſ.mir
re balauſtiaꝝ copulaꝝ glādiū rizi gallaꝝ ſūac an̄.
M.i.buliat i aq̄ ciſterni ⁊ ꝺcoctōis ipſi⁹.℞.℔.
i.ſucci plātagis.℥.ii.olei mixti.℥.i.ſ.uitellū unius
oui aſſati ſepe capraꝝ.℥.i.pulueris dracōis gūmi
arabici aſſi boli armeni maſticis an̄.ʒ.ſ.carte bō
bacis ꝯbuſte.M.i.⁊ fiat cliſtere.

Capl'm ꝺ tenaſmone. In cura tenaſmōiſ no.
ꝙ tenaſmō ē nimia uolūtas egerēdi cū modico ul'
nullo effectu.℞.decoctōis fenugreci furfuriſ cau
liū an̄.M.i.unā megetā ⁊ calefiat ⁊ p⁹ea iſūdat
filtꝝ ⁊ eger ſedeat ſupra eo exp̄ſſo ab aq̄.⁊ vꝫ ſiru
p⁹ ex ill' calidiſ fiat ſaccul⁹ ⁊ ſedeat eger ſup eo. Ad
idē fomtatō taſſibarbaſſi l' cataplaſmatō. Suf
fūigiū optiꝫ ꝯtra tēaſmonē.℞.folioꝝ piroꝝ eſcu
loꝝ citōioꝝ ſan.dra.boli armēi balauſtiaꝝ terreſi
gillate.buliāt oia i uino ⁊ uadat ad aſelā cū aſela
uit pria uice an̄q̄ꝫ icipiat ſe exp̄mē accipiat lapis
q ſit calefcūs igne fortiter ⁊ ꝓiciat ꝺ iſto uio ſup
lapidē ⁊ pōat lapis ſb ſcāno ſb ano ⁊ r̄cipiat an⁹
illū uaporē calidū ⁊ ſic fiat oi uice p⁹q̄ꝫ pria uice
exalauit an̄q̄ꝫ icipiat ꝑmē. Licinia lōga ꝯſolidā
tia ⁊ dolorē ſēdātia.℞.thuris opti mirre acacie
ſe.iuſq̄ami ſe.papa.al.gūmi arabici an̄.ʒ.ii.croci
boli armēi an̄.ʒ.ſ.puluerizētur ⁊ fiāt licinia cū adi
pe capraꝝ ul' caſtrati. Ad idē.℞.croci thuriſ gū
mi ara.an̄.ʒ.i.opii.℈.i.ſ.⁊ cū albūie oui fiāt lici
nia lōga. Elcūaria ꝯſtrictia.℞.ḡnoꝝ mirte ba
lauſtiaꝝ roſaꝝ corticū ḡnatoꝝ an̄.M.ſ.ſūac ſe.
acetoſe ſe.plātagis antē berberis ſandal'.alborū
maſticis ſpodii an̄.ʒ.ii.ſe.papa.al.ʒ.iii.aniſi ſe.en
diuie cipi thuris an̄.ʒ.i.ſ.coriādri iſuſi i aceto cia
momi coralloꝝ ru.an̄.ʒ.ſ.acacie ypoq̄ſtidos ami
di cipſſi gūmi arabici aſſi an̄.ʒ.i.terātur terenda
⁊ ſufficiēter predicta coquātur i aq̄ ciſterne deide

inspissent cū zuccaro albo ⁊ fiat electuariū. possꝫ
addi ꝺ uio ꝯnatoꝝ paꝝ. Aliꝺ. ℞. gallaꝝ balau
stiaꝝ cupulaꝝ gládiū corticū ꝯnatoꝝ aā. ʒ. i. s. terr
sigil. carabe sāda. al. ⁊ ru. bo. armēi sāgui. ꝺra. tu
ris masticis se. papa. al. gūmi arabici assi psilii as
si margaritaꝝ nō pforataꝝ aā. ʒ. i. auelanaꝝ assa
taꝝ ꝯnoruꝫ uuc aā. ʒ. i. spodii cinamomi aā. ℥. s.
ramich rof. cipēi aā. ℈. ii. spice nardi carui ypoq
stidos aā. ʒ. s. liature eboris l' acuuꝫ. ʒ. i. ⁊ cū zuc
caro albo sufficiēti fiat ꝯfectō solida. Expimtuꝫ
sumatur assis de arbore q̄ ꝺr ppl's ⁊ bn̄ calefiat
⁊ ano nudo sedeat super ea ⁊ qn̄ assis icipit tepescē
hēat alia cal'a ⁊ sic tā diu fiat quousqꝫ sētiat calo
rē ad itra ⁊ si n̄ hētur illa arbor sumat de abiete.

Capl'm ꝺ difficultate migēdi. Prio nota car
mē illꝺ. Strāgur guttatiꝫ sur nil disurqꝫ p horas.

Difficultas urine qn̄qꝫ ꝓuēit a cāu ⁊ pcussiōe
⁊ qn̄qꝫ ex ꝺbilitate expulsiue. qn̄qꝫ a rpletōe. ⁊ illa
repletō qn̄qꝫ ē ex rtētōe urie lōga ut cū qs diu ve
recūdia retinuit urinā. qn̄qꝫ ex hūorib' l' sanie qn̄ꝫ
ex lapide. Si ē ex casu ⁊ pcussiōe fiat prio phlebo
tōia basilice ⁊ fiat clistē. fiat effusio aq̄ cl'e i qua ca
mōilla mellilotū rof. bulierint ⁊ ab alto sup loco
percusso p duas horas ꝓiiciat. p'ea ungat loc'
cū isto ungtō. ℞. mirre masticis aā. ʒ. i. olei rof.
℥. i. olei anetini. ℥. s. cere. q. suf. ⁊ fiat vngtm̄. Ad
idē vꝫ saccul' ꝺ absinthio bulit' in uino albo exps
sus posit' supra femur ⁊ loco percusso. Mādetur
ifirmo ꝙ sepe cōet migē. Si vō fuerit ex repleti
one urie tūc ꝺcūbat sup uētrē ⁊ ꝯpmat fortiter pe
ctē qr tūc ps iferior aperit cū uria egrdit. Sꝫ si
ex rpletōe hūorū l' saniei l' sāguis fuerit he medi
cie ꝯferūt. Medicie ꝯposite diaspgon litōtripō
ustiuū nicolai. tiriaca ātiq̄ metridatū. Medicie
simplices aq̄ spagi aq̄ saxifragie rafani ius cicerū
rubeoꝝ cū radicib'. v. aq̄ limonū vꝫ ꝯtra rnū ⁊ ve
sice lapidē. Puluis optim' ꝺ quo sūatur cuꝫ li
quore diuretico. ℥. i. ꝓ uice. ℞. seinū apii petro.
peōie se. genestre saxifragie aā. ʒ. ii. se. fēi. anisi ca
rui aā. ʒ. s. seinū cōiū. ℥. s. milii sol'. ℥. i. spice cina
mōi aā. ʒ. i. ligritie. ʒ. iii. zuccari albi. ℥. i. s. fiat ex
his pluis sbtilissim'. No. ip̄ꝫ qr optim' ē ⁊ eo pōt
uti ꝯtinue. Balneū siue sēicupiū. ℞. foliorū cau
liū maluauisci cresonū siue senacionū paritarie ar
tetice floꝝ camōille floꝝ apii petro. radicū eorūdē
aā. M. iii. fiat balneū. Clistēia fiāt ex p̄dcis her
bis ⁊ i colatura addatur bn̄dcē. ℥. ii. cassiefistule ie
repigre aā. ℥. s. olei rute. ℥. iii. ⁊ fiat clistē. Ungué
tū optimū. ℞. olei ꝺ scorpiōib' olei costini olei ꝺ
lilio olei aneti aā. ℥. s. adipis anatꝭ. ℥. s. paritarie
saxifragie aā. ʒ. i. puluēis cimicū. ʒ. iii. cere. q. suf.
aceti paꝝ fit ungtm̄. Expientia accipe totū zirbū
thauri uni' recēs siue bouis iuuēis pſci ⁊ illud cale
fac ad ignē ⁊ calidū suppōe femori ⁊ ē mirabile i
ꝓuocādo urinā. Ad idē vꝫ herba q̄ nascr sup fū
dū nauiū stātiū i aq̄ salsa cocta i vio sbtili albo po
sita sup femur. Ad idꝫ si ponātur cimices iter pel
lē ⁊ carnē vge. No. ꝙ artetica ab itra ⁊ ab extra
approxiata mltū ē ꝓuocatia. No. ꝙ oia frāgen
tia lapidē q̄ dicētur i seq̄nti ca. ualēt ad ꝓuocatōꝫ
urie ⁊ p̄dcā i illo ca. ⁊ dicebātur ualēt ēt ꝯtra lapi
dē. Aq̄ diuretica mgri Tadei q̄ mirabil' ē i ꝓuōe
urie ēt frāgēdo lapidē ⁊ rēouēdo dolorē idoloꝝ si
pscē fiat ꝙ raro ꝯtigit ⁊ ē mltū medicia mea. ℞.
cresoni. M. ii. radicū. v. aā. M. i. radicū rafani
enule pēcedini cipi accori yrigi macedōici radicis
felicis radicū ualꝺ bōe albe ⁊ nigre treteāt cicēis
aratici palif pipielle aā. M. i. milii sol' ꝯmis utri
usqꝫ scolopēdrie capil. uene. saxifragie leuistici po
lipodii ypicon mellisse pitarie aristol'. eufragie be
tōice caul' agrestis cicoree politrici citrac adiāti ca
medreos cāepiteos herbe apii aā. M. ii. pilosele
ēdiuie radicis melote siluestris aā. M. i. nasturcii
filopēdule rute siluestris saxifragie maioris extrēi
tatū uitꝭ albe corticis genestre corticuꝫ radicis ru
bee tribuloꝝ maioꝝ aā. M. ii. siseleos iusqami ti
mi epithi polipodii aā. ℥. ii. milii sol'. ℥. iiii. ameos
leuistici sene cuscute seinū cōiū aā. ℥. ii. celtice ga
lāge spice aā. ℥. s. anisi feni. aā. ℥. iii. cimini cineris
scorpionū aā. ℥. i. se. apii rof. aā. ʒ. ii. lapidis licis
lapidis spōgie lapidis bois l porci aā. ℥. i. nucleoꝝ
ceresoꝝ ⁊ psicoꝝ ⁊ corticū cācroꝝ adustoꝝ sterco
ris gallie stercoris colūbi sqlle aā. ℥. i. ossis mādi
bule lucii sāguis leporis sāguis hirci aā. ℥. iiii. se.
genestre se. nasturcii aā. ℔. s. saxifragie sicce. ℔. i.
⁊ ex oib' istis fiat aq̄ p istū moꝺ. ℞. oēs radices
per se ⁊ minuti icidas ⁊ tere cū pistello paꝝ eas et
pōe ad capellū ⁊ distilla ⁊ sua p se. demū accipe se
mina ⁊ lapides sil' ⁊ fac puluerē ⁊ ifūde i trib' ur
ceis uini albi sbtil' ⁊ pōe ad capellū ⁊ fac distillare
P' modū oēs istas tres aq̄s accipe ⁊ sil' misceas
⁊ usui resua. Uerꝝ si addatur cū lapidib' aq̄ nitri.
℥. i. adhuc fiet fortōr sūat ꝺ ea uitꝝ unū l'. ℥. iii. et
pl' tp̄e necessitatꝭ sꝫ sit sp stōach' a cibis uacu'. et
ēt hn̄tes calculū utūtur tp̄e sāitatꝭ ⁊ i p̄suatōe a do
lore ilioꝝ. nā i hꝭ ē potissima. Et no. ꝙ suffumiga
tio cū pelle hirci in rtētōe urie dissoluit eā si n̄ fue
rit ꝓcedēs ab ap̄ate l' lapiꝺ uiā obturātib' auēzoar
Capi. ꝺ lapide renū ⁊ uesica. Ualētia ꝯtra la
pidē a ꝓp̄etate lapis iudaic' cinis scorpiōis lapis
spōgie lapis licis leporis usti cinis testaꝝ ouoꝝ a
qb' egressus ē puluis sāguis hirci aq̄ rafāi cauda
tremula quocūqꝫ mō sūpta. Et no. ꝙ q usus fu
erit cōedere urticas securabitur ab arenul' ⁊ ꝯnati
one lapidis ⁊ ē ꝺ expt̄ꝭ auēzoar. Sirup'. ℞. sco
lopēdrie capil. uene. tribuli marini saxifragie cre
te marie pipinelle milii sol' leuistici ēdiuie aā. M.
i. radicū spgi brusci petro. rafani ꝯmis aā. ℥. i. se
minū siseleos seinū altee seminū fenugreci anisi fe
ni. aā. ℥. s. se nū cōinꝫ. ℥. i. ligritie mūdate passula
rū mūdataꝝ aā. ℥. i. ciceꝝ ru. M. i. spice nardi. ʒ.

132

si.aceti sqllitici.℥.ii.mellis electi zuccari albi.a.℔.i.⁊ fiat siru.⁊ datur.ʒ.ii.ꝑ uice cũ..℥.iii.aq̃ rasãi ł alia ꝺ ꝓdcis i ca.ꝓcedẽti. Elcũaria.℞.elcũarii ducis elcũarii litõtipõ añ.℥.ii.misceãtur detur.℥.i.cũ aq̃ aliq̃ diuretica ꝺ ꝓdcis. Aliꝺ.℞.cinamõi zz.añ.℥.ſ.spice.ʒ.ſ.cardamõi.℥.i.gari.nucismu.eipi sqnãti anisi añ.ʒ.i.piperis lõgi ⁊ nigri añ.ʒ.ii.se.melonum.℥.i.lapidis spõgie lapidis iudaici mẽte uste lapidis licis añ.ʒ.ii.crete marie.℥.i.ſ.saxifragie.℥.ſ.milii solꝭ.ʒ.ii.ſ.se.macedonici xilo balsami carpobalpami anisi petrosi.añ.ʒ.ii.ligritie.℥.ſ.radicũ spargi.M.i.ſ.⁊ cũ.℔.iii.zuccari fiat elcũariũ. ꝑus debẽt incidi radices ⁊ ꝺcoq cũ zuccaro ⁊ pistari agitãdo.deide spẽs addãt. Aliꝺ forte mltũ.℞.pulueris scorpiõis usti uitri usti cineris radicis cauliũ cineris leporis sãguis hirci: cineris corticũ ouoꝝ a qb⁹ pull⁹ ẽ egressus lapis iudaici gaꝭ.nucismus.accori.ʒ.i.se.petrosi.dauci pulegii gũmi arabici se.altee pipẽis añ.M.i.ſ.lapidis spõgie lapidis renalꝭ hũidi añ.℈.ii.pulueri zẽtur ꝓdcã ⁊ ꝯficiãtur cũ melle.dosis ẽ.ʒ.ii.cũ aliqua aq̃ diuretica. Nota q̃ i cura lapidis oz administrari mollificatia ne lapis magn⁹ idurescat ex approxiatõe uini hñtiũ frãgẽdi. Emplꝭm mollitiuũ qꝺ approxiari oz.℞.malue bismalue se.altee se.lini ficuũ caricaꝝ piguiũ butiri recẽtꝭ añ.℥.i.olei amigdaloꝝ.℥.ii.⁊ ex oib⁹ fiat ẽplꝭm ⁊ ponaꝭ supra renes si ibi ẽ lapis uꝭl in femore si in uesica ẽ lapis ⁊ stet per diẽ mediã. ⁊ illo remoto inungaꝭ oleo scorpionũ ł infrascripto ungtõ.℞.olei scorpionũ.℥.iii.lapidis spõgie cineris caude tremule lapidis iudaici añ.ʒ.ſ.cere.q.suffi. ⁊ fiat ungtm̃.

Balneũ mollitiuũ ⁊ mitigatiuum doloris.℞.malue bismalue pitarie abrotani crete marie se.altee fenugreci se.li.añ.⁊ buliãt paꝝ i aq̃ sufficiẽti ꝓ balneo ⁊ cũ egrediꝭ inungaꝭ ungtõ supradcõ.

Puluis ad idẽ optim⁹.℞.saxifragie anisi petrosi.piperis apii milii solis se.spgi añ. tere oĩa et cribra ⁊ cũ melle misce ⁊ da bibẽ coelear unũ cuz aq̃ calꝭa ⁊ ẽ optim⁹ ⁊ expert⁹ ꝑ me. Ad iꝺ.℞.corigiole.℥.ſ.ciceꝝ ru.℥.ii.seinũ melonũ ñ mũdatoꝝ.℥.i.buliãt in.℔.i.aq̃ dulcis usq̃quo redeat ad.℥.vi.⁊ dẽtur.℥.ii.ꝑ uice cũ modico zuccari stõ ieiũo ⁊ vz ꝯtra renulas. Puluis.℞.sãguis hirci exiccati.℥.i.deꝭ cũ aliqua diuretica aqua. Et no.q̃ sic ꝓparaꝭ sãguis hirci.prio cibeꝭ hirc⁹ cũ herbis sbtiliatiuis ⁊ icisiuis siccis pipinella saxifragia seia melonũ ⁊ silꝭia.postea ꝺcoletur hirc⁹ ꝓm⁹ sãguis ⁊ ultim⁹ oz abici sz secũdus retineri ⁊ exiccari ad umbrã: icidi minuti sicut fiũt trocisci ⁊ usui reseruetur. Et no.q̃ aliqñ lapis iuesica claudit foramẽ uesice ut nil possit egredi ꝺ urina ⁊ tũc sũt tria remedia. Primũ ẽ ut põatur digit⁹ in ano ⁊ ꝯprimatur uesica sic q̃ lapis retrocedat int⁹ ⁊ remoueaꝭ ꝺ uia urine. Secũdũ q̃ patiẽs stet superius ⁊ q̃ eleueꝭ crura ⁊ ꝯstrigãtur añ ⁊ retro usq̃quo lapis descendat ad fundũ uesice. Tertiũ ẽ q̃ siringa liniatur oleo amigdalarũ dulciũ ⁊ imponaꝭ per collum uirge sic q̃ pellat lapidẽ ad intra ⁊ ẽ bonũ ualde sed bene ponatur siringa.

Capi.de a͡pate in renibus ⁊ uesica ꝯferẽs in primo qñ ẽ ꝺ materia calida.℞.mucilaginis psilii: mucilaginis se.citoniorũ añ.ʒ.ii.olei ro.℥.ii.aq̃ endiuie.℔.ſ.se.portulace se.papa.al.añ.℥.ſ.farine ordei q̃ sufficit ⁊ fiat emplꝭm mediocriter liquidum cum.℥.ſ.aceti. Si sit in prio materia frigida hoc ꝯfert.℞.pulueris rosarũ absinthii añ.ʒ.ii.olei ro.olei camomille olei amigdalarũ dulciuz añ.℥.i.ſ.florũ camõille melliloti añ.℥.ſ.farine ordei farine frumẽti añ quãtũ sufficit ⁊ fiat emplꝭm.

Emplastrũ maturatiuũ quãdo ẽ de matẽia calida.℞.radicũ altee malue añ.M.ſ.ficuũ caricarũ piguiuz.℥.i.medulle cruris uituli butiri adipis anatis añ.℥.ſ.olei camomellini olei amigdalarum dulciuz añ.℥.i.ſ.floꝝ camomille melliloti añ.℥.ſ.farine ordei frumenti añ.q.suf.⁊ fiat ẽplastrũ. Sed si fuerit de materia frigida hoc cõfert ad maturandũ.℞.piguiũ ficuũ caricaꝝ.℥.ii.radicis lilii.℥.i.mucilaginis nugreci ucil.se.lini añ.℥.ſ.olei amigdalaꝝ dulciũ ydromellꝭ pauce cõestionis añ.℥.i.farine tritici.q.suf.⁊ fiat emplꝭm. Ad idẽ ualet emplꝭm de melliloto ꝭm mesue. Fcã maturatõe ꝯferunt mũdificantia ⁊ cõsolidãtia q̃ oĩa scribẽtur in capitulis imediate sequentibus.

Capi.de ardore urine. Nota q̃ ardor urine prouenit a duplici cã.una q̃ qñ urina ẽ acuta rõe colere permixte uel phlegmatis salsi ⁊ de illo loqꝭ hic. Alia cã põt eẽ qñ ẽ ulcus in uesica ⁊ in uiis urine quia licet non sit urina acuta transiens per ulcus ardorẽ causat et de illo loqtur infra. Puluis rasis optim⁹ ⁊ expertus ẽ sepe per me ⁊ vz mltũ. Itẽ lac amigdalaꝝ dulciũ cũ decoctõe melonũ uel cũ aqua eius multũ ualet si detur i potu stõ ieiuno. Itẽ ualet sirup⁹ uiolat⁹ cũ aqua melonũ.

Emplꝭm sandalorũ al.⁊ ru.spodii sumac mirtillorũ añ.ʒ.ii.acacie ypoquistidos añ.ʒ.i.seminis portulace seminis cucumeris se.cucurbite añ.ʒ.i.ſ.succi plantaginis aque rosate añ.℥.ii.farine ordei quãtum sufficit ⁊ fiat emplastrum ⁊ ponatur ad renes ⁊ supra pectẽ. Puluis seminũ lactucarũ ⁊ portulacarũ cuz zuccaro ẽ medicina experta cuidã uiro antiquo anno incurrit ter uel quater istum morbum ⁊ liberatur in duobus diebus et de eo sumit cum omni cibo et in omni suo potu in magna quantitate ⁊ est.l.annorũ calide ⁊ sicce cõplexiõis i oib⁹ mẽbris ei⁹ ⁊ qñ excoriatur i capite v͛ge.iã feci appõi stuelũ isusũ i aq̃ rosata i q̃ liq̃factũ fuit apiũ ⁊ stati cessauit dolor. Capi.de mictu sãguis ⁊ saniei ⁊ ꝑ ꝯũs ꝺ ulcẽib⁹ renũ ⁊ uesice ⁊ uiaꝝ urie. No.q̃ mict⁹ sãguis lz possit ꝓcedẽ a uesica rẽib⁹ epate ⁊ aliis mẽbris.rasꝭ h solũ ponit curã qñ ꝓcedit a rẽib⁹ ł uesica. Nota q̃ trocisci ꝺ

karabe sũt frĩ stiptici cõglutinatiui ꝛ a ꝓpͤtate re
stringũt sang. ꝑ eius simplicia. Nota ꝙ cuchabit
i. karabe lapis ematites ꝛ coralus vꝫ a ꝓpͤtate
ĩ restringẽdo sang. undecũqꝫ fluat. Trocisci alkẽ
gi sũt ultimi iuuãti ĩ antiquo mictu sang. ꝛ ĩ ulceri
bꝰ renũ ꝛ uesice ꝛ uiaꝝ urine nã ꝑmo remittũt ma
lã ꝯplõnẽ calꝫ acutoꝝ hũoꝝ qꝛ frĩ. ȝo mundifi
cãt ulcẽa ꝑꝑ apitia q̃ sũt ĩ eis ut se. apii. tertio ꝯso
lidãtia ulcera ꝓpter ꝯsolidãtia q̃ sũt in eis ꝛ bolꝰ
arme. olibanũ sang. dra. gũi arabici q̃ tria reperi
unꝭ ĩ oĩ ulcere receptã uiδ mesue. daꝭ unꝰ ꝓ uice
stõ ieiuno cũ aq̃ melonũ lꝫ mucilagie se. cõiuz lꝫ cũ
lacte capꝛno lꝫ cũ aq̃ plantag. Daꝭ ẽt cũ. ℥. ii. siru.
de papa. ꝛ aq̃ ordei. Trocisci de terra sigill. ẽt ua
lẽt ꝛ daꝭ cũ aq̃ plãtag. Ungtm̃ ad res ꝛ ẽt ad uesi
cã. ℞. olei ro. ℥. ii. olei mirtini suci plãtag. añ. ℥. ß
trocisci δ terra sigill. trocisci δ karabe añ. ʒ. i. ace
ti. ʒ. ii. cere albe ꝙ sufficit aceti parum ꝛ fiat un
gtm̃. Alñ reqriꝭ in antiquo mictu sang. prius
mũdificare pꝰea ꝯsolidare. Mũdificatiua solũ ꝛ
mũdificatiua sil ꝛ ꝯsolidãtia ecce per ordinẽ. siru.
mũdificãs solũ. ℞. capil. uene. recẽtiũ. M. iii. li
gritie mũdate. ℥. i. se. melo. mũdati. ℥. i. mel zuc.
añ. ℥. i. ß. fiat siru. ȝm artẽ lõgus. De eo daꝭ. ʒ. iiii
quolibꝫ mãe. Aliꝰ. ℞. capil. uene. recẽtꝫ foliorũ
arnoglose añ. M. ii. se. melõis mũdati. ℥. ii. se. cu
cũeris se. cucurbite citruli mundati añ. ℥. i. se. pa
pauẽris al. se. citonioꝝ se. altee añ. ℥. i. ß. zucc. mel
q. sufficit ꝛ ȝꝫ artẽ fiat sirup. Danꝭ. ℥. ii. cũ aqua
melonũ. Electuriũ mũdificãs ꝛ bonũ. ℞. se. me
lõis mũdati. ℥. allꝛẽgi se. altee añ. ʒ. iii. amigdala
rũ amaraꝝ se. citruli capil. ueneris. recẽtꝫ se. yreos
orobi liqritie mũdatꝫ. añ. ʒ. i. ß. se. lactuce apiiꝭ bau
cie añ. ℈. ii. ꝛ cũ zuccaro fiat electuariũ. Daꝭ. ℥. i
ꝓ uice bis ĩ die cũ aq̃ melonũ ꝛ sine illa. Electua
riũ ꝯsolidãs. ℞. ꝯsolide maioris ꝛ mioris añ. ʒ. iii
sang. dra. boli ar. thuris masti. añ. ʒ. ii. acacie mir
rhe añ. ʒ. ß. piloꝝ spice nardi. ℈. i. dragaganti gũi
arabici añ. ℈. ii. ꝛ cũ zuc. fiat electuariũ. põt ẽt fie
ri sirup. ex istis si res dupleꝭ ulꝫ tripleꝭ. Srupus
mũdificãs ꝛ ꝯsolidãs. ℞. folioꝝ pentafiloꝝ. M.
iiii. zucc. q. sufficit ꝛ fiat siru. i. ℔. deꝭ. ℥. ii. cuꝫ aq̃
plãtag. ꝛ ẽ remediũ optimũ ꝛ uelociter iuuamtuꝫ
ꝑstat. Ad iδ sirup. factꝰ ex decoctõe folioꝝ agrio
nie floꝝ plãtag. añ. cũ zucc. Electuariũ ad iδ. ℞.
liqritie mũdate. ʒ. ii. se. melonũ mũdatꝫ. ℥. ß. se. ci
truli cucurbite mũdatꝫ. se. papaue. al. ℥. allꝛẽgi
añ. ʒ. i. cinami. mirtilloꝝ añ. ʒ. ß. dragagãti gũmi
arabici ĩfusoꝝ ꝑ noctẽ in aq̃ ro. amig. dulciũ excor
ticataꝝ pineaꝝ mũdatꝫ. añ. ℥. ß. mel ro. co. ℥. i. aq̃
ro. aq̃ plãtag. añ. ℥. ii. zucc. q. suf. ꝛ fiat electuariũ
Et nota ꝙ lac caprinũ quomõcũqꝫ sumaꝭ ceteris
ꝑualet ꝛ maxie si sumãtur cũ uno trocisco alkakẽ
gi. ʒ. i. Nã quidã nobilis etatis. xxxxx. ãnorũ uel
circa ex solo medicamine ĩsto fuit liberatꝰ de ulce
ribus coli uesice a sex mẽsibus citra. Sirigamus

in ulceribus uesice primo cũ mũdificantꝫ sicut mel
aqua aq̃ ordei decoctio yreos ꝛ silia. Scδo aponi
mꝰ ꝯsolidãtia sicut puluis sang. draco. boli ar. ter
re sigilate ꝛ similiũ ꝛ istum puluerẽ ponimꝰ cuꝫ la
cte uel aliquo liquore. Et nota ꝙ uia ṽge ẽ tortuo
sa ꝛ iδ caute ꝛ sine uiolentia siringentur in ulcera.

Cap. de cura emisionis urine uoluntarie.

Emplm̃ siue cerotum. ℞. laudani mast. añ. ℥.
ii. olibani nucis cipressi añ. ʒ. ii. ligni aloes stora.
calamite galange cinamomi añ. ʒ. i. terbẽtine. ʒ. ii
oia misceantur cuꝫ pistelo ꝛ cũ succo mẽte fiat em
plastrũ ꝙ aponiꝭ in forma ceroti super corio põa
tur super pectẽ pilis picis abrasis ne accidat euul
sio pilorum in remotiõe. Ad idẽ ꝛ plus vꝫ ĩ polu
cionẽ ℞. succi mẽte. ℔. ß. masticis olibani añ. ℥.
ß. nu. cipssi. ʒ. ii. ligni aloes galange añ. ʒ. i. pulue
ris cinamomi ꝙ sufficit. Et si ẽ pauper ponatur ci
mini assi loco cinamomi ꝛ fiat emplꝫ mediocriter
liquidũ. Et põt fieri in forma unguẽti cum cera ꝛ
modico aceto ꝛ inungatur pecten. In diabetica
passiõe a caliditatis renũ. ℞. ungti populeon olei
ro. olei nenufaris olei mirtini añ. ℥. ß. acacie. ʒ. ii.
turis. ʒ. i. ypoqstidos laudani añ. ʒ. i. galarũ. ʒ. ß
mucilagis psilii. ʒ. i. ß. aceti. ʒ. ii. cũ cera fiat ungtm̃
Ad iδ vꝫ ad polutõm plastra plũbi ĩ multꝫ locis
perforata ĩfusa per noctẽ unã ꝛ diem ĩ aceto posi
ta supra renes ꝛ fit ĩ clericis q in spermate habun
dãt mltuꝫ. aliud ungtm̃. ℞. succi lactuce portula
ce solatri añ. ℥. i. ß. aque ro. ℥. i. aceti. ℥. ß. farie pa
pauẽris al. ℥. i. cere quantum sufficit de quo fiat
unguentum ꝛ inungantur renes

Ca. de ṽmibꝰ q ĩ ano ꝛ uẽtre gneraꝭ. Simpli
ces med. calꝫe iterficiẽtes ṽmes alo. turbit cologn
ti. oia gña feliũ spãlr fel lup. tau. nucglea. ꝑsicorũ
lupi. amig. ama. cẽtaurea costũ absinthiũ ciamo
ru. yreos enu. ale. po. se. cauliũ abrota. gẽtia. ꝑsi.
grami. calam̃. santo. siue sticados. ℥. lauri lũbrici
tereyres agrimo. ꝛ se. alexãdrinũ. cõiter preualet
datur. ʒ. i. uel. ʒ. i. ꝛ. ß. cũ uino tẽpore frigido ꝛ cũ
aliquo succo frigido tꝑre calꝫo qꝛ calefacit multũ
Medicie frĩe terra sigillata coriandrũ succi plan
tag. radicũ arboris granati sũmac ypoqstidos se.
portulace ẽdiuia lactuca amara granata acetosa
pomũ aranciũ gña citri siligo cornu cerui ustũ lac
asine oia acetosa qꝛ icidũt ꝛ sbtiliãt materiã q̃ est
cã ṽmiũ ulꝫ materia ṽmiũ ꝛc̃. Inungaꭍ circa um
bilicũ cũ oleo petrolei vꝫ ꝯtra ṽmes qꝛ eos ĩterfi
cit. ab extra ungtm̃ optimũ circa ũbilicũ. ℞. olei
de absinthio olei michael scoti olei fel taurini ace
ti añ. ℥. ß. terre sigillate. ʒ. ii. ossis de corde cerui. ʒ
i. yere pigre alo. añ. ʒ. i. ß. farie lupinorũ. ʒ. ß. cere
q. suf. ꝛ ungtm̃ fiat. Ad oleũ michael scoti ꝓ ṽmi
bus optimũ. ℞. abrotani dõestici. ℥. ii. absinthii
℥. ii. corticis laureole. ℥. i. sticados. ℥. iii. gẽtiane
℥. i. uermiculorum. ℥. iii. persicarie. ℥. iiii. pomi
granati corticum radicum cãne añ. ʒ. iii. gramis

ʒ.iii.poli idi.ʒ.ii.ſ.ſauie.ʒ.ii.ligue auis.ʒ.ii.ſ.ra
dicum bachaꝝ lauri añ.ʒ.ſ. alo.ʒ.i.oía buliát in
oleo ⁊ aceto ⁊ pᵒea ꝯſuétur tradatur uſui cuꝫ fue
rit neceſſe. Aliud. ℞.ferméti.ʒ.i.croci.ʒ.i.aceti
qꝺ ſufficit ⁊ liꝗ fiat de quo iungátur tipora ac etiá
locꝰ mediꝰ in parte ſuperiori capitꝭ ubi é cômiſſura
ná mltum vꝫ ad repmédum ⁊ reſoluédum uapo
reſ aſcédéteſ ad eo ꝙ repmit accidétia mala ỽmiú
optie ſignificat ſubet ⁊ ſilia. Ad idé inungantur
nares ſil cum furcula gutturis cum tiriaca antiꝗ
ul ierapigra. Ad iꝺ vꝫ ꝟ éplꝫ qñ é febris ℞.ſuc.
ỽmiclaris.ʒ.ii.ſuci folioꝝ pſici añ.ʒ.i.aceti felis
thauri añ.ʒ.ſ.aloes plpe cologntide.ſe.alexádri
ni añ.ʒ.i.oli amigdalaꝝ amaraꝝ.ʒ.ii.farine lupi
noꝝ ꝙ ſuf.⁊ fiat éplꝫ. Unguétũ ꝯſuetũ mihi.℞.
ligni aloes croci añ.ʒ.ii.farie lupinoꝝ.ʒ.ſ.felis
thauri.ʒ.i.yerepigre.ʒ.v.olei amigd.amaraꝝ ul
michaelis ſcoti.ʒ.i.terre ſigillate cornu cerui hu
ſti ſumac añ.ʒ.iiii.cer ꝙ ſufficit aceti fortiſſimi.ʒ.
ii.⁊ fiat ungtm̃. Cõpoſita tiriaca antiꝗ pille ꝺ alo
es ierepig.aꝗ gramis diſtilata é.n.optimꝰ potus
Ad iꝺ qñ é febris. ℞.ordei.ʒ.iiii.ſe.gal.gramis
añ.ʒ.i.buliát in aꝗ ſufficiéti uſꝫ ad ꝯſũptiõm ter
tie partꝭ ⁊ coletur ⁊ de illa detur ad potádũ ⁊ adi
tur parũ aceti ñ nocet. Et ſi ỽmes ſũt i ano fiat ſu
poſitoriũ de rebꝰ moleſtátibꝰ expulſiuá ſicut ꝺ car
nibꝰ bñ ſalitꝭ. Et cliſtẽ lauatiuũ ⁊ eductiuũ. Et no
ta ꝙ ſupiꝰ debét amara dari ỽmibꝰ ⁊ p iferiꝰ admi
niſtrari dulcia ⁊ cliſte.de lacte. Confectio ꝯſueta
mihi. ℞.ligni alo.ʒ.ſ.ʒʒ.maciſ.añ.ʒ.i.cornu cer
ui uſti.ʒ.ſ.méte marubii zedoarie añ.ʒ.i.℈.ſ.zu
cari al.℔.ii.diſoluátur ꝑdcá in decoctõe lupino.
⁊ rꝺd.graminis ⁊ fiát formule parue.

Cap.de emoroidibꝰ fiſtul ⁊ ragadiis ꝗ i ano
fiũt. Ad fluxũ ſang.reſtringendũ trociſci de kara
be ꝭꝫ meſue dari cũ decoctõe ſumac ſanguineꝫ re
ſtringũt optie. Ad idé vꝫ electuariũ de ſcoria ferri
almáſoris ſꝫ ſumatur in paruá quátitaté qꝛ mltũ
reſtringit Ad iꝺ trociſci ꝺ karabe ꝭꝫ almá.ab ex
tra. Ad iꝺ. ℞.aloes turis ſang.draco.bo.arme.
pilorũ leporis ſbtilr inciſorũ añ.ʒ.ii.puluerizẽtur
ꝑdcá ꝺmũ accipe telá araneá molédini ⁊ cũ albu
mine oui ꝑdcá miſceátur ⁊ liniatur locꝰ vñ ſang.
emanat cũ illo medicamine ſel reſtrinxi ſang. flu
enté ex arteria inciſa ſb géu a parte ꝺõeſtica tibie
per.iiii.dies ñ poterit ĩſtringi a medicina ꝗ ꝑfue
rat cure lucratꝰ fui duca.xii.⁊.x.brachia páni pul
chri ex curialitate patientꝭ. Ad idé ℞.balauſtia
rũ roſ.galarũ nu.cipreſſi ſumac corticuꝫ.ʒ.mirti
acatie turis añ.ʒ.ſ.ꝯꝗſcẽtur aliquátulũ ⁊ buliát i
uio nigro ſtiptico ⁊ aꝗ añ.partibꝰ eꝗlibꝰ ⁊ fiat ca
thaplaſma l fométatio cũ ſpõgia.ad idé. ℞.olei
ro.ʒ.ii.ſumac mirti añ.ʒ.i.cere.q.ſuf.aceti paruꝫ
fiat ungtm̃ ⁊ inungatur locꝰ.ad aperiédũ emoroi
das ⁊ ſang.fluat. Nota ꝙ.v.modis aperiuntur
moroidas ut inde fluat ſang. Primo ⁊ é ſecuri

or cũ flobotomo ut ñ claudátur qꝛ faclr ꝯſolidan
tur. Inũgatur iſto ungtõ ꝙ é ℞.olei perſicorum
ʒ.ii.medule criſolomilorũ corticũ alcorum añ.ʒ.
ii.cere.q.ſuf.aceti paruꝫ ⁊ fiat ungtm̃. Scꝺo ape
riátur cuꝫ ſanguiſugis per aliquá cáná ut ñ uadát
per alia loca qꝛ ille euacuát ſág.melicũ ut ait aui.
fen.iiii.primi canonis in hoc differunt a uento
ſis. Tertio modo aperiuntur cum foliis ficus
ul cepe ita ut fricétur cũ iſtis foliis fotiter a pte ex
teriori uſꝫ quo incipiat emittẽ ſáguiné ⁊ é cõis mo
dꝰ mlieꝝ. Quarto mõ cũ eo ꝙ põit Raſis ut pánꝰ
ꝺ lana infũdatur in ſucco cepe ⁊ locus fricetur qa
ille ſuccus é mltũ aperitiuus ⁊ ideo aperit. Quin
to mõ conor aperire cũ iſto unguéto. ℞.aloes ſu
co trini ſbtilr pluerizati.ʒ.ii.felis thaurini.ʒ.i.ace
ti.ʒ.ii.miſceátur ſimul ⁊ cum lana ul filtro i iſto li
quore infuſe fricetur locus. Aliá medicinã ponit
raſis ⁊ eſt expertum uide ibi. Ad mitigandum
doloré emoroidaꝝ. Nota ꝙ tribus mõis ſedatur
dolor emoroidarum.ſ.reſoluédo materiá minorá
do materiá ⁊ molificádo ⁊ ſtupefaciendo ⁊ multũ
vꝫ emplm hoc raſis ca.de epate ꝙ dicitur emplm
de epate. ℞.ſpice maſticis ciperi ſqnanti calami
aromatici croci méte deinde maſtix ⁊ méta in uino
diſoluto cum aliis miſceantur ⁊ ex hiis omnibus
fiat emplm. Ad idem. ℞.mucilaginis fenugreci
mucilaginis.ſe.lini añ.ʒ.ii.butiri ſiñ ſale ſepi rnũ
cap.añ.ʒ.i.uiteli unius oui.olei.ro.ʒ.ii.cere mo
dicũ ⁊ fiat unguétũ. Ad iꝺ. ℞.folioꝝ lingue auis
folioꝝ lingue canis foliorum malue añ. M.ii.fe
nugreci ſeminis lini añ. conquaſcẽtur ⁊ buliant in
aqua demũ ponatur ſpongia infuſa in illa aqua ⁊
exꝑſa ponatur in ano. Uel fiat ſaculꝰ ex dictis her
bis ⁊ ponatur in ano. Ad idé oli ꝺ criſolomis.ʒ.i
olei ro.ʒ.ſ.pinguedinis anatꝭ butiri loti.añ.ʒ.iii.
bdelii in ꝑdicto oleo diſoluti.ʒ.ii.cere.q.ſuf.⁊ fiat
unguétũ mole. Ad idé qñ é dolor mltum infeſtás
℞.diaqlon.ʒ.i.olei ro.ʒ.ſ.uiteluꝫ uniꝰ oui croci
opii.añ.℈.i.miſce inungatur locꝰ. Ad idé qũ ma
ximꝰ dolor é. ℞.opii.ʒ.i.diſoluatur in aqua ro.
ꝺũde accipe ſtuellum ꝺ bõbace ⁊ infunde in dicta
aqua poſtea apone ano ⁊ teneat modicum ⁊ ſta
tiꝫ ceſſabit ⁊ ſepe fui expertus. Et nota ꝙ lauare
anum cuꝫ aꝗ tepida dulci ꝓhibet euenire emoroi
das. Ad ragadias in ano ñ ſanioſas. Si ſunt cuꝫ
aduſtiõe vꝫ ungtm̃ de ceruſa.ſi ſunt ſine inflãma
tõe vꝫ ꝟ. ℞.mucilaginis pſilii.ʒ.i.piguedinis ga
line recẽtꝭ.ʒ.i.⁊.ſ.uitelũ uniꝰ oui croci.ʒ.i.oía mi
ſceátur ⁊ iungatur locꝰ.ad ragadias ſáioſas apo
ne medicamé corroſiuũ priꝰ deſcriptũ.c.ꝺ polipo
pꝰ ca ꝯſolida cũ ſáies ceſſauẽit cũ ũguéto ꝺ cẽuſa
Et ſeda doloré cũ medicia deſcripta.c.de polipe
uiꝺ ibi rceptas.ad emoroidas aparétes putridaſ
no.ꝙ tales emoroide pñt curari pluribus mõis
primo p apertioné uenaꝝ ⁊ ꝺ illo dcm̃ é. aliomõ
doloré ſedádo ⁊ ꝺ illo ét dcm̃ é tertio mõ ꝙ icida

tur totaliter ⁊ tūc prius purgetur totū corpus aut
phlebotometur spālr̄ qñ sūt nouele qꝛ qñ sūt anti
q̄ prius debent restringi postea incidi ⁊ hoc fit mł
tis modis. Uno modo sine dolore quasi accipe
filū sirici ł pillum eq̄ forté ⁊ infunde in aq̄ ro. in q̄
fuerit disolutū modicū opii ⁊ albuīe oui ⁊ ole. ro.
⁊ cū illo frica emorroidas mlꝫ uicib⁹. nā rōe frita
tis ñ percipitur dolor ꝓpter scisurā illi⁹ fili. ⁊ isto
mō curo ēt ꝟrucas. ꝑo ligatur si sūt pue ī radicē si
sūt magne ī medio ⁊ sic strigatur dōec incidātur.
Tertō mō incidūtur cū forficib⁹ ⁊ ꝺ̄sup ad mitigā
dū dolorē pōitur ēplꝫ de uitelo oui ⁊ ole. ro. p⁹ ea
intēditur ad ꝯsolidādū cū ħ ungtō. Ungtm̄ ad ꝯ
solidādū ꝑdcm̄. ℞. ceruse lote alo. loti mastic. tu
ris sang. dra. añ. ʒ. ß. olei ros. ʒ. i. ß. cere. q. suf. ace
ti paꝝ ⁊ fiat ungtm̄. Quarto mō incidātur cū me
dicis causticis ⁊ ē magis ꝑiculosū. ℞. vide heris
anacardii ſbtilr̄ pluerizati añ. ʒ. i. ⁊ misceātur. ad
idꝫ vꝫ medicam̄ corrosiuū ꝺ̄scriptum. c. de polipo.
Ad fistulas ani fistula ē ulc⁹ ꝯcauū sordidū strictū
exteri⁹ ⁊ interi⁹ āplū cū calositate īfūdo. ꝑmo ğ it⁹
ponātur medicamīa corosiua dcā supi⁹ p⁹ ꝯsolidā
tia sr̄ intēdēdo mūdificatōi. Et si expedit mitigan
tia doloris iā hēs caueas īcisionē cū ferro ut dicit

Cap. ꝺ̄ egressiōe ani ⁊ mr̄icis. Egressio ani fit
a duplici cā ꝑma ab hūiditate molificāte siue r̄la
xāte lacertos r̄tētinos fectū ⁊ tūc cū digito pōt in
troduci. ꝑo ab apate ani iducēte grauitatē ⁊ tunc
cū digito ñ pōt ītroduci. Pl̄uis aponēꝺ sup inte
stio egr̄sso ñ apato. ℞. sūac. ʒ. ß. galaꝝ antē nu.
cipssi olibāi añ. ʒ. i. pulueriżēꝶ sił ſbtilr̄ ⁊ pri⁹ ūga
tur cū ole. ro. ītestinū ⁊ p⁹ ea addaꝶ puluis iste su
per eo circūq̄ꝫ ⁊ fiat sic oī uice q̄ egrediꝶ ītestinū
Ad idꝫ vꝫ balneū fcm̄ de ꝑdictꝫ imo r̄gulr̄ fiat ꝑmo
balneo ꝑo iungaꝶ ole. ro. ⁊. iii. aponaꝶ pl̄uis. qñ
egrediꝶ an⁹ cū apate fiat balneū cū aq̄ ca. bulita
cū camo. meliloto mal. bismal. se. lini fenugre. ane
to p⁹ ea ungaꝶ cū ole. aneti. postea aspgaꝶ ꝺ̄ pul
uē ꝑdcō. Ad exitū mr̄icis. No. triplex ē sit⁹ ñ natu
ralis mr̄icis. s. ascēsus ⁊ uocaꝶ ꝓuocatō mr̄ic. Ad
latꝫ ⁊ uocaꝶ ꝑcipitato. Ad ex̄ ⁊ uocaꝶ exit⁹ ⁊ ꝺ̄ illo
ultio ē hic dicēdū h⁹ triplex ē cā hūitatꝫ ībibite in
mr̄ice redētes paleticā. ꝑa apa faciēs cā sui ğuita
te descendē. Tertia mltitudo supfluitatū descēdē
tiū ad ꝯcauitatē mr̄icis. Prio dꝫ fieri purgatio to
ti⁹ corporis cū medicis respiciētib⁹ tales supfluita
tes ⁊ cū uōitu q ē melior eūo q̄ fiēi possit ⁊ si expe
dit ⁊ flebo. diuersiua. ꝑo ponanꝶ tres uentose ma
gne una pōaꝶ sup ūblico ꝑa ī latē sinistro ꝟsus pe
ctē. iii. ī latē ꝺ̄stro. g. unā pōit ſb māił. Tertio fiat
suffumigatō ad mr̄icē cū isto pulue. ℞. tormētile
acatie rad. bistorte añ. ʒ. iii. psidie balaust. añ. ʒ.
ii. galāge nu. cipsi folioꝝ mirte añ. ʒ. v. ⁊ fiat pl̄uis
⁊ aspgaꝶ super carbōes ita ut ñ ꝑcipiat ipe odorē
⁊ fiat uētoꝭ adhuc permanētib⁹. Quarto odoret
redolētia sibi grata sicut muscuꝫ ambra uiolas ⁊

sitia. Quito balneet se ī aq̄ bulita cū istis. ℞. ro.
ru. mirti rad. tasibarbasi añ. M. ii. tormt̄ile rad.
bistorte antē mast. olibāi añ. ℥. ß. mr̄icarie kalēdu
le sicce añ. M. i. ase fetide. ʒ. v. ꝯq̄sceꝶ ꝯq̄scanda
⁊ radi. ⁊ herbe buliāt ī aq̄ fabaꝝ sufficiēti. Alia li
gēꝶ ī saculo uno ⁊ ille buliat ī uino stiptico postea
misceaꝶ uinū cū illa aq̄ ⁊ fiat balneū. Sexto cum
egrediꝶ balneū iungat orifitiuꝫ mr̄icis int⁹ ⁊ ex̄ et
circa renes ħ ungtō. ℞. ole. mirtini ole. de lilio:
olei. de masti. añ. ℥. ii. ase fetide radi. bistorte tor
mētile añ. ʒ. ii. cere. q. suf. ⁊ fiat ungtm̄. Septimo
pōaꝶ sibi suppositoriū uł pesariū tale in colo mr̄i
cis p⁹ exitū a balneo. ℞. asse fetide. ℥. i. mastic. tu
ris se. mirte galāge nu. cipssi añ. ʒ. i. pulueriżēꝶ ſb
tiłr ⁊ cū ole. mirtino fiat masa. Octauo utaꝶ isto
ceroto q̄si ꝯtiue posito ab ūbilico. s. usꝫ ad uuluā
℞. gūi pini. ℥. ii. thuris mastic. añ. ℥. i. gūi cipssi
℥. ß. liq̄fiāt oīa cū oleo de mastice ⁊ fiat cerotū lō
gū usꝫ ad quātitatē uni⁹ palmi ⁊ latū ad quātitatē
medii palmi. Ad idꝫ. ℞. mastic. ℥. i. olibani. ℥. ß.
nu. cipssi galaꝝ mirtiloꝝ añ. ʒ. i. psidie balaustiaꝝ
añ. ʒ. ß. terbē. ʒ. ii. ⁊ cum oleo masti. fiat cerotum
ī quantitate predicta.

Cap. de cura fluxus mestruoꝝ. No. ꝙ flux⁹
mestruoꝝ superfluoꝝ accidit ex trib⁹ ꝑmo qñ mē
brū eēt raro dilactatū ⁊ apertū ⁊ relaxatū nālr̄ uł
ꝑcusione. ꝑo qñ eēt mltitudo uł acuitas ł fluxibili
tas hūoꝝ qꝺ̄ hꝫ cognosci ex receptādo ei⁹ ī panno
⁊ lotōe pāni p⁹ ⁊ añ exiccatōm inspiciaꝶ color qꝛ ci
trin⁹ arguit sang. colłicū albedo phłaticū liuiditas
aquosū. Tertio ex debilitatꝫ r̄tētiue ⁊ fortitudīe ex
pulsiue. Ut ī pltib⁹ ex rōe acuitatꝫ sang. Et idꝫ ꝑmo
purgeꝶ colła cū mirobal. citrinis. Medicie posite
c. de uōitu sang. ⁊ de fluxu sang. nariū ⁊ de mictu
in ħ vꝫ. ℞. pulueris coralo. ru. ʒ. i. aq̄ plātaginis
℥. iii. misceāꝶ ⁊ potētur qñ uadit dormituꝫ nulla ce
na ꝓcedēte ⁊ ē res mirabilis experta. Ad idem
℞. sirupi mirtilorum. ℥. ii. aque plantaginis. ℥.
iii. ⁊ poteꝶ quando uadit dormitum nulla cena
procedente. Suppositoria ⁊ peseria qñ sang. ē co
leric⁹ ℞. folioꝝ plātag. M. i. ꝯquascētur ⁊ supōa
tur ēt sic⁹ solus. Ad idꝫ trocisꝯoꝝ de karabe ꝑꝫ io.
mesue. ʒ. ii. succi plātag. ℥. i. miscētur ⁊ fiat pesari
um. ad idꝫ vꝫ sterc⁹ asini recēs ipositus mr̄ici. Em
pła ad idꝫ. ℞. succi plātagi. ℔. i. aq̄ eiusdē. ℔. ß.
aceti. ℥. ii. coral. ru. karabe lapidis ematitꝫ boli ar
me. mirtillorū copularū glādiū olibani añ. ʒ. i. ter
re sigilate. ℥. i. farine ordei. ℥. iiii. ⁊ cum oleo mirti
⁊ oleo citoniorum oleo rosato añ. partes equales
fiant duo empła ⁊ unum ponatur pectini a parte
ante aliud a parte post supra renes. Et ex istis po
test fieri balneū. Nota ꝙ fluxus iste etiam po
test ꝓuenire ex emoroidib⁹ mr̄icis ⁊ tunc curatur
sicut curantur emoroides ani.

Capitulū de ꝓuocatōe mestruorū ⁊ fetus mor
tui ⁊ hiis que faciūt ad cōceptionē. Nota ꝙ re

134

moueri. Quarto q: ĩ mola uẽter durioꝛ ẽ q̃ꝫ ĩ ꝟo
ↄceptu. Quĩto fetꝰ poꝛtatur tp̃re determĩato sed
mola ñ. Pesariũ eductũ mole. ℞. eleboꝛi alb.
oppopona. añ. ʒ. ii. fel' tauri. ʒ. ii. puluerizẽtur ⁊ fi
at suppositoꝛiũ ⁊ multũ vꝫ. Ad idꝫ vꝫ q̃ dicta sunt
ĩ ꝓuocatõe mẽstruoꝝ ⁊ ĩ eductõe fetus moꝛtui ⁊ si
uis foꝛtius ade elleboꝛũ. ʒ. ii.

Capitulum de hernia sine ruptura.

Emplm̃ ad rupturã ĩtestinale. ℞. glutinis pi
sciũ colofonie añ. ʒ. ii. picis naualis. ʒ. i. ſ. incidã
tur p frustra ⁊ ĩfundãtur ĩ ol'o masticis ⁊ aceto añ
eq̃liter quãtũ sufficit p diẽ ⁊ noctẽ postea liq̃ fiat
ĩ patella ⁊ coletur ⁊ colatur̃ addatur masticis thu
ris boli armeni sãguinis dracõis: dragagãti fenu
greci sbtiliter pl'uerizatoꝝ añ. ʒ. ii. ⁊ misceãtur diu
agitãdo ⁊ fiat emplm̃. Ad idẽ radices triũ ↄso
lidaꝝ fabe inuerse uisci q̃rcini sãguis dracõis boli
armẽi galarum nu. cipsi gũi arabici añ. ʒ. ii. aca
cie psidie balaustie añ. ʒ. ſ. piloꝛũ lepoꝛis. ʒ. iii. se
pi yrci. ℥. i. pi. naualis. ʒ. ii. coꝛonoue. ℥. v. ⁊ cũ ol'o
ro. fiat emplm̃ ⁊ dꝫ poni sup loco ⁊ apostẽa apõi
brachale. Et nota q̃ si datur. ʒ. ſ. radi. ualeriãe pl'
uerizate cũ bono uino ml'tũ ualet. Fomẽtatio
ad herniã aquosam ℞. rute agni casti oꝛigãi ca
lamẽti añ. M. i. anisi maratri seis rute seis sisile
os añ. ʒ. i. floꝝ camomille meliloti añ. ℥. ii. ↄq̃ssã
tur ⁊ buliãt ĩ tribꝰ ℔. aq̃ usq꜄quo reddeat ad ℔.
duas ⁊ coletur ⁊ ↄpetit ad resolutionẽ aq̃. Em
plm̃ qd̃ ↄpetit postq̃ꝫ resoluta fuit aq̃ ne reddeat
℞. masti. ℥. i. nu. cipsi. ℥. ſ. dragagãti gũi arabici
añ. ʒ. i. ⁊ cũ ol'o ros fiat emplm̃. Saculus ad her
niã uẽtosã. ℞. furfuris ⁊ cimini añ. ⁊ fiat saculus
⁊ buliat in bono uino albo ⁊ calidꝫ aponatur bur
se. emplꝫ ad idẽ ℞. suci kebuli uini albi añ. ℥.
ii. olei camomilini. ℥. iii. melis ro. co. ℥. i. farine fa
baꝝ q̃ sufficit ⁊ fiat eml'pm. Regimẽ quo gen
til' dicit se curasse ml'tos dicit ab hernia intestiali
Et iã fui exptus ⁊ bñ sucessit p̃mo accipiatur pel
lis unius castrati d̃pilata ⁊ triturata optĩe ⁊ pona
tur ad capellũ ⁊ ex aq̃ distilata ĩnũguatur locꝰ ⁊
stati supius aponatur hoc empl'a ℞. pi. naualis
aloes iusq̃ami aristologie lõge been croci radices
anagalis maioꝛis añ. ℥. ii. cere albe colofonie añ
℥. i. ſ. litargirii galbãi masticis galaꝝ cipsi armo
niaci mumie sanguis draconis oppoponaci añ. ℥
i. boli armeni. ℥. iii. ſ. gipsi mirre thuris termẽtie
añ. ℥. ii. ſ. uisci quercini ℔. i. sanguis humãi. ℔. i.
⁊ fiat emplm̃ cũ decoctõe pellis castrati depilati
⁊ radicis maluaꝝ apponãtur ⁊ ide ñ remoueãtur
nisi q̃ñ renouatur. Et fiat hoc electuariũ de quo
sumat mane ⁊ sero in quãtitate nucis cũ uio sbtili
℞. radicis ↄsolide maioꝛis ⁊ mioꝛis añ. ℔. ſ. bo
li armeni sanguis draconis mumie añ. ℥. i. radic.
brusi herbe ⁊ radicis falipendule añ. ℥. iii. galarũ
cipresi. ℥. ſ. sang. dra. ℥. ii. radicis sigili salamõis
⁊ sancte marie cucurbite agrestis añ. ℥. ii. radicis
spargi. ℥. iii. colofonie. ʒ. ii. radicis nucleoꝝ. ℔. ii
saturegie. ℥. iii. pill'aꝝ lepoꝛis. ℥. ii. fiat electuariuꝫ
Et sumat de illa aq̃ distillatõis die ⁊ nocte. ℞. ra
dicis ↄsolide maioꝛis ⁊ mioꝛis caude eq̃ne añ.
℔. i. rad. milcẽtoꝝ. ℔. ii. cresõis rad. cucurb. agre
stis añ. ℔. ii. herbe ⁊ radicis filipẽdule añ. ℔. ſ.
radicis maluaꝝ. ℔. ii. fiat aqua per distilationem
⁊ semper iaceat supinꝰ ⁊ curabitur in. xxxxx. diebꝰ

Caplm̃ de podagra siatica ⁊ artetica

In gutta cal'a duplici medicia utimur una cir
ca locũ doloꝛis ne materia fluat ad locũ doloꝛe sũ
alia sup loco doloꝛoso. Prima ẽ. ℞. sumac mirti
loꝝ boli ar. añ. ℥. i. sandali al. ⁊ ru. acacie galarũ
psidie balaustie añ. ℥. i. aque ro. aq̃ plantaginis:
añ. ℥. i. ſ. olei ro. ℥. iiii. aceti. ℥. i. farine lentiũ ul' oꝛ
dei q̃ sufficit ⁊ fiat emplm̃. Emplꝫ sup loco dolo
roso mitigãdo. ℞. lactꝭ uacini. ℔. ſ. opii. ʒ. i. pãis
siliginis foꝛtissime ↄquassati q̃ sufficit ⁊ fiat ẽplm̃
mediocriter liq̃dũ. Ad idẽ. ℞. sandaloꝝ al. ⁊ ru.
amidi ceruse lote añ. ℥. ii. se. papaueris al. ℥. ſ. cam
phoꝛe. ℈. i. olei ro. ℥. iii. butiri sine sale. ℥. i. ſ. uite
loꝝ duoꝝ ouoꝝ bñ agitatoꝝ ⁊ cũ cera fiat emplm̃
Ad idꝫ. ℞. olei ro. ℥. ii. aceti. ℥. i. agitetur ⁊ locus
iungatur. Ad idꝫ folia iusq̃ami calefacta sup tegu
la ⁊ posita sup locũ doloꝛẽ mitigãt. Ad idꝫ fricetur
locus foꝛtiter cũ aceto foꝛti. Et nota q̃ l fiende sunt
euacuatões respectu colere ⁊ maxie cũ medicia al
mãsoꝛis q: prima ẽ hic. Fomentatio q̃ debetur in
declinatõe gute. ℞. floꝝ camo. meliloti añ. M. i
ros. ru. M. i. ſ. se. fenugre. se. lini añ. ℥. ii. furfuris
pugillũ buliat ĩ aq̃ sufficienti sufficientꝭ q̃ fit. ℔. i.
usq꜄ ad sũptionẽ iiii: ptis ⁊ coletur ⁊ colature ad
datur aceti al. ℥. ii. Ad gutã friaꝫ sũt ẽt. ii. medicie

Una circa locum alia supra: prima ẽ: ℞. nu.
cipresi mire masticis thuris añ. ℥. ſ. dragagãti gũ
mi arabici añ. ʒ. ii. aq̃ saluie. ℔. ſ. aq̃. ro. ℥. i. ace
ti. ℥. ſ. fabe lẽtiũ q̃ sufficit ⁊ fiat emplastꝝ. Em
plastra conferentia in p̃mo mitigãtia doloꝛẽ. ℞.
mucilaginis. se. lini fẽugreci añ. ℥. i. butiri siñ sale
℥. ii. ol'i. sisamini olei ro. añ. ℥. i. ſ. radicis cauliũ.
℥ ſ. cere quãtũ sufficit ⁊ fiat unguentuꝫ ⁊ inunga
tur locus gute. Ad idẽ vꝫ saculus factus de semie
lini ↄquassatus bulitus in aqua ⁊ expresus positꝰ
super loco gutoso. Ad idẽ ualet stercus uacinũ
recens positũ super loco doloꝛoso. Ad idẽ. ℞
se. fẽugreci ↄquasati ℔. ſ. aceti ℥. ii. buliãt ĩ aqua
diu ⁊ in fine addatur mellis. ℥. iii. ⁊ fiat emplastꝝ

Ad idꝫ. ℞. uitellos duoꝛũ ouoꝝ pulueris her
modatiloꝝ añ. ℥. ſ. misceãtur sil' ⁊ ponatur sup lo
co. Ad guttã frigidã q̃ñ ẽ in declinatõe resolutiua
⁊ remolitiua. ℞. diaq̃lon cũ gũmis ⁊ molificetur
cũ oleo costio ⁊ extẽditur sup locũ. Ad idẽ. ℞. ar
mo. opopo. galbãi tẽperatoꝝ ĩ aceto añ. ℥. i. pic.
naual. ℥. ſ. malescẽtur oĩa ⁊ cũ oleo costio fiat em
plꝫ. Ad idꝫ ungtũ d̃ ranis ⁊ ẽ expertũ bonũ. ℞.

ſepi ranaꝝ.℥.i.ſ.butiri agripe añ.℥.i.olei camo. olei aneti.olei caſto.añ.℥.ii.olei ro.℥.iiii. olei de coſto termẽtũ añ.℥.ii.ceere al.℥.i.euforbii.℥.i. raſine.ʒ.ii.ꝛ fiat ungtũ ꝛ iungatur locꝰ. Oleũ ꝺ raranis ꝓ gutta quo utebatur dñs guido ꝺ canoſa ꝓ ſuis gutt. ℞.ranaꝝ excorticataꝝ nũero.xxxxx. i olei.lb.vi.buliãt fortiter i cacabo bono copto uſqꝫ quo rãe liqſcant ꝛ faciliter ꝯfrãgãtur ꝛ ad ꝯſũptiõꝫ medietatꝭ olei demũ accipiãtur ꝛ piſtẽtur fortiter cũ oſſibꝰ oibꝰ qbus piſtatꝭ iterũ ponãtur in ꝑdictũ oleũ ꝛ aliquãtulũ buliãt demũ dimittãtur i frigidari oleũ cũ eis poſtea exprimãtur per unaꝫ petiã lineã ualde fortiter ꝛ reſuetur oleũ ꝛ inungatur locis guttoſꝭ hoc ẽ qꝺ mirabile ꝛ expertũ. Ad idẽ vꝫ balneũ ſulfureũ. Ad idẽ vꝫ oleũ coſtinum ad idẽ. ℞.folioꝝ lauri rute maiorane añ. M.i. floꝝ camo.floꝝ anthos utriuſqꝫ ſticados añ.℥.i. ꝯquaſſentur ꝛ buliãt i aq̃ ſufficiẽti ꝛ ſuffitiẽtꝭ cum aq̃ fiat fomẽtatio. Pro purgatõibꝰ fiendis i priorecure ad ꝑma capi.ubi docetur digeri ꝛ euacuari humor qlibet de pſe. De ſciatica Raſis ponit curã ꝯpletã uide ibi. Emplꝫ. ℞.pulueris hermodactiloꝝ.℥.ii.mellilotii.℥.i.camo.℥.ſ.ro.ru.℥.iii. croci.ʒ.i.uitellos.vi.ouoꝝ farine orobi.℥.ii.aceti ℥.i.ſ.icorporẽtur oia cũ aqua decoctõis gramis Et fiat emplm̃ ad omnẽ dolorem arteticum.

Caplm̃ de giboſitate. In ꝑncipio ſtãdũ ẽ ad euacuationẽ medicie relaxãtis muſculos cũ hiis q̃ ꝑmiſimus ꝛ cũ aptiuis iciſiuis lenẽtibus uẽtre i etate pueritie facimꝰ mollificãtia ſepe ꝛ pꝰ modũ aponimꝰ emplra ꝯſtringẽtia ut m̃bra ad ſuũ r̃deat ſcitũ poſtq̃ꝫ uidimꝰ giboſitatẽ. Et fiat molificatio per dies nouem. Emplaſtrum ſtipticũ ꝛ reſtrigẽs aponatur ſupra ſpõdiles ꝛ iaceat puer ſupinus.

Caplm̃ de uarcibus. Nota qꝫ circa uarices ſolũ itendo ad euacuationẽ melie. Et utor phlebotomia neqꝫ aliqnid circa uarices opor qꝛ ñ ſunt i pediri alicuiꝰ i uita.ſi tñ curare uelles fiat cauteriũ ſupra uarices ſꝫm longũ uene a qua uarices oriũtur ꝛ poſt modũ pone emplꝫ ſtipticũ ſupra ne materie nouiter fluant ad uarices.aut pone emplm̃ ſolũ factũ ex farina lupinorũ ꝛ bono uino ꝛ ſilibꝰ ꝛ atẽde ad ſupiora mẽbra mãdatia ipa emdãdo.

Caplm̃ de elefancia. Elefancia cauſatur ex hũore groſſo ꝛ uiſcoſo ibibito phlegmatico ł melancoilico. Et curatur cũ uomitu ſpiſſo ꝛ phlebotomia ꝛ emẽdatur ꝑus mẽbra naturalia. No.lingua arietꝭ emplra poſita ſup elefanciã augumẽtũ ꝓhibet ꝛ detume cere facit. Similiter lutum ſigilatum diſtemperatum cum aceto forti ꝓꝑetatẽ hꝫ iungtõ mẽbro tñ cura hꝰ eſt tedioſa niſi i ꝑncipio ꝛ maxie fit medietatẽ ſenſatione ut dicit raſis. Et pone emplra ſtiptica que ſupra ſunt dcã in caplo. de podagra frigida. Reſoluẽtia ſunt ſic. oleũ de Reſoluẽtia ſũt ſicut oleũ de caſtoreo ꝛ ſulphur cũ raſina pini ꝛ aceto: curat eã ſi ꝯtinuetur ſupra mẽbrũ poſtea ſaſientur.

Capitulũ de ulceratõe renũ que fit exteriꝰ i cute. Preſeruatur quis cũ oleo ro.mixto cuꝫ aceto parum. Si autem adſit ulcera unguenta frigida adminiſtrẽtur exiccatiua ſicut unguentum de ceruſa ꝛ ſimilia.

Caplm̃ de dolore q fit i manifeſtis mẽbris. Anodina dcã ſuperiꝰ ꝛ pluries in hoc ꝯferũt oleũ camomillinũ anetinũ de ſeie lini fenugreci flos camomille ſe.aneti ꝛ farie ordei ꝛ hiꝰ. Tñ ſi ẽ purgatio neceſſaria ꝑmittẽda ẽ ex priꝰ. Et ſi ſola mala ꝯplexio ſit ꝯtraria appõatur alteratiua. Emplaſtrũ mitigatiuũ cuiuſcũqꝫ doloris. ℞.uitellos ouoꝝ.v.opii.ʒ.ii.olei camemilini mice panis q̃ꝫtũ ſ.ad malaxãdũ ꝛ fiatẽ plm̃ bñ molle ꝛ applicetur membro dolenti.

Cõtra lũbricos. ℞.abrotani dõeſtici.℥.i. abſintii.℥.i.ſ.corticũ laureole ſticados añ.℥.ſ.gẽtiane.ʒ.vi.ferũcelo.℥.i.ſ.pſicarie.ʒ.ii.cẽtaure maioris ꝛ mioris añ.℥.i.radicũ mori.℥.ii.corticũ radicũ pſici corticũ radicũ arõdinis añ.ʒ.i.ſ.gmie.ʒ ſ.polii mõtani.℥.i.ꝛ.ʒ.ii.ſauine.℥.i. lingue auis. ʒ.i.℈.i.bichaꝝ lauri aloes.℥.ſ.buliant in oleo et aceto uſqꝫ ad aceti ꝯſũptõnẽ ꝛ de hoc iunge uẽtrẽ ꝛ renes.expertũ ꝛ bonũ. Ad tinitũ auriũ ꝛ ꝺbilitatẽ auditus. ℞.elebori albi caſtorei coſti añ.ʒ. ii.rute nitri pipis lõgi añ.ʒ.i.℈.i.deide accipe ſucci radicis q̃ comeditur ſucci porri olei ꝺ ſpica olei camõille olei amigdalarũ amaraꝝ olei aneti añ. ʒ.i.euforbii.ʒ.ſ.coquãtur oia uſqꝫ ad ſuccoꝝ ꝯſũptionẽ ꝛ de hoc tepido diſtillet in aurẽ. M.N.

Ad difficultatẽ urinãdi. ℞.alkẽkegi.℥.ſ.maluaſie fialã unã deide diſtilla ꝑ alẽbicũ ꝛ de illa aq̃ ponas.℥.i.uel.℥.i.ſ.in uno ciato lactis ſeinũ cõium cali ꝛ da in potu. Liciniũ ad teſnaſmonem ℞.mirte corticũ thuris croci opii gallaꝝ corticuꝫ gnatoꝝ bauluſtiaꝝ gũmi arabici añ.ʒ.ſ.terantur ſbtiliter ꝛ ꝯficiãtur cũ ſucco plãtagis ꝛ albũie oui

Epithia cordiale. ℞.aque roſate aq̃ bugloſſe añ.℥.iii.aq̃ melliſſe.℥.ii.puluerꝭ utri uſqꝫ ſandał roſarũ rubeaꝝ corticum citri añ.ʒ.i.ſ.ligni aloes oſſis de corde cerui añ.ʒ.i.cãphore croci añ.℈.ſ. qñqꝫ additur puluis baſilicõis ꝛ puluis electuarii ꝺ yemis ſꝫm diuerſas itentões. Pille in dolor renali ex lapide. ℞.ſpẽrũ diaolibani.℥.i. pillarũ alleſanginarũ pillarũ de ſerapio añ.℥.ſ. agarici ꝑparati.℈.i.ſ.lapidis lincis.℈.ii.incorporẽtur cũ aqua creſſonũ aut paritarie ꝛ fiant pillule.v.pro dragma: et ſunt efficaciſſime.

Excellentiſſimi doctoris dñi Petri de Tuſſignano Recepte ſup nono Almanſoris: feliciter finiũt Impreſſe Venetiis per Bernardinũ de Tridino Anno dñi.M.cccc.lxxxiii. Die.xxx. Martii.

136

